

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

RAPORTUL

PUBLIC

PE ANUL 2018

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

**RAPORTUL PUBLIC
PE ANUL 2018**

DECEMBRIE 2019

NOTĂ

Raportul public pe anul 2018 a fost analizat și aprobat de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
BUCUREȘTI, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București
Decembrie 2019

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842-9394 (versiune tipărită)

ISSN 2558-8060 (versiune online)

ISSN-L 1842-9394

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2018**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar, audit al performanței și audit de conformitate, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Președinte Mihai BUSUIOC

Vicepreședinte Cosmin Vasile NICULA

Vicepreședinte Nicu MARCU

Consilieri de conturi: Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Bogdan Nicolae STAN,

Lucian NEGREA, Ioan HURJUI, Miron NICA, Vasile GHERASIM, Petru LAKATOS, Aurel DUMITRU,

Attila DÉZSI, Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU

Autoritatea de Audit

Președinte Lucian Dan VLĂDESCU

Vicepreședinte Florin TUNARU

Vicepreședinte Ilie SÂRBU

Cuprins

INTRODUCERE	15
Capitolul 1: Auditul public extern la nivelul administrației publice centrale	39
1.1. Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018	40
1.2. Auditul financiar la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală pe anul 2018	61
Senatul României	63
Camera Deputaților	67
Înalta Curte de Casație și Justiție	67
Curtea Constituțională	68
Consiliul Concurenței	69
Avocatul Poporului	71
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	72
Consiliul Național al Audiovizualului	73
Secretariatul General al Guvernului	74
Ministerul Afacerilor Externe	78
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	80
Ministerul Finanțelor Publice	83
Ministerul Justiției	87
Ministerul Apărării Naționale	89
Ministerul Afacerilor Interne	92
Ministerul Muncii și Justiției Sociale	94
Ministerul Tineretului și Sportului	97
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	99
Ministerul Mediului	107
Ministerul Transporturilor	109
Ministerul Educației Naționale	121
Ministerul Sănătății	126
Ministerul Culturii și Identității Naționale	134
Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale	138
Ministerul Public	142
Ministerul Economiei	142
Ministerul Energiei	143
Academia Română	145
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	147
Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989	152
Agenția Națională de Presă Agerpres	153
Institutul Cultural Român	155
Societatea Română de Radiodifuziune	157
Societatea Română de Televiziune	160
Consiliul Superior al Magistraturii	165
Autoritatea Electorală Permanentă	166

Consiliul Economic și Social.....	170
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	170
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.....	171
Academia Oamenilor de Știință din România	173
Ministerul Turismului.....	174
Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat	176
Ministerul Cercetării și Inovării.....	179
Ministerul Apelor și Pădurilor	182
Ministerul pentru Relația cu Parlamentul.....	184
Ministerul pentru Românii de Pretutindeni	185
1.3. Auditul performanței la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală	188
1.3.1. Performanța gradului de ocupare a personalului sanitar din sistemul național public de sănătate	188
1.3.2. Auditul performanței privind piața de gaze naturale în perioada 2012-2016	196
1.3.3. Performanța activității specifice desfășurate de Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – ROMATSA.....	205
1.3.4. Auditul performanței utilizării fondurilor publice alocate în perioada 2002-2016 pentru construirea sălilor de sport, atât în mediul urban, cât și în mediu rural, în vederea garantării accesului la facilitățile moderne de practicare a sporturilor.....	211
1.3.5. Auditul performanței privind calitatea și managementul apei în perioada 2015-2017	217
1.4. Auditul de conformitate la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală	221
Verificarea respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat, administrate de ANAF	221
Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.....	239
1. SN A SĂRII SA	239
2. SN A APELOR MINERALE SA	246
3. COMPANIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE A INFRASTRUCTURII RUTIERE - SA.....	248
4. INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI MODERNIZĂRI ENERGETICE - ICEMENERG SA BUCUREȘTI	251
5. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU BIORESURSE ALIMENTARE	253
6. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU FIZICA LASERILOR, PLASMEI ȘI RADIAȚIEI MĂGURELE	255
7. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU FIZICĂ ȘI INGINERIE NUCLEARĂ „HORIA HULUBEI” MĂGURELE	257
8. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU OPTOELECTRONICĂ BUCUREȘTI	259
9. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE TURBOMOTOARE - COMOTI BUCUREȘTI	261
10. ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL	264
11. AGENȚIA SPAȚIALĂ ROMÂNĂ - ROSA	266
12. CERT.RO – CENTRUL NAȚIONAL DE RĂSPUNS LA INCIDENTE DE SECURITATE CIBERNETICĂ	267
13. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE ÎN INFORMATICĂ – ICI BUCUREȘTI	269
14. ARHIVA NAȚIONALĂ DE FILME	274
15. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII	276
16. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI	278
17. CLUBUL SPORTIV DINAMO BUCUREȘTI	280
18. COMPANIA NAȚIONALĂ „LOTARIA ROMÂNĂ” SA	282
19. COMPANIA DE ASIGURĂRI-REASIGURĂRI EXIM ROMÂNIA SA (CARE România SA)	283
20. FONDUL NAȚIONAL DE GARANTARE A CREDITELOR PENTRU ÎNTRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII	283

21. OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI	285
22. RA IMPRIMERIA BNR	286
23. SOCIETATEA DE ADMINISTRARE A PARTICIPAȚIILOR ÎN ENERGIE SA	286
24. SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS	288
25. CN „IMPRIMERIA NAȚIONALĂ” SA	290
26. FONDUL ROMÂN DE CONTRAGARANTARE	290
27. OFICIUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE DE AUTOR	291
28. INSTITUTUL DE VIRUSOLOGIE „STEFAN S. NICOLAU”	293
29. TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ ȘI MUSICAL „ION DACIAN”	294
30. COMPANIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL CAZANELOR, INSTALAȚIILOR DE RIDICAT ȘI RECIPIENȚELOR SUB PRESIUNE SA	297
31. SOCIETATEA NAȚIONALĂ „PLAFAR” SA	299
32. SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE TRANSPORT GAZE NATURALE MEDIAȘ	301
33. SOCIETATEA NAȚIONALĂ A GAZELOR NATURALE „ROMGAZ” SA MEDIAȘ	302
34. COMPANIA NAȚIONALĂ A CUPRULUI, AURULUI ȘI FIERULUI „MINVEST” SA DEVA	303
35. SOCIETATEA COMERCIALĂ CUPRU MIN SA ABRUD	304
36. SOCIETATEA COMERCIALĂ MINPREST SERV SA	305
37. SOCIETATEA COMERCIALĂ MEDSERV MIN SA	306
38. SOCIETATEA COMERCIALĂ INSTITUTUL DE CERCETĂRI METALURGICE SA	308
39. SOCIETATEA COMERCIALĂ MAMAIA SA	309
Controlul modului de exercitare de către organele fiscale a atribuțiilor legale în domeniul contenciosului administrativ și fiscal	310
Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de inspecție economico-financiară desfășurată de Ministerul Finanțelor Publice și de structurile subordonate	
MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE – DIRECȚIA GENERALĂ DE INSPECȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ (DGIEF)	312
Verificarea încheierii și administrării contractelor	
COMPANIA NAȚIONALĂ „AEROPORTURI BUCUREȘTI” SA	314
Controlul activității financiare și a administrării patrimoniului	
COMPANIA NAȚIONALĂ DE CĂI FERATE „CFR” SA	316
Controlul modului în care UCAAPI și-a respectat atribuțiile și a realizat obiectivele stabilite de lege	
MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE – UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL INTERN (UCAAPI)	318
Controlul privind modul de organizare și desfășurare a serviciului de interes economic general (SIEG) privind achiziția de imunoglobulină	
CN UNIFARM SA BUCUREȘTI	321
Verificarea modului de utilizare și gestionare a mijloacelor materiale și bănești	
MINISTERUL PUBLIC – PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALȚA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	322
DIRECȚIA DE INVESTIGARE A INFRAȚIUNILOR DE CRIMINALITATE ORGANIZATĂ ȘI TERRORISM	324
Controlul situației patrimoniului și a legalității achizițiilor	
CENTRUL DE DOMENII ȘI INFRASTRUCTURI NR. 1 BUCUREȘTI	326
Controlul gestionării creanțelor externe ale României	
MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE – DIRECȚIA GENERALĂ DE TREZORERIE ȘI DATORIE PUBLICĂ	328
1.5. Auditul financiar asupra Contului general al datoriei publice a statului pe anul 2018	331

1.6. Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018	347
Casa Națională de Pensii Publice	347
1.7. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2018	351
1.7.1. Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018.....	351
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	351
1.7.2. Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2018.....	354
Casa Națională de Asigurări de Sănătate.....	354
1.8. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2018	362
Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	362
Autoritatea de Supraveghere Financiară	363
1.9. Follow-up – impactul activității Curții de Conturi asupra activității entităților auditate.....	365
Capitolul 2: Acțiuni de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	377
Capitolul 3: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	407
ANEXE	457
Anexa nr. 1: Situație privind conturile de execuție bugetară ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, auditați de Curtea de Conturi a României în anul 2019	459
Anexa nr. 2: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2019 – detaliere pe categorii de entități verificate	467
Anexa nr. 3: Situație privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare desfășurate în anul 2019 și frecvența acestora – detaliere pe bugete	468
Anexa nr. 4: Propuneri privind îmbunătățirea cadrului legal.....	470

ACRONIME

AA	Autoritatea de Audit
AAAS	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
AASNACP	Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
AD	Autoritate Delegată
ADF	Autoritate Delegată Financiară
ADS	Agenția Domeniilor Statului
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AFCN	Administrația Fiscală pentru Contribuabili Nerezidenți
AFCN	Administrația Fondului Cultural Național
AFIR	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AFER	Autoritatea Feroviară Română
AGIFER	Agenția de Investigare Feroviară Română
AIAS	Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile
AIMMAIPE	Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului
AJFP	Administrația Județeană a Finanțelor Publice
AJOFM	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AM	Autoritatea de Management
AMR	Asociația Macedonenilor din România
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANAP	Agenția Națională pentru Achiziții Publice
ANAR	Administrația Națională „Apele Române”
ANCS	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
ANES	Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați
ANF	Autoritatea Națională Fitosanitară
ANFP	Agenția Națională a Funcționarilor Publici
ANIF	Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANL	Agenția Națională pentru Locuințe
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPA	Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPD	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități
ANPDCA	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
ANR	Autoritatea Navală a României
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRP	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitate Publică
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ANZ	Agenția Națională pentru Zootehnie
AOSR	Academia Oamenilor de Știință din România
APIA	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
AR	Autoritate Responsabilă
ARF	Autoritatea pentru Reformă Feroviară

ARACHNE	Instrument de evaluare a riscului elaborat de Comisia Europeană
Art4SMIS	Aplicație informatică de raportare conexă SMIS
ASAS	Academia de Științe Agricole și Silvicultură
ASF	Autoritatea de Supraveghere Financiară
AUIPUSP	Administrația Unităților de Învățământ Preuniversitar și Unităților Sanitare Publice
AVAB	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare
AVAS	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
AZM	Agenția Zonei Montane
BGCUAT	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale
BEI	Banca Europeană de Investiții
BI	București-Ilfov
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNaR	Biblioteca Națională a României
BND	Baza Națională de Date
BNR	Banca Națională a României
BRCT	Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
CAS	Casa de Asigurări de Sănătate
CASMB	Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București
CBC	Cross Border Cooperation – Cooperare Transfrontalieră
CCI	Comandamentul Comunicațiilor și Informaticii
CE	Comisia Europeană
CENAFER	Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară
CERONAV	Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale
CEPT	Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații
CES	Consiliul Economic și Social
CFPP	Controlul Financiar Preventiv Propriu
CFZ	Centrul Farmaceutic Zonal
CIM	Contract individual de muncă
CJ	Centru județean
CJP	Casă Județeană de Pensii
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNCF	Compania Națională de Căi Ferate
CNAIR	Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere
CNIF	Centrul Național pentru Informații Financiare
CNLR	Compania Națională Loteria Română SA
CNPP	Casa Națională de Pensii Publice
CNSAS	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CNSP	Comisia Națională de Strategie și Prognoză
CRFPA	Centre regionale de formare profesională a adulților
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
CSSPP	Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private
CTE	Cooperare Teritorială Europeană
CZC	Centre zonale de coordonare
DAJ	Direcție agricolă județeană

DAPP	Deținătorii autorizației de punere pe piață
DECIMP	Aplicație informatică din cadrul ANAF
DGAF	Direcția Generală Antifraudă Fiscală
DGAMC	Direcția Generală a Marilor Contribuabili
DGAPI	Direcția Generală pentru Administrarea Patrimoniului Imobiliar
DG AGR	Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a Comisiei Europene
DG BFFE	Direcția Generală Buget Finanțe și Fonduri Europene
DG MARE	Direcția Generală pentru Afaceri Maritime și Pescuit a Comisiei Europene
DG PECU	Direcția Generală Programe Europene Capital Uman
DG REGIO	Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DGFC	Direcția Generală Financiar-Contabilă
DGP	Direcția Generală Pescuit
DGTI	Direcția Generală de Tehnologie a Informației
DGV	Direcția Generală a Vămirilor
DKK	Coroană Daneză
DLAF	Departamentul pentru Luptă Antifraudă
DLRC (CLLD)	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
DSP	Direcția de Sănătate Publică
DSVSA	Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DUAE	Document Unic de Achiziție European
ECA	Curtea de Conturi Europeană
EGR	Echipă de gestionare a riscurilor
ENI	Instrument European de Vecinătate
ENPI	Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat
EUROSTAT	Oficiul European de Statistică
FAMI	Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare
FC	Fondul de Coeziune
FCRP	Fondul de conservare și regenerare a pădurilor
FEAD	Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEN	Fonduri Europene Nerambursabile
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FESI	Fondul European Structural și de Investiții
FNGCIMM	Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii
FNUASS	Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate
FRB	Fondul de rezervă bugetară
FRC	Fondul Român de Contragarantare
FSI	Fondul pentru Securitate Internă
FSE	Fondul Social European
FSUE	Fondul European de Solidaritate al Uniunii Europene
HG	Hotărârea Guvernului
IACS	Sistemul Integrat de Administrare și Control din cadrul APIA
ICI	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică
ICR	Institutul Cultural Român

ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
IER	Institutul European din România
IGJR	Inspectoratul General al Jandarmeriei Române
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
INCD	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare
INCE	Institutul Național de Cercetări Economice
INCDFIN HH	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”
INCDFIF „ISPIF”	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare „ISPIF”
INID	Institutul Național de Informare și Documentare
INM	Institutul Național al Magistraturii
INSHR	Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”
IPA	Instrument de Asistență pentru Preaderare
IRDO	Institutul Român pentru Drepturile Omului
IRRD	Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989
ISACCL	Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
ISC	Inspectoratul de Stat în Construcții
ISCTR	Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier
ISSEE	Institutul de Studii Sud-Est Europene
ISTIS	Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor
ITCSMS	Inspectorate Teritoriale pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor
LCCCIV	Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienei Vinului
LCCSMS	Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor
M1SS	Serviciul Mini One Stop Shop din cadrul Administrației Fiscale pentru Contribuabili Nerezidenți
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAP	Ministerul Apelor și Pădurilor
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MCI	Ministerul Cercetării și Inovării
MCIN	Ministerul Culturii și Identității Naționale
MCSI	Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
ME	Ministerul Economiei
MEN	Ministerul Educației Naționale
MJ	Ministerul Justiției
MM	Ministerul Mediului
MMACA	Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat
MMJS	Ministerul Muncii și Justiției Sociale
MP	Ministerul Public
MpRP	Ministerul pentru Români de Pretutindeni
MRP	Ministerul pentru Relația cu Parlamentul
MS	Ministerul Sănătății
MT	Ministerul Transporturilor
MT	Ministerul Turismului
MTS	Ministerul Tineretului și Sportului
My SMIS 2014	Aplicația conexă SMIS2014+ care permite schimbul de date între beneficiari sau potențiali beneficiari și autorități, integrat în SMIS2014+

OC	Organism de Certificare
OCPI	Oficiu de Cadastru și Publicitate Imobiliară
OG	Ordonanța Guvernului
OI	Organism Intermediar
OIPSI	Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale
OIR	Organism Intermediar Regional
OIT	Organismul Intermediar pentru Transport
OMFP	Ordinul Ministrului Finanțelor Publice
ONVPV	Oficiu Național al Viei și Produselor Vitivinicole
OSPA	Oficiu de Studii Pedologice și Agrochimice
OSIM	Oficiu de Stat pentru Invenții și Mărci
OUG	Ordonanța de urgență a Guvernului
P Interreg V-A Ro-Bg	Programul Interreg V-A România-Bulgaria
P Interreg V-A Ro-Hu	Programul Interreg V-A România-Ungaria
PAC	Politica Agricolă Comună
PACS	Sistem Informatic de Arhivare a Imaginilor Medicale-Picture Archiving and Communication Systems
PCP	Politica Comună de Pescuit
PCT România-Bulgaria	Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria
PCT România-Serbia	Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia
PHARE	Instrument de preaderare prin care Uniunea Europeană a acordat asistență financiară țărilor din Europa Centrală și de Est, candidate la aderare la Uniunea Europeană
PIB	Produsul intern brut
PMA	Politica privind migrația și azilul și politica de securitate internă
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PN FAMI	Programul Național „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare”
PN FSI	Programul Național „Fondul pentru Securitate Internă”
PO	Program Operațional
POAD	Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POC BMN	Programul Operațional Comun de Cooperare în Bazinul Mării Negre
POC RO-MD	Programul Operațional Comun România-Republica Moldova
POC RO-UA	Programul Operațional Comun România-Ucraina
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
POP	Programul Operațional pentru Pescuit
POPAM	Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane
PMB	Primăria Municipiului București
PS	Politica socială și de ocupare a forței de muncă
PV	Politica de Vecinătate
RA APPS	Regia Autonomă Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat
RAC	Raport anual de control
RAI	Raport anual de implementare

RegAS	Registrul ajutoarelor de stat din România
RNP-ROMSILVA	Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA
RoAid	Agencia de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare
ROF	Regulament de organizare și funcționare
ROMATSA	Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian”
SAJ	Serviciul de Ambulanță Județean
SCIM	Sistem de Control Intern Managerial
SEAP	Sistemul Electronic de Achiziții Publice
SICAP	Sistem informatic colaborativ pentru achiziții publice
SFC 2014	Sistemul de schimb electronic de date între autoritățile desemnate de statul membru și Comisia Europeană
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIACF	Sistem informatic al administrării creanțelor fiscale
SMIS	Sistem Unic de Management al Informației
SMIS-CSNR2	Sistemul Unic de Management al Informației privind Instrumentele Structurale 2007-2013 din cadrul obiectivului de convergență – clonă pentru 2014-2020
SMR	Cerințe legale în materie de gestionare a FEADR
SNACP	Sistemul Național Antigrintină și de Creștere a Precipitațiilor
SNG	Școala Națională de Grefieri
SNR	Societatea Națională de Radiocomunicații
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
SRTV	Societatea Română de Televiziune
SSC	Secretariatul de Stat pentru Culte
SSO	Sănătate și securitate ocupațională
SSRML	Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ-teritorială comunală
UATJ	Unitate administrativ-teritorială județeană
UATM	Unitate administrativ-teritorială municipală
UATO	Unitate administrativ-teritorială orășenească
UCAAPI	Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern
UCCG	Unități de Combatere a Căderilor de Grindină
UE	Uniunea Europeană
UIPFFS	Unitatea de Implementare a Proiectelor Finanțate din Fonduri Structurale
UMPFE	Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă
UMP	Unitate de Management al Proiectului
UMPMRSU	Unitatea de Management al Proiectelor pentru Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare
UNAp	Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
UNPR	Uniunea Națională pentru Progresul României
UPU	Uniunea Poștală Universală

INTRODUCERE

Prezentare

Curtea de Conturi urmărește promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice în scopul consolidării managementului financiar în România și raportează Parlamentului despre modul în care au fost utilizate resursele publice în exercițiul bugetar încheiat. Independența Curții de Conturi se manifestă față de autoritățile, instituțiile și organismele pe care le verifică.

Activitatea de audit desfășurată de Curtea de Conturi se concentrează pe formarea, utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, pe evaluarea modului de implementare a controlului intern managerial, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și pe informarea autorităților publice și a publicului larg prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Curtea de Conturi înaintează Parlamentului *Raportul public anual* și, prin camerele de conturi județene, autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale. Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor auditate, concluziile rezultate din controlul efectuat, recomandările formulate, precum și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului, contribuind astfel la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi trebuie să constituie pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale instrumentele prin care să-și îmbunătățească propria activitate de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, prin care să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar și gradul de mulțumire a cetățenilor.

Într-un context mai larg trebuie subliniată importanța activității de raportare a Curții de Conturi ca parte integrantă a bunei guvernante, ce presupune creșterea răspunderii și transparenței în cheltuirea banilor publici, activitate care face parte din largă arie conceptuală a finanțelor publice, ce cuprinde atât pregătirea bugetului național cu politicile și calculele bugetare, aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice și fiscalitatea, achizițiile publice, contabilitatea consolidată, raportările financiare, controlul intern etc., cât și raportarea către Legislativ a modului în care au fost utilizate resursele publice.

Curtea de Conturi efectuează trei tipuri de audit public extern, respectiv:

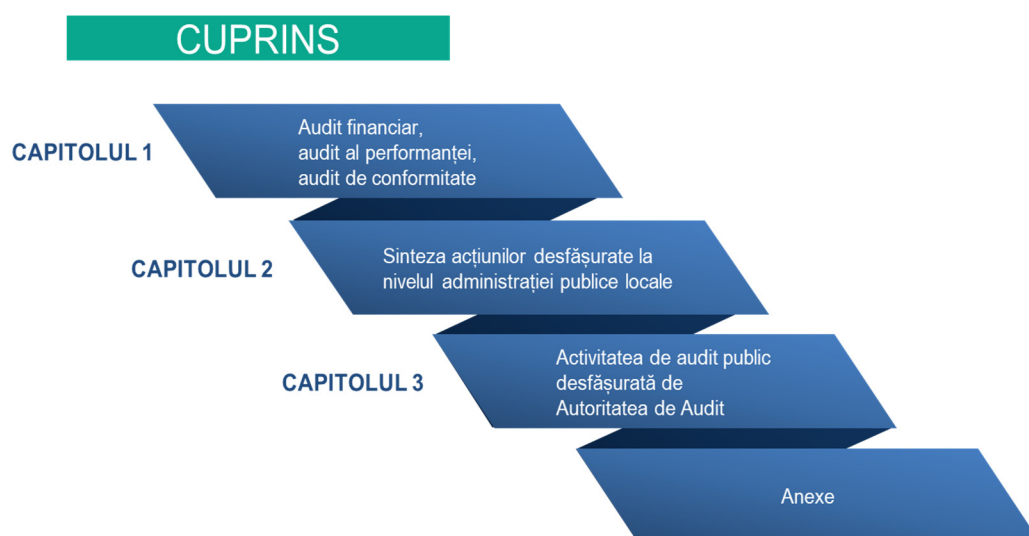
- *Audit financiar* – verifică dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, dacă sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se o opinie în acest sens;
- *Audit al performanței* – evaluează independent modul în care o entitate, un program, un proiect, un proces, o activitate sau o operațiune funcționează din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității;
- *Audit de conformitate* – verifică dacă modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și dacă execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și dacă acestea respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

În structura Curții de Conturi este organizată și funcționează *Autoritatea de Audit*, organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor europene nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern asupra fondurilor europene în conformitate cu legislația europeană și națională.

În Raportul public pe anul 2018 sunt prezentate, într-o manieră sintetică, rezultatele misiunilor de audit public extern (financiar, al performanței și de conformitate) efectuate de Curtea de Conturi la entitățile cuprinse în programul pe anul 2019, inclusiv rezultatele auditului public extern efectuat de Autoritatea de Audit.

1. Structura Raportului public pe anul 2018

Raportul este structurat în trei capitole, fiecare dintre acestea prezentând observațiile, concluziile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

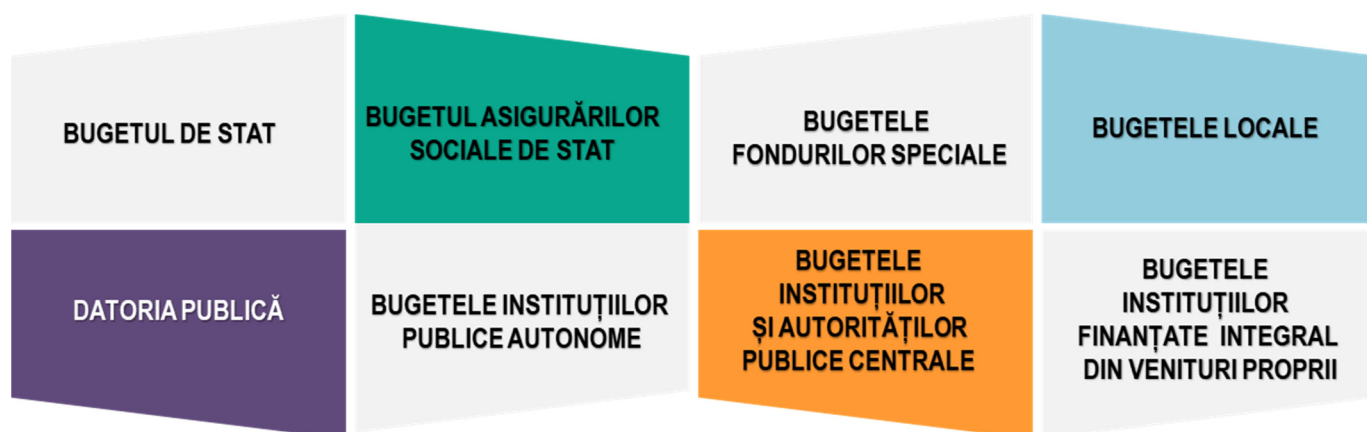

Auditul financiar

Auditul financiar este activitatea Curții de Conturi, prin care aceasta, examinând obiectiv și independent situațiile financiare întocmite de entitățile auditate și exprimând o opinie asupra acestora, poate contribui la creșterea gradului de încredere al utilizatorilor în situațiile financiare ale entităților auditate.

În **Capitolul 1**, Secțiunea 1.1. este prezentată o analiză a *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018*, iar, pentru a ilustra sfera de cuprindere a fondurilor publice alocate și utilizate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat în auditul financiar, în Secțiunea 1.2. este prezentat *Auditul financiar la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală*. Această secțiune este organizată pe entități, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat (autorități, ministere, agenții guvernamentale), în cadrul ei fiind prezentate observațiile și recomandările Curții de Conturi atât pentru acestea, cât și pentru entitățile aflate în subordine, sub coordonare sau sub autoritatea lor.

În anul 2019, auditul financiar s-a desfășurat asupra următoarelor conturi anuale de execuție bugetară, la entitățile care, potrivit legii, sunt obligate să le întocmească, respectiv:

Grafic nr. 1 – Conturi anuale de execuție bugetară auditate

În ultimii ani, în cazul unor instituții și autorități publice care au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, situațiile financiare au înregistrat, în mod progresiv, o acuratețe îmbunătățită ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi și a recomandărilor formulate, disponibilitatea acestor instituții și autorități de a le pune în aplicare fiind esențială.

Acest context a determinat exprimarea unei *opinii nemodificate (fără rezerve)* și emiterea certificatului de conformitate pentru instituțiile și autoritățile publice ale căror situații financiare au fost reale și conforme cu

legile și reglementările în vigoare, iar patrimoniul public și privat al statului a fost corect gestionat, numărul lor fiind în creștere de la un an la altul. Autoritățile și instituțiile care au primit certificat de conformitate sunt nominalizate în Secțiunea 1.2., acestea nemaifiind prezentate pe larg în raport.

Au fost exprimate și *opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte (opinie modificată)*, întrucât situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, nu au constituit erori grave, cu impact semnificativ asupra situațiilor financiare, o parte dintre ele fiind remediate în timpul misiunii de audit financiar.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost *opinie contrară*.

Ținând seama de aceste considerente, în Raportul public de față sunt prezentate constatările de la acele entități pentru care Curtea de Conturi a emis *opinie modificată*.

Auditul performanței

În cadrul competențelor sale, Curtea de Conturi a programat și desfășurat în anul 2019 misiuni de **audit al performanței**, realizate în domenii privind asistența socială, sănătatea, mediul, transporturile, economia, educația, cultura, administrația publică.

În Secțiunea 1.3. a Raportului sunt prezentate sintetic următoarele rapoarte de audit al performanței, finalizate în anul 2019:

- ❖ Performanța gradului de ocupare a personalului sanitar din sistemul național public de sănătate;
- ❖ Auditul performanței privind piața de gaze naturale în perioada 2012-2016;
- ❖ Performanța activității specifice desfășurate de către Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – ROMATSA;
- ❖ Auditul performanței utilizării fondurilor publice alocate în perioada 2002-2016 pentru construirea sălilor de sport atât în mediul urban, cât și în mediul rural, în vederea garantării accesului la facilitățile moderne de practicare a sporturilor;
- ❖ Auditul performanței privind calitatea și managementul apei în perioada 2015-2017.

Rapoartele elaborate de Curtea de Conturi pentru aceste cinci teme de audit al performanței au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt postate pe site-ul Curții de Conturi, la adresa www.curteadeconturi.ro.

Auditul de conformitate

Pe lângă auditul financiar asupra conturilor de execuție bugetară, Curtea de Conturi a realizat și misiuni de audit de conformitate (*control*) la instituții publice, operatori economici din sectorul guvernamental și la alte entități.

Acțiunile de audit de conformitate (*control*) programate și realizate de Curtea de Conturi în anul 2019, la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora, la operatori economici din sectorul public și la alte entități, sunt prezentate în Secțiunea 1.4. și au avut ca teme principale:

Domeniul prioritar	Tema auditului de conformitate
Administrarea veniturilor bugetare	Respectarea prevederilor legale privind: <ul style="list-style-type: none"> • formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat de către ANAF; • formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale; • modul de utilizare și gestionare a mijloacelor materiale și bănești; • organizarea și desfășurarea serviciului de interes economic general (SIEG) privind achiziția de imunoglobulină;
Efectuarea cheltuielilor	
Finanțe publice	<ul style="list-style-type: none"> • respectarea prevederilor legale privind activitatea de inspecție economico-financiară; • modul de exercitare, de către organele fiscale, a atribuțiilor legale în domeniul contenciosului administrativ și fiscal • gestionarea creanțelor externe ale României; • modul în care UCAAPI și-a respectat atribuțiile și a realizat obiectivele stabilite de lege.
Administrarea patrimoniului	Legalitatea administrării patrimoniului public și privat al statului: <ul style="list-style-type: none"> • situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor; • modul de încheiere și administrare a contractelor; • aspecte legate de situația patrimoniului și a legalității achizițiilor; • aspecte referitoare la verificarea activității financiare și a administrării patrimoniului.

Tablel nr. 1 – Teme de audit de conformitate

În celelalte *cinci secțiuni* ale **Capitolului 1** sunt prezentate observațiile Curții de Conturi și recomandările formulate pentru înlăturarea neregulilor și abaterilor constatate ca urmare a efectuării misiunilor de audit public extern asupra Contului general al datoriei publice a statului pe anul 2018, Contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018, a conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2018, a conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2018, precum și o secțiune de Follow-up, în care este relevat impactul activității Curții de Conturi asupra activității entităților auditate.

Acțiuni de audit desfășurate la nivelul autorităților administrativ-teritoriale

Dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale* au ca destinatari autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, fiind înaintate acestora de către camerele de conturi, în Raportul public a fost inclusă o **sinteză a acțiunilor de audit desfășurate la nivelul administrației publice locale**, prezentată în **Capitolul 2**.

Unitățile administrativ-teritoriale au un rol important în sistemul administrației publice, care decurge din amploarea, complexitatea și natura activităților desfășurate la nivel local în vederea realizării funcțiilor ce le revin, motiv pentru care consolidarea credibilității situațiilor financiare constituie un obiectiv important al managementului financiar public.

În acest context, acțiunile de audit la nivelul unităților administrativ-teritoriale oferă o imagine a provocărilor cu care se confruntă autoritățile administrației publice locale în ceea ce privește elaborarea și fundamentarea proiectului de buget; realizarea veniturilor; angajarea și utilizarea creditelor bugetare pe baza unei gestiuni financiare; organizarea și ținerea la zi a contabilității, prezentarea la termen a situațiilor financiare privind situația patrimoniului aflat în administrare și execuția bugetară; întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil acestora; organizarea sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice și a programului de lucrări de investiții publice; organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului; organizarea, implementarea și menținerea unui sistem de control intern corespunzător pentru întocmirea și prezentarea corectă și fidelă a situațiilor financiare; monitorizarea performanțelor financiare și nefinanciare ale entităților aflate sub coordonare.

Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2018, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale se publică pe pagina oficială a Curții de Conturi, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale verificate în anul 2019. Rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale sunt înaintate de camerele de conturi județene autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit, singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația europeană și națională, asupra fondurilor externe nerambursabile primite de România de la bugetul UE, a desfășurat o serie de misiuni de audit public extern, în urma cărora s-au constatat deficiențe, erori și nereguli, care sunt prezentate în **Capitolul 3** din prezentul raport.

2. Activitatea de audit în cifre

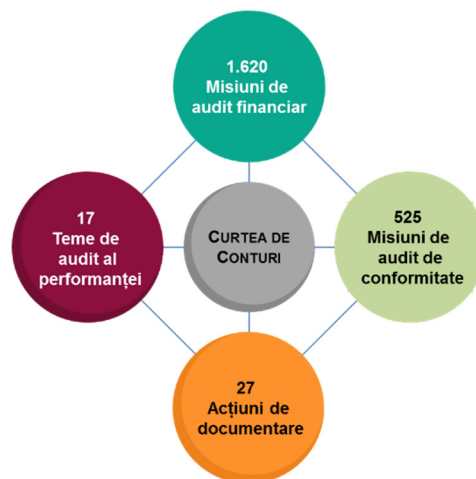
2.1. Acțiuni realizate

În anul 2019, Curtea de Conturi a efectuat 1.620 de misiuni de audit financiar, 17 misiuni de audit al performanței în domenii considerate prioritare la un număr de 234 de entități, 525 de misiuni de audit de conformitate, care au avut ca obiect 34 de teme, și a derulat 27 de acțiuni de documentare.

Domeniile și temele abordate sunt cele prezentate în rubrica „Structura Raportului public pe anul 2018”.

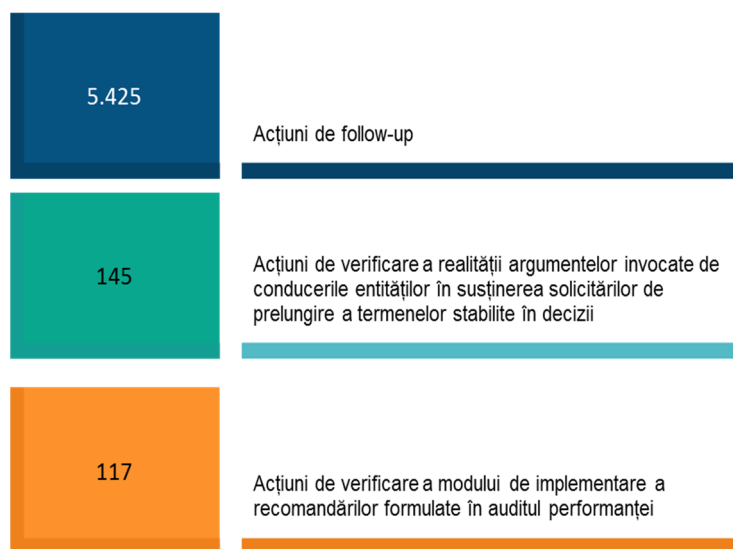
Din datele prezentate rezultă că misiunile de audit financiar sunt predominante ca urmare a angajamentului asumat de Curte de a audita anual conturile entităților din aparatul central, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite, și peste 30% din conturile entităților care administrează bugetul local, ai căror conducători au, de asemenea, calitatea de ordonatori principali de credite.

Cele 27 de acțiuni de documentare au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programul pe anul 2020 a unor noi acțiuni, fie pentru susținerea unor acțiuni derulate în anul 2019, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Grafic nr. 2 – Activitatea Curții de Conturi pe anul 2019

Grafic nr. 3 – Activitatea de monitorizare a Curții de Conturi pe anul 2019

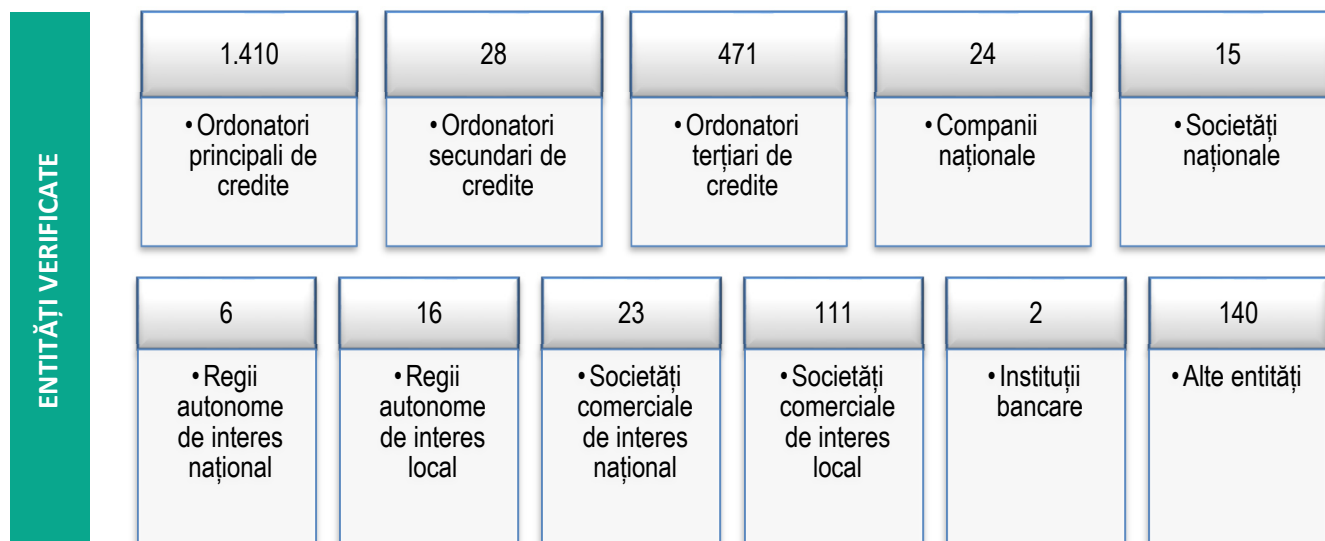
Totodată, în anul 2019 s-au efectuat 5.425 de acțiuni de monitorizare a implementării măsurilor dispuse prin decizii, 145 de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerea entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii și 117 acțiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor formulate în auditul performanței. Numărul mare al acțiunilor de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse a fost dat de faptul că încă mai există măsuri neimplementate din perioada anterioară, cauzele fiind diverse. Există situații în care măsurile au fost contestate în instanță și se află în diverse faze de judecată, dar există și situații în care conducătorii entităților nu manifestă interes în implementarea lor, chiar și în cazurile în care instanțele de judecată au menținut deciziile Curții, prin respingerea contestațiilor formulate de entitățile auditate.

2.2. Entități verificate

Misiunile de audit financiar și acțiunile de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public pentru exercițiul financiar al anului 2018 s-au efectuat la un număr de 2.246 de entități.

Trebuie precizat că între numărul de misiuni și numărul de entități auditate există diferențe care se explică prin faptul că la unele entități s-au efectuat mai multe tipuri de audit.

Numărul acțiunilor de audit și categoriile de entități auditate în anul 2019 sunt reprezentate în graficul nr. 4, din care rezultă că misiunile de audit s-au desfășurat la 1.410 ordonatori principali de credite, 28 de ordonatori secundari de credite, 471 de ordonatori terțiari de credite, 24 de companii naționale, 15 de societăți naționale, inclusiv cele de interes local, 22 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 2 instituții bancare, precum și la 140 de alte entități de tipul asociațiilor și fundațiilor ș.a.

Grafic nr. 4 – Entități verificate

2.3. Actele întocmite în anul 2019 pentru auditarea exercițiului bugetar 2018

Misiunile de audit efectuate la entitățile din sfera de competență a Curții se finalizează cu întocmirea mai multor tipuri de acte, în funcție de misiunea de audit. În anul 2019, pentru verificarea execuției bugetare a anului 2018, actele întocmite ca urmare a realizării auditului public extern în conformitate cu legislația în vigoare sunt prezentate în graficul nr. 5.

Grafic nr. 5 – Acte întocmite

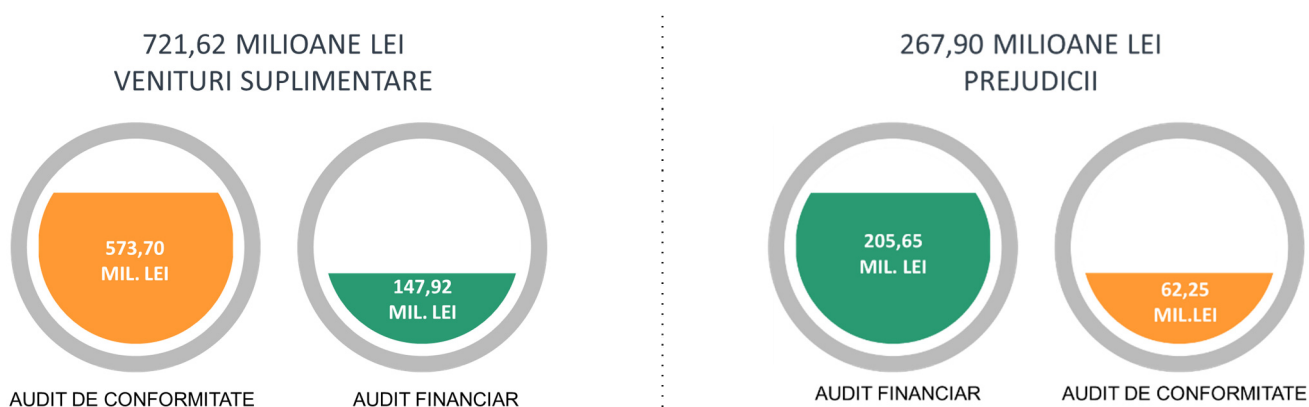
În urma valorificării actelor de audit au fost emise 1.615 decizii, prin care au fost dispuse 11.924 de măsuri, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze fie pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, fie pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, fie pentru încasarea veniturilor.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizii, precum și a termenului stabilit pentru implementare, entitățile verificate pot depune contestații, care sunt examinate și soluționate prin Încheiere de către comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul structurilor Curții de Conturi, iar, în cazul încheierilor emise și respinse de comisii, entitățile verificate pot sesiza instanța de contencios-administrativ competentă. În anul 2019 au fost contestate 545 de măsuri, reprezentând 4,6% din totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise.

2.4. Impactul financiar al verificărilor efectuate

Deși activitatea entităților s-a îmbunătățit ca urmare a recomandărilor formulate de auditorii publici externi, totuși misiunile de audit financiar și de conformitate efectuate de Curtea de Conturi în anul 2019 au identificat și o serie de cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori la denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Evaluarea impactului financiar pe tipuri de acțiuni de audit este redată în figura următoare:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Venituri suplimentare ¹	milioane lei	721,62	147,92	573,70
	milioane euro*	152,08	31,17	120,91
Prejudicii ²	milioane lei	267,90	205,65	62,25
	milioane euro*	56,46	43,34	13,12

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2019 de **4,745**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2019

Tabel nr. 2 – Evaluarea impactului financiar pe tipuri de acțiuni de audit

¹ Venituri suplimentare – valoarea obligațiilor de plată reprezentând creanțe ale bugetelor publice, constatate de auditorii publici externi peste cele calculate, înregistrate în evidențele contabile și/sau fiscale și declarate în situațiile financiare de către entitatea verificată, inclusiv accesoriile aferente.

² Prejudiciu – pierdere provocată patrimoniului public sau privat al statului, al unei unități administrativ-teritoriale sau al unei entități publice a acestora ca urmare a săvârșirii unei fapte ilicite de către o persoană cu atribuții în administrarea patrimoniului.

În cadrul veniturilor suplimentare de 721,62 milioane lei, o pondere importantă, de circa 43%, o reprezintă acele venituri administrate de ANAF, care prezintă indicii de risc fiscal și care se vor concretiza în urma inspecțiilor fiscale efectuate de instituția specializată. Curtea de Conturi a atras atenția asupra acestor riscuri ce s-au conturat din neconcordanțele existente între diferitele declarații fiscale, informative, ale contribuabililor, neconcordanțe care nu întotdeauna au fost considerate riscuri de către organul fiscal și care conțin indicii privind nedeclararea impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat.

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Abateri financiar-contabile	milioane lei	30.667,08	22.420,74	8.246,34
	milioane euro*	6.463,03	4.725,13	1.737,90

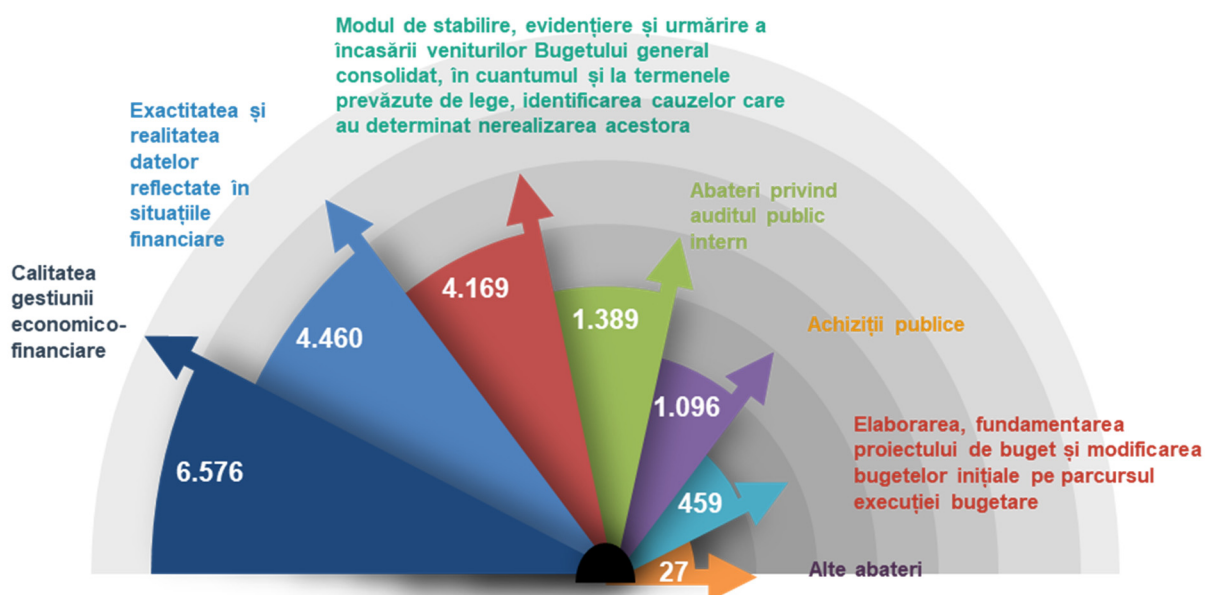
* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2019 de **4,745**.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2019

Tabel nr. 3 – Evaluarea impactului financiar al abaterilor financiar-contabile, pe tipuri de acțiuni de audit

2.5. Frecvența constatărilor Curții de Conturi pe obiective

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite au fost identificate 18.176 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care, pe obiective, se prezintă astfel:

Grafic nr. 6 – Frecvența constatărilor pe obiective

Obiectivele enunțate mai sus sunt cele urmărite în activitățile de audit și au vizat examinarea responsabilității manageriale în fundamentarea proiectului de buget, în utilizarea și administrarea fondurilor publice, în respectarea disciplinei financiar-fiscale, a bunei gestiuni economico-financiare, în scopul îmbunătățirii activității entităților auditate, eliminării erorilor, precum și al dezvoltării unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

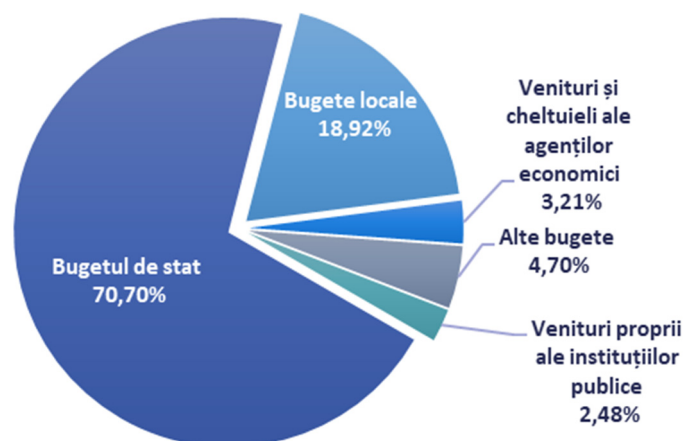
Deși se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și de remedierea deficiențelor constatate în urma acțiunilor de audit desfășurate în anii anteriori, datele statistice de mai sus, referitoare la frecvența lor, scot în evidență faptul că mare parte dintre acestea au fost identificate și în anul 2019.

2.5.1. Abateri generatoare de venituri suplimentare

Acest tip de abateri a fost constatat într-un număr de 2.806 cazuri, într-o ușoară scădere față de anul 2017, când numărul acestora a fost de 3.159 de cazuri.

Veniturile suplimentare estimate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele cărora li se cuvin, sunt prezentate în graficul următor:

Venituri suplimentare – pe bugete

Grafic nr. 7 – Venituri suplimentare estimate, pe bugete

În totalul veniturilor suplimentare constatate, ponderea cea mai însemnată o deține bugetul de stat (70,7%), din care mai mult de jumătate sunt venituri potențiale, rezultate din deficiențele constatate în procesul de administrare a veniturilor de către organele fiscale din cadrul ANAF, care nu au investigat neconcordanțele existente în declarațiile fiscale ale contribuabililor, ce conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat, sau care nu au aplicat sau au aplicat parțial măsurile de executare silită și care, totodată, nu au respectat termenele prevăzute de lege pentru luarea măsurilor necesare în vederea recuperării creanțelor de la contribuabilii cu datorii la Bugetul general consolidat. Astfel de venituri potențiale sunt rezultatul inacțiunii organelor fiscale, respectiv:

- neinvestigarea de către organele fiscale a neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor, ce conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat;
- nu s-au efectuat controale fiscale în cazurile sesizate pentru verificarea livrărilor suspecte și a diferențelor semnificative între datele raportate prin VIES și cele declarate de contribuabili;
- nu s-a efectuat analiza de coerență a situației fiscale a contribuabilului pe baza documentelor existente la dosarul fiscal și pe baza oricăror informații care au relevanță pentru determinarea situației fiscale;
- neinclusiunea în programul de activitate a sesizărilor și reclamațiilor care pot avea ca efect evaziunea și fraudă fiscală;
- organele fiscale nu i-au identificat și nu i-au notificat pe contribuabilii cărora li s-a anulat codul de TVA, dar care au efectuat în continuare tranzacții, în scopul depunerii Declarației 311 și al declarării TVA aferent tranzacțiilor efectuate în perioada în care codul de TVA era anulat;
- nesoluționarea situațiilor fiscale ale contribuabililor ca urmare a plăților fără obligații înregistrate în fișele pe plătitori și menținerea în mod nejustificat a unor sume în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”.

De asemenea, o altă parte a veniturilor suplimentare provine din nerespectarea dispozițiilor legale de către persoane fizice sau juridice, inclusiv de unele entități verificate. Dintre acestea menționăm:

- nerespectarea prevederilor legale privind calcularea, evidențierea și virarea la bugetul de stat a unor sume reprezentând impozite, taxe și contribuții;
- nevirarea la bugetul de stat a unor sume prescrise;
- necalcularea și, pe cale de consecință, neevidențierea și neîncasarea unor penalități contractuale, a accesoriilor aferente obligațiilor fiscale;
- nedeclararea, neurmărirea și neîncasarea impozitului pe veniturile din activități de exploatare a resurselor naturale;
- stabilirea incorectă a unor venituri provenite din efectuarea unor servicii sau din închirierea bunurilor;
- nevirarea la bugetul de stat a sumelor (obligații) pentru care s-a prescris dreptul creditorilor la recuperare (venituri ale bugetului de stat rezultate din aplicarea prescripției extinctive).

Bugetele unităților administrativ-teritoriale dețin 18,92% din totalul veniturilor suplimentare constatate și provin, în mare parte, din inacțiunea sau acțiunea eronată/întârziată a organelor fiscale de la nivelul unităților administrativ-teritoriale în încasarea veniturilor ce li se cuvin. S-a constatat o lipsă de preocupare a unor ordonatori principali de credite pentru inventarierea materiei impozabile, pentru realizarea veniturilor din impozite și taxe în cuantumul și la termenele legale, precum și a veniturilor din concesiuni, închirieri, conform clauzelor contractuale stabilite, dar și lipsa unor măsuri sistematice în materie de identificare, evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar al teritoriului, în vederea fundamentării la justa valoare a bazei de impozitare.

La majoritatea unităților administrativ-teritoriale au fost identificate abateri privind stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote de impunere mai mici decât cele legale sau ajustarea incorectă a valorii clădirilor deținute de persoane fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zona sau de rangul localității sau a valorii modernizărilor aduse construcțiilor existente.

Cele mai semnificative abateri ca impact financiar au fost cele privind:

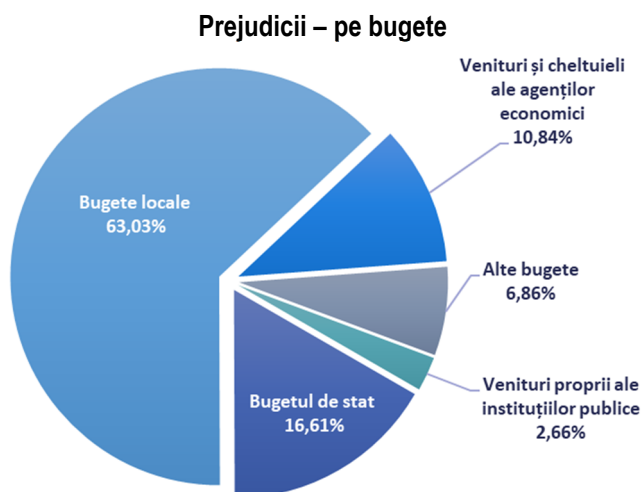
- stabilirea, evidențierea și urmărirea încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, la următoarele surse:
  - impozitul pe clădirile deținute de persoanele fizice și juridice;
  - taxa/impozitul pe mijlocul de transport datorată/datorat de către persoanele fizice și juridice;
  - taxa pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări, necesară studiilor geotehnice, ridicărilor topografice, exploatărilor de carieră, balastierelor, sondelor de gaze și petrol, precum și altor exploatări;
  - taxa pe clădiri și terenuri concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice, nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de concesionare și/sau închiriere de bunuri proprietate publică;
- neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată, la calcularea penalităților de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași;
- necalcularea, nefacturarea, neînregistrarea și neurmărirea veniturilor activităților autofinanțate (servicii publice);
- neconstituirea sau nealimentarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare, conform prevederilor legale referitoare la crearea și gestionarea acestui fond.

Și *bugetele agenților economici cu capital de stat* au fost afectate de abaterile și erorile constatate de Curtea de Conturi (3,21%), în principal, prin modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii, prin modul defectuos de alocare și utilizare a fondurilor pentru investiții, a subvențiilor sau a altor forme de sprijin financiar, prin neregularizarea subvențiilor și alocațiilor pentru investiții neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar, precum și prin nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și conducerea contabilității veniturilor.

2.5.2. Abateri generatoare de prejudicii

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli, care au determinat producerea de **prejudicii** prin cuantumul estimat al acestora, dar și prin perpetuarea lor de la un an la altul, s-au constatat în 3.620 de cazuri, remarcându-se o scădere față de anul 2017, când numărul acestora a fost de 3.834 de cazuri.

Prejudiciile constatate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele care au fost afectate de abaterile de la legalitate, se prezintă astfel:

Grafic nr. 8 – Prejudicii estimate, pe bugete

Cele mai mari prejudicii au fost aduse *bugetelor unităților administrativ-teritoriale* (63% din total), în principal, prin:

- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare pentru activități sportive fără respectarea prevederilor legale;
- plăți peste normele, cotele sau baremele legale, precum și pentru lucrări neexecutate;

- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită);
- efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare;
- nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică, referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate;
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat.

Bugetului de stat, care deține 16,6% din totalul prejudiciilor estimate, i-au fost provocate pierderi, în principal, prin:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale;
- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare;
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită);
- lipsa sau luarea cu întârziere a tuturor măsurilor legale în vederea recuperării creanțelor bugetare;
- plăți peste normele, cotele sau baremele legale, precum și pentru lucrări neexecutate;
- ineficiența utilizării resurselor umane, materiale și financiare alocate unui program/proiect/activitate sau ineficiența sistemului de control intern și a procedurilor urmate pentru realizarea programului/proiectului/activității auditate.

O cauză majoră care favorizează producerea orora dintre aceste abateri o reprezintă exercitarea unei activități necorespunzătoare de către managementul entității, în sensul că nu au fost luate măsurile necesare pentru elaborarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial.

Următorul buget la care s-au constatat prejudicii este cel al *agențiilor economice din sectorul public*, cu capital de stat, sau al UAT-urilor (10,8%), prejudicii produse, în principal, prin efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare, efectuarea de plăți pentru lucrări neexecutate, supraevaluarea nejustificată a unor cheltuieli, precum și prin nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de asociere în participațiune și implementarea proiectelor de parteneriat public-privat.

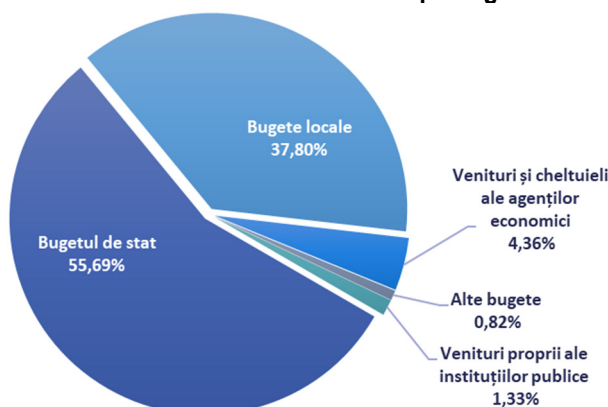
2.5.3. Abateri financiar-contabile, care au afectat acuratețea situațiilor financiare

În cea mai mare parte, neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli ar putea conduce la pierderi de patrimoniu, la lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la comiterea de acte de corupție.

Cele mai mari valori pentru abaterile consemnate au reprezentat, în majoritatea cazurilor, evidențierea eronată în contabilitate a bunurilor din domeniul public al statului, nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și conducerea contabilității conform cadrului de raportare specific instituțiilor publice și aplicarea principiilor contabile, cel mai încălcat fiind cel al contabilității de angajamente, fapt ce a condus la denaturarea datelor înscrise în situațiile financiare întocmite la finele anului 2018.

O parte a acestor abateri influențează în mod direct acuratețea situațiilor financiare încheiate la data de 31.12.2018 de către entitățile auditate, deși nivelul erorilor, raportat la volumul fondurilor publice derulate prin bugetul de stat, nu este semnificativ, astfel încât situațiile financiare, în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2018.

Abateri financiar-contabile – pe bugete

Grafic nr. 9 – Abateri financiar-contabile, pe bugete

În totalul valorilor consemnate în actele întocmite ca fiind abateri financiar-contabile, ponderea cea mai mare (55,69%) o deține *bugetul de stat*, cu valori corespunzătoare unor erori privind:

- modul de aplicare a prevederilor legale privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor, în creștere față de anul anterior;
- organizarea și conducerea contabilității fără respectarea *OMFP nr. 1917/12.12.2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*;
- reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și în conturile anuale de execuție bugetară;
- neînchiderea conturilor contabile și neîntocmirea situațiilor financiare privind execuția bugetară conform Normelor metodologice emise de MFP;
- menținerea în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă sintetică și analitică a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați;
- menținerea nejustificată în categoria de mijloace fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie;
- neevidențierea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție constituite;
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului;
- identificarea unor abateri referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;
- nerespectarea prevederilor legale privind raportarea serviciului datoriei publice;
- nerespectarea procedurii privind declararea stării de insolvență a debitorilor persoane fizice;
- neclarificarea, până la finele anului fiscal, a sumelor încasate fără existența titlurilor de creanță (suprasolviri), neluarea măsurilor pentru obținerea acestora;
- existența unor neconcordanțe între veniturile înregistrate în contabilitate și cele din evidența fiscală;
- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și conducerea contabilității veniturilor bugetare;
- identificarea unor abateri privind concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în bilanțurile de verificare și înscrise în situațiile financiare.

La *bugetele locale*, valoarea abaterilor financiar-contabile reprezintă 37,8% din total și provine aproximativ din aceleași categorii constatate și la *bugetul de stat*. Neregulile financiar-contabile constatate se referă la cazuri în care bunurile imobile, clădiri și terenuri, care constituie domeniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale nu au fost înregistrate în evidența contabilă și tehnico-operativă, iar conducerea entităților nu a luat măsuri pentru înscrierea dreptului de proprietate în evidențele cadastrale; neînregistrarea în conturile corespunzătoare de imobilizări corporale a bunurilor imobile realizate din investițiile finalizate și recepționate; înregistrări contabile eronate, neconforme cu reglementările contabile în vigoare; neefectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării elementelor patrimoniale, neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară.

Cele mai relevante din punct de vedere al dimensiunii financiare au fost următoarele:

- neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT;
- nerespectarea prevederilor legale privind predarea/preluarea patrimoniului cu ocazia înființării, reorganizării sau restructurării unor entități/domenii de activitate;
- neînregistrarea în evidența contabilă a UAT a bunurilor primite de către unitățile școlare de natura patrimoniului public al UAT;
- neefectuarea reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege; neînregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor reevaluării elementelor patrimoniale;
- neevidențierea în contul activelor fixe a obiectivelor de investiții finalizate, recepționate, date în folosință;
- abaterile referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;
- înregistrările în contabilitate, în conturile sintetice și analitice nu au fost efectuate pe baza documentelor justificative corect întocmite în mod cronologic și sistematic;
- abaterile privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale; abaterile privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și în conturile anuale de execuție bugetară.

Și *situațiile financiare ale instituțiilor publice finanțate din venituri proprii* au fost afectate de erori, a căror valoare estimată reprezintă 1,33% din totalul valorii abaterilor financiar-contabile, provenind, în principal, din:

- nerespectarea principiilor celor 3E în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului, precum și a reglementărilor

privind organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimonului;

- evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al UAT;
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice;
- depășirea volumului/nivelului resurselor planificate;
- abateri privind constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea.

Conform legii și regulamentelor proprii Curții de Conturi, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, auditorii publici externi stabilesc valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și care sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul acțiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din *Legea nr. 94/1992*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se procedează astfel:

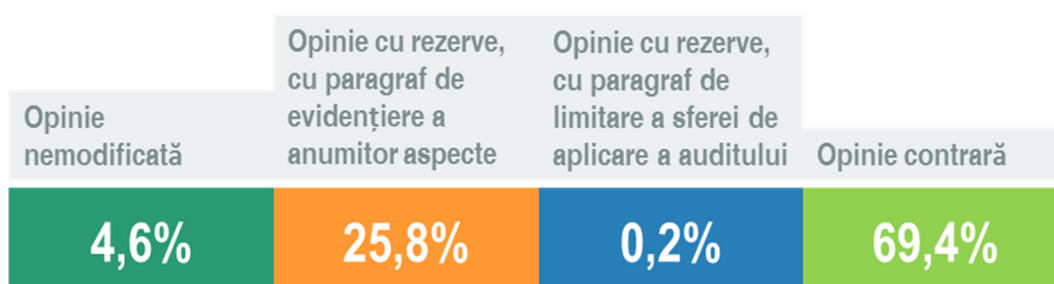
- ✓ în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate;
- ✓ în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

2.6. Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate, 4,6% sunt *opinii nemodificate*, 25,8% sunt *opinii cu rezerve*, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, care nu reprezintă denaturări semnificative, 69,4% sunt *opinii contrare*, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2018 sau în care operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau cu reglementările specifice, iar 0,2% reprezintă *opiniile cu rezerve*, cu paragraf de limitare a sferei de aplicare a auditului, și situațiile de imposibilitate a exprimării unei opinii. Acest ultim tip de opinie a reprezentat un caz izolat, în care auditul nu s-a putut efectua din varii motive, generate de entitatea auditată.

Se observă totuși o tendință de creștere față de anii anteriori a procentului opiniilor nemodificate și, îndeosebi, a celor cu paragraf de evidențiere a unor aspecte, ceea ce demonstrează că procesul de valorificare a experienței anterioare este pe o curbă ascendentă, o parte a erorilor corectându-se chiar în timpul misiunilor de audit.

Grafic nr. 10 – Opinii

2.7. Relația Curții de Conturi cu terțe persoane și cu cetățenii

Statistica acțiunilor care au vizat aspecte înscrise în sesizările primite de Curtea de Conturi

În anul 2019 au fost incluse în programul de activitate al Curții de Conturi 83 de astfel de acțiuni, majoritatea lor fiind programate de camerele de conturi teritoriale.

Abaterile și deficiențele constatate prin verificările efectuate ca urmare a unor sesizări primite vizează următoarele domenii și se referă la:

Calitatea gestiunii economico-financiare

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare peste limita creditelor bugetare aprobate;
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică;
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale;
- transmiterea sau cedarea cu titlu gratuit a dreptului de proprietate sau de folosință a unor bunuri din patrimoniul public sau privat al statului sau al UAT, fără respectarea prevederilor legale;
- efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare;
- nerespectarea prevederilor legale privind publicarea pe paginile de internet a documentelor și informațiilor privind activitatea desfășurată;
- neîntocmirea/neactualizarea Inventarului bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale ulterior aprobărilor legale și nepublicarea acestuia în Monitorul Oficial;
- gestionarea defectuoasă de către proprietari a bunurilor din domeniul public/privat al statului/UAT-urilor, respectiv permiterea ocupării abuzive de către persoane fizice sau juridice a acestora;
- neconstituirea și nereținerea garanțiilor materiale/bănești persoanelor care îndeplinesc calitatea de gestionar, în cuantumul prevăzut de legislația în vigoare;
- nu se întocmesc documente de intrare/consum, predare;
- cheltuielile cu deplasările interne/externe ale personalului au fost stabilite și plătite eronat;
- documentele nu au fost întocmite cu toate datele (informațiile) cerute de normele metodologice elaborate de legislația în domeniu;
- nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate unui program/proiect/proces sau unei activități.

Achiziții publice

- nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică, referitoare la termenii stabilite;
- neîntocmirea programului anual al achizițiilor publice sau neactualizarea acestuia.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- evidența contabilă nu s-a condus și organizat conform Normelor metodologice, Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- evidența sintetică și analitică a patrimoniului entității nu este condusă în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice;
- neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate.

Abateri privind sistemul de control intern managerial și auditul public intern

- lipsa unor instrumente de control intern (procedeu, mijloc sau acțiune stabilită și implementată pentru menținerea unui bun control asupra funcționării entității în ansamblul ei);
- neorganizarea compartimentului de audit intern conform prevederilor din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*;
- nu au fost elaborate și aprobate procedurile operaționale (instrucțiunile de lucru) aferente activităților procedurale identificate;
- neimplementarea recomandărilor organelor cu atribuții de control, neurmărirea acestora și impactul lor asupra activității entității;

Modul de stabilire, evidențiere și urmărirea încasării veniturilor Bugetului general consolidat

- prejudicierea bugetelor prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea încasării veniturilor în termenele legale;
- nu s-a stabilit corect și nu a fost încasată taxa pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației privind desfășurarea activității de alimentație publică;
- nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea taxei pe teren datorată de persoanele juridice și fizice care au arendat/concesionat terenurile agricole/pășunea comunală;
- nerespectarea prevederilor legale privind acordarea scutirilor și facilităților la plata impozitelor și taxelor locale;
- neaplicarea măsurilor de executare silită conform prevederilor legale și normelor de aplicare ale acestora;
- lipsa unor proceduri privind eliberarea certificatelor fiscale.

2.8. Sesizarea organelor de urmărire penală

În ceea ce privește sesizarea organelor de urmărire penală pentru prejudiciile identificate și consemnate în actele de audit aferente anului 2019, CCR a formulat 39 de sesizări la cererea departamentelor și camerelor de conturi, respectiv 18 sesizări în baza art. 64 (pentru nedispunerea și neurmărirea măsurilor dispuse) din *Legea nr. 94/1992*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și 21 de sesizări formulate în temeiul art. 33 alin. (4) (pentru existența unor indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală) din *Legea nr. 94/1992*.

Sesizarea organelor de urmărire în temeiul prevederilor art. 33 alin. (4) din *Legea nr. 94/1992* a fost formulată, în principal, pentru:

- achiziții fictive de bunuri care nu au intrat în gestiunea unităților administrativ-teritoriale, prin falsificarea instrumentelor pentru efectuarea plăților;
- sustragerea unor sume încasate în numerar prin nedepunerea acestora la casierie, prin falsificarea înscrisurilor (chitanțe de încasare, borderouri) cu privire la sumele încasate, care, în realitate, erau mai mari decât sumele înscrise pe documente, prin ștergerea datelor referitoare la încasarea impozitelor și taxelor locale din aplicația informatică;
- retragerea de sume în numerar din trezorerie pentru drepturi salariale și ajutoare sociale, mai mari decât cele achitate conform statelor de plată;
- însușirea în interes personal de fonduri publice din bugetele unor școli aflate în subordinea unităților administrativ-teritoriale, prin utilizarea unor metode frauduloase de către persoana care a exercitat atribuțiile de administrator financiar;
- angajarea cheltuielilor fără existența creditelor bugetare, generând plata de penalități pentru neplata la timp a facturilor.

3. Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Prin recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise în procesul de valorificare a actelor întocmite în urma misiunilor de audit, Curtea de Conturi a urmărit în mod consecvent și continuu promovarea unei culturi a calității managementului și îmbunătățirea performanței economico-financiare a entităților aflate în competența sa de auditare, având ca suport respectarea cadrului normativ de reglementare specific fiecărui domeniu de activitate.

Bazată pe principiul prevalenței laturii calitative, activitatea Curții de Conturi nu s-a limitat doar la aspectul constatator al abaterilor identificate în misiunile de audit, aria de abordare a vizat și sprijinirea oricărui demers legal de remediere operativă a disfuncționalităților și/sau devierilor de la aplicarea corectă a normelor juridice de către entitățile auditate. Multe dintre erorile, neregulile și deficiențele identificate au fost corectate/eliminate chiar în timpul misiunilor de audit public extern, existând, în multe cazuri, receptivitate pentru clarificarea cauzelor care le-au generat, precum și disponibilitate pentru înlăturarea acestora.

Interpretarea cu acuratețe a cadrului legislativ care guvernează disciplina financiară în utilizarea fondurilor publice a constituit principalul instrument de evaluare a managementului financiar și de control al conturilor de execuție bugetară încheiate de entitățile aflate în competența de verificare a Curții de Conturi.

Pentru eliminarea deficiențelor constatate, care nu s-au corectat în timpul misiunilor de audit, au fost emise decizii cu măsuri de înlăturare a neregulilor, de responsabilizare a factorilor decidenți din entitățile auditate în privința modului în care sunt utilizate fondurile publice.

Analiza retrospectivă a activității economico-financiare aferente entităților auditate, realizată prin prisma gradului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise în anii precedenți, relevă la unele entități o creștere progresivă a calității managementului financiar – factor generator de performanță și premisă pentru optimizarea activității, iar, la alte instituții, o eficientizare a managementului financiar-contabil, cu efect asupra prezentării corecte, reale și exacte a situației patrimoniului administrat de acestea.

Sinteza impactului implementării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi asupra activității entităților auditate, rezultat în concluziile înscrise în rapoarte de follow-up întocmite în anul 2019, structurate pe principalele obiective urmărite în activitatea de audit public extern, este prezentată în Secțiunea 9 a Capitolului 1 și relevă o serie de aspecte pozitive, cu impact asupra întregii activități a entităților auditate, de la fundamentarea realistă a proiectului de buget anual, efectuarea corectă a cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare, înregistrarea tuturor operațiunilor în evidențele contabile și fiscale și administrarea patrimoniului în condiții legale, până la creșterea calității gestiunii economico-financiare și chiar până la amendarea cadrului legal și de reglementare care guvernează activitatea entităților auditate.

Rapoartele încheiate în urma verificărilor efectuate arată că, de regulă, conducerile entităților publice auditate dispun și urmăresc măsurile transmise de Curtea de Conturi privind stabilirea întinderii și dispunerea recuperării unor prejudicii, stabilirea și urmărirea colectării unor venituri bugetare suplimentare, înlăturarea unor nereguli din activitatea financiar-contabilă și fiscală a acestora. Cu toate acestea, nivelul de încasare/recuperare a sumelor reprezentând venituri suplimentare sau prejudicii estimate prin actele de audit/control încheiate nu se situează la nivelul așteptărilor. Ritmul de recuperare a prejudiciilor este lent, iar prejudiciile mari ca întindere, estimate în unele acte de audit/control nu sunt recuperate încă ori sunt recuperate în mică măsură.

Prin recomandările formulate de Curtea de Conturi au fost aduse îmbunătățiri semnificative privind activitatea de elaborare și fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli. S-a remarcat o ușoară tendință ascendentă de conștientizare a modului de prognozare, fundamentare și programare a fondurilor publice, în acord cu obiectivele entității, concomitent cu stabilirea unor indicatori de rezultate la nivelul acestora, având ca scop evitarea imobilizărilor de credite bugetare.

Măsurile dispuse vizând exactitatea și realitatea datelor prezentate în situațiile financiare au contribuit la optimizarea activității entităților din punct de vedere al datelor oglindite și prezentate în situațiile financiare, prin responsabilizarea și conștientizarea personalului cu privire la importanța și acuratețea datelor înregistrate în evidența contabilă. În mare parte, impactul măsurilor dispuse s-a reflectat în evidența financiar-contabilă, acțiunile entităților conducând la o îmbunătățire a activității din punct de vedere financiar-contabil și, implicit, a managementului financiar.

Și în acest domeniu se remarcă o tendință de îmbunătățire a evidențelor financiar-contabile și fiscale prin aplicarea adecvată a principiilor și tratamentelor contabile, ceea ce asigură premisele necesare respectării prevederilor legale referitoare la reflectarea operațiunilor financiar-contabile în situațiile financiare încheiate, precum și a celor referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare.

În ceea ce privește stadiul implementării și dezvoltării sistemelor de control intern managerial la nivelul entităților publice, Curtea de Conturi a vizat, prin măsurile dispuse, procesul de actualizare a obiectivelor generale și specifice, a activităților procedurale, a procesului de gestionare a riscurilor, a sistemului de monitorizare a performanțelor, a situației procedurilor și a sistemului de monitorizare și de raportare, respectiv de informare a conducătorului entității publice. Prin implementarea măsurilor s-a consemnat o consolidare a modului de organizare a sistemului de control intern, o creștere a gradului de conștientizare cu privire la rolul și importanța acestuia, inclusiv a funcției de audit intern, precum și intensificarea eforturilor din partea conducătorilor pentru aplicarea principiilor de management în vederea asigurării unei bune administrări a fondurilor publice.

S-au constatat unele progrese în procesul de elaborare a procedurilor documentate prin elaborarea, actualizarea și revizuirea acestora, cu accent pe separarea corectă a funcțiilor de inițiere, verificare, avizare și aprobare a operațiunilor, s-au instituit unele instrumente de control având drept scop reducerea riscurilor de eroare și de utilizare nelegală a fondurilor alocate de la buget, s-a asigurat respectarea condițiilor de legalitate în elaborarea actelor administrative emise de conducere prin inventarierea acestora și avizarea de către direcția juridică. De asemenea, s-au elaborat monografiile contabile și proceduri care reglementează activitatea de resurse umane, cu efecte pozitive asupra exactității și realității situațiilor financiare. Deși există o tendință de îmbunătățire a controlului intern managerial, acțiunea concertată a unor factori interni/externi și a fluctuației personalului, în special a celui cu funcții de conducere, au constituit impedimente în procesul de consolidare a sistemului de control intern managerial.

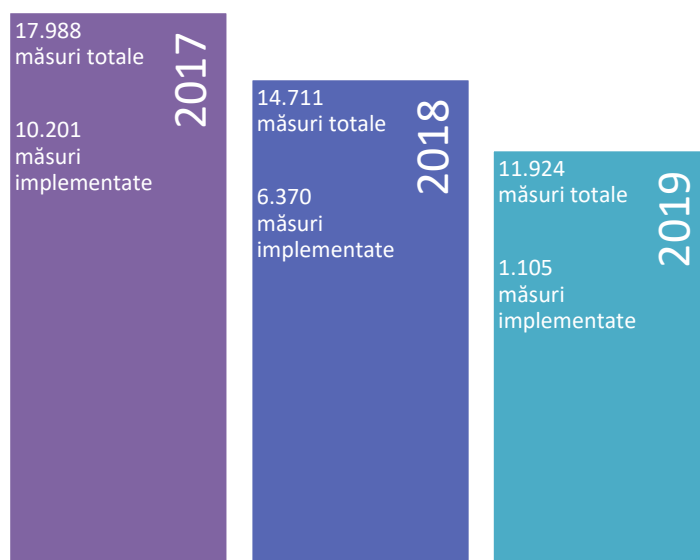
Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare în cuantum și la termenele prevăzute de lege, trebuie menționat că misiunile de audit efectuate de Curtea de Conturi au avut un impact pozitiv prin creșterea gradului de încasare a acestora, dar și prin conștientizarea faptului că nu este de ajuns să stabilești și să evidențiezi veniturile, trebuie să și monitorizezi încasarea lor în termenul legal de prescripție. Rezultatele recomandărilor și măsurilor dispuse de Curtea de Conturi s-au concretizat în virarea la bugetele publice a unor sume reprezentând, în principal, creanțe cuvenite acestor bugete, la care s-au adăugat obligații fiscale accesorii, drepturi de pensii acordate necuvenit, garanții de participare la licitații, pentru care dreptul de solicitare la restituire s-a prescris, obligații stabilite de instanța de judecată în sarcina cumpărătorului de acțiuni ca urmare a nerespectării clauzei privind investițiile din contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, diferențe rezultate din calculul vărsămintelor datorate de persoane juridice pentru persoanele cu handicap neîncadrate etc.

În ceea ce privește calitatea gestiunii economico-financiare, implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi a condus la o creștere a responsabilității în utilizarea fondurilor publice prin orientarea spre obținerea unor rezultate economico-financiare superioare, prin reducerea cheltuielilor, creșterea eficienței în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, reîntregirea creditelor bugetare ca urmare a recuperării unor prejudicii, conectarea cheltuielilor la venituri în raport cu gradul de colectare a veniturilor, reducerea riscurilor de eroare asociate procedurilor de achiziție și, respectiv, de încheiere a contractelor de prestări de servicii, precum și prin monitorizarea și controlul investițiilor. Prin măsurile dispuse, vizând calitatea gestiunii economico-financiare, Curtea de Conturi a contribuit la creșterea calității finanțelor publice, la creșterea gradului de conformare cu principiile și regulile care guvernează efectuarea cheltuielilor bugetare și la promovarea de către entitățile auditate a răspunderii în actul de gestiune a resurselor publice.

Obținerea unor astfel de rezultate depinde de măsura în care managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acesteia și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.

Întrucât implementarea măsurilor dispuse prin decizii depinde de termenele stabilite de Curtea de Conturi, termene care în unele cazuri sunt prelungite fie de comun acord, din motive obiective, fie prin procedura de soluționare a instanțelor, decalajul dintre momentul emiterii deciziei și verificarea implementării măsurilor putându-se întinde pe mai mulți ani, îndeosebi atunci când măsurile se referă la recuperarea unor prejudicii.

Măsuri implementate

Grafic nr. 11 – Măsuri implementate

Din totalul măsurilor implementate în perioada 2017-2019, 80% sunt aferente misiunilor de audit financiar și 20%, acțiunilor de audit de conformitate.

După cum se observă, gradul de conformare a entităților în privința implementării măsurilor dispuse este destul de redus în anul în care se efectuează auditul, respectiv de 9% pentru anul 2019, crescând la 43% în anul 2018 și ajungând la 57% în anul 2017, astfel încât, după aproximativ patru ani, gradul de implementare poate ajunge la un nivel acceptabil, în condițiile în care procesul de contestare și soluționare în instanță este unul de durată.

O altă îmbunătățire majoră a activității entităților auditate a fost determinată de identificarea de către Curtea de Conturi a unor **imperfecțiuni legislative**, pentru a căror eliminare/soluționare au fost formulate recomandări, ce au condus la adoptarea unor acte normative sau administrative, precum și la modificarea și/sau completarea celor existente. Din această perspectivă, rolul acțiunilor de audit efectuate de structurile Curții de Conturi, dar și obiectivele entităților publice trebuie să se interfereze și să convergă spre același interes comun, care vizează consolidarea calității finanțelor publice în România.

4. Evaluarea sistemului de control intern managerial (SCIM)

Controlul intern servește ca importantă linie de apărare în protejarea activelor, ajutând la promovarea administrării eficiente a resurselor publice, și ar trebui să fie conceput pentru a asigura atingerea obiectivelor entității. Ca atare, standardele de control intern afirmă că managementul ar trebui să stabilească o structură organizațională pentru atingerea obiectivelor entității și să opereze activități de monitorizare a sistemului de control intern și de evaluare a rezultatelor. Aceasta include monitorizarea continuă a proiectării și a eficacității operaționale a sistemului de control intern ca parte a cursului normal al operațiunilor. Standardele de control intern enunță, de asemenea, că managementul ar trebui să remedieze deficiențele de control intern identificate la timp, mai ales că, în contextul principiilor de bună practică regăsite în legislația aferentă, controlul intern este privit ca o funcție managerială.

Managementul riscului este, de asemenea, un element-cheie al sistemului de control intern managerial, de o importanță vitală pentru sectorul public, ce vizează structura entităților, procesele, valorile și cultura organizațională. Managementul riscului este o activitate complexă cu atât mai mult cu cât riscurile se manifestă în diverse categorii: financiar, operațional, de raportare, mediu, IT, reputațional, politic etc. În același timp, procesul de gestionare a riscurilor se desfășoară într-un context complicat, dinamic, supus permanentei transformări, cu numeroși factori externi care pot influența activitatea decizională.

În cadrul misiunilor de audit pe care le efectuează, Curtea de Conturi verifică funcționarea sistemului de control intern managerial al entităților auditate, inclusiv funcția de audit intern, luând în considerare proiectarea acestuia conform prevederilor legale, în scopul prevenirii, detectării și corectării erorilor/abaterilor semnificative, precum și funcționarea eficientă a mecanismelor interne pe toată perioada verificată, pentru a putea evalua măsura în care auditorii publici externi se pot baza pe aceste sisteme.

În urma constatărilor misiunilor de audit/control efectuate de Curtea de Conturi a reieșit din nou, importanța stabilirii unui mediu de control adecvat, și anume:

- ⇒ conducerea entității să se implice activ în acest proces, să dea tonul și să promoveze aderarea la valori etice, integritate și responsabilitate;
- ⇒ să se stabilească ținte și obiective (planificarea strategică) pentru a se ști unde se dorește să se ajungă;
- ⇒ personalul să fie bine pregătit, profesionist, criteriile de selecție să fie bine stabilite și să se asigure un program de pregătire profesională corespunzător;
- ⇒ încurajarea bunei guvernante prin utilizarea eficientă a resurselor, promovarea unei supravegheri riguroase și prin întărirea mecanismelor de răspundere;
- ⇒ asigurarea respectării legislației, a regulilor și regulamentelor ca o condiție fundamentală a funcționării entității.

În anul 2019 a fost constatat un număr de 1.389 de cazuri de abateri de la prevederile legale, reprezentate în graficul nr. 12 și structurate pe categorii: control intern managerial, audit intern, control financiar preventiv și control financiar de gestiune.

Numărul cazurilor de abateri constatate este aferent atât entităților de la nivel central, cât și celor de la nivel local.

Grafic nr. 12 – Numărul cazurilor de abateri constatate în anul 2019, pe categorii

Evaluarea sistemului de control intern managerial, pe care Curtea de Conturi o efectuează în cadrul acțiunilor sale specifice, are în vedere, pe lângă conformarea cu cerințele OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice pentru crearea cadrului necesar implementării standardelor de control intern (constituirea Comisiei de monitorizare, elaborarea Programului de dezvoltare a SCIM, stabilirea obiectivelor, inventarierea activităților procedurabile, elaborarea

și actualizarea procedurilor, identificarea riscurilor etc.) și modul în care aceste elemente funcționează, efectiv, la nivelul entității, dar și legătura de cauzalitate dintre constatările Curții și implementarea sau neimplementarea sistemului de control intern managerial.

Este evidentă această legătură în cazul opiniilor exprimate. La instituțiile publice cu un sistem de control managerial funcțional, cu manageri și angajați implicați, orientați spre valori etice și de performanță, unde controlul intern este un proces integrat, proiectat pentru a aborda riscurile, opinia exprimată este una pozitivă (nemodificată sau modificată cu rezerve). La marea majoritate a entităților verificate, opinia exprimată este contrară și ca urmare a neimplementării standardelor de control intern, a neconștientizării rolului și importanței sistemului de control intern, nefiind asigurate mecanisme de gestionare eficientă a fondurilor.

Neimplementarea corespunzătoare a SCIM conduce la următoarea situație:

- ▣ datele raportate în bilanțul contabil prezintă denaturări ale diferitelor categorii de active nete (imobilizări corporale, creanțe) și la Fondul bunurilor din patrimoniul public și privat al UAT-urilor;
- ▣ contul de rezultat patrimonial prezintă date eronate în ceea ce privește veniturile și cheltuielile, respectiv rezultatul exercițiului;
- ▣ deficiențe privind stabilirea, evidențierea și raportarea unor venituri proprii ale entității;
- ▣ deficiențe cu privire la lichidarea cheltuielilor;
- ▣ deficiențe cu privire la modul de organizare și desfășurare a operațiunii de inventariere a patrimoniului;
- ▣ neorganizarea unui circuit corespunzător al documentelor între compartimentele de specialitate din cadrul entității, în cazul compartimentului de impozite și taxe locale și al compartimentului de urbanism a condus la nerealizarea corespunzătoare a veniturilor cuvenite bugetului local din taxa de autorizare a construcțiilor.

La nivelul instituțiilor publice, atât de la nivel central, cât și de la nivel local, cea mai dificilă sarcină în implementarea sistemului de control intern managerial pare să fie înțelegerea și punerea în practică a instrumentarului de control, care se pliază pe activitățile specifice entității în vederea atingerii obiectivelor. În acest sens, activități precum: autorizarea și aprobarea, separarea atribuțiilor, accesul la resurse și documente, verificarea, analiza performanței, revizuirea proceselor și activităților și supravegherea fac parte și din procesul orientat spre realizarea obiectivelor și din procesul de implementare a sistemului de control intern, fiind un proces integrat, aflat sub responsabilitatea tuturor nivelurilor ierarhice.

Se desprinde din constatările Curții de Conturi că, în continuare, activitățile ce privesc implementarea și dezvoltarea SCIM sunt privite ca o activitate distinctă, care, în anumite situații, ajunge să fie efectuată în mod defectuos, de alte persoane decât cele îndreptățite și responsabile, conform legii.

În situațiile în care s-a constatat contractarea de servicii pentru actualizarea și implementarea Codului de control intern managerial, contrar prevederilor OSGG nr. 600/2018, care stipulează la art. 10 că: „Încredințarea unor terți a realizării activităților privind implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial al entității publice presupune că, în această situație, conducătorul entității publice nu își îndeplinește propriile atribuții cu bune rezultate”, Curtea de Conturi a făcut recomandare privind luarea măsurilor legale necesare pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial, prin îndeplinirea propriilor atribuții referitoare la controlul intern managerial.

Cele mai des întâlnite deficiențe în anul 2019 au vizat următoarele:

- constituirea formalizată a Comisiei de monitorizare, fără ca aceasta să aibă o activitate relevantă și fără să contribuie decisiv la implementarea și dezvoltarea SCIM (comisia nu s-a întrunit în ședințe periodice pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de legislația în acest domeniu, astfel că nu au fost identificate minute și hotărâri luate de aceasta cu privire la dezvoltarea sistemului de control intern managerial);
- Programul de dezvoltare a controlului intern managerial pentru anul 2018, care a fost întocmit în baza prevederilor OSGG nr. 600/2018, și care în multe cazuri nu a fost adaptat la specificul entității (scopul Programului de dezvoltare este de a planifica activitățile ce trebuie dezvoltate în domeniul controlului intern managerial și de a stabili responsabili și termene). De asemenea, trebuie analizat gradul de îndeplinire al programului, câte acțiuni au fost îndeplinite conform planificării, mai ales în condițiile în care sunt definite termene de îndeplinire de genul „permanent”, „semestrul II”, „ori de câte ori necesitățile o impun”, „anual” etc., care nu permit o monitorizare a gradului de îndeplinire și nu stabilesc o dată certă pentru îndeplinirea activității stabilite;
- obiectivele generale sunt definite într-un mod necorespunzător realității, ce nu reflectă scopurile entității;
- anumite proceduri operaționale nu sunt elaborate potrivit specificului activității entității sau nu precizează în mod detaliat toate acțiunile ce trebuie întreprinse și persoanele implicate, responsabile;
- nu au fost stabiliți indicatori de performanță sau de rezultat pentru obiectivele specifice sau aceștia nu sunt cuantificați;
- nu sunt identificate funcțiile sensibile pe baza analizei unor factori de risc și nu sunt stabilite politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri;
- nu au fost elaborate proceduri pentru toate activitățile procedurabile stabilite și acestea nici nu sunt actualizate atunci când intervin modificări;

- chestionarele de autoevaluare și raportul anual asupra sistemului de control intern managerial la finele anului 2018 au fost întocmite formal, întrucât programul de dezvoltare a sistemului de control managerial nu a fost elaborat în totalitate la modul concret;
- gradul de implementare a standardelor de control intern, deși prin raportările efectuate pare a fi unul bun, trebuie privit sub rezerva subiectivității entităților atunci când răspund la chestionarele ce atestă implementarea standardelor.

Considerații privind implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial

La nivelul entităților publice centrale, ordonatori principali de credite, se poate aprecia că procesul de implementare a standardelor de control intern este într-o fază de dezvoltare, ținându-se conformarea cu cerințele legislative, gradul mediu de implementare a standardelor de control intern managerial fiind de 75,8% (conform *Raportului privind controlul intern managerial pe anul 2018* elaborat de Direcția control intern managerial și relații interinstituționale din cadrul Secretariatului General al Guvernului).

Cu toate acestea, verificările efectuate de către auditorii Curții de Conturi relevă suficiente aspecte ce necesită îmbunătățiri pentru a avea din sistemul de control intern managerial un instrument util în atingerea obiectivelor.

Astfel, menționăm că:

- schimbările de la nivelul structurilor organizatorice nu sunt reflectate operativ și corespunzător în documentele doveditoare ale implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial (nu se actualizează ROF-uri, fișe de post, proceduri operaționale etc.);
- nu se inventariază situațiile generatoare de discontinuități în activitate și că nu se întocmește un plan de continuitate a activităților;
- obiectivele sunt, în unele cazuri, definite la modul general, nu reflectă scopurile entității și nu sunt transpuse în obiective specifice și rezultate așteptate pentru fiecare activitate;
- monitorizarea performanțelor pentru fiecare obiectiv și activitate prin intermediul unor indicatori cantitativi și calitativi necesită îmbunătățiri;
- în multe cazuri, procedurile nu sunt realizate corespunzător, în sensul că sunt prezentate informații generale preluate din actele normative ce reglementează o activitate procedurală, dar nu prezintă, la modul concret, pașii necesari de urmat pentru realizarea activității;
- se constată o oarecare doză de formalism și în evaluarea propriului sistem de control intern managerial, chestionarele de autoevaluare și raportul anual asupra sistemului de control intern managerial la finele anului 2018 fiind, adesea, întocmite formal. Este necesară o mai mare responsabilitate în evaluarea sistemului de control intern, mai ales că multe entități declară implementat Standardul 15 – Evaluarea sistemului de control intern managerial și trebuie subliniat faptul că raportul asupra propriului sistem de control intern managerial se elaborează prin asumarea responsabilității manageriale.

Și Standardul 8 – Managementul riscului ridică, în continuare, dificultăți în implementare și, chiar dacă se fac demersuri în acest sens, este nevoie de o mai mare conștientizare a mecanismelor care conduc spre un proces eficient de management al riscurilor, prin: identificarea riscurilor, evaluarea acestora, stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor, monitorizarea implementării măsurilor de control, revizuirea acestora în funcție de eficacitatea rezultatelor acestora, precum și prin raportarea periodică a situației riscurilor. În prezent se întâlnesc situații când registrul riscurilor nu este completat corespunzător, ci, mai degrabă, într-un mod superficial, nu este actualizat sau în acesta nu sunt identificate riscurile asociate fiecărui obiectiv și activități în parte, ci obiectivele sunt menționate „la global”, iar activitățile nu sunt indicate.

Facem recomandarea ca în procesul de identificare a riscurilor să se țină cont și de deficiențele (vulnerabilitățile) constatate de Curtea de Conturi a României sau de alte organe cu rol de verificare, pentru că tocmai deficiențele și abaterile constatate de-a lungul timpului de către structurile cu atribuții de control reprezintă o materializare a unor riscuri inerente, cu efecte semnificative asupra desfășurării activității.

Entităților de la nivel central le revine sarcina verificării pe verticală a procesului de implementare a sistemului de control intern managerial în cadrul entităților aflate în subordonare/sub coordonare/sub autoritate, cu care trebuie să coopereze pentru a asigura o abordare unitară.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale se constată, în majoritatea cazurilor, o implementare a standardelor de control intern mai mult formală, din dorința de a se conforma cerințelor legale, fără a utiliza instrumentele pe care acest proces le pune la dispoziția managementului pentru a-și atinge obiectivele și fără a înțelege că aceste mecanisme au o utilitate practică evidentă și că nu reprezintă doar o cerință legislativă, care vine să aducă activități suplimentare în cadrul entităților. Este necesară înțelegerea diferenței dintre proiectarea sistemului de control intern managerial și implementarea efectivă a acestuia. Simpla elaborare a unor documente, fără ca acestea să fie cunoscute și aplicate de către angajați, nu reprezintă dovada implementării SCIM.

În acest sens, din verificările efectuate de Curtea de Conturi s-a constatat că:

- ✘ activitatea Comisiei de monitorizare necesită, în multe cazuri, îmbunătățiri și rezultate mai concrete prin implementarea Programelor de dezvoltare a sistemului de control intern managerial;

- ☒ procedurile există în format electronic sau pe suport de hârtie, dar fără a fi cunoscute de personalul menit să le utilizeze;
- ☒ registrele de riscuri nu sunt semnate, aprobate și completate cu toate informațiile necesare, nu sunt actualizate;
- ☒ alte acte administrative (ROF, Statut) nu sunt actualizate sau se actualizează cu întârziere, ROF-ul nefiind corelat cu organigrama.

Revenind la necesitatea ca personalul de conducere din cadrul unei entități să se preocupe de implementarea și dezvoltarea propriului sistem de control intern managerial, adaptat specificului entității, prezentăm în continuare un caz în care modul de abordare a fost unul deficitar. Astfel, în urma misiunii de audit financiar desfășurate la UATM Tecuci s-a constatat că, în anul 2016, entitatea a atribuit un contract de prestări servicii către o societate cu răspundere limitată cu sediul în București, având ca obiect „Servicii de evaluare a sistemului de control intern managerial Municipiul Tecuci”, în condițiile în care, potrivit Detaliului cumpărare directă atribuită, descrierea serviciului achiziționat a fost „Evaluarea sistemului de control intern managerial, Standardul 4 – Structura organizatorică și realizarea corecțiilor pentru deficiențele constatate”, și a efectuat plăți în sumă de 30 mii lei, deși, potrivit prevederilor legale, controlul intern managerial cade în responsabilitatea conducătorilor entităților publice, iar la nivelul entității exista constituită o comisie de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control intern managerial încă din anul 2013, a cărei componență trebuia actualizată.

În baza contractului de servicii, unitatea prestatoare a transmis către UATM Tecuci documente care vizau alt standard decât cel prezentat în Detaliul cumpărare directă atribuită: Strategia de control, Strategia de monitorizare a SCMI, Planul strategic al instituției, Procedura de sistem privind actualizarea fișelor de post, Procedura de sistem privind actualizarea ROF, Procedura de sistem privind actualizarea ROI, Procedura de sistem privind consilierea etică, Procedura de sistem privind evaluarea performanțelor, Procedura operațională privind acordarea concediilor de odihnă, Procedura operațională privind elaborarea planului anual de formare profesională și Procedura operațională privind organizarea unui concurs.

În intervalul noiembrie 2016-iunie 2019, la nivelul entității auditate nu au fost implementate procedurile de sistem și procedurile operaționale care au fost prezentate ca model în anul 2016 de societatea furnizoare de servicii, acestea aflându-se în stadiul de proiect, obiectul contractului de prestări de servicii neavând finalitate.

Curtea de Conturi a dispus, prin Decizie, măsura stabilirii întinderii prejudiciului rezultat ca urmare a plăților efectuate și luarea măsurilor legale pentru recuperarea acestuia.

Considerații privind auditul public intern

Auditul intern este o funcție importantă în cadrul entității, care oferă sprijin conducătorului entității publice în menținerea unui control intern eficient și eficace, evaluând fiabilitatea informațiilor, eficacitatea și eficiența operațiunilor, a proceselor de gestionare a fondurilor și patrimoniului public, respectarea legilor, regulamentelor și contractelor. Obiectivul general al auditului public intern este de a evalua eficacitatea sistemelor de management al riscurilor, funcționalitatea controlului intern și a proceselor de guvernare, îndeosebi în ceea ce privește constituirea și utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public, urmărind să vadă dacă aceste sisteme funcționează și asigură realizarea obiectivelor.

În acest sens, în anul 2019, Curtea de Conturi a realizat o acțiune de control al modului de realizare a atribuțiilor de coordonare și supraveghere a auditului intern din sectorul public de către Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI).

UCAAPI realizează funcția de reglementare și coordonare unitară a auditului public intern, la nivel național, asigură cadrul necesar dezvoltării activității de audit intern în sectorul public din România, informând periodic conducerea ministerului, Guvernul și Comisia Europeană asupra progreselor înregistrate.

UCAAPI are atribuții de coordonare, evaluare și sinteză în domeniul activității de audit public intern la nivel național și efectuează:

- misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
- misiuni de audit public intern la entitățile publice centrale care derulează anual bugete mai mici de 5 milioane lei și care nu au organizat un compartiment de audit public intern.

Prezentăm, în continuare, principalele constatări ale Curții de Conturi.

➔ *Obiectivul: Elaborarea, actualizarea și aplicarea unitară a unei strategii în domeniul auditului public intern, la nivel național*

Referitor la Strategia de dezvoltare a auditului public intern 2018-2020, atâta timp cât aceasta nu a avut în vedere și modul de implementare a acțiunilor, măsurarea impactului și punerea în aplicare a acesteia, nu se poate afirma că implementarea ei va conduce la dezvoltarea și consolidarea activității de audit public intern la nivel național. Această opinie se bazează și pe faptul că:

- obiectivele specifice propuse pentru definirea celor generale, stabilite prin strategie, nu sunt enunțate astfel încât să răspundă pachetului de cerințe SMART;
- obiectivele strategice definite nu sunt utilizate în procesul de management, în sensul că acestea nu sunt implementate la nivelul UCAAPI și nici transpuse în obiective specifice definite SMART pentru a fi cunoscute de către personal.

➔ *Obiectivul: Organizarea și funcționarea auditului public intern*

Curtea de Conturi a constatat faptul că măsurile luate de UCAAPI/structurile de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite de-a lungul timpului nu au condus la o conformare cvasigenerală în ceea ce privește înființarea și funcționarea auditului public intern, în condițiile în care:

- gradul de înființare al auditului public intern la nivel național este de numai 78% (9.425 din 11.937 de entități), calculat prin raportarea numărului de entități care a înființat/asigurat funcția de audit intern la numărul total al entităților publice, în condițiile în care obligația înființării auditului public intern este instituită prin lege din anul 2002;
- organizarea sub forma de compartiment reprezintă aproximativ 90% din totalul structurilor înființate (1.513 din 1.687 de structuri), acesta fiind tipul preponderent de structură de audit pentru care au optat conducătorii entităților publice, iar peste jumătate din compartimentele de audit intern organizate sunt dimensionate la un singur post, aspect care este în neconcordanță cu art. 2 lit. f) din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată;
- gradul de funcționare al auditului public intern este de numai 62% determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională (7.447 de entități din cele 11.937);
- un aspect negativ este faptul că la un număr de șapte ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, auditul public intern nu a funcționat în anul 2017, în condițiile în care la trei dintre aceștia nu a fost înființat (Registrul Urbaniștilor din România, Academia de Științe ale Securității Naționale și Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României), iar la patru nu a funcționat, chiar dacă a fost organizat, formalizat, prin structură proprie (Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal și Consiliul de monitorizare a implementării Convenției);
- nu au fost aplicate sancțiunile contravenționale celor care nu respectă prevederile legale privind organizarea și funcționarea auditului intern.

Dimensionarea structurilor de audit intern nu a condus la eliminarea riscului ca auditul intern să nu fie în măsură a răspunde obiectivelor stabilite prin reglementările legale acceptabile întrucât:

- din datele prezentate rezultă faptul că, în anul 2017, la nivel național, în entitățile publice numărul de posturi alocate compartimentelor de audit public intern a fost de 3.217, iar numărul de posturi ocupate a fost de 2.480, ceea ce face ca gradul de ocupare a posturilor să fie de 77% la nivel național;
- un număr de 1.145 de structuri de audit intern nu au asigurat acoperirea sferei auditabile cel puțin o dată la trei ani, iar cauza este determinată de faptul că structurile de audit public intern nu au fost dimensionate, ca număr de auditori, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât să se asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern, cel puțin o dată la trei ani.

S-a constatat continuarea asigurării activității de audit intern pe baza contractelor de prestări servicii, caz în care nu sunt respectate prevederile legale, respectiv cele ale *OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative*.

Șapte instituții publice centrale nu au constituit comitetele de audit, deși aveau această obligație, iar una dintre cauzele care au condus la apariția deficienței este dată de carențele cadrului legislativ. Astfel, *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată, instituie obligația înființării comitetelor de audit, dar nu sancționează în niciun fel situația în care acest lucru nu este efectuat, în condițiile în care Normele privind înființarea comitetelor de audit au fost adoptate încă din 2014.

➔ *Obiectivul: Modul de realizare a misiunilor de audit intern de interes național cu implicații multisectoriale. Rezultatele și eficiența acestor misiuni de audit intern de interes național.*

UCAAPI nu a realizat în cele mai bune condiții una dintre atribuțiile principale, respectiv aceea de a efectua misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale, astfel:

- UCAAPI nu a inițiat din proprie inițiativă misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale în perioada 2015-2018. Nu au fost fundamentate și propuse teme urmate de realizarea de misiuni de audit intern de interes național cu implicații multisectoriale în condițiile în care UCAAPI are această atribuție;
- în perioada 2015-2018 a fost finalizată o singură misiune de audit intern de interes național cu implicații sectoriale, misiune dispusă de Curtea de Conturi prin Decizia nr. 4/26.03.2015 ca urmare a misiunii desfășurate de aceasta prin care s-a realizat auditul financiar al contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, la Ministerul Finanțelor Publice.

În legătură cu această misiune având titlul „Identificarea factorilor care au condus la nesolicitarea la rambursare sau reîntregirea cu întârziere a bugetelor din care au fost efectuate plăți pentru implementarea programelor și proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile” derulată de 11 ministere, echipa de control a Curții de Conturi a constatat deficiențe, între care:

- nu s-a respectat calendarul (programul) de realizare a acestei misiuni pentru etapele programate și finalul acțiunii stabilit la 30.11.2016 de către entitățile implicate;

- misiunea nu a fost realizată de două dintre cele 11 ministere, respectiv de către Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri și Ministerul Transporturilor;
- nu s-a respectat procedura internă în legătură cu aprobarea sintezei rapoartelor de audit intern și transmiterea acestora entităților publice centrale participante la misiunea comună de audit intern;
- rapoartele elaborate de structurile implicate sunt în mare parte superficial întocmite, structurile de audit intern nefiind suficient implicate, astfel încât acțiunea nu a condus la îndeplinirea scopului pentru care a fost inițiată.

➔ *Obiectivul: Modul de realizare, la nivelul MFP/UCAAPI, a atribuțiilor/obligațiilor legale de a evalua, cel puțin o dată la cinci ani, calitatea activității de audit intern de la nivelul entităților publice.*

- în anul 2018, UCAAPI nu a realizat nicio misiune de evaluare a activității de audit intern în cadrul entităților publice;
- respectarea parțială a cadrului normativ general/procedural propriu aplicabil misiunilor de evaluare a avut un impact nefavorabil asupra capacității UCAAPI de a-și îndeplini una dintre funcțiile specifice pentru care a fost înființată, respectiv obligația de a evalua activitatea de audit intern desfășurată în cadrul entităților publice, cel puțin o dată la cinci ani;
- nerealizarea integrală a unor atribuții ale UCAAPI, care au fost delegate la ANAF/structurile de audit public intern în baza OMFP nr. 768/2003, precum și a atribuțiilor ce decurg din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată, în cazul administrației publice locale.

➔ *Obiectivul: Realizarea misiunilor de audit în conformitate cu prevederile legale în vigoare*

- MFP/UCAAPI nu a realizat misiuni de audit, așa cum prevede legea, în cazul instituțiilor publice centrale care nu au compartiment de audit și care au un buget anual mai mic de 5 milioane lei.

S-a constatat că UCAAPI a desfășurat o serie de activități în vederea creșterii gradului de organizare a activității de audit public intern la nivelul entităților publice, în special în administrația publică locală, precum și a gradului de funcționare a acestei activități, astfel:

- ➔ transmiterea de adrese la toate prefecturile din țară, prin care s-au solicitat informații cu privire la toți ordonatorii principali de credite de la nivelul administrației publice locale, atât la cei care au înființat/asigurat funcția de audit intern, cât și la cei care nu au înființat această funcție;
- ➔ prelucrarea datelor din rapoartele anuale de activitate primite de la ordonatorii principali de credite de la nivel central, de la structurile asociative și cele centralizate de către direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, care au condus la identificarea entităților publice care nu au organizat funcția de audit intern sau care au organizat această activitate, dar nu a funcționat;
- ➔ participarea la adunările generale/conferințele Asociației Comunelor din România, în cadrul cărora a conștientizat rolul și importanța funcției de audit intern în cadrul entității publice, precum și modalitățile în care aceasta poate fi asigurată;
- ➔ întâlniri cu primarii, la solicitarea acestora, la sediul entității publice, unde a asigurat consilierea necesară cu privire la posibilitățile de asigurare și organizare a activității de audit public intern;
- ➔ organizarea de sesiuni de conștientizare a primarilor cu privire la necesitatea și obligativitatea asigurării funcției de audit public intern.

În general, acțiunile desfășurate de UCAAPI în scopul creșterii gradului de organizare și funcționare a activității de audit public intern la nivelul administrației publice au fost acțiuni de conștientizare, consiliere, dezbateri și discuții în cadrul întâlnirilor avute cu conducerea entităților publice, realizate conform competențelor.

Constatările raportului arată că sunt necesare eforturi și mai susținute din partea tuturor factorilor implicați în procesul organizării și exercitării auditului public intern pentru ca acesta să îmbunătățească activitățile desfășurate în cadrul entităților publice și pentru a adăuga valoare. În acest sens este necesar ca:

- ⇒ factorii de decizie implicați în acest proces, UCAAPI, MFP, ordonatorii de credite să se implice activ pentru asigurarea condițiilor propice exercitării funcției de audit intern, pentru conștientizarea rolului misiunilor de asigurare și de consiliere, ca pârghii ce susțin realizarea obiectivelor, evaluarea și îmbunătățirea proceselor de management al riscului, de control și de guvernare;
- ⇒ UCAAPI să planifice și să realizeze misiuni de evaluare cu privire la organizarea și funcționarea activității de audit;
- ⇒ urgentarea asigurării funcției de audit în cadrul entităților care au această obligație și care nu au făcut demersuri în acest sens, inclusiv prin aplicarea sancțiunilor prevăzute de *Legea nr. 672/2002*, republicată;
- ⇒ în cadrul entităților care au organizată această funcție să se asigure:
  - resursele umane, financiare și de timp pentru funcționarea corespunzătoare a auditului intern;
  - pregătirea profesională a auditorilor interni pentru a crește calitatea rapoartelor de audit intern și a recomandărilor formulate;

- în cadrul entităților publice locale care asigură auditul intern prin structuri asociative, rapoartele să fie întocmite cu responsabilitate, să vizeze domenii importante pentru entitate și să aducă plusvaloare prin prisma efectelor financiare pe seama fondurilor publice și prin respectarea principiilor, regulilor procedurale și metodologice aplicabile.

Curtea de Conturi acordă o atenție deosebită auditului intern, întrucât neorganizarea funcției de audit public intern conduce la:

- ☐ nerealizarea în totalitate a obiectivului general al auditului public intern, și anume acela de îmbunătățire a managementului instituției publice prin realizarea corespunzătoare a activităților de asigurare și consiliere;
- ☐ creșterea considerabilă a riscului ca anumite deficiențe existente în activitatea unor instituții publice să nu fie detectate în timp util și remediate înainte de a produce efecte nefavorabile;
- ☐ creșterea probabilității ca deficiențele existente în cadrul unor activități sau categorii de operațiuni auditabile ale entităților să se perpetueze în timp, în special în cazul acelor instituții publice unde sistemele proprii de control intern managerial funcționează în mod necorespunzător din punct de vedere al capacității de prevenire, detectare și/sau corectare a neregularităților.

La **nivelul entităților publice de la nivel central**, neregulile constatate în anul 2019 au vizat subdimensionarea structurii de audit intern în raport cu nevoile reale, ajungându-se, uneori, în situația de a nu avea niciun post de auditor intern ocupat, neauditarea tuturor categoriilor de activități ce trebuie auditate, cel puțin o dată la trei ani, conform *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, neconstituirea comitetului de audit intern la Ministerul Educației Naționale, nerealizarea planului de audit anual, neelaborarea normelor proprii de audit și a Cartei auditului intern, nerealizarea misiunilor de audit de către entitatea ierarhic superioară la nivelul subordonatelor și, nu în ultimul rând, neefectuarea de rapoarte de audit întocmite cu un caracter formal.

La **nivelul unităților administrativ-teritoriale**, în continuare, auditul public intern nu poate fi considerat o pârghie eficientă pentru realizarea obiectivelor, pentru evaluarea și îmbunătățirea proceselor de management al riscului și pentru atingerea unui nivel optim în îndeplinirea atribuțiilor, mai ales că un număr semnificativ de unități administrativ-teritoriale comunale nu au organizat activitatea de audit public intern sub nicio formă.

Ca urmare a deciziilor emise în anii anteriori de către Curtea de Conturi, prin care se stabileau măsuri pentru organizarea funcției de audit intern, unele UATC-uri au procedat la înființarea postului de auditor intern, dar fără a se și ocupa postul respectiv. Ulterior acestei decizii s-au întâlnit cazuri în care respectivele comune au încheiat acord de cooperare pentru organizarea și exercitarea funcției de audit intern cu Asociația Comunelor din România, ajungându-se, astfel, la două forme de organizare a auditului intern, niciuna funcțională la data verificărilor.

Se remarcă astfel o altă problemă care vizează funcționarea auditului public intern la nivelul administrației publice locale, pentru că, pe lângă entitățile care au organizat activitatea, dar o declară nefuncțională, nici la nivelul entităților care au funcția de audit intern nu se poate vorbi despre îndeplinirea acestei funcții la un nivel satisfăcător. Nici exercitarea activității de audit public intern în sistem de cooperare prin intermediul Asociației Comunelor din România nu reprezintă în acest moment, pentru Curtea de Conturi, un punct de sprijin pentru activitatea sa și nici nu putem vorbi despre eficacitatea funcției sau despre garanția calității.

Curtea de Conturi sprijină cooperarea dintre auditorii publici externi și auditorii interni din sectorul public, mai ales că este în interesul ambelor funcții, prin evitarea dublării activității de audit, maximizarea rezultatelor auditului și prin minimizarea riscurilor.

Curtea de Conturi subliniază rolul auditului public intern și în legătură cu asigurarea așteptărilor cetățenilor ca banul public să fie cheltuit responsabil, respectând cadrul legal, în mod transparent și în beneficiul creșterii calității vieții comunităților. Dorința de transparență, de responsabilitate socială și chiar de implicare, prin consultare, a cetățenilor în procesul decizional este din ce în ce mai mare, iar managerii, împreună cu auditorii publici interni, trebuie să vină în întâmpinarea acestor dorințe. Cetățenii așteaptă soluții la problemele lor și rezolvarea acestora într-un timp cât mai scurt.

De asemenea, provocările tot mai prezente, legate de schimbările climatice, digitalizarea societății, securitatea datelor, criza resurselor naturale, a migrației, contextul geopolitic, dese modificări legislative ș.a. necesită elaborarea unor politici publice eficiente, orientate spre anticiparea riscurilor sau, metaforic vorbind, a provocărilor de astăzi în „a găsi soluții ieri”. O scrutare a viitorului prin prisma riscurilor și a schimbărilor devine o necesitate. Toți factorii de decizie trebuie să se implice, pentru a se crea sinergii între instituții și pentru utilizarea cu responsabilitate a resursele de care dispunem.

Auditul intern, prin prisma rolului său, analizează cauzele care au condus la o anumită situație și face recomandări de prevenire, urmărind ca riscurile să nu se manifeste în viitor. Evenimente trecute, precum criza financiară, trebuie analizate și luate măsuri pentru a nu se repeta, urmărind, în același timp, ca alte potențiale riscuri să nu se manifeste.

Neconformități legate de controlul financiar preventiv

În urma verificărilor efectuate în anul 2019 s-au constatat următoarele:

- ⇒ nu sunt supuse CFPP proiecte de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv cum ar fi: constituirea și încasarea veniturilor, unele contracte de achiziții publice, operațiuni din care rezultă obligații de plată;

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2018

Auditul public extern la nivelul administrației publice centrale

Audit public extern

Secțiunea
1.1Secțiunea
1.2Secțiunea
1.3Secțiunea
1.4Secțiunea
1.5Secțiunea
1.6Secțiunea
1.7Secțiunea
1.8Secțiunea
1.9

Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018

Prezentare

Misiunea de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, care aplică Strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice.

Ministerul Finanțelor Publice (MFP) îndeplinește funcția de reglementare și sinteză, asigurând elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor strategice în domeniul finanțelor publice.

Având rolul de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, după cum se precizează în actul său normativ de organizare și funcționare, MFP elaborează, pe bază de metodologii proprii, proiectul bugetului de stat, pe cel al legii bugetului de stat, raportul asupra proiectului bugetului de stat, precum și proiectul legii de rectificare a bugetului de stat, operând rectificările corespunzătoare.

MFP are ca atribuții analiza periodică a modului de realizare a prevederilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și a modului de utilizare și/sau de administrare a fondurilor și/sau a patrimoniului public la nivelul instituțiilor publice definite de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările ulterioare (denumită în continuare *Legea nr. 500/2002*), prezentând Guvernului, spre dezbatere și aprobare, propuneri și/sau proiecte de acte normative care să conducă la îmbunătățirea procesului de programare și execuție bugetară.

Potrivit art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 500/2002*, MFP este autoritatea care, pe baza proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite și a bugetului propriu, întocmește proiectele legilor bugetare și proiectele bugetelor, pe care le depune la Guvern până la data de 30 septembrie a fiecărui an, pentru exercițiul bugetar următor.

Obiectivul general

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018 a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, că respectă principiile legalității și regularității și că oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Analiza corectitudinii datelor și indicatorilor din Contul general anual de execuție a bugetului de stat transmis de Ministerul Finanțelor Publice

Constatări

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, întocmit de Ministerul Finanțelor Publice, nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari (Credite bugetare inițiale, Credite bugetare definitive, Încasări/plăți efectuate) și nu necesită corecții.

Din verificările efectuate de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție bugetară ale ordonatorilor principali de credite au fost constatate unele erori, dar acestea prezintă o influență minoră asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018 (0,02% din totalul plăților din bugetul de stat).

Contul general anual de execuție a bugetului de stat cuprinde la *Venituri*:

- prevederile bugetare inițiale;
- prevederile bugetare definitive;
- încasările efectiv realizate.

Informațiile privind prevederile inițiale se preiau din *Legea bugetului de stat* inițială, iar prevederile definitive se preiau din planul actualizat prin legile de rectificare ale bugetului de stat prin formularul „Modificarea indicatorilor financiari”, întocmit în baza unor hotărâri de guvern, ordonanțe, ordonanțe de urgență sau legi.

Sumele încasate la bugetul de stat provin din conturile privind execuția de casă anuală a bugetului de stat transmise în mod centralizat, la nivelul întregii țări, de *Serviciul sinteza execuției financiare* prin *Trezoreria Statului* și elaborarea bugetului *Trezoreriei Statului* din cadrul *Direcției generale trezorerie și contabilitate publică* din Ministerul Finanțelor Publice.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat cuprinde la *Cheltuieli*:

- creditele bugetare inițiale;
- creditele bugetare definitive;
- plățile efectuate.

Informațiile privind creditele bugetare inițiale, creditele bugetare definitive și plățile efectuate din bugetul de stat se preiau din situațiile financiare prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, precum și din situația Contului privind execuția de casă a bugetului de stat, transmisă în mod centralizat, la nivelul fiecărui ordonator principal de credite.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat conține la rubricile „*Venituri realizate*”, respectiv „*Cheltuieli efectuate*” valorile rezultate din execuția de casă a bugetului de stat (cunoscută și sub denumirea Execuția CASH a bugetului de stat), ce sunt preluate din evidența informatică a *Trezoreriei Statului*.

Obiectivul principal al misiunii de audit financiar îl reprezintă auditarea *Contului general anual de execuție a bugetului de stat* (execuția pe varianta CASH a bugetului de stat), însă verificările efectuate de Curtea de Conturi au vizat și indicatorii conținuți în situațiile financiare ale celor 62 de ordonatori principali de credite, centralizate la nivel național potrivit contabilității de angajamente – ACCRUAL (în evidența contabilă a ordonatorilor principali de credite sunt înregistrate toate drepturile de încasat, respectiv obligațiile de plată având ca sursă bugetul de stat, care diferă de indicatorii „*Venituri*”, respectiv „*Cheltuieli*”, cuprinși în conturile de execuție).

Din analiza indicatorilor cuprinși în anexele la situațiile financiare ale celor 62 de ordonatori principali de credite, întocmite potrivit contabilității pe bază de angajamente, au rezultat o serie de neconcordanțe sau abateri, care însă nu afectează semnificativ realitatea datelor conținute în Contul general anual de execuție a bugetului de stat (care conține, așa cum am precizat anterior, doar indicatorii de venituri, respectiv de cheltuieli, indicatori realizați efectiv potrivit înregistrărilor din *Trezoreria Statului*).

Opinia de audit

Curtea de Conturi a exprimat o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, în conformitate cu atribuțiile prevăzute la art. 26 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, și potrivit standardelor proprii de audit.

Opinia de audit a fost formulată avându-se în vedere că nivelul erorilor, raportat la volumul fondurilor publice derulate prin bugetul de stat, nu este semnificativ, astfel încât situațiile financiare, în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2018.

Paragraful de evidențiere constă în faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate care afectează corectitudinea Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, constatate atât la entitatea auditată, cât și la ordonatorii principali, se situează sub pragul de semnificație și au fost remediate operativ de către conducerile ordonatorilor principali, în timpul misiunilor de audit.

Situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2018.

Analiza execuției bugetului de stat pe anul 2018

Execuția bugetului de stat pe anul 2018

Prezentare

În ceea ce privește execuția bugetară, în temeiul art. 56 și art. 57 din *Legea nr. 500/2002*, pe baza situațiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat, prezentate de organele care, potrivit legii, au această sarcină și în urma verificării și analizării acestora,

MFP a elaborat Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, având ca anexe bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezintă Guvernului, iar Guvernul inițiază și transmite Parlamentului proiectul Legii de aprobare a contului general anual de execuție a bugetului de stat, pentru dezbatere și aprobare.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018 a fost întocmit în conformitate cu prevederile art. 56 și art. 57 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, pe baza situațiilor financiare anuale prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat în structura bugetului aprobat prin *Legea bugetului de stat nr. 2/2018*.

Pe parcursul execuției bugetare au fost efectuate două rectificări bugetare, una prin *OUG nr. 78/2018* și alta prin *OUG nr. 101/2018 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2018*.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat are ca anexe conturile anuale de execuție ale bugetelor ordonatorilor principali de credite.

Analiza execuției bugetare pentru anul 2018

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, elaborat de Ministerul Finanțelor Publice, se prezintă sintetic astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/credite bugetare aprobate prin Legea nr. 2/2018	Prevederi/credite bugetare definitive	Încasări realizate/plăți efectuate	% Față de prevederi/credite definitive
Venituri	141.395,5	142.354,8	142.291,0	99,9
Cheltuieli	177.171,9	180.957,5	174.674,1	96,5
Deficit	(35.776,4)	(38.602,7)	(32.383,1)	83,8
% deficit în PIB*	(3,8)	(4,1)	(3,4)	

Notă: *Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2018 este de 944.220,2 milioane lei.*

Tabel nr. 1 – Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, elaborat de Ministerul Finanțelor Publice

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2018 s-au constatat următoarele:

- încasările realizate, în sumă de 142.291 milioane lei, sunt cu 63,8 milioane lei (0,1%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- plățile efectuate, în sumă de 174.674,1 milioane lei, sunt cu 6.283,4 milioane lei (3,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- deficitul bugetar, în sumă de 32.383,1 milioane lei, este cu 6.219,6 milioane lei (16,2%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

Potrivit prevederilor art. 28 lit. a) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, modificată și completată, „... proiectele legilor bugetare anuale și ale bugetelor se elaborează de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, pe baza prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget, precum și pentru următorii 3 ani”.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat aprobat prin *Legea nr. 2/2018 a bugetului de stat pe anul 2018* și rectificat succesiv prin *OUG nr. 78/2018* și *OUG nr. 101/2018 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2018* conține execuția bugetară pe următoarele surse bugetare:

1. 5001 Buget de stat;
2. 5006 Credite externe;
3. 5008 Fonduri externe nerambursabile;
4. 5010 Cheltuieli din venituri proprii.

Calendar bugetar

Respectarea calendarului bugetar prevăzut de Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice în elaborarea bugetului de stat pe anul 2018

Au fost constatate întârzieri în realizarea fazelor calendarului bugetar:

- comunicarea Scrisorii-cadru de către Ministerul Finanțelor Publice către ordonatorii principali de credite. MFP nu a transmis Scrisoarea-cadru în termenul prevăzut de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*;
- aprobarea Legii bugetului de stat de către Parlament s-a realizat cu întârziere;
- depunerea cu întârziere, la Ministerul Finanțelor Publice, a situațiilor financiare de către patru ordonatori principali de credite (Ministerul Transporturilor, Ministerul Mediului, Ministerul Culturii și Identității Naționale și Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat).

Repartizarea creditelor bugetare

Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari alocări de credite bugetare au fost, în ordine descrescătoare, următorii:

- *Ministerul Muncii și Justiției Sociale* – cu alocări totale de 31.693 milioane lei (17,88% din bugetul de stat);
- *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale* – cu alocări totale de 23.450 milioane lei (13,23% din bugetul de stat);
- *Ministerul Finanțelor Publice-Acțiuni Generale* – cu alocări totale de 21.478 milioane lei (12,12% din bugetul de stat).

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către *Ministerul Muncii și Justiției Sociale* este justificată prin includerea în bugetul acestuia a transferurilor bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cadrul titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, precum și a asigurărilor sociale și a ajutoarelor sociale în cadrul titlului de cheltuieli 57 „Asistență socială”.

În cazul *Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, ponderea cea mai mare a creditelor bugetare a fost destinată titlului de cheltuieli 58 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020”.

Ministerul Finanțelor Publice-Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne și a dobânzilor aferente datoriei publice externe în cadrul titlului de cheltuieli 30 „Dobânzi”, a transferurilor interne, ce includ alocările pentru schemele de ajutor de stat, alocările pentru plata valorii de executare a garanției în contul finanțatorilor în cadrul Programului „Prima casă”, alocările pentru Fondul de premiere pentru Loteria bonurilor fiscale și a contribuției României la bugetul Uniunii Europene în cadrul titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri”. În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe în cadrul titlului de cheltuieli 79 „Operațiuni financiare”.

Prima rectificare bugetară a fost efectuată prin *OUG nr. 78/2018* și a prevăzut majorarea veniturilor bugetare cu suma de 948,4 milioane lei, majorarea cheltuielilor bugetare cu 2.816,4 milioane lei, rezultatul rectificării fiind majorarea deficitului bugetar cu suma de 1.868 milioane lei.

Prin cel de-al doilea act normativ de rectificare, respectiv prin *OUG nr. 101/2018*, veniturile bugetului de stat au crescut cu 831,4 milioane lei, cheltuielile bugetare au fost majorate cu 1.789,7 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 958,2 milioane lei.

Analiza acurateței programării necesarului de credite bugetare în anul 2018

Acuratețea programării necesarului de credite bugetare în anul 2018

Execuția bugetului unui ordonator principal de credite se exprimă, de regulă, raportând plățile înregistrate la finele anului la prevederile bugetare finale. De cele mai multe ori, prin această metodă se ajunge la o execuție apropiată de 100%, cu mici diferențe procentuale într-un sens sau altul, însă trebuie avut în vedere faptul că, în cursul anului, odată cu efectuarea rectificărilor bugetare, prevederile bugetare sunt corectate către nivelul execuției efective la acel moment pentru un anumit capitol bugetar. Pentru a măsura eficiența și acuratețea programării bugetare este mai concludentă raportarea plăților efective la prevederile bugetare inițiale.

Din analiza execuției, raportată atât la prevederile finale, cât și la prevederile inițiale, pentru fiecare ordonator principal al bugetului de stat se remarcă următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, pentru care s-au subestimat creditele bugetare la momentul întocmirii proiectului de buget:

- *Autoritatea Electorală Permanentă* – prevederi inițiale de 117.269 mii lei/prevederi finale de 223.373 mii lei/plăți efective de 221.088 mii lei (188,53% față de prevederile inițiale), ca urmare a modificărilor legislative survenite în cursul exercițiului bugetar în ceea ce privește modul de finanțare a partidelor politice;
- *Ministerul Finanțelor Publice-Acțiuni Generale* – prevederi inițiale de 21.478.098 mii lei/prevederi finale de 27.029.369 mii lei/plăți efective de 26.384.997 mii lei (122,85% față de prevederile inițiale);
- *Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor* – prevederi inițiale de 694.802 mii lei/prevederi finale de 927.614 mii lei/plăți efective de 823.619 mii lei (118,54% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Energiei* – prevederi inițiale de 247.594 mii lei/prevederi finale de 313.106 mii lei/plăți efective de 287.375 mii lei (116,07% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale* – prevederi inițiale de 289.974 mii lei/prevederi finale de 370.949 mii lei/plăți efective de 327.497 mii lei (112,94% față de prevederile inițiale).

Subevaluările necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget ale ordonatorilor principali conduc ulterior, în cursul anului, la exercitarea unor presiuni pentru efectuarea de rectificări bugetare sau recurgerea la resursele Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Supraestimări ale necesarului de credite bugetare se remarcă la următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat:

- *Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției* – prevederi inițiale de 4.240 mii lei/prevederi finale de 2.174 mii lei/plăți efective de 2.127 mii lei (50,17% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Turismului* – prevederi inițiale de 63.409 mii lei/prevederi finale de 39.418 mii lei/plăți efective de 36.781 mii lei (58,01% față de prevederile inițiale);
- *Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților* – prevederi inițiale de 21.352 mii lei/prevederi finale de 21.952 mii lei/plăți efective de 14.580 mii lei (68,29% față de prevederile inițiale), determinate de gradul ridicat de recuperare a plăților efectuate în anii anteriori și recuperate în anul curent;
- *Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal* – prevederi inițiale de 6.436 mii lei/prevederi finale de 4.735 mii lei/plăți efective de 4.602 mii lei (71,50% față de prevederile inițiale);
- *Ministerul Culturii și Identității Naționale* – prevederi inițiale de 1.101.521 mii lei/prevederi finale de 801.238 mii lei/plăți efective de 740.159 mii lei (73,90% față de prevederile inițiale).

Recomandare

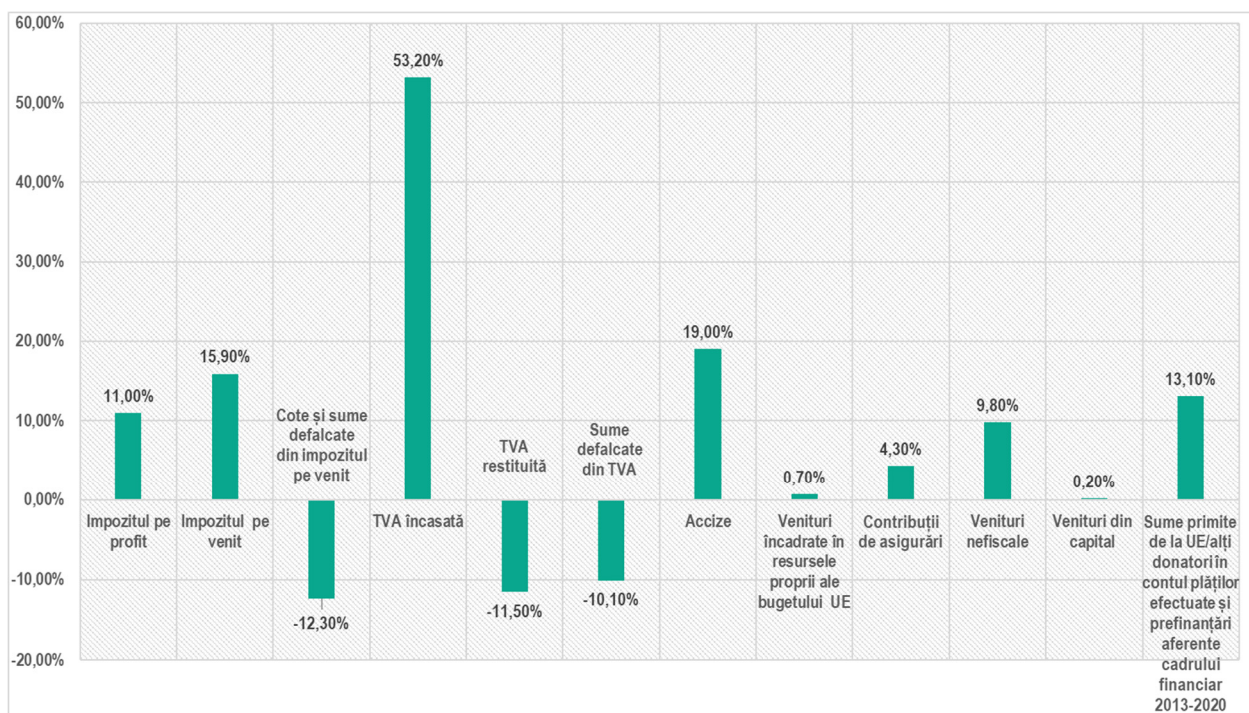
Recomandarea Curții de Conturi: creșterea responsabilității atât la nivelul ordonatorilor de credite, cât și la nivelul direcțiilor din cadrul Ministerului Finanțelor Publice implicate în elaborarea proiectului de buget al Ministerului Finanțelor Publice-Acțiuni Generale.

Execuția veniturilor bugetului de stat

Venituri

Veniturile bugetului de stat în anul 2018 însumează 142.291 milioane lei și reprezintă 15,1% din PIB. Comparativ cu anul 2017 (în care veniturile bugetului de stat au fost în sumă de 108.645,4 milioane lei), valoarea absolută a veniturilor realizate la bugetul de stat în anul 2018 prezintă o creștere de 30,97% (33.645,6 milioane lei).

Ponderea principalelor categorii de venituri ale bugetului de stat în totalul veniturilor bugetului de stat, în anul 2018, se prezintă în graficul nr. 1:

Grafic nr. 1 – Ponderea principalelor categorii de venituri ale bugetului de stat în totalul veniturilor bugetului de stat, în anul 2018

Se constată că veniturile bugetului de stat cu cea mai mare pondere sunt cele provenite din *TVA încasată* (53,2%), *impozitul pe venit* (15,9%) și din *accize* (19%).

Principalele surse de venituri ale bugetului de stat din anul 2018 sunt constituite din:

- *Impozit pe profit* încasat, în sumă de 15.617,9 milioane lei, cu 228,4 milioane lei peste nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezentând 11% în totalul veniturilor încasate și 1,6% din PIB. Analizând în structură încasările la impozitul pe profit aferent anului 2018 se evidențiază o realizare de 14.410,2 milioane lei de la agenții economici (92,3%) și 1.207,7 milioane lei (7,7%) de la băncile comerciale. Încasările din impozitul pe profit în anul 2018 au crescut cu 0,9 mld lei (+6,3%) comparativ cu anul 2017;

- *Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice* în sumă de 2.532,7 milioane lei, cu 61,9 milioane lei (2,4%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezentând 1,8% din totalul veniturilor încasate, și sunt formate, în principal, din:
  - impozit pe venitul microîntreprinderilor – 2.324,2 milioane lei (91,8%), mai mare cu 1.005,7 milioane lei decât anul precedent (76,2%);
  - impozit pe veniturile realizate de persoanele juridice nerezidente, încasate până la 31.01.2014, în sumă de 135,3 milioane lei (5,3%);
  - impozit pe dividende datorat de persoane juridice – 68,7 milioane lei (2,7%);
- *Impozit pe venit* în sumă de 22.576,4 milioane lei, cu 81,3 milioane lei (0,3%) peste prevederile bugetare definitive, reprezentând 15,9% din totalul veniturilor încasate și 2,4% din PIB, fiind în scădere cu 24,6% față de anul 2017.

Impozitul pe venit aferent anului 2018 este format, în principal, din:

- impozit pe venituri din salarii în sumă de 17.886,9 milioane lei (79,2%), în scădere cu 28,4% față de anul 2017;
- impozit pe venituri din dividende în sumă de 1.350,8 milioane lei (6%), în scădere cu 6,7% față de anul 2017;
- impozit pe venituri din pensii 867,5 milioane lei (3,8%), fiind în scădere cu 27,7% față de anul 2017.

Diminuarea încasărilor comparativ cu anul anterior a fost influențată, în principal, de reducerea cotei de impozitare de la 16% la 10% și în condițiile transferului contribuțiilor de la angajator la angajat, conform prevederilor *OUG nr. 79/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*. O altă măsură ce a condus la diminuarea încasărilor a fost introducerea noului mecanism privind declararea, precum și amânarea termenelor de plată a impozitului și a contribuțiilor sociale de către persoanele fizice autorizate și alte persoane fizice cu activități independente, profesii liberale, venituri din agricultură sau chirii.

- *Taxa pe valoarea adăugată* în sumă de 59.609 milioane lei, reprezentând 41,9% din totalul veniturilor încasate și 6,3% din PIB, a înregistrat o creștere de 6.065,3 milioane lei (11,3%) comparativ cu anul 2017.

În structură, veniturile încasate din TVA în anul 2018 se prezintă astfel:

- încasările din operațiuni interne;
- încasările din importurile de bunuri;
- valoarea restituirilor de taxă pe valoarea adăugată.

Referitor la valoarea schimburilor extracomunitare de bunuri (Extra-UE28), aceasta a crescut cu 16,8% la importuri și cu 6% la exporturi (la valori exprimate în lei) în perioada 1.01-30.12. 2018, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În anul 2018, taxa pe valoarea adăugată încasată a fost în sumă de 75.658,2 milioane lei, taxa pe valoarea adăugată restituită (se scade) – 16.406,8 milioane lei, iar majorările de întârziere aferente TVA au fost în sumă de 357,6 milioane lei. În ceea ce privește valoarea restituirilor de taxă pe valoarea adăugată, în anul 2018, aceasta a crescut cu 12,8 % față de anul precedent.

În cursul anului 2018, din totalul încasărilor TVA s-au defalcat pentru unitățile administrativ-teritoriale sume (se scad) în cuantum de 14.408,9 milioane lei (19%), pentru:

- echilibrarea bugetelor locale – 7.459,7 milioane lei (51,8%);
- finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și al municipiului București – 5.012,9 milioane lei (34,8%);
- finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor – 2.296,5 milioane lei (15,9%);
- drumuri – 435,5 milioane lei (3%);
- finanțarea învățământului particular sau confesional acreditat, 166,1 milioane lei (1,2%);
- restituiri din sume defalcate din TVA acordate în anul precedent, 961,8 milioane lei (6,7%).
- *Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii*, care au înregistrat o creștere cu 19,5% în anul 2018 față de anul 2017, înregistrând un grad de realizare de 102,9% față de programul stabilit pentru anul 2018, datorită creșterii următoarelor categorii de venituri: veniturile din „*Impozitul pe veniturile suplimentare obținute ca urmare a nereglementării prețurilor din sectorul gazelor naturale*” și veniturile din „*Impozitul pe veniturile din exploatarea resurselor naturale*”.

- *Accize*. Veniturile realizate din accize sunt în sumă de 27.084,5 milioane lei, reprezentând 19% din totalul veniturilor încasate și 2,9% din PIB.

În structură, veniturile din accize s-au format, în principal, din:

- accize încasate din vânzarea produselor energetice;
  - accize încasate din vânzarea produselor din tutun;
  - accize încasate din vânzarea de alcool etilic, produse intermediare, vinuri spumoase, băuturi fermentate și bere;
  - accize încasate în vamă din importul produselor energetice;
  - accize încasate în vamă din importul de produse din tutun;
  - accize de restituit/de compensat.
- *Venituri* cu cea mai mică pondere în totalul veniturilor bugetului de stat:
- taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități și reprezentând 0,8% din totalul veniturilor încasate și 0,1% din PIB;
  - venituri încadrate în resursele proprii ale bugetului Uniunii Europene în sumă de 1.050,1 milioane lei, reprezentând 0,7% din totalul veniturilor încasate și 0,1% din PIB, sunt formate din taxe vamale;
  - contribuții de asigurări în sumă de 6.184,3 milioane lei, reprezentând 4,3% din totalul veniturilor încasate, sunt alcătuite din contribuțiile angajatorilor 3.252,8 milioane lei (52,6%) și contribuțiile asiguraților 2.931,5 milioane lei (47,4%);
  - venituri din proprietate în sumă de 12.372,6 milioane lei, reprezentând 8,7% din totalul veniturilor încasate;
  - venituri din prestări de servicii și alte activități în sumă de 374,8 milioane lei, reprezentând 0,3% din totalul veniturilor încasate;
  - amenzi, penalități și confiscări în sumă de 658,3 milioane lei, reprezentând 0,5% din totalul veniturilor încasate;
  - venituri din capital în sumă de 300,9 milioane lei, cu 45 milioane lei (13%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezentând 0,2% în totalul veniturilor, sunt formate, în principal, din venituri obținute în procesul de stingere a creanțelor bugetare, 258 milioane lei (85,7%), venituri din vânzarea locuințelor construite din fondurile statului, 15,7 milioane lei (5,2%), și din alte venituri din valorificarea unor bunuri, 9,3 milioane lei (3,1%);
  - operațiuni financiare, în sumă de 2.363,3 milioane lei, reprezentând 1,7% din totalul veniturilor încasate și 0,3% din PIB;
  - alte sume primite de la UE, 1.675,2 milioane lei, reprezentând 1,2% din totalul veniturilor încasate și 0,2% din PIB, au fost formate din alte sume primite din fonduri de la UE pentru programele operaționale finanțate în cadrul financiar 2014-2020.

Execuția cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2018

Structură economică

În *structură economică*, realizarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2018, comparativ cu anul 2017, precum și ponderea acestora în totalul cheltuielilor și în PIB sunt prezentate în tabelul nr. 2:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Plăți efectuate		Pondere în total cheltuieli (%)		Pondere în PIB (%)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Total cheltuieli	144.418,8	174.674,1	100,0	100,0	16,8	18,5
- Cheltuieli de personal	23.818,8	43.684,5	16,5	25,0	2,8	4,6
- Bunuri și servicii	5.668,1	6.218,4	3,9	3,5	0,7	0,7
- Dobânzi	9.630,0	12.356,1	6,7	7,1	1,1	1,3
- Subvenții	3.749,5	3.871,6	2,6	2,2	0,4	0,4
- Transferuri între unități ale administrației publice	31.435,6	27.631,8	21,8	15,8	3,7	2,9
- Alte transferuri	11.320,7	13.020,5	7,8	7,5	1,3	1,4
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	275,1	308,5	0,2	0,2	-	-
- Asistență socială	27.763,0	29.874,6	19,2	17,1	3,2	3,2
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	19.431,4	24.294,4	13,5	13,9	2,3	2,6
- Alte cheltuieli	3.075,7	4.486,4	2,1	2,6	0,4	0,5
- Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	469,1	597,0	0,3	0,3	-	0,1
- Active nefinanciare	5.916,5	6.879,4	4,1	3,9	0,7	0,7
- Active financiare	19,3	304,5	-	0,2	-	-
- Împrumuturi	227,9	109,0	0,2	0,1	-	-
- Rambursări de credite	2.527,7	2.326,8	1,7	1,3	0,3	0,2
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	(909,6)	(1.289,4)	(0,6)	(0,7)	(0,1)	(0,1)

Notă: Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2017 este de 858.332,8 milioane lei, iar pentru anul 2018 este de 944.220,2 milioane lei.

Tabel nr. 2 – Cheltuielile bugetului de stat efectuate în anul 2018, comparativ cu anul 2017, în structură economică

Se constată creșteri semnificative ale ponderii în totalul plăților din bugetul de stat în cazul plăților efectuate la „Cheltuieli de personal” (8,5%). Această creștere accentuată a cheltuielilor de personal în anul 2018 față de anul anterior (43.684,5 milioane lei, în 2018, față de 23.818,8 milioane lei, în 2017) a fost determinată, în principal, de:

- acordarea majorărilor salariale prevăzute de *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- cuprinderea în salariile brute a sumelor aferente contribuției de asigurări sociale (care erau prevăzute în perioada precedentă în sarcina angajatorului), precum și a unor influențe din alte acte normative aprobate în cursul anului 2018;
- aplicarea prevederilor art. 39 din *OUG nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora salariile personalului din unitățile de învățământ preuniversitar de stat se suportă, începând cu anul 2018, din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale. Astfel, cheltuielile de personal ale acestui minister au crescut de la 458,9 milioane lei, în anul 2017, la 15.735,2 milioane lei, în anul 2018.

La titlul „*Bunuri și servicii*” se observă un grad de execuție de 102,93% față de prevederile inițiale și de 96,86% față de prevederile finale. Prevederile bugetare inițiale pentru achiziții de bunuri și servicii au fost ușor subestimate, necesarul de credite bugetare fiind asigurat prin cele două rectificări bugetare.

La titlul „*Dobânzi*” sunt evidențiate cheltuielile cu plata dobânzilor aferente datoriei publice interne și externe a României finanțate din bugetul de stat. Execuția cheltuielilor privind dobânzile a fost de 109,57% față de prevederile inițiale și de 98,81% față de prevederile finale. Inițial, nivelul acestor cheltuieli a fost subestimat semnificativ, însă până la finele anului 2018 s-a realizat o corecție a creditelor bugetare prin majorarea prevederilor bugetare pentru acest titlu de cheltuieli.

La titlul „*Subvenții*” sunt înregistrate cheltuielile cu subvențiile acordate din bugetul de stat. Plățile efectuate în contul cheltuielilor privind subvențiile au fost de 93,68% față de prevederile inițiale și de 98,45% față de prevederile finale. Prevederile inițiale au fost ușor supraevaluate, ulterior, nivelul prevederilor bugetare pentru plata subvențiilor fiind redus prin rectificări bugetare. Alocările pentru subvenții s-au referit la următoarele categorii de subvenții: subvenții pe activități; subvenții pentru acoperirea diferențelor de preț și tarif; subvenții pentru susținerea transportului feroviar public de călători; subvenții pentru transportul de călători cu metroul; susținerea exportului, a mediului de afaceri și a tranzacțiilor internaționale; susținerea infrastructurii de transport; sprijinirea producătorilor agricoli și programe de conservare sau de închidere a minelor.

În cadrul titlului „*Transferuri între unități ale administrației publice*” sunt înregistrate plățile efectuate pentru transferuri între unități ale administrației publice și care au reprezentat 98,25% din prevederile inițiale și 97,40% din prevederile finale. În cadrul acestui titlu s-au alocat credite bugetare pentru transferuri între unități ale administrației publice pentru transferuri curente și transferuri de capital.

Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile au fost evidențiate în cadrul titlului „*Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile*”. La acest titlu sunt evidențiate cheltuielile aferente perspectivei financiare 2007-2013 a execuției bugetului Uniunii Europene. Plățile la acest titlu de cheltuieli s-au situat în anul 2018 la un nivel de 139,28% față de prevederile inițiale și de 71,83% față de prevederile finale.

Cheltuielile privind asistența socială au fost evidențiate în cadrul titlului „*Asistență socială*”. Plățile efectuate pentru asistență socială în anul 2018 au reprezentat 105,15% din prevederile inițiale și 99,87% din prevederile finale. Se constată subevaluarea necesarului de credite bugetare inițiale pentru asistență socială, corectată prin rectificări bugetare.

Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 au fost evidențiate în cadrul titlului „*Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020*”. Plățile la acest titlu de cheltuieli s-au situat în anul 2018 la un nivel de 85,57% față de prevederile inițiale și de 91,04% față de prevederile finale. Atât estimarea inițială a necesarului de credite bugetare pentru acest titlu de cheltuieli, cât și nivelul rectificat al acestora au fost supraevaluate.

Sintetic, datele centralizate din Anexa nr. 19 „*Situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare*”, aferente situațiilor financiare ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, pentru perspectiva financiară 2014-2020, relevă situația acestor sume:

- milioane lei -	
Explicații	Suma
Total plăți efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN	14.284.211
Plăți pentru cota FEN	12.626.516
Sume în curs de solicitare la rambursare aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	11.298.677
Sume solicitate la rambursare aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	1.327.839
Sume solicitate la rambursare aferente cheltuielilor efectuate în anul curent, aflate în curs de autorizare	220.052
Sume rambursate aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	1.060.500
Sume neautorizate de AM aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	38.621

Tabel nr. 3 – Sume de la UE aferente perspectivei financiare 2014-2020

Se constată, ca și în anii anteriori, un nivel scăzut al reîntregirii bugetului de stat din care sunt efectuate plăți în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente perspectivei financiare 2014-2020.

Alte cheltuieli. Plățile privind alte cheltuieli efectuate în anul 2018 au reprezentat 113,66% din prevederile inițiale și 96,88% din prevederile finale, acestea fiind subestimate în faza de programare bugetară.

Cheltuieli de capital. Plățile efectuate pentru cheltuieli de capital în anul 2018 au reprezentat 95,01% din prevederile inițiale și 92,69% din prevederile finale. Se constată o programare bugetară bună pentru cheltuielile de capital în anul 2018.

Din analiza execuției bugetare în structură economică, comparativ cu anul 2015 se observă o tendință de creștere a următoarelor categorii de cheltuieli:

- cheltuielile de personal (+107,99% față de 2015);
- cheltuieli privind bunuri și servicii (+8,02% față de 2015);
- cheltuielile privind dobânzile (+49,02% față de 2015);
- cheltuielile privind alte transferuri (+23,55% față de 2015);
- cheltuielile privind asistența socială (+92,67% față de 2015);
- cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri europene nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 (+222,05% față de 2016, plățile anului 2015 fiind ne semnificative);
- alte cheltuieli (+73,70% față de 2015);
- cheltuieli de capital (+57,69% față de 2015).

În aceeași perioadă, o tendință de reducere a nivelului cheltuielilor se observă la următoarele categorii de cheltuieli:

- cheltuieli privind subvențiile (-1,48% față de 2015);
- cheltuieli privind transferurile între unități ale administrației publice (-19,89% față de 2015);
- cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri europene nerambursabile aferente cadrului financiar 2007-2014 (-97,98% față de 2015);
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă (-17,75% față de 2015);
- cheltuieli privind operațiunile financiare (-13,34% față de 2015).

În *structură funcțională*, realizarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2018, comparativ cu anul 2017, precum și ponderea acestora în totalul cheltuielilor și în PIB sunt prezentate în tabelul nr. 4:

Structură funcțională

Denumire indicatori	- milioane lei -					
	Plăți efectuate		Pondere în total cheltuieli (%)		Pondere în PIB (%)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
0	1	2	3	4	5	6
TOTAL CHELTUIELI, din care:	144.418,8	174.674,1	100,0	100,0	16,8	18,5
Partea I						
Servicii publice generale, din care:	42.276,3	42.834,6	29,3	24,5	4,9	4,5
Autorități publice și acțiuni externe	12.969,4	17.299,5	9,0	9,9	1,5	1,8
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	12.027,5	14.499,2	8,3	8,3	1,4	1,5
Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației	14.255,7	6.841,6	9,9	3,9	1,7	0,7
Partea a II-a	25.800,6	31.086,4	17,9	17,8	3,0	3,3
Apărare, ordine publică și siguranță națională						
Apărare	10.186,9	12.183,2	7,1	7,0	1,2	1,3

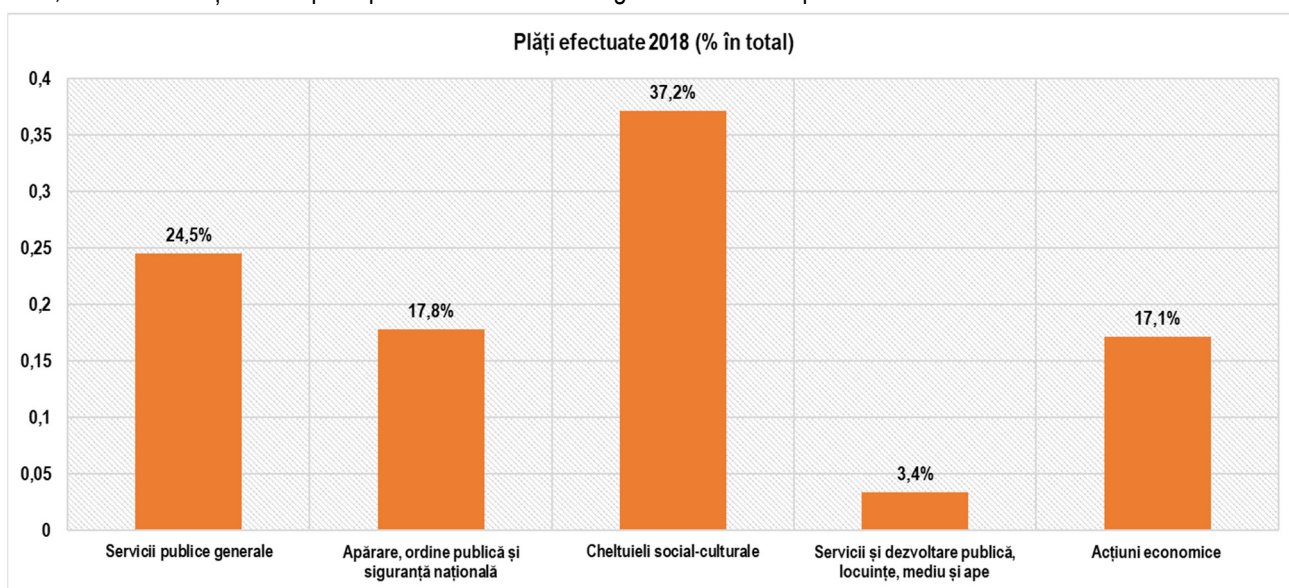

0	1	2	3	4	5	6
Ordine publică și siguranță națională	15.613,7	18.903,2	10,8	10,8	1,8	2,0
Partea a III-a	46.102,4	64.913,4	31,9	37,2	5,4	6,9
Cheltuieli social-culturale						
Învățământ	5.430,2	21.719,5	3,8	12,4	0,6	2,3
Sănătate	4.537,1	6.059,9	3,1	3,5	0,5	0,7
Cultură, recreere și religie	3.081,3	2.991,1	2,1	1,7	0,4	0,3
Asigurări și asistență socială	33.053,8	34.142,9	22,9	19,6	3,9	3,6
Partea a IV-a	3.715,5	5.934,5	2,6	3,4	0,4	0,6
Servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape						
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	3.063,2	5.376,0	2,1	3,1	0,3	0,5
Protecția mediului	652,2	558,5	0,5	0,3	0,1	0,1
Partea a V-a	26.524,0	29.905,2	18,3	17,1	3,1	3,2
Acțiuni economice, din care:						
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	17.207,2	20.496,6	11,9	11,7	2,0	2,2
Transporturi	7.788,7	6.783,4	5,4	3,9	0,9	0,7

Notă: Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2017 este de 858.332,8 milioane lei, iar pentru anul 2018 este de 944.220,2 milioane lei.

Tabel nr. 4 – Cheltuielile bugetului de stat efectuate în anul 2018, comparativ cu anul 2017, în structură funcțională

Grafic, structura funcțională a principalelor cheltuieli ale bugetului de stat se prezintă astfel:

Grafic nr. 2 – Ponderea principalelor categorii de cheltuieli ale bugetului de stat în totalul cheltuielilor bugetului de stat, în anul 2018

În totalul plăților din bugetul de stat se constată creșterea semnificativă a ponderii plăților efectuate la capitolul „Învățământ” față de anul precedent (cu 8,6%).

Reduceri importante au fost realizate la „Transferurile cu caracter general între diferite niveluri ale administrației” (cu 6% din total cheltuieli), la „Asigurări și asistență socială” (cu 3,3% din total cheltuieli) și la „Transporturi” (cu 1,5 % din total cheltuieli).

Deficitul bugetului de stat la 31.12.2018 și finanțarea acestuia

Analiza deficitului bugetului de stat

Execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2018 s-a încheiat cu un deficit de 32.383,1 milioane lei.

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2018 s-au constatat următoarele:

- încasările realizate, în sumă de 142.291 milioane lei, sunt cu 63,8 milioane lei (0,1%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- plățile efectuate, în sumă de 174.674,1 milioane lei, sunt cu 6.283,4 milioane lei (3,5%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- deficitul bugetar în sumă de 32.383,1 milioane lei este cu 6.219,6 milioane lei (16,2%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

Deficitul bugetului de stat pe anul 2018, comparativ cu anul 2017, precum și ponderea acestuia în PIB sunt prezentate în tabelul nr. 5:

- milioane lei -

INDICATORI	Realizat		Pondere în PIB	
	2017	2018	2017	2018
Deficit	(35.773,4)	(32.383,1)	(4,2)	(3,4)

Notă: Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2017 este de 858.332,8 milioane lei, iar pentru anul 2018 este de 944.220,2 milioane lei.

Tablel nr. 5 – Deficitul bugetului de stat pe anul 2018, comparativ cu anul 2017

Finanțarea deficitului bugetului de stat s-a asigurat în proporție de 96,8% din surse interne și de 3,2% din surse externe.

În perioada analizată, pentru finanțarea deficitului bugetului de stat cumulat, în sumă de 226.705,8 milioane lei, s-au utilizat ca surse de finanțare împrumuturi de stat contractate de pe piața internă în sumă totală de 73.070,7 milioane lei, certificate de trezorerie emise pentru populație și nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit, în sumă totală de 722,4 milioane lei, împrumuturi temporare din Contul curent general al trezoreriei statului, în sumă totală de 146.281,2 milioane lei, iar, ca surse de finanțare externă, împrumuturi de stat contractate de pe piața externă, în sumă totală de 7.353,9 milioane lei. Menționăm că auditarea Contului anual de execuție al datoriei publice se realizează de Curtea de Conturi printr-o misiune de audit financiar distinctă, iar constatările misiunii de audit sunt prezentate în *Secțiunea 1.5*.

Din analiza datelor se remarcă faptul că, în perioada 2016-2018, finanțarea deficitului bugetar nu s-a realizat în proporție echilibrată din surse interne și externe. Totodată, se observă faptul că deficitul cumulat al bugetului de stat înregistrează o evoluție ascendentă, de la o valoare absolută de 64.121,2 milioane lei în anul 2016 la o valoare absolută de 85.063 milioane lei în anul 2018.

În perioada 2016-2018, ponderea volumului deficitului bugetului de stat susținut temporar de disponibilitățile Contului curent general al trezoreriei statului a cunoscut o descreștere, de la o mărime relativă de 65,1% în anul 2016 la 60,9% în anul 2018.

Analiza deficitului Bugetului general consolidat la data de 31.12.2018

Deficitul Bugetului general consolidat

Bugetul general consolidat reprezintă ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar, agregate și consolidate pentru a forma un întreg, așa cum este definit în *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*.

Bugetul general consolidat oferă informații agregate despre finanțele publice structurilor de decizie (Guvern, MFP, BNR, Comisia Națională de Prognoză), precum și organismelor financiare internaționale (Comisia Europeană, Banca Mondială, FMI), dar și agențiilor de rating.

Curtea de Conturi a analizat modul de întocmire, corectitudinea surselor de date și modul de consolidare a tabelii privind Bugetul general consolidat aferent anului 2018, care stă la baza calculului deficitului Bugetului general consolidat pe anul 2018.

Așa cum este definită în *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, consolidarea reprezintă operațiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre două bugete componente ale Bugetului general consolidat în vederea evitării dublei evidențieri a acestora.

În cadrul tabelii privind Bugetul general consolidat, deficitul bugetului de stat este de 30.579,7 milioane lei, față de 32.383,1 milioane lei deficitul bugetului de stat din execuție.

Diferența dintre cele două valori, în sumă de 1.803,4 milioane lei, provine din ajustări efectuate în cadrul procedurii de consolidare a bugetului general, datorită regulilor europene, conform cărora sumele din fonduri UE nu trebuie să aibă impact pe deficit.

Din analiza componentelor fiecărei coloane a tabelii privind Bugetul general consolidat (Dare de seamă privind BGC) și a constatărilor rezultate în urma misiunilor de audit financiar desfășurate de Curtea de Conturi la nivelul ordonatorilor de credite, deficitul bugetar calculat pentru anul 2018 nu a fost afectat de erori semnificative de calcul. Pentru corectarea abaterilor constatate prin misiunile de audit au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de structurile Curții de Conturi.

Notificarea deficitului și a datoriei publice guvernamentale

În Tratatul de la Maastricht, Tratatul de instituire a Uniunii Europene, semnat la data de 7 februarie 1992, la articolul 104 se prevede că:

„Statele membre evită deficitele publice excesive.

Pentru a identifica erorile evidente, Comisia supraveghează evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre. Comisia examinează în special dacă disciplina bugetară a fost respectată, pe baza

următoarelor două criterii:

1. dacă raportul între deficitul public planificat sau realizat și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care raportul s-a diminuat în mod semnificativ și constant și atinge un nivel apropiat de valoarea de referință, sau dacă depășirea valorii de referință este excepțională și temporară și respectivul raport se menține aproape de valoarea de referință;

2. dacă raportul între datoria publică și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care acest raport se diminuează suficient și se apropie de valoarea de referință într-un ritm satisfăcător”.

Conform Protocolului privind *procedura aplicabilă deficitelor excesive*, anexă la Tratat, valorile de referință ale celor două criterii sunt:

- 3% pentru raportul dintre deficitul public prevăzut sau real și produsul intern brut la prețurile pieței;
- 60% pentru raportul dintre datoria publică și produsul intern brut la prețurile pieței.

Curtea de Conturi a analizat datele transmise de MFP, cuprinse în Notificarea către Eurostat aferentă anului 2018, ce a avut ca termen de raportare data de 1 octombrie 2019.

Deficitul la 31.12.2018 al Bugetului general consolidat, calculat conform metodologiei ESA 2010, a fost de 2,96% din produsul intern brut.

Din analiza documentelor care au stat la baza datelor consolidate la nivelul Ministerului Finanțelor Publice pentru realizarea transpunerii datelor privind deficitele conturilor publice la deficitul guvernamental al administrației publice centrale nu au rezultat deficiențe care să modifice rezultatul calculului *Necesarului de finanțare al administrației publice centrale*.

Autoritățile naționale răspunzătoare pentru notificarea deficitului și a datoriei publice guvernamentale sunt Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Prognoză, între care s-a încheiat Protocolul de cooperare.

Din analiza tabelor de calcul elaborate de MFP pentru determinarea deficitului bugetar aferent anului 2018, calculat conform metodologiei ESA 2010, comunicate Institutului Național de Statistică în vederea efectuării analizelor și procedurilor statistice pentru întocmirea Notificării și transmiterii acesteia către Eurostat, s-a constatat că datele analizate oferă o asigurare rezonabilă privind absența unor erori semnificative.

Bilanțul contabil (centralizat) al instituțiilor publice. Respectarea legislației în vigoare privind închiderea conturilor contabile, întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31.12.2018

Bilanțul anual al instituțiilor publice

Bilanțul anual al instituțiilor publice este prezentat Guvernului pentru adoptare împreună cu Contul general anual de execuție a bugetului de stat. Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și pe baza situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București.

Sintetic, în evoluția sa în perioada 2016-2018, situația Bilanțului centralizat al instituțiilor publice se prezintă astfel:

- milioane lei -

ACTIVE	Sold la 31.12.2016	Sold la 31.12.2017	Sold la 31.12.2018	Evoluție 2017/2016 (%)	Evoluție 2018/2017 (%)
ACTIVE (subtotal 1 + subtotal 2)	1.062.832,5	1.120.146,2	1.187.552,2	5,39	6,02
A. ACTIVE NECURENTE (subtotal 1 = 1+2+3+4)	796.832,0	840.077,8	880.634,4	5,43	4,83
1. Active fixe corporale	743.353,4	781.473,0	824.287,9	5,13	5,48
2. Active fixe necorporale	2.543,3	2.284,6	2.258,6	-10,17	-1,14
3. Active financiare necurente	36.223,6	42.100,1	40.003,6	16,22	-4,98
4. Creanțe necurente (sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de 1 an)	14.711,7	14.220,1	14.084,2	-3,34	-0,96
B. ACTIVE CURENTE (subtotal 2 = 1+2+3+4+5)	266.000,6	280.068,4	306.917,8	5,29	9,59
1. Stocuri	19.784,0	21.100,0	23.225,9	6,65	10,08
2. Creanțe curente	149.507,1	157.918,2	183.961,3	5,63	16,49
3. Investiții pe termen scurt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Cheltuieli în avans	787,2	891,8	1.240,5	13,29	39,10
5. Conturi la trezorerie, bănci și conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale	95.922,2	100.158,4	98.490,0	4,42	-1,67

DATORII	Sold la 31.12.2016	Sold la 31.12.2017	Sold la 31.12.2018	Evoluție 2017/2016	Evoluție 2018/2017
DATORII (subtotal 1 + subtotal 2)	437.828,0	469.209,9	515.957,7	7,17	9,96
DATORII NECURENTE (subtotal 1)	316.482,7	349.193,4	384.992,0	10,34	10,25
DATORII CURENTE (subtotal 2)	121.345,3	120.016,5	130.965,7	-1,10	9,12

Tabel nr. 6 – Situația Bilanțului centralizat al instituțiilor publice

Active:

În anul 2018, comparativ cu anul 2017, s-a constatat o creștere cu 6,02% a totalului *activelor bilanțului centralizat*, determinată, în principal, de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale ale instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat și de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale ale instituțiilor publice finanțate din bugetul unităților administrativ-teritoriale.

Soldul disponibilităților instituțiilor publice a înregistrat la 31.12.2018 o scădere de 1.668,4 milioane lei față de anul precedent.

Această evoluție descendentă în anul 2018 (-1,67% față de 2017) s-a înregistrat după ce, în perioada 2016-2018, soldul anual al disponibilităților instituțiilor publice înregistrase un trend crescător, respectiv de 4,42% în anul 2017 față de anul 2016. În sume absolute, soldul disponibilităților instituțiilor publice a atins în anul 2018 nivelul de 98.490 milioane lei.

Datorii:

Datoriile necurente au înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2016-2018, în principal din cauza împrumuturilor pe termen lung ale instituțiilor publice. Datoriile necurente au crescut cu 32.710,7 milioane lei în anul 2017 față de anul 2016 (creștere procentuală de 10,34%) și cu 35.798,6 milioane lei în anul 2018 față de 2017 (creștere procentuală de 10,25%).

Datoriile curente: În ansamblu, în perioada 2016-2018, datoriile curente au cunoscut o evoluție fluctuantă, respectiv o scădere cu 1,10% a acestora în anul 2017, comparativ cu anul 2016, urmată de o creștere semnificativă cu 9,12% a acestora în anul 2018, față de anul 2017. În structura datoriilor curente s-a înregistrat o creștere, în anul 2018 față de anul 2017, de 8.851,8 milioane lei (+39,32%) pentru „Datorii către bugete”.

Capitaluri:

Capitalurile instituțiilor publice cuprind: fondurile, rezultatul patrimonial, rezultatul reportat, rezervele din reevaluare, fiind determinat ca diferență între „*Total active*” și „*Total datorii*”. La 31 decembrie 2018, soldul capitalurilor proprii ale instituțiilor publice este de 671.594,4 milioane lei, în creștere cu 20.658,2 milioane lei față de anul precedent (3,1%).

Fonduri, rezerve: Soldul fondurilor și rezervelor instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 a fost în sumă de 759.187,6 milioane lei, în creștere cu 39.585,7 milioane lei față de 31 decembrie 2017.

Rezultatul patrimonial este un rezultat economic care, începând cu 1 ianuarie 2006, se determină în contabilitatea instituțiilor publice prin închiderea conturilor de venituri și finanțări și a conturilor de cheltuieli, indiferent dacă veniturile au fost încasate sau cheltuielile plătite. La finele anului 2018, Rezultatul patrimonial al exercițiului curent al instituțiilor publice prezenta un sold debitor (deficit) în sumă de 18.985,5 milioane lei.

Rezultatul reportat, care exprimă rezultatul exercițiilor financiare anterioare, indică o tendință de creștere în perioada 2016-2018. Astfel, soldul debitor al rezultatului reportat la 31 decembrie 2018 a fost de 68.607,6 milioane lei, față de rezultatul reportat din anul 2017, care a fost de 52.447,5 milioane lei, și de cel din anul 2016, care a înregistrat valoarea de 44.476 milioane lei.

Constatări rezultate din misiunea de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, efectuată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice

Constatare

În cazul unui număr de 21 de ordonatori principali de credite, reprezentând 33,3% din numărul ordonatorilor principali ai bugetului de stat, abaterea procentuală între prevederile inițiale și plățile efective depășește 10%, ceea ce indică un nivel destul de scăzut al acurateții programării bugetare.

Pe ansamblu se observă o execuție bugetară de 96,52%, dacă ne raportăm la prevederile finale, și de 98,59%, dacă ne raportăm la prevederile inițiale, fapt ce ar putea conduce la ideea că ordonatorii principali de credite și-au făcut inițial o programare bugetară foarte apropiată de necesitățile reale. Însă o analiză în structură evidențiază faptul că au existat ordonatori principali de credite pentru care s-a subestimat semnificativ necesarul de credite bugetare și ordonatori pentru care s-a supraestimat semnificativ necesarul de credite bugetare.

Recomandare

Efectuarea de către MFP a unei analize la nivelul fiecărui ordonator principal de credite, care înregistrează o abatere mai mare de 10% față de prevederile inițiale, pentru a identifica elementele care au determinat acest nivel de abatere și luarea, după caz, a măsurilor necesare pentru corectarea deficiențelor în programare. De asemenea, va fi analizată și perspectiva reglementării și implementării unui sistem de sancționare a ordonatorilor principali de credite care înregistrează, în mod nejustificat, la finele exercițiului bugetar diferențe mai mari de 10% față de nivelul de cheltuieli prognozate.

Constatare

Referitor la modul de constituire și utilizare a Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului (FRB) în anul 2018 s-a constatat că suma utilizată în anul 2018 a fost de 3.121,84 milioane lei – cea mai mare din ultimii zece ani (după ce suma utilizată în 2017, de 715,91 milioane lei, a fost cea mai mică din aceeași perioadă).

Din suma totală de 3.121.840 mii lei, suma de 1.540.389 mii lei a fost utilizată la nivelul ministerelor și al altor autorități centrale și reprezintă un procent de 49% din total. Diferența de 1.581.451 mii lei (51%) a fost utilizată la nivelul administrației publice locale, în cadrul bugetelor județelor, municipiilor, orașelor sau comunelor (inclusiv prin alocări din Fondul de intervenție majorat din FRB).

De asemenea, s-a constatat că prevederile bugetare inițiale ale Fondului de rezervă bugetară (FRB) au fost majorate de 9,92 de ori pe parcursul exercițiului bugetar. Aceste majorări au fost efectuate atât pe baza rectificării bugetare, cât și pe baza renunțării ordonatorilor principali de credit la creditele bugetare aprobate prin legile bugetare anuale (potrivit art. 54 din *Legea finanțelor publice nr. 500/2002*), precum și din sumele neutilizate din fondurile alocate din FRB prin hotărâri ale Guvernului.

Sumele provenind din renunțările ordonatorilor principali de credite bugetare cu care a fost reîntregit FRB au fost de 901,2 milioane lei, acest aspect relevând faptul că, în anul 2018, la nivelul ordonatorilor principali de credite nu s-a realizat cu temeinicie obligația prevăzută de art. 54 alin. (10) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, conform căreia aceștia ar fi trebuit să analizeze lunar necesitatea menținerii unor credite bugetare pentru care, în baza unor dispoziții legale sau a altor cauze, sarcinile au fost desființate sau amânate, și să propună Ministerului Finanțelor Publice anularea creditelor respective.

Referitor la modul de repartizare a fondurilor la dispoziția Guvernului, s-a constatat continuarea practicii alocării Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin derogări de la prevederile art. 30 din *Legea finanțelor publice nr. 500/2002*, această modalitate de alocare reprezentând 77,3% (2.413,79 milioane lei) din totalul sumelor alocate din FRB în anul 2018. Această pondere ridicată a alocărilor prin derogare conduce la concluzia că, practic, este ignorată esența modului de funcționare a FRB, aceea de a fi o resursă de rezervă reală, folosită exclusiv în cazul perioadelor dificile, doar în ultimă instanță și numai în condițiile în care au fost epuizate toate celelalte căi de finanțare ale unui/unei program/obiectiv/acțiunii. Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului este destinată finanțării unor cheltuieli urgente sau neprevăzute ale unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale apărute în timpul exercițiului bugetar.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului pe parcursul unui an bugetar se realizează prin creditele bugetare anulate la propunerea ordonatorilor principali de credite finanțați din bugetul de stat, precum și prin disponibilizarea unor sume defalcate din TVA, alocate ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale neutilizate.

De asemenea, în ceea ce privește gestionarea, monitorizarea și derularea fondurilor la dispoziția Guvernului, în prezent, rolul Ministerului Finanțelor Publice se rezumă doar la activitatea de confirmare a existenței „disponibilului” pentru a fi alocat și la operațiunea de modificare a bugetelor ordonatorilor principali de credite ai administrației publice centrale, după aprobarea respectivelor hotărâri ale Guvernului.

Recomandare

Cu ocazia exercitării atribuțiilor sale de avizare a hotărârilor de guvern, Ministerul Finanțelor Publice va efectua demersuri pentru diminuarea/eliminarea practicii derogărilor de la regulile alocării de resurse din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului, prevăzute de art. 30 alin. (2) din *Legea finanțelor publice nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare.

Prin aceste demersuri se va urmări asigurarea de fonduri doar pentru cheltuielile pentru care se justifică caracterul urgent sau neprevăzut apărut în timpul exercițiului bugetar, la care este necesară finanțarea imediată și pentru care fondurile existente în bugetele ordonatorilor principali de credite sunt insuficiente în raport cu destinația acestora, din motive independente de voința ordonatorilor de credite.

Constatare

Referitor la modul în care sunt monitorizate sumele direcționate de contribuabili din impozitul pe profit și impozitul pe venit pentru susținerea activităților nonprofit

Cu ocazia misiunilor de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, efectuate la nivelul Ministerului Finanțelor Publice în anii anteriori, Curtea de Conturi a identificat o situație de nereglementare a competențelor de verificare de către Ministerul Finanțelor Publice asupra modului de utilizare de către fundații și asociații nonprofit a sumelor din impozitul pe profit și din impozitul pe venit.

Astfel, în condițiile în care legislația în vigoare prevede posibilitatea direcționării de către societățile comerciale, către asociații și fundații nonprofit, a unor sume din impozitul pe profit (în limita a 0,5% din cifra de afaceri a societăților comerciale și a maximum 20% din impozitul pe profit datorat statului, condiții care trebuie îndeplinite concomitent), precum și de către persoanele fizice (2% din impozitul pe venit, respectiv 3,5%, începând cu anul 2018), Curtea de Conturi a constatat că:

- la nivelul Ministerului Finanțelor Publice și al instituțiilor subordonate acestuia nu se cunoșteau beneficiarii acțiunilor de mecenat și/sau sponsorizare;
- nu există certitudinea utilizării acestor sume în scopurile asumate de entitățile beneficiare, în condițiile în care nu s-au realizat acțiuni de verificare în acest sens, nu a fost inițiat un mecanism de monitorizare și control adecvat acestor entități, la nivelul Ministerului Finanțelor Publice neexistând nicio structură abilitată de lege care să efectueze controlul modului în care fondurile primite sunt cheltuite de către beneficiari, în sensul respectării *Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea*. Controlul realizat de către structurile ANAF la societățile comerciale care realizează sponsorizări urmărește doar constituirea și plata impozitelor, în consecință, în speța dată se verifică existența contractelor de sponsorizare/mecenat, virarea sumelor și deducerea din calculul impozitului pe profit.

Prin misiunile de audit efectuate în anii anteriori, Curtea de Conturi a formulat către Ministerul Finanțelor Publice recomandări ce vizau inițierea de modificări ale cadrului legal, astfel încât să fie *înlăturată posibilitatea cheltuirii fondurilor primite de beneficiari din impozitul pe profit, respectiv pe venit, în alte scopuri decât cele pentru care s-au înființat*.

Pentru implementarea recomandărilor formulate de Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor Publice a inițiat în anul 2018 un proiect de ordonanță a Guvernului, prin care să fie remediate/reglementate aceste aspecte. În urma acestor demersuri a fost aprobată *OG nr. 18/2018 privind reglementarea unor măsuri în domeniul inspecției economico-financiare efectuate de Ministerul Finanțelor Publice și pentru completarea unor acte normative*.

Prin acest act normativ, pentru aparatul de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor Publice au fost prevăzute atribuții de verificare în ceea ce privește:

- modul de respectare a utilizării mijloacelor financiare și a bunurilor materiale primite de către beneficiarii *sponsorizărilor și mecenatelor*, în scopul pentru care au fost transferate;
- modul de respectare a utilizării fondurilor primite de beneficiarii sumelor *redirecționate din impozitul pe venit* datorat de persoanele fizice, potrivit prevederilor titlului IV din *Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal*;
- modul de utilizare a fondurilor publice acordate de la *Bugetul general consolidat* pentru finanțarea asociațiilor și fundațiilor nonprofit.

De asemenea, prin *OUG nr. 25/2018 privind modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare* a fost instituită obligativitatea pentru contribuabilii care efectuează sponsorizări și/sau acte de mecenat sau care acordă burse private de a depune *declarația informativă privind-i pe beneficiarii sponsorizărilor/mecenatului/burselor private*, aferentă anului în care aceștia au înregistrat cheltuielile respective. Această obligație revine atât contribuabililor plătitori de impozit pe profit, cât și microîntreprinderilor.

Prin *OMFP-ANAF nr. 1.825/2018 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului 107 "Declarație informativă privind beneficiarii sponsorizărilor/mecenatului/burselor private"* a fost adoptat modelul și conținutul formularului 107 „*Declarație informativă privind beneficiarii sponsorizărilor/mecenatului/burselor private*”, unde se regăsesc și informații cu privire la contribuabilii care au obligația depunerii declarației, instrucțiunile de completare și termenul de depunere.

În contextul descris mai sus, cu ocazia misiunii de audit efectuate în anul 2019 s-a constatat că, deși a fost creată baza legală pentru efectuarea controlului modului de respectare a utilizării fondurilor primite de beneficiarii sumelor redirecționate, până la data misiunii de audit nu s-au realizat acțiuni de verificare, în condițiile în care de acest tip de finanțare a beneficiat numai în anul 2018 un număr de 30.487 de entități, ale căror date se regăsesc în evidența ANAF. Astfel, se poate concluziona că pentru suma totală de 1.629.505 mii lei, virată în anul 2018 de contribuabilii din impozitul pe profit și impozitul pe venit, nu există certitudinea utilizării în scopurile asumate de entitățile beneficiare, în condițiile în care nu s-au realizat acțiuni de verificare în acest sens, acestora fiindu-le alocate resurse importante, care au fost atribuite practic din ceea ce se cuvenea bugetului de stat.

Recomandare

La nivelul activității de inspecție economico-financiară din cadrul MFP vor fi luate toate măsurile în vederea introducerii în programele de activitate ale Direcției generale de inspecție economico-financiară și structurilor teritoriale de inspecție economico-financiară a entităților beneficiare de sponsorizări și/sau sume redirecționate în vederea efectuării acțiunilor de control, astfel încât să fie înlăturată posibilitatea cheltuirii fondurilor primite de beneficiari în alte scopuri decât cele pentru care aceștia s-au înființat.

Constatare

Referitor la modul de recuperare a sumelor declarate neeligibile în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile

Pentru gestionarea programelor operaționale ale României, în cadrul perioadei de programare 2014-2020, la nivel național au fost desemnate Autoritățile de Management responsabile. Ordonatorii de credite care au fost desemnați pentru a avea rolul de autorități de management au fost Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Eligibilitatea cheltuielilor se stabilește pe baza reglementărilor cuprinse în *Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020*.

Cheltuielile neeligibile rezultate din nereguli reprezintă cheltuieli efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă derulate de beneficiari, care nu au fost conforme prevederilor contractelor de finanțare și legislației specifice aplicabile proiectelor respective.

În perioada 2016-2018, plățile totale efectuate pentru proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile s-au triplat pe fondul intrării proiectelor în faza de implementare. Cele mai mari plăți au fost înregistrate la nivelul bugetului de stat pentru proiecte finanțate din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), proiecte din Fondul de Coeziune (FC) și Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), însă cele mai mari plăți efectuate pentru cheltuieli neeligibile s-au înregistrat pentru proiecte finanțate din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională. La nivelul bugetului de stat, plățile cele mai mari pentru aceste cheltuieli se regăsesc la Ministerul Transporturilor, pentru proiecte finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune.

Recuperarea cheltuielilor neeligibile, acolo unde este cazul, presupune:

- realizarea de demersuri de contestații administrative sau de acțiuni în contenciosul administrativ, în vederea schimbării punctului de vedere al finanțatorului asupra cheltuielilor declarate neeligibile;
- recuperarea de cheltuieli neeligibile de la persoanele responsabile, acțiune determinată în urma unei analize interne de către o comisie special numită, cu competențe în analiza cheltuielilor neeligibile în funcție de natura acestora.

Potrivit datelor din conturile de execuție, în perioada 2016-2018, din bugetul de stat au fost efectuate cheltuieli/plăți reprezentând „sume aferente corecțiilor financiare suportate din bugetul de stat”, astfel:

- anul 2017: suma de 3.676 mii lei se localizează la Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene;
- anul 2018: suma de 6.895 mii lei se localizează la Ministerul Fondurilor Europene.

Între autoritățile de management ale programelor operaționale (PO), pe de o parte, și ANAF, pe de altă parte, se pot încheia protocoale de colaborare. Aceste documente reglementează colaborarea interinstituțională prin schimbul electronic de informații privind situația fiscală a beneficiarilor de fonduri nerambursabile. În materie de nereguli, printre alte atribuții stabilite în protocoalele de colaborare, ANAF are obligația comunicării trimestriale, până la data de 25 a lunii următoare încheierii trimestrului, în format electronic, a situației stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli transmise spre recuperare de către toate autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene.

Recomandare

Intensificarea colaborării instituționale între autoritățile de management ale programelor operaționale și Agenția Națională de Administrare Fiscală în vederea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli transmise spre recuperare de către toate autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene.

Analiza indicatorilor aferenți Bugetului general consolidat al României (venituri, cheltuieli, deficit) în comparație cu cei ai bugetelor țărilor Uniunii Europene

A. Veniturile Bugetului general consolidat în România și în țările Uniunii Europene:

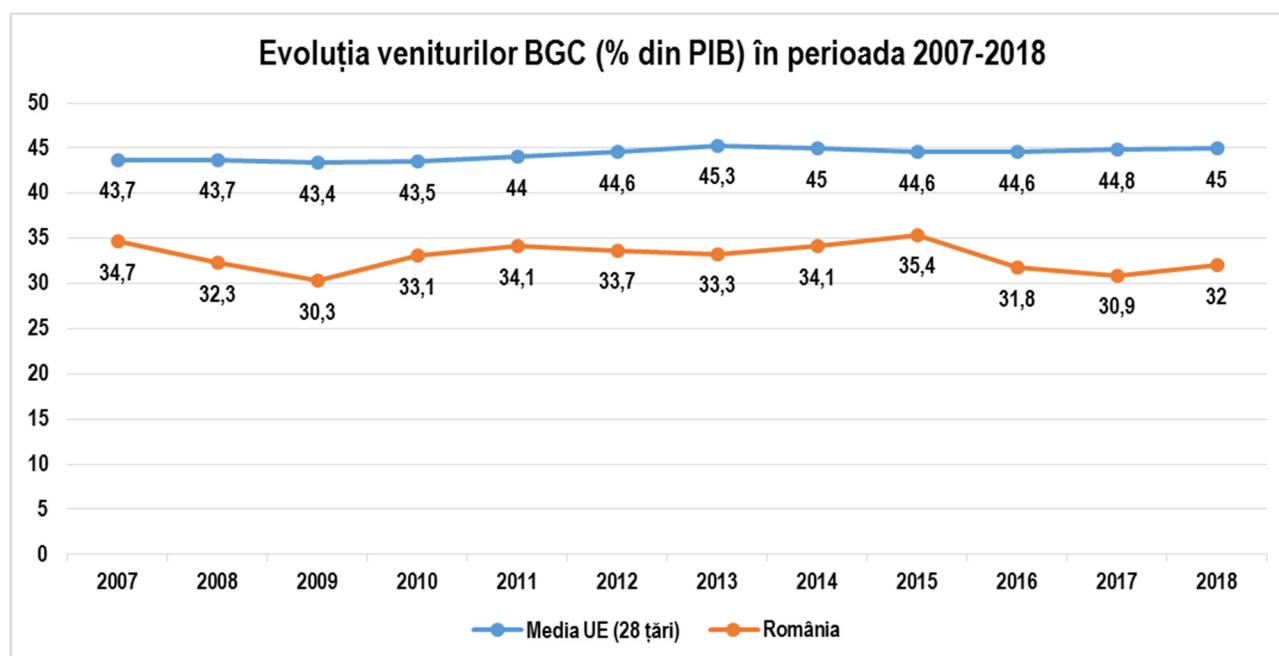
Venituri BGC

Potrivit datelor prezentate de Eurostat (departamentul responsabil de publicarea unor statistici comparabile pentru tot teritoriul Uniunii Europene), publicate în iulie 2019, nivelul veniturilor aferente Bugetului general consolidat (BGC), calculat ca procent din PIB-ul țării noastre, este unul dintre cele mai reduse din UE.

Astfel, în anul 2018, veniturile BGC au reprezentat în România doar 32% din PIB, acest nivel fiind cu mult mai mic decât media țărilor UE (care a fost de 45% din PIB), singura țară în care s-a înregistrat un nivel mai redus fiind Irlanda (25,8%).

Dintre țările în care ponderea veniturilor BGC se află peste media Uniunii Europene se remarcă Franța (53,5%), Finlanda (52,8%), Belgia (51,7%), Suedia (50,8%) și Austria (48,6%), în timp ce țările situate în Europa Centrală și de Est realizează o pondere în PIB a veniturilor BGC superioară celei din România, dar sub media UE, ca de exemplu: Ungaria (44,2%), Republica Cehă (41,5%), Polonia (41,2,6%), Slovacia (39,9%), Bulgaria (36,8%).

În graficul nr. 4 este prezentată situația comparativă dintre evoluția veniturilor Bugetului general consolidat (% din PIB) în țara noastră față de media UE în ultimii 11 ani:

Sursa: Eurostat Ultima actualizare: 19.07.2019

Grafic nr. 4 – Evoluția veniturilor Bugetului general consolidat (% din PIB) în perioada 2007-2018

Analiza

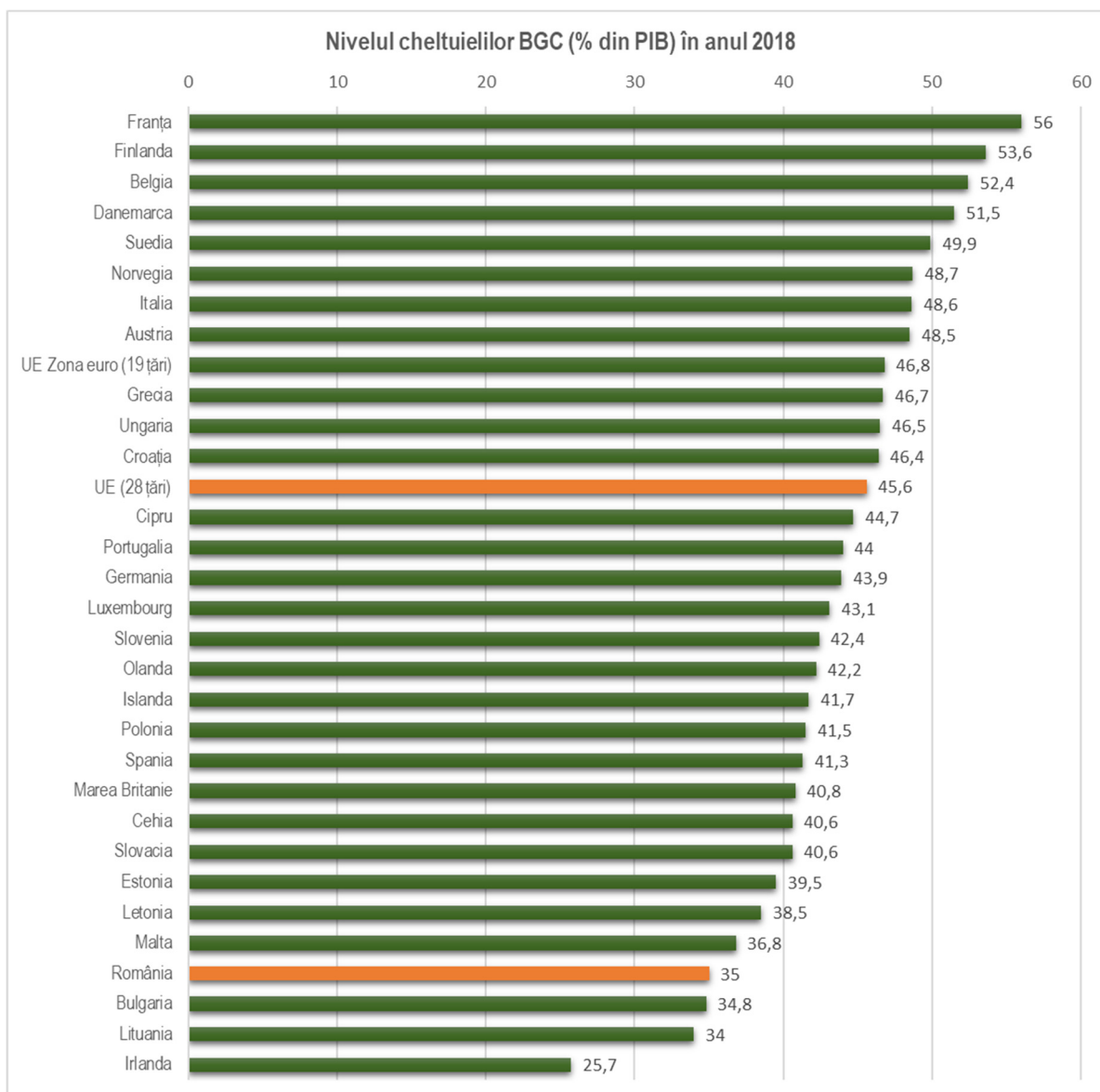
Evoluția acestui indicator în perioada 2007-2018 relevă o situație diferită în cazul României față de media Uniunii Europene. Astfel, în timp ce media UE prezintă o evoluție constantă în toată perioada analizată (în jurul nivelului de 44-45% din PIB), în România se înregistrează o traiectorie fluctuantă: scădere în perioada 2007-2009 (de la 34,7% la 30,3%), ușor ascendentă în perioada 2009-2015 (de la 30,3% la 35,4% în 2015), reducere în anii 2016 (31,8%) și 2017 (30,9%). În anul 2018 se înregistrează o revenire, ponderea veniturilor BGC față de produsul intern brut crescând la 32%, de la 30,9% în anul 2017.

B. Cheltuielile Bugetului general consolidat:

Cheltuieli BGC

În mod similar situației înregistrate în cazul veniturilor BGC, condiționat de altfel de nivelul veniturilor colectate și de încadrarea în deficitul de maximum 3% din PIB, ponderea în PIB a cheltuielilor BGC din România prezintă unul dintre cele mai scăzute niveluri din Uniunea Europeană (35% din PIB în România față de 45,6% – media țărilor UE), un nivel mai scăzut al ponderii în PIB a cheltuielilor BGC se înregistrează doar în Irlanda (25,7%), Lituania (34%) și Bulgaria (34,8%).

Situația comparativă a ponderii cheltuielilor BGC în PIB, în anul 2018, este ilustrată în graficul nr. 5:

Sursa: Eurostat, Ultima actualizare: 19.07.2019

Grafic nr. 5 – Nivelul cheltuielilor Bugetului general consolidat (% din PIB) în anul 2018

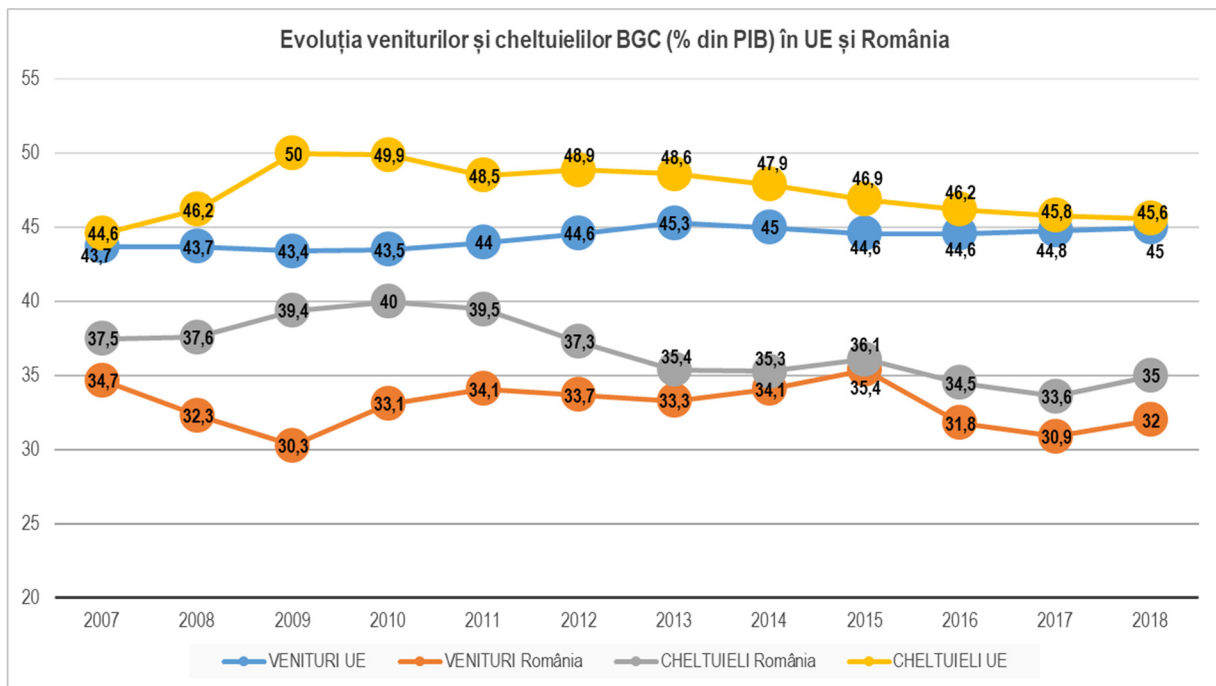
Evoluția veniturilor și cheltuielilor BGC

Din analiza comparativă a evoluției veniturilor și cheltuielilor BGC în perioada 2007-2018, prezentată în graficul următor, rezultă că în România s-a înregistrat un comportament similar cu cel al mediei UE până în anul 2015, respectiv unul de creștere a ponderii în PIB a veniturilor și de scădere a ponderii în PIB a cheltuielilor.

În anii 2016 și 2017 însă, evoluția acestor indicatori este diferită față de media UE: în România a scăzut ponderea veniturilor (de la 35,4% în anul 2015 la 31,8% în anul 2016 și 30,9% în anul 2017) într-un ritm mai alert decât cel al cheltuielilor (36,1% în anul 2015, 34,5% în anul 2016 și 33,6% în anul 2017), în timp ce media UE prezintă o traiectorie ușor ascendentă în cazul veniturilor (de la 44,6% în anul 2015 la 44,8% în anul 2017) și una descendentă în cazul cheltuielilor (de la 46,9% în anul 2015 la 45,8% în anul 2017).

În anul 2018, deși ponderea veniturilor BGC a revenit pe un traseu ascendent (32% în 2018 față de 30,9% în 2017), s-a înregistrat creștere și în cazul cheltuielilor (35% în 2018 față de 33,6% în 2017), în mod diferit față de evoluția acestui indicator la nivelul Uniunii Europene, unde s-a menținut ritmul ușor descendent al ponderii cheltuielilor publice în PIB (45,6% în 2018 față de 45,8% în anul 2017).

Grafic nr. 6 – Evoluția veniturilor și cheltuielilor Bugetului general consolidat (% din PIB) în UE și România

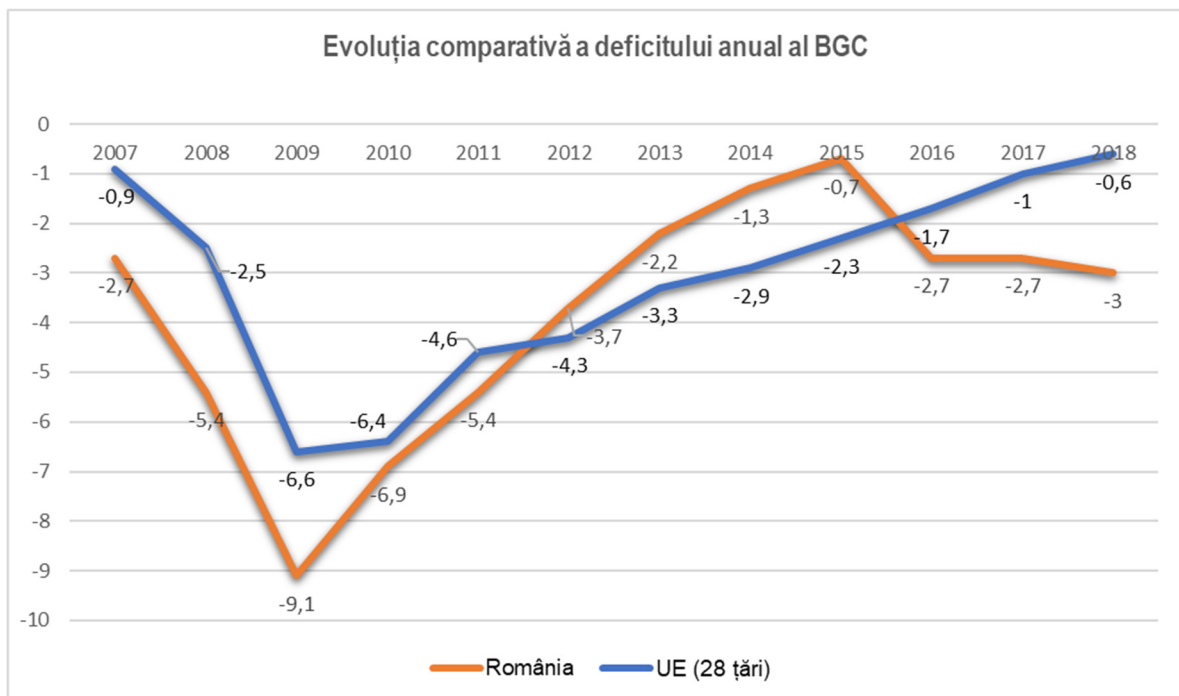
C. Deficitul Bugetului general consolidat:

Deficit BGC

Conform datelor prezentate de Eurostat, România a înregistrat în anul 2018 al doilea cel mai mare deficit din Uniunea Europeană, respectiv -3% din PIB, fiind depășită doar de Cipru (-4,8%). Deficite mai mari comparativ cu media UE (-0,6%) au fost înregistrate în Franța (-2,5%), Spania (-2,5%), Ungaria (-2,2%), Italia (-2,1%) și Marea Britanie (-1,5%).

Țările care au obținut un excedent bugetar de peste 1% sunt: Luxemburg (+2,4%), Bulgaria (+2%), Malta (+2%), Germania (+1,7%), Olanda (+1,5%), Grecia (+1,1%).

Situația privind deficitele anuale înregistrate de România, comparativ cu media țărilor UE, în perioada 2007-2018 este prezentată în graficul următor:

Grafic nr. 7 – Evoluția comparativă a deficitului anual al BGC

Analiză

Așa cum reiese și din graficul de mai sus, în perioada 2012-2015, România a înregistrat deficite anuale ale BGC mai mici față de media UE, însă din anul 2016 a revenit la situația din perioada anterioară anului 2012 și a înregistrat deficite mai mari față de media UE, respectiv 2,7% în anii 2016 și 2017, și 3% în anul 2018.

În sume absolute (milioane euro), situația deficitelor/excedentelor bugetelor administrației publice ale statelor membre UE, în perioada 2007-2018, este prezentată în tabelul nr. 7:

- milioane euro -

Tara/Anul	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Germania	4.706	-4.531	-79.590	-108.904	-25.863	-929	-3.967	16.693	23.856	28.746	34.008	58.012
Olanda	-569	1.303	-31.781	-33.533	-28.791	-25.586	-19.343	-14.452	-13.970	148	8.959	11.348
Suedia	11.969	6.717	-2.218	-119	-821	-4.089	-5.964	-6.724	169	4.637	6.708	4.211
Grecia	-15.607	-24.625	-35.966	-25.309	-21.280	-16.951	-23.765	-6.355	-9.953	858	1.317	1.991
Cehia	-904	-3.194	-8.103	-6.566	-4.469	-6.344	-1.968	-3.289	-1.036	1.268	2.992	1.849
Danemarca	11.717	7.669	-6.472	-6.590	-5.096	-8.886	-3.197	3.041	-3.630	-206	4.245	1.521
Luxemburg	1.543	1.266	-250	-265	221	152	454	656	736	988	793	1.418
Bulgaria	357	590	-1.514	-1.191	-814	-135	-152	-2.349	-757	67	604	1.099
Austria	-3.847	-4.393	-15.352	-13.142	-7.919	-6.976	-6.317	-9.092	-3.517	-5.523	-2.807	426
Slovenia	-29	-536	-2.112	-2.043	-2.462	-1.459	-5.319	-2.072	-1.104	-781	5	337
Lituania	-237	-1.008	-2.453	-1.934	-2.796	-1.049	-912	-227	-98	94	205	298
Malta	-123	-256	-199	-158	-165	-250	-186	-148	-98	91	387	251
Croația	-1.074	-1.330	-2.704	-2.834	-3.525	-2.316	-2.311	-2.231	-1.422	-457	387	102
Irlanda	518	-13.178	-23.515	-53.774	-21.937	-14.175	-11.094	-7.118	-5.086	-1.809	-830	46
Estonia	441	-440	-309	28	193	-46	-32	138	14	-71	-91	-142
Letonia	-116	-1.024	-1.784	-1.531	-873	-269	-267	-341	-331	16	-156	-295
Slovacia	-1.096	-1.602	-4.997	-5.058	-3.021	-3.159	-2.017	-2.056	-2.027	-1.805	-668	-630
Portugalia	-5.279	-6.736	-17.204	-20.100	-13.006	-9.529	-8.245	-12.402	-7.918	-3.674	-5.766	-913
Cipru	566	165	-1.015	-912	-1.122	-1.082	-931	-1.577	-236	59	344	-990
Finlanda	9.577	8.098	-4.577	-4.883	-2.056	-4.362	-5.315	-6.597	-5.783	-3.714	-1.811	-1.554
Polonia	-5.816	-13.183	-22.997	-26.564	-18.355	-14.453	-16.235	-15.145	-11.640	-9.538	-7.142	-1.874
Ungaria	-5.134	-3.980	-4.278	-4.423	-5.485	-2.388	-2.663	-2.751	-2.109	-1.877	-2.732	-2.930
Belgia	225	-3.906	-18.775	-14.610	-15.899	-16.409	-12.281	-12.397	-9.820	-10.226	-3.644	-3.096
România	-3.484	-7.848	-11.346	-8.680	-7.169	-4.891	-3.092	-1.888	-1.114	-4.621	-5.059	-6.123
Spania	20.792	-49.343	-118.194	-101.404	-103.214	-108.847	-71.687	-61.942	-57.004	-49.996	-35.903	-29.982
Marea Britanie	-59.396	-102.264	-173.920	-171.653	-141.600	-168.674	-110.733	-122.286	-109.605	-69.649	-43.470	-36.513
Italia	-23.577	-42.943	-82.548	-67.573	-60.231	-47.078	-46.893	-49.340	-43.140	-42.656	-41.285	-37.505
Franța	-51.180	-65.026	-138.934	-137.410	-106.104	-104.043	-86.468	-83.941	-79.697	-79.123	-63.603	-59.563
UE (28 de state)	-115.055	-325.539	-813.104	-821.134	-603.658	-574.221	-450.901	-406.190	-346.320	-248.752	-154.012	-99.201

Sursa: Eurostat, Ultima actualizare: 16.07.2019

Tabel nr. 7 – Situația deficitelor/excedentelor bugetelor administrației publice ale statelor membre UE în perioada 2007-2018

D. Datoria publică guvernamentală:

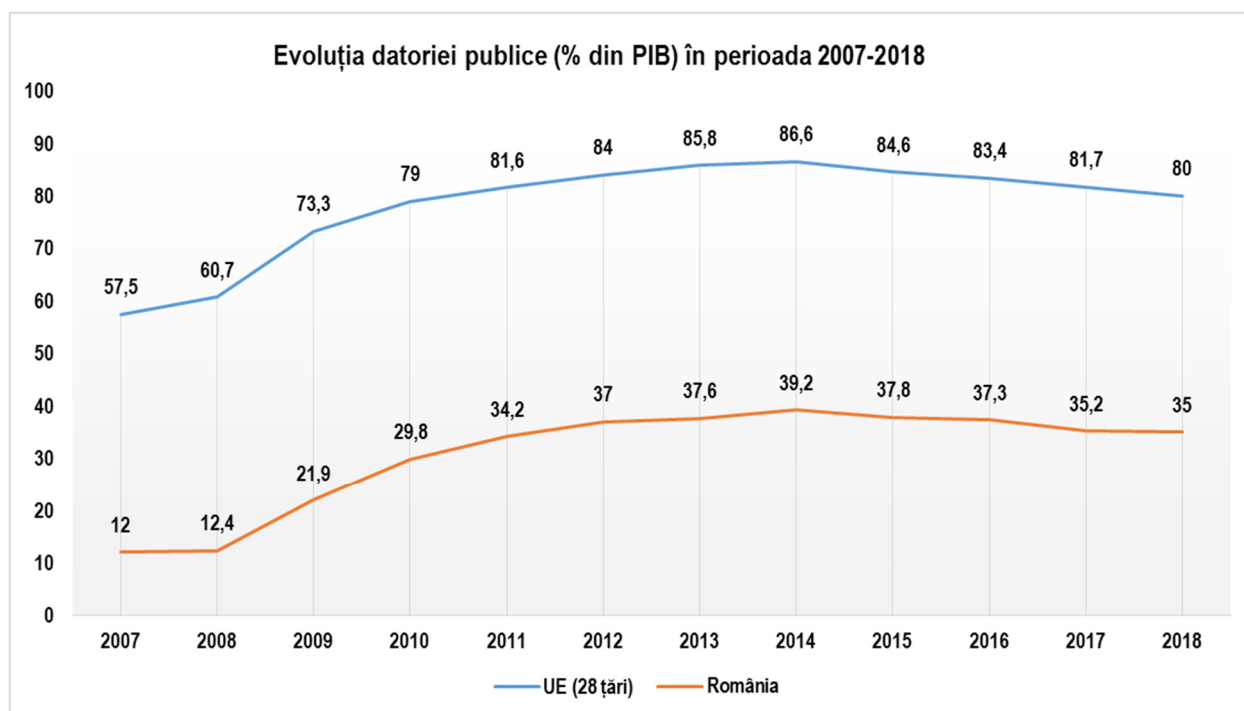
Datoria publică guvernamentală

Conform datelor publicate de Eurostat, România a înregistrat și în anul 2018 unul dintre cele mai reduse grade de îndatorare (pondere a datoriei publice guvernamentale în PIB) din Europa, înregistrând un nivel al acestui indicator de 35% din PIB față de 80% – media UE.

În cadrul Uniunii Europene, cele mai ridicate niveluri ale ponderii datoriei publice guvernamentale în PIB le înregistrează Grecia (181,1%), Italia (132,2%), Portugalia (121,5%), Belgia (102%), Franța (98,4%), Spania (97,1%) și Marea Britanie (86,8%).

Un nivel mai scăzut al datoriei publice guvernamentale, comparativ cu cel al țării noastre, îl înregistrează doar Lituania (34,2%), Danemarca (34,1%), Cehia (32,7%), Bulgaria (22,6%), Luxemburg (21,4%) și Estonia (8,4%).

Evoluția comparativă a datoriei publice guvernamentale (pondere în PIB) în perioada 2007-2018, în țara noastră, comparativ cu media UE, este prezentată în graficul nr. 8:

Grafic nr. 8 – Evoluția datoriei publice (% din PIB) în perioada 2007-2018

Prin comparație, se constată că în perioada 2000-2018 datoria publică guvernamentală a României a urmat un traseu similar de creștere/descreștere anuală cu media Uniunii Europene, iar aspectul pozitiv constă în faptul că atât nivelul, cât și ritmul de creștere a acestui indicator au fost mult inferioare mediei europene. Astfel, așa cum este ilustrat și prin graficul de mai sus, datoria publică guvernamentală a României a crescut în perioada 2007-2018 de la 12% din PIB (în anul 2007) la 35% din PIB (în anul 2018), în timp ce media UE a ajuns de la 57,5% în anul 2007 la 80% în anul 2018.

Audit public extern

Secțiunea
1.1Secțiunea
1.2Secțiunea
1.3Secțiunea
1.4Secțiunea
1.5Secțiunea
1.6Secțiunea
1.7Secțiunea
1.8Secțiunea
1.9

Auditul financiar la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală pe anul 2018

Prezentare

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin Programul de activitate al Curții de Conturi pe anul 2019 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la cei 62 de ordonatori principali de credite finanțați în anul 2018 din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțieri de credite ai acestora.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- obținerea unei asigurări că situațiile financiare sunt întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România;
- analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;
- evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit desfășurate în anii precedenți;
- evaluarea sistemelor de audit și control intern pentru a identifica măsura în care acestea reprezintă sisteme dinamice, flexibile, capabile să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public;
- examinarea modului în care măsurile corective dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi, precum și recomandările formulate în auditul performanței au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

În ultimii ani, în cazul unor instituții și autorități, situațiile financiare au înregistrat în mod progresiv o acuratețe îmbunătățită datorită măsurilor dispuse prin decizii de Curtea de Conturi și recomandărilor formulate, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

Opinie nemodificată

Acest context a determinat exprimarea unei **opinii nemodificate (fără rezerve)** pentru instituțiile și autoritățile publice ale căror situații financiare au fost reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, iar patrimoniul public și privat a fost corect gestionat de către conducătorii acestora, care au calitatea de ordonatori de credite. Pentru toate aceste entități au fost emise certificate de conformitate în baza opiniei nemodificate exprimate de Curtea de Conturi.

Entitățile care au primit certificat de conformitate datorită prezentării situațiilor financiare fără denaturări semnificative, ai căror conducători au calitatea de **ordonatori principali de credite ai bugetului de stat**, sunt:

1. **Agenția Națională de Integritate**
2. **Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor**
3. **Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat**
4. **Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal**
5. **Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități**
6. **Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării**
7. **Consiliul Legislativ**
8. **Serviciul de Informații Externe**
9. **Serviciul de Protecție și Pază**
10. **Serviciul de Telecomunicații Speciale**
11. **Serviciul Român de Informații**

Opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte

Au fost exprimate și **opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte (opinie modificată)**, întrucât situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, nu au afectat în mod semnificativ situațiile financiare ori care au fost remediate în timpul misiunii de audit financiar.

Autoritățile și instituțiile publice ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, sunt:

1. **Administrația Prezidențială**
2. **Camera Deputaților**
3. **Senatul României**
4. **Curtea Constituțională**
5. **Secretariatul General al Guvernului**
6. **Avocatul Poporului**
7. **Ministerul Finanțelor Publice**
8. **Ministerul Afacerilor Externe**
9. **Ministerul Muncii și Justiției Sociale**
10. **Ministerul Sănătății**
11. **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale**
12. **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**
13. **Consiliul Economic și Social**
14. **Academia Oamenilor de Știință din România**
15. **Consiliul Național al Audiovizualului**
16. **Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor**
17. **Autoritatea de Supraveghere Financiară**
18. **Ministerul Afacerilor Interne**
19. **Ministerul Apărării Naționale**
20. **Societatea Română de Radiodifuziune**
21. **Consiliul Superior al Magistraturii**
22. **Ministerul pentru Relația cu Parlamentul**
23. **Ministerul pentru Români de Pretutindeni**
24. **Înalta Curte de Casație și Justiție**
25. **Ministerul Justiției**
26. **Ministerul Public**
27. **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice**
28. **Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților**
29. **Autoritatea Electorală Permanentă**

Dintre ordonatorii principali de credite care au primit **opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** evidențiați mai sus, **Administrația Prezidențială, Camera Deputaților, Senatul României, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice** au primit certificate de conformitate.

De asemenea, au fost exprimate **opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte (opinie modificată)** și pentru **Contul general al datoriei publice** (Ministerul Finanțelor Publice), pentru **Contul de execuție al bugetului asigurărilor sociale de stat** (Casa Națională de Pensii Publice), **Contul de execuție al bugetului asigurărilor pentru șomaj** (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă), și pentru **Contul de execuție al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate** (Casa Națională de Asigurări de Sănătate).

Opinie contrară

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost **opinie contrară**.

Principalele **observații ale Curții de Conturi la ordonatorii de credite pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, și opinie contrară**, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic în continuare, pentru fiecare dintre aceștia, iar conturile de execuție a bugetelor ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat pe anul 2018 sunt prezentate în Anexa nr. 1.

SENATUL ROMÂNIEI

Prezentare

Potrivit Constituției României, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și **Senat**.

Organizarea și funcționarea serviciilor Senatului sunt prevăzute de regulamentul propriu, aprobat prin hotărâre a Senatului, iar resursele financiare sunt prevăzute în bugetul aprobat în ședința Senatului, care se include în bugetul de stat.

Opinia de audit

A fost exprimată **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, întrucât, cu excepția aspectelor evidențiate în paragraful de mai jos, situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Senatului României la data de 31 decembrie 2018 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

La emiterea acestei opinii s-au avut în vedere pe de o parte unele disfuncționalități ce privesc abaterile identificate la entitățile subordonate, iar pe de altă parte stabilirea eronată a unor drepturi de natură salarială, precum și disfuncționalitățile constatate, în anul 2018 și în anii anteriori, cu privire la activitatea de audit public intern. Curtea de Conturi a emis certificat de conformitate.

Constatări

S-au stabilit eronat drepturi salariale acordate unor salariați. La data încadrării pentru două persoane, în instituție nu existau funcțiile similare în plată. În această situație, nivelul salariului de bază se stabilește prin înmulțirea coeficientului prevăzut în anexele de salarizare corespunzătoare funcției, cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare la data încadrării.

În urma recalculării drepturilor salariale aferente celor două persoane s-a constatat faptul că entitatea a stabilit în mod eronat atât salariile de bază cât și cuantumul sporurilor acordate pentru condiții vătămătoare, rezultând astfel unele diferențe de drepturi salariale acordate necuvenit.

Au fost identificate nereguli cu privire la modul de desfășurare a activității de audit intern. Astfel, Biroul de audit public intern din cadrul Senatului României funcționează în directă subordonare a secretarului general al entității și sub coordonarea Direcției generale control, juridic și securitate internă potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciilor Senatului și organigramei aprobate. Coordonarea Biroului de audit de către direcția mai sus menționată excede prevederilor legale în vigoare, respectiv: auditul public intern este o activitate funcțional independentă și obiectivă, iar Compartimentul de audit public intern se constituie distinct în subordinea directă a conducătorului entității. În plus, pentru perioada 2017-2019, Biroul de audit din cadrul

Senatului României nu a îndeplinit obligația legală de a audita toate activitățile desfășurate de entitate, din categoria activităților ce trebuie auditate, cel puțin o dată la trei ani, conform *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern* (republicată).

În anii anteriori, respectiv 2017 și 2018, ca urmare a verificărilor efectuate de reprezentanții Curții de Conturi au fost formulate o serie de recomandări cu privire la activitatea de audit, pe care Biroul de audit intern din cadrul Senatului României avea obligația, conform *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern* (republicată), să le aibă în vedere la elaborarea *Proiectului Planului multianual*, respectiv *Proiectului Planului anual de audit public intern*.

Din analiza *Proiectului Planului multianual*, respectiv *Proiectului Planului anual de audit public intern* pe anul 2018, precum și a activității desfășurate de Biroul de audit în anul auditat s-a constatat lipsa implementării recomandărilor formulate în anii anteriori de către Curtea de Conturi.

Recomandări

Au fost formulate următoarele **recomandări**:

- ☞ stabilirea cu exactitate a sumelor aferente drepturilor salariale acordate în mod eronat pentru cele cinci persoane și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora;
- ☞ punerea în concordanță a *Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciilor Senatului* și a organigramei entității cu prevederile legale incidente modului de organizare și desfășurare a activității de audit intern;
- ☞ instituirea tuturor măsurilor care se impun, în scopul eliminării disfuncționalităților din activitatea de audit intern, astfel încât aceasta să adauge valoare și să îmbunătățească activitățile Senatului, precum și respectarea prevederilor legale privind auditarea activităților desfășurate de entitate, din categoria celor ce trebuie auditate, cel puțin o dată la trei ani, inclusiv asupra activităților entităților subordonate, conform *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern* (republicată);
- ☞ introducerea în *Proiectul Planului multianual 2020-2023*, respectiv a *Proiectului Planului anual de audit public intern pe anul 2020* a unor misiuni care să vizeze activitățile cu multiple modificări legislative în ultimii ani, cu impact asupra: salarizării personalului plătit din fonduri publice, drepturilor patrimoniale acordate senatorilor în vederea exercitării mandatului în circumscripții, reevaluării și amortizării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice, precum și a organizării și conducerii contabilității instituțiilor publice.

La nivelul instituțiilor subordonate:

Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică. Institutul este organizat și funcționează potrivit *Legii nr. 556/2004 privind înființarea Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989* și al *Regulamentului de organizare și funcționare*.

Institutul este condus de un președinte, ales de Colegiul Național dintre personalitățile care au avut un rol de primă mărime în desfășurarea Revoluției române din decembrie 1989. Atribuțiile președintelui sunt stabilite de Colegiul Național.

Opinia de audit

În anul 2019, la IRRD s-a desfășurat o misiune de audit financiar, în urma căreia s-a exprimat o **opinie contrară**, întrucât situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a entității la data de 31 decembrie 2018 și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Constatări

Raportat la aplicarea prevederilor *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice* s-au constatat nereguli referitoare la încadrarea și salarizarea personalului contractual pentru funcțiile de consilier gradul IA, expert gradul I, II, consilier juridic gradul IA, aplicându-se grila de salarizare specifică administrației publice centrale, în condițiile în care IRRD este instituție publică de interes național. De asemenea, a fost înființată și salarizată funcția de secretar general fără bază legală, în condițiile în care în legea de organizare și funcționare a institutului această funcție nu este prevăzută. De asemenea, nici legea de salarizare nu prevede funcția de secretar general în *Anexa VIII - Administrație, cap. II (specifică personalului contractual) decât la lit. A I. Salarii pentru administrația publică centrală, 1. Salarii de bază pentru funcții de specialitate a) Funcții de conducere*, însă această anexă este specifică numai instituțiilor ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite. Valoarea abaterii este de 172 mii lei.

Tot la capitolul salarizare s-a constatat încadrarea și acordarea eronată a unor drepturi de natură salarială unei persoane având funcția de secretară, precum și acordarea eronată a voucherelor de vacanță pentru două persoane angajate.

S-au mai constatat abateri de la respectarea *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, precum

și a Legii nr. 22 din 18 noiembrie 1969, actualizată, privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor agenților economici, autorităților sau instituțiilor publice.

S-au mai constatat abateri privind neînregistrarea în evidența extrabilanțieră a unui autoturism aflat în folosința gratuită a entității prin contract de comodat, efectuarea de plăți fără a fi supuse vizei de control financiar preventiv în perioada 11.06.2018-31.12.2018, decontarea unor cheltuieli cu reparațiile auto fără a avea la bază toate documentele justificative, înregistrarea eronată a cheltuielilor cu asigurările efectuate anticipat prin majorarea eronată a cheltuielilor operaționale (corectat operativ prin notă contabilă) și efectuarea de cheltuieli cu deplasările în țară fără documente justificative întocmite în conformitate cu prevederile legale.

Au mai fost reliefate și o serie de abateri de la respectarea *Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*, aprobate prin OMFP nr. 1792/2002, și a prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare (în unele cazuri, propunerile de angajare și angajamentele bugetare au fost întocmite și semnate ulterior achiziționării și recepționării bunurilor, s-au angajat unele cheltuieli peste sumele aprobate în buget, plata unor cheltuieli fără viză pentru „Bun de plată” și certificarea „în privința realității, regularității și legalității”, plata unor cheltuieli în baza unor ordonanțări de plată fără semnătura ordonatorului de credite).

S-a plătit contravaloarea unor servicii de securitate și protecție prestate în plus față de valoarea lunară a contractului pentru care, din documentele prezentate, nu reiese/reies obiectivul/evenimentul/condițiile pentru care au fost prestate serviciile.

Recomandări

Au fost formulate recomandări în vederea înlăturării tuturor disfuncționalităților constatate și în vederea îmbunătățirii activității entității, inclusiv măsuri de elaborare a unor proceduri necesare desfășurării activității în bune condiții.

Ulterior misiunii de audit, prin OUG nr. 33/2019 pentru modificarea Legii nr. 556/2004 privind înființarea Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989 s-a reglementat înființarea funcției de secretar general cu rang de secretar de stat, care are ca atribuție principală monitorizarea activității Institutului și a modului în care se derulează programele desfășurate/finanțate de Institut, aprobate de Colegiul Național. [art.1 și 4 alin.(9)].

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului (ISACCL) a fost înființat prin Legea nr. 117/2017 privind înființarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului. Institutul a început să funcționeze efectiv după atribuirea codului de identificare fiscală de către Ministerul Finanțelor, la sfârșitul lunii octombrie 2017.

ISACCL este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, și funcționează ca centru de excelență recunoscut de World Academy of Art and Science, în subordinea Senatului României.

Directorul general al Institutului are calitatea de ordonator terțiar de credite în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (3) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, iar bugetul propriu face parte din bugetul consolidat al Senatului României.

Opinia de audit

În anul 2019, la ISACCL s-a desfășurat o misiune de audit financiar, în urma căreia s-a exprimat o **opinie contrară**, întrucât situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a entității la data de 31 decembrie 2018.

Constatări

S-a constatat că salarizarea și celelalte drepturi de natură salarială pentru personalul contractual al ISACCL de la înființare (luna noiembrie 2017) au fost stabilite la nivelul celor prevăzute în *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Anexa VIII - Familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație”, Cap. II (aferență salarizării personalului contractual), lit. A „alte organe centrale de specialitate, pct. I „Salarii pentru administrația publică centrală”, 1. „Salarii de bază pentru funcții de specialitate” a) Funcții de conducere și b) Funcții de execuție, în condițiile în care acesta nu are statutul de organ central de specialitate, iar din această perspectivă nu intră sub incidența Anexei VIII lit. A pct. I.1 lit. a) și b) din *Legea-cadru nr. 153/2017*.

Tot în ceea ce privește prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017* s-au mai constatat stabilirea și acordarea eronată a unor drepturi de natură salarială, astfel:

- a fost încadrat prin detașare un salariat în funcția de consilier, cu un salariu lunar brut stabilit corespunzător unui grad superior decât cel corect;

- au fost angajate, prin detașare de la o societate comercială, două persoane care au beneficiat de drepturi salariale care exced nivelul de salarizare prevăzut de legea-cadru aplicabilă instituțiilor publice, nerespectându-se prevederile legale incidente;
- o persoană a fost încadrată temporar pe o funcție de director, cu un salariu brut lunar mai mic față de dreptul cuvenit, drepturile salariale cuvenite și neacordate fiind în cuantum de 2 mii lei.

În evidența contabilă în afara bilanțului au fost înregistrate bunuri aparținând altor unități, iar pe listele de inventariere se regăsesc patru poziții cu valoare zero, reprezentând mobilier primit de la Sucursala RAPPs Triumf. Piese de mobilier sunt evidențiate doar cantitativ pe listele de inventariere și nu sunt înregistrate în evidența extrabilanțieră a entității.

De asemenea, au fost identificate unele disfuncționalități cu privire la respectarea în totalitate a prevederilor incidente privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din credite bugetare, precum și în ceea ce privește organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

La data verificării nu era finalizat procesul de elaborare a monografiei contabile, a politicilor contabile, a procedurilor operaționale specifice activității economice a entității, precum și a procedurilor care reglementează activitatea desfășurată pentru îndeplinirea obiectului de activitate al instituției.

În timpul misiunii de audit financiar, entitatea a luat o serie de măsuri pentru înlăturarea disfuncționalităților constatate, astfel:

- a fost încheiat contractul de comodat în baza căruia se acordă entității, prin împrumut cu titlu gratuit, cele patru piese de mobilier. Totodată, a fost întocmită nota contabilă de înregistrare în evidența contabilă extrabilanțieră a mobilierului ce face obiectul contractului de comodat încheiat;
- a fost elaborată și aprobată Procedura operațională „Evidența contabilă a angajamentelor bugetare, angajamentelor legale și a plăților efectuate în cadrul acestora”;
- au fost elaborate și aprobate „*Monografia contabilă*”, adaptată la specificul și caracterul particular al activității desfășurate în cadrul entității, și „Procedura operațională privind organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului”.

Recomandări

Recomandările formulate cu privire la măsurile necesare pentru înlăturarea deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit se referă la:

- ☞ continuarea demersurilor în vederea stabilirii unei modalități de salarizare pentru personalul entității în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile în vigoare, care să țină cont de importanța și statutul institutului, simultan cu efectuarea demersurilor privind reîncadrarea personalului conform Anexei VIII cap. II lit. B din Legea-cadru de salarizare;
- ☞ stabilirea diferențelor salariale acordate eronat, în plus față de cele legal cuvenite începând cu luna decembrie 2017 și până la data intrării în vigoare a *Legii nr. 78/2018 privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială*, recuperarea diferențelor și reîntregirea fondurilor bugetare cu această sumă. Apelarea la procedura ocupării posturilor vacante din instituție prin detașarea de la societăți comerciale sau de la alte instituții publice numai în cazuri excepționale și nu ca regulă generală;
- ☞ stabilirea și acordarea diferențelor salariale cuvenite și neacordate, începând cu data de 5.07.2018, sub rezerva încadrării în creditele bugetare ale entității pentru anul 2019;
- ☞ îmbunătățirea procedurii ALOP prin adaptarea la specificul și caracterul particular al activității desfășurate în cadrul entității și aplicarea acesteia, precum și exercitarea controlului financiar preventiv propriu într-un mod riguros, în totală concordanță cu normele legale incidente;
- ☞ elaborarea politicilor contabile și a procedurilor operaționale specifice activității economice a entității, precum și a procedurilor care reglementează activitatea desfășurată pentru îndeplinirea obiectului de activitate al instituției care să fie aduse la cunoștință personalului implicat în vederea aplicării.

Ulterior misiunii de audit, prin *OUG nr. 66/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 117/2017 privind înființarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului* s-a reglementat atât statutul institutului ca instituție publică de specialitate, autonomă, cât și statutul personalului, acesta fiind *asimilat personalului din organele de specialitate ale administrației publice centrale [art.1 și 6 alin. (2)]*.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Prezentare

Camera Deputaților este una dintre cele două Camere ale Parlamentului, care, potrivit prevederilor Constituției, este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Camera Deputaților are un buget propriu, care face parte integrantă din bugetul de stat.

Serviciile Camerei Deputaților asigură condițiile organizatorice, materiale și asistența de specialitate pentru pregătirea și desfășurarea activității parlamentare la sediul acesteia și în circumscripțiile electorale. Biroul permanent al Camerei Deputaților conduce și controlează serviciile Camerei Deputaților.

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2019 o misiune de audit financiar al exercițiului bugetar 2018.

Opinia de audit

A fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, deoarece au fost constatate unele disfuncționalități referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a exercițiului financiar 2018 a unor cheltuieli aferente anului 2017 și gestionarea deficitară a unor documente financiar-contabile. Curtea de Conturi a emis certificat de conformitate.

Constatări

Din analiza documentelor s-a constatat lipsa a șapte chitanțe aferente activității din venituri proprii. Aceste chitanțe nu sunt înregistrate în contabilitatea instituției și nici nu au fost regăsite ca fiind anulate. În timpul misiunii de audit au fost efectuate verificări și nu au fost identificate consecințe financiare.

Au fost înregistrate în evidența contabilă a exercițiului financiar 2018 cheltuieli aferente anului 2017, în condițiile în care aceste cheltuieli nu erau aferente perioadei, nerespectându-se principiul contabilității pe bază de angajamente care se bazează pe independența exercițiilor.

În timpul misiunii de audit financiar, reprezentanții entității au luat măsuri pentru delimitarea cheltuielilor exercițiului bugetar curent față de cel precedent, având în vedere prevederile legale potrivit cărora cheltuielile se recunosc în perioada în care serviciile au fost prestate și lucrările executate, indiferent de momentul când a fost efectuată plata acestora.

Recomandări

Recomandările formulate cu privire la măsurile necesare pentru înlăturarea deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit se referă la:

- ☞ revizuirea tuturor procedurilor cu privire la: arhivarea documentelor financiar-contabile, la încasarea și depunerea în casierie a numerarului și la întocmirea Registrului de casă;
- ☞ revizuirea circuitului documentelor astfel încât să se elimine riscul apariției unor nereguli.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Prezentare

Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale. Cheltuielile necesare funcționării ÎCCJ se finanțează din bugetul de stat.

ÎCCJ este organizată și funcționează în temeiul art. 126 din *Constituția României*, republicată, al art. 18-34 din *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și al Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a ÎCCJ din 21.09.2004, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din: președinte, doi vicepreședinți, patru președinți de secții și judecători. Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție are calitatea de ordonator principal de credite. Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în patru secții - Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile unite, cu competență proprie.

În anul 2019, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a efectuat misiunea de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2018.

Opinia de audit

A fost formulată o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către ÎCCJ pentru anul 2018.

Constatări

Înalta Curte a decontat investigații paraclinice (RMN și CT) fără respectarea prevederilor HG nr. 762/2010 privind condițiile de acordare, în mod gratuit, a asistenței medicale, medicamentelor și protezelor pentru unele categorii de personal din sistemul justiției, cu modificările și completările ulterioare, plătind integral suma de 40 mii lei, reprezentând valoarea serviciilor medicale RMN și CT efectuate, deși persoanele în cauză beneficiau în mod gratuit de aceste servicii medicale, în calitatea lor de asigurați în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

Recomandări

Conducerea Înaltei Curți va dispune măsuri de extindere a verificărilor, în termenul legal de prescripție, asupra cheltuielilor cu serviciile medicale decontate de la Titlul I - alineatul bugetar - „Alte drepturi salariale în bani”, efectuate fără respectarea prevederilor legale în vigoare de stabilire a întinderii prejudiciului și de recuperare a acestuia.

Împotriva măsurii dispuse prin decizie, conducerea ÎCCJ a formulat contestație, care a fost respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor organizată la nivelul Curții de Conturi. Ulterior, conducerea ÎCCJ a formulat cerere în instanță, care se află în curs de soluționare.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Prezentare

Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în România, fiind independentă față de orice altă autoritate publică și se supune numai *Constituției*.

În prezent, Curtea Constituțională este organizată și funcționează în baza dispozițiilor art. 142-147 din *Constituția României*, republicată, și a prevederilor *Legii nr. 47/1922 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, ale *Legii nr. 124/2000 privind structura personalului din cadrul Curții Constituționale* și ale *Regulamentului de organizare și funcționare al Curții Constituționale*.

Curtea Constituțională se compune din nouă judecători numiți pentru un mandat de nouă ani, care nu poate fi prelungit sau înnoit.

Opinia de audit

A fost exprimată **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, deoarece au fost constatate unele disfuncționalități referitoare la respectarea clasificății bugetare și a reglementărilor contabile în vigoare, la modul de decontare a medicamentelor și serviciilor medicale, precum și unele disfuncționalități în utilizarea parcului auto, toate acestea indicând disfuncționalități ale sistemului de control intern managerial.

Constatări

- Înregistrarea unor cheltuieli fără asigurarea concordanței cu structura clasificății bugetare și a Planului de conturi al instituțiilor publice, în raport cu natura și efectul economic al cheltuielii, astfel:
  - cheltuieli anticipate, în valoare de 68 mii lei, au fost înregistrate în anul 2018 în contul „Alte valori” și în contul „Alte cheltuieli cu serviciile prestate de terți”, deși acestea constituie cheltuieli în avans care trebuiau înregistrate în contul „Cheltuieli în avans”;
  - cheltuieli de întreținere și reparații, în valoare de 21 mii lei, au fost înregistrate în contul „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”, cu toate că, potrivit reglementărilor în vigoare, acestea trebuiau înregistrate în debitul contului contabil corespunzător naturii cheltuielilor;
  - cheltuieli în sumă de 29 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri destinate protocolului, au fost plătite de la alineatul bugetar „Furnituri de birou” și nu de la alineatul „Protocol și reprezentare”, așa cum impunea natura acestor cheltuieli;
  - plata unor cheltuieli reprezentând onorariul unui avocat a fost înregistrată în contul contabil „Alte cheltuieli cu prestări servicii” și la alineatul „Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare” și nu la „Alte cheltuieli autorizate prin dispoziții legale – cheltuieli curente”, corespunzător alineatului bugetar „Cheltuieli judiciare și extrajudiciare derivate din acțiuni în reprezentarea intereselor statului, potrivit dispozițiilor legale”.
  - cheltuieli pentru servicii medicale au fost înregistrate eronat în contul „Medicamente”.
- Disfuncționalități în efectuarea unor cheltuieli din fondul președintelui Curții Constituționale:
  - pentru activitatea complexă desfășurată de către unii salariați ai instituției în anul bugetar 2018 au fost acordate recompense din fondul președintelui Curții Constituționale. Sumele cu destinația *recompense acordate personalului care a adus o contribuție importantă la îmbunătățirea activității Curții Constituționale* au fost suportate de la titlul „Bunuri și servicii”, în condițiile în care sensul noțiunii de recompensă se identifică cu noțiunea de premiu (*recompensă pentru merite deosebite*), iar, potrivit OUG nr. 90/2017

privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2018, personalul plătit din fonduri publice nu putea beneficia de premii;

- procedând astfel, recompensele acordate în anul 2018 nu au fost considerate venituri asimilate salariilor și nu au fost impozitate. Potrivit prevederilor legale în vigoare, recompensele acordate pentru activitatea desfășurată reprezintă venituri din salarii sau asimilate salariilor în conformitate cu prevederile pct. 12 alin. (1) lit. a) din Normele metodologice pentru aplicarea art. 76 alin. (1) și (2) din *Codul fiscal*. Clarificarea modului de impunere a recompenselor plătite în cursul unei luni este realizată prin dispozițiile pct. 16 alin. (3) din Normele metodologice pentru aplicarea art. 80 din *Codul fiscal*. Deși entitatea auditată a întreprins demersuri în scopul clarificării modului de încadrare a recompenselor, până la data încheierii misiunii de audit financiar, Ministerul Finanțelor Publice nu a transmis niciun răspuns.

Pentru parcul comun au fost utilizate trei autoturisme care deservește activități ale entității, contrar prevederilor *OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, actualizată*, cu modificările și completările ulterioare, din care reiese că entitatea avea dreptul la utilizarea a doar două autoturisme. La decontarea serviciilor medicale, cererile de decontare însoțite de documentele justificative nu au fost avizate tehnic de un compartiment de specialitate, contrar prevederilor *HG nr. 762/2010 privind condițiile de acordare, în mod gratuit, a asistenței medicale, medicamentelor și protezelor pentru unele categorii de personal din sistemul justiției*, cu modificările și completările ulterioare, întrucât la nivelul instituției nu există constituit un compartiment care să aibă stabilite astfel de atribuții și nici nu există elaborată o procedură operațională prin care să fie stabilite astfel de atribuții. Așadar, nu există documente din care să reiasă o confirmare a faptului că acestea sunt incluse în cadrul programelor naționale de sănătate prin care pot fi asigurate gratuit potrivit prevederilor art. 9 din *HG nr. 762/2010* și nici o confirmare a faptului că furnizorii de servicii medicale fac parte din categoria furnizorilor evaluați și autorizați potrivit legii, așa cum este prevăzut la art. 3 din *HG nr. 762/2010*.

Recomandări

- ☞ asigurarea conformității operațiunilor legate de acordarea și impozitarea recompenselor din fondul președintelui, ținând seama de clarificările pe care le va transmite Ministerul Finanțelor Publice;
- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale care să aibă ca obiect decontarea medicamentelor și a serviciilor medicale pentru unele categorii de personal din sistemul justiției, după contractarea serviciilor de verificare și avizare tehnică a documentației prezentate spre decontare de către solicitanți.
- ☞ încadrarea în normativul privind dotarea cu autoturisme reglementat de *OG nr. 80/2001*.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Prezentare

Consiliul Concurenței pune în aplicare și asigură respectarea prevederilor naționale și comunitare în domeniul concurenței. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat, între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În anul 2018, entitatea a preluat și atribuțiile de supraveghere în domeniul naval, în baza *OG nr. 22/1999 privind administrarea porturilor și a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare*.

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2019 o misiune de audit financiar al exercițiului bugetar 2018.

Opinia de audit

A fost exprimată **o opinie contrară** din cauza efectelor denaturărilor semnalate și prezentate în raportul de audit, astfel că situațiile financiare în ansamblul lor nu prezintă fidel performanța financiară a Consiliului Concurenței la 31.12.2018. Rezultatele raportate în situațiile financiare încheiate de entitate la data de 31.12.2018 au fost afectate de majorarea nejustificată a cheltuielilor prin:

- acordarea fără temei legal a indemnizațiilor de performanță;
- achitarea către personalul contractual detașat a unor drepturi de natură salarială, care excedează prevederile legale în vigoare.

Constatări

Referitor la organizarea Compartimentului de audit intern conform prevederilor *Legii nr. 672/2002* s-a constatat că, în anul 2018, cei doi auditori interni au fost promovați în funcții publice de conducere și, ulterior, a fost numit temporar un alt auditor, dar care s-a aflat în concediu pentru incapacitate temporară de muncă pe termen lung. În

aceste condiții, în cadrul Compartimentului de audit public intern nu și-a desfășurat activitatea niciun auditor în anul 2018.

În ceea ce privește implementarea sistemului de control intern s-au constatat deficiențe în implementarea Standardului 2 – Atribuții, funcții, sarcini din OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, prin neîntocmirea și neactualizarea unor fișe de post.

În ceea ce privește procesul de inventariere s-a constatat că nu a fost încheiat contractul de garanție cu persoana care îndeplinește atribuții de gestionar și că nu s-au respectat reglementările legale privind inventarierea creanțelor și a obligațiilor față de terți.

La categoria cheltuieli de personal s-au constatat următoarele:

- ☞ posturile vacante de personal contractual/funcționari publici au fost ocupate prin detașare, fără ca anterior acestea să fie scoase la concurs (30 de cazuri);
- ☞ s-au acordat unele drepturi de natură salarială personalului contractual detașat, care excedează prevederile legale în vigoare;
- ☞ acordarea, în luna decembrie 2018, a unor indemnizații de performanță unui număr de 186 de angajați, în valoare de 2.020 mii lei, în condițiile în care s-a refuzat acordarea vizei de control financiar preventiv, iar avizul din partea Direcției Juridic – Contencios a fost negativ. Precizăm că acordarea în anul 2017 a indemnizațiilor de performanță a fost considerată de Curtea de Conturi ca fiind o plată fără temei legal. În urma formulării unei acțiuni în instanță de către Consiliul Concurenței, împotriva Deciziei nr. 8/20.12.2018 și a Încheierii nr. 2/20.02.2019, prin care s-a respins contestația formulată la decizie, Curtea de Apel București - Secția de contencios administrativ a respins acțiunea depusă prin Hotărârea nr. 268/2019. Rezultă astfel că instanța de judecată a admis argumentele Curții de Conturi, potrivit cărora indemnizațiile de performanță au fost nelegal acordate.

Din verificarea aspectelor semnalate prin petiții depuse la sediul Curții de Conturi, referitoare la existența unor potențiali angajați fictivi în instituție, au rezultat unele neconcordanțe între pontajul electronic și foaia colectivă de prezență, documente de evidență a timpului efectiv lucrat, pe baza cărora se stabilesc și se acordă drepturile salariale convenite angajaților. În consecință, s-au achitat unele drepturi salariale în condițiile în care nu au fost respectate prevederile și procedurile legale privind evidența timpului efectiv lucrat.

În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la reîncadrarea în funcția de auditor a celor doi angajați promovați în anul 2018 pe funcții de conducere în alte direcții, asigurând astfel funcționarea Compartimentului audit public intern.

S-a procedat, de asemenea, la întocmirea și actualizarea fișelor de post prezentate mai sus și s-au luat măsuri operative pentru remedierea deficiențelor referitoare la procesul de inventariere.

Recomandări

S-au făcut următoarele recomandări:

- ☞ elaborarea unei proceduri privind ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante, în care să se prevadă ca regulă generală organizarea de concursuri/examene, conform prevederilor legale în vigoare, și numai în cazuri excepționale și bine justificate să se apeleze la procedura detașării unor salariați din afara entității;
- ☞ revizuirea procedurilor operaționale în sensul în care atribuțiile și responsabilitățile privind întocmirea, aprobarea și aducerea la cunoștință angajatului a fișei postului să fie clar stabilite;
- ☞ stabilirea și recuperarea, pentru ultimii trei ani, a sumelor reprezentând diferența dintre drepturile acordate personalului detașat pe perioada detașării și cele convenite conform legislației privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice. Totodată, se va elabora o procedură prin care să se formalizeze etapele și responsabilitățile specifice procesului de detașare, cu justificarea situației de excepție care ar putea impune ocuparea unui post vacant prin detașare și cu îndeplinirea strictă a celorlalte prevederi legale în vigoare;
- ☞ luarea măsurilor pentru stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului în sumă de 2.020 mii lei, provenind din plata nelegală în anul 2018 a indemnizațiilor de performanță, precum și modificarea Regulamentului privind acordarea indemnizațiilor de performanță în sensul în care prevederile acestuia să fie puse de acord cu legislația salarizării, precum și cu actele normative prin care se interzice acordarea de premii de către instituțiile publice;
- ☞ îmbunătățirea și implementarea procedurii operaționale privind verificarea prezenței la serviciu în sensul creșterii responsabilității atât a angajaților, cât și a șefilor ierarhici în ceea ce privește justificarea și verificarea realității timpului efectiv lucrat, care conform legii stă la baza acordării salariului.

Prezentare

Instituția **Avocatul Poporului** are drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Instituția Avocatul Poporului este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în condițiile legii.

Activitatea Avocatului Poporului, a adjuncților săi și a salariaților care lucrează sub autoritatea acestora are caracter public.

Instituția Avocatul Poporului nu are în subordine sau sub autoritate alte entități (ordonatori secundari/terțiari de credite) și nici nu a acordat fonduri publice din bugetul propriu către alte entități.

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2019 o misiune de audit financiar al exercițiului bugetar 2018.

Opinia de audit

A fost exprimată **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, deoarece au fost constatate unele disfuncționalități referitoare la nerespectarea în totalitate a prevederilor legale incidente prevăzute în Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1792/2002 *pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*, cu modificările și completările ulterioare, prevederi referitoare la „lichidarea cheltuielilor” în cazul închirierii imobilului cu destinație de birouri, necesar desfășurării activității curente a instituției Avocatul Poporului și prestării serviciilor de mentenanță ca parte integrantă din contractul de închiriere, precum și a altor servicii decontate pe baza unui abonament lunar.

Constatări

Nerespectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la încheierea și derularea *Contractului subsecvent nr. 1/19 iulie 2018* (înregistrat la entitate sub referința 10797/19.07.2018), încheiat în baza *Acordului-cadru de închiriere nr. 8205/31.05.2018* cu o societate, având ca obiect închirierea unui imobil cu destinație de birouri, necesar desfășurării activității curente a instituției Avocatul Poporului și prestarea serviciilor de mentenanță ca parte integrantă din contractul de închiriere, și anume:

- plata în avans a serviciilor de închiriere și de mentenanță (ca parte integrantă din contractul de închiriere) aferente perioadei 14-31 decembrie 2018 pentru imobilul închiriat cu destinație de birouri, cu toate că, la data plății, respectivele servicii nu erau prestate în totalitate, iar procesul-verbal care a însoțit factura fiscală, a fost întocmit la o dată ulterioară confirmării serviciilor și efectuării plății. Totodată, nu au fost respectate nici clauzele contractuale referitoare la modalitatea de plată a serviciilor prestate, respectiv scadența facturii;
- decontarea lunară a serviciilor de mentenanță pentru spațiul închiriat pe baza proceselor-verbale de recepție, în condițiile în care contractul nu reglementează un mecanism de control particularizat al costurilor operaționale incluse de proprietar în serviciile de mentenanță, care să permită, totodată, verificarea modalității în care au fost calculate respectivele costuri pentru serviciile de mentenanță facturate de furnizor;
- crearea condițiilor pentru plata lunară în avans a unor servicii de mentenanță pentru spațiul închiriat, pe baza unui tarif fix, în condițiile în care doar o parte din aceste servicii sunt cu caracter zilnic/săptămânal/lunar și pot justifica plata lunară.

Nerespectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la „lichidarea cheltuielilor” în cazul prestării unor servicii.

Recomandări

Au fost formulate următoarele recomandări:

- ☞ revizuirea procedurilor operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, care să fie aduse la cunoștință personalului implicat în vederea aplicării cu responsabilitate (astfel încât procesele-verbale de recepție a serviciilor să reflecte realitatea) și constituirea unor mecanisme de control eficient, care să ofere conducerii entității asigurarea că acestea sunt respectate;
- ☞ revizuirea clauzelor contractuale de închiriere și mentenanță cu locatorul printr-un act adițional care să reglementeze în anul 2020 decontarea cheltuielilor cu mentenanța aferentă imobilului închiriat, în concordanță cu graficul de timp al serviciilor efectiv prestate lunar (cu caracter permanent/ocazional), pentru funcționarea la parametri normali a instalațiilor și a echipamentelor clădirii în vederea justificării plății;
- ☞ revizuirea/analiza tuturor contractelor de prestări servicii din punct de vedere al clauzelor contractuale referitoare la data facturării și plății serviciilor, în așa fel încât plățile să se efectueze după prestarea serviciilor, inclusiv pentru luna decembrie. Totodată, entitatea va avea în vedere sincronizarea cu programul calendaristic de plăți al Trezoreriei Statului, precum și cu programarea efectuării plăților prin unitățile acesteia.

Prezentare

Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității (CNSAS) a fost înființat în baza prevederilor Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității ca poliție politică. Din anul 2008, cadrul legal de funcționare îl reprezintă OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008.

CNSAS este autoritate autonomă a administrației publice centrale de specialitate, cu personalitate juridică, având sediul în București, desfășurându-și activitatea sub controlul Parlamentului României.

CNSAS funcționează la nivel național ca structură unică. Mandatul încredințat de legiuitor are deopotrivă un scop etic și reparator, accesul la arhivele comuniste oferind românilor, în deplină transparență și echidistanță, cunoașterea trecutului lor totalitar.

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2019 o misiune de audit financiar al exercițiului bugetar 2018.

Opinia de audit

A fost exprimată **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, deoarece au fost constatate unele erori referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a exercițiului financiar 2018 a unor cheltuieli aferente anului 2017 și gestionarea deficitară a unor documente financiar-contabile. Paragraful de evidențiere are în vedere misiuni de audit financiar din anii precedenți, când au fost constatate unele aspecte referitoare la nerecuperarea prejudiciilor din dosare care sunt încă pe rolul instanțelor.

Constatări

Au fost înregistrate eronat cheltuieli în avans, evidențiate în conturi de cheltuieli și nu în contul de cheltuieli înregistrate în avans (francări trimeriteri poștale, asigurări RCA și semnătură electronică).

Pentru decontarea cheltuielilor de cazare în limita unor plafoane reglementate prin acte normative specifice, precum și pentru decontarea transportului dus-întors între localitatea de domiciliu și București, entitatea a înregistrat eronat aceste tranzacții în sumă de 140 mii lei, utilizând atât conturi de cheltuieli necorespunzătoare, cât și alineate bugetare din cadrul Titlului II – „Bunuri și servicii”, deși aceste plăți reprezintă cheltuieli salariale în natură care aparțin Titlului I – „Cheltuieli de personal”.

S-a mai constatat efectuarea unor înregistrări contabile pentru care nu s-au utilizat conturile de cheltuieli corespunzătoare, și anume: cheltuieli de expertiză criminalistică, cheltuieli de judecată, cheltuieli cu medicina muncii și cheltuieli aferente achiziției de calendare și agende.

În ceea ce privește implementarea sistemului de control intern s-a constatat că:

- nu au fost elaborate procedurile operaționale pentru activitatea de colaborare cu partenerii externi în ceea ce privește decontarea documentelor digitalizate și cea referitoare la acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite prin hotărâri ale instanțelor judecătorești. Nici procedura operațională privind achiziția directă de produse, servicii sau lucrări nu a fost actualizată;
- Regulamentul de organizare și funcționare al CNSAS (ROF), aprobat prin Hotărârea Colegiului CNSAS nr. 2/2009, nu a mai fost actualizat și completat.

În timpul misiunii de audit financiar, instituția a luat o serie de măsuri pentru înlăturarea unora dintre neregulile constatate, după cum urmează:

- s-au efectuat corecțiile necesare pentru înregistrarea primelor de asigurare RCA, a cheltuielilor poștale și pentru reînnoirea certificatelor digitale pentru semnături electronice;
- a fost întocmită Procedura operațională privind încasarea sumelor în valută și a fost revizuită Procedura operațională privind achiziția directă de produse, servicii și lucrări;
- au fost introduse modificări în Monografia contabilă privind organizarea și conducerea contabilității în cadrul CNSAS, care a fost actualizată și aprobată de ordonatorul principal de credite.

Recomandări

Ulterior încheierii misiunii de audit, CNSAS a transmis Procedura operațională privind efectuarea plății titlurilor executorii având ca obiect drepturi salariale, precum și decizia de a demara procedura de actualizare a Regulamentului de organizare și funcționare, astfel că recomandările formulate în cadrul raportului de audit se consideră implementate.

Prezentare

Consiliului Național al Audiovizualului este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale și este unica autoritate de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale. Consiliul își exercită dreptul de control asupra conținutului programelor oferite de furnizorii de servicii media audiovizuale numai după comunicarea publică a acestor programe.

Cadrul legal specific activității este cel reglementat de *Legea audiovizualului nr. 504/2002*, actualizată și modificată. Activitatea Consiliului este finanțată de la bugetul de stat. Președintele Consiliului este ordonator principal de credite.

Opinia de audit

Pentru activitatea desfășurată de CNA în anul 2018 a fost formulată o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** întrucât valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar și, totodată, situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, iar deficiențele constatate pentru perioadele anterioare exercițiului bugetar supus auditului financiar au fost în mare parte soluționate.

Constatări

La nivelul Consiliului au fost constatate unele deficiențe privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale. Entitatea a înregistrat în mod eronat în contul contabil „*Facturi nesosite*” facturile de utilități recepționate de entitate în luna decembrie 2018, cu toate că ar fi trebuit utilizat contul contabil „*Furnizori*”. Cheltuielile cu polițele de asigurare și taxele de drum au fost înregistrate integral în conturile de cheltuieli și nu în contul „*Cheltuieli înregistrate în avans*”, astfel încât cheltuiala să fie constituită eșalonat pe măsură ce efectele tranzacțiilor sunt recunoscute, prin înregistrarea valabilității polițelor în lunile următoare și prin diminuarea progresivă a soldului acestui cont cu cheltuiala aferentă lunii în curs. Au mai fost identificate deficiențe referitoare la întocmirea documentelor financiar-contabile (procesul-verbal de recepție nu a fost completat conform informațiilor standard conținute de formular și nu a fost întocmit pentru fiecare tranzacție în parte, ci printr-o centralizare a recepțiilor efectuate pe o perioadă de mai multe luni, ori nu au fost completate date privind anul calendaristic, numele persoanelor responsabile de efectuarea operațiunilor economico-financiare).

Au mai fost identificate deficiențe privind înregistrarea cheltuielilor cu amortizarea, prin stabilirea eronată a duratei normale de funcționare a unui mijloc fix, precum și prin înregistrarea eronată a scoaterii din evidența contabilă a unui mijloc fix neamortizat integral.

La nivelul Consiliului nu au fost implementate în totalitate dispozițiile legale cu privire la controlul intern managerial. Astfel, nu au fost identificate și stabilite funcțiile sensibile, nu a fost prezentat un plan anual de activitate al CNA în care să fie descrise obiectivele instituției, activitățile care trebuie desfășurate în vederea realizării acestora, evaluarea riscurilor asociate și termenele de realizare. CNA nu a efectuat acțiuni de instruire a personalului în domeniul eticii, nu au fost formalizate proceduri pentru toate activitățile derulate de entitate, iar cele formalizate nu au fost actualizate. Nu a fost elaborată o procedură cu privire la cunoașterea și conformitatea cu principiile și valorile etice, o procedură de cercetare disciplinară prealabilă a angajaților pentru cazurile în care se sesizează sau se înregistrează abateri disciplinare și nu au fost instituite proceduri pentru gestionarea în mod corespunzător a situațiilor de conflict de interese.

Nu au fost respectate prevederile *OMFP nr. 2861/2009 cu privire la modul de efectuare a operațiunilor de inventariere a unor elemente patrimoniale*. În Registrul-inventar au fost completate soldurile la 30.11.2018, fără a fi susținute însă de liste de inventariere întocmite la aceeași dată, inventarierea efectuându-se pe baza unor liste ce evidențiază valoarea soldurilor la 31.12.2018. Deși în Procesul-verbal al Comisiei centrale de inventariere au fost prezentate rezultatele inventarierii la 30.11.2018, corectate cu intrările și ieșirile aferente perioadei 1-31.12.2018, listele de inventariere întocmite nu reflectă situația de la data de 30.11.2018, stabilită prin Decizia de inventariere. Iar în ceea ce privește instruirea personalului în vederea efectuării inventarierii, reprezentanții entității nu au prezentat documente din care să reiasă realizarea acesteia la începerea acțiunii de inventariere.

Măsuri luate în timpul auditului

În timpul misiunii de audit, prin note contabile au fost corectate înregistrările contabile privind consumul de utilități, a fost diminuat rezultatul reportat cu cheltuielile înregistrate în 2018 pentru RCA și roviniete aferente lunilor din anul 2019, iar sumele au fost înregistrate în contul contabil „*Cheltuieli în avans*”, urmând ca, lunar, 1/12 din valoarea RCA-urilor și rovinietelor să fie repartizate în conturile „*Cheltuieli cu primele de asigurare*” și „*Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*”. În ceea ce privește recepția serviciilor prestate în lunile februarie și martie 2019 au fost întocmite procese-verbale distincte conținând informațiile prevăzute în *OMFP nr.*

2634/2015 privind documentele financiar-contabile. De asemenea, în timpul misiunii de audit a fost întocmită nota contabilă prin care a fost diminuat rezultatul reportat cu valoarea amortizării calculată în plus, aferentă anului 2018, a fost corectată suma corespunzătoare cheltuielilor cu amortizarea corespunzătoare anului 2019 și a fost efectuată înregistrarea corectă a scoaterii din evidența contabilă a unui mijloc fix neamortizat integral. În ceea ce privește sistemul de control intern managerial, în timpul misiunii de audit a fost desfășurată activitatea de instruire în domeniul eticii a tuturor funcționarilor publici din cadrul CNA.

Recomandări

Actualizarea, aprobarea, difuzarea și implementarea procedurilor formalizate pentru toate activitățile derulate de entitate (inclusiv pentru gestionarea situațiilor de conflict de interese, identificarea și stabilirea funcțiilor sensibile și a căilor de diminuare a riscurilor asociate acestora). De asemenea, se vor dispune măsuri pentru elaborarea unui plan anual de activitate al CNA, prin care să fie descrise obiectivele instituției, activitățile desfășurate în vederea realizării acestora, evaluarea riscurilor asociate și termenele de realizare.

De asemenea, se va avea în vedere instruirea periodică a personalului pe probleme etice, formalizarea, aprobarea și difuzarea unei proceduri referitoare la cercetarea disciplinară prealabilă a angajaților pentru cazurile în care se sesizează sau se înregistrează abateri disciplinare. Totodată, managementul CNA va dispune măsuri în vederea organizării, efectuării și valorificării rezultatelor inventarierii patrimoniului, în conformitate cu prevederile Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin OMFP nr. 2861/2009.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Prezentare

Secretariatul General al Guvernului (SGG) funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică în subordinea prim-ministrului și are rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și a prim-ministrului, reprezentarea Guvernului și a prim-ministrului în fața instanțelor judecătorești. Secretarul general al Guvernului asigură coordonarea Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, instituție publică subordonată Guvernului și îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege pentru ministerul de resort față de *Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”* și *Regia Autonomă „Monitorul Oficial”*.

Prin bugetul SGG, în calitate de ordonator principal de credite, s-a asigurat finanțarea activității proprii, acordarea de subvenții de la bugetul de stat, precum și asigurarea finanțării pentru o serie de ordonatori secundari și terțiari de credite (trei ordonatori secundari de credite și 14 ordonatori terțiari de credite).

Opinia de audit

Prin auditul efectuat asupra situațiilor financiare raportate în anul 2018 s-au constatat erori cu influențe semnificative asupra situațiilor financiare, dar care nu au avut efect generalizat, fapt pentru care opinia de audit exprimată a fost **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Prezentăm în continuare cele mai relevante constatări.

Constatări

Secretariatul General al Guvernului nu a înregistrat în conturile în afara bilanțului bunuri primite în comodat, în valoare de 194 mii lei, a înregistrat eronat în evidența contabilă valoarea unor bunuri primite sub formă de împrumut și a scos din evidența extracontabilă bunuri primite în comodat fără a avea la bază un proces-verbal de predare-primire a acestor bunuri. În consecință, au fost evidențiate și raportate date inexacte în situațiile financiare aferente anului 2018. În timpul misiunii de audit au fost înregistrate bunurile primite în comodat și a fost înregistrată corect valoarea bunurilor primite în custodie. Totodată, a fost solicitată prin adresă, Direcției Administrative, Serviciului Gestioni, comunicarea privind stadiul demersurilor efectuate pentru clarificarea bunurilor primite în folosință cu titlu gratuit.

Au fost constatate neconcordanțe între datele înscrise în contul de execuție bugetară a cheltuielilor și cele cuprinse în evidența analitică a contului de „Angajamente legale”, în sumă de 310,8 mii lei. În concluzie, soldul contului „Angajamente legale” la finele perioadei de raportare trebuia să reflecte angajamente legale de plată în concordanță cu datoriile față de terți.

Entitatea nu a întocmit corespunzător documentele specifice etapei de ordonanțare a cheltuielilor publice. Informațiile înscrise în coloana de „Disponibil înaintea efectuării plății” din formularul „Ordonanțare de plată” au fost incorect preluate, fără a se ține cont de totalul angajamentelor bugetare încheiate la data efectuării

ordonanțării de plată, în raport cu plățile efectuate din conturile contabile de disponibilități și cheltuielile anterior angajate, lichidate și ordonanțate, fapt ce a generat dificultăți în asigurarea unei evidențe exacte și reale a soldului disponibilului de credite bugetare, rămas de angajat, după fiecare ordonanțare, în perioada exercițiului financiar. Mai mult decât atât, înregistrările în contul „*Angajamente bugetare*” au fost incomplete în sensul că în creditul contului nu au fost operate diminuările de angajamente bugetare efectuate în cursul exercițiului bugetar, care au condus la micșorarea angajamentelor bugetare inițiale. Până la finalizarea misiunii de audit, conducerea Serviciului contabilitate a discutat cu reprezentanții firmei care asigură mentenanța programului informatic de contabilitate, astfel încât, începând cu anul 2019, întocmirea „*Ordonanțării de plată*” să se realizeze cu respectarea întocmai a prevederilor legale în vigoare.

Au fost identificate diferențe între evidența mijloacelor fixe și amortizarea acestora, existând neconcordanțe între soldul creditor al contului privind amortizarea și cel al contului debitor privind evidența mijloacelor fixe corporale și necorporale. Aceste neconcordanțe s-au datorat faptului că, pe de o parte, nu a fost calculată și înregistrată amortizarea aferentă lunii octombrie 2018 pentru mijloacele fixe aflate în patrimoniul entității, iar, pe de altă parte, nu a fost corect înregistrată amortizarea bunurilor preluate de entitate, prin protocol, prin desființarea Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social.

În cadrul SGG, sistemul de control intern managerial a fost parțial implementat prin raportare la standardele de control intern aprobate prin *Ordinul SGG nr. 600/2018*. Atribuțiile și sarcinile compartimentelor din cadrul Departamentului pentru strategii guvernamentale nu au fost stabilite printr-un Regulament de organizare și funcționare. Regulamentul de organizare și funcționare al SGG nu a cuprins structura organizatorică, relațiile funcționale, competențele și atribuțiile Direcției pentru strategii guvernamentale. Au fost identificate situații în care nu a existat dovada faptului că toți salariații din cadrul SGG ar fi cunoscut obiectivele generale și specifice ale entității și ale compartimentelor din care fac parte, rolul lor și atribuțiile stabilite prin fișele de post. Majoritatea fișelor de post nu au conținut toate elementele avute în vedere la întocmirea acestora. Au existat situații în care conducerea nu s-a asigurat de încredințarea sarcinilor salariaților potrivit competențelor și nu a asigurat condiții pentru îmbunătățirea pregătirii profesionale a salariaților, întrucât nu a procedat la evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale acestora în raport cu obiectivele postului. Delegarea sarcinilor de către conducere nu s-a făcut conform prevederilor legale și în sprijinul procesului decizional, astfel încât aceasta să servească realizării în condiții optime a obiectivelor. Conducerea SGG nu s-a asigurat că procedurile elaborate sunt instrumente eficiente de control intern, menite să reducă considerabil riscul de apariție a erorilor, fraudelor sau al nerespectării legislației în vigoare.

Secretariatul nu a respectat întocmai reglementările legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului. Nu au fost inventariate faptic bunurile primite în comodat, cu o valoare de 2.253 mii lei. Declarațiile de inventar nu au fost date și nu au fost întocmite în cazul inventarierii unor gestiuni. Nu au fost întocmite liste de inventariere separate pentru bunurile achiziționate, aflate în curs de aprovizionare în perioada efectuării operațiunilor de inventariere.

Entitatea a angajat și efectuat, în cazul a două persoane încadrate la Departamentul/Direcția pentru strategii guvernamentale - *Serviciul politici de cooperare cu mediul asociativ*, cheltuieli nelegale în sumă de 217 mii lei, reprezentând salarii și datorii asimilate, fără documente legale din care să reiasă faptul că au fost implicate în desfășurarea unor activități și, totodată, să justifice contraprestația muncii în cadrul structurii. Persoanele nu au fost consemnate în condica de prezență, în pontaje și nu au fost întocmite rapoarte de evaluare a performanțelor individuale ale acestora.

SGG a efectuat cheltuieli nejustificate și fără respectarea prevederilor legale în sumă de 38 mii lei, realizând achiziții de servicii de interpretariat - translație simultană și consecutivă, stabilind eronat procedura de achiziție publică ca fiind achiziție directă, prin divizarea achiziției în mai multe contracte, cu toate că valoarea serviciilor de interpretariat achiziționate în anul 2018 depășea pragurile valorice prevăzute de legislație pentru acest tip de procedură, respectiv pentru achiziția directă. De asemenea, la nivelul SGG nu a fost aprobat un normativ de cheltuieli care să cuprindă și limitele maxime în cadrul cărora se pot aproba și efectua cheltuieli pentru serviciile de interpretariat, contrar prevederilor art. 1 alin. (5) din *OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile și instituțiile publice*. În aceste condiții, plățile efectuate peste valoarea contractului pentru serviciile de interpretariat realizate ca urmare a invitațiilor în țară a unor delegații străine ar fi trebuit să se realizeze în baza normativului propriu de cheltuieli al SGG, iar, în lipsa acestuia, în baza limitei maxime de 30 lei/interpret/oră, reglementată de *OG nr. 16/2018 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice*. S-au constatat și situații în care plata serviciilor de interpretariat (translație simultană și consecutivă) s-a făcut doar în baza facturii fiscale, fără documente care să certifice faptul că serviciile au fost efectiv prestate/recepționate. Pentru o parte din erorile constatate privind serviciile de interpretariat facturate

și achitate, până la data finalizării misiunii de audit, societatea prestatoare a emis facturi storno pentru diferența dintre tariful facturat și cel impus de legislația în vigoare.

Au fost stabilite drepturi de natură salarială, care nu au fost reglementate de prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, pentru o persoană detașată din mediul privat. În anul 2018, la nivelul SGG și-au desfășurat activitatea 107 persoane detașate de la alți angajatori, dintre care 46 de persoane au fost detașate de la alte instituții publice, iar 61 de persoane au fost detașate de la diferite societăți (inclusiv societăți comerciale cu capital social integral de stat). Din analiza modului în care s-a efectuat stabilirea și plata drepturilor salariale pentru cele 107 persoane detașate în cadrul SGG a rezultat faptul că o singură persoană detașată la Secretariatul General al Guvernului – Cabinetul secretarului general a optat în luna decembrie 2018 pentru plata salariului stabilit de angajatorul de la care a fost detașată, salariu a cărui valoare a fost mai mare decât valoarea salariului de bază stabilit conform prevederilor *Legii-cadru nr. 153/2017*. Totodată, nu au fost respectate prevederile legale privind detașarea, respectiv nu a fost justificat interesul SGG pentru persoana respectivă, iar prelungirea detașării nu a fost motivată.

Secretariatul a efectuat cheltuieli nelegale care nu s-au încadrat pe destinațiile prevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 34,5 mii lei, reprezentând contravaloarea unor deplasări externe pentru realizarea proiectelor de comunicare, informare publică și promovare a imaginii și intereselor românești peste hotare ori de finanțare a acțiunilor cu caracter științific și social-cultural.

Entitatea a procedat la efectuarea unor cheltuieli pentru servicii de registratură, servicii de multiplicare documente și servicii de manipulare fără o analiză prealabilă care să asigure utilizarea fondurilor publice în condiții de economicitate. Dosarul achiziției nu conținea nota din care să reiasă justificarea achiziționării serviciilor și alegerea procedurii, iar în baza contractului încheiat au fost decontate servicii de manipulare mobilier în sumă de 129,5 mii lei, deși nu au fost identificate solicitările prelabile din partea SGG, în baza cărora s-a angajat prestarea serviciilor de manipulare și nici ofertele de preț privind serviciile de manipulare și, totodată, nu a fost identificată în rapoartele lunare de lucru semnătura unui reprezentat al SGG în calitate de beneficiar al acestor servicii.

Secretariatul a efectuat cheltuieli în sumă de 175 mii lei din fondurile alocate pentru *Promovarea imaginii și intereselor românești peste hotare* în contextul Anului Centenarului Marii Unirii de la 1918 fără a exista certitudinea eficienței și eficacității utilizării acestora, întrucât acțiunile de promovare nu au fost cuprinse în cadrul unor proiecte definite la nivelul SGG ca obiective stabilite a fi realizate și fără o analiză prealabilă care să asigure utilizarea fondurilor publice în condiții de eficiență și eficacitate.

În urma verificărilor efectuate la **Asociația Macedonenilor din România** (AMR) au fost constatate următoarele:

- ☞ nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu. În cadrul AMR, activitatea de control financiar preventiv nu a fost efectuată în perioada 1.01-19.09.2018, iar, în unele situații, viza de control financiar preventiv a fost acordată cu deficiențe, având în vedere că s-au identificat situații în care au fost efectuate plăți duble;
- ☞ Asociația a efectuat plăți duble corespunzând unor facturi deja achitate, precum și plăți eronate în sumă de 116 mii lei, pentru care nu au fost calculate și încasate dobânzi și penalități de întârziere cu ocazia recuperării. În timpul desfășurării misiunii de audit, reprezentanții Asociației, în urma demersurilor întreprinse, au recuperat suma de 5 mii lei, din care 3,8 mii lei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, virate la bugetul de stat, și 1,2 mii lei reprezentând plata dublă, recuperată;
- ☞ inventarierea anuală a patrimoniului s-a efectuat necorespunzător, declarația de inventar nu a fost semnată de membrii Comisiei de inventariere, nu au fost numiți gestionari și organizate gestiuni, nu au fost inventariate conturile de disponibil la bănci, nu au fost efectuate confirmările privind creanțele și obligațiile față de terți. Cu toate că au fost identificate diferențe în minus în valoare de 415 mii lei, Comisia centrală de inventariere nu a formulat propuneri privind persoanele care se fac vinovate de lipsurile constatate, precum și de stabilire a modului de recuperare al acestor lipsuri.

Pentru **Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc** a fost emis certificat de conformitate.

Recomandări

- ☞ clarificarea situației privind bunurile primite în comodat, precum și respectarea întocmai a prevederilor legale referitoare la evidențierea bunurilor primite în comodat, inventarierea patrimoniului și implementarea unui sistem de control intern managerial corespunzător la nivelul entității;
- ☞ eliminarea neconcordanțelor pentru ca documentele financiar-contabile care stau la baza execuției bugetului aprobat să ofere date reale, iar informațiile prezentate în situațiile financiare să fie corecte;
- ☞ recuperarea prejudiciilor produse bugetului de stat prin efectuarea cu nerespectarea prevederilor legale a

unor cheltuieli salariale, cheltuieli cu deplasări externe, plăți eronate și care nu sunt prevăzute de legislație, iar creditele bugetare să fie utilizate cu respectarea principiului bunești gestiuni financiare;

- ☞ inițierea măsurilor necesare în vederea asigurării respectării prevederilor legale referitoare la obligativitatea organizării de proceduri concurențiale de atribuire a contractelor de achiziție în funcție de pragurile valorice stabilite prin lege;
- ☞ aprobarea unui normativ de cheltuieli, care să cuprindă limitele maxime în cadrul cărora se pot aproba și efectua cheltuieli pentru servicii de interpretariat în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ implementarea unei proceduri operaționale specifice cu privire la modul de derulare a proiectelor de comunicare, informare publică și promovare a imaginii și intereselor românești peste hotare.

Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel” (INSHR) este instituție publică, cu personalitate juridică, înființată în baza prevederilor *HG nr. 902/2005 privind înființarea Institutului Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel”*, cu modificările și completările ulterioare, având calitatea de ordonator terțiar de credite. INSHR este finanțat din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. Caracterul specific al activității entității, precum și modul de organizare și funcționare a INSHR este dat de faptul că această instituție publică are ca obiectiv realizarea de studii și cercetări, în țară și în străinătate, pentru aprofundarea și cunoașterea fenomenului Holocaustului.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar aferente exercițiului bugetar 2018 a fost exprimată **o opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere semnifică faptul că neregulile constatate au afectat acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare, însă denaturările individuale și cumulate s-au situat sub pragul de semnificație.

La exprimarea opiniei s-a avut în vedere aprecierea situației în care deficiențele constatate au fost analizate pe parcursul misiunii de audit financiar de conducerea entității, care a aplicat măsuri operative de remediere a acestora până la finalizarea acțiunii de verificare.

Constatări

Examinarea documentelor care reflectă operațiunile economico-financiare aferente exercițiului bugetar 2018 a relevat unele deficiențe privind modul de stabilire și acordare a veniturilor de natură salarială personalului INSHR, vizând în principal:

- stabilirea și acordarea salariilor de bază pentru noii angajați și pentru personalul promovat în funcție, prin interpretarea și aplicarea eronată a prevederilor art. 39 din *Legea cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- acordarea nejustificată a voucherelor de vacanță unui salariat al cărui contract de muncă a fost suspendat în perioada iulie-decembrie 2018, precum și plata nejustificată a indemnizației pentru titlul științific de doctor, acordată unor salariați pe perioada în care aceștia s-au aflat în concediul de odihnă sau medical.

Recomandări

Urmărirea demersului inițiat de INSHR către Ministerul Muncii și Justiției Sociale și implementarea recomandărilor formulate de această autoritate ca răspuns la solicitarea adresată, vizând aplicarea corectă a *Legii-cadru nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare, și înlăturarea efectelor financiare, după caz.

Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC) funcționează în baza *HG nr. 44/2013 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Culte*, cu modificările și completările ulterioare, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Prim-Ministrului, finanțat integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. SSC elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniul vieții religioase.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar aferente exercițiului bugetar 2018 a fost exprimată **o opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere semnifică faptul că deficiențele constatate au afectat acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare, însă denaturările individuale și cumulate s-au situat sub pragul de semnificație.

La exprimarea opiniei s-au avut în vedere natura și contextul înregistrării pentru anul bugetar 2018 a unui debit în sumă de 1.399 mii lei și aprecierea faptului că acest debit a fost recuperat integral și virat la bugetul de stat.

Constatări

Misiunea de audit financiar a vizat activitatea economico-financiară desfășurată de SSC în exercițiul bugetar 2018, iar această perioadă de timp a cuprins parțial și perioada de implementare a măsurilor dispuse prin două decizii emise anterior, în anii 2017 și 2018, referitoare la modul de derulare a Programului „*Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult*” potrivit destinației stabilite și cu respectarea prevederilor legale.

În urma examinării de către Curtea de Conturi a documentelor prezentate au fost identificate neconcordanțe între sumele reprezentând sprijin financiar de natură salarială stabilit în statul de funcții/personal și cuantumul sprijinului determinat în funcție de condițiile specifice de încadrare și alocare prin grilele de salarizare aplicabile, potrivit legii, care a fost succesiv modificată.

Pentru asigurarea conformității cu reglementările legale și pentru implementarea măsurilor dispuse prin decizii, conducerea SSC a aplicat măsuri operative de reevaluare și corectare a încadrării întregului personalului clerical beneficiar al sprijinului financiar acordat de la bugetul de stat pentru salarizare, aferent perioadei 1.08.2016-până la zi.

Măsurile dispuse de Curtea de Conturi prin decizii au fost implementate, iar, pentru anul 2018, debitul în sumă de 1.399 mii lei a fost recuperat integral și virat la bugetul de stat.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Prezentare

Ministerul Afacerilor Externe (MAE) realizează politica externă a statului român, inclusiv prin îndeplinirea sarcinilor din sfera sa de competență care revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al NATO, și participă la promovarea intereselor economice ale României. Organizarea și funcționarea MAE este reglementată de prevederile HG nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe. În subordinea MAE funcționează Institutul Diplomatic Român și Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare, instituții publice cu personalitate juridică, finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat. Sub coordonarea MAE își desfășoară activitatea Comisia Fulbright și Institutul European din România. MAE sprijină activitatea instituțiilor cu preocupări în domeniul relațiilor internaționale, respectiv Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale, Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene și Casa Americii Latine. Serviciul exterior al Ministerului Afacerilor Externe cuprinde 151 de misiuni diplomatice și 19 institute culturale.

Opinia de audit

Prin auditul efectuat asupra situațiilor financiare raportate în anul 2018 s-au constatat erori cu influențe semnificative asupra situațiilor financiare, dar care însă nu au avut efect generalizat, fapt pentru care opinia de audit exprimată a fost **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Prezentăm în continuare cele mai relevante constatări.

Constatări

Prin nerespectarea funcționării conturilor contabile prevăzută de normele metodologice, Ministerul a prezentat unele deficiențe privind reflectarea conținutului economic al operațiunilor în conturile contabile.

Ministerul nu a asigurat în totalitate implementarea prevederilor Codului controlului intern managerial specific entităților publice. Comisia de monitorizare nu s-a întrunit în ședințe periodice pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de legislația în vigoare. Nu au fost stabilite obiective specifice la nivelul unor compartimente din cadrul MAE, nu au fost identificate funcțiile sensibile și nu au fost stabiliți indicatorii de monitorizare a performanțelor la nivelul unor compartimente. Nu au fost elaborate proceduri pentru toate activitățile stabilite a fi procedurabile cu toate că Programul de dezvoltare în domeniul controlului intern managerial pe anul 2018 prevedea măsuri în acest sens. Procedura de sistem privind managementul riscurilor aprobată în anul 2014 nu a fost revizuită, iar Raportul asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 2018 nu a prezentat toate informațiile solicitate de legislația în domeniu. Au fost declarate de către entitate patru standarde importante ca fiind parțial implementate, respectiv Standardul 8 – Managementul riscului, Standardul 7 – Monitorizarea performanțelor, Standardul 9 – Proceduri și Standardul 11 – Continuitatea activității, dar fără a se stabili, cu ocazia autoevaluării, termene precise pentru implementare.

Activitatea de inventariere a patrimoniului Ministerului s-a efectuat fără respectarea întocmai a prevederilor legale. Deși în urma operațiunii de inventariere a fost constatată existența unui număr semnificativ de bunuri defecte, perimate, nefuncționale și uzate, pentru care Comisia a propus întocmirea documentelor de casare, operațiunea nu a fost realizată până la data întocmirii situațiilor financiare anuale. Au fost identificate situații în care obiectelor înscrise în listele de inventariere nu li s-au atribuit valori, și în care nu au fost formulate propuneri de casare cu toate că membrii Comisiei au constatat că unele bunuri inventariate au prezentat semne accentuate de uzură. Au fost constatate situații în care Comisia nu a identificat pe teren toate bunurile de natura mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar, astfel încât stocurile factice înscrise în listele de inventariere să fie comparate cu stocurile scriptice din evidența contabilă și fără a fi formulate propuneri de valorificare a acestora. Pentru inventarierea bunurilor deținute de misiunile diplomatice din străinătate s-a constatat că unele nu au prezentat documente din care să reiasă desfășurarea acestora. Nu au fost stabilite și valorificate rezultatele inventarierii anuale pentru o parte din misiunile

diplomatice, întrucât elementele patrimoniale inventariate faptic nu au fost comparate cu datele aflate în evidența contabilă și nu au fost propuse măsuri în vederea valorificării rezultatelor în condițiile legii. În procesul-verbal al Comisiei centrale nu au fost făcute mențiuni cu privire la persoanele vinovate de cauzele unor lipsuri constatate, precum și propuneri de măsuri în legătură cu acestea.

Ministerul a efectuat plăți în sumă de 85 mii lei, reprezentând servicii de amenajare a spațiului verde, realizate în luna decembrie 2018, pentru unul din sediile MAE, fără respectarea principiilor de economicitate și eficacitate. Serviciile de amenajare au fost efectuate în contextul preluării de către România a Președinției Consiliului UE, pentru a conferi locului o bună vizibilitate în fața partenerilor europeni cu ocazia diferitelor întâlniri ce urmau a se desfășura în acel sediu.

Având în vedere faptul că, în perioada în care s-a prestat serviciul de amenajare, condițiile climatice nu au fost propice pentru ca vegetația plantată să reziste și să germineze, la o lună după încheierea asigurării Președinției Consiliului UE de către România, verificarea pe teren a scos în evidență neîndeplinirea condiției de vizibilitate, aspectul spațiului în cauză fiind, dimpotrivă, unul neîngrijit, lucru care nu denotă un bun management financiar și care nu justifică efectuarea cheltuielilor.

Ministerul a angajat cheltuieli aferente unor raporturi de muncă încheiate cu persoane fizice pe plan local la nivelul misiunilor diplomatice din alte țări prin utilizarea creditelor bugetare alocate la titlul de cheltuieli „*Bunuri și servicii*”, fără a asigura un cadru legal armonizat de desfășurare a acestor raporturi contractuale pentru personalul care are rezidență fiscală în alt stat.

De asemenea, Ministerul a efectuat cheltuieli cu chirii, cu nerespectarea prevederilor legale, în condițiile neacordării vizei de control financiar preventiv propriu asupra contractului de închiriere, angajament legal din care au derivat plățile din creditele bugetare alocate Ministerului, prin închirierea în condiții de ilegalitate a sediului Consulatului General de la Salonic.

În contextul misiunii de audit financiar la MAE a fost verificat modul de utilizare a fondurilor publice de către **Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RoAid)**, entitate subordonată, al cărei conducător are calitatea de ordonator terțiar de credite. În urma verificărilor efectuate au fost constatate următoarele:

- sistemul de control intern managerial a fost parțial implementat prin raportare la standardele de control intern aprobate prin Ordinul SGG nr. 600/2018. Nu a fost aprobat un program strategic pe patru ani conform prevederilor art. 8 din *Legea nr. 213/2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*. Nu au fost elaborate și supuse spre aprobare fișele de post pentru funcțiile de director general și director general adjunct din cadrul entității. Nu au fost elaborate și implementate proceduri specifice cu privire la modalitatea de acordare a granturilor către organismele de drept privat din România/străinătate în ceea ce privește definirea domeniilor, analiza și evaluarea proiectelor primite, monitorizarea, precum și recepția lucrărilor/studiilor elaborate în cadrul granturilor acordate la nivelul RoAid către organismele de drept privat din România/străinătate;
- efectuarea de modificări substanțiale ale Planului anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru anul 2018 prin introducerea de noi proiecte, concomitent cu diminuarea fondurilor aferente proiectelor existente, fără ca aceste modificări să fie aprobate de Guvern. Avizarea notelor de informare de către ministrul afacerilor externe nu poate înlocui obținerea aprobărilor de către cei autorizați potrivit legii de a aproba Planul anual, ci poate constitui cel mult un acord de principiu privind efectuarea respectivelor modificări, dat fiind faptul că Ministerul Afacerilor Externe este autoritatea desemnată pentru elaborarea Planului anual;
- efectuarea de cheltuieli cu servicii de editare, tipografice și conexe în valoare de 46 mii lei în condițiile în care acestea nu se încadrează în categoria cheltuielilor privind cooperarea internațională pentru dezvoltare sau asistență umanitară. Aceste cheltuieli au fost efectuate din creditele bugetare aprobate la nivelul articolului bugetar „*Transferuri curente în străinătate*” fără ca acestea să reprezinte în fapt asistență pentru dezvoltare sau asistență umanitară;
- angajarea de cheltuieli pentru derularea unor proiecte din domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare în Jamaica, Georgia și Republica Democrată Congo, derulate de organisme de drept privat din România, și plata de avansuri în cadrul acestor proiecte în valoare de 452,3 mii lei, pentru care nu au fost prezentate documente justificative legal întocmite privind realitatea, prestarea și recepția serviciilor.

La **Institutul European din România**, pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi în urma examinării situațiilor financiare întocmite de IER pentru exercițiul bugetar 2018, a fost exprimată o **opinie nemodificată** (fără rezerve), context în care a fost emis certificat de conformitate pentru activitatea economico-financiară a instituției, aferentă exercițiului bugetar 2018.

Recomandări

- ☞ clarificarea componenței soldurilor conturilor contabile evidențiate eronat în vederea reflectării conținutului economic al operațiunilor în conturile contabile, iar inventarierea patrimoniului să se realizeze astfel încât datele înscrise în situațiile financiare să fie puse de acord cu situația reală a patrimoniului;
- ☞ actualizarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern managerial aprobat, astfel încât acesta să prevadă activități concrete în domeniul controlului intern managerial concomitent cu responsabilizarea Comisiei de monitorizare și întâlnirea periodică a acesteia pentru a analiza și consemna în scris modul de îndeplinire a responsabilităților stabilite;
- ☞ recuperarea prejudiciului reprezentând contravaloarea plantelor achiziționate și care nu au fost regăsite pe teren la data efectuării auditului, precum și a celui în sumă de 16.000 euro creat prin achitarea chiriei aferente perioadei august-decembrie 2018 pentru imobilul din Salonic, în condițiile în care contractul de închiriere nu a fost vizat de controlul financiar preventiv și nu avea la bază decizia ordonatorului de credite de efectuare a plății pe propria răspundere;
- ☞ analiza cadrului legal în vederea identificării modalităților de contractare a personalului de pe plan local, astfel încât să se asigure respectarea atât a legislației care reglementează raporturile de muncă, aplicabilă persoanelor cu domiciliul fiscal în România sau în alt stat, după caz, cât și a legislației din domeniul finanțelor publice (surse de finanțare pentru cheltuielile efectuate cu acest scop, regim fiscal al veniturilor obținute de angajații pe plan local);
- ☞ pentru înlăturarea deficiențelor constatate la Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare vor fi dispuse măsuri pentru elaborarea și aprobarea fișelor de post, de elaborare și implementare a procedurilor privind acordarea granturilor, de stabilire a modalității de inițiere și transmitere spre aprobare a documentelor modificatoare ale Planului anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară la nivelul RoAID, de verificare a plăților privind granturile acordate în vederea identificării cheltuielilor efectuate fără documente justificative și fără respectarea prevederilor legale concomitent cu recuperarea prejudiciilor generate de astfel de cheltuieli.

În timpul misiunii de audit financiar au fost întocmite note contabile de corectare a înregistrărilor contabile reflectate eronat în evidența contabilă. A fost elaborată fișa de post pentru directorul general RoAID. De asemenea, a fost prezentată decizia prin care a fost modificată componența Comisiei de monitorizare a sistemului de control intern managerial din cadrul RoAid și cea prin care au fost stabilite modalitățile de monitorizare a proiectelor și prin care au fost stabilite persoanele responsabile pentru acele activități.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Prezentare

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, înființat prin reorganizarea Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene. MDRAP își exercită autoritatea pentru următoarele domenii: dezvoltare regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, disciplina în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură, amenajarea spațiului maritim, mobilitate urbană, locuire, locuințe, clădiri de locuit, reabilitarea termică a clădirilor, gestiune și dezvoltare imobiliar-edilitară, lucrări publice, construcții, descentralizare, reformă și reorganizare administrativ-teritorială, fiscalitate și finanțe publice locale, dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice, ajutor de stat aprobat de autoritățile administrației publice locale, parcuri industriale, programarea, coordonarea, monitorizarea și controlul utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană pentru programele din domeniile sale de activitate.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar a fost formulată **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Paragraful de evidențiere a erorilor/abaterilor a cuprins următoarele aspecte.

- Analiza asupra modului de utilizare a fondurilor destinate finanțării obiectivelor de investiții derulate prin programele gestionate de MDRAP a relevat faptul că există situații în care se impune o verificare mai amănunțită asupra stadiului investițiilor și asupra documentelor transmise de UAT la MDRAP în vederea decontării cheltuielilor.

De asemenea, au fost constatate unele deficiențe în gestionarea informațiilor și în evaluarea corectă a riscurilor aferente transferurilor de fonduri de la MDRAP către UAT, respectiv carențe în monitorizarea unor

elemente de risc și în luarea măsurilor corespunzătoare împotriva celor care solicită nejustificat finanțare prin completarea cu date eronate a documentației transmise către MDRAP (ex.: Anexele nr. 3, 4 și 5 depuse de UAT la MDRAP).

În verificările efectuate în cursul anului 2019 de către Camerele de Conturi asupra unui eșantion de UAT s-au constatat cazuri de utilizare nelegală a fondurilor publice alocate în anul 2018 de MDRAP. Din centralizarea datelor prezentate de Camerele de Conturi au rezultat sume cheltuite nelegal de UAT în valoare de 19.511 mii lei.

■ În urma verificărilor efectuate la Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitate Publică, instituție subordonată MDRAP, s-au constatat deficiențe privind modul de urmărire a veniturilor obținute din tarifele percepute de ANRSC. De asemenea, s-a constatat menținerea în contul „*Creditori sub 1 an*” a unor sume ce nu reflectă obligații reale ale ANRSC și raportarea eronată a acestora în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018, valoarea estimată a abaterii constatate fiind de 541 mii lei.

Denaturările individuale sau cumulate nu au efect generalizat asupra situațiilor financiare ca întreg, situându-se sub pragul de semnificație stabilit, astfel că a fost emis certificat de conformitate.

Constatări

Conform datelor raportate în contul de execuție încheiat de MDRAP la 31.12.2018, în anul 2018 au fost aprobate alocații de la bugetul de stat pentru finanțarea programelor guvernamentale derulate prin bugetul MDRAP în sumă de 5.148.233 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 5.102.180 mii lei.

Conform datelor prezentate în contul de execuție încheiat de MDRAP la 31.12.2018, pentru finanțarea programelor guvernamentale la nivelul UAT au fost aprobate alocații de la bugetul de stat în sumă de 4.706.217 mii lei, din care au fost efectuate transferuri către UAT beneficiare în sumă de 4.683.384 mii lei (de la Titlul VI - Transferuri între unități ale administrației publice).

De asemenea, MDRAP a derulat programe guvernamentale și prin intermediul Agenției Naționale de Locuințe (ANL) și al Companiei Naționale de Investiții CNI SA, situația privind alocațiile bugetare utilizate, conform datelor prezentate în contul de execuție încheiat de MDRAP la 31.12.2018, fiind următoarea:

- Compania Națională de Investiții CNI SA – finanțare de la bugetul de stat în valoare de 386.810 mii lei;
- Agenția Națională de Locuințe (ANL) – finanțare de la bugetul de stat în valoare de 49.987 mii lei.

Din analiza datelor, informațiilor și documentelor puse la dispoziție de reprezentanții MDRAP cu privire la modul de derulare a programelor finanțate din bugetul de stat au fost formulate următoarele concluzii și observații:

- ✓ se constată că un număr semnificativ de UAT nu au solicitat sume spre decontare în anul 2018, ceea ce indică vulnerabilități privind capacitatea administrației locale de a derula la timp proiectele contractate prin PNDL. Pe de altă parte, în contextul unui număr redus de solicitări de decontare din partea UAT în primii ani de derulare a programului multianual există riscul acumulării unor obligații de plată foarte mari în anii terminali ai programelor, ceea ce în final va pune o presiune ridicată asupra echilibrului bugetar. În acest context există riscul ca alocările bugetare din anii terminali să fie insuficiente pentru acoperirea tuturor solicitărilor de decontare venite din partea beneficiarilor de proiecte;
- ✓ având în vedere prevederile legale și resursele alocate, responsabilitățile MDRAP pe linia controlului derulării proiectelor PNDL sunt extrem de greu de realizat, practic, în contextul creșterii exponențiale a numărului de proiecte, atribuțiile MDRAP de monitorizare și control se limitează, în cele mai dese cazuri, la activități de monitorizare a plăților. În acest context, apreciem ca fiind necesară îmbunătățirea mecanismelor de control, în principal prin alocarea de resurse speciale în acest sens (spre exemplu, crearea unei structuri specializate pentru controlul obiectivelor de investiții din cadrul programelor finanțate de MDRAP);
- ✓ se impune creșterea rigurozității verificării documentelor depuse de UAT în etapele premergătoare finanțării obiectivelor de investiții pentru evitarea includerii în program a unor obiective care nu îndeplinesc toate cerințele legii (ex.: existența autorizațiilor, îndeplinirea unor cerințe legale minimale privind documentele prezentate încă din faza de proiectare);
- ✓ lipsa unor minime măsuri împotriva reprezentanților UAT, care pe propria răspundere solicită în mod eronat decontarea unor fonduri din PNDL, poate conduce la proliferarea indisciplinei în derularea programului, existând riscul ca multe UAT să solicite anticipat achitarea unor lucrări care la momentul respectiv nu erau executate;
- ✓ deși nivelul cumulativ al abaterilor identificate se situează deocamdată la un nivel redus, trebuie semnalat faptul că atât cazurile prezentate de Curtea de Conturi, cât și cele consemnate de Corpul de control al ministrului MDRAP și de camerele de conturi județene demonstrează faptul că, în cazul unor UAT-uri, nivelul de responsabilitate în gestionarea fondurilor publice primite de la MDRAP este extrem de redus (în unele cazuri fiind identificate chiar și suspiciuni de fraudă), ceea ce atrage atenția încă o dată asupra necesității implementării de către finanțatorul programului a unor instrumente de control real asupra

stadiului și valorii investiției. De altfel, o primă măsură în acest sens este îmbunătățirea instrumentelor de monitorizare și control deja existente, precum monitorizarea mai atentă de la nivelul MDRAP, verificările mai dese în teren ale ISC, creșterea capacității de verificare în teren pentru structurile MDRAP (prin inspectori proprii și/sau inspectori guvernamentali etc.);

- ✓ referitor la aspectele identificate de camerele de conturi la nivelul UAT, MDRAP are obligația de a iniția demersuri în vederea recuperării sumelor cuvenite bugetului de stat (contravaloarea lucrărilor neexecutate sau cheltuieli majorate nejustificat), precum și calcularea și încasarea accesoriilor aferente (inclusiv pentru situațiile în care lucrările au fost executate ulterior decontării). Subliniem faptul că în toate aceste cazuri camerele de conturi au emis decizii în sarcina UAT, prin care au formulat măsuri în sensul recuperării fondurilor publice cheltuite nelegal din bugetul de stat.

La instituțiile subordonate:

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilitate Publică (ANRSC) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, ce funcționează în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) și care are ca obiect principal de activitate reglementarea, monitorizarea și controlul activităților din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice în conformitate cu prevederile *Legii nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de ANRSC pentru exercițiul bugetar 2018, Curtea de Conturi exprimă o **opinie contrară**, deoarece, în ansamblul lor, situațiile financiare nu prezintă fidel performanța financiară a ANRSC și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Constatări

Curtea de Conturi a constatat o serie de deficiențe privind modul de urmărire a constituirii veniturilor ANRSC obținute din tarifele percepute pentru acordarea și menținerea/monitorizarea licențelor, autorizațiilor, atestatelor și din sumele încasate din contribuțiile în cuantum de 0,12% din veniturile proprii înregistrate de prestatorii de servicii comunitare de utilități publice ca urmare a furnizării/prestării serviciilor/activităților de servicii comunitare de utilități publice, astfel:

- la nivelul ANRSC nu există un sistem informatic integrat de gestiune și evidență a operatorilor de servicii de utilități publice, astfel încât să se cunoască detaliat informațiile privind serviciile prestate la nivelul fiecărui UAT, modul în care operatorii își îndeplinesc obligațiile prevăzute de lege (obținerea licențelor, depunerea declarațiilor etc.), evidența veniturilor – evidența analitică pe fiecare plătitor și, nu în ultimul rând, un istoric al serviciilor prestate/licențelor/operatorilor/taxelor și tarifelor percepute la nivelul fiecărui UAT;
- un număr semnificativ de operatori care prestează servicii de utilități publice reglementate de ANRSC nu dețin licențe care să le confere dreptul de a presta serviciile și care nu plătesc tarifele impuse de lege. Pe de altă parte, Curtea de Conturi a constatat faptul că o parte dintre operatorii/prestatorii de servicii nelicențiați au întocmit declarațiile și au achitat contribuțiile aferente;
- există un număr semnificativ de operatori/prestatori/furnizori care nu au întocmit sau, în unele situații, au depus cu mare întârziere declarațiile privind contribuțiile de 0,12% datorate către ANRSC, ceea ce a condus la nerefectarea integrală a veniturilor cuvenite instituției;
- nu s-a verificat acuratețea datelor (obligațiilor de plată) declarate de către operatori prin verificarea corectitudinii bazei de impunere pentru contribuția de 0,12% din veniturile obținute de operatori (nu s-a verificat concordanța între datele din contabilitatea operatorilor de servicii publice și sumele din declarațiile depuse la ANRSC).

ANRSC a menținut în contul „*Creditori sub 1 an*” unele sume ce nu reflectă obligații reale ale ANRSC și le-a raportat eronat în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018. Suma de 541 mii lei, reprezentând diferența dintre soldul contului „*Creditori sub 1 an*” și sumele efectiv solicitate la restituire de operatori în perioada următoare, reprezintă, în fapt, încasări aferente unor venituri pentru care nu s-au depus declarații.

Curtea de Conturi a mai constatat existența unor deficiențe privind modul de stingere a unor creanțe/scăderea din evidența contabilă a unor creanțe aferente unor debitori radiați, întrucât stingerea acestor creanțe s-a făcut fără efectuarea unei cercetări administrative în vederea stabilirii dacă imposibilitatea încasării creanțelor este sau nu imputabilă.

În același timp, procedura operațională de anulare a unor creanțe care nu mai pot fi recuperate și care nu se datorează culpei vreunei persoane nu face referire la pașii de urmat și la documentele prin care entitatea să probeze efectuarea cercetării administrative, care să stabilească dacă neincasarea debitelor are sau nu

caracter imputabil. Curtea de Conturi a constatat existența unor creanțe care aveau o vechime foarte mare, de peste cinci ani (aferele unor perioade anterioare, din cauza depunerii cu mare întârziere a declarațiilor), iar, în ultimii ani, aceste societăți comerciale s-au aflat în procedura de reorganizare și faliment, procedura de executare silită fiind suspendată prin efectul legii.

Totodată, s-au reflectat eronat, pe seama contului de venituri, cheltuieli excepționale ca urmare a stingerii creanțelor pentru operatorii radiați. Astfel, s-a înregistrat diminuarea debitului operatorilor în contrapartidă cu diminuarea veniturilor constatate în cursul anului 2018 (cont „Venituri din vânzări de bunuri și servicii”), în condițiile în care monografia contabilă corectă impunea utilizarea unui cont de cheltuieli/cont de rezultat, care să reflecte în mod fidel conținutul operațiunii economice.

Recomandări

Curtea de Conturi recomandă:

- ☞ stabilirea unui calendar de implementare pentru informatizarea activității instituției, inclusiv pentru activitatea de monitorizare și colectare a veniturilor, astfel încât ANRSC să poată centraliza și analiza periodic datele referitoare la operatorii/furnizorii/prestatorii de servicii comunitare de utilități publice de la nivelul fiecărui UAT;
- ☞ modificarea și completarea procedurilor operaționale și implementarea la nivelul ANRSC a unor instrumente specifice de control al veniturilor instituției;
- ☞ realizarea unei analize din perspectiva oportunității modificării cadrului normativ și procedural intern aplicabil la acordarea/modificarea licențelor, în sensul stabilirii unor cerințe minimale privind disciplina în îndeplinirea obligațiilor declarative și capacitatea financiară a operatorilor;
- ☞ identificarea unor soluții pentru a se obține un nivel mai ridicat al gradului de conformare voluntară la declarare, inclusiv analiza din perspectiva oportunității schimbării frecvenței/calendarului de declarare a contribuției de 0,12% din veniturile obținute de operatori (declarații trimestriale/semestriale etc.);
- ☞ eficientizarea activității și reducerea riscului de eroare în primirea și procesarea declarațiilor, prin instituirea obligației operatorilor de a transmite către ANRSC declarațiile exclusiv prin mijloace electronice;
- ☞ analiza componenței soldului contului „Creditori sub 1 an”, compararea acestor informații cu cele privind operatorii care nu au depus declarații și informarea direcției cu atribuții de monitorizare și control în vederea stabilirii obligațiilor/creanțelor certe ale instituției;
- ☞ revizuirea procedurii operaționale denumită „Procedura de anulare a unor creanțe care nu mai pot fi recuperate și care nu se datorează culpei vreunei persoane”, în sensul includerii unor prevederi referitoare la obligativitatea analizării și stabilirii caracterului culpabil/neculpabil al salariaților în cazul creanțelor care nu mai pot fi recuperate potrivit legii, precum și a procedurii privind documentele justificative în baza cărora se acordă viza de control financiar preventiv propriu în astfel de situații;
- ☞ efectuarea unei analize din perspectiva eventualei răspunderi care ar putea fi atrasă în sarcina altor persoane. În funcție de rezultatul cercetării administrative efectuate se vor lua măsurile legale care se impun și se va realiza înregistrarea operațiunilor în conturile contabile adecvate.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Prezentare

Ministerul Finanțelor Publice (MFP) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice. Ministerul Finanțelor Publice este minister cu rol de sinteză. În anul 2018, MFP și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor *HG nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice*, cu modificările și completările ulterioare, și a Regulamentului de organizare și funcționare.

Opinia de audit

Pentru exercițiul financiar 2018, în urma misiunii de audit financiar la Ministerul Finanțelor Publice a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Conținutul paragrafului se referă la deficiențe în procesul de preluare a patrimoniului fostei Direcții Generale a Tehnologiei Informației, aflată în structura ANAF, dar și la erori și întârzieri în ceea ce privește înregistrarea și înscrierea, în termenul legal, în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, a imobilelor intrate în patrimoniul public, prin procedura de dare în plată, prin inițierea și transmiterea spre adoptare a hotărârilor de guvern.

Constatări

MFP nu a respectat prevederile legale privind înregistrarea și înscrierea, în termenul legal, în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a imobilelor intrate în patrimoniul public, prin procedura de dare în plată, prin inițierea și transmiterea spre adoptare a hotărârilor de guvern. Deși a trecut o perioadă de timp foarte mare, respectiv de 8-12 ani, de la momentul emiterii *deciziei de dare în plată*, prin care au fost anulate debitele unor societăți, iar bunurile imobile au trecut în proprietatea publică a statului, bunurile nu au fost înscrise în Inventarul centralizat și nici nu au fost preluate în administrare de către instituțiile solicitante.

Deficiența a fost posibilă întrucât la nivelul ANAF nu a existat o procedură care să vizeze aceste operațiuni, iar *Codul de procedură fiscală* nu a prevăzut astfel de situații, deoarece, în cazul dării în plată, trecerea bunului imobil din proprietatea debitorului persoană juridică în proprietatea publică a statului se face ca urmare a unei solicitări de preluare în administrare.

Au fost constatate neconcordanțe între valoarea bunurilor raportate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului raportată prin situațiile financiare. Situația a fost generată de tergiversarea și nepromovarea hotărârilor de guvern pentru actualizarea Inventarului centralizat. Diferențele dintre cele două evidențe provin din menținerea, în mod nejustificat, în Inventarul centralizat, a unor bunuri care nu se mai regăsesc în evidența contabilă, întrucât au fost retrocedate în perioada 2002-2006, dar și din neactualizarea valorii unei clădiri. Agenția Națională de Administrare Fiscală a înregistrat bunuri cu valori de 0 lei, 1 leu sau cu valori nesemnificative. În timpul misiunii de audit, pentru verificarea concordanței dintre cele două situații s-a solicitat lista bunurilor din patrimoniul public al statului cu valori cuprinse între 0 și 50.000 lei, fiind identificate 151 de poziții în această situație.

Ministerul Finanțelor Publice și Agenția Națională de Administrare Fiscală nu au respectat termenele legale referitoare la preluarea patrimoniului fostei Direcții Generale a Tehnologiei Informației, aflată în structura ANAF. Deși prin *OUG nr. 77/2017 privind înființarea Centrului Național pentru Informații Financiare (CNIF)* se prevedea că predarea-preluarea patrimoniului fostei Direcții Generale a Tehnologiei Informației (structură în cadrul ANAF) urma să se efectueze în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a *HG nr. 862/2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală și a Hotărârii Guvernului nr. 634/2015 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice*, aceasta nu s-a efectuat în totalitate până la data finalizării misiunii de audit, respectiv data de 30.09.2019.

Recomandări

- ☞ înscrierea în *Inventarul bunurilor din domeniul public al statului* a imobilelor prin promovarea și adoptarea hotărârilor de guvern;
- ☞ monitorizarea de către MFP/ANAF a emiterii hotărârilor de guvern pentru înscrierea și preluarea în administrare a bunurilor imobile, conform deciziilor pentru analiza și soluționarea cererilor debitorilor;
- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea, la nivelul ANAF, a procedurii de sistem cu privire la activitatea prin care se realizează darea în plată;
- ☞ completarea Procesului-verbal de dare în plată, prin precizarea în cuprinsul documentului a termenului prevăzut de *Codul fiscal* pentru inițierea hotărârii de constituire a dreptului de administrare potrivit art. 867 din *Codul civil*;
- ☞ completarea *OMFP nr. 1054/2016 pentru aprobarea componentei și a regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei pentru analiza și soluționarea cererilor debitorilor care solicită stingerea unor creanțe fiscale, prin trecerea în proprietatea publică a statului a unor bunuri imobile, precum și de stabilire a documentației care însoțește cererea*, precum și de stabilire a documentației care însoțește cererea, astfel încât un exemplar al Deciziei Comisiei să se transmită către serviciile implicate în inițierea și promovarea hotărârilor de guvern, pentru înscrierea bunurilor din domeniul public al statului în Inventarul centralizat;
- ☞ conducerea Ministerului Finanțelor Publice va dispune ca ANAF, în calitatea sa de ordonator secundar de credite, să ia măsurile necesare, care să conducă la înregistrarea în contabilitate, la valoarea justă, a bunurilor din patrimoniul public al statului, precum și actualizarea valorii acestora astfel încât acestea să reflecte realitatea și să fie egale cu valoarea acelorasi bunuri, înregistrată în contabilitate (la nivelul ANAF - Direcția generală de investiții, achiziții publice și servicii interne);
- ☞ monitorizarea, de către ANAF – structura centrală, a emiterii proiectelor de hotărâri de guvern pentru înscrierea și preluarea în administrare a bunurilor imobile, intrate în proprietatea publică a statului prin sentințe penale sau alte hotărâri ale instanțelor.
- ☞ conducerea Ministerului Finanțelor Publice va dispune măsurile necesare în vederea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale (mijloace fixe și obiecte de inventar) aflate în spațiile utilizate de către Centrul

Național pentru Informații Financiare și înregistrarea acestora în evidența contabilă a MFP, astfel încât situațiile financiare aferente exercițiului financiar 2019 să reflecte realitatea.

Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, finanțată din bugetul de stat. Agenția Națională de Administrare Fiscală a fost înființată prin *OG nr. 86/2003 privind reglementarea unor măsuri în materie financiar-fiscală* și a intrat în funcțiune la 1 ianuarie 2004. În anul 2018, ANAF și-a desfășurat activitatea în baza prevederilor *HG nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală*.

Agenția își desfășoară activitatea în domeniul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor venituri bugetare, activitate pentru care este competentă potrivit legii, prin intermediul procedurilor de gestiune, colectare, control fiscal, soluționare a contestațiilor și dezvoltarea unor relații de parteneriat cu contribuabilii, inclusiv prin acordarea de servicii de asistență. Impozitele, taxele și contribuțiile sociale administrate de ANAF constituie majoritatea veniturilor Bugetului general consolidat.

Opinia de audit

Pentru exercițiul financiar 2018, în urma misiunii de audit financiar la Agenția Națională de Administrare Fiscală a fost exprimată o **opinie contrară**, justificată de faptul că denaturările individuale au fost semnificative și generalizate, iar situațiile financiare nu au prezentat o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței sau a modificării poziției financiare a entității.

Constatări

Întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale ale aparatului propriu ANAF nu au fost precedate de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valori aflate în gestiune, fapt asumat și de ordonatorul de credite prin declarația scrisă care a însoțit situațiile financiare anuale încheiate la 31.12.2018.

Nici până la finalizarea misiunii de audit, comisiile de inventariere constituite prin ordin al președintelui ANAF pentru predarea gestiunii Direcției Generale de Tehnologia Informației (DGTI) către Ministerul Finanțelor Publice, nu au finalizat operațiunea de inventariere. Inventarierea era necesară și obligatorie datorită înființării Centrului Național pentru Informații Financiare (CNIF), structură organizată la nivel de direcție generală în cadrul MFP, prin reorganizarea DGTI și preluarea activității în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.

ANAF dispune încă din anul 2009 de un imobil situat în municipiul Sebeș, județul Alba, trecut în proprietatea publică a statului prin stingerea unor creanțe fiscale în sumă de 1.295 mii lei. Imobilul cu suprafața utilă de 365,44 mp, deși în prezent este supus degradării, poate fi utilizat ca sediu administrativ, în condițiile în care Serviciul Fiscal Municipal Sebeș își desfășoară activitatea din anul 2016 într-un spațiu cu o suprafață de 848,18 mp, închiriat de la o bancă comercială, pentru care, în prezent achită o chirie lunară de 4.428,45 euro/lună. După 10 ani de la trecerea în proprietatea publică a statului, lucrările de modernizare și extindere a imobilului în vederea asigurării funcționalității ca sediu pentru Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Sebeș, estimate de Direcția Generală a Finanțelor Publice Alba la suma de 350 mii lei, nu au fost demarate, iar serviciile de proiectare, estimate la suma de 25 mii lei, nu au fost achiziționate.

Modul de fundamentare a organigramei și de ocupare a posturilor de auditori publici interni la Direcția de audit public intern din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și la serviciile de audit public intern din cadrul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice Brașov, București, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Ploiești, Timișoara și al Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili nu a asigurat respectarea prevederilor *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*. Numărul auditorilor publici interni este insuficient pentru a audita, cel puțin o dată la trei ani, toate activitățile auditabile desfășurate în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și a structurilor subordonate. Mai mult, în anul 2018 unii auditori publici interni au fost detașați la diverse instituții publice, iar alții nu au exercitat atribuții de audit public intern în cadrul structurii de audit, fiind mutați sau promovați temporar pe funcții de conducere, îndeplinind alte activități în cadrul entităților, activități pe care, în mod potențial, aceștia le-ar putea audita ulterior. În plus, unii dintre aceștia au fost implicați în implementarea sistemelor de control intern al entităților publice, încălcându-se astfel prevederile art. 22 alin. (3) din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*. Direcția de Audit Public Intern nu a realizat la termen misiunile de audit public intern prevăzute în Planul anual de audit public intern. La data de 31.12.2018 au fost finalizate șapte misiuni de audit public intern din cele 13 programate. De exemplu, misiunea de audit public intern având ca temă *Modul de implementare a măsurilor dispuse prin Deciziile Curții de Conturi a României*, ce avea ca durată de desfășurare perioada 7.02.2018 - 30.04.2018, a fost finalizată un an mai târziu, în luna iunie 2019.

În evidența contabilă a entității au fost menținute nejustificat sume semnificative înregistrate în contul contabil „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, provenite din contabilitatea creanțelor bugetare reprezentând „Disponibil din sume încasate din înființarea poprii asupra sumelor ce se cuvin debitorilor”. Unele dintre solduri

au o vechime mai mare de un an, în condițiile în care diferența rămasă după efectuarea distribuțiilor și a compensărilor trebuia restituită debitorului, din oficiu, în termen de cinci zile lucrătoare de la data încasării.

Nu au fost reflectate în contul de execuție valorile angajamentelor bugetare, respectiv ale angajamentelor legale aferente achizițiilor de bunuri și servicii recepționate/prestate în anul 2018, dar neachitate până la finele anului. Prin urmare, în contul de execuție la 31.12.2018 nu au fost reflectate toate sumele angajate din creditele bugetare definitive și nici angajamentele legale încheiate, din care au rezultat în anul 2018 obligații de plată ale ANAF pe seama fondurilor publice. Implicite, aceste sume nu au fost înscrise nici în coloana de angajamente legale de plătit.

La nivelul ANAF nu au fost elaborate politici contabile proprii în aplicarea *Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 aprobate prin OMFP nr. 129/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 și pentru modificarea altor norme metodologice în domeniul contabilității instituțiilor publice*, cu toate că în declarația scrisă care a însoțit situațiile financiare anuale, conducătorul entității, în calitate de administrator, a confirmat că *politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale sunt în conformitate cu reglementările contabile aplicabile*.

În contul „*Decontări în curs de clarificare*” a fost înregistrată și menținută nejustificat contravaloarea obiectelor de inventar, a valorii neamortizate a activelor fixe, în sumă de 1.704 mii lei, constatate minus de inventar atât de fosta Gardă Financiară (prin preluarea acesteia în anul 2013), cât și de ANAF cu ocazia acțiunii de inventariere din anul 2017.

La nivelul entității au fost constatate neconcordanțe între valoarea bunurilor raportate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului raportată prin situațiile financiare. În evidența ANAF se regăsesc numeroase bunuri care au fost declarate în Inventarul centralizat al bunurilor cu valori de 0 lei, 1 leu sau cu valori nesemnificative, în consecință, Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului nu a reflectat realitatea.

La nivelul ANAF nu au fost respectate în totalitate prevederile art. 8 din *OUG nr. 77/2017 privind înființarea Centrului Național pentru Informații Financiare*. ANAF a continuat să suporte din bugetul său plăți aferente bunurilor și litigiilor predate către aparatul propriu al Ministerului Finanțelor Publice, fapt ce a generat efecte negative asupra realității și exactității datelor prezentate în situațiile financiare și asupra patrimoniului. Prin *OUG nr. 77/2017* a fost înființat CNIF, structură în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, prin reorganizarea Direcției Generale a Tehnologiei Informației (DGTI) și preluarea activității în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, precum și a numărului de posturi și personalului aferent acestei activități de la aparatul central al ANAF, de la Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (DGAMC), de la Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) și de la Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP).

Recomandări

- ☞ efectuarea anuală a inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute anterior întocmirii situațiilor financiare anuale;
- ☞ finalizarea acțiunii de inventariere a elementelor de activ și pasiv ale ANAF, aflate în folosința exclusivă a DGTI, în vederea predării acestora către MFP;
- ☞ respectarea principiului eficienței, eficacității și economicității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului, prin identificarea soluțiilor necesare, astfel încât activitatea Serviciului Fiscal Municipal Sebeș, județul Alba, să se desfășoare în imobilul propriu;
- ☞ efectuarea de către auditorii publici interni a misiunilor de audit public intern conform prevederilor legale și nu a altor activități pe care în mod potențial le-ar putea audita ulterior, precum și restricționarea acestora în elaborarea și implementarea sistemelor de control intern al entităților publice;
- ☞ fundamentarea organigramei și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni din cadrul ANAF și din structurile subordonate să se realizeze astfel încât să fie asigurată cerința legală de auditare a tuturor activităților desfășurate de entitate cel puțin o dată la trei ani;
- ☞ coordonarea și îndrumarea activității de contabilitate a creanțelor bugetare de la nivelul unităților subordonate ANAF astfel încât să nu mai fie menținute nejustificat în evidența contabilă, în contul „*Decontări din operațiuni în curs de clarificare*”, sume reprezentând „*Disponibil din sume încasate din înființarea poprii asupra sumelor ce se cuvin debitorilor*”;
- ☞ restituirea din oficiu, de către organele de administrare a veniturilor, a sumelor reținute în plus debitorilor după ce s-a realizat distribuția sumelor încasate, în ordinea vechimii titlurilor executorii pentru care s-a înființat poprirea și a compensărilor cu alte obligații fiscale/bugetare restante, altele decât cele pentru care s-a dispus înființarea poprii/popriilor;

- ☞ organizarea corectă a evidenței angajamentelor bugetare și a angajamentelor legale, concomitent cu reflectarea corectă și conformă cu realitatea a acestora în contul de execuție;
- ☞ elaborarea cu celeritate a politicilor contabile proprii, având în vedere specificul activității, de către specialiști în domeniile economic și tehnic, cunoscători ai activității desfășurate, respectiv a strategiei adoptate de entitate;
- ☞ clarificarea sumelor înregistrate în contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*” concomitent cu justificarea pe viitor a înregistrării și menținerii unor sume în acest cont;
- ☞ înscrierea în Inventarul centralizat al statului a imobilelor intrate în domeniul public al statului, prin promovarea și adoptarea hotărârilor de guvern;
- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea procedurii de sistem cu privire la activitatea prin care se realizează darea în plată și cu indicarea termenului prevăzut de *Codul de procedură fiscală* pentru inițierea hotărârii de constituire a dreptului de administrare potrivit art. 867 din *Codul civil*;
- ☞ înregistrarea în contabilitate, la valoarea justă, a bunurilor din patrimoniul public al statului, precum și actualizarea valorii bunurilor astfel încât aceste valori să reflecte realitatea și să fie egale cu valoarea acelorași bunuri, înregistrată în contabilitate;
- ☞ actualizarea informațiilor prezentate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului concomitent cu asigurarea fondurilor necesare reevaluării bunurilor din domeniul public al statului și întocmirii cărților funciare ale imobilelor, astfel încât aceste informații să reflecte realitatea;
- ☞ predarea efectivă către aparatul propriu al MFP a drepturilor și obligațiilor prevăzute de *OUG nr. 77/2017 privind înființarea CNIF* pentru a restricționa suportarea unor cheltuieli din creditele bugetare stabilite pentru ANAF, iar efectuarea cheltuielilor specifice să se realizeze în concordanță cu activitatea ANAF.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Prezentare

Ministerul Justiției (MJ) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Ministerul contribuie la buna funcționare a sistemului judiciar și la asigurarea condițiilor îndeplinirii justiției ca serviciu public, apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenești.

Pentru îndeplinirea scopurilor sale fundamentale, Ministerul Justiției cooperează instituțional cu celelalte ministere, cu Administrația Prezidențială și Parlamentul, cu Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), cu organizațiile neguvernamentale și cu Ministerul Public (MP).

Ministerul Justiției este organizat și funcționează în conformitate cu prevederile *HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, cu modificările și completările ulterioare, și ale *Ordinului ministrului justiției nr. 120/C/2011 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Justiției*, cu modificările și completările ulterioare.

Conducerea și reprezentarea Ministerului Justiției se exercită de către ministrul justiției, în calitate de ordonator principal de credite.

Opinia de audit

În anul 2019, la Ministerul Justiției s-a desfășurat misiunea de *audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului*, în urma acesteia fiind exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către MJ pentru anul 2018. Opinia se întemeiază pe faptul că abaterile de la legalitate și regularitate, deși au o valoare semnificativă, nu au produs efecte generalizate asupra realității și conformității situațiilor financiare, iar valoarea abaterii se situează sub pragul de semnificație.

Misiuni de audit financiar s-au desfășurat și la un număr de 17 penitenciare, *Institutul Național de Criminologie și Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate*, la care s-au constatat mai multe abateri, erori și deficiențe, prezentate sintetic în continuare.

Constatări

- neînregistrarea în evidența contabilă extrabilanțieră, în unele cazuri, a garanțiilor de bună execuție constituite în favoarea entității conform prevederilor legale, în sumă de 84 mii lei (*Penitenciarul Bistrița, Ploiești*);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă și raportarea în situațiile financiare a unor date nereale, reprezentând creanțe necurente la o valoare subevaluată (*Penitenciarul Bistrița*);

- menținerea nejustificată în contul de clienți incerti a unor creanțe reprezentând servicii prestate către terți beneficiari, pentru care a fost finalizată procedura de lichidare (*Penitenciarul Focșani și Penitenciarul Aiud*);
- neînregistrarea în evidența contabilă și neraportarea prin situațiile financiare anuale a datoriilor reprezentând provizioane pentru litigii (*Penitenciarul Găești*);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor creanțe și datorii, respectiv a unor debite mai vechi de un an și sume menținute eronat în contul de decontări în curs de clarificare, în sumă totală de 1.330 mii lei (*Penitenciarul Botoșani*);
- nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a instituției a unor penalități de încasat (*Penitenciarul București-Jilava*);
- evidența patrimoniului public și privat al statului nu este clară și exactă, soldurile conturilor de activ în corespondență cu cele de pasiv, în sumă de 15.524 mii lei, nu sunt susținute în toate cazurile de documente justificative (*Penitenciarul Ploiești*);
- neîntocmirea balanței de verificare analitice, care să asigure controlul exactității înregistrărilor efectuate (*Penitenciarul Brăila*);
- ineficiența controlului intern și neaplicarea procedurilor în cazul prestării de servicii către terți beneficiari, fără verificarea bonității acestora, ceea ce a condus la neîncasarea unor creanțe comerciale. (*Penitenciarul București-Jilava și Penitenciarul Găești*);
- nerespectarea în totalitate a prevederilor OSGG nr. 600/2018 privind Codul controlului intern managerial al entităților publice (*Penitenciarul Brăila, București-Jilava, Focșani, Oradea, Ploiești, Institutul Național de Criminologie*);
- neîncasarea unor venituri proprii în sumă de 30 mii lei, prin utilizarea, în cazul unui contract, a unor tarife orare inferioare salariului minim brut pe țară (*Penitenciarul Ploiești*).

Pentru înlăturarea tuturor acestor abateri și corectarea erorilor și deficiențelor, Curtea de Conturi a formulat recomandări punctuale, pe care entitățile auditate trebuie să le implementeze.

Institutul Național de Criminologie este organ de specialitate cu personalitate juridică, aflat în subordinea Ministerului Justiției, și a fost înființat în scopul asigurării, pe baze științifice, a prevenirii și controlului criminalității. Institutul este organizat și funcționează în conformitate cu prevederile HG nr. 14/2017 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Criminologie, precum și pentru modificarea și completarea HG nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, este ordonator terțiar de credite, finanțat integral de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Justiției și condus de un director.

Institutul Național de Criminologie organizează activități de cercetare și evaluare a criminalității din România pentru a oferi o viziune unitară asupra nivelului acestui fenomen și a formelor sale de manifestare. De asemenea, realizează analize, studii, rapoarte privind cauzele și evoluția criminalității, pe care le prezintă Ministerului Justiției în vederea luării unei decizii corecte, argumentate științific, de politică penală și penitenciară. Institutul participă la elaborarea proiectelor de legi și a altor acte normative în domeniul prevenirii și controlului criminalității. Institutul mai organizează manifestări științifice interne și internaționale pe teme de interes major pentru sistemul judiciar și, totodată, pune la dispoziție instituțiilor și autorităților publice, cu titlu gratuit, baze de date statistice și documentare elaborate de Institut.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a exprimat o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate. Situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Institutului Național de Criminologie la data de 31 decembrie 2018.

Constatări

INC nu a organizat, implementat și dezvoltat un sistem de control intern managerial în conformitate cu dispozițiile Ordinului SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice. Institutul nu a încheiat un protocol de primire-predare cu Ministerul Justiției privind spațiul în care își desfășoară activitatea și bunurile preluate (mobilier, echipamente IT). De asemenea, nu a fost încheiat între INC și Ministerul Justiției un protocol de stabilire a modului de decontare a cheltuielilor comune de funcționare, așa cum prevede art. 11 alin. (2) din HG nr. 14/2017. Așadar, la finele anului 2018, Institutul nu avea o situație reală și actuală a bunurilor reprezentând mobilier și echipamente IT primite în comoditate.

Recomandări

Disponerea măsurilor care să asigure organizarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial, conform prevederilor legale în vigoare.

Măsuri luate în timpul auditului

În timpul misiunii de audit, între Institutul Național de Criminologie și Ministerul Justiției au fost încheiate protocoale prin care s-a stabilit modul de repartizare a cheltuielilor în funcție de consumuri și a fost predat spațiul în care INC își desfășoară activitatea.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Prezentare

Ministerul Apărării Naționale (MApN) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu scopul de a desfășura activități în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

Ministerul Apărării Naționale răspunde în fața Parlamentului, a Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru modul de aplicare a prevederilor Constituției, ale celorlalte acte normative în vigoare, ale hotărârilor Guvernului și ale Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Misiunea de audit financiar s-a efectuat asupra Contului de execuție a bugetului de stat pe anul 2018 încheiat de Ministerul Apărării Naționale pentru activitatea proprie și asupra transferurilor efectuate către unități din subordine: *Centrul Farmaceutic Zonal (CFZ)*, *Universitatea Națională de Apărare „Carol I” (UNAp)*, *Comandamentul Comunicațiilor și Informaticii (CCI)*.

Opinia de audit

La Ministerul Apărării Naționale, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite la 31 decembrie 2018.

Opinia se întemeiază pe faptul că deși situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MApN la data de 31.12.2018 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, acestea au prezentat, totuși, unele denaturări, care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

Constatări

În anul 2019, Curtea de Conturi a constatat omisiuni de evidențiere în contabilitate a unor operațiuni cu impact asupra exactității și realității datelor reflectate în situațiile financiare, precum și unele deficiențe ale sistemului de management și control intern.

Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-a constatat că nu au fost evidențiate în contabilitate, la 31.12.2018, deconturi în sumă de 1.431 mii lei, ca urmare a:

- neînregistrării a două deconturi în suma de 97 mii lei de la două posturi de misiune permanentă, respectiv de la reprezentanța militară permanentă la OSCE, Viena, Austria și Comandamentul componentei navale CC-MAR HQ, Northwood, Marea Britanie, deși au fost prezentate în data de 14.12.2018, respectiv 18.12.2018, contrar prevederilor legale în vigoare referitoare la prezentarea elementelor patrimoniale în bilanț și la înregistrarea cronologică și sistematică a operațiunilor consemnate în documentele justificative;
- primirii cu întârziere a unor deconturi în sumă de 1.334 mii lei, pentru cinci posturi de misiune permanentă, contrar prevederilor art. 72 lit. b) din *Ordinul nr. M 172/2007*, cu modificările și completările ulterioare. Aceste sume au rămas evidențiate la 31.12.2018 ca avansuri de justificat, nefiind contabilizate drept cheltuieli aferente anului 2018, fiind înregistrate în anul 2019, în baza documentelor justificative primite.

Referitor la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern), precum și la evaluarea sistemului de control intern/managerial s-a constatat că procedura de sistem pentru întocmirea și actualizarea Registrului de riscuri nu a fost actualizată și nu s-a mai procedat la revizuirea și raportarea periodică a situației riscurilor, conform cerințelor pct. 8.2.3 lit. e) din *OSGG nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice*. De asemenea, din verificările efectuate s-a constatat că la nivelul MApN nu s-a constituit echipa de gestionare a riscurilor, așa cum era prevăzut la art. 3 și art. 5 din *OSGG nr. 400/2015*. Aceste aspecte sunt menționate pentru a sublinia importanța monitorizării, coordonării și îndrumării pe linia raportărilor cu privire la riscurile și responsabilii de riscuri,

conform legislației în domeniu, având în vedere faptul că evaluarea capacității sistemului de control intern managerial este aceea de a preveni, detecta și corecta erorile sau abaterile semnificative, care pot să apară în cadrul activității desfășurate de entitatea auditată.

Recomandări

- ☞ analiza soldurilor conturilor la întocmirea bilanțului contabil, astfel încât acestea să reflecte toate operațiunile patrimoniale ale instituției publice, identificarea unor căi de îmbunătățire a modalității de transmitere a documentelor financiare de la posturile de misiune permanentă, care să asigure minimizarea riscurilor asociate acestei activități, precum și respectarea prevederilor referitoare la termenele de transmitere a documentelor, astfel încât situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a activității desfășurate;
- ☞ structura abilitată din cadrul Ministerului Apărării Naționale pe linia monitorizării, coordonării și îndrumării metodologice a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial va dispune măsurile necesare actualizării procedurii de sistem privind gestionarea riscurilor și întocmirea corespunzătoare a Registrului de riscuri, precum și măsurile necesare punerii în aplicare a prevederilor *OMApN nr. M.100/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind sistemul de control intern managerial în Ministerul Apărării Naționale*.

La entitățile din subordinea MApN

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor înscrise în situațiile financiare, în urma misiunii de audit financiar la **Centrul Farmaceutic Zonal (CFZ)**, Curtea de Conturi a constatat următoarele abateri.

Nu au fost respectate prevederile legale privind înregistrarea în evidența contabilă extrabilanțieră a garanțiilor de participare la licitații și a garanțiilor de bună execuție, valoarea abaterii fiind de 38 mii lei. Necunoașterea în orice moment a situației privind garanțiile de participare la licitații și a garanțiilor de bună execuție constituite în favoarea entității auditate generează riscul ca, fie în situația nesemnării contractului conform ofertei depuse, fie în cazul în care contractantul nu își îndeplinește obligațiile asumate, autoritatea contractantă să nu poată emite pretenții asupra acestora.

În urma analizei balanței de verificare la 31.12.2018 a rezultat faptul că suma de 610 mii lei, aflată în componența soldului contului „*Materii și materiale aflate la terți*”, a fost menținută în mod nejustificat în acest cont, deoarece stocurile respective, formate din aparatură medicală, materiale sanitare, stomatologice, obiecte de inventar și reactivi, au fost recepționate și transferate către beneficiari în anul 2017 și în anul 2018. De asemenea, nu au fost respectate prevederile legale referitoare la întocmirea documentelor justificative care au stat la baza înregistrărilor în contabilitate în cazul unor procese-verbale de custodie prezentate pentru justificarea sumelor evidențiate prin intermediul contului „*Materii și materiale aflate la terți*”. Întocmirea unor documente justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate, fără menționarea tuturor elementelor prevăzute de legislație, poate determina riscul prejudicierii patrimoniului entității.

Curtea de Conturi a constatat existența unor erori în evidența contabilă, referitoare la funcțiunea conturilor. Valoarea abaterii constatate este în sumă de 1.261 mii lei și reprezintă valoarea negativă a soldurilor unor conturi de activ la data de 31.12.2018.

Au mai fost identificate unele neconcordanțe între soldurile conturilor din balanța de verificare întocmită la 31.12.2018 de către Centrul Farmaceutic Zonal București și datele raportate prin situațiile financiare întocmite la 31.12.2018.

Referitor la evaluarea sistemului de management și control intern (inclusiv de audit intern) și a modului de implementare a acestuia s-a constatat că la nivelul CFZ nu au fost respectate prevederile legale privind exercitarea controlului financiar propriu. Nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la exercitarea controlului financiar preventiv propriu și a controlului intern/manAGERIAL crește riscul de prezentare la aprobare a unor proiecte de operațiuni care nu îndeplinesc cerințele actelor normative în vigoare privind realitatea, regularitatea și legalitatea actelor juridice prin care se angajează patrimonial entitatea publică.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-a constatat că în cadrul inventarierii patrimoniului nu s-au inventariat elemente de natura activelor, respectiv aparatură medicală, materiale sanitare, stomatologice, obiecte de inventar și reactivi aflați la terți, soldul contului „*Materii și materiale aflate la terți*” ne reprezentând situația reală a acestor elemente de activ.

Totodată, din verificarea documentelor aferente plăților unor bunuri materiale și obiecte de inventar achiziționate prin cumpărare directă s-a constatat că nu au fost respectate normele legale în vigoare privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, în sensul că nu toate facturile poartă specificația „Bun de plată”, care trebuie acordată de ordonatorul de credite sau de persoana împuternicită, conform prevederilor legale. Prin acordarea semnăturii și mențiunii „Bun de plată” pe factură se atestă că serviciul a fost efectuat corespunzător de către furnizor și că toate pozițiile din factură au fost verificate.

Nu s-a respectat cadrul legal care reglementează achizițiile publice și nici dispozițiile cuprinse în procedurile operaționale privind procedura simplificată și, respectiv achizițiile directe, elaborate la nivelul entității. Valoarea abaterii constatate este în sumă de 320 mii lei și reprezintă valoarea totală a contractelor încheiate care nu au avut la bază, în toate cazurile, referate de necesitate.

De asemenea, nu au fost respectate prevederile legale privind întocmirea Strategiei anuale de achiziții publice pe anul 2018, existând riscul ca la nivelul entității să apară situația în care, deși este elaborat un proiect de buget pentru anul respectiv, prevederile acestuia să nu fie corelate cu cerințele solicitate prin referatele de necesitate, iar necesitățile previzibile să fie ignorate la un moment dat, fapt ce poate determina alterarea procesului de planificare a portofoliului de achiziții din anul curent. Un alt risc ce poate apărea este ca, din lipsa coordonării între compartimentele de specialitate și structurile beneficiare, să rezulte o altă ierarhie a priorităților cheltuielilor de investiții și a cheltuielilor curente la nivel instituțional. Mai mult, poate apărea situația în care pot fi invocate „urgente” pe parcursul anului care, în fapt, se dovedesc a nu fi „urgente”, ci lipsă de planificare, care conduce la mai multe modificări ale Strategiei anuale a achizițiilor publice sau ale Programului anual al achizițiilor publice.

Cerințele stabilite prin Programul anual de achiziții publice referitoare la atribuirea unui Acord-cadru de furnizare a ambulanțelor de tip C nu au fost respectate.

Astfel, Acordul-cadru de furnizare prezintă în anexă cantitatea maximă estimată de 12 cpl., la un preț unitar de 578 mii lei fără TVA, de unde rezultă o valoare estimată totală fără TVA de 6.935 mii lei, față de 10 cpl. cu valoarea de 5.875 mii lei fără TVA, așa cum figurează în Extrasul din Programul anual al achizițiilor publice al Ministerului Apărării Naționale privind înzestrarea cu armament, tehnică de luptă și materiale cu destinație militară pe anul 2018. De asemenea, pentru justificarea necesității achiziției ambulanțelor de tip C și pentru încheierea Acordului-cadru nu s-au regăsit în dosarul achiziției referatele de necesitate pe care ar fi trebuit să le transmită spitalele militare beneficiare, astfel încât să se poată stabili o corelație între necesarul de achiziționat și Extrasul din Programul anual al achizițiilor publice pe anul 2018 transmis de către Direcția Medicală. Valoarea abaterii este în sumă de 1.156 mii lei fără TVA. Prin necorelarea informațiilor din referatele de necesitate cu cele din Extrasul din Programul anual al achizițiilor publice există riscul ca, în urma derulării procedurilor de atribuire a Acordului-cadru, să se încheie contracte subsecvente pe valori mai mari decât cele atribuite, cu încălcarea prevederilor legale privind utilizarea creditelor bugetare aprobate.

Universitatea Națională de Apărare „Carol I” (UNAp)

Din analiza documentelor puse la dispoziție a rezultat că în anul 2018 nu a fost asigurată înregistrarea corectă a cheltuielilor cu primele de asigurare pentru autovehicule. Astfel, în baza Acordului-cadru din 9.03.2017, încheiat cu o societate de asigurări, a fost încheiat un contract subsecvent de servicii de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru 12 polițe de asigurare pentru perioada 1.04.2018-31.03.2019. Valoarea serviciilor a fost înregistrată în totalitate în contul „Cheltuieli cu prime de asigurare”, în condițiile în care, valoarea aferentă trimestrului I din anul 2019 trebuia înregistrată în contul „Cheltuieli înregistrate în avans”. Prin neatribuirea cheltuielilor cu primele de asigurare anului în care acestea au fost realizate, situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității s-a constatat că Universitatea Națională de Apărare „Carol I” a achiziționat, în perioada 1.03.-30.04.2018, energie electrică la un preț de bază al furnizorului de ultimă instanță de 473,30 lei/MWh, fără asigurarea încheierii unui contract și obținerii unui tarif în condiții de concurență și economicitate. Valoarea estimată a abaterii este de 62 mii lei.

Comandamentul Comunicațiilor și Informațiilor (CCI)

În cazul a două contracte subsecvente încheiate în anul 2018, garanția de bună execuție a fost stabilită în procent de 5% din valoarea fără TVA a contractului respectiv și nu în procent de 10%, așa cum a fost specificat în Acordul-cadru, ceea ce a condus la diminuarea sumei de care ar putea dispune entitatea auditată drept garanție de bună execuție în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către partener.

Recomandări

Pentru eliminarea abaterilor constatate și corectarea erorilor, Curtea de Conturi a formulat și pentru entitățile aflate în subordine următoarele recomandări:

- ☞ înregistrarea în conturile în afara bilanțului a tuturor garanțiilor de participare și de bună execuție constituite de operatorii economici prin instrumente de garantare (scrisori de garanție bancară, polițe de asigurare) sau pe baza extrasului de cont privind disponibilul din garanția pentru buna execuție pus la dispoziția autorității contractante, precum și întocmirea unei proceduri operaționale pentru acest tip de activitate;
- ☞ clarificarea sumelor ce se mențin nejustificat în soldul contului „Materii și materiale aflate la terți” în

vederea regularizării evidenței contabile, astfel încât evidența contabilă să reflecte corect natura operațiunilor economice și de clarificare a soldurilor negative ale conturilor de activ;

- ☞ efectuarea unei analize a cauzelor care au condus la:
  - nerespectarea cadrului legal ce reglementează inventarierea;
  - nerespectarea cadrului legal ce reglementează angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice;
  - apariția disfuncțiilor create în elaborarea Strategiei anuale de achiziții publice;
  - întocmirea referatului de necesitate pentru achiziția de energie electrică abia în data de 15.03.2018 și dispunerea efectuării unei cercetări administrative în vederea stabilirii unui eventual prejudiciu, a întinderii acestuia și a recuperării de la persoanele vinovate;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern sub aspectul verificării tuturor etapelor cuprinse în procedurile operaționale elaborate pentru derularea procedurilor de atribuire;
- ☞ protejarea intereselor autorității contractante prin constituirea garanțiilor de bună execuție, așa cum acestea au fost agreate de către părți prin acordul-cadru încheiat, cu respectarea legislației în vigoare referitoare la buna gestiune financiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Prezentare

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, care îndeplinește atribuții principale în domeniul administrației publice și al ordinii, siguranței publice și securității naționale.

MAI organizează, asigură și desfășoară relații de cooperare cu autoritățile specializate din alte state în domeniile sale de competență și, prin atașați de afaceri interne sau ofițeri de legătură, asigură reprezentarea instituției în raporturile cu autoritățile similare ale statelor cu care România întreține relații diplomatice sau cu organisme și organizații internaționale.

La solicitarea președintelui României și cu aprobarea Parlamentului, MAI participă cu efective și tehnică din dotare la misiuni internaționale sau multinaționale umanitare și de menținere a păcii, în afara teritoriului național.

MAI răspunde în fața Guvernului, a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și a Parlamentului de modul în care aplică prevederile *Constituției*, ale celorlalte acte normative, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Misiunea de audit financiar s-a efectuat asupra contului de execuție a bugetului pe anul 2018, încheiat de MAI pentru activitatea proprie și asupra transferurilor efectuate către unități din subordine.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al Contului de execuție și al Bilanțului contabil, încheiată pentru exercițiului bugetar 2018, a fost **exprimată o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că neregulile constatate, analizate prin natură și context, constituie riscuri cu efect de denaturare a situațiilor financiare, cu toate că, în ansamblu, situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea cadrului general de raportare.

Constatări

În anul 2019, Curtea de Conturi a constatat abateri de la legalitate și regularitate, însă, în funcție de natura abaterii constatate, MAI a inițiat o serie de măsuri în vederea înlăturării deficiențelor. În acest sens exemplificăm în continuare.

A fost clarificată suma de 169 mii lei menținută eronat în conturile „*Creditori diverși*” și „*Debitori diverși*”, provenind din preluarea de către ordonatorul principal a soldurilor conturilor respective, datorită dizolvării și lichidării Societății Comerciale „COMICEX”. Prin *OMAI nr. 53/2016 privind condițiile de preluare a bunurilor și documentelor Societății Comerciale „COMICEX” SA* s-a prevăzut ca bunurile și documentele societății să fie preluate de Ministerul Afacerilor Interne prin structuri ale aparatului central. Entitatea a întocmit în acest sens Nota de raport pentru aprobarea scăderii din evidența contabilă a sumei de 169 mii lei.

A fost corectată, prin note contabile întocmite de către Direcția generală financiară evidența contabilă privind contul „*Creditori diverși*”, în care erau menținute eronat sume reținute de la angajații proprii și a fost virată la Bugetul de stat suma de 47 mii lei.

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat abateri cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite la 31.12.2018, la calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul,

obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității și a identificat unele carențe legislative.

Astfel, decontarea cheltuielilor de deplasare pe timpul concediului de odihnă, aferente anului 2017, nu a fost efectuată prin conturile corespunzătoare, adică aceste cheltuieli nu au fost înregistrate în contul „Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul”, ci au fost înregistrate la momentul plății lor direct pe cheltuiala anului 2018 (și nu prin utilizarea contului „Rezultatul reportat”, în corespondență cu cel de finanțare „Casa”).

Nu a fost actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Interne cu modificările intervenite în structura tehnică a construcțiilor și terenurilor, cu modificarea valorii contabile ca urmare a reevaluării acestora, ceea ce a avut drept consecință denaturarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în privința realității și fidelității datelor transmise Ministerului Finanțelor Publice.

Referitor la identificarea unor carențe legislative, Curtea de Conturi a constatat că se impune a fi modificat și actualizat *OMAI nr. 29/2011 privind competențele de achiziție a produselor și serviciilor în Ministerul Administrației și Internelor*, conform prevederilor *Legii nr. 98/2019 privind achizițiile publice*. Modificarea se impune, în primul rând, din faptul că în cuprinsul acestui ordin se face referire la un act normativ abrogat, respectiv *OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*.

Prin acest ordin, la art. 3 se prevede că „... produsele și serviciile a căror achiziție se realizează la nivel teritorial și/sau local și ale căror specificații tehnice se avizează de către directorii generali/directorii direcțiilor centrale de specialitate, respectiv Direcția generală logistică, Direcția generală management operațional, Direcția medicală și Direcția generală pentru comunicații și tehnologia informației, fiecare pe domeniul său de competență, și se aprobă de către conducătorul unității beneficiare...”

Avizarea prevăzută la art. 3 este formală, întrucât elaborarea și aprobarea specificațiilor tehnice se efectuează de ordonatorii de credite care au calitatea de autoritate contractantă și care au responsabilitatea achiziției publice.

Conform prevederilor *Legii nr. 98/2016*, autoritatea contractantă are posibilitatea consultării pieței, etapă ce oferă informații privind prețul și performanțele tehnice ale echipamentelor.

În anul 2019, Direcția generală logistică a elaborat proiectul unui nou ordin privind competențele de elaborare, avizare și aprobare a specificațiilor tehnice, în care a fost menținută această modalitate de avizare a specificațiilor tehnice, care nu asigură eficientizarea activităților de achiziție publică. Totodată, în ceea ce privește realizarea unei concepții unitare de înzestrare a structurilor MAI cu produse și echipamente similare, prin asigurarea interoperabilității/compatibilității acestora, trebuie menționat faptul că ordonatorii secundari de credite din cadrul MAI au misiuni și atribuții diferite (Poliția Română, Poliția de Frontieră, Inspectoratul General al Situațiilor de Urgență, Inspectoratul General pentru Imigrări, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române), astfel că nevoile de înzestrare sunt diferite.

Avizul solicitat prin *OMAI nr. 29/2011* este un aviz formal, întrucât personalul încadrat la Serviciul tehnic – DGL nu participă efectiv la procedura de achiziție, iar pentru produsele achiziționate la nivelul structurilor subordonate, care nu fac obiectul achiziției centralizate, nefiind produse identice care să poată fi utilizate de toate structurile, acest aviz reprezintă un demers în plus, care are ca efect prelungirea perioadei de avizare a documentației și, implicit, a achiziției efective. Mai mult decât atât, la nivelul unităților subordonate există specialiști care au experiența necesară pentru avizarea caracteristicilor tehnice.

Constatări la entitățile din subordinea MAI:

În anul 2019 s-a efectuat misiunea de audit financiar și asupra transferurilor efectuate către unități din subordine: *Inspectoratul General al Poliției, Baza de Administrare și Deservire a Jandarmeriei Române, Instituția Prefectului Municipiului București, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră*.

Deși s-au constatat unele deficiențe, o parte dintre acestea au fost remediate de către conducerea entităților în timpul misiunii de audit, acestea referindu-se, în principal, la:

- virarea la bugetul de stat a sumelor prescrise, reprezentând garanții de participare la licitații și garanții de bună execuție (*Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Baza de Administrare și Deservire a Jandarmeriei Române*);
- actualizarea contractelor de garanții materiale, corespunzător modificărilor intervenite în salariile tarifare de bază ale gestionarilor, prin calcularea și actualizarea garanțiilor materiale raportat la creșterile salariale aferente anului 2019 (*Inspectoratul General al Poliției Române*);
- virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând donații pentru acordarea de ajutoare umanitare populației afectate de inundații pe Dunăre (*Inspectoratul General al Poliției de Frontieră*).

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat că nu au fost întreprinse măsurile legale în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, bunuri aflate în administrarea *Inspectoratului General al Poliției Române, Bazei de Administrare și Deservire a Jandarmeriei Române*, ca urmare a:

- modificării valorii contabile a terenurilor și construcțiilor în urma operațiunii de reevaluare efectuată în ultimii doi ani;
- modificărilor (intrări/ieșiri) intervenite în patrimoniul public al entităților.

Nu au fost evidențiate corect, prin contul de execuție, angajamentele legale de plătit. Din analiza soldului contului „Furnizori” la 31.12.2018 s-a constatat că suma de 116 mii lei, reprezentând facturi neachitate către furnizori nu a fost reflectată în coloana 7 (angajamente legale de plătit) din Anexa nr. 7 la situațiile financiare. De asemenea, nu a fost respectată monografia contabilă cu privire la valorificarea deșeurilor de aluminiu (plăcuțele cu numere de înmatriculare), plastic și tonere (*Instituția Prefectului Municipiului București*).

Nu s-a întocmit un act adițional în vederea diminuării valorii contractului care a avut ca obiect lucrări de reparații curente, contract care a fost întrerupt înainte de finalizarea întregii cantități de lucrări. Din analiza documentelor puse la dispoziție, aferente contractului de reparații curente la etajul 1 și casa scării corp B151 a unui imobil situat în municipiul București, în valoare de 447 mii lei (cu TVA), s-a constatat că, deși a fost întocmit procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor pentru lucrări executate în sumă de 355 mii lei (cu TVA), autoritatea contractantă nu a întocmit un act adițional pentru diminuarea lucrărilor la care să atașeze nota de renunțare asumată de constructor pentru lucrările neexecutate.

Recomandări

- ☞ continuarea/finalizarea demersurilor în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, respectiv promovarea hotărârilor de guvern cu valorile actualizate ale imobilelor aflate în administrarea MAI – aparat central, precum și în cea a entităților din subordine;
- ☞ modificarea *OMAI nr. 29/2011* în spiritul *Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice*;
- ☞ analiza periodică a sumelor menținute în contul „Debitori”;
- ☞ respectarea normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la finele fiecărui exercițiu financiar;
- ☞ respectarea prevederilor *OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia* și a Monografiei cuprinzând înregistrările contabile specifice MAI;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind modificarea contractelor derulate.

MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Prezentare

Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMJS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, fiind organizat în anul 2018 în baza prevederilor *HG nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale*.

Ministerul realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, îndeplinind rolul de autoritate de stat, strategie și planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control, și asigură coordonarea aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, precum și în domeniul justiției sociale.

Instituțiile care funcționează în subordinea ministerului sunt: Inspecția Muncii, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.

Sub autoritatea ministerului funcționează Casa Națională de Pensii Publice și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Curtea de Conturi a efectuat în anul 2019 misiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare centralizate încheiate la data de 31.12.2018, care s-au desfășurat la minister, la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a formulat **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare centralizate încheiate la finele anului 2018, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează peste pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare, acestea fiind remediate operativ de către conducerea entității în timpul misiunii de audit.

Constatări

S-a constatat raportarea eronată în situațiile financiare încheiate la finele anului 2018 la nivelul aparatului propriu al ministerului a unor sume reprezentând:

- creanțe necurente, precum și creanțe curente, *operațiune corectată în timpul misiunii de audit*;
- avansuri acordate în prima etapă pentru proiectele de cercetare-dezvoltare, cheltuieli înregistrate în avans în sumă de 480 mii lei, *suma fiind corectată la plata finală din anul 2019*.

Au fost identificate unele neconcordanțe și deficiențe cu privire la bunurile din domeniul public al statului constând, în principal, în:

- neînregistrarea unui imobil în *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, netransferarea diferențelor din reevaluare asupra fondului, precum și calcularea eronată a amortizării;
- unele dintre bunuri nu sunt înregistrate în evidența financiar-contabilă și în evidențele de cadastru și publicitate imobiliară.

În timpul misiunii de audit s-au înregistrat în evidența financiar-contabilă: un imobil în Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, corecțiile cheltuielilor privind amortizarea și unele bunuri aflate în administrare.

Recomandări

☞ analizarea soldurilor conturilor contabile pentru a asigura raportarea corectă a acestora prin situațiile financiare anuale ale ordonatorului principal de credite, care să reflecte realitatea la finele exercițiului financiar.

La nivelul entităților subordonate:

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD), denumită în continuare Autoritate, este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, fiind înființată în baza dispozițiilor art. 7 din OUG nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative. ANPD este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile HG nr. 50/2015 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea coordonează la nivel central activitățile de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, asigură urmărirea aplicării reglementărilor din domeniul propriu și controlul activităților de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a formulat **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2018, deoarece erorile/abaterile de la legalitate și regularitate sunt doar abateri financiar-contabile, mare parte dintre acestea au fost remediate operativ de către conducerea entității în timpul misiunii de audit.

Constatări

Raportarea în mod eronat a unor bunuri de natura activelor fixe necorporale, constând în licențe și programe informatice în valoare de 810 mii lei, în conturi contabile diferite de cele la care se referă conținutul și natura acestora, *cea mai mare parte din cazuri, în sumă de 809 mii lei, s-au corectat în timpul misiunii de audit*.

Unele active fixe în curs de execuție, în valoare de 143 mii lei, reprezentând servicii pentru elaborarea documentației de avizare a lucrărilor de intervenție la imobilul în care își desfășoară activitatea entitatea, au fost înregistrate în mod eronat în evidența financiar-contabilă, *operațiune corectată în timpul misiunii de audit*.

S-au calculat și înregistrat în mod eronat cheltuieli cu amortizarea unor active fixe corporale și necorporale, în sumă de 108 mii lei, pentru bunuri nepuse în funcțiune și neutilizate, bunuri care fie au fost primite cu titlu gratuit, fie au fost achiziționate de către entitate, *operațiune corectată în timpul misiunii de audit*.

Programul informatic pentru calculul salariilor, pentru care s-au plătit servicii de asistență tehnică în sumă de 42 mii lei, nu a fost înregistrat în patrimoniul entității, acesta fiind înregistrat integral pe cheltuielile entității, *programul informatic fiind inclus în patrimoniu în timpul misiunii de audit*.

Bunuri de natura obiectelor de inventar, active fixe corporale și necorporale în sumă de 36 mii lei au fost înregistrate eronat în evidența financiar-contabilă, în mod direct pe cheltuieli sau în alte conturi, *operațiune corectată în timpul misiunii de audit*.

Recomandări

- ☞ analizarea situațiilor financiare încheiate la finele exercițiului financiar pentru a asigura raportarea corectă a soldurilor conturilor contabile, astfel încât acestea să corespundă cu natura și conținutul acestora și să reflecte realitatea patrimonială.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) a fost înființată în anul 2014, organizându-se și funcționând ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, prin preluarea activității din domeniul protecției copilului de la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și din domeniul adopțiilor de la Oficiul Român pentru Adopții.

ANPDCA este autoritatea centrală română însărcinată să ducă la îndeplinire obligațiile prevăzute în Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale, încheiată la Haga la 29 mai 1993, ratificată prin *Legea nr. 84/1994*, denumită în continuare *Convenția de la Haga*.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite la finele anului 2018, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare s-a situat peste pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar.

Constatări

S-au raportat eronat în situațiile financiare încheiate la finele anului 2018 solduri, prin nerespectarea funcțiunii conturilor contabile, și anume:

- concedii medicale plătite salariaților entității în sumă de 195 mii lei și nerecuperate de la casele de asigurări de sănătate în sumă de 61 mii lei, pentru care, termenul legal s-a împlinit la finele exercițiului financiar al anului 2018;
- licențe înregistrate eronat fie în alt cont de active, fie ca materiale de natura obiectelor de inventar, echipamente IT menținute eronat în altă grupă de mijloace fixe, precum și diferențe între evidența financiar-contabilă și evidența tehnico-operativă privind unele active fixe.

În timpul misiunii de audit s-au confirmat sumele rămase de încasat de la casele de asigurări de sănătate și s-a corectat soldul contului contabil în care au fost înregistrate aceste sume.

S-au efectuat plăți reprezentând servicii IT, consultanță, dezvoltare software, internet și asistență, fără detalierea serviciilor și fără verificarea realității serviciilor prestate.

De asemenea, s-au constatat deficiențe privind inventarierea patrimoniului, constând, în principal, în: neinventarierea unor active și datorii, diferențe între datele din listele de inventariere și cele din evidențele financiar-contabile, neluarea tuturor măsurilor necesare pentru valorificarea rezultatelor inventarierii.

Recomandări

- ☞ analizarea componenței soldurilor conturilor contabile pentru asigurarea încadrării corecte în conturile contabile, corespunzător cu natura și funcțiunea acestora, continuarea demersurilor legale în vederea recuperării creanțelor;
- ☞ verificarea realității serviciilor prestate de către furnizorul acestor servicii, efectuarea operațiunii de inventariere anuală a patrimoniului în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Agencia Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, denumită în continuare ANES, este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, care promovează principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare bazate pe criteriul de sex, în toate politicile și programele naționale, și care exercită funcțiile de strategie, reglementare, reprezentare și de autoritate de stat în domeniul violenței în familie, cu atribuții în elaborarea, coordonarea și aplicarea strategiilor și politicilor Guvernului în domeniul violenței în familie.

Opinia de audit

Curtea de Conturi a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite la finele anului 2018, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare s-a situat peste pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar.

Constatări

S-a raportat eronat în evidența financiar-contabilă contravaloarea Sistemului informațional unic integrat de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie (SIRMES), în alte conturi contabile decât cele care reflectă natura și conținutul acestora. Acest sistem a fost utilizat parțial, deși în anul 2018 s-au plătit servicii de mentenanță în sumă de 205 mii lei, fără verificarea, în toate cazurile, a realității serviciilor prestate.

Nu a fost respectată independența exercițiului financiar prin necuprinderea unor cheltuieli în sumă de 86 mii lei, reprezentând costuri aferente lunii decembrie pentru utilități primite de entitate până la data întocmirii situațiilor financiare, și care, potrivit cerințelor contabilității de angajamente, trebuiau înregistrate în evidența financiar-contabilă în luna în care serviciile au fost prestate.

Recomandări ☞ înregistrarea corectă în evidența financiar-contabilă a sistemului informatic. Semnarea acceptanței finale, în vederea utilizării în integralitate a SIRMES, verificarea realității serviciilor prestate precum și cuprinderea tuturor cheltuielilor aferente fiecărui exercițiu financiar primite de entitate până la data întocmirii bilanțului.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Prezentare *Ministerul Tineretului și Sportului (MTS)* se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile tineretului și sportului.

Opinia de audit Situațiile financiare în ansamblul lor nu prezintă fidel performanța financiară a MTS la data de 31.12.2018, motiv pentru care opinia de audit formulată de Curtea de Conturi este o **opinie contrară**, motivată și de faptul că situațiile financiare întocmite pentru anul 2018 au fost influențate de diferențele valorice semnificative constatate în anii anteriori, care nu au fost regularizate.

Constatări Curtea de Conturi a constatat că veniturile proprii planificate pentru anul 2018 au fost estimate fără a avea în vedere faptul că în ultimii doi ani anteriori anului 2018, MTS a încasat mai puțin de 97% din veniturile proprii estimate pentru fiecare an, fiind astfel încălcate prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, având drept consecință supradimensionarea veniturilor proprii cu suma de 36.785 mii lei.

În ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare au fost constatate deficiențe privind modul de evidențiere în contabilitate a activelor fixe corporale, în categoria mijloacelor fixe fiind înregistrate 52 de active fixe corporale amortizate integral, în valoare totală de 94 mii lei, a căror valoare individuală este mai mică decât valoarea minimă de 2.500 lei, stabilită prin *HG nr. 276/2013 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe*. Aceste bunuri trebuiau înregistrate la categoria materialelor de natura obiectelor de inventar provenind din active fixe.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare, Curtea de Conturi a constatat că MTS nu a respectat prevederile legale cu privire la efectuarea inventarierii, datele înscrise în contabilitate nefiind puse de acord cu situația reală a elementelor de activ și de pasiv, stabilită pe baza inventarului.

Curtea de Conturi a constatat și o serie de deficiențe în efectuarea demersurilor legale pentru recuperarea sumelor aferente concediilor medicale plătite salariaților în perioada 2017-2018 din bugetul MTS, în contul „Contribuțiile angajatorilor pentru concedii și indemnizații” fiind înregistrată o creanță de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate, în sumă de 175 mii lei.

Au fost constatate deficiențe cu privire la activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul unităților subordonate MTS.

Opinia contrară se întemeiază și pe abaterile constatate în misiunile de audit financiar efectuate în anii precedenți, pentru înlăturarea cărora Curtea de Conturi a României a emis decizii și care s-au perpetuat și în anul 2018, dintre care enumerăm:

- nefinalizarea acțiunii de reevaluare a activelor aflate în patrimoniul MTS și a unităților subordonate conform prevederilor legale;
- neclarificarea unor investiții în curs, începute cu mult timp în urmă și nefinalizate până la data auditului;
- neclarificarea situației juridice a imobilului din Brașov, bd. George Barițiu nr. 17, aflat în patrimoniul Casei de Cultură a Studenților Brașov;
- deficiențe privind verificarea modului în care s-a realizat administrarea domeniului public de către Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Bistrița-Năsăud;
- neluarea tuturor măsurilor în vederea controlului menținerii destinației bazelor sportive din domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale, precum și a celor care au aparținut domeniului public și care au intrat în circuitul privat după anul 1989;

- deficiențe în funcționarea operativă și omologarea bazelor sportive și înscrierea acestora în Registrul bazelor sportive omologate;
- nefinalizarea acțiunii de identificare, evaluare și reflectare în patrimoniu a situației actuale a imobilelor destinate activității sportive aflate în patrimoniul public sau privat al statului, precum și a celorlalte baze sportive aflate pe teritoriul României;
- neconcordanța dintre datele din Inventarul bunurilor aflate în domeniul public al statului aprobat prin hotărâre de guvern și datele din evidența contabilă a MTS, inclusiv neconcordanțe constatate la nivelul direcțiilor județene pentru tineret și sport. Neînscrierea MTS în cartea funciară a statului român ca proprietar tabular a unor imobile de natura clădirilor/construcțiilor și terenurilor;
- neefectuarea analizei în vederea dispunerii măsurilor legale pentru recuperarea eventualelor sume constând în venituri/penalități/daune cuvenite direcțiilor județene pentru sport și tineret sau în sume decontate necuvenit de către direcțiile județene ca urmare a derulării tuturor contractelor de colaborare încheiate în perioada 2003-2004 pentru reabilitarea/modernizarea, întreținerea și utilizarea bazelor materiale ale unor tabere școlare;
- neorganizarea și neconducerea evidenței contabile a drepturilor constatate, respectiv a veniturilor și creanțelor potențial cuvenite instituției de la plătitorii de taxe și accize din alcool și tutun, care aveau obligația de a vira la dispoziția acesteia o cotă de 1% din cuantumul sumelor datorate bugetului de stat, conform prevederilor legale;
- inexistența unor documente de colaborare între ANST/MTS și MECTS/MEN/MEC în ceea ce privește organizarea taberelor școlare;
- neîntreprinderea de către MTS, în termenul legal de prescripție, a demersurilor de recuperare a sumei de 3.838,7 mii lei, datorată de Compania Națională Loteria Română SA, în temeiul prevederilor *Legii sportului nr. 69/2000*, reprezentând creanța aferentă perioadei cuprinse între luna decembrie 2004 și întreg anul 2005, ce a avut ca efect pierderea acestui drept de creanță. Pentru acest prejudiciu, MTS a formulat plângere penală, prin care a solicitat și constituirea sa ca parte civilă în procesul penal;
- neînregistrarea în evidența contabilă a instituției a pierderii sumei de 713,6 mii lei, pierdere produsă prin neîntreprinderea de către MTS, în termenul legal de prescripție, a demersurilor pentru punerea în executare a unei sentințe penale;
- neînregistrarea în evidența contabilă, conform prevederilor legale, a valorii bunurilor constatate lipsă la inventar cu ocazia inventarierii, precum și neclarificarea unor sume înregistrate în evidența analitică a conturilor de debitori;
- nerecuperarea prejudiciului constat în urma controlului efectuat în anul 2012 de către Biroul de audit intern la Federația Română de Patinaj. Pentru prejudiciul în sumă de 1.105 mii lei și pentru dobânzile aferente MTS a solicitat să se constituie în parte civilă în dosarul penal deschis în acest caz;
- nerecuperarea unui prejudiciu stabilit de instanță în sarcina unor persoane fizice. Din despăgubirile civile și cheltuielile de judecată în sumă de 2.737 mii lei, stabilite de instanță, MTS a recuperat până la data auditului suma de 333 mii lei;
- nerecuperarea unui prejudiciu, estimat la suma de 429 mii lei, reprezentând creanțe de recuperat de la Federația Română de Arte Marțiale de Contact, pentru care există un proces pe rolul Tribunalului București, suspendat până la soluționarea definitivă a unui dosar penal deschis în această cauză. În cazul dosarului penal, MTS a solicitat să se constituie parte civilă;
- neîntreprinderea, de către MTS, în termenul legal de prescripție, a demersurilor de recuperare a sumei de 672,5 mii lei, reprezentând creanță aferentă anului 2006, datorată de SC Stanley Bet SRL, care a avut ca efect respingerea de către instanță a cererii formulate de MTS ca prescrisă. Pentru prejudiciul în cauză, MTS a formulat plângere penală;
- deficiențe privind modul de acordare a rentelor viagere.

În urma verificărilor efectuate de camerele de conturi județene la 50 de entități din subordinea MTS au fost constatate o serie de abateri ce privesc:

- elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern);
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, valoarea estimată a abaterii fiind 4.293 mii lei;

- *calitatea gestiunii economico-financiare*, respectiv abateri de la prevederile legale referitoare la:
  - efectuarea inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
  - asigurarea integrității bunurilor patrimoniale, valoarea estimată a abaterii fiind 239 mii lei;
  - modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului, *valoarea estimată a abaterii fiind 6.397 mii lei*;
  - angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, valoarea estimată a abaterii fiind 889 mii lei;
  - creanțe și datorii raportate prin bilanț și celelalte anexe ale situațiilor financiare.

Recomandări

- ☞ luarea măsurilor necesare în vederea fundamentării și întocmirii Bugetului general de venituri și cheltuieli, cu respectarea prevederilor *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a activelor fixe corporale, cu respectarea prevederilor *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, și ale *HG nr. 276/2013 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe*, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ întocmirea Registrului-inventar cu respectarea prevederilor *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a celorlalte acte normative incidente;
- ☞ organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere generală a patrimoniului MTS cu respectarea prevederilor *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;
- ☞ transmiterea către Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București a cererilor pentru recuperarea de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate a indemnizațiilor pentru concediile medicale plătite salariaților din bugetul MTS și luarea măsurilor legale ce se impun în cazul refuzului Casei de Asigurări de Sănătate a Municipiului București de a deconta unele dintre cererile pentru recuperarea indemnizațiilor pentru concediile medicale plătite salariaților din bugetul MTS, pe motivul nerespectării termenului pentru depunerea cererilor;
- ☞ analizarea modului în care se desfășoară activitatea de audit public intern în cadrul Ministerului Tineretului și Sportului și dispunerea măsurilor ce se impun în vederea îmbunătățirii organizării acestei activități, în așa fel încât să se asigure respectarea prevederilor *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Prezentare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, finanțat integral de la bugetul de stat, este autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și a programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Organizarea și funcționarea MADR sunt reglementate prin *HG nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, precum și prin art. 6 alin. (6) din *HG nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor*, cu modificările și completările ulterioare.

În anul 2018, instituțiile publice din subordinea MADR au fost următoarele:

- Instituții publice finanțate integral din bugetul de stat:
  - Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. dr. G.K. Constantinescu”, inclusiv oficiile județene pentru ameliorare și reproducție în zootehnie (ANZ);
  - Agenția Domeniilor Statului (ADS);

- Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA);
  - Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigriindină și de Creștere a Precipitațiilor (AASNACP);
  - Agenția Zonei Montane (AZM);
  - Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA).
- Instituții publice finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat:
- Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR);
  - direcțiile pentru agricultură județene și a Municipiului București – servicii publice deconcentrate (DAJ);
  - inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și a materialului săditor – servicii publice deconcentrate (ITCSMS);
  - Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS);
  - Oficiul Național al Viei și Produselor Vitivinicole (ONVPV);
  - Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (LCCSMS);
  - Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienei Vinului (LCCCIV);
  - Autoritatea Națională Fitosanitară (ANF);
  - Academia de Științe Agricole și Silviculturale (ASAS);
  - Administrație Națională a Îmbunătățirilor Funciare (ANIF).
- Alte structuri finanțate din venituri proprii:
- oficiile de studii pedologice și agrochimice județene din subordinea direcțiilor pentru agricultură județene (OSPA județene).

Potrivit situațiilor financiare la 31.12.2018, MADR deținea:

- 137.612 acțiuni la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare – ISPIF București (în baza HG nr. 944/2006 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Îmbunătățiri Funciare – INCDIF – „ISPIF” București) și
- 10 acțiuni la Fondul de Garantare a Creditului Rural, acestea având o valoare totală de 344 mii lei.

Curtea de Conturi a efectuat verificări la administrația centrală a MADR și la următoarele structuri, care funcționează în subordinea ministerului, respectiv: *Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigriindină și de Creștere a Precipitațiilor (AASNACP), Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS) și Autoritatea Națională Fitosanitară (ANF).*

De asemenea, Curtea de Conturi a României, prin camerele de conturi, a efectuat misiuni de audit financiar la 34 de oficii de studii pedologice și agrochimice (OSPA) județene: *Alba, Arad, Argeș, Bihor, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Călărași, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Galați, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Sălaj, Satu-Mare, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vâlcea, Vaslui și Vrancea.*

Opinia de audit

Curtea de Conturi a formulat o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere** a anumitor aspecte asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către MADR pentru anul 2018.

Constatări

Constatări identificate de Curtea de Conturi la nivelul MADR - administrația centrală

MADR nu a reflectat corect în evidența contabilă valoarea rezervelor din reevaluare aferente mijloacelor fixe transferate din gestiunea ministerului în gestiunea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigriindină și de Creștere a Precipitațiilor. Totodată, în cazul unui mijloc fix existent în patrimoniul MADR s-a stabilit și s-a înregistrat în mod eronat în contul „Rezerve din reevaluarea construcțiilor” valoarea justă în loc de diferența din reevaluare.

Curtea de Conturi a constatat că MADR a menținut eronat în categoria activelor fixe corporale bunuri complet amortizate, în valoare totală de 417 mii lei, în condițiile în care acestea trebuiau trecute în categoria obiectelor de inventar. Soldul conturilor de mijloace fixe și al contului „Obiecte de inventar” nu reflectă realitatea, având consecințe în sensul denaturării informațiilor reflectate în situațiile financiare.

Au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere generală a patrimoniului MADR, nu au fost actualizate normele proprii privind

organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului iar listele de inventariere nu au respectat forma și conținutul prevăzute de *OMFP nr. 2861/2009*. Creanțele și obligațiile nu au fost supuse verificării și confirmării de către clienți/furnizori, nu au fost inventariate toate elementele patrimoniale fără substanță materială. Nu au fost valorificate rezultatele inventarierii unor bunuri din domeniul public al statului constatate lipsă la inventar, iar atribuțiile privind gestiunea patrimoniului au fost stabilite în sarcina unei singure persoane.

De asemenea, nu a fost clarificată situația juridică a unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în patrimoniul MADR, și nu a fost actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului. Consecințele economico-financiare ale erorii/abaterii de la legalitate și regularitate constau în neatingerea scopului principal al inventarierii, respectiv stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru exercițiul financiar.

Constatări identificate de Curtea de Conturi la nivelul MADR - la structurile subordonate

În cadrul misiunilor de audit financiar, la instituțiile din subordinea MADR au fost exprimate următoarele opinii de audit:

- opinie fără rezerve (nemodificată) în cazul a șase instituții publice: *OSPA Botoșani, OSPA Buzău, OSPA Galați, OSPA Ialomița, OSPA Maramureș și OSPA Mureș;*
- opinie contrară în cazul unui număr de 15 instituții publice: *OSPA Alba, OSPA Bihor, OSPA Brăila, OSPA Călărași, OSPA Cluj, OSPA Gorj, OSPA Hunedoara, OSPA Iași, OSPA Prahova, OSPA Sălaj, OSPA Suceava, OSPA Teleorman, OSPA Timiș, OSPA Vrancea și OSPA Mehedinți;*
- opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte, în cazul a 18 instituții publice: *OSPA Argeș, OSPA Arad, OSPA Brașov, OSPA Constanța, OSPA Dâmbovița, OSPA Neamț, OSPA Olt, OSPA Satu Mare, OSPA Tulcea, OSPA Vâlcea, OSPA Vaslui, OSPA Sibiu, OSPA Harghita, DAJ Giurgiu, AFIR, ISTIS, ANF și AASNACP.*

La unitățile verificate au fost depistate abateri de la legalitate și regularitate, ce nu au determinat producerea de prejudicii, dar care au avut impact asupra situațiilor financiare, valoarea totală a acestora fiind în sumă de 13.021 mii lei, din care valoarea de 11.452 mii lei a fost remediată în timpul misiunilor de audit (reprezentând un procent de 87,94 % din totalul abaterilor), precum și abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii în valoare estimată de 715 mii lei (din care 695 mii lei reprezintă debite principale, iar 19 mii lei reprezintă obligațiile accesorii calculate în timpul misiunilor de audit), din care a fost recuperată suma totală de 275 mii lei (38,49% din valoarea totală a prejudiciilor constatate).

De asemenea, au fost constatate venituri suplimentare în valoare estimată de 49 mii lei, din care 28 mii lei debit și 21 mii lei obligații accesorii (dobânzi și penalități de întârziere), aferente contractelor de prestări servicii încheiate între unități și clienți, din care, în timpul misiunilor de audit, s-au încasat aproximativ 10%.

În ceea ce privește elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice s-au constatat mai multe abateri referitoare atât la procesul de elaborare a proiectului de buget, cât și la cel de execuție a bugetului pe anul 2018, dintre care prezentăm următoarele exemple.

La OSPA Argeș, veniturile proprii pentru anul 2018 nu au fost corect fundamentate, având în vedere că gradul de realizare a veniturilor proprii programate în ultimii doi ani este mai mic de 97% în fiecare an. Totodată, elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli al entității auditate nu a avut la bază note de fundamentare. Abaterile au fost remediate în timpul misiunii de audit. Aceeași abatere a fost constatată și la OSPA Satu Mare.

La OSPA Bihor, nu au fost respectate reglementările legale cu privire la fundamentarea veniturilor și cheltuielilor bugetare necesare elaborării bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2018. Nu a fost întocmit proiectul de buget pentru anul bugetar 2018 și pentru următorii trei ani și nu a fost prezentat detaliat și aprobat potrivit cerințelor din Scrisoarea-cadru privind contextul macroeconomic, metodologia de elaborare a proiectelor de buget pe anul 2018 și a estimărilor pentru perioada 2019-2021.

La OSPA Călărași s-a constatat angajarea cheltuielilor bugetare peste limita creditelor de angajament și a creditelor bugetare în cuantum de 7,8 mii lei, precum și nerespectarea concordanței dintre natura economică a cheltuielilor și subdiviziunea din bugetul aprobat de la care s-a efectuat plata.

Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au constatat următoarele:

AFIR a înregistrat în mod eronat, în contul „Alte cheltuieli autorizate prin dispoziții legale”, suma de 178 mii lei, reprezentând despăgubiri, fără a se efectua o analiză în vederea clarificării cauzelor și împrejurărilor care au generat situația respectivă.

OSPA Alba a înregistrat în mod eronat, pe contul de cheltuieli „Cheltuieli poștale și taxe comunicații”, bunuri de natura obiectelor de inventar. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit.

La OSPA Argeș nu a fost organizată și condusă evidența contabilă analitică a activelor fixe corporale de natura construcțiilor aparținând domeniului public al statului, date în administrarea entității.

OSPA Brăila nu a respectat normele legale privind organizarea și ținerea contabilității referitoare la organizarea evidenței analitice pentru conturile sintetice și la întocmirea bilanțelor de verificare analitice. Aceeași abatere a fost constatată și la OSPA Olt.

OSPA Călărași nu a condus evidența contabilă cu respectarea normelor metodologice și a Legii contabilității, astfel încât au fost efectuate unele corecții contabile fără documente justificative, nu a fost condusă evidența analitică a materialelor de natura obiectelor de inventar aflate în folosință, nu a fost condusă evidența furnizorilor debitori, nu au fost evidențiate corect sumele convenite zilierilor și nu au fost raportate corect în contul de execuție drepturile constatate din anii precedenți și drepturile constatate de încasat (valoarea abaterii este de 226 mii lei din care valoarea de 158 mii lei influențează situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018);

La OSPA Gorj:

- programele informatice achiziționate de entitate de la terți nu se reflectă în contabilitate în contul corespunzător;
- înregistrarea eronată a unui mijloc fix în categoria obiectelor de inventar. Aceeași abatere a fost constatată și la OSPA Satu Mare și la OSPA Timiș;

La OSPA Sălaj, veniturile și cheltuielile au fost operate în mod eronat în evidența contabilă, la finele fiecărei luni calendaristice, iar nu în momentul producerii/recunoașterii acestora ca venituri/cheltuieli.

La OSPA Timiș au fost înregistrate în luna decembrie 2018, în contul „Instalații tehnice și mijloace de transport”, pe rulajul debitor cumulat, creșteri de active fixe în sumă de 378 mii lei, iar pe rulajul cumulat creditor, descreșteri de active fixe în sumă de 357 mii lei, fără a avea la bază documente justificative. Au fost înregistrate eronat, în contul „Materiale de natura obiectelor de inventar”, pe rulajul debitor cumulat creșteri de stocuri, în sumă de 225 mii lei, iar pe rulajul cumulat creditor, descreșteri de stocuri în sumă de 225 mii lei, fără documente justificative.

La DAJ Giurgiu:

- neînregistrarea cronologică a facturilor primite de la Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Giurgiu, reprezentând amenajamente pastorale și studii pedologice, acestea fiind evidențiate în contabilitate la momentul efectuării plății;
- neelaborarea unui set de politici contabile care să respecte principiile de bază ale contabilității de angajamente, referitoare la obligația înregistrării în evidența contabilă a prejudiciilor stabilite de Camera de Conturi.

La OSPA Călărași s-a constatat înregistrarea unor datorii reprezentând drepturi salariale, contribuții sociale ale angajaților și angajatorului și impozit pe venit datorat de salariați, mai mari cu suma de 34 mii lei decât cele din evidența tehnico-operativă (statul de plată a salariilor pe luna decembrie 2018).

Referitor la controlul financiar preventiv propriu:

La OSPA Sălaj:

- persoana numită pentru exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu nu îndeplinește condițiile de studii prevăzute de lege pentru exercitarea vizei;
- cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv nu a fost particularizat și nu s-a dispus detalierea prin liste de verificare (check-lists) a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice. Aceeași abatere a fost constatată și la OSPA Satu Mare, OSPA Alba, OSPA Brăila, OSPA Călărași, OSPA Teleorman.

La OSPA Satu Mare nu a fost realizată evaluarea activității persoanei care a exercitat activitatea de CFPP și nu au fost vizate pentru CFPP unele documente prin care s-au angajat fonduri publice (OSPA Alba, OSPA Călărași, OSPA Argeș, OSPA Mehedinți).

La OSPA Alba nu există dispoziție de numire a unei persoane desemnate cu viza CFPP și nu au fost stabilite operațiunile economico-financiare supuse CFPP. Nu a fost condus registrul operațiunilor supuse vizei CFPP și nu a fost stabilit „Cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu”.

În ceea ce privește implementarea dispozițiilor privind controlul intern managerial s-au constatat numeroase deficiențe și nereguli, dintre care enumerăm:

- nu a fost întocmit Registrul riscurilor la nivelul tuturor compartimentelor din cadrul entității (ANF);

- nu s-a asigurat monitorizarea controalelor de supraveghere a activităților, nu există un regulament de securitate IT aferent instituției, un plan de implementare a strategiei IT, iar parolele sistemului nu sunt înregistrate într-un registru care să fie păstrat într-un loc securizat (ANF);
- nu a fost efectuată o analiză a riscurilor pentru sistemul IT la nivelul instituției și nu au fost finalizate procedurile de securitate a datelor. Nu a fost întocmită o procedură formalizată privind supervizarea activităților desfășurate de personalul cu atribuții financiar-contabile (OSPA Argeș);
- nu au fost întocmite rapoarte anuale pe baza indicatorilor de performanță stabiliți (OSPA Sălaj și ANF);
- nu a fost emis și aprobat Regulamentul de organizare și de lucru al Comisiei de monitorizare, unele proceduri operaționale nu au fost actualizate și nu au fost aduse la cunoștință personalului. Nu au fost stabilite activitățile de control implementate, responsabilitățile și atribuțiile personalului de conducere și de execuție din cadrul entității publice (OSPA: Gorj și Sălaj);
- nu au fost identificate funcții sensibile (OSPA Sălaj, DAJ Giurgiu);
- nu au fost elaborate unele proceduri (de sistem și operaționale) formalizate, pentru detalierea proceselor și activităților derulate de entitate și aducerea la cunoștință personalului (OSPA: Alba, Sălaj, Satu Mare);
- Registrul riscurilor nu a fost actualizat. Din anul 2011 nu a fost întocmit Raportul privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor, prin urmare nu a fost întocmit Planul de implementare a măsurilor de control. De asemenea, nu a fost realizată o autoevaluare obiectivă a sistemului de control intern managerial, respectiv a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial pe termene/activități (OSPA Sălaj);
- OSPA Tulcea nu are elaborat un program de management cu sarcini și obiective pentru management pentru o anumită perioadă de timp. Nu a fost realizată anual evaluarea performanțelor profesionale individuale ale angajaților și nu au fost inițiate, aplicate și dezvoltate controale adecvate de supraveghere a activităților și nu a fost elaborat raportul privind autoevaluarea sistemului de control intern managerial.

Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat s-au constatat mai multe abateri și deficiențe, dintre care prezentăm câteva exemple:

- la OSPA Alba nu au fost stabilite, înregistrate și urmărite spre încasare venituri în sumă de 256 mii lei, provenite din realizarea a două studii pedologice și agrochimice necesare realizării amenajamentelor pastorale, deși acestea au fost avizate, admise spre decontare și recepționate de beneficiar;
- la OSPA Cluj nu au fost calculate, înregistrate în evidența contabilă, reflectate în situațiile financiare și nu au fost încasate, în toate cazurile, accesorii convenite pentru neplata în termenul legal a prestațiilor efectuate către persoane fizice și juridice, inclusiv entități publice. Aceeași abatere a fost constatată și la OSPA: Dâmbovița, Gorj, Tulcea și Vâlcea;
- la OSPA Dâmbovița nu au fost stabilite, evidențiate și urmărite pentru încasare venituri reprezentând taxa de avizare pentru studiile pedologice și agrochimice necesare realizării și reactualizării Sistemului național și județean de monitorizare sol-teren pentru agricultură, realizate în anul 2018;
- nu s-a realizat indexarea anuală în funcție de indicele de inflație a tarifelor percepute de entitate pentru serviciile prestate, la OSPA: Suceava și Vâlcea.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare, abaterile de la prevederile legale incidente, deficiențele și erorile identificate constau în:

- AFIR nu a respectat procedura de valorificare a mijloacelor fixe scoase din funcțiune (autoturisme). Totodată, bunurile respective au fost scoase în mod eronat din evidența contabilă și nu au fost inventariate.
- la OSPA Alba și Tulcea nu s-a procedat la inventarierea tuturor bunurilor deținute sau aflate la sediul entității;
- la OSPA Brăila și Teleorman nu au fost elaborate proceduri proprii privind inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- inventarierea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea OSPA Brăila, reprezentând teren și clădire nu s-a efectuat pe baza documentelor care atestă dreptul de proprietate al acestora, a dosarului tehnic și a altor documente, potrivit legii;
- nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor soldurilor creditoare ale conturilor de datorii în sumă totală de 79 mii lei, care dețin ponderea valorică în totalul soldurilor acestor conturi (OSPA Gorj, Prahova și Tulcea);
- nu au fost inventariate conturile fără substanță materială (OSPA: Gorj, Hunedoara, Prahova și Tulcea);

- nu au fost inventariate studiile pedologice și agrochimice realizate de entitate în conformitate cu cerințele *OMADR nr. 278/2011 (OSPA Tulcea)*;
- casarea a două mijloace fixe și scoaterea din evidența contabilă a acestora fără ca în prealabil să se obțină aprobarea ordonatorului principal de credite cu privire la casare și în lipsa unor documente justificative privind dezmembrarea/valorificarea acestor mijloace fixe (*OSPA Călărași*);
- la *OSPA Mehedinți*, procesul-verbal de valorificare a rezultatelor inventarierii patrimoniului nu a fost aprobat și semnat de către ordonatorul terțiar de credite. Nu s-au stabilit rezultatele inventarierii prin compararea datelor constatate faptic și înscrise în listele de inventariere cu cele din evidența tehnico-operativă și din contabilitate și nu a fost întocmit Registrul-inventar;
- la *OSPA Tulcea* nu s-a realizat valorificarea inventarierii conform rezultatelor consemnate în listele de inventariere, rezultatele inventarierii nu au fost consemnate în Registrul-inventar;
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la efectuarea reevaluării imobilizărilor corporale cel puțin o dată la trei ani (*OSPA: Argeș, Brăila, Iași, Tulcea și AFIR*).

Verificarea modului de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului a evidențiat următoarele:

- la *OSPA Bihor* s-au constatat diferențe între Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și evidența contabilă (969 mii lei). Bunurile din domeniul public au fost înscrise eronat în Cartea funciară ca bunuri proprietate a entității și nu ca bunuri proprietate publică a statului aflate în administrarea entității;
- la *OSPA Cluj* nu au fost înregistrate în sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară elemente patrimoniale reprezentând clădire și teren, care fac parte din domeniul public al statului, în valoare de 639 mii lei;
- la *OSPA Dâmbovița* nu a fost evaluat și înregistrat în evidența contabilă terenul în suprafață de 1.000 metri pătrați, aflat în domeniul public al statului.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită nu s-a realizat în foarte multe cazuri în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, constatându-se următoarele:

- la *OSPA Alba*, în perioada 2016-2018 au fost majorate nelegal cheltuielile instituției cu suma de 86 mii lei, prin plata unor despăgubiri la nivelul drepturilor salariale stabilite de instanța de judecată, precum și a cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli (onorarii avocat și contravaloare expertiză), fără ca managementul să întreprindă demersurile necesare pentru stabilirea persoanelor răspunzătoare și recuperarea integrală a prejudiciului;
- sporul de condiții vătămătoare a fost acordat cu încălcarea prevederilor legale (*OSPA: Cluj, Călărași și Neamț*);
- la *OSPA Călărași*: plata nelegală a drepturilor salariale, prin majorarea salariilor de bază cu un procent diferit de cel prevăzut la art. 7 din *OUG nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare*, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene. Plata nelegală a unor indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă și neefectuarea tuturor demersurilor legale privind recuperarea indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și pentru plata unor drepturi salariale necuvenite;
- *OSPA Prahova*: plata nelegală a unor drepturi salariale necuvenite, rezultate din nerespectarea prevederilor legale privind numărul maxim de posturi aprobat, precum și din virarea în conturile bancare ale salariaților a unor sume mai mari decât cele rezultate din statele lunare de salarii;
- *OSPA Călărași*: plata nelegală a unor cheltuieli cu servicii de întocmire de studii pedologice și agrochimice, amenajamente pastorale și consultanță de specialitate pe teritoriul administrativ al județului Călărași, care constituie obiectul de activitate al *OSPA Călărași* și care în lipsa unor documente justificative, să confirme serviciile prestate. Plăți nelegale pentru cheltuieli cu cazarea, cheltuieli de transport și taxe de participare la evenimente care nu au legătură cu obiectul de activitate al *OSPA*;
- *OSPA Hunedoara* nu a declanșat procedurile legale de încasare a sumelor datorate de doi clienți în perioada de prescriere de trei ani, reprezentând contravaloarea unor studii pedologice și agrochimice. Aceeași abatere a fost constatată și la *OSPA Mehedinți* și la *OSPA Vâlcea*.

Recomandări

- ☞ analizarea, recalcularea și reflectarea corectă în evidența contabilă a rezervelor din reevaluare aferente mijloacelor fixe de natura construcțiilor existente în patrimoniul MADR;
- ☞ analizarea, recalcularea și reflectarea corectă a rezervelor din reevaluare aferente mijloacelor fixe de natura

construcțiilor transferate din gestiunea ministerului în gestiunea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor, în baza *Legii nr. 139/24 privind activitatea de meteorologie și a Protocolului de predare-preluare* din data de 24.07.2015; întocmirea și aprobarea unei proceduri contabile proprii, privind modul de înregistrare în contul „Rezerve din reevaluare” a diferențelor din reevaluare aferente activelor fixe existente în patrimoniul MADR, precum și a celor aferente activelor fixe ieșite din patrimoniul ministerului (prin transfer, casare, vânzare etc.);

- ☞ efectuarea corecțiilor contabile numai în baza unor documente justificative;
- ☞ analizarea soldului conturilor de mijloace fixe, identificarea mijloacelor fixe de natura obiectelor de inventar complet amortizate și cu o valoare contabilă mai mică decât valoarea minimă stabilită prin hotărâre a Guvernului, efectuarea înregistrărilor contabile corespunzătoare, conform art. 23 (7) din *OMFP nr. 3471/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice* (actualizat);
- ☞ respectarea normelor de inventariere generală a patrimoniului prin:
  - actualizarea normelor/procedurii privind organizarea și efectuarea inventarierii generale a patrimoniului MADR;
  - instruirea personalului implicat în operațiunea de inventariere (membrii Comisiei centrale și ai subcomisiilor de inventariere);
  - supunerea confirmării de către clienți/furnizori a conturilor de creanțe și datorii care dețin pondere semnificativă în totalul soldurilor acestor conturi;
  - inventarierea soldului conturilor care nu au substanță materială;
  - respectarea de către comisiile de inventariere a prevederilor legale aplicabile în situația constatării unor minusuri/lipsuri la inventar;
  - asigurarea unui număr corespunzător de gestionari, având în vedere gradul de complexitate a patrimoniului deținut de MADR;
- ☞ pentru abaterile, erorile și deficiențele constatate la entitățile din subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale au fost formulate recomandări punctuale pentru corectarea/înlăturarea acestora.

Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor (AASNACP) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Autoritatea funcționează în baza *HG nr. 1186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor*, cu modificările și completările ulterioare, având în structura sa centre zonale de coordonare cu statut de sucursale (CZC) și unități de combatere a căderilor de grindină (UCCG).

Instituția are ca obiect de activitate managementul activităților de intervenții active în atmosferă și asigură implementarea Programului de realizare a Sistemului național antigridină și de creștere a precipitațiilor, denumit în continuare SNACP (programul fiind unul național, strategic, pe termen lung, interdisciplinar și cu caracter bivalent: de cercetare și operațional). Conducerea Autorității este asigurată de către un președinte cu rang de director general și un vicepreședinte cu rang de director general adjunct, numiți prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale. Președintele AASNACP este ordonator secundar de credite.

Opinia de audit

În timpul misiunii de audit, conducerea AASNACP a procedat la luarea unor măsuri în vederea remedierii abaterilor constatate, astfel încât, la data finalizării acțiunii de verificare, dintre cele cinci abateri constatate, una a fost remediată integral, iar patru au fost remediate parțial. Așadar, Curtea de Conturi a exprimat **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**. Aceste aspecte sunt prezentate în continuare.

Constatări

Au fost identificate unele erori de înregistrare în evidența contabilă a unor sume reprezentând bunuri care nu întruneau condițiile prevăzute de lege pentru a fi încadrate și evidențiate la categoria mijloacelor fixe.

Totodată, entitatea auditată a menținut nejustificat în conturile de active fixe imobilizate, bunuri complet amortizate în sumă totală de 57 mii lei, cu o valoare individuală mai mică decât limita stabilită prin lege pentru a fi considerate active fixe și care ar fi trebuit încadrate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar.

În urma misiunii de audit, prin notă contabilă, AASNACP a corectat erorile constatate, referitoare la modul de înregistrare a mijloacelor fixe, înregistrându-le în categoria obiectelor de inventar.

Inventarierea generală a patrimoniului instituției pe anul 2018 nu s-a finalizat la termenul prevăzut de lege și nu au fost respectate în totalitate dispozițiile legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale (nu s-a dispus efectuarea inventarierii tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii prin întocmirea de situații analitice. Listele de inventariere aferente activelor fixe imobilizate existente faptic la nivelul structurilor subordonate AASNACP nu prezintă semnătura gestionarului. În Procesul-verbal privind rezultatele inventarierii nu au fost cuprinse informații cu privire la: materialele consumabile aflate în sold la 31.12.2018, propunerile de scoatere din funcțiune a imobilizărilor corporale, necorporale, a materialelor de natura obiectelor de inventar și declarare sau casare a unor stocuri).

AASNACP nu a respectat în totalitate prevederile legale cu privire la organizarea și implementarea sistemului de control intern managerial. Nu a fost întocmit Registrul riscurilor la nivelul tuturor compartimentelor entității, nu au fost elaborate/actualizate proceduri operaționale pentru toate activitățile desfășurate (activitatea IT) și nu a fost întocmit un plan de asigurare a continuității activității instituției. Nu au fost elaborate/actualizate procedurile operaționale privind supravegherea și controlul propriu, raportarea încălcării Codului etic. Nu au fost cuprinse în Programul anual de dezvoltare a sistemului de control intern managerial acțiunile de perfecționare profesională pentru personalul de conducere și execuție din cadrul instituției.

La nivelul entității nu au fost supuse auditului public intern toate activitățile auditabile, activități pentru care era obligatorie auditarea cel puțin o dată la trei ani. Situația a fost generată de neocuparea celor două posturi de auditor intern prevăzute în structura organizatorică a instituției.

Instituția nu a respectat, în integralitate, dispozițiile legale privind organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu, aceasta neprocedând la: întocmirea Cadrului general al operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu, stabilirea proiectelor de operațiuni supuse vizei de CFPP efectuarea evaluării profesionale a persoanei care a exercitat în anul 2018 activitatea de CFPP, cu acordul entității ierarhic superioare.

Recomandări

- ☞ organizarea, coordonarea și realizarea operațiunilor de inventariere anuală a patrimoniului instituției pentru anul 2019 astfel încât să fie asigurate inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, precum și finalizarea acțiunii în termenul prevăzut de lege;
- ☞ dezvoltarea sistemului de control intern managerial la nivelul entității astfel încât să se asigure implementarea adecvată a acestuia, dar și auditarea tuturor activităților desfășurate de instituție, cel puțin o dată la trei ani, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ completarea cadrului organizatoric intern cu privire la exercitarea controlului financiar preventiv propriu prin stabilirea proiectelor de operațiuni supuse vizei de CFPP și întocmirea cadrului specific al operațiunilor supuse vizei de CFPP, detalierea, prin liste de verificare (check-list), a obiectivelor verificării și efectuarea evaluării anuale a activității persoanei care exercită controlul financiar preventiv propriu, cu acordul entității publice care a avizat numirea.

Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS) este înființat în baza Legii nr. 75/1995 privind producerea, controlul calității, comercializarea și folosirea semințelor și materialului săditor, precum și înregistrarea soiurilor de plante agricole, prin reorganizarea Comisiei de Stat pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor, are personalitate juridică și funcționează în baza Legii nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și testarea și înregistrarea soiurilor de plante, republicată, ca organ de specialitate în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), finanțat din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat.

Opinia de audit

A fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, întrucât denaturările individuale, respectiv cumulate la nivelul exercițiului bugetar 2018, nu depășesc pragul de semnificație stabilit și nu au efecte generalizate asupra situațiilor financiare ca întreg.

Constatări

Principalele abateri de la legalitate și regularitate constatate la ISTIS au fost:

- ⇒ înregistrarea eronată în contul de evidență contabilă „Alte cheltuieli operaționale” a sumei reprezentând obligații fiscale (majorări și penalități de întârziere – taxa pe valoarea adăugată), stabilite în sarcina ISTIS de către organele de inspecție fiscală, ca urmare a nedeclarării și nevirării la termen a taxei pe valoarea adăugată aferente perioadei 2011-2014, fără a se efectua o analiză în vederea clarificării cauzelor și împrejurărilor care au generat situația respectivă;
- ⇒ menținerea în mod eronat, în soldul contului de evidență contabilă „Clienți cu termen de încasare sub 1 an”, a sumei de 82 mii lei, reprezentând creanțe incerte sau în litigiu, pentru care au fost întreprinse o serie de demersuri legale de recuperare la instanțele de judecată competente și care trebuiau evidențiate, conform normelor contabile în vigoare, într-un cont de evidență distinct;

- ⇒ existența unor neconcordanțe între valoarea soldului contului „*Clienți cu termen de încasare sub 1 an*” evidențiată în bilanța centralizată întocmită la data de 31.12.2018, și valoarea cumulată a clienților neîncasați la centrele teritoriale și la nivelul ISTIS - sediul central;
- ⇒ neefectuarea reevaluării unor imobile (terenuri și clădiri) aflate în patrimoniul instituției, cel puțin o dată la trei ani, situație care a generat nerefectarea în evidența contabilă și în situațiile financiare întocmite la 31.12.2018 a valorii actualizate a bunurilor;
- ⇒ neactualizarea valorilor de inventar cu modificările datelor de identificare a anumitor bunuri proprietate publică a statului, aflate în administrarea ISTIS, prevăzute în Anexa nr. 3 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ⇒ nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale cu privire la organizarea și implementarea sistemului de control intern managerial, reglementate prin OSGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice;
- ⇒ nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, cu modificările și completările ulterioare, în privința auditării activităților desfășurate în cadrul entității, care intră în sfera auditului cel puțin o dată la trei ani;
- ⇒ neurmărirea încasării veniturilor, în valoare totală de 636 mii lei, aferente clienților înregistrați de ISTIS – sediul central și cele 24 de centre teritoriale subordonate.

Măsuri luate în timpul auditului

În timpul misiunii de audit, conducerea ISTIS a dispus compartimentelor de specialitate să procedeze la calculul și facturarea de penalități de întârziere rezultate din acceptarea la plată a contravalorii unor servicii de consultanță privind implementarea Sistemului de management integrat (SMI), Calitate-Mediu-Sănătate și Securitate ocupațională (SSO), în valoare totală de 113 mii lei, care au fost recepționate cantitativ și calitativ, conform documentelor justificative, în luna ianuarie 2019, pentru care entitatea nu calculase penalități contractuale (0,01% pe zi de întârziere) ca urmare a predării cu întârziere de către prestator a documentației privind realizarea serviciilor.

Recomandări

În scopul remedierii deficiențelor ISTIS va lua măsuri pentru:

- ☞ înregistrarea în conturile contabile corespunzătoare a sumei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere;
- ☞ organizarea contabilității analitice în condițiile legii a contului de evidență contabilă „*Clienți*” și înregistrarea în analiticele corespunzătoare a sumelor aflate în soldul acesteia;
- ☞ realizarea operațiunii de reevaluare a tuturor bunurilor administrate de instituție, dispunerea de măsuri de inițiere și promovare a unui proiect de act normativ pentru actualizarea valorii de inventar a bunurilor imobile, proprietate publică a statului;
- ☞ dezvoltarea și perfecționarea sistemului de control intern managerial implementat la nivelul entității și pentru asigurarea auditării tuturor activităților, operațiunilor și sistemelor entității, cel puțin o dată la trei ani;
- ☞ încasarea veniturilor realizate de instituție, atât a celor provenite din prestarea de servicii către terți, cât și a celor provenite din vânzarea producției realizate.

MINISTERUL MEDIULUI

Prezentare

Ministerul Mediului (MM) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, potrivit prevederilor HG nr. 19/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și pentru modificarea unor acte normative.

MM își desfășoară activitatea în domeniile: planificare strategică, dezvoltare durabilă, economie verde, infrastructură de mediu, reziliență ecologică, meteorologie, schimbări climatice, protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural, arii naturale protejate, biodiversitate, biosecuritate, protejarea cetățenilor la riscurile de mediu, evaluarea și gestionarea deșeurilor, gestionarea substanțelor și preparatelor periculoase, gestionarea calității aerului și zgomotului ambiant, controlul poluării industriale și managementul riscului, protecția atmosferei, sistemul de management de mediu și audit – EMAS, eticheta UE ecologică și infrastructura națională pentru informații spațiale din domeniul de competență.

Ministerul Mediului coordonează activitatea de integrare a cerințelor privind protecția mediului în celelalte

politici sectoriale, în concordanță cu cerințele și standardele europene și internaționale. De asemenea, asigură îndeplinirea condiționalităților ex-ante și respectarea planurilor de măsuri asumate pentru îndeplinirea acestora, pentru sectoarele de mediu, în acord cu angajamentele asumate prin Acordul de parteneriat 2014-2020 și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Ministerul Mediului este desemnat ca autoritate pentru administrarea ariilor naturale protejate în domeniul său de competență, în condițiile legii.

Opinia de audit

În anul 2018, la Ministerul Mediului s-a desfășurat misiunea de *audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului*, în urma acesteia fiind exprimată o **opinie contrară**, determinată de efectele denaturărilor semnalate, concluzionându-se că situațiile financiare în ansamblul lor nu prezintă fidel performanța financiară a Ministerului Mediului la 31.12.2018.

Constatări

Neregulile și deficiențele care nu au putut fi corectate pe parcursul misiunii de audit sunt prezentate în continuare.

Referitor la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu s-a constatat nerespectarea conținutului, a formei de prezentare și a structurii programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni, conform *OMFP nr. 1159/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind conținutul, forma de prezentare și structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite în scopul finanțării unor acțiuni sau ansamblu de acțiuni*.

Au fost identificate abateri privind realitatea și exactitatea datelor reflectate în situațiile financiare, respectiv neînregistrarea în evidența contabilă a:

- unor obligații în sumă de 26.964 mii lei, asumate de statul român prin convenții, acorduri, protocoale și memorandumuri internaționale, conform principiilor contabilității pe bază de angajamente;
- provizioanelor aferente elementelor patrimoniale în sumă de 27.721 mii lei.

Deficiențele legate de calitatea gestiunii economico-financiare se referă la angajarea și decontarea, în perioada martie 2018-decembrie 2018, a unor cheltuieli în afara cadrului legal, în sumă de 202 mii lei, pentru drepturi de natură salarială, acordate unui număr de 11 persoane detașate, salarii de bază și alte drepturi salariale care se raportează procentual la salariul de bază, stabilite eronat (ex.: sporul de condiții vătămătoare), contrar prevederilor din *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare.

O altă neregulă constatată a fost cea de nereflexare reală și exactă în evidența contabilă și în evidența MFP a unor bunuri cu valoarea de 129.884 mii lei, care alcătuiesc domeniul public al statului aflat în administrarea entității auditate și a entităților în subordonare/coordonare/sub autoritate, determinată de neefectuarea în integralitate a operațiunilor de evaluare/reevaluare, înscriere/actualizare a valorii de inventar, întocmirea documentelor cadastrale și de publicitate imobiliară.

Recomandări

Recomandările formulate în scopul eliminării deficiențelor constatate au inclus aspecte precum:

- ☞ întocmirea programelor astfel încât acestea să reprezinte în faza de elaborare a bugetului instrumentul de luare a deciziei cu privire la stabilirea priorităților din cadrul strategiei sectoriale, iar în faza de execuție bugetară să evidențieze eficiența cu care s-au cheltuit fondurile publice pentru atingerea scopului/țintei care face obiectul programului;
- ☞ recuperarea pe toate căile legale și virarea la bugetul de stat a sumei estimate la 202 mii lei, reprezentând drepturi salariale plătite în afara cadrului legal celor 11 persoane detașate în perioada martie 2018- decembrie 2018, precum și a accesoriilor (penalități și dobânzi de întârziere);
- ☞ calcularea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor plătite în afara cadrului legal începând cu luna ianuarie 2019, inclusiv a accesoriilor aferente, calculate până la momentul stingerii obligațiilor, astfel cum vor fi stabilite;
- ☞ evaluarea/reevaluarea tuturor bunurilor aparținând domeniului public al statului din administrarea entității auditate. Înregistrarea bunurilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor. Actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului evidențiat la MFP cu datele de identificare și cu valoarea bunurilor din domeniul public al statului din administrarea Ministerului Mediului și a entităților din subordine/sub coordonare/autoritate.

Prezentare

Ministerul Transporturilor (MT) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, fiind organizat și funcționând potrivit dispozițiilor *HG nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor*, cu modificările și completările ulterioare.

În calitate de autoritate publică centrală responsabilă cu implementarea politicilor de transport adoptate la nivelul Uniunii Europene, MT stabilește politica în domeniul transporturilor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și de armonizare a activităților de transport în cadrul politicii generale a Guvernului și îndeplinește rolul de autoritate de stat în domeniul transporturilor și al infrastructurii de transport.

În subordinea/sub coordonarea/autoritatea Ministerului Transporturilor funcționează:

→ în subordine:

- 15 spitale clinice căi ferate, finanțate din venituri proprii prin sistemul de asigurări sociale de sănătate;
- 3 instituții publice finanțate integral de la bugetul de stat;
- 4 instituții publice finanțate din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat;
- 7 instituții publice finanțate integral din venituri proprii.

→ sub autoritate: 25 de operatori economici din sectorul feroviar, rutier, naval și aerian.

Misiunea de audit a avut drept scop obținerea unei asigurări rezonabile asupra faptului că situațiile financiare auditate ale Ministerului Transporturilor nu conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori, permițând astfel să se exprime o opinie cu privire la măsura în care acestea sunt întocmite.

În anul 2018, situațiile financiare consolidate ale Ministerului Transporturilor auditate au inclus date și informații referitoare la activitatea desfășurată de către administrația centrală a ministerului și de 15 instituții publice din subordinea ministerului, respectiv trei spitale: *Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova*, *Spitalul Clinic Căi Ferate Iași*, *Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu* și de 12 instituții: *Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR)*, *Autoritatea pentru Reformă Feroviară*, *Aeroclubul României*, *Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (AIAS)*, *Autoritatea Feroviară Română (AFER)*, *Autoritatea Rutieră Română*, *Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER)*, *Clubul Sportiv Rapid*, *Școala Superioară de Aviație Civilă*, *Autoritatea Navală Română Constanța*, *Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale – CERONAV Constanța* și *Agenția de Investigare Feroviară Română – AGIFER*.

Opinia de audit

La nivelul ordonatorului principal de credite s-a exprimat o **opinie contrară**, având în vedere constatările și opiniile exprimate în misiunile de audit financiar desfășurate și la nivelul instituțiilor din subordinea Ministerului Transporturilor, precum și faptul că valoarea totală a abaterilor este semnificativă. Au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia și pentru înlăturarea erorilor și deficiențelor identificate.

De asemenea, în urma acțiunilor de audit financiar efectuate asupra operațiunilor financiar-contabile la instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor au rezultat următoarele:

- ❖ au fost emise **patru certificate de conformitate** pentru *Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER)*, *Clubul Sportiv Rapid*, *Școala Superioară de Aviație Civilă* și *Agenția de Investigare Feroviară Română - AGIFER*;
- ❖ au fost exprimate **trei opinii de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, pentru: *Autoritatea pentru Reformă Feroviară*, *Autoritatea Rutieră Română* și *Spitalul General Căi Ferate Sibiu*;
- ❖ au fost exprimate **opt opinii contrare** pentru: *Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR)*, *Aeroclubul României*, *Autoritatea Feroviară Română (AFER)*, *Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (AIAS)*, *Autoritatea Navală Română Constanța (ANR)*, *Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale – CERONAV Constanța*, *Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova* și *Spitalul Clinic Căi Ferate Iași*.

Opinia contrară a fost determinată de efectele denaturărilor semnalate și prezentate în situațiile financiare, în ansamblul lor și de faptul că acestea nu prezintă fidel performanța financiară a Ministerului Transporturilor la 31 decembrie 2018, poziția financiară și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Constatări

În cadrul misiunii de audit financiar, la *Ministerul Transporturilor* s-au constatat abateri care privesc modul de reflectare în evidența contabilă a unor elemente patrimoniale sau a unor operațiuni derulate în cadrul activității specifice, care au influențat acuratețea situațiilor financiare, semnificative fiind cele prezentate în continuare.

Cheltuielile aferente deconturilor justificative depuse de operatorii economici pentru cheltuieli, cu facilitățile de transport acordate diferitelor categorii sociale, întocmite pentru anul 2017, nu au fost recunoscute în contabilitatea ministerului în exercițiul financiar la care se referă, acestea denaturând situațiile financiare ale anului 2018. Astfel, s-a constatat nerespectarea cerințelor principiului contabilității pe bază de angajamente în sensul că ministerul a înregistrat și plătit în cursul anului 2018 deconturi justificative aferente exercițiului financiar 2017, în sumă de 12.102,6 mii lei. Neînregistrarea deconturilor justificative aferente facilităților de transport în exercițiul bugetar la care se referă a condus la:

- majorarea nejustificată a cheltuielilor operaționale (cheltuieli cu subvenții și transferuri) în anul 2018 și a rezultatului reportat cu suma de 12.102,6 mii lei;
- majorarea nejustificată a rezultatului patrimonial al exercițiului financiar 2018 (deficit) cu suma de 12.102,6 mii lei.

Deconturile justificative aferente exercițiului financiar 2018 și înregistrate eronat pe cheltuiala anului 2019, în cuantum de 12.436,8 mii lei, au fost corectate și înregistrate în contul „Rezultatul reportat”.

Evidența angajamentelor bugetare și legale aferente facilităților de transport acordate de la Capitolul „Asigurări și asistență socială” nu a fost realizată în concordanță cu prevederile legale în vigoare. De asemenea, valoarea angajamentelor legale raportate prin contul de execuție la data de 31.12.2018 reflectă doar parțial obligațiile de plată ale ministerului, datorate în baza deconturilor primite în anul 2018 și nedecontate până la sfârșitul anului, valoarea estimată a acestor obligații fiind de 8.192,6 mii lei.

Ministerul nu a evidențiat corespunzător obiectivele de investiții finalizate, recepționate și date în folosință, reprezentând construcția infrastructurii de acces la cel de-al doilea pod peste Dunăre de la Calafat-Vidin, în cuantum de 23.522 mii lei (reprezentând facturi emise de antreprenor în baza ultimelor certificate de plată întocmite de consultant în anul 2017). Aceste sume au fost trecute în conturile de active fixe abia în luna iulie 2018, denaturând astfel informațiile prezentate în situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar 2018. Evidențierea necorespunzătoare a acestor obiective de investiții finalizate, recepționate și date în folosință a condus la majorarea nejustificată, cu suma estimată de 23.522 mii lei, a cheltuielilor operaționale (cheltuieli de capital) și a deficitului patrimonial, raportate în situațiile financiare ale anului 2018.

S-au raportat eronat în contul de execuție a cheltuielilor pentru activitatea de privatizare sumele stabilite prin Sentința arbitrală nr. 71/11.07.2018, aceste cheltuieli nefiind de natura activităților desfășurate în cadrul procesului de privatizare. Potrivit *OUG nr. 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex-ISPA*, sumele necesare pentru continuarea și finalizarea proiectelor ex-ISPA, inclusiv TVA aferentă acestora, se asigură de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor – titlu „Alte transferuri”, alineat „Cheltuieli neeligibile ISPA”. Însă, ministerul a raportat eronat în „Contul de execuție bugetară – Cheltuieli”, Cap. „Privatizare”, titlu II – „Bunuri și servicii”, alineat „Alte cheltuieli cu bunuri și servicii”, sumele stabilite prin Sentința arbitrală nr. 71/11.07.2018, ceea ce a condus la denaturarea datelor raportate atât în Contul de execuție a bugetului activității de privatizare și în Contul de execuție aferent bugetului activității aparatului propriu al ministerului, cât și în Bugetul general consolidat pe anul 2018.

Neimplementarea în totalitate a dispozițiilor privind control intern managerial în conformitate cu prevederile *OSGG nr. 600/2018* a condus la neasigurarea în toate cazurile a conformității cu legile, regulamentele și politicile interne. Astfel, s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate după cum urmează:

- o Regulamentul de organizare și funcționare (ROF) al Ministerului Transporturilor nu a fost actualizat în urma modificării structurilor organizatorice aprobate în anul 2018;
- o nu au fost elaborate rapoartele anuale de monitorizare a performanțelor;
- o nu au fost elaborate/actualizate proceduri operaționale pentru toate activitățile desfășurate în cadrul ministerului;
- o nu au fost stabilite și aprobate toate tipurile de informații necesare desfășurării proceselor entității.

Pe parcursul misiunii de audit, Ministerul Transporturilor a luat următoarele măsuri:

- prin *OMT nr. 845/16.05.2019* a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare (ROF) pentru structura organizatorică aprobată prin *OMT nr. 1614/26.10.2018* (Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini);
- potrivit *Hotărârii nr. 65/30.07.2019*, Comisia de monitorizare a SCIM a avizat „Raportul pentru monitorizarea performanțelor aferent anului 2018”, raport elaborat pe baza informațiilor primite de la structurile organizatorice din cadrul Ministerului Transporturilor (Standardul 7 – Monitorizarea performanțelor).

Din verificarea modului în care s-a organizat și derulat operațiunea de inventariere generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii s-a concluzionat că:

- pentru activele financiare reflectate în soldul contului „*Titluri de participare*” entitatea nu a efectuat inventarierea în conformitate cu prevederile legale în vigoare și nu a prezentat listele de inventariere pentru această poziție din bilanț. În cuprinsul *Procesului-verbal privind valorificarea inventarierii*, Comisia de inventariere menționează doar faptul că situația coincide cu cea înregistrată la data de 31.12.2016 (12.347,7 mii lei) și se compară situația scriptică cu cea faptică la data de 31.07.2017;
- la data de 31.08.2018, în evidența contabilă a Ministerului Transporturilor au fost înregistrate titluri de participare în valoare de 12.363.710,8 mii lei, pentru care entitatea nu a prezentat documente justificative din care să rezulte inventarierea acestor titluri.

Din analiza și verificarea modului de aplicare a reglementărilor privind domeniul public al statului s-a constatat neînregistrarea în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public a mijloacelor fixe rezultate în urma construcției infrastructurii rutiere și feroviare conexe la podul de la Calafat-Vidin, în cuantum de 394.951,4 mii lei. În timpul acțiunii de audit, ca urmare a observațiilor formulate de Ministerul Finanțelor Publice în anul 2017 în legătură cu proiectul de act normativ pentru infrastructură rutieră conexă întocmit în anul 2016, a fost transmis pe circuitul intern de analiză și avizare din cadrul Ministerului Transporturilor raportul de reevaluare a bunurilor imobile ce alcătuiesc infrastructura rutieră conexă la podul de la Calafat-Vidin.

La stabilirea drepturilor salariale pentru persoanele detașate, Ministerul Transporturilor nu a aplicat prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, ci a acordat drepturile salariale cele mai avantajoase, conform contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatorii de la care au fost detașați, valoarea salariilor de la angajatori fiind mai mare decât valoarea salariilor de bază prevăzute în *Legea-cadru nr. 153/2017*, aferente funcțiilor pentru care au fost detașate. În urma recalculării drepturilor pentru perioada verificată s-a constatat producerea unui prejudiciu reprezentat de diferența de salariu brut acordat nelegal în cursul anului 2018 persoanelor detașate, inclusiv contribuția angajatorului pentru muncă, în cuantum de 107 mii lei.

Numirea în funcții publice de către ordonatorul de credite a persoanelor detașate de la operatori economici, privați sau de stat, cu acordarea drepturilor salariale mai avantajoase, cele prevăzute în CIM de la alți angajatori, a condus la:

- efectuarea de plăți nelegale din bugetul de stat pentru salarii acordate la un nivel superior celui stabilit prin *Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*;
- nerespectarea principiilor prevăzute de *Legea nr. 153/2017* și generarea unor situații de discriminare în rândul personalului angajat pe aceeași funcție.

Prin Bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pentru anul 2018, Ministerul Transporturilor, în calitate de ordonator principal de credite, nu a alocat, în totalitate, fondurile solicitate de către ordonatorul terțiar de credite ARF în vederea realizării unei baze de date comune pentru implementarea sistemului de ticketing privind asigurarea interoperabilității sistemelor de ticketing deținute de către operatorii de transport feroviar public de călători. În consecință, nu s-a realizat implementarea sistemului de ticketing și nu s-a asigurat interoperabilitatea sistemelor de ticketing deținute de către operatorii de transport feroviar public de călători.

Entitatea auditată a acordat subvenții pentru serviciile de transport pasageri în localitățile din Delta Dunării și în municipiul Tulcea, în baza tarifelor subvenționate stabilite și avizate în anul 2015, fără a prezenta și cuprinde în contractele subsecvente încheiate cu prestatorul de servicii publice pentru anul 2018 condițiile obligatorii prevăzute de reglementările legale în vigoare privind modalitatea de calcul și perioadele în care se efectuează regularizarea cuantumului subvențiilor. În aceste condiții nu pot fi identificate elementele prin care să fie determinată valoarea realizabilă a veniturilor subvenționate, existând riscul supraevaluării subvențiilor acordate de la bugetul de stat.

Au fost identificate sume plătite în urma dispozițiilor instanței, reprezentând dobânzi legale pentru achitarea cu întârziere a contravalorii serviciilor de transport pe calea ferată prestate de CFR Călători, în sumă totală de 4.211 mii lei. Sumele achitate conform dispozițiilor instanței reprezintă sume suplimentare, nejustificate, plătite de la bugetul de stat. Acestea nu sunt obligații stipulate în acte normative, sunt sancțiuni stabilite de instanță pentru prejudiciul produs creditorului.

Referitor la activitatea Metrorex, din analiza prevederilor Contractului de servicii publice de transport de călători cu metroul nu rezultă îndeplinirea cerinței obligatorii prevăzute de *OUG nr. 12/2016*, cea de *stabilire a modalităților de calculare a cheltuielilor legate de prestarea de servicii*, în condițiile în care:

- ✓ Metrorex realizează venituri din activități diverse, care sunt conexe serviciului public, cărora le sunt asociate cheltuieli care nu pot fi luate în calculul cheltuielilor eligibile (cu titlu de exemplu, cheltuielile cu utilitățile pentru spațiile închiriate);
- ✓ indicatorul *Cost unitar per tren km-lei* se stabilește în baza cheltuielilor eligibile aferente serviciului public de transport cu metroul.

Potrivit art. II alin. (3) lit. e) din OUG nr. 12/2016 pentru modificarea alin. (4) al art. 241 din Legea nr. 38/2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind aplicarea în domeniul transportului cu metroul a prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1.191/69 și nr. 1.107/70 ale Consiliului, contractul de servicii publice de transport de călători cu metroul trebuia să conțină în mod obligatoriu „stabilirea modalităților de calculare a cheltuielilor legate de prestarea de servicii”. Nestabilirea modalităților de calculare a cheltuielilor legate de prestarea de servicii poate conduce la efectuarea unor calcule eronate cu privire la costul unitar per tren km și, implicit, a compensației solicitate de la bugetul de stat.

Totodată, s-a constatat că practicile conducerii Ministerului Transporturilor nu au asigurat minimizarea costului resurselor aferente serviciilor de asistență, consultanță și reprezentare juridică ale entităților aflate sub autoritatea ministerului. Din verificarea modului în care au fost acordate pe parcursul anului 2018 avize favorabile pentru achiziția de servicii juridice, de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare rezultă faptul că Ministerul Transporturilor a avizat favorabil solicitări ale entităților aflate sub autoritatea acestuia, fără să analizeze încadrarea motivelor invocate de entități în prevederile OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative.

Acordarea cu ușurință a avizelor favorabile pentru achiziția de servicii juridice, de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare, fără analiza motivelor prezentate în solicitarea entităților beneficiare ale avizului de la minister, poate conduce atât la efectuarea unor cheltuieli neeconomice în bugetul acestor entități, cât și la producerea de prejudicii.

S-a identificat neconcordanța prevederilor legale (a legislației primare și secundare) în domeniul ce reglementează activitatea pentru emiterea certificatului de Gas-Free.

Recomandări

Recomandările formulate de Curtea de Conturi pentru conducerea Ministerului Transporturilor sunt:

- ☞ alocarea fondurilor necesare pentru asigurarea interoperabilității sistemelor de ticketing în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ analiza cauzelor care au dus la nerespectarea prevederilor legale privind angajamentele legale și bugetare concomitent cu elaborarea și aprobarea unor proceduri scrise și formalizate privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, în conformitate cu prevederile legale, particularizate, dezvoltate și actualizate în raport cu specificul entității;
- ☞ analizarea cauzelor care au dus la nerespectarea:
  - prevederilor legale și a normelor interne privind înregistrarea în contabilitate a obiectivelor de investiții finalizate, recepționate și date în folosință și luarea măsurilor care se impun pentru înlăturarea acestora. Extinderea verificărilor asupra tuturor activelor fixe în curs de execuție și înregistrarea în contabilitate a obiectivelor de investiții finalizate și recepționate, conform prevederilor legale în vigoare;
  - prevederilor legale privind urmărirea, evidența și raportarea cheltuielilor pentru continuarea și finalizarea proiectului de investiții la podul de la Calafat-Vidin și luarea măsurilor care se impun pentru înlăturarea acestora;
  - prevederilor legale privind înregistrarea în contabilitate a deconturilor justificative aferente facilităților de transport acordate diferitelor categorii sociale și luarea măsurilor care se impun pentru înregistrarea în contabilitate a acestora, conform prevederilor legale în vigoare.
- ☞ actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu valoarea imobilelor (terenuri și construcții) rezultate în urma proiectului de investiții privind construcția infrastructurii conexe, rutiere și feroviare, la podul de la Calafat-Vidin;
- ☞ elaborarea și aprobarea unor proceduri scrise și formalizate privind modul de evidență și raportare a sumelor stabilite prin titluri executorii în sarcina instituției publice, precum și elaborarea, aprobarea și actualizarea procedurilor operaționale pentru toate activitățile din cadrul ministerului, în conformitate cu prevederile legale, particularizate, dezvoltate și actualizate în raport cu specificul entității;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului Ministerului Transporturilor în anul 2019, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate;

- ☞ extinderea verificărilor și stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata drepturilor salariale pentru persoanele detașate de la alți angajatori, cu încălcarea prevederilor *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, și recuperarea acestuia în condițiile legii. De asemenea, se va realiza recalcularea drepturilor salariale aferente tuturor persoanelor detașate de la alți angajatori, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ includerea în contractele încheiate a modului de calcul al subvenției acordate și a perioadelor în care se efectuează regularizarea cuantumului subvențiilor, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, concomitent cu stabilirea tarifelor subvenționate;
- ☞ analiza formalizată efectuată de către conducerea ministerului asupra cauzelor care au condus la efectuarea cu întârziere a plăților aferente facilităților de călătorie și dispunerea măsurilor care se impun pentru înlăturarea acestora;
- ☞ recuperarea prejudiciilor reprezentate de cheltuielile suplimentare plătite de la bugetul de stat cu titlu de dobânzi legale în anul 2018, în baza sentințelor judecătorești. Extinderea verificărilor în interiorul termenului de prescripție până în prezent, stabilirea și recuperarea eventualelor prejudicii;
- ☞ amendarea Contractului de servicii publice de transport de călători cu metroul cu cerințele obligatorii privind stabilirea modalităților de calcul al cheltuielilor legate de prestarea de serviciu public efectuat de Metrorex;
- ☞ analizarea de către conducerea ministerului a efectelor financiare ale avizelor acordate pentru achiziția de servicii juridice, de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare și luarea măsurilor care se impun pentru revizuirea acestei proceduri;
- ☞ analiza aspectelor constatate privind activitatea de emitere a certificatului de Gas-Free și amendarea/co-relarea legislației primare și secundare cu activitatea efectiv desfășurată în domeniul inspecțiilor efectuate în vederea emiterii certificatelor de Gas-Free.

La nivelul entităților subordonate

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR) a fost înființat în temeiul *OG nr. 26/2011 privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier*, ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Transporturilor.

Constatările rezultate din misiunea de audit financiar vizează, în principal, aspecte referitoare la modul de organizare a evidențelor contabile, la modul de evidență și urmărire a veniturilor proprii cu respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, la neconcordanțe între evidența extracontabilă a angajamentelor și datele raportate prin contul de execuție bugetară, precum și deficiențe în procesul de inventariere anuală.

Din analiza și verificarea conturilor de debitori diverși s-a constatat faptul că nu a fost organizată evidența analitică a debitorilor din amenzi rezultate din procesele verbale de contravenție (încasate și neîncasate) întocmite în baza prevederilor art. 3 lit. c) din *OG nr. 26/2011 privind înființarea Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier*, în cuantum de 24.603 mii lei.

Referitor la analiza și verificarea modului de evidență și urmărire a veniturilor rezultate din activitatea desfășurată de ISCTR în perioada 2017-2018 s-au constatat nerespectarea cerințelor principiului contabilității pe bază de angajamente în sensul că veniturile din amenzi rezultate din procesele-verbale de contravenție întocmite în baza prevederilor art. 3 lit. c) din *OG nr. 26/2011*, în cuantum de 3.268,9 mii lei, au fost recunoscute în situațiile financiare anuale în momentul încasării lor de la contravenienți și nu în momentul constatării dreptului de creanță.

De asemenea, s-au constatat neconcordanțe între datele înregistrate în evidența extracontabilă, respectiv în balanța de verificare, privind evidența creditelor bugetare aprobate, angajamentelor bugetare și legale și datele raportate în contul de execuție, fiind încălcate normele metodologice aprobate prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1792/2002 privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*.

Totodată, s-a constatat nerespectarea legislației referitoare la organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv, respectiv:

- neactualizarea deciziilor privind organizarea și exercitarea CFPP cu noile proiecte de operațiuni;
- neelaborarea deciziilor de numire a persoanelor care exercită CFPP pe formatul prevăzut de normele legale;
- nesupunerea CFPP a unor proiecte de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv.

În timpul misiunii de audit a fost prezentat Cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu actualizat, Listele de verificare pentru operațiunile supuse controlului financiar preventiv

propriu și Deciziile prin care au fost stabilite operațiunile supuse controlului financiar preventiv propriu pentru persoanele desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv din cadrul entității.

S-au constatat diferențe între datele existente în evidența operativă și cele din contabilitate, în cuantum de 7.552 mii lei, reprezentând venituri din amenzi rezultate din PVCC-urile întocmite în perioada 2017-2018, dar neînregistrate în evidența contabilă și neîncasate la sfârșitul exercițiilor financiare.

În timpul misiunii de audit ISCTR a prezentat Lista înregistrărilor selectate – în lucru, prin care a fost organizată evidența contabilă a debitorilor din amenzi stabilite în baza proceselor-verbale de constatare a contravențiilor, atât pentru cele contestate, cât și pentru cele necontestate. Astfel, pentru anul 2017 a fost înregistrată valoarea proceselor-verbale de contravenție necontestate în sumă de 2.717 mii lei și a proceselor verbale de contravenție contestate în sumă de 860 mii lei, iar pentru anul 2018 a fost înregistrată valoarea proceselor-verbale de contravenție necontestate în sumă de 3.182 mii lei și a proceselor-verbale de contravenție contestate în sumă de 794 mii lei.

Recomandări

Recomandările formulate se referă la:

- ☞ completarea procedurii operaționale privind înregistrarea în contabilitate a debitorilor din amenzi cu prevederi referitoare la momentul înregistrării drepturilor de creanță în evidența contabilă a entității, conform prevederilor legale;
- ☞ raportarea în conturile de execuție a drepturilor constatate de încasat, rezultate din procesele-verbale de contravenție întocmite în baza prevederilor art. 3 lit. c) din *OG nr. 26/2011*, conform prevederilor legale în vigoare;
- ☞ organizarea evidenței angajamentelor bugetare și legale și raportarea acestora conform prevederilor legale în vigoare;
- ☞ luarea măsurilor formalizate pentru urmărirea și recuperarea creanțelor din amenzi rezultate din procesele-verbale de contravenție neîncasate, conform prevederilor legale în vigoare;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind raportarea în conturile de execuție a drepturilor constatate de încasat, rezultate din procesele-verbale de contravenție;
- ☞ completarea procedurilor referitoare la activitatea de CFPP și a celei privind înregistrarea în contabilitate a debitorilor din amenzi;
- ☞ implementarea integrală a cerințelor standardelor de control intern managerial, luarea măsurilor formalizate pentru urmărirea și recuperarea creanțelor din amenzi.

Autoritatea pentru Reformă Feroviară (ARF) este instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Transporturilor, înființată în anul 2016 în baza prevederilor *OUG nr. 62/2016 privind înființarea Autorității pentru Reformă Feroviară* și funcționează în baza *HG nr. 98/2017 privind organizarea și funcționarea Autorității de Reformă Feroviară și pentru modificarea și completarea HG nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor*, cu modificările și completările ulterioare, având ca scop reforma în sectorul feroviar.

Autoritatea pentru Reformă Feroviară este ordonator terțiar de credite și este finanțată integral de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor.

În anul 2018 au fost aprobate contracte de servicii publice de transport feroviar, care compun obligația de serviciu public și acte adiționale la acestea, doar în baza propunerilor operatorilor de transport feroviar licențiați, respectiv fără a fi respectate prevederile art. 7 din *HG nr. 231/2016 pentru aprobarea contractelor de servicii publice pentru perioada 1 ianuarie 2016-2 decembrie 2019 în transportul feroviar public de călători*, potrivit cărora: „*pentru crearea unei baze de date comune, operatorii de transport feroviar public de călători care au încheiat contracte de servicii publice vor asigura, începând cu data de 1 ianuarie 2017, interoperabilitatea sistemelor de ticketing pe care le dețin, în conformitate cu reglementările în vigoare. (...)*”. Asigurarea interoperabilității sistemelor de ticketing presupune asigurarea interoperabilității sistemelor de emiteră electronică a legitiimațiilor de călătorie pe calea ferată, fapt ce va permite ARF o abordare unitară a măsurării și raportării realizării indicatorilor tren-km și călători-km care stau la baza determinării și acordării subvențiilor pentru serviciul public de transport feroviar de călători. Această integrare se poate realiza prin intermediul unui instrument informatic de raportare comun tuturor operatorilor de transport feroviar de călători, respectiv prin furnizarea informațiilor printr-o aplicație de bază de date, motiv pentru care Autoritatea pentru Reformă Feroviară a solicitat Ministerului Transporturilor alocarea sumei de 1.023 mii pe articolul bugetar „Alte active fixe” pentru achiziționarea și încheierea contractului pentru pachetul software „Colectare, asamblare și verificare date indicatori serviciu public și calculul automat al subvențiilor acordate operatorilor de transport feroviar de călători” (...) și pachetul software pentru „Emiteră electronică de bilete la trenurile de călători în

trafic intern”, la care se adaugă serviciile asociate.(...)”. Această sumă a fost aprobată la rectificarea bugetului de stat pe anul 2018.

Astfel, din verificarea modului de justificare și decontare a sumelor aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli al ARF pe anul 2018 pentru subvenții privind transportul feroviar public de călători, Curtea de Conturi a constatat că:

- ✓ indicatorul tren-km a fost verificat de către ARF în baza listei de trenuri care compun pachetul minim social, confirmată de CN CFR SA;
- ✓ indicatorul călători-km a fost estimat numai în baza declarațiilor pe propria răspundere ale operatorilor de transport feroviar.

În consecință, fără o temeinică fundamentare și o cunoaștere reală a nevoii sociale de transport feroviar de călători există riscul acordării de compensații supraevaluate operatorilor de transport feroviar.

Din verificarea modului de înregistrare în contabilitate a facturilor primite de la furnizorii de bunuri și servicii s-a constatat denaturarea cheltuielilor cu bunuri și servicii și a datoriilor comerciale prezentate în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018 cu suma de 8,7 mii lei, ca urmare a neînregistrării unor facturi emise de furnizori pentru serviciile prestate în luna decembrie 2018.

În timpul misiunii, conducerea entității a amendat și aprobat Procedura operațională „Monografia contabilă privind înregistrarea în contabilitate a principalelor operațiuni din cadrul Autorității pentru Reformă Feroviară” cu prevederi referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a cheltuielilor conform principiului contabilității de angajamente, precum și raportarea acestora în contul de execuție bugetară

S-a constatat implementarea parțială de către Autoritatea pentru Reformă Feroviară a Standardelor controlului intern/managerial nr. 2 „Atribuții, funcții, sarcini” și nr. 3 „Competență, performanță”, în conformitate cu prevederile OSGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

Prin contractele de servicii publice cu operatorii de transport feroviar de călători pentru perioada 2016 – 2019, ce fac obiectul HG nr. 231/2016, s-au aprobat pachete minime sociale/obligații de serviciu public cu o valoare mai mare decât creditele bugetare aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Transporturilor. Astfel, s-a constatat că prin contractele de servicii publice/actele adiționale au fost aprobate angajamente legale (compensații anuale necesare) mai mari decât angajamentele bugetare aprobate prin bugetul Ministerului Transporturilor cu această destinație, în sumă totală de 741.491 mii lei.

Cu ocazia auditului s-a constatat introducerea în Contractele de servicii publice încheiate cu operatorii de transport feroviar public de călători pentru perioada 2016-2018, în temeiul HG nr. 231/2016, a sintagmei „venituri minime obligatorii de realizat”, care reprezintă cota de 15% din veniturile totale aferente activității de transport de călători la trenurile Regio și 35% din veniturile totale aferente activității de transport de călători la trenurile Interregio, reglementare care excede prevederile art. 5 alin. (4) din OUG nr. 12/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Din analiza datelor și documentelor prezentate de către entitatea verificată s-a constatat modul neuniform de asigurare a compensației pentru toți operatorii de transport feroviar care au contracte de servicii publice legal încheiate. Pentru exercițiile financiare 2017-2018, în condițiile asigurării de la bugetul de stat a unui procent cuprins între 75,81% și 80,92% din necesarul compensației stabilit prin pachetul de servicii aprobat, la nivelul operatorilor de transport feroviar de călători, ponderea sumelor acordate potrivit contractelor față de necesar are o distribuție cuprinsă între 55% (Softrans SRL) și 100% (Astra Trans Carpathic SRL).

Nerespectarea prevederilor legale referitoare la modul de asigurare a sumelor aferente compensației de serviciu public pentru toți operatorii de transport feroviar care au contracte de servicii publice legal încheiate poate determina riscul de alocare ineficientă a fondurilor publice.

Recomandări

Conducerea Autorității pentru Reformă Feroviară va dispune măsuri pentru:

- ☞ asigurarea interoperabilității sistemelor de ticketing, respectiv a sistemelor de emisie electronică a legitimațiilor de călătorie pe calea ferată, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ stabilirea criteriilor de dimensionare a pachetului minim social, de dimensionare a rutelor de circulație, a categoriilor și numărului de trenuri care compun pachetul minim social, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate;
- ☞ aprobarea actelor adiționale la contractele de servicii publice pe anul 2019, potrivit legii;
- ☞ corelarea prevederilor actelor normative cu privire la introducerea sintagmei „venituri minime obligatorii de realizat”, definirea și fundamentarea nivelului acestuia;

- ☞ analiza formalizată a cauzelor care au condus la alocarea diferențiată a sumelor de la bugetul de stat pentru compensații aferente serviciului public de transport feroviar de călători și luarea măsurilor legale;
- ☞ Implementarea integrală a standardelor de control intern managerial nr. 2 „*Atribuții, funcții, sarcini*” și nr. 3 „*Competență, performanță*” în conformitate cu prevederile legale privind controlul intern managerial al entităților publice.

Deficiențele constatate la **Aeroclubul României** constau în:

- nemajorarea Fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu valoarea a două active fixe (construcții) realizate din fonduri publice în anul 2018, în valoare de 440 mii lei, și cu diferențele din reevaluările efectuate asupra bunurilor de natura construcțiilor și terenurilor administrate de entitatea auditată, în valoare totală de 18.686 mii lei;
- existența unor neconcordanțe între datele din bilanța de verificare și cele din bilanțul contabil încheiat la 31.12.2018 în privința creanțelor bugetare și datoriiilor către bugete, cu suma totală de 779 mii lei.

În timpul misiunii de audit financiar entitatea a luat măsuri de înlăturare a abaterilor constatate.

La **Autoritatea Feroviară Română**, în urma auditului efectuat s-a constatat că execuția bugetului de venituri și cheltuieli a entității auditate nu a respectat principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, abaterile identificate constând în:

- neevidențierea în contabilitate și nereflectarea în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2018 a terenurilor și clădirilor aflate în administrarea entității. În timpul misiunii de audit financiar, entitatea a evidențiat în contabilitate terenurile și clădirile aflate în administrare;
- neînregistrarea în contabilitate și neraportarea unor creanțe cuvenite entității, reprezentând penalități contractuale, care nu au fost calculate și urmărite la încasare;
- înregistrarea direct pe cheltuielile entității, în loc de înregistrarea în contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*” a unor drepturi salariale nete și cheltuieli de executare datorate, precum și a contribuțiilor aferente, stabilite printr-o sentință executorie pronunțată în urma desfacerii abuzive a unui contract de muncă, și neefectuarea cercetării administrative;
- achiziția directă de servicii de transport aerian ce depășeau pragul valoric prevăzut de lege, în loc de organizarea unei proceduri de atribuire.

Recomandări

- ☞ urmărirea încasării la termen a veniturilor cuvenite entității din prestări servicii, iar, în caz de neîncasare la termenul scadent, calcularea și înregistrarea în evidența contabilă a penalităților de întârziere aferente, conform clauzelor contractuale, precum și urmărirea încasării acestora;
- ☞ înregistrarea în contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*” a sumei de 429 mii lei, constituirea unei comisii, efectuarea cercetării administrative cu privire la cauzele întocmirii nelegale a deciziei de concediere, stabilirea eventualelor persoane răspunzătoare, înregistrarea corespunzătoare, după caz, a debițului și luarea măsurilor legale de recuperare sau, înregistrarea pe cheltuieli în condițiile legii;
- ☞ asigurarea aplicării procedurilor de atribuire corespunzătoare pragurilor valorice și a consultării pieței sau publicarea în SEAP a unui anunț de consultare, reglementate de cadrul legal aplicabil.

Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile – AIAS

Operațiunea de inventariere a patrimoniului aflat în administrarea entității la finele anului 2018 nu s-a realizat cu respectarea în totalitate a prevederilor legale în domeniu, astfel că, au fost constatate abateri de la regularitate și legalitate, având drept principală cauză neanalizarea soldurilor tuturor posturilor din bilanț și, în special, a soldului contului „*Debitor*”, cu ocazia inventarierii generale anuale, cu consecința raportării unor rezultate financiare și contabile neconforme cu realitatea, precum și nerealizarea resurselor financiare ale acesteia.

De asemenea, nu a fost înregistrată în evidența contabilă și nu a fost raportată în situațiile financiare încheiate la 31.12.2018 suma de 532 mii lei, reprezentând drepturi cuvenite în baza unei sentințe civile, definitivă prin nerecurare, în curs de executare silită.

Nu s-au făcut toate demersurile în vederea încasării sumei de 121,7 mii lei, aflată în soldul contului „*Debitor*” la 31.12.2018, reprezentând contravaloarea cotei de 0,275 euro/pasager îmbarcat, datorat de SC BLUAERO SRL – Aeroportul Internațional Bacău pentru perioada mai-octombrie 2013, precum și penalități calculate până la luna septembrie 2013, cu consecința stingerii prin prescriere a dreptului la acțiunea privind recuperarea acestor drepturi.

Recomandări

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor creanțelor certe rezultate din hotărâri definitive și irevocabile ale instanțelor de judecată, astfel încât situațiile financiare încheiate la 31.12.2019 să reflecte realitatea patrimonială;
- ☞ identificarea tuturor situațiilor în care nu s-a continuat executarea silită a creanțelor și în care, prin urmare, s-a prescris dreptul la acțiune, stabilirea, după caz, a persoanelor răspunzătoare pentru inacțiune în cadrul termenului de prescripție, înregistrarea corectă a debitelor și luarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciilor astfel create.

Autoritatea Navală Română Constanța – ANR

S-a constatat că ANR, deși a ținut cont în fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli și de excedentul rezultat din execuția bugetară aferentă anului 2017, în sumă de 34.752 mii lei, previzionând credite de angajament definitive în sumă de 110.681 mii lei, totuși angajamentele bugetare și angajamentele legale au fost efectuate semnificativ sub nivelul prognozat, respectiv în sumă totală de 80.578 mii lei, rezultând plăți de 70.515 mii lei, corelate cu încasări realizate în sumă totală de 76.304 mii lei.

Nu au fost respectate în toate cazurile prevederile stabilite prin Contractul colectiv de muncă în ceea ce privește numărul de salarii de bază stabilit a fi constituit drept garanție în numerar pentru acoperirea eventualelor pagube cauzate în gestiune. Valoarea estimativă a erorilor/abaterilor constatate este de 65 mii lei și reprezintă diferența dintre valoarea garanției materiale necesar a fi constituită și soldul garanțiilor materiale individuale înregistrat la 31.12.2018.

În perioada aprilie 2017- decembrie 2018, ANR a acordat angajaților, nelegal, drepturi de natură salarială constând în ajutoare și cadouri în sumă brută de 5.050 mii lei, din care suma de 4.358 mii lei a intrat sub incidența *Legii nr. 78/2018 privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială*, iar suma de 692 mii lei, aferentă perioadei martie-decembrie 2018 este considerată plată nelegală. Pentru suma de 692 mii lei, ANR a achitat la bugetul de stat impozite și contribuții în sumă de 293 mii lei, rămânând de recuperat suma netă de 399 mii lei. În plus, în Contractul colectiv de muncă negociat la nivelul ANR au fost incluse unele clauze privind acordarea de drepturi în bani și în natură, altele decât cele prevăzute de legislația în vigoare pentru categoria de personal specifică entității, cu încălcarea prevederilor legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice și dialogul social. Aceste erori în activitatea de încadrare și stabilire a drepturilor salariale ale personalului entității au fost generate de modul deficitar de organizare a activităților în cadrul Serviciului resurse umane-salarizare, respectiv de organizare a dosarelor de personal.

S-au mai constatat abateri în ceea ce privește prioritizarea unor investiții și ineficiența utilizării fondurilor bugetare pentru obiective de investiții care nu pot fi utilizate. Valoarea estimativă a erorilor/abaterilor constatate este de 535 mii lei și reprezintă contravaloarea lucrărilor executate pentru asigurarea funcționării celor două construcții plutoare din cadrul Căpităniei Hârșova.

Referitor la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului s-a constatat existența unei subdimensionări a personalului de specialitate din cadrul ANR, în timp ce autoritatea a „externalizat”, în baza unui ordin al ministrului transporturilor (*Ordinul nr. 813 din 25 iunie 2008 privind procedurile de inspecție și supraveghere a operării navelor de transport produse petroliere, gaze lichefiate și substanțe lichide nocive în terminalele din porturile românești*), o parte dintre atribuțiile sale de inspecție tehnică către agenți economici privați, autorizați de ANR pentru „activități de testări și analize tehnice”, în vederea emiterii certificatului de „Gas-Free” la navele tanc.

În urma verificării aspectelor la nivelul Ministerului Transporturilor s-a recomandat *analiza formalizată a aspectelor constatate și amendarea/corelarea legislației primare și secundare cu activitatea efectiv desfășurată în domeniul inspecțiilor efectuate în vederea emiterii certificatelor de Gas-Free*.

Recomandări

- ☞ stabilirea, fundamentarea și aprobarea corespunzătoare a destinației excedentului ANR, în vederea utilizării acestuia și a echilibrării bugetului de venituri și cheltuieli;
- ☞ încheierea actelor adiționale la contractele de garanție cu salariații gestionari, calcularea, reținerea și virarea în conturile de garanții deschise la bancă a ratelor lunare stabilite prin contractele încheiate, conform cadrului legal în vigoare;
- ☞ refacerea actelor adiționale la contractele individuale de muncă, conform prevederilor Contractului colectiv de muncă, în cazurile identificate în actul de control;

- ☞ stabilirea unei proceduri privind organizarea dosarelor de personal de către serviciile de resurse umane-salarizare din cadrul ANR și al căpităniilor zonale;
- ☞ identificarea și punerea în practică a unei soluții tehnice eficiente, care să asigure permanent accesul și utilizarea celor două obiective plutitoare de la Căpitănia Hârșova în scopul pentru care au fost executate;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de plata nelegală a unor drepturi de natură salarială prin excederea cadrului legal și recuperarea integrală a acestuia în interiorul termenului general de prescripție;
- ☞ negocierea și stabilirea unor clauze în Contractul colectiv de muncă al angajaților ANR, care să aibă prevedere în cadrul legal aplicabil salarizării persoanelor plătite din fonduri publice;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de încadrarea eronată pe funcții a unor angajați ai ANR și recuperarea integrală a acestuia, în termenul legal de prescripție;
- ☞ odată cu încheierea noului Contract colectiv de muncă pentru anul 2019 se impune extinderea verificărilor asupra modului de încadrare și salarizare a tuturor salariaților din ANR.

La Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale – CERONAV Constanța

În urma verificării cuantumului garanțiilor gestionare reținute persoanelor care gestionează bunuri materiale și bănești s-a constatat că în urma majorării salariilor întregului personal, inclusiv ale persoanelor încadrate în funcții gestionare, nu s-a procedat la actualizarea cuantumului acestora în raport cu noile salarii, așa cum prevede *Legea nr. 22/1969 (*actualizată*) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor agenților economici, autorităților sau instituțiilor publice*.

S-a constatat că în perioada 2016-2018 au fost acordate salariaților unele drepturi și avantaje în bani, reprezentând ajutoare de boală, prime și cadouri pentru angajați și pentru copiii acestora cu ocazia unor sărbători, precum și decontarea cheltuielilor de transport la și de la locul de muncă, astfel cum au fost prevăzute la art. 74 – „Măsuri de protecție socială” prin Contractul colectiv de muncă negociat la nivelul entității, drepturi și avantaje care exced legislației salarizării personalului angajat în sistemul bugetar (*Legea nr. 284/2010 și Legea nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare). Valoarea erorii/abaterii cuantificate este în sumă de 1.197,8 mii lei și constă în plățile nelegale aferente unor drepturi de natură salarială și în alte avantaje în lei acordate personalului. Menționăm că dintre aceste plăți, suma de 244,9 mii lei reprezintă valoarea ajutoarelor acordate personalului contractual în anul 2018, în afara perioadei care intră sub incidența *Legii nr. 78/2018 privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială*.

În urma verificării modului de stabilire și plată a impozitelor și taxelor locale s-a constatat că entitatea deține clădiri în proprietate, destinate realizării obiectului de activitate, în trei locații de pe raza municipiului Constanța și o locație pe raza municipiului Galați. În cazul municipiului Galați, pentru clădirea construită și recepționată în anul 2016 a fost stabilit prin decizie și plătit impozitul pe clădiri atât pentru anul 2017, cât și pentru anul 2018. În schimb, pentru clădirile situate în municipiul Constanța nu au fost emise decizii de impunere de către SPIT Constanța și nu a fost achitat impozitul pe clădiri convenit bugetului local, deși, după cum rezultă din extrasele de carte funciară eliberate de OCPI, acestea figurează ca fiind în proprietatea CERONAV. Valoarea impozitului pe clădirile proprietate CERONAV, situate în municipiul Constanța, pe perioada 2016-2019 este de 1.220,6 mii lei.

Recomandări

- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând sume aferente cheltuielilor de transport decontate angajaților, precum și prime, cadouri acordate angajaților și copiilor acestora cu ocazia unor sărbători și recuperarea acestuia în cadrul termenului legal de prescripție.

La **Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova**, misiunea de audit financiar a scos în evidență faptul că situațiile financiare nu sunt întocmite corect, întrucât, pe lângă existența unor erori și omisiuni de înregistrare a unor sume considerabile, nu toate proiectele de operațiuni au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu prin semnătura persoanei în drept.

Astfel, în bilanța de verificare și în bilanțul contabil întocmite la 31.12.2018 nu au fost înregistrate provizioane în valoare totală de 868 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială câștigate în instanță, și nu a fost reflectată în situațiile financiare aferente anului 2018 valoarea indemnizațiilor pentru concedii medicale și pentru accidente de muncă și boli profesionale nerecuperate de la CAS Dolj și CJP Dolj, în valoare de 142 mii lei.

În plus, s-a mai constatat înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor elemente patrimoniale în valoare de 322 mii lei, din care 237 mii lei reprezintă obligația fiscală principală și dobânzile aferente eșalonării la plată rămase de achitat la 31.12.2018, nereflectate în situațiile financiare aferente anului 2018, iar 85 mii lei

reprezintă creanță de încasat de entitatea verificată, de asemenea, nereflectată în situațiile financiare aferente anului 2018.

Serviciile medicale prestate și validate în anul 2018 au fost facturate către Casa de Asigurări de Sănătate Dolj (CAS Dolj) doar la nivelul sumelor contractate (6.977 mii lei) și nu la nivelul realizărilor validate (7.275 mii lei), astfel încât valoarea serviciilor realizate de spital, validate de CAS Dolj, dar nefacturate, neînregistrate în evidență contabilă și neraportate în situațiile financiare, este de 298 mii lei.

În timpul misiunii de audit entitatea a întocmit facturile în valoare totală de 298 mii lei și le-a înregistrat în contabilitate.

Din verificarea modului de înregistrare în evidența financiar-contabilă a veniturilor proprii obținute de entitatea verificată în cursul anului 2018 s-a constatat faptul că sumele alocate spitalului din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) pentru acoperirea creșterilor salariale (8.441 mii lei, au fost înregistrate în mod eronat în evidența financiar-contabilă ca fiind venituri proprii, respectiv în contul „Venituri din vânzări de bunuri și servicii”, contrar prevederilor legale potrivit cărora subvențiile acordate se înregistrează în contul „Finanțarea din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate”.

Entitatea nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a urmărit spre încasare venituri în valoare totală de 122 mii lei, reprezentând valoarea serviciilor realizate, invalidate și nedecontate de CAS Dolj.

În ceea ce privește modul de realizare a veniturilor proprii s-a constatat că există creanțe în sumă de 1,7 mii lei, provenite din clienți neîncasați, pentru care s-a împlinit dreptul de a cere executarea silită, iar pentru veniturile din chirii și din prestări servicii nu au fost calculate, facturate și încasate *penalități de întârziere* pentru nerespectarea termenelor contractuale de plată de către:

- a) chiriașii de spații aflate în administrarea Spitalului;
- b) beneficiarii serviciilor medicale prestate de Spital.

Deși conducătorii entităților publice au obligația de a organiza controlul financiar preventiv propriu, s-a constatat că în cadrul Spitalului Clinic Căi Ferate Craiova, această formă de control intern nu a fost exercitată în mod corespunzător, întrucât nu toate proiectele de operațiuni au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu. Nu au fost supuse controlului financiar angajamente legale reprezentând contractul de furnizare a serviciilor medicale spitalicești, respectiv contractul de prestări servicii medicale.

În ceea ce privește evaluarea sistemului de control intern s-au constatat următoarele deficiențe:

- nu există proceduri anticorupție sau verificări care să urmărească orice formă de corupție, fraudă, iregularitate sau diverse încălcări ale regulilor;
- nu s-a procedat la inventarierea funcțiilor sensibile la nivelul entității, fapt care prezintă risc semnificativ în raport cu obiectivele entității;
- nu sunt instituite controale interne pentru a asigura corecta aplicare a politicilor, normelor și procedurilor contabile, precum și a prevederilor normative aplicabile domeniului financiar-contabil.

În urma verificării documentelor prezentate s-a constatat faptul că nu a fost respectat termenul de efectuare a reevaluării la o perioadă de cel puțin o dată la trei ani. Astfel, ultima reevaluare a activelor fixe corporale aflate în patrimoniul Spitalului Clinic Căi Ferate Craiova a fost efectuată în luna decembrie 2015 doar pentru o parte din imobilele aflate în patrimoniul entității, evaluarea anterioară fiind efectuată la data de 31.03.2011.

Recomandări

- ☞ reflectarea în evidența contabilă a tuturor operațiunilor economico-financiare în momentul efectuării lor, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a entității;
- ☞ organizarea controlului financiar preventiv propriu asupra tuturor operațiunilor ce fac obiectul controlului financiar preventiv, potrivit legii;
- ☞ implementarea corespunzătoare a sistemului de control intern;
- ☞ asigurarea funcționării Comisiei mixte de analiză DRG și de revalidare a cazurilor invalidate și analizarea de către aceasta a cauzelor invalidării serviciilor medicale neînregistrate și neîncasate;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor serviciilor medicale invalidate și nedecontate de către CAS Dolj, dispunerea măsurilor legale ce se impun privind înregistrarea în evidența contabilă a veniturilor stabilite în urma analizei și luarea măsurilor legale de încasare;
- ☞ extinderea verificărilor cu privire la modul de stabilire a penalităților de întârziere la plată pentru neachitarea în termen a obligațiilor de plată ale persoanelor fizice și juridice, înregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă a accesoriilor datorate și inițierea măsurilor pentru încasarea acestora;
- ☞ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, cu respectarea întocmai a prevederilor legale;

- ☞ reevaluarea tuturor activelor fixe corporale și reflectarea rezultatelor reevaluării în evidența contabilă;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor persoanelor fizice și juridice care figurează cu debite neachitate, în vederea stabilirii prejudiciului total cauzat de neluarea măsurilor legale de încasare a veniturilor cuvenite în termenul de prescripție și recuperarea acestuia, inclusiv a beneficiilor nerealizate.

Spitalul General CF Sibiu nu a evaluat și evidențiat în afara bilanțului, în contul special, două aparate medicale primite în comodat, în valoare de 56 mii lei. În consecință, se impunea evaluarea și înregistrarea în afara bilanțului a acestor aparate medicale, acțiuni neîntreprinse de persoanele responsabile din cadrul entității până la data misiunii de audit. În plus, Spitalul General CF Sibiu nu a evaluat și înregistrat în contabilitate, în categoria obiectelor de inventar, un aparat medical deținut în proprietate.

Recomandări

- ☞ identificarea situațiilor de neînregistrare a unor operațiuni de intrare a elementelor patrimoniale, stabilirea valorii de înregistrare a acestora și efectuarea înregistrărilor contabile corespunzătoare, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ identificarea bunurilor primite spre utilizare, stabilirea valorii de înregistrare a acestora și înregistrarea în contabilitate, în conturile extrabilanțiere, conform prevederilor legale.

Spitalul Clinic Căi Ferate Iași

Au fost constatate mai multe erori de înregistrare în contabilitate și în ceea ce privește calculul unor penalități de întârziere, deficiențe în ceea ce privește constituirea garanțiilor materiale și a celor de bună execuție, precum și deficiențe în procesul de inventariere a tuturor creanțelor și datoriilor conform legislației în vigoare.

Nereflectarea în conturi în afara bilanțului a activelor fixe corporale (terenuri, clădiri) proprietate publică a statului, date în administrarea unităților sanitare, în sumă de 25.238 mii lei.

Date fiind schimbările intervenite în salariul tarifar în cursul anului 2018, entitatea nu a procedat la recalcularea garanțiilor materiale, concomitent cu modificarea corespunzătoare a contractelor de garanție. Valoarea abaterii este în sumă de 125 mii lei, reprezentând garanții materiale de constituit.

Nu s-au constituit garanții de bună execuție aferente contractelor subsecvente – furnizori în cuantumul prevăzut în contract, în valoare de 65 mii lei, pentru obiectivul de investiție „Lucrări refuncționalizare Corp B, etajele I și II”.

În timpul misiunii entitatea, a prezentat Polița de asigurare de garanții contractuale privind garanția de bună execuție în valoare de 65 mii lei și cu perioada de valabilitate 15.02.2019-31.12.2019.

Pentru eșantionul analizat s-a constatat că nu a fost încasată sau a fost încasată parțial garanția de bună execuție a contractelor de închiriere în sumă totală de 4.475,69 euro (estimată la cursul BNR din 27.02.2019 la valoarea de 21 mii lei) la data încheierii acestora, deși era stipulată drept clauză în acestea.

Nu s-a virat la bugetul de stat cota de 50% din sumele provenind din închirierea unor imobile sau a unor părți din acestea, aflate în administrarea spitalului și cuprinse în Inventarul bunurilor aparținând domeniului public al statului, respectiv Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, în sumă totală de 170 mii lei, aferentă exercițiului auditat pentru elementele cuprinse în eșantion.

Totodată, s-a constatat că nu au fost finalizate toate acțiunile inițiate la nivelul instituției pentru dezvoltarea sistemelor de control intern managerial, deficiențele identificate fiind consecința neelaborării procedurilor pentru toate activitățile desfășurate de structurile funcționale ale instituției și/sau caracterului incomplet al modului în care s-a realizat monitorizarea, sub aspectul implementării/aplicării unor proceduri operaționale. Astfel:

- procedurile operaționale reglementate de entitate nu acoperă toate activitățile entității auditate. Facem referire în acest sens la neelaborarea unor proceduri operaționale specifice urmăririi realizării veniturilor din contracte, cu privire la angajarea personalului cu atribuții de gestionar și constituire a garanțiilor materiale etc.;
- monitorizarea implementării unor proceduri (Procedura privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii) nu a fost realizată la un nivel satisfăcător, astfel încât să fie eliminată apariția unor erori în activitățile respective, erori depistate în urma misiunii de audit.

Din analiza documentelor prezentate, referitoare la inventarierea patrimoniului Spitalului Clinic Căi Ferate Iași, s-a constatat faptul că entitatea nu a efectuat inventarierea tuturor creanțelor și datoriilor conform legislației în vigoare.

Recomandări

- ☞ reflectarea reală și exactă în situațiile financiare a bunurilor patrimoniale aflate efectiv în administrarea instituției, înregistrarea și raportarea tuturor operațiunilor de intrare/ieșire a elementelor patrimoniale în contabilitate prin utilizarea corespunzătoare a conturilor contabile, conform funcțiunii stabilite în Planul de conturi;
- ☞ implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial;
- ☞ efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale (inclusiv a creanțelor și datorilor spitalului) cu respectarea în totalitate a prevederilor legale;
- ☞ stabilirea, înregistrarea în contabilitate și urmărirea în vederea încasării a tuturor obligațiilor de plată datorate de chiriași/concesionari pentru neplata în termen a chiriilor/redevențelor datorate;
- ☞ constituirea și reținerea garanțiilor datorate de către chiriași/concesionari;
- ☞ constituirea garanțiilor materiale/bănești de către toate persoanele angajate care îndeplinesc calitatea de gestor, în cuantumul prevăzut de lege;
- ☞ constituirea garanțiilor de bună execuție în cuantumul prevăzut de lege sau în contractele de achiziții publice încheiate;
- ☞ recuperarea indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă plătite angajaților, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare de la FNUASS plătite pe parcursul anului 2018 și anterior acestuia, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ stabilirea, înregistrarea în contabilitate și virarea la bugetul de stat, a cotei părți din sumele încasate din închirierea/concesionarea bunurilor proprietate publică a statului aflate în administrarea spitalului, potrivit legii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Prezentare

Ministerul Educației Naționale (MEN) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea Guvernului, provenit din reorganizarea în baza *OUG nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative* a Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, entitate care s-a desființat.

Ministerul Educației Naționale are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, formării profesionale și cercetării științifice universitare.

Opinia de audit

Având în vedere că situațiile financiare nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței sau a modificării poziției financiare a entității, că denaturările sunt semnificative și generalizate, astfel încât situațiile financiare, în ansamblul lor, nu sunt corecte, inducându-i în eroare pe utilizatorii acestora, ținând cont și de faptul că modul de administrare a patrimoniului public al statului nu este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea. Totodată, cuantumul semnificativ al valorii cumulate a abaterilor situat peste pragul de semnificație, denotă faptul că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu respectă în totalitate principiile legalității și regularității și că există deficiențe de exercitare a atribuției de coordonare, îndrumare, supraveghere și control al activității instituțiilor aflate în subordine și sub coordonare, Curtea de Conturi a exprimat o **opinie contrară**.

Constatări

Din verificările efectuate în ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, s-a constatat faptul că MEN nu a înregistrat în evidența contabilă acțiunile dobândite la Societatea „Editura Didactică și Pedagogică” SA și nu a efectuat demersurile necesare pentru modificarea Anexei 4b din *HG nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale*, cu modificările și completările ulterioare, pentru a trece societatea din categoria unităților aflate sub coordonare în cea a unităților aflate în subordine, astfel cum este prevăzut la art. 1. alin. (1) din *HG nr. 612/2018 privind înființarea Societății Editura Didactică și Pedagogică - S.A. ca urmare a reorganizării Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” prin transformare*. Valoarea acțiunilor deținute de MEN, în numele statului român, la EDP - SA este de 3.397,5 mii lei. În timpul misiunii de audit, MEN a înregistrat în contabilitate acțiunile deținute, în numele statului român, la Editura Didactică și Pedagogică SA.

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat și faptul că MEN a reflectat, în mod eronat, în situațiile financiare suma de 4.234 mii lei, primită pentru realizarea proiectelor de investiții finanțate din venituri obținute

de către România din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, reprezentând diferența neutilizată pentru realizarea proiectelor de investiții finanțate din această sursă și reflectate eronat în contul „Alte datorii față de buget”. Cauza care a determinat apariția acestei deficiențe o reprezintă necuprinderea în prevederile legale care reglementează utilizarea acestor fonduri a posibilității restituirii către Ministerul Finanțelor Publice sau a utilizării cu alte destinații a disponibilului rămas neutilizat după finalizarea proiectelor de investiții, în domeniile stabilite conform prevederilor art. 10 alin. (3) din *Directiva 2003/87/CE*.

MEN a prezentat în situațiile financiare date pentru care nu deține informații privind realitatea acestora, astfel:

- pentru suma de 96.508 mii lei nu se cunosc operațiunile economico-financiare care au generat-o și nici natura acestora. Cauza care a determinat apariția acestei deficiențe o constituie neefectuarea operațiunilor de predare-primire a actelor, documentelor și informațiilor cu ocazia încheierii unor proiecte, MEN limitându-se doar la preluarea în contabilitate a soldurilor conturilor, fără o verificare prealabilă a realității conținutului acestora;
- suma de 29 mii lei, existentă în contul „Rezultat reportat”, reprezentând sume neidentificate, pentru care se impune analiza componenței contului, identificarea sumei și reprezentarea corectă a acesteia în situațiile financiare;
- debite în sumă totală de 603 mii lei, sumă din care fac parte și salariile care ar fi trebuit virate în vederea reîntregii fondului de salarii la nivelul administrației centrale. Această situație se menține și la data misiunii de audit ca urmare a modului defectuos în care se realizează activitatea de inventariere a elementelor patrimoniale deținute de MEN.

Prin preluarea în evidența contabilă proprie a unor date și informații a căror realitate și regularitate nu a fost verificată cu ocazia preluării, entitatea se află în prezent în imposibilitatea de a furniza informații certe și reale privind activele, datoriile și capitalurile proprii, fapt ce a condus la denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare privind poziția și performanța financiară a MEN.

În ceea ce privește organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, Curtea de Conturi a constatat faptul că MEN nu a constituit un comitet de audit intern pentru a acționa în vederea creșterii eficienței activității de audit public intern, deși entitatea se încadrează în categoria instituțiilor publice centrale care derulează în cursul unui exercițiu bugetar un buget mai mare de 2.000.000.000 lei. În data de 8.01.2018, în baza referatului coordonatorului Compartimentului Audit Intern, ministrul educației naționale a emis *Ordinul nr. 3021 privind constituirea și nominalizarea membrilor Comitetului de Audit Intern în cadrul Ministerului Educației Naționale*, dar din verificarea efectuată s-a constatat faptul că, de la numirea Comitetului de Audit și până la data misiunii, nu a fost organizată nicio întrunire a acestuia, nu a fost numit președintele și nu a fost elaborat Regulamentul de organizare și funcționare a Comitetului. În această situație, Comitetul de Audit nu și-a atins scopul pentru care a fost constituit, respectiv acela de valorificare a rezultatelor auditului intern, de supervizare a activităților întreprinse pentru limitarea riscurilor interne și de supervizare a procesului de raportare financiară. Nefuncționarea Comitetului de Audit nu aduce ordonatorului de credite asigurarea valorificării activității de audit și nici îmbunătățirea/eficientizarea activității acestui compartiment.

În ceea ce privește calitatea gestiunii economico-financiare, Curtea de Conturi a constatat nerespectarea de către MEN a prevederilor legale în efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Având în vedere că inventarierea anuală are ca scop stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale fiecărei entități, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, neinventarierea acestora și neprezentarea fidelă a rezultatelor operațiunii au drept consecință denaturarea imaginii fidele pe care trebuie să o reflecte situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018. În plus, MEN nu a operat toate modificările la Anexa nr. 8 din *HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, cu modificările și completările ulterioare.

Acordarea drepturilor salariale, reprezentând compensarea în bani a concediilor de odihnă neefectuate de personalul din unitățile de învățământ preuniversitar, a fost stabilită în mod eronat. Cadrele de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar au solicitat efectuarea unui concediu de odihnă sau compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, luând în considerare prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* aplicabile cadrelor didactice (care acordă acestora dreptul de a efectua un număr de 62 de zile lucrătoare de concediu de odihnă) fără a se avea în vedere calitatea acestora de cadre de conducere, respectiv faptul că nu le sunt aplicabile prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011*, ci acelea ale *Legii nr. 53/2003 – Codul muncii*. Din centralizarea constatărilor inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București a rezultat faptul că au fost constatate o serie de disfuncționalități, care au cauzat prejudicii în sumă de 1.418 mii lei, din care a fost recuperată suma de 913 mii lei.

Drepturile salariale reprezentând daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii prin care s-au acordat drepturi salariale personalului din învățământ au fost stabilite în mod eronat, fapt ce a condus la efectuarea unor plăți nelegale din bugetul ministerului.

MEN nu a precizat în cuprinsul contractelor instituționale inițiale cuantumul sumelor alocate pentru finanțarea suplimentară și finanțarea studiilor universitare de doctorat, ceea ce a condus la utilizarea acestora ca finanțare de bază a universităților și la necuprinderea distinctă, în bugetele de venituri și cheltuieli ale acestora, a fondurilor pe cele două destinații.

Prezentăm în continuare două cazuri în care nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice destinate finanțării activității didactice a personalului din învățământul preuniversitar primar generează cheltuieli neeconomicoase.

Cazul referitor la încadrarea în regim de plată cu ora a personalului didactic de conducere, de îndrumare și control din unitățile de învățământ preuniversitar

Potrivit legislației în vigoare, cadrele didactice care ocupă funcții de conducere în unitățile de învățământ îndeplinesc concomitent atât atribuțiile specifice funcțiilor de conducere, îndrumare și control, cât și parte din atribuțiile de predare. Luând în considerare definirea termenului de „degrevare”, a fost completat cadrul legislativ care reglementează obligațiile didactice de predare, precum și încadrarea în regim de plată cu ora a personalului didactic de conducere degrevat. Din analiza datelor extrase din aplicația informatică EduSal, pentru un număr de 13 cadre didactice, care îndeplinesc funcții de conducere și care sunt degrevate parțial de norma didactică, pentru perioada septembrie 2018-aprilie 2019, au rezultat depășiri ale orelor efectuate în regim de plată cu ora, peste limita impusă de *Ordinul 4165/2018*, art. 3 alin. (f10). Procedând astfel, există riscul apariției unor disfuncționalități în îndeplinirea atât a atribuțiilor didactice, cât și a celor administrative în mod concomitent, misiunea cadrelor didactice respective fiind îngreunată.

Cazul referitor la activitatea didactică a personalului din învățământul preuniversitar primar

În conformitate cu prevederile *OMEN nr. 3371/2013 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar*, oferta educațională de parcurs în mod obligatoriu de către toți elevii care urmează același tip de program de formare (trunchi comun) cuprinde discipline pentru care s-a prevăzut posibilitatea efectuării acestora de către profesori de specialitate în regim de plată cu ora (limba română în clasele cu elevi aparținând minorităților care învață în limba română, limbi străine, limbile minorităților, școli cu profil de artă muzică, sport). Din verificările efectuate rezultă faptul că în sistemul de învățământ primar s-a creat posibilitatea ca profesorii din învățământul primar să nu își efectueze integral norma didactică (activitatea postului) ca urmare a lipsei prevederilor din cadrul legal, referitoare la activitățile care să suplinească aceste ore prestate de către profesorii de specialitate. În concluzie, aspectele prezentate necesită o analiză punctuală amănunțită și corectarea cadrului legal astfel încât să fie eliminate elementele care în prezent generează cheltuieli neeconomicoase și care conduc la încălcarea principiului bunei gestiuni financiare.

Curtea de Conturi a constatat numeroase deficiențe în derularea achiziției de manuale școlare de la Editura Didactică și Pedagogică SA pentru clasele I-VI, desfășurată în anul 2018, cele mai relevante dintre acestea fiind prezentate în continuare.

Contractele subsecvente contractului-cadru au fost semnate pentru un număr de exemplare de manuale școlare bazat pe datele din SIIIR, neconform situației reale rezultate din solicitările transmise de inspectoratele școlare, ceea ce conduce la premisa că, la data întocmirii referatului de necesitate, MEN nu a cunoscut numărul real al elevilor din sistemul de învățământ primar și gimnazial și nu a ținut cont de obligațiile prevăzute în *Legea nr. 1/2011 a educației naționale*, cu modificările și completările ulterioare, privind gratuitatea manualelor pentru profesori și biblioteci. De asemenea, lipsa solicitărilor pentru anumite manuale ridică semne de întrebare asupra necesității achiziției acestora. MEN a negociat și acceptat un preț mediu în condițiile unor date incomplete obținute din SIIIR. Referitor la documentele contractului subsecvent, MEN nu a urmărit întregirea documentației cu graficul de livrare, care trebuia întocmit până la data de 1.10.2018, și fișierele .pdf pentru manualele comandate, prezentate de către contractant cu „BUN DE TIPAR”, care trebuiau depuse după acordarea bunului de tipar. În aceste condiții, până la data de 15.10.2018, Editura Didactică și Pedagogică SA nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale asumate prin contractele subsecvente, acelea de livrare a manualelor pentru care a primit comenzi.

MEN nu a calculat penalitățile prevăzute la pct. 11.1 din Contractul subsecvent privind furnizarea manualelor școlare pentru clasele I-VI nr. 37/25.05.2018 pentru manualele școlare comandate și nelivrate, prezentate în Anexa nr. 1 la Referatul de necesitate nr. 365/7.11.2018 și nici nu a urmărit îndeplinirea de către Editura Didactică și Pedagogică SA a obligațiilor asumate prin Contractul-cadru privind furnizarea manualelor școlare pentru clasele I-VI nr. 8913/5.04.2018, Contractele subsecvente nr. 37/25.05.2018 și nr. 45/4.09.2018,

precum și Contractul nr. 63/12.11.2018 privind livrarea cantităților contractate, eliberând garanțiile de bună execuție deși contractele nu fuseseră executate integral de către Editura Didactică și Pedagogică SA.

MEN nu a procedat la o recalculare a prețului contractelor în condițiile în care s-a ales utilizarea prețului mediu, iar Editura Didactică și Pedagogică SA nu și-a îndeplinit obligațiile asumate (culpabil sau nu) în ceea ce privește cantitățile livrate.

Valoarea estimată a acestor deficiențe constatate este de 1.479 mii lei, din care 1.458 mii lei reprezintă valoarea manualelor contractate de MEN și nelivrate de Editura Didactică și Pedagogică SA, la care se adaugă penalități necalculate determinate de neîndeplinirea în termenele precizate a obligațiilor contractuale de către Editura Didactică și Pedagogică SA, în sumă totală de 21 mii lei.

Cauzele care au condus la producerea acestor deficiențe sunt:

- neînțelegerea la nivelul MEN a statutului Editurii Didactice și Pedagogice. Astfel, atât din cuprinsul minutilor ședințelor de negociere, cât și din discuțiile cu reprezentanții MEN s-a observat faptul că există tendința de a trata Editura Didactică și Pedagogică SA ca pe o instituție publică subordonată, fără a ține cont de legislația pe care aceasta trebuie să o respecte în virtutea statutului său de operator economic;
- nestabilirea necesarului de manuale școlare pe baza datelor asumate de inspectoratele școlare;
- deficiențe în funcționarea și utilizarea SIIIR. În cuprinsul minutilor ședințelor de negociere și al Raportului Corpului de control au fost menționate situații în care nu a funcționat programul informatic, iar actualizarea situației elevilor de către unitățile școlare nu s-a realizat cu promptitudine, fapt pentru care direcțiile de specialitate ale MEN nu cunoșteau cu operativitate situația reală a elevilor școlarizați, fapt ce afectează deciziile conducerii MEN, cu consecințe asupra utilizării cu economicitate, eficiență și eficacitate a fondurilor bugetare;
- lacune în exercitarea de către MEN a controlului asupra asigurării dotării unităților școlare cu manualele necesare unui proces didactic corespunzător în învățământul primar și gimnazial. Efectuarea cu întârziere de către inspectoratele școlare a comenzilor pentru manuale denotă lipsă de interes din partea cadrelor didactice pentru asigurarea dotării minime necesare (asigurarea manualelor);
- lipsa unei proceduri operaționale privind derularea achiziției publice în condițiile aplicării art. 31 din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- lipsa unei prevederi clare în *Legea nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la numărul de exemplare gratuite de care beneficiază profesorii (indiferent de numărul de variante alternative reglementat de MEN), inclusiv pentru învățământul în limbile minorităților naționale, unde nu se menționează dacă se asigură sau nu și varianta/variantele în limba română a/ale manualelor.

De menționat este faptul că MEN a corectat aspectele negative semnalate cu ocazia misiunii „Auditul performanței privind finanțarea învățământului preuniversitar în perioada 2014-2016” privind numărul mare de titluri pentru discipline din trunchiul comun și, totodată, a implementat recomandarea Curții de Conturi a României privind derularea procedurii de achiziții publice de achiziție a manualelor prin contractarea acestui serviciu de la Editura Didactică și Pedagogică SA.

Recomandări

- ☞ continuarea demersurilor necesare pentru modificarea *HG nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale*, astfel încât actul normativ să prezinte situația actuală a structurii organizatorice a MEN;
- ☞ cuprinderea în cadrul legal a prevederilor necesare fie restituirii către Ministerul Finanțelor Publice, fie utilizării cu alte destinații a sumelor rămase neutilizate, ca urmare a finalizării proiectelor de investiții finanțate din venituri obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră;
- ☞ clarificarea sumei de 97.066 mii lei, reflectată în conturile de terți, precum și clarificarea sumei de 29 mii lei, reflectată în contul „Rezultat reportat”, astfel încât situațiile financiare ale Administrației Centrale (inclusiv componentele UIPFFS, UMPFE și UMPMRSU) să reflecte corect poziția și performanța financiară a entității;
- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri privind urmărirea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor/recomandărilor formulate de Curtea de Conturi și comunicarea la termenele stabilite, prin decizii/scriseori cu recomandări, a demersurilor întreprinse;
- ☞ implementarea prevederilor *OMEN nr. 3021/2018* de Compartimentul de Audit Intern și funcționarea, Comitetului de Audit în scopul pentru care a fost constituit;
- ☞ efectuarea și valorificarea inventarierii generale în conformitate cu prevederile *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor*

și capitalurilor proprii, actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, înregistrarea tuturor terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor;

☞ completarea cadrului legal referitor la efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic din învățământ cu prevederi referitoare la numărul de zile ce se cuvin personalului de conducere al unităților de învățământ preuniversitar, completarea *Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.969/2017 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar* cu prevederi referitoare la drepturile salariale și concediul de odihnă la care directorii unităților de învățământ preuniversitar au dreptul. Având în vedere faptul că responsabilitatea întocmirii, respectiv a corectitudinii datelor din statele de plată revine unităților de învățământ și inspectoratelor școlare, dar asigurarea sumelor prin deschideri de credite se realizează de către ordonatorul principal de credite, se impune stabilirea unor reguli clare privind:

- numărul de zile de concediu ce pot fi efectuate conform prevederilor legale;
- perioadele în care concediul de odihnă poate fi efectuat;
- eventualele compensări legale în bani a concediului de odihnă neefectuat și pe baza acestora actualizarea aplicației EduSAL, astfel încât riscul de apariție a situațiilor de acordare a concediului de odihnă fără respectarea prevederilor legale să fie minimizat;

☞ MEN va dispune Compartimentului de Audit și Corpului de control efectuarea unor acțiuni de verificare a modului în care au fost calculate drepturile salariale reprezentând daune interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii, stabilirea plăților nelegale efectuate de unitățile școlare către cadrele didactice și luarea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea sumelor acordate necuvenit;

☞ precizarea în contractele instituționale inițiale a sumelor alocate pentru finanțarea suplimentară distinct de cele pentru finanțarea studiilor universitare de doctorat.

Referitor la cele două cazuri prezentate, de nerespectare a principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice destinate finanțării activității didactice a personalului din învățământul preuniversitar primar, recomandările sunt:

Referitor la încadrarea în regim de plată cu ora a personalului didactic de conducere, de îndrumare și control din unitățile de învățământ preuniversitar

☞ corelarea aplicației informatice EduSAL cu prevederile art. 3 alin. (10) din Normele metodologice aprobate prin *OMEN nr. 4165/24.07.2018*, astfel încât să se asigure respectarea cadrului legal privind încadrarea în regim de plată cu ora a personalului didactic de conducere, de îndrumare și de control degrevat total sau parțial de norma didactică;

☞ completarea ordinelor ministrului educației naționale privind participarea cadrelor didactice desemnate de federațiile sindicale la procesul de monitorizare și evaluare a calității sistemului de învățământ în sensul prevederii obligației de prezentare către conducerea inspectoratelor școlare a unor rapoarte de monitorizare/rapoarte de activitate care să exprime modul de îndeplinire a atribuțiilor stabilite, iar Direcția generală management strategic și politici publice va analiza conținutul acestor rapoarte și va prezenta conducerii ministerului concluziile, împreună cu recomandările pentru îmbunătățirea calității sistemului de învățământ;

☞ efectuarea unor activități de control și verificare prin intermediul inspectoratelor școlare județene și al municipiului București la toate unitățile de învățământ preuniversitar, având ca obiective principale modul de aprobare și încadrare în regim de plată cu ora a personalului didactic prevăzut la art. 263 alin. (10) din *Legea educației naționale nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, precum și acordarea drepturilor salariale aferente.

Referitor la activitatea didactică a personalului din învățământul preuniversitar primar

☞ conducerea MEN va efectua demersurile necesare pentru corectarea inadvertențelor din cadrul art. 263 alin. (4) și (5) din *Legea nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care profesorii pentru învățământul primar de la clasa respectivă fac dovada calificării prin diplomă, în sensul că varianta optimă de remunerare a acestor ore este aceea de includere a orelor de limbi străine în activitățile postului;

☞ completarea cadrului legal privind delimitarea cu exactitate a relației dintre norma didactică, norma didactică de predare-învățare-evaluare și, respectiv, încadrarea pe post a profesorilor din învățământul primar, astfel încât să fie eliminat impactul financiar al cheltuielilor neeconomice asupra bugetului MEN,

rezultate din diferența de ore cuprinse în norma didactică din Planul-cadru de învățământ pentru învățământul primar (inclusiv pentru cele cu predare în limbile minorităților naționale, precum și pentru cele cu program integrat de artă/muzică/coregrafie/sport) și cele efectuate de către profesorii de specialitate.

Referitor la majorarea salarială acordată personalului didactic care asigură predarea simultană la 2-5 clase de elevi/grupe în învățământul preșcolar, primar sau gimnazial

☞ referitor la predarea simultană, este necesară armonizarea prevederilor *Legii nr. 153/2017* cu prevederile *Legii nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, în sensul eliminării obligației de acordare a acestei majorări personalului didactic de predare din învățământul preșcolar.

În ceea ce privește derularea achiziției de manuale școlare de la Editura Didactică și Pedagogică SA:

- direcțiile de specialitate din cadrul MEN vor întreprinde demersurile necesare în vederea încasării penalităților și virării acestora la bugetul de stat, determinate de neîndeplinirea în termenele precizate a obligațiilor contractuale de către Editura Didactică și Pedagogică SA;
- asigurarea funcționării permanente a SIIIR și înregistrarea cu promptitudine de către unitățile școlare atât a înscrierii elevilor, cât și a informațiilor privind mobilitatea acestora;
- elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale prin care stabilirea necesarului de manuale școlare să se facă pe baza solicitărilor inspectoratelor școlare conciliate cu datele din SIIIR și unei proceduri operaționale privind derularea achiziției publice în condițiile aplicării art. 31 din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- clarificarea aspectelor privind numărul de manuale școlare de care beneficiază profesorii corelat cu numărul de variante alternative și specificul învățământului în limbile minorităților naționale.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Prezentare

Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și reprezintă autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică. Ministerul Sănătății elaborează politici, strategii și programe de acțiune în domeniul sănătății populației, în acord cu programul de guvernare, coordonează și controlează implementarea politicilor, a strategiilor și programelor din domeniul sănătății populației, la nivel național, regional și local, evaluează și monitorizează starea de sănătate a populației, ia măsuri pentru îmbunătățirea acesteia și informează Guvernul referitor la indicatorii de sănătate, la tendințele de evoluție și despre măsurile necesare pentru îmbunătățirea acestora, reglementând modul de organizare și funcționare a sistemului de sănătate.

În anul 2018, ministerul a fost organizat și a funcționat în baza *Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*, cu modificările și completările ulterioare, a dispozițiilor *HG nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății*, cu modificările și completările ulterioare, și a Regulamentului de organizare și funcționare, aprobat de ministrul sănătății prin *OMS nr. 1030/2018*.

În anul 2019 au fost desfășurate acțiuni de audit la Ministerul Sănătății, la un număr de **șase direcții de sănătate publică** (Argeș, Călărași, Giurgiu, Satu Mare, Sălaj, Timiș), **13 servicii de ambulanță** (Bacău, Bihor, Bistrița, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați, Hunedoara, Iași, Vâlcea) și **nouă unități sanitare** aflate sub coordonarea/în subordinea Ministerului Sănătății (Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Spitalul de Recuperare Neuromotorie „Dr. Corneliu Bârsan” Dezna, Institutul Clinic Fundeni, Institutul de Medicină Legală Iași, Institutul de Medicină Legală „Mina Minovici”, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timiș, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara, Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș, Spitalul Leprozerie Tichilești, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”).

Opinia de audit

La nivelul Ministerului Sănătății a fost emisă **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate la data de 31.12.2018, întemeiată pe faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar, iar o parte dintre acestea au fost remediate operativ de către conducerea entității în timpul misiunii de audit.

Constatări

Abaterile, erorile și deficiențele constatate la Ministerul Sănătății se referă, în principal, la modul de organizare și conducere a evidențelor contabile, la administrarea și gestionarea bunurilor „terenuri și clădiri” din domeniul public al statului, aflate în administrarea Ministerului Sănătății și a unităților teritoriale subordonate, la neurmărirea strictă a evidenței stocurilor de vaccinuri, precum și a respectării dispozițiilor legale referitoare la modul de angajare a cheltuielilor cu servicii de asistență juridică de către unitățile din subordine, dar și a celor referitoare la demararea și derularea procesului de achiziție publică a vaccinului gripal trivalent necesar vaccinării persoanelor fizice din grupele de risc, la raportarea consumului de medicamente în cadrul programelor naționale de sănătate publică.

Astfel, s-a constatat menținerea eronată în situațiile financiare anuale încheiate la finele anului 2018 la nivelul aparatului central al Ministerului Sănătății a diferențelor din reevaluare aferente activelor fixe amortizate integral, scoase din funcțiune, transferate cu titlu gratuit sau vândute. Contrar prevederilor legale, care precizează că soldul contului „Rezerve din reevaluare” trebuie să exprime valoarea diferențelor din reevaluare aferente activelor fixe existente în funcțiune neamortizate integral în instituție, la data de 31.12.2018, entitatea nu a analizat soldul acestui cont, în sumă de 313 mii lei, cu ocazia întocmirii situațiilor financiare, astfel că acesta cuprinde și diferențele din reevaluare aferente activelor fixe amortizate integral, scoase din funcțiune, transferate cu titlu gratuit, vândute în urma casărilor efectuate de entitate.

Ministerul Sănătății a raportat în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018 suma de 189 mii lei, reprezentând echivalentul a 46.413 dolari deținută în contul bancar al entității deschis la Banca Comercială Română, fără a se cunoaște scopul deținerii și destinația acestei sume.

Ministerul nu a efectuat o fundamentare corespunzătoare a necesarului de imunoglobulină în contextul punerii în aplicare a *OUG nr. 19/2018 pentru încredințarea către Compania Națională "Unifarm" - S.A. a serviciului de interes economic general în vederea realizării activității de aprovizionare cu medicamente necesare asigurării activității de prevenire a deceselor și agravării bolilor generate de lipsa imunoglobulinei umane și suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2018* și nu a stabilit valoarea acestor produse pentru o dimensionare corectă a necesarului de credite. De asemenea, nu au fost dimensionate cu exactitate, în concordanță cu prevederile actului normativ, cheltuielile și veniturile care vor fi avute în vedere la dimensionarea compensației de plătit către CN Unifarm SA pentru serviciile prestate. Nu s-au urmărit de către direcția de specialitate, respectiv Direcția politică medicamentului și a dispozitivelor medicale, sumele plătite către companie și suma rămasă neconsumată la sfârșitul anului 2018, respectiv cele din care a fost avansată suma pentru achiziția de imunoglobulină, în vederea disponibilizării în termenul legal a sumei neconsumate pentru reconstituirea resurselor Fondului de rezervă la dispoziția Guvernului.

Nu au fost dispuse măsuri în vederea clarificării în termenul prevăzut de normele legale în vigoare a sumei de 2.248 mii lei raportată la 31.12.2018 în „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”.

Atribuțiile de monitorizare ale Ministerului nu au fost pe deplin realizate, întrucât:

- nu a monitorizat, prin direcțiile de specialitate, derularea contractului privind achiziția de vaccin tetravalent DTPa-IPV;
- nu s-a preocupat de urmărirea strictă a evidenței stocurilor de vaccinuri care expirau și pentru care era îndreptățit să solicite furnizorului înlocuirea;
- nu a monitorizat unitățile din subordine în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor legale referitoare la angajarea de cheltuieli cu servicii de asistență juridică. Deși, potrivit prevederilor legale, serviciile de asistență juridică se puteau achiziționa de către unitățile subordonate numai în situații temeinic justificate, cu aprobarea Ministerului Sănătății, în calitate de ordonator principal de credite, în fapt, ca urmare a verificărilor efectuate a rezultat că aceste prevederi legale nu au fost respectate.

S-au constatat și erori în raportarea consumului de medicamente în cadrul programelor naționale de sănătate publică, astfel:

- neconcordanțe în sumă de 95 mii lei între consumul de medicamente al spitalelor și consumurile raportate Ministerului de Unitatea de asistență tehnică și management a programelor;
- neconcordanțe între consumul de medicamente raportat Ministerului Sănătății și cel înregistrat în evidența contabilă a Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș – unitate subordonată Ministerului, în valoare de 58 mii lei.

Nu au fost respectate în totalitate prevederile legale cu privire la demararea și derularea procesului de achiziție publică a vaccinului gripal trivalent necesar vaccinării persoanelor fizice din grupele de risc. În procesul derulat de autoritatea contractantă, respectiv de MS, pentru atribuirea acordului-cadru pentru achiziția pe o perioadă de 24 de luni a vaccinului gripal necesar sezoanelor epidemiologice 2017/2018 și 2018/2019, nu s-au respectat în totalitate prevederile legale în vigoare în materia achizițiilor publice, în sensul că s-a încheiat

primul contract subsecvent în cadrul acordului-cadru fără reluarea procedurii competiționale, așa cum s-a prevăzut în documentația de atribuire, în aceeași zi cu acordul-cadru.

Modalitatea abordată de entitate poate aduce atingere principiilor care guvernează atribuirea contractelor de achiziție publică, respectiv celor de *nediscriminare și tratament egal*, atât în procesul derulat pentru atribuirea acordului-cadru, cât și în momentul încheierii primului contract subsecvent prin nereluarea competiției, așa cum s-a prevăzut în documentația de atribuire și în acordul-cadru.

Recomandări

- ☞ analiza soldului contului „*Rezerve din reevaluare*” cu ocazia încheierii situațiilor financiare, efectuarea corecțiilor care se impun în evidența financiar-contabilă, conform legislației în vigoare;
- ☞ clarificarea sumei de 46.413 dolari (189 mii lei), menținută în contul bancar la Banca Comercială Română și raportată în situațiile financiare ale entității la data de 31.12.2018, și dispunerea de măsuri;
- ☞ verificarea periodică a fondurilor deținute de minister la băncile comerciale, astfel încât să se asigure respectarea prevederilor legale și să se evite situațiile de neutilizare a acestora potrivit destinației;
- ☞ determinarea cu exactitate a obligațiilor de plată ale ministerului (sub formă de compensație) către CN Unifarm SA, ținând cont de cerințele și obligațiile impuse de prevederile legale în vigoare (*OUG nr. 19/2018*);
- ☞ clarificarea situației sumelor plătite de către Minister în favoarea CN Unifarm SA în cadrul derulării SIEG și dispunerea de măsuri de regularizare a acestora, după caz;
- ☞ respectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, iar efectuarea de plăți să se realizeze exclusiv pe bază de documente justificative, conform dispozițiilor legale în vigoare;
- ☞ clarificarea sumelor reflectate în contul „*Decontări din operațiuni în curs de clarificare*” și reconstituirea resurselor financiare ale bugetului de stat;
- ☞ inițierea de acte normative de modificare și actualizare a valorilor înregistrate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului pentru a se asigura concordanța cu valorile de inventar din evidența financiar-contabilă;
- ☞ coordonarea unităților subordonate în vederea organizării și efectuării reevaluării bunurilor – terenuri și clădiri cel puțin o dată la trei ani, așa cum prevăd normele legale în vigoare;
- ☞ clarificarea situației juridice a bunurilor care sunt în folosința unităților subordonate și efectuarea regularizărilor prevăzute de lege în evidența financiar-contabilă;
- ☞ analizarea și dispunerea măsurilor care se impun în vederea clarificării stocului de vaccin tetravalent expirat și înlocuit de furnizor potrivit prevederilor contractuale și înlocuirea acestuia;
- ☞ stabilirea cauzelor care au determinat neutilizarea vaccinurilor în cadrul termenului de valabilitate;
- ☞ ținerea operativă a evidenței analitice a creditorilor la nivelul entității în scopul identificării la timp a tuturor sumelor prescise;
- ☞ virarea la buget în termenul legal de prescriere a obligațiilor față de terți nesolicitate de către aceștia în termenul de prescriere;
- ☞ verificarea periodică, prin direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, a consumurilor de medicamente aferente programelor naționale de sănătate publică raportate de unitățile subordonate, în corelație și cu înregistrarea acestora în contabilitate, astfel încât să se asigure o fundamentare și o alocare corespunzătoare a resurselor financiare necesare derulării acestor programe;
- ☞ monitorizarea și verificarea de către Ministerul Sănătății, prin structurile de specialitate, în calitate de ordonator principal de credite, a respectării prevederilor legale privind achiziția de servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare de către unitățile subordonate;
- ☞ includerea în misiunile de audit intern a unor obiective privind verificarea respectării de către unitățile subordonate a prevederilor legale privind achiziția de servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind monitorizarea și verificarea de către Ministerul Sănătății a modului de achiziție a serviciilor juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare de către unitățile subordonate.

La nivelul entităților subordonate

La entitățile aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Curtea de Conturi a constatat atât abateri de la prevederile legale în vigoare, cât și erori și deficiențe în procesele și activitățile desfășurate de acestea, dintre care enumerăm:

- nerespectarea prevederilor legale privind elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, respectiv întocmirea programului anual de achiziții publice și corelarea acestuia cu bugetul aprobat (*Institutul Clinic Fundeni, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- înregistrarea eronată în bugetul aprobat și efectuarea unor cheltuieli de natura cheltuielilor de capital, precum și a unor prime de asigurare în sumă de 199 mii lei (*SAJ Brăila, SAJ Bistrița, SAJ Dâmbovița, SAJ Botoșani*);
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor creanțe, stabilite în baza unor sentințe judecătorești definitive, precum și a unor cheltuieli efective, ocazionate de asistența medicală de urgență prespitalicească și de transportul asistat al persoanelor pentru care există suspiciuni de molestare/vătămare corporală (*SAJ Brăila, SAJ Iași, SAJ Cluj, SAJ Neamț*);
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor provizioane pentru litigii, despăgubiri, sau daune în sumă de 334 mii lei (*SAJ Neamț*);
- neînregistrarea în contabilitate a unor servicii prestate constând în reparații și întreținere auto la autosanitarele din dotare, precum și a tuturor obligațiilor de plată aferente serviciilor prestate, pentru repararea ambulanțelor din dotare (*SAJ Brăila, SAJ Iași*);
- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, precum și nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, în sumă de 8.011 mii lei (*SAJ Iași, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timișoara, Institutul Clinic Fundeni*);
- menținerea nejustificată în categoria mijloacelor fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie, în sumă de 395 mii lei (*SAJ Caraș-Severin, SAJ Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- neînregistrarea și netransferarea asupra rezultatului reportat a rezervelor din reevaluare, rezultate din reevaluarea activelor fixe corporale care au fost amortizate integral, în sumă de 6.496 mii lei (*Spitalul de Recuperare Neuromotorie „Dr. Corneliu Bârsan” Dezna, Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș, SAJ Brașov, DSP Harghita, Institutul Clinic Fundeni*);
- neînregistrarea veniturilor la momentul efectuării acestora, respectiv facturi de servicii medicale aferente perioadei 2013-2017 au fost înregistrate în evidența contabilă ulterior, respectiv în anul 2018, în sumă de 51.488 mii lei (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”*);
- neînregistrarea în contabilitate a cheltuielilor pe feluri de cheltuieli, după natura sau destinația lor, în corespondență cu clasificarea bugetară (*Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timiș*);
- neînregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al statului și al UAT, în sumă de 18.475 mii lei (*SAJ Caraș-Severin, Spitalul de Leprozerie Tichilești, SAJ Iași, Institutul de Medicină Legală Iași, Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș*);
- neevidențierea în evidența contabilă, în conturi speciale, a contravalorii unui teren și a unor construcții închiriate, aflate în proprietatea publică, precum și a garanțiilor de bună execuție constituite, în sumă de 748 mii lei (*DSP Timiș, SAJ Hunedoara și SAJ Dâmbovița*);
- neînregistrarea ca activ fix necorporal în curs de execuție a unui proiect de cercetare-dezvoltare derulat de entitate și, respectiv, înregistrarea eronată a proiectelor de cercetare-dezvoltare derulate și nefinalizate până la data de 31.12.2018, în valoare de 122 mii lei (*Institutul Clinic Fundeni*);
- neînregistrarea unor operațiuni de intrare/ieșire a unor elemente patrimoniale în sumă de 2.467 mii lei (*SAJ Botoșani, SAJ Bihor, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- neconstituirea și neraportarea prin situațiile financiare a provizioanelor pentru litigii în valoare de 10.411 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara, DSP Harghita*);
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea valorii de intrare a bunurilor primite cu titlu gratuit, diferența între valoarea inițială și valoarea justă fiind de 2.837 mii lei (*SAJ Brașov*);
- neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate, precum și între evidența contabilă analitică cu cea sintetică, în sumă de 1.262 mii lei (*Spitalul de Leprozerie Tichilești, SAJ Vâlcea, Institutul Clinic Fundeni*);
- neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a stocurilor de natura medicamentelor, în valoare estimată de 507 mii lei, rămase neutilizate la data de 31.12.2018, la nivelul unor secții ale entității (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”*);
- neînregistrarea în evidența contabilă a tuturor obligațiilor de plată aferente serviciilor prestate și produselor achiziționate, în sumă de 133 mii lei (*SAJ Neamț*);

- nerespectarea prevederilor legale cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura investițiilor finalizate și recepționate, în sumă de 290 mii lei (*DSP Harghita*);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă și în situațiile financiare a unor sume reprezentând venituri de recuperat din daune aduse sănătății altei persoane, avansuri de trezorerie, creanțe și datorii în afara termenului de prescriere, precum și obligații de plată neraportate în sumă de 1.334 mii lei (*SAJ Bistrița, SAJ Hunedoara, Institutul Clinic Fundeni, SAJ Iași, DSP Giurgiu, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- înregistrarea în evidența financiar-contabilă a unor operațiuni fără documente justificative, în sumă de 227 mii lei (*Spitalul Clinic Județean de Urgență Dolj*);
- înregistrarea eronată a unor bunuri aparținând SAJ Neamț, în sumă de 1.710 mii lei;
- neorganizarea Compartimentului de audit intern, aprobarea de către ordonatorul de credite a unor proiecte de operațiuni fără viza de control financiar preventiv propriu, precum și nefinalizarea tuturor acțiunilor întreprinse pentru elaborarea, implementarea și dezvoltarea controlului intern/managerial, (*SAJ Bihor, SAJ Brăila, SAJ Botoșani, SAJ Dâmbovița, SAJ Brașov, SAJ Iași, SAJ Vâlcea, DSP Satu Mare, Sălaj, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timiș, Spitalul de Recuperare Neuropsihomotorie „Dr. Corneliu Bârsan” Dezna, Institutul de Medicină Legală Iași, Spitalul de Leprozerie Tichilești, DSP Timiș, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii, în sumă de 5.075 mii lei (*SAJ Brăila, DSP Satu Mare, Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș, Institutul de Medicină Legală Iași, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara, Spitalul Clinic Județean de Urgență Dolj*);
- neîntreprinderea tuturor măsurilor în ceea ce privește urmărirea, încasarea și virarea la bugetul de stat a cheltuielilor efectuate, ce urmează a fi recuperate de la persoanele care prin faptele lor aduc atingere altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane (*SAJ Hunedoara*);
- neemiterea facturilor pentru serviciile specifice activității de asistență medicală de urgență și transport sanitar ca urmare a solicitărilor unităților medicale conform contractelor încheiate cu acestea, în sumă de 451 mii lei (*SAJ Hunedoara*);
- necontractarea în anul 2018 a fondurilor de la CASMB pentru complexitatea suplimentară a cazurilor din cadrul secțiilor/compartimentelor de terapie intensivă, fapt ce a condus la neîncasarea unor venituri (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Institutul Clinic Fundeni*);
- neprezentarea actelor și documentelor legal întocmite, privind influențele financiare determinate de creșterile salariale calculate nominal pe angajați, în urma aplicării dispozițiilor legale (*Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- nerespectarea în totalitate a prevederilor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (*SAJ Brăila, SAJ Bihor, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara, SAJ Botoșani, SAJ Iași, SAJ Caraș-Severin, DSP Satu Mare, DSP Sălaj, Spitalul de Leprozerie Tichilești, Spitalul de Recuperare Neuropsihomotorie „Dr. Corneliu Bârsan” Dezna, SAJ Vâlcea, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timișoara*);
- neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale, reprezentând clădiri și terenul aferent, care fac parte din domeniul public al statului, și nefinalizarea demersurilor efectuate în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (*SAJ Botoșani și SAJ Iași*);
- negestionarea bunurilor aflate în patrimoniul entității în toate cazurile de angajați care au calitatea de gestionari (*SAJ Iași*);
- neefectuarea unei analize asupra tuturor stocurilor înscrise în fișele de magazie și a soldurilor contabile a bunurilor inventariate pentru identificarea și corectarea eventualelor erori, precum și pentru neîntocmirea documentelor de intrare/consum, predare (*Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- neîntocmirea/neactualizarea Inventarului bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, ulterior aprobărilor legale (*SAJ Iași, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timiș*);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale, în sumă de 1.119 mii lei (*SAJ Brăila, SAJ Galați, SAJ Bihor, SAJ Vâlcea, SAJ Iași, Institutul de Medicină Legală Iași, DSP Sălaj, Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timișoara, DSP Timiș*);
- majorarea eronată a cheltuielilor cu amortizarea ca urmare a neaplicării prevederilor legale, în sumă de 2.689 mii lei (*Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și Copilului „Alessandrescu Rusescu*);

- plata serviciilor contractate fără respectarea etapei de lichidare a cheltuielilor, în sensul că nu au fost asumate prin semnătură documentele justificative care să ateste că serviciile au fost prestate, în valoare de 14.117 mii lei (*DSP Giurgiu*);
- plata nelegală a unor sume, reprezentând drepturi salariale necuvenite pentru perioada 2017- 2019, sporuri pentru condiții deosebit de periculoase, pentru complexitatea muncii, acordarea de vouchere de vacanță pentru personalul din cabinetele de medicină generală și dentară din unitățile de învățământ, majorări salariale pentru comitetul director, precum și sume compensatorii, în sumă de 748 mii lei (*SAJ Neamț, DSP Ialomița, DSP Mehedinți, DSP Sibiu*);
- necalcularea și nereținerea de către entitate a contribuțiilor sociale prevăzute de lege pentru indemnizația de hrană acordată salariaților, în sumă de 254 mii lei (*SAJ Botoșani, SAJ Neamț*);
- scăderea nejustificată a unor creanțe/debite din evidența contabilă, reprezentând debite înregistrate ca urmare a unor executări silite, precum și a unor creanțe necurente cu termen de exigibilitate de sub un an, în sumă de 99.745 mii lei (*Spitalul Clinic Județean Dolj, Spitalul N.N. Săvescu Vidra*);
- neacordarea vizei de către persoanele autorizate din compartimentele de specialitate, care să confirme corectitudinea sumelor de plată, livrarea și recepționarea bunurilor, executarea lucrărilor și prestarea serviciilor în sumă de 164 mii lei (*Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timișoara*);
- nerespectarea prevederilor legale privind ocuparea prin concurs a posturilor vacante și promovarea în funcții sau grade profesionale a personalului plătit din fonduri publice (*DSP Sălaj*);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, precum și efectuarea de cheltuieli de personal, în sumă de 1.175 mii lei (*SAJ Bacău, SAJ Botoșani, DSP Sălaj, DSP Călărași, DSP Satu Mare, DSP Argeș, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- efectuarea unor cheltuieli cu servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare, fără angajament legal și fără să existe aprobarea ordonatorului principal de credite, respectiv Ministerul Sănătății, cu privire la aceste servicii, în sumă de 113 mii lei (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”*);
- calcularea, evidențierea, declararea și virarea în cuantum eronat la bugetul de stat a vărsămintelor pentru persoane cu handicap neîncadrate (*SAJ Brașov*);
- neinclusiunea în tarif a contravalorii serviciilor medicale de transport și asistență medicală de urgență la spectacole în aer liber, festivaluri și manifestări sportive, solicitate de diverse cluburi sportive sau de instituții (*SAJ Buzău*);
- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și desfășurarea concursurilor/examenelor pentru funcții de conducere, precum și aprobarea unor concedii fără plată pentru o perioadă mai mare de 12 luni (*Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, SAJ Vâlcea*);
- nerealizarea veniturilor proprii din cauza neactualizării contractelor de închiriere și nefacturarea utilităților aferente acestor spații (*Spitalul Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara*);
- neîntocmirea strategiei anuale de achiziție publică și/sau a programului anual de achiziție publică în termen, în structurile legal aprobate (*Centrul Regional de Transfuzie Sanguină Timișoara, Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”*);
- neactualizarea tarifelor pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale cu consecințe asupra bugetului de venituri și cheltuieli al entității (*Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”*);
- neîntreprinderea demersurilor în vederea recuperării din bugetul FNUASS a unor creanțe în sumă de 302 mii lei, care provin din plata indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților institutului în anul 2018 (*Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”*).

Pentru înlăturarea tuturor acestor abateri și pentru corectarea erorilor și deficiențelor, Curtea de Conturi a formulat recomandări punctuale, pe care entitățile auditate trebuie să le implementeze.

Recomandări

Curtea de Conturi recomandă:

- ☞ respectarea prevederilor legale privind elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, respectiv întocmirea programului anual de achiziții publice și corelarea acestuia cu bugetul aprobat;
- ☞ înregistrarea în conturi corespunzătoare a unor cheltuieli de capital, precum și a unor prime de asigurare;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor stabilite în baza unor sentințe judecătorești definitive, precum și a unor cheltuieli efective, ocazionate de asistența medicală de urgență prespitalicească și de transportul asistat al persoanelor;

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a provizioanelor pentru litigii, despăgubiri, daune, conform prevederilor legale;
- ☞ înregistrarea în contabilitate a serviciilor prestate, constând în reparații și întreținere auto la autosanitarele din dotare, și a obligațiilor de plată aferente serviciilor prestate;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;
- ☞ menținerea în categoria mijloacelor fixe a bunurilor care îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie;
- ☞ înregistrarea rezervelor din reevaluare, precum și a rezultatelor din reevaluarea aferentă activelor fixe corporale care au fost amortizate integral;
- ☞ înregistrarea veniturilor la momentul efectuării acestora, respectiv a facturilor de servicii medicale;
- ☞ înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor pe feluri de cheltuieli, după natura sau destinația lor, în corespondență cu clasificarea bugetară;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă a bunurilor care constituie domeniul public sau privat al statului;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă, în conturi speciale, a contravalorii tuturor imobilelor închiriate, aflate în proprietatea publică, precum și a garanțiilor de bună execuție constituite;
- ☞ înregistrarea în active fixe necorporale în curs de execuție a proiectelor de cercetare-dezvoltare derulate de entitate;
- ☞ înregistrarea tuturor operațiunilor de intrare/ieșire a elementelor patrimoniale;
- ☞ raportarea prin situațiile financiare a provizioanelor pentru litigii;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind stabilirea valorii de intrare a bunurilor primite cu titlu gratuit;
- ☞ asigurarea concordanței între datele existente în evidența tehnico-operativă și cea contabilă;
- ☞ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a stocurilor de natura medicamentelor;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a obligațiilor de plată aferente serviciilor prestate și produselor achiziționate;
- ☞ respectarea prevederilor legale cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura investițiilor finalizate și recepționate;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă, în conturi corespunzătoare, și în situațiile financiare a sumelor reprezentând venituri de recuperat din daune aduse sănătății altei persoane, avansuri de trezorerie, creanțe și datorii în afara termenului de prescriere și obligații de plată;
- ☞ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor economice pe baza documentelor justificative;
- ☞ înregistrarea bunurilor care aparțin unităților sanitare potrivit documentelor justificative;
- ☞ organizarea Compartimentului de audit intern, precum și aprobarea de către ordonatorul de credite a proiectelor de operațiuni pentru viza de control financiar preventiv propriu, finalizarea tuturor acțiunilor pentru elaborarea, implementarea și dezvoltarea controlului intern/managerial;
- ☞ stabilirea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor proprii, aferente unităților sanitare;
- ☞ întreprinderea tuturor măsurilor în ceea ce privește urmărirea, încasarea și virarea la bugetul de stat a cheltuielilor efectuate, ce urmează a fi recuperate de la persoanele care prin faptele lor aduc atingere altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane;
- ☞ facturarea serviciilor specifice activității de asistență medicală de urgență și transport sanitar conform solicitărilor unităților medicale potrivit contractelor încheiate;
- ☞ contractarea fondurilor de la CASMB pentru complexitatea suplimentară a cazurilor din cadrul secțiilor/compartimentelor de terapie intensivă în vederea încasării unor venituri, conform prevederilor legale;
- ☞ stabilirea modului de calcul și prezentarea actelor și documentelor legal întocmite, privind influențele financiare determinate de creșterile salariale calculate nominal pe angajați, ca urmare a aplicării dispozițiilor legale;
- ☞ respectarea în totalitate a prevederilor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;

- ☞ înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale, reprezentând clădiri și terenul aferent, care fac parte din domeniul public, și finalizarea demersurilor efectuate în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ☞ gestionarea bunurilor aflate în patrimoniul entității în toate cazurile de angajați care au calitatea de gestionari;
- ☞ efectuarea analizelor asupra tuturor stocurilor înscrise în fișele de magazie și a soldurilor contabile ale bunurilor inventariate, pentru identificarea și corectarea eventualelor erori, precum și neîntocmirea documentelor de intrare/consum;
- ☞ întocmirea/actualizarea Inventarului bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, ulterior aprobărilor legale;
- ☞ efectuarea demersurilor privind primirea în administrare a terenurilor și amenajarea de spații de parcare cu circuit închis, obținerea avizelor și a autorizațiilor de construire;
- ☞ înregistrarea în contabilitate și recuperarea cheltuielilor de spitalizare în cazul unor accidente sau vătămări corporale;
- ☞ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ☞ respectarea prevederilor în ceea ce privește amortizarea și aplicarea cotelor corespunzătoare acestora;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind plata serviciilor contractate, cu prezentarea documentelor justificative care să ateste serviciul prestat;
- ☞ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește calcularea drepturilor salariale, acordarea sporurilor pentru condiții deosebit de periculoase, complexitatea muncii, voucherele de vacanță, comitetul director și sumele compensatorii, precum și recuperarea, după caz, a acestora;
- ☞ calcularea, reținerea și virarea contribuțiilor sociale privind indemnizațiile de hrană acordate salariaților;
- ☞ respectarea prevederilor legale pentru debitorii înregistrați ca urmare a unor executări silite;
- ☞ acordarea vizei de către persoanele autorizate din compartimentele de specialitate, care să confirme corectitudinea sumelor de plată, livrarea și recepționarea bunurilor, executarea lucrărilor și prestarea serviciilor;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind ocuparea prin concurs a posturilor vacante și promovarea în funcții sau grade profesionale a personalului plătit din fonduri publice;
- ☞ stabilirea drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, precum și efectuarea de cheltuieli de personal potrivit prevederilor legale, precum și recuperarea, după caz, a acestora;
- ☞ efectuarea cheltuielilor cu servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare, cu respectarea prevederilor legale incidente;
- ☞ calcularea, evidențierea, declararea și virarea în quantum la bugetul de stat a vărsămintelor pentru persoanele cu handicap neîncadrate, potrivit prevederilor legale;
- ☞ includerea în tarif a contravalorii tuturor serviciilor medicale de transport și asistență medicală de urgență la spectacole în aer liber, festivaluri și manifestări sportive;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind organizarea și desfășurarea concursurilor/examenelor pentru funcții de conducere;
- ☞ realizarea veniturilor din închirierea spațiilor operatorilor economici, potrivit prevederilor legale;
- ☞ întocmirea Strategiei anuale de achiziție publică și/sau a Programului anual de achiziție publică în termen, în structurile legal aprobate;
- ☞ stabilirea și implementarea unei proceduri privind modul de fundamentare a tuturor tarifelor pentru efectuarea expertizelor, constatărilor și a altor lucrări medico-legale; întreprinderea tuturor demersurilor în vederea actualizării tarifelor pentru efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale;
- ☞ analiza cauzelor care au determinat această situație și luarea tuturor măsurilor ce se impun în vederea recuperării creanțelor entității și reîntregirii creditelor bugetare;
- ☞ realizarea de punctaje cu CASMB pentru toate sumele aflate în sold, în vederea stabilirii cu exactitate a sumelor care provin din plata unor indemnizații pentru concedii medicale.

Prezentare

Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea Strategiei și Politicilor în domeniul culturii, în baza prevederilor *HG nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Identității Naționale*, actualizată, cu modificările și completările ulterioare, fiind înființat prin reorganizarea Ministerului Culturii (MC). Conform art. 3 din *OUG nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative* a fost modificată denumirea în Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN).

Prin bugetul MCIN sunt finanțate organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice care funcționează în subordinea, sub autoritatea sau sub coordonarea Ministerului, prevăzute în Anexa nr. 2 la *HG nr. 90/2010*, respectiv:

- în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale:
  - 43 de entități publice finanțate integral de la bugetul de stat (42 de direcții județene pentru cultură și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor);
  - 44 de entități publice finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat (17 instituții de spectacole, 15 muzee, 3 centre de cultură, 8 alte instituții de cultură, Biblioteca Națională a României);
  - o entitate publică finanțată integral din venituri proprii (ARTEXIM).
- sub autoritatea Ministerului Culturii și Identității Naționale:
  - 4 entități finanțate din venituri proprii (Compania Națională a Imprimeriilor „Coresi” SA, Regia Autonomă de Distribuție și Exploatare a Filmelor „Româniafilm”, Studioul Cinematografic „Sahia Film” SA, Studioul Cinematografic „Animafilm” SA).

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat la instituțiile publice, a fost formulată o **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de Ministerul Culturii și Identității Naționale la data de 31.12.2018, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate s-a situat peste pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar. La formularea opiniei s-a ținut cont, totodată, și de abaterile constatate la ordonatorii de credite aflați în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale.

Constatări

Cu privire la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și la autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetului entității s-a constatat că Ministerul Culturii și Identității Naționale nu a urmărit regularizarea excedentului rezultat din execuția bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate ordonatorilor terțiari de credite, acest excedent regăsindu-se, în cele mai multe cazuri, în conturile de disponibil la trezorerie. În timpul misiunii, Serviciul buget a solicitat explicații structurilor din subordinea MCIN, finanțate din venituri proprii și subvenții, pentru a clarifica situația excedentului bugetar. Astfel, suma de 108 mii lei a fost regularizată cu bugetul de stat, aceasta reprezentând excedentul menținut în contul de disponibil la trezorerie de către trei entități subordonate ministerului.

Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție s-a constatat faptul că, la MCIN, contabilitatea analitică a activelor fixe nu a fost organizată și condusă în conformitate cu prevederile legale incidente. În Balanța de verificare analitică întocmită la 31.12.2018 au fost evidențiate sintetic elemente patrimoniale în valoare de 34.272 mii lei, în contul „*Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale*”, fără a fi dezvoltate pe conturi analitice, din care să rezulte valoarea bunurilor culturale mobile (statui, valori muzeale, lucrări muzicale), și alte active fixe corporale. Cauza principală este funcționarea necorespunzătoare a controalelor interne, care ar fi trebuit să sesizeze disfuncțiile în vederea corectării acestora.

La MCIN, sistemul de control intern managerial nu a fost dezvoltat și actualizat în conformitate cu prevederile *OSGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice* și nu aplică în totalitate standardele de management. S-a constatat faptul că la nivelul ministerului au fost luate unele măsuri referitoare la proiectarea și implementarea controlului intern managerial, fiind stabilite obiectivele generale și specifice ale entității, s-a constituit Comisia cu atribuții în domeniul controlului intern, s-a elaborat Codul etic și a fost formalizat un număr de 66 de proceduri pentru activitățile desfășurate, însă demersurile efectuate nu au fost suficiente pentru a preîntâmpina apariția deficiențelor constatate.

Astfel, procedurile operaționale au fost elaborate în proporție de 64% din totalul activităților procedurabile inventariate, iar stadiul implementării celor 16 standarde de control intern managerial prevăzute în OSGG nr. 600/2018, conform rezultatelor autoevaluării la 31.12.2018, la nivelul celor 88 de entități din subordinea MCIN, se prezintă astfel: 41 de entități au sisteme conforme; 36 de entități au sisteme parțial conforme; 10 entități au sisteme parțial conforme limitate; 6 entități au sisteme neconforme. La nivelul celor 23 de compartimente din cadrul MCIN au fost implementate 9 standarde, 5 standarde, parțial implementate, și 2 standarde, în stadiul de neimplementare.

Cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității s-au constatat o serie de deficiențe referitoare la finanțarea unor proiecte culturale. Astfel:

- un proiect cultural a fost finanțat cu suma de 90 mii lei din Fondul pentru nevoi culturale de urgență, în condițiile în care evenimentul cultural desfășurat a fost inclus într-un alt proiect cultural în valoare de 4.000 mii lei, care a fost finanțat din fonduri nerambursabile;
- proiectul „Gala Poeziei Române Contemporane, ediția a VIII-a” a beneficiat, în decursul unui an de o finanțare dublă în cadrul proiectelor prioritare, prima finanțare fiind de 20 mii lei, iar cea de-a doua finanțare fiind de 52 mii lei;
- au fost finanțate din Fondul cultural de urgență proiecte culturale, fără a se justifica caracterul de urgență al evenimentelor culturale prevăzute în proiect (cererile de finanțare pentru proiecte culturale au fost depuse la Registratura MCIN cu suficient timp înainte de data evenimentului, astfel încât caracterul de urgență al proiectului cultural nu se justifică);
- proiectele culturale au fost finanțate fără ca sumele nerambursabile aprobate pentru acestea să fi fost fundamentate pe baza solicitărilor depuse de beneficiarii de proiecte culturale, prioritare sau de urgență, prin cererile de finanțare. S-a constatat că nu în toate cazurile sumele din cererile de finanțare ale beneficiarilor au fost aprobate și acordate în cuantumul solicitat, cu consecința de a nu se mai desfășura evenimentul cultural din cadrul proiectului, întrucât solicitantul nu deține suficiente resurse financiare pentru acoperirea tuturor categoriilor de cheltuieli prevăzute în bugetul înscris din cererea de finanțare nerambursabilă;
- unele proiecte culturale au fost finanțate cu sume considerabil mai mari de la o ediție la alta, fără ca aceste majorări să fi fost justificate la momentul depunerii cererilor de finanțare sau la momentul analizei și aprobării finanțării.

Nu au fost respectate prevederile legale privind achizițiile publice în cazul atribuirii contractelor de prestări servicii și lucrări în cazul proiectelor culturale prioritare sau de urgență, derulate prin finanțare nerambursabilă de la bugetul de stat prin MCIN. Nu în toate cazurile au fost respectate condițiile impuse, privind criteriile de eligibilitate a cheltuielilor cu finanțare nerambursabilă de la bugetul de stat prin MCIN, conform reglementărilor prevăzute în Ghidul privind decontarea sumelor alocate – Anexa nr. 1 la Contractul de finanțare încheiat între MCIN și beneficiar.

Nu a fost efectuată inventarierea patrimoniului potrivit prevederilor legale, Registrul-inventar nu a fost completat cu soldurile elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii stabilite potrivit listelor de inventariere, iar Procesul-verbal de inventariere nu reflectă situația reală a tuturor elementelor patrimoniale inventariate.

Referitor la evidența contabilă a bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea entității s-a constatat că aceasta nu concordă cu valoarea înscrisă în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului la data de 31.12.2018. Diferența era de 3.846.523 mii lei, reprezentând bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului, date în administrarea entității pentru care, până la data misiunii de audit financiar, nu au fost efectuate toate demersurile legale în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*.

Entitățile din subordinea MCIN, care dețin bunuri imobile aflate în proprietatea privată a statului nu au finalizat operațiunea de actualizare a valorii acestora, astfel încât valoarea raportată în Inventarul centralizat al bunurilor imobile proprietate privată nu concordă cu valoarea bunurilor înscrisă în situațiile financiare.

În timpul misiunii de audit a fost întocmită o adresă prin care li s-a solicitat entităților din subordinea MCIN transmiterea Formularul P4000 privind inventarul centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului, deus la MFP, și valoarea bunurilor din domeniul privat, înregistrată în situațiile financiare anuale.

În ceea ce privește cheltuielile de personal s-au constatat angajarea, lichidarea și plata nelegală a drepturilor de natură salarială prin interpretarea eronată a prevederilor legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, care a funcționat în cadrul MCIN în baza detașării de la instituții publice și societăți comerciale. Astfel, o parte din personalul detașat la MCIN a beneficiat de un nivel al salariului de bază stabilit și încasat în afara cadrului legal stabilit prin *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din*

fonduri publice, aplicată în cazul instituțiilor publice, uzitând prevederile art. 47 alin. (2) din *Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii*, actualizat, cu modificările și completările ulterioare, în care se precizează că „pe durata detașării, salariatul beneficiază de drepturile care îi sunt mai favorabile, fie de drepturile de la angajatorul care a dispus detașarea, fie de drepturile de la angajatorul la care este detașat”. În aceste condiții, pentru o parte a personalului detașat, nivelul salarial excede drepturile salariale ale personalului din minister prevăzute de *Legea-cadru nr. 153/2017*, nefiind deci stabilite cu încadrarea pe bază de gradație corespunzătoare vechimii în muncă și vechimii în specialitate, în funcție de grade profesionale, trepte, de sporuri acordate și de alte drepturi cuvenite în mod legal.

Referitor la angajarea, lichidarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii, la MCIN au fost efectuate plăți pentru care nu există documente justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate. Astfel, au fost decontate cheltuieli cu prestările de servicii în sumă de 129 mii lei, pentru care entitatea auditată nu a prezentat documente justificative, așa cum au fost înscrise în contractul de prestări servicii și în documentația de atribuire a contractului, în măsură să susțină prestația efectuată și care să ateste realitatea sumelor datorate și care să certifice exactitatea sumelor de plată, executarea serviciilor și faptul că aceste cheltuieli au fost efectuate în scopul activității MCIN.

Nu a fost respectat principiul economicității în utilizarea fondurilor publice în cazul cheltuielilor ocazionate de contractele de asistență juridică. Conform datelor furnizate de MCIN, unele entități din subordine nu au în organigramă posturi de consilier juridic, în timp ce altele, deși au în organigramă posturi vacante de consilier juridic, nu au făcut demersurile necesare pentru ocuparea acestora, în schimb au externalizat serviciul prin încheierea unor contracte de prestări servicii cu diverse cabinete de avocat sau case de avocatură. În cazul altor entități, organigrama cuprinde posturi de consilier juridic, care sunt ocupate, cu toate acestea au încheiat și contracte de prestări servicii cu diverse cabinete de avocat sau case de avocatură.

Constatări rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate

La **Corul Național de Cameră „Madrigal – Marin Constantin”**, entitate aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, fondurile publice alocate cheltuielilor nu au fost utilizate cu economicitate în cazul contractelor de asistență juridică, în anul 2018 activitatea juridică a entității desfășurându-se în baza contractelor de asistență juridică încheiate cu un cabinet de avocat, în condițiile în care în organigramă și în statul de funcții a fost prevăzut un post de consilier juridic. Postul de consilier juridic a rămas vacant începând cu data de 1.04.2017, iar managementul instituției nu a efectuat demersuri pentru ocuparea postului vacant cu personal de specialitate juridică.

În ceea ce privește exercitarea controlului financiar preventiv propriu conform prevederilor legale s-a constatat că în anul auditat nu au fost separate atribuțiile privind efectuarea de operațiuni, deși prevederile legale impun încredințarea acestor operațiuni unor persoane diferite, astfel încât persoana cu atribuții pentru exercitarea CFPP să nu efectueze operațiuni și să nu întocmească documente supuse vizei. La nivelul entității, persoana care exercită controlul financiar preventiv propriu este implicată, prin sarcinile de serviciu înscrise în fișa postului, în efectuarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, precum și în organizarea și derularea achizițiilor publice.

Referitor la activitatea de audit intern, Corul Național de Cameră „Madrigal – Marin Constantin” are organizat Compartimentul de audit public intern, subordonat managerului conform organigramei, însă postul de auditor public intern nu a fost ocupat, activitatea de audit intern nu s-a desfășurat, iar entitatea subordonată nu a fost verificată, potrivit prevederilor legale, o dată la fiecare trei ani.

La **Centrul Național al Dansului București**, entitate aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, nu au fost respectate prevederile legale cu privire la regularizarea, la finele anului, a excedentului rezultat din execuția bugetului de venituri și cheltuieli, în limita sumelor primite de la bugetul de stat. Entitatea a solicitat anual o subvenție mai mare decât cea care ar fi fost necesară pentru acoperirea cheltuielilor, fără să țină cont de faptul că avea încasări din veniturile proprii pe care nu le consuma în totalitate, rezultând în acest fel un excedent la finele anului, din subvenția supradimensionată, excedent care nu a fost restituit în întregime la bugetul de stat, în contul de unde a fost efectuată finanțarea și pe care, în mod nejustificat, entitatea îl tratează eronat, ca fiind excedent din venituri proprii.

Nu a fost respectat cadrul legal cu privire la modul de efectuare a operațiunilor de inventariere a tuturor elementelor patrimoniale. Pentru anul 2018 s-a constatat faptul că nu au fost respectate prevederile legale referitoare la organizarea și efectuarea acestei operațiuni, precum și la valorificarea rezultatelor inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, având în vedere aspecte precum: nu există liste de inventar de unde să rezulte că au fost verificate licențele, programele informatice, clădirile, echipamentele tehnologice, mobilierul, aparatura birotică. Nu a rezultat din inventariere care sunt bunurile

verificate și locul de amplasare/depozitare. În procesul-verbal al Comisiei de inventariere sunt menționate doar simbolurile conturilor și valoarea acestora, nu și bunurile verificate. La nivelul entității există un registru al obiectelor de inventar, dar nu este completat din anul 2017.

La **Administrația Fondului Cultural Național**, entitate aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, structura de personal subdimensionată a condus la cheltuirea fără respectarea principiului celor 3E (economicitate, eficiență, eficacitate) a bugetului entității, prin încheierea de contracte de prestări servicii cu diverse persoane fizice/juridice. În structura organizatorică a AFCN, compusă din șase compartimente, au fost prevăzute opt posturi, însă activitatea instituției nu se poate realiza cu un număr redus de personal, ținând cont de specificul acesteia, respectiv de faptul că finanțează proiecte culturale. Pentru desfășurarea activităților curente în bune condiții, conducerea AFCN a încheiat contracte de prestări servicii cu persoane fizice și juridice, dar fără a se efectua o analiză temeinică privind necesitatea serviciilor și a costurilor implicate pentru asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

La **Teatrul Național „I. L. Caragiale”** din București, entitate aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, nu a fost respectat principiul celor 3E (economicitate, eficiență, eficacitate) în cheltuirea fondurilor publice, în condițiile în care, potrivit art. 7 din *HG nr. 803/2005 privind stabilirea unor măsuri pentru organizarea și funcționarea Teatrului Național „I. L. Caragiale” din București*, a fost prevăzut un număr maxim de 500 de posturi, însă Ministerul Culturii a asigurat finanțarea numai pentru 430 de posturi în anul 2016 și pentru 480 de posturi în anul 2017. Astfel, pentru a deservi cele șapte săli de spectacol, conducerea TNB a apelat la recrutarea de personal (ex.: electricieni de scenă, mânăitori decor etc.) prin agent de muncă temporară (activitate care este reglementată de art. 88-102 din *Legea nr. 53/2003 Codul muncii*, cu modificările și completările ulterioare). În exercițiile financiare ale anilor 2016 și 2017, numai la TNB s-a plătit suplimentar din alocațiile bugetare suma de 504 mii lei, care reprezintă comisionul de 5% al fiecărei firmei de recrutare și TVA-ul aferent plăților din anii 2016 și 2017.

Recomandări

- ☞ prezentarea sumelor rezultate din excedentul exercițiilor financiare anterioare, la nivelul ordonatorilor terțiari de credite, în Nota de fundamentare pentru a fi incluse în bugetul de venituri și cheltuieli cu ocazia rectificărilor bugetare. Totodată, se vor dispune măsuri prin care să se asigure evidențierea și contabilizarea utilizării veniturilor proprii încasate de către ordonatorii terțiari de credite finanțați din venituri proprii și subvenții, distinct și analitic, pentru finanțarea activității proprii, potrivit legii, astfel încât eventualul excedent să reflecte realitatea;
- ☞ organizarea și conducerea evidenței contabile analitice a activelor fixe în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ completarea și revizuirea cadrului metodologic cu condițiile clare de finanțare a proiectelor, programelor și acțiunilor culturale desfășurate/organizate sub egida altor proiecte culturale finanțate din fonduri publice nerambursabile, iar, în ceea ce privește finanțarea proiectelor culturale prioritare/de urgență, cadrul metodologic va fi completat și revizuit prin introducerea unor criterii clare și concise în vederea fundamentării temeinice și justificate a sumelor nerambursabile aprobate de către Minister din Fondul cultural de urgență, datorită solicitărilor depuse de beneficiari prin cererea de finanțare;
- ☞ organizarea unui sistem de evidență pentru înregistrarea tuturor solicitărilor depuse de diverși beneficiari pentru obținerea de finanțări nerambursabile a unor proiectele culturale;
- ☞ dispunerea de măsuri în vederea recuperării sumei de 52 mii lei, reprezentând plată nelegală în cazul proiectului „Gala Poeziei Române Contemporane, ediția a VIII-a”;
- ☞ respectarea cerințelor impuse de legislația referitoare la atribuirea contractelor de achiziții publice, precum și a celor referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ☞ organizarea și desfășurarea acțiunii de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în conformitate cu prevederile legale, astfel încât bilanțul contabil anual să fie în concordanță cu situația reală a patrimoniului;
- ☞ continuarea demersurilor de actualizare a datelor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflat în administrarea Ministerului și a entităților subordonate/sub coordonare;
- ☞ stabilirea exactă a valorii patrimoniului privat al statului aflat în administrarea Ministerului și a entităților subordonate/sub coordonare;
- ☞ extinderea verificărilor la nivelul tuturor salariaților detașați în anul 2019, dar și dispunerea de măsuri în vederea recuperării în termenul legal a sumelor acordate salariaților detașați, a căror salarizare s-a efectuat fără a fi respectate prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017*, precum și a accesoriilor;

- ☞ urmărirea demersurilor legale dispuse de conducerea Corului Național de Cameră „Madrigal – Marin Constantin” în ceea ce privește:
  - respectarea principiului buneii gestiuni financiare în cheltuirea fondurilor publice prin asigurarea permanenței serviciilor juridice și organizarea controlului financiar preventiv propriu;
  - respectarea întocmai a cadrului legal aplicabil instituțiilor publice referitor la organizarea auditului public intern;
- ☞ urmărirea demersurilor legale dispuse de conducerea Centrului Național al Dansului în ceea ce privește:
  - respectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea excedentului rezultat la finele anului din execuția bugetului de venituri și cheltuieli, în limita sumelor primite de la buget;
  - respectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea inventarierii și întocmirea Registrului-inventar;
- ☞ analizarea consecințelor situației existente la nivelul AFCN, a oportunității constituirii și aprobării unei structuri organizatorice, precum și suplimentarea numărului de posturi la nivelul ordonatorului terțiar de credite în scopul exercitării efective a atribuțiilor și obligațiilor conferite prin lege, inclusiv în ceea ce privește controlul la operatorii economici și colectarea contribuțiilor și a accesoriilor legale cuvenite Fondului cultural național;
- ☞ analizarea consecințelor situației existente la nivelul TNB și dispunerea, împreună cu managementul TNB, asupra modului de ocupare a posturilor vacante la nivelul ordonatorului terțiar de credite în scopul exercitării efective a atribuțiilor și obligațiilor conferite prin lege de către acesta, prin respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în cheltuirea fondurilor publice.

MINISTERUL COMUNICAȚILOR ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

Prezentare

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI) este instituție publică cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, având rolul de a realiza politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale, tehnologiei informației și al societății informaționale, funcționând în baza *HG nr. 36/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale*.

MCSI are sub coordonare Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică (CERT-RO) și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI).

MCSI îndeplinește atribuțiile pe care statul român le are în calitate de acționar la următoarele unități: Compania Națională Poșta Română SA, Societatea Națională de Radiocomunicații SA și Telekom România Communications SA.

Misiunea de audit financiar s-a efectuat asupra situațiilor financiare ale exercițiului bugetar al anului 2018.

Opinia de audit

Având în vedere că au fost constatate denaturări semnificative ale situațiilor financiare, acestea nereprezentând fidel performanța financiară a MCSI la 31.12.2018, și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, s-a exprimat o **opinie contrară**.

Constatări

Opinia contrară se întemeiază pe identificarea unor erori și omisiuni în evidența contabilă și în cea extra-contabilă, pe deficiențe majore ale unor procese și activități desfășurate de entitate, inclusiv pe fundamentarea proiectului de buget și administrarea patrimoniului, precum și pe încălcarea principiului contabilității de angajamente în cazul sumelor stabilite ca obligații de plată în sarcina MCSI în urma soluționării definitive de către instanțele de judecată a unor dosare litigioase.

Cu privire la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, Curtea de Conturi a constatat că nu au fost elaborate și aprobate notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții cuprinse la Capitolul C „Alte cheltuieli de investiții”, aferente MCSI - aparat propriu, potrivit dispozițiilor legale.

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au constatat următoarele:

- au fost menținute nejustificat în contul „Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit” sume reprezentând, în principal, garanții de participare la licitație sau garanții de bună execuție, în condițiile în care la data întocmirii situațiilor financiare intervenise termenul de prescriere a dreptului de solicitare a

acestora. Pe parcursul misiunii de audit, reprezentanții MCSI au efectuat o analiză a elementelor componente ale soldului acestui cont, iar o parte dintre sume, totalizând 64 mii lei, au fost virate la bugetul de stat;

- deținerea de bunuri care fac obiectul contractelor de comodat, proceselor-verbale de custodie, dar care nu erau înregistrate în evidența extracontabilă.

Cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) au fost constatate deficiențe referitoare la lipsa unor proceduri privind contabilitatea și controlul financiar preventiv, acestea fiind impuse prin anumite acte normative, ca urmare a preocupării insuficiente a personalului MCSI pentru elaborarea de proceduri pentru toate activitățile procedurabile, inclusiv a unor proceduri a căror existență este solicitată expres de diferite acte normative.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare au fost constatate următoarele abateri:

- desfășurarea activității de inventariere anuală a patrimoniului MCSI la 31.12.2018 s-a realizat fără respectarea în totalitate a prevederilor legale, cu consecința nestabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute de entitate;
- nerespectarea tuturor cerințelor *HG nr. 189/2001 privind unele măsuri referitoare la efectuarea deplasărilor în străinătate, în interes de serviciu, de către demnitarii și asimilații acestora din administrația publică*, în sensul că nu au fost transmise Secretariatului General al Guvernului informări conținând principalele elemente referitoare la condițiile concrete de desfășurare a deplasărilor și rezultatele acestora, în cazul deplasărilor externe efectuate de conducătorul entității, și nici rapoarte lunare privind deplasările externe efectuate de celelalte categorii de demnitari din cadrul MCSI;
- în anul 2018, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI) a efectuat plăți către Universal Postal Union (Uniunea Poștală Universală – UPU) și European Conference of Postal and Telecommunications Administrations (Conferința Europeană a Administrațiilor de Poștă și Telecomunicații – CEPT), reprezentând cotizații către aceste organizații, aceste obligații decurgând din *OG nr. 41/1994 privind autorizarea plății cotizațiilor la organizațiile internaționale interguvernamentale la care România este parte și din actele încheiate cu acestea*.

Cu privire la modul de gestionare a relației cu organizațiile internaționale din sfera sa de activitate, către care MCSI plătește cotizații, precum și la modul de reflectare în evidența contabilă a operațiunilor economice pe care aceste plăți le presupun, au fost constatate o serie de deficiențe, după cum urmează:

- structurile care aveau atribuții în domeniu au desfășurat o activitate defectuoasă atât în relația cu organizațiile internaționale, cât și în relația cu celelalte structuri din cadrul ministerului, cu consecința neachitării la termen a unor obligații provenind din anii anteriori, fapt ce a generat în sarcina MCSI penalități în sumă de 64 DKK (coroane daneze), respectiv 903,41 CHF (franci elvețieni), o parte dintre aceste obligații nefiind stinse nici în prezent, continuând să genereze penalități;
- nu au fost efectuate demersurile necesare pentru identificarea cauzelor care au determinat întârzierile la plată a unor cotizații către UPU și CEPT, respectiv a unor servicii prestate de către UPU, și nici pentru recuperarea penalităților aferente acestora;
- unele dintre obligațiile de plată care decurg din relația cu UPU nu au fost înregistrate în evidența contabilă. Între acestea se regăsesc contribuția complementară aferentă anului 2017, în valoare de 5.268 CHF, și serviciile și penalitățile comunicate prin Notificarea înregistrată la MCSI – Cabinet ministru cu nr. 408/30.01.2018, în sumă de 2.915,39 CHF. Pentru celelalte obligații de plată către UPU și CEPT, care au fost înregistrate în evidența contabilă, operațiunea de constituire a lor a fost reflectată contabil simultan cu cea de stingere prin plată, în condițiile în care cele două operațiuni au fost realizate la momente diferite, destul de îndepărtate în timp. Prin acest mod de lucru nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente. De asemenea, ținând cont că, în unele situații, momentul apariției obligației de plată și cel al stingerii acesteia au avut loc în ani deferiți, a fost nerespectat și principiul independenței exercițiului;
- informațiile referitoare la nivelul contribuției către CEPT din *OG nr. 41/1994* nu mai corespund realității nici din punctul de vedere al cuantumului și nici din cel al monedei în care este aceasta exprimată.
- activitatea de casare a bunurilor de natura mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, desfășurată la nivelul MCSI în anul 2018, nu a fost finalizată până la data întocmirii și raportării situațiilor financiare anuale. Cu toate acestea, la data de 26.11.2018, patrimoniul entității a fost diminuat cu valoarea totală de 904 mii lei (686 mii lei pentru mijloacele fixe și 218 mii lei pentru obiectele de inventar).

Totodată, în ceea ce privește mijloacele fixe înregistrate în evidența contabilă a entității ca sisteme alcătuite din mai multe componente s-a procedat la scoaterea din gestiune a unor componente considerate ca fiind casate. În consecință, la data de 31.12.2018, în patrimoniul MCSI existau mijloace fixe, ale căror valori

contabile nu au suferit modificări, deși acestea nu mai cuprindeau toate componentele care le alcătuiesc, întrucât o parte dintre ele au fost casate și scoase din evidența contabilă.

- în soldul contului contabil „Decontări din operații în curs de clarificare” se afla suma de 460 mii lei, reprezentând contravaloarea unor amenzi aplicate de Agenția Națională pentru Monitorizarea Achizițiilor Publice – ANRMAP în perioada 2010-2013. Întrucât litigiile desfășurate pe rolul instanțelor de judecată între ANRMAP și MCSI au fost soluționate în defavoarea MCSI, în anul 2015 s-a desfășurat o misiune de audit public intern, în urma căreia conducerea MCSI a formulat acțiune în instanță împotriva a doi foști salariați, în Dosarul nr. 30807/3/2017, fără ca în prealabil să fi desfășurat procedura administrativă de atragere a răspunderii salariaților, reglementată prin *Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarului public*, republicată, ceea ce a determinat pronunțarea de către instanța de judecată a unei soluții nefavorabile pentru MCSI și, implicit, imposibilitatea de recuperare a prejudiciului în sumă de 460 mii lei;
- sumele stabilite ca obligații de plată în sarcina MCSI în urma soluționării definitive de către instanțele de judecată a unor dosare litigioase nu sunt reflectate în evidența contabilă la data comunicării deciziilor definitive ale instanțelor, ci la momentul plății acestora, cu încălcarea principiului contabilității de angajamente. Având în vedere că, în cazul unora dintre acestea, nașterea obligației de plată și stingerea au avut loc în exerciții financiare diferite, prin modul de reflectare descris anterior nu a fost respectat nici principiul independenței exercițiului.

De asemenea, s-a constatat că la nivelul Serviciului juridic și contencios din cadrul MCSI nu a fost întocmită o situație centralizatoare privind dosarele soluționate definitiv și aflate în faza de executare la data de 31.12.2018, astfel încât sumele ce urmează a fi plătite să fie bugetate și executate în termene rezonabile, pentru a se evita plata unor cheltuieli de executare.

- MCSI nu și-a îndeplinit în totalitate atribuțiile de monitorizare/coordonare a activității entităților aflate sub coordonarea sa, aceasta având următoarele consecințe:
  - neelaborarea indicatorilor de performanță în vederea întocmirii bugetului de venituri și cheltuieli al ICI București, deși această obligație era prevăzută în actul normativ prin care a fost aprobat ROF-ul ICI București;
  - aprobarea formală a bugetului de venituri și cheltuieli al ICI București aferent anului 2018, fără a fi efectuată o analiză a acestuia;
  - nesolicitarea și, implicit, neanalizarea raportărilor Consiliului de Administrație al ICI București privind activitatea desfășurată de către acesta în anul anterior, respectiv 2017, și nici a programului de activitate pentru anul curent, respectiv 2018 (prin raportare la anul auditat);
  - nesolicitarea și, implicit, neanalizarea raportărilor semestriale privind îndeplinirea obiectivelor, a indicatorilor de performanță etc. specificați în Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului;
  - aprobarea formală a situațiilor financiare anuale încheiate de ICI București fără a fi analizate depășirile înregistrate în cazul unor categorii de cheltuieli, față de cele aprobate prin BVC;
  - nerealizarea unei monitorizări a evoluției cheltuielilor cu salariile la nivelul ICI București, deși există o obligație expresă în acest sens în Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului, în condițiile înregistrării unei depășiri semnificative a acestora față de nivelul bugetat;
  - neefectuarea demersurilor cu privire la ocuparea prin concurs a postului de director general al ICI București. În fapt, pentru mai mult de 10 ani, acest post a fost ocupat fără încheierea unui contract de management, prin numiri temporare, fără stabilirea indicatorilor de performanță specifici postului. În anul 2019 a fost aprobată organizarea concursului de către ministrul coordonator, procesul fiind demarat în timpul acțiunii de audit.

Această stare de fapt, care s-a manifestat și în anii anteriori, a creat premisele ca ICI București să înregistreze depășiri semnificative ale celor mai multe categorii de cheltuieli, cu încălcarea ordinelor ministrului coordonator de aprobare a bugetelor de venituri și cheltuieli, fără ca din partea MCSI sau a Consiliului de Administrație al ICI București să se manifeste interes pentru analizarea cauzelor care le-au generat.

Recomandări

- ☞ elaborarea și aprobarea programelor anuale de investiții, pe surse de finanțare, pe capitole de cheltuieli și, detaliat, pe clasificarea economică, iar bugetarea cheltuielilor de investiții, precum și execuția acestora, numai în baza programelor anuale de investiții, aprobate de către ordonatorul principal de credite potrivit prevederilor legale, anexe la bugetul de venituri și cheltuieli;
- ☞ analiza elementelor componente ale soldului contului „Disponibil pentru sume de mandat și sume în depozit” în vederea identificării și a altor sume a căror menținere nu se mai justifică și luarea măsurilor care se impun în

- sensul returnării acestora către operatorii economici, respectiv la bugetul de stat, în cazul celor prescrise;
- ☞ analiza contractelor de comodat/custodie încheiate de MCSI cu Asociația de plăți electronice din România, Romfilatelia, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică – ICI București în ceea ce privește bunurile primite, pentru care nu au fost prevăzute valori contabile. Totodată, se va proceda la încheierea altor contracte sau la actualizarea celor deja încheiate, în așa fel încât acestea să cuprindă valori pentru toate bunurile primite;
  - ☞ elaborarea și aprobarea unui manual de politici contabile specific activității Ministerului, respectiv definitivarea și aprobarea normelor proprii privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu și a proiectelor de operațiuni supuse acestuia;
  - ☞ continuarea demersurilor inițiate în timpul misiunii de audit în vederea identificării cauzelor care au stat la baza lipsurilor constatate în gestiunea entității, cu ocazia inventarierii patrimoniului în vederea predării primirii gestiunii, conform Procesului-verbal din data de 6.12.2018, precum și stabilirea persoanelor responsabile și luarea tuturor măsurilor legale în scopul recuperării contravalorii prejudiciului creat patrimoniului entității;
  - ☞ valorificarea rezultatelor activităților de inventariere desfășurate în anul 2018, conform prevederilor legale, și reflectarea lor în situațiile financiare;
  - ☞ respectarea obligațiilor de raportare privind deplasările externe efectuate de către demnitarii din cadrul Ministerului, prevăzute în *HG nr. 189/2001*;
  - ☞ dispunerea și implementarea măsurilor necesare pentru:
    - clarificarea realității penalităților facturate de către UPU și pentru stabilirea cu exactitate a tuturor debitelor pe care MCSI le înregistrează față de aceasta;
    - reflectarea în evidența contabilă a tuturor operațiunilor pe care le implică plata acestor cotizații, cu condiția verificării în prealabil a realității și exactității sumelor, potrivit cadrului de raportare financiară aprobat prin *OMFP nr. 1917/2005*;
    - efectuarea unei analize care să releve motivele pentru care factura CEPT emisă în anul 2016 nu a fost înregistrată și plătită la timp, respectiv cauzele pentru care obligațiile care încă constituie debite față de UPU nu au fost stinse până în prezent;
    - recuperarea penalităților în sumă de 64 DKK, plătite prin achitarea cu întârziere a obligațiilor către CEPT, precum și a celor care vor fi plătite Uniunii Poștale Universale (903,41 CHF, în prezent, plus cele care se vor mai acumula până la stingerea integrală a obligațiilor care le-au generat);
    - analizarea necesității modificării prevederilor din *OG nr. 41/1994 privind autorizarea plății cotizațiilor la organizațiile internaționale interguvernamentale la care România este parte*, referitoare la cotizația pe care MCSI o datorează CEPT, astfel încât să fie exprimat în mod corect quantumul acesteia și valuta în care se realizează facturarea;
    - elaborarea unei proceduri care să reglementeze aspectele referitoare la gestionarea relației cu organizațiile internaționale cărora MCSI le plătește cotizații (modul de interacțiune cu acestea, circuitul corespondenței, efectuarea plăților către acestea, structurile cu atribuții etc.);
  - ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind casarea activelor fixe/obiectelor de inventar în vederea stabilirii unui set de reguli unitare, precum și a responsabilităților în procesul de casare, respectiv începând de la momentul formulării propunerilor de casare și până la scoaterea din evidența contabilă a bunurilor;
  - ☞ efectuarea unei analize prin care să se stabilească cauzele și împrejurările care au condus la nerespectarea prevederilor legale referitoare la procedura răspunderii civile a funcționarului public. Se vor întreprinde măsuri pentru recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat, inclusiv a beneficiilor nerealizate;
  - ☞ efectuarea unei analize prin care să se stabilească cauzele și împrejurările care au determinat punerea în executare cu întârziere a deciziilor instanțelor de judecată și, în funcție de rezultatele acesteia, recuperarea prejudiciului creat bugetului de stat, inclusiv a beneficiilor nerealizate;
  - ☞ dispunerea și implementarea măsurilor care se impun în vederea îmbunătățirii monitorizării/coordonării activității ICI București, astfel încât aceasta să asigure, fără a se limita la:
    - solicitarea și analizarea rapoartelor Consiliului de Administrație al ICI București privind activitatea desfășurată de către acesta în anul anterior, a programului de activitate pentru anul curent și a raportărilor semestriale întocmite de către ICI București privind îndeplinirea obiectivelor sale și a indicatorilor de performanță etc.;
    - continuarea demersurilor pentru ocuparea prin concurs a postului de director general al ICI București și monitorizarea indicatorilor cuprinși în asumați prin contractul de management încheiat cu acesta;

- elaborarea și transmiterea către ICI București a indicatorilor de performanță necesari în vederea întocmirii bugetului de venituri și cheltuieli și urmărirea gradului de îndeplinire a acestora;
  - analizarea cauzelor care au generat depășiri în cazul unora dintre categoriile de cheltuieli, față de cele aprobate prin BVC, și luarea măsurilor legale care se impun;
  - realizarea unei monitorizări a evoluției cheltuielilor cu salariile;
- ☞ luarea măsurilor necesare în vederea elaborării unei proceduri care să reglementeze modul de realizare a monitorizării/coordonării activității entităților aflate în coordonarea sa.

MINISTERUL PUBLIC

Prezentare

Ministerul Public (MP) este parte componentă a autorității judecătorești. În conformitate cu art. 131 alin. (1) din *Constituție*, republicată, în activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății, apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Constituția României, republicată, consacră, în titlul III („*Autoritățile publice*”), capitolul VI „*Autoritatea judecătorească*”, rolul Ministerului Public de reprezentant al intereselor generale ale societății și de apărător al ordinii de drept, al drepturilor și libertăților cetățenilor. În acest mod îi este recunoscută menirea sa de garant al respectării ordinii de drept, al drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, îndrituit să asigure echilibrul dintre libertatea cetățeanului și conformarea acestuia în fața legilor, generând securitatea societății.

Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii. Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

Opinia de audit

În anul 2019, la Ministerul Public s-a desfășurat misiunea de audit financiar asupra Contului de execuție a bugetului pe anul 2018, în urma acesteia fiind exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către MP-PÎCCJ pentru anul 2018.

Aspectele evidențiate în paragraf se referă la neactualizarea tarifului lunar al chiriei în conformitate cu prevederile HG nr. 310/2007 *pentru actualizarea tarifului lunar al chiriei (lei/m²) practicat pentru spațiile cu destinația de locuințe aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale ale acestuia, precum și pentru locuințele de serviciu, locuințele de intervenție și căminele pentru salariați ale societăților comerciale, companiilor naționale, societăților naționale și regiilor autonome*. Din analiza contractelor de închiriere și a anexelor la acestea s-a constatat că MP-PÎCCJ nu a procedat la stabilirea și încasarea contravalorii chiriei în sumă de 8,8 mii lei, reprezentând diferența dintre valoarea chiriei actualizată conform HG nr. 310/2007 și valoarea chiriei încasată în anul 2018. Deși ultima actualizare a tarifului lunar al chiriei a fost efectuată prin HG nr. 310/2007, la nivelul MP-PÎCCJ contractele de închiriere (încheiate anterior anului 2007) nu au fost modificate prin act adițional, astfel că au fost încasate tarife lunare la un nivel inferior celor stabilite prin actul normativ menționat (0,2 lei/mp față de 0,84 lei/mp).

În timpul misiunii de audit entitatea a încheiat acte adiționale la contractele de închiriere, prin care au fost actualizate cuantumul chiriilor lunare aferente locuințelor de serviciu, calculate în conformitate cu prevederile legale în vigoare și a încasat suma în cauză.

MINISTERUL ECONOMIEI

Prezentare

Ministerul Economiei (ME) s-a înființat în temeiul art. 7 al OUG nr. 1/2017 *pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, prin reorganizarea Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri. Ministerul funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului.

Sub autoritatea Ministerului Economiei funcționează 34 de companii naționale și societăți comerciale.

În anul 2019 s-a desfășurat la Ministerul Economiei o misiune de audit financiar având ca temă „*Auditul financiar asupra contului de execuție bugetară pentru anul 2018*”.

Opinia de audit

Opinia exprimată a fost **opinie contrară**, deoarece situațiile financiare au prezentat erori și nu au oferit o imagine fidelă și reală a poziției financiare la data de 31.12.2018. Totodată, modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli nu au respectat principiile legalității și regularității, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate s-a situat peste pragul de semnificație stabilit cu ocazia auditului.

Constatări

Ministerul nu a reevaluat activele fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniu cel puțin o dată la trei ani, ultima reevaluare fiind efectuată în anul 2014.

Ministerul a menținut nejustificat în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de trei luni, suma de 3.141,8 mii lei, aflată în curs de clarificare, fără aprobarea ordonatorului de credite. Soldul a fost constituit, în principal, din participarea Ministerului la majorarea capitalului social pentru societăți care funcționează sub autoritatea sa. În timpul misiunii de audit a fost clarificată și înregistrată în contul „*Titluri de participare*” suma de 1.500 mii lei, reprezentând participarea Ministerului Economiei la capitalul social al SC Tohan SA Zărnești.

Cu toate că Ministerul a luat măsuri privind elaborarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, acesta nu a fost implementat în totalitate. Nu au fost stabilite proceduri de delegare a responsabilităților, nu au fost efectuate programele de instruire profesională prevăzute în Programul anual de pregătire profesională, nu au fost întreprinse acțiuni de instruire ale personalului în domeniul eticii, nu au fost instituite proceduri pentru gestionarea în mod corespunzător a situațiilor de conflict de interese și nu a fost dispusă elaborarea unei proceduri de cercetare disciplinară prealabilă a angajaților. Au fost implementate patru standarde, șapte au fost implementate parțial, iar un standard nu a fost implementat, respectiv cel ce reglementează managementul riscului. Nu au fost realizate toate misiunile de audit public intern cuprinse în Planul anual aprobat de conducătorul instituției, fiind efectuate cinci misiuni din cele șase planificate. Nu au fost auditate, cel puțin o dată la trei ani, toate activitățile desfășurate la nivelul entității, respectiv administrarea patrimoniului, vânzarea, gajarea, concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul public și privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale, precum și auditarea sistemului decizional.

Recomandări

- ☞ analiza și clarificarea, în termenul legal, a soldului contului „*Decontări din operații în curs de clarificare*”, astfel încât acesta să reflecte o imagine reală a situației patrimoniale raportate în situațiile financiare;
- ☞ realizarea unei conformități a sistemului propriu de control intern managerial cu standardele de control intern managerial și cuprinderea periodică, cel puțin o dată la trei ani, a activităților obligatorii de auditat;
- ☞ efectuarea reevaluării activelor fixe aflate în patrimoniu.

MINISTERUL ENERGIEI

Prezentare

Ministerul Energiei (ME) s-a înființat în baza art. 3 din *OUG nr. 55/2015 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, prin reorganizarea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, care s-a desființat.

Ministerul Energiei a funcționat în anul 2018 ca organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, cu rol în aplicarea Strategiei și a Programului de guvernare în domeniile energetic și al resurselor energetice.

Ministerul deține acțiuni la un număr de 27 de companii/societăți naționale, societăți comerciale sau regii autonome din domeniul energiei, iar sub autoritatea acestuia se află două regii autonome.

În anul 2019 s-a desfășurat la Ministerul Energiei o misiune de audit financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2018.

Opinia de audit

Opinia exprimată a fost **opinie contrară**, deoarece situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2018 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Constatări

Ministerul Energiei a efectuat plăți din creditele bugetare alocate de la bugetul de stat, în sumă de 15.924,9 mii lei, pentru acordarea de despăgubiri ca urmare a expropriării imobilelor proprietate privată pentru coridorul

de expropriere situat pe amplasamentul unor lucrări de utilitate publică de interes național, însă nu a evidențiat în contabilitate terenul în suprafața de 6.172.729 mp, ce a făcut obiectul deciziilor de expropriere și nici nu a procedat la includerea acestuia în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

La nivelul entității nu au fost respectate în totalitate prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului intern managerial, iar în ceea ce privește activitatea de audit public intern s-a constatat faptul că nu au fost auditate toate activitățile desfășurate de către entitate.

S-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind auditul public intern, în sensul că, deși structura Compartimentului de audit intern a fost prevăzută cu un număr de patru posturi de auditor, grad profesional superior, din care a fost ocupat un număr de trei posturi, în cursul anului 2018, doi auditori s-au transferat în prima parte a anului, iar un auditor s-a pensionat începând cu data de 1.08.2018. Astfel, s-a constatat faptul că din cele șapte acțiuni de audit intern planificate a fost realizată una singură.

Nu au fost respectate prevederile legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, fiind acordate drepturi de natură salarială în sumă de 328,7 mii lei, peste nivelul salariului de bază stabilit în conformitate cu prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, astfel:

- 40,6 mii lei pentru drepturi salariale acordate în cazul a opt persoane detașate de la societăți comerciale, peste nivelul salariului de bază stabilit de lege, aferent funcției pe care au fost detașați;
- 288 mii lei, reprezentând drepturi salariale acordate pentru un număr de 30 de salariați, la nivelul stabilit prin *Legea-cadru nr. 153/2017* pentru anul 2022, în condițiile în care aceștia, în anul 2018, aveau dreptul la majorări salariale de doar 25%, iar diferența până la 100% ar fi trebuit să fie acordată treptat, anual, până în anul 2022.

În ceea ce privește activitatea de inventariere s-au identificat unele deficiențe precum:

- activele entității, nu în toate cazurile, au fost date în răspundere gestionară sau în folosință, după caz, salariaților entității;
- listele de inventariere nu au fost completate conform datelor solicitate prin modelul de formular standard;
- Registrul-inventar nu a fost completat cu toate conturile bilanțiere și nu au fost inventariate toate bunurile aparținând Ministerului Energiei, inclusiv cele luate cu chirie.

Ministerul nu a urmărit respectarea clauzelor contractelor de concesiune a serviciului public privind distribuția gazelor naturale, fiind constatate cazuri în care, deși volumul de lucrări de investiții asumat prin contract nu a fost realizat integral, termenul stabilit fiind expirat, entitatea nu a calculat și solicitat penalități de întârziere/despăgubiri civile conform clauzelor contractuale. În consecință, deși concesionarii (titularii ai contractelor analizate) s-au obligat prin angajamentul investițional să execute lucrări de investiții minime în primii trei ani de derulare a contractului, s-a constatat faptul că investițiile realizate au fost în proporție de 58-61%, fără însă ca Ministerul să calculeze penalități de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, stabilite la valoarea investiției nerealizate conform graficului.

Ministerul a efectuat plăți necuvenite în sumă de 4,3 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru eșantionarea benzinei și motorinei, cu toate că prestatorul era obligat să suporte cheltuielile aferente determinărilor parametrilor pentru încercările suplimentare efectuate asupra contraprobei de benzină, care s-au dovedit a fi conforme cu specificațiile tehnice prevăzute de legislația în vigoare.

În timpul misiunii de audit a fost recuperată suma de 4,3 mii lei, achitată necuvenit pentru serviciile de eșantionare a benzinei și motorinei, efectuate cu nerespectarea prevederilor legale.

Recomandări

- ☞ înregistrarea și evidențierea în patrimoniul public a bunurilor pentru care s-a emis decizie de expropriere și pentru care au fost acordate despăgubiri;
- ☞ organizarea și efectuarea activității de control intern, de audit intern și a celei de efectuare a inventarierii patrimoniului;
- ☞ identificarea plăților suplimentare pentru drepturile salariale acordate necuvenit, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale) și virarea lor la bugetul de stat;
- ☞ în calitate de concedent pentru serviciul public de distribuție a gazelor naturale, Ministerul va analiza respectarea obligațiilor contractuale ca urmare a nerealizării de către concesionari a investițiilor minime convenite prin contractele de concesiune.

Prezentare

Academia Română (AR) este cel mai înalt for național de consacrare științifică și culturală al țării, care reunește personalități din domeniile științei și culturii, atât din țară, cât și din străinătate.

Academia Română este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, are unități proprii de cercetare aflate în subordine directă sau sub egidă și își desfășoară activitatea științifică prin secțiile de specialitate, prin institute și centre de cercetare, dar și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ, care sunt formate din membri ai Academiei Române și din alte personalități din domeniile științei și culturii.

În subordinea Academiei Române funcționează Biblioteca Academiei Române, Editura Academiei Române, Casa Oamenilor de Știință, Clubul Oamenilor de Știință, Revista „Academica”, Fundația „Patrimoniul”, Spitalul „Elias” și Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă.

Fundația testamentară a Familiei Menachem H. Elias funcționează sub supravegherea și controlul Academiei.

Sub egida Academiei Române funcționează Fundația Națională pentru Știință și Artă, Fundația Europeană Titulescu și Fundația „Horia Hulubei”.

Opinia de audit

În anul 2019, la Academia Română s-a desfășurat misiunea de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat pentru anul 2018, fiind exprimată o **opinie contrară**, întrucât valoarea cumulată a abaterilor constatate a depășit pragul de semnificație, iar situațiile financiare, în ansamblul lor, nu au prezentat fidel performanța financiară a entităților la 31 decembrie 2018, denaturările constatate fiind semnificative.

În plus, entitatea nu a luat măsuri în vederea ducerii la îndeplinire a tuturor măsurilor dispuse în anii precedenți prin deciziile Curții de Conturi. De asemenea, au fost constatate mai multe abateri la ordonatorii de credite aflați în subordinea Academiei Române, în condițiile în care aceasta, în calitatea sa de ordonator principal de credite, avea atribuții de coordonare, îndrumare, supraveghere și control al activității entităților subordonate, inclusiv cea referitoare la centralizarea în situațiile financiare a datelor și informațiilor acestor entități.

Constatări

Academia Română a scăzut din evidența contabilă contravaloarea unor mijloace fixe și obiecte de inventar, pentru care au fost întocmite procese-verbale de casare, însă fără finalizarea operațiunilor de valorificare a acestora. Bunurile au fost propuse pentru casare în urma inventarierii efectuate la finalul exercițiului financiar 2017, dar „nu au mai fost predate către REMAT, ele reținându-se în continuare spre folosință în Academia Română”. De asemenea, în contul extrabilanțier „Alte valori în afara bilanțului - Terenuri, clădiri, donații” au fost înregistrate 30 de bunuri fără valoare constatate plus în urma inventarierii patrimoniului Academiei Române din anul 2013 și care au rămas neclarificate până în anul 2019.

Academia Română nu a aplicat corespunzător tratamentul contabil aplicabil mijloacelor fixe, menținând în categoria mijloacelor fixe materiale de natura obiectelor de inventar, cu toate că nu îndeplineau condițiile legale pentru a fi considerate și încadrate ca active fixe. În timpul misiunii de audit au fost identificate activele fixe de natura obiectelor de inventar, amortizate integral la 31.12.2018, au fost supuse evaluării de către evaluatori autorizați și înregistrate în contabilitate la categoria obiecte de inventar, conform prevederilor legale.

Academia a înregistrat în evidența contabilă obligații de plată în sumă de 142,6 mii lei, la momentul efectuării plății și nu la momentul creării obligației de plată, nerespectând principiul contabilității pe bază de angajamente. Așadar, serviciile prestate nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost recunoscute ca o cheltuială la data efectuării serviciilor, respectiv anul 2017, acestea fiind înregistrate și trecute pe cheltuielile anului bugetar 2018.

La nivelul Academiei au fost identificate anumite deficiențe privind modul de organizare și de evidență a activelor fixe aflate în patrimoniul acesteia, astfel:

- valoarea amortizată cumulată, calculată conform bilanței „Amortizarea activelor fixe existente în sold la 31.12.2018”, a fost diferită față de rulajul creditor cumulativ al contului „Amortizarea activelor fixe”;
- prezența în bilanță a unor active fixe puse în funcțiune în luna decembrie 2010, cu durata normată de funcționare de patru ani, durată expirată la 1.12.2014, a căror amortizare nu a fost calculată până la valoarea contabilă, nici până în anul 2019;
- existența unor active fixe, a căror amortizare calculată depășește valoarea contabilă a activului fix;

- atribuirea a două numere de inventar distincte aceluiași mijloc fix, precum și atribuirea unui singur număr de inventar pentru două bunuri distincte.

În timpul misiunii de audit, Academia a solicitat societății comerciale care a asigurat asistența tehnică a programului informatic de contabilitate identificarea cauzelor neconcordanțelor identificate în bilanța amortizărilor activelor fixe existente în sold la 31.12.2018 și remedierea acestora.

La nivelul entității au mai fost constatate deficiențe și în ceea ce privește efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale. Astfel, întocmirea listelor de inventariere s-a realizat pe locuri de folosință, nu și pe categorii de bunuri, nu toate listele de inventariere au fost semnate de gestionari, pe ultima filă a listelor de inventariere nu a figurat mențiunea gestionarilor referitoare la inventarierea tuturor bunurilor din gestiune realizată în prezența lor și nici cu privire la existența/inexistența unor obiecții cu privire la modul de efectuare a inventarierii. Bunurile existente în entitate și aparținând altor entități, primite în custodie de Academia Română, nu au fost inventariate pe liste distincte. Deși în Procesul-verbal de inventariere al mijloacelor fixe și obiectelor de inventar au fost făcute referiri la existența unor plusuri de inventar, în Procesul-verbal al Comisiei centrale de inventariere este specificat faptul că nu au rezultat diferențe. În timpul auditului a fost editat și Registrul-inventar în conformitate cu prevederile legale.

Faptul că opinia auditorilor s-a întemeiat și pe constatările de la entitățile subordonate Academiei Române este exemplificat prin următoarele abateri, erori și deficiențe identificate:

- *Institutul de Cercetare a Calității Vieții*, ordonator terțiar de credite, nu a recuperat, pe baza cererilor de finanțare transmise către Uniunea Europeană, suma de 4.335,9 mii lei, reprezentând finanțarea din fonduri externe nerambursabile pentru două proiecte POSDRU. Tot la nivelul Institutului figurează și suma de 1.570,4 mii lei, reprezentând cheltuieli incluse în Cererile de rambursare aferente unui proiect, aprobate și încasate de către beneficiar, dar care au făcut obiectul unui dosar aflat pe rolul instanței, în faza de recurs, la Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, fiind în curs de judecare. Prin urmare, Academia nu a clarificat, cu ocazia întocmirii bilanțului contabil la data de 31.12.2018, existența sumelor înregistrate în conturile contabile, neasigurând acuratețea și fidelitatea datelor patrimoniale prezentate în situațiile financiare centralizate;
- *Institutul de Sociologie „Dimitrie Gusti”*, ordonator secundar de credite, a menținut nejustificat, pe o perioadă mai mare de trei luni, în contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*”, sume reprezentând remunerații neeligibile pentru activități desfășurate și unele cheltuieli aferente burselor doctorale și postdoctorale acordate în cadrul unui proiect POSDRU, precum și cheltuieli considerate neeligibile în cadrul unui proiect în care institutul a avut calitatea de partener. Tot în cadrul Institutului de Sociologie au mai fost constatate deficiențe privind modul de înregistrare a activelor corporale. Astfel că, în categoria activelor fixe au fost menținute obiecte de inventar amortizate integral, situate sub pragul valoric prevăzut de legislație pentru a putea fi încadrate ca mijloace fixe. Așadar, entitatea nu a întreprins măsurile necesare în vederea evaluării la valoarea justă și a trecerii acestora în categoria bunurilor de natura obiectelor de inventar, conducând la o supraevaluare a postului bilanțier „*Total active necurente*”, dar și la o diminuare cu aceeași sumă a postului bilanțier „*Stocuri*”;
- *Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică „Acad. David Davidescu”*, ordonator terțiar de credite, nu a respectat prevederile legale privind existența raporturilor juridice de muncă, prin menținerea în activitate, fără aprobarea Consiliului științific, după împlinirea vârstei legale de pensionare, a trei cercetători științifici. Conform prevederilor legale, la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, pentru desfășurarea în continuare a activității de cercetare-dezvoltare ar fi fost necesară fie modificarea anuală a duratei contractului și transformarea acesteia în perioadă determinată, fie încheierea unui nou contract individual de muncă pe perioadă determinată, astfel încât prelungirea acestuia să fie efectuată și în baza aprobării Consiliului științific.

Recomandări

- ☞ respectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 privind organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului;
- ☞ respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente în ceea ce privește raportarea veniturilor și a cheltuielilor, concomitent cu elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la modalitatea de înregistrare a bunurilor/serviciilor în evidența contabilă prin respectarea principiilor contabilității;
- ☞ identificarea activelor fixe amortizabile aflate în patrimoniu și eliminarea neconcordanțelor existente în bilanța amortizărilor activelor fixe și bilanța activelor fixe;
- ☞ actualizarea cuantumului chiriilor încasate printr-un raport al unui evaluator autorizat și facturarea lunară a acestora. Vor fi prevăzute clauze de calculare a majorărilor de întârziere în cazul neplății contravalorii chiriei și al efectuării înregistrărilor corespunzătoare în contabilitatea instituției;
- ☞ pentru entitățile subordonate Academiei vor fi luate măsuri de clarificare a sumelor reflectate în contul

contabil „Decontări din operații în curs de clarificare” și a sumei ce a făcut obiectul dosarului aflat în faza de recurs, după pronunțarea hotărârii instanței;

- ☞ înregistrarea corectă a bunurilor prin aplicarea tratamentului contabil corespunzător fiecărei categorii de bunuri, precum și pentru intrarea în legalitate în ceea ce privește raporturile juridice de muncă a persoanelor care au îndeplinit condițiile de pensionare.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Prezentare

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, sub coordonarea prim-ministrului, fiind autoritatea de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor.

Organizarea și funcționarea ANSVSA s-a stabilit în baza *OG nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor și a HG nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea ANSVSA și a unităților din subordinea acesteia*.

ANSVSA este autoritatea centrală sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor care coordonează, tehnic și administrativ, întreaga activitate a serviciilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor și care organizează și controlează efectuarea activităților publice sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor.

În subordinea Autorității funcționează direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și a municipiului București, inclusiv laboratoarele veterinare de stat, institutele veterinare, circumscriptiile sanitar-veterinare zonale și circumscriptiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit a rezultat că situațiile financiare auditate au conținut denaturări semnificative, valoarea cumulată a erorilor situându-se peste nivelul pragului de semnificație stabilit, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului nu a respectat în totalitate principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, fiind constatate nereguli semnificative prin natura lor. În consecință a fost exprimată o **opinie contrară**.

Constatări

Abaterile și deficiențele semnificative, care au determinat exprimarea unei opinii contrare, se referă, în principal, la erori și omisiuni de înregistrare în evidența contabilă și extracontabilă a unor operațiuni sau bunuri, la modul de administrare a patrimoniului, dar și la gestionarea sistemului național de identificare și înregistrare a animalelor (SNIIA/BND), aspecte detaliate în continuare.

Astfel, ANSVSA nu a înregistrat în evidența extracontabilă, în contul extrabilanțier „Disponibil din garanția constituită pentru bună execuție”, operațiunile de constituire și restituire a garanției de bună execuție, în sumă de 46 mii lei, operațiuni efectuate în baza obligațiilor stabilite prin contractele de furnizare și prestări de servicii încheiate cu doi operatori economici. În timpul misiunii de audit au fost înregistrate în evidența extracontabilă sumele reprezentând garanții de execuție prevăzute în contractele de furnizare/prestări de servicii, pe care ANSVSA le-a avut în derulare cu diverși operatori economici.

ANSVSA nu a efectuat toate demersurile pentru predarea bunurilor imobile – terenuri și clădiri, cu o valoare de 27.911 mii lei, aparținând posturilor de inspecție la frontieră (PIF), concomitent cu preluarea acestora de către direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, modificări patrimoniale impuse de prevederile *OUG nr. 71/2017*, aprobată prin *Legea nr. 20/2018*, prevederi care stabileau reorganizarea și funcționarea PIF-urilor prin trecerea acestora din structura ANSVSA în structura DSVSA-urilor.

Ca urmare a misiunii de audit a fost întocmit proiectul de hotărâre a Guvernului privind trecerea bunuri imobile care dețin carte funciară din administrarea ANSVSA – aparat central în administrarea DSVSA-urilor județene pe raza cărora se află acestea, respectiv DSVSA Ilfov, Timiș și Satu Mare, aflat în stadiul de avizare de către structurile implicate din cadrul ANSVSA. Totodată, a fost întocmit proiectul de protocol privind transmiterea imobilelor aflate în domeniul privat al statului din evidența ANSVSA în evidența DSVSA-urilor, aflat în stadiul de avizare de către structurile implicate din cadrul ANSVSA.

La nivelul entităţii au fost identificate abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește gestionarea sistemului național de identificare și înregistrare a animalelor (SNIIA/BND), precum și unele curențe ale cadrului legislativ care reglementează domeniul identificării și înregistrării animalelor. Ca urmare a auditului efectuat asupra modului de gestionare a sistemului SNIIA au fost identificate abateri de la legalitate și regularitate, prezentate sintetic după cum urmează:

- ANSVSA nu și-a exercitat dreptul de proprietate deplină asupra aplicației informatice, astfel încât contractarea serviciilor integrate pentru identificarea și înregistrarea animalelor contravine cadrului legal de reglementare a dreptului de proprietate asupra SNIIA;
- ANSVSA nu a identificat, clarificat și formalizat limitele de acțiune a dreptului de proprietate intelectuală atribuit furnizorului SNIIA în raport cu dreptul de dispoziție, respectiv cu cel de utilizare a sistemului informatic de către proprietarul acestuia (ANSVSA);
- actul normativ privind organizarea și funcționarea ANSVSA (HG nr. 1415/2009, cu modificările și completările ulterioare) nu prevede o structură de specialitate în domeniul tehnologiei informației (IT), cu atribuții privind administrarea/gestionarea și operarea sistemelor IT implementate la nivelul instituției. Personalul implicat în elaborarea caietelor de sarcini, precum și în derularea tehnică a contractelor de prestări de servicii în domeniul IT (dezvoltare, actualizare, mentenanță) nu are studii de specialitate în acest domeniu;
- furnizorul aplicației a blocat accesul DSVSA-urilor, al utilizatorilor înregistrați, inclusiv al medicilor concesionari responsabili de identificarea și înregistrarea animalelor la baza de date (SNIIA/BND) prin condiționarea acestora de a achiziționa două pachete informatice de produse și servicii suplimentare care asigură conformitatea și securitatea datelor cu caracter personal ale utilizatorilor conform obligațiilor GDPR.

În privința achiziționării pachetelor informatice, ANSVSA nu a justificat/argumentat necesitatea achiziției produselor informatice suplimentare și conformitatea acestora cu obligațiile legale referitoare la protecția datelor cu caracter personal impuse de Regulamentul UE nr. 679/2018. Mai mult, inițial, sistemul SNIIA fusese prevăzut să asigure protecția datelor cu caracter personal, indicând faptul că achiziția celor două produse nu era necesară. La nivelul ANSVSA nu a fost realizată, în cazul SNIIA/BND, o evaluare a impactului asupra datelor cu caracter personal și nici nu a fost solicitat în acest sens avizul persoanei responsabile în acest domeniu.

- Întrucât proprietarul aplicației informatice SNIIA, respectiv ANSVSA, era singurul în drept să achiziționeze orice servicii/produse cu privire la sistemul informatic, DSVSA-urile, în calitate de persoane juridice distincte, nu aveau dreptul legal de a achiziționa pachetele de produse și servicii și să angajeze, ordonanțe și să plătească sume din bugetele proprii cu această destinație. Structurile teritoriale ANSVSA introduse în eșantionul de audit nu au prezentat documente care să ateste recepția calitativă a celor două produse. Așadar, nu s-a putut stabili dacă cele două pachete informatice achiziționate corespund descrierii din oferta furnizorului, respectiv dacă acestea au asigurat conformitatea și securitatea datelor cu caracter personal a utilizatorilor SNIIA, conform cerințelor GDPR.

Pentru a avea acces la sistemul SNIIA/BND, DSVSA-urile județene au achiziționat pachetele informatice de produse și servicii suplimentare prin procedura de achiziție directă din catalogul SEAP, excepție făcând DSVSA Alba, DSVSA Arad și DSVSA Bihor, care nu au efectuat plăți pentru asigurarea accesului la sistem. Totodată, unele DSVSA-uri au confirmat și faptul că utilizatorii autorizați SNIIA (proprietarii de exploatații și medicii veterinari concesionari) au efectuat plăți către furnizorul aplicației, pentru asigurarea accesului securizat la SNIIA/BND;

- ANSVSA nu a implementat un sistem de control intern/managerial pentru a gestiona SNIIA și nu a asigurat controlul și supravegherea sistemului conform prevederilor legale;
- atribuirea calității de *operator SNIIA* unuia dintre membrii consorțiului care a dezvoltat și implementat sistemul informatic pentru identificarea și înregistrarea animalelor, după expirarea valabilității contractului prin care a fost furnizat sistemul, face ca executarea activităților de *operare și întreținere a sistemului*, să fie lipsită de temei legal;
- Ordinul ANSVSA privind aprobarea Normei sanitare veterinare pentru implementarea procesului de identificare și înregistrare a suinelor, ovinelor, caprinelor și bovinelor, prin care s-a introdus termenul de *operator SNIIA*, pe lângă faptul că nu a conținut precizări explicite cu privire la operațiunile și activitățile care trebuie efectuate în această calitate, a contravenit principiilor care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică;

- prin Raportul de audit intern nr. 135/31.10.2017, avizat de președintele ANSVSA, cu tema „*Auditarea sistemului de identificare și înregistrare a animalelor*” au fost reținute numeroase abateri referitoare la funcționarea defectuoasă a SNIIA, precum și riscuri de introducere a unor informații eronate cu privire la existența și trasabilitatea animalelor.

În niciunul dintre actele normative care reglementează activitatea de identificare și înregistrare a animalelor nu a fost prevăzute rolul, funcțiile și atribuțiile pe care le exercită „operatorul SNIIA” în condițiile în care ANSVSA avea, în mod implicit, atât dreptul, cât și obligația de a opera datele și informațiile din SNIIA, deoarece aceasta este autoritatea de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar, având, totodată, drept de proprietate asupra sistemului informatic. ANSVSA nu și-a exercitat dreptul de proprietate deplină asupra SNIIA, întrucât contractarea serviciilor integrate pentru identificarea și înregistrarea animalelor nu s-a făcut conform cadrului legal de reglementare, iar pentru asigurarea respectării prevederilor legale referitoare la dreptul de proprietate al ANSVSA asupra SNIIA era necesară stabilirea unor clauze contractuale, prin care dreptul de proprietate intelectuală asupra sistemului să fie transmis instituției publice.

Recomandări

- ☞ pentru imobilele aflate în domeniul public, ANSVSA va înscrie imobilele în cărțile funciare, astfel încât să poată să promoveze o hotărâre de guvern pentru darea acestor bunuri în administrarea DSVSA-urilor, iar pentru imobilele aflate în domeniul privat, ANSVSA va încheia protocoale în care să fie prevăzute predarea-preluarea imobilelor, precum și obligația administratorilor legali (a DSVSA-urilor) de a asigura înscrierea acestor imobile în cărțile funciare. Totodată, ANSVSA va face demersurile necesare, în calitate de ordonator principal de credite, pentru actualizarea Anexei nr. 26 la *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu toate informațiile privind bunurile din domeniul public al statului aflate în administrarea autorității;
- ☞ continuarea demersurilor pentru asigurarea unei arhive funcționale în cadrul instituției și analizarea posibilității creării, conservării, consultării și utilizării documentelor în formă electronică;
- ☞ în vederea remedierii deficiențelor privind gestionarea sistemului SNIIA/BND s-a recomandat:
  - dispunerea de măsuri în vederea asigurării deplinei proprietăți asupra sistemelor informatice implementate, iar, în cazul unor achiziții viitoare de aplicații/sisteme informatice dezvoltate pentru activitățile sale specifice, introducerea în documentația de atribuire și în contractele de prestări de servicii a unor prevederi clare, referitoare la transferul drepturilor de proprietate intelectuală asupra aplicațiilor/sistemelor în favoarea instituției publice, în conformitate cu art. 12 din *OUG nr. 41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*;
  - înființarea unei structuri specializate în domeniul tehnologiei informațiilor (IT), care să asigure suportul tehnic necesar în vederea gestionării sistemelor informatice implementate de autoritate. Personalul acestei structuri urmează să aibă atribuții inclusiv în ceea ce privește elaborarea caietelor de sarcini și efectuarea recepției serviciilor IT de mentenanță și actualizare a sistemului informatic integrat;
  - justificarea necesității și utilității achiziționării pachetelor de produse și servicii informatice suplimentare și, în funcție de rezultatul demersurilor, dispunerea de măsuri pentru stabilirea sumelor achitate de DSVSA fără justificarea necesității produselor/serviciilor SOL SNIIA și SOL ACCES și recuperarea acestora pe toate căile legale, inclusiv de la persoanele responsabile, după caz;
  - remedierea deficiențelor referitoare la sistemul de control intern/managerial prin: stabilirea unor atribuții clare (prin ROF și fișa postului) în sarcina structurilor și a personalului ANSVSA, privind gestionarea și controlul sistemului SNIIA. Întocmirea și implementarea procedurilor privind accesul la sistemul informatic și operarea datelor și informațiilor din BND, formalizarea și implementarea unei politici de securitate a SNIIA.

Totodată, conducerea ANSVSA va întreprinde demersuri pentru corectarea carențelor și inadvertențelor cadrului legislativ care reglementează domeniul identificării și înregistrării animalelor prin promovarea unui proiect de act normativ de modificare și completare a *OG nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și siguranța alimentelor*, respectiv de modificare a ordinelor emise de președintele ANSVSA, prin introducerea unor prevederi explicite cu privire la exercitarea exclusivă de către ANSVSA a calității de *operator* al Bazei naționale de date și al sistemelor informatice integrate de identificare și înregistrare a animalelor, respectiv de definire și precizare a acțiunilor și/sau a activităților efectuate pentru operarea Bazei naționale de date.

Prezentarea constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate sau la alte entități verificate

Curtea de Conturi a efectuat misiuni de audit financiar al contului de execuție pentru anul 2018 la 24 de direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor (DSVSA-uri). În urma auditului efectuat de către

camerele de conturi județene la nivelul celor 24 de DSVSA-uri au fost exprimate **trei opinii fără rezerve** la DSVSA: Brăila, Maramureș și Tulcea, **12 opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** la DSVSA: Arad, Bacău, Botoșani, Caraș-Severin, Covasna, Harghita, Iași, Ilfov, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Vaslui și **9 opinii contrare** la DSVSA: Argeș, București, Călărași, Dolj, Gorj, Galați, Mureș, Satu Mare, Sibiu, ca urmare a constatării unor abateri de la legalitate și regularitate, ce au determinat apariția unor erori semnificative în ceea ce privește modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, execuția bugetelor și modul de raportare a situațiilor financiare.

Cu ocazia auditului au fost depistate abateri de la legalitate și regularitate, unele fiind remediate în timpul auditului, altele conducând la obținerea de venituri suplimentare, dar și abateri care au produs prejudicii. În mare parte, erorile și deficiențele identificate au fost corectate și/sau eliminate pe parcursul misiunilor de audit, dar au fost și cazuri în care corectarea erorilor nu s-a realizat până la finele misiunilor de audit, cazuri în care s-au formulat recomandări care se impun a fi luate în vedere în vederea înlăturării deficiențelor constatate.

În ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au identificat următoarele erori și nereguli, a căror sinteză este prezentată în continuare, cu menționarea structurii la care au fost identificate acestea:

- reflectarea eronată a diferențelor din reevaluarea unor active fixe corporale care nu se mai regăseau în patrimoniul instituției și înregistrarea incorectă a diferențelor din reevaluare în evidența contabilă (DSVSA: Arad și București);
- menținerea nejustificată în conturile de datorii/creanțe a unor sume prescise, reprezentând garanții de participare la licitații, prestații efectuate și care au vechime mai mare de trei ani (DSVSA: Argeș și Ilfov);
- evidențierea eronată, în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, a unor active fixe recepționate/date în folosință, pentru care nu a fost calculată și evidențiată amortizarea la DSVSA Botoșani;
- pentru organizarea evidenței angajamentelor bugetare și legale, entitatea auditată nu a desemnat persoana responsabilă și nici pe înlocuitorii acesteia și nu a generat conturile contabile aferente în programul informatic (DSVSA Caraș-Severin);
- înregistrarea necorespunzătoare în evidența contabilă a transferului fără plată a unui mijloc fix complet amortizat (DSVSA Satu Mare);
- înregistrarea eronată în contul „Clienți” a unor sume achitate în plus clienților, care trebuiau înregistrate în contul „Clienți creditor”, acestea nefiind creanțe, ci datorii ale instituției (DSVSA Ilfov);
- înregistrarea necorespunzătoare în evidența contabilă a indemnizațiilor aferente concediilor medicale, ce trebuiau solicitate pentru recuperare de la FNUASS, a imobilizărilor necorporale sau a unor imobilizări corporale pentru care entitatea nu a făcut dovada evaluării și/sau a existenței (DSVSA Iași);
- menținerea în contul „Disponibil din fonduri cu destinație specială” a unor sume drept garanții ale gestionarilor, în condițiile în care persoanele cărora li s-au făcut reținerile nu mai au calitatea de gestionar/angajat al unității, precum și în contul „Disponibil pentru sume de mandat” a unor sume drept garanții de bună conduită, în condițiile în care termenul de solicitare/restituire a acestora s-a prescrist (DSVSA Iași);
- raportarea eronată în bilanțul contabil a activelor corporale și a datoriilor reprezentând contribuția entității la bugetele de asigurări sociale (DSVSA Călărași);
- prezentarea în categoria de mijloace fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie, acestea fiind materiale de natura obiectelor de inventar (DSVSA: Dolj, Gorj, Vaslui și Mureș);
- trecerea pe cheltuieli a produselor medicinale veterinare imunologice și reagent, precum și a celor parafarmaceutice, în condițiile în care acestea se regăsesc în stoc la medicii veterinari de liberă practică cu care DSVSA a avut încheiate contracte de concesiune sau acorduri de servicii (DSVSA Covasna);
- înregistrarea eronată în contul de cheltuieli, a unui studiu de fezabilitate pentru un obiectiv de investiții și nu în analiticul corespunzător al contului „Active fixe corporale în curs de execuție” (DSVSA Ilfov);
- neînregistrarea la finele anului în contul contabil „Facturi nesosite” a contravalorii serviciilor prestate de medicii veterinari de liberă practică, conform deconturilor avizate de DSVSA (DSVSA: Covasna și Sălaj);
- neînregistrarea în evidența extracontabilă a activelor fixe și obiectelor de inventar primite în folosință, a imobilelor aparținând domeniului public al unității administrativ-teritoriale, primite în folosință/administrare, utilizate pentru desfășurarea activităților specifice sanitar-veterinare, sau a celor date în chirie sau închiriate (DSVSA: Covasna, Gorj și Dolj);

- neînregistrarea în evidența extracontabilă a contravalorii bunurilor imobile închiriate, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a contravalorii chiriei, datorată și achitată pentru respectivele bunuri (DSVSA Dolj);
- neconstituirea de provizioane și ajustări cu privire la clienții incerti sau în litigiu, precum și la cei pentru care s-au efectuat forme de executare silită (DSVSA: Gorj, Harghita și Mureș);
- neînregistrarea în evidența contabilă a garanțiilor de bună execuție reținute în baza contractelor încheiate pentru prestări servicii cu cabinetele medicale ale medicilor veterinari de liberă practică (DSVSA: Gorj, Ilfov și Satu Mare);
- neevidențierea în contabilitate a obligațiilor de plată de natura drepturilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești definitive (DSVSA Sibiu);

Evaluarea modului de organizare, implementare și menținere a sistemelor de management și control intern a scos în evidență unele deficiențe, dintre care enumerăm:

- compartimentul de audit public intern nu are prevăzute prin organigrama aprobată și prin statutul de funcții aprobat, minimum două posturi de auditori interni, ceea ce contravine prevederilor legale privind auditul public intern (DSVSA: Sălaj și Satu Mare);
- implementarea parțială a sistemului propriu de control intern managerial (DSVSA: Arad, Iași, Mehedinți și Neamț);
- neactualizarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial (DSVSA: Călărași, Dolj, Gorj și Sibiu);
- completarea parțială a registrului riscurilor și neelaborarea de proceduri pentru toate activitățile identificate a fi procedurabile (DSVSA Călărași);
- necuprinderea operațiunilor care vizează constituirea veniturilor publice în activitatea controlului financiar preventiv, iar cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv nu a fost modificat, actualizat și cu aceste tipuri de proiecte de operațiuni (DSVSA Sălaj).

Cu privire la verificarea modului de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii, auditul a evidențiat că:

- nu au fost calculate, facturate, înregistrate și încasate penalități de întârziere pentru serviciile specifice prestate facturate și neîncasate la termenul stabilit (DSVSA: Arad, Caraș-Severin, Călărași, Covasna, Dolj, Gorj și Mureș);
- nu a fost recuperată la termenele scadente, contravaloarea serviciilor sanitar -veterinare prestate și facturate existând riscul prescrierii sau imposibilității recuperării creanțelor respective, datorită insolvenței/falimentului debitorilor (DSVSA: Bacău și Iași). În situația debitelor nerecuperate ca urmare a prescrierii termenelor de încasare nu s-a procedat la analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la această situație coroborat cu stabilirea persoanelor responsabile pentru fiecare creanță în parte și recuperarea prejudiciilor aduse instituției (DSVSA Iași);
- nu a fost recuperată în totalitate a redevența datorată pentru ultimii trei ani de către medicii veterinari și totodată, nu a fost actualizat cuantumul redevenței din contractele de concesiune încheiate cu aceștia (DSVSA Ilfov);
- nu au fost înregistrate în contabilitate și nu au fost depuse la casieria unității, toate sumele încasate din examene și analize laborator. În timpul auditului, entitatea a formulat plângere penală, pentru sesizarea instituțiilor abilitate să desfășoare verificările necesare în cazul stabilirii unor eventuale infracțiuni prevăzute de Codul Penal, referitoare la constatările rezultate (DSVSA Sălaj);

Au existat și erori în procesul de inventariere anuală a elementelor de natura activelor, datoriiilor și capitalurilor proprii. Au fost prezentate situații de finalizare cu întârziere a inventarierii ulterioare prezentării situațiilor financiare anuale (DSVSA Argeș). Au fost situații în care nu a fost efectuată inventarierea anuală a tuturor mijloacelor fixe, obiecte de inventar, materiale (DSVSA: Botoșani, Iași, Ilfov și Mureș). Au existat deficiențe privind organizarea și desfășurarea inventarierii (DSVSA: Dolj, Gorj, Galați, Sălaj și Vaslui), dar și neefectuarea sau efectuarea necorespunzătoare a operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul (DSVSA: Galați, Sibiu și Călărași);

În ceea ce privește modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului la DSVSA Vaslui au existat diferențe între valoarea bunurilor înscrise în inventarul centralizat care aparțin domeniului public al statului și valoarea de inventar din evidența contabilă a entității.

Cele mai frecvente erori și nereguli identificate în procesul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită sunt prezentate în continuare:

La cheltuieli de personal s-a constatat acordarea nelegală a unor sporuri (DSVSA: Botoșani, Caraș-Severin, Iași, Neamț, Galați și Sibiu);

La cheltuielile cu bunuri și servicii s-au constatat cele mai multe abateri, dintre care enumerăm:

- achitarea nelegală de servicii de telefonie reprezentând contravaloarea SMS-urilor și convorbirilor internaționale, a donațiilor și serviciilor cu suprataxă, acestea neavând legătură cu activitatea instituției (DSVSA Caraș-Severin);
- majorarea nejustificată a cheltuielilor aferente activităților de prelevare de probe la ovine-caprine, respectiv investigații de laborator pentru prevenirea infecției cu *Brucella Melitensis* (DSVSA Dolj);
- decontarea nelegală a contravalorii unor acțiuni sanitare-veterinare, respectiv a manoperei de identificare și înregistrare a animalelor cu vârstă mai mare decât vârsta maximă prevăzută de legislația în vigoare, vaccinare, recoltare de probe sau a contravalorii inspecției la un număr mai mare de exploatații decât cel existent (DSVSA Mehedinți);
- decontarea costului manoperei serviciilor de identificare și înregistrare de animale fără documente justificative (DSVSA Neamț);
- decontarea consumului de carburant, fără documente justificative (DSVSA: Galați, Neamț, Sibiu și Vaslui);
- efectuarea de plăți pentru prestații pentru care nu au fost încheiate contracte subsecvente valabile, în baza acordurilor-cadru încheiate având ca obiect prestarea serviciilor veterinare, drept pentru care plățile efectuate nu respectă etapele execuției bugetare – angajare, lichidare, ordonanțare, plată (DSVSA Galați);
- menținerea în stoc a unor doze de vaccinuri cu termene de valabilitate depășite și care nu mai pot fi utilizate pentru acțiuni imunologice (DSVSA Dolj);

Dintre obligațiile și creanțele statului la care s-au constatat abateri enumerăm:

- suportarea integrală din fondul de salarii a indemnizațiilor pentru concedii medicale, fără ca entitatea să solicite decontarea acestora, pe bază de acte justificative, în termen de 90 zile de la data la care avea dreptul să le solicite (DSVSA Iași);
- nu au fost urmărite și încasate în cadrul termenului de prescripție creanțe reprezentând contravaloarea unor prestații sanitare-veterinare – analize de laborator, activități de control oficial (DSVSA: Argeș, Arad și Galați);
- efectuarea de plăți nelegale către Biroul Executor Judecătoresc, reprezentând contravaloarea impozitului pe venit aferent drepturilor bănești acordate, prin executare silită, angajaților instituției sub forma tichetelor de masă și care potrivit legii trebuia reținut și virat de către angajator la bugetul statului (DSVA Argeș);
- existența unor sume mai vechi de trei ani, reprezentând garanții de participare la licitații reținute și care trebuiau virate la bugetul statului și evidențiate ca venit al acestuia, având în vedere împlinirea termenului de prescripție extinctivă (DSVSA Dolj);
- nedeclararea, neînregistrarea și neachitarea impozitului pe clădiri datorat pentru laboratorul sanitar-veterinar pentru siguranța alimentelor în care se desfășoară activități economice (DSVSA Dolj).

Pentru corectarea erorilor, înlăturarea deficiențelor și conformarea cu prevederile legale au fost formulate recomandări punctuale pe care entitățile în cauză urmează să le implementeze.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPTĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Prezentare

Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 (SSRML) funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. SSRML asigură și coordonează la nivel central aplicarea reglementărilor legale în vigoare referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, la luptătorii în rezistența anticomunistă, respectiv la foștii deținuți politici, la persoanele care și-au jertfit viața sau care au avut de suferit în urma Revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, precum și la persoanele care au avut de suferit în urma Revoltei muncitorești anticomuniste din Valea Jiului-Lupeni – august 1977.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar desfășurate pentru exercițiul bugetar 2018 a fost exprimată o **opinie contrară**, întemeiată pe faptul că situațiile financiare nu au prezentat o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței sau a modificării poziției financiare a entității.

Constatări

Analiza situațiilor financiare a evidențiat abateri financiar-contabile aferente anului auditat, precum și abateri identificate în anul precedent și neremediate, care au avut caracter de continuitate și în anul 2018, vizând, în principal:

- înregistrarea unor drepturi de natură salarială în evidența contabilă pe baza unor documente care nu au respectat cerințele de formă și conținut prevăzute de lege, care nu au fost asumate prin semnătură de compartimentele de specialitate și care nu au fost vizate pentru controlul financiar preventiv propriu;
- continuarea aplicării eronate a prevederilor art. 39 alin. (2) din *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, în urma unei acțiuni revendicative (grevă) care a avut ca impact afectarea fondurilor publice cu suma netă de 67,1 mii lei, reprezentând venituri salariale plătite necuvenit angajaților participanți la grevă. Pentru remedierea acestei nereguli, Curtea de Conturi a emis, în anul precedent, decizie cu măsuri de actualizare, recuperare și virare la bugetul de stat a sumelor acordate necuvenit salariaților, neregulile menținându-se și în anul auditat;
- SSRML nu a asigurat un sistem de evidență, distribuie și monitorizare a certificatelor de revoluționar astfel încât evidența contabilă și tehnico-operativă să reflecte gestiunea corectă a acestor documente cu regim special. Pentru aceste abateri cu caracter de repetabilitate au fost dispuse măsuri de remediere prin deciziile emise de Curtea de Conturi în anii precedenți. Conducerea SSRML a solicitat prelungiri succesive ale termenelor de realizare a acestor măsuri, însă neregulile constatate sub acest aspect s-au menținut și în anul auditat.

Recomandări

Revizuirea, comunicarea și implementarea procedurii operaționale proprii privind organizarea și efectuarea controlului financiar preventiv propriu.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRES

Prezentare

Agencia Națională de Presă AGERPRES este instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, independentă editorial, sub controlul Parlamentului și se ocupă cu producerea și furnizarea de știri și servicii multimedia (foto, grafice, audio) și documentare (monitorizare de presă și bază de date) pentru mass-media, companii private și instituții centrale și locale ale statului.

Agencia Națională de Presă AGERPRES este organizată și funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 19/2003* privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Presă AGERPRES, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului propriu de organizare și funcționare.

Finanțarea este asigurată din fonduri de la bugetul de stat și din venituri proprii.

În anul 2019 s-a desfășurat la Agenția Națională de Presă AGERPRES o misiune de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat pentru anul 2018.

Opinia de audit

În vederea exprimării opiniei de audit, s-au sintetizat abaterile de la legalitate și regularitate, valoarea cumulată a abaterilor constatate a depășit pragul de semnificație, fiind astfel exprimată o **opinie contrară**.

Constatări

Agencia nu înregistrat în evidența contabilă, în conturi distincte, suma de 178 mii lei, provenită din casarea și declasarea mijloacelor fixe și a materialelor de natura obiectelor de inventar, și nu a întreprins demersurile necesare în vederea valorificării bunurilor casate. În timpul misiunii de audit au fost evidențiate în contabilitate materialele reciclabile, obținute din casarea bunurilor.

Agencia nu a implementat în totalitate standardele de control intern managerial, respectiv Standardul 9 – Mediul de control și Standardul 16 – Auditul intern. Nu au fost realizate toate misiunile de audit public intern cuprinse în Planul anual aprobat de conducătorul instituției, iar Raportul privind activitatea de audit public intern pe anul 2018 nu a fost transmis pentru a fi înregistrat la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern - UCAAPI. Neexercitarea auditului intern ca formă de control nu a permis obținerea unei asigurări cu privire la procesul de management al riscurilor, de control și de conducere.

Entitatea nu a aplicat corect prevederile *Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, rezultând astfel o diminuare a obligației de plată la bugetul de stat în sumă de 407,5 mii lei. S-a constatat că cheltuielile cu amortizarea

valorii construcțiilor, prin reevaluare, nu au reprezentat cheltuieli deductibile fiscal la calcularea impozitului pe profit, valoarea istorică a cotelor de amortizare neregăsindu-se în cuantumul cotelor lunare de amortizare rezultate din operațiunile de reevaluare. Întrucât reevaluările efectuate asupra construcțiilor au fost în scop fiscal, valoarea rezultată din operațiunile de reevaluare nu se înregistrează în evidențele contabile, acesta constituind anexă la declarația de impunere la organul fiscal. Consecința celor prezentate o reprezintă neconstituirea veniturilor cuvenite bugetului de stat în cuantumul și la termenele legale ca urmare a diminuării profitului impozabil pe anii 2016-2018 cu cheltuielile cu amortizarea construcțiilor.

Având în vedere competențele ANAF, s-a întocmit *Nota privind propunerea de solicitare a unor instituții specializate ale statului să efectueze cu prioritate unele verificări de specialitate*.

În urma misiunii de audit, conducerea Agenției a luat măsuri pentru a cuantifica cheltuielile cu amortizarea construcțiilor înregistrate în perioada 2010-2018, în sumă de 407,5 mii lei, reprezentând impozit pe profit datorat bugetului de stat. Prin urmare, s-a virat la bugetul de stat, diferența de 122,7 mii lei, impozit pe profit datorat pe anul 2018.

Agencia nu a constituit, calculat și virat corect impozitul pe clădiri, nedeclarând spațiile de impunere pentru construcțiile din domeniul privat al statului utilizate de entitate pentru desfășurarea activităților economice generatoare de venituri proprii. În timpul misiunii de audit ANP AGERPRES a depus la Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 1, documentele necesare înregistrării pentru spațiile utilizate cu desfășurarea activității economice.

Agencia nu a respectat întocmai prevederile legale privind inventarierea patrimoniului. S-a constatat că nu au fost inventariate bunuri pentru care conducerea a aprobat scoaterea din funcțiune și casarea lor în anul 2018, nevalorificate la data inventarierii, fiind menținute fizic în patrimoniu și la data desfășurării misiunii de audit financiar. De asemenea, nu au fost înscrise în liste de inventariere intrările și ieșirile de bunuri în valoare de 3.574,3 mii lei, evidențiate în conturile contabile din perioada cuprinsă între data inventarierii și data încheierii exercițiului financiar, astfel încât la sfârșitul exercițiului financiar să fie reflectată situația reală a elementelor patrimoniale. În plus, Registrul-inventar nu a fost completat pe baza inventarierii faptice a fiecărui cont de activ și de pasiv pentru inventarierea efectuată pe parcursul anului, astfel încât la sfârșitul exercițiului financiar să fie reflectată situația reală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

La nivelul Agenției s-a mai constatat faptul că nu au fost respectate prevederile legale privind scoaterea din evidența contabilă a bunurilor de natura mijloacelor fixe și a materialelor de natura obiectelor de inventar. Astfel, a fost întocmit un singur proces-verbal atât pentru scoaterea din funcțiune, cât și pentru casarea bunurilor, în condițiile în care cele două operațiuni de scoatere din funcțiune și de casare implicau etape succesive de realizare. Analiza stării tehnice a bunurilor propuse pentru a fi scoase din funcțiune s-a efectuat de către angajați, care nu au menționat în notele de constatare faptul că bunurile au devenit inutilizabile prin gradul avansat de uzură fizică și morală, că nu mai pot primi o altă destinație sau utilizare și nici că nu mai pot fi reparate, recondiționate, adaptate sau modernizate, astfel încât exploatarea lor să fie eficientă din punct de vedere operativ sau economic. Entitatea nu a luat măsuri pentru valorificarea pieselor și materialelor rezultate în urma dezmembrării acestora și nu au fost prezentate informații referitoare la materialele predate la magazie, rezultate din scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar. În timpul misiunii de audit au fost luate măsuri pentru a fi inventariate bunurile nevalorificate în urma casării, fiind întocmită Lista de inventariere și valorificarea acestora printr-o societate comercială de profil.

În anul 2018, ANP AGERPRES a achitat din fonduri publice suma de 664,6 mii lei, reprezentând majorări și penalități de întârziere calculate și impuse de Agenția Națională de Administrare Fiscală în urma inspecției efectuate în anul 2018, din care a rezultat o diferență de taxă pe valoarea adăugată în valoare de 1.775,3 mii lei, care nu a fost corect și la termen declarată în perioada 2012-2017.

Recomandări

- ☞ elaborarea și actualizarea procedurilor formalizate pentru toate activitățile desfășurate de entitate;
- ☞ elaborarea Programului de audit intern pe anul în curs;
- ☞ transmiterea către UCAAPI a Raportului privind activitatea de audit public intern desfășurată în anul 2018;
- ☞ asigurarea continuității Serviciului de audit public intern prin ocuparea postului vacant cu personal de specialitate, conform fișei postului;
- ☞ continuarea demersurilor în scopul inventarierii spațiilor utilizate pentru desfășurarea activităților economice, determinarea cotei aferente și depunerea declarației în vederea impozitării acestora;
- ☞ la calcularea obligațiilor cuvenite bugetului de stat se va respecta principiul economicității, în concordanță cu scopul și destinația veniturilor proprii, în contextul *Legii nr. 19/2003*;
- ☞ scoaterea din funcțiune, casarea și valorificarea bunurilor propuse la casare, efectuarea inventarierii anuale

a patrimoniului prin respectarea în totalitate a prevederilor legale, astfel încât bilanțul contabil anual să fie în concordanță cu situația reală a patrimoniului, iar completarea Registrului-inventar să se realizeze în concordanță cu rezultatele inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, grupate după natura lor, conform posturilor din bilanțul contabil.

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Prezentare

Institutul Cultural Român (ICR) a fost înființat în anul 2003, în baza *Legii nr. 356/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român*, prin reorganizarea Fundației Culturale Române și a Editurii Fundației Culturale Române. Misiunea Institutului este aceea de reprezentare, promovare și protejare a culturii și civilizației naționale în țară și în străinătate. Activitatea externă a Institutului se desfășoară și prin institutele culturale românești din străinătate, care își mențin subordonarea administrativă față de Ministerul Afacerilor Externe.

Opinia de audit

Asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de ICR la data de 31.12.2018 a fost formulată o **opinie contrară**, întrucât au fost constatate denaturări semnificative ale situațiilor financiare, valoarea totală a abaterilor situându-se mult peste pragul de semnificație, dar și pentru faptul că măsurile din deciziile anterioare ale Curții de Conturi nu au fost implementate.

Constatări

Abaterile, erorile și deficiențele identificate pe parcursul misiunii de audit privesc activitățile de organizare și conducere a evidențelor contabile, implementarea sistemului propriu de control intern managerial, acordarea unor drepturi salariale, decontarea cheltuielilor cu deplasările, modul de derulare a achizițiilor publice, precum și procesul de inventariere a elementelor patrimoniale ale ICR pentru anul 2018.

Institutul nu a înregistrat în evidențele contabile și nu a raportat în situațiile financiare încheiate la 31.12.2018 drepturi de natură salarială izvorâte din hotărâri judecătorești definitive, devenite executorii în anul 2018, în sumă estimată de 385 mii lei, sumă neactualizată cu rata inflației și cu dobânda legală aferentă.

Au fost efectuate cheltuieli din creditele bugetare fără respectarea clasificăției bugetare, prin suportarea de la articolul/alineatul bugetar de bunuri și servicii „*Deplasări interne, detașări, transferări*” a drepturilor de delegare, care ar fi trebuit suportate de la articolul/alineatul bugetar de personal „*Drepturi de delegare*”.

Nu au fost respectate prevederile legale privind evidența imobilizărilor necorporale prin înregistrarea globală în evidența contabilă a doar două licențe, deși într-un caz au fost achiziționate 19 licențe Office, iar în celălalt caz, 230 de licențe Gov Band Essential.

În anul 2018, la nivelul ICR nu a fost implementat în totalitate sistemul propriu de control intern managerial, potrivit prevederilor *OSGG nr. 400/2015* până la abrogare și a *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*. Nu au fost identificate funcțiile sensibile, nu a fost aprobat Centralizatorul riscurilor, iar procedurile operaționale nu au fost actualizate și completate conform modificărilor organizatorice și legislative intervenite. Nu au fost implementate standardele de control intern managerial: Standardul 2 – Atribuții, funcții, sarcini, Standardul 3 – Competență, performanță, Standardul 8 – Managementul riscului, Standardul 9 – Proceduri, Standardul 10 – Supravegherea, Standardul 12 – Informare și comunicare, Standardul 4 – Structura organizatorică, Standardul 13 – Gestionarea documentelor. Au mai fost identificate disfuncționalități în activitatea de registratură electronică, prin autorizarea oricărui salariat de a introduce numere de intrare/ieșire a corespondenței, fără înregistrarea cronologică a acesteia fiind permisă chiar și antedatarea documentelor.

La nivelul Institutului au fost identificate neconcordanțe între obligațiile bugetare înregistrate în evidența contabilă și cele din evidența fiscală, reflectate în Fișa sintetică totală. În consecință, s-a constatat că entitatea a efectuat plăți pentru care nu a depus sau a depus incorect declarațiile privind obligațiile de plată aferente.

Personalul de specialitate juridică din ICR și, ulterior, societatea civilă de avocatură contractată nu au perseverat în argumentele și solicitările adresate instanței pentru susținerea intereselor legale, juridice și financiare ale institutului și, implicit, ale statului în litigiile privind solicitarea unor drepturi salariale, începând cu luna iunie 2017, în care Institutul a avut calitatea de pârât.

Mai mult, în luna decembrie 2017, reprezentanții ICR au aprobat calculul și plata către salariații ICR a corecțiilor salariale. În vederea susținerii și apărării intereselor legale ale Institutului, prin întâmpinările depuse în dosarele pe rol nu s-a insistat pentru solicitarea unei expertize de specialitate privind modul de stabilire a

drepturilor salariale și nici nu au fost prezentate instanței de judecată constatările și concluziile auditorilor publici externi ai Curții de Conturi prezentate în anul 2018 în Procesul-verbal de constatare și în Decizia referitoare la modul nelegal de stabilire a corecțiilor salariale de către Institut. În plus, Institutul a încheiat un contract de servicii juridice de asistență și reprezentare în fața instanțelor judecătorești cu o societate civilă de avocați, în condițiile în care entitatea avea organizat un compartiment juridic și nici nu a justificat temeinic necesitatea serviciilor juridice achiziționate.

Ca urmare a funcționării necorespunzătoare a controlului intern/managerial, dar și ca urmare a faptului că nu a fost elaborată și aprobată o procedură operațională privind cheltuielile de deplasare efectuate de salariații ICR s-au constatat deficiențe cauzate de nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității. Deconturile de cheltuieli întocmite nu au prezentat informațiile minimale necesare pentru calculul drepturilor cuvenite (ora plecării/sosirii) și pentru calculul diurnei și cazării, iar în unele situații nu a prezentat vreo confirmare și/sau documente justificative anexate care să certifice deplasarea în străinătate (boarding pass/factură de cazare/bonuri din țara unde s-a făcut deplasarea, copii de pașaport etc.), existând astfel posibilitatea ca deplasarea să nu fi fost realizată și să se încaseze nejustificat indemnizația de delegare.

Au fost și situații în care nu s-a putut justifica temeinicia deplasărilor prin raportare la sarcinile de serviciu înscrise în fișele de post, în care bugetul ICR a fost prejudiciat ca urmare a plății unor cheltuieli de deplasare în străinătate efectuate în mod nejustificat sau necuvenit, dar și în care decontarea s-a făcut pentru cazarea într-o structură hotelieră de confort superior (cameră în regim de 4 stele și nu una de 3 stele). Institutul nu a calculat penalități de întârziere asupra avansurilor de deplasare care nu au fost justificate sau restituite în termenul legal, conform dispozițiilor legale aplicabile.

Institutul nu a respectat obligația de a ține o evidență a tuturor achizițiilor directe de produse, servicii și lucrări ca anexă la Programul anual al achizițiilor publice realizate pe bază de facturi, comenzi etc. Entitatea avea obligația ca trimestrial să transmită în Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul, cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV. Au fost efectuate cheltuieli pentru servicii de consultanță în achiziții publice, fără respectarea principiilor buneii gestiuni financiare, utilizând neeconomicos fondurile publice prin apelarea la servicii de consultanță în achiziții publice sub formă de contract tip abonament, în locul specializării personalului propriu.

Acțiunea de inventariere a elementelor patrimoniale ale ICR pentru anul 2018 s-a realizat într-o manieră formală, fără a fi respectate prevederile legale incidente. Procesul-verbal privind rezultatele inventarierii nu a fost înregistrat la registratura entității și nu a prezentat informații privind bunurile propuse la casare. Au fost identificate liste de inventariere numai pentru active fixe (corporale și necorporale) și obiecte de inventar, dar fără a fi întocmite distinct, pe locuri de folosință, confirmările de solduri de la furnizori și clienți fiind transmise de reprezentanții ICR după finalizarea acțiunii de inventariere. Listele de inventariere nu au fost semnate pe fiecare filă, ci doar pe ultima.

Ocuparea posturilor vacante din structura ICR prin detașarea unor persoane din sectorul privat s-a realizat fără respectarea condițiilor impuse de legislația în domeniu, respectiv fără îndeplinirea condițiilor de vechime în muncă și specialitate specifice posturilor vacante, conducând la efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 36 mii lei. Suma a fost calculată ca diferență între salariile plătite ca urmare a detașării pe funcția de expert 1A și salariile ce se cuveneau funcției și gradului de debutant, conform prevederilor legale.

Entitatea a menținut nejustificat în contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*” suma de 290 mii lei, reprezentând penalități și cheltuieli de executare silită stabilite prin sentință judecătorească, constatându-se că informațiile cuprinse în situațiile financiare au fost denaturate.

Recomandări

- ☞ calculul, actualizarea și înregistrarea în evidența contabilă a sumelor datorate, reprezentând drepturi de natură salarială, stabilite prin hotărâri judecătorești în favoarea angajaților, devenite executorii;
- ☞ respectarea clasificăției economice bugetare și a utilizării creditelor bugetare strict în scopurile pentru care au fost aprobate;
- ☞ înregistrarea imobilizărilor în contabilitate pe categorii și pe fiecare obiect de evidență;
- ☞ implementarea în totalitate a sistemului propriu de control intern managerial prin identificarea funcțiilor sensibile și a riscurilor în cadrul entității și actualizarea Registrului-riscurilor, elaborarea, actualizarea, aprobarea și diseminarea procedurilor de lucru specifice fiecărei direcții/fiecărui compartiment din cadrul instituției. Totodată, se va realiza securizarea sistemului privind Registrul electronic de alocare a numerelor de intrare/ieșire a corespondenței, astfel încât documentele să fie înregistrate în ordine cronologică, fără a se permite antedatarea documentelor;
- ☞ efectuarea de punctaje privind informațiile cuprinse în evidența creanțelor fiscale din Fișa plătitorului și

- evidența contabilă, corectarea acestora, precum și achitarea eventualelor datorii (debite, dobânzi/penalități de întârziere) către bugetul de stat;
- ☞ utilizarea tuturor căilor de atac împotriva hotărârilor civile pronunțate de instanțele judecătorești în dosarele privind litigiile de muncă deschise de salariații ICR, revizuirea atribuțiilor consilierilor juridici angajați ai ICR înscrise în fișele de post, precum și fundamentarea temeinică a cazurilor în care vor fi solicitate servicii juridice externalizate;
  - ☞ implicarea, după o analiză riguroasă, a comitetului director în aprobarea deplasărilor în străinătate;
  - ☞ recuperarea sumelor acordate necuvenit (diurnă, detașare, cheltuieli de protocol, bilete de avion, cazare etc.), inclusiv calcularea de dobânzi și penalități;
  - ☞ realizarea unei evidențe a tuturor achizițiilor publice directe și raportarea la termen, în SEAP, conform cerințelor legale, concomitent cu specializarea personalului propriu în domeniul achizițiilor publice, iar apelarea la serviciile consultanților externi să se realizeze numai în cazuri punctuale, de strictă necesitate;
  - ☞ organizarea și desfășurarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în conformitate cu prevederile legale;
  - ☞ analizarea sumelor reflectate în componența soldului contului „Decontări din operații în curs de clarificare”, în cont menținându-se doar sumele care îndeplinesc condițiile legale pentru a fi evidențiate astfel, în baza documentelor justificative.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Prezentare

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) este serviciu public autonom, de interes național, independent editorial înființat în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu atribuții în realizarea obiectivelor generale de informare, educație, divertisment, fiind obligat să prezinte, în mod obiectiv, imparțial, realitățile vieții social-politice și economice interne și internaționale, să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice, să promoveze, cu competență și exigență, valorile limbii române, ale creației autentice culturale, științifice, naționale și universale, ale minorităților naționale, precum și valorile democratice, civice, morale și sportive, să militeze pentru unitatea națională și independența țării, pentru cultivarea demnității umane, a adevărului și justiției.

În anul 2019, la *Societatea Română de Radiodifuziune* s-a desfășurat misiunea de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea abaterilor constatate de auditorii publici externi se situează sub pragul de semnificație, și că unele dintre acestea nu au fost remediate în timpul auditului, față de situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2018, s-a exprimat o **opinie de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întrucât situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare.

Constatări

Abaterile constatate de Curtea de Conturi în anul 2019 au fost cauzate, în principal, de organizarea și funcționarea defectuoasă a formelor de control intern la nivelul entității, atât la nivel central, cât și în cadrul structurilor SRR.

Deși organe de control abilitate (Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor Publice) au dispus măsuri pentru clasarea bunurilor culturale mobile din arhiva sonoră a SRR, iar structurile de specialitate din cadrul entității au propus diverse modalități de punere în aplicare și remediere a situației existente, factorii decidenți nu au soluționat starea de fapt sesizată anterior. În aceste condiții, la data efectuării misiunii de audit, bunurile culturale mobile care fac parte din arhiva sonoră a entității sunt reflectate în evidența extracontabilă la valoarea de 457 mii lei. Această evaluare este nereală și fără concordanță cu natura bunurilor respective, reprezentând de fapt costul suporturilor electronice de arhivare.

În anul 2018, la nivelul SRR – sediu central și studiouri teritoriale, s-a derulat un contract de furnizare încheiat între SRR și o societate comercială cu răspundere limitată, pentru achiziționarea de consumabile pentru copiatoare și imprimante. Analizând modul de derulare a angajamentului legal s-a constatat că nu în

toate cazurile persoanele responsabile să verifice respectarea clauzelor contractuale au penalizat acțiunea defectuoasă a furnizorului. Drept urmare, în situațiile în care livrarea mărfurilor comandate s-a efectuat cu o întârziere mai mare de cinci zile lucrătoare, structurile teritoriale beneficiare au aprobat plata integrală a facturilor emise fără a reține penalitățile calculate, în cuantum de 922 lei.

Din analiza obligațiilor către furnizori prezentate de SRR în situațiile financiare întocmite la 31.12.2018 s-a stabilit că pentru datorii în cuantum de 34 mii lei nu mai există posibilitatea reală de achitare, că vechimea scadenței este mai mare de trei ani și că nu se mai cunosc datele de contact ale creditorului. Cu toate acestea, contul „Furnizori” cuprinde în componența soldului la 31.12.2018 inclusiv aceste sume prezentate ca obligații curente, deși entitatea se află în imposibilitate de a stinge prin plată directă aceste datorii. În această situație, deși se impunea o analiză detaliată a soldurilor conturilor la data întocmirii situațiilor financiare, compartimentele de specialitate nu au procedat în acest sens.

Consiliul de administrație al SRR a aprobat drepturi salariale pentru directorul general al entității într-un cuantum superior celui stabilit prin *Legea de organizare și funcționare nr. 41/1994*, situație ce a generat pentru anul 2018 plăți în afara cadrului legal, suportate din fonduri bugetare, în valoare de 124 mii lei (121 mii lei reprezintă drepturi salariale și 3 mii lei contribuții datorate de angajator). Pe cale de consecință, indemnizația membrilor CA, care reprezintă 25% din salariul brut lunar al directorului general, a fost calculată și acordată în corelație cu o bază salarială eronat stabilită. În aceste condiții, bugetul SRR a suportat cheltuieli din fonduri publice în sumă de 291 mii lei, pentru care nu există bază legală de aplicare.

Pentru deplasările efectuate în străinătate în anul 2018, președintele – director general al SRR a beneficiat nelegal de o indemnizație de deplasare la nivelul prevăzut la categoria a II-a din Anexa la *Hotărârea Guvernului nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar*, cu modificările și completările ulterioare și a decontat cheltuieli de transport cu avionul la „business class”, în condițiile în care, potrivit actelor normative, funcția de director general al SRR nu este asimilată funcției de ministru, ci, potrivit reglementărilor legale, doar salariul brut lunar pe care îl primește directorul general al SRR este asimilat funcției de ministru. Cuantumul cheltuielilor au fost stabilite, aprobate și decontate în baza Instrucțiunilor privind deplasările în străinătate ale personalului SRR pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, aprobate de președintele – director general al SRR prin *Ordinul nr. 386/5.04.2016*, instrucțiuni necorelate cu prevederile art. 23(2) din *Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune* și nerevizuite după modificarea art. 41 din *Legea nr. 41/1994 prin Legea nr. 1/2017 privind eliminarea unor taxe și tarife, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*.

Conducerea SRR nu a luat măsuri pentru buna gestiune a fondurilor aprobate pentru finanțarea cheltuielilor efectuate cu deplasările externe, în sensul că nu a întreprins măsuri prin care să se urmărească minimizarea costului resurselor alocate pentru achiziția biletelor de avion aferente deplasărilor externe. Modul de achiziție a serviciilor de transport pentru transportul cu avionul a persoanelor a căror deplasare a fost aprobată prin ordin nu a avut în vedere utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

În anul 2018, la nivelul SRR nu au fost reglementate condițiile de analiză și aprobare a ajutoarelor sociale cu acordul Comisiei Paritare în temeiul Contractului colectiv de muncă din 3.12.2015, valabil pentru perioada 16.12.2015-15.12.2017, prelungit până la 15.12.2018. Conform Contractului colectiv de muncă, salariații entității pot beneficia de diverse tipuri de ajutoare sociale în cazuri justificate, situații ce au fost analizate de auditorii publici externi. Aceste ajutoare sunt de competența Comisiei paritare, aceasta fiind structura ce ar trebui să le analizeze și să le aprobe. S-a constatat că, în anul 2018, la nivelul SRR nu a existat transparență din punct de vedere al modului de evaluare a cererilor de solicitare de ajutoare și a documentelor însoțitoare, a criteriilor în funcție de care s-a stabilit numărul de salarii minime brute pentru fiecare solicitare în parte sau a numărului de ajutoare acordate în cursul unui an unei persoane, fiind identificate persoane care au primit mai multe ajutoare în cursul anului 2018.

Societatea Română de Radiodifuziune a fost prejudiciată cu suma de 132 mii lei, reprezentând despăgubiri stabilite de Curtea de Apel București, convenite unui salariat, față de care s-a constatat că factorii decizionali din cadrul SRR au recurs la exercitarea în exces și în mod abuziv a prerogativelor conferite de lege în calitatea sa de angajator, prin emiterea unei decizii de concediere, dovedită a fi netemeinică și nelegală.

Pentru anul 2018, la nivelul Societății Române de Radiodifuziune au fost identificate următoarele aspecte:

- ordonanțarea și plata cheltuielilor nu au fost efectuate în toate cazurile conform prevederilor legale, constatându-se acordarea cu întârziere a vizei de control financiar preventiv propriu;
- ordonanțările de plată nu au fost completate în toate cazurile cu data la care au fost aprobate de

ordonatorul de credite;

- operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu nu au fost înscrise în registre, conform prevederilor Normelor metodologice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în SRR, aprobate prin *OPDG nr. 335/10.04.2015* și actualizate prin *OPDG nr. 86/30.01.2019*.

Au fost efectuate acțiuni de control financiar de gestiune în lipsa Ordinului de control operativ planificat/ Ordinului de control tematic, dar cu Rezoluția președintelui – director general pe documentele prin care s-a dispus efectuarea acțiunilor. De asemenea, conducerea SRR nu a aprobat toate rapoartele de control financiar de gestiune.

Recomandări

- ☞ continuarea demersurilor inițiate cu scopul realizării clasării bunurilor culturale mobile din arhiva sonoră a entității, stabilind explicit modalitatea prin care se va realiza această operațiune;
- ☞ efectuarea unei analize asupra:
  - tuturor angajamentelor legale încheiate în anul 2018 și până la zi, sub aspectul modului de derulare și încadrare în termenii contractuali, precum și a penalizării în cazul în care se constată întârzieri imputabile;
  - stabilirii întinderii prejudiciului adus patrimoniului SRR prin plata integrală a facturilor emise de furnizor fără reținerea de penalități pentru livrarea cu întârziere a mărfurilor, recuperarea acestuia, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere sau majorărilor de întârziere, aplicabile pentru veniturile bugetare;
  - modalităților de stingere a obligațiilor reflectate în situațiile financiare, obligații pentru care nu mai există posibilități reale de achitare către furnizori;
- ☞ clarificarea statutului președintelui – director general al entității, și, în acest context, a dreptului acestuia de a beneficia de drepturi similare cu ale persoanelor ce dețin funcții de demnitate publică. Conducerea SRR va stabili întinderea prejudiciului produs prin plata nelegală a remunerației directorului general într-un quantum superior remunerației stabilite la nivelul unui salariu brut lunar asimilat funcției de ministru, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere/majorărilor de întârziere, după caz, regularizarea cu bugetul statului a cuantumului contribuțiilor sociale și a impozitelor achitate, precum și extinderea recuperării sumelor plătite pe întreaga perioadă supusă prescripției. În același mod se va proceda și în cazul prejudiciului produs prin plata nelegală a remunerației membrilor Consiliului de Administrație într-un quantum superior remunerației convenite conform prevederilor legale;
- ☞ stabilirea corectă a salariului brut lunar al președintelui – director general al Societății Române de Radiodifuziune, precum și corectarea indemnizației acordate membrilor Consiliului de Administrație, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 41/1994*;
- ☞ dispunerea de măsuri pentru buna gestiune a fondurilor aprobate pentru finanțarea cheltuielilor privind deplasările;
- ☞ clarificarea cadrului legal aplicabil deplasărilor externe efectuate de conducătorul entității; revizuirea Instrucțiunilor privind deplasările în străinătate ale personalului SRR pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, aprobate de președintele – director general al SRR prin *Ordinul nr. 386/5.04.2016*;
- ☞ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale privind deplasările în străinătate ale personalului SRR pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern în activitatea de analiză și aprobare a ajutoarelor sociale conform Contractului colectiv de muncă;
- ☞ dispunerea tuturor măsurilor care se impun pentru recuperarea sumelor cu care a fost prejudiciat patrimoniul SRR, reprezentând despăgubiri stabilite de Curtea de Apel București, convenite unui salariat;
- ☞ identificarea cauzelor pentru care etapele de execuție bugetară nu s-au desfășurat conform prevederilor legale, precum și a celor pentru care organizarea activității de înscriere în registre a operațiunilor prezentate la viza de control financiar preventiv propriu nu s-a făcut conform prevederilor legale în domeniu;
- ☞ asigurarea desfășurării activității de control financiar de gestiune conform prevederilor Procedurii privind activitatea de control financiar de gestiune la nivelul SRR, aprobată prin *OPDG 1309/7.12.2017*.

Prezentare

Societatea Română de Televiziune (SRTv) reprezintă un serviciu public autonom de interes național, independent editorial, ce își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului, înființat și funcționând în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

SRTv are în structura sa posturi/studiouri de televiziune, respectiv:

- patru posturi naționale de televiziune, respectiv: TVR 1, TVR 2, TVR 3, TVR HD (o versiune de înaltă definiție a programelor TVR, ce se difuzează prin satelit și terestru);
- un post în Republica Moldova: TVR Moldova (prin Filiala Societății Române de Televiziune SRL Chișinău, Republica Moldova);
- un post internațional: TVR Internațional;
- cinci studiouri teritoriale, fără personalitate juridică: Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Târgu Mureș.

În anul 2019, la *Societatea Română de Televiziune* s-a desfășurat misiunea de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018.

Opinia de audit

Având în vedere că s-au constatat abateri de la cadrul legal, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2018, s-a exprimat o **opinie contrară**.

Constatări

Constatările Curții de Conturi se referă, în principal, la nereguli în procesul de achiziții publice, la decontarea unor cheltuieli nejustificate/neeligibile, la evidențierea în conturi bilanțiere a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului, la neactualizarea valorii mijloacelor fixe cu valoarea investiției și nici a valorii din Inventarul bunurilor aparținând domeniului public al statului, la deficiențe în derularea unei investiții, respectiv la demararea investiției de modernizare a sistemului energo-tehnologic fără ca aceasta să fie suficient fundamentată în ceea ce privește regimul juridic al bunurilor, valorile contabile ale acestora, estimarea costurilor cu reparațiile, precum și la nereguli privind încheierea și derularea unor contracte de cesiune a drepturilor de autor.

În cursul anului 2018, SRTv a efectuat lucrări de investiții din resurse financiare alocate de la bugetul de stat, în sumă de 699 mii lei, la clădirea „Corp Ateliere”, care, potrivit legii, aparține domeniului public al statului, fiind aflată în administrarea entității. SRTv nu a actualizat valoarea mijlocului fix în evidența contabilă la data de 31.12.2018 și nu a inițiat demersurile necesare în vederea actualizării valorilor de inventar a bunurilor cuprinse în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valoarea investițiilor efectuate la acestea, finalizate, recepționate și date în folosință.

SRTv are reflectate în evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare imobilizări corporale de natura terenurilor și construcțiilor aflate în patrimoniul public al statului, date în administrarea acestora în baza *Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în valoare totală de 936.929 mii lei, deși, în conformitate cu prevederile pct. 411 din *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, bunurile de natura patrimoniului public, primite în administrare, nu se evidențiază în conturi bilanțiere.

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat o serie de abateri în ceea ce privește sistemul de control intern managerial implementat în cadrul SRTv, referitoare la lipsa unor proceduri în domenii precum achizițiile publice, reevaluarea activelor, recepția bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate și a lucrărilor executate, respectiv casarea bunurilor.

În anul 2018, directorul general al SRTv a beneficiat de un venit brut superior celui stabilit funcției de ministru, ceea ce a avut drept consecință prejudicierea bugetului de stat cu suma de 59 mii lei. Acordarea directorului general a unui salariu brut superior celui stabilit pentru funcția de ministru prin *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice* a influențat cuantumul indemnizației acordate membrilor Consiliului de Administrație. Astfel, valoarea totală a indemnizațiilor, acordată suplimentar membrilor Consiliului de Administrație, a fost de 178 mii lei, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu această sumă.

Încheierea unor contracte de drepturi de autor, respectiv de drepturi conexe s-a realizat ulterior perioadei în care trebuia efectuată prestația care reprezenta obiectul acestora, cu întârzieri ajungând până la 70 de zile în cazul celor de autor, respectiv 89 de zile în cazul celor conexe. Aceasta dovedește că procesul încheierii acestor contracte nu este reglementat în mod corespunzător și că operațiunile efectuate în cadrul acestuia au fost realizate formal.

Nu au fost respectate prevederile legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, acest fapt având drept consecință utilizarea nelegală a fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin depășirea normativelor de cheltuieli stabilite pentru cazare și diurnă, în deconturile de cheltuieli pentru deplasări externe ale președintelui – director general al SRTv.

În anul 2018, SRTv a decontat Filialei Societății Române de Televiziune SRL Chișinău suma de 132 mii lei, din care suma de 129 mii lei reprezintă cheltuielile efectuate de către aceasta cu închirierea unor spații de cazare pentru un număr de patru salariați ai filialei, iar suma de 3 mii lei reprezintă contravaloarea utilităților aferente spațiilor închiriate. Decontarea cheltuielilor în cauză s-a realizat în condițiile în care acestea nu îndeplineau condițiile de eligibilitate stabilite atât prin *HG nr. 955/2014 privind stabilirea categoriilor de cheltuieli, a procedurilor și limitelor în care se pot efectua plăți în avans din fonduri publice de către Societatea Română de Televiziune pentru producerea și difuzarea emisiunilor de televiziune în străinătate în limba română, precum și pentru amenajarea spațiilor de producție și emisie ale posturilor de televiziune din străinătate controlate de Societatea Română de Televiziune*, cât și prin Ghidul de finanțare din credite bugetare a activităților legate de funcționarea Filialei Societății Române de Televiziune SRL Chișinău, Republica Moldova, respectiv prin cele două contracte de finanțare din anul 2018. La data de 26.07.2019, SRTv a virat din disponibilitățile din surse proprii în contul „*Alte venituri la bugetul de stat*” suma de 147 mii lei, reprezentând cheltuieli cu cazarea și utilitățile decontate Filialei SRTv SRL Chișinău în sumă de 132 mii lei și accesorii în sumă de 15 mii lei.

Din verificările efectuate prin sondaj s-a constatat că, în cazul a două proceduri de achiziție, SRTv a atribuit contracte unor furnizori, deși ofertele acestora erau neconforme. În cadrul ofertelor prezentate de furnizorii în cauză au fost cuprinse servicii suplimentare celor solicitate de SRTv prin documentația de atribuire. Astfel, în anul 2018, SRTv a organizat o procedură de licitație deschisă în vederea achiziționării unui echipament Storage pentru sistemul de producție TV. Curtea de Conturi a constatat faptul că aceasta nu a corespuns cerințelor caietului de sarcini în sensul că, suplimentar echipamentului Storage, pachetului software și serviciilor de instalare, au fost incluse și serviciile pe care ofertantul trebuia să le asigure gratuit pe timpul garanției de doi ani. În astfel de condiții, comisia de evaluare trebuia să declare neconformă oferta depusă de ofertant și, în consecință, să procedeze la anularea procedurii și la reluarea acesteia, conform prevederilor art. 212 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*. Cu toate acestea, SRTv a atribuit contractul ofertantului și a procedat la încheierea contractului de achiziție publică pentru suma de 871 mii lei, fără TVA.

În mod similar, SRTv a atribuit unui alt ofertant un contract având drept obiect achiziționarea unui robot de arhivare cu discuri optice cartridge, interfețe fiber channel și soft control, în condițiile în care aceasta a cuprins în oferta financiară și valoarea garanției, a mentenanței și a suportului pentru 12 luni. Garanția trebuia asigurată în mod gratuit de ofertantul câștigător, având în vedere că autoritatea contractantă o specificase în caietul de sarcini ca pe o condiție care trebuie îndeplinită pentru participarea la procedura de achiziție. Ținând cont de cele de mai sus, SRTv trebuia să respingă oferta, însă a optat să atribuie contractul acestui ofertant, acceptând un preț al echipamentului majorat în mod nejustificat cu valoarea garanției. Ca urmare a derulării procedurilor de achiziție descrise mai sus, SRTv a fost obligată la plata în avans a unor servicii pe care ofertanții câștigători erau obligați să le presteze în perioadele de garanție. Valoarea estimativă a abaterii constatate este de 195 mii lei și reprezintă contravaloarea serviciilor achitate de către SRTv în avans, în condițiile în care acestea urmau a fi asigurate gratuit în perioada de garanție.

La data de 26.07.2019, SRTv a virat din disponibilitățile din surse proprii în contul „*Alte venituri la bugetul de stat*” suma de 207,7 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de garanție, mentenanță și suport pentru 12 luni, în sumă de 195 mii lei, și accesorii, în sumă de 12,7 mii lei.

SRTv a atribuit o serie de contracte unui ofertant care a propus ca o parte dintre echipamentele care fac obiectul acestora să fie refurbished, deși documentațiile de atribuire ale procedurilor de achiziție în cauză nu prevedeau posibilitatea achiziționării unor bunuri de acest fel. Ținând seama de acest fapt, ofertele trebuiau considerate neconforme și respinse, întrucât nu corespundeau cerințelor din documentația de atribuire. Aceste cerințe nu trebuie interpretate strict din punctul de vedere al caracteristicilor tehnice, ci și din cel al categoriei din care fac parte echipamentele. Din cauza condiției lor, produsele refurbished au prețuri mai mici decât cele noi, care prezintă aceleași caracteristici. Prin urmare, alegând să accepte și oferte refurbished în cadrul procedurilor sale, al căror criteriu de atribuire a fost adesea „prețul cel mai scăzut”, autoritatea contractantă nu a creat premisele asigurării unui tratament egal pentru participanții ale căror oferte cuprindeau produse noi. Avizările/aprobările organelor de conducere colectivă ale SRTv (CD și CA) pentru încheierea contractelor în cauză au fost acordate în lipsa informațiilor cu privire la faptul că echipamentele care urmau a fi achiziționate sunt refurbished și nu noi. Valoarea bunurilor din categoria refurbished, achiziționate în baza contractelor analizate, este de 518 mii lei.

În anul 2018, SRTv a organizat o procedură de licitație deschisă în vederea achiziționării unor cazane, hidrofoare, boilere și echipamente cu scopul modernizării sistemului energo-tehnologic. În urma verificărilor efectuate s-a constatat faptul că demararea investiției nu a fost suficient fundamentată în ceea ce privește regimul juridic al bunurilor, valorile contabile ale acestora, estimarea costurilor cu reparațiile (pentru cel puțin trei din cele 12 cazane), întrucât:

- la nivelul SRTv nu au existat suficiente informații referitoare la valorile echipamentelor ce urmau a fi înlocuite, ca elemente componente ale centralei termice, la regimul juridic al acestora (patrimoniu public sau investiții din surse proprii), dat fiind faptul că „Centrala termică” și „Stația de pompare” se află amplasate în clădirea „Ateliere”, aflată în patrimoniul public al statului. Mai mult, reprezentanții SRTv nu au adus lămuriri suplimentare, dacă în valoarea clădirii este inclusă sau nu și valoarea centralei termice, respectiv a stației de pompare;
- în evidența contabilă a SRTv nu au fost identificate ca elemente componente ale Centralei termice nouă cazane din cele 12. Astfel, doar pentru trei cazane a fost întocmită fișa mijlocului fix, respectiv pentru cele achiziționate de către SRTv după anul 2000. Concluzia Curții de Conturi s-a bazat și pe rezultatele inventarierii desfășurate în baza Deciziei președintelui – director general din data de 11.06.2018, care a avut ca obiect inventarierea echipamentelor speciale aflate în „Stația de pompare” și „Centrala termică”;
- demararea investiției s-a realizat în baza unui raport întocmit de către un specialist responsabil cu avizarea documentației tehnice de instalare, la data de 7.05.2018. Concluzia specialistului a fost aceea de înlocuire a celor 12 cazane aferente centralei termice, întrucât costurile de reparație nu mai erau justificate, dată fiind vechimea acestora, precum și că au fost scoase din funcțiune o perioadă lungă de timp. În raportul respectiv nu au fost estimate și prezentate costurile cu reparațiile presupuse a fi suportate de către SRTv.

Din conținutul prevederilor caietului de sarcini, parte integrantă a documentației de atribuire, publicat în SICAP și anexă la contractul de achiziție, ofertantul avea obligația ca pe lângă livrarea echipamentelor și executarea lucrărilor de montaj să execute și proiectul, respectiv memoriul tehnic aferent. În fapt, oferta nu a îndeplinit în totalitate cerințele specificate în documentația de atribuire, întrucât ofertantul nu era autorizat să desfășoare activități de proiectare. Astfel, memoriul tehnic nu a fost elaborat de către ofertant, ci de către o altă societate comercială, cu care SRTv nu a avut încheiate raporturi juridice.

Deși în anul 2018, premergător executării lucrărilor de modernizare a sistemului energo-tehnologic, conducerea SRTv a dispus efectuarea inventarierii echipamentelor speciale aflate în incinta clădirii „Ateliere”, respectiv în locațiile unde sunt amplasate „Centrala termică” și „Stația de pompare”, clădire aflată în patrimoniul public al statului, s-a constatat faptul că desfășurarea inventarierii anuale a patrimoniului SRTv nu s-a realizat cu respectarea în totalitate a prevederilor legale. În lipsa informațiilor pe care trebuia să le furnizeze activitatea de inventariere a echipamentelor speciale, Comitetul Director al SRTv a aprobat dezmembrarea și valorificarea unora dintre active (cazane), care, deși au fost identificate faptic, acestea nu aveau alocate numere de inventar și nu figurau în evidența contabilă a SRTv cu valori contabile. Mai mult, au lipsit informațiile care să stabilească regimul juridic al bunurilor în cauză, în sensul stabilirii dacă acestea se constituiau ca parte integrantă din valoarea clădirii „Ateliere”, aflată în domeniul public al statului. Totodată, la 31.12.2018, valoarea clădirii „Ateliere” nu a fost ajustată ca urmare a scoaterii din funcțiune, a dezmembrării, casării și valorificării celor nouă cazane, elemente componente ale „Centralei termice”.

Curtea de Conturi a constatat că au fost încheiate contracte de cesiune de drepturi de autor/drepturi de proprietate intelectuală pentru artiștii reprezentați de către o societate comercială pentru recitalurile din cadrul Festivalului Concurs Internațional Cerbul de Aur 2018, care includ costuri, reprezentând transport, cazare și mese, al căror quantum nu a fost aprobat prin hotărârile Comitetului Director. În baza acestor contracte s-au efectuat plăți din alocații bugetare, direct agenției care îi reprezintă pe artiști, fără a exista documente justificative care să ateste realitatea prestației privind transportul, cazarea și mesele.

De asemenea, conducerea SRTv nu a ținut seama de sursele de finanțare stabilite prin documentațiile întocmite cu ocazia achizițiilor efectuate pentru desfășurarea evenimentului Cerbul de Aur 2018. Astfel, deși sursa de finanțare a unor cheltuieli a fost indicată ca fiind sursele proprii, iar plățile au fost realizate efectiv din acestea, ulterior conducerea SRTv a solicitat deschiderea de credite bugetare și recuperarea sumelor respective de la bugetul statului. Prin schimbarea sursei de finanțare și în lipsa aprobărilor Comitetului Director și Consiliului de Administrație, conducerea executivă a SRTv a solicitat și încasat necuvenit de la bugetul de stat suma de 1.548 mii lei.

La data de 26.07.2019, SRTv a virat din disponibilitățile din surse proprii în contul „Alte venituri la bugetul de stat” suma de 1.616 mii lei, prin intermediul dispoziției de plată, reprezentând cheltuieli aferente Festivalului Cerbul de Aur 2018 și accesorii.

S-au încheiat contracte de cesiune de drepturi de autor/drepturi de proprietate intelectuală pentru artiștii care au susținut recitaluri în cadrul Festivalului Concurs Internațional Cerbul de Aur 2018, suportate din fonduri publice, în condițiile nerealizării unei bune gestiuni financiare a fondurilor publice.

Întrucât organigrama SRTv nu reflectă realitatea funcțiilor și a activităților specifice, în anul 2018 au fost încheiate contracte de cesiune a drepturilor de autor pentru traducerea unor programe (filme, documentare etc.) ce urmau a fi difuzate pe canalele SRTv, deși, conform organigramei și statutului de funcții valabile în exercițiul bugetar auditat, în cadrul Serviciului Selecție Film erau prevăzute 14 posturi de traducător (din care 13 posturi figurau ca fiind ocupate și un post vacant). De asemenea, la nivelul Studioului Teritorial Cluj, în anul 2018 au fost încheiate contracte de cesiune a drepturilor de autor fără respectarea în totalitate a prevederilor Regulamentului privind contractele de cesiune a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, aprobat de Comitetul Director.

Conducerea SRTv nu a dispus măsurile care se impuneau pentru atragerea răspunderii persoanelor responsabile și pentru recuperarea de la acestea a sumei de 76,8 mii lei cu care a fost afectat patrimoniul SRTv ca urmare a plății unor drepturi de natură salarială stabilite în baza Hotărârii civile nr. 79/2019, pronunțată la data de 18.01.2019, de către Curtea de apel Cluj.

Recomandări

- ☞ asigurarea integrității patrimoniului instituției și a prezentării corecte a acestuia în situațiile financiare și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, prin actualizarea valorilor bunurilor din domeniul public al statului administrate de entitate, la care s-au efectuat lucrări de investiții, includerea valorilor investițiilor efectuate din surse bugetare la activele fixe corporale care, potrivit legii, aparțin domeniul public al statului, dar care sunt aflate în administrarea sa finalizate, recepționate și date în folosință;
- ☞ înregistrarea în evidența din afara bilanțului, în contul „*Bunuri publice primite în administrare, concesiune și cu chirie*”, a bunurilor din domeniul public al statului date în administrarea sa, la valoarea actualizată;
- ☞ efectuarea inventarierii anuale în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern astfel încât acesta să asigure stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului produs prin plata nelegală a remunerației directorului general într-un quantum superior remunerației stabilite la nivelul unui salariu brut lunar asimilat funcției de ministru, recuperarea acestuia, inclusiv a beneficiilor nerealizate, și regularizarea cu bugetul statului a cuantumului contribuțiilor sociale și a impozitelor achitate. În mod corespunzător se va proceda și în cazul prejudiciului produs prin plata nelegală a remunerației membrilor Consiliului de Administrație într-un quantum superior remunerației convenite conform prevederilor legale;
- ☞ efectuarea unei analize care să determine motivele care au generat întârzierile și luarea măsurilor care se impun, astfel încât cheltuielile aferente contractelor de cesiune a drepturilor de autor și a drepturilor conexe să fie efectuate cu respectarea ALOP;
- ☞ completarea Regulamentului privind contractele de cesiune a drepturilor de autor și a drepturilor conexe aprobat prin HCD nr. 9.02.2011, prin detalierea fluxului încheierii acestor contracte (identificarea necesității încheierii acestora, plata titularilor, documentele întocmite în fiecare etapă, structurile implicate), astfel încât să fie reflectată succesiunea reală a evenimentelor;
- ☞ necesitatea efectuării demersurilor pentru clarificarea cadrului legislativ aplicabil, în condițiile în care actele normative existente conduc la interpretări diferite în ceea ce privește categoria de indemnizație de deplasare în care se încadrează președintele – director general al SRTv, și dispunerea măsurilor în consecință, respectiv recuperarea sumelor plătite în afara prevederilor legale, dacă este cazul, inclusiv a dobânzilor și penalităților/majorărilor de întârziere, după caz;
- ☞ realizarea unei mai bune verificări a eligibilității cheltuielilor solicitate la decontare de Filiala SRTv Chișinău;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind activitatea achizițiilor publice, cu atât mai mult cu cât sursa principală de finanțare a achizițiilor o reprezintă alocațiile bugetare;
- ☞ întreprinderea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării contravalorii amenzilor aplicate de Curtea de Conturi, conform Procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor nr. 7/19.07.2019, cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de când s-a produs prejudiciul/s-a efectuat plata și până s-au recuperat sumele;
- ☞ informarea Comitetului Director și a Consiliului de Administrație cu privire la achiziționarea unor echipamente din categoria „refurbished” și, în măsura în care se va constata că bunurile puteau fi achiziționate la un preț inferior celui rezultat în urma derulării acestora, se va proceda la recuperarea sumei reprezentând diferența dintre cele două prețuri;

- ☞ efectuarea unei analize prin care să se stabilească cauzele și împrejurările care au condus la dezmembrarea bunurilor și la predarea deșeurilor de fier rezultate către terți în condițiile în care nu erau cunoscute regimul juridic și valorile contabile ale acestor bunuri și nici nu era actualizată valoarea contabilă a imobilului „Atelieră”;
- ☞ stabilirea regimul juridic al bunurilor care se regăsesc în cadrul imobilelor aflate în domeniul public al statului, respectiv în administrarea SRTv, la inventarierea anuală a patrimoniului și inventarierea bunurilor aflate în cadrul „Centralei termice” și a „Stației de pompare” din incinta clădirii „Atelieră”;
- ☞ efectuarea unei analize cu privire la cauzele și împrejurările care au condus la efectuarea plății contravalorii unor servicii pe care furnizorii erau obligați să le asigure gratuit în perioada de garanție și recuperarea prejudiciului, inclusiv a TVA-ului, și reîntregirea bugetului SRTv cu sumele virate la bugetul de stat din sursele proprii;
- ☞ luarea măsurilor legale care se impun pentru ajustarea valorii contabile a imobilizărilor cu sumele reprezentând contravaloarea serviciilor pe care furnizorii erau obligați să le asigure în perioada de garanție. Se vor avea în vedere și cheltuielile cu amortizarea calculate la zi;
- ☞ efectuarea unei analize și dispunerea măsurilor care se impun pentru recuperarea sumei de 11,4 mii lei, identificată ca fiind prejudiciu produs bugetului de stat, reprezentând „contravaloare transport”, „contravaloare cazare” și „contravaloare mese” plătită fără documente justificative, care să ateste realitatea prestației privind transportul, cazarea și mesele, inclusiv a dobânzilor și penalităților/majorărilor de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare potrivit reglementărilor legale în vigoare;
- ☞ efectuarea unei analize cu privire la cauzele și împrejurările care au condus la schimbarea sursei de finanțare și solicitarea la plată din partea bugetului de stat a sumei de 1.548 mii lei, reprezentând contravaloarea unor cheltuieli angajate și plătite din surse proprii, deci pentru care nu mai existau obligații de plată, conform hotărârilor Comitetului Director, și luarea de măsuri pentru eliminarea pe viitor a unor asemenea abateri;
- ☞ efectuarea unei analize a tuturor cererilor de deschidere a creditelor bugetare întocmite în anul 2018, iar în măsura în care vor fi identificate și alte sume a căror sursă de finanțare a fost schimbată, similare celor analizate și prezentate de Curtea de Conturi, acestea vor fi virate la bugetul de stat împreună cu beneficiile nerealizate, calculate pentru perioada cuprinsă între data încasării sumelor necuvenite și data efectuării vărsămintelor;
- ☞ dispunerea măsurilor care se impun pentru întocmirea și aprobarea de proceduri și criterii după care se aleg/stabilesc sursa și modul de finanțare a cheltuielilor cu realizarea Festivalului Concurs Internațional Cerbul de Aur, precum și pentru întocmirea, aprobarea și implementarea unei/unor proceduri/metodologii/fluxuri de lucru formalizate privind organizarea Festivalului Concurs Internațional Cerbul de Aur;
- ☞ parcurgerea fazelor de execuție a bugetului alocat Festivalului Cerbul de Aur, astfel încât utilizarea fondurilor publice să se realizeze pe baza bunei gestiuni financiare;
- ☞ efectuarea unei analize cu privire la încheierea contractelor de cesiune a drepturilor de autor, iar, în măsura în care se va constata că acestea au ca obiect și activități de natură administrativă, care reprezintă sarcini curente asimilate obligațiilor prevăzute în contractele individuale de muncă se va proceda la modificarea acestora. De asemenea, se vor lua măsuri care să asigure punerea de acord între posturile de traducător stabilite prin organigramă și statele de funcții cu atribuțiile corespunzătoare;
- ☞ efectuarea unei analize pentru a se stabili cauzele și împrejurările care au condus la notificarea salariatului cu privire la încetarea contractului individual de muncă în afara termenului de 30 de zile stabilit ca perioadă de probă, ceea ce a determinat instanța de judecată să pronunțe o decizie defavorabilă SRTv și dispunerea de măsuri în vederea recuperării prejudiciului în sumă de 76,8 mii lei, împreună cu beneficiile nerealizate și reîntregirea bugetului SRTv, din ale cărui surse proprii a fost efectuată plata la bugetul de stat. Efectuarea unei analize cu privire la litigiile derulate la nivelul entității și în urma cărora instanțele de judecată au formulat decizii nefavorabile SRTv și, în măsura în care vor fi identificate cazuri similare, se vor efectua demersurile legale în vederea recuperării prejudiciilor create bugetului de stat.

Prezentare

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, republicată cu modificările și completările ulterioare. CSM are calitatea de garant al independenței justiției, conferită de art. 133 alin. (1) din *Constituția României*, republicată.

CSM coordonează activitatea Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri, iar Inspekția Judiciară funcționează ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (5) din *Legea nr. 317/2004*, modificată și completată prin *Legea nr. 234/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, inspectorul-șef al Inspekției Judiciare este ordonator principal de credite.

Finanțarea cheltuielilor CSM în anul 2018 a fost asigurată de la bugetul de stat, din fonduri externe nerambursabile, precum și din venituri proprii. Bugetele INM și SNG sunt cuprinse distinct în bugetul CSM.

În anul 2019 s-a efectuat misiunea de audit asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2018.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor a fost situată sub pragul de semnificație, respectiv sub nivelul admisibil de eroare acceptat, a fost formulată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de CSM pentru anul 2018.

Constatări

Curtea de Conturi a identificat deficiențe privind organizarea și conducerea evidențelor contabile, efectuarea eronată a unor cheltuieli pentru organizarea de concursuri și examene, precum și deficiențe referitoare la gestionarea resurselor umane.

La nivelul Consiliului, evidența contabilă nu a fost condusă și organizată în toate cazurile conform Normelor metodologice, Planului de conturi și instrucțiunilor de aplicare a acestuia. În anul 2018, pentru unii salariați și pentru perioade anterioare anului 2018 au fost stabilite, prin acte administrative emise de ordonatorul principal de credite al CSM, indemnizații de încadrare mai mari, prin utilizarea unor valori de referință sectoriale mai mari decât cele aflate în plată în perioada respectivă. În consecință, pentru acei salariați a fost stabilită o datorie în sumă de 3.474,4 mii lei, din care au fost efectuate plăți în cuantum de 1.541,9 mii lei. La finele anului 2018, suma datorată de instituție salariaților a fost de 1.932,4 mii lei, dar aceasta nu a fost înregistrată ca atare în conturile contabile și raportate în situațiile financiare. Astfel că o parte din sumă, respectiv suma de 880,8 mii lei, a fost reflectată în contul contabil „Provizioane” și raportată în bilanț la „Datorii necurente”, deși nu făcea parte din categoria sumelor recunoscute ca provizioane. Totodată, a fost înregistrată eronat în același cont și actualizarea cu indicele de inflație în sumă de 62,6 mii lei, iar suma de 1.051,5 mii lei a fost înregistrată în contul contabil extrabilanțier „Alte valori în afara bilanțului”, nefiind astfel raportată în situațiile financiare încheiate pentru anul 2018. De asemenea, Notele explicative la situațiile financiare nu au conținut informații suplimentare referitoare la sumele de plată.

Consiliul a efectuat plăți din bugetul de stat pentru plata cu ora, în sumă de 413,5 mii lei, membrilor comisiilor de concurs corespunzătoare concursurilor sau examenelor, altele decât cele de admitere, în condițiile în care acestea se puteau suporta din venituri proprii. Mai mult, s-a constatat că plata orelor prestate de comisia de admitere nu a fost suportată integral din venituri proprii, ci și din bugetul de stat, prin acordarea de ore libere plătite, contrar prevederilor din *HG nr. 183/2005 privind înființarea pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii a unei activități finanțate integral din venituri proprii*. De asemenea, nu a fost prezentată o situație privind evidența orelor prestate de membrii comisiei de admitere în anul 2018, a orelor libere plătite și a celor rămase de recuperat.

Consiliul a decontat nelegal cheltuieli în sumă de 5,8 mii lei, reprezentând diurna, cazarea și transportul unor persoane din afara instituției, membri ai comisiilor de concurs pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii și pentru admiterea în magistratură în perioada iulie-octombrie 2018. O situație similară s-a constatat și în cazul organizării concursului de promovare în funcția de judecător la ÎCCJ, în perioada august 2017-martie 2018, fiind identificat un caz în care au fost decontate cheltuielile cu transportul ale unui membru al comisiei de elaborare a subiectelor pentru proba scrisă. Aceste plăți au fost efectuate fără existența unei prevederi legale, care să oblige instituția la acordarea diurnei și la decontarea cheltuielilor de transport și cazare în cazul persoanelor din afara instituției – membri ai comisiilor de concurs.

Instituția nu a asigurat minimizarea costului fondurilor alocate cheltuielilor de personal pentru prestarea unor activități remunerate. S-a constatat că posturile de personal asimilat magistraților au implicat costuri mai mari cu resursa umană decât cele de funcționar public/personal contractual, determinate de indemnizația de încadrare și de sporurile specifice mai mari, precum și de alte drepturi prevăzute de lege (gratuitatea asistenței medicale și a medicamentelor, asigurarea unei locuințe de serviciu, sau în lipsa acesteia, decontarea până la valoarea de 600 de euro a

chiriei, în lipsa unei proprietăți sau a domiciliului în București, asigurarea gratuității a trei călătorii anuale în țară). În cazul delegării personalului asimilat magistraților, instituția publică e obligată prin lege la acordarea indemnizației de delegare (diurnă) prin aplicarea unui procent de 2% din indemnizația de încadrare pentru fiecare zi de delegare. Aceste posturi se regăsesc la Serviciul achiziții publice și protocol, Biroul relații cu publicul, Biroul concursuri.

Tot în anul 2018 au fost ocupate prin transfer trei posturi de personal asimilat, iar pentru 22 de posturi de personal asimilat magistraților, devenite vacante, modalitatea de ocupare a fost prin detașarea unor judecători și procurori. În anul 2018, niciunul dintre posturile vacante sau ocupate temporar prin detașare nu a fost scos la concurs în vederea ocupării acestuia pe perioadă nedeterminată. Prin această modalitate de ocupare a posturilor vacante, prin detașare, au fost efectuate cheltuieli suplimentare din bugetul statului, constând în drepturile cuvenite magistraților detașați. Detașarea magistraților s-a făcut pe posturi de personal asimilat magistraților, în condițiile în care, în unele cazuri, atribuțiile posturilor respective sunt similare cu cele ocupate de funcționarii publici sau contractuali, conform fișelor de post. Decizia de a detașa a fost fundamentată doar din punct de vedere al eficienței/eficacității, nu și din cel al economicității, respectiv nu s-a efectuat o analiză a costurilor pe care le implică ocuparea posturilor vacante prin detașare (temporar) comparativ cu organizarea de concursuri în vederea ocupării posturilor pe perioadă nedeterminată, astfel încât măsura luată să respecte principiile unei bune gestiuni financiare, ale unui management financiar sănătos, în special ale economiei și eficienței cheltuielilor.

Recomandări

- ☞ înregistrarea corectă în contabilitate a datoriilor către salariați, rezultate din emiterea actelor administrative, cu respectarea conținutului economic al operațiunilor;
- ☞ verificarea plăților efectuate din bugetul de stat pentru concursuri și examene a căror finanțare se asigură din venituri proprii conform prevederilor *HG nr. 183/2005*, reîntregirea bugetului de stat cu aceste sume, precum și verificarea plăților efectuate fără bază legală atât din venituri proprii, cât și din bugetul de stat;
- ☞ identificarea plăților acordate membrilor comisiilor de concurs și care au avut calitatea de personal din afara instituției, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia. În cazul cheltuielilor efectuate din bugetul de stat, sumele recuperate se vor vira la bugetul de stat;
- ☞ în privința gestionării resurselor umane utilizate de către CSM se impune analizarea posturilor din structura organizatorică avându-se în vedere atribuțiile din fișa postului și, după caz, transformarea acelor posturi de personal asimilat judecătorilor și procurorilor care nu necesită o specializare juridică în posturi de funcționar public/personal contractual;
- ☞ evaluarea costurilor pe care le implică cheltuielile cu resursa umană în cazul ocupării posturilor vacante și a celor ce urmează a se vacanta ca urmare a încetării detașărilor, cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Împotriva unei măsuri dispuse prin decizie, conducerea CSM a formulat contestație, care a fost respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor organizată la nivelul Curții de Conturi. Ulterior, conducerea CSM a formulat cerere în instanță, care se află în curs de soluționare.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Prezentare

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este instituție administrativă autonomă, cu personalitate juridică și cu competență generală în materie electorală, având misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor și a referendumurilor, precum și finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, cu respectarea *Constituției*, a legii și a standardelor internaționale și europene în materie.

Prin bugetul AEP, în calitate de ordonator principal de credite, se asigură finanțarea activității proprii, finanțarea activității partidelor politice sub forma subvențiilor acordate de la bugetul de stat, precum și rambursarea cheltuielilor aferente campaniilor electorale către competitorii electorali care au îndeplinit condițiile prevăzute de lege.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare aferente exercițiului bugetar 2018 a fost exprimată **o opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere semnifică faptul că deficiențele constatate, analizate prin natură și context, au afectat acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare ale AEP, însă denaturările individuale și cumulate s-au situat sub nivelul pragului de semnificație.

La exprimarea opiniei s-au avut în vedere *imobilizările de fonduri publice* aflate în contul de disponibil pentru sume de mandat al AEP, *ineficiența acțiunilor de îndrumare, monitorizare și control* al utilizării de către partidele politice a subvențiilor acordate de la bugetul de stat, precum și *impedimentele de ordin legislativ* generate de necorelarea (disonanța) *Legii nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu cadrul normativ de reglementare aplicabil instituțiilor finanțate din aceleași surse financiare publice (fonduri acordate de la bugetul de stat).

Constatări

Constatările Curții de Conturi privind respectarea de către Autoritatea Electorală Permanentă a reglementărilor legale aferente *modului de evidențiere, acordare și control al utilizării subvențiilor primite la bugetul de stat de către partidele politice* au fost, în principal, următoarele:

- controlul exercitat de AEP privind subvențiile acordate de la bugetul de stat partidelor politice beneficiare nu a putut fi apreciat ca un proces consolidat, dinamic sau ca o prioritate în măsură să ofere un grad sporit de certitudine în ceea ce privește utilizarea conformă cu reglementările legale a fondurilor publice de către aceste formațiuni politice, cu toate că volumul subvențiilor acordate de la bugetul de stat partidelor politice a crescut semnificativ ca urmare a modificărilor legislative;
- planificarea inadecvată de către AEP a acțiunilor de control la partidele politice, precum și inițierea unor misiuni de control fără finalizarea acestora au evidențiat imperfecțiuni ale modului de organizare și funcționare a controlului intern managerial la nivelul Departamentului de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale din cadrul AEP;
- la data de 31.12.2018, în contul de disponibil pentru sume de mandat al AEP erau imobilizate fonduri publice în sumă de 2.222 mii lei, reprezentând subvenții calculate, virate și păstrate în contul AEP, aferente Uniunii Naționale pentru Progresul României (UNPR), formațiune politică pentru care, în anul 2016, instanța de judecată a pronunțat o hotărâre definitivă de suspendare a subvenției. Situația identificată a fost generată de imperfecțiuni de ordin legislativ, care au afectat acuratețea interpretării textelor de lege incidente acestei problematice.

Acțiunea de evaluare realizată de Curtea de Conturi privind modul de utilizare a subvențiilor acordate de la bugetul de stat partidelor politice a fost afectată de limitări generate de prevederi legale lipsite de claritate, aspecte insuficient reglementate, necorelări ale normelor juridice incidente fondurilor publice acordate de la bugetul de stat partidelor politice.

Pentru relevanța acestor aspecte subliniem că *Legea nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează *destinațiile* cheltuielilor finanțate din subvenții și *atribuie organelor de conducere ale partidelor politice competența exclusivă* în adoptarea deciziilor privind *eficiența și oportunitatea* efectuării cheltuielilor finanțate din subvenții de la bugetul de stat, însă, pe anumite paliere de referință, aceasta *nu este armonizată cu cadrul normativ general aplicabil fondurilor publice*, reglementat de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice – act normativ cu rol de constituție* în ceea ce privește disciplina financiară în efectuarea cheltuielilor publice.

Principalele aspecte identificate, având drept cauză imperfecțiuni legislative:

- la sfârșitul anului 2018, în conturile tuturor partidelor politice beneficiare ale subvențiilor acordate de la bugetul de stat (PSD, PNL, ALDE, USR și PMP) erau imobilizate fonduri publice în valoare totală de 89.699 mii lei, din care 33% se aflau în conturi de depozit la termen constituite în bănci, de către PNL și ALDE. Cadrul normativ aplicabil nu reglementează regimul fondurilor excedentare provenite din subvențiile neutilizate la sfârșitul anului și nici regimul juridic al veniturilor provenite din dobânzile atașate disponibilităților din subvenții aflate în conturile curente sau de depozit deschise la bănci;
- în anul 2018, aprobarea *OUG nr. 86/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, precum și pentru unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a referendumului național pentru revizuirea Constituției* a creat posibilitatea legală de utilizare a subvenției și pentru finanțarea campaniei pentru Referendumul pentru revizuirea *Constituției*. În urma modificărilor legislative au fost identificate necorelări ale unor prevederi conținute în textul *Legii nr. 334/2006*, în sensul că unele categorii de cheltuieli prevăzute pentru referendum de art. 38 nu se corelează cu destinațiile cheltuielilor prevăzute de art. 25 din aceeași lege.

Modul de respectare de către partidele politice a prevederilor legale vizând *reflectarea în evidența contabilă și raportarea veniturilor din subvenții acordate de la bugetul de stat* aferente anului 2018 a relevat următoarele aspecte:

- aplicarea de către partidele politice a unei proceduri neunitare de evidențiere contabilă ca urmare a interpretării diferite a momentului recunoașterii subvențiilor acordate de la bugetul de stat drept venituri ale

perioadelor corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenții urmau să le compenseze, aspecte identificate la PSD, PNL, ALDE și USR;

- existența unor erori contabile generate de:
  - neefectuarea evaluării și raportării în bilanțul contabil a disponibilităților bănești în valută la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României, valabil la data încheierii exercițiului financiar, aspecte identificate la PNL și PMP;
  - evidențierea/gestionarea cumulată a subvenției repartizate unor filiale ale partidelor politice cu veniturile proprii, având ca efect imposibilitatea verificării corelației între disponibilitățile din subvenții rămase neutilizate (evidențiate în extrasele de cont) și datele reflectate în evidența contabilă a USR;
  - înregistrarea în evidența contabilă, în mod centralizat, a sumelor reprezentând disponibilul existent în casierie, fără posibilitatea de identificare a numerarului pe cele două surse de finanțare publică și privată, la PSD.
- evidențierea contabilă a cheltuielilor finanțate din subvenții de la bugetul de stat în mod cumulativ cu cheltuielile finanțate din veniturile proprii ale partidelor politice, fără dezvoltarea conturilor analitice distinct pe cele două surse de finanțare publică și privată, aspecte identificate la PSD, PNL, ALDE, USR și PMP.

Modul de utilizare de către partidele politice a veniturilor provenite din subvenții acordate de la bugetul de stat în anul 2018 a relevat:

- efectuarea de către toate partidele politice a unor *cheltuieli de personal, cheltuieli de protocol și cheltuieli cu deplasările personalului în țară și străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar*, finanțate din subvenții de la bugetul de stat, fără raportarea la cadrul normativ de reglementare aplicabil instituțiilor finanțate din aceeași sursă publică – fonduri acordate de la bugetul de stat, în condițiile în care ponderea subvențiilor acordate pentru activitatea curentă a fiecărui partid politic în totalul veniturilor realizate din finanțarea publică și din finanțarea privată a fost cuprinsă în intervalul 77%-91%;
- aplicarea unei proceduri neunitare privind modul de evidențiere a cheltuielilor efectuate de partidele politice și încadrarea acestora pe destinațiile prevăzute de art. 25 alin. (1) din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- existența unor neconcordanțe, necorelări ale datelor/informațiilor conținute în documentele prezentate în timpul misiunii de audit financiar de către partidele politice în vederea certificării realității și exactității serviciilor prestate/sumelor datorate furnizorilor de bunuri sau prestatorilor de servicii;
- restituirea unui avans acordat în baza unui contract de închiriere a unui imobil, ulterior reziliat, fără adiționarea accesoriilor aferente, obligație prevăzută de art. 52 alin. (10) din *Legea nr. 500/2002*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la PSD;
- efectuarea în anul 2018 a unor plăți destinate achitării unor datorii istorice provenite din perioada 2006-2017 și a penalităților de întârziere aferente acestora, ca urmare a încheierii unor contracte de tranzacție de către PSD și PNL cu agenți economici, precum și a încheierii unor contracte de eşalonare a datoriilor de către ALDE, PMP, PNL cu RA APPS, pentru servicii prestate și chirii aferente perioadei 2010-2017. Pentru contractele încheiate, pentru care partidele politice nu au prezentat, până la finalizarea misiunii de audit financiar, documente suficiente și relevante în măsură să certifice realitatea și exactitatea sumelor datorate/achitate către furnizorii de bunuri și/sau prestatorii de servicii, Curtea de Conturi a dispus Autorității Electorale Permanente măsuri de clarificare, identificare și analiză a documentelor justificative în vederea stabilirii încadrării cheltuielilor aferente pe destinațiile prevăzute de art. 25 din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru diferențele constatate, aplicarea măsurilor de reîntregire a subvenției primite de la bugetul de stat din veniturile proprii sau din alte surse ale partidelor politice.

Recomandări

Având în vedere atribuțiile Autorității Electorale Permanente ce derivă din *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente*, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora AEP asigură aplicarea legislației privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, și cele care derivă din *Legea nr. 334/2006*, potrivit cărora AEP este abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, Curtea de Conturi a formulat următoarele recomandări:

- ☞ inițierea demersurilor necesare în vederea completării *Legii nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu precizări clare privind condițiile și termenul maxim admis de la care subvenția

cuvenită unui partid politic, aflată în procedură de suspendare, nu mai poate fi acordată ca urmare a neremedierii neregulilor constatate;

- ☞ continuarea demersurilor inițiate de AEP cu Ministerul Finanțelor Publice referitoare la subvențiile păstrate în contul de disponibil pentru sume de mandat și implementarea recomandărilor formulate de această autoritate cu competență în exercitarea administrării generale a finanțelor publice;
- ☞ planificarea anuală a acțiunilor de control după un calendar care să asigure reducerea riscurilor de utilizare neconformă cu reglementările legale a subvențiilor acordate de la bugetul de stat formațiunilor politice;
- ☞ realizarea acțiunilor de control cu respectarea termenelor prevăzute pentru etapele de execuție și raportare (elaborarea rapoartelor de control) și înregistrarea/depunerea actelor de control întocmite la formațiunile politice verificate, la data finalizării controlului;
- ☞ actualizarea și implementarea procedurii operaționale proprii AEP, privind controlul activității curente a partidelor politice, cu precizări referitoare la pașii/calea de urmat în situația apariției riscurilor de discontinuitate a activității de control exercitate de AEP;
- ☞ elaborarea unor norme metodologice/instrucțiuni cu prevederi clare, referitoare la definirea/denumirea cheltuielilor aferente campaniei pentru referendum, finanțate din subvenții de la bugetul de stat, astfel încât să se asigure corespondența (încadrarea) cu destinațiile prevăzute de art. 25 din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ elaborarea și implementarea unei monografii contabile având la bază prevederile *OMFP nr. 3103/2017 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial*, cu modificările și completările ulterioare, pentru a asigura reflectarea veniturilor din subvenții de la bugetul de stat acordate partidelor politice, după o procedură conformă cu reglementările legale;
- ☞ inițierea demersurilor necesare în vederea modificării/completării *Legii nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederi legale referitoare la regimul veniturilor din dobânzile atașate subvențiilor acordate de la bugetul de stat partidelor politice, aflate sub formă de disponibilități în conturile bancare;
- ☞ inițierea demersurilor necesare în vederea armonizării/modificării/completării prevederilor *Legii nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederile *Legii finanțelor publice nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare, privind regimul subvențiilor acordate de la bugetul de stat partidelor politice, rămase neutilizate la sfârșitul exercițiului bugetar;
- ☞ elaborarea unor instrucțiuni/norme sau proceduri cu rol de îndrumare a partidelor politice, pe probleme de evidențiere contabilă a cheltuielilor, astfel încât să se asigure identificarea surselor din care au fost finanțate aceste cheltuieli și conformitatea cu reglementările legale incidente (prevederile art. 25 din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 45 alin. (4) din *HG nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale*, cu modificările și completările ulterioare, și ale *Legii contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- ☞ clarificarea cheltuielilor privind datoriile istorice aferente contractelor de tranzacții încheiate de partidele politice, în sensul de a identifica și analiza documentele justificative în vederea stabilirii încadrării acestor cheltuieli pe destinațiile prevăzute de art. 25 din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru diferențele constatate, aplicarea măsurilor de reîntregire a subvenției primite de la bugetul de stat, din veniturile proprii sau din alte surse ale partidelor politice;
- ☞ asigurarea conformității cu prevederile art. 52 alin. (10) din *Legea nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare, prin aplicarea măsurilor de încasare a accesoriilor aferente plăților în avans efectuate de PSD (aferente perioadei cuprinse între data achitării și data restituirii sumelor reprezentând contra-valoare chirie) și prin virarea acestora la bugetul de stat;
- ☞ consolidarea rolului de îndrumare a partidelor politice pentru a asigura abordarea unitară a modului de evidențiere a cheltuielilor, prin elaborarea de reglementări clare, explicite, cu privire la elementele de cheltuieli care se încadrează în destinațiile prevăzute de art. 25 alin. (1) din *Legea nr. 334/2006*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ☞ organizarea de instruiți cu persoanele desemnate de conducerea partidelor politice să administreze/gestioneze fondurile acordate de la bugetul de stat sub forma subvențiilor, pentru a asigura interpretarea cu acuratețe a normelor legale și un mod de abordare coerent și unitar sub toate aspectele semnificative ale operațiunilor economico-financiare care antrenează fonduri publice.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Prezentare

Consiliul Economic și Social (CES) este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică de înființare, organizare și funcționare. CES este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, cu personalitate juridică, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ai societății civile.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar aferente exercițiului bugetar 2018 a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Paragraful de evidențiere semnifică faptul că deficiențele constatate, analizate prin natură și context, au afectat acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare, însă denaturările individuale și cumulate s-au situat sub prag de semnificație stabilit.

La exprimarea opiniei s-a avut în vedere aprecierea situației în care, aspectele constatate au fost analizate pe parcursul misiunii de audit financiar, conducerea entității aplicând operativ un set de măsuri pentru remedierea acestora până la finalizarea acțiunii de audit financiar.

Constatări

Constatările Curții de Conturi se referă la deficiențe privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor de personal conform reglementărilor legale, în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, și erori de înregistrare contabilă, vizând, în principal:

- utilizarea unei proceduri neunitare privind tratamentul fiscal aplicat la stabilirea cuantumului contribuției asiguratorii pentru muncă în cotă de 2,25%, datorată de instituție în temeiul prevederilor art. 220³ alin. (1) din *Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, cu modificările și completările ulterioare;
- înregistrarea plății unei sume de 36 mii lei, reprezentând vouchere de vacanță, fără evidențierea corespunzătoare în contul de cheltuieli efective ale CES a acestei operațiuni.

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Prezentare

Consiliul Național de Soluționare a Contestățiilor (CNSC) este organism de jurisdicție specifică în domeniul achizițiilor publice, înființat în scopul garantării respectării legislației de către autoritățile contractante, datorită rolului său principal de remediere și, subsidiar, de anulare a procedurilor de atribuire nelegale.

CNSC are competența soluționării contestațiilor formulate în cadrul procedurilor de achiziție publică înainte de încheierea contractelor, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestățiilor*, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar pentru exercițiul bugetar 2018 a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, având în vedere modul de aplicare de către entitatea auditată a dispozițiilor legale în materie de *salarizare* a personalului CNSC plătit din fonduri publice.

Paragraful de evidențiere semnifică faptul că deficiențele constatate, analizate prin natură și context, au afectat acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare, însă denaturările individuale și cumulate s-au situat sub prag de semnificație stabilit.

Constatări

Constatările Curții de Conturi se referă la deficiențe privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor de personal conform reglementărilor legale, în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită, și la erori de înregistrare contabilă, vizând:

- stabilirea și acordarea drepturilor salariale aferente *consilierilor de soluționare a contestațiilor în domeniul achizițiilor publice* prin aplicarea regimului juridic a două funcții publice – *funcția de demnitate publică* și cea

- de funcționar public, afectând în acest mod gradul de conformitate cu principiul general potrivit căruia fiecărei categorii de funcții publice îi corespunde un singur regim juridic și, prin urmare, o singură formă de salarizare;
- abordarea diferențiată, în anul 2018 față de anul 2017, a modului de stabilire a drepturilor salariale ale membrilor Consiliului, determinată de raportarea alternativă la funcția de demnitate publică și la cea de funcționar public;
  - deficiențe privind modul de stabilire și de acordare pentru luna ianuarie 2018 a veniturilor de natură salarială ale personalului CNSC, având ca efect plata unor venituri salariale necuvenite în sumă brută de 174,9 mii lei, din care: suma de 149,9 mii lei a fost recuperată de la salariați, iar diferența în sumă de 24,9 mii lei a intrat sub efectul Legii nr. 78/2018 privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială;
  - la acordarea gradației personalului CNSC care a îndeplinit condițiile de trecere într-o tranșă de vechime superioară, salariile de bază au fost stabilite eronat prin echivalare cu nivelul de salarizare pentru funcții similare în plată și nu prin aplicarea prevederilor art.10 din *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Prezentare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

S-a înființat în urma măsurilor de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare (AVAB), prin comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului, în baza *OUG nr. 23/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare prin comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului*.

Activitatea AAAS este o activitate complexă, cu două componente de bază, respectiv activitatea de valorificare a activelor statului și activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Curtea de Conturi a efectuat la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului misiunea de audit financiar pentru exercițiul financiar aferent anului 2018.

În anul 2018, AAAS și-a desfășurat activitatea în baza a două bugete, respectiv:

- bugetul de cheltuieli, aprobat prin *Legea bugetului de stat pe anul 2018 nr. 2/2018*, având ca destinație finanțarea integrală a cheltuielilor de personal, precum și a celor necesare funcționării instituției;
- bugetul propriu de venituri și cheltuieli aferent activității de privatizare și valorificare a activelor statului, aprobat prin *HG nr. 525/2018 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli aferent activității de privatizare și valorificare a activelor statului pe anul 2018 al Autorității pentru Administrarea Activelor Statului*.

Opinia de audit

Având în vedere că situațiile financiare întocmite pentru anul 2018 nu oferă o imagine reală și fidelă, fiind influențate de diferențele valorice semnificative care au apărut în procesul de valorificare constatate în anii anteriori, care nu au fost regularizate, s-a formulat o **opinie contrară**.

Constatări

Drepturi de creanță în sumă de 2.059,8 mii lei, cu care AAAS s-a înscris la masa credală a SC AVERSA SA, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a entității.

De asemenea, AAAS nu a înregistrat în evidența contabilă modificările intervenite în valoarea drepturilor de creanță deținute la SC OLTCHIM SA, modificări produse atât ca urmare a aprobării Memorandumului cu tema „Aprobarea strategiei de reorganizare a Oltchim SA Râmnicu Vâlcea”, cât și în condițiile adoptării de către Comisia Europeană a Deciziei nr. C(2018) 8592 privind ajutorul de stat pus în aplicare de România în favoarea Oltchim SA.

În fapt, la data de 8.04.2016, Comisia Europeană a inițiat o procedură de investigare a trei măsuri de sprijin acordate de statul român, prin aprobarea memorandumului sus-menționat, suspicinate de a reprezenta ajutoare de stat. Concluzia Comisiei Europene a fost că măsurile 1, 2, 3 constituie ajutoare de stat, iar, în cazul AAAS, aceasta a acordat Societății Oltchim SA un avantaj economic selectiv total în valoare de 217.827.557 EUR (990.125.260 lei).

AAAS nu a luat măsuri în vederea recuperării prejudiciului produs instituției prin neînscirerea la masa credală a SC ROMFERCHIM SA București cu întreaga sumă datorată. În anul 2010, ca urmare a deschiderii procedurii de insolvență a debitorului SC ROMFERCHIM SA, AAAS a solicitat înscrierea la masa credală cu suma de 3.439 mii lei, ulterior, solicitând înscrierea la masa credală și a sumei de 277 mii lei (ce reprezintă diferența dintre debitul stabilit de instanță și valoarea actualizată a acestuia cu indicele de inflație), solicitarea nefiind admisă de lichidatorul judiciar pentru că nu a fost promovată în termenul notificat de acesta. Astfel, suma de 277 mii lei se constituie într-o pierdere produsă instituției prin neluarea, în termenul legal, a măsurilor de înscriere a AAAS la masa credală a SC ROMFERCHIM SA cu acest debit, pentru prejudiciul produs nefiind dispuse măsuri de recuperare.

AAAS nu a efectuat analize în vederea stabilirii răspunderii în cazul pierderii în instanță a unor drepturi de creanță în sumă de 519 mii lei, în condițiile în care instanța a constatat nerespectarea întocmai, de către AAAS, a prevederilor legale în efectuarea procedurii de executare silită.

Din documentele prezentate nu rezultă că la nivelul AAAS s-a efectuat o analiză a condițiilor în care s-au pierdut drepturile de creanță și nicio analiză ulterioară prin care să se stabilească persoanele răspunzătoare și prin care să se dispună măsurile de recuperare a prejudiciului produs.

Recomandări

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a AAAS a drepturilor de creanță cuvenite instituției, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, precum și urmărirea recuperării acestora;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului produs instituției prin pierderea dreptului de creanță în sumă de 277 mii lei ca urmare a nerespectării termenului de înscriere la masa credală a SC ROMFERCHIM SA cu întreaga sumă datorată AAAS, precum și dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea acestuia de la persoanele răspunzătoare;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a AAAS, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a valorii drepturilor de creanță pentru care instanța a constatat pierderea ca urmare a acțiunii tardive/inacțiunii de recuperare a lor, până la identificarea persoanelor responsabile. Dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării prejudiciilor.

Abaterile constatate în misiunile de audit financiar efectuate în anii precedenți, pentru a căror înlăturare Curtea de Conturi a României a emis decizii și care s-au perpetuat și în anul 2018

- nefinalizarea implementării de către AAAS a standardelor de control intern;
- neconcordanța între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă, care la data de 31.12.2018 era în sumă de 54.024 mii lei. Aceste diferențe trebuie regularizate conform reglementărilor în vigoare;
- deficiențe privind urmărirea încasării drepturilor de creanță rezultate în urma acordării unor credite de restructurare;
- neregularizarea unor creanțe bancare preluate în temeiul *OG nr. 61/2000 pentru modificarea și completarea OG nr. 39/1999 privind finalizarea procesului de restructurare a Băncii Române de Comerț Exterior - BANCOREX - S.A. și fuziunea prin absorbire a acestei bănci cu Banca Comercială Română - S.A.*;
- nefinalizarea și/sau neexecutarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare în sumă totală de 56.697 mii lei, deținute la un număr de 127 de debitori;
- deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor AAAS, în sumă de 4.110 mii lei, deținute de un număr de 42 de debitori, rezultate din vânzarea de acțiuni;
- neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a unor drepturi de creanță ale AAAS, reprezentând dividende;
- neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță ale AAAS, înscrise în categoria debitorilor diverși;
- deficiențe privind înscrierea AAAS la masa credală a societăților debitoare intrate în procedura de insolvență, astfel: dintr-un număr total de 920 de cazuri, AAAS a fost înscrisă în tabelul de creanțe pentru un număr de doar 77 de societăți comerciale intrate în procedura de insolvență, iar pentru un număr de 843 de cazuri, AAAS nu a făcut dovada înscrierii la masa credală;
- aprobarea scăderii din evidența AAAS a unor creanțe în valoare totală de 430 mii lei fără a fi efectuată o analiză a măsurilor întreprinse în termenul de prescripție pentru încasarea lor, precum și a cauzelor care au condus la imposibilitatea recuperării acestora;

- deficiențe cu privire la înscrierea în Cartea funciară a unor imobile din patrimoniul public și privat al statului, respectiv a:
  - imobilelor (terenuri și clădiri) situate în bd. Dimitrie Pompeiu nr. 5-7, sector 2, București, preluate de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 1319/2004 privind efectuarea unui schimb de imobile;
  - imobilului situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl.11, parter, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 780/1998 privind transferul unei părți din imobilul situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl. 11, parter, județul Satu Mare, din proprietatea Societății Comerciale Alimentara - S.A. Satu Mare în proprietatea Fondului Proprietății de Stat;
  - imobilului Hotel Zefir situat în Mangalia, str. Teilor nr. 7, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 765/2009 privind trecerea unor unități comerciale specializate de produse alimentare la Ministerul Agriculturii și Alimentației.
- deficiențe în efectuarea inventarierii portofoliului de creanțe preluate: bancare, fiscale, comerciale, respectiv:
  - neîntocmirea, distinct, a listelor de inventariere sau a situațiilor analitice pentru creanțele bancare, fiscale și comerciale deținute de AAAS pe numele unor societăți debitoare radiate de la Oficiul Registrului Comerțului, la societăți aflate în procedură de insolvență, precum și la cele a căror stare juridică este necunoscută;
  - nesemnarea listelor de inventariere/situațiilor analitice de către membrii Comisiei de inventariere pentru certificarea realității datelor înscrise în acestea;
- neefectuarea unei analize cu privire la cauzele care au dus la plata cu întârziere a unor obligații contractuale, întârziere ce a determinat obligarea AAAS la plata unor despăgubiri rezultate din sentințe judecătorești;
- nereflectarea în patrimoniul AAAS a unor active fixe care figurează pe numele acestei instituții în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aprobat prin hotărâre de guvern;
- neînscrierea AAAS, ca proprietar tabular în Cartea funciară a statului român, pentru aceste active.

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA

Prezentare

Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR) este for național de consacrare științifică, apolitic, care reunește personalități reprezentative ale științei. Este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă. Cadrul legal ce stă la baza desfășurării activității Academiei Oamenilor de Știință din România este reprezentat de *Legea nr. 31/2007 privind reorganizarea și funcționarea Academiei Oamenilor de Știință din România*.

Opinia de audit

Deoarece o mare parte a aspectelor constatate au fost remediate în timpul auditului și având în vedere faptul că situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și au oferit o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare la data de 31 decembrie 2018 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, a fost formulată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Constatări

La nivelul Academiei s-a constatat o denaturare a rulajului conturilor de cheltuieli în sumă de 652,1 mii lei, oglindit în balanța de verificare printr-o lipsă a corespondenței cu operațiunile economice derulate de entitate și reflectate pe articole/alineate bugetare specifice clasificății bugetare economice. În timpul auditului s-a realizat corectarea înregistrărilor contabile eronate pe seama rezultatului reportat, majorându-se valoarea clădirii cu valoarea lucrărilor de modernizare efectuate.

Academia nu a majorat valoarea imobilului în care își are sediul cu valoarea lucrărilor de modernizare a acestuia, în sumă de 1.184,3 mii lei.

Instituția nu a luat toate măsurile necesare implementării standardelor, elementelor componente ale sistemului de management/controlul intern, constatându-se că nu au fost implementate integral, respectiv Standardul 1 –

etică și integritate și Standardul 13 – Gestionarea documentelor. Așadar, managementul entității nu a asigurat verificarea și evaluarea, în toate cazurile, a funcționării sistemului de control intern și a elementelor sale.

La nivelul entității s-a constatat faptul că structura de audit public intern este subdimensionată, fiind încadrată o singură persoană cu jumătate de normă, cu toate că cerința, conform organigramei, a fost pentru două posturi. Așadar, există riscul creării premiselor apariției unor abateri de la legalitate și regularitate în derularea activității de audit public intern prin neauditarea tuturor activităților cel puțin o dată la trei ani.

În ceea ce privește sistemul de control intern managerial, entitatea a elaborat în timpul misiunii de audit procedurile operaționale privind Gestionarea bazei de date AOSR, precum și pe cea referitoare la Cercetarea disciplinară prealabilă a angajaților pentru cazurile în care se sesizează sau se înregistrează abateri disciplinare. Pentru activitatea de audit public intern, entitatea a emis o decizie prin care posturile din cadrul Compartimentului de audit intern să fie transformate în posturi de auditor cu normă întreagă, această decizie urmând a fi comunicată ulterior spre avizare de către UCAAPI.

Recomandări

Academia va lua măsurile necesare în vederea înregistrării corecte în conturile contabile, în corespondență cu alineatul bugetar, a operațiunilor derulate de entitate, va elabora proceduri privind înregistrarea activelor fixe în evidența contabilă a entității, depunerea declarațiilor privind cunoașterea și conformitatea cu principiile și valorile etice, precum și gestionarea situațiilor de conflict de interese, iar dimensionarea structurii de audit intern se va realiza în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

MINISTERUL TURISMULUI

Prezentare

Ministerul Turismului (MT) s-a înființat prin preluarea structurilor și a activității Autorității Naționale pentru Turism și prin preluarea activităților și a structurilor de specialitate din domeniul turismului de la Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, în temeiul art. 5 al OUG nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

În cadrul Ministerului Turismului funcționează 17 reprezentanțe și unități teritoriale cu sediul în țară, structuri fără personalitate juridică, a căror înființare și ale căror atribuții se stabilesc prin ordin al ministrului turismului. Sub autoritatea Ministerului Turismului funcționează 14 societăți comerciale și Centrul Național de Învățământ Turistic.

În anul 2019 s-a desfășurat la Ministerul Turismului o misiune de audit financiar asupra Contului de execuție bugetară pe anul 2018.

Opinia de audit

Opinia exprimată a fost **opinie contrară**, deoarece situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2018 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Constatări

Ministerul Turismului a înregistrat eronat în evidența contabilă contravaloarea a 100 de calculatoare, inclusiv softurile sistemului de operare și licențele Microsoft Office. De asemenea, Ministerul nu a efectuat scăderea din evidența contabilă și patrimoniu a 19 autoturisme integral amortizate, disponibilizate în temeiul HG nr. 841/1995 privind procedurile de transmitere fără plată și de valorificare a bunurilor aparținând instituțiilor publice, și transmise fără plată către autorități administrativ-teritoriale în baza unor procese-verbale de predare-primire. În timpul misiunii de audit, entitatea auditată a procedat la evidențierea contravalorii calculatoarelor în conturile contabile adecvate și, totodată, a procedat la scăderea din evidența contabilă, la închiderea situațiilor financiare ale trimestrului I al anului 2019, a celor 19 autoturisme disponibilizate, în sumă de 872,2 mii lei.

Ministerul nu a procedat la calcularea și înregistrarea în evidența contabilă a amortizării aferente perioadei mai-decembrie 2018, în sumă de 44 mii lei, pentru 100 de bucăți de calculatoare achiziționate în anul 2018, începând cu luna următoare recepției sau punerii în funcțiune.

În timpul misiunii de audit, entitatea verificată a procedat la calcularea și înregistrarea amortizării în contabilitate.

Nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, întrucât nu au fost înregistrate, în anul 2018, obligații de plată în sumă de 1.326 mii lei și, implicit, nu au fost declarate ca datorii în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2018. Pe parcursul misiunii de audit au fost înregistrate în contabilitate obligațiile de plată în sumă de 1.326 mii lei.

Standardele de control intern managerial prevăzute în Codul controlului intern/managerial nu au fost implementate integral. Din cele 16 standarde de control intern/managerial au fost implementate integral două standarde, nouă au fost implementate parțial, iar cinci standarde nu au fost implementate. Nu au fost reevaluate și actualizate obiectivele generale și obiectivele specifice ca urmare a modificărilor intervenite în structura organizatorică a Ministerului Turismului. Nu au fost elaborate toate procedurile scrise pentru activitățile procedurabile identificate în cadrul entității. Din cele 59 de proceduri operaționale identificate au fost aprobate 26, erau 17 proceduri operaționale în faza de proiect, iar 16 nu au fost elaborate. Din cele opt proceduri de sistem identificate au fost aprobate șase proceduri. Nu au fost identificate funcțiile sensibile, conform Procedurii de sistem privind inventarierea funcțiilor sensibile.

Ministerul nu a respectat prevederile legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, pentru un număr de 10 persoane detașate la Ministerul Turismului au fost acordate drepturi de natură salarială în sumă de 267 mii lei, peste nivelul salariului de bază stabilit aferent funcției pe care au fost detașați, conform prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 *privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*.

Ministerul nu a urmărit recuperarea unor sume reprezentând:

- avansuri acordate salariaților entității ca indemnizații de deplasare, nejustificate, reflectate în contabilitate. Până la finalizarea misiunii de audit au fost înregistrate în contabilitate, în baza documentelor justificative, deconturile de cheltuieli pentru cea mai mare parte a sumei identificate;
- cheltuieli cu transportul aerian internațional potrivit modalităților stabilite de Comisia Europeană, prezentate în invitațiile de participare;
- sume achitate din creditele bugetare aprobate pentru anul 2018 în baza unor sentințe civile definitive emise de instanțele de judecată. În vederea punerii în aplicare a sentințelor judecătorești Ministerul Turismului a procedat la achitarea obligațiilor de plată stabilite în sarcina sa, în sumă de 1.136,1 mii lei. Pentru suma de 323,8 mii lei, la nivelul instituției nu au fost întreprinse măsuri pentru analizarea cauzelor care au determinat stabilirea de către instanțele de judecată a unor obligații de plată în sarcina instituției, stabilirea eventualului prejudiciu creat, identificarea persoanelor responsabile de producerea acestuia și, implicit, nu au fost dispuse măsuri de recuperare.

Nu au fost respectate nici prevederile legale privind efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii, întrucât:

- nu au fost incluse informațiile referitoare la rezultatele inventarierii sau la existența eventualelor plusuri;
- în listele de inventariere s-au consemnat doar soldurile factice și nu au fost semnate de Comisia de inventariere;
- nu au fost inventariate acțiunile deținute de Ministerul Turismului, în numele statului român, pe baza documentelor care atestă deținerea acestora;
- în ultima zi lucrătoare a exercițiului financiar nu au fost inventariate cecurile, biletele la ordin și disponibilitățile în lei și în valută prin confruntarea soldurilor din registrul de casă cu monetarul și cu soldurile din contabilitate;
- nu au fost inventariate creanțele și obligațiile prin transmiterea extraselor de cont în vederea confirmării soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii;
- Registrul-inventar a fost completat necorespunzător.

Recomandări

- ☞ respectarea principiului contabilității de angajamente prin înregistrarea operațiunilor economico-financiare în momentul creării obligației de plată;
- ☞ înregistrarea corespunzătoare a amortizării, efectuarea inventarierii patrimoniului și întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu prevederile legale în vigoare, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale ale entității, precum și proiectarea, concomitent cu implementarea adecvată a Sistemului de control intern managerial;
- ☞ în ceea ce privește situația sentințelor judecătorești rămase definitive și irevocabile se va dispune analiza cauzelor care au determinat plata obligațiilor (penalități, dobânzi legale, cheltuieli de judecată) pronunțate de instanțele de judecată în sarcina instituției, precum și cheltuielile de executare silită, iar, în funcție de rezultatele analizei, stabilirea întinderii eventualului prejudiciu creat Ministerului Turismului, precum și dispunerea tuturor măsurilor legale de recuperare, evidențiere în contabilitate și urmărirea încasării acestora, potrivit legii.

Prezentare

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat (MMACA) s-a organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, aplicând Strategia și Programul de guvernare în domeniile întreprinderilor mici și mijlocii, mediului de afaceri, comerțului, antreprenoriatului și investițiilor străine, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

Ministerul are în subordine 9 agenții teritoriale pentru întreprinderi mici și mijlocii, atragere de investiții și promovare a exportului (București, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești, Târgu Mureș și Timișoara), prevăzute fiecare cu un număr maxim de 26 de posturi finanțate de la bugetul de stat.

Opinia de audit

Ca urmare a efectelor denaturărilor semnalate prin misiunea de audit efectuată asupra situațiilor financiare, care, luate în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară la 31.12.2018, și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, a fost exprimată o **opinie contrară**.

Constatări

În anul 2018, proiectul de buget al MMACA nu a fost fundamentat în conformitate cu prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*, în sensul că pentru opt acțiuni/proiecte desfășurate de MMACA nu au fost îndeplinite toate condițiile pentru a fi recunoscute ca programe bugetare, respectiv nu au fost proiectate ca activități distincte și coerente pentru realizarea unor obiective prestabilite și pentru o evaluare ulterioară a acestora pe bază de indicatori. Prin urmare, nu s-a putut realiza o determinare a cheltuielilor efectuate pentru fiecare program în parte, cu implicații în întocmirea și raportarea datelor în Contul anual de execuție bugetară. Situațiile financiare încheiate la 31.12.2018 nu au fost complete și corect întocmite, întrucât nu au fost anexate rapoartele de performanță pentru fiecare program, obiectivele, rezultatele preconizate și cele obținute, indicatorii și costurile asociate.

La nivelul entității nu s-a organizat evidențierea în conturile în afara bilanțului a creditelor de angajament aprobate și angajate și a garanțiilor bancare pentru bună execuție și nu au fost raportate în contul de execuție bugetară toate angajamentele legale de plată la finele anului bugetar, pentru o reflectare corectă a obligațiilor rămase de achitat.

Ministerul a menținut nejustificat în evidența contabilă, pe o perioadă mai mare de trei luni, sume aflate în curs de clarificare, provenite din anii precedenți, în valoare de 9,4 mii lei, fără a avea aprobarea ordonatorului de credite și fără a fi cunoscută componența exactă a sumelor.

Nu s-a procedat la urmărirea recuperării, în condițiile legii, a debitelor înregistrate în contul „*Debitori*”, în sumă de 6.831,7 mii lei, existând astfel riscul de prescriere a posibilității de recuperare. Din documentele prezentate și din discuțiile purtate cu reprezentanții entității auditate a rezultat că nu se cunoaște componența acestui sold, întrucât o mare parte din această valoare (6.619,8 mii lei) a fost preluată la înființare de la Ministerul Economiei.

Evidența contabilă a MMACA nu reflectă realitatea patrimonială, deoarece nu s-a realizat evidența în contabilitate a unor imobilizări necorporale și nu a fost ținută o evidență analitică a unor imobilizări corporale. Așadar, s-a constatat existența unor diferențe între evidența contabilă și cea tehnico-operativă. O parte din valoarea evidențiată în soldul debitor al contului contabil „*Instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații*” a fost preluată în anul 2017 de la Ministerului Economiei, fără a fi cunoscută componența analitică a soldului cu ocazia transferului dreptului de proprietate. Reprezentanții entității auditate au solicitat Ministerului Economiei sprijin în identificarea mijloacelor fixe preluate.

Pentru întocmirea situațiilor financiare la data de 31.12.2018 nu au fost luate măsurile necesare inventarierii patrimoniului, cu toate că, prin Raportul întocmit și anexat la situațiile financiare, conducerea Ministerului a menționat faptul că situațiile financiare au fost întocmite cu respectarea prevederilor legale. De menționat este faptul că și în anul precedent Curtea de Conturi a constatat o deficiență similară, pentru care a fost dispusă măsura de remediere prin Decizie.

Nu au fost respectate prevederile legale privind organizarea controlului financiar preventiv propriu. În actul de numire a persoanelor care au desfășurat această activitate nu au fost cuprinse limitele de competență în exercitarea controlului financiar preventiv propriu și nu a fost menționat codul de identificare al sigiliului fiecărei persoane care acordă viza.

Entitatea a achitat, în mod necuvenit, drepturi salariale în sumă de 283,9 mii lei, prin stabilirea unui nivel de salarizare superior celui reglementat de legislația în domeniul salarizării din fonduri publice, pentru un număr

de 31 de persoane detașate de la unele societăți comerciale. De asemenea, din analiza efectuată asupra dosarelor profesionale ale persoanelor în cauză s-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale privind detașarea, respectiv că nu a fost fundamentat interesul Ministerului pentru prestarea activității de către persoanele respective și că prelungirea detașării nu a fost justificată.

Entitatea a utilizat ineficient fondurile bănești în valoare estimată de 60 mii lei, prin decontarea unor cheltuieli pentru participarea unor salariați, la târguri și expoziții internaționale, în condițiile în care persoanele participante nu aveau atribuții în organizarea și coordonarea acțiunilor de promovare a exporturilor, ocupând posturi în alte direcții/servicii, și gestionau cu totul alte domenii.

Au fost identificate cheltuieli efectuate fără a respecta prevederile legale, prin acordarea de ajutoare de minimis în sumă de 735 mii lei unor agenți economici care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate pentru a participa la acest tip de târguri internaționale cu finanțare de la bugetul de stat, întrucât aceștia se aflau în dificultate financiară. Mai mult de jumătate din capitalul social subscris al acestora a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În plus, au fost efectuate cheltuieli în sumă de 20,6 mii lei în alte scopuri decât cele prevăzute de legislația privind acordarea ajutoarelor de minimis, prin distribuirea unor materiale de promovare (materiale publicitare, de prezentare și promovare cu caracter economic general și pentru mediatizarea prezenței românești la acțiunile promoționale) atât reprezentantului patronatului de ramură/asociației profesionale prezent(e) la acțiune, cât și delegatului societății organizatoare a evenimentului, deși doar firmele participante la eveniment sunt beneficiare de ajutoare de la bugetul de stat.

În ceea ce privește atribuirea contractelor de achiziții publice s-a constatat neaplicarea unor proceduri concurențiale de achiziție publică în cazul contractelor de prestări servicii privind organizarea participării operatorilor economici la târguri internaționale, utilizând procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, deși avea obligația aplicării procedurilor de licitație deschisă sau licitație restrânsă. Totodată, nu au fost respectate prevederile *Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, fiind declarată o ofertă ca fiind admisibilă, deși nu îndeplinea condițiile/criteriile de selecție, deoarece nu a fost publicată Nota privind aprobarea unui program muzical românesc live în cadrul prezentării de modă la Misiunea economică în Belgia din perioada 4-8.11.2018.

Mai mult, din conținutul caietului de sarcini nu a rezultat clar în ce a constat solicitarea referitoare la asigurarea unui program muzical românesc live, respectiv: tipul spectacolului (instrumental, vocal sau combinat), informații cu privire la persoanele care urmau să susțină programul muzical etc. De asemenea, deși în Documentul european de achiziție unic, prestatorul de servicii a precizat că nu intenționează să subcontracteze vreo parte din contract unor terți, în fapt, operatorul economic a subcontractat o parte din serviciile solicitate de MMACA fără însă ca subcontractantul să completeze DUAE la rândul său. Referitor la cerința din caietul de sarcini cu privire la faptul că din documentele de eligibilitate ale subcontractantului și prezentarea acestuia trebuia să reiasă că acesta avea o experiență relevantă în domeniul organizării prezentărilor de modă, societatea câștigătoare a licitației a prezentat ca document de eligibilitate al subcontractantului un curriculum vitae cu evenimente organizate de aceasta în perioada 2004-2018, document din care nu a rezultat că entitatea avea o experiență relevantă în domeniul organizării prezentărilor de modă prin participarea la cel puțin două evenimente internaționale de profil.

Ministerul nu a reîntregit creditele bugetare în sumă de 12 mii lei până la finele anului 2018, utilizate în mod nejustificat pentru achitarea unor amenzi în sumă de 6 mii lei și a unei plăți eronate în același quantum la bugetul de stat. În concluzie, au fost utilizate credite bugetare în sumă de 12 mii lei în alte scopuri decât cele prevăzute prin lege.

Ministerul a efectuat plăți reprezentând contravaloarea unor chirii, fără respectarea procedurii prevăzute de reglementările legale, pentru un număr de șapte persoane care au îndeplinit calitatea de demnitari sau înalți funcționari publici. Pentru trei contracte de închiriere cu RA-APPS nu au fost prezentate documente din care să rezulte că a fost obținut acordul prealabil al Secretariatului General al Guvernului, obligație impusă de art. 14⁹ din *OUG nr. 101/2011 privind reglementarea condițiilor pentru vânzarea unor imobile, proprietate privată a statului, aflate în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", a imobilelor proprietate Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", pentru reglementarea situației juridice a unor imobile, pentru reglementarea cheltuielilor de cazare în unele situații speciale, precum și pentru modificarea unor acte normative*, iar pentru patru contracte de închiriere încheiate cu diferiți proprietari nu au fost prezentate documente din care să rezulte faptul că în fondul locativ aflat în administrarea RA-APPS nu au fost disponibile imobile cu destinația de locuință de serviciu, contrar prevederilor art. 3 din *HG nr. 129/2018 privind stabilirea plafonului maxim pentru cheltuielile de cazare aferente imobilelor cu destinația de locuință de serviciu și imobilelor cu destinația de locuință, propuse în vederea vânzării, din fondul locativ administrat de Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”, pentru anul 2018, precum și pentru stabilirea plafonului maxim al cheltuielilor de cazare pentru închirierea locuințelor în condițiile pieței imobiliare*. În același timp, s-a constatat faptul că pentru o parte dintre aceste

cheltuieli nu s-a ținut cont de natura și de efectul economic al cheltuielilor, deoarece plata s-a efectuat, în mod eronat, de la articolul bugetar „Alte cheltuieli cu bunurile și serviciile”, iar nu de la articolul bugetar „Chirii”, fapt ce a avut drept consecință raportarea unor date eronate în situațiile financiare.

Ministerul a desemnat să exercite, cu caracter temporar, funcția publică de conducere temporar vacantă de director al Direcției economice o persoană care ocupa funcția de auditor fără însă ca aceasta să dețină certificatul de atestare a cunoștințelor dobândite în domeniul Sistemului European de Conturi, cerință obligatorie impusă de *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*.

Carențe, inadvertențe sau imperfecțiuni ale cadrului legislativ

La nivelul ministerului au fost identificate unele inadvertențe între reglementările legale în vigoare cu privire la promovarea personalului, prin existența unor neconcordanțe între prevederile *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice* și *Ordinul MMACA nr. 889/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și modalitățile de desfășurare a concursului intern pentru trimiterea în misiune permanentă în străinătate și de ocupare a posturilor din rețeaua externă a Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat*, referitoare la promovarea personalului, creând anumite confuzii cu privire la modalitatea de promovare a personalului și la acordarea drepturilor salariale aferente. Totodată, au fost identificate unele erori referitoare la încadrarea pe funcții în cazul unor persoane promovate în anul 2018, fiind astfel stabilite eronat drepturile salariale ale persoanelor promovate.

Recomandări

- ☞ întocmirea și raportarea situațiilor financiare ale exercițiilor financiare viitoare să se realizeze în conformitate cu prevederile legale în vigoare, iar organizarea evidenței contabile bilanțiere și extrabilanțiere să fie realizată pe conturi sintetice și analitice, astfel încât acestea să reflecte în mod corect operațiunile patrimoniale ale entității conform prevederilor *Legii contabilității nr. 82/1991*;
- ☞ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului în conformitate cu prevederile legale, astfel încât situațiile financiare raportate de MMACA să reflecte fidel situația patrimonială a entității;
- ☞ actualizarea ordinului privind desemnarea persoanelor cu atribuții de exercitare a CFPP prin menționarea limitelor de competență și a sigiliului deținut pentru fiecare persoană;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului produs prin efectuarea de plăți ca urmare a nerespectării prevederilor legale în domeniul salarizării personalului plătit din fonduri publice prin acordarea necuvenită a unor drepturi salariale, precum și în domeniul achizițiilor publice, recuperarea acestuia în condițiile legii și virarea la bugetul de stat (inclusiv a accesoriilor aferente);
- ☞ stabilirea și recuperarea prejudiciului produs prin utilizarea nelegală a fondurilor publice pentru operatorii economici care nu au îndeplinit condițiile de eligibilitate, prin efectuarea de cheltuieli pentru materialele de promovare acordate în mod nelegal altor destinatari decât cei prevăzuți de legislația incidentă, precum și prin virarea la bugetul de stat (inclusiv a accesoriilor aferente);
- ☞ recuperarea sumelor cuvenite bugetului de stat, rezultate din efectuarea de plăți în mod eronat sau cu altă destinație decât cea aprobată, concomitent fiind dispuse măsuri pentru instituirea unor forme de control care să conducă la scăderea riscului de a se încheia angajamente legale, care să aibă ca efect utilizarea fondurilor publice cu nerespectarea criteriului de economicitate;
- ☞ organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, conform prevederilor legale, la nivelul tuturor AIMMAIPE.

La AIMMAIPE Ploiești

Efectuarea de plăți nejustificate reprezentând servicii de instalare/mentenanță hardware, cu toate că acestea erau angajate și decontate în baza unui contract de prestări servicii altui agent economic, a condus astfel la efectuarea de cheltuieli suplimentare.

La AIMMAIPE Cluj-Napoca

S-au constatat deficiențe în activitatea de inventariere a patrimoniului instituției la 31.12.2018, respectiv:

- nu a fost prezentată declarația scrisă a gestionarului, datată și semnată;
- listele de inventariere prezentate nu au fost semnate de Comisia de inventariere, iar o parte dintre liste nu au fost semnate de către gestionar și nici nu au conținut stocurile factice;
- nu au fost prezentate documente din care să reiasă îndeplinirea verificării creanțelor și obligațiilor față de terți precum extrasele de cont sau punctajele reciproce scrise;
- nu a fost prezentat Procesul-verbal întocmit de Comisia de inventariere, în care să fie înscrise rezultatele inventarierii.

S-au identificat unele deficiențe în desfășurarea activității de organizare și exercitare a activității de control financiar preventiv propriu în anul 2018, respectiv:

- nu a fost emisă Decizia/Ordinul de numire a persoanei care exercită controlul financiar preventiv;
- nu au fost prezentate documentele aferente organizării controlului financiar preventiv, respectiv cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv, precum și listele de verificare;
- viza de control financiar preventiv nu a cuprins toate elementele obligatorii prevăzute de lege, respectiv data acordării vizei (an, lună, zi), astfel că nu s-a putut determina dacă operațiunile au fost supuse controlului înainte de efectuarea lor.

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

Prezentare

Ministerul Cercetării și Inovării (MCI) este organizat și funcționează, potrivit prevederilor *HG nr. 13/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării și Inovării*, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, cu rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării. De asemenea, organizează și conduce sistemul național de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, exercitându-și atribuțiile stabilite prin legi și prin alte acte normative din sfera sa de activitate.

Ministerul Cercetării și Inovării își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 324/2003*, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu prevederile altor acte normative, în vigoare, incidente în domeniu.

În calitate de autoritate de stat pentru cercetare-dezvoltare, MCI asigură, pe de o parte, elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, iar, pe de altă parte, coordonează elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea politicilor pentru lărgirea patrimoniului național și internațional de cercetare, tehnologie și inovare, dezvoltarea economică sustenabilă, accesul rezultatelor cercetării și tehnologiilor dezvoltate pe piața internă și internațională, satisfacerea nevoilor cetățeanului și creșterea calității vieții acestuia.

Opinia de audit

În anul 2019, la Ministerul Cercetării și Inovării s-a desfășurat misiunea de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat la instituțiile publice, în urma auditului exprimându-se o **opinie contrară**, întrucât denaturările sunt semnificative, modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu respectă principiile legalității și regularității, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate și extrapolate la nivelul populațiilor auditate se situează peste pragul de semnificație.

Constatări

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare au rezultat aspecte cu privire la nerespectarea convenției internaționale încheiate cu Agenția Spațială Europeană (ESA) referitor la neplata contribuției pentru participarea în programele la care România a subscris în cadrul Consiliilor ESA la nivel ministerial. ESA este o organizație interguvernamentală, cu sediul la Paris, creată în scopul asigurării și dezvoltării cooperării, exclusiv pașnice, între statele europene în domeniile cercetării și tehnologiei spațiale.

Potrivit prevederilor *Legii nr. 262/2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, în termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene (ESA), semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002*, începând cu data aderării, prevederile Convenției, precum și toate măsurile luate de Consiliul Agenției au devenit obligatorii pentru România, țara noastră fiind plasată în aceeași situație ca și celelalte 22 de state membre în ceea ce privește deciziile, regulile, rezoluțiile sau orice alte acte emise de Consiliul Agenției. În consecință, România trebuie să respecte principiile și politicile ce decurg din aceasta, oricând este necesar, și să ia măsuri adecvate pentru a asigura aplicarea acestora în întregime. Agenția Spațială Română (ROSA) este autoritatea desemnată să reprezinte România în aplicarea Acordului.

Totodată, începând cu anul 2011, contribuția financiară a României se suportă integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului – Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, în prezent Ministerul Cercetării și Inovării, în limita prevederilor bugetare aprobate. Contribuția financiară este alcătuită dintr-o contribuție la programele obligatorii și o contribuție la programele opționale ale ESA. Plata contribuției obligatorii începând cu anul 2012 se efectuează anual, valoarea fiind ajustată în conformitate cu metodologia aplicată statelor membre.

Începând cu anul 2017, România nu a plătit contribuția la programele spațiale ESA. Astfel, ESA a contractat un împrumut la bancă în vederea continuării programelor la care participa industria românească, împrumutul generând, astfel, penalizări pentru România. Începând cu 1 iulie 2018, datorită neefectuării plăților, România a pierdut dreptul de vot în cadrul Consiliului și al comitetelor de program ESA.

Înființarea Ministerului Cercetării și Inovării prin preluarea activității și structurilor specializate în domeniul cercetării și inovării de la Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și prin preluarea activității și structurilor de la Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare, precum și succedarea la conducerea ministerului, de la înființare, a cinci miniștri, sunt factori care au influențat atât procesul legislativ referitor la elaborarea și aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru asigurarea surselor de finanțare a activității noului minister, cât și continuitatea reprezentării legale a Ministerului în cadrul Guvernului României cu privire la luarea unei hotărâri referitoare la plata/neplata contribuțiilor financiare ale României, stabilite potrivit Convenției internaționale ESA.

Valoarea estimată a abaterii este de 57.376 mii euro și reprezintă valoarea contribuției financiare a României ce trebuie plătită potrivit Acordului încheiat cu Agenția Spațială Europeană, dar neachitată încă la data de 31.12.2018, având drept consecință afectarea participării la programele opționale ale ESA a tehnologiei și industriei românești. Totodată, există riscul percepției și plății suplimentare de către țara noastră a unor sume care privesc costul împrumuturilor contractate de ESA pentru finanțarea continuării derulării programelor opționale la care România a aplicat. Situațiile financiare aferente anului 2018 nu oferă toate datele și informațiile referitoare la obligațiile de plată viitoare ale MCI.

Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, Curtea de Conturi a mai constatat și alte deficiențe și abateri, cele mai semnificative fiind prezentate în continuare.

MCI nu a întreprins toate demersurile în vederea înregistrării și evidențierii în contabilitate a bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, valoarea bunurilor pentru care nu s-a finalizat transferul către autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul cercetării și inovării, respectiv MCI, este de 2.193.299 mii lei.

Totodată, MCI nu a întreprins toate demersurile pentru clarificarea situației juridice a unui imobil, în vederea intabulării dreptului de proprietate a statului român. Potrivit prevederilor art. 1 din *HG nr. 1606/2008 privind reorganizarea Institutului Național de Informare și Documentare (INID)*, Institutul a fost reorganizat ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în subordinea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS). Conform art. XI din *HG nr. 830/2010 pentru modificarea unor acte normative de înființare, organizare și funcționare a unor entități din subordinea sau în coordonarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului*, au fost abrogate prevederile *HG nr. 1606/2008*, urmând ca patrimoniul institutului, precum și atribuțiile și celelalte drepturi și obligații să fie preluate, pe baza de protocol de predare-primire, de către ANCS.

Însă acesta nu a putut fi încheiat din cauza documentelor incomplete, a inadvertențelor și neclarităților din situațiile financiar-contabile și patrimoniale ale INID, a solicitărilor repetate din partea ANCSI de prezentare a documentelor care să ateste dreptul de proprietate, de administrare sau folosință pe care INID l-a avut asupra imobilului, conducerea ANCSI luând decizia de chemare în judecată a fostei INID, instanța respingând irevocabil această solicitare, motivată de imposibilitatea de realizare a procedurii de citare a părâtei INID.

Potrivit documentelor puse la dispoziție, imobilul se afla în administrarea INID în mod neîntrerupt din anul 1949. Acest aspect nu a fost infirmat potrivit adreselor formulate de reprezentanții legali ai instituțiilor mai sus prezentate. În plus, conform răspunsului formulat de Direcția evidența imobiliară și cadastrală – Serviciul evidența proprietății, imobilul mai sus menționat este în proprietatea statului. În cazul imobilelor proprietate publică a statului, intabularea se realizează la cererea conducătorului instituției publice centrale sau locale, după caz, în baza actelor de proprietate, iar în lipsa acestora, în baza extraselor de pe inventarul centralizat al bunurilor respective, certificate pentru conformitate.

De asemenea, s-a constatat că nu au fost respectate în totalitate prevederile legale referitoare la casarea bunurilor. MCI nu a evidențiat în contabilitate, în conturi distincte, mijloacele fixe, și nici sumele rezultate din dezmembrarea și valorificarea mijloacelor fixe la scoaterea din funcțiune a acestora, conform prevederilor pct. 25 din Normele metodologice de aplicare a *Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active*

corporale și necorporale, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin HG nr. 909/1997, valoarea estimată a acestora fiind de 3.159 mii lei.

Tot cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare s-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale referitoare la alocarea de la bugetul de stat a fondurilor pentru investițiile institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, valoarea abaterii fiind de 1.465 mii lei. Au fost încălcate și prevederile referitoare la respectarea nivelului maxim de finanțare stabilit prin Pachetul de informații aferent Competiției C3-2016 în derularea unor contracte de finanțare pentru execuția proiectelor de cercetare în cadrul Programului STAR, în sensul depășirii acestuia.

În ceea ce privește sistemul de control intern managerial s-a constatat că nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv potrivit prevederilor legale în vigoare, respectiv particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general, precum și detalierea prin liste de verificare a obiectivelor verificării pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, tipul documentelor justificative și circuitul acestora. Consecința constă în neacoperirea riscului de neidentificare a proiectelor de operațiuni care nu respectă condițiile de legalitate și regularitate și/sau, după caz, de încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare, precum și de angajament, prin a căror efectuare s-ar prejudicia patrimoniul public și/sau fondurile publice. În timpul misiunii de audit au fost transmise în vederea avizării de către MFP normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea CFPP în cadrul MCI. De asemenea, s-a constatat că la nivelul MCI nu s-a procedat la identificarea și evaluarea riscurilor aferente obiectivelor/activităților entității, nu au fost stabilite și centralizate în Registrul riscurilor, riscurile semnificative, respectiv nu a fost elaborat Planul anual de implementare a măsurilor de control pentru riscurile semnificative la nivelul entității.

Recomandări

- ☞ continuarea demersurilor pentru elaborarea și aprobarea actelor normative referitoare la plata contribuțiilor financiare ale României la programele opționale ESA; înregistrarea și prezentarea în notele explicative anexe la situațiile financiare a obligațiilor referitoare la contribuțiile financiare ale României potrivit, Acordului încheiat cu Agenția Spațială Europeană;
- ☞ clarificarea, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, a modului de înregistrare și de evidențiere în contabilitate a valorii bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea institutelor naționale de cercetare. Crearea și funcționarea unei structuri în cadrul MCI cu atribuții referitoare la evidența patrimoniului public și privat al statului deținut de unitățile și instituțiile de drept public din cadrul sistemului național de cercetare-dezvoltare. Clarificarea situației juridice a imobilului prin efectuarea demersurilor referitoare la executarea lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară în vederea intabulării dreptului de proprietate a statului român;
- ☞ continuarea procedurilor de valorificare/casare a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar și reflectarea în cadrul situațiilor financiare a rezultatelor acestei acțiuni potrivit prevederilor legale. Elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale privind scoaterea din funcțiune/declasarea mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar;
- ☞ asigurarea exercitării controlului financiar preventiv propriu cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- ☞ revizuirea procedurii operaționale privind alocarea fondurilor de la bugetul de stat în sensul reducerii/eliminării riscurilor asociate aspectelor constatate cu privire la alocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru investițiile INCD-urilor;
- ☞ publicarea pe site-ul instituției a notelor de fundamentare, a fișelor de evaluare (doar modalitatea de punctare fără datele evaluatorilor), precum și a altor documente relevante în procesul de analiză, de evaluare și ierarhizare/prioritizare a solicitărilor de fonduri de la bugetul de stat pentru investiții. De asemenea, având în vedere atribuțiile Consiliului Tehnico-Economic al MCI, conducerea MCI va analiza oportunitatea înaintării spre avizare CTE a tuturor documentațiilor tehnico-economice ale investițiilor, inclusiv a notelor de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții incluse la poziția C „Alte cheltuieli de investiții”;
- ☞ cuprinderea proiectelor de investiții în programele de investiții anuale, anexe la buget, numai dacă, în prealabil, documentațiile tehnico-economice, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente categoriilor de investiții incluse la poziția C „Alte cheltuieli de investiții” au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale;
- ☞ constituirea Comisiei de monitorizare și stabilirea unui calendar de efectuare a vizitelor de monitorizare a implementării și durabilității proiectelor de investiții ale INCD-urilor finanțate total sau parțial din fonduri alocate de la bugetul de stat. Efectuarea de vizite la fața locului în perioada de implementare în vederea verificării progresului proiectelor în perioada de valabilitate a contractelor de finanțare, precum și a durabilității investițiilor după finalizarea acestora;

- ☞ clarificarea cauzelor care au condus la depășirea nivelului maxim de finanțare de la bugetul de stat a proiectelor derulate în cadrul programului STAR;
- ☞ reanalizarea eligibilității cheltuielilor în raport cu prevederile contractuale și ale cadrului legal care reglementează modul de finanțare a proiectelor prin Programul STAR în vederea încadrării în limitele maxime de finanțare specifice fiecărui tip de proiect, inclusiv recuperarea eventualelor sume achitate necuvenit.

MINISTERUL APELOR ȘI PĂDURILOR

Prezentare

Ministerul Apelor și Pădurilor (MAP) este organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică. Acesta s-a înființat prin preluarea activităților și structurilor din domeniul apelor și pădurilor, substituindu-se în toate drepturile și obligațiile decurgând din toate actele normative, contractele, convențiile, înțelegerile, protocoalele, memorandumurile și acordurile, precum și în toate litigiile în care fostul Minister al Mediului, Apelor și Pădurilor a fost parte în ceea ce privește domeniul apelor și pădurilor, potrivit prevederilor HG nr. 20/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apelor și Pădurilor.

Ministerul Apelor și Pădurilor își desfășoară activitatea în domeniile: planificare strategică, managementul fondului forestier și cinegetic, gospodărirea apelor, hidrologie, hidrogeologie, protecția, conservarea și refacerea capitalului natural din domeniul apelor și pădurilor.

Ministerul Apelor și Pădurilor realizează politica la nivel național în domeniile gospodăririi apelor, silvic și cinegetic cu privire la toate sectoarele și subsectoarele pe care le administrează, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și armonizare a acestor activități în cadrul politicii generale a Guvernului, asigură și coordonează aplicarea strategiei Guvernului în domeniile sale de competență, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare, reglementare, monitorizare, inspecție și control în aceste domenii.

Opinia de audit

Având în vedere faptul că denaturările identificate sunt semnificative și generalizate și ținând cont de faptul că situațiile financiare nu au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România, dar și că, în ansamblul lor, situațiile financiare nu prezintă fidel performanța financiară și celelalte informații referitoare la activitatea desfășurată de Ministerul Apelor și Pădurilor în perioada auditată, Curtea de Conturi a exprimat o **opinie contrară**.

Constatări

Curtea de Conturi a constatat că situațiile financiare întocmite de entitate la 31.12.2018 nu reflectă situația reală a tuturor elementelor de natura datoriilor în sarcina ministerului, acesta înregistrând în cheltuielile curente ale anului 2018 unele obligații de plată izvorâte din:

- hotărâri judecătorești aparținând unor perioade precedente și care au devenit executorii în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2018. Valoarea abaterii a fost cuantificată la nivelul cheltuielilor din exercițiile precedente, reflectate în mod nejustificat pe seama cheltuielilor exercițiului curent al anului 2018, cât și la nivelul cheltuielilor aferente anului 2018 înregistrate în anul 2019, aceasta fiind în sumă de 5.856 mii lei. În fapt, s-a procedat doar la înregistrarea cumulată a tuturor obligațiilor de plată generate din cauze litigioase la data efectuării plății, iar nu la data când tranzacțiile și evenimentele s-au produs, nerespectându-se astfel contabilitatea de angajamente. Fără o separare a cheltuielilor aferente exercițiului financiar 2018 de cheltuielile aferente exercițiilor financiare din anii precedenți, calitatea și fidelitatea informațiilor conținute de situațiile financiare anuale a fost afectată;
- indemnizația datorată personalului angajat pentru zilele de concediu de odihnă aferente anului 2018 și neefectuate până la data de 31.12.2018. În fapt, entitatea a optat să înregistreze obligațiile de plată la momentul plății acestor indemnizații și nu la data la care acestea erau datorate, fără a fi respectate cerințele contabilității de angajamente, ducând astfel la afectarea independenței exercițiilor financiare ca rezultat al momentului recunoașterii cheltuielilor la data plății. Valoarea abaterii a fost cuantificată la 1.133 mii lei.

Curtea de Conturi a constatat neînregistrarea în evidențele contabile a cheltuielilor privind drepturile salariale aferente lunilor mai și iunie 2018 pentru activitatea desfășurată de personalul din cadrul Proiectului DPT1-152,2,1-JOINTISZA conform foilor de prezență. MAP a constituit incomplet obligațiile de plată pentru drepturi salariale aferente celor două perioade calendaristice și a înregistrat incomplet cheltuielile reprezentând drepturile salariale, optând să le înregistreze la momentul plății acestora – în luna august 2018 – și nu la data la care acestea au

devenit exigibile – lunile mai și iunie 2018. S-au creat, astfel, premisele acumulării de dobânzi și penalități datorate bugetului de stat ca urmare a neconstituirii și neînregistrării cheltuielilor de personal.

MAP a menținut suma de 167 mii lei în soldul contului contabil „*Decontări din operații în curs de clarificare*” pentru o perioadă mai mare de trei luni, fără o justificare obiectivă prezentată într-o notă de fundamentare aprobată de ordonatorul de credite, anterior datei de 31.12.2018. Potrivit prevederilor contractului de finanțare pentru derularea de activități prevăzute în cadrul *Programului transnațional Dunărea, pentru integrarea politică în zonă într-o serie de domenii vizate de prioritățile Strategiei UE pentru regiunea Dunării (SUERD)*, Ministerul a fost autorizat legal să angajeze și să utilizeze sume din bugetul de stat pentru a credita proiectele FEN, urmând ca acestea să fie solicitate la rambursare, iar fondul de finanțare temporară al acestor activități să fie reîntregit prin încasarea sumelor aprobate de autoritatea de management a proiectului. În fapt, costurile ocazionate de activitățile derulate de către echipa de proiect în contul realizării Programului transnațional au fost transferate pe seama bugetului de stat, întrucât nu s-au înaintat cereri de rambursare către partenerul-lider de proiect în vederea finanțării activităților respective din fonduri externe nerambursabile potrivit acordului de finanțare, ci s-a procedat doar la evidențierea sumelor respective în contabilitatea Ministerului ca sume în curs de clarificare, nerespectându-se astfel prevederile contractului de finanțare cu privire la termenul maxim până la care trebuia elaborată și înregistrată cererea de rambursare, respectiv 1.04.2019, și fără fundamentarea acestei întârzieri.

Nu au fost respectate prevederile legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor datoriiilor și capitalurilor proprii la nivelul entității. Din verificarea bilanțelor de verificare și a situațiilor financiare încheiate la 31.12.2018 rezultă că la nivelul acestora nu au fost constituite, reținute și înregistrate în contabilitate garanții reținute persoanelor care au în gestiune valori materiale aparținând MAP. Cauza o reprezintă organizarea necorespunzătoare a sistemului de control intern al MAP în ceea ce privește protejarea integrității patrimoniului împotriva eventualelor pierderi sau lipsuri.

Curtea de Conturi a constatat că operațiunea de repartizare a creditelor bugetare în cuantum de 7.700 mii lei, constând în transferuri către instituții publice coordonate cu rol de ordonator secundar de credite, nu s-a realizat în condiții de legalitate și regularitate.

Recomandări

- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor cazurilor în care entitatea datorează plăți pentru obligații prevăzute în hotărâri judecătorești și care au generat înregistrarea obligațiilor de plată prevăzute în hotărâri judecătorești din perioade precedente, dar care au devenit executorii în perioada curentă;
- ☞ recunoașterea datoriilor care devin evidente numai între data bilanțului și data depunerii acestuia sau la o dată ulterioară publicării, în categoria provizioanelor;
- ☞ inventarierea și evaluarea litigiilor în fiecare an financiar, precum și evaluarea pe baze prudente a acestora, în sensul în care acestea pot genera eventuale obligații de plată în scopul constituirii unor provizioane pentru litigii, în funcție de etapele de soluționare ale dosarelor aflate pe rolul instanțelor de judecată;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor cazurilor în care entitatea datorează plăți pentru:
  - indemnizațiile aferente concediilor de odihnă neefectuate, stabilirea cheltuielilor neînregistrate, recunoașterea acestora pe baza rezultatului reportat, inclusiv a contribuțiilor sociale aferente;
  - drepturi salariale neachitate, stabilirea cheltuielilor neînregistrate, recunoașterea acestora pe baza conturilor de cheltuieli în perioada în care a fost prestată munca, inclusiv a contribuțiilor sociale aferente.
- ☞ identificarea și înlăturarea de îndată a motivelor de fapt ce au condus la nerespectarea termenului maxim, de elaborare și înregistrare a cererii de rambursare pentru suma de 167 mii lei, finanțată din credite bugetare pentru operațiuni cu FEN. Pentru sumele nesolicitate la rambursare, Ministerul va lua măsura stabilirii cauzelor exacte și a persoanelor direct răspunzătoare, prin a căror inacțiune s-a produs nereîntregirea bugetului de stat cu sume care ar fi trebuit solicitate din fonduri europene, la termenele prevăzute, dacă este cazul;
- ☞ elaborarea de îndată a cererii de rambursare și înaintarea acesteia către partenerul-lider de proiect și asigurarea recuperării sumei de 167 mii lei plătită din credite bugetare, alocate temporar finanțării proiectului;
- ☞ organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale Ministerului în conformitate cu prevederile legislației în domeniu;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor cazurilor în care entitatea înregistrează transferuri de credite bugetare și analizarea acestora din punct de vedere al exactității înregistrărilor contabile și respectarea prevederilor legislative aplicabile, a regulamentului de funcționare în relația cu instituțiile aflate în subordonare și sub coordonare, în calitatea acestora de ordonatori de credite secundari ori terțiari.

MINISTERUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Prezentare

Ministerul pentru Relația cu Parlamentul (MRP) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, înființat prin *OUG nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*. Ministerul s-a înființat prin preluarea activității și structurilor de specialitate din cadrul Departamentului pentru Relația cu Parlamentul, structură cu personalitate juridică, finanțată prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. Ministerul are rolul de a asigura și coordona realizarea activităților în cadrul raporturilor constituționale dintre Guvern și Parlament. Pe lângă ministru funcționează, ca organe consultative, Colegiul ministerului și Consiliul consultativ. Ministrul pentru relația cu Parlamentul este ordonator principal de credite.

În anul 2019 a fost efectuată misiunea de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31 decembrie 2018 de către Ministerul pentru Relația cu Parlamentul.

Opinia de audit

Deoarece valoarea totală a erorilor constatate în urma auditului efectuat s-a situat sub pragul de semnificație stabilit, iar unele deficiențe identificate au fost remediate în timpul auditului prin măsuri operative, situațiile financiare luate, în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și au oferit o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MRP la data de 31.12.2018, Curtea de Conturi exprimând, în consecință, o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Constatări

Erorile și deficiențele identificate pe parcursul misiunii de audit se referă la activitatea de audit intern, la desfășurarea operațiunilor de încasări și plăți în numerar, la decontarea nelegală a unor cheltuieli de delegare, precum și la aplicarea incorectă a unei proceduri de achiziții publice.

Ministerul nu a inclus în Planul multianual de audit toate activitățile principale desfășurate de către acesta. Astfel, nu a fost cuprinsă activitatea Compartimentului administrativ, arhivă, nefiind astfel respectat principiul conform căruia toate activitățile principale importante trebuie auditate o dată la trei ani, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, existând riscul ca operațiunile efectuate de entitate să prezinte abateri de la legalitate și regularitate.

La nivelul Ministerului nu au fost respectate prevederile legale referitoare la desfășurarea operațiunilor de încasări și plăți în numerar pe perioada concediului de odihnă a casierului titular, operațiunile specifice casieriei au fost efectuate de către un alt angajat al instituției, care nu era împuternicit printr-un document de către conducătorului instituției. În timpul misiunii de audit a fost emis ordinul de desemnare a persoanei care îndeplinește atribuțiile de casier titular și a persoanei desemnate înlocuitor al casierului titular pe perioada absenței acestuia.

Au fost decontate nelegal cheltuieli de delegare în condițiile în care ordinele de deplasare/delegare nu au avut aplicată ștampila unității la care s-a efectuat deplasarea/delegarea, ci aceea a unei unități de cazare. Suma în cauză a fost recuperată în timpul misiunii de audit.

Au mai fost identificate unele deficiențe privind acordarea vizei de control financiar preventiv, astfel că, atât contractele individuale de muncă, cât și actele adiționale la acestea nu au avut viza de control financiar preventiv, fiind încheiate angajamente legale fără obținerea asigurării că acestea au întrunit, sub toate aspectele, condițiile de legalitate și regularitate. În timpul misiunii de audit financiar a fost acordată viza de control financiar preventiv propriu pentru contractele individuale de muncă și actele adiționale, aceste operațiuni fiind înregistrate în Registrul CFPP.

Odată cu apariția *OUG nr. 1/2017*, prin care a fost înființat Ministerul pentru Relația cu Parlamentul și desființat Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, toate actele normative în vigoare trebuiau să poarte sintagma „*Ministerul pentru Relația cu Parlamentul*”. Cu toate acestea pentru funcția de secretar de stat la ministerul nou înființat nu a fost actualizat actul administrativ individual cu privire la numirea și exercitarea acestei funcții.

Ministerul pentru Relația cu Parlamentul nu a respectat întocmai prevederile legale privind achizițiile publice, prin atribuirea, în mod direct, a contractelor de prestări de servicii de transport auto.

Recomandări

Pentru remedierea deficiențelor constatate, conducerea Ministerului va lua măsuri pentru elaborarea Planului multianual de audit public intern în conformitate cu prevederile legale, pentru reglementarea situației funcționării secretarilor de stat în condițiile transformării DRP în MRP, precum și dispunerea măsurilor pentru respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Prezentare

Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MpRP) s-a înființat prin preluarea activităților și structurilor din domeniul relațiilor de pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în temeiul prevederilor art. 16 alin. (1) din *OUG nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și modificarea și completarea unor acte normative*.

Ministerul pentru Români de Pretutindeni este organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, are doi secretari de stat, un subsecretar de stat, un secretar general și un secretar general adjunct. În subordinea Ministerului pentru Români de Pretutindeni funcționează Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Români de Pretutindeni.

Opinia de audit

Având în vedere că în urma desfășurării misiunii de audit au fost constatate abateri privind activitatea de inventariere a patrimoniului, au fost efectuate plăți fără respectarea prevederilor legale, iar sistemul de control intern managerial a avut parțial mecanisme de autocontrol, a fost emisă o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Constatări

S-a constatat faptul că exercitarea activității de control financiar preventiv a fost realizată superficial, existând situații în care viza a fost aplicată la o dată anterioară celei de elaborare a documentului, situații în care în unele ordonanțări de plată au fost menționate alte numere de angajamente legale decât cele valabile la data emiterii ordonanțărilor. Planul anual de audit nu a fost dus la îndeplinire în totalitate, dintre cele trei misiuni de audit programate fiind efectuată o singură misiune de audit.

Ministerul a efectuat cheltuieli cu combustibilul pentru deplasări în țară fără a avea aprobarea conducătorului instituției și au mai fost identificate situații în care numărul de kilometri menționați în foile de parcurs a fost superior celui corespunzător rutei.

De asemenea, a fost acordat un avans unei persoane, reprezentând indemnizația de deplasare în străinătate, în condițiile în care cheltuielile cu cazarea și masa au fost asigurate de organizatorul evenimentului, prin urmare aceasta avea obligația returnării a 50% din contravaloarea diurnei și 100% din contravaloarea cazării.

În timpul misiunii de audit a fost recuperată și virată la bugetul de stat suma reprezentând contravaloarea consumului de carburant pentru deplasările efectuate fără aprobarea conducătorului entității, precum și cea reprezentând indemnizația de diurnă necuvenită, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere.

În calitate de ordonator principal de credite, Ministerul nu a dispus măsurile necesare pentru reglementarea raporturilor de muncă și a drepturilor salariale pentru conducerea Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi”, respectiv pentru funcțiile de director general și director general adjunct. Cu toate că au fost emise ordine de numire în funcție de către ministrul delegat pentru românii de pretutindeni s-a constatat faptul că directorul general și directorul general adjunct ai Institutului au emis decizii prin care și-au stabilit ei înșiși drepturile salariale aferente funcțiilor deținute, încheind inclusiv contractele individuale de muncă în dublă calitate, pe de o parte, de reprezentant al angajatorului și, pe de altă parte, de angajat, contrar prevederilor legale.

Totodată, din analiza documentelor puse la dispoziție nu a rezultat dacă au fost îndeplinite condițiile obligatorii privind studiile aferente funcției deținute, respectiv studii superioare pentru funcția de director general, actul prezentat fiind o copie a unui document incomplet denumit „Diplomă de licență”, care prezintă doar datele înscrise pe fața documentului, nefiind prezentată și copia informațiilor înscrise pe versoul documentului, conform formularului tipizat și aprobat de Ministerul Educației Naționale. În acest context, Curtea de Conturi a solicitat clarificarea situației privind studiile deținute de către directorul general, atât Ministerului Educației Naționale cât și Ministerului pentru Români de Pretutindeni, însă, până la finalizarea procesului de valorificare a constatărilor consemnate în actul de control încheiat, nu a fost transmis Curții de Conturi niciun răspuns.

Recomandări

- ☞ exercitarea controlului financiar preventiv propriu, a activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ☞ verificarea îndeplinirii criteriilor impuse de lege pentru ocuparea funcțiilor de conducere la nivelul Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi”, de gestionare a dosarelor de personal concomitent cu încheierea între minister și institut a unor acte juridice care să reglementeze raporturile de muncă și drepturile salariale pentru conducerea Institutului;
- ☞ recuperarea sumelor achitate eronat și nelegal reprezentând cheltuieli efectuate fără aprobarea conducătorului entității, inclusiv calcularea de dobânzi și penalități de întârziere aferente plăților nelegale concomitent cu virarea acestora la bugetul de stat;

☞ la Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” vor fi luate măsuri de către conducerea Institutului, astfel încât să fie stabilite, prin fișa postului, în sarcina unor angajați competențele și responsabilitățile specifice fundamentării riguroase a propunerilor de buget, pe baza unor criterii privind prioritatea, eficiența și eficacitatea în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Organizarea și conducerea contabilității (clarificarea soldurilor conturilor contabile, înregistrării și raportării creanțelor și datoriilor), organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare, raportarea situațiilor financiare, dezvoltarea și implementarea sistemului de control intern managerial, efectuarea inventarierii patrimoniului, care să fie realizată în conformitate cu prevederilor legale.

La Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi”

Institutul nu a asigurat o disciplină financiară în elaborarea și fundamentarea proiectului de buget de venituri și cheltuieli, realizând o supradimensionare a cheltuielilor de personal, o lipsă a fundamentării veniturilor proprii, precum și o supradimensionare a bugetului activității specifice pentru 30 de proiecte și acțiuni propuse pentru a fi derulate în anul 2018.

Opinia de audit

Având în vedere valoarea totală a abaterilor, cu influențe directe asupra conturilor de execuție bugetară identificate, valoare care a depășit pragul de semnificație stabilit, opinia de audit exprimată a fost **opinie contrară**.

Constatări

Institutul nu a respectat funcțiunea conturilor contabile în conformitate cu prevederile legale. În contul contabil „Provizioane” au fost înregistrate necorespunzător sume de recuperat de la terți, în condițiile în care, la instituțiile publice, provizionul prin definiție este o „datorie a instituției cu exigibilitate sau valoare incertă”. În soldul contului „Creditor” a fost menținută nejustificat suma de 95,3 mii lei, care conform soluției instanței nu a fost datorată de către institut către un terț și care, oricum, prin vechime a excedat termenul legal de prescripție și recuperare. În soldul contului „Debitori” a fost menținută suma de 311,9 mii lei fără prezentarea unor documente prin care să fie atestată vechimea și valabilitatea debitelor din evidența contabilă și nici nu au fost efectuate demersurile, în cursul anului 2018, pentru recuperarea acestora, existând suspiciunea că acestea vor fi prescrise. În soldul contului contabil „Ajustări pentru deprecierea creanțelor” a fost menținută suma de 119,4 mii lei în afara termenului de prescripție.

Au fost efectuate înregistrări/corecții contabile în evidențele contabile informatice, fără a fi întocmită și arhiva documentelor justificative care au stat la baza efectuării acestora.

Au fost constatate abateri de la prevederile legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, respectarea principiului contabilității de angajamente, precum și de la alte norme contabile, deoarece:

- există diferențe între datele raportate în Balanța analitică și Contul de execuție a bugetului instituției publice – Cheltuieli – Anexa nr. 7, astfel încât nu poate fi cunoscut soldul angajamentelor legale, respectiv al sumelor rămase de achitat la finele anului;
- Institutul nu a înregistrat în evidențele contabile, la finele anului 2018, obligații de plată către furnizori în sumă de 15 mii lei, obligațiile de plată către furnizori fiind înregistrate la data efectuării plăților, iar nu atunci când acestea s-au produs;
- nu a fost constituit un provizion și, implicit, nu a fost raportată prin situațiile financiare anuale o datorie către un terț, stabilită definitiv și irevocabil de instanță, în sumă de 192 mii lei, deși aceasta întrunea condițiile pentru înregistrare și raportare.

Institutul nu a procedat la urmărirea și încasarea sumelor înregistrate în contul contabil „Clienți”, reprezentând venituri în sumă de 226 mii lei, cu o vechime de peste cinci ani, depășind termenul de prescripție de recuperare a acestora.

Evaluarea sistemului de control intern managerial a relevat faptul că acesta nu a fost implementat în totalitate, întrucât au fost implementate parțial cinci standarde din cele 16 standarde de control intern managerial, Registrul riscurilor nu a fost dezvoltat și actualizat la nivelul tuturor structurilor funcționale ale Institutului și nu au fost formalizate o serie de proceduri de bază.

Procesul de inventariere anuală nu respectat întocmai prevederile legale, existând o serie de deficiențe precum:

- Decizia de inventariere a fost emisă numai pentru imobilizările corporale și necorporale, fără a se avea în vedere și celelalte componente patrimoniale;
- nu au fost valorificate procesele-verbale de inventariere prin preluarea rezultatelor obținute în evidența contabilă;

- bunurile aparținând domeniului public al statului nu au fost inventariate pe liste de inventar distincte, iar Procesul-verbal de inventariere întocmit de comisia nominalizată a fost aprobat în afara termenului prevăzut pentru efectuarea inventarierii ș.a.

Au fost menținute în evidența contabilă suma de 395 mii lei, corespunzătoare unor obiecte de inventar și suma de 191 mii lei, aferentă unor active în curs de execuție predate în administrarea/folosința altui ordonator de credite. Prin urmare, nu s-a efectuat inventarierea faptică pe liste distincte, iar aceste bunuri nu au făcut obiectul Procesului-verbal de predare-primire privind transferul obiectelor de inventar și al imobilelor aflate în domeniului public al statului.

Institutul a angajat și plătit unele cheltuieli cu serviciile de asistență juridică pentru care nu a fost solicitată și obținută aprobarea ordonatorului principal de credite, cu toate că serviciile de această natură pot fi achiziționate numai cu aprobarea ordonatorului principal de credite.

De asemenea, nu au fost respectate în totalitate cerințele legale în implementarea și aplicarea prevederilor *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, prin faptul că nu a fost aprobată și formalizată o politică/procedură în vederea aplicării *Legii salarizării unitare*, respectiv o modalitate de calcul/distribuire a resurselor bugetare alocate pentru cheltuielile de personal. Deciziile ordonatorului de credite privind modificarea cuantumului drepturilor salariale după data de 1.07.2017, conform *Legii-cadru*, nu conțin elementele componente (postul/funția, gradația și gradul referitor la încadrarea în grilă) și au fost emise ulterior actelor adiționale la contractele individuale de muncă semnate între părți.

Audit public extern

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9

Auditul performanței la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală

1.3.1. Performanța privind gradul de ocupare a personalului sanitar din sistemul național public de sănătate

Prezentare

„O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin accesul la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate, în condițiile utilizării eficace și eficiente a resurselor disponibile și a promovării unor standarde cât mai înalte și a bunelor practici.” (Strategia Națională de Sănătate 2014-2020 – Viziune)

În contextul Strategiei Naționale de Sănătate, aprobată prin *HG nr. 1028/2014*, și a Planului de acțiuni, Guvernul României s-a angajat la o amplă reformă a sistemului de sănătate. Documentul este menit să furnizeze cadrul general de intervenție pentru eliminarea punctelor slabe identificate în sectorul de sănătate prin: reducerea inegalităților importante existente în sănătate, optimizarea utilizării resurselor în serviciile de sănătate în condiții de cost-eficacitate crescută folosind medicina bazată pe dovezi și, nu în ultimul rând, prin îmbunătățirea capacității administrative și a calității managementului la toate nivelurile.

O condiție esențială în atingerea acestor obiective o reprezintă existența personalului sanitar calificat și motivat pentru a asigura promovarea medicinei, responsabilizarea individului pentru un comportament sănătos, prevenirea bolilor și menținerea stării de sănătate.

Planul de acțiuni pe perioada 2014-2020 pentru implementarea Strategiei Naționale cuprinde trei arii strategice de intervenție, 7 obiective generale și 32 de obiective specifice, din care Obiectivul specific nr. 5.2. se referă la „Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate”.

Ministerul Sănătății, în calitate de instituție responsabilă pentru implementarea Strategiei, a elaborat în anul 2016 Raportul privind stadiul implementării Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020 aferent anului 2015, aprobat prin *OMS nr. 987/2.09.2016*.

Prin *OMS nr. 1376/2016 pentru aprobarea planurilor regionale de servicii de sănătate* au fost aprobate opt planuri regionale privind serviciile de sănătate aferente regiunilor Nord-Est, Nord-Vest, Sud-Vest, Vest, Sud, Sud-Est, Centru și București-Ilfov.

Obiectivul celor opt planuri regionale privind serviciile de sănătate (PRSS) este acela de a asigura o distribuție corectă și eficientă a serviciilor medicale în regim ambulator și intraspitalicesc la nivelul întregii țări, cu o răspândire adecvată la nivelul unităților de îngrijire primară, secundară, terță și pe termen lung.

În vederea implementării Strategiei, Ministerul Sănătății a elaborat Planul de acțiune privind realizarea obiectivelor stabilite în strategie, ce cuprinde perioade de realizare și unitățile responsabile, precum și bugetele ce vor fi alocate în acest sens.

Conform Strategiei, pentru obiectivul „Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate”, Ministerul Sănătății a propus politici de retenție, modalități de acordare a stimulentele financiare personalului medical, în special celor care activează în zonele defavorizate sau în specialități deficitare, precum și îndrumarea personalului medical în funcție de nevoile actuale, respectiv formarea specialiștilor pe domenii deficitare din sistemul de sănătate.

În acest sens, Ministerul Sănătății a stabilit direcții strategice de acțiune pentru implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate, astfel:

- analiza pe categorii a personalului din sănătate;
- implementarea de strategii sustenabile de atragere și retenție a medicilor și asistenților medicali în sistemul de sănătate românesc, mai ales în specialitățile și zonele deficitare;
- angajarea, retenția și dezvoltarea carierei profesionale a personalului în interiorul instituțiilor publice din sănătate;
- criterii unitare privind normarea, calitatea, dotarea, evaluarea și monitorizarea activității personalului, formarea continuă/calificarea personalului tehnic;
- revizuirea sistemului salarizării în direcția flexibilizării și stimulării performanței și competitivității în sistemul de sănătate;
- formarea unui număr adecvat de personal – cu preponderență pentru specialitățile clinice deficitare și de sănătate publică;
- reorganizarea programelor de formare în rezidențiat în ceea ce privește admiterea, pregătirea și obținerea calificărilor de specialist;
- formarea de bază a asistenților medicali conform nevoilor, precum și introducerea de noi specializări/calificări;
- organizarea programelor specifice de instruire pentru formarea continuă a lucrătorilor din sănătate, precum și schimburile de experiențe.

Un sistem de sănătate performant din punct de vedere al eficienței, dar și al eficacității, trebuie să fie capabil să rezolve nevoile pacienților prin îndrumarea în privința acordării de servicii de asistență comunitară de către medicul de familie și în ambulatoriul de specialitate, fără efectuarea de costuri suplimentare cu furnizarea de servicii de un nivel sporit de complexitate, respectiv spitalizarea pacienților.

Obiectivul general al misiunii de audit efectuate de Curtea de Conturi a fost acela de a evalua modul în care Ministerul Sănătății a asigurat resursele umane (personalul sanitar) din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității, astfel încât să evidențieze creșterea accesului la serviciile de sănătate și îmbunătățirea calității și siguranței actului medical în sistemul public de sănătate.

Obiectivele specifice au urmărit, în principal:

- ▣ evaluarea modului de gestionare a resurselor umane în sistemul medical; dezvoltarea unor politici coerente de formare, dezvoltare și alocare a resurselor umane în sectorul sanitar și analiza acestor politici;
- ▣ analiza modului de colaborare între spitale și instituțiile de învățământ superior medical, având în vedere formarea, dezvoltarea și alocarea resurselor umane în sectorul sanitar și evaluarea asigurării necesarului de resurse umane;
- ▣ evaluarea modului de respectare a normativelor de personal sanitar, a modului de distribuție teritorială a personalului medical în funcție de numărul locuitorilor din zona respectivă și analiza gradului de ocupare a posturilor vacante de medici pe specializări în cadrul unităților sanitare;
- ▣ evaluarea gradului de acoperire teritorială a medicinei primare (medici de familie), inclusiv pentru zonele declarate legal defavorizate; analiza modului de arondare a asiguraților pe fiecare medic de familie în parte;
- ▣ evaluarea gradului de acoperire teritorială a personalului medical pentru urgențe medicale în funcție de gradul de dotare a județelor cu stații de ambulanțe.

Obiectivele generale al auditului performanței

Obiectivele specifice

Concluzii

1. Evaluarea modului de gestionare a resurselor umane în sistemul medical; dezvoltarea unor politici coerente de formare, dezvoltare și alocare a resurselor umane în sectorul sanitar

Pentru implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate s-au avut în vedere următoarele *direcții strategice de acțiune și măsuri*:

- ⇒ dezvoltarea cadrului strategic și normativ pentru optimizarea resurselor umane din sănătate, atât din aria serviciilor clinice, cât și din cea a sănătății publice, respectiv analiza situației personalului din sănătate, identificarea și implementarea de strategii sustenabile de atragere și retenție a medicilor, politici de resurse umane care să asigure angajarea și retenția;

- ⇒ asigurarea formării unui număr adecvat de personal – cu preponderență pentru specialitățile clinice deficitare și de sănătate publică – pentru a acoperi nevoile de personal în domeniile de sănătate prioritare, respectiv reformarea programelor de formare în rezidențiat, introducerea de noi specializări/calificări, organizarea de intervenții/programe specifice de instruire.

În acest sens, activitățile-cheie asociate cu atingerea țintelor naționale au fost următoarele:

- creșterea numărului de asistente și de mediatori sanitari la nivelul comunității pentru a reduce discrepanțele regionale și pentru a obține o acoperire mai bună a populației vulnerabile (grupuri, în special în mediul rural);
- implementarea unui model nou de centre de îngrijire integrate la nivelul comunității, înființate și incluse în „rețeaua de îngrijiri primare” prin intermediul cadrului legislativ asigurat de *Legea privind asistența medicală la nivelul comunității*;
- crearea unui număr de până la 200 de noi echipe comunitare integrate, cu stabilirea priorităților legate de localitățile care în prezent nu au acces nici la serviciile de îngrijire primară, nici la cele de îngrijire la nivelul comunității.

Deși Strategia și Planurile regionale de servicii de sănătate au fost aprobate încă din anul 2014, la nivelul Ministerului Sănătății nu există o analiză a personalului din sănătate, nu au fost definite strategii/planuri de dezvoltare a resurselor umane în domeniul sanitar, care să vizeze asigurarea unei distribuții echitabile a instituțiilor și personalului sanitar în toată țara, în sensul evitării inegalităților între zonele rurale și cele urbane, existând încă factori externi și interni ce acționează ca bariere în calea accesului pacienților din întreaga țară, pentru toate tipurile de asistență medicală.

2. Analiza politicilor de resurse umane care să asigure angajarea, retenția și dezvoltarea carierei profesionale a personalului în interiorul unităților publice din sănătate, inclusiv pentru absolvenții rezidențiatului de sănătate publică și management sanitar și alți specialiști; identificarea și implementarea – inclusiv cu implicarea autorităților locale – de strategii sustenabile în acest sens

Prin Strategia Națională de Sănătate 2014-2020 elaborată la nivelul Ministerului Sănătății s-a stabilit faptul că sustenabilitatea resurselor umane în sănătate se poate asigura prin politici de retenție, care să vizeze acordarea unor stimulente financiare și îmbunătățirea perspectivelor de evoluție profesională a personalului medical.

Aria strategică menționată a fost definită detaliat, împreună cu anumite mecanisme de control și monitorizare în Planul multianual pentru dezvoltarea strategică a resurselor umane în sănătate 2017-2020, al cărui proiect, deși a fost elaborat, nu a fost aprobat până în prezent.

În scopul dezvoltării carierei profesionale a personalului, MS a organizat și programe de studii complementare în vederea obținerii de atestate de către medici, medici dentiști și farmaciști, în baza OMS nr. 418/2005 pentru aprobarea *Catalogului național de programe de studii complementare în vederea obținerii de atestate de către medici, medici dentiști și farmaciști, precum și a Normelor metodologice de organizare și desfășurare a acestora.*

Ministerul Sănătății a inițiat proiecte de hotărâri de guvern având ca obiect majorarea numărului maxim de posturi pentru unitățile sanitare solicitante, care se află încă în procesul de avizare interministerială.

Au fost adoptate o serie de măsuri cu caracter salarial cu scopul de a stimula retenția personalului în sistemul sanitar public și au fost organizate sesiuni de concurs de rezidențiat și, respectiv, programe de studii complementare. În perioada 2014-2017, Ministerul Sănătății a organizat un număr de șase sesiuni de concurs de rezidențiat.

Deși o mare parte a studenților la medicină beneficiază de studii gratuite suportate de la bugetul de stat, în fapt nu există o politică de retenție a acestora după finalizarea studiilor pentru a fi încurajați să profeseze în România, acoperind astfel deficitului de personal medical, inclusiv în zonele defavorizate.

Se poate aprecia că Ministerul Sănătății a întreprins anumite măsuri de retenție a personalului în unitățile publice din sănătate, însă solicitarea documentelor de către o mare parte dintre specialiștii din domeniul medical pentru a profesa în străinătate denotă faptul că aceste măsuri nu au fost stimulative.

3. Analiza modului de colaborare între spitale și instituțiile de învățământ superior medical având în vedere formarea, dezvoltarea și alocarea resurselor umane în sectorul sanitar

Colaborarea între unitățile sanitare și instituțiile de învățământ superior medical este reglementată prin *Ordinul comun MS și MEN nr. 140/1515/2007 pentru aprobarea Metodologiei în baza căreia se realizează colaborarea dintre spitale și instituțiile de învățământ superior medical, respectiv unitățile de învățământ medical.* Totodată, Ministerul Sănătății, împreună cu Ministerul Educației Naționale, a contribuit la realizarea cadrului legal necesar atât prin legislație de rang superior (legi, ordonanțe, HG), cât și prin ordine comune.

Potrivit concluziilor auditului de performanță, majoritatea direcțiilor de sănătate publică din teritoriu nu au o colaborare cu instituțiile de învățământ superior medical privind formarea, dezvoltarea și alocarea resurselor

umane în sectorul sanitar (spre ex.: Bacău, Brăila, Călărași, Gorj, Hunedoara, Maramureș, Mehedinți, Teleorman, Tulcea și Vaslui). Însă alte direcții de sănătate și-au manifestat fie dorința de colaborare (spre ex.: Caraș-Severin, Sălaj și Timișoara), fie au o colaborare parțială/limitată (spre ex.: Buzău, Constanța, Ialomița, Ilfov, Mureș, Sibiu, Suceava și Vâlcea), fie colaborează, având încheiate contracte de colaborare (spre ex.: Arad și Dâmbovița), sau monitorizează și coordonează activitatea medicilor (spre ex.: Cluj și Galați).

Prin urmare, se reține faptul că nu există un mod unitar de colaborare între spitale și instituțiile de învățământ superior medical în legătură cu formarea, dezvoltarea și alocarea resurselor umane în sectorul sanitar, dimpotrivă au fost emise doar ordine/ordonanțe fără ca acestea să se concretizeze într-o colaborare viabilă.

4. Evaluarea modului de asigurare a necesarului de resurse umane la nivelul asistenței medicale în funcție de nevoile comunitare identificate prin acțiuni specifice; analiza deficitului de personal medical și a cauzelor acestuia

În viziunea Strategiei, dezvoltarea serviciilor de sănătate la nivel comunitar constituie alternativa cost-eficacitate în asigurarea accesului populației în special al celei din mediul rural, și al populațiilor vulnerabile, inclusiv al populației de etnie romă, la servicii de asistență medicală de bază, precum și o condiție necesară pentru restructurarea serviciilor specializate.

Din informațiile existente la MS se reține faptul că există deficit de personal raportat la structurile aprobate și la normativele de personal în vigoare. Dintre cauze, în opinia Ministerului, se pot enumera: salariile nemotivante din trecut, dotările precare ale unităților sanitare publice sau lipsa unor facilități din partea autorităților publice locale (locuință de serviciu, decontarea cheltuielilor de transport, lipsa unui loc de muncă pentru soțul/soția specialistului). Necesarul de resurse umane la nivelul fiecărei unități sanitare se determină în funcție de structura organizatorică aprobată și de normativele de personal aprobate prin ordin de către ministrul sănătății.

Pentru a veni în sprijinul unităților sanitare publice care se confruntau cu deficit de personal, Ministerul Sănătății a adoptat unele măsuri prin inițierea de acte normative care să diminueze dezechilibrele structurale din perspectiva resurselor umane.

Prin *OUG nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară*, la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor s-a stabilit ansamblul de programe, servicii de sănătate și acțiuni de sănătate publică furnizate acestora cu scopul creșterii accesului populației și, în special, al grupurilor vulnerabile, inclusiv al celor de etnie romă, la servicii de sănătate.

Pentru aceasta, normarea personalului care desfășoară activități de asistență medicală comunitară se realizează conform *HG nr. 459/2010 pentru aprobarea standardului de cost/an pentru servicii acordate în unitățile medico-sociale și a unor normative privind personalul din unitățile de asistență medico-socială și personalul care desfășoară activități de asistență medicală comunitară*, care stabilește normativul unui asistent medical comunitar la 500 de persoane asistate și pe cel al unui mediator sanitar la 700 de persoane consiliate.

Din analiza datelor prezentate a rezultat faptul că în anumite județe numărul persoanelor asistate depășește 500 de persoane la un asistent comunitar (spre ex.: localități din județele Timiș, Tulcea și Vaslui), iar numărul persoanelor consiliate depășește 700 de persoane la un mediator sanitar (spre ex.: localități din județele Buzău, Constanța și Tulcea). Raportat la întregul teritoriu al țării, există un deficit de asistenți medicali comunitari și de mediatori sanitari, deși, în perioada 2014-2017, numărul asistenților comunitari a înregistrat un trend crescător, de la 1.010, în anul 2014, la 1.556, în anul 2017, iar numărul persoanelor asistate a crescut de la 847.853, în anul 2014, la 1.262.383 de persoane, în anul 2017.

Se reține faptul că numărul localităților în care se desfășoară activități de asistență medicală comunitară a înregistrat o creștere în anul 2017, față de anul 2014, cu aproximativ 40%, iar numărul asistenților comunitari și al persoanelor asistate a înregistrat o creștere cu aproximativ 54%, respectiv 49% în anul 2017 față de anul 2014. Dintre cauzele existenței deficitului de asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari putem enumera: lipsa de comunicare interinstituțională, neasigurarea posturilor de asistență medicală comunitară, nesolicitarea de către UAT-uri a posturilor și bugetelor aferente acestora, existența zonelor defavorizate, motivarea financiară insuficientă a personalului din acest sistem și tendința acestuia de a migra în sistemul privat sau în afara țării.

O situație paradoxală este cea privind numărul medicilor, care a crescut an de an, dar, pentru faptul că nu a existat o distribuție teritorială echitabilă pentru acoperirea deficitului în zonele rurale și în cele defavorizate, se înregistrează încă un deficit de asistență medicală calificată. Comparativ cu anul 1990, numărul medicilor din România a crescut în anul 2017 cu 40%, de la 41.813 medici la 58.583 de medici.

5. Evaluarea modului de respectare a normativelor de personal sanitar ale unităților medicale indiferent de subordonare, respectiv a numărului maxim de personal pe categorii

Potrivit prevederilor legale, normativul de personal se realizează în funcție de numărul de paturi și de specialități; modul de determinare a posturilor aprobate pe unitate după normativul de personal se efectuează

ținând cont de economicitatea, eficiența și eficacitatea secției sau a compartimentului respectiv.

În perioada 2014-2017, numărul posturilor normate și al celor aprobate și ocupate a înregistrat un trend crescător, dar și numărul posturilor vacante a avut același trend.

Astfel, în anul 2014, numărul posturilor vacante de medici a fost de 8.251, ajungând la 9.207 posturi în anul 2017, ceea ce înseamnă o creștere cu 12%, iar ponderea posturilor vacante pentru medici în posturile normate a reprezentat 22% în anul 2014, 23% în 2015, respectiv 24% în anii 2016 și 2017.

Ponderea posturilor vacante în totalul posturilor normate pentru categoria „alt personal sanitar superior” a scăzut de la 25%, în anul 2014, la 22%, în anul 2017, iar trendul locurilor vacante a înregistrat aceeași direcție, situație similară fiind înregistrată și la categoriile de personal sanitar mediu și auxiliar.

Conform OMS nr. 1224/2010 privind aprobarea normativelor de personal pentru asistența medicală spitalicească, personalul medical (medici) este normat în funcție de numărul de paturi, respectiv un medic la 5-15 paturi, iar o asistentă medicală la 8-12 paturi/tură, în acest sens rezultând respectarea normativelor aferente unităților sanitare pe anul 2017.

Sintetizând, putem afirma că normarea personalului în unitățile sanitare s-a realizat pe baza normativelor de personal prevăzute de legislația aplicabilă, cu încadrarea în limitele de personal stabilite. Se reține însă faptul că an de an, în perioada analizată, numărul posturilor vacante de personal sanitar a scăzut, cu excepția categoriei „medici”, care s-a înscris pe un trend crescător.

6. Evaluarea modului de distribuire teritorială a personalului medical în funcție de numărul locuitorilor din zona teritorială respectivă

Modul de distribuire a personalului sanitar în funcție de numărul locuitorilor din zona teritorială și, respectiv, criteriile de alocare teritorială a personalului medical au fost aplicate în special în serviciile de ambulanță, spitale, farmacii de spital, sanatorii, SAJ, DSP, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice, unități medico-sociale, IML, centre județene de aparatură medicală, policlinici, institute și în centre medicale.

Potrivit actelor normative în vigoare, toate unitățile sanitare publice, indiferent de subordonare, au obligația de a respecta structurile aprobate și normativele de personal în vigoare.

Din analiza datelor s-a constatat că:

- numărul total al unităților sanitare (spitale, farmacii de spital, sanatorii, SAJ, DSP, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice, unități medico-sociale, IML, centre județene de aparatură medicală, policlinici, institute, centre medicale etc.) a fost de 3.438 de unități în anul 2014, respectiv de 3.500 în anul 2017;
- unui post ocupat de medic (inclusiv medici rezidenți pe post, exclusiv stomatologi) i-a revenit, în anul 2014, un număr de 928 de locuitori, numărul acestora diminuându-se în anul 2017 la 897 de locuitori (urban și rural), existând o serie de județe care în mediul rural nu au avut medici sau personal sanitar superior sau mediu;
- unui post de personal sanitar superior ocupat i-a revenit în anul 2014 un număr de 4.147 de locuitori, iar în anul 2017, numărul s-a diminuat la 4.040 de locuitori (urban și rural);
- pentru personalul sanitar mediu, unui post ocupat i-a revenit în anul 2014 un număr de 263 de locuitori, în anul 2017, numărul diminuându-se la 244 de locuitori (urban și rural);
- pentru personalul sanitar auxiliar, unui post ocupat i-a revenit în anul 2014 un număr de 506 locuitori, în anul 2017, numărul diminuându-se la 456 de locuitori (urban și rural);
- în ceea ce-i privește pe medicii stomatologi, unui post ocupat i-a revenit în anul 2014 un număr de 30.769 de locuitori, în anul 2017, acesta diminuându-se la 30.724 de locuitori (urban și rural).

Au existat o serie de județe care, în perioada analizată, 2014-2017, în mediul rural nu au avut personal medical și unități sanitare publice – cabinete medicale, policlinici, centre medicale (spre ex.: Covasna, Maramureș și Sibiu).

Din analiza de ansamblu a posturilor ocupate de medici pe întreg teritoriul României în anul 2017 se reține faptul că numărul medicilor este mai concentrat în centrele universitare, acesta fiind de 5.042 de posturi ocupate de medici în București, 1.552 în Iași, 1.399 în Cluj, respectiv 1.203 posturi în Timișoara, în timp ce în județe din centrul țării se înregistra un număr de 841 de posturi de medici ocupate în Mureș, 639 în Brașov, iar numărul posturilor ocupate în Călărași și în Ialomița a fost de 149, respectiv de 172.

Prin urmare, distribuția teritorială a personalului medical nu s-a realizat în funcție de numărul locuitorilor din zona teritorială respectivă, existând situații în care bolnavii din mediul rural au apelat la asistență medicală doar în unitățile sanitare din mediul urban, personalul medical din mediul rural fiind inexistent, sau la centrele universitare, în lipsa medicilor specialiști din localitățile urbane.

7. Evaluarea modului de acoperire teritorială a personalului medical în funcție de specialități medicale; analiza deficitului de personal medical pe specialități, cauze și măsuri de depășire a acestor sincope din sistem

Având în vedere evaluarea modului de acoperire teritorială a personalului medical în funcție de specialități medicale, Ministerul Sănătății precizează faptul că posturile vacante sau temporar vacante sunt publicate și scoase la concurs cu respectarea prevederilor legale în vigoare, politica de resurse umane a fiecărei unități sanitare publice fiind atributul managerului unității sanitare și al ordonatorului principal de credite. Însă distribuirea specialiștilor la nivel național ține cont, în primul rând, de normativele de personal și de structurile unităților sanitare publice aprobate prin acte normative.

Deficitului de personal se înregistrează și la acest nivel, cauzele fiind: salariile nemotivante din trecut, dotările precare ale unităților sanitare publice, lipsa unor facilități din partea autorităților publice locale (locuință de serviciu, decontarea cheltuielilor de transport, lipsa unui loc de muncă pentru soțul/soția specialistului), lipsa unor programe pentru acordarea de facilități fiscale tinerilor specialiști.

Din analiza datelor Institutului Național de Sănătate Publică pe județe a rezultat faptul că în perioada 2014-2017, în peste 15 județe, unui post ocupat de medic cu specializarea oncologie i-au revenit mai mult de 2.000 de cazuri de bolnavi, astfel că, în condițiile în care, ipotetic, un medic oncolog și-ar desfășura activitatea neîntrerupt 365 de zile pe an, acesta ar acorda consultații medicale unui număr de circa cinci pacienți pe zi, dar o singură consultație pe an.

În concluzie, deși numărul posturilor normate, aprobate și ocupate pentru medici a crescut în perioada 2014-2017, în fapt deficitul de posturi nu s-a ameliorat. Mai mult decât atât, raportat la posturile normate și aprobate se constată existența unui deficit de posturi de medici pe specialități.

8. Evaluarea modului de repartizare a personalului sanitar pe categorii (medici de familie, medici stomatologi, farmaciști, personal mediu etc.), pe zone (urban/rural) și în funcție de numărul de paturi în cadrul unităților sanitare

Repartizarea personalului sanitar pe categorii diferă semnificativ în mediul urban față de cel rural în toată perioada auditată. Posturile ocupate de către personalul sanitar în mediul urban și, respectiv, în mediul rural au înregistrat un trend crescător, de la 150.120 de posturi în mediul urban și 5.187 de posturi în mediul rural, în anul 2014, la 164.593 de posturi în mediul urban și 5.592 de posturi în mediul rural, în anul 2017. Însă numărul de posturi ocupate de personalul sanitar superior a înregistrat o scădere în mediul rural de la 311 posturi, în anul 2014, la 220 de posturi, în anul 2017.

Posturile ocupate de personalul sanitar mediu și de personalul sanitar auxiliar au înregistrat, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, un trend ascendent, reprezentând circa 41% în totalul posturilor ocupate.

În ceea ce privește numărul paturilor aprobate, în perioada de referință, indicatorul a înregistrat o evoluție mixtă, cea mai mare creștere regăsindu-se în anul 2015 față de anul precedent, respectiv cu aproximativ 4%.

Referitor la asistența farmaceutică, numărul farmaciilor în perioada 2014-2017 s-a menținut relativ constant, astfel, în anul 2014, numărul acestora a fost de 9.440, iar în anul 2017 a ajuns la 9.882 de farmacii, creșterea numărului acestora fiind de doar 4,7% în cei patru ani analizați.

În perioada 2014-2017, numărul farmaciștilor a înregistrat un trend crescător, de la 20.217 farmaciști, în anul 2014, la 24.024, în anul 2017, respectiv cu aproximativ 19%.

În concluzie, numărul posturilor ocupate de către personalul sanitar în mediul urban și, respectiv în mediul rural în perioada 2014-2017 a înregistrat, în general, un trend crescător, cu excepția numărului posturilor ocupate de personalul sanitar superior, care a înregistrat o scădere în mediul rural. Ponderea numărului posturilor ocupate de medici și, respectiv, de personal sanitar mediu și auxiliar în totalul numărului posturilor ocupate de personalul sanitar în mediul urban și mediul rural a fost relativ constantă, cu excepția numărului personalului sanitar cu studii superioare, care a înregistrat o scădere în mediul rural.

Numărul farmaciilor atât din București, cât și din celelalte județe depășește numărul prevăzut de reglementările legale, potrivit cărora o farmacie revine la 3.000 de locuitori în București, respectiv la 4.000 de locuitori în celelalte orașe, în timp ce farmaciile din unitățile sanitare publice înregistrează deficit de farmaciști.

9. Analiza gradului de ocupare a posturilor vacante de medici pe specializări în cadrul unităților sanitare

Numărul posturilor vacante a crescut în perioada 2014-2017 de la 8.084 de posturi în anul 2014 la 9.198 de posturi în anul 2017.

Precizăm faptul că în perioada 2014-2017 numărul posturilor vacante care nu au fost scoase la concurs a fost de: 5.931 de posturi în anul 2014, 5.682 de posturi în anul 2015, 5.669 în anul 2017 și de 5.933 de posturi în anul 2017, reprezentând 73% în anul 2014, 69% în anul 2015 și 65% în anii 2016 și 2017 din totalul posturilor vacante.

Gradul de ocupare a posturilor vacante scoase la concurs a scăzut în perioada 2014-2017 de la 65% în anul 2014 la 61% în anul 2015, la 58% în anul 2016 și la 53% în anul 2017.

În concluzie, posturile vacante care nu au fost scoase la concurs au reprezentat în medie 68% din totalul posturilor vacante, iar gradul de ocupare a posturilor vacante scoase la concurs a fost în medie de 59%. În acest sens se impune colaborarea mai intensă a Ministerului Sănătății cu autoritățile administrației publice locale pentru identificarea de soluții și stabilirea metodelor de ocupare a posturilor vacante în specialitățile deficitare.

10. Evaluarea modului de asigurare a unor metode de stimulare care să conducă la acoperirea deficitului de resurse umane în domeniul sanitar în zonele defavorizate

Pentru acoperirea deficitului de resurse umane în zonele defavorizate, Ministerul Sănătății poate acorda următoarele „stimulente”: spor de până la 20% din salariul de bază pentru zone defavorizate, stimulente financiare acordate conform legii, majorările salariale acordate în anul 2018, acordarea de facilități la transport și locuință de serviciu, acordarea de credite pentru dotarea cabinetelor, reabilitarea unităților sanitare publice și dotarea acestora la standarde europene.

Comisiile pentru asistență primară din cadrul CASJ-urilor acordă procente de majorare pentru cabinetele medicale de asistență medicală primară situate în unele localități din județ, în funcție de condițiile în care acestea își desfășoară activitatea.

Deși în perioada 2015-2017, o pondere importantă în creșterea cheltuielilor cu sănătatea au reprezentat-o majorările salariale, ca urmare a modificărilor legislative în domeniul salarizării, se reține faptul că Ministerul Sănătății, împreună cu autoritățile administrației publice locale nu a identificat și implementat suficiente măsuri sustenabile de atragere și de retenție a medicilor și asistenților medicali în sistemul de sănătate, mai ales în specialitățile și în zonele deficitare. Această situație apare, într-o anumită măsură, și ca urmare a modului de subordonare a sistemului de sănătate care rămâne fragmentat, influențând în mod nedorit implementarea strategiei de sănătate la nivel național.

11. Evaluarea gradului de acoperire teritorială a medicinei primare (medici de familie) inclusiv pentru zonele declarate legal defavorizate; analiza modului de arondare a asiguraților pe fiecare medic de familie în parte

Având în vedere Strategia, sistemul de asistență medicală primară trebuie să devină comprehensiv, accesibil tuturor, coordonat cu celelalte niveluri de îngrijire și să asigure continuitatea actului medical. În acest sens, cadrul legal va fi adaptat procesului de descentralizare și regionalizare, cu noi mecanisme de finanțare, strategii de atragere a resurselor umane, care să asigure practici și cabinete medicale bine coordonate și monitorizate, dar și adecvate, cu echipamente și tehnologii corespunzătoare.

Din analizele efectuate s-a reținut că la finele anului 2017 existau 364 de centre de permanență, iar numărul medicilor de familie și al asistenților medicali care au asigurat continuitatea asistenței medicale a înregistrat o evoluție crescătoare, de la 1.922 de medici și 1.899 de asistenți în anul 2014 la 2.078 de medici și 2.048 de asistenți în anul 2017, creșterea fiind, pentru ambele categorii, de circa 8%.

Numărul persoanelor asistate prin centrele de permanență a înregistrat, de asemenea, un trend crescător, de la 665.158 de persoane în 2014 la 756.751 de persoane în anul 2017, creșterea fiind de circa 14%.

Sumele plătite de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Sănătății și transferurile către bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pentru asigurarea continuității serviciilor în asistența medicală primară (centre de permanență) au crescut în anul 2017, față de 2014, de la 54.335 mii lei la 79.987 mii lei, cu 47%.

Se observă că organizarea centrelor de permanență prin medicii de familie și asistenții medicali este un succes, asigurându-se acordarea corespunzătoare a asistenței medicale primare. Există încă aspecte ce se impune a fi îmbunătățite, și anume cele legate de depășirea numărului maxim de persoane înscrise pe listele medicilor de familie, precum și existența unor localități cu acces scăzut la serviciile de medicină primară, unele fără medic de familie.

În sprijinul asigurării serviciilor medicale în zone izolate sau greu accesibile există centre de permanență, care funcționează însă în mediul urban, de obicei prin secțiile UPU de la nivelul spitalelor de urgență.

Este necesară implicarea decidenților în asigurarea desfășurării în condiții optime a medicinei de familie în localitățile rurale, respectiv prin asigurarea spațiilor medicale și dotării standard a acestora.

12. Evaluarea gradului de acoperire teritorială a personalului medical pentru urgențe medicale în funcție de gradul de dotare a județelor cu stații de ambulanțe

Asistența publică integrată de urgență reprezintă asistența asigurată de instituțiile publice de stat aflate în structurile Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne și/sau în structura autorităților publice locale,

precum și de Serviciul de Telecomunicații Speciale prin Direcția pentru apel unic de urgență „112”, potrivit prevederilor *Legii nr. 95/2006*.

În ceea ce privește personalul medical pentru urgențe medicale, datele au arătat că la nivelul serviciilor de ambulanță județene a existat permanent un deficit de personal medical comparativ cu posturile normate.

Analizând situația asistenților medicali din cadrul acestor servicii rezultă că gradul de ocupare a posturilor a înregistrat o ușoară creștere de la 67%, în anul 2014, la circa 69%, în anul 2017, aceeași situație regăsindu-se și în cazul ambulanțierilor/șoferilor, unde gradul de ocupare a posturilor față de normat fiind de 64% în anul 2014, ajungând la 65% în anul 2017.

În sensul îmbunătățirii gradului de acoperire teritorială a personalului medical pentru urgențe medicale în funcție de gradul de dotare cu stații de ambulanțe se impune întreprinderea de măsuri privind crearea de noi substații, care să poată asigura deplasarea rapidă a echipajelor, achiziția de ambulanțe, precum și creșterea numărului de posturi de medici, asistenți medicali și ambulanțieri.

Recomandări

Au fost formulate o serie de recomandări, dintre care menționăm:

- ☞ analiza situației personalului din sănătate (existent, deficit, prognoze în profil teritorial și pe tipuri de personal etc.) și inițierea unor măsuri în vederea dezvoltării politicilor coerente de formare și alocare a resurselor umane;
- ☞ elaborarea și aprobarea Planului multianual privind resursele umane din sectorul de sănătate;
- ☞ asigurarea formării unui număr adecvat de personal – cu preponderență pentru specialitățile clinice deficitare și de sănătate publică – pentru a acoperi nevoile de personal în domeniile de sănătate prioritare;
- ☞ încheierea între Ministerul Sănătății și consiliile județene ca autorități deliberative a unor protocoale care să conducă la clarificarea competențelor acestora în vederea intensificării eforturilor comune pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate publică, inclusiv prin optimizarea asigurării și utilizării resurselor în sistemul de sănătate;
- ☞ creșterea capacității administrative a direcțiilor de sănătate publică în sensul creării de centre de perfecționare a personalului de specialitate din sistemul public de sănătate pentru specializarea continuă a acestuia pe parcursul exercitării profesiei în cadrul acestui sistem;
- ☞ implementarea – inclusiv cu implicarea autorităților locale – de strategii sustenabile de atragere și de retenție a medicilor și asistenților medicali în sistemul de sănătate, mai ales în specialitățile și în zonele deficitare;
- ☞ organizarea și desfășurarea de acțiuni în comun cu factorii decizionali ai unităților sanitare, pentru identificarea unor politici publice de sănătate care să asigure dimensionarea și dezvoltarea medicinei pe toate componentele: intraspitalicească, de familie, de urgență, școlară, cu asigurarea în paralel a resurselor necesare în sănătate și creșterea accesului populației la servicii de sănătate;
- ☞ elaborarea unor metodologii și proceduri privind stabilirea unui mod unitar de colaborare între spitale și instituțiile de învățământ superior medical privind formarea, dezvoltarea și alocarea resurselor umane în sectorul sanitar;
- ☞ instituirea unor mecanisme de colaborare între Ministerul Educației, Ministerul Sănătății și universitățile de medicină și farmacie prin identificarea de către MS a specialităților deficitare și prin scoaterea la concurs de către UMF-uri a numărului optim de locuri;
- ☞ respectarea normativelor de personal sanitar ale unităților medicale, a modului de determinare a posturilor aprobate pe unitate în funcție de normativul de personal, ținând cont de economicitatea, eficiența și eficacitatea secțiilor și compartimentelor din cadrul acestora;
- ☞ realizarea unei baze de date actualizate cu numărul unităților sanitare publice și cu numărul personalului medical pe categorii atât din unitățile sanitare subordonate ministerului, cât și din cele de subordonare locală și din cadrul celorlalte ministere cu rețea sanitară proprie;
- ☞ întreprinderea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de medici, îndeosebi pe specialitățile cu un grad scăzut de ocupare a acestora;
- ☞ identificarea și implementarea unor strategii de stimulare a cadrelor medicale astfel încât să se asigure o migrare a acestora în zonele defavorizate în scopul acoperirii deficitului de resurse umane în aceste zone, inclusiv a unor facilități complementare acordate membrilor familiei acestora;
- ☞ analizarea posibilității reorganizării subordonării/coordonării în sistemul sanitar sub o singură autoritate centrală, reorganizare care să conducă la o strategie unitară în ceea ce privește asistența de sănătate publică/finanțarea acesteia și inițierea unor măsuri în acest sens;

- ☞ întreprinderea demersurilor în vederea diminuării numărului de localități cu acces scăzut la serviciile de medicină primară și a localităților deficitare din punct de vedere al medicilor de familie;
- ☞ realizarea unei monitorizări privind înființarea centrelor de permanență și luarea măsurilor care se impun, astfel încât să fie îndeplinit scopul pentru care acestea au fost legal înființate;
- ☞ identificarea soluțiilor de reducere a deficitului de personal medical pentru urgențe medicale, în special de medici, în funcție de gradul de dotare a județelor cu stații de ambulanțe.

Sinteza raportului este publicată pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*.

1.3.2. Auditul performanței privind piața de gaze naturale în perioada 2012-2016

Prezentare

Gazul natural este un gaz inflamabil, care se află sub formă de zăcământ în straturile din adâncime ale pământului. Gazele naturale furnizează 22% din energia utilizată la nivel mondial, reprezentând aproape un sfert din producția de energie electrică, și joacă un rol crucial ca materie primă pentru industrie.

La nivel mondial, până în 2022 se estimează creșterea cererii de gaze naturale cu circa 1,6% pe an. Aceasta înseamnă că întreg consumul anual de gaze naturale poate ajunge la 4.000 de miliarde mc până în anul 2022, de la aproximativ 3.630 miliarde mc, în anul 2016.

România are cea mai mare piață de gaze naturale din Europa Centrală și a fost prima țară care a utilizat gazele naturale în scopuri industriale (conform ANRE).

Piața gazelor naturale din România este formată din: piața concurențială, care cuprinde comercializarea gazelor naturale între furnizori și consumatorii eligibili, și piața reglementată, care cuprinde activitățile cu caracter de monopol natural, desfășurate în baza contractelor-cadru (transport, înmagazinare subterană, distribuție) și furnizarea de gaze naturale la preț reglementat.

Entitățile cu atribuții în ceea ce privește elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor sunt Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) și Ministerul Energiei.

Obiectiv general

Obiectivul general al misiunii de audit l-au constituit evaluarea modului de implementare a politicilor și strategiilor Guvernului în domeniul gazelor naturale, precum și evaluarea modului de funcționare a pieței gazelor naturale, respectiv economicitatea, eficiența și eficacitatea activităților desfășurate de operatorii economici participanți la această piață.

Obiective specifice

- ☞ evaluarea modului în care s-au realizat și implementat politicile și strategiile Guvernului în domeniul gazelor naturale;
- ☞ evaluarea nivelului producției și consumului de gaze naturale în România și a factorilor care au influențat evoluția acestor indicatori;
- ☞ evaluarea situației și evoluției producției, a importului, exportului, transportului și distribuției gazelor naturale, precum și a eficienței investițiilor realizate în rețelele de gaze naturale;
- ☞ analiza pieței de gaze naturale în România, în raport cu legislația specifică;
- ☞ evaluarea prețurilor și tarifelor la gaze naturale destinate consumatorilor finali, precum și a factorilor care au influențat evoluția acestor indicatori în perioada auditată;

- ⇒ evaluarea organizării structurale a entității auditate în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite prin legislația specifică;
- ⇒ evaluarea modului de exercitare de către entitatea auditată a atribuțiilor privind controlul respectării legislației specifice de către operatorii economici din sectorul gazelor naturale.

Constatări și concluzii

1. Strategia Europa 2020 – obiective de realizat în sectorul gazelor naturale

Consiliul Europei a aprobat, la 26.03.2010, Obiectivul „20/20/20” în domeniul schimbărilor climatice și al energiei, prin trei obiective distincte, dar interconectate:

- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 20% față de nivelurile din 1990 sau cu 30%, dacă există condiții favorabile;
- creșterea la 20% a ponderii surselor regenerabile de energie în consumul final de energie;
- creșterea cu 20% a eficienței energetice.

Atingerea obiectivelor stabilite în Strategia Europa 2020 depinde de implementarea la nivel național a reformelor structurale necesare pentru a accelera creșterea economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În acest context, Guvernul României a acceptat ținte de realizat în perioada 2010-2020, dar și 10 măsuri pentru realizarea cărora au fost alocate fonduri prin Programul Operațional Sectorial - Axa prioritară 4 - POS CCE.

În perioada 2012-2016, au fost încheiate șase contracte de finanțare, cu o valoare totală a proiectelor de investiții de 896,10 milioane lei, având ca obiect extinderea și modernizarea rețelelor de transport, din care două contracte de finanțare în domeniul gazelor naturale (33% din totalul contractelor) cu o valoare totală a proiectelor de investiții de 292,29 milioane lei.

Cele două proiecte au fost finalizate de SNTGN Transgaz SA în perioada 2015-2016, respectiv proiectul „Modernizare stația de turbocompresoare Șinca, județul Brașov și instalațiile aferente” a fost finalizat pe data de 18.12.2015, în timp ce proiectul „Implementarea unui sistem de supervizare și de achiziție automată a datelor la nivelul întregului sistem național de transport gaz metan – SCADA” a fost finalizat pe data de 29.02.2016.

Din valoarea totală a proiectelor ce aveau ca obiect extinderea și modernizarea rețelelor de transport, SNTGN Transgaz SA a finalizat integral, în perioada 2015-2016, cele două proiecte majore în valoare de 292,29 milioane lei, reprezentând 33% din valoarea totală a proiectelor de investiții finanțate în cadrul acestei scheme de sprijin.

Valoarea indicatorului de realizare identificat la nivelul operațiunii „Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale” a fost de 323 km, cu circa 215% mai mult decât ținta de 150 km stabilită în Program.

Din perspectiva nevoilor de dezvoltare și de finanțare a investițiilor pentru interconectarea rețelelor naționale de transport cu rețelele europene, până la termenul-limită de depunere a cererilor de finanțare (14.06.2013) nu a fost depus niciun proiect investițional.

2. Planul Național de Reformă (PNR) – obiective de realizat în sectorul gazelor naturale

Programul Național de Reformă (PNR) constituie platforma-cadru pentru definirea reformelor și a priorităților de dezvoltare economică a României în concordanță cu Strategia Europa 2020 și cu documentele rezultate. În perioada 2012-2016 au fost elaborate patru programe naționale de reformă.

În perioada 2012-2016 au fost elaborate patru programe naționale de reformă (PNR), respectiv PNR 2011-2013, PNR 2014, PNR 2015, PNR 2016.

În anul 2013, a fost elaborat Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor specifice de țară 2013 (recomandări formulate de UE/FMI), acest plan fiind preluat și în PNR 2014.

Deși proiectul „Conducta de interconectare Siliștea - Negru Vodă - Isaccea” a fost implementat parțial, prin lucrările finalizate și recepționate la SMG Negru Vodă, obiectivul principal al acțiunii, respectiv implementarea fluxului invers între România și Bulgaria pe conducta de tranzit care traversează România spre Bulgaria, a fost realizat.

Proiectele de investiții prioritare prevăzute în PNR în cadrul acestei acțiuni, nu au fost realizate integral, sectorul gazelor naturale confruntându-se, pe de o parte, cu o nevoie stringentă de finanțare, în vederea realizării proiectelor de investiții, iar pe de altă parte, caracterizându-se printr-o inerție mare, cu o diferență de timp între decizie și realizare în practică.

Proiectele de investiții prioritare prevăzute în PNR referitoare la finalizarea interconectărilor de gaze ale României cu Bulgaria și Republica Moldova au fost realizate, valoarea obiectivelor fiind de 178,77 milioane lei.

3. Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 – obiective de realizat în sectorul gazelor naturale

Prin *Hotărârea Guvernului nr. 1069/5.09.2007* s-a aprobat Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020, având ca obiectiv general: satisfacerea necesarului de energie atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț cât mai scăzut, adecvat unei economii moderne de piață și unui standard de viață civilizată, în condiții de calitate, siguranță în alimentare, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Proiectele de investiții fac parte din proiectele majore de investiții incluse de SNTGN Transgaz SA în Planul de dezvoltare a sistemului național de transport al gazelor naturale în perioada 2018-2027, prin acest plan aprobat de ANRE prin *Decizia nr. 1954/2018* fiind propuse și asumate proiecte în valoare de 1,9 miliarde euro, pentru dezvoltarea strategică și durabilă a infrastructurii de transport de gaze naturale din România, urmărind, totodată, și conformitatea acestora cu cerințele reglementărilor europene în domeniu.

În ceea ce privește participarea la proiecte internaționale privind realizarea de capacități de transport de gaze naturale, SNTGN Transgaz SA are în derulare lucrările la conducta de transport de gaze naturale Ungheni - Chișinău, inclusiv conectarea la sistemul de distribuție a gazelor naturale din orașul Chișinău. În luna februarie 2018, SNTGN Transgaz SA a devenit, indirect, acționar majoritar la Întreprinderea de Stat Vestmoldtransgaz din Republica Moldova.

În concluzie, în ultimii ani, în România au existat numeroase încercări de elaborare a unor strategii energetice pe termen lung, însă instabilitatea cadrului politic și lipsa finanțării au condus, nu de puține ori, la nepunerea în practică (parțială sau totală) a unor componente ale acestor strategii în contextul socio-economic și politic creat.

Chiar și atunci când există o strategie energetică, implementarea este de multe ori selectivă și inconsecventă, în funcție de prioritățile factorilor de decizie. În același timp, luarea unora dintre cele mai importante decizii în domeniul securității energetice regionale este puternic dependentă de acțiunile celorlalte țări din Europa Centrală și de Est și din UE. Acest lucru face chiar mai importantă nevoia de strategii naționale eficientizate și proactive.

4. Strategia europeană privind uniunea energetică

În data de 25 februarie 2015, Comisia Europeană a publicat strategia privind realizarea unei uniuni energetice robuste, dublată de o politică în materie de schimbări climatice orientată spre viitor. În luna noiembrie 2015, Comisia Europeană a adoptat o listă de 195 de proiecte-cheie de infrastructură energetică, care vor contribui la realizarea obiectivelor energetice și climatice ale Europei și care constituie elemente esențiale ale Uniunii energetice a UE.

Primul raport de progres al uniunii energetice a fost elaborat de Comisia Europeană la finele anului 2015. Conform acestui raport, trei state membre (Bulgaria, Lituania și Portugalia) nu atinseseră încă standardul în materie de infrastructură, prevăzut în Regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze, concluzionându-se că este nevoie să crească numărul conexiunilor, în special între statele baltice și Finlanda, pe de o parte, și piața de gaze din Europa Centrală, pe de alta, să se amelioreze conexiunile dintre statele membre (de exemplu: Ungaria, România, Bulgaria și Grecia sau Portugalia, Spania și Franța) și să se asigure că toate statele membre au acces la platforme de comercializare a gazelor lichide și că pot beneficia de capacitatea în materie de gaz natural lichefiat pe care și-au dezvoltat-o sau că au potențialul să și-o dezvolte diverse țări.

5. Implementarea Politicii energetice a României

În conformitate cu prevederile art. 102 din *Legea nr. 123/2012*, Ministerul Energiei elaborează politica în domeniul gazelor naturale și asigură ducerea la îndeplinire a acesteia, având ca atribuții principale: punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 994/2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și de abrogare a Directivei 2004/67/CE a Consiliului, realizarea planului național de acțiune în cazuri de sărăcie energetică, monitorizarea aspectelor privind siguranța alimentării cu gaze naturale, precum și elaborarea de studii pe baza cărora urmează a fi stabilite prioritățile privind investițiile din sectorul gazelor naturale.

Ministerul Energiei a exercitat calitatea de Autoritate Competentă în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 994/2010, context în care a elaborat și aprobat abia în anul 2016 Planul de acțiune pentru situații de urgență și Planul de acțiuni preventive, la șase ani după adoptarea acestui Regulament. Până în prezent nu a fost elaborat un plan național de acțiune în cazuri de sărăcie energetică, document prin care, în conformitate cu art. 6 lit. r din *Legea nr. 123/2012*, trebuiau definite situațiile critice și clienții care nu pot fi deconectați în astfel de situații.

În ceea ce privește monitorizarea aspectelor privind siguranța alimentării, Consiliul European a aprobat, la 27 iunie 2014, propunerea Comisiei Europene de a lansa un așa-zis exercițiu de test de stres în scopul evaluării rezistenței sistemului european de gaze de a face față unei perturbări grave a aprovizionării cu gaze a UE.

Potrivit testelor de stres, România ar fi fost, în 2014, printre cele mai sever afectate state europene din punct de vedere al capacității de import, cu un deficit estimat de gaz natural de 1,3 miliarde mc, al treilea cel mai nefavorabil rezultat după Finlanda (2,2 miliarde mc) și Ungaria (2,1 miliarde mc).

6. Piața gazelor naturale din regiune

În anul 2016, raportat la țările vecine, România se situa pe locul 2, după Ucraina, în ceea ce privește producția de gaze naturale (9,9 miliarde mc) și lungimea sistemului de transport (13.303 km), totodată remarcându-se și o dependență semnificativă a acestor state față de sursele de gaze naturale din import.

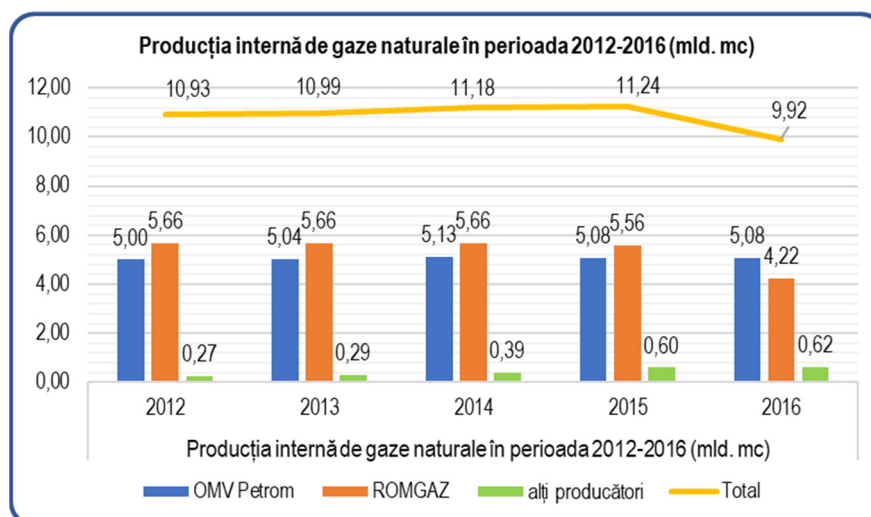
Pe lângă poziția geostrategică favorabilă, adăugând în acest context descoperirile de resurse din Marea Neagră, România ar putea juca un rol definitoriu în regiune, context în care infrastructura de transport de gaze naturale devine probabil factorul cel mai important, iar SNTGN Transgaz SA se află în fața unei provocări majore: dezvoltarea, în funcție de realitățile strategice naționale și internaționale, a unor culoare de transport de gaze naturale, care să asigure extinderea sistemului la nivel național, dar și gradul de interconectivitate la nivel european pentru valorificarea resurselor pe piața autohtonă și pe cea regională.

7. Producția de gaze naturale în România

Producătorii de gaze naturale din România dobândesc dreptul de a valorifica cantitățile de gaze naturale extrase în baza unor contracte de concesiune a perimetrelor de exploatare încheiate cu Agenția Națională de Resurse Minerale (autoritatea competentă în acest domeniu), ca reprezentant al statului român.

În perioada 2012-2016, producția de gaze naturale la nivel național a avut o evoluție oscilantă, înregistrând inițial o creștere, în perioada 2012-2015, de la 116,49 TWh, în 2012, la 120,30 TWh, în 2015, după care a înregistrat o scădere, la 106,82 TWh în 2016. La realizarea acestor producții au participat opt producători, care au înregistrat în total cantitatea de 579,98 TWh (echivalentul a 54,27 mld. mc) gaze naturale.

În perioada 2012-2016, producția internă de gaze naturale realizată la nivel național se prezintă astfel:

Grafic nr. 1 – Producția internă de gaze naturale în perioada 2012-2016

Se remarcă și din graficul de mai sus că, în perioada 2012-2016, producția de gaze naturale din România a fost asigurată în principal de doi producători de gaze naturale, care au realizat circa 96% din producția totală la nivel național, și anume SNGN Romgaz SA și SC OMV Petrom.

Curtea de Conturi remarcă faptul că, deși, conform prevederilor art. 124 din *Legea nr. 123/2012*, producătorii de gaze naturale aveau dreptul să elaboreze norme tehnice și comerciale specifice activității proprii și să le supună spre aprobare ANRE, astfel de norme nu au fost primite de la producători și nici analizate și aprobate de către serviciile de specialitate din cadrul ANRE, cu excepția producătorului SNGN Romgaz SA, pentru care acestea au fost aprobate în anul 2016.

Conform prevederilor art. 124 din *Legea nr. 123/2012*, modificată prin *Legea nr. 174/2014*, una dintre obligațiile/drepturile producătorului de gaze naturale este aceea de a pune cu prioritate la dispoziția furnizorilor cantitățile de gaze naturale rezultate din activitatea de producție, necesare acoperirii consumului clienților casnici. Pentru restul producției proprii realizate, mai puțin pentru cantitatea de gaze naturale aferentă consumului tehnologic definit la art. 100 pct. 35, producătorii aveau dreptul de a participa pe piețele concurențiale.

Din analiza datelor aferente perioadei 2014-2015 a reieșit faptul că obligația de punere la dispoziția furnizorilor a cantității de gaze naturale rezultată din activitatea de producție în scopul asigurării necesarului de

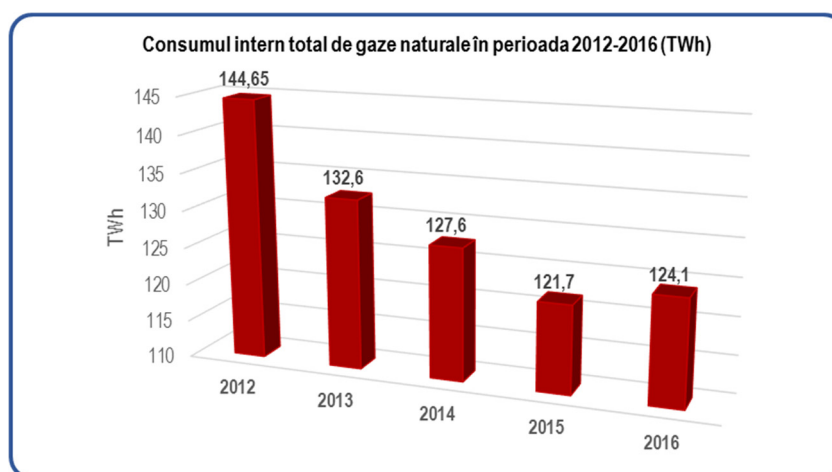
consum pentru piața reglementată nu a fost respectată de toți producătorii, respectiv nu a fost respectată de trei din cei șase operatori economici prezenți în piață.

ANRE, cu toate că deținea informațiile necesare pentru a monitoriza respectarea obligației producătorilor de a pune la dispoziția pieței reglementate cantitățile aprobate lunar, nu a intervenit, în sensul că nu i-a notificat, în perioada 2014-2015, pe producătorii care nu și-au îndeplinit obligația de a pune la dispoziția furnizorilor cantitățile de gaze naturale în scopul asigurării consumului clienților finali din piața reglementată.

S-a mai constatat faptul că în perioada auditată au fost impozitate suplimentar veniturile obținute de producătorii de gaze naturale din producția internă, acest fapt putând constitui unul dintre factorii care au condus la crearea unui mediu mai favorabil importului de gaze din afara UE (gazele rusești), în special în anul 2016, când importul de gaze a crescut de circa șapte ori față de anul 2015.

8. Consumul de gaze naturale în România

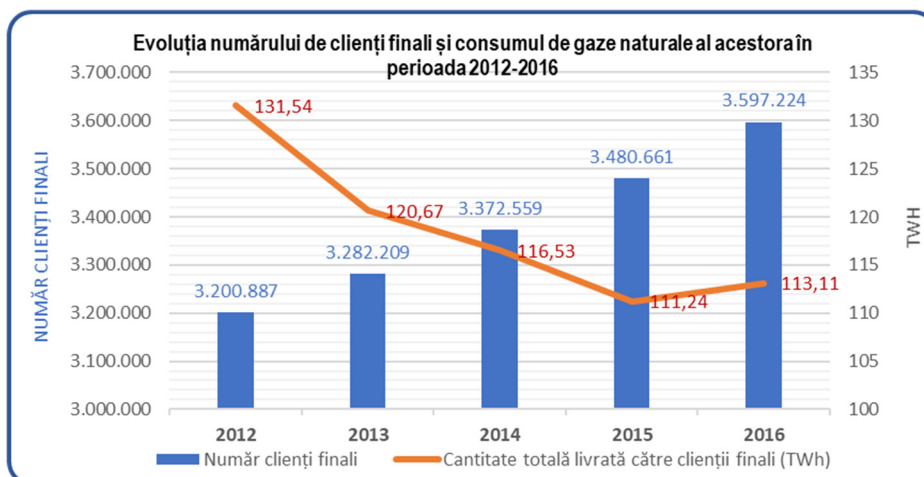
În perioada 2012-2016, consumul intern total de gaze naturale a fost de 650,74 TWh, înregistrând o ușoară creștere în anul 2016, respectiv până la 124,14 TWh, după o perioadă de descreștere accentuată în perioada 2012-2015, de la 144,65 TWh (în anul 2012) la 121,74 TWh (în anul 2015), așa cum se poate observa și din diagrama următoare:

Grafic nr. 2 – Consumul intern total de gaze naturale în perioada 2012-2016

În cadrul consumului total de gaze naturale înregistrat în perioada 2012-2016, consumul clienților finali reprezintă aproximativ 91%, iar diferența de 9% este reprezentată de consumuri specifice activităților din sector sau de consumuri ale operatorilor în legătură cu procesele tehnologice specifice, respectiv: consum tehnologic, consum energetic, abateri datorate instrumentelor de măsură și diferențe ale stocurilor din conducte.

Consumul de gaze naturale al clienților finali a înregistrat o scădere în perioada auditată, exceptând anul 2016, când s-a înregistrat o creștere față de anul 2015 cu circa 1,87 TWh, pe fondul unei ușoare creșteri a numărului de clienți finali, de la 3.480.661 (în anul 2015) la 3.597.224 (în anul 2016), așa cum se poate observa și din diagrama următoare:

Grafic nr. 3 – Evoluția numărului de clienți finali și consumul de gaze naturale al acestora în perioada 2012-2016

În perioada 2012-2016, consumul de gaze naturale al clienților casnici a rămas relativ constant, înregistrând doar o ușoară creștere, în timp ce consumul de gaze naturale al clienților noncasnici a înregistrat o scădere cu circa 20%, în anul 2016 (81,43 TWh), față de anul 2012 (101,67 TWh), ca urmare a scăderii cu 58,72% a consumului clienților din industria chimică, de la 29,63 TWh (în anul 2012) la 12,23 TWh (în anul 2016).

Consumul total de gaze naturale din România în anul 2016, a reprezentat 11,30 miliarde mc, iar, comparativ cu consumul de gaze naturale din alte 20 de țări membre UE, țara noastră se situează pe locul al 8-lea, după țări precum: Belgia, cu un consum de 15,4 miliarde mc, Polonia, cu un consum de 17,30 miliarde mc, Spania, cu un consum de 28 miliarde mc, Țările de Jos, cu un consum de 33,6 miliarde mc, Franța, cu un consum de 42,6 miliarde mc, Italia, cu un consum de 64,5 miliarde mc, Germania, cu un consum de 80,5 miliarde mc.

9. Importul de gaze naturale în România

În perioada 2012-2016, România a importat o cantitate totală de 74.287.109 MWh gaze naturale (echivalentul a 6.970.620 mii mc), prin intermediul a 16 furnizori externi, trei dintre aceștia realizând împreună circa 85% din importul total la nivel național.

Dacă în perioada 2012-2015, importul de gaze naturale a suferit o diminuare semnificativă pe fondul scăderii consumului total de gaze naturale, în anul 2016, cantitatea de gaze naturale achiziționată din import a înregistrat o creștere de circa șapte ori comparativ cu anul 2015, realizată pe fondul unei scăderi atât a prețurilor de achiziție pentru cantitățile de gaze naturale importate, cât și a cantităților din producția internă.

10. Vânzarea gazelor naturale către țări din afara UE (export) și către țări din Uniunea Europeană

Exportul gazelor naturale către țări care nu sunt membre ale Uniunii Europene a fost posibil începând cu data de 4.03.2015, prin intermediul conductei de interconectare Ungheni (MO) - Iași (RO).

În perioada 2015-2016 a fost exportată o cantitate foarte mică de gaze naturale, circa 0,001% din totalul producției interne.

În ceea ce privește comercializarea gazelor naturale între țări membre ale Uniunii Europene, Directiva Europeană nr. 73/2009 încurajează statele membre să asigure transportul de gaze prin conductele de interconectare în ambele direcții, atât în sensul de intrare, cât și în cel de ieșire din țară, motivul fiind sporirea securității aprovizionării.

Este de remarcat faptul că, până în luna ianuarie 2014, conductele de interconectare nu aveau capacitatea tehnică care să permită livrarea fizică a gazului natural din România către țări membre ale Uniunii Europene, astfel încât, în perioada 2013-ianuarie 2014, comercializarea gazelor naturale din România către statele UE nu s-a realizat fizic, prin conducte, ci prin „backhaul”, o procedură care permite schimburi virtuale.

În perioada 2013-2014, patru furnizori interni au vândut gaze naturale către țări membre ale UE, respectiv au efectuat schimburi virtuale de gaze naturale. În cadrul schimburilor virtuale s-a constatat că aceeași cantitate de gaze naturale a fost vândută către furnizori externi la prețuri mai mici decât prețurile la care aceeași cantitate a fost achiziționată (importată) ulterior, de la aceiași furnizori externi.

În aceste condiții, factorii de decizie trebuie să analizeze modul de tranzacționare prin intermediul acestei proceduri de tranzacționare, astfel încât să fie eliminat riscul de a realiza exportul de gaze la prețuri mai mici decât cele la care se realizează importul, evitându-se înregistrarea de pierderi pentru economia națională.

11. Licențe și autorizații

În perioada 2012-2016, numărul de licențe în sectorul gazelor naturale a crescut cu 63,63%, de la 154 de licențe în vigoare în anul 2012 la 252 de licențe în vigoare în anul 2016. Creșterea numărului de licențe s-a datorat atât creșterii numărului de licențe de furnizare de gaze naturale cu 31,68% (de la 101 furnizori în 2012, la 133 de furnizori în 2016), cât și acordării unui număr de 62 de licențe de furnizare GPL.

Curtea de Conturi remarcă faptul că, deși unele licențe aflate în vigoare la data de 31.12.2016 au fost emise încă din anul 2013, în perioada auditată nu au fost aprobate de către ANRE condițiile de valabilitate în cazul: licențelor de operare a sistemului de înmagazinare a gazelor naturale, licenței de transport al gazelor naturale, licențelor de operare a conductelor de alimentare din amonte aferente producției gazelor naturale, licențelor de furnizare a gazelor naturale și a GNC/GNCV, GPL. Curtea de Conturi consideră deosebit de grav faptul că până la momentul finalizării auditului, licențele în vigoare emise de ANRE nu au aprobat condițiile de valabilitate asociate acestora.

12. Situația și evoluția capacităților de transport, înmagazinare și distribuție a gazelor naturale

Sistemul Național de Transport (SNT) al gazelor naturale, operat de SNTGN Transgaz SA Mediaș, are un grad redus de utilizare, fiind dimensionat în anii 1960 pentru un consum triplu față de cel actual, în general în unități

industriale mari, generând costuri mari de utilizare a infrastructurii, cu efectul că România este țara europeană cu cea mai mare pondere a tarifelor de rețea în prețul final al gazelor, așa cum reiese și din proiectul privind Strategia energetică a României 2016-2030, cu perspectiva anului 2050, elaborată în luna decembrie 2016.

În perioada 2012-2016, cantitatea de gaze naturale transportată, inclusiv cea destinată înmagazinării subterane, a cunoscut an de an scăderi, de la 158,84 TWh (anul 2012) la 131,16 TWh (anul 2016), pe fondul reducerii consumului total de gaze naturale.

În perioada auditată, starea tehnică a instalațiilor nu a cunoscut îmbunătățiri semnificative față de anul 2007, când a fost evaluată starea tehnică a instalațiilor în cadrul Strategiei energetice a României (aprobată prin *HG nr. 1069/2007*), potrivit căreia circa 69% din lungimea totală a Sistemului Național de Transport al Gazelor Naturale avea durata normată de funcționare depășită, iar din totalul stațiilor de reglare și măsurare, aproximativ 27% sunt în funcțiune de peste 25 de ani.

În ceea ce privește reabilitarea și repararea componentelor SNT s-a remarcat un grad scăzut de reabilitare a componentelor SNT, raportat la necesitățile existente (2.218,06 km conducte magistrale de transport și un număr de 63 de stații), astfel că, în perioada 2012-2016, din suma alocată pentru reparații și reabilitări (462 milioane de lei) s-au utilizat doar 46,64% pentru lucrări (215,50 milioane lei).

Curtea de Conturi consideră grav faptul că, deși, potrivit *Legii nr. 123/2012*, art. 125 alin. (14) și a *OUG 33/2007*, ANRE avea atribuții în monitorizarea planurilor de investiții ale operatorului de transport, precum și în publicarea acestor informații în Raportul anual de activitate, această situație nu a fost prezentată, deși constituie una dintre principalele probleme ale siguranței sistemului național de transport gaze naturale. Pe de o parte, se remarcă dezinteresul față de starea tehnică a infrastructurii de transport de gaze, de nivelul pierderilor (în creștere) și de problemele identificate, iar, pe de altă parte, lipsa de informare a factorilor politici și a furnizorilor de gaze naturale asupra stării tehnice a acestor rețele, în contextul în care destinatarii Raportului de activitate al Autorității de Reglementare sunt Parlamentul, Guvernul și președintele României, Consiliul Concurenței, Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER și Comisia Europeană, iar în Raportul anual întocmit nu a fost prezentată starea tehnică a infrastructurii de gaze naturale.

În ceea ce privește contractele de concesiune a serviciului public de distribuție a gazelor naturale nu există o evidență a volumului fizic și valoric al investițiilor asumate prin contractul de concesiune și documentele acestuia (caiet de sarcini, anexe, grafic de realizare a investiției etc.), respectiv nu a existat o evidență centralizată în ceea ce privește lungimea conductelor și a bransamentelor realizate în baza contractelor de concesiune.

13. Modul de organizare și funcționare a pieței gazelor naturale în România

Conform *Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012*, sectorul gazelor naturale din România este structurat în două segmente: piața reglementată și piața concurențială.

În anul 2016, pe piața reglementată au activat 38 de furnizori de gaze naturale, reprezentând 43,6% din totalul furnizorilor (87) activi prezenți pe piața de gaze naturale, iar pe piața concurențială au activat 81 de furnizori de gaze naturale, reprezentând 93,1% din totalul furnizorilor (87) activi prezenți pe piața de gaze naturale.

Prin *OUG nr. 35/2014* a fost instituită obligația de tranzacționare a gazelor naturale pe platforme centralizate pentru producătorii români de gaze naturale și pentru furnizorii care acționează pe piața românească de gaze naturale. S-a remarcat faptul că în Metodologia de monitorizare a pieței gazelor naturale, aprobată prin *Ordinul președintelui ANRE nr. 5/2013*, nu au fost prevăzuți indicatori de monitorizare a acestei piețe, necesari evaluării unei bune funcționări a pieței de gaze naturale, în condițiile renunțării la aplicarea prețurilor reglementate pentru clienții finali.

În ceea ce privește monitorizarea pieței centralizate, în perioada auditată nu a existat o metodologie de monitorizare aprobată de ANRE, serviciile de specialitate din cadrul Autorității considerând că nu au existat suficiente date pentru a stabili indicatori de monitorizare a acesteia, întrucât platformele centralizate pe care se tranzacționează gaze naturale este administrată de doi operatori licențiați BRM și OPCOM, care au obligația de a urmări evoluția acestei piețe.

S-a remarcat faptul că, în perioada 2015-2016, nu toți furnizorii de gaze naturale au raportat la ANRE date cu privire la indicatorii de performanță (IPA și IPG), stabiliți în Standardele de performanță, iar pentru activitatea de înmagazinare nu a existat un standard de performanță aprobat de ANRE.

14. Prețurile și tarifele aplicate pentru gazele naturale comercializate

În perioada 2012-2016, pentru consumatorii casnici, prețul de achiziție al gazelor naturale din producția internă a cunoscut o evoluție ascendentă, de la 45,71 lei/MWh, stabilit pentru perioada februarie-martie 2013, la 60 lei/MWh, stabilit pentru perioada iulie 2015-martie 2017, iar de la 1 aprilie 2017, când piața s-a liberalizat,

costul de achiziție al gazului a fost determinat de jocul dintre cerere și ofertă. Și pentru consumatorii noncasnici prețul de achiziție al gazelor naturale din producția internă a cunoscut o evoluție ascendentă, de la 49 lei/MWh, stabilit pentru perioada februarie-martie 2013, la 89,40 lei/MWh, stabilit pentru perioada aprilie-decembrie 2014, iar, din 1 ianuarie 2015, piața a fost complet liberalizată.

Începând cu anul 2013, prețul gazelor naturale importate în România a avut o evoluție descrescătoare, urmând o evoluție similară cu cea a barilului de țiței, ajungând în anul 2016 la prețuri egale sau chiar mai mici decât cele din producția internă.

În România, în semestrul II al anului 2016, prețul gazelor naturale destinate consumatorilor casnici, raportat la puterea de cumpărare, a fost de 66,5 PPS/MWh, peste media Uniunii Europene, de 58,3 PPS/MWh.

La nivelul semestrului II al anului 2016, din punct de vedere al ponderii taxelor și contribuțiilor în prețul gazelor naturale pentru consumatorii noncasnici, România ocupa unul dintre primele locuri cu o pondere de 31,68%, urmată de Danemarca, cu 30,56%, și de Suedia, cu 22,14%. Cea mai redusă pondere a contribuțiilor și taxelor în prețul gazelor naturale a fost înregistrată în următoarele țări: Croația (1,45%), Portugalia (1,81%), Polonia (1,92%), în timp ce media la nivelul UE reprezenta 10,7 %.

În cazul consumatorilor casnici și al producătorilor de energie termică, începând cu data de 1 aprilie 2017, Guvernul României a instituit liberalizarea totală a prețului de achiziție a gazelor naturale, însă nu și liberalizarea completă a prețurilor finale plătite de aceștia. Astfel, consumatorii casnici beneficiază în continuare, până la 1 iulie 2021, de prețuri finale reglementate, în conformitate cu legislația secundară elaborată de către ANRE.

15. Exercițarea de către ANRE a activității de control cu privire la respectarea de către operatorii economici din sectorul gazelor naturale a legislației specifice

Pentru desfășurarea în condiții de eficiență a pieței de gaze naturale, un aport important îl are activitatea de control desfășurată de ANRE, această activitate fiind desfășurată prin intermediul a nouă oficii teritoriale (Arad, Brașov, Cluj, Craiova, Constanța, Galați, Iași, Târgu Mureș și Sibiu) și a unui serviciu care funcționează la nivelul central al autorității de reglementare.

Ponderea cea mai mare a principalelor probleme semnalate de către consumatori în perioada 2012-2016 se referă la accesul și racordarea la sistemul de distribuție (26,2%), urmată de utilizarea instalațiilor de gaze naturale (22,43%) și de alte categorii (sistare furnizare, calitatea gazelor, facturare etc.).

Concluzii generale

La nivelul anului 2016, România era țara cu cea mai mică dependență de gaze naturale din import, de circa 12,38% (1,4 miliarde mc) din consumul total de (11,3 miliarde mc), față de țări precum Moldova (import de 100%), Ungaria (import de 76,49%), Bulgaria (import de 98,28%), Serbia (import de 80,61%) sau Ucraina (import de 65,28%).

În perioada 2014-2015, obligația de punere la dispoziția furnizorilor a cantităților de gaze naturale rezultate din activitatea de producție în scopul asigurării necesarului de consum pentru piața reglementată nu a fost respectată de către toți producătorii prezenți în piață, respectiv de către trei operatori (OMV Petrom SA, SC Amromco Energy SRL și Stratum Energy), care au livrat cantități mai mici decât cele stabilite, în timp ce SNGN Romgaz SA a livrat o cantitate mai mare cu circa 7.771.746 MWh.

Prin HG nr. 870/2012, executivul a permis titularilor de acorduri petroliere să utilizeze cantitățile de gaze naturale extrase din producția internă în propriile centrale electrice, justificat de intenția producătorilor (Romgaz SA și OMV Petrom SA) de a contribui la piața reglementată de energie electrică prin punerea la dispoziție a unei cantități de 1,8 TWh/anual de către fiecare producător. În ceea ce privește cantitățile de energie electrică livrate în regim reglementat de către acești producători din propriile centrale electrice s-a constatat faptul că efectul obținut a fost diferit de cel scontat la momentul emiterii actului normativ, întrucât, în realitate, conform datelor ANRE, doar SC OMV Petrom SA a livrat energie electrică în regim reglementat și doar în anul 2013 (1,5 TWh).

Dacă în perioada 2012-2015, importul de gaze naturale a suferit o diminuare semnificativă pe fondul scăderii consumului total de gaze naturale, în anul 2016, cantitatea de gaze naturale achiziționată din import (15,94 TWh) a înregistrat o creștere de circa șapte ori comparativ cu anul 2015 (2,18 TWh), această evoluție fiind influențată atât de scăderea prețurilor de achiziție pentru cantitățile de gaze naturale importate, cât și de impozitarea suplimentară a veniturilor obținute de producătorii de gaze naturale din producția internă, în baza *Ordonanței Guvernului nr. 7/2013*.

În perioada 2013-2014, din cantitatea totală de gaze naturale de 25.452.284 MWh importată, „fizic” a intrat pe teritoriul României doar cantitatea de 21.624.289 MWh, diferența de 3.827.995 MWh (15%) reprezentând un „import virtual”. În aceste condiții, factorii de decizie trebuie să analizeze modul de tranzacționare prin intermediul acestei proceduri de tranzacționare, astfel încât să fie eliminat riscul de a realiza exportul de gaze la prețuri mai mici decât cele la care se realizează importul de gaze, evitându-se înregistrarea de pierderi pentru economia națională.

În perioada 2012-2016, ANRE nu a aprobat și, implicit, nu a monitorizat planurile de investiții ale operatorului de transport și nici nu a furnizat prin rapoartele de activitate anuale ale ANRE, făcute publice, informații cu privire la evaluarea acestor planuri din punctul de vedere al concordanței lor cu planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 715/2009, așa cum prevede *Legea nr. 123/2012*.

În ceea ce privește contractele de concesiune a serviciului public de distribuție a gazelor naturale nu există o evidență a volumului fizic și valoric al investițiilor asumate prin contractul de concesiune și documentele acestuia (caiet de sarcini, anexe, grafic de realizare a investiției etc), respectiv nu a existat o evidență centralizată în ceea ce privește lungimea conductelor și a bransamentelor realizate în baza contractelor de concesiune.

Analiza modului în care a fost efectuată monitorizarea pieței de gaze naturale a evidențiat lipsa monitorizării unor indicatori necesari evaluării unei bune funcționări a pieței, în condițiile renunțării la aplicarea prețurilor reglementate pentru clienții finali, precum și ale unor activități derulate și/sau care influențează piața de gaze naturale (activitatea de transport și distribuție a gazelor naturale, precum și starea tehnică și nivelul de mentenanță a rețelelor de conducte de gaze naturale).

În anul 2016, prețul minim de 59,75 lei/MWh, aferent unor cantități de gaze naturale achiziționate din țări non-UE (Rusia) a fost mai mic decât prețul de achiziție (60 lei/MWh) al gazelor naturale din producția internă pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, stabilit prin hotărâre a Guvernului.

Prin metodologiile de tarifare pentru activitățile reglementate de distribuție, transport și furnizare a gazelor naturale (aprobrate prin *Ordinile președintelui ANRE nr. 42/2013, nr. 32/2014, nr. 10/2014, nr. 7/2015, nr. 182/2015*), aplicabile în cea de-a treia perioadă de reglementare (începând cu 2013), în formula de calcul utilizată pentru stabilirea venitului reglementat s-a aprobat includerea unor elemente de două ori, respectiv pe lângă componenta RAB (preluată din perioadele anterioare, în care era inclus și capitalul de lucru) a fost introdusă și o componentă privind remunerarea capitalului de lucru. Reprezentanții direcțiilor de specialitate din cadrul ANRE au menționat faptul că, în practică, la începutul primului an al perioadei a treia de reglementare, RAB nu a cuprins și capitalul de lucru aferent perioadei a doua de reglementare.

În România, în semestrul II al anului 2016, prețul gazelor naturale destinate consumatorilor casnici, raportat la puterea de cumpărare, a fost de 66,5 PPS/MWh, peste media Uniunii Europene, de 58,3 PPS/MWh.

La nivelul semestrului II al anului 2016, din punct de vedere al ponderii taxelor și contribuțiilor în prețul gazelor naturale pentru consumatorii noncasnici, România ocupa unul dintre primele locuri, cu o pondere de 31,68%, urmată de Danemarca, cu 30,56%, și de Suedia, cu 22,14%. Cea mai redusă pondere a contribuțiilor și taxelor în prețul gazelor naturale a fost înregistrată în Croația (1,45%), Portugalia (1,81%), Polonia (1,92%), media la nivelul UE reprezentând 10,7 %.

Recomandări

Au fost emise o serie de recomandări, dintre care menționăm:

- ☞ referitor la punctul 7 – Producția de gaze naturale în România, s-a recomandat monitorizarea activității producătorilor de gaze naturale în vederea identificării acelor care nu respectă reglementările emise de ANRE, precum și elaborarea de reglementări specifice domeniului;
- ☞ referitor la punctul 8 – Consumul de gaze naturale în România, s-a recomandat efectuarea unei analize asupra cantităților de gaze naturale utilizate de producătorii de gaze naturale, titulari de acorduri petroliere, pentru producerea de energie electrică în propriile centrale electrice, în vederea identificării acelor producători care nu au livrat energie electrică în regim reglementat, la nivelul stabilit de ANRE;
- ☞ referitor la punctul 10 – Vânzarea gazelor naturale către țări din afara UE (export) și către țări din Uniunea Europeană, s-a recomandat monitorizarea schimburilor virtuale în vederea identificării acelor furnizori de gaze naturale care nu respectă reglementările emise de ANRE;
- ☞ referitor la punctul 11 – Licențe și autorizații, s-au recomandat efectuarea unei analize asupra licențelor emise în domeniul gazelor naturale în vederea identificării acelor licențe pentru care nu au fost aprobate și emise „condiții de valabilitate” și efectuarea unei analize asupra operatorilor economici care livrează gaze naturale în vederea identificării acelor care au efectuat astfel de activități fără a avea la bază o licență valabilă;
- ☞ referitor la punctul 12 – Situația și evoluția capacităților de transport, înmagazinare și distribuție a gazelor naturale, s-a recomandat actualizarea componentelor SNT și ale sistemelor de distribuție înscrise în licențele de operare cu cele comunicate anual de către operatorii economici licențiați, urmărirea și aprobarea, prin programele de investiții prezentate de operatorii de distribuție și transport, a unui volum de lucrări de investiții care să conducă la creșterea gradului de retehnologizare/modernizare a rețelelor de transport și distribuție gaze în raport cu necesitățile existente și efectuarea unei analize riguroase asupra stării tehnice a rețelelor de transport și distribuție a gazelor naturale (inclusiv a rețelelor cu durata

de funcționare depășită) în vederea identificării zonelor vulnerabile, coroborate cu dimensionarea adecvată a programelor de investiții/reparații și reabilitare, cu prioritizarea acestora și cu fondurile alocate;

- ☞ referitor la punctul 13 – Modul de organizare și funcționare a pieței gazelor naturale în România, s-a recomandat elaborarea unei metodologii de monitorizare a pieței gazelor naturale, care să cuprindă indicatori de monitorizare a acestei „piețe”, stabilirea unui sistem unitar de raportare al operatorilor economici din sectorul gazelor naturale, monitorizarea contractelor de achiziție a gazelor naturale și elaborarea unor standarde de performanță pentru activitatea de înmagazinare a gazelor naturale;
- ☞ referitor la punctul 14 – Prețurile și tarifele aplicate pentru gazele naturale destinate consumatorilor finali, s-a recomandat elaborarea de reglementări care să prevadă cantitatea de gaze naturale necesară a fi consumată de către un operator economic pentru asigurarea parametrilor tehnologici necesari desfășurării activității de înmagazinare, reanalizarea metodologiilor de tarifare pentru activitățile reglementate de distribuție, transport și furnizare a gazelor naturale;
- ☞ referitor la punctul 15 – Exercițarea de către ANRE a activității de control cu privire la respectarea de către operatorii economici din sectorul gazelor naturale a legislației specifice, s-a recomandat intensificarea activității de control la operatorii economici participanți la piața de gaze naturale în scopul reducerii cazurilor de nerespectare a reglementărilor aplicabile și aplicarea sancțiunilor în toate cazurile în care prin controalele efectuate de ANRE se identifică situații de nerespectare în mod repetat a prevederilor legale aplicabile în domeniul gazelor naturale.

Sinteza raportului este publicată pe site-ul Curtii de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*.

1.3.3. Performanța activității specifice desfășurate de Regia Autonomă Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian – ROMATSA

Introducere

În contextul actual, caracterizat de expansiunea transporturilor aeriene, determinată de rapiditatea, adaptabilitatea, confortul și siguranța ridicată comparativ cu alte moduri de transport, serviciile de trafic aerian dețin un rol important în cadrul activităților aeronautice.

Contextul internațional în care se produce modernizarea sistemului de management al traficului aerian (ATM) din România este definit de cadrul de reglementare armonizat privind conceptul Cerului unic european (SINGLE EUROPEAN SKY - SES) și de acțiunile comune ce decurg din implementarea DANUBE FAB, începută din decembrie 2012.

În anul 2005, Comisia Europeană a stabilit viziunea politică și țintele de nivel înalt pentru anul 2020, ținte care vor fi realizate prin inițiativa privind cerul unic european:

- triplarea capacității ATM, ceea ce va conduce la reducerea întârzierilor atât în aer, cât și la sol;
- îmbunătățirea siguranței de zece ori;
- reducerea efectelor zborurilor asupra mediului cu 10%;
- reducerea la jumătate a costului furnizării serviciilor ATM către utilizatorii spațiului aerian.

Ca parte a viziunii politice și a țintelor de nivel înalt, Comisia Europeană a dezvoltat două pachete legislative intitulate Schema de performanță și Schema de tarifare. Cele două pachete legislative se completează și impun un sistem de îmbunătățire a performanței pentru patru domenii-cheie de performanță, respectiv siguranță, capacitate, mediu și rentabilitate (eficiența costurilor).

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 549/2004, statele membre trebuie să adopte planuri naționale sau planuri ale blocurilor funcționale de spațiu aerian, inclusiv obiective naționale obligatorii sau obiective la nivelul blocurilor funcționale de spațiu aerian, asigurând coerența cu obiectivele de performanță la nivelul Uniunii.

În acest context, România a avut obligația elaborării unor planuri de performanță pentru perioada 2012-2014 (prima perioadă de referință – RP1) și pentru perioada 2015-2019 (cea de-a doua perioadă de referință – RP2), care au inclus indicatori de performanță pentru cele patru domenii-cheie, precum și ținte asociate. La nivelul României, responsabilitatea elaborării planului revine AACR, în calitate de Autoritate Națională de Supervizare.

Costurile determinate pentru asigurarea serviciilor de navigație aeriană în zona tarifară de responsabilitate a României, stabilită potrivit tratatelor internaționale la care este parte, se includ în bazele de cost luate în calcul pentru determinarea tarifelor pentru serviciile de navigație aeriană.

Tarifele (costurile) unitare incluse în bazele de cost se calculează înainte de începerea fiecărui an al perioadei de referință, sunt fixe și nu se modifică în cursul anului.

Pe baza costurilor determinate, a traficului prognozat prin planul de performanță, precum și a ajustărilor amintite mai sus rezultă tariful României aplicat efectiv la nivelul fiecărui an.

ROMATSA este persoană juridică română înființată în baza HG nr. 74/1991, are statut de regie autonomă de importanță națională și se află sub directa coordonare a MT ca autoritate de stat în domeniul transporturilor, în scopul asigurării cadrului juridic care să permită exercitarea, după data aderării României la UE, a anumitor atribuții specifice autorității de stat în domeniul aviației civile, care decurg din dispozițiile Regulamentelor Parlamentului European și ale Consiliului European.

Principalul fundament pentru realizarea acțiunii de audit al performanței l-a constituit interesul general cu privire la asigurarea siguranței, capacității și eficienței operaționale și economice a sistemului național de trafic aerian civil, aplicarea reglementărilor specifice în mod uniform și echitabil față de operatorii aerieni și sistemele de trafic aerian adiacente, cu respectarea cerințelor de protejare a mediului înconjurător și de securitate aeronautică.

Acțiunile de control efectuate anterior de către structurile de specialitate ale Curții de Conturi au reținut o serie de riscuri și vulnerabilități generatoare de disfuncționalități și deficiențe, care pot reprezenta cauze directe sau indirecte ale unei performanțe care nu se ridică la nivelul așteptărilor.

De asemenea, au apărut în mass-media diverse materiale critice în legătură cu unele aspecte controversate privind riscul neasigurării unui număr suficient de controlori de trafic aerian cu pregătire corespunzătoare, existența unor conflicte de muncă declanșate la nivelul ROMATSA, grevele angajaților, care au determinat întârzieri semnificative ale zborurilor, atât la aterizare, cât și la decolare, nerealizarea performanței financiare și nerealizarea de profit ș.a.

Obiectivul principal

Obiectivul principal al acțiunii de audit a fost confirmarea/infirmarea faptului că Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” – ROMATSA, aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor, și-a asumat și îndeplinit în mod real și eficace obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile stabilite legal, referitoare la activitatea de exploatare a spațiului aerian al României și de furnizare de servicii de navigație aeriană.

Obiectivele specifice

Obiectivele specifice avute în vedere pentru derularea acțiunii de audit și pentru realizarea obiectivului principal au fost formulate sub forma întrebărilor de audit:

- A fost realizat obiectivul Strategiei MT privind modernizarea sistemelor de management al traficului aerian (ATM) în contextul Programului Single European Sky (SES)?
- Au fost realizați indicatorii de performanță specifici activității ROMATSA, stabiliți pentru perioada auditată?
- Activitatea membrilor CA și a directorului general a reprezentat un factor stimulator pentru atingerea obiectivelor Regiei?
- Patrimoniul entității a fost administrat și exploatat în mod performant?
- Sistemul de control intern implementat la nivelul Regiei a asigurat prevenirea, detectarea și corectarea erorilor, abaterilor și cazurilor de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în administrarea patrimoniului?

Constatări și concluzii

Evaluarea modului în care prin activitatea desfășurată de ROMATSA în perioada 2013-2017 s-a realizat obiectivul Strategiei MT privind modernizarea sistemelor de management a traficului aerian (ATM) în contextul Programului Single European Sky (SES)

Înlocuirea componentelor sistemului ATM din cadrul ROMATSA în vederea modernizării și asigurării interoperabilității în cadrul rețelei ATM la nivel european a început în anul 2010, prin definirea și aprobarea la nivelul Regiei a Programului de dezvoltare și implementare a noului sistem ATM în ROMATSA, denumit Programul ATM 2015+.

Întârzierile în dezvoltarea și implementarea sistemului ATM 2015+ reprezintă o abatere de la liniile directoare ale „Strategiei de modernizare a sistemelor de management a traficului aerian (ATM) din ROMATSA în contextul

Programului Single European Sky (SES)", aprobată de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în anul 2010, cu implicații asupra creșterii capacității operaționale în contextul tendinței de creștere a traficului aerian.

Măsurile întreprinse de ROMATSA pentru realizarea proiectului „Dezvoltare și implementare sistem ROMATSA ATM 2015+” au fost demarate cu întârziere, la data auditului nefiind realizate obiectivele Strategiei MT, deși în perioada auditată ROMATSA a dispus de fondurile necesare implementării acestora.

Deși sistemul ATM SELEX – Leonardo trebuia să funcționeze ca sistem de rezervă până la sfârșitul anului 2016, acesta neavând capabilitatea ca prin actualizări sau modernizări succesive să corespundă cerințelor de interoperabilitate (obligatorii începând cu anul 2015, conform reglementărilor SES), în prezent funcționează ca sistem operațional principal în toate unitățile de control al traficului aerian din România.

În condițiile neimplementării sistemului ATM 2015+, ale nevoii urgente de satisfacere a cerințelor de trafic tot mai mari, de respectare a prevederilor regulamentelor europene, precum și de corectare a deficiențelor sistemului actual, managementul a luat decizia de a actualiza software-ul sistemului ATM SELEX – Leonardo, cu impact negativ asupra fondurilor Regiei.

Deși re-proiectarea unui sistem bazat pe tehnologii noi a fost considerată de Regie unica soluție care ar putea oferi compatibilitate pe termen lung cu evoluția rapidă a sistemelor de management al traficului aerian la nivel mondial, din anul 2010 și până în prezent nu s-a reușit implementarea unui astfel de sistem în România.

Evaluarea gradului de realizare a indicatorilor de performanță specifici activității ROMATSA, stabiliți pentru perioada auditată

Prin Decizia (UE) nr. 121/2011 s-au stabilit obiectivele de performanță la nivelul Uniunii Europene pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană în perioada 2012-2014 în domeniile-cheie de performanță ale protecției mediului, capacității și rentabilității (eficiența costurilor), iar modul în care fiecare prestator de servicii de navigație aeriană contribuie la atingerea țintelor de performanță la nivelul UE este prezentat în Planul de performanță (RP1).

Potrivit regulamentelor europene, ajustările rezultate din deviațiile față de prognoze într-un an „n” influențează tarifele unitare determinate pentru anul „n+2” prin RP1. În anul 2013, în principal ca urmare a nerealizării unităților de trafic, indicatorul de performanță în domeniul-cheie privind rentabilitatea activității de rută nu s-a încadrat în ținta stabilită prin RP1.

Nerealizarea volumelor de trafic în anul 2013 a avut consecințe negative asupra veniturilor din activitatea de rută, costurile aferente unităților de servicii nerealizate fiind suportate integral de ROMATSA.

În anul 2014, nivelul realizat al indicatorului de performanță în domeniul-cheie al rentabilității a fost mai mic față de nivelul determinat prin RP1 ca urmare a creșterii volumului de trafic, dar și ca urmare a deviațiilor de la prognozele înregistrate în ceea ce privește inflația, deviații care au influențat negativ tariful unitar de rută în anul 2016.

În perioada 2013-2014, ca urmare a nefinalizării investițiilor programate, ROMATSA nu a realizat nivelul planificat al amortizării și nici nivelul costului capitalului. Diferențele înregistrate față de nivelul stabilit prin RP1 reprezintă proiecte de investiții nefinalizate, a căror amortizare (determinată) a fost încasată prin tarif, dar care nu au acoperire în amortizarea reală (cea care se calculează ulterior punerii în funcțiune a mijloacelor fixe realizate).

Tarifele unitare aprobate prin bazele de cost anuale și aplicate efectiv de România în zona tarifară de rută în perioada 2013-2014 au fost influențate negativ de reportarea sumelor aferente mecanismului de împărțire a riscurilor prevăzut de regulamentele europene, ca urmare a deviațiilor de la prognozele provenite din anii anteriori.

Prin Decizia de punere în aplicare (UE) nr. 132/2014 au fost adoptate obiective de performanță la nivelul Uniunii pentru cea de-a doua perioadă de referință 2015-2019 (RP2), în domeniile: siguranță, protecția mediului și capacitate, inclusiv un obiectiv de rentabilitate pentru serviciile de navigație aeriană de rută, exprimat în costul unitar mediu determinat la nivelul Uniunii pentru furnizarea acestor servicii.

În perioada 2016-2017, indicatorul de performanță în domeniul rentabilității activității de rută nu s-a încadrat în ținta stabilită prin RP2 ca urmare a deviațiilor de la prognozele înregistrate în ceea ce privește traficul și inflația, deviații care vor influența negativ tariful unitar de rută în perioada 2017-2019. Creșterea cheltuielilor de personal și a sumelor aferente beneficiilor salariaților, dar și nerealizarea investițiilor planificate au condus, de asemenea, la nerespectarea țintelor de performanță stabilite prin RP2 în perioada 2016-2017.

În condițiile creșterii traficului încă din prima perioadă de referință (2012-2014) și ale inițierii cu întârziere a demersurilor pentru revizuirea RP2, ROMATSA a înregistrat, începând cu anul 2016, o pierdere din activitatea desfășurată în zona tarifară de rută a României atât ca urmare a deviațiilor semnificative înregistrate față de prognoze în anii anteriori, care au afectat baza de calcul al tarifului unitar de rută, cât și ca urmare a creșterii semnificative a cheltuielilor totale ale Regiei (în principal, a cheltuielilor de personal).

În perioada 2013-2017, ROMATSA a înregistrat un grad de realizare a investițiilor de sub 40% din valoarea programată, cel mai ridicat nivel, de 39,42%, fiind înregistrat în anul 2014. Încasarea anticipată prin tarif a amortizării aferente unor proiecte nefinalizate generează efecte negative asupra posibilităților de finanțare în viitor a investițiilor planificate și a costurilor Regiei (cheltuieli de personal, precum și alte costuri), cu risc asupra capacității de plată a ROMATSA, inclusiv asupra finanțării investițiilor în scopul gestionării eficiente a traficului aerian.

În ceea ce privește monitorizarea conformării cu cerința generală privind capacitatea economică și financiară, în perioada 2013-2017, AACR s-a limitat la verificarea existenței situațiilor financiare (bilanț, cont de profit și pierdere, propunerea privind repartizarea profitului, propunerea de recuperare a pierderii), precum și la existența raportului auditorului independent.

Totuși, se reține faptul că serviciile de navigație aeriană au fost asigurate de ROMATSA cu încadrarea în cerințele stabilite la nivel european în ceea ce privește siguranța traficului aerian.

Demararea în anul 2017 a procesului de revizuire a RP2, cu un an întârziere față de unele state din regiune, a condus la revizuirea obiectivelor de performanță în domeniul-cheie privind rentabilitatea doar pentru perioada 2018-2019.

Evaluarea modului în care membrii CA și directorul general s-au implicat și au sprijinit activitatea ROMATSA

Din analiza efectuată se reține faptul că în perioada 2013-2017 au avut loc numeroase schimbări în managementul Regiei, ceea ce în opinia Curții de Conturi a reprezentat un factor perturbator în elaborarea și implementarea unei strategii coerente pe termen mediu și lung, care să conducă la atingerea obiectivelor de performanță.

Una dintre cauzele schimbărilor frecvente efectuate în conducerea Regiei a fost neinițierea/nefinalizarea procedurilor de selecție în concordanță cu dispozițiile OUG nr. 109/2011.

Curtea de Conturi reține că nerespectarea termenelor de finalizare a procedurilor de evaluare și selecție a directorului general al ROMATSA a fost generată atât de cauze interne, constând în tergiversarea declanșării procedurilor de selecție și a derulării procedurilor de achiziție a serviciilor experților independenți specializați în recrutarea resurselor umane, cât și de cauze externe, constând în implicarea insuficientă a autorității publice tutelare.

Fără a aduce atingere prerogativelor managementului ROMATSA de a stabili oportunitatea deciziei de vânzare a unor active din patrimoniul Regiei, este de semnalat faptul că reducerea valorii activelor totale prin vânzare duce la diminuarea costului capitalului care intră în structura tarifelor unitare aplicate, influențând negativ valoarea veniturilor din exploatare, care ar putea fi obținute în perioada de referință viitoare.

Curtea de Conturi apreciază ca fiind insuficientă preocuparea managementului pentru crearea cadrului procedural intern aferent activității de vânzare a activelor, care ar putea minimiza riscul nerespectării dispozițiilor legale referitoare la valorificarea activelor Regiei și care ar crea premisele maximizării veniturilor obținute din valorificarea acestora.

Conducerea ROMATSA nu a reușit în toate cazurile instituirea unui climat favorabil negocierii cu partenerul social în scopul încheierii contractelor sau acordurilor colective de muncă aplicabile la nivel de unitate și al evitării declanșării conflictelor colective de muncă.

Obținerea unui acord cu organizația sindicală s-a dovedit a fi o sarcină dificilă pentru conducerea ROMATSA și în contextul în care, prin contractul colectiv de muncă anterior, patronatul a acceptat acordarea către sindicate a unor drepturi superioare reglementărilor legale, care au creat premisele afectării autorității conducerii în coordonarea activităților și în luarea deciziilor manageriale.

În perioada auditată au existat cazuri în care deciziile CA, vizând aspecte importante privind activitatea entității, nu au fost duse la îndeplinire cu celeritate de către conducerea executivă. La data auditului nu au fost încă implementate hotărârile CA privind întocmirea și aprobarea unor proceduri interne, formalizate, care să reglementeze modul de efectuare a concediilor de recuperare psihologică și a concediilor suplimentare de odihnă, precum și modul de justificare a cheltuielilor efectuate în acest scop.

Deși prin OUG nr. 109/2011 au fost introduse reguli noi privind administrarea regiilor autonome, la nivelul ROMATSA nu au fost întreprinse demersuri suficiente și adecvate pentru actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare aprobat ca anexă la HG nr. 74/1991.

Evaluarea economicității, eficienței și eficacității modului de exploatare a patrimoniului

Referitor la activitatea de achiziții, deși ROMATSA a înregistrat în fiecare an un grad redus de realizare a achizițiilor directe, au existat situații în care aceasta a efectuat cumpărări directe fără a avea resursă financiară aprobată prin PAA, dar și achiziții directe, a căror valoare a depășit nivelul aprobat prin program. Deși

managementul a fost informat periodic asupra aspectelor menționate, acesta nu s-a preocupat suficient în ceea ce privește modul de fundamentare, planificare și urmărire anuală a procesului de achiziție directă, existând, astfel, riscul efectuării unor cheltuieli neeconomice și al aplicării unor proceduri de achiziție incorecte.

În perioada analizată, gradul de realizare a investițiilor a fost de sub 40% din valoarea programată, cel mai ridicat nivel, de 39,42%, fiind înregistrat în anul 2014. Curtea de Conturi reține faptul că un nivel scăzut de realizare a investițiilor produce efecte negative asupra costurilor cu amortizarea, respectiv asupra costului capitalului (prin diminuarea activelor totale), ceea ce conduce la nerespectarea țințelor stabilite și aprobate prin planurile de performanță.

De asemenea, nerealizarea investiției aferente dezvoltării și implementării sistemului ATM 2015+ reprezintă o abatere față de obiectivele strategice asumate de ROMATSA prin planurile de performanță ale Danube FAB, elaborate și aprobate conform prevederilor regulamentelor europene, cu impact negativ atât asupra realizării țințelor de rentabilitate stabilite în perioadele de referință, cât și asupra creșterii capacității operaționale în contextul tendinței de creștere a traficului aerian.

Din anul 2010 și până în prezent, în România nu s-a reușit punerea în aplicare a unui sistem de management al traficului aerian, care să permită îmbunătățirea capacității de a controla zborurile și creșterea siguranței zborurilor, nefiind respectate în totalitate cerințele SES privind interoperabilitatea sistemului ATM (neimplementarea Data-link).

La momentul efectuării misiunii de audit, sistemul ATM 2015+ nu era implementat și utilizat în scopul pentru care a fost proiectat, respectiv îmbunătățirea siguranței managementului traficului aerian, cu un potențial impact în ceea ce privește declanșarea de către Comisia Europeană a procedurii de infrigement pentru nerespectarea cerințelor regulamentelor europene privind implementarea comunicațiilor de tip aer-sol.

În ceea ce privește identificarea și exploatarea tuturor surselor potențiale de venituri, managementul Regiei nu a reușit să identifice și să exploateze în mod eficient toate sursele potențiale de venituri. În perioada 2013-2017, Regia nu a reușit să obțină venituri din consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate și nici din valorificarea produselor și aplicațiilor dezvoltate intern.

Ca urmare a analizei SWOT (puncte forte și puncte slabe) efectuate la nivelul ROMATSA, unul dintre punctele slabe identificate a fost lipsa unei politici/strategii în domeniul resurselor umane. De altfel, în perioada supusă auditului nu a existat un sistem de evaluare a performanțelor individuale ale angajaților, recompensarea muncii și dezvoltarea salariaților nefiind metode de motivare și de obținere a performanței.

Din evaluarea modului în care managementul s-a implicat pentru urmărirea și îmbunătățirea gradului de satisfacție a clienților a rezultat că, deși în perioada 2013-2017 la nivelul Regiei a fost creat cadrul procedural intern care reglementează modalitatea de monitorizare a gradului de satisfacție a clienților, monitorizarea gradului de satisfacție se face pentru un număr redus de clienți, dar cu aport mare în volumul încasărilor realizate.

Evaluarea sistemului de control intern managerial și a auditului intern

În perioada auditată, la nivelul entității a existat o preocupare a managementului pentru crearea unui sistem de control intern/managerial conform, fiind înțeleasă importanța implementării acestuia, însă măsurile luate în privința implementării standardelor de control intern managerial nu au fost îndeajuns de eficiente, având în vedere vulnerabilitățile și disfuncționalitățile identificate de Curtea de Conturi în raport, astfel încât nu se poate afirma că sistemul de control intern implementat este total conform cu standardele de control intern managerial prevăzute de Codul controlului intern și, în consecință, managementul nu a fost în măsură să asigure în totalitate, ci doar parțial, prevenirea, detectarea și corectarea erorilor, abaterilor și a cazurilor de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în administrarea patrimoniului.

Managementul Regiei a acordat o atenție insuficientă auditului intern și rezultatelor activității acestuia, având în vedere că recomandările formulate de auditorii interni ca urmare a identificării unor vulnerabilități, riscuri sau disfuncționalități în activitatea desfășurată nu au reprezentat o prioritate pentru management și dat fiind că circa 26% din totalul acestora au rămas neimplementate sau implementate parțial.

La nivelul instituției au existat dificultăți în abordarea tuturor domeniilor auditabile. De asemenea, la nivelul anului 2016 nu s-a reușit finalizarea misiunilor programate/aprobate prin Planul anual de audit intern. Auditul intern nu a putut acoperi întreaga sferă auditabilă din cadrul Regiei, inclusiv activitățile obligatoriu a fi auditate la un interval de trei ani, potrivit cerințelor legale. În anul 2018 au fost inițiate demersuri pentru suplimentarea numărului de posturi în cadrul structurii de audit intern.

Având în vedere cele de mai sus, Compartimentul audit intern nu a reușit să-și îndeplinească în totalitate scopul de a furniza managementului asigurări și consiliere pentru buna administrare a veniturilor și cheltuielilor și pentru perfecționarea activităților, precum și nici pe acela de a sprijini entitatea în îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Concluzie generală

În opinia Curții de Conturi, ROMATSA și-a asumat și îndeplinit parțial obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile stabilite legal, referitoare la activitatea de exploatare a spațiului aerian al României și de furnizare de servicii de navigație aeriană, având în vedere următoarele aspecte:

- ☒ în perioada analizată, serviciile de navigație aeriană au fost asigurate de ROMATSA cu încadrarea în cerințele stabilite la nivel european în ceea ce privește siguranța traficului aerian;
- ☒ nu au fost luate măsuri suficiente și adecvate pentru realizarea obiectivului Strategiei privind modernizarea sistemelor de management al traficului aerian (ATM) în contextul Programului Single European Sky (SES).

Reproiectarea unui sistem bazat pe tehnologii noi a fost considerată de Regie unica soluție care ar putea oferi compatibilitate pe termen lung cu evoluția rapidă a sistemelor de management al traficului aerian la nivel mondial. Cu toate acestea, din anul 2010 și până în prezent nu s-a reușit implementarea unui astfel de sistem în România.

Deși, în perioada auditată, ROMATSA a dispus de fondurile necesare, măsurile întreprinse pentru realizarea proiectului „Dezvoltare și implementare sistem ROMATSA ATM 2015+” au fost demarate cu întârziere, la data auditului nefiind realizate obiectivele Strategiei MT. Nerealizarea investiției aferente dezvoltării și implementării sistemului ATM 2015+ reprezintă o abatere față de obiectivele strategice asumate de ROMATSA prin planurile de performanță ale Danube FAB, elaborate și aprobate conform prevederilor regulamentelor europene, cu impact negativ atât asupra realizării țintelor de rentabilitate stabilite în perioadele de referință, cât și asupra creșterii capacității operaționale în contextul tendinței de creștere a traficului aerian.

În prezent, sistemul ATM 2015+ nu este implementat și utilizat în scopul pentru care a fost proiectat, respectiv îmbunătățirea siguranței managementului traficului aerian, cu un potențial impact în ceea ce privește declanșarea de către CE a procedurii de infrigement pentru neimplementarea cerințelor regulamentelor europene privind comunicațiile de tip aer-sol (Data-link).

Recomandări

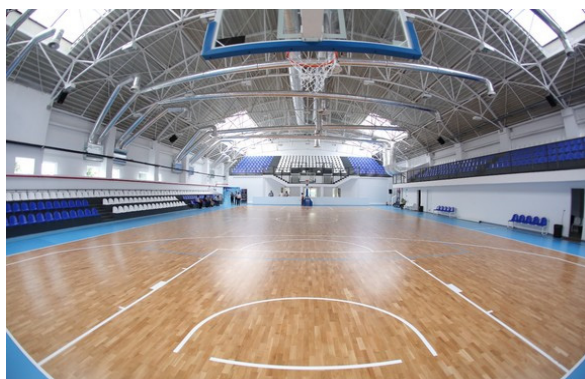
Au fost făcute o serie de recomandări, dintre care menționăm:

- ☞ conducerea administrativă și executivă a entității v-a analiza cauzele care au dus la:
  - neimplementarea în cadrul ROMATSA a unui sistem de management al traficului aerian care să permită îmbunătățirea capacității de a controla zborurile și luarea măsurilor care se impun, precum și dispunerea măsurilor necesare în vederea finalizării proiectului ATM 2015+ în condiții de eficiență;
  - nerespectarea obiectivelor din domeniile-cheie din planurile de performanță și dispunerea măsurilor necesare în vederea încadrării în nivelul stabilit al țintelor asociate indicatorilor de performanță;
  - nerespectarea nivelului determinat al cheltuielilor totale din planurile de performanță și luarea măsurilor care se impun, precum și dispunerea măsurilor necesare în vederea înlăturării acestor cauze și încadrării în nivelul determinat al cheltuielilor, având în vedere posibilitățile de finanțare ale Regiei.
- ☞ analiza situației indicatorilor de performanță privind activitatea desfășurată și luarea măsurilor necesare și adecvate în vederea îmbunătățirii gradului de realizare a acestora;
- ☞ conducerea ROMATSA va lua măsurile necesare și adecvate pentru eficientizarea activității de terminal nereglementat și în vederea fundamentării cheltuielilor de personal în proiectele de buget anuale, cu respectarea corelației dintre creșterea câștigului mediu brut lunar pe salariat și indicele de creștere a productivității muncii, precum și cu acordarea beneficiilor către salariați în concordanță cu posibilitățile reale de finanțare;
- ☞ inițializarea și finalizarea procedurilor de evaluare și selecție a directorului general al ROMATSA într-un termen cât mai scurt, având în vedere nerespectarea termenelor legale stabilite de *OUG nr. 109/2011*;
- ☞ analiza de către conducerea ROMATSA a cauzelor care au dus la nerealizarea programelor de investiții și luarea măsurilor necesare în vederea desfășurării acestei activități în condiții de eficiență și eficacitate;
- ☞ analiza de către conducerea entității a cauzelor care au determinat neutilizarea sau utilizarea ineficientă a activelor proprietate a ROMATSA, luarea măsurilor care se impun, precum și identificarea celor mai eficiente modalități de valorificare sau de exploatare a tuturor spațiilor și terenurilor aflate în proprietate;
- ☞ identificarea modalităților de obținere a unor venituri suplimentare din consultanță și prestări de servicii în domeniul de activitate al Regiei, precum și din valorificarea produselor și aplicațiilor dezvoltate intern, în vederea îmbunătățirii indicatorilor financiari;
- ☞ conducerea ROMATSA va elabora o strategie în domeniul resurselor umane, care să înlătore disfuncțiile identificate în planificarea forței de muncă la nivelul Regiei;

- ☞ elaborarea și aprobarea procedurilor interne (cuprinzătoare, riguroase, detaliate, clare ș.a.) privind reglementarea modului de închiriere a activelor și de urmărire a modului de exploatare a acestora de către chiriași, protejarea avertizorilor în interes public, activitatea de vânzare a activelor, reglementarea modului de efectuare a concesiilor de recuperare psihologică și a concesiilor suplimentare de odihnă, evaluarea performanței personalului Regiei;
- ☞ includerea în sfera auditului intern a tuturor activităților desfășurate, inclusiv la nivelul subunităților Regiei.

Sinteza raportului este publicată pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*.

1.3.4. Auditul performanței utilizării fondurilor publice alocate în perioada 2002-2016 pentru construirea sălilor de sport atât în mediul urban, cât și în mediul rural, în vederea garantării accesului la facilitățile moderne de practicare a sporturilor

Introducere

Misiunea de audit a urmărit evaluarea performanței Programului „Săli de sport”, reglementat prin *OG nr. 25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI SA* și prin *HG nr. 321/2002 privind aprobarea Normelor metodologice pentru derularea Programului „Săli de sport” prin Compania Națională de Investiții CNI SA*. Ulterior, ca urmare a modificărilor aduse cadrului legislativ de *OG nr. 16/2014* pentru modificarea și completarea *OG nr. 25/2001*, programul auditat a devenit subprogram în cadrul Programului național de construcții de interes public sau social (PNCIPS).

La nivel central, misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Compania Națională de Investiții CNI SA, iar, concomitent, au fost realizate, la nivel teritorial, alte misiuni de audit al performanței și de documentare.

În urma misiunilor de audit al performanței și de documentare desfășurate la UAT-urile și unitățile școlare beneficiare ale programului au fost verificate amplasamentul, funcționalitatea și modul sau gradul de utilizare pentru 571 de săli de sport, reprezentând 52,9% din numărul total de săli de sport construite în perioada 2002-2016. Marea majoritate a obiectivelor de investiții auditate este reprezentată de săli de sport destinate a deservi unități școlare (peste 90%), iar diferența o reprezintă săli construite cu alte destinații (săli polivalente etc.).

Obiectivul principal

Obiectivul auditului l-a reprezentat efectuarea unei analize independente asupra modului de utilizare a sălilor de sport construite în perioada 2002-2016, respectiv identificarea vulnerabilităților și a riscurilor specifice, a disfuncționalităților și a deficiențelor, a zonelor potențial perfectibile și formularea de recomandări în vederea creșterii nivelului de eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice.

Misiunea de audit și-a propus să realizeze analiza modului de implementare a programului și identificarea argumentelor care să conducă la:

- evaluarea eficienței, adică a raportului dintre rezultatele obținute și resursele utilizate, respectiv dacă resursele alocate au fost utilizate optim;
- evaluarea eficacității, adică a gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți și a relației dintre impactul dorit și impactul efectiv realizat.

Constatări și concluzii

Obiectivele inițiale ale Programului „Săli de sport” au fost stabilite pentru perioada 2001-2004, când prin programul de guvernare s-a prevăzut construirea a 400 de săli de sport în cadrul instituțiilor de învățământ de toate gradele, la orașe și sate, precum și lansarea unui program național care să permită realizarea anuală a 100 de săli de sport. Deși strategiile și politicile publicate ulterior anului 2004 au menționat ca obiectiv general realizarea de săli de sport, nu au fost stabiliți indicatori fizici concreți privind valoarea sau numărul sălilor de sport care urmau să fie construite.

Programul s-a derulat într-o perioadă caracterizată prin multiple și puternice mutații socio-economice, interne și internaționale, care și-au pus vizibil amprenta asupra economiei românești și, implicit, asupra proceselor investiționale finanțate prin bugetul de stat (bugetul de stat reprezentând principala și, în prezent, unica sursă de finanțare a programului auditat).

În perioada 2002-2017, valoarea totală a surselor de finanțare utilizate pentru construirea sălilor de sport a fost de aproximativ 2,8 miliarde lei, din care:

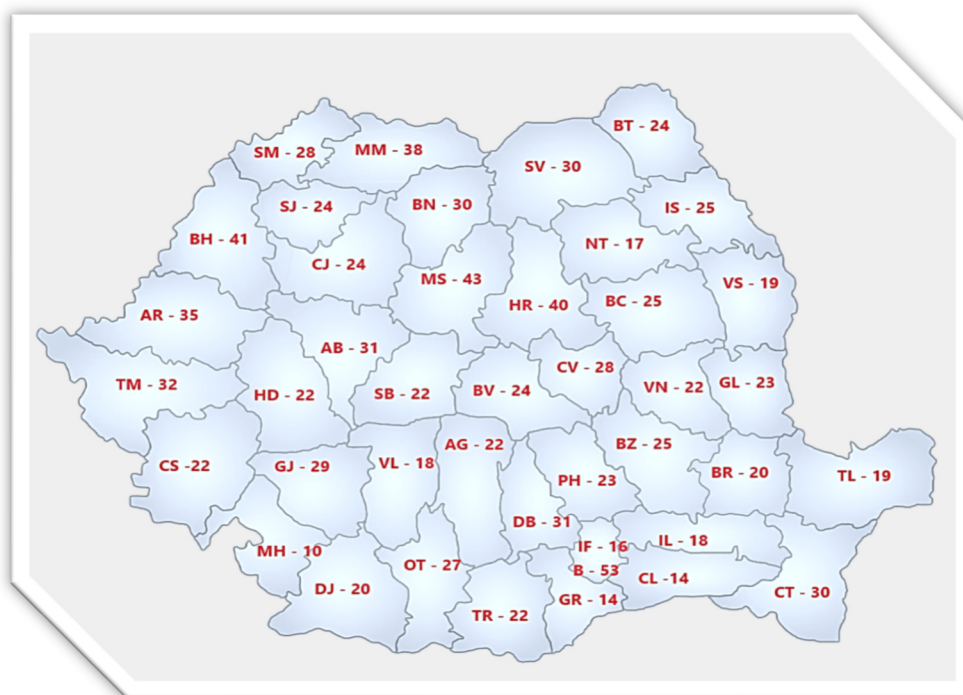
- peste 2,2 miliarde lei reprezintă sume alocate din bugetul de stat;
- aproximativ 390 milioane lei reprezintă cote repartizate din profitul Companiei Naționale „Loteria Română” SA;
- aproximativ 210 milioane lei provin din surse externe rambursabile (două credite externe, contractate în perioada 2003-2004).

Începând cu exercițiul financiar 2004, CNI SA a demarat realizarea de săli de sport pe bază de proiecte-tip, acțiune care își propunea să asigure eficientizarea cheltuielilor investiționale.

În perioada 2002-2016, în cadrul programului au fost construite 1.080 de săli de sport, astfel:

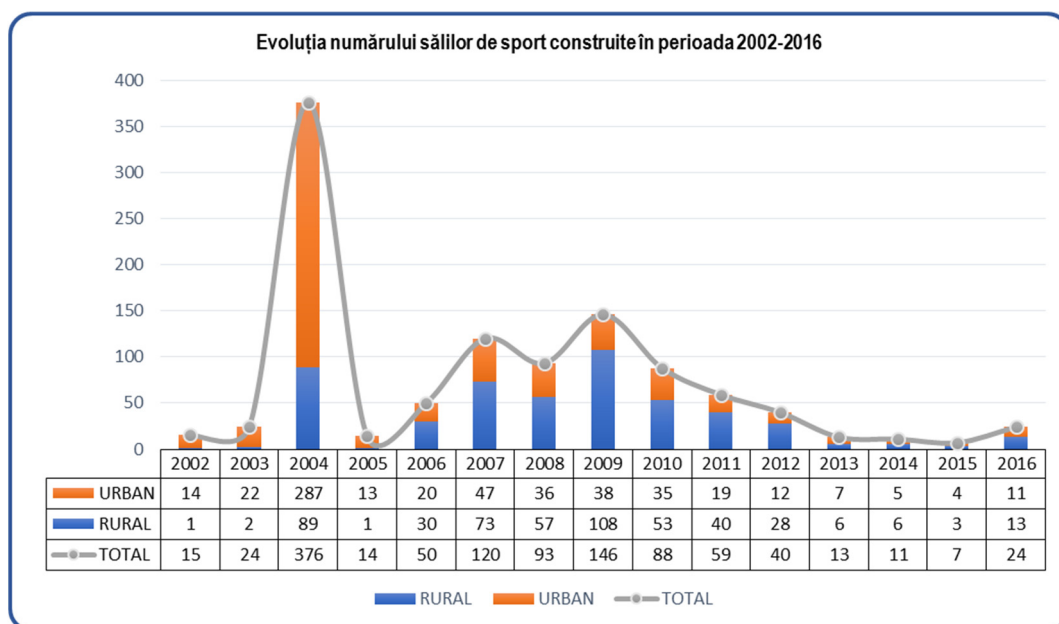
- 230 de săli de sport fără locuri (SS Tip A);
- 446 de săli de sport cu 50 de locuri (SS 50 sau Tip B);
- 19 săli de sport cu 102 locuri (SS 102);
- 327 de săli de sport cu 150 de locuri (SS 150);
- 5 săli de sport cu 180 de locuri (SS 180);
- 52 de săli construite pe structura preluată de la UAT-uri și alte tipuri de săli polivalente;
- 1 sală de sport reabilitată (proiect recepționat în afara programului).

Detalierea pe județe a numărului de săli realizate în perioada auditată (2002-2016) se prezintă după cum urmează:

Grafic nr. 4 – Detalierea pe județe a numărului de săli realizate în perioada auditată (2002-2016)

Evoluția în timp a numărului de săli realizate prezintă un moment de vârf în anul 2004, în care au fost finalizate 376 de săli, reprezentând 34,8% din numărul total de săli realizate în perioada auditată. Programul a cunoscut ulterior un declin abrupt în anul 2005 și a fost urmat de creștere și relansare până în anul 2009, iar începând cu anul 2010 s-a constatat o scădere semnificativă a numărului sălilor de sport construite și recepționate în cadrul acestui program.

Grafic nr. 5 – Evoluția numărului sălilor de sport construite în perioada 2002-2016 (mediu urban/rural)

Nivelul de utilizare a sălii de sport este influențat, în principal, de calitatea și funcționalitatea construcției și a instalațiilor, de modul de administrare și asigurare a resurselor pentru întreținerea sălii, de tipul activităților desfășurate, de categoriile de utilizatori și de numărul acestora (numărul de elevi din unitatea de învățământ, profil de învățământ etc.) și de modalitățile de valorificare a posibilităților alternative de utilizare a sălii (activități sportive, educative, culturale, închirieri etc.).

Nu au fost identificate/identificați instrumente/indicatori prin care să se evalueze modul de utilizare a sălilor de sport și utilitatea investițiilor puse în funcțiune în cadrul programului. Lipsa acestor instrumente conduce la imposibilitatea implementării unor măsuri prin care să se asigure:

- eliminarea aspectelor negative în derularea programului;
- optimizarea gradului de corelare a tipului de sală cu nevoile reale ale școlii beneficiare și cu posibilitățile financiare ale UAT de asigurare a condițiilor normale de funcționare a sălilor;
- creșterea nivelului indicatorilor de rezultat ai programului.

Pentru evitarea realizării unor obiective de investiții cu dificultăți în exploatare se impune stabilirea de indicatori de rezultat pentru cuantificarea îndeplinirii scopului programului.

În derularea programului sunt implicate Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), ca structură de specialitate a Guvernului României, prin care sunt puse în practică prevederile programelor de guvernare, respectiv prevederile strategiilor pe termen lung și politicile pe termen mediu, și Compania Națională de Investiții CNI SA, care își desfășoară activitatea sub autoritatea MDRAP și care deține cel mai important rol în procesul implementării programului. Beneficiarii programului sunt UAT-urile, care au obligația ca la data încheierii lucrărilor acestea să asigure utilitățile care să facă posibilă recepția la terminarea lucrărilor, precum și unitățile de învățământ, ca beneficiari finali ai programului, elevii reprezentând categoria principală a utilizatorilor efectivi ai sălilor de sport.

Analizând modul de implementare a programului și etapele pe care acesta le presupune se constată că la data de 31.12.2017, lista-sinteză aprobată de MDRAP conținea un număr de 1.216 solicitări din partea UAT-urilor, iar, în cursul anului 2017, la nivelul CNI au fost încheiate doar 23 de contracte pentru obiective de investiții. În același timp au fost finalizate procedurile de promovare, prin emiterea ordinelor MDRAP de aprobare a indicatorilor tehnico-economici pentru un număr de 15 noi săli de sport, astfel că se constată că procesul de selecție în vederea includerii la finanțare trebuie să fie extrem de riguros și transparent pentru a se obține rezultatele cele mai bune din perspectiva eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice.

Curtea de Conturi apreciază că se impune o implicare mai activă a MDRAP, în calitate de finanțator al programului, întrucât:

- întreaga activitate de selecție a obiectivelor propuse a fi incluse pe lista-sinteză este specifică instituției cu competențe în implementarea strategiei guvernamentale în domeniu, respectiv a MDRAP;
- programul ar trebui să fie coroborat cu Strategia de dezvoltare regională și cu celelalte programe derulate de MDRAP și alte ministere, ceea ce conduce la necesitatea gestionării la nivel ministerial a procesului de selecție a obiectivelor finanțate;

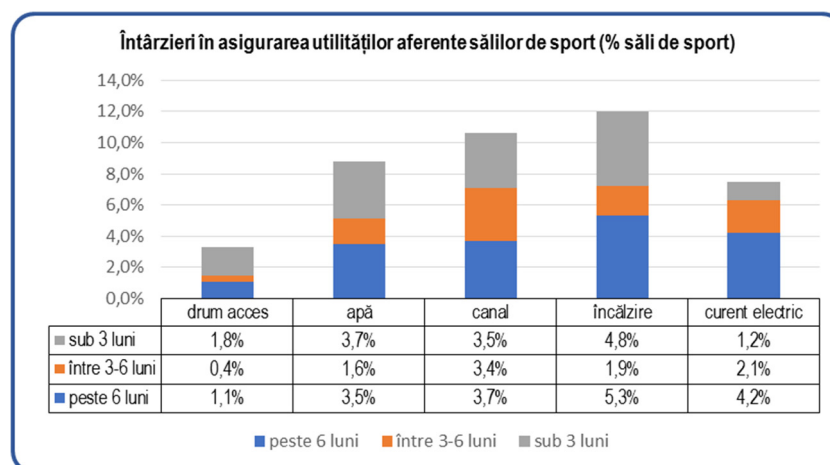
- întreaga procedură de selecție a obiectivelor incluse la finanțare și de stabilire a dimensiunii investiției, inclusiv a celorlalte detalii specifice (tip de sală, amplasament etc.), ar trebui să fie atributul exclusiv al finanțatorului, nu numai în etapa finală de aprobare, ci și în acțiunile premergătoare.

De asemenea, Curtea de Conturi atrage atenția asupra riscurilor inerente ce decurg din transferarea unor prerogative de la entitatea cu rol în elaborarea și aplicarea politicilor publice (Guvern și MDRAP) către o entitate cu scop lucrativ (societate comercială – CNI SA, investită cu calitatea de agenție de implementare a programului).

Trebuie să existe o separare clară a etapelor și responsabilităților între acțiunile premergătoare procesului investițional, deciziile strategice luate de finanțator, pe de o parte, și acțiunile subsecvente privind derularea efectivă a investițiilor (procedură de achiziție publică, supravegherea proiectării, executarea și recepția obiectivelor de investiție), pe de altă parte.

În acest sens, reiterăm faptul că finanțatorul programului are ca scop primordial atingerea obiectivelor din politicile guvernamentale și creșterea impactului investițiilor publice asupra vieții cetățenilor, în timp ce entitățile implicate în derularea efectivă a investițiilor (CNI SA și constructorii) se supun principiilor de funcționare asumate prin statut, respectiv obținerea unor rezultate financiare cât mai bune.

Analiza privind funcționalitatea și modul de asigurare a utilităților la momentul terminării lucrărilor a reliefat faptul că majoritatea sălilor de sport (aproximativ 83%) au beneficiat de toate utilitățile la momentul recepției la terminarea lucrărilor (RTL), iar aproximativ 17% nu au avut asigurat drumul de acces sau cel puțin una dintre utilitățile necesare funcționării sălii de sport. Racordarea la utilități s-a făcut după perioade lungi de timp, chiar și după șase luni de la finalizarea construcției sălii de sport.

Grafic nr. 6 – Întârzieri în asigurarea utilităților aferente sălilor de sport

A existat un număr relativ ridicat de deficiențe constatate de către comisiile desemnate să execute recepția la terminarea lucrărilor (în aproximativ 29% dintre sălile de sport verificate au fost identificate neconformități consemnate în anexele la procesele-verbale de recepție):

- probleme privind calitatea acoperișului, în peste 12% dintre săli;
- probleme privind hidroizolațiile, în peste 11% dintre săli;
- probleme privind instalațiile de încălzire, în peste 12% dintre săli.

Cu toate că marea majoritate a obiectivelor au fost transferate către UAT-uri imediat după încheierea lucrărilor (sau într-un termen rezonabil față de RTL), în unele cazuri au fost identificate întârzieri semnificative la transferul obiectivului de investiție către beneficiar, mai ales în prima parte a procesului de implementare a programului (2002-2008), când aproximativ 17% dintre săli au fost predate după intervale ce au depășit trei luni de la recepție.

Au fost analizați și factorii care influențează utilizarea, modul și gradul de utilizare a sălilor de sport la nivelul beneficiarilor (UAT-uri/școli). UAT-ul trebuie să asigure resursele financiare necesare utilizării corespunzătoare a sălilor (mentenanță și utilități), în timp ce școala reprezintă, în fapt, beneficiarul final al programului.

Aproximativ 2,4% din totalul sălilor verificate (13 cazuri) au fost date spre administrare unor terțe persoane, altele decât unitatea de învățământ sau UAT-ul (entități subordonate UAT-urilor sau unor societăți comerciale).

Curtea de Conturi semnalează riscul de îndepărtare semnificativă de la obiectivele și scopul programului, în sensul încredințării spre administrare și utilizare a sălilor de sport de către alte persoane decât destinatarii inițiali declarați la momentul includerii în program (de ex.: săli de sport care aveau ca destinație inițială deservirea unor unități școlare au fost transmise spre utilizare unor cluburi sportive).

Finanțarea sălilor de sport poate fi asigurată din două surse: bugetele locale (UAT-uri) și alte surse (venituri proprii ca urmare a închirierii sălii).

Pentru 7% dintre sălile de sport, UAT-urile nu au prevăzut deloc resurse pentru întreținerea și funcționarea sălilor de sport (cheltuieli cu personal, utilități, reparații), iar în alte 25% dintre săli sumele sunt foarte reduse, respectiv de sub 20 mii lei/an (cu o medie a fondurilor alocate de aproximativ 8,4 mii lei/an). Pe de altă parte, s-a remarcat faptul că există și situații în care se acordă o finanțare corespunzătoare: spre exemplu, în cazul a 41% dintre săli au fost alocate sume de peste 50 mii lei anual (iar pentru 17% dintre săli s-a depășit valoarea de 100 mii lei anual).

La momentul verificării de către structurile Curții de Conturi, circa 91% dintre sălile de sport cuprinse în eșantion aveau toate instalațiile funcționale, iar aproximativ 8% dintre săli prezentau instalații de încălzire nefuncționale.

În ceea ce privește tipurile de activități desfășurate în sălile de sport, marea majoritate a investițiilor derulate în cadrul programului au urmărit extinderea bazei materiale/infrastructurii sportive de la nivelul unităților de învățământ, atât pentru desfășurarea activităților didactice (ore de educație fizică), cât și pentru stimularea activităților și performanțelor sportive (loturi sportive și alți utilizatori). Prin program s-a finanțat și un număr restrâns de obiective de investiții de mare capacitate (săli polivalente de peste 1000 de locuri – ex.: Călărași, Onești și Brașov).

Deși datele statistice aferente anului 2017 arată un nivel mediu de utilizare, corespunzător pentru marii majorități a sălilor (rezultând o medie globală de 195 de zile/an), analiza aprofundată pe intervale de utilizare a evidențiat existența unor situații de neutilizare sau utilizare extrem de redusă a sălilor de sport, după cum urmează:

- aproximativ 5% dintre sălile de sport au fost folosite mai puțin de 50 zile pe an pentru activități didactice și sportive, iar, dintre acestea, jumătate nu au fost utilizate deloc;
- în alte aproximativ 5% dintre săli s-au desfășurat activități didactice și sportive sub 100 de zile pe an (rezultând o medie 81 de zile/an);
- pe de altă parte, remarcăm și numărul ridicat al unităților școlare care au utilizat intensiv sălile de sport pentru activități didactice și sportive (aproximativ 1/3 din sălile de sport au fost utilizate mai mult de 200 de zile pe an, media acestora fiind de aproximativ 277 de zile);
- gradul de utilizare a sălilor de sport de către elevii din unitățile de învățământ este influențat semnificativ de poziționarea sălii de sport în raport cu școala și de măsura în care sunt asigurate condițiile pentru buna desfășurare a orelor de educație fizică (de ex.: încălzire, iluminat, dotare etc.).

La nivelul anului 2017, aproximativ 50% dintre sălile de sport construite în cadrul programului au fost utilizate pentru activități sportive și de către alte categorii de persoane, în baza unor contracte de închiriere. Se constată că cele mai multe săli sunt folosite mai mult pentru activități școlare decât pentru închiriere, astfel:

- un sfert din sălile de sport au fost închiriate într-o pondere relativ restrânsă (sub 100 de zile/an);
- aproximativ 15% dintre săli au fost folosite între 100 și 200 de zile pe an;
- aproximativ 12% dintre săli au fost utilizate în mod intensiv și în scopuri de închiriere (peste 200 de zile/an), rezultând o medie de peste 280 de zile/an (se depășește nivelul de utilizare pentru activități didactice).

Curtea de Conturi atrage atenția asupra necesității de a se impune reguli stricte, prin care unitățile școlare (activitățile didactice) să aibă întotdeauna prioritate în utilizarea sălii, minimizându-se, astfel, riscul de deturnare de la scopul programului.

În sălile de sport se practică o gamă variată de activități sportive, cele mai des întâlnite sporturi fiind fotbalul, handbalul, baschetul, gimnastica și voleiul (distribuție relativ uniformă a timpilor alocați pentru fiecare categorie de sport practicat).

Principalele categorii de utilizatori ai sălilor de sport sunt:

- elevi de la unitățile școlare;
- loturile sportive ale unităților școlare;
- cluburi sportive finanțate de UAT;
- alți utilizatori și cluburi sportive, în baza „închirierii cu ora” sau în baza unor contracte de închiriere pe termen mediu/lung.

În peste 85% dintre cazuri, sălile de sport sunt utilizate de elevii de la o singură unitate școlară, iar situațiile în care sala de sport deservește două sau mai multe școli sunt relativ reduse numeric.

Cel puțin în mediul rural, intenția ca sala de sport să deservească mai multe unități școlare nu poate reprezenta un motiv pertinent pentru amplasarea sălii de sport într-un punct situat la o distanță mai mare de 500 m față de fiecare dintre unitățile școlare deservite.

Deși media numărului de elevi ai școlilor cu sală de sport se situează în jurul a 570-580 de elevi, unele săli de sport deservesc unități școlare cu un număr redus de elevi (aproximativ 18% dintre sălile de sport construite în cadrul programului deservesc unități școlare cu mai puțin de 200 de elevi, iar aproximativ 3% dintre săli deservesc școli cu mai puțin de 100 de elevi). Aproximativ jumătate din sălile de sport deservesc școli cu peste 500 de elevi, iar 13% dintre săli deservesc unități școlare cu un număr foarte mare de elevi (peste 1000 de elevi/școală).

Deși programul auditat a creat premisele dezvoltării sportului și creșterii bazei de selecție, în lipsa unor indicatori de monitorizare și evaluare a programului, rezultatele finale sunt neconcludente. Statistica ultimilor 20 de ani indică continuitatea și amplificarea trendului descrescător al performanțelor obținute de România la competițiile sportive internaționale.

Obținerea de performanțe se bazează pe trei aspecte esențiale: talentul sportivilor, calitatea din punct de vedere tehnic a programului de pregătire a sportivilor și, nu în ultimul rând, asigurarea unor condiții cât mai bune de pregătire. Revigorarea sportului românesc trebuie realizată printr-o strategie care să integreze atât modul de practicare și infrastructura necesară sportului de la nivelul tineretului din unitățile școlare („sportul pentru amatori”, începând cu cele mai fragede vârste), cât și modul de desfășurare a sportului la nivel de performanță, respectiv activitatea de descoperire a tinerelor talente și de organizare a cluburilor sportive profesioniste.

O pondere cât mai mare a sălilor de sport construite în cadrul Programului „Săli de sport” trebuie să o constituie bază materială pentru înființarea și desfășurarea activităților specifice de către cluburile sportive școlare.

Cel puțin în cazul unităților școlare cu număr redus de elevi, includerea în Programul „Săli de sport” ar trebui condiționată de înființarea și desfășurarea unor activități sportive complementare (de ex.: cluburi școlare sportive), astfel încât să se asigure un nivel optim de utilizare a sălii de sport și să crească impactul programului asupra modului de practicare a sportului și asupra vieții cetățenilor din comunitate.

Recomandări

Au fost emise o serie de recomandări, dintre care menționăm:

- ☞ definirea de către finanțatorul programului (Guvernul României, prin MDRAP) a unor indicatori de rezultat prin care să se asigure monitorizarea programului, respectiv cuantificarea impactului socio-economic al investițiilor și a nivelului de îndeplinire a scopului programului (stabilirea unei perioade de monitorizare și a indicatorilor utilizați în acest scop);
- ☞ implicarea mai activă a MDRAP, în calitate de finanțator al programului, în etapele premergătoare realizării investiției;
- ☞ elaborarea/actualizarea procedurii privind selecția în vederea includerii pe lista-sinteză, inclusiv aprobarea la finanțare, respectiv implementarea unor condiții de admisibilitate și a unor instrumente de evaluare a solicitărilor UAT-urilor, și indicatori care să permită ierarhizarea propunerilor de săli de sport;
- ☞ stabilirea unui sistem de indicatori, pe baza căruia să se fundamenteze decizia privind tipul de sală (dimensiune/capacitate) ce urmează a fi finanțat prin program;
- ☞ consultarea și implicarea obligatorie a unităților de învățământ beneficiare în fazele premergătoare alegerii tipului și amplasamentului sălii de sport pentru evitarea construirii unor săli de sport la distanțe mari de unitățile de învățământ și/sau în zone greu accesibile elevilor;
- ☞ finanțatorul programului (MDRAP) trebuie să identifice o soluție complementară de sprijin financiar pentru finanțarea cheltuielilor de funcționare a sălilor de sport, în situația în care UAT-urile nu pot aloca fonduri corespunzătoare;
- ☞ finanțatorul programului (MDRAP) trebuie să monitorizeze starea fizică a obiectivelor de investiții predate beneficiarilor, modul de utilizare a sălilor de sport și gradul de îndeplinire a scopului programului, propunând măsuri pentru remedierea deficiențelor și/sau pentru evitarea unor situații similare pe viitor;
- ☞ revigorarea sportului românesc trebuie realizată printr-o strategie care să integreze atât modul de practicare a sportului și infrastructura necesară la nivelul unităților școlare („sportul pentru amatori”, de la cele mai fragede vârste), cât și modul de desfășurare a sportului la nivel de performanță, respectiv activitatea de descoperire a tinerelor talente și de organizare a cluburilor sportive profesioniste.

Sinteza raportului este publicată pe site-ul Curtii de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*.

1.3.5. Auditul performanței privind calitatea și managementul apei în perioada 2015-2017

Introducere

În România, apele fac parte din domeniul public al statului, iar cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general, întrucât apa reprezintă un patrimoniu natural, care trebuie protejat, tratat și apărat ca atare.

Potrivit prevederilor *HG nr. 20/2017* privind organizarea și funcționarea Ministerului Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare, domeniul apelor este reglementat la nivelul Ministerului Apelor și Pădurilor, care funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. Totodată, în coordonarea Ministerului Apelor și Pădurilor (MAP) funcționează Administrația Națională „Apele Române” (ANAR), ca instituție publică de interes național, ce are drept misiune cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă.

Obiectivul principal

Obiectivul general al misiunii de audit l-a constituit evaluarea performanței privind calitatea și managementul apei în perioada 2015-2017.

Obiectivele specifice au vizat:

- analiza capacității instituționale cu privire la calitatea și managementul apelor;
- analiza aspectelor referitoare la gospodărirea apelor din România, identificarea strategiilor și politicilor entității cu privire la domeniul auditat;
- analiza programelor privind calitatea apei, derulate la nivel central.

Constatări și concluzii

Analiza capacității instituționale a autorităților publice din domeniul apelor cu privire la calitatea și managementul apelor

În ceea ce privește capacitatea administrativă în managementul resurselor de apă, potrivit *Legii apelor nr. 107/1996*, cu modificările și completările ulterioare, stabilirea regimului de folosire a resurselor de apă, indiferent de forma de proprietate, este un drept exclusiv al Guvernului, exercitat prin autoritatea publică centrală din domeniul apelor. Totodată, prin aceeași lege s-a stabilit că apele din domeniul public se dau în administrarea Administrației Naționale „Apele Române” de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Potrivit *HG nr. 20/2017*, MAP are obligația de a elabora, coordona și monitoriza aplicarea *Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase în ape de suprafață*. Programul de monitoring calitativ este realizat prin rețeaua proprie a Administrației Naționale Apele Române (ANAR), formată din 42 de laboratoare de calitate a apei (un laborator național, trei laboratoare regionale, opt laboratoare bazinale și 30 de laboratoare locale) acreditate RENAR, în conformitate cu cerințele referențialului SR EN ISO 17025:2005.

Din situația sumelor prevăzute și cheltuite din bugetele de venituri și cheltuieli ale ANAR pentru monitorizarea calității apei a reieșit tendința de diminuare a resurselor financiare alocate desfășurării activității de monitorizare a calității apei pentru perioada auditată, dar și a resursele financiare aferente materialelor de laborator și a reactivilor necesari activității de monitorizare a calității apei din România.

Se poate concluziona că dotarea tehnică depășită nu permite monitorizarea tuturor substanțelor prioritare/prioritar periculoase și că, mai mult decât atât, resursa umană de la nivelul laboratoarelor înregistrează un deficit semnificativ, având drept consecință lipsa de monitorizare a unor indicatori, supraîncărcarea și întârzierea în raportarea rezultatelor.

În ceea ce privește realizarea activităților de inspecție și control în domeniul gospodării, prin *Legea apelor nr. 107/1996* a fost constituită Inspecția de Stat a Apelor, condusă de un secretar de stat. Ulterior, aceasta a fost desființată prin *OG nr. 3/2010 pentru modificarea și completarea Legii apelor*. Începând cu anul 2017, prin *HG nr. 20/2017 privind organizarea și funcționarea MAP* a fost reînființată Inspecția de Stat a Apelor, organizată prin ordin

al ministrului, în directa subordine a ministrului. În perioada ianuarie 2017 și până la data întocmirii raportului, Inspecția de Stat nu a fost efectiv funcțională, pierzând trei posturi în favoarea creșterii numărului de posturi în cadrul altor compartimente din minister, iar singurul post rămas disponibil a fost ocupat relativ târziu, începând cu data de 1.10.2017.

Începând cu anul 2017, domeniul gospodăririi apelor a fost inclus în cadrul unei structuri mai suplă din punct de vedere instituțional, prin înființarea Ministerului Apelor și Pădurilor, prin preluarea activității și structurilor specializate din domeniul apelor și pădurilor de la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. Din perspectiva responsabilităților și atribuțiilor stabilite prin *Legea apelor* în sarcina autorităților publice locale, cu privire la obligația asigurării canalizării și epurării apelor uzate prin realizarea infrastructurii de canalizare și a stațiilor de epurare la termenele legale, Ministerul Apelor și Pădurilor, deși are responsabilitatea implementării Directivei Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 privind epurarea apelor uzate urbane, nu are nicio atribuție în ceea ce privește finanțarea, coordonarea și/sau prioritizarea finanțării asigurate în cadrul unor programe derulate de alte instituții publice pentru realizarea infrastructurii de canalizare și stații de epurare și nici nu finanțează vreun program având ca obiect realizarea unor astfel de investiții.

Îndeplinirea acestor atribuții, dezvoltate în timp ca urmare a transformărilor induse în domeniul gospodăririi apelor de transpunerea și implementarea directivelor care vizează direct acest domeniu, ar fi necesitate stabilitate și continuitate în ceea ce privește acțiunea administrativă.

Analiza aspectelor referitoare la gospodărirea apelor din România, identificarea strategiilor și a politicilor formulate

Conform art. 1 și 4 din *Legea apelor*, cu modificările și completările ulterioare, apa nu este un produs comercial oarecare, ci este un patrimoniu natural, care trebuie protejat, tratat și apărat ca atare, fiind o resursă strategică de care depinde siguranța națională. Resursele de apă, de suprafață și subterane, sunt monopol natural de interes strategic. În calitate de autoritate centrală care reglementează acest sector, MAP realizează politica la nivel național în domeniul gospodăririi apelor cu privire la toate sectoarele și subsectoarele pe care le administrează, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și armonizare a acestor activități în cadrul politicii generale a Guvernului, asigură și coordonează aplicarea strategiei Guvernului în domeniile sale de competență, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare, reglementare, monitorizare, inspecție și control în aceste domenii.

Ca urmare a documentării a rezultat faptul că nu au fost întreprinse toate demersurile pentru elaborarea și aprobarea Strategiei naționale și a Planului național de acțiune pentru gospodărirea apelor.

Astfel, Curtea de Conturi a recomandat clarificarea aspectelor juridice referitoare la necesitatea elaborării și aprobării Strategiei naționale și a Planului național de acțiune pentru gospodărirea apelor. În vederea atingerii obiectivelor cadrului legal mai sus menționat se va aplica principiul recuperării costurilor serviciilor de apă, inclusiv a costurilor implicate de mediu și de resursă, pe baza analizei economice, cu respectarea principiului *Poluatorul plătește*.

Totodată, se va urmări recuperarea costurilor în domeniul apei prin stimularea folosirii în mod eficient a resurselor de apă. De asemenea, pe baza analizei economice se va stabili o contribuție adecvată a diferitelor folosințe majore, în special industria, agricultura și alimentarea cu apă pentru populație, la recuperarea costurilor serviciilor de apă. Contribuția astfel stabilită va ține seama de efectele de mediu, economice și sociale, precum și de condițiile geografice și climatice specifice.

Referitor la aspectele cu privire la monitorizarea evacuărilor de ape uzate în receptorii naturali, prestatorii/operatorii de servicii publice care administrează și/sau exploatează rețelele de canalizare, stațiile de epurare a apelor uzate urbane, stațiile de epurare a apelor uzate industriale și evacuările directe au obligația să efectueze automonitorizarea calității apelor uzate.

Astfel, este de menționat aspectul referitor la riscul lipsei de relevanță a datelor cu privire la cantitățile de poluanți deversați ca urmare a procedurilor de autocontrol și plata de către poluator a furnizorilor de servicii de analiză a calității apei, fapt pentru care se reiterează necesitatea asigurării bunei funcționări a Inspecției de Stat a Apelor, precum și a mecanismului operativ de control la nivelul ANAR.

Un alt aspect cu privire la vulnerabilitățile modului de gospodărire a apelor reiese din faptul că valoarea veniturilor încasate de către ANAR din contribuțiile specifice de gospodărire a apelor nu contribuie la finanțarea în mod direct a activităților de depoluare a apelor uzate.

Luând în considerare faptul că apa este un element fundamental pentru viață și pentru societate, prevenirea afectării calității ei ar trebui să aibă întâietate față de orice activitate ulterioară întreprinsă în scopul remedierii problemelor și readucerii apei la calitatea și condițiile naturale inițiale. Semnificative în acest sens sunt aspectele referitoare la cercetarea-dezvoltarea în domeniul reutilizării apelor uzate în cadrul unor circuite închise, la recuperarea substanțelor chimice și reutilizarea acestora în industrie și agricultură etc.

Din punct de vedere al surselor de finanțare a investițiilor privind lucrările, construcțiile sau instalațiile de gospodărire a apelor, altele decât cele de apărare împotriva inundațiilor, acestea se asigură, total sau parțial, după caz, prin bugetul de stat sau bugetele locale, pentru lucrările de utilitate publică, din fondurile utilizatorilor de apă, pentru lucrările aparținând acestora, din fonduri obținute prin credite sau prin emiterea de obligațiuni, garantate de Guvern ori de autoritățile administrației publice locale, pentru lucrări de utilitate publică sau pentru asociații de persoane care vor să execute astfel de lucrări și din alte surse.

Referitor la calitatea apelor subterane la nivel național, în anul 2017, monitorizarea celor 141 de corpuri de apă subterană s-a realizat prin intermediul a 1.536 de puncte de monitorizare (foraje, izvoare, drenuri, fântâni) în scopul evaluării stării chimice.

Poluarea apelor freatice este, cel mai adesea, un fenomen aproape ireversibil, având consecințe importante asupra folosirii rezervei subterane la alimentarea cu apă în scop potabil, depoluarea surselor de apă din pânza freatică fiind un proces foarte anevoios.

Față de cele menționate și luând în considerare faptul că majoritatea fântânilor gospodărești sunt alimentate cu ape subterane freatice, ceea ce reprezintă un risc pentru sănătatea populației majoritar rurală, se constată necesitatea luării tuturor măsurilor în vederea continuării monitorizării și informării factorilor responsabili cu privire la calitatea apelor subterane din rețeaua hidrogeologică națională.

Un alt aspect deosebit de semnificativ referitor la calitatea apei îl reprezintă epurarea apelor uzate urbane în România. Deși ca urmare a investițiilor realizate în vederea implementării și conformării cu prevederile Directivei nr. 91/271/CEE privind apele uzate orășenești s-au înregistrat progrese semnificative, gradul de racordare a locuitorilor echivalenți la rețelele de canalizare crescând de la 48,6%, în 2004, la 66,32%, în 2017, respectiv gradul de racordare la stațiile de epurare ajungând de la 31,84%, în 2004, până la 63,73%, în 2017, România nu a reușit să respecte țintele prevăzute în Planul național de implementare, fapt pentru care, în data de 7 iunie 2018, Comisia Europeană a transmis „Scrisoarea de punere în întârziere – cauza 2018/2019”, având ca obiect incorecta aplicare a Directivei 91/271/CEE a Consiliului privind tratarea apelor urbane reziduale.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor și-a exercitat și îndeplinit atribuțiile și responsabilitățile ce îi revin în ceea ce privește transpunerea acestei directive și raportarea stadiului implementării, însă neavând nicio atribuție privind realizarea/construcția capacităților tehnice aferente sistemelor de colectare și epurare, nu are nicio pârghie legală în prioritizarea finanțării și execuției unor astfel de lucrări. În acest context, în perioada 2016-2017, autoritatea publică centrală în domeniul apelor a transmis Comisiei Europene puncte de vedere și clarificări în vederea evitării declanșării procedurii de infringement, efectuând numeroase demersuri în vederea motivării obiective a nerespectării termenelor intermediare de implementare și a identificării soluțiilor optime de conformare la prevederile directivei mai sus menționate.

Analizând rapoartele periodice oficiale privind stadiul implementării Directivei nr. 91/271/CEE, se observă că cele mai multe dificultăți în implementarea cerințelor directivei le-au întâmpinat instituțiile cărora li s-au atribuit responsabilități privind realizarea/construcția sistemelor de canalizare și de epurare a apelor uzate orășenești, respectiv autoritățile publice locale, ca urmare, în special, a capacității reduse/limitate din punct de vedere administrativ și instituțional în raport cu importanța și complexitatea obiectivelor tehnice propuse spre realizare. Astfel, dacă problematicile de reglementare, monitorizare, control și finanțare au fost trecute în responsabilitatea unor instituții publice centrale, posesoare ale unor structuri organizatorice de anvergură, eficiente din punct de vedere administrativ și funcțional, atribuțiile de reabilitare, modernizare și construcție efectivă a capacităților tehnice au fost încredințate exclusiv în responsabilitatea autorităților publice locale (primării comune), instituții cu posibilități tehnice, administrative și umane mai mult decât limitate.

Analiza programelor privind calitatea apei finanțate la nivelul autorității publice centrale în domeniul apelor

În perioada 2015-2017, autoritatea centrală de reglementare a domeniului gospodăririi apelor a finanțat programe/proiecte din domeniul calității apei, astfel:

- A. Programul „Colectarea, prelucrarea și crearea de mecanisme și instrumente de promovare a datelor și informațiilor necesare întocmirii rapoartelor către Comisia Europeană, Agenția Europeană de Mediu și Secretariatele Convențiilor internaționale din domeniul protecției mediului” desfășurat în perioada 2015-2018, în baza căruia s-au încheiat contracte de finanțare pentru domeniul mediului, inclusiv pentru domeniul apelor și pădurilor. Realizarea acestor subprograme conduce la îndeplinirea obligațiilor asumate de România ca stat membru UE și ca parte semnatară la Convențiile internaționale din domeniul mediului și domeniul apelor și pădurilor.

Analizând acest program, s-a constatat că activitățile derulate au fost influențate de numeroase reorganizări și schimbări de conducere de la nivelul autorității centrale în domeniul apelor, care au imprimat un mod/ritm de implementare lent și neadecvat. În aceste condiții, atât renunțarea la realizarea unor studii, cât și finalizarea altora fără respectarea termenelor inițiale și, implicit, a termenelor-limită de raportare către Comisia Europeană și/sau a termenului de aprobare a Planului național de management actualizat (2016), în cuprinsul căruia trebuiau introduse și o parte dintre rezultatele acestor studii, pun sub semnul întrebării necesitatea și modul de valorificare a rezultatelor acestor studii și creează, de asemenea, premisele apariției riscului de neîndeplinire a obiectivelor programului și de utilizare ineficientă a resurselor financiare.

B. Un alt proiect finanțat de MAP, referitor la calitatea apei, a fost proiectul „Controlul integrat al poluării cu nutrienți”, care a avut ca obiectiv reducerea poluării cu nutrienți și sprijinirea conformării autorităților publice locale cu prevederile Directivei Nitrați. Cea mai importantă componentă a proiectului este reprezentată de finanțarea investițiilor realizate de autoritățile publice locale pentru reducerea poluării cu nitrați a apelor.

Concluzia Curții de Conturi a fost aceea că implementarea proiectului „Controlul integrat al poluării cu nutrienți” a reprezentat o premieră pentru România, fiind singurul proiect care a finanțat investiții directe pentru implementarea de către comunitățile rurale a Directivei „Nitrați”. În ceea ce privește consolidarea capacității instituționale, Administrația Națională „Apele Române” (ANAR) a primit sprijin pentru monitorizarea și raportarea către Ministerul Mediului și Uniunea Europeană a datelor referitoare la calitatea apelor de suprafață și subterane.

Din perspectiva îndeplinirii indicatorilor, proiectul a avut realizări atât sub aspectul finalizării investițiilor propuse și al dotărilor cu utilaje la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cât și prin schimbările de comportament al populației, rezultate care au contribuit la reducerea poluării resurselor de apă prin reducerea cantității de azot (N) provenit din activități agricole.

Totodată, derularea proiectului a evidențiat și o serie de puncte slabe constând în lipsa unor indicatori prestabiliți privind cuantificarea rezultatelor activităților din cadrul componentei *Promovarea schimbărilor comportamentale și a bunelor practici agricole la nivelul comunităților locale*, iar, în ceea ce privește sustenabilitatea proiectului, nu s-au stabilit proceduri/metodologii de monitorizare a respectării obligațiilor asumate de unitățile administrativ-teritoriale privind menținerea și operarea investițiilor efectuate pe perioada normală de viață a acestora, respectiv de realizare a obiectivului general al proiectului pe termen mediu și lung.

Recomandări Curtea de Conturi a emis o serie de recomandări, dintre care menționăm:

- ☞ asigurarea funcționării adecvate a Compartimentului Inspecția Apelor, asigurarea resurselor umane și tehnologice necesare funcționării laboratoarelor de calitate apei din cadrul ANAR și implicarea, alături de alte autorități publice centrale responsabile, în completarea cadrului legal ce reglementează finanțarea și realizarea sistemelor de colectare și epurare, în vederea conformării cu prevederile Directivei Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 privind epurarea apelor uzate urbane;
- ☞ prioritizarea la nivelul instituțiilor publice centrale și locale cu atribuții și responsabilități în implementarea prevederilor Directivei nr. 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane a aglomerărilor și lucrărilor necesare, respectiv planificarea surselor de finanțare și a lucrărilor necesare, a termenelor de realizare, pe baza unui acord/plan instituțional comun;
- ☞ analiza și identificarea măsurilor de stimulare a populației pentru conectarea la rețelele de canalizare și stațiile de epurare în vederea creșterii nivelului de conectare și asigurarea parametrilor pentru funcționarea infrastructurii de apă uzată;
- ☞ identificarea posibilităților de asigurare a finanțării proiectelor eligibile, completarea cerințelor pentru proiectele neeligibile, precum și realizarea de documentații și proiecte tehnice pentru aglomerările care nu au depus niciun proiect;
- ☞ măsura constituirii unei comisii de specialiști în domeniu, care să procedeze la reanalizarea rezultatelor și a modului de valorificare a acestora în cazul studiilor privind calitatea apei din cadrul programului „Colectarea, prelucrarea și crearea de mecanisme și instrumente de promovare a datelor și informațiilor necesare întocmirii rapoartelor către Comisia Europeană, Agenția Europeană de Mediu și Secretariatele Convențiilor internaționale din domeniul protecției mediului”;
- ☞ monitorizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a obligațiilor asumate prin convențiile de colaborare privind menținerea și operarea investițiilor realizate în cadrul proiectului „Controlul integrat al poluării cu nutrienți”.

Sinteza raportului este publicată pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, la secțiunea *Publicații, Rapoarte de audit încheiate în urma misiunilor efectuate din proprie inițiativă*.

Audit public extern

Secțiunea 1.1   Secțiunea 1.2   Secțiunea 1.3   **Secțiunea 1.4**   Secțiunea 1.5   Secțiunea 1.6   Secțiunea 1.7   Secțiunea 1.8   Secțiunea 1.9

Auditul de conformitate la autoritățile și instituțiile publice din administrația publică centrală

Verificarea respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat, administrate de ANAF

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ (ANAF)

Analiză privind evoluția încasărilor ANAF la Bugetul general consolidat. Gradul de realizare a programului de încasări

Veniturile colectate de ANAF în anul 2018:

În anul 2018, Agenția Națională de Administrare Fiscală a colectat la Bugetul general consolidat un volum total de venituri bugetare în valoare de 244.832,5 milioane lei, reprezentând 25,8% din PIB.

- milioane lei -

Denumire buget	Venituri realizate de ANAF			% pondere în PIB		
	2016	2017	2018	PIB 2016 762.342	PIB 2017 858.333	PIB 2018 949.600 ¹
TOTAL	199.458,28	212.546,50	244.832,50	26,16	24,76	25,78
Bugetul de stat	137.467,70²	140.783,40	151.358,50	18,03	16,40	15,94
- Impozit pe profit	15.394,67	14.691,30	15.617,90	2,02	1,71	1,64
- Impozit pe venit (inclusiv rest impozit pe salarii)	27.453,99	29.930,20	22.576,40	3,60	3,49	2,38
- TVA	51.675,11	53.543,70	59.609,00	6,78	6,24	6,28
- Accize (inclusiv taxa pe vicii)	26.854,89	25.167,30	27.084,50	3,52	2,93	2,85
- Taxe vamale	882,68	933,30	1.050,10	0,12	0,11	0,11
- Rest venituri (sume încasate în cont unic în curs de distribuire)	15.206,36	16.517,50	25.420,50	1,93	1,92	2,68
Bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate	22.699,30	23.790,20	30.834,90	2,98	2,77	3,25
Bugetul asigurărilor sociale de stat (inclusiv cont colector)	37.372,60	44.432,40	59.071,50	4,90	5,18	6,22
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.918,68	2.216,70	2.244,50	0,25	0,26	0,24
Venituri colectate de MFP, reprezentând venituri proprii ale MS (taxa pe vicii)		1.323,80	1.323,10		0,15	0,13

Veniturile la bugetul de stat nu cuprind sumele primite de la UE; veniturile la bugetul de asigurări sociale de stat nu cuprind subvențiile de la bugetul de stat și sumele primite de la UE

Tabel nr. 1 – Veniturile realizate de ANAF în perioada 2016-2018

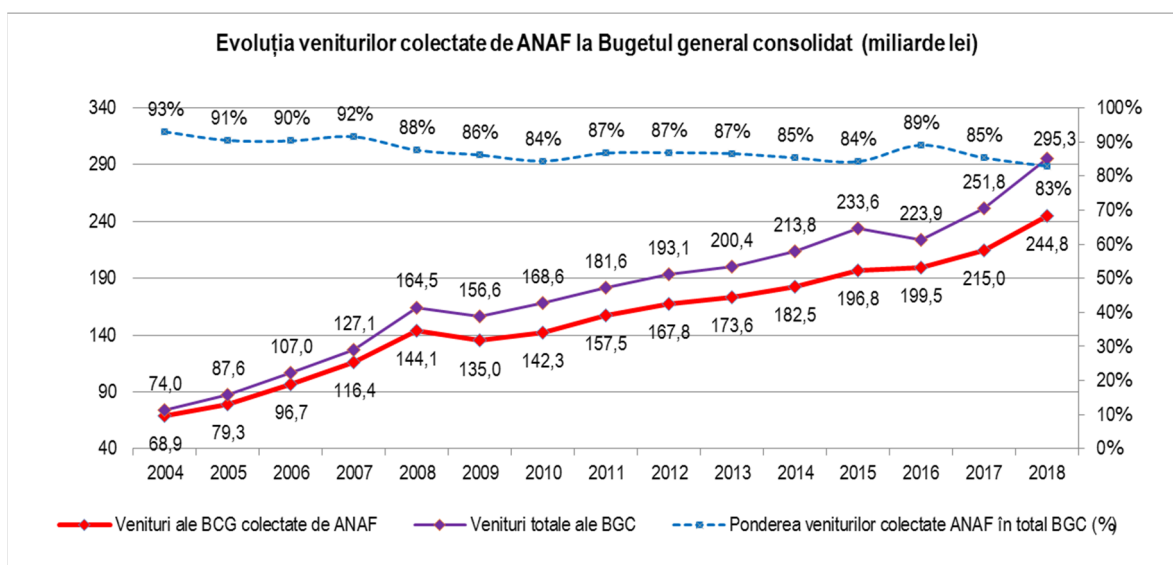
Din analiza comparativă a încasărilor ANAF din perioada 2016-2018 se observă că veniturile colectate de ANAF au înregistrat o evoluție ascendentă în valori nominale, însă ponderea acestor venituri în PIB nu a ținut pasul cu creșterea înregistrată de acesta. Astfel, în anul 2018, nivelul încasărilor, de 25,78%, este sub nivelul atins în anul 2016, de 26,16%.

Totuși, trebuie remarcat faptul că în anul 2018 s-a înregistrat o creștere semnificativă a veniturilor colectate de ANAF la Bugetul general consolidat, raportat la veniturile colectate în anul anterior. Astfel, creșterea veniturilor colectate în anul 2018 este de 15,19% față de anul 2017. Prin comparație, în anul 2017 s-a înregistrat o creștere de 6,56% a veniturilor colectate de ANAF, față de veniturile totale colectate în anul 2016.

¹ Estimată ANAF.

² Include taxa pe vicii.

Grafic nr. 1 – Veniturile colectate de ANAF în perioada 2004-2018

Încasările realizate de ANAF reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice. Situația detaliată privind categoriile de venituri fiscale colectate de ANAF la Bugetul general consolidat în perioada 2016-2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori	2016		2017		2018		2017/2016 %	2018/2017 %
	Venituri încasate	Pondere în total venituri %	Venituri încasate	Pondere în total venituri %	Venituri încasate	Pondere în total venituri %		
Bugetul de stat	137.467,70	68,92	140.783,40	66,24	151.358,50	61,82	102,41	107,51
- Impozit pe profit	15.394,67	7,72	14.691,30	6,91	15.617,90	6,38	95,43	106,31
- Impozit pe venit (inclusiv rest impozit pe salarii)	27.453,99	13,76	29.930,20	14,08	22.576,40	9,22	109,02	75,43
- TVA	51.675,11	25,91	53.543,70	25,19	59.609,00	24,35	103,62	111,33
- Accize (inclusiv taxa pe viciu)	26.854,89	13,46	25.167,30	11,84	27.084,50	11,06	93,72	107,62
- Taxe vamale	882,68	0,40	933,30	0,44	1.050,10	0,43	105,73	112,51
- Rest venituri (sume încasate în cont unic în curs de distribuire)	15.206,36	7,62	16.517,50	7,77	25.420,50	10,38	108,62	153,90
Bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate	22.699,30	11,38	23.790,20	11,19	30.834,90	12,59	104,81	129,61
Bugetul asigurărilor sociale de stat	37.371,79	18,74	44.432,40	20,90	59.071,50	24,13	118,89	132,95
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.918,68	0,96	2.216,70	1,04	2.244,50	0,92	115,53	101,25
Venituri colectate de MFP, reprezentând venituri proprii ale MS (taxa pe viciu)			1.323,80	0,62	1.323,10	0,54		99,95

Tabel nr. 2 – Situația detaliată privind categoriile de venituri fiscale colectate de ANAF la Bugetul general consolidat în perioada 2016-2018

În anul 2018, ponderea cea mai mare în veniturile colectate de ANAF, de 61,82%, o reprezintă veniturile bugetului de stat, care au fost în sumă de 151.358,50 milioane lei, înregistrându-se o creștere de 7,51% față de anul 2017. Contribuția cea mai importantă la formarea veniturilor bugetului de stat este reprezentată de TVA, cu o pondere de 24,35% în totalul veniturilor colectate de ANAF, urmată de accize (11,06%), impozitul pe venit (9,22%) și impozitul pe profit (6,38%).

În anul 2018 a fost extins sistemul de impozitare pe cifra de afaceri pentru toți contribuabilii cu cifra de afaceri de până în 1.000.000 euro anual, iar impozitul pe profit colectat s-a situat la un nivel superior celor înregistrate în anii 2017 și 2016, ceea ce denotă că această măsură a generat efecte pozitive în economia bugetară, în anul 2018 fiind colectată o sumă cu aproape un miliard de lei mai mare decât în anul 2017.

Se constată un nivel superior al colectării în cazul bugetelor asigurărilor sociale, determinat, în principal, de modificările prevederilor legii salarizării, inclusiv de creșterea salariului minim pe economie.

Totuși, se remarcă performanța mai redusă în colectarea impozitului pe venit, care a înregistrat o scădere de 24,57% față de anul 2017. Reducerea a fost determinată, în principal, de reducerea cotei de impozitare de la 16% la 10% în cazul impozitului pe veniturile obținute de salariați.

Contribuabilii înregistrați

Potrivit evidențelor ANAF, la 31.12.2018, în România era înregistrat un număr de 2.060.468 de contribuabili, în creștere cu 3,26% față de anul 2017, astfel:

- persoane fizice autorizate – 644.916 (în creștere de la 636.047, în anul 2017);
- persoane juridice – 1.415.552 (în creștere de la 1.359.208, în anul 2017).

Conform informațiilor conținute în vectorul fiscal, la data de 31 decembrie 2018 au fost înregistrate în evidențele ANAF următoarele categorii de plătitori de impozite și taxe - contribuabili activi:

- persoane -

Categoriile de plătitori conform vectorului fiscal	Total contribuabili activi		Pondere 2018/2017 %
	2017	2018	
Impozit pe profit	137.253	103.993	75,77
Impozit pe salarii și venituri asimilate salariilor – total, din care:	528.282	534.459	101,17
- persoane juridice	478.172	487.794	102,01
- activități independente	50.110	46.665	93,13
Contribuții sociale (pensii, sănătate, șomaj) – total, din care:	528.625	535.089	101,22
- persoane juridice	478.559	488.311	102,04
- activități independente	50.066	46.778	93,43
Taxa pe valoarea adăugată - total:	392.170	404.713	103,20
- persoane juridice	361.953	375.212	103,66
- activități independente	30.217	29.501	97,63
Accize	2.149	2.137	99,44
Impozit pe veniturile microîntreprinderilor	638.399	718.767	112,59
Impozit pe țițeiul și gazele naturale	10	9	90,00
Redevențe miniere	1.550	1.556	100,39
Redevențe petroliere	34	30	88,24

Tabel nr. 3 – Categoriile de plătitori conform vectorului fiscal

Se poate observa că numărul de contribuabili înregistrați ca plătitori de impozit pe profit s-a redus semnificativ față de anul anterior, determinat în cea mai mare parte de extinderea sistemului de impozitare pe cifra de afaceri pentru toți contribuabilii cu venituri de până în 1.000.000 euro anual.

Pe cale de consecință, crește semnificativ, cu 12,59%, numărul contribuabililor înregistrați ca plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor (contribuabili nou înființați și contribuabilii înregistrați în anul anterior ca plătitori de impozit pe profit).

De asemenea, se observă o ușoară creștere a contribuabililor înregistrați ca plătitori de impozit pe veniturile din salarii și, respectiv, ca plătitori de contribuții sociale.

O creștere de 3,2% se înregistrează și în cazul contribuabililor înregistrați în scopuri de TVA.

Gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare

În anul 2018, gradul de încasare a veniturilor la nivelul ANAF a fost de 99,93% raportat la programul de încasări. Astfel, veniturile totale încasate de ANAF au fost în sumă de 244.832,50 milioane lei, iar programul de încasări conform legilor bugetare rectificative a fost stabilit la 245.008 milioane lei.

- milioane lei -

BUGET	Programat	Realizat	Grad de realizare
TOTAL VENITURI ADMINISTRATE DE ANAF (I+II+III+IV+V)	245.008,00	244.832,50	99,93
I. Bugetul de stat	150.559,00	151.358,50	100,53
II. Bugetul Fondului Național Unic de Asigurări de Sănătate	30.996,20	30.834,90	99,48
III. Bugetul asigurărilor sociale de stat	59.431,10	59.071,50	99,39
IV. Bugetul asigurărilor pentru șomaj	2.295,80	2.244,50	97,77
V. Venituri colectate de MFP reprezentând venituri proprii ale MS (taxa pe viciu)	1.725,90	1.323,10	76,66

Tabel nr. 4 – Gradul de realizare a programului de încasări ANAF pentru anul 2018

Situația încasărilor realizate prin proceduri de executare silită în anul 2018

Pe parcursul anului 2018 a fost încasată din executare silită suma de 10.617,9 milioane lei, în scădere cu 26,08% față de anul 2017. S-au înregistrat scăderi ale încasărilor în cazul tuturor modalităților de executare silită, raportat la realizările anului anterior, cea mai mare (49,07%) înregistrându-se la valorificarea bunurilor imobile sechestrate, urmată de încasările din popriri pe venituri la terți, la care scăderea a fost de 43,04%.

- milioane lei -

Modalități de executare silită	Creanțe fiscale încasate în perioada 01.01-31.12.2017	Creanțe fiscale încasate în perioada 01.01-31.12.2018	Pondere 2018/2017 %
TOTAL	14.364,5	10.617,9	73,92
- încasări din plăți după comunicarea somației	9.981,1	6.826,6	68,40
- încasări prin popriri asupra disponibilităților din conturi bancare	3.798,7	3.458,5	91,04
- încasări prin popriri pe venituri (la tert)	520,7	296,6	56,96
- valorificări bunuri mobile sechestrate	10,4	8,9	85,58
- valorificări bunuri imobile sechestrate	53,6	27,3	50,93

Tabel nr. 5 – Situația executării silită în anul 2018 comparativ cu 2017

Analiza arieratelor bugetare la nivel național în perioada 2016-2018

Monitorizarea arieratelor de către Agenția Națională de Administrare Fiscală se realizează lunar, iar din punct de vedere al nivelului de recuperabilitate, arieratele sunt structurate în:

- *arierate recuperabile* – arierate pentru care s-au inițiat sau se pot iniția măsurile de executare silită și care pot fi colectate prin aplicarea prevederilor Codului de procedură fiscală;
- *arierate nerecuperabile* – arierate pentru care organele fiscale nu pot iniția sau continua măsuri de executare silită ca urmare a unor constrângeri legale, pentru care executarea silită este suspendată (suspendare dispusă de către instanța judecătorească; creanțe aflate în procedura procedurii insolvenței; creanțe pentru care s-a instituit administrarea specială etc.).

În perioada 2016-2018, *arieratele totale*, înregistrate atât de persoanele juridice, cât și de persoanele fizice, au înregistrat un trend crescător. Astfel, dacă în anul 2016 valoarea arieratelor totale era de 96.390,60 milioane lei, valoarea acestora a crescut cu 7,85% în anul 2018, la valoarea de 103.954,90 milioane lei.

- milioane lei -

Arierate totale – milioane lei	2016		2017		2018	
TOTAL ARIERATE (PJ+PF)	96.390,50	100%	100.243,48	100%	103.954,90	100%
Persoane juridice (PJ)	93.111,30	96,6%	96.876,18	96,6%	100.722,90	96,9%
- recuperabile	19.222,20	19,9%	14.516,70	14,5%	13.531,10	13,0%
- nerecuperabile	73.889,10	76,7%	82.359,50	82,2%	87.191,80	83,9%
Persoane fizice (PF)	3.279,20	3,4%	3.367,30	3,4%	3.232,00	3,1%
- recuperabile	2.868,00	3,0%	2.800,80	2,8%	2.668,00	2,6%
- nerecuperabile	411,2	0,4%	566,5	0,6%	564	0,5%

Tabel nr. 6 – Evoluția arieratelor totale în Bugetul general consolidat în perioada 2016-2018

După cum se poate observa în tabel, *arieratele persoanelor juridice* au un trend crescător, determinat de majorarea volumului arieratelor nerecuperabile față de anul anterior.

Arieratele recuperabile au scăzut de la 19.222,20 milioane lei în anul 2016, la 13.531,10 milioane lei în anul 2018, ceea ce denotă un efort susținut al organelor fiscale pentru colectarea acestei categorii de creanțe fiscale.

Pe de altă parte, volumul *arieratelor nerecuperabile* s-a majorat constant în anii 2017 și 2018 față de anul 2016, cu peste 13 miliarde lei în doi ani, fapt ce necesită o analiză aprofundată a cauzelor ce determină un astfel de parcurs negativ, atât în ceea ce privește comportamentul fiscal al contribuabililor aflați în această situație, cât și în ceea ce privește capacitatea și posibilitățile de acțiune ale ANAF.

În cazul *arieratelor persoanelor fizice*, în anul 2018 s-a reușit reducerea volumului acestora, în special prin reducerea volumului arieratelor recuperabile.

Pe regiuni, situația arieratelor nerecuperabile se prezintă astfel:

- milioane lei -

Arierate totale nerecuperabile (PJ+PF)	2016	2017	2018	2017/2016 (%)	2018/2016 (%)	2018/2017 (%)
Iași	8.068,10	9.020,90	9.536,80	111,81	118,20	105,72
Galați	9.029,80	9.006,70	9.509,30	99,74	105,31	105,58
Ploiești	8.296,00	8.890,50	9.293,00	107,17	112,02	104,53
Craiova	4.610,30	4.201,00	4.442,40	91,12	96,36	105,75
Timișoara	10.688,80	10.639,60	10.586,70	99,54	99,05	99,50
Cluj-Napoca	5.990,50	6.513,10	6.963,80	108,72	116,25	106,92
Brașov	6.284,30	6.686,60	7.953,90	106,40	126,57	118,95
București	18.117,30	20.904,20	20.484,60	115,38	113,07	97,99
DGAMC	3.215,20	7.063,50	8.985,50	219,69	279,47	127,21
Total arierate nerecuperabile	74.300,30	82.926,10	87.755,80	111,61	118,11	105,82

Tabel nr. 7 – Situația arieratelor totale nerecuperabile, pe regiuni

După cum se poate observa în tabelul nr. 7, volumul cel mai mare de arierate nerecuperabile se înregistrează în cazul DGRFP București, care a înregistrat o ușoară scădere față de anul precedent. Valori ridicate ale arieratelor nerecuperabile se înregistrează și în cazul DGRFP Timișoara, DGRFP Iași și DGRFP Galați.

Cea mai mare creștere a arieratelor nerecuperabile se înregistrează în cazul DGAMC, majorarea fiind de 27,21% față de anul 2017 și de 179,47% dacă o raportăm la anul 2016.

Arieratele totale recuperabile au înregistrat o tendință de scădere în majoritatea regiunilor, astfel încât la finele anului 2018 nivelul arieratelor recuperabile a fost inferior nivelului înregistrat în anul 2017.

- milioane lei -

Arierate totale recuperabile (PJ+PF)	2016	2017	2018	2017/2016 (%)	2018/2016 (%)	2018/2017 (%)
Iași	1.301,8	1.228,5	1.186,2	94,37	91,12	96,55
Galați	1.224,7	1.311,7	1.265,6	107,11	103,34	96,48
Ploiești	1.145,4	1.017,5	1.140,4	88,84	99,56	112,07
Craiova	802,6	789,6	812,8	98,38	101,26	102,93
Timișoara	1.156,4	1.045,1	1.171,5	90,37	101,31	112,10
Cluj-Napoca	1.858,6	1.658,5	1.612,0	89,23	86,73	97,20
Brașov	2.276,1	2.023,8	1.317,2	88,92	57,87	65,08
București	9.185,4	6.631,6	6.486,5	72,20	70,62	97,81
DGAMC	3.139,3	1.611,0	1.206,9	51,32	38,44	74,91
Total arierate recuperabile	22.090,2	17.317,5	16.199,1	78,39	73,33	93,54

Tabel nr. 8 – Situația arieratelor totale recuperabile, pe regiuni

Din analiza datelor conținute în tabelul nr. 8 se poate observa că reduceri importante ale volumelor arieratelor recuperabile s-au înregistrat în cazul DGAMC, DGRFP Brașov și DGRFP București.

Evoluția arieratelor totale, pe tipuri de bugete în perioada 2017-2018:

Din punct de vedere al clasificării după tipul de buget, se poate menționa faptul că s-au înregistrat creșteri ale arieratelor către toate bugetele, mai puțin în cazul bugetului asigurărilor pentru șomaj:

- milioane lei -

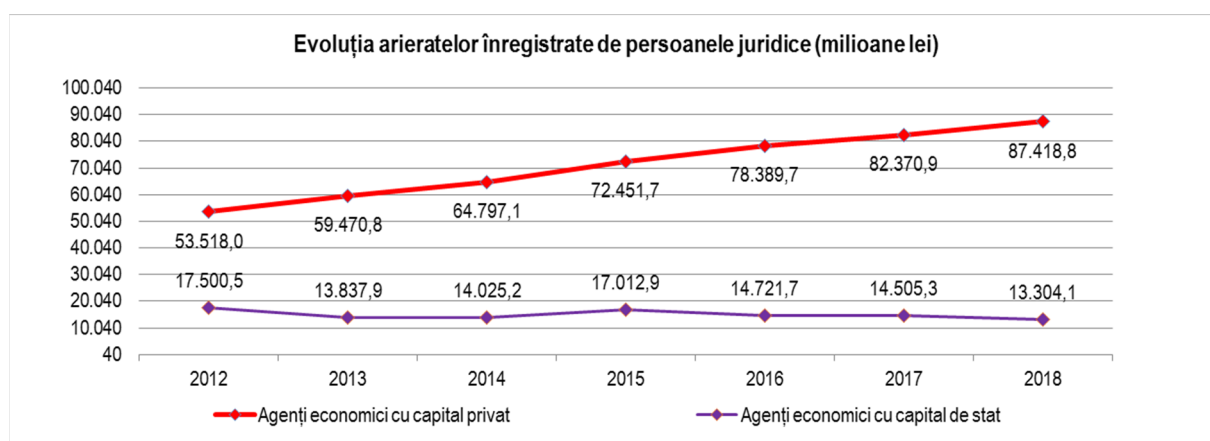
Total arierate	2016	2017	2018	2018/2016 (%)	2018/2017 (%)
Buget de stat	73.627,00	77.355,80	79.664,20	108,20	102,98
Bugetul asigurărilor sociale de stat	16.551,20	16.509,30	17.492,60	105,69	105,96
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	4.850,60	5.024,80	5.522,30	113,84	109,90
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.176,10	1.142,20	1.053,40	89,57	92,22
Bugetul instituțiilor publice (venituri proprii)	185,70	211,50	222,40	119,74	105,16
Buget general consolidat	96.390,50	100.243,5	103.954,90	107,85	103,70

Tabel nr. 9 – Evoluția arieratelor totale, pe tipuri de bugete în perioada 2017-2018

Evoluția arieratelor în funcție de forma capitalului social (privat sau de stat)

Arieratele totale ale persoanelor juridice (capital de stat și capital privat) au crescut de la 93.111,40 milioane lei, în anul 2016, la valoarea de 100.722,90 milioane lei, în anul 2018, cu 8,17% mai mult.

Grafic, evoluția arieratelor înregistrate de persoanele juridice în funcție de forma capitalului social se prezintă astfel:

Grafic nr. 2 – Evoluția arieratelor înregistrate de persoanele juridice în perioada 2012-2018

Se observă că în totalul arieratelor înregistrate în funcție de forma capitalului social, cele înregistrate de societățile cu capital privat sunt în creștere, în timp ce arieratele societăților cu capital de stat au un trend descrescător. Ponderea cea mai mare în totalul arieratelor o au societățile cu capital privat, pondere care în perioada 2012-2018 înregistrează creșteri de la un an la altul, determinată de creșterea volumului arieratelor nerecuperabile.

- milioane lei -

Tip arierat	Tip capital agent economic	2016	2017	2018
Arierate recuperabile	Capital privat	17.632,60	13.912,70	13.041,90
	Capital de stat	1.589,60	604,00	489,20
Arierate nerecuperabile	Capital privat	60.757,00	68.458,20	74.376,90
	Capital de stat	13.132,10	13.901,30	12.814,90
Total		93.111,40	96.876,20	100.722,90

Tabel nr. 10 – Evoluția arieratelor înregistrate de societăți în funcție de forma capitalului social

Arieratele înregistrate de operatorii economici cu capital majoritar de stat la data de 31.12.2018

Din datele extrase din baza de date de către Centrul Național pentru Informații Financiare (CNIF) cu privire la soldul obligațiilor fiscale restante la 31.12.2018 a rezultat faptul că la nivel național au fost identificate 1.777 de societăți cu capital majoritar de stat, din care 859 înregistrau obligații fiscale restante în sumă de 13.304 milioane lei, deținând o pondere de 13,2% în volumul total al arieratelor recuperabile și nerecuperabile de 100.722,9 milioane lei.

Din totalul arieratele înregistrate de acești operatori economici la 31.12.2018, în cuantum de 13.304 milioane lei, 96,32%, respectiv 12.814,8 milioane lei, erau arierate nerecuperabile și numai 3,68%, respectiv 489,2 milioane lei, erau arierate recuperabile, asupra cărora se poate acționa prin măsuri de executare silită.

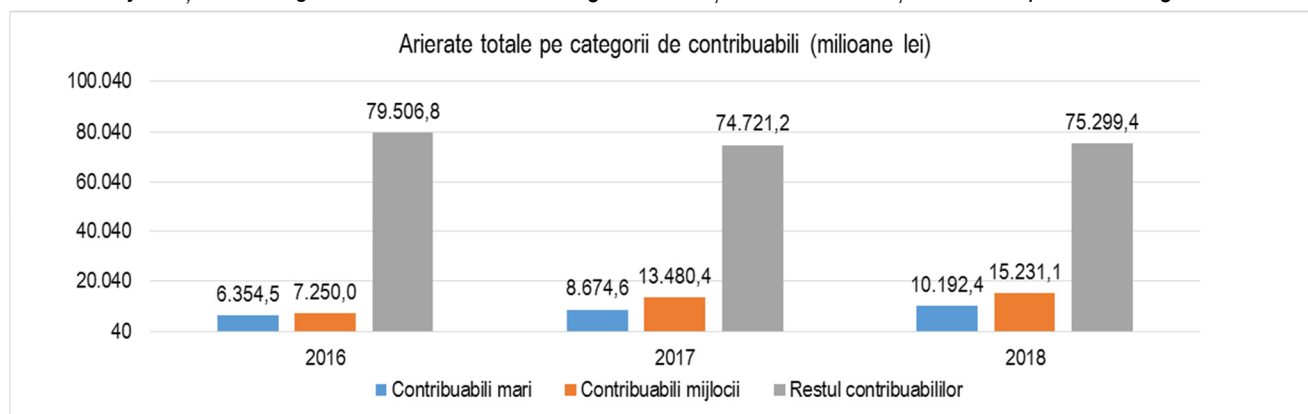
Din punct de vedere al stării de administrare a acestei categorii de contribuabili, situația se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Stare administrare contribuabili	Nr. contribuabili	Arierate totale	
		Sumă	Pondere
Total	859	13.304,08	100,00
- activi	556	2.420,32	18,19
- faliment	183	3.591,70	27,00
- reorganizare	28	490,43	3,69
- insolvență	32	6.763,54	50,84
- insolvăbili fără bunuri	4	0,87	0,01
- insolvăbil cu bunuri	3	2,81	0,02
- inactivi	41	21,42	0,16
- radiati	12	12,99	0,10

Tabel nr. 11 – Situația arieratelor în funcție de starea de administrare a contribuabililor

În perioada 2016-2018, arieratele totale ale persoanelor juridice pe categorii de contribuabili, respectiv contribuabili mari, contribuabili mijlocii și alte categorii de contribuabili au înregistrat o creștere cu 8,17%, așa cum este prezentat în graficul următor:

Grafic nr. 3 – Evoluția arieratelor totale pe categorii de contribuabili 2016-2018

Se poate observa că majoritatea arieratelor se înregistrează în cazul micilor contribuabili, care însă au rămas la un nivel apropiat de cel din anul 2017 și care chiar s-au diminuat cu 4,2 miliarde lei față de anul 2016. Însă, în cazul contribuabililor mijlocii și al marilor contribuabili, creșterile absolute sunt importante, de 8 miliarde lei și, respectiv, de 3,8 miliarde lei, față de anul 2016.

Este necesară o implicare mai accentuată a organelor fiscale în cazul contribuabililor mijlocii și al marilor contribuabili, cu atât mai mult cu cât numărul acestora este mult mai redus decât al restului contribuabililor.

Analiza indicatorilor de performanță privind activitatea ANAF din anul 2018

Pentru autoevaluarea activității, ANAF utilizează efectiv un număr de 36 de indicatori de performanță, care sunt calculați prin produsul informatic de gestiune a acestora, ce permite efectuarea unor analize în dinamică a realizării lor, a unor rapoarte/situații centralizatoare necesare analizei evoluției indicatorilor specifici.

Din analiza acestor indicatori se poate concluziona faptul că ANAF a reușit să atingă nivelurile planificate pentru unii dintre indicatori, însă pentru alții nu. Enumerăm câțiva indicatori care permit o evaluare obiectivă a performanței ANAF în colectarea creanțelor fiscale:

- *gradul de conformare voluntară la plata obligațiilor fiscale (valoric), inclusiv plăți parțiale*: comparând rezultatele obținute în anul 2018 cu cele realizate în anul 2017 rezultă o creștere a conformării voluntare la plată, în anul 2018, cu un punct procentual (de la 85,44% la 86,44%), însă rezultatul este sub cel planificat, de 91%;
- *gradul de depunere voluntară a declarațiilor fiscale*: este un indicator ce reflectă gradul de creștere a civismului declarativ. În anul 2018, pe total ANAF, gradul de depunere voluntară a declarațiilor fiscale a înregistrat un grad de realizare de 94,44%, sub nivelul planificat de, 95,5%. Comparând rezultatele obținute în anul 2018 cu cele realizate în anul 2017 rezultă o scădere a conformării voluntare la declarare, în anul 2018, cu 1,13 puncte procentuale (de la 95,57% la 94,44%);
- *rata sumelor eșalonate la plată în totalul sumelor aflate în executare silită*: din totalul arieratelor ce urmează a fi recuperate, pe total ANAF, în sumă de 16.199,06 milioane lei, doar 2.612,88 milioane lei au fost eșalonate la plată, rezultând un grad de realizare de 16,13%, față de 23%, nivel planificat pentru anul 2018;
- *gradul de soluționare în termen a deconturilor negative de TVA cu opțiune de rambursare*:
  - *numeric*: în anul 2018, media la nivel ANAF a gradului de soluționare în termen a deconturilor negative de TVA cu opțiune de rambursare (numeric) este de 40,22%, în scădere cu 25,48% față de anul 2017, când acest indicator a fost de 53,97%;
  - *valoric*: în anul 2018, pe total ANAF, gradul de soluționare în termen a deconturilor negative de TVA cu opțiune de rambursare (valoric) a înregistrat un grad de realizare de 33,43%, în scădere cu 13,34% față de anul 2017, când acest indicator a fost de 38,58%;
- *gradul de depunere electronică a declarațiilor fiscale*: media pe total ANAF este de 95,22%, în creștere cu 8,13% față de anul 2017, când acest indicator a fost de 88,06%;
- *rata de colectare a arieratelor*: valoarea încasărilor și stingerilor din arierate a fost în sumă de 51.717,69 milioane lei din totalul arieratelor constituite în sumă de 155.672,64 milioane lei. În anul 2018, pe total ANAF, rata de colectare a arieratelor, a înregistrat un grad de realizare de 33,22% față de nivelul planificat de 48%. Gradul de realizare este în scădere față de anul 2017, când indicatorul F10 a avut o valoare de 33,57%;
- *gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare (valori nete)*: în anul 2018, ANAF a colectat venituri bugetare nete în sumă totală de 234.169,64 milioane lei, ceea ce reprezintă un grad de realizare de 99,92% a programului de încasări;
- *costurile anuale ale ANAF ca pondere în veniturile colectate - lei cheltuiți la un milion lei venituri bugetare nete*: ANAF a cheltuit 10.276,05 lei pentru un milion lei venituri nete încasate;
- *creșterea numărului de rechizitorii și clasări cu recuperarea prejudiciului*: în anul 2018, numărul de rechizitorii și ordonanțe de clasare cu recuperarea prejudiciului au fost în număr de 303, față de nivelul planificat (țintă) de 270, în creștere cu 47 de rechizitorii/ordonanțe de clasare cu recuperarea prejudiciului înregistrat în anul 2017;
- *utilizarea sistemelor mobile pentru controlul vamal nedistructiv al mijloacelor de transport și containerelor (tip ROBOSCAN/MIS) cu radiații ionizante cu raze „Gamma”*: indicatorul asigură comensurarea numărului de controale efectuate cu sistemele mobile de control nedistructiv ROBOSCAN/MIS cu radiații ionizante cu raze Gamma, funcționale din totalul numărului de intrări în țară a mijloacelor destinate transportului de marfă. În anul 2018 nu a fost efectuat niciun control cu sistemele de control nedistructiv ROBOSCAN/MIS cu radiații ionizante cu raze Gamma. Aceste echipamente sunt defecte din august 2016 și nu a fost alocate fondurile necesare pentru mentenanță. Începând cu luna februarie 2018, echipamentele nu mai sunt autorizate pentru funcționare;
- *utilizarea în BVF-Grad I a instalațiilor radiologice pentru controlul vamal nedistructiv al bunurilor tip RAPISCAN, Vidisco FoxRaylle, Vidisco Blaze, Itemiser ș.a. (excepție Roboscane/MIS-uri)*: în anul 2018 au fost efectuate 20.116 controale cu instalațiile radiologice pentru controlul vamal nedistructiv în cazul mărfurilor, bunurilor, coletelor, autoturismelor, microbuzelor, autocarelor pentru birourile vamale de frontiera de grad I. Comparativ cu anul 2017, când au fost efectuate 212.716 astfel de controale, în anul 2018 au fost operate de 10 ori mai puține astfel de verificări.

Nivelul ridicat al evaziunii fiscale și al arieratelor nerecuperabile situează România pe ultimele locuri în clasamentul statelor membre ale Uniunii Europene în privința procentului veniturilor Bugetului general consolidat în PIB. Media statelor membre se situează la peste 40% din PIB, iar, în cazul țării noastre nivelul calculat pentru anul 2018 este de sub 30%.

Este necesar un efort continuu din partea ANAF pentru creșterea eficienței activității de administrare fiscală, prin modernizarea infrastructurii IT de către Ministerul Finanțelor Publice, dezvoltarea procedurilor de analiză de risc, utilizarea eficientă și în comun a tuturor bazelor de date cu informații fiscale deținute de ANAF și structurile subordonate sau la care acestea au acces în baza

schimbului de informații, modernizarea echipamentelor utilizate de organele vamale în birourile vamale și prin diseminarea bunelor practici la nivelul tuturor structurilor subordonate.

SINTEZA **aspectelor constatate la ANAF și la structurile teritoriale**

În anul 2019 a fost programat și efectuat, în baza unor tematici specifice, un număr de 110 misiuni de audit la Agenția Națională de Administrare Fiscală și la structurile subordonate acestea: Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili, direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, administrațiile județene ale finanțelor publice, administrațiile sectoarelor 1-6 ale finanțelor publice, administrațiile pentru contribuabili mijlocii, Direcția Generală a Vămirilor, direcțiile regionale vamale, birouri vamale de frontieră și de interior, Direcția Generală Antifraudă Fiscală, direcțiile regionale antifraudă fiscală, Administrația Contribuabili Nerezidenți.

Misiunile de audit au avut ca obiect modul în care organele fiscale centrale, respectiv structurile teritoriale subordonate ANAF, au respectat prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor Bugetului general consolidat, administrate de ANAF.

A. Din centralizarea și analizarea documentelor și situațiilor întocmite la nivelul structurilor din aparatul central al ANAF au rezultat următoarele:

Cu privire la evidența analitică pe plătitor s-a constatat faptul că nu au fost luate măsuri pentru a se efectua completările care se impuneau, începând cu data de 1.01.2018, la aplicațiile informatice DECIMP și SIACF precum și în Declarația 112 „Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate”, pentru a fi puse în concordanță cu OMFP nr. 1243/2018 privind completarea unor reglementări contabile, în sensul introducerii drept cod de impozit a „Contribuției de asigurări sociale” și a „Contribuției de asigurări sociale de sănătate”.

În ceea ce privește modul de calcul al accesoriilor pentru obligațiile fiscale principale stabilite suplimentar în cadrul inspecției fiscale la persoane juridice s-a constatat că nu există o procedură privind modul de întocmire a „Situației privind termenul scadent al obligațiilor fiscale principale stabilite suplimentar de inspecția fiscală” și nici în ceea ce privește prelucrarea acestora de către serviciile de gestiune declarații și calcularea obligațiilor fiscale accesorii de către serviciile de evidență analitică pe plătitori, pe diferite tipuri de obligații fiscale: TVA, accize, impozit pe profit etc. și a obligațiilor fiscale accesorii, reprezentând penalități de nedeclarare.

De asemenea, s-a constatat faptul că aplicațiile informatice (DECIMP și SIACF) care asigură preluarea și stingerea sumelor stabilite suplimentar prin Deciziile de impunere și Situațiile privind termenul scadent al obligațiilor fiscale sunt insuficient dezvoltate și nu conțin modificările aduse prin *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*.

A1. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală Juridică (DGJ)

Au fost constatate următoarele deficiențe:

- lipsa procedurilor/instrucțiunilor interne privind activitatea desfășurată la nivelul Direcției Generale Juridice: procedurile existente au fost anulate în anul 2016 și nu au fost aprobate altele noi. Prin urmare, începând cu anul 2016 și până în prezent, această structură a desfășurat activități neprocedurate;
- nu există un sistem informatic, baze de date și/sau programe informatice, care să cuprindă informațiile relevante rezultate din activitatea juridică desfășurată la nivelul întregului aparat al ANAF (atât central, cât și din teritoriu). Programul informatic SIDOC nu permite generarea unor rapoarte/situații cu privire la litigiile aflate în instrumentarea consilierilor juridici din cadrul Direcției Generale Juridice, nu cuprinde informații cu privire la termenul de judecată, în sensul că nu este menționat fiecare termen acordat într-o anumită cauză, în programul informatic fiind înregistrate doar citațiile comunicate de instanțele de judecată.
Prin faptul că la nivelul DGJ nu există o procedură privind utilizarea registrelor și condicilor și nici un sistem informatic de evidență a termenelor (evidența termenelor se ține de către consilierii juridici pe calculator sau agenda proprie), s-a constatat că nu se poate realiza un control intern eficient cu privire la exercitarea în termen a apărărilor, a căilor ordinare și extraordinare de atac în dosarele aflate pe rolul instanțelor;
- comunicarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești definitive în vederea punerii în aplicare de către structurile din cadrul ANAF. S-a constatat că, în unele cazuri, hotărârile judecătorești definitive au fost comunicate cu întârziere către structurile din cadrul ANAF responsabile cu valorificarea deciziilor judecătorești, având drept consecință depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 24 din *Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ*, cu modificările și completările ulterioare, în care se poate executa o hotărâre pronunțată în materia contenciosului administrativ;

**Direcția
Generală
Juridică**

- o întârzieri semnificative în întocmirea documentației de plată și a dosarului de instrumentare în vederea punerii în executare a titlurilor executorii. S-a constatat că, în unele cazuri, procedura pentru punerea în executare a titlurilor executorii a fost demarată cu întârzieri mari, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în sarcina ANAF.

**Direcția
Generală de
Soluționare a
Contestațiilor**

A2. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (DGSC)

Au fost constatate următoarele deficiențe:

- o nerespectarea, în unele cazuri, a termenului legal de 45 de zile prevăzut de *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, art. 276 pentru soluționarea contestațiilor;
- o în unele cazuri, soluționarea contestațiilor a înregistrat termene mai mari de șase luni de la data depunerii contestației, fapt care a condus la trecerea direct la faza judecătorească (de către instanța de contencios administrativ, la cererea contribuabilului), fără a mai fi parcursă această primă etapă (administrativă) pentru care DGSC are atribuții legale;
- o neactualizarea procedurii de emitere a deciziilor de soluționare a contestațiilor de către DGSC, aceasta nemaifiind revizuită/completată din anul 2011.

**Direcția
Generală
Antifraudă
Fiscală**

A3. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală Antifraudă Fiscală

- o referitor la programul privind activitatea de control aferentă anului 2018 s-a constatat durata exagerat de mare a unor acțiuni de control, precum și nefinalizarea unor acțiuni de control incluse în Planul de control încă din anul 2014;
- o în ceea ce privește procedurile și instrumentele utilizate pentru determinarea riscului fiscal s-a constatat faptul că nu au fost utilizate/nu există proceduri formalizate cu privire la:
  - analiza de risc în vederea identificării/selectării contribuabililor cu risc fiscal ridicat și identificarea de noi domenii, identificarea activităților cu risc fiscal;
  - constituirea și utilizarea unei baze de date în care să fie evidențiați comercianții cu activitate în mediul online în vederea selectării comercianților cu risc fiscal mare;
- o referitor la modul de întocmire a actelor de control:
  - au fost identificate situații de neaplicare a sancțiunii complementare, constând în suspendarea activității operatorului economic la unitatea de vânzare a bunurilor sau de prestare a serviciilor pentru 30 de zile, în cazurile în care inspectorii antifraudă au constatat nerespectarea de către agenții economici a prevederilor *OUG nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale*;
  - în unele acte de control se menționează că s-au întocmit procese-verbale de ridicare de înscrisuri, dar, de fapt acestea nu au fost întocmite și nici nu s-au ridicat înscrisuri;
  - în unele cazuri, declararea în inactivitate fiscală s-a făcut cu întârziere;
  - nu în toate cazurile sunt precizate în mod punctual obiectivele controlului;
  - s-a constatat că, în anul 2018, 1.006 acțiuni de control au fost finalizate într-o perioadă mai mare de 100 de zile;
  - au existat situații în care:
    - în procesele-verbale întocmite de inspectorii antifraudă fiscală au fost menționate acte normative care nu pot fi imputate societăților comerciale;
    - procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor au conținut erori materiale sau faptele sancționate au fost descrise insuficient, ceea ce a condus la anularea acestora;
    - sancțiunea aplicată nu a fost proporțională cu gradul de pericol social al fetei săvârșite;
    - prin procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor au fost aplicate sancțiuni contravenționale pentru fapte prescrise la data respectivă;
    - nu au fost motivate deciziile de instituire a măsurilor asiguratorii, respectiv pericolul ca debitorul să se sustragă de la urmărire, să-și ascundă, eventual să-și risipească patrimoniul;
    - măsurile asiguratorii dispuse nu au fost stabilite în limita a 150% din valoarea creanței estimate;
  - au existat situații de neefectuare în timp real a acțiunilor de control la societăți cu risc fiscal ridicat, fapt ce a condus la următoarele situații:

- încheierea de procese-verbale de control în lipsa reprezentanților legali ai societăților comerciale devenite între timp „firme fantomă”;
  - instituirea de măsuri asiguratorii pentru debite estimate, de cele mai multe ori, în urma consultării bazelor de date și a informațiilor din aplicațiile informatice ale ANAF, după ce activele societăților comerciale au fost înstrăinate;
  - finalizarea acțiunilor de control și instituirea de măsuri asiguratorii cu puțin timp înainte de intrarea societăților comerciale în insolvență, nemaifiind posibilă individualizarea creanței prin efectuarea de inspecții fiscale în vederea înscrierii la masa credală, instanțele judecătorești desființând măsurile asiguratorii;
  - întocmirea de sesizări penale după ce unii reprezentanți legali ai societăților comerciale auditate – cetățeni străini, părăsiseră deja teritoriul României;
- referitor la modul de gestionare și utilizare a sigiliilor și a carnetelor de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor s-a constatat că nu s-a efectuat inventarierea formularelor cu regim special și a sigiliilor aflate în folosința DGAF la 31.12.2017 și nici la 31.12.2018;
  - privitor la consemne și măsuri asiguratorii s-a constatat instituirea de măsuri asiguratorii ulterior instituirii consemnului, cu întârzieri cuprinse între 5 și 131 de zile, existând astfel riscul ca în această perioadă contribuabilul să se sustragă de la colectare, să își ascundă ori să își risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea. Acest lucru poate avea un impact negativ asupra eficienței acțiunilor întreprinse ulterior de către ANAF pentru recuperarea sumelor datorate de societățile pentru care au fost instituite măsuri asiguratorii;
  - în ceea ce privește respectarea prevederilor *OG nr. 14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate și care, potrivit legii, au trecut în proprietatea privată a statului* la organele de valorificare:
    - nu au fost respectate termenele de predare a bunurilor trecute în proprietatea privată a statului la organele de valorificare;
    - nu a fost efectuată inventarierea bunurilor intrate în proprietatea privată a statului și deținute de DRAF și a celor lăsate în custodie la contravenienți sau la terți;
    - nu a fost organizată și condusă evidența tehnico-operativă a mărfurilor confiscate, aflate în stoc la sediile DRAF și la sediul DGAF;
  - referitor la modul de soluționare a sesizărilor și reclamațiilor în conformitate cu prevederile *OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor* s-a constatat netransmiterea către petiționari a soluțiilor rezultate din verificări, contrar prevederilor art. 13 din *OG nr. 27/2002*;
  - referitor la întocmirea actelor de sesizare penală s-au constatat unele situații în care actele de sesizare penală au fost întocmite fără ca la fundamentarea acestora să se țină cont de toate prevederile legale din domeniu.

**Direcția
Generală a
Vămilelor**

A4. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală a Vămilelor

- *activitatea de supraveghere fiscală în domeniul accizelor armonizate:*
  - colaborarea/comunicarea deficitară între DGV și Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (DGAMC), situație determinată de faptul că DGAMC, în calitate de autoritate fiscală teritorială pentru operatorii economici autorizați, mari contribuabili, nu a respectat obligația fiscală de a comunica DGV, în calitate de autoritate vamală teritorială, până pe data de 15 inclusiv a lunii următoare celei de raportare, situația privind operatorii economici cu produse supuse accizelor armonizate, care înregistrează întârzieri la plata accizelor cu mai mult de 15 zile de la termenul legal de plată;
  - din verificarea funcționalității componente naționale a serviciului EMCS-RO (rapoarte EMCS-RO Stocuri) s-au constatat diferențe cantitative în cazul formularelor declarative în aplicația EMCS-RO Stocuri, al căror model este prevăzut de Codul fiscal, sistemul național EMCS evidențind diferențe pentru 7.429 de poziții la care stocurile calculate, conform mișcărilor efectuate, diferă față de cele raportate de operatorii economici;
- *activitățile de reglementări vamale și control vamal ulterior și investigații vamale:*
  - s-au constatat cazuri de declarații vamale simplificate care au fost aprobate de autoritățile vamale competente prin acceptarea acestora, deși nu conțineau toate datele și informațiile aferente documentelor lipsă;

- în cazul unor declarații vamale în procedură simplificată s-a constatat nerespectarea termenului de prezentare a documentelor lipsă pentru acceptarea declarației suplimentare și stabilirea definitivă a valorii în vamă, în conformitate cu prevederile art. 146-147 din Regulamentul delegat al Comisiei (UE) nr. 2015/2446;
- la nivelul autorității vamale centrale nu există un program informatic privind situația operatorilor beneficiari ai certificatelor de amânare de la plata în vamă a TVA, care ar trebui să cuprindă informații cu privire la: cererile depuse în vederea obținerii certificatului, situația verificărilor efectuate privind aprobarea sau respingerea cererii, certificatele aprobate, monitorizarea operatorilor și controlul ulterior acordării certificatului, în conformitate cu prevederile art. 5 din *OMFP nr. 4121/2015 pentru aprobarea Normelor privind procedura de acordare a certificatului de amânare de la plata în vamă a taxei pe valoarea adăugată și de eliberare a garanției pentru importurile de bunuri*;
- în cazul operatorilor economici înregistrați în scopuri vamale, persoane impozabile înregistrate în scopuri de TVA, în conformitate cu prevederile art. 316 din *Codul fiscal* și care beneficiază de certificat de amânare de la plata TVA în vamă potrivit prevederilor art. 326 alin. (4) din *Codul fiscal*, nu s-a urmărit dacă aceștia înregistrează sau nu debite vamale pe durata beneficiului certificatului de amânare de la plata TVA în vamă;
- deficiențe privind cunoașterea de către organele fiscale a situației livrărilor intracomunitare de bunuri ulterioare importului dintr-un teritoriu terț sau o țară terță, pentru care este necesară colaborarea între organele vamale și Direcția de Informații Fiscale din ANAF, pentru confirmarea livrării în sistemul informatic VIES. În cazul în care se impune perceperea de TVA pentru o livrare intracomunitară neconfirmată în VIES de administrația fiscală din statul membru de destinație, autoritatea vamală competentă trebuie să procedeze la emiterea deciziei de regularizare a situației.

**Direcția
Generală
Control
Venituri
Persoane
Fizice**

A5. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice

- o respectarea prevederilor *OPANAF nr. 1566/2017* și a *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*:
  - inexistența unei aplicații informatice în vederea realizării analizei de risc pentru stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile pentru un grup de persoane fizice; inexistența unei proceduri de analiză de risc pentru stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile pentru un grup de persoane fizice;
  - la nivelul acestei structuri nu au fost identificate noi criterii de risc și nici nu au fost identificate alte surse de date despre contribuabili persoane fizice;
  - nu există o bază de date centralizată și nici nu a fost dezvoltată o aplicație informatică specifică activității, care să ofere informații în timp real;
  - nu au fost elaborate ghiduri și publicații particularizate pentru segmentul persoanelor fizice cu averi mari.
- o respectarea prevederilor *Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, referitoare la efectuarea verificărilor fiscale și la durata verificării fiscale:
  - depășirea în unele cazuri a duratei verificării situației fiscale personale, fapt ce a condus la anularea a două decizii de impunere, cu impact negativ în eficiența activității instituției prin necolectarea la bugetul statului a unor venituri;
  - au existat situații când fundamentarea insuficientă a constatărilor înscrise în actele de control a condus la desființarea totală sau parțială a deciziilor de impunere emise de această structură, cu refacerea ulterioară a verificării situației fiscale.
- o modul de soluționare a sesizărilor și reclamațiilor în conformitate cu prevederile *OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor* – s-a constatat netransmiterea soluțiilor rezultate din verificări petiționarilor, contrar prevederilor art. 13 din *OG nr. 27/2002*;
- o întocmirea actelor de sesizare penală – s-au constatat unele situații în care sesizările penale au fost întocmite fără să se țină cont la fundamentarea acestora de toate prevederile legale din domeniu, fapt ce a condus la clasarea acestora.

**Direcția
Generală
Coordonare
Inspecție
Fiscală**

A6. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Direcția Generală Coordonare Inspecție Fiscală

- o neurmărirea respectării termenului legal de punere în aplicare a deciziilor de desființare cu soluție de desființare și refacerea acțiunilor de control, pentru toate situațiile de refacere a controalelor, decizia de

- soluționare a contestațiilor fiind obligatorie pentru organul fiscal emitent al actelor administrative fiscale contestate;
- referitor la respectarea prevederilor *OPANAF nr. 1566/2017* și a *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice* s-au constatat următoarele:
    - la nivelul acestei structuri nu este posibilă accesarea, prin intermediul aplicațiilor informatice deținute de ANAF, a unei liste a contribuabililor cu risc fiscal ridicat la nivel regional sau național, pentru a coordona și monitoriza selecția pentru inspecție fiscală a cazurilor relevante;
    - monitorizarea insuficientă a modului în care au fost respectate, de către structurile de inspecție fiscală aflate în coordonarea DGCIF, procedurile privind efectuarea analizei de risc și selectare a contribuabililor în programul de activitate, pe baza analizei de risc;
    - inexistența la nivelul entității a unei proceduri de identificare de noi arii de risc fiscal și a unei proceduri de monitorizare a structurilor de inspecție fiscală privind implementarea analizelor de risc fiscal;
    - nu au fost formulate solicitări de propuneri de modificare și completare a analizei de risc fiscal și nici solicitări privind formularea de propuneri de domenii cu risc fiscal ridicat către toate structurile de inspecție fiscală.
  - referitor la îndeplinirea atribuției de elaborare/actualizare a cadrului de reglementare internă și coordonare metodologică în vederea realizării obiectului său de activitate au rezultat următoarele aspecte:
    - cadrul metodologic și procedural aferent desfășurării activității în domeniul prețurilor de transfer și al soluțiilor fiscale anticipate (SFIA) nu are un caracter formalizat, în sensul că procedurile nu au fost actualizate corespunzător modificărilor legislative apărute ulterior;
    - cadrul metodologic și procedural aferent desfășurării activității de soluționare a cazurilor de dublă impunere, respectiv privind derularea procedurii amiabile, nu este asigurat, în sensul că nu au fost elaborate proceduri specifice la nivel național sau proceduri interne privind soluționarea acestora;
    - procedurile de lucru în baza cărora și-a desfășurat activitatea Direcția prețuri de transfer și soluții fiscale, pe parcursul anului 2018, nu acoperă în totalitate activitățile derulate.
  - referitor la îndeplinirea atribuției de asigurare a îndrumării și coordonării metodologice a activității ce vizează emiterea acordurilor de preț în avans și evitarea dublei impuneri, precum și emiterea soluțiilor fiscale individuale anticipate, s-a constatat că această atribuție a fost realizată doar prin efectuarea de cursuri de perfecționare;
  - referitor la efectuarea analizei de preț în domeniul prețurilor de transfer, pe baza dispozițiilor date de conducerea direcției sau de vicepreședintele coordonator al activității de inspecție fiscală, s-a constatat că la nivelul anului 2018 nu au fost efectuate analize de risc la nivelul Direcției;
  - referitor la activitatea de emiteri de acorduri de preț în avans și de soluții fiscale anticipate, derularea procedurii amiabile, s-a constatat:
    - lipsa unei evidențe centralizate privind înregistrarea cronologică a tuturor cererilor pentru emiterea APA/SFIA/MAP înregistrate de la începutul programului până la 31.12.2018, care să furnizeze informații în timp real asupra întregului proces de emiteri, a stadiului de prezentare în care se află cererea/procedura amiabilă;
    - întâzieri față de termenele legale prevăzute pentru emiterea APA/SFIA/MAP.

Administrația Fiscală pentru Contribuabili Nerezidenți din cadrul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București

A7. Principalele constatări rezultate în urma acțiunii de control la Administrația Fiscală pentru Contribuabili Nerezidenți din cadrul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București

- referitor la realitatea și exactitatea datelor cuprinse în balanța de verificare încheiată la data de 31.12.2018 – pentru reprezentanțe străine, companii aeriene, misiuni diplomatice s-a constatat că au fost înscrise conturi de venituri reprezentând încasări/plăți care nu au fost generate de operațiuni economice specifice activității Administrației de Nerezidenți, pentru care nu există documente justificative și pentru care nu există înregistrări în jurnale, fișe și în alte documente contabile, după caz;
- referitor la Procedura de transfer a sumelor recuperate de autoritățile competente din alte state, reprezentând creanțe stabilite în România, aprobată prin Ordinul nr. 351/2016 *privind Procedura de transfer al sumelor recuperate în cadrul asistenței reciproce la recuperare și pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare*, cu privire la M1SS (Mini One Stop Shop):
  - nu a fost clarificată forma documentațiilor de aprobare/respingere pe care le transmite organul fiscal persoanei impozabile înregistrate în schema M1SS (România – stat membru de înregistrare) în cele patru cazuri de excludere voluntară prezentate în Ordinul la Anexa/Capitolul II/ Secțiunea a 2-a/ lit. B/pct. 27-30;

- nu s-au stabilit modalitățile efective de scoatere din evidență, în contextul în care excluderea voluntară poate apărea în anumite cazuri în care România este stat membru de identificare;
  - nu a fost clarificată forma documentațiilor de excludere din schema specială, respectiv a Deciziei de excludere din oficiu de la regimul special și nici modalitatea efectivă de scoatere din Evidența națională privind persoanele impozabile care utilizează regimurile speciale prezentate la art. 314 și art. 315 din Codul fiscal, în situația în care România este stat membru de identificare;
  - direcțiile de specialitate din cadrul ANAF nu au aprobat/publicat, conform Codului fiscal, o procedură aplicabilă la nivelul Serviciului M1SS.
- o referitor la activitatea desfășurată la nivelul Serviciului analiză documentară contribuabili neînregistrați în scopuri de TVA se constată creșterea cu aproximativ 40% a stocului de cereri rămase de soluționat la finele fiecărui an;
  - o referitor la cheltuielile judiciare stabilite de instanțele de judecată prin emiterea de hotărâri judecătorești definitive în procesele penale:
    - s-a constatat neinițierea procedurii de executare silită a sumelor reprezentând cheltuieli judiciare stabilite în sarcina persoanelor fizice și juridice nerezidente. AFCN s-a aflat în imposibilitatea de a verifica înainte de a iniția procedura de executare silită, dacă aceste debite au fost achitate voluntar;
    - creanțele bugetare reprezentând amenzi și cheltuieli judiciare nu sunt gestionate prin programe informatice puse la dispoziție de ANAF. Evidența amenzilor și a cheltuielilor judiciare este întocmită la nivelul Compartimentului registru contribuabili și executare silită în fișiere Excel realizate/perfecționate manual, în funcție de necesitate.

Recomandări

Recomandări formulate pentru remedierea deficiențelor constatate:

Aspectele deficitare relevate în urma celor 110 misiuni de audit la diverse structuri teritoriale sau centrale ale ANAF au ca efect imediat scăderea performanței acestei entități și sunt în măsură să afecteze volumul de venituri colectate la Bugetul general consolidat.

Pentru remedierea acestor deficiențe constatate de Curtea de Conturi, considerăm că este necesară dispunerea de către conducerea ANAF a unor măsuri operative pe următoarele direcții principale de acțiune:

- ☞ îmbunătățirea și actualizarea legislației cu respectarea principiilor de coerență, stabilitate și predictibilitate, care stau la baza activității ANAF;
- ☞ efectuarea tuturor demersurilor necesare pentru modernizarea/inlocuirea sistemului informatic utilizat de ANAF pentru evidența și gestionarea eficientă a creanțelor fiscale cuvenite Bugetului general consolidat. Este necesară realizarea unui sistem informatic integrat, care să permită furnizarea în timp real a rapoartelor și informațiilor necesare managementului ANAF pentru luarea deciziilor operative;
- ☞ solicitarea și asigurarea resurselor financiare pentru implementarea unor instrumente de lucru performante și informatizarea ANAF (tehnică de calcul performantă, aplicații informatice etc.), astfel încât să fie posibile gestionarea, valorificarea și interpretarea în timp real a informațiilor fiscale gestionate de ANAF și autoritatea vamală sau la care au acces în baza schimbului de informații;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern managerial, care trebuie să asigure prevenirea, identificarea și corectarea operativă a disfuncționalităților;
- ☞ efectuarea unei analize interne asupra activității structurilor și serviciilor implicate în administrarea fiscală și realocarea resurselor umane pentru creșterea eficienței acestora;
- ☞ derularea unor programe de informare și educare a populației asupra importanței economice și sociale a respectării de către toți contribuabilii a obligațiilor fiscale de conformare voluntară la declarare și plată a impozitelor;
- ☞ dezvoltarea structurilor implicate în gestionarea informațiilor fiscale, interpretarea acestora și analiza de risc, colaborarea intensă cu structurile similare existente în alte state membre;
- ☞ identificarea și implementarea modalităților concrete prin care să fie realizat schimbul de informații fiscale între organele fiscale, în special între organele vamale și celelalte structuri din cadrul ANAF, în vederea administrării eficiente a creanțelor fiscale;
- ☞ identificarea și accesarea unor noi surse de informații, cu relevanță în stabilirea riscului fiscal asociat contribuabililor, dezvoltarea schimbului de informații cu alte autorități fiscale sau instituții bancare și nebancale din Uniunea Europeană și din statele terțe;

- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind activitățile prealabile desfășurării controlului antifraudă;
- ☞ monitorizarea și controlul comerțului online, întrucât acest domeniu a cunoscut o dezvoltare accentuată în ultimii ani, iar în perioada următoare este previzionată o creștere exponențială a acestui domeniu:
  - analiza de risc care să utilizeze criteriile de risc în vederea identificării/selectării comercianților cu risc fiscal ridicat și care să fie utilizată pentru stabilirea nivelului de risc fiscal al acestora, comerțul electronic fiind un domeniu cu potențial ridicat de evaziune fiscală, fraudă fiscală și vamală;
  - dezvoltarea unor instrumente de lucru specifice – baze de date, prin care să poată fi identificate, monitorizate, centralizate și investigate operațiunile din mediul online;
  - intensificarea acțiunilor pentru identificarea persoanelor fizice și/sau juridice care comercializează bunuri și servicii în spațiul online, monitorizarea și verificarea acestora în scopul fiscalizării veniturilor din aceste activități.
- ☞ luarea măsurilor în vederea respectării în totalitate a prevederilor *OG nr. 14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului*, precum și a celorlalte acte normative care reglementează acest domeniu;
- ☞ finalizarea și implementarea măsurilor luate la nivelul entității în vederea respectării prevederilor *Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, referitoare la calcularea dobânzilor, penalităților de întârziere și a penalităților de nedeclarare pentru obligațiile fiscale principale stabilite suplimentar de inspecția fiscală și ale *OMFP nr. 3709/2015 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului „Decizie de impunere privind obligațiile fiscale principale aferente diferențelor bazelor de impozitare stabilite în cadrul inspecției fiscale la persoane juridice”*;
- ☞ efectuarea modificărilor/completărilor clasificăției bugetare și actualizarea nomenclatorului de impozite, taxe și contribuții sociale existent în aplicațiile informatice DECIMP și SACF;
- ☞ creșterea numărului de inspecții fiscale efectuate în baza analizei de risc;
- ☞ în cazul activității de inspecție fiscală se impune:
  - modificarea cadrului legislativ pentru mărirea la 120 de zile a termenelor de efectuare a inspecțiilor la marii contribuabili și contribuabilii mijlocii aflați în situații de insolvență, iar în cazul celorlalte categorii de contribuabili, la 90 de zile;
  - depunerea unei declarații informative cu privire la tranzacțiile cu părți afiliate, în funcție de volumul acestor tranzacții;
  - creșterea numărului de licențe de control electronic;
  - realizarea unor îmbunătățiri/modernizări ale rapoartelor generate/obținute din aplicația informatică, astfel încât acesta să permită:
    - formalizarea unui raport centralizat din aplicația informatică Phoenix, care să includă motivul de fapt și temeiul de drept pentru actele încheiate;
    - notele explicative la bilanț să fie incluse în aplicația informatică, completându-se PDF-ul inteligent cu acestea;
    - crearea unor alerte care să faciliteze urmărirea cât mai atentă a termenelor de executare/suspendare a inspecțiilor fiscale.
- ☞ elaborarea de către Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice a unei proceduri de analiză de risc pentru stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile pentru un grup de persoane fizice, în conformitate cu prevederile art. 138 alin. (2) din *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*;
- ☞ elaborarea, aprobarea și actualizarea procedurilor operaționale în conformitate cu cerințele generale ale standardului de control intern managerial nr. 9 – Proceduri, potrivit prevederilor *Ordinului SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, la nivelul Direcției Control Prețuri de Transfer;
- ☞ realizarea la nivelul Direcției Control Prețuri de Transfer a unei evidențe centralizate privind înregistrarea cronologică a tuturor cererilor pentru emiterea APA/SFIA/MAP, înregistrate de la începutul programului până la zi, care să furnizeze informații în timp real asupra întregului proces de emitere, a stadiului de prezentare în care se află cererea/procesul;
- ☞ pregătirea profesională a personalului implicat în analiza și controlul prețurilor de transfer pentru a crește numărul și eficiența misiunilor de inspecție fiscală în acest domeniu;

- ☞ asigurarea resurselor necesare pentru identificarea și combaterea evaziunii fiscale, cu accent asupra domeniilor cu risc ridicat de fraudă, și identificarea noilor tendințe în fraudă transfrontalieră;
- ☞ verificarea respectării de către organele de control ale ANAF a tematicilor/metodologiilor de control pentru toate domeniile de activitate;
- ☞ efectuarea demersurilor necesare pentru modificarea procedurilor de soluționare a cererilor de rambursare a TVA, astfel încât soluționarea cu control anticipat a acestor cereri să fie efectuată doar în cazul contribuabililor cu risc fiscal ridicat, întrucât analiza rezultatelor controalelor efectuate de Activitatea de inspecție fiscală în anul 2018 și în anii anteriori a evidențiat faptul că peste 90% dintre acțiunile de control efectuate pentru soluționarea cu control anticipat a cererilor de rambursare a TVA s-au finalizat fără ajustări ale bazei impozabile sau cu ajustări nesemnificative;
- ☞ analizarea la nivelul conducerii ANAF a volumului activităților derulate la nivelul Administrației Fiscale pentru Contribuabili Nerezidenți raportat la numărul de personal și luarea tuturor măsurilor prin care să se asigure că activitatea desfășurată la nivelul acestei structuri se realizează în condiții de eficiență și eficacitate;
- ☞ determinarea la nivelul Direcției Generale Proceduri pentru Administrarea Veniturilor din ANAF a motivelor pentru care nici până în prezent nu s-au soluționat inadvertențele din cuprinsul *OMFP nr. 2809/2016 pentru aprobarea Procedurii de soluționare a cererilor de rambursare a taxei pe valoarea adăugată formulate de către persoanele impozabile nestabilite în România, stabilite în alt stat membru al Uniunii Europene*, sesizate de Serviciul de analiză documentară;
- ☞ analizarea riscurilor fiscale asociate aspectelor constatate de Curtea de Conturi la structurile teritoriale ale ANAF și luarea măsurilor operative de eliminare a cauzelor pentru întreg aparatul fiscal;
- ☞ analizarea și revizuirea procedurilor de lucru aplicabile în activitatea de colectare a creanțelor fiscale, în special în ceea ce privește activitatea de executare silită;
- ☞ monitorizarea permanentă și centralizată a aplicării rapide și simultane a tuturor procedurilor prevăzute de Codul de procedură fiscală în activitatea de executare silită;
- ☞ implementarea unor modalități rapide de identificare a bunurilor mobile și imobile ale contribuabililor ce înregistrează datorii la buget;
- ☞ identificarea și dezvoltarea unor măsuri concrete pentru contracararea intrării în insolvență a unor contribuabili, efectuată cu scopul de a se sustrage de la plata datoriilor față de bugetul statului;
- ☞ măsuri concrete pentru reducerea termenului de valorificare a bunurilor intrate în proprietatea privată a statului;
- ☞ alocarea resurselor necesare pentru evaluarea bunurilor mobile și imobile sechestrate, pentru derularea rapidă a procedurilor de valorificare a acestora;
- ☞ monitorizarea atentă a transferului dosarelor fiscale între unitățile fiscale teritoriale, pentru eliminarea riscului tergiversării transferului acestor dosare, cu efecte directe asupra posibilității de aplicare a procedurilor de executare silită, în cazul contribuabililor care înregistrează debite la buget;
- ☞ monitorizarea aplicării de către organele fiscale teritoriale a procedurilor legale în cazurile în care se impune atragerea răspunderii personale a administratorilor/asociaților contribuabililor, care nu își achită obligațiile fiscale;
- ☞ să execute garanția constituită în favoarea sa, în cazul neplătii accizelor precum și în cazul neplătii celorlalte obligații fiscale administrate de ANAF cu mai mult de 30 de zile de la scadență, astfel încât să fie alimentat bugetul de stat cu obligațiile fiscale neplătite la termenele scadente prevăzute de Codul fiscal;
- ☞ conformarea cu cerințele Comisiei Europene pentru funcționarea Sistemului național EMCS, asemănător celorlalte state membre;
- ☞ respectarea reglementărilor vamale cu privire la aprobarea Declarației vamale simplificate, prin acceptarea acestora numai după completarea tuturor datelor prevăzute în Anexa nr. 9 la Regulamentul delegat (UE) 2016/341 al Comisiei;
- ☞ inventarierea de către birourile vamale competente pentru vămuirea în procedură simplificată a cazurilor în care s-au înregistrat depășiri ale termenului de acceptare a declarației vamale suplimentare și, după caz, emiterea deciziilor de regularizare a situației privind TVA în vamă;
- ☞ structurile fiscale din subordinea ANAF, în calitate de organe fiscale de administrare a creanțelor vamale, vor transmite DGV, odată cu evidența fiscală a creanțelor fiscale, și evidența creanțelor vamale.

B. Din centralizarea și analiza documentelor și situațiilor întocmite la nivelul structurilor teritoriale ale ANAF au rezultat următoarele:

B1. Referitor la controlul administrării creanțelor fiscale de către organele fiscale din subordinea ANAF (Direcții generale regionale ale finanțelor publice, Administrații județene ale finanțelor publice, DGAMC) au fost constatate deficiențe în activitățile desfășurate de organele fiscale în legătură cu:

- a) înregistrarea fiscală a contribuabililor/plătitorilor în calitate de subiecte ale raporturilor juridice fiscale;
- b) declararea, stabilirea, controlul și colectarea creanțelor fiscale;
- c) asistența/îndrumarea contribuabililor/plătitorilor, la cerere sau din oficiu;
- d) aplicarea sancțiunilor în condițiile legii.

Principalele categorii de abateri grupate potrivit atribuțiilor și competențelor specifice ale organelor fiscale prevăzute de Codul de procedură fiscală sunt:

- o deficiențe cu privire la *înregistrarea fiscală*, reprezentând activitatea de atribuire a codului de identificare fiscală, de organizare a registrului contribuabililor/plătitorilor și de eliberare a certificatului de înregistrare fiscală, fiind prevăzută de Titlul IV din Codul de procedură fiscală.

În cazul *DGRFP București și AJFP: Bacău, Brașov, Cluj, Giurgiu, Harghita și Mehedinți* s-a constatat neincluderea în programul de control a contribuabililor care au depășit plafonul de scutire de TVA și care nu s-au declarat și înregistrat ca plătitori de TVA, ceea ce reprezintă un risc fiscal cu privire la corectitudinea stabilirii, evidențierii și virării TVA.

Organele fiscale din cadrul *DGRFP București și AJFP: Bihor, Brașov, Galați, Mureș și Vaslui* nu au identificat și nu au notificat contribuabilii cărora li s-a anulat codul de înregistrare în scopuri de TVA, consecința fiind efectuarea de operațiuni impozabile nedeclarate.

De asemenea, în cazul *AJFP: Bistrița-Năsăud, Covasna, Gorj, Iași, Maramureș, Prahova, Satu-Mare, Sălaj, Timiș și Tulcea* s-a constatat neefectuarea de analize de risc pentru contribuabilii persoane fizice și juridice care au realizat venituri totale peste plafonul de scutire de la plata taxei pe valoarea adăugată, consecința fiind neînregistrarea în scopuri de TVA a agenților economici în cauză și necolectarea TVA aferentă operațiunilor economice care ar fi trebuit cuprinse în sfera de aplicare a taxei.

- o deficiențe în activitatea de stabilire a creanțelor fiscale de către organele fiscale

În cazul *AJFP: Alba, Botoșani, Brașov, Cluj, Constanța, Giurgiu, Gorj, Ialomița, Neamț, Prahova, Sălaj, Sibiu, Suceava și Teleorman* s-a constatat nerespectarea de către organele fiscale a obligației de a stabili din oficiu obligațiile fiscale în cazul nedeunerii declarațiilor fiscale, cu consecința nerealizării veniturilor fiscale aferente, datorate bugetului de stat;

- o neclarificarea până la finele anului fiscal a sumelor încasate fără existența titlurilor de creanță (suprasolviri) prin nedeunerii declarației fiscale, neluarea măsurilor pentru obținerea acestora, abaterea fiind identificată în cazul *AJFP: Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Maramureș, Mehedinți, Prahova, Satu Mare, Suceava și Vrancea*;
- o neinvestigarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor și care conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat a fost constatată în cazul organelor fiscale din cadrul *AJFP: Alba, Bacău, Brașov, Botoșani, Brașov, Buzău, București, Cluj, Covasna, Călărași, Dolj, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Mureș, Neamț, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Vaslui, Vâlcea și Vrancea*;
- o neimpunerea, în toate cazurile, a veniturilor obținute de persoanele fizice autorizate, în urma nedeclarării sau declarării eronate a veniturilor bugetare a fost consemnată în cazul *AJFP: Arad, Bacău, Bihor, Dâmbovița, Hunedoara, Maramureș, Mehedinți, Olt, Prahova, Satu Mare, Sibiu, Sălaj, Suceava, Timiș și Vâlcea*. În cazul *AJFP Sibiu și AJFP Vâlcea* s-a stabilit nerespectarea prevederilor legale ce privesc declararea și controlul impozitului pe veniturile datorate de persoanele fizice sau juridice nerezidente;
- o abateri privind activitatea organelor fiscale având ca obiect verificarea sau stabilirea bazelor de impozitare și a situațiilor de fapt aferente;
- o organizarea necorespunzătoare a controlului fiscal, respectiv neurmărirea corespunzătoare a realizării programului de control, neasigurarea capacității de control la nivelul organigramelor aprobate. Abaterea a fost consemnată în cazul *AJFP Prahova și al AJFP Timiș*;
- o efectuarea necorespunzătoare a controlului fiscal, în sensul neefectuării tuturor acțiunilor de control. Această abatere a fost consemnată în cazul *AJFP Teleorman*, fiind constatată prejudicierea Bugetului general

consolidat al statului cu suma de 479,7 mii lei, prin neînscrierea AJFP Teleorman la masa credală pentru două societăți comerciale aflate la data efectuării acțiunilor de inspecție fiscală în procedura de insolvență;

- neprogramarea și neefectuarea inspecțiilor fiscale la contribuabilii la care s-au înregistrat neconcordanțe semnificative rezultate din declarațiile informative depuse. Această abatere s-a consemnat în cazul AJFP: *Bacău, Giurgiu, Harghita, Ialomița, Suceava și Vaslui*;
- neprogramarea și neefectuarea inspecțiilor fiscale în termenul de prescripție a dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale în cazul contribuabililor ce prezintă un risc fiscal ridicat. Abaterea a fost consemnată în cazul AJFP: *Alba, Bacău, Brașov, Mehedinți și Sălaj*;
- efectuarea necorespunzătoare a controlului fiscal, respectiv necalcularea, în condițiile legii, a diferențelor de impozite și taxe datorate de agenții economici drept obligații față de bugetul de stat. Abaterea a fost consemnată în cazul DGRFP București și al AJFP: *Călărași, Gorj și Prahova*.

De asemenea, au fost constatate și alte deficiențe în activitatea de control fiscal precum: nevalorificarea informațiilor fiscale deținute de ANAF, neconsultarea aplicațiilor informatice sau a bazelor de date accesibile, nerespectarea metodologiilor și tematicilor de control, nerespectarea prevederilor legale privind modelul și conținutul raportului de inspecție fiscală, necalcularea sau calcularea eronată a penalităților și majorărilor de întârziere pentru obligațiile restante, netransmiterea sau transmiterea cu întârziere, de către Compartimentul județean de informații fiscale către Activitatea de inspecție fiscală (AIF), a informațiilor cu privire la neconcordanțele între datele raportate prin VIES și cele declarate de contribuabilii români, precum și a livrărilor suspecte, neefectuarea de controale fiscale în cazurile sesizate pentru verificarea livrărilor suspecte și a diferențelor semnificative între datele raportate prin VIES și cele declarate de contribuabili;

- necuprinderea în programul de control a agenților economici care au efectuat achiziții intracomunitare fără să le declare prin Declarația informativă 390, fiind identificați în sistemul VIES datorită declarării acestor operațiuni de către partenerii din Uniunea Europeană;
- deficiențe în activitatea de colectare a creanțelor fiscale prin procedura fiscală de executare silită.

În cazul AJFP Bacău s-a constatat neevaluarea unor bunuri sechestrate, neînregistrarea acestora în evidențele contabile și necuprinderea lor în inventarierea anuală.

În cazul DGRFP București și al AJFP Arad au fost consemnate deficiențe privind activitatea Compartimentului juridic și de executare silită a drepturilor vamale;

- neaplicarea în toate cazurile a măsurilor de executare silită (blocarea conturilor bancare, executarea veniturilor datorate de terți, instituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile) după expirarea termenului de 15 zile de la data comunicării somației, în condițiile în care contribuabilul nu a achitat obligațiile bugetare menționate în titlul executoriu. Această abatere a fost consemnată la AJFP: *Arad, Călărași și Satu Mare*;
- supraevaluarea bunurilor sechestrate de organele fiscale în vederea valorificării în cadrul procedurilor de executare silită, în cazul AJFP Călărași și al AJFP Mehedinți;
- nevalorificarea sechestrelor instituite pentru bunurile mobile și imobile în cazul AJFP: *Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Gorj, Mureș, Neamț, Satu Mare, Sălaj și Sibiu*;
- acordarea de eșalonări fără respectarea prevederilor legale în cazul AJFP: *Dâmbovița, Iași, Brăila, Mehedinți, Satu Mare, Bihor, Brașov și Suceava*;
- neurmărirea respectării clauzelor convențiilor privind acordarea de înlesniri la plată a obligațiilor bugetare datorate de către AJFP: *Botoșani, Dolj, Maramureș, Olt și Prahova*;
- nesancționarea contribuabililor prin neaplicarea sancțiunilor contravenționale în cazul nedeunerii sau al depunerii cu întârziere a declarațiilor fiscale sau a situațiilor financiare în cazul AJFP: *Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Călărași, Constanța, Giurgiu, Ialomița, Maramureș și Teleorman*.

B.2. Referitor la aplicarea politicii și reglementărilor în domeniul vamal, împreună cu exercitarea atribuțiilor de autoritate vamală, menționăm că au fost constatate deficiențe atât în activitatea de supraveghere vamală și fiscală a operațiunilor cu produse supuse accizelor armonizate, desfășurate de operatorii economici autorizați, cât și în activitatea de reglementări vamale și control vamal ulterior și investigații vamale.

Se impune să precizăm că în domeniul vamal a fost supusă analizei și activitatea organelor vamale în corelație cu cea desfășurată de organele fiscale privind declararea ca nerecuperabile a creanțelor vamale neîncasate într-o perioadă mai mare de cinci ani de la data nașterii acestor creanțe, consecințele economico-financiare asupra bugetului de stat constând în pierderi de resurse publice naționale datorate către bugetul comunitar în contul resurselor proprii tradiționale neîncasate la termen și nevirate către bugetul comunitar.

Cu privire la respectarea titlului VIII „*Accize și alte taxe speciale*” din Codul fiscal, referitor la regimul de antrepoziție, în cazul organelor vamale din *București, Craiova, Prahova și Vâlcea* s-a constatat că verificările efectuate de autoritățile vamale teritoriale nu îndeplineau toate condițiile fiscale pentru propunerea pozitivă de acordare a autorizației pentru locurile pentru care s-a cerut autorizarea.

S-a constatat neverificarea de către birourile vamale de interior *Brăila și Prahova* a condițiilor de atestare a operatorilor economici care comercializează produse accizabile.

Contrar normei fiscale, nu a fost stabilită starea de fapt fiscală a accizei aferente stocului de produse accizabile deținute de antrepozițiile fiscale pentru care autorizația a expirat sau a fost revocată de Comisia de autorizare din cadrul DGRFP, abaterea fiind consemnată în cazul organelor vamale din *Arad, Buzău și Prahova*.

În ceea ce privește verificarea modului de respectare a disciplinei fiscale de către operatorii economici autorizați, Curtea de Conturi a constatat că, în calitate de autorități fiscale teritoriale, pentru operatorii economici autorizați, unele organe fiscale teritoriale (*DGAMC și administrațiile fiscale Bihor, Buzău, Cluj, Dolj, Giurgiu, Prahova, Sălaj și Teleorman*) nu și-au îndeplinit sau nu și-au îndeplinit la termen, în toate perioadele de raportare din anul 2018, obligația de a comunica autorităților vamale teritoriale, până la data de 15 inclusiv a lunii, situația privind operatorii economici plătitori de accize, care înregistrează întârzieri la plata accizelor cu mai mult de 15 zile de la termenul legal de plată, consecința neîndeplinirii obligației fiscale fiind nedispunerea sau dispunerea cu întârziere de către autoritatea vamală competentă a măsurii suspendării autorizației deținute de operatorii economici plătitori de accize și, pe cale de consecință, desfășurarea în continuare de operațiuni cu acciza suspendată, fără ca operatorii să mai aibă, în fapt, acest drept.

Deși în favoarea organelor fiscale se constituie garanția obligatorie pentru acoperirea riscului neplătii accizei, iar autoritățile fiscale ar fi trebuit să dispună de drept și fără nicio formalitate executarea garanției, atât în situația în care se înregistrau întârzieri de la plata accizelor peste termenul maxim de 15 zile de la scadență, cât și în situația în care se înregistrau întârzieri de la plata celorlalte obligații fiscale de natura celor administrate de ANAF cu mai mult de 30 de zile față de termenul legal de plată, s-a constatat că unele organe fiscale nu au executat în termenul legal garanția constituită în contul și pentru obligațiile fiscale restante.

În cazul organelor vamale din *București, Constanța și Suceava* au fost constatate deficiențe cu privire la controlul mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv de la plata accizei (EMCS-RO Mișcări), precum și cu privire la evidența declarativă a operațiunilor cu produse accizabile desfășurate în locurile autorizate (EMCS-Stocuri).

Comisia Europeană – Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală, Impozitare Indirectă și Administrare Fiscală, Impozite Indirecte altele decât TVA, atrage atenția în legătură cu faptul că nu există nicio asigurare rezonabilă că România a luat măsurile necesare, astfel încât ambele etape 3.3 și 3.4 ale sistemelor EMCS-RO și SEED să fie operaționale la timp, respectiv la data de 13 februarie 2020, astfel încât se concluzionează, având în vedere informațiile furnizate de România, că există un risc ridicat de întârziere și un potențial eșec al serviciului național românesc EMCS-RO (Sistemul de control al mișcărilor cu produse accizabile în regim suspensiv de acciză) începând cu data de 13 februarie 2020.

În cazul organelor vamale din *Dolj, Mehedinți, Olt, Prahova și Timiș* s-a constatat nesupravegherea fiscală și vamală a produselor energetice de la art. 355 alin. (1) și (2) din *Codul fiscal*, astfel încât să se cunoască utilizarea reală a acestora și impozitarea în scop de acciză.

În ceea ce privește activitatea de control vamal ulterior și, respectiv, activitatea de investigații vamale s-a constatat nerespectarea de către *BVI Bistrița-Năsăud, Brăila, Bihor, Constanța, Iași și Prahova* a procedurilor legale privind programarea și efectuarea controlului vamal ulterior.

În cazul organelor vamale din *DRV București și DRV Prahova* s-a constatat nefinalizarea sau neefectuarea unor controale vamale ulterioare la punerea în liberă circulație a unor mărfuri, în condițiile în care existau avertizări OLAF, cu consecința nestabilirii, neînregistrării și neîncasării taxelor antidumping și TVA aferentă.

Din verificările efectuate s-a constatat faptul că în unele cazuri au fost puse în liberă circulație mărfuri susceptibile a fi subevaluate comparativ cu valoarea de alertă înscrisă în baza de date informatică a autorității vamale, fără constituirea unei garanții suficiente, reprezentând cuantumul drepturilor de import și a altor taxe vamale, până la determinarea definitivă a valorii în vamă, abaterea fiind consemnată *organelor vamale Bihor, București, Caraș-Severin, Constanța, Giurgiu, Mehedinți, Sibiu, Dâmbovița*.

În ceea ce privește administrarea creanțelor vamale s-a constatat menținerea nejustificată în conturile de creanțe ale birourilor vamale ale datoriiilor unor operatori radiați de Oficiul Registrului Comerțului, cu toate că,

potrivit normelor comunitare, aceste creanțe fiind mai vechi de cinci ani ar fi trebuit declarate ca fiind nerecuperabile. Abaterea a fost consemnată în cazul organelor vamale (birouri vamale de interior și de frontieră) din Argeș, Bacău, Bihor, București, Buzău, Cluj, Dâmbovița, Dolj, Bistrița-Năsăud, Neamț, Botoșani și Giurgiu.

B.3. Referitor la activitatea de antifraudă fiscală, auditul public extern a constatat deficiențe în modul de valorificare a rezultatelor și de desfășurare a controlului operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte care au ca efect evaziunea fiscală și fraudă fiscală și vamală, potrivit legii.

- o la nivelul direcțiilor regionale antifraudă fiscală s-a constatat durata exagerat de mare a unor acțiuni de control, astfel încât nu au fost finalizate acțiuni de control incluse în Planul de control încă din anul 2014;
- o s-a constatat faptul că nu există proceduri formalizate cu privire la analiza de risc, care să utilizeze criterii de risc în vederea identificării/selectării contribuabililor cu risc fiscal ridicat și identificării de noi domenii, activități cu risc fiscal, și că nu există o bază de date în care să fie evidențiați comercianții cu activitate în mediul online în vederea selectării comercianților cu risc fiscal mare;
- o au existat situații când prin PVCSC-urile întocmite au fost aplicate sancțiuni contravenționale pentru fapte prescrise la data respectivă sau au existat situații când fapta sancționată a fost descrisă insuficient, având ca efect anularea PVCSC-urilor;
- o s-a constatat lipsa motivării în unele cazuri a deciziilor de instituire a măsurilor asiguratorii, existând pericolul ca debitorul să se sustragă de la urmărire, să-și ascundă, eventual să-și risipească patrimoniul, iar, în unele situații, măsurile asiguratorii dispuse nu au fost stabilite în limita a 150% din valoarea creanței estimate;
- o nu au fost respectate termenele de predare a bunurilor trecute în proprietatea privată a statului la organele de valorificare și nu au fost inventariate bunurile intrate în proprietatea privată a statului și deținute de DRAF, precum și cele lăsate în custodie la contravenienți sau la terți;
- o nu s-a organizat și condus evidența tehnico-operativă a mărfurilor confiscate aflate în stoc la sediile DRAF și la sediul DGAF;
- o s-au constatat unele situații când actele de sesizare penală au fost întocmite fără ca la fundamentarea acestora să se țină cont de toate prevederile legale din domeniu;
- o inspectorii antifraudă fiscală nu au corelat cuantumul sancțiunii aplicate cu gradul de pericol social al faptei săvârșite. Au fost întocmite procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor pentru fapte contravenționale reținute în sarcina contravenienților care nu întrunesc elementele constitutive ale contravențiilor;
- o s-a constatat aplicarea neunitară sau eronată a prevederilor legale referitoare la sancționarea contravențiilor de către inspectorii antifraudă fiscală. Au fost identificate acte de control în care fapta constatată trebuia sancționată cu suspendarea activității, însă inspectorii antifraudă nu au procedat la sigilarea spațiului, acest lucru având ca efect anularea proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor în instanță.

Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

1. SOCIETATEA NAȚIONALĂ A SĂRII SA

Prezentare

Societatea Națională a Sării SA s-a înființat prin reorganizarea Regiei Autonome a Sării București, în baza HG nr. 767/1997 privind înființarea Societății Naționale a Sării SA, ca societate pe acțiuni cu capital integral de stat. SN a Sării SA are ca scop îndeplinirea strategiei naționale stabilite pentru extracția, prelucrarea și comercializarea sării și a unor substanțe nemetalifere, prin efectuarea, cu respectarea legislației române, de acte de comerț corespunzătoare obiectului de activitate aprobat prin actul constitutiv. SN a Sării SA deține un număr de 14 licențe de concesiune și exploatare a resurselor de sare și a altor produse nemetalifere.

SN a Sării SA își desfășoară activitatea în teritoriu prin șapte sucursale, fără personalitate juridică. Societatea este condusă de Adunarea Generală a Acționarilor și de Consiliul de Administrație. Conducerea executivă a SN a Sării SA este asigurată de un director general numit de Consiliul de Administrație.

În anul 2019 s-a desfășurat la SN a Sării SA o misiune de audit de conformitate având ca temă „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat perioada 1.01.2016-31.12.2018.

Concluzia generală

Modul de administrare a patrimoniului SN a Sării SA nu a fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu a respectat, sub toate aspectele, principiile legalității, regularității și economicității. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

Entitatea nu a calculat și înregistrat în evidența contabilă, în luna următoare punerii în funcțiune, amortizarea activelor corporale și necorporale în sumă de 434,2 mii lei, conducând la o raportare inexactă a valorii activelor în situațiile financiare aferente anului 2018. În timpul misiunii de audit de conformitate, entitatea a calculat și înregistrat în evidența contabilă amortizarea în sumă de 434,2 mii lei.

Societatea nu a urmărit ducerea la îndeplinire a deciziilor Consiliului de Administrație, respectiv Sucursala Salină Slănic Prahova nu a procedat la casarea, în condițiile legii, a bunurilor aprobate la casare prin decizie a Consiliului de Administrație, acestea fiind menținute în evidența contabilă și supuse evaluării.

Profitul impozabil al Societății a fost micșorat cu suma de 57,2 mii lei, rezultând și o diminuare a impozitului pe profit cu suma de 9 mii lei prin tratarea cheltuielilor cu amortizarea și impozitul pe clădiri pentru două imobile (apartamente-locuință de serviciu) ca fiind deductibile fiscal. Pentru cele două imobile au fost încheiate contracte de comodat (cu titlu gratuit) pentru doi angajați, prin urmare, cheltuielile cu amortizarea nu au fost efectuate în scopul desfășurării de activități economice pentru a putea fi deductibile din punct de vedere fiscal.

Pe parcursul misiunii de audit a fost înregistrată la Administrația Fiscală Declarația rectificativă privind impozitul pe profit (101), prin care a fost evidențiat impozitul pe profit recalculat în sumă de 9 mii lei prin tratarea din punct de vedere fiscal a cheltuielilor cu amortizarea și impozitul pe clădiri aferente celor două imobile ca fiind nedeductibile.

În perioada 2016-2018, SN a Sării SA nu a deschis la bancă un cont de disponibil distinct necesar colectării *Fondului de realizare, dezvoltare și modernizare a producției în sectorul extractiv minier*, reprezentând sursa de finanțare complementară a obiectivelor de investiții din sectorul extractiv minier, în sumă de 56.538,9 mii lei. Sumele aferente fondului trebuiau să fie încasate pe măsura valorificării producției. Constituirea acestui fond s-a evidențiat în contabilitate în contul „Rezerve geologice”, prin aplicarea cotei de 6% la nivelul sumelor reflectate în rulajul contului „Venituri din produse finite”. Procedând în acest mod, în anul 2018 au fost păstrate disponibilități bănești în depozite la termen în cuantum apropiat de cel al fondului geologic neconsumat.

La nivelul SN a Sării SA nu au fost respectate prevederile legale privind vânzarea produselor la export, realizând vânzări la prețuri situate sub costurile înregistrate. Prin urmare, nu au fost realizate venituri în sumă de 121,8 mii lei prin valorificarea la export, în anul 2016, a cantității de 8.608,50 tone sare, la prețuri cuprinse între 27 și 31 de euro (corespondent în lei 122,31-140,12 lei/tonă), prețuri situate sub costurile înregistrate (140,87 lei/tonă), cu livrarea din Sucursala Salină Ocnele Mari, fiind afectat și impozitul pe profit cu suma de 19,5 mii lei. Totodată, s-a constatat faptul că redevența minieră luată în calculul costului sării livrate a fost de 0,79 lei/tonă și nu cea a cotei de 1 euro/tonă (1 euro = 4,159 lei), reglementată de actele normative în vigoare, respectiv de *Legea nr. 85/2003 a minelor*, constatându-se o diferență de redevență suplimentară în sumă de 31,2 mii lei, care nu a fost solicitată și recuperată prin prețul contractat.

Tot în anul 2016 nu au fost respectate prevederile legale privind valorificarea la intern a produselor din sare, prin vânzarea de produse din sare pe piața internă la prețuri situate sub costurile înregistrate, prin urmare veniturile au fost diminuate cu suma de 167,5 mii lei, conducând implicit, la diminuarea profitului impozabil al societății cu aceeași sumă, a impozitului pe profit, cu suma de 26,8 mii lei și a taxei pe valoarea adăugată colectată, cu suma de 15 mii lei. Totodată, s-a constatat faptul că redevența minieră luată în calcul a fost mai mică decât cea reglementată de actele normative în vigoare, constatându-se o diferență de redevență datorată bugetului de stat în sumă de 5 mii lei, care nu a fost solicitată și recuperată prin prețul contractat.

Pe perioada supusă auditării au fost acordate reduceri comerciale de către Sucursala Salină Ocna Dej în alte condiții decât cele stabilite prin contractul de furnizare încheiat, fapt ce a condus la nerealizarea de venituri în sumă de 107,4 mii lei, respectiv la o diminuare a profitului impozabil cu aceeași sumă, a impozitului pe profit, cu suma de 17,2 mii lei, precum și a taxei pe valoarea adăugată colectată, cu suma de 9 mii lei.

SN a Sării SA nu a urmărit și încasat creanțe în termenul legal de prescripție, în sumă de 79,7 mii lei, și nu a luat măsurile legale pentru introducerea de acțiuni în instanță în vederea recuperării acestor debite, provenite din livrările de marfă realizate în perioada 2003-2015.

Societatea nu a respectat obligația de auditare a tuturor activităților desfășurate, cel puțin o dată la trei ani, respectiv execuția bugetului de venituri și cheltuieli și activitatea privind sistemele informatice. Implementarea și funcționarea controlului intern managerial a fost realizată parțial, fiind implementate trei standarde, iar 13 standarde au fost parțial implementate (Standardele 1-7, 9-13 și 15). Totodată, nu au fost stabilite funcțiile sensibile nici la nivelul sediului central și nici la nivelul sucursalelor.

Au fost immobilizate fonduri bănești în sumă de 19,8 mii lei, prin achiziționarea de licențe care nu au fost instalate sau care nu au fost compatibile cu sistemele de operare existente pe calculatoarele din Societate.

Au fost efectuate plăți în avans în sumă de 212,5 mii euro pentru achiziționarea unui utilaj (haveze), care în momentul punerii în funcțiune s-a dovedit a avea deficiențe față de specificațiile stabilite în caietul de sarcini, fiind astfel respinsă recepția acestuia. Achiziția este în litigiu, dosarul fiind pe rolul Tribunalului București, Secția a VI-a civilă, în stadiu procesual de fond, în care SN a Sării SA are calitatea de pârât.

În perioada 2016-2018, SN a Sării SA nu a urmărit realizarea investițiilor conform programelor de investiții aprobate și, totodată, nu a inclus în program investițiile în curs. Prin bugetele de venituri și cheltuieli au fost aprobate cheltuieli pentru investiții care nu au fost realizate conform previzionării, gradul de realizare a investițiilor în curs fiind cuprins între 28,30% și 90,57%, cel mai scăzut grad de realizare fiind înregistrat în anul 2018 (28,30%), iar gradul de realizare a investițiilor noi s-a situat între 11,95% și 27,12%, cel mai scăzut grad de realizare fiind înregistrat în anul 2016 (11,95%). Totodată, din analiza soldului contului „*Investiții în curs*” la finele anului 2018, în sumă de 5.877,4 mii lei, s-a constatat că nu au fost incluse în programele de investiții aprobate cinci obiective de investiții în curs, demarate încă din anii 2004-2014, în valoare de 2.452,4 mii lei, în condițiile în care prin BVC au fost prevăzute și aprobate sume pentru cheltuieli de investiții în curs, sumele fiind alocate la alte obiective de investiții sau incluse ca obiective noi de investiții. În timpul misiunii de audit, entitatea a inclus un număr de patru obiective în curs în Programul de investiții pe anul 2019.

Nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la recuperarea despăgubirilor stabilite de instanțele de judecată, pentru care au fost efectuate plăți în sumă de 352 mii lei, la care s-au adăugat contribuțiile aferente, reprezentând contravaloarea salariilor și a celorlalte drepturi de natură salarială determinate de desfacerea disciplinară a contractelor individuale de muncă a doi salariați, precum și de desființarea funcției de director la Direcția de Turism. SN a Sării SA nu a dispus măsuri în vederea stabilirii și recuperării sumelor achitate de la persoana vinovată de producerea prejudiciului, sumele fiind evidențiate pe costuri și, totodată, considerate cheltuieli nedeductibile fiscal la calculul impozitului pe profit.

SN a Sării SA a achitat suma de 29,6 mii lei, fără bază legală, pentru servicii de asigurări voluntare de sănătate de tip suplimentar, care au fost acordate necuvenit directorilor generali, fără a fi cuprinse în contractele de mandat și prime calculate pentru un număr mai mare de angajați în drept să beneficieze de aceste servicii sau care au fost achitate în afara perioadei contractate. Pe parcursul misiunii de audit a fost recuperată suma de 28,6 mii lei și au fost emise facturi reprezentând penalitățile calculate aferente primelor de asigurare încasate necuvenit.

Entitatea a efectuat plăți fără bază legală, ocazionate de efectuarea unor cursuri de pregătire profesională în domeniul managementului și leadership-ului pentru trei salariați, care, conform fișelor de post, nu aveau stabilite atribuții sau responsabilități de management și leadership, ci ocupau funcțiile de asistent comercial și referent administrativ. De asemenea, în Programul anual de instruire pe anul 2016, aprobat de directorul general al SN a Sării SA, nu au fost prevăzute cursuri de pregătire profesională cu asemenea destinație.

Societatea a procedat la efectuarea de cheltuieli de natură salarială fără bază legală, prin acordarea de:

- remunerații pentru directorul general al SN a Sării SA în sumă de 69 mii lei, reprezentând componenta variabilă a indemnizației brute lunare stabilită prin contractul de mandat, fără însă ca Adunarea Generală a Acționarilor să fixeze limitele generale pentru remunerația variabilă așa cum este prevăzut în *Legea nr. 31/1990 a societăților comerciale*.

Conducerea SN a Sării SA a fost administrată în sistem unitar, condusă de Consiliul de Administrație format din cinci membri. Adunarea Generală a Acționarilor are atribuții de decizie asupra activității și politicii economice. În cazul societăților administrate în sistem unitar, din septembrie 2013, nivelul remunerațiilor membrilor consiliilor de administrație și a directorilor se stabilește prin asimilare cu cele prevăzute de art. 38 din *OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, fiind formate dintr-o indemnizație fixă lunară și o componentă variabilă. Iar, potrivit art. 153¹⁸ alin. (2) din *Legea nr. 31/1990 a societăților comerciale*, Adunarea Generală a Acționarilor fixează limitele generale ale tuturor remunerațiilor acordate membrilor Consiliului de Administrație și directorilor.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor a aprobat limita maximă a remunerației directorului general, incluzând și retribuiția aferentă activității desfășurate în comitetele consultative, în cuantum de 12,3 mii lei.

De asemenea, prin contractul de mandat aprobat nu au fost stabilite obiective cuantificate pentru reducerea plăților și creanțelor restante, reducerea pierderilor, creșterea cifrei de afaceri, în condițiile în care dispozițiile legale stabilite de *OG nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară* prevăd ca stabilirea acestora să se realizeze în corelație cu strategia de administrare a Consiliului de Administrație și cu Planul de management al directorului general. Totodată, indicatorii de performanță raportați în execuția bugetară au avut grad de realizare de 62,5%, cu toate că nu au fost realizați în proporție de 100% sau la termenul-țintă fixat, coeficientul de ponderare pentru indicatorul respectiv fiind acordat integral;

- indemnizații necuvenite pentru directorii generali numiți în baza *Legii nr. 31/1990 a societăților comerciale*, pentru calitatea de membru în Comisia paritară pentru negocierea contractului colectiv de muncă, cu toate că nu se regăsesc în drepturile salariale prevăzute prin contractele de mandat și nu au fost cuprinse în limitele generale stabilite de Adunarea Generală a Acționarilor;
- beneficii, pe perioada mandatului, directorului general, reprezentând cheltuieli de întreținere și utilități aferente unei locuințe de serviciu din fondul locativ al societății, cu toate că remunerația în bani este singura formă stabilită pentru directorii care îndeplinesc și calitatea de administrator;
- remunerații acordate directorului general, în sumă de 128,7 mii lei, reprezentând componenta variabilă acordată în condițiile în care nu a fost realizată ținta anuală a indicatorilor-cheie de performanță. Fără a fi îndeplinite condițiile stabilite prin contractul de mandat cu privire la atingerea obiectivelor anuale prin îndeplinirea în proporție de 100% a nivelului țintei anuale a indicatorilor-cheie de performanță, a fost acordată a doua subcomponentă variabilă pentru anul 2017, în sumă brută de 128,7 mii lei, în condițiile în care gradul de îndeplinire a indicatorilor-cheie de performanță ai directorului general au fost de 62% (din cei 18 indicatori alocați, 12 indicatori au fost realizați, iar 6 indicatori nerealizați);
- remunerații membrilor Consiliului de Administrație mai mari decât cele cuvenite, în sumă de 18,5 mii lei, reprezentând diferența dintre indemnizațiile lunare brute stabilite prin Hotărârea AGA la data numirii și cele stabilite prin contractele de mandat.

În anul 2018 au fost acordate prime din fondul de premiere fără a avea la bază criteriile de repartizare stabilite în Contractul colectiv de muncă unic pe anul 2018 al SN a Sării SA. Prin urmare, fără a fi prevăzut în CCMU modul de acordare/repartizare a fondului de premiere constituit la nivel de sediu, au fost acordate prime în valoare de 310 mii lei, având la bază referate aprobate de directorul general, entitatea neavând elaborată nicio procedură în acest sens.

Societatea a efectuat cheltuieli neeconomice în sumă de 76,7 mii euro, provenite din închirierea unui spațiu pentru mutarea sediului societății.

Entitatea nu a respectat întocmai prevederile legale privind efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Decizia de inventariere pentru anul 2018 a fost ulterioară datei de începere a perioadei de inventariere, iar în procesele-verbale de inventariere nu a fost specificată perioada efectuării și, de asemenea, nu au fost soluționate propunerile înscrise în procesele-verbale de inventariere privind terenul situat în str. Munții Carpați nr. 100-106, sector 5.

La nivelul societății au fost efectuate cheltuieli neeconomice în sumă de 30 mii lei pentru servicii de elaborare a unor documentații tehnice care nu au fost utilizate în scopul pentru care a fost achiziționate. SN a Sării SA, în vederea participării la concursul public de ofertă privind concesionarea activităților miniere de explorare sare, organizat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), a efectuat cheltuieli cu elaborarea de documentații tehnice. La invitația ANRM, care i-a comunicat faptul că, în urma ședinței de evaluare a ofertelor din data de 11.10.2016, oferta SN a Sării SA a fost declarată câștigătoare, entitatea nu a dat curs solicitărilor repetate ale acesteia, drept urmare că nu a mai avut dreptul de a negocia și semna licența de explorare pentru perimetrul Valea Sărată I Turda, acesta urmând a fi declarat liber de sarcini și scos din nou la concurs public de ofertă în cadrul unei runde viitoare.

Recomandări

- ☞ realizarea unei analize permanente a soldurilor conturilor contabile, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale;
- ☞ realizarea vânzărilor pe piața internă și externă, astfel încât să fie acoperite cheltuielile;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind:
  - achiziția utilajelor conform specificațiilor din caietul de sarcini, achiziția de bunuri, inclusiv a licențelor, a serviciilor de elaborare de documentații tehnice, a serviciilor privind asigurările voluntare de sănătate;

- înregistrarea amortizării activelor necorporale și corporale, scoaterea din funcțiune și valorificarea bunurilor aprobate la casare, acordarea locuințelor destinate angajaților;
- acordarea reducerilor comerciale, efectuarea cheltuielilor pentru asigurarea pregătirii profesionale, efectuarea inventarierii patrimoniului și păstrarea în conturi la bănci a unui nivel al disponibilităților bănești care să acopere fondul pentru realizarea, dezvoltarea și modernizarea producției în sectorul extractiv minier neconsumat;
- desfășurarea activității de audit public intern și implementarea în totalitate a sistemului de control intern managerial.
- ☞ fundamentarea programelor de investiții prin includerea cu prioritate a investițiilor în curs și realizarea investițiilor la nivelul aprobat prin programul de investiții. Totodată, se vor dispune măsuri pentru extinderea verificărilor asupra investițiilor evidențiate în contabilitate în vederea identificării investițiilor nerealizate/realizate parțial, iar cazurile identificate vor fi prezentate în Consiliul de Administrație și AGA, care vor hotărî în consecință;
- ☞ reanalizarea cauzelor care au condus la efectuarea plăților cu titlu de despăgubiri/cheltuieli de judecată, în vederea identificării persoanelor vinovate de producerea prejudiciului înregistrat prin aceste plăți, prezentarea și aprobarea rezultatului analizei în Consiliul de Administrație și AGA, care vor dispune, după caz;
- ☞ elaborarea unei proceduri care să conțină criterii clare și echitabile de acordare a fondului de premiere realizat în urma economiilor la fondul de salarii și completarea prevederilor contractului colectiv de muncă prin acte adiționale înregistrate la Inspekția Muncii - Inspectoratul Teritorial de Muncă București cu prevederi privind acordarea fondului de premiere constituit, precum și includerea unei clauze în acest sens în contractul aflat în procedura de încheiere;
- ☞ extinderea verificărilor asupra cheltuielilor de natură salarială înregistrate în perioada 2016-2018, a contractelor de mandat încheiate cu directorii generali și, respectiv, cu membrii Consiliului de Administrație, derulate în aceeași perioadă, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli cu remunerații acordate (inclusiv cu alte beneficii) în alte condiții decât cele legale. Pentru cazurile identificate se vor dispune măsuri de stabilire a întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de cheltuieli, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate în condițiile legii), precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate și regularizarea cu bugetul statului a sumelor.

În urma misiunii de audit efectuate, SN a Sării SA a recalculat din proprie inițiativă redevența minieră și a previzionat și achitat la bugetul de stat suma de 51.136 mii lei (suma de 37.141,7 mii lei este efectul recalculării redevenței miniere, iar suma de 13.994,2 mii lei reprezintă dobânzi și majorări de întârziere pentru neplata obligației fiscale în termen).

Prezentarea constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate sau la alte entități verificate

Sucursala Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea

- ✓ nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la organizarea și conducerea evidenței operative și contabile, constând în:
  - înregistrarea eronată a unei sponsorizări în sumă de 10 mii lei, considerată a fi cheltuială deductibilă;
  - înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor diferențe cantitative de motorină constatate cu ocazia recepției și refuzate la plata furnizorului, în valoare de 7,2 mii lei;
  - înregistrarea eronată a contravalorii unor sponsorizări acordate de entitate prin diminuarea costului produselor donate, dublându-se deducerile referitoare la cheltuielile generale de administrație și la cheltuielile de desfacere;
  - evidențierea unor venituri într-o altă perioadă decât cea în care s-au realizat operațiunile de prestări servicii și a faptului generator;
- ✓ nu a fost înregistrată modernizarea obiectivelor de investiții finalizate, recepționate, date în folosință, în valoare totală de 150,2 mii lei, prin menținerea nejustificată a acestor sume în contul de „*Imobilizări corporale în curs de execuție*”, la data de 31.12.2018;
- ✓ în perioada 2014-2017, Sucursala nu a declarat și nu a virat la bugetul local al Comunei Costești, taxa pe teren pentru terenul concesionat de la UATC Costești, în baza contractului de concesiune înregistrat la Exploatarea Minieră Râmnicu Vâlcea;

- ✓ în perioada 2016-2018, nu au fost calculate integral și înregistrate în evidența contabilă, ca obligație de achitat către bugetul de stat, redevențele miniere în valoare de 12.085,4 mii lei, din care 7.671 mii lei aferentă anului 2016 și suma de 4.414,4 mii lei pentru anul 2017, obligațiile fiscale accesorii calculate pentru aceste sume fiind de 2.317,3 mii lei;
- ✓ pentru activitatea de comercializare a sortimentelor de „sare bulgări zootehnie”, livrate către persoane fizice și persoane juridice, a fost aplicată eronat o cotă redusă de TVA de 9%, Sucursala nefăcând dovada că sunt utilizate ca ingredient pentru prepararea alimentelor destinate consumului uman sau animal ori pentru a completa sau înlocui alimentele destinate consumului uman sau animal și care se încadrează la codul NC 2501 00, obligație prevăzută de legislația în vigoare, conducând la o diminuarea a prețului încasat și a TVA datorată bugetului de stat;
- ✓ la data de 31.12.2018, soldul creanțelor incerte înregistrate în evidența contabilă era de 19.037,4 mii lei, sold care nu a reflectat valoarea reală a acestora conform documentelor juridice.

Sucursala Salina Slănic

- ✓ în raportul de evaluare încheiat cu ocazia reevaluării bunurilor în domeniul privat al statului au fost înscrise active fixe corporale amortizate integral în valoare de 185,6 mii lei, care, deși au fost obținute aprobările legale de scoatere din funcțiune, nu au fost demontate, demolate sau dezmembrate;
- ✓ nu au fost calculate, evidențiate și recuperate penalități de întârziere pentru nerespectarea termenelor de plată a contravalorii produselor livrate, reprezentând vânzare de sare industrială gemă vrac pentru dezăpezire, conform clauzelor contractuale;
- ✓ pentru neplata în termenul stabilit prin contractele încheiate a facturilor emise pentru doi chiriași nu au fost calculate, evidențiate și recuperate debite și penalități de întârziere;
- ✓ în perioada 2016-2018 nu s-a efectuat, în condițiile legii, inventarierea elementelor de natura activelor, respectiv a instalațiilor tehnice, a mijloacelor de transport și a celor de natura capitalurilor, fapt ce a condus la nereflexarea în situațiile economico-financiare a unei imagini clare și fidele a patrimoniului;
- ✓ în anul 2018 au fost majorate cheltuielile de exploatare cu suma reprezentând servicii de asigurări voluntare de sănătate de tip suplimentar pentru angajații Sucursalei, achitate de SN a Sării SA în afara perioadei asigurate;
- ✓ în perioada 2017-2018 cheltuielile din exploatare au fost majorate cu suma de 245,5 mii lei, prin scoaterea din evidența contabilă a unor active fixe corporale, complet amortizate, fără a proceda însă la casarea acestora;
- ✓ în anul 2018, au fost majorate veniturile din exploatare cu suma de 49,1 mii lei prin înregistrarea valorii cantității de material rezultat din casarea mijloacelor fixe, respectiva valoare a fierului vechi, pentru care nu au fost prezentate documente justificative de recuperare a acestuia;
- ✓ în perioada 2016-2018, Sucursala a constituit fondul pentru realizarea, dezvoltarea și modernizarea producției în sectorul extractiv minier, reprezentând sursa de finanțare complementară a obiectivelor de investiții din sectorul extractiv minier, în sumă de 6.393,8 mii lei, fără însă a colecta, într-un cont de disponibil distinct sumele aferente fondului, încasate pe măsura valorificării producției;
- ✓ sistemul de control intern managerial implementat la nivelul Sucursalei nu a asigurat mecanisme de autocontrol și nu a furnizat conducerii o asigurare rezonabilă că resursele financiare destinate îndeplinirii obiectivelor generale și specifice stabilite prin actele de înființare au fost utilizate în condiții de legalitate, regularitate, eficiență, eficacitate și economicitate.

Sucursala Salina Ocna Dej

- ✓ garanția de bună execuție în sumă de 1.100 mii lei, constituită în cadrul contractelor subsecvente pentru prestări de servicii, al contractelor de servicii și contractelor de vânzare-cumpărare, nu a fost evidențiată în conturile extrabilanțiere;
- ✓ programul informatic privind emiterea și evidența tichetelor de cântar nu a funcționat corespunzător și nici nu a existat un contract de mentenanță a aplicației informatice;
- ✓ nu au fost declarate în vederea impunerii unele clădiri și terenuri, drept pentru care nu a fost virată la bugetul local suma de 26,2 mii lei, reprezentând impozitul pe clădiri și terenuri;
- ✓ nu a fost constituită garanția financiară pentru refacerea mediului la termenele și în cuantumul prevăzut de lege.

Sucursala Salina Târgu Ocna

- ✓ au fost efectuate reparații capitale pentru unele mijloacele fixe amortizate integral, în sumă de 482,4 mii lei, care eronat au fost considerate ca fiind cheltuieli ale perioadei, cu toate că, în conformitate cu prevederile legale, după efectuarea unor reparații asupra acestor active, comisiile de recepție ar fi trebuit să stabilească o nouă durată de viață economică pentru acestea;

- ✓ au fost identificate mai multe investiții efectuate la clădiri, în valoare de 258,4 mii lei, care au fost înregistrate eronat în evidența contabilă, fiind considerate a fi cheltuieli curente ale exercițiului financiar;
- ✓ pentru contractul încheiat, ce a avut ca obiect prestarea de servicii de asistență medicală pentru salariații Salinei, au fost aplicate tarife mai mari decât costurile de realizare ale serviciilor prestate. Astfel, în mod eronat, Sucursala a acceptat la plată cote de cheltuieli indirecte și profit în sumă totală de 26.4 mii lei, deși acestea au fost incluse și în tariful negociat, conducând la o majorare a cheltuielilor efectuate și, implicit, la o diminuare a profitului raportat;
- ✓ a fost identificată existența unor diferențe dintre cantitățile facturate și cantitățile menționate în documentele justificative de transport, respectiv CMR-uri (documentul de transport internațional), fiind efectuate plăți suplimentare;
- ✓ entitatea a înregistrat în patrimoniu un număr de 10 imobile dobândite în baza decretelor de expropriere, care în perioada auditată erau utilizate de foștii proprietari, în condițiile în care Sucursala a înregistrat cheltuieli de administrare pentru aceste imobile, respectiv impozite și taxe locale, pentru a căror recuperare nu au fost efectuate demersuri, sau pentru încheierea unor contracte de chirie/concesiune în vederea recuperării taxelor și impozitelor locale achitate în perioada 2016-2018.

Sucursala Salina Praid

- ✓ Sucursala a majorat nejustificat cheltuielile de exploatare cu suma de 151,7 mii lei, prin înregistrarea eronată a modernizării unor active aflate în patrimoniul entității auditate;
- ✓ entitatea nu a urmărit recuperarea de la executantul inițial a sumei de 187,2 mii lei, reprezentând contravaloarea reparațiilor efectuate la un obiectiv de investiții aflat în perioada de garanție. Prin contractul cu executantul inițial, acesta s-a obligat ca în perioada de garanție stabilită la 120 de luni să remedieze pe cheltuielă proprie orice defect al lucrărilor, fapt nerealizat însă;
- ✓ în evidența contabilă au existat neconcordanțe între suprafața de teren înscrisă în evidența contabilă și cea deținută conform actelor de proprietate;
- ✓ Sucursala a majorat nejustificat cheltuielile cu suma de 365,5 mii lei, reprezentând serviciile de transport personal la și de la locul de muncă, în perioada 2016-2018, prin confirmarea la plată și achitarea unor curse suplimentare, care nu au fost efectiv prestate;
- ✓ nu au fost respectate dispozițiile legale privind actualizarea, calcularea, evidențierea și virarea la bugetul de stat, în cuantumul prevăzut de legislația în vigoare, a sumei de 287 mii lei, reprezentând redevența minieră datorată suplimentar pentru extragerea zăcămintelor de sare gemă. În urma misiunii de audit, Sucursala Salina Praid a calculat, evidențiat și virat la bugetul de stat diferența de redevență minieră în cauză.

Sucursala Salina Cacica

- ✓ Sucursala nu a înregistrat în evidența contabilă bilete și abonamente pentru intrarea și vizitarea Minei Cacica, în sumă de 120,6 mii lei;
- ✓ nu au fost respectate prevederile legale privind vânzarea de produse la intern, respectiv nerealizarea de venituri în sumă de 162,2 mii lei, provenite din aplicarea de prețuri situate sub nivelul costurilor rezultate din postcalcul;
- ✓ entitatea nu a urmărit respectarea clauzelor contractuale privind calcularea, evidențierea și recuperarea unor penalități de întârziere;
- ✓ Sucursala nu a respectat prevederile legale privind:
  - operațiunile de închiriere a unor suprafețe de teren aflate în incinta minei Cacica, întrucât închirierea s-a realizat fără a ține seama de competențele de avizare/aprobare ale Consiliului de Administrație și Adunării Generale a Acționarilor Societății Naționale a Sării SA, conducând la încălcarea prevederilor actului constitutiv al societății. În contractele încheiate nu au fost prevăzute obligațiile precise ale părților, termenele de plată, condițiile de realizare a acestora, termenele de livrare, răspunderea pentru executarea cu întârziere și necorespunzătoare a obligațiilor;
  - organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
  - calcularea, evidențierea și virarea redevenței miniere datorate bugetului de stat, fiind constatată o diferență în sumă de 70,8 mii lei și accesorii fiscale calculate în sumă de 17.397 lei, sume virate ulterior la bugetul de stat.

2. SOCIETATEA NAȚIONALĂ A APELOR MINERALE SA

Prezentare

Societatea Națională a Apelor Minerale SA (SNAM SA) a fost înființată prin HG nr. 786/1997 privind înființarea Societății Naționale a Apelor Minerale SA ca societate comercială pe acțiuni, persoană juridică română cu capital integral de stat, prin reorganizarea Regiei Autonome a Apelor Minerale din România.

Societatea Națională a Apelor Minerale SA are ca obiect principal de activitate exploatarea și valorificarea substanțelor minerale utile din zăcămintele încredințate spre administrare, prin efectuare de acte de comerț, lucrări de cercetare geologică și hidrogeologică și valorificare prin îmbuteliere sau activități turistice și balneare a produselor proprii, transport, depozitare, distribuție și comercializare, activități din ramura exploatarea resurselor minerale, subramura „Alte activități extractive”. Drepturile și obligațiile aferente acțiunilor Societății sunt exercitate de Ministerul Economiei, prin reprezentanții săi în Adunarea Generală a Acționarilor.

Societatea Națională a Apelor Minerale SA, în baza licențelor de concesiune încheiate cu Agenția Națională pentru Resurse Minerale, asigură exploatarea și valorificarea substanțelor minerale utile din 32 de perimetre pentru extracția apei minerale naturale la sursă (pentru consum alimentar și terapeutic) și a dioxidului de carbon natural utilizat în balneafie.

Societatea Națională a Apelor Minerale SA este condusă de Adunarea Generală a Acționarilor și de un Consiliul de Administrație compus din patru membri. Conducerea executivă a societății este asigurată de un director general. Societatea Națională a Apelor Minerale SA își desfășoară activitatea în teritoriu prin cinci sucursale fără personalitate juridică (Sucursala de exploatare Nord, Sucursala de exploatare Centru, Sucursala de exploatare Vest și două sucursale care în prezent sunt nefuncționale – Sucursala de îmbuteliere a apei minerale și Sucursala de lichefiere și îmbuteliere a dioxidului de carbon).

În anul 2019 s-a desfășurat la Societatea Națională a Apelor Minerale SA o misiune de audit de conformitate având ca temă „Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat perioada 1.01.2016-31.12.2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate, auditorii publici externi au constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului Societății Naționale a Apelor Minerale SA nu este în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și că nu au fost respectate, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității și economicității. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

Societatea nu a organizat distinct contabilitatea de gestiune. În cazul apei de balneafie și a dioxidului de carbon, entitatea nu are organizată evidența cheltuielilor pe fiecare licență în parte, care să permită calculul costului de extragere al acestora, ultima notă de fundamentare a prețului la apa minerală naturală de balneafie și a dioxidului de carbon pentru balneafie a fost efectuată în anul 2001. Prin urmare, nu se cunoaște dacă prețul de vânzare acoperă costurile de exploatare și dacă se obține și o marjă de profit.

În Balanța de verificare încheiată la data de 31.12.2018, SNAM SA avea evidențiată în contul „Decontări din operații în curs de clarificare” suma de 146 mii lei, din care pentru sume în cuantum de 14 mii lei nu a luat măsuri de clarificare în termenul legal de cel mult trei luni de la data constatării.

Efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii nu a respectat întocmai prevederile legale, întrucât:

- la unele sucursale, în listele de inventariere nu au fost înscrise cantitățile scriptice, prețurile unitare, listele de inventariere nu au fost semnate pentru confirmarea lor de către personalul de la contabilitate;
- au fost situații în care bunurile inventariate au fost înscrise la valori diferite față de cele din evidența contabilă, de regulă mai mici, prin neluarea în calcul a manoperei aferente lucrărilor de investiții în curs de execuție executate în regie proprie;
- nu au fost inventariate terenurile deținute cu orice titlu de către societate, aparținând altor persoane juridice/fizice, în condițiile în care, la data de 31.12.2018, entitatea avea încheiate 53 de contracte de închiriere terenuri;
- nu au fost inventariate clădirile unde își au sediul cele trei sucursale și nici clădirea unde societatea își are sediul central.

În anul 2018, SNAM SA nu a respectat prevederile legale privind execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, efectuând cheltuieli totale peste nivelul gradului de realizare a veniturilor. Gradul de realizare a cheltuielilor

totale (96,54%) nu a fost ajustat la valoarea gradului de realizare a veniturilor (90,77%), prin urmare în perioada analizată nu au fost realizați indicatorii economico-financiar prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli.

Prin aplicarea procedurii de achiziție directă au fost efectuate plăți în sumă 434 mii lei pentru lucrări de investiții fără a deține documente confirmate de conducerea societății, care să certifice realitatea executării lucrării. Totodată, prestatorul a întocmit devizul tehnic al lucrărilor anterior întocmirii referatului de necesitate de către contractant. Planul tehnic al panourilor fotovoltaice, precum și alte detalii tehnice referitoare la distribuția/circuitul energiei electrice au fost date mult după întocmirea Procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor. Valoarea estimată a lucrării nu a fost stabilită pe baza calculării și totalizării tuturor sumelor plătibile pentru îndeplinirea obiectivului propus. Nota privind determinarea valorii estimative a valorii investiției nu a fost detaliată pe elemente componente, cu toate că a fost o lucrare de investiție cu execuție de lucrări și achiziție de bunuri. În Procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nu a fost înscrisă valoarea integrală a lucrării de investiție.

Societatea a majorat nejustificat cheltuielile privind deplasările în străinătate, prin efectuarea de plăți în sumă de 13.267 dolari (USD), 1.067 euro și 47 mii lei pentru cheltuieli fără bază legală. Aceste sume au fost acordate pentru deplasări efectuate, în perioada 2016-2018, în străinătate (Iran, Vietnam, China, Germania, Marea Britanie), fiind decontate directorului general cheltuieli (diurne, cheltuieli cu cazarea, transportul și diferite taxe) fără aprobarea acestora de către Consiliul de Administrație, precum și salariaților, diurne acordate peste limita prevăzută în *HG nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar* (actualizată).

Rapoartele de activitate întocmite la sosirea din delegație, privind temele abordate au fost întocmite succint și nu au fost efectuate precizări asupra scopului pentru care au fost efectuate delegațiile. Au fost situații în care facturile fiscale, în baza cărora au fost achitate transportul, cazarea și alte cheltuieli aferente deplasărilor, nu au fost detaliate pe elemente componente, acestea fiind prezentate în majoritatea cazurilor sub formă de pachete turistice.

SNAM SA a acceptat execuția unor lucrări de împrejmuire amplasamente și cabine de protecție, pentru care a efectuat plăți în sumă de 44,6 mii lei și 404 mii lei, în condițiile în care nu a deținut procese-verbale de predare-primire a amplasamentului sau în care au fost executate în alte perimetre decât cele stabilite prin contract și fără a pune la dispoziția executantului autorizațiile și avizele necesare execuției lucrărilor.

Entitatea a efectuat cheltuieli nejustificate în sumă de 55 mii lei pentru achiziția de servicii de consultanță în managementul contractelor de livrare, cu toate că societatea, prin Departamentul comercial administrativ avea angajat personal de specialitate cu atribuții în domeniu, stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare și prin fișele de post. Pentru acest contract, entitatea nu a făcut dovada întocmirii Notei privind determinarea valorii estimate a achiziției, furnizorul nu a făcut dovada că ar avea înscris în obiectul de activitate serviciile care au făcut obiectul contractului, iar din informațiile prezente pe site a reieșit că ar desfășura servicii cu precădere în domeniul contabilității. În consecință, SNAM SA a acceptat la plată servicii fără a avea la bază documente care să certifice prestarea, iar cheltuielile de exploatare au fost majorate nejustificat cu suma de 55 mii lei, diminuând impozitul pe profit cu suma de 8,8 mii lei.

Societatea a majorat nejustificat cheltuielile prin efectuarea unor corecții financiare în cadrul verificării unui proiect finanțat din fonduri europene, din cauze imputabile Societății, efectuând din fondurile proprii plăți fără bază legală, în sumă de 41,2 mii lei.

La finele anului 2018, SNAM SA a evidențiat în contabilitate, în contul „*Clienți incerti*”, creanțe neîncasate în sumă de 2.040 mii lei, din care suma de 442 mii lei a fost aferentă unor creanțe datorate de societăți aflate în faliment. Pentru suma de 390 mii lei, deși există o sentință civilă executorie favorabilă entității încă din anul 2016 nu au fost întreprinse măsuri în vederea executării acesteia, iar pentru suma de 52 mii lei, dreptul de a întreprinde măsuri legale de recuperare a fost prescris prin neînscrisura la masa credală.

La nivelul Societății, prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului intern managerial nu au fost respectate în totalitate. Nu au fost întocmite proceduri formalizate pentru toate activitățile procedurabile, fiind elaborate proceduri în proporție de 12% din totalul acestora, iar procedurile operaționale existente sunt în curs de actualizare. Procesul de management al riscurilor este parțial organizat și monitorizat. Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial este parțial implementat. Nu există proceduri de raportare a indicatorilor specifici Codului etic. Există o procedură de sistem privind funcțiile sensibile, dar nu și un inventar asociat acestor funcții.

Recomandări

- ☞ organizarea corespunzătoare a contabilității de gestiune;
- ☞ intrarea în legalitate privind:
  - clarificarea, în termenul legal, a sumelor neclarificate în termen de trei luni de la data constituirii;

- efectuarea inventarierii patrimoniului;
  - decontarea cheltuielilor cu deplasările interne și externe;
  - implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern managerial;
  - efectuarea de cheltuieli proporțional cu gradul de realizare a veniturilor.
- ☞ analiza contractelor de lucrări executate în perioada 2016-2018 în vederea identificării cazurilor de lucrări acceptate la plată fără a avea la bază documente însușite de reprezentanții entității. Cazurile constatate vor fi analizate de o comisie tehnico-economică în vederea pronunțării asupra utilității în scopul în care au fost achiziționate, a stabilirii cauzelor care au condus la neînsușirea documentelor pentru lucrările identificate, a eventualelor consecințe economico-financiare, precum și a stabilirii răspunderii materiale/disciplinare în ceea ce privește finalizarea și recepția lucrărilor;
- ☞ identificarea cazurilor de efectuare a unor corecții financiare aplicate proiectelor finanțate din fonduri europene din cauze imputabile entității auditate. Pentru cazurile constatate se vor dispune măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de corecții, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

3. COMPANIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE A INFRASTRUCTURII RUTIERE - SA

Prezentare

Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere - SA (CNAIR SA) este persoană juridică română, cu capital social integral de stat, cu statut de societate pe acțiuni, organizată să funcționeze sub autoritatea Ministerului Transporturilor pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

În conformitate cu prevederile *OUG nr. 55/2016 privind reorganizarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România - SA și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere - SA, precum și modificarea și completarea unor acte normative și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere SA*, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA a fost supusă reorganizării prin:

- a) schimbarea denumirii companiei în Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere;
- b) modificarea obiectului de activitate, precum și modificarea mecanismului financiar de funcționare a companiei;
- c) transferul unor proiecte de infrastructură de transport rutier în implementare către Compania Națională de Investiții Rutiere SA nou înființată.

CNAIR este administratorul autostrăzilor și drumurilor naționale concesionate, având drepturile, obligațiile și răspunderile ce îi revin în această calitate, potrivit reglementărilor interne și actelor juridice internaționale la care România este parte.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate, auditorii publici externi au constatat, atât pentru entitatea auditată, cât și pentru entitățile din structura organizatorică de la nivel teritorial și auditate ca urmare a includerii acestora în programul anual de activitate, faptul că modul de administrare a patrimoniului public al statului nu a fost în concordanță sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și nu au fost respectate, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și economicității în desfășurarea activității entității. Cele mai relevante aspecte sunt prezentate în continuare.

Constatări

Misiunea de audit de conformitate efectuată la CNAIR a evidențiat numeroase abateri de la prevederile legale în vigoare, erori și omisiuni de înregistrare în evidențele contabile a unor bunuri și operațiuni, plata unor despăgubiri și penalități pentru nerespectarea termenelor de plată în relațiile contractuale cu terții, cheltuieli suplimentare de natura daunelor-interese și a cheltuielilor de judecată, executarea silită a veniturilor proprii din cauza neachitării unor facturi, înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor subvenții de primit de la bugetul de stat, precum și plata unor corecții financiare aplicate CNAIR SA pentru proiecte gestionate de către aceasta prin încălcarea legislației din domeniul achiziției publice.

În urma analizei datelor și documentelor prezentate de entitatea auditată, pentru care conducerea entității își asumă întreaga răspundere privind caracterul real, corect și complet al documentelor și datelor prezentate, s-a constatat menținerea nejustificată în categoria clienților-debitori a unor creanțe cu o vechime mai mare de trei ani, în sumă de 380 mii lei, din care suma de 198 mii lei nu mai poate fi recuperată, fiind prescrisă.

Menținerea nejustificată a unor creanțe în evidențele contabile ale societății a avut drept consecință, majorarea nejustificată a activului bilanțier cu suma de 380 mii lei în perioada 2009-2017, prejudicierea bugetului de venituri proprii al societății cu suma de 126 mii lei, și a bugetului de stat cu suma de 72 mii lei ca urmare a unor plăți necuvenite sau nejustificate prin prestații de către terți.

S-a constatat nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a unor penalități de întârziere în sumă de 1.541 mii lei (311,7 mii euro), calculate de CNAIR SA pentru nejustificarea avansului prin prestații în cadrul Contractului *Servicii de consultanță aferente proiectului de construcție a tronsonului de autostradă Cernavodă-Constanța*. Deși CNAIR SA a recuperat și virat la bugetul statului suma de 1.541 mii lei, aceasta nu a facturat și nu a înregistrat în evidențele contabile penalitățile calculate de CNAIR SA pentru nejustificarea avansului prin prestații.

Din analiza prin sondaj a modului de înregistrare în contabilitate a facturilor primite de la furnizorii de bunuri și servicii s-a constatat denaturarea cheltuielilor cu bunuri și servicii și a datoriilor comerciale prezentate în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2017 cu suma de 165 mii lei, din cauza neînregistrării unor facturi emise de furnizori pentru serviciile prestate în anul 2017.

În urma verificării modului de efectuare a inventarierii patrimoniului CNAIR SA pentru exercițiul financiar 2017 s-a constatat faptul că inventarierea s-a finalizat ulterior datei de 30.05.2017, termen legal de depunere a situațiilor financiare anuale prevăzut de art. 36 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 82/1991 a contabilității*, respectiv 150 de zile de la încheierea exercițiului financiar. De asemenea, s-a constatat că documentele întocmite nu au respectat structura și modul de completare al formularului prevăzute de *OMFP nr. 2634/2015 privind documentele financiar-contabile*, respectiv:

- ✓ nu s-au completat informațiile privind codul sau numărul de inventar, stocurile scriptice, diferențele cantitative plus/minus, prețul unitar, valoarea contabilă, diferențele valorice plus/minus și valoarea de inventar;
- ✓ listele de inventariere au fost întocmite doar pe gestiuni și nu și pe conturi de valori materiale, eventual grupe sau subgrupe;
- ✓ nu s-a completat data în cazul tuturor listelor de inventariere.

La data misiunii de audit s-a constatat implementarea parțială de către CNAIR a standardelor controlului intern managerial: nr. 2 „Atribuții, funcții, sarcini”, nr. 5 „Obiective”, nr. 7 „Monitorizarea performanțelor”, nr. 8 „Managementul Riscurilor”, nr. 9 „Proceduri”, nr. 10 „Supravegherea” și nr. 13 „Gestionarea documentelor” în conformitate cu prevederile *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*.

S-a constatat, de asemenea, reflectarea necorespunzătoare în evidența contabilă a unor terenuri în valoare de 970 mii lei, care, potrivit legii, fac parte din domeniul public și privat al statului.

În temeiul prevederilor art. 2 alin. (4) din *Ordonanța nr. 43/1997 privind regimul drumurilor*, aprobată prin *Legea nr. 198/2015 privind aprobarea OG nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea OG nr. 43/1997 privind regimul drumurilor*, districtele Băneasa și Murfatlar și cantonul Negureni, evaluate la valoarea de 287 mii lei, se consideră ca făcând parte din drum, prin urmare, CNAIR SA trebuie să întreprindă demersurile necesare în vederea înscrierii acestora în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului (Anexa nr. 16 la *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*) și în Contractul de concesiune nr. MM/487/2004, actualizat prin Actul adițional nr. 22127/15.06.2017.

În ceea ce privește terenul aferent Laboratorului DRDP Constanța, evaluat la suma de 683 mii lei, în temeiul prevederilor art. 3 alin. (6) din *OUG nr. 84/2003 pentru înființarea Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA prin reorganizarea Regiei Autonome „Administrația Națională a Drumurilor din România”*, CNAIR SA urmează să continue demersurile în vederea înscrierii acestuia în capitalul social inițial al entității.

În timpul misiunii, entitatea auditată a solicitat sprijin Ministerului Finanțelor Publice în scopul înscrierii terenurilor care, potrivit legislației specifice, fac parte integrantă din drum și aparțin domeniului public al statului, în Anexa nr. 16 la *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.

Au fost achitate despăgubiri ca urmare a anulării în instanță a deciziei de sancționare disciplinară, din cauza prescripției dreptului de aplicare a sancțiunii disciplinare. Potrivit art. 252 alin. (1) din *Codul muncii*, angajatorul poate dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă, în termen de 30 de zile de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de șase luni de la data săvârșirii faptei. Prin verificarea documentelor din dosarul de cercetare disciplinară prealabilă privind unele nereguli din perioada ianuarie-18 iunie 2014 în activitatea desfășurată de șeful Agenției de Încasare Giurgeni s-a constatat că activitatea Comisiei de cercetare disciplinară prealabilă s-a desfășurat pe o perioadă mai mare de șase luni și nu a furnizat probe materiale din care să rezulte abaterile acestuia în perioada 14-18.06.2014. Prin prescrierea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare, societatea a fost prejudiciată cu suma de 150

mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială câștigate în instanță prin anularea deciziei de sancționare disciplinare în valoare de 144 mii lei și cheltuieli de judecată (fond și apel) în valoare de 6 mii lei.

Totodată, au fost efectuate cheltuieli suplimentare de natura daunelor-interese și cheltuielilor de judecată ca urmare a anulării în instanță a actelor adiționale de diminuare a salariului de bază, în perioada august 2013-mai 2014. Prin anularea punctului i) din Hotărârea Consiliului de Administrație, prin Decizia civilă nr. 1075A/2014 a Curții de Apel Timișoara, angajații din cadrul DRDP Constanța au solicitat în instanță anularea actelor adiționale de diminuare a salariului de bază în perioada august 2013-mai 2014. Prin Decizia nr. 458/2017 și Decizia nr. 394/2018, Curtea de Apel Iași – Secția Litigii de Muncă și Asigurări Sociale a obligat DRDP Constanța la următoarele:

- ✓ anularea pentru reclamantii a actelor adiționale la CIM înregistrate în anul 2013;
- ✓ plata drepturilor salariale reprezentând diferență la salariul de bază și sporuri aferente acestei sume, reținute în temeiul actelor adiționale încheiate, pentru perioada august 2013- mai 2014;
- ✓ plata de daune-interese pentru repararea prejudiciului produs reclamantilor, reprezentând daune-interese în cuantum de 0,04% per zi de întârziere pentru sumele de bani datorate de la momentul reținerii acestora până la momentul plății acestor sume;
- ✓ plata cheltuielilor de judecată efectuate.

Acest fapt a condus la angajarea de către CNAIR SA a unor cheltuieli suplimentare legate de plata unor daune-interese și a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 36 mii lei.

Au mai fost achitate despăgubiri și cheltuieli de judecată în sumă de:

- 126 mii lei, prin anularea în instanță a deciziei de concediere, ca urmare a desființării formale a postului deținut de un angajat, măsură dispusă de Consiliul de Administrație cu încălcarea prevederilor legale stabilite prin Codul muncii;
- 94 mii lei, reprezentând despăgubiri achitate din cauza înlocuirii în instanță a sancțiunii disciplinare constând în desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă, cu sancțiunea reducerii salariului de bază pe o durată de trei luni, cu 10%.

Au fost achitate penalități și cheltuieli de judecată în sumă de 70 mii lei de la bugetul de stat pentru nerespectarea termenelor de plată în relațiile contractuale cu terții, din culpa exclusivă a unor salariați ai CNAIR SA. De asemenea, o altă cauză a fost și modificarea art. 11 lit. f) din *OUG nr. 84/2003 pentru înființarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România - SA prin reorganizarea Regiei Autonome Administrația Națională a Drumurilor din România*, prin *OUG nr. 55/2016 privind reorganizarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere SA, precum și modificarea și completarea unor acte normative*, care a permis plata de la bugetul de stat de penalități fără justificarea cauzelor care au determinat cheltuielile suplimentare stabilite prin hotărâri judecătorești de la bugetul statului, așa cum de altfel a fost prevăzut la art. 11 alin. (3), în situația executării silită a veniturilor proprii ale CNAIR SA. Astfel, prin legislația specifică s-au creat premisele ca entitatea verificată să poată solicita sume pentru plata de penalități și cheltuieli de judecată de la bugetul de stat, cu toate că acestea au fost generate din culpa exclusivă a unor salariați ai CNAIR SA.

Mai mult, veniturile proprii ale societății au fost executate silit pentru suma de 2.272 mii lei, în baza unei sentințe arbitrale, prin neplata la scadență a unei facturi aferente Contractului de lucrări având ca obiect „*Construcția variantei de ocolire a Municipiului Brașov Lot-1 Tronson I, Tronson I, DN 1 – DN 11*”, pentru lucrări executate și acceptate înainte de intrarea în insolvență și notificarea rezilierii de către CNAIR SA. Prin neplata la scadență a facturii, CNAIR SA a achitat suplimentar, în urma executării silită din data de 21.09.2015, din venituri proprii, suma de 2.272 mii lei, din care suma 1.882 mii lei reprezintă dobânda legală penalizatoare pentru neefectuarea plății facturii, calculată pentru perioada 2.08.2013-6.04.2015, suma de 234 mii lei pentru cheltuieli de judecată și suma de 157 mii lei, reprezentând cheltuieli de executare silită. Totodată, din verificarea sumelor evidențiate în contabilitate, ca urmare a executării silită din data de 21.09.2015, s-a constatat faptul că CNAIR SA a înregistrat eronat în evidența contabilă suma de 1.882 mii lei, reprezentând dobânzi penalizatoare în debitul contului „*Subvenții*” (de primit), în condițiile în care penalitățile aferente proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă postaderare nu pot fi finanțate din alocații bugetare.

În evidența contabilă nu a fost înregistrată o datorie a CNAIR SA către bugetul statului în sumă de 1.302 mii lei. Entitatea auditată nu a pus la dispoziție documente justificative din care să rezulte înregistrarea în evidențele contabile a acestei datorii, stabilită ca prejudiciu de recuperat de la un operator economic în baza Deciziei Curții de Conturi din anul 2011.

CNAIR a efectuat plăți suplimentare din veniturile proprii ale societății, în valoare de 299 mii lei, în urma executării silită pentru neplata la scadență a unei facturi din anul 2014, aferentă contractului de servicii

„Supervizare Autostrada Orăștie - Sibiu”. Din suma de 299 mii lei, 154 mii lei reprezintă valoarea penalităților de întârziere, 81 mii lei, cheltuieli de judecată și 64 mii lei, cheltuieli de executare silită.

Principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat legalitatea în obținerea și utilizarea resurselor financiare alocate unor proiecte, atrăgând corecții financiare suportate din veniturile bugetului de stat. Cu ocazia misiunii de audit de conformitate s-a constatat existența sumei de 621 mii lei, reprezentând corecții financiare, plătite și datorate din veniturile bugetului de stat ca urmare a nerespectării de către entitatea verificată a unor prevederi legale din domeniul achiziției publice.

Cu ocazia misiunii de audit s-a mai constatat faptul că entitatea auditată a menținut nejustificat în exercițiile financiare 2015-2017 provizioane în sumă totală de 3.196 mii lei, constituite pentru litigiile din cele două dosare arbitrale din anii 2014 și 2015, prin care a fost instituită executarea silită a CNAIR SA. Mai mult, CNAIR SA a solicitat reîntregirea fondurilor proprii de la bugetul de stat, sumele fiind virate în contul CNAIR SA la data de 30.12.2016. În acest mod au fost denaturate, prin majorare nejustificată cu suma de 3.196 mii lei, provizioanele și, respectiv, diminuate nejustificat cu aceeași sumă veniturile raportate de entitate în bilanțurile contabile și în conturile de profit și pierdere din anii 2015-2017, dar și rezultatul patrimonial la societății din anii 2015-2017.

Recomandări

- ✓ inventarierea tuturor creanțelor prescrise la data de 31.12.2018, analiza cauzelor care au condus la neîncasarea acestora în termenul legal de prescripție prevăzut de lege și dispunerea măsurilor ce se impun; stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea creanțelor în termenul legal de prescripție, recuperarea acestuia și virarea pe destinații a sumelor recuperate;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării unor cazuri similare de neînregistrare în evidența contabilă a unor penalități de întârziere, calcularea, facturarea și înregistrarea în evidența contabilă a tuturor penalităților aferente contractelor gestionate de entitate, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului în exercițiul financiar al anului 2019, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate și consemnate de Curtea de Conturi;
- ✓ implementarea integrală a standardelor de control intern managerial;
- ✓ continuarea demersurilor pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu valoarea tuturor terenurilor, care, potrivit legii, fac parte integrantă din drum și înscrierea acestora în Contractul de Concesiune nr. MM/487/2004;
- ✓ înregistrarea și cuprinderea în capitalul social a contravalorii tuturor terenurilor aflate în proprietatea CNAIR SA;
- ✓ extinderea verificărilor și stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata despăgubirilor reprezentând drepturi de natură salarială și a celor reprezentând daune-interese, câștigate în instanță;
- ✓ analiza cauzelor care au condus la plata suplimentară de la bugetul de stat a oricăror penalități de întârziere, a cheltuielilor de judecată, precum și a celor de executare silită pentru neplata la scadență a unor facturi, stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor ce se impun, potrivit legii;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a datoriilor către bugetul de stat, precum și a prejudiciilor constatate în urma verificărilor efectuate de organele cu atribuții de control și înregistrarea acestora în contabilitate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor gestionate de societate pentru identificarea situațiilor de plată de penalități de întârziere determinate de nerespectarea termenelor de plată a unor facturi din culpa CNAIR SA, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia;
- ✓ analiza cauzelor care au condus la plata de la bugetul de stat a corecțiilor financiare și dispunerea măsurilor ce se impun pentru prevenirea/reducerea acestora, în scopul utilizării resurselor financiare alocate proiectelor gestionate de entitate în condiții de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri contabile, care să stabilească criteriile de recunoaștere a provizioanelor aferente litigiilor pentru proiectele de investiții finanțate de la bugetul statului derulate de CNAIR SA, concomitent cu extinderea verificărilor asupra tuturor provizioanelor înregistrate în evidența entității și analiza necesității menținerii acestora.

4. INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI MODERNIZĂRI ENERGETICE - ICEMENERG SA BUCUREȘTI

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Energie Industrială - ICEMENERG București (INCDE-ICMENERG) a fost înființat în baza HG nr. 925/2010, prin reorganizarea SC Filiala „Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice - ICEMENERG-SA” București din cadrul Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica”-SA, care s-a desființat.

INCDE-ICEMENERG București nu are filiale, sucursale sau puncte de lucru în structura sa organizatorică. Entitatea a fost reorganizată ca institut de cercetare-dezvoltare în subordinea Autorității Naționale de Cercetare Științifică și Inovare. Obiectul principal de activitate al Institutului cuprinde activități de cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie, respectiv activități de cercetare-dezvoltare în domeniul energiei, precum și activități conexe activității de cercetare-dezvoltare.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu au fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu au respectat, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității și regularității.

Constatări

Institutul nu a întocmit bilanțul contabil, parte componentă a situațiilor financiare anuale, pe baza registrelor contabile în corespondență cu balanța de verificare, fapt contrar prevederilor *Legii nr. 82/1991 a contabilității*. Registrul-inventar nu a fost actualizat la finele anilor 2017-2018, în consecință, soldurile conturilor de imobilizări înscrise în balanța de verificare nu au corespuns cu cele din fișele de cont și cu cele identificate în urma inventarierii patrimoniului la finele anului. Datele înscrise în Balanța de verificare încheiată la 31.12.2017, privind soldurile conturilor de imobilizări corporale, terenuri și construcții, au fost stabilite fără a fi conciliate cu rezultatele inventarierii. Au fost identificate operațiuni înscrise în fișele de cont, dar care nu au fost identificate și în Registrul-jurnal. De asemenea, s-a constatat faptul că soldul final al contului „*Producție în curs de execuție*” la 31.12.2017 nu a corespuns cu soldul inițial al contului la 1.01.2018, iar, potrivit fișelor de cont, la final de lună au fost înregistrate operațiuni după ce soldul contului a fost închis, astfel încât în unele cazuri acestea au determinat modificarea soldului final. Totodată, au fost constatate erori privind modul de înregistrare în contabilitate a veniturilor în avans.

În urma evaluării modului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial pe cele cinci componente ale controlului intern s-a constatat faptul că nu în toate cazurile au fost respectate cerințele generale de management pe care entitatea auditată ar fi trebuit să le îndeplinească conform *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*. Nu au fost realizate programe de pregătire profesională a personalului conform nevoilor de perfecționare, în principal din lipsa fondurilor. În ceea ce privește implementarea Standardului privind continuitatea activității, nu în toate cazurile au fost stabilite și aplicate măsuri pentru asigurarea continuității activității în cazul apariției unor situații generatoare de întreruperi. Nu a fost întocmit și aprobat un Nomenclator arhivistic al documentelor și, de asemenea, nu a fost întocmită o procedură de păstrare/arhivare a documentelor.

În anul 2017, dintre cele patru misiuni de audit intern planificate au fost efectuate doar două misiuni, iar, în anul 2018, dintre cele trei misiuni planificate au fost realizate numai două. Situația a fost generată de numărul redus de auditori interni angajați la nivelul Institutului în perioada auditată, respectiv un singur auditor public intern angajat cu jumătate de normă. În aceste condiții, Compartimentul de audit public intern este în imposibilitatea de a respecta prevederile *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern* în ceea ce privește auditarea activității cel puțin o dată la trei ani.

Activitatea de control financiar de gestiune (CFG) nu a fost organizată și nu s-a derulat conform cerințelor impuse de prevederile art. 1 din *HG nr. 1151 din 27 noiembrie 2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune* precum și de art. 33 din Anexa nr. 1 la *HG nr. 925/2010 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Energie - ICEMENERG București*. Deficiența s-a produs din cauza numărului redus de personal de specialitate angajat la nivelul INCDE - ICEMENERG București în perioada auditată.

Nu au fost evidențiate și încasate drepturi de creanță, reprezentând penalități de întârziere datorate de clienți pentru nerespectarea clauzelor contractuale, în cazul unor contracte de prestări servicii de cercetare și inginerie tehnologică și, respectiv, în cazul unor contracte de închiriere a unor spații.

Institutul a prezentat eronat date în situațiile financiare prin dubla înregistrare în evidența contabilă a unor venituri din cercetare-dezvoltare, încasate de la o societate parteneră externă, în sumă de 54 mii lei.

Referitor la modul de efectuare a inventarierii și a evaluării/reevaluării tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii s-au constatat unele deficiențe privind organizarea și desfășurarea inventarierii. Nu a fost întocmit proces-verbal din care să rezulte faptul că au fost instruite comisiile de inventariere asupra modului de desfășurare a acestei activități și nici un grafic de desfășurare a operațiunii de inventariere. Datele rezultate din operațiunea de inventariere nu au fost actualizate cu intrările sau ieșirile din perioada cuprinsă între data inventarierii și data încheierii exercițiului financiar, iar Registrul-inventar nu cuprinde și date actualizate, astfel încât la sfârșitul exercițiului financiar să fie reflectată situația reală a

elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Nu în toate cazurile listele de inventar au fost semnate de către Compartimentul contabilitate. Au existat situații în care au fost inventariate bunuri fără a se menționa în listele de inventar prețul acestora, valoarea contabilă și locurile de depozitare. Pentru bunurile cu un grad ridicat de uzură, propuse la casare de Comisia centrală de inventariere, nu au fost efectuate demersurile pentru obținerea aprobărilor și dispunerea casării conform prevederilor legale.

În timpul auditului au fost efectuate corecții privind modul de înregistrare a veniturilor în avans, de calcul, facturare și transmitere către clienți a notificărilor referitoare la penalitățile de întârziere la plată și, totodată, a fost remediată înregistrarea dublă a sumei de 54 mii lei reprezentând venituri din cercetare-dezvoltare. De asemenea, în timpul auditului a fost întocmit dosarul de casare a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar cu un grad ridicat de uzură de către Comisia de constatare și de casare a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar constituită în acest sens.

Recomandări

- ☞ asigurarea întocmirii registrelor contabile cu respectarea prevederilor legale în vigoare, de înregistrare corectă în evidența contabilă a operațiunilor financiar contabile, de calculare și stabilire a drepturilor de creanță, de încasare a veniturilor, de realizare a inventarierii patrimoniului, astfel încât situațiile financiare întocmite pentru exercițiile viitoare să reflecte o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței Institutului;
- ☞ respectarea tuturor prevederilor legale în ceea ce privește implementarea unui sistem de control intern managerial corespunzător la nivelul entității, de exercitare a controlului financiar de gestiune, de realizare a activității de audit public intern astfel încât auditarea tuturor activităților prevăzute de lege să poată fi realizată cel puțin o dată la trei ani.

5. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU BIORESURSE ALIMENTARE

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare (INCDBA) - IBA București, s-a înființat prin HG nr. 546/2010 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare - IBA București și pentru modificarea Anexei nr. 3 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, în coordonarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin reorganizarea Institutului de Bioresurse Alimentare. În anul 2013, conform art. 13 din HG nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, Institutul Național a trecut în coordonarea Ministerului Educației Naționale.

În anul 2019, INCDBA-IBA București se afla în coordonarea Ministerului Cercetării și Inovării (MCI), potrivit prevederilor din HG nr. 13/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării și Inovării.

Institutul național este persoană juridică română și a fost înființat în scopul desfășurării de activități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, inovare, transfer tehnologic, servicii privind analize de laborator ale produselor agroalimentare și ambalajelor de uz alimentar, consultanță și asistență de specialitate, formare și specializare profesională, editare și tipărire pentru domeniile: agricol, industrie alimentară și cel al efectuării de activități comerciale de import-export.

Institutul Național participă la elaborarea strategiei de dezvoltare a domeniului specific și la realizarea cu prioritate a obiectivelor științifice și tehnologice stabilite prin programele naționale de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică.

În anul 2019, Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit de conformitate cu tema „Controlul situației, evoluției și a modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate s-a constatat faptul că entitatea auditată a desfășurat activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative în baza cărora funcționează. Excepționând aspectele reprezentând erori/abateri de la legalitate și regularitate sau, după caz, situații de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului, rezultate în urma verificării obiectivelor de audit de conformitate, Situațiile financiare anuale ale entității au reflectat realitatea și exactitatea operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil, în balanțele de verificare, precum și în contul de profit și pierdere.

Constatări

În urma auditului efectuat de Curtea de Conturi au fost constatate o serie de abateri, o parte dintre acestea fiind remediate în timpul misiunii de audit de conformitate. Exemplificăm câteva dintre acestea în continuare.

Datele și informațiile prezentate în situațiile financiare în anul 2018 nu reflectă exact și distinct patrimoniul

public și patrimoniul Institutului. Institutul administrează bunuri aparținând domeniului public al statului, reprezentând terenuri și clădiri în sumă de 26.196 mii lei, din care: terenuri în sumă de 9.975 mii lei și clădiri în sumă de 16.222 mii lei, bunuri evidențiate în contabilitate în conturi corespunzătoare de imobilizări, conturi de activ, dar neînregistrate distinct și exact în conturi de pasiv, respectiv în creditul conturilor „*Patrimoniul public*” și „*Patrimoniul institutelor naționale de cercetare-dezvoltare*”, iar valorile patrimoniale nu coincid cu patrimoniul public din administrarea Institutului, precum și cu patrimoniul acestuia prevăzut prin hotărâre a Guvernului, evaluat/reevaluat până la data misiunii de audit. Eroarea a fost remediată prin efectuarea corecțiilor contabile.

IBA București a înregistrat eronat în conturile de cheltuieli de exploatare, pentru perioada 2016-2017, respectiv în contul „*Cheltuieli de întreținere și reparații*” și în contul „*Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*”, cheltuieli de capital în sumă de 657 mii lei, din care: 500 mii lei la nivelul anului 2016 și 157 mii lei la nivelul anului 2017 și nu în conturile de „*Imobilizări*”, respectiv în contul „*Clădiri*”, cu consecințe asupra reflectării reale și exacte a unor operațiuni în situațiile financiare anuale ale entității. Eroarea a fost remediată prin efectuarea corecțiilor contabile.

A fost menținută nejustificat în evidența contabilă, în conturi de imobilizări în curs, suma de 428 mii lei, reprezentând investiții efectuate la nivelul anului 2014, constând în lucrări de reparații capitale, aferente unor bunuri aparținând domeniului public al statului, recepționate, dar neînregistrate în mod corespunzător în conturi de capital. În timpul misiunii de audit, deficiența a fost remediată parțial, efectuându-se corecții contabile.

Conform situațiilor financiare întocmite și prezentate de către entitate la data de 31.12.2018, IBA București, înregistra clienți neîncasați în sumă de 45 mii lei, cu o vechime mai mare de trei ani. Valoarea abaterii constatate reprezintă prestații servicii facturate, dar neîncasate până la data misiunii de audit.

Din verificările efectuate asupra modului în care au fost stabilite, evidențiate, urmărite și încasate veniturile rezultate din activitățile specifice Institutului s-a constatat faptul că nu în toate cazurile a fost efectuată analiza debitelor de încasat, urmată de demersurile necesare pentru încasarea acestora în totalitate în termenul legal de prescripție, neasigurându-se astfel o bună gestiune patrimonială, respectiv a drepturilor izvorâte din serviciile prestate de către Institut, sub aspectul legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței. Prin nedisponerea măsurilor de recuperare a contravalorii serviciilor prestate/lucrări executate poate fi diminuat cuantumul disponibilităților entității, creându-se astfel riscul unor implicații asupra capacității entității de a-și onora datoriile față de terți, inclusiv față de Bugetul general consolidat.

În timpul misiunii de audit, deficiența a fost remediată parțial, în sensul că a fost încasată și înregistrată ca venituri contravaloarea unor facturi evidențiate în contabilitatea entității.

De asemenea, Curtea de Conturi a mai constatat și alte erori și deficiențe, pentru care au fost formulate recomandări.

Astfel, potrivit documentelor de raportare contabilă întocmite, entitatea a menținut în evidența contabilă furnizori interni în sumă de 132 mii lei și furnizori externi în sumă de 4 mii lei, precum și furnizori de imobilizări cu o vechime mai mare de trei ani, datorii prescrise, pentru care nu s-a efectuat niciun demers în scopul decontării acestora, respectiv al analizării și înregistrării în mod corespunzător ca venituri, după caz.

Prin nedisponerea măsurilor de analiză a sumelor reprezentând datorii neîncasate și a contravalorii serviciilor prestate/lucrărilor executate poate fi diminuat cuantumul veniturilor entității, creându-se, astfel, riscul diminuării venitului neînregistrat – venit impozabil la calculul impozitului pe profit, precum și riscul privind plata unor penalități aferente acestor datorii, după caz.

De asemenea, s-a constatat faptul că nu au fost prezentate în cadrul documentelor de raportare contabilă, respectiv în cuprinsul notelor explicative și în Raportul de gestiune, informații relevante cu privire la valoarea imobilizărilor financiare evidențiate în cuprinsul situațiilor financiare, reprezentând participarea INCDDBA - IBA București la constituirea capitalului social al noii societăți de tip spin-off. Astfel, Institutul a înființat, cu aprobarea Consiliului de Administrație, un start-up în anul 2011, împreună cu o societate comercială, în scopul participării Institutului la proiecte finanțate din fonduri structurale, acest tip de entități fiind eligibile pentru finanțare, dar și pentru participarea la proiecte de cercetare finanțate din programele-cadru ale UE. Potrivit actului constitutiv al noii societăți, Institutul național, în calitate de asociat, subscrie 240 de părți sociale, în valoare totală de două mii lei, reprezentând 24% din capitalul social. De menționat faptul că de la înființare și până la data misiunii de audit de conformitate, noua societate comercială a avut o activitate extrem de scăzută, iar în ultimii trei ani nu a mai desfășurat activitate, conform informațiilor de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice.

S-a constatat că în contul „*Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare*” se înregistrează valoarea rezultatelor din activitatea de cercetare, posibil de valorificat, așa cum acestea sunt evaluate de Consiliul Științific și nu valoarea rezultatelor cercetării la costul de producție (valoarea proiectului de cercetare). Consiliul Științific are în vedere drept criteriul la stabilirea prețurilor prețuri existente deja pe piață (articole, cărți, broșuri, cataloage, rapoarte tehnice, cursuri) și prețuri calculate ținând cont de faptul că aceste

rezultate nu sunt adresate unui singur beneficiar. La terminarea perioadei de derulare a unui proiect, după raportul final, în Consiliul Științific, se stabilește valoarea fiecărui rezultat obținut prin proiect, valorificabil, care ar putea să genereze beneficii economice viitoare Institutului.

Referitor la reevaluarea patrimoniului, din verificarea efectuată cu ocazia misiunii de audit a rezultat faptul că nu a fost reevaluată valoarea de intrare a activului situat în strada Băneasa Ancuța nr. 5, în valoare de 52 mii lei, aflat în evidența contabilă a INCDBA - IBA București la data de 31.12.2009.

Recomandări

- ☞ dezvoltarea unui sistem de control intern adecvat, reducând astfel la minim riscul apariției de erori și neregularități;
- ☞ efectuarea demersurilor de identificare și clarificare a sumelor reflectate în contul de „Furnizori”, luând măsurile care se impun;
- ☞ analiza sumelor componente care alcătuiesc soldul contului „Imobilizări în curs” și efectuarea corecțiilor contabile, după caz;
- ☞ efectuarea demersurilor legale care se impun pentru recuperarea în integralitate a sumelor reprezentând creanțele neîncasate rezultate din prestațiile efectuate, inclusiv calcularea dobânzilor generate de neplata în termen a facturilor de către clienții Institutului, după caz, precum și elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri operaționale, care să cuprindă măsuri organizatorice interne, asigurând o bună gestiune a patrimoniului entității;
- ☞ punerea în aplicare a procedurii-cadru privind stabilirea valorii de înregistrare în contabilitate a rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare și a procedurii-cadru de audit tehnologic;
- ☞ reevaluarea imobilului-construcție din strada Băneasa Ancuța nr. 5 și înregistrarea în contabilitate a rezultatului reevaluării, potrivit dispozițiilor legale.

6. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU FIZICA LASERILOR, PLASMEI ȘI RADIAȚIEI MĂGURELE

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației - INFLPR București este persoană juridică română ce funcționează în coordonarea Ministerului Educației și Cercetării. Obiectul de activitate al Institutului cuprinde, în principal, activități de cercetare-dezvoltare în scopul creșterii nivelului cunoștințelor în domeniile fizicii, fizicii spațiului cosmic și conexe și cercetării aplicative de tip precompetitiv, pentru realizarea de studii și de cercetări aplicative. Institutul național are în cadrul structurii sale o filială cu personalitate juridică, respectiv Institutul de Științe Spațiale (ISS).

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate s-a constatat că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu au fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu au respectat, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. Situațiile financiare raportate de către cele două institute în perioada 2016-2018 nu au oferit o imagine fidelă a poziției patrimoniale și a performanței financiare a entității, iar efectuarea neadecvată a inventarierii nu a oferit asigurări rezonabile asupra elementelor patrimoniale.

Deși sistemul de control intern managerial a fost proiectat corespunzător, implementarea a fost defectuoasă, acesta neavând capacitatea de a preveni, detecta și corecta toate erorile/abaterile semnificative care au apărut în cadrul activității desfășurate, existând riscul de denaturare semnificativă a situațiilor financiare. Totodată, structura de audit constituită la nivelul INFLPR nu a putut constitui un sprijin pentru managementul de top în evaluarea riscurilor activității entității și nu a contribuit semnificativ la îmbunătățirea sistemului de control intern managerial, fapt ce a determinat existența abaterilor de la legalitate și regularitate constatate în urma misiunii de audit.

Constatări

Institutul nu a înregistrat în evidența contabilă diferența de reevaluare a bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare, în sumă de 46 mii lei, iar bunurile din domeniul public și privat al statului, în sumă de 52 milioane lei, nu au fost evidențiate distinct în conturile contabile „Patrimoniul public”, respectiv „Patrimoniul privat”.

Nu a fost înregistrată în evidența contabilă contravaloarea lucrărilor efectuate la obiectivul Centrul de Științe și Tehnologii Spațiale și nu a fost capitalizată în valoarea imobilului. Institutul a prezentat eronat în evidența contabilă proprie compensarea unei obligații de plată cu Institutul de Științe Spațiale, filială a Institutului, cu

valoarea unei creanțe de încasat, stabilită în sarcina ISS, fără documente care să justifice operațiunea și fără a fi recunoscută de ISS. Entitatea a înregistrat eronat în evidența contabilă suma de 1.299,5 mii lei, reprezentând investiții pentru lucrările de reabilitare a imobilului, fiind considerată și înregistrată ca o cheltuială a perioadei cu toate că investiția a avut ca rezultat îmbunătățirea parametrilor tehnici ai activului.

Institutul a evidențiat eronat bunurile de natura activelor corporale în valoare de 503 mii lei, achiziționate în cadrul proiectului „*Observator mobil pentru monitorizarea obiectelor aflate în apropierea pământului – NEEMO*” pentru ISS, fiind înregistrate în contul contabil „*Materiale de natura obiectelor de inventar*” și, concomitent, în conturile de cheltuieli, astfel încât aceste bunuri nu au mai fost prezente în evidențele contabile ale ISS.

Toate abaterile prezentate anterior s-au datorat unor omisiuni și interpretări eronate ale prevederilor legale aplicabile, iar entitatea a efectuat, în timpul auditului, corecțiile contabile ale cazurilor semnalate.

Prin nerespectarea principiului contabilității de angajamente s-a constatat faptul că Institutul a majorat cheltuielile cu suma de 108 mii la momentul efectuării plății, respectiv în anul 2018, cu toate că aceste cheltuieli aparțineau următorului exercițiu financiar.

INFLPR și ISS au menținut în conturile de creanțe și datorii suma de 144 mii lei, care se afla în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasare și, respectiv, lichidare acesteia.

Nu au fost respectate prevederile legale în efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Listele de inventariere nu au conținut în toate situațiile valoarea contabilă a bunurilor sau/și valoarea de inventar și nici semnătura persoanei care a ținut evidența contabilă a bunurilor inventariate. Procesele-verbale întocmite nu au conținut toate elementele impuse de legislația în vigoare. Bunurile din patrimoniul public și/sau privat al statului nu au fost inventariate pe baza documentelor din care să rezulte dreptul de proprietate/administrare asupra acestora și nu au fost înscrise pe liste distincte. Pentru bunurile aflate la terți nu au fost solicitate confirmări scrise de la entitățile unde acestea se regăseau.

Au fost constatate deficiențe referitoare la modul de evidențiere și evaluare a bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea INFLPR. Dezafectarea de către INFLPR a două hale aferente Centralei termice și construirea Centrului pentru Tehnologii Avansate cu Laser din fonduri de la bugetul de stat s-au realizat fără a exista în prealabil o hotărâre a Guvernului de trecere a clădirii Centrală termică gr. II din domeniul public al statului în cel privat al statului, conform actelor normative în vigoare. Suma de 37 mii lei, reprezentând contravaloarea fierului vechi rezultat din casarea instalațiilor, utilajelor și anexelor aferente din care a fost compusă clădirea Centrală termică gr. II nu a fost virată la bugetul de stat. Clădirea CSTS, clădirea Pavilion Administrativ – Conac proprietate privată a statului, aflate în administrarea ISS și clădirea Pavilion Raze Cosmice, proprietate privată a statului aflată în administrarea INFLPR, nu au fost înscrise în Cartea funciară și nu s-a realizat intabularea dreptului de proprietate al statului asupra acestor bunuri transmise în administrare.

Prin adresă înregistrată la Ministerul Cercetării și Inovării s-a solicitat organului ierarhic superior actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor proprietate publică a statului* cu noile date de identificare ale bunurilor aflate în administrarea INFLPR. Au fost întreprinse măsuri în vederea finalizării operațiunilor de intabulare a clădirilor, de clarificare a situației terenului în suprafață de 728 mp aferent clădirii Pavilion Raze Cosmice, prin trecerea din administrarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului în administrarea INFLPR și, totodată, a fost virată la bugetul de stat suma de 37 mii lei, reprezentând venituri obținute din valorificarea fierului vechi rezultat din instalațiile și utilajele ce compuneau Centrala termică dezafectată.

Institutul a întocmit eronat deconturile pentru justificarea subvențiilor convenite prin contractele de finanțare ale proiectelor din cadrul Programului Nucleu, încheiate cu Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică/ Ministerul Cercetării și Inovării, fiind incluse și cheltuieli exceptate, potrivit prevederilor contractelor de finanțare, în sumă de 39 mii lei. Deficiența prezentată s-a datorat interpretării eronate a legislației, dar și faptului că autoritatea finanțatoare nu a efectuat verificări ale documentelor prezentate spre decontare în cadrul Programului Nucleu. În timpul auditului au fost dispuse măsuri de remediere a situației și, totodată, INFLPR a restituit finanțatorului suma de 21 mii lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor neeligibile aferente Programelor Nucleu derulate în perioada 2016-2018.

Din verificările efectuate atât la INFLPR, cât și la ISS s-a constatat faptul că niciuna din cele două entități nu a procedat la înregistrarea în evidențele contabile proprii a rezultatelor cercetării din cauza dificultăților generate de diversitatea tipurilor de rezultate ale cercetării, precum și de lipsa unor reglementări contabile clare și explicite.

Prin art. 77 din *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică* a fost instituită obligația unităților de cercetare-dezvoltare de a înregistra rezultatele activității de cercetare-dezvoltare finanțate din fonduri publice în *Registrul special de evidență*. Institutele naționale de cercetare-dezvoltare aplică Reglementările contabile aprobate prin *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind*

**Imperfecțiuni
ale cadrului
legislativ,
identificate cu
ocazia auditului**

situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, însă prevederile acestuia nu au fost corelate cu prevederile art. 76 din OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, care reglementează recunoașterea rezultatelor cercetării ca active fixe corporale și necorporale. În vederea clarificării modului în care se stabilește valoarea la care trebuie înregistrate în contabilitate rezultatele cercetării s-a aprobat constituirea unui grup de lucru tehnic având drept scop elaborarea unei proceduri-cadru privind stabilirea valorii de înregistrare în contabilitate a rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare. Întrucât proiectul de procedură-cadru presupune anumite modificări în structura Planului de conturi, acesta a fost transmis Ministerului Finanțelor Publice în vederea analizei și evaluării.

Recomandări

- ☞ implementarea procedurilor operaționale referitoare la activitatea de inventariere a patrimoniului astfel încât inventarierea elementelor patrimoniale să se realizeze cu respectarea prevederilor legale, pentru a se asigura stabilirea reală a situației patrimoniale la finele exercițiului financiar. De asemenea, vor fi dispuse măsuri astfel încât să se asigure organizarea și conducerea contabilității cu respectarea principiului independenței exercițiului, potrivit căruia toate veniturile și toate cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, fără a ține seama de data încasării veniturilor, respectiv de data plății cheltuielilor;
- ☞ în vederea reglementării situației bunurilor aparținând domeniului public/privat al statului aflate fie în administrarea INFLPR, fie în cea a ISS, conducerile celor două institute vor dispune măsuri pentru actualizarea informațiilor existente în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, precum întabularea dreptului de proprietate privată a statului și înscrierea în Cartea funciară;
- ☞ efectuarea unor analize asupra cheltuielilor care au fost incluse în devizele postcalcul și decontate pe proiectele de cercetare-dezvoltare din cadrul Programului Nucleu, prin prisma prevederilor legale și contractuale aplicabile, identificarea eventualelor sume decontate reprezentând cheltuieli care, conform prevederilor contractuale, nu se decontează și virarea acestora la bugetul entității finanțatoare.

7. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU FIZICĂ ȘI INGINERIE NUCLEARĂ „HORIA HULUBEI” MĂGURELE

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” (IFIN-HH) este instituție publică cu personalitate juridică și funcționează potrivit prevederilor HG nr. 1309/1996 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” - IFIN-HH București, cu modificările și completările ulterioare, în coordonarea Ministerului Cercetării și Inovării (MCI). IFIN-HH are ca scop desfășurarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul fizicii și ingineriei nucleare.

Concluzia generală

Exceptând aspectele referitoare la deficiențele constatate, IFIN-HH a realizat pe ultimii trei ani o activitate profitabilă, în condițiile în care derulează proiecte de cercetare-dezvoltare cu o complexitate și valoare semnificativă.

Constatări

Institutul nu a înregistrat și prezentat în notele explicative, parte componentă a situațiilor financiare, valoarea creanțelor și datoriilor contingente, în sumă de 4.809 mii lei, pentru acțiunile aflate pe rolul instanțelor de judecată în care Institutul este parte, solicitând recuperarea debitelor de la debitorii Institutului, reprezentând valoarea activului contingent – despăgubiri datorate conform clauzelor contractuale. Totodată, nu a fost înregistrată și prezentată în situațiile financiare suma de 29 mii lei, reprezentând valoarea datoriei contingente, calculată pentru un litigiu inițiat de un salariat care a solicitat plata unor sporuri salariale.

De asemenea, Institutul nu a prezentat în evidența contabilă valoarea patrimoniului privat al statului aflat în administrarea acesteia.

Nu a fost înregistrată și prezentată în situațiile financiare la finele anului, la capitolul „Subvenții”, valoarea subvențiilor pentru investiții acordate de autoritatea publică centrală pentru cercetare și inovare și valoarea unui activ necorporal rezultat în urma activității de cercetare-dezvoltare efectuată de către personalul de cercetare din cadrul Institutului, în sumă de 72 mii lei.

În timpul misiunii de audit a fost înregistrată în evidența extracontabilă valoarea creanțelor și a datoriilor contingente și au fost întreprinse demersuri în vederea clarificării aspectelor referitoare la patrimoniul privat al statului aflat în administrarea Institutului. A fost înregistrată în evidența contabilă valoarea activului necorporal „Metoda de reciclare și reutilizare a betonului radioactiv rezultat din defăectări ale instalațiilor radiologice și nucleare”, în sumă de 72 mii lei.

Institutul a efectuat și decontat cheltuieli neeligibile în sumă de 8.226 mii lei pentru activități de construcții montaj pentru dezafectarea reactorului nuclear fără a se respecta prevederile HG nr. 898/2009 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții Dezafectarea reactorului nuclear VVR-S, repatrierea combustibilului nuclear uzat EK-10 și modernizarea instalațiilor Stației de Tratare a Deșeurilor Radioactive din cadrul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” - IFIN-HH, întrucât valoarea decontată a cheltuielilor de construcții-montaj s-a realizat prin depășirea indicatorilor tehnico-economici aprobați prin hotărârea de guvern. Totodată, au fost decontate cheltuieli fără a avea vreo legătură cu realizarea activităților în cadrul dezafectării reactorului nuclear, în sumă de 252 mii lei, reprezentând taxe la organisme internaționale, audit financiar, diferențe de curs valutar, utilități, protocol și impozit pe profit.

Pe parcursul misiunii de audit, Institutul a solicitat Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară (RATEN) actualizarea devizului general la obiectivul de investiții „Dezafectarea reactorului nuclear VVR-S, repatrierea combustibilului nuclear uzat EK-10 și modernizarea instalațiilor stației de tratare a deșeurilor radioactive”, cu termen de finalizare în data de 24.08.2019.

De asemenea, ca urmare a misiunii de audit, entitatea a procedat la recalcularea regiei generale prin eliminarea din baza de calcul a cheltuielilor nelegale, a cheltuielilor de regie aferente deplasărilor interne/externe, a expertizei tehnice, rezultând o diferență în plus cu titlu de regie generală neeligibilă în cadrul activităților de dezafectare a reactorului nuclear, în sumă de 123 mii lei, care a fost restituită către Ministerul Cercetării și Inovării, concomitent cu dispunerea de măsuri pentru restituirea sumelor neeligibile decontate în plus.

La nivelul IFIN-HH nu s-a asigurat stabilirea/actualizarea printr-un act administrativ a proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv în funcție de specificul entității, respectiv particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general, precum și detalierea prin liste de verificare a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, pentru documentele justificative și circuitul acestora. De asemenea, pentru persoanele desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv propriu, entitatea nu a solicitat acordul Ministerului Cercetării și Inovării și nu a stabilit limitele de competență.

Nu a fost prelungită garanția de bună execuție privind îndeplinirea obligațiilor contractuale în cadrul unui contract de furnizare. În timpul misiunii de audit, Institutul a calculat și facturat penalități de întârziere în valoare de 177 mii lei.

Demersurile în vederea actualizării Inventarului public centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Institutului nu au fost finalizate de către autoritatea publică centrală pentru cercetare și inovare. În urma misiunii de audit efectuate au fost luate măsuri în vederea clarificării aspectelor referitoare la patrimoniul public al statului aflat în administrarea Institutului.

Institutul nu a prezentat, în format electronic, pe site-ul IFIN-HH *Registrul de evidență a rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare* privind rezultatele cercetării și nici rezultatele obținute în cadrul proiectelor finanțate în cadrul programului *Nucleu*. În timpul misiunii, Institutul a publicat pe site-ul propriu cele două documente.

Recomandări

- ☞ conducerea entității, împreună cu conducerea autorității publice centrale în domeniul cercetării și inovării și cu cea din finanțele publice, va efectua demersurile în vederea clarificării aspectelor referitoare la modul de înregistrare și prezentare în cadrul situațiilor financiare a valorii patrimoniului privat al statului aflat în administrarea Institutului;
- ☞ conducerea IFIN-HH va dispune măsurile care se impun pentru:
  - înregistrarea în evidența contabilă și raportarea în situațiile financiare a subvențiilor primite conform reglementărilor contabile în vigoare;
  - analizarea și clarificarea oportunității și justificării legale a includerii în devizele postcalcul a tuturor cheltuielilor de regie generală aferente dezafectării reactorului nuclear, în vederea stabilirii eligibilității acestora din punct de vedere al prevederilor legale, urmând a dispune restituirea către Ministerul Cercetării și Inovării a eventualelor sume încasate/decontate necuvenit;
  - asigurarea exercitării controlului financiar preventiv propriu cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
  - urmărirea și recuperarea eventualelor penalități/prejudicii rezultate prin îndeplinirea cu întârziere de către furnizor a obligațiilor contractuale;
  - reevaluarea patrimoniului public al statului și actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Institutului concomitent cu stabilirea bunurilor din domeniul public și privat al statului aflate în administrarea institutului.

8. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU OPTOELECTRONICĂ

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică (INOE 2000) s-a înființat prin reorganizarea Departamentului de cercetare desprins din Societatea Comercială „Institutul de Optoelectronică” SA București, a Centrului de Aparatură Analitică, Control și Semnalizare Cluj-Napoca și a Departamentului de cercetare desprins din Societatea Comercială Institutul „Romfluid” SA, unități care s-au desființat. Încă de la înființare, Institutul și-a desfășurat activitatea în coordonarea actualului Minister al Cercetării și Inovării (MCI), sub diversele forme de organizare pe care acest minister le-a cunoscut de-a lungul timpului.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică este parte componentă a sistemului național de cercetare-dezvoltare, evaluat din punct de vedere al capacității de a desfășura activități de cercetare-dezvoltare și inovare de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare și înscris în Registrul potențialilor contractori, gestionat de MCI. Prin Decizia nr. 9008/7.01.2016 privind certificarea unităților de cercetare-dezvoltare evaluate și clasificate în vederea cercetării, emisă de președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare (în prezent MCI), Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Optoelectronică - INOE 2000 București i-a fost acordat un nivel de clasificare A+, pentru domeniul *Științele Naturii*.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate s-a constatat că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu au respectat în totalitate principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

În cadrul INOE 2000, contabilitatea operațiunilor efectuate în valută nu se ține atât în moneda națională, cât și în valută, contrar prevederilor art. 3 alin. (2) din *Legea contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prin neorganizarea evidenței contabile aferente operațiunilor în valută, entitatea s-a expus riscului de a nu cunoaște în orice moment cuantumul real al disponibilităților, obligațiilor și datorii exprimat în moneda care guvernează operațiunile economico-financiare prezentate în bilanța de verificare.

În Bilanța de verificare întocmită la data de 31.12.2018, INOE 2000, inclusiv prin intermediul filialelor sale, a prezentat terenuri în valoare de 3.588 mii lei și construcții în valoare de 9.175 mii lei. Din acestea, Institutul are în administrare bunuri aparținând domeniului public al statului, respectiv terenuri și clădiri în valoare totală de 7.651 mii lei. Din verificările efectuate în legătură cu imobilele aparținând domeniului privat al statului s-au constatat următoarele:

- terenurile au fost înregistrate în contabilitate și prezentate în situațiile financiare eronat în contul „*Patrimoniul institutelor naționale de cercetare-dezvoltare*”, deși corect ar fi fost de utilizat contul „*Patrimoniul privat*”. Mai mult, conform pct. 354 alin. (2), coroborat cu pct. 18 alin. (2) lit. a) din *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, cu modificările și completările ulterioare, acestea îndeplinesc condițiile de recunoaștere ca active;
- referitor la clădiri, situația este următoare:
  - construcția SAS, având destinație de *construcții-anexă* și desfășurată la nivel parter, nu este înregistrată în contabilitate, deși a făcut obiectul unui act de dezmembrare semnat de către directorul general al INOE 2000;
  - Institutul nu a organizat evidența contabilă a clădirilor astfel încât să identifice valoarea inițială (la data primirii în administrare) a clădirilor aparținând domeniului privat al statului și să calculeze pentru această valoare amortizarea aferentă, distinct de valoarea investițiilor efectuate din fonduri proprii asupra bunurilor primite în administrare, a căror amortizare trebuia calculată separat. Acest sistem de organizare a contabilității ar fi asigurat Institutului informațiile necesare includerii în contul „*Patrimoniul privat*” a valorii contabile a clădirilor din domeniul privat al statului complet amortizate, precum și actualizarea acestei valori cu diferențele din reevaluare și cu investițiile aferente acestora, efectuate din fonduri proprii;
  - spațiile în care își desfășoară activitatea IHP nu sunt intabulate, întrucât la data primirii acestora nu a fost transmis și dreptul de administrare asupra unei cote-părți indiviză din terenul ocupat de aceste construcții.

Prin neorganizarea evidenței contabile astfel încât să se prezinte distinct patrimoniul privat al statului primit în administrare, situațiile financiare nu au prezentat o imagine fidelă a activelor și capitalurilor Institutului și au condus la calcularea eronată a indicatorilor de performanță, indicatori care se raportează la valoarea activelor și a capitalurilor proprii.

În timpul misiunii au fost efectuate corecțiile necesare pentru reflectarea în contul „*Patrimoniul privat*” a valorii terenurilor și clădirilor aparținând domeniului privat al statului, primite în administrare. De asemenea, a fost emisă o decizie prin care a fost numită comisia pentru stabilirea valorii construcției SAS. În baza procesului-

verbal a fost întocmită nota contabilă, prin care a fost înregistrată în contabilitate construcția SAS (reprezentând scara de intrare în clădire), cu valoarea de 13.520 lei, prin diminuarea valorii clădirii sediului INOE 2000.

Din situațiile privind veniturile realizate din activitatea de CDI desfășurată în perioada 2016-2018 în cadrul proiectelor finanțate din fonduri publice (interne și externe) s-a constatat faptul că a fost obținut un număr de 2087 de rezultate prin derularea celor 164 de proiecte, cu o valoare totală decontată de 94.605 mii lei. Dintre acestea, doar pentru un număr de 84 de proiecte rezultatele activității de CDI aparțin în totalitate INOE 2000, în timp ce în cazul a două proiecte, rezultatul activității de CDI aparține parțial Institutului.

Menționăm faptul că în cazul activității de cercetare desfășurate în cadrul Programului *Nucleu*, care a generat 35,80% din încasările realizate în perioada 2016-2018, rezultatele activității de CDI sunt semnificative ca număr în totalul rezultatelor obținute în perioada analizată. Rezultatele obținute în cadrul Programului *Nucleu* au fost evidențiate doar în cadrul unui raport anual transmis MCI, fără a fi înregistrate în Registrul special de evidență al rezultatelor activității de CDI.

Din verificările efectuate s-a constatat faptul că, de la eliminarea, în anul 2011, a precizării din art. 76 al OG nr. 57/2002 privind *cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, conform căreia rezultatele cercetării puteau fi înregistrate în contabilitate la valoarea simbolică de 1 leu (prevedere în vigoare până în anul 2003, când a fost modificată), niciun rezultat al activității de CDI nu a mai fost înregistrat în evidența contabilă. Mai mult, prin desfășurarea activității curente, INOE 2000 constituie baze de date cu informații privind situații/stări de fapt și măsurători, care sunt utilizate în derularea diverselor proiecte internaționale și care, de asemenea, nu sunt înregistrate în evidența tehnico-operativă sau în evidența contabilă. Cauza care a determinat apariția acestei deficiențe o constituie lipsa unor prevederi clare privind modul de evaluare a rezultatelor activității de CDI pentru stabilirea valorii de intrare în patrimoniu și pentru a fi înregistrat în evidența contabilă. Prin neînregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor activității de CDI la momentul obținerii acestora, entitatea se află în imposibilitatea de a cunoaște cu exactitate patrimoniul științific deținut, de a-l inventaria și de a lua măsurile necesare în vederea conservării, depozitării, păstrării, valorificării, refolosirii sau casării, după caz.

Au fost înregistrate eronat cotizațiile achitate în calitate de membru la diverse clustere, ceea ce a dus la furnizarea de informații nereale despre poziția financiară a INOE 2000 prin situațiile financiare atât pentru terții utilizatori, cât și pentru propria conducere.

Din verificările efectuate s-a constatat faptul că, la data de 31.12.2018, filialele INOE 2000 aveau de încasat creanțe în valoare totală de 916 mii lei. Din această valoare, soldul clienților incerti a fost de 153 mii lei, fără ca această informație să fie prezentată distinct în contabilitate. Menționăm faptul că în soldul clienților incerti ai IHP, aproximativ 58% din creanțe aparțin OVM-ICCPET SA (30 mii lei), pentru care a fost formulată cerere de înscriere la masa credală, societatea aflându-se în faliment. În cazul ICIA, 55% din valoarea clienților incerti este deținută de trei societăți, filiala având dosare pe rolul instanțelor de judecată pentru recuperarea creanțelor sau figurând înscrisă la masa credală.

Prin verificarea organizării, efectuării și valorificării activității de inventariere anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, din perioada 2016-2018 s-au constatat mai multe abateri de la prevederile legale incidente, printre care:

- inventarierea immobilizărilor necorporale s-a realizat fără prezentarea documentelor care să dovedească apartenența lor la entitate/existența unor titluri de proprietate. Mai mult, deoarece instituția deține rezultate ale activității de cercetare neînregistrate în evidența contabilă, acestea nu au fost inventariate, nu au fost consemnate pe liste separate și prezentate ca plus de inventariere;
- inventarierea terenurilor s-a realizat fără prezentarea documentelor care să ateste dreptul de proprietate al entității asupra acestora (extrase de carte funciară). Totodată, nu au fost întocmite liste de inventariere separat pentru terenurile primite în administrare de cele dobândite de către Institut prin cumpărare;
- pentru investițiile în curs (corporale și necorporale) nu s-a menționat pentru fiecare obiect de investiție denumirea obiectului și valoarea determinată potrivit stadiului de execuție, pe baza valorii din devize și în funcție de volumul lucrărilor realizate al data inventarierii;
- deși în fiecare an în cuprinsul proceselor-verbale întocmite de comisiile de inventariere s-au formulat propuneri de scoatere din funcțiune a immobilizărilor corporale, respectiv din evidență a immobilizărilor necorporale, precum și de scoatere din uz a materialelor de natura obiectelor de inventar și de declasare sau de casare a unor stocuri, conducerea entității doar a aprobat aceste procese-verbale fără a formula o decizie asupra soluționării propunerilor făcute de comisia centrală de inventariere.

Având în vedere că inventarierea anuală are ca scop stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale fiecărei entități, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice

titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, neinventarierea acestora și neprezentarea fidelă a rezultatelor operațiunii au drept consecință denaturarea imaginii fidele pe care trebuie să o reflecte situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2018.

Recomandări

- ✓ organizarea evidenței contabile aferente operațiunilor în valută;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative a rezultatelor activității de CDI în vederea asigurării unei bune gestiuni financiare, prin luarea măsurilor necesare conservării, depozitării, păstrării, valorificării, refolosirii sau casării rezultatelor activității de CDI;
- ✓ identificarea, împreună cu MCI, a unor modalități concrete de stabilire a unei valori la intrarea în patrimoniu a rezultatelor activității de CDI în vederea înregistrării acestora în evidența contabilă;
- ✓ asigurarea efectuării operațiunii de inventariere în conformitate cu dispozițiile legale;
- ✓ completarea procedurilor interne privind efectuarea inventarierii, cu precizări privind inventarierea tuturor rezultatelor activității de CDI;
- ✓ organizarea evidenței contabile de gestiune astfel încât aceasta să asigure colectarea și repartizarea cheltuielilor pe destinații, respectiv pe activități, faze de fabricație, centre de costuri, centre de profit, după caz, precum și calculul costului de producție, de prelucrare al bunurilor intrate, obținute, al lucrărilor executate, serviciilor prestate, producției în curs de execuție, imobilizărilor în curs etc.;
- ✓ refacerea devizelor postcalcul aferente proiectelor derulate în cadrul Programului Nucleu pe baza cheltuielilor înregistrate în contabilitatea generală începând cu anul 2016 și până în prezent.

9. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE TURBOMOTOARE - COMOTI BUCUREȘTI

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare - COMOTI București a fost înființat prin reorganizarea Societății Comerciale „COMOTI” SA, în baza HG nr. 1226/1996 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare - Comoti București, și este persoană juridică română în coordonarea Ministerului Cercetării și Inovării.

Fondat în anul 1985, sub denumirea de Centrul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Motoare de Aviație – în cadrul fostului institut de aviație INCREST, COMOTI devine în anul 1996, în urma evaluării instituționale și acreditării, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare - COMOTI, singura unitate specializată din România care integrează activitățile de cercetare științifică, proiectare, producție, experimentare, testare, transfer tehnologic și inovare în domeniul turbomotoarelor de aviație, al motoarelor industriale cu turbină și al mașinilor paletate de turație înaltă.

Concluzie generală

Institutul desfășoară activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative în baza cărora funcționează. Cu excepția aspectelor prezentate reprezentând erori sau abateri de la legalitate și regularitate și a cazurilor în care nu au fost respectate principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului, situațiile financiare anuale ale Institutului au reflectat realitatea și exactitatea operațiunilor financiar-contabile.

Constatări

INCD Turbomotoare - COMOTI București nu are organizată contabilitatea proiectelor finanțate din fondurile alocate de la bugetul de stat, cauzele abaterii datorându-se nefuncționării sau funcționării defectuoase a formelor de control intern și audit intern. Necuprinderea componentei contabilității de gestiune în sistemul contabil al entității conduce la afectarea fidelității situațiilor financiare în ansamblu lor și a indicatorilor economici și, prin urmare, influențează deciziile utilizatorilor atât în ceea ce privește eligibilitatea pentru contractele de cercetare, cât și în ceea ce privește competența de administrare, precum și monitorizarea rezultatelor obținute în vederea înregistrării acestora în evidența entității.

Referitor la organizarea evidenței contabile, distinct pentru activitățile comerciale și de producție, față de activitățile de cercetare-dezvoltare, conform prevederilor art. 17 al OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, republicată, s-a constatat faptul că la nivelul INCD Turbomotoare - COMOTI nu s-a asigurat identificarea clară a veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare dintre cele două tipuri de activități, neasigurându-se astfel eliminarea oricărei posibilități de subvenționare încrucișată. Procedând astfel, nu se asigură identificarea clară pentru fiecare dintre cele două tipuri de activități a veniturilor și cheltuielilor aferente, care să elimine orice posibilitate de subvenționare încrucișată, entitatea neprezentând în acest sens, în cadrul

Situațiilor financiare anuale, precum și în rapoartele și notele explicative aferente, informații pe activități, cheltuieli după natura și destinația lor și venituri după natura și sursa lor.

În timpul misiunii de audit, prin decizia conducerii entității s-a dispus organizarea contabilității de gestiune prin configurarea bilanțelor de gestiune pe activități de cercetare-dezvoltare și economice, precum și organizarea evidenței contabile a activității comerciale și de producție distinct față de activitățile de cercetare-dezvoltare, conform prevederilor art. 17 din *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*. Potrivit prevederilor din *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, rezultatele cercetării-dezvoltării se înregistrează în contabilitate conform reglementărilor contabile aplicabile și se înscriu într-un registru special de evidență, constituit de către fiecare dintre persoanele juridice executante. Entitatea deținea la data de 5.06.2019 un număr de 52 de brevete, obținute în urma rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare și inovare, înregistrate la OSIM, neinventariate, neînregistrate și neevidențiate în evidența contabilă și neraportate prin Situațiile financiare publicate ale entității.

Referitor la recunoașterea pe o bază prudentă a veniturilor și cheltuielilor, din verificarea efectuată s-a constatat faptul că s-au înregistrat cheltuieli cu serviciile prestate de terți, care în fapt reprezentau achiziții de active imobilizate de natura echipamentelor, în sumă de 15.664,5 mii lei, care erau prevăzute spre a fi finanțate în cadrul unor contracte pentru activitatea de cercetare. Nu au fost respectate prevederile *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*. În consecință, prin înregistrarea acestor operațiuni, concomitent ca o achiziție de imobilizări și ca o cheltuială pe de o parte, respectiv ca un venit din cercetare-dezvoltare și un venit din subvenții pentru investiții, pe de altă parte, conduce la majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare și la creșterea artificială a veniturilor de exploatare.

În acest sens, cheltuielile de exploatare, veniturile totale, respectiv cifra de afaceri a anilor 2016, 2017 și 2018, au fost calculate, reflectate în situațiile financiare și raportate cu diferențe semnificative față de nivelul real al acestora, fiind afectate de majorarea nivelului acestora, prin înglobarea nejustificată a sumelor înregistrate, ceea ce a condus la dublarea sumelor în perioada aferentă achiziției și a duratei de utilizare. De asemenea, modalitatea neconformă de înregistrare a determinat afectarea independenței exercițiilor financiare și imaginea fidelă pe care ar trebui să o reflecte situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2016, 31.12.2017 și 31.12.2018.

Pentru perioada 2016-2018, entitatea a înregistrat eronat în conturile de cheltuieli de exploatare „*Cheltuieli de întreținere și reparații*” și în contul „*Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*”, suma de 2.213 mii lei. În fapt, unele dintre aceste sume reprezentau cheltuieli de capital, aferente unor active imobilizate neînregistrate în Registrul imobilizărilor corporale ale obiectivelor de interes național (amenajare drumuri/alei/înființare plantație arbori ornamentali), necuprinse în lista de investiții (elaborată de ordonatorii principali de credite, la propunerea institutelor naționale din coordonarea acestora și cu avizul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare) și, în consecință, neîncadrându-se în categoria cheltuielilor aprobate prin *HG nr. 786/2014 privind aprobarea Listei instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național, finanțate din fondurile Ministerului Educației Naționale*, pentru întreținerea obiectivelor. Facem precizarea că operațiunile analizate au făcut obiectul unor cereri de plată în cadrul contractelor de finanțare, având ca obiect finanțarea unor „*Instalații și obiective speciale de interes național aflate în administrarea INCDT - COMOTI*”.

O altă categorie de cheltuieli de capital în sumă de 1.472 mii lei, constând în lucrări de amenajare/modernizare/taxe de racordare etc. au fost înregistrate direct pe cheltuieli de exploatare, cu toate că trebuia reflectată în conturile de imobilizări prin majorarea valorii imobilizărilor, având consecințe asupra reflectării reale și exacte a acestor operațiuni în situațiile financiare ale entității, precum și asupra stabilirii rezultatului impozabil și a impozitului pe profit datorat bugetului de stat, aferent perioadelor trimestriale în care acestea au fost înregistrate. În timpul misiunii de audit au fost efectuate corecții contabile pentru această sumă, prin trecerea acestor cheltuieli în dotări, precum și virarea către bugetul de stat a sumei de 742 mii lei, solicitată necuvenit la încasare.

Din analiza cheltuielilor și datoriilor pentru plata drepturilor salariale cuvenite personalului salariat pentru anii verificați, la nivelul INCDT - COMOTI, pe baza eșantionului selectat s-a constatat faptul că entitatea nu a respectat principiul contabilității de angajamente referitor la obligația de a înregistra și a evidenția cheltuieli în perioada pentru care acestea sunt datorate și nu la data efectuării plății. În acest sens, menționăm existența unor datorii generate de indemnizațiile aferente zilelor de concediu de odihnă neefectuate în anii 2016, 2017 și 2018, dar cuvenite pentru anii menționați, personalului salariat și pentru care nu s-au constituit și înregistrat cheltuieli de personal, în conformitate cu prevederile *OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, cap. 4 „*Prevederi referitoare la elementele din contul de rezultat patrimonial*”. Recunoașterea datoriilor aferente drepturilor salariale nu a fost efectuată, în anii 2016, 2017 și 2018, pe o bază prudentă și, în special, nu s-a ținut cont de toate angajamentele apărute în cursul exercițiilor financiare curente și/sau al unui exercițiu

precedent. Procedând astfel, nu s-a respectat principiul contabilității de angajamente, determinând afectarea independenței exercițiilor financiare și, totodată, producând o denaturare a rezultatului din contul de profit și pierderi al fiecărui an din perioada analizată.

Institutul a solicitat și încasat necuvenit de la bugetul de stat suma de 673 mii lei, în cadrul proiectelor de cercetare-nucleu, prin aplicarea unui coeficient mai mare decât cel reglementat. Majorarea a inclus unele cheltuieli neeligibile, exceptate de la finanțare ori care nu făceau obiectul finanțării, conform clauzelor stipulate în contractul de finanțare, sau cheltuieli care nu au fost efectiv înregistrate și, în consecință, nerepartizabile proiectelor de cercetare. Deficiența s-a produs prin faptul că entitatea nu a analizat nivelul și conținutul eligibil al cheltuielilor indirecte și de capital, repartizabile și eligibile în cadrul contractelor de finanțare analizate, în conformitate cu clauzele stipulate prin contractul de finanțare și reglementările aplicabile. În timpul misiunii de audit au fost efectuate corecții contabile, iar suma de 673 mii lei a fost virată la bugetul de stat.

În ceea ce privește organizarea, implementarea și funcționarea sistemului de control intern managerial s-a constatat că acesta nu a fost dezvoltat suficient, potrivit standardelor de control intern managerial, și nu în toate cazurile documentele justificative certificate în privința realității, regularității și legalității au purtat semnătura persoanei desemnate pentru viza de control financiar preventiv propriu.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-au constatat deficiențe în modul de aplicare a prevederilor legale referitoare la proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, în cel de aplicare a reglementărilor privind inventarierea și evidențierea bunurilor din domeniul public și privat al statului, precum și a celor din patrimoniul institutului. Bunurile constând în terenuri, clădiri, instalații etc. (din proprietatea publică/privată a statului, administrate de institut, precum și bunurile proprii dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii, după caz), evidențiate în cadrul situațiilor financiare anuale ale entității auditate ca imobilizări nu au fost evidențiate distinct în contul de capitaluri. Entitatea auditată a raportat prin bilanț bunuri proprietate a institutului, reprezentând patrimoniul institutului preluat la înființare, pe care, în exercitarea drepturilor sale, le posedă și le folosește și, după caz, dispune de acestea în scopul realizării obiectului său de activitate, însă nu a raportat bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului.

Totodată, s-au constatat abateri cu privire la modul de organizare și efectuare a inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Mai mult, nu s-au constituit garanții materiale pentru persoanele care gestionează valori materiale în cadrul INCDT - COMOTI. În timpul auditului a fost încheiat contractul de garanție pentru gestionarul bunurilor INCDT - COMOTI.

De asemenea, s-a constatat că există o necorelare legislativă între dispozițiile art. 11 lit. (d) din *HG nr. 1462/2004 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Turbomotoare - COMOTI București* și ale art. 28 alin. (2) din *HG nr. 637/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare* pe de o parte și cele ale art. 24 din *OG nr. 57/2002*, după abrogarea punctului (3) al art. 24, care prevedea faptul că bilanțul contabil anual se aproba de organul administrației publice centrale coordonator. În acest context, ministerul coordonator este limitat în ceea ce privește exercitarea rolului de coordonator, ca urmare a înlăturării obligației de analizare și aprobare a situațiilor financiare anuale ale Institutului, iar bugetul statului este împovărat prin suportarea obligatoriu a minimum 80% din nevoile de finanțare ale Institutului. Posibilitatea Institutului de a-și valorifica oportunitățile pe care mediul economic le oferă cu privire la exercitarea unor activități economice, constând în microproducție și reparații ale unor piese componente specifice domeniului, este limitată prin impunerea unui nivel al veniturilor din activități economice de până la un procent de maximum 20% din veniturile realizate.

Un alt aspect de neurmărire a economicității în stabilirea criteriilor de eligibilitate a proiectelor de cercetare finanțate din bugetul de stat este dat de utilizarea în punctajul atribuit a unui factor constând în nivelul de venituri din cercetare-dezvoltare efectiv realizat în perioadele precedente, care, pe de o parte, nu include valoarea subvențiilor pentru dotări și care, pe de altă parte, descurajează realizarea potențialului real al activității economice prin cercetarea aplicativă.

Recomandări

- ☞ organizarea contabilității de gestiune și adaptarea acesteia la specificul activității desfășurate, pentru înregistrarea operațiilor privind colectarea veniturilor și repartizarea cheltuielilor pe destinații astfel încât să se obțină informații care să asigure o gestionare eficientă a patrimoniului, respectiv:
  - informații legate de costul rezultatelor cercetării, al lucrărilor efectuate și serviciilor prestate;
  - informații care stau la baza bugetării și controlului activității de exploatare;
  - informații necesare analizelor financiare, ce stau la baza fundamentării deciziilor manageriale privind conducerea activității;

- înregistrarea rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare și inovare conform reglementărilor contabile aplicabile.
- ☞ aplicarea prevederilor contabile reglementate de *OMFP nr. 1802/2014* referitoare la înregistrarea contractelor de finanțare, cu respectarea principiilor de recunoaștere a veniturilor și cheltuielilor pe baze prudente, în perioada în care acestea sunt incidente, pe baza documentelor justificative reglementate, asigurând corelarea cheltuielilor finanțate din subvenții cu veniturile aferente acestora, în ritmul și perioadele reglementate de legislația incidentă, în concordanță cu natura economică a acestora;
- ☞ extinderea verificării asupra tuturor operațiunilor de natura imobilizărilor prin analizarea documentației tehnice, din care să rezulte dacă intervențiile au reprezentat îmbunătățiri sau creșteri de performanță al activelor asupra cărora s-au efectuat prestațiile ori dacă acestea sunt, în fapt, lucrări de mentenanță;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de finanțare derulate în perioada 1.01.2016-31.12.2018, identificarea eventualelor sume solicitate la decontare în mod nejustificat și stabilirea eventualelor prejudicii de natura celor constatate, cuantificarea și înregistrarea acestora în evidența contabilă, precum și luarea măsurilor legale în vederea recuperării sumelor și virării acestora la bugetul de stat. În plus, entitatea va elabora o procedură de sistem/operațională de asigurare a corelării lunare a categoriilor de cheltuieli solicitate la decontare prin cererile de plată cu situația de fapt și cu evidența contabilă a entității;
- ☞ îmbunătățirea standardelor de control intern managerial și a procedurilor operaționale ale Institutului;
- ☞ respectarea prevederilor legale din domeniul contabilității aplicabile Institutului, astfel încât patrimoniul entității și situațiile financiare întocmite să reflecte imaginea fidelă a bunurilor din administrarea și proprietatea acestuia. În plus, se vor efectua demersuri de radiere a ipotecilor imobiliare înscrise în cărțile funciare;
- ☞ organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale Institutului în conformitate cu prevederile legislației în domeniu.

10. ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

Prezentare

Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) este instituție publică, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, finanțată din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Culturii. Administrația este organizată și funcționează în baza *HG nr. 802/2005 privind organizarea și funcționarea Administrației Fondului Cultural Național*. Obiectivele principale ale Administrației sunt direcționate spre gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și spre susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Concluzia generală

Din verificarea efectuată la AFCN se poate concluziona că activitatea entității în perioada auditată s-a desfășurat fără a respecta în totalitate prevederile legale în ceea ce privește modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, fiind constatate abateri de la legalitate și regularitate, prezentate succint în continuare.

Constatări

Prin situațiile financiare, entitatea a raportat eronat unele date, prin menținerea în mod nejustificat în conturile de debitori cu vechime de sub un an a unor creanțe în sumă de 335 mii lei, reprezentând debite neîncasate aferente perioadei 2014-2017. În contul „*Decontări din operații în curs de clarificare*” au fost menținute sume neclarificate în termenul legal și, totodată, nu a fost înregistrată pe venituri suma de 96 mii lei, reprezentând debite încasate pentru care nu au fost depuse declarații de rectificare (sume în roșu), reprezentând cotele datorate de operatorii economici conform art. 21 (1) din *OG nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale*.

AFCN a menținut eronat în categoria activelor fixe unele materiale de natura obiectelor de inventar, reprezentând active fixe corporale amortizate integral și cu o valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre de guvern pentru încadrarea în categoria activelor fixe corporale.

Nu au fost respectate prevederile legale cu privire la modul de efectuare a operațiunilor de inventariere a elementelor patrimoniale, constatându-se deficiențe în organizarea, efectuarea, precum și în valorificarea rezultatelor inventarierii precum: Registrul-inventar nu a fost completat cu datele și informațiile rezultate din inventarierea faptică a fiecărui cont de activ și de pasiv; rezultatele inventarierii nu au fost stabilite prin compararea datelor constatate faptic cu cele scriptice; nu a fost efectuat punctajul prin extrase de cont pentru confirmarea soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii; nu a fost completat Registrul numerelor de inventar.

Au mai fost constatate nereguli în ceea ce privește consumul de carburant, respectiv foile de parcurs nu au fost completate cu toate informațiile cerute de normele metodologice prevăzute de legislația în domeniu, în Fișa de activități zilnice nu a fost înregistrat pe zile consumul de carburant și nu în toate cazurile au fost semnate de persoanele care au efectuat verificarea acestora. Au mai fost identificate neconcordanțe între fișele conținând restul din rezervor și capacitatea rezervorului, semnalându-se situații în care stocul din rezervor înregistrat în contabilitate a fost superior capacității volumetrice a rezervorului. Pe parcursul misiunii de audit s-a obținut de la Registrul Auto Român un extras din rapoartele de încercare privind consumul mediu de combustibil pentru un autoturism similar celui deținut de entitate și, totodată, pe baza consumurilor specificate de RAR au fost refăcute foile de parcurs din lunile ianuarie și februarie 2019.

Prin faptul că la nivelul Administrației s-a raportat un număr de personal subdimensionat nevoilor entității pentru desfășurarea activității curente, conducerea AFCN a încheiat contracte de prestări de servicii cu persoane fizice și juridice, dar fără a efectua o analiză temeinică privind necesitatea serviciilor și a costurilor implicate, pentru asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

AFCN a efectuat cheltuieli nejustificate cu serviciile medicale de specialitate și investigații paraclinice în scop de prevenție și profilaxie prin încheierea unor contracte cu un furnizor de servicii medicale. Obiectul contractului a constat în plata unor abonamente lunare, care nu se încadrau din punct de vedere legal în categoria cheltuielilor de servicii medicale de medicina muncii, nefiind eligibile spre a fi decontate.

În perioada 2016-2018, factorii decizionali din cadrul AFCN au aprobat achiziționarea de aparate de telefonie mobilă și angajarea de cheltuieli cu abonamentele lunare de telefonie mobilă, fără a justifica temeinic necesitatea achizițiilor, încălcându-se prevederile privind buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor publice.

La nivelul entității au fost identificate abateri asupra modului de atribuire a proiectelor culturale, precum și a modului de cheltuire a sumelor primite drept finanțare nerambursabilă. Referatele întocmite de reprezentanții AFCN privind finanțarea nerambursabilă a programelor/proiectelor culturale din fondul de urgență nu au fost temeinic motivate și nu au prezentat concis și clar criteriile privind caracterul de urgență a finanțării proiectelor. Contractele încheiate conform Anexei nr. 5 din *OG nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor și proiectelor culturale* nu au avut stipulate clauze referitoare la perioada și locul de desfășurare a proiectului, acestea regăsindu-se doar în documentele solicitate odată cu depunerea cererii de obținere a fondurilor nerambursabile. Au fost constatate situații în care proiectul nu a avut avizul favorabil de modificare a bugetului stabilit la depunerea documentației de finanțare, dar și cazuri în care evenimentele din cadrul unor proiecte s-au desfășurat după data-limită acceptată de AFCN. În plus, AFCN a decontat în mod nejustificat către o asociație cheltuieli efectuate în cadrul proiectelor finanțate de entitate.

Entitatea nu a respectat principiile tratamentului egal și al eficienței utilizării fondurilor publice în cadrul procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, prin atribuirea în mod eronat a procedurii de achiziție prin stabilirea *achiziției directe* a serviciilor de supraveghere a proiectelor, deși a fost depășit pragul valoric prevăzut de art. 7 alin. (5) din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice* pentru utilizarea procedurii de achiziție directă.

Recomandări

- ☞ fundamentarea proiectului de buget prin raportare la natura/felul cheltuielilor ce urmează a fi efectuate;
- ☞ efectuarea operațiunii de inventariere generală a elementelor patrimoniale ale entității în conformitate cu prevederile legale incidente, concomitent cu analizarea sumelor reflectate în componența soldurilor de debitori și a celor aflate în curs de clarificare;
- ☞ elaborarea, aprobarea și difuzarea unei proceduri operaționale privind circuitul datelor și informațiilor legate de evidența contribuabililor-debitori și a uneia privind verificarea și aprobarea cheltuielilor efectuate în cadrul proiectelor finanțate de AFCN, cu precizarea clară a etapelor, a pașilor de urmat, persoanelor responsabile etc.;
- ☞ solicitarea aprobării ordonatorului de credite pentru trecerea mijloacelor fixe cu valoarea de sub 2.500 lei în categoria obiectelor de inventar și înregistrarea în contabilitate a operațiunilor contabile aferente;
- ☞ analizarea oportunității constituirii și aprobării de către ordonatorul principal de credite a structurii organizatorice prin suplimentarea numărului de posturi, pentru a se asigura exercitarea efectivă a atribuțiilor și obligațiilor conferite prin lege, inclusiv în ceea ce privește controlul la operatorii economici și colectarea contribuțiilor și accesoriilor legale cuvenite instituției;
- ☞ stabilirea persoanelor responsabile de producerea de abateri pentru efectuarea de cheltuieli nelegale, reprezentând servicii medicale, de telefonie mobilă, de efectuare a cheltuielilor neeligibile în cadrul unor proiecte, concomitent cu recuperarea prejudiciilor, inclusiv a dobânzilor și penalităților.

11. AGENȚIA SPAȚIALĂ ROMÂNĂ - ROSA

Prezentare

Agencia Spațială Română - ROSA este instituție publică cu personalitate juridică și funcționează conform prevederilor HG nr. 923/20.11.1995 privind reorganizarea Agenției Spațiale Române, cu modificările și completările ulterioare, în subordinea Ministerului Cercetării și Inovării (MCI), fiind organizația coordonatoare la nivel național a activităților din domeniul spațial și domenii conexe. Agenția Spațială Română este o instituție publică, finanțată din venituri proprii și din alte surse atrase conform legii, nu are entități în subordine/sub coordonare/sub autoritate și nu deține titluri de participare la capitalul social al altor entități.

Curtea de Conturi a desfășurat misiunea de audit de conformitate cu tema „Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalității realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” la ROSA, perioada supusă verificării fiind 1.01.2016-31.12.2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate, Curtea de Conturi a constatat că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu au fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și/sau nu se respectă, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

S-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale referitoare la organizarea și conducerea contabilității cu privire la concordanța soldurilor de final și început de an financiar în cadrul activității de întocmire a balanței de verificare.

În ceea ce privește modul de exercitare a activității de control financiar propriu, Curtea de Conturi a constatat că ROSA nu a procedat la stabilirea proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv, la particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general și nici la detalierea prin liste de verificare a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice, a documentelor justificative și a circuitului acestora. De asemenea, pentru persoanele desemnate să exercite controlul financiar preventiv propriu prin deciziile directorului general, entitatea nu a solicitat acordul Ministerului Cercetării și Inovării și nu a stabilit limitele de competență.

Nu a fost actualizat Regulamentul de organizare și funcționare în conformitate cu prevederile HG nr. 13/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării și Inovării, astfel nefiind stabilite/actualizate atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor din cadrul aparatului propriu, în concordanță și în conformitate cu prevederile actului normativ și cu celelalte prevederi legale în vigoare.

În ceea ce privește Programul de cercetare-dezvoltare și inovare pentru tehnologie spațială și cercetare avansată – STAR s-a constatat că Agenția Spațială Română:

- a acceptat la decontare unele cheltuieli neeligibile în cadrul proiectelor finanțate prin program;
- a procedat la decontarea unor cheltuieli neeligibile și a unor cheltuieli aferente unor activități neprevăzute în propunerile tehnice și financiare ale proiectelor finanțate prin același Program STAR;
- nu a respectat prevederile legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și la organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale aferente derulării programului;
- nu a respectat prevederile contractuale referitoare la asigurarea existenței unui sistem informatic actualizat pe toată durata contractului de finanțare a programului;
- în derularea unor contracte de finanțare pentru execuția proiectelor de cercetare în cadrul programului STAR au fost încălcate prevederile referitoare la respectarea nivelului maxim de finanțare specific fiecărui tip de proiect stabilit prin Pachetul de informații aferent Competiției C3-2016;
- nu a fost constituit Registrul de evidență a rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare.

Entitatea nu a luat măsuri în vederea clarificării soldului contului contabil „Avansuri de trezorerie în valută” și a recuperării eventualelor sume nejustificate potrivit prevederilor legale în vigoare. În urma analizei efectuate, suma de 219 mii lei a fost trecută din conturile de avansuri de trezorerie în lei/valută în contul contabil de „Debitori diverși”.

În urma verificărilor efectuate, potrivit Centralizatorului rezultatelor proiectelor CDI 2016-2018 întocmit de entitate în baza rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare efectuate de personalul de cercetare din cadrul ROSA, a rezultat faptul că în cadrul activității de inventariere anuală a patrimoniului, entitățile partenere ale ROSA în cadrul proiectelor de CDI nu au transmis listele de inventariere a bunurilor proprietate ROSA, aflate în gestiunea acestora.

S-a mai constatat că Agenția Spațială Română nu a respectat prevederile Convenției internaționale încheiate cu Agenția Spațială Europeană, referitoare la plata contribuției pentru participarea la programele la care România a subscris în cadrul Consiliilor ESA, la nivel ministerial.

Recomandări

- ☞ inventarierea tuturor immobilizărilor necorporale, analizarea structurii conturilor de immobilizări necorporale și remedierea deficienței;
- ☞ asigurarea exercitării controlului financiar preventiv propriu cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- ☞ actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al ROSA, stabilirea salariului directorului general prin act administrativ al MCI, actualizarea organigramei și a statului de funcții, inclusiv a salariilor aferente, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare;
- ☞ reanalizarea eligibilității cheltuielilor aferente decontării contravalorii echipamentelor achiziționate pentru realizarea proiectelor, precum și a sumelor decontate de la bugetul de stat peste limitele maxim admise conform prevederilor contractelor de finanțare pentru cheltuielile executate de terți, pentru toate proiectele cuprinse în Programul de cercetare-dezvoltare și inovare pentru tehnologie spațială și cercetare avansată – STAR în perioada 2016-2018, urmând a se dispune măsurile legale care se impun, inclusiv recuperarea eventualelor sume decontate nelegal/nejustificat;
- ☞ constituirea unei comisii de experți independenți în vederea analizării relevanței științifice/tehnice a achizițiilor/activităților neprevăzute inițial în mod explicit în propunerile proiectelor, dar realizate și decontate ulterior;
- ☞ conducerea entității va proceda la constituirea unei comisii de experți evaluatori independenți în vederea analizării oportunității modificării/completării propunerilor tehnice și planurilor de activități a celor două proiecte de cercetare și va transmite ordonatorului principal de credite, spre analiză, concluziile verificărilor și recomandările formulate de experții evaluatori, urmând a dispune extinderea verificărilor asupra tuturor proiectelor finanțate prin Programul STAR în perioada 2016-2018 în vederea reanalizării eligibilității cheltuielilor decontate, inclusiv recuperarea eventualelor sume decontate nejustificat;
- ☞ constituirea Registrului de evidență a rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare la nivelul entității, precum și înscrierea în acest registru a tuturor rezultatelor cercetării;
- ☞ clarificarea sumei de 219 mii lei, reprezentând debitori diverși din avansuri de trezorerie în lei/valută și recuperarea avansurilor nejustificate, inclusiv a penalităților pentru nerecuperarea în termenul legal;
- ☞ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale conform prevederilor legale în vigoare și elaborarea/aprobarea împreună cu partenerii de proiecte a unei proceduri de inventariere a acestei categorii de bunuri;
- ☞ continuarea demersurilor pentru elaborarea și aprobarea actelor normative referitoare la plata contribuțiilor financiare ale României la programele opționale ESA, aferente perioadei 2017-2019, în vederea neafectării participării tehnologiei și industriei românești la programele ESA.

12. CERT.RO - CENTRUL NAȚIONAL DE RĂSPUNS LA INCIDENTE DE SECURITATE CIBERNETICĂ

Prezentare

Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică - CERT-RO reprezintă o structură independentă de expertiză și cercetare-dezvoltare în domeniul protecției infrastructurilor cibernetice.

În perioada 2016-2018, CERT-RO a funcționat ca instituție publică cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI), finanțată integral de la bugetul de stat prin bugetul MCSI.

CERT-RO nu are competențe în domeniul infrastructurilor cibernetice destinate procesării, stocării sau transmiterii informațiilor clasificate.

Constatări

CERT-RO deținea la data de 31.12.2018 diferite categorii de bunuri, care au fost preluate de la Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul Român de Informații și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI. S-a constatat faptul că valorile acestor bunuri care fac obiectul contractelor de comodat și al proceselor-verbale de custodie etc. încheiate de CERT-RO cu instituțiile amintite anterior, nu au fost reflectate în conturi din afara bilanțului, conform prevederilor *OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*.

În perioada 2016-2018, CERT-RO nu a asigurat implementarea tuturor cerințelor codurilor controlului intern impuse entităților publice, care și-au produs efectele în acest interval, aprobate prin *OSGG nr. 400/2015*, respectiv prin *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*.

Desfășurarea inventarierii anuale a patrimoniului CERT-RO în perioada auditată s-a realizat cu nerespectarea prevederilor *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, cu consecința neatingerii scopului

acesteia, respectiv fără obținerea unei imagini reale și fidele a elementelor patrimoniale ca bază pentru întocmirea situațiilor financiare anuale.

CERT-RO nu a luat măsurile necesare pentru recuperarea unor cheltuieli suportate în cadrul unor deplasări externe efectuate în cursul anului 2016, în condițiile în care acestea trebuiau suportate/returnate de organizatorii evenimentelor care au generat deplasările respective. În cadrul acestora pot fi exemplificate cheltuielile de transport aerian în sumă de 5,9 mii lei și cheltuielile pentru obținerea taxei de viză, în sumă de 160 USD. Acestea din urmă au fost recuperate în timpul misiunii de audit de conformitate, însă fără dobânzile și penalitățile aferente veniturilor de natură bugetară.

În anul 2018 s-a solicitat printr-un referat de necesitate achiziționarea unui pachet de 40 de baterii, în sumă de 29 mii lei, pentru alimentarea unui UPS instalat la sediul entității. Potrivit documentelor de recepție, a celor de plată și a datelor din evidența contabilă, această achiziție a fost tratată ca o investiție, fiind înregistrată ca un mijloc fix, la întreaga valoare a pachetului, în condițiile în care valoarea unitară a unei baterii era inferioară limitei stabilite prin hotărâre de guvern pentru încadrarea în categoria activelor fixe corporale și nici nu îndeplinea cerința de a fi considerat mijloc fix.

CERT-RO nu a întreprins măsuri în vederea recuperării de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București a debitului în sumă de 31 mii lei, sumă care era înregistrată în evidența contabilă a entității la data de 31.12.2018. Suma de 31 mii lei reprezintă indemnizații plătite de către CERT-RO angajaților care au beneficiat de concediu medical și care, potrivit prevederilor *OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 399/2006 pentru aprobarea OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate*, cu modificările și completările ulterioare, se suportă și se recuperează din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, din creditele bugetare prevăzute cu această destinație.

La data de 31.12.2018, în contul din afara bilanțului „*Sume solicitate la rambursare aferente fondurilor externe nerambursabile postaderare în curs de virare la buget*” a fost evidențiată suma de 74, 3 mii lei. Această sumă reprezintă corecția aplicată de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional „*Dezvoltarea Capacității Administrative*”, din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, la valoarea unui contract de achiziție încheiat cu ocazia implementării în perioada 2012-2014, la nivelul CERT-RO a proiectului intitulat „*Sistemul național de combatere a criminalității informatice Cyber Crime*”.

CERT-RO a contestat în instanță actele emise de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), prima decizie fiind emisă de Curtea de Apel București la data de 31.10.2014, prin care aceasta a admis cererea formulată de CERT-RO și a dispus anularea actelor emise de MDRAP. Ulterior, în urma recursului formulat de către MDRAP, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul și a casat sentința recurată și, rejudecând cauza, a respins acțiunea CERT-RO. Față de acestea, CERT-RO a depus cerere de revizuire, care, ulterior, a fost respinsă de instanță și comunicată CERT-RO la data de 12.02.2018.

În urma verificărilor efectuate cu privire la măsurile întreprinse în scopul recuperării contravalorii sumei de 74,3 mii lei și al virării acesteia la bugetul de stat s-a constatat faptul că asemenea demersuri nu au fost efectuate, deși ultima decizie a instanței a fost comunicată entității încă de la începutul anului 2018.

De asemenea, în anul 2018, CERT-RO a suportat cheltuieli cu utilitățile (apă și energie electrică) pentru cele două sedii în care își desfășoară activitatea, în valoare totală de 14,8 mii lei, rezultate din aplicarea unor procente raportate fie la suprafețe care nu au fost utilizate efectiv de către CERT-RO, fie la un număr de personal superior celui care efectiv își desfășura activitatea în locația respectivă.

Recomandări

- ☞ inventarierea la sfârșitul exercițiului financiar 2019 a tuturor bunurilor primite în custodie/comodat din partea terților, cu respectarea în totalitate a prevederilor legale în domeniu și elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze preluarea și deținerea unor bunuri din partea terților, predarea acestora, precum și modul în care sunt reflectate în contabilitatea instituției, potrivit prevederilor legale;
- ☞ îmbunătățirea sistemului de control intern managerial și a raportării asupra stadiului implementării acestuia prin asigurarea îndeplinirii cerințelor Codului controlului intern impus entităților publice, aprobat prin *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului intern managerial al entităților publice*;
- ☞ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la nerespectarea pe parcursul celor trei ani auditați a prevederilor legale referitoare la inventarierea patrimoniului entității și luarea de măsuri ce se impun, astfel încât această activitate să fie realizată potrivit prevederilor legale în domeniu;
- ☞ recuperarea prejudiciului adus bugetului de stat prin neefectuarea demersurilor pentru solicitarea rambursării cheltuielilor, inclusiv a dobânzilor și penalităților aferente, corespunzătoare veniturilor de natură bugetară;
- ☞ efectuarea unei analize privind deplasările externe efectuate în perioada 2016-2018 pentru a stabili dacă

- există și alte cazuri similare celor exemplificate și, în funcție de rezultatele acestora, dispunerea recuperării sumelor care trebuiau suportate de organizatorii evenimentelor care au ocazionat deplasările;
- ☞ efectuarea unei analize a bunurilor achiziționate în perioada 2016-2018 și tratate ca investiții pentru a stabili dacă există și alte cazuri similare celui prezentat și, în funcție de rezultatele acestora, luarea de măsuri în consecință;
- ☞ încasarea sumelor care se cuvin entității de la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, reprezentând indemnizații plătite de către CERT-RO angajaților care au beneficiat de certificate de concediu medical;
- ☞ stabilirea cu exactitate a întinderii prejudiciului creat bugetului instituției prin acceptarea la plată a unor cheltuieli cu utilitățile prin aplicarea unor procente raportate fie la suprafețe care nu au fost utilizate efectiv de către CERT-RO, fie la un număr de personal superior celui care își desfășura activitatea în locația respectivă și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia, până la zi, împreună cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz.

13. INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE ÎN INFORMATICĂ - ICI BUCUREȘTI

Prezentare

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI) este organizat și funcționează conform HG nr. 1621/2003 pentru organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București, în baza OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.

ICI funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, calculează amortismente și conduce evidența contabilă în regim economic, fiind înființat în scopul desfășurării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul specific de activitate.

Constatări

Conducerea ICI București a calculat, aprobat și acordat salariaților adaosuri reprezentând plus de acord direct și plus de acord indirect, prin încălcarea prevederilor Contractului colectiv de muncă (CCM), în lipsa procedurilor și regulamentelor prevăzute a fi necesare în aplicarea CCM rezultând un prejudiciu în sumă de 2.332,5 mii lei. Mecanismul de calcul aplicat a condus la o subdimensionare a cheltuielilor, respectiv la efectuarea calculelor cumulat pentru toate lunile precedente lunii pentru care s-au acordat beneficiile.

Totodată, reprezentanții ICI București au propus și au aprobat revizuirea procedurii de acordare a adaosului salarial de plus de *acord direct* în perioada 2015-2017, incluzând unele prevederi contrare CCM, prejudiciind patrimoniul Institutului cu suma de 468 mii lei, calculată pe un eșantion. Raportat la valoarea acestei sume, Institutul a calculat și alocat în mod nelegal și suma de 23,4 mii lei (468 mii x 5%), reprezentând plus de *acord indirect*.

În fapt, în perioada 2015-2016, prin Procedura de acordare a salarizării prin *acord direct* și prin Procedura operațională revizuită privind acordarea de *acord direct* pentru personalul Departamentului RoTLD și Cloud Computing din cadrul ICI București, proceduri utilizate începând cu 1.01.2017, au fost stabilite în mod nelegal drepturi pentru personalul de conducere al institutului și pentru șeful contabil, prin asimilarea acestora cu personalul din activitatea distinctă cu caracter permanent-administrare domenii.ro. Prin urmare, a fost acordat adaosul de plus de *acord direct*, în condițiile în care în CCM era stabilit doar adaosul salarial plusul de *acord indirect* pentru această categorie de personal.

Prin prevederile celor două proceduri, conducerea ICI București a modificat în mod unilateral CCM în privința drepturilor acordate personalului de conducere și șefului contabil, cu toate că modificarea CCM trebuia să se reflecte într-un act adițional la CCM, înregistrat la Ministerul Muncii; totodată, acesta nu a făcut obiectul negocierilor între reprezentanții sindicatului și conducerea Institutului, ca părți semnatare ale CCM.

Mai mult, reprezentanții ICI București au aprobat, repartizat și acordat adaos salarial de plus de *acord direct* și altor angajați ai institutului care nu au fost implicați în activitatea distinctă – administrare domenii.ro, fiind implicați, în mod exclusiv, în alte proiecte de cercetare-dezvoltare, aceasta conducând la prejudicierea patrimoniului Institutului cu suma de 580,12 mii lei, sumă calculată pentru eșantionul verificat.

Deoarece adaosul salarial reprezentând plusul de *acord indirect* se calculează prin aplicarea unui procent a 5% din valoarea adaosului salarial reprezentând plusul de *acord direct*, s-a constatat că Institutul a calculat și alocat în mod nelegal și suma de 29 mii lei (580,12 mii x 5%) plus de *acord indirect*.

Prin acest mod eronat de calcul, conducerea Institutului a încălcat prevederile CCM privind respectarea fondului de salarii, precum și prevederile art. 30 din HG nr. 1621/2003 pentru organizarea și funcționarea

Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București, privind încadrarea drepturilor salariale acordate în limitele fondului total destinat plății salariilor, cu consecința producerii unui prejudiciu patrimoniului Institutului, în sumă de 1.071,66 mii lei, pentru eșantionul verificat.

Șeful contabil și directorul general al ICI București au propus, iar membrii CA au aprobat, la data de 11.02.2016, acoperirea nelegală a pierderilor înregistrate de Institut la data de 31.12.2014 din rezervele constituite cu scop special din profitul aferent anilor precedenți, pentru ca, ulterior, la data de 17.05.2016 să aprobe repartizarea profitului aferent anului financiar 2015 și să aloce nelegal suma de 138,8 mii lei pentru participarea personalului la profit.

Acoperirea pierderii contabile aferente exercițiului financiar al anului 2014, în sumă de 1.644,8 mii lei, s-a realizat din rezervele constituite din profitul aferent anilor precedenți, rezerve constituite cu o destinație precisă, respectiv în scopul utilizării pentru finanțarea dezvoltării Institutului Național în conformitate cu planul de investiții și dotări ale acestuia, fapt care încalcă prevederile *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, cu modificările și completările ulterioare.

Repartizarea profitului net aferent anului 2015, în sumă de 694 mii lei, s-a realizat eronat, respectiv pentru cointeresarea personalului, suma de 138,8 mii lei, pentru finanțarea dezvoltării institutului, suma de 416,38 mii lei, pentru a desfășura activități curente și pentru eventuale cofinanțări a proiectelor, suma de 138,8 mii lei. În fapt, repartizarea profitului trebuia să se facă integral pentru acoperirea pierderii anului precedent.

Prin urmare, situațiile financiare aferente anului 2015 și anului 2016 au fost denaturate cu suma de 138,8 mii lei pentru cointeresarea personalului, acordată nelegal, sumă la care se adaugă contribuțiile sociale datorate de angajator, în sumă de 30,18 mii lei.

Directorul general al Institutului, prin decizie, a majorat cu 10,7% valoarea salariului de referință a angajaților Institutului, indicator în baza căruia se calculează salariul de bază (tarifar), prin aplicarea unor coeficienți de ierarhizare, conform Grilei de salarizare, anexă la CCM, fără o negociere între ICI București și sindicatul reprezentativ, așa cum este precizat în CCM și fără o justificare legală, prejudiciind astfel patrimoniul ICI București cu suma de 153,22 mii lei, pentru eșantionul verificat.

În perioada 2015-2017 au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 102 mii lei, la care se adaugă contribuțiile sociale datorate de angajator, reprezentând remunerația directorului general acordată într-un quantum superior remunerației unice lunare stabilite de ministrul comunicațiilor și societății informaționale, prin includerea unor indexări și sporuri. Prin majorarea nelegală a remunerației aferente perioadei mai 2015-septembrie 2016, de la suma de 6.691 lei la suma de 7.793 lei, au fost implicit majorate și indemnizațiile cuvenite membrilor Consiliului de Administrație, cu consecința prejudicierei patrimoniului ICI cu suma de 24,31 mii lei, la care se adaugă contribuțiile sociale datorate de angajator.

La nivelul Institutului, indemnizațiile de concediu de odihnă au fost acordate prin includerea în baza de calcul și a primelor, ajutoarelor, tichetelor de masă și a adaosurilor care nu au avut un caracter permanent. Prin verificarea unui eșantion format din trei angajați s-a constatat prejudicierea patrimoniului ICI București cu suma de 71,22 mii lei, la care se adaugă contribuțiile sociale datorate de angajator.

Personalul ICI București, responsabil cu calcularea, verificarea și aprobarea efectuării plăților cu titlu de „Drepturi salariale”, a calculat, verificat, respectiv aprobat, în mod nelegal, plata unor sume cu titlu de „Drepturi salariale”, în condițiile în care angajamentul în baza căruia au fost efectuate plățile, respectiv Contractul individual de muncă, nu îndeplinea condițiile de legalitate. Nu a fost semnat de către o persoană care avea calitatea de a încheia astfel de angajamente legale, nu a fost supus vizei consilierului juridic și nu a fost supus vizei de control financiar preventiv propriu, cu consecința prejudicierei patrimoniului ICI București, în perioada ianuarie-octombrie 2015, cu suma de 10,15 mii lei, la care se adaugă contribuțiile sociale datorate de angajator.

Situațiile financiare anuale aferente perioadei 2015-2017 au fost întocmite fără respectarea principiului contabilității de angajamente și a celui privind independența exercițiului financiar. Veniturile din facturile fiscale emise din vânzarea drepturilor de utilizare a domeniilor de internet „.ro” nu au fost înregistrate și recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele s-au produs.

În urma verificării unui eșantion format din societăți partenere s-a constatat că, în mod eronat, veniturile Institutului au fost recunoscute la data încasării și nu la data creării obligației de plată, respectiv a întocmirii facturii, denaturând conturile de venituri și, implicit, rezultatele exercițiilor financiare aferente perioadei 2015-2017, prin diminuarea veniturilor cu suma de 199,9 mii lei, în anul 2015, prin majorarea veniturilor cu suma de 44,28 mii lei, în anul 2016, și prin majorarea veniturilor cu suma de 121,38 mii lei în anul 2017.

În perioada auditată, în cadrul ICI București nu a fost organizată activitatea de control financiar de gestiune, cu consecința încălcării prevederilor *OUG nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare la operatorii economici și ale HG nr. 1151/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune*.

Organizarea și funcționarea auditului public intern s-au realizat în perioada auditată fără respectarea în totalitate a cadrului legal, respectiv cu lipsa normelor interne și a cartei auditului intern, iar numirea conducerii structurii s-a realizat fără avizul structurii similare a ministerului coordonator etc.

În perioada 2015-2017, la nivelul ICI București au fost achiziționate servicii medicale suplimentare celor de medicina muncii, în afara cadrului legal care reglementează obligația angajatorului de a asigura supravegherea corespunzătoare a sănătății lucrătorilor, precum și a obligațiilor asumate prin Contractul colectiv de muncă. Consecința o reprezintă prejudicierea bugetului ICI București cu suma de 256 mii lei.

Fundamentarea fondurilor pentru plata acestor cheltuieli s-a realizat prin includerea lor la alineatul bugetar „*Alte cheltuieli de natură salarială*”, cu toate că acestea reprezentau în fapt servicii prestate de terți, iar plățile către acești furnizori au fost efectuate în lipsa documentelor din care să rezulte prestarea serviciilor, ceea ce denotă și faptul că viza pentru controlul financiar preventiv propriu a fost acordată formal de către salariatul cu atribuții în acest sens.

Mai mult decât atât, în măsura în care bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului pentru anul 2016 nu a fost aprobat de ministrul coordonator, achiziția unor servicii suplimentare celor pentru care exista obligația legală nu poate fi justificată din punct de vedere economic de către entitate. Totodată, la sfârșitul exercițiului financiar 2016 au fost înregistrate depășiri atât în cazul cheltuielilor cu bunurile și serviciile, în sumă de 1.175 mii lei, cât și în cazul celor de natură salarială, în sumă de 23 mii lei. Și la sfârșitul anului 2017 au fost înregistrate depășiri ale fondurilor bugetare alocate la titlul „*Bunuri și servicii*”, în sumă de 1.793 mii lei, iar la titlul „*Cheltuieli de personal*”, în sumă de 3.023 mii lei.

În perioada 2015-2017 nu au fost respectate în totalitate prevederile legale, metodologiile interne, respectiv prevederile Contractului colectiv de muncă referitoare la ocuparea posturilor vacante de execuție în cadrul Institutului sau cele referitoare la promovarea în funcțiile de conducere.

Nu au fost încheiate acte adiționale la contractele individuale de muncă, în care să se prevadă caracterul temporar al funcției deținute. Nu au fost organizate concursuri pentru ocuparea funcțiilor de conducere ocupate temporar, iar contracte de muncă pentru angajați ai Institutului privind ocuparea unor funcții în cadrul entității au fost încheiate cumulând două contracte de muncă și două funcții.

Totodată, în cadrul perioadei auditate s-a constatat că la nivelul ICI București a fost încheiat cu unul dintre salariați un contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată, cu timp parțial de lucru suplimentar, în condițiile în care, pentru exercitarea atribuțiilor respective, acesta avea deja prevăzută această obligație în fișa de post aferentă funcției de bază ocupate în cadrul Compartimentului juridic, cu consecința producerii unui prejudiciu patrimoniului Institutului în sumă de 14,64 mii lei.

Reprezentanții Institutului nu au întreprins măsuri pentru recuperarea sumei reprezentând contravaloarea contravenției aplicate de SRI - Oficiul pentru Supravegherea Secretelor de Stat prin proces-verbal de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunilor de la persoanele care se fac vinovate pentru neîncadrarea de personal pregătit în domeniul informațiilor clasificate și pentru nerespectarea prevederilor *HG nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*.

Institutul desfășoară o activitate de gestionare a fondului de carte deținut prin *Biblioteca tehnică*, în cadrul căreia se regăsesc cărți de specialitate, rapoarte de activitate și rapoarte de cercetare, care nu au fost înregistrate în contabilitate, nefiind inventariate în anii 2015 și 2016, având consecința prezentării unei imagini denaturate a situațiilor financiare.

Desfășurarea inventarierii anuale a patrimoniului în perioada auditată s-a realizat fără a respecta în totalitate prevederile legale, cu consecința neatingerii scopului acesteia, respectiv obținerea unei imagini reale și fidele a elementelor patrimoniale ca bază pentru întocmirea situațiilor financiare anuale.

În perioada 2015-2017, la nivelul institutului nu s-a procedat la o separare a activității de cercetare de cea de dezvoltare și nu a existat o evidență contabilă distinctă a rezultatelor cercetării-dezvoltării, conform prevederilor *OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și ale OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*.

De asemenea, întrucât în perioada supusă auditului, respectiv 2015-2017, și în perioada anterioară, rezultatele din activitatea de cercetare-dezvoltare obținute la nivelul Institutului nu au fost evidențiate din punct

de vedere contabil, acestea nu au fost inventariate, contrar prevederilor legale, de unde rezultă faptul că situațiile financiare anuale nu au reflectat o imagine reală a patrimoniului.

Institutul a executat Bugetul de venituri și cheltuieli aferent anului 2016 fără ca acesta să fie aprobat de către Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, sub coordonarea căruia se află entitatea, așa cum este prevăzut în *HG nr. 637/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare*, precum și în *HG nr. 1.621/2003 pentru organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București*.

În perioada 2016-2017, entitatea nu a respectat prevederile ordinelor de aprobare a bugetelor de venituri și cheltuieli emise de conducătorul ministerului coordonator, potrivit cărora cheltuielile aferente veniturilor reprezintă limite maxime ce nu pot fi depășite.

De asemenea, în perioada 2016-2017, Institutul nu a respectat prevederile ordinelor de aprobare a bugetelor de venituri și cheltuieli, potrivit cărora, în cazul în care în execuție se înregistrează nerealizări ale veniturilor aprobate, entitatea va efectua cheltuieli în funcție de realizarea veniturilor, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați. În consecință, la sfârșitul exercițiilor bugetare 2016 și 2017 au fost înregistrate depășiri, îndeosebi în cazul cheltuielilor cu bunurile și serviciile, a cheltuielilor cu amortizarea și provizioanele, precum și a celor de natură salarială. Pentru anul 2016 s-au înregistrat depășiri în cazul cheltuielilor cu bunurile și serviciile în valoare de 1.175 mii lei și de 2.887 mii lei în cazul cheltuielilor cu amortizarea, provizioanele și pentru depreciere. Iar în anul 2017 au fost înregistrate depășiri în cazul cheltuielilor cu bunurile și serviciile în valoare de 1.793 mii lei și de 3.023 mii lei în cazul cheltuielilor cu personalul.

Institutul nu a respectat principiul prudenței în întocmirea situațiilor financiare aferente anului 2015, în sensul recunoașterii depreciilor pe seama conturilor de cheltuieli, indiferent de influența acestora asupra rezultatului exercițiului financiar, pierdere sau profit. Astfel, la sfârșitul anului 2015, Institutul nu a constituit provizioane pentru litigii, deductibile fiscal, asupra creanței deținute asupra unei societăți comerciale, în valoare de 46,30 mii lei, influențând atât cuantumul impozitului pe profit virat la bugetul de stat în anul 2015, cât și valoarea rezultatului final al exercițiului financiar. În consecință, în anul 2018, cheltuiala a devenit nedeductibilă, iar Institutul a suportat un impozit pe profit mai mare cu suma de 14,67 mii lei decât cel datorat în măsura în care ar fi luat măsurile legale care se impuneau.

Au fost constatate o serie de deficiențe privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP), respectiv utilizarea unor norme proprii neactualizate, nu au fost completate registrele cuprinzând proiectele de operațiuni prezentate la viză, iar pentru o serie de proiecte de operațiuni nu a fost acordată viza, aprobarea conducătorul entității realizându-se în absența vizei.

De asemenea, în perioada 2015-2017 au fost efectuate cheltuieli de protocol care nu au fost fundamentate, în sensul evidențierii modului în care acestea urmau să contribuie în mod direct la îmbunătățirea activității Institutului, respectiv la realizarea veniturilor acestuia, în fapt reprezentând, printre altele, cheltuieli cu băuturi alcoolice, parfumuri, produse alimentare achiziționate zilnic (covrigi, pizza, iaurt, banane, pâine, bere, ba chiar și meniul zilei), cu consecința prejudicierii bugetului Institutului cu suma de 19,53 mii lei, corespunzătoare eșantionului verificat.

Recomandări

- ☞ elaborarea și aprobarea procedurilor și a regulamentului prevăzut în CCM pentru stabilirea cotelor de manoperă pe unitate de produs sau valorice, corespunzătoare formelor de organizare a muncii și de salarizare în Institut, și a procedurii de normare a muncii angajaților pentru care se aplică salarizarea în acord direct;
- ☞ constituirea unei comisii de analiză privind acordarea adaosurilor salariale, reprezentând plus de acord direct și indirect, personalului din activități distincte (ex.: domenii.ro) pentru punerea în concordanță a acestora cu prevederile CCM aplicabil;
- ☞ luarea tuturor măsurilor legale care se impun în vederea recuperării tuturor prejudiciilor, a calculării cu exactitate a întinderii acestora, a obligațiilor fiscale accesorii, concomitent cu recuperarea acestor sume reprezentând plusuri de acord direct și indirect achitate salariaților implicați și personalului de conducere, în condiții de nelegalitate;
- ☞ elaborarea și asigurarea punerii în aplicare a unor proceduri operaționale privind modul de alocare a adaosului salarial de acord direct și indirect persoanelor beneficiare, a documentelor întocmite privind acordarea acestor sume conform prevederilor legale și prin încadrarea drepturilor salariale în limitele fondului total destinat plății salariilor;

- ☞ corectarea erorilor privind repartizarea profitului aferent exercițiului financiar al anului 2015 prin îndreptarea în contabilitate a erorii de stingere a pierderilor înregistrate în exercițiul financiar aferent anului 2014 cu rezervele constituite pentru dezvoltarea Institutului;
- ☞ recuperarea în integralitate a prejudiciului creat prin acordarea unor drepturi salariale, a majorării nelegale a salariului de referință, a remunerației acordate directorului general într-un quantum superior remunerației unice lunare stabilite de ministrul coordonator, a remunerațiilor acordate membrilor Consiliului de Administrație, a indemnizației de concediu de odihnă acordate într-un quantum superior cuantumului convenit conform prevederilor legale, inclusiv a contribuțiilor sociale datorate de angajator și a obligațiilor fiscale accesorii; repunerea în situația anterioară majorării nelegale a salariului de referință, indicator prevăzut în Grila de salarizare anexă la CCM, în baza căruia se calculează drepturile salariale aferente angajaților din Institut;
- ☞ calcularea cu exactitate a întinderii prejudiciului creat bugetului de stat prin fondurile alocate pentru finanțarea proiectelor de cercetare-dezvoltare, în care angajații, inclusiv directorul general al Institutului, au fost remunerați având la bază salariile majorate nelegal prin decizie de către directorul general al ICI București, concomitent cu recuperarea în integralitate și virarea acestor sume la bugetul de stat, respectiv la bugetul entității finanțatoare, inclusiv a majorărilor legale;
- ☞ dispunerea tuturor măsurilor legale pentru ca efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente să fie recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele se produc (și nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul său este încasat sau plătit) și să fie înregistrate în contabilitate și raportate în situațiile financiare ale perioadelor aferente, inclusiv identificarea cazurilor similare;
- ☞ organizarea și exercitarea controlului financiar de gestiune potrivit prevederilor legale;
- ☞ elaborarea normelor proprii și a Cartei auditului intern conform specificului activității Institutului și avizarea acestora de către structura de audit intern de la nivelul ministerului coordonator;
- ☞ elaborarea planurilor multianuale la termenele stabilite și potrivit normelor legale de exercitare a activității de audit public intern;
- ☞ efectuarea unei analize pentru perioada 2015-2017, prin care să se stabilească modul de fundamentare a cheltuielilor, a cauzelor și împrejurărilor care au condus la achiziția unor servicii medicale suplimentare celor stabilite inițial;
- ☞ efectuarea unei analize cu privire la cauzele și împrejurările care au condus la nerespectarea prevederilor legale în domeniu, a metodologiilor interne aprobate, precum și a celor din cadrul CCM valabil în perioada 2015-2017, referitoare la ocuparea posturilor vacante de execuție sau conducere sau a celor temporare din cadrul instituției. De asemenea, se va proceda la elaborarea unor proceduri operaționale prin care să se stabilească condițiile și etapele de angajare a personalului în cadrul Institutului (de cercetare sau funcțional), ținând seama de prevederile legale incidente și de cele ale CCM. Totodată, organizarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de conducere ocupate temporar să se realizeze conform prevederilor legale;
- ☞ efectuarea unei analize a tuturor contractelor individuale de muncă cu timp parțial, încheiate suplimentar celor pentru funcțiile de bază, și stabilirea cu exactitate a valorii prejudiciului și recuperarea acestuia;
- ☞ inventarierea fondului de carte existent în Biblioteca Institutului, respectiv în Serviciul Diseminare Informații, Relații Publice și Mass-Media, și înregistrarea în evidența contabilă, conform prevederilor legale;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind efectuarea inventarierii prin stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind metodologia de recunoaștere a rezultatelor activităților de cercetare și dezvoltare, conform cadrului legal prevăzut la „Capitolul 4, Secțiunea 4.4. Active Imobilizate, punctul 4.4.2. Imobilizări necorporale” din OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a entității a rezultatelor activităților de cercetare și dezvoltare, conform prevederilor OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și ale OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate; inventarierea la sfârșitul exercițiului financiar a rezultatelor activităților de cercetare și dezvoltare;
- ☞ elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli să se realizeze printr-o fundamentare temeinică a veniturilor și cheltuielilor, astfel încât veniturile să reflecte posibilitățile reale de realizare a acestora, iar nivelul cheltuielilor să reflecte atât necesitățile, cât și capacitatea reală de realizare;
- ☞ recuperarea la bugetul ICI București a impozitului pe profit achitat ca urmare a neconstituirii provizioanelor pentru litigii la sfârșitul anului 2015 și, ulterior, a considerării creanței respective drept cheltuielă nedeductibilă;

- ☞ efectuarea unei analize menite să identifice eventualele conflicte/stări de incompatibilitate în cazul persoanelor desemnate în prezent să exercite CFPP, precum și luarea măsurilor care se impun astfel încât activitatea de control financiar preventiv propriu să se exercite asupra tuturor proiectelor de operațiuni și conform prevederilor legale;
- ☞ efectuarea unei analize asupra cheltuielilor de protocol în vederea identificării cheltuielilor care nu au fost fundamentate în sensul evidențierii modului în care acestea urmau să contribuie în mod direct la îmbunătățirea activității Institutului, respectiv la realizarea veniturilor acestuia, stabilirea întinderii prejudiciului produs prin acceptarea la plată a unor sume aferente unor astfel de cheltuieli și recuperarea acestuia, inclusiv a beneficiilor nerealizate.

14. ARHIVA NAȚIONALĂ DE FILME

Prezentare

Arhiva Națională de Filme (ANF) este o instituție publică de interes național cu personalitate juridică, în subordinea Centrului Național al Cinematografiei (CNC), care-și desfășoară activitatea în baza *Legii nr. 630/2002 Legea cinematografiei* și a *HG nr. 1063/2005 privind organizarea și funcționarea Arhivei Naționale de Filme*.

Arhiva Națională de Filme îndeplinește funcția de depozit legal și voluntar pentru filmele cinematografice de orice gen, pentru materialele primare și intermediare ale acestora, precum și pentru alte materiale și documente privind istoria cinematografiei naționale și universale. Obiectul de activitate este evidența, cercetarea, colecționarea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului de filme, precum și organizarea și sprijinirea, prin Cinemateca Română, a promovării culturii cinematografice în România.

În cadrul Arhivei Naționale de Filme funcționează Cinemateca Română și Laboratorul de Restaurare a Peliculei. Arhiva Națională de Filme are calitatea de membru al Federației Internaționale a Arhivelor de Filme, precum și al Asociației Cinematecilor Europene.

Finanțarea activității ANF se realizează din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Centrului Național al Cinematografiei.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit financiar efectuate la Arhiva Națională de Filme se poate concluziona că disfuncționalitățile sistemului de control intern au determinat producerea unor abateri de la legalitate și regularitate. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

În anul 2019, la Arhiva Națională de Filme s-a efectuat misiunea de audit de conformitate privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor pentru perioada 1.01.2016-31.12.2018, în urma căreia Curtea de Conturi a constatat unele abateri și deficiențe care se referă, în principal, la înregistrarea eronată a plăților pe structura clasificăției bugetare, la existența unor ambiguități ale cadrului legal ce reglementează modul de constituire și încasare a veniturilor proprii, la nereguli în inventarierea patrimoniului, aferente exercițiilor financiare ale ultimilor trei ani, precum și în procesul achizițiilor publice, prezentate sintetic în continuare.

S-a constatat că plățile efectuate de ANF nu au fost transpuse în execuția bugetară la articolele și alineatele bugetare corespunzătoare, conform clasificăției bugetare. Ca urmare, o parte dintre creditele bugetare aprobate pentru cheltuieli cu bunurile și serviciile cu caracter funcțional sau pentru alte cheltuieli, a fost utilizată în alte scopuri decât cele aprobate, respectiv pentru cheltuieli cu prime de asigurare și consultanță juridică. Valoarea abaterii constatate a fost de 86 mii lei și reprezintă cheltuieli suportate de la alte articole bugetare decât cele dedicate.

La ANF nu a fost armonizat cadrul legal în ceea ce privește modul de încasare a veniturilor proprii constând în cotă procentuală din Fondul Cinematografic. În perioada auditată, entitatea a realizat venituri din cota de 3% din Fondul Cinematografic, conform art. 13 alin. (4) lit. f) din *OG nr. 39/2005 privind cinematografia*. Veniturile proprii ale Centrului Național al Cinematografiei se constituie și din 5% din Fondul Cinematografic, din care 3% pentru Arhiva Națională de Filme, în vederea conservării, restaurării și valorificării filmelor cinematografice românești. Articolul respectiv a fost eliminat prin *OUG nr. 91/2016 pentru modificarea și completarea OG nr. 39/2005 privind cinematografia, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul cinematografiei*, ordonanță care a fost ulterior respinsă prin *Legea nr. 141/2017 privind respingerea OUG nr. 91/2016 pentru modificarea și completarea OG nr. 39/2005 privind cinematografia*. Astfel, în perioada ianuarie 2017-iulie 2017 a fost eliminată baza legală prin care ANF realiza venituri în cotă de 3% din Fondul Cinematografic.

Începând cu luna august 2019, prevederile art. 13 alin. (4) lit. f) au fost modificate prin *OG nr. 8/2019 – modificarea OG nr. 39/2005 privind cinematografia*, după cum urmează: „f) 10% din Fondul cinematografic, în vederea

administrării și funcționării Fondului cinematografic și pentru Arhiva Națională de Filme, în vederea conservării și restaurării patrimoniului cinematografic”, nespecificând procentul din încasările la Fondul Cinematografic ce urmează să fie alocat Arhivei Naționale de Filme, ceea ce creează un cadru legislativ ambiguu, ce nu permite ordonatorului terțiar de credite realizarea unei estimări eficiente a bugetului de venituri și cheltuieli. Trebuie subliniat faptul că entitatea nu a reglementat oficial, în colaborare cu Centrul Național al Cinematografiei (CNC), modalitatea de virare a sumelor aferente cotei de 3%.

Referitor la evaluarea sistemului de control intern managerial și a modului de implementare a acestuia s-a constatat că, la nivelul ANF, sistemul de control intern managerial nu este proiectat corespunzător, acesta neavând capacitatea de a preveni, detecta și corecta toate erorile/abaterile semnificative care pot să apară în cadrul activității desfășurate, existând riscul de denaturare semnificativă a situațiilor financiare. În plus, nu au fost dispuse toate măsurile necesare pentru elaborarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități.

Totodată, s-au identificat nereguli în inventarierea patrimoniului, aferente exercițiilor financiare încheiate la 31.12.2016, 31.12.2017 și, respectiv, 31.12.2018, constând în: procese-verbale de inventariere neaprobat de conducătorul entității, liste de inventar/situații analitice neîntocmite pentru toate elementele inventariate, consemnate în Registrul-inventar. Listele de inventar nu au fost semnate de reprezentanții Serviciului contabil și nu au fost completate și cu soldul scriptic. Bunurile propuse pentru casare nu au fost incluse în listele de inventariere; pe ultima filă a Listei de inventariere nu au fost prezente mențiunile gestionarilor că toate bunurile și valorile bănești din gestiune au fost inventariate și consemnate în listele de inventariere, în prezența lor.

S-a constatat, de asemenea, că nu au fost respectate obligațiile instituției publice în ceea ce privește protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Entitatea nu a ținut cont, începând cu luna august 2017, de modificările legislative referitoare la cuantumul sumei ce trebuie achitat lunar către bugetul de stat, astfel încât diferența dintre sumele aferente contribuției pentru persoane cu handicap, ce trebuiau virate către bugetul de stat și sumele efectiv virate, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, ce urmează a fi calculate de către entitate, a fost de 27 mii lei.

De asemenea, s-a constatat efectuarea unor cheltuieli fără existența unei fundamentări temeinice a necesității acestora. Astfel, prin verificările efectuate asupra documentelor justificative și a deconturilor de cheltuieli întocmite pentru deplasările efectuate de reprezentanți ai Arhivei Naționale de Filme în perioada 1.01.2016-31.12.2018, Curtea de Conturi a constatat că au fost efectuate cheltuieli ocazionate de invitarea unor terțe persoane din străinătate în România în scopul participării la evenimente conexe activității desfășurate de către ANF. De menționat faptul că entitatea nu are încheiat niciun protocol sau acord cultural cu Federația Internațională a Arhivelor de Filme, în care să se precizeze obligația suportării anumitor cheltuieli de către instituția primitoare în cazul efectuării unor deplasări internaționale.

ANF a încheiat în perioada auditată contracte de achiziții publice de servicii de reparații pentru un auto-vehicul de livrare de carcase de arhivare role film, cutii de arhivare role film, carcase prefabricate, contracte în care la secțiunea „*Modalități de plată*” este prevăzută achitarea unui avans de 30%, pe care entitatea l-a plătit (214 mii lei) contrar prevederilor legale, aceste tipuri de servicii nefiind incluse în Anexa nr. 1 la *HG nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice*.

Referitor la achizițiile publice pentru serviciile de pază, procedura de atribuire aplicată de ANF a fost aceea de achiziție directă prin SEAP. Din verificarea plăților efectuate de către firma de pază cu care ANF a încheiat contractul, Curtea de Conturi a constatat faptul că valoarea plăților s-a situat peste pragul impus de *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice* pentru efectuarea de achiziții directe, în cuantum de 135 mii lei.

Din analiza modului de întocmire a Programului anual al achizițiilor publice în perioada 2016-2018 s-a constatat faptul că, pentru anii 2017 și 2018, acesta nu respectă în integralitate prevederile referitoare la conținutul minimal de informații, nefiind prezentate date referitoare la valoarea estimată pentru fiecare cod CPV în parte (aceasta fiind precizată doar centralizat pe fiecare articol sau alineat din clasificarea cheltuielilor) și nici procedura stabilită pentru derularea procesului de achiziție publică.

La ANF, Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului nu reflectă realitatea bunurilor din domeniul public aflate în administrarea entității. S-a constatat că aceste bunuri nu au fost înscrise în totalitate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, nefiind respectate prevederile *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.

Recomandări

- ☞ detalierea corectă în proiectul de buget a propunerilor de cheltuieli, conform clasificății bugetare;
- ☞ depunerea tuturor diligențelor pe lângă ordonatorul principal de credite în scopul reglementării, în detaliu, a modului de stabilire, calculare și virare a procentului ce îi revine Arhivei Naționale de Filme din încasările realizate la Fondul Cinematografic, administrat de Centrul Național al Cinematografiei;
- ☞ implementarea în totalitate a sistemului de control intern managerial, în conformitate cu prevederile OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale prin care să se reglementeze modul de angajare și decontare a cheltuielilor aferente deplasărilor externe ale angajaților entității, precum și a unei proceduri care să reglementeze modul de efectuare a cheltuielilor ocazionate de invitarea unor terțe persoane din străinătate în România în scopul participării la evenimente conexe activității desfășurate de către ANF;
- ☞ organizarea și desfășurarea activității de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ stabilirea corectă a valorilor estimate pentru achizițiile de lucrări și servicii, iar, în ceea ce privește programul anual al achizițiilor publice, întocmirea acestuia să se realizeze pe baza referatelor de necesitate transmise de celelalte compartimente și să cuprindă totalitatea contractelor de achiziție publică pe care entitatea intenționează să le atribuie în decursul anului următor, urmând a fi actualizat după aprobarea bugetului propriu, în funcție de fondurile aprobate;
- ☞ depunerea de diligențe pe lângă ordonatorul principal de credite în vederea elaborării, de comun acord, a unei propuneri de act normativ pentru modificarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât acesta să reflecte situația reală a bunurilor aflate în administrarea entității.

15. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII

Prezentare

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a fost înființată ca autoritate publică autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii și funcționând în baza *OUG nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 113/2010 pentru aprobarea OUG nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații*.

Rolul ANCOM este acela de punere în aplicare a politicii naționale în domeniul comunicațiilor electronice, comunicațiilor audiovizuale și al serviciilor poștale, inclusiv prin reglementarea pieței și reglementarea tehnică în aceste domenii.

Bugetul anual de venituri și cheltuieli al ANCOM se aprobă prin hotărâre a Parlamentului, cu avizul Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor din cadrul Camerei Deputaților și al Comisiei Economice, industriei și servicii din cadrul Senatului, la propunerea președintelui ANCOM.

Constatări

În anul 2018, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații a înregistrat toate livrabilele recepționate în baza unor contracte aferente serviciilor de consultanță și expertiză ca fiind plăți de natura cheltuielilor cu servicii executate de terți și reflectate în contul „Cheltuieli privind comisioanele și onorariile”, deși, așa cum reglementează *OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*, în funcție de durata de utilizare a acestor livrabile, înregistrarea se efectuează prin contul „Alte active fixe necorporale”. Cauzele care au determinat apariția acestei deficiențe se regăsesc în politicile contabile adoptate și aprobate de conducerea entității, care nu prezintă explicit modul de tratare a operațiunilor privind activele fixe necorporale în corespondență cu plățile pentru studiile achiziționate pe parcursul derulării activității, în corelație cu *Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*, aprobat prin *OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*. Valoarea acestora este de 1.277 mii lei.

La data de 31.12.2018, parcul auto al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații prezenta un număr de 169 de autoturisme necesare desfășurării activităților specifice, depășind numărul de autovehicule prevăzut de *HG nr. 782/4.10.2018 privind normarea parcului auto al ANCOM*. Această situație a fost creată ca urmare a achiziției unui număr de 10 autoturisme prin derularea unei proceduri de atribuire în perioada august-decembrie 2018, achiziție care avea ca scop înlocuirea unor active de același tip, aflate în patrimoniul entității. Începând cu data de 17.12.2018 și continuând și în anul 2019 au fost efectuate demersuri

pentru scoaterea din patrimoniul ANCOM, prin transfer fără plată sau casare în urma dosarului de daună totală, a unui număr de 10 autoturisme din parcul auto al entității.

În anul 2018, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații a derulat procedura de achiziție a două spații destinate a fi sediile oficiilor județene din Maramureș și Suceava. În primul caz, prin această procedură a fost achiziționat un spațiu cu un preț de 930 mii lei, fără a se urmări realizarea obiectivului de utilizare cu eficiență, eficacitate și economicitate a fondurilor publice. Astfel, în urma evaluării efectuate de un evaluator, achiziția s-a realizat la limita inferioară a suprafeței utile prevăzută în Nota de fundamentare, dar la o valoare aflată la limita superioară. Această situație a fost generată de prevederile Procedurii operaționale pentru cumpărarea imobilelor de natura terenurilor și clădirilor, care nu stabilește obligații pentru persoanele responsabile de achiziționarea imobilului de a obține și alte oferte de pe piața imobiliară, acceptând doar ofertele depuse la entitate. Celălalt spațiu a fost achiziționat cu un preț de 875 mii lei, dat fiind că imobilul achiziționat nu îndeplinea condițiile de funcționare, respectiv racordarea/alimentarea la/cu utilități (ex.: energie electrică, gaze naturale, apă-canal, alte facilități, după caz), așa cum au fost stabilite în caietul de sarcini, ci aceste condiții au fost îndeplinite prin soluții alternative, care nu au fost precizate explicit. Referitor la cerința din caietul de sarcini, referitoare la existența unui garaj atașat investiției s-a constatat că acesta există, dar este amenajat provizoriu (acesta este de tip container și poate fi relocat), compus din cadre metalice sudate și pereți din lambriu, învelitoarea fiind din tablă.

Curtea de Conturi a constatat că în anul 2018, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații a procedat la punerea în aplicare a hotărârilor instanțelor de judecată, dispuse în cazul a două sentințe civile pronunțate în favoarea unor angajați ce au fost disponibilizați în urma modificărilor structurii organizatorice a entității, conform unei decizii din anul 2017 și modificată prin Decizia președintelui ANCOM din același an.

În ambele cazuri soluționate în instanță a fost dispusă anularea deciziilor de concediere a celor doi angajați și „reintegrarea în funcția și postul avute anterior concedierii”, simultan cu plata către angajați a unei despăgubiri egale cu drepturile salariale indexate, majorate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat de la data desfacerii contractului de muncă și până la reintegrarea sa efectivă. S-a mai avut în vedere și restituirea sumelor încasate la concediere, cu titlu de sume compensatorii, sume actualizate cu rata indicelui de inflație la data plății efective, dobânda legală aferentă, precum și dreptul reclamantului de a încasa de la entitate daune morale și cheltuieli de judecată. Drept urmare, instituția publică a fost în situația de a plăti sumele dispuse de instanță, în cuantum de 356 mii lei, în condițiile în care contractele de muncă ale celor doi angajați au fost încheiate din dispoziția conducerii ANCOM, deci fără a beneficia de aportul de valoare realizat prin activitatea desfășurată de aceștia.

ANCOM a contractat două cursuri de perfecționare profesională în mod netransparent, prin nerespectarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, întrucât nu a publicat pe pagina sa de web, la rubrica destinată anunțurilor, și în SEAP anunțuri privind intenția de a efectua achiziția programului de perfecționare. Aceste servicii, în sumă de 93.040 euro, la care se adaugă TVA, au fost achiziționate direct de la un furnizor, prin două contracte de servicii. Având în vedere numărul mare de participanți, ANCOM nu a luat măsuri de rezervare a serviciilor de cazare pentru salariații nominalizați în referatele de formare profesională și referatele de necesitate care au stat la baza încheierii celor două contracte de servicii, în scopul obținerii unui preț de cazare avantajos și, implicit, al utilizării eficiente a resurselor financiare ale ANCOM.

Recomandări

- ☞ actualizarea politicilor contabile existente prin reglementarea explicită a înregistrărilor privind plățile generate de achiziția studiilor și serviciilor de consultanță necesare desfășurării activității, fiind clarificată, totodată, modalitatea de întocmire și transmitere a documentelor care stau la baza înregistrărilor în contabilitate;
- ☞ finalizarea operațiunilor de scoatere din gestiune a autoturismelor propuse a fi transferate către alte entități, precum și reflectarea acestora, prin notele contabile înregistrate, în situațiile financiare întocmite la termenele legale;
- ☞ actualizarea procedurilor operaționale aplicabile în cazul achizițiilor de imobile de natura terenurilor și clădirilor, astfel încât să se asigure utilizarea fondurilor publice cu economicitate, eficiență și eficacitate;
- ☞ analizarea modului în care a fost derulată procedura de achiziție a spațiului destinat a fi sediul al Oficiului Județean Suceava, solicitând, totodată, clarificări pentru modul în care a fost întocmit raportul de evaluare, iar în cazul în care se constată erori cu privire la calculele efectuate și reflectate în prețul plătit de entitate, diferențele nefavorabile vor fi recuperate de la persoanele care se fac vinovate de situația creată;
- ☞ analizarea situației care a generat concedierea unor angajați ai entității și reangajarea acestora în urma anulării deciziilor prin hotărâri judecătorești, precum și stabilirea persoanelor care sunt răspunzătoare de situația creată. În funcție de rezultatele analizei, conducerea ANCOM va dispune recuperarea prejudiciilor;
- ☞ efectuarea unei analize a achizițiilor de servicii de formare profesională și dispunerea de măsuri pentru amendarea procedurii operaționale aplicabile în vederea îmbunătățirii controlului intern specific domeniului analizat, astfel încât să se asigure utilizarea fondurilor publice cu economicitate, eficiență și eficacitate.

16. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Prezentare

Biblioteca Națională a României (BNaR) este o instituție publică din categoria bibliotecilor de drept public, cu statut de bibliotecă națională, cu personalitate juridică, care funcționează în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, în temeiul prevederilor *HG nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național*.

Biblioteca Națională a României asigură păstrarea memoriei documentare a țării, cu misiuni specifice în cadrul sistemului național de biblioteci, fiind instituția investită cu sarcina de a constitui, dezvolta, organiza, prelucra, conserva, prezerva și a pune în valoare colecții de documente, în orice format și pe orice suport, din toate domeniile cunoașterii și, în mod special, documente referitoare la limba, cultura și civilizația română. Este organizatoare la nivel național a Depozitului legal de documente, fiind principala sursă documentară pentru cunoașterea și valorificarea culturii naționale, cu rol în desfășurarea unor programe culturale, sociale, educaționale și științifice, de interes național și internațional. În cadrul BNaR funcționează, ca filiale, Biblioteca „*Batthyaneum*” din Alba-Iulia și Biblioteca „*Omnia*” din Craiova, iar în subordine funcționează Oficiul Național Bibliografic și de Informatizare a Bibliotecilor.

Biblioteca Națională a României este finanțată din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale.

Concluzia generală

Activitatea entității în perioada auditată s-a desfășurat cu nerespectarea în totalitate a prevederilor legale în ceea ce privește *„Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”*, fiind constatate abaterile de la legalitate și regularitate în ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite, evaluarea sistemelor de management și control intern, calitatea gestiunii economico-financiare și achizițiile publice. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

În anul 2019, la Biblioteca Națională a României s-a efectuat misiunea de audit de conformitate cu tema *„Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”*, în urma căreia Curtea de Conturi a constatat unele abateri, erori și deficiențe, prezentate sintetic în continuare.

Bunurile din domeniul public al statului date în administrarea BNaR prin hotărâri de guvern nu au fost înregistrate în evidențele contabile și nu a fost actualizat Inventarul bunurilor din domeniul public al statului, cu consecință asupra reflectării realității economice a patrimoniului aflat în administrarea BNaR.

Nu au fost respectate prevederile legale privind încadrarea unor bunuri achiziționate în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar și înregistrarea corespunzătoare a acestora în evidența contabilă. În luna decembrie 2018, BNaR a achiziționat 300 de bucăți de rame de aluminiu argintiu, în sumă de 25 mii lei, necesare realizării expoziției *„România în Primul Război Mondial 1916-1918”*, plata fiind efectuată de la articolul *„Alte cheltuieli cu bunuri și servicii”*. Bunurile achiziționate au fost înregistrate în evidența contabilă în debitul contului *„Alte materiale consumabile”*, concomitent fiind trecute pe cheltuielile instituției, numai că acestea nu îndeplineau caracteristicile de materiale consumabile și ar fi trebuit înregistrate ca materiale de natura obiectelor de inventar, conform prevederilor legale în materie. Ținând cont că ramele achiziționate nu s-au *„consumat”* odată cu întrebuintarea lor și că mai pot servi la derularea unor proiecte culturale viitoare și/sau pot fi transmise fără plată altor instituții publice, se impunea ca, la data de 31.12.2018, contravaloarea acestora să fie evidențiată contabil/extracontabil, respectiv acestea să fie date în grijă/folosință unui salariat al entității.

Referitor la evaluarea sistemelor de management și control intern managerial, Curtea de Conturi a constatat faptul că nu au fost aplicate în totalitate standardele de control intern și nu au fost dezvoltate sistemele de control managerial în conformitate cu dispozițiile *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*. De asemenea, au fost constatate deficiențe în ceea ce privește modul de organizare a controlului financiar preventiv propriu la BNaR.

În anul 2019, BNaR, în calitate de locatar, a încheiat cu o societate comercială cu răspundere limitată, în calitate de chiriaș, un contract de închiriere în vederea folosinței unui spațiu din incinta sediului în scopul funcționării unui restaurant. BNaR nu a înregistrat la organul fiscal contractul de închiriere în vederea emiterii Deciziei de impunere pentru incintele ce sunt folosite pentru activități economice, conducând astfel la nevirarea de către respectiva societate comercială a sumei ce se datorează bugetului local, reprezentând impozit pe teren și clădiri pentru perioada iulie-octombrie 2019.

În ceea ce privește activitatea de inventariere a elementelor patrimoniale deținute de entitate pentru anii 2017-2018, aceasta a fost organizată fără a se respecta întocmai prevederile legale. Astfel, s-au constatat anumite

deficiențe în sensul că rezultatele inventarierii nu au fost stabilite prin compararea datelor constatate faptic, înscrise în listele de inventariere, cu datele înregistrate din evidența tehnico-operativă și din cea contabilă. Registrul-inventar nu a fost completat cu datele și informațiile rezultate din inventarierea faptică a fiecărui cont de activ și de pasiv, având la baza listele de inventariere sau alte documente care justifică natura acestor elemente existente la sfârșitul exercițiilor financiare 2017-2018 și nu au fost valorificate rezultatele inventarierii. Valoarea estimată a acestor nereguli este dată de valoarea lipsă a obiectelor de inventar, a mijloacelor fixe, precum și de valoarea obiectelor de inventar găsite în plus cu ocazia inventarierii și nevalorificate.

Curtea de Conturi a constatat, de asemenea, că nu au fost respectate prevederile legale privind achizițiile publice în cazul atribuirii contractelor de prestări servicii și lucrări derulate de Biblioteca Națională a României, în sensul că nu a fost respectată procedura de achiziție prevăzută în Programul anual de achiziții publice pentru servicii de pază pentru anul 2017. Conform PAAP întocmit pe anul 2017, BNaR a prevăzut în bugetul de cheltuieli cu serviciile de pază, pentru perioada 1.01.2017-31.12.2017, suma de 550 mii lei, având ca procedură de achiziție procedura simplificată. Contractul de prestări de servicii de pază a fost valabil până în data de 31.03.2017, iar până la data de 3.05.2017 nu a fost întocmit niciun referat care să prevadă necesitatea serviciilor de pază. În data de 3.05.2017 a fost întocmit un referat de necesitate pentru achiziționarea în regim de urgență, a serviciilor de pază pentru perioada 8.05.2017-7.07.2017, dat fiind Procesul-verbal întocmit de DGPMB Poliția Sector 3, Secția sistem de securitate privat, prin care s-a adus la cunoștință entității că până la data de 9.05.2017 să demareze toate procedurile necesare pentru ducerea la îndeplinire a respectării Planului de pază. Entitatea nu a publicat niciun anunț publicitar prin care să anunțe intenția de a achiziționa servicii de pază, alegând o procedură de achiziție directă, offline, prin solicitarea a trei oferte, încălcând astfel prevederile art. 43 alin. (2) din HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, iar în data de 8.05.2017, BNaR a încheiat contractul având ca obiect efectuarea „Serviciilor de pază și protecție pentru obiectivul Biblioteca Națională a României” pentru perioada 8.05.2017 până la 7.07.2017. Contractul nu a avut viza de control financiar preventiv propriu, în consecință, plata facturilor a fost refuzată, însă facturile au fost achitate prin decizia managerului.

BNaR a fost sancționată contravențional de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice din Ministerul Finanțelor Publice prin procesul verbal de constatare și sancționare a contravențiilor din data de 27.11.2017 cu suma de 5 mii lei pentru încălcarea prevederilor art.11 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, pentru atribuirea contractului de achiziție publică având ca obiect servicii de pază.

Recomandări

- ☞ analiza și luarea măsurilor corespunzătoare care să asigure evidențierea în situațiile financiare și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a patrimoniului/bunurilor deținute în administrarea instituției. Efectuarea demersurilor pe lângă ordonatorul principal de credite pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului atât din punct de vedere al înscrierii corecte a valorii bunurilor, cât și din punct de vedere al modificărilor (intrări/ieșiri) care sunt necesar a se efectua;
- ☞ asigurarea unui management eficient al riscurilor: desemnarea unui responsabil cu riscurile, identificarea și evaluarea riscurilor aferente obiectivelor și/sau activităților la nivelul fiecărui compartiment din cadrul entității, întocmirea Registrului riscurilor, efectuarea unei inventarieri a procedurilor existente, elaborarea și/sau actualizarea procedurilor documentate, respectiv a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, pentru procesele și activitățile derulate în cadrul entității și aducerea la cunoștință personalului acesteia;
- ☞ organizarea controlului financiar preventiv propriu în concordanță cu prevederile legale în vigoare, în condițiile respectării buneii gestiuni financiare a fondurilor publice;
- ☞ actualizarea procedurii operaționale privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu la BNaR, cu respectarea OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- ☞ extinderea verificărilor la contractele de închiriere încheiate de BNaR cu diverși terți în vederea respectării prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, actualizată cu modificările și completările ulterioare, și informarea chiriașilor asupra impozitelor și taxelor pe care le datorează bugetului;
- ☞ recuperarea, în termenul legal, a prejudiciului generat de sancțiunea contravențională aplicată de Agenția Națională pentru Achiziții Publice și a dobânzilor și penalităților calculate potrivit art. 73¹ din Legea nr. 500/2002 și art. 175-176 din Legea nr. 207/2015;
- ☞ efectuarea operațiunii de inventariere generală a elementelor patrimoniale ale entității potrivit normelor emise în acest scop de MFP; înregistrarea în Registrul-inventar a valorii tuturor bunurilor aflate în patrimoniul BNaR;
- ☞ inventarierea fondului de carte la termenele stabilite, conform Legii nr. 332/2002 – Legea bibliotecilor;
- ☞ elaborarea/actualizarea unei proceduri privind achizițiile publice conform noilor modificări legislative, precum și respectarea procedurilor de atribuire a contractelor specificate în Programul anual de achiziții publice.

17. CLUBUL SPORTIV DINAMO BUCUREȘTI

Prezentare

Clubul Sportiv Dinamo București, denumit în continuare Clubul, este club sportiv de drept public, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Clubul este organizat și funcționează în baza prevederilor *Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000*, cu modificările și completările ulterioare, și *HG nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele Ministerului Afacerilor Interne*, cu modificările și completările ulterioare. În exercitarea atribuțiilor, Clubul acționează conform normelor din domeniul sportului de performanță, emise de Ministerul Tineretului și Sportului, precum și de către federațiile sportive de specialitate.

Pentru realizarea obiectivelor de performanță, Clubul colaborează cu Comitetul Olimpic și Sportiv Român, cu celelalte cluburi și asociații sportive din România și din alte țări, cu instituții și organisme ale autorităților publice, organizații nonguvernamentale, societăți, persoane fizice sau juridice de drept public/privat române sau străine, precum și cu unități subordonate Ministerului Afacerilor Interne.

Concluzia generală

În urma desfășurării misiunii de audit de conformitate au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite, evaluarea sistemelor de management și control intern, efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității, legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor, respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

În anul 2019, la Clubul Sportiv Dinamo București s-a efectuat misiunea de audit de conformitate cu tema *„Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor pentru perioada 1.01.2017-31.12.2018”*, în urma căreia Curtea de Conturi a constatat unele abateri, erori și deficiențe, în funcție de obiectivele auditate.

Referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite la 31.12.2017 și 31.12.2018 s-a constatat că nu a fost respectat principiul contabilității de angajamente, prin înregistrarea în evidența contabilă a unor facturi, în valoare de 24 mii lei, la momentul plății și nu la data emiterii acestora.

De asemenea, bunurile existente în Tribuna Oficială a Stadionului Dinamo București, care au fost înscrise în Procesul-verbal de custodie din data de 24.07.2018, întocmit în urma evacuării clădirii în baza unei sentințe civile, nu au fost înregistrate în evidența extrabilanțieră a entității.

În ceea ce privește evaluarea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) s-a constatat că nu au fost respectate prevederile legale privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu, cu riscul de a prezenta la aprobare unele proiecte de operațiuni care nu îndeplinesc cerințele actelor normative în vigoare privind realitatea, regularitatea și legalitatea actelor juridice prin care se angajează patrimonial entitatea.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare, Curtea de Conturi a constatat următoarele:

- inventarierea anuală a patrimoniului, efectuată în perioada auditată, s-a realizat în mod deficitar, fără respectarea în totalitate a prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aprobate prin *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;
- există neconcordanțe între valoarea contabilă a bunurilor din domeniul public al Clubului Sportiv Dinamo București, înregistrată în contul *„Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”*, și valoarea celor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, contrar prevederilor *HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- activele fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul Clubului Sportiv Dinamo București nu au fost reevaluate cel puțin o dată la trei ani, contrar prevederilor *OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice* și prevederilor *OMFP nr. 3471/2008 pentru aprobarea Normelor privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale din patrimoniul instituțiilor publice, actualizat*.

Referitor la legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor, Curtea de Conturi a constatat că Clubul Sportiv Dinamo București a efectuat plăți în baza unor sentințe civile, fără ca acestea să fie ulterior recuperate, conform protocoalelor încheiate, după cum urmează:

✓ în baza a patru hotărâri ale Federației Române de Handbal din luna august 2017, considerate de instanță titluri executorii, Clubul Sportiv Dinamo București a efectuat plăți în cuantum de 94 mii lei, fără ca,

ulterior, să recupereze sumele plătite de la ASOCIAȚIA CHELSEA BUCUREȘTI, conform prevederilor protocolului încheiat cu aceasta și celor dispuse de instanță;

✓ în baza unei Sentințe civile pronunțate de Judecătoria Sectorului 2 București, rămasă definitivă prin Decizia civilă pronunțată de Tribunalul București la data de 30.06.2017, Clubul Sportiv Dinamo București a efectuat plăți în sumă de 77 mii lei, fără ca ulterior să recupereze sumele plătite de la ACS INTERHANDBAL București, conform prevederilor protocolului încheiat cu aceasta și celor dispuse de instanță;

✓ în baza a două Sentințe civile din anul 2017 respectiv din anul 2018, pronunțate de Judecătoria Sectorului 2 București, Clubul Sportiv Dinamo București a efectuat plăți reprezentând cheltuieli de judecată și dobândă penalizatoare, precum și plăți reprezentând drepturi financiare în baza unui contract de pregătire sportivă, fără ca ulterior acesta să întreprindă demersurile legale în vederea recuperării pagubei.

De asemenea, în anul 2017, entitatea a efectuat o plată în sumă de 26 mii lei, fără a fi parcurse în prealabil toate cele trei faze ale execuției bugetare, respectiv angajarea, lichidarea și ordonanțarea, contrar prevederilor OMFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice.

Din datele puse la dispoziție a rezultat că în data de 23.02.2017 entitatea a efectuat plăți în sumă de 27 mii lei în scopul achitării unor facturi primite de la furnizori, prin intermediul unor instituții bancare și nu prin unitățile Trezoreriei Statului în a căror rază aceștia sunt înregistrați fiscal, contrar prevederilor art. 6 alin. (1) din OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului.

În Regulamentul de ordine interioară al Secției de volei feminin senioare Dinamo București – Sezonul competițional 2018-2019 s-a prevăzut ca sumele rezultate din sancțiuni financiare aplicate sportivilor să fie depuse la președintele secției, urmând ca toate cheltuielile ce se vor face din aceste sume să fie la latitudinea sa, iar evidența acestor sancțiuni să fie reflectată într-un registru special, ce va fi ținut de președintele secției. În condițiile aplicării prevederilor acestui regulament nu au fost respectate prevederile Legii nr. 82/1991 – *Legea contabilității*, republicată și actualizată.

Demersurile, acțiunile și activitățile derulate la nivelul Clubului Sportiv Dinamo București nu au asigurat o bună administrare a patrimoniului imobiliar, fiind identificate:

- construcții care nu se regăsesc în evidența de cadastru a MAI și nici în evidența contabilă a entității;
- obiective finalizate din punct de vedere fizic, dar pentru care nu a fost efectuată recepția la terminarea lucrărilor și/sau recepția finală a lucrărilor;
- evidența de cadastru a imobilelor și terenurilor aflate în domeniul public/privat al statului și administrarea clubului neactualizată;
- diferențe între sumele scăzute din evidența contabilă conform fișelor de cont „*Imobilizări corporale în curs de execuție*” și cele din procesele-verbale de recepție.

Recomandări

- ☞ înregistrarea cronologică și sistematică a operațiunilor consemnate în documentele justificative, cu respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente;
- ☞ înregistrarea în contabilitate, în conturi în afara bilanțului, denumite și conturi de ordine și evidență, a bunurilor materiale primite în custodie conform procesului-verbal de predare-primire în custodie;
- ☞ asigurarea concordanței dintre situația reală a patrimoniului gestionat la nivelul instituției și datele din evidența contabilă;
- ☞ clarificarea sumelor înscrise în soldul contului „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*” și actualizarea valorilor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât acesta să reflecte valoarea reală a bunurilor aparținând acestui domeniu;
- ☞ reevaluarea activelor fixe corporale de natura terenurilor, înregistrate în patrimoniul entității cel puțin o dată la trei ani;
- ☞ efectuarea demersurilor legale în vederea recuperării sumelor achitate integral de entitatea auditată ca urmare a unei proceduri de executare silită;
- ☞ instruirea persoanelor cu atribuții în activitatea de organizare și ținere a evidenței contabile în vederea respectării prevederilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- ☞ modificarea Regulamentului de ordine interioară al Secției de volei feminin senioare Dinamo București și verificarea/actualizarea celorlalte regulamente ale secțiilor sportive, astfel încât acestea să nu conțină articole care să contravină prevederilor Legii nr. 82/1991 – *Legea contabilității*, republicată și actualizată;
- ☞ asigurarea unei bune administrări a patrimoniului imobiliar, respectiv:
  - efectuarea recepțiilor finale pentru obiectivele de investiții la care s-a efectuat doar recepția la terminarea

- lucrărilor; întocmirea cărților tehnice pentru fiecare obiectiv de investiții în parte;
- actualizarea dosarelor de cadastru;
  - analizarea și clarificarea sumelor menținute în contul „Active fixe în curs de execuție” și dispunerea măsurilor în consecință.

18. COMPANIA NAȚIONALĂ „LOTERIA ROMÂNĂ” SA

Prezentare

Compania Națională „Loteria Română” - SA (CNRL SA) este organizată și funcționează în baza prevederilor OUG nr. 159/1999 privind înființarea Companiei Naționale „Loteria Română” - SA, aprobată prin Legea nr. 288/2001 pentru aprobarea OUG nr. 159/1999 privind înființarea Companiei Naționale „Loteria Română” - SA. CNLR SA este persoană juridică română, organizată sub forma juridică de societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, având ca obiect efectuarea de activități de interes public național în scopul realizării cadrului organizat pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și al obținerii de fonduri destinate finanțării unor obiective de interes public național.

Obiectul principal de activitate constă în organizarea, administrarea și exploatarea jocurilor de noroc loto tradiționale și la distanță, noroc, noroc plus și super noroc, expres și lozuri, elaborarea regulamentelor de joc, executarea de produse loteristice, tipărituri și lucrări poligrafice, precum și alte activități stabilite prin statut.

Concluzia generală

Având în vedere obiectivul general al misiunii de audit de conformitate, se apreciază că în exercițiul financiar 2018, Compania a constituit și utilizat fondurile pentru desfășurarea activității specifice conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor sale, cu mențiunea că pentru activitățile pentru care au fost constatate disfuncționalități este necesară implementarea recomandărilor formulate de Curtea de Conturi.

Constatări

Analiza evoluției veniturilor din exploatare ale Companiei în perioada 2016-2018 a evidențiat creșterea acestui indicator cu 23%, fapt care a condus la sporirea profitului din exploatare cu 15,47%, Compania obținând o creștere a profitului net cu 26,30%.

În cazul agențiilor proprii Companiei nu au fost verificate de către structurile cu atribuții documentele de încasări și plăți predate de casieri cel târziu a doua zi, precum nici soldul înscris în registrele de casă, nu au fost efectuate trimestrial controale inopinate asupra casieriei, prin numărarea și verificarea tuturor valorilor existente în casă, așa cum stabilesc prevederile legale în domeniu, iar în cazul controalelor inopinate efectuate la agențiile din cadrul a șapte puncte de lucru județene s-a constatat că nu a fost verificată gestiunea aferentă tuturor produselor loteristice din portofoliu.

La nivelul casieriiilor din cadrul agențiilor din subordinea punctelor de lucru județene nu a fost respectat nivelul plafoanelor de casă stabilite pentru operatorii gestionari loto/lucrătorii comerciali, iar în cazul a opt puncte de lucru nu au fost stabilite plafoane de casă pentru casieriiile din agențiile proprii.

CNLR SA nu a organizat și nu a condus contabilitatea premiilor (fondului de câștiguri) în conturi în afara bilanțului pentru unele produse loteristice din portofoliu.

La nivelul CNLR SA au fost înregistrate eronat cheltuieli nedeductibile în sumă de 23 mii lei, reprezentând cheltuieli aferente autovehiculelor nefuncționale, iar atribuirea contractului de servicii poștale și de curierat s-a efectuat în mod defectuos ca urmare a neactualizării unei proceduri operaționale.

CNLR SA nu a procedat la valorificarea mijloacelor fixe scoase din funcțiune și a obiectelor de inventar/materialelor propuse spre casare rezultate în urma efectuării inventarierii anuale, aferente anului 2017, așa cum stabilesc prevederile legale în domeniu.

Recomandări

- ☞ actualizarea și completarea procedurii operaționale privind efectuarea operațiunilor de casă, astfel încât să se asigure verificarea documentelor de încasări și plăți și a soldului înscris în registrele de casă, precum și numărarea și verificarea tuturor valorilor existente în casă;
- ☞ stabilirea/actualizarea plafoanelor de casă;
- ☞ organizarea și conducerea contabilității premiilor pentru toate produsele loteristice în conturi în afara bilanțului;
- ☞ identificarea autovehiculelor nefuncționale ale Companiei în exercițiul financiar 2018, care nu au fost utilizate în scopul desfășurării activității economice, și stabilirea valorii corecte a cheltuielilor efectuate pentru acestea;

- ☞ actualizarea Procedurii operaționale cu privire la achiziții directe;
- ☞ valorificarea mijloacelor fixe scoase din funcțiune și a obiectelor de inventar/materialelor propuse spre casare la nivelul CNLR SA.

19. COMPANIA DE ASIGURĂRI-REASIGURĂRI EXIM ROMÂNIA SA (CARE România SA)

Prezentare

CARE România SA s-a constituit ca o entitate specializată, în principal, în asigurarea riscurilor financiare atât pentru operațiunile de export, cât și pentru operațiunile comerciale interne.

CARE România SA este o societate pe acțiuni, care este organizată și funcționează conform prevederilor *Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale*, *Legii nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor*, cu modificările și completările ulterioare, ale *Legii nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare*, cu modificările și completările ulterioare, și ale normelor emise în aplicarea acestora. De asemenea, societatea aplică și *OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, modificată prin *Legea nr. 111/2016 pentru aprobarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice* și normele metodologice de aplicare, aprobate prin *HG nr. 722/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a unor prevederi din OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*.

Concluzia generală

În general, operațiunile economice auditate au fost efectuate de CARE România SA cu respectarea cadrului legal aplicabil. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

Misiunea de audit de conformitate a identificat unele deficiențe ale modului de organizare a evidențelor contabile, precum și plata nelegală a unor cheltuieli de personal reprezentând compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat.

Astfel că s-a constatat că entitatea a dezvoltat intern și utilizează o aplicație informatică prin intermediul căreia este organizată evidența electronică a polițelor de asigurare emise, aplicație informatică nefiind înregistrată în evidența contabilă a entității în categoria activelor necorporale, având drept consecință prezentarea în situațiile financiare a unor date inexacte cu privire la activele necorporale deținute de entitate.

Din verificarea modului în care este organizată evidența contabilă a CARE România SA s-a constatat faptul că aceasta nu oferă informații cu privire la obligațiile de plată ale entității, la o anumită dată, către intermediarii de asigurări (brokerii de asigurare), conform contractelor de mandat încheiate. Așa cum rezultă și din datele înscrise în balanța de verificare analitică încheiată la data de 31.12.2017, conturile contabile specifice operațiunilor derulate cu intermediarii de asigurări sunt dezvoltate în analitic doar pe clase de asigurări, nu și în mod nominal, pe fiecare intermediar de asigurări în parte. În aceste condiții, evidența contabilă a entității nu este în măsură a furniza informații cu privire la obligațiile de plată ale CARE România SA, reprezentând comisionul datorat într-o anumită perioadă de timp către un anumit intermediar, plățile efectiv efectuate, precum și obligațiile rămase de achitat. Consecința deficienței o reprezintă faptul că evidența contabilă a entității nu este în măsură a furniza informații cu privire la obligațiile de plată ale CARE România SA către fiecare broker de asigurare în parte.

Recomandări

- ✓ inventarierea activelor de natura imobilizărilor necorporale aflate în patrimoniul entității, identificarea tuturor situațiilor similare celei constatate și înregistrarea corespunzătoare în evidența contabilă a entității;
- ✓ organizarea evidenței contabile a intermediarilor în asigurări conform prevederilor legale.

20. FONDUL NAȚIONAL DE GARANTARE A CREDITELOR PENTRU ÎNTRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII SA

Prezentare

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA - IFN (FNGCIMM - SA) a fost înființat ca societate comercială pe acțiuni, în condițiile *Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată*, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect principal de activitate „garantarea creditelor sau a altor instrumente de finanțare care pot fi obținute de întreprinderile mici și mijlocii, persoane fizice sau juridice, de la bănci sau din alte surse ...”.

Misiunea FNGCIMM - IFN constă în susținerea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii. Fondul poate acorda garanții reale, garanții personale, precum și cogaranții, în condițiile prevăzute de normele și procedurile interne de lucru.

În afara produselor de garantare acordate pe baza surselor proprii, FNGCIMM acordă și gestionează alte două categorii de produse: garanții acordate pe baza surselor primite în administrare și garanții acordate în numele și în contul statului.

Concluzia generală

Situațiile financiare au fost întocmite în baza cadrului general de raportare financiară aplicabil, abaterile constatate fiind o consecință a sistemului de control intern. În ceea ce privește rezultatele financiare, deși acestea au înregistrat o ușoară creștere față de anul precedent, au fost influențate, în principal, de comisioanele de garantare (Prima casă) și de veniturile din dobânzi și mai puțin din activitatea de garantare din surse proprii, iar cheltuielile au crescut pe seama cheltuielilor de judecată/despăgubiri. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

La data de 31.12.2018, la nivelul FNGCIMM ponderea cea mai mare au înregistrat-o garanțiile acordate în numele și în contul statului (85%), urmate de garanțiile acordate din surse în administrare, respectiv de cele acordate din surse proprii, care au înregistrat o scădere semnificativă de 35% față de anul 2017.

La aceeași dată nu au fost înregistrate în evidența contabilă/extracontabilă sumele de recuperat rezultate din executarea garanțiilor acordate din surse în administrare.

Din verificarea efectuată asupra modului de derulare a operațiunii de inventariere efectuate de către comisia de inventariere au rezultat următoarele:

- inventarierea stocurilor de combustibili din rezervoarele autoturismelor din dotarea FNGCIMM nu s-a efectuat prin compararea datelor constatate faptic cu cele din evidența tehnico-operativă și cu cele din contabilitate;
- inventarierea unor bunuri aflate asupra angajaților la data inventarierii nu reflectă realitatea;
- nu a fost întocmit și transmis formularul „Extras de cont” în vederea confirmării tuturor creanțelor și a obligațiilor față de terți.

Operațiunile efectuate de FNGCIMM cu privire la bunurile luate cu chirie de la terți au fost înregistrate în mod eronat.

Prevederile referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească personalul din cadrul FNGCIMM pentru a beneficia de acordarea „primei aniversare” ca bonus salarial sunt neclare, fapt care a condus la acordarea acestuia unor angajați care nu îndeplineau condițiile stabilite în Contractul colectiv de muncă.

De asemenea, s-a constatat că alimentarea cu combustibil a autoturismelor aflate în patrimoniul entității nu este efectuată în mod unitar.

Recomandări

- ☞ înregistrarea în evidența contabilă/extracontabilă a sumelor de recuperat rezultate din executarea garanțiilor acordate din surse în administrare;
- ☞ respectarea în totalitate a prevederilor legale privind inventarierea anuală a patrimoniului;
- ☞ înregistrarea corectă în evidența contabilă a bunurilor luate cu chirie în baza contractului de servicii de tipărire și copiere de documente pentru beneficiar;
- ☞ stabilirea de condiții clare/precise pe care trebuie să le îndeplinească personalul din cadrul FNGCIMM pentru a beneficia de acordarea bonusurilor salariale în mod legal;
- ☞ aplicarea unui mod clar/unitar de alimentare cu carburanți a întregului parc auto al FNGCIMM, la nivel central și teritorial;
- ☞ reflectarea în evidența contabilă a achiziției și consumului de carburanți la momentul efectuării acestora;
- ☞ asigurarea monitorizării documentelor care stau la baza evidențierii consumului real de carburanți (de ex: foi de parcurs, situații centralizatoare, foi de activitate zilnică etc.) prin stabilirea unor atribuții clare și precise pentru personalul desemnat.

21. OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI

Prezentare

Opera Națională București (ONB) este instituție publică de spectacole și concerte, de repertoriu, de importanță națională, care funcționează în baza prevederilor *HG nr. 1089/2006 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea și funcționarea Operei Naționale din București*.

ONB are ca obiectiv principal promovarea valorilor muzicale și coregrafice autohtone și universale, precum și ale artelor interpretative de operă, balet și spectacole muzicale pe plan național și internațional.

Activitatea Operei este finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, precum și din alte surse, potrivit prevederilor legale.

Concluzia generală

Din auditul efectuat la Opera Națională București se poate concluziona că activitatea entității în perioada auditată s-a desfășurat fără a respecta în totalitate prevederile legale în ceea ce privește modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, fiind constatate abateri de la legalitate și regularitate, iar situațiile financiare nu oferă, în ansamblu, o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial pentru perioada supusă auditului de conformitate.

Constatări

Opera Națională București nu a raportat în Bugetul de venituri și cheltuieli al exercițiilor financiare 2016, 2017 și 2018 disponibilul (excedentul) rămas în contul de trezorerie, în sumă de 50 mii lei, rezultat din finanțarea anilor anteriori anului 2016. ONB a solicitat anual o subvenție mai mare decât cea care ar fi fost necesară pentru acoperirea cheltuielilor, fără să țină cont de faptul că avea încasări din veniturile proprii, pe care nu le consuma în totalitate, rezultând în acest fel un excedent anual din subvenția supradimensionată, care nu a fost regularizat cu bugetul de stat.

Curtea de Conturi a constatat deficiențe majore cu privire la modul de organizare a evidenței, a eliberării din gestiune și a justificării de către conducătorii auto a consumului de carburanți în baza bonurilor valorice pentru carburanți. La momentul eliberării bonurilor către conducătorii auto sau către alte persoane desemnate nu a fost întocmită „Fișa privind eliberarea și justificarea bonurilor cu cantități fixe”, iar cantitatea de carburant aferentă BCF-urilor eliberate din gestiune nu a fost înregistrată în contabilitate.

Nu au fost constituite și înregistrate în contabilitate provizioane pentru litigii, cauzate de procesele aflate pe rolul instanțelor de judecată, în care entitatea este implicată în calitate de pârât.

Cu referire la organizarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de management și control intern, Curtea de Conturi a constatat faptul că acesta nu a fost actualizat și implementat sub toate aspectele, în conformitate cu dispozițiile legale, și că nu au fost respectate în totalitate prevederile legale privind controlul financiar preventiv propriu.

În ceea ce privește modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii ale Operei Naționale București s-a constatat faptul că nu au fost calculate, recuperate și virate la bugetul de stat veniturile obținute din închirierea spațiilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea entității, cele pentru desfacerea produselor de tip bufet în timpul pauzelor spectacolelor de către un agent economic și că nu au fost luate măsuri de către ONB pentru recuperarea creanțelor în sumă de 98 mii lei.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-a reținut faptul că posturile din bilanțul contabil anual nu au fost corelate cu datele înregistrate în contabilitate, puse de acord cu situația reală a elementelor patrimoniale, stabilită pe baza inventarului, iar prevederile legale privind scoaterea din folosință, declasarea și casarea bunurilor din patrimoniul entității nu au fost respectate.

Nu au fost înregistrate în totalitate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară elemente patrimoniale în valoare de 2.280 mii lei, reprezentând terenuri care fac parte din domeniul public al statului aflat în administrarea Operei Naționale București.

În anul 2017 au fost încheiate angajamente legale fără a avea prevăzute angajamente bugetare, angajamente plătite din creditele bugetare ale anului 2019, reprezentând contravaloarea biletelor de avion în sumă de 40 mii lei, plătită furnizorului, precum și suma de 36 mii lei, executată din contul deschis de ONB la o bancă comercială.

ONB nu a elaborat documentații de atribuire și nu a aplicat procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice corespunzătoare pragurilor valorice prevăzute de *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice* pentru premierele-spectacol realizate în anul 2017. Curtea de Conturi a procedat la sancționarea autorității contractante cu 30 mii lei, fapta având caracter repetitiv, aceasta fiind săvârșită și în cazul altor achiziții publice efectuate de entitatea auditată în anul 2017.

Recomandări

- ☞ includerea sumelor rezultate din excedentul exercițiului financiar al anului anterior în bugetul de venituri și cheltuieli în scopul finanțării activității proprii, potrivit prevederilor legale;
- ☞ Serviciul juridic va întocmi procedura „*Mecanisme de apărare a intereselor ONB în litigii în care are calitatea de pârât și reclamant*” și va comunica Direcției economice situația litigiilor pe rol și valoarea estimată ca o posibilă viitoare ieșire de resurse, iar aceasta va proceda la înregistrarea în evidențele contabile a valorilor comunicate de Serviciul juridic;
- ☞ continuarea implementării în entitate a sistemului de control intern managerial în conformitate cu *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*;
- ☞ organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ calcularea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a veniturilor obținute de Opera Națională București din închirierea spațiilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea entității, la care se adaugă dobândă în conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) și alin. (5) din *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, actualizat;
- ☞ revizuirea și actualizarea procedurii operaționale de inventariere a elementelor patrimoniale și respectarea prevederilor legale privind cuprinderea în operațiunea de inventariere a tuturor elementelor patrimoniului;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind scoaterea din funcțiune și casarea/declasarea bunurilor;
- ☞ elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale care să reglementeze la nivelul entității activitatea de casare și de declasare a bunurilor;
- ☞ stabilirea situației juridice a terenurilor și intabularea în Cartea funciară la Oficiul de Cadastru pentru Informare Publicitară București Sector 1, cu dreptul de administrare al Operei;
- ☞ recuperarea sumelor achitate din fonduri publice fără acoperire bugetară.

22. RA IMPRIMERIA BNR

Prezentare

RA Imprimeria BNR funcționează în baza prevederilor *HG nr. 231/1991 privind înființarea regiilor autonome „Monetăria Statului” și „Imprimeria Băncii Naționale a României”*, în subordinea BNR, și asigură fabricarea biletelor de bancă pentru satisfacerea nevoilor de numerar ale statului, fabricarea altor imprimate cu valoare și a diverselor tipărituri specifice domeniului său de activitate. Conducerea RA Imprimeria BNR este asigurată de Consiliul de Administrație, iar activitatea curentă este condusă de directorul general.

Concluzia generală

În urma verificărilor efectuate prin sondaj s-a concluzionat faptul că operațiunile privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și realizarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor, cu excepția deficiențelor incluse în raport, au fost efectuate cu respectarea cadrului legal aplicabil.

Constatări

Regia nu a inclus în planurile de audit intern, cel puțin o dată la trei ani, misiuni de auditare a sistemului informatic al entității, fiind astfel create premisele neîndeplinirii integrale a obiectivelor auditului intern, respectiv asigurarea consilierii conducerii Regiei în ceea ce privește evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemelor informatice.

Regia a acceptat un instrument de garantare a avansului cu o valabilitate mai mică decât termenul contractual de finalizare a lucrărilor. Prin urmare, pentru perioada dintre data expirării instrumentului de garantare și data încheierii acordului de încetare a contractului de lucrări prin care s-a convenit compensarea avansului achitat cu prestația efectiv executată, RA Imprimeria BNR nu a beneficiat de garantarea avansului acordat prin existența unui instrument de garantare, în condițiile în care nu a fost efectuată recepționarea lucrărilor executate conform înțelegerii comerciale.

Se subliniază faptul că RA Imprimeria BNR a procedat la remedierea operativă, în timpul auditului, a deficiențelor constatate, nemaifiind, astfel, necesară formularea de recomandări de către Curtea de Conturi.

23. SOCIETATEA DE ADMINISTRARE A PARTICIPAȚIILOR ÎN ENERGIE SA

Prezentare

Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie SA (SAPE SA) este persoană juridică română, organizată sub forma unei societăți pe acțiuni, care are ca acționar unic statul român, prin Ministerul Economiei, reprezentat de Departamentul pentru Energie și a luat ființă prin divizarea parțială a Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice – Electrica SA.

SAPE a preluat, conform proiectului de divizare aprobat, partea din patrimoniul SC DFEE – Electrica SA București necesară desfășurării activității de gestionare a participațiilor minoritare, contractele de privatizare încheiate de către SC DFEE – Electrica SA, împreună cu drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de parte în orice litigii sau proceduri arbitrale în legătură cu contractele de privatizare ori cu participațiile minoritare transferate.

În anul 2019, Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”, care a vizat perioada 2016-2019.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului Societății de Administrare a Participațiilor în Energie SA nu a fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu a respectat, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității și economicității.

Constatări

În anul 2018, SAPE SA nu a respectat prevederile legale privind execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, efectuând cheltuieli totale peste nivelul gradului de realizare a veniturilor. Prin urmare, societatea nu a asigurat ajustarea gradului de realizare a cheltuielilor (173,5%) la valoarea gradului de realizare a veniturilor (157%).

SAPE SA nu a respectat prevederile legale privind realizarea obiectului de activitate pentru care a fost înființată, astfel, deși conform Actului constitutiv din 20 martie 2014 are ca obiect principal de activitate activități de consultanță pentru afaceri și management, nu a făcut dovada realizării în perioada 2016-2019 a obiectului de activitate pentru care a fost înființată. Aceasta ca urmare a faptului că în structură nu a avut prevăzute, în mod distinct, direcții/compartimente în scopul realizării obiectului principal de activitate. În Regulamentul de organizare și funcționare al societății SAPE SA nu au fost prevăzute sarcini și atribuții privind realizarea acestui obiect. În bugetele de venituri și cheltuieli aprobate nu au fost prevăzute venituri din activitatea de bază. Au fost și ani în care societatea nu și-a prevăzut realizarea niciunui venit, astfel: în anul 2018, în BVC, la venituri totale din exploatare este înscrisă valoarea 0, iar la realizat, valoarea de 4 mii lei, reprezentând recuperări debite. În anul 2019, în BVC, la venituri totale din exploatare este înscrisă valoarea 0, iar la realizat la 30.06.2019, valoarea este de 12 mii lei, reprezentând regularizare chirie și concediu de odihnă necuvenit.

De asemenea, prin BVC s-a fundamentat și aprobat pentru 2018 productivitatea muncii ca fiind 0, entitatea previzionându-și numai venituri financiare (din dividende încasate ca urmare a administrării participațiilor minoritare deținute la cele opt societăți din portofoliu, din dobânzi și diferențe de curs valutar), precum și indicatori economico-financiar, semnificativ reduși (reducerea veniturilor totale, reducerea profitului) comparativ cu realizările anului 2017.

Deși nu a realizat venituri din activitatea de bază și nici din activitățile secundare prevăzute în actul de înființare, SAPE SA a efectuat în perioada 1.01.2016-30.06.2019 cheltuieli cu bunuri și servicii și cheltuieli de natură salarială, ce au fost suportate din dividendele încasate de la societățile la care deține acțiuni, din sumele încasate din imobilizările financiare cedate, precum și din vânzarea de acțiuni.

Nu au fost respectate dispozițiile legale privind acordarea indemnizațiilor fixe membrilor numiți în Consiliul de Administrație/Consiliul de Supraveghere, directorilor și membrilor directoratului, indemnizațiile fixe fiind calculate în funcție de obiectul principal de activitate, cu toate că societatea nu a desfășurat astfel de activități. Indemnizațiile au fost calculate în funcție de câștigul salarial mediu brut lunar comunicat de Institutul Național de Statistică anterior numirii, pentru categoria *Activități profesionale, științifice și tehnice*, aferente codurilor CAEN 69-75, în condițiile în care entitatea nu a desfășurat activități conform obiectului principal de activitate, înregistrat la codul CAEN 7022 – *Activități de consultanță pentru afaceri și management*. Conform art. 37 (2), (3) și art. 38 (1), (2) din *OUG 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, SAPE SA avea obligația de a acorda o indemnizație fixă ce nu putea depăși de două ori/sase ori media pe ultimele 12 luni a câștigului salarial mediu brut lunar pentru activitatea desfășurată conform obiectului principal de activitate.

Societatea nu a respectat dispozițiile legale privind execuția BVC pe anul 2018, respectiv regula prevăzută de lege privind câștigul mediu brut lunar pe salariat, în sensul creșterii cu 5,3 % față de nivelul aprobat, respectiv de 382 lei/persoană, în condițiile în care productivitatea muncii a fost 0. Majorarea s-a datorat acordării de prime și mărimi salariale pe o perioadă de trei luni, în condițiile în care indicele de creștere a productivității muncii a fost 0, conducând la o creștere a cheltuielilor peste gradul de realizare a veniturilor totale. În plus, Societatea a acordat prime de Crăciun și prime de merit în sumă de 59 mii lei, în condițiile în care acestea nu au fost prevăzute și aprobate prin BVC, având consecințe privind efectuarea de plăți nejustificate, precum și asupra fundamentării Bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2019.

La nivelul Societății nu au fost respectate întocmai prevederile legale privind organizarea, implementarea și funcționarea controlului intern managerial. În Registrul riscurilor nu au fost identificate și evaluate riscurile aferente obiectivelor și/sau activităților la nivelul fiecărui compartiment, iar în ceea ce privește modul de desfășurare a activității de audit intern s-a constatat faptul că pentru activitatea unei societăți la care SC SAPE SA deține acțiuni, Biroul de audit public intern a întocmit și depus o *Notă de constatare* privind evoluția, organizarea, activitatea și situația actuală de la înființare până în prezent și nu un *Raport de audit*. Mai mult, nu au fost făcute recomandări cu privire la constatările prezentate în vederea înlăturării deficiențelor.

Recomandări

- ☞ realizarea obiectului de activitate pentru care a fost înființată societatea în conformitate cu prevederile legale ale actului constitutiv în vigoare, prin includerea în organigrama societății de direcții/compartimente cu atribuții în acest sens;
- ☞ realizarea execuției bugetului de venituri și cheltuieli respectând prevederile legale care privesc elaborarea și execuția acestuia printr-o permanentă monitorizare;
- ☞ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește calcularea indemnizațiilor fixe stabilite directorilor, membrilor directoratului, membrilor Consiliului de Administrație, a Consiliului de Supraveghere, de stabilire a câștigului mediu brut lunar pe salariat și cea privind acordarea de prime salariaților;
- ☞ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor salariale acordate nelegal la nivelul SAPE SA, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, precum și regularizarea cu bugetul statului a sumelor virate în plus, reprezentând impozit pe venitul salarial și contribuții datorate, și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;
- ☞ implementarea în totalitate a sistemului de control intern managerial în conformitate cu prevederile legale în vigoare, precum și respectarea prevederilor legale privind desfășurarea activității de audit public intern.

24. SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS

Prezentare

Spitalul Universitar de Urgență Elias (SUU Elias), înființat în anul 1936 de către Fundația Familiei Menachem H. Elias, este un spital clinic universitar aflat în București, care asigură asistența medicală de specialitate, preventivă, curativă, de urgență, de recuperare, de îngrijiri în caz de graviditate și maternitate, precum și cea a copiilor și nou-născuților și desfășoară o activitate de cercetare și învățământ. Spitalul Elias se află în administrarea Academiei Române.

Concluzia generală

Prin auditul de conformitate efectuat la SUU Elias se poate concluziona că activitatea entității în perioada auditată, s-a desfășurat cu respectarea parțială a prevederilor legale în ceea ce privește *„Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”*, fiind constatate abateri de la legalitate și regularitate.

Constatări

Au fost constatate mai multe erori și omisiuni de înregistrare în evidența contabilă a unor bunuri și operațiuni, neorganizarea evidenței extracontabile distincte pentru sumele rezultate din prestarea serviciilor medicale acordate victimelor accidentelor rutiere sau vătămării corporale, pentru care nu s-au întreprins toate demersurile legale în vederea recuperării acestora, precum și unele deficiențe în derularea unor lucrări de modernizare, dar și în ceea ce privește fundamentarea și întocmirea documentelor care au stat la baza închirierii spațiilor administrate de SUU Elias.

Astfel, în perioada 2017-2018, Spitalul nu a înregistrat în evidența contabilă bunuri și servicii primite cu titlu gratuit, sub forma unor sponsorizări și donații în valoare de 424,5 mii lei, prin urmare, situațiile financiare nu au reflectat realitatea, nefiind raportate bunurile și serviciile primite cu titlu gratuit. În evidența contabilă, în categoria activelor fixe au fost menținute 1.779 de bunuri de natura obiectelor de inventar, în valoare de 192,8 mii lei, provenite din active fixe amortizate integral, cu o valoare mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului pentru a fi încadrate ca active fixe.

În timpul și ca urmare a auditului Curții de Conturi s-a procedat la inventarierea tuturor contractelor de sponsorizare și donație, au fost întocmite note de recepție și au fost înregistrate în contabilitate bunurile și serviciile primite cu titlu gratuit în perioada 12.2016-02.2019. Totodată, a fost întocmită situația mijloacelor fixe propuse pentru înregistrarea în categoria materialelor de natura obiectelor de inventar, precum și a celor propuse spre casare concomitent cu transmiterea acestora către Academia Română spre aprobare, primindu-se, totodată, răspuns prin care s-a aprobat scoaterea din funcțiune a unor mijloace fixe.

Spitalul a efectuat lucrări de „Reabilitare și modernizare a Unității de Terapie Intermediară și Îngrijirii Postoperatorii din cadrul Clinicii ATF”, în sumă de 280,5 mii lei, lucrări care au fost considerate cheltuieli ale perioadei și nu active în curs de execuție, motiv pentru care trebuiau să fie înregistrate în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”. Mai mult, Spitalul nu a făcut o analiză fundamentată de preț în vederea stabilirii valorii estimate a lucrărilor, a calității materialelor și nu au fost prezentate documente din care să rezulte că modul de desfășurare a execuției lucrărilor a fost supervizat. Propunerea financiară înaintată de constructor a fost acceptată fără a se verifica prețul materialelor în concordanță cu cantitatea și calitatea acestora. Recepția finală a lucrării s-a efectuat înaintea termenului legal de 12 luni, iar plata facturii a fost făcută fără a fi prezentată, ca anexă, *Situația de lucrări* întocmită pe baza consumurilor reale de materiale și a prețurilor acestora. În timpul misiunii au fost efectuate corecții prin notă contabilă, majorându-se valoarea contului contabil „Construcții” cu suma de 280,5 mii lei.

SUU Elias nu a organizat o evidență extracontabilă distinctă a sumelor rezultate din prestarea serviciilor medicale acordate victimelor accidentelor rutiere sau vătămării corporale și nu a întreprins toate demersurile legale pentru recuperarea acestora, în valoare de 3.376,3 mii lei, existând riscul prescrierii dreptului de recuperare. De asemenea, nu a întreprins demersuri din proprie inițiativă pentru îndeplinirea obligației legale de a recupera sumele cheltuite și s-a limitat la a aștepta adrese de la organele de cercetare penală în vederea constituirii ca parte civilă în dosarele penale. Prin urmare, costurile au fost considerate încă de la momentul externării ca fiind cheltuieli operaționale, contrar cadrului legal care impune obligativitatea recuperării acestor sume. Pe parcursul misiunii de audit, Biroul decontării a înaintat reprezentantului juridic al spitalului rapoartele lunare privind decontarea serviciilor medicale spitalicești acordate persoanelor ca urmare a prejudiciilor sau daunelor cauzate sănătății acestora de alte persoane, din perioada 2016-2018.

La nivelul spitalului au fost constatate deficiențe privind fundamentarea și întocmirea documentelor care au stat la baza închirierii spațiilor administrate de SUU Elias, respectiv nu a fost prezentat un regulament-cadru/o procedură privind închirierea spațiilor/bunurilor imobile administrate de spital, iar referatele de oportunitate, precum și caietele de sarcini nu au conținut date și informații relevante pentru realizarea licitației privind închirierea spațiilor administrate de SUU Elias.

SUU Elias nu a calculat, înregistrat, facturat și încasat unele majorări pentru plata cu întârziere a chiriei datorate de locatari potrivit contractelor încheiate și nu a prevăzut prin contractele de închiriere clauze privind plata de majorări/dobânzi pentru plata cu întârziere a contravalorii utilităților.

Nu au fost respectate nici prevederile legale privind inventarierea patrimoniului și reevaluarea activelor fixe corporale. Astfel, nu au fost inventariate bunurile și valorile existente în entitate aparținând terților, inventarierea bunurilor nerealizându-se pe baza titlurilor de proprietate, pe locuri de folosință, de depozitare și nici pe categorii de bunuri. În declarațiile de inventar nu au fost precizate toate locurile unde se află bunurile, nu au fost precizate ultimele documente de intrare și ieșire a bunurilor în/din gestiunea persoanei care a dat declarația de inventar, nu au fost menționate informații privind deținerea de valori materiale aparținând terților. Totodată, au fost identificate bunuri care nu au fost niciodată supuse reevaluării, acestea fiind înregistrate în contabilitate la valori simbolice, rezultate după denominarea monedei naționale.

Spitalul nu a implementat integral sistemul de management și control intern. Nu a fost actualizat Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de monitorizare, iar o parte dintre membrii acesteia s-au transferat ori s-au pensionat. Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial nu a fost actualizat anual. Nu au fost elaborate suficiente proceduri operaționale, astfel încât acestea să acopere toate activitățile procedurabile și nu a fost prezentat un grafic privind circuitul și arhivarea documentelor, corelat cu Registrul operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu.

Recomandări

- ☞ scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe și/sau înregistrarea în categoria bunurilor de natura obiectelor de inventar. Elaborarea unei proceduri de lucru privind urmărirea modului de efectuare și înregistrare în evidența contabilă a lucrărilor de îmbunătățire și modernizare a clădirilor aflate în administrare; vor mai fi dispuse măsuri de realizare a inventarierii anuale, de reevaluare a activelor fixe și de stabilire a persoanelor responsabile de producerea unor prejudicii, concomitent cu recuperarea acestora;
- ☞ organizarea unei evidențe extracontabile distincte a sumelor cheltuite cu pacienții – victime ale accidentelor rutiere sau agresiunilor fizice, inclusiv a cazurilor validate și nevalidate, de facturare distinctă a serviciilor medicale aferente acestora, de inventariere a tuturor sentințelor pronunțate de instanțele de judecată aferente cazurilor pentru care s-au prestat servicii medicale și pentru care este instituită obligația legală de recuperare a contravalorii acestora și înregistrarea în evidența contabilă. Depunerea tuturor diligențelor legale pentru recuperarea acestora în limita termenului general de prescripție;
- ☞ elaborarea, aprobarea și implementarea unui regulament cadru sau a unei proceduri operaționale aplicabile la nivelul structurilor de specialitate ale spitalului privind închirierea bunurilor proprietate publică a statului aflate

- în administrarea SUU Elias, circuitul documentelor, prin care să fie prezentat modul de întocmire a referatului de oportunitate și a caietului de sarcini, a datelor și informațiilor relevante pentru realizarea licitației;
- ☞ încasarea majorărilor de întârziere datorate, iar, pentru neplata chiriei și a utilităților, Spitalul va calcula, factura, înregistra și încasa lunar majorări de întârziere începând cu ziua imediat următoare scadenței obligației de plată și până la achitarea integrală a debitului datorat;
  - ☞ implementarea la nivelul SUU Elias a OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de control intern managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial și înlocuirea persoanelor membre în Comisia de monitorizare, care nu mai au calitatea de salariați ai unității, cu alte persoane desemnate.

25. COMPANIA NAȚIONALĂ „IMPRIMERIA NAȚIONALĂ” SA

Prezentare

Compania Națională „Imprimeria Națională” SA (CNIN SA) este persoană juridică română, având forma juridică de societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat, ce își desfășoară activitatea în scopul constituirii cadrului organizat pentru utilizarea, emiterea și circulația hârtiilor de valoare, a formularelor tipizate cu regim special, comune sau specifice pe economie și a tipăriturilor cu caracter special. Drepturile și obligațiile statului român ce decurg din calitatea de acționar unic al CNIN sunt exercitate de Ministerul Finanțelor Publice.

Constatări

Din analiza generală a modului de realizare a Bugetului de venituri și cheltuieli aprobat pentru anul 2018, au rezultat următoarele:

- *Veniturile totale* realizate de CNIN în anul 2018 au fost în sumă de 521,76 milioane lei, acestea reprezentând o execuție de 121,3% raportat la veniturile programate prin BVC și, respectiv, de 123,9% comparativ cu veniturile totale realizate la 31.12.2017. În cadrul veniturilor totale realizate în anul 2018, ponderea cea mai mare o reprezintă veniturile din exploatare (98,6%), care provin, în principal, din vânzarea produselor, în special a documentelor cu regim special (OUG nr. 94/2008 pentru stabilirea unor măsuri privind punerea în circulație a pașapoartelor electronice, precum și producerea altor documente de călătorie) și a produselor de marcă, trasabilitate și evidență (timbre și banderole alcool);
- *Cheltuielile totale* efectuate de CNIN în anul 2018 au fost în sumă totală de 246,71 milioane, reprezentând 113,5% raportat la cheltuielile programate prin BVC și, respectiv, 118,1% comparativ cu cheltuielile totale realizate la 31.12.2017. În cadrul cheltuielilor totale realizate în anul 2018, ponderea cea mai mare o au cheltuielile din exploatare (99,96%);
- *Rezultatul net (profitul net)* realizat în anul 2018 a fost în sumă de 227,76 milioane lei, fiind înregistrată o creștere a acestui indicator cu 26,7% față de anul 2017.

În urma misiunii de control nu au rezultat abateri de la regularitate și legalitate.

26. FONDUL ROMÂN DE CONTRAGARANTARE

Prezentare

SC Fondul Român de Contragarantare SA (SC FRC SA) a fost înființat în anul 2009, în baza OUG nr. 23/2009 privind înființarea Fondului Român de Contragarantare și are ca scop îmbunătățirea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la finanțare prin preluarea unei părți din riscul asumat de fondurile de garantare.

SC FRC SA își desfășoară activitatea în baza Actului constitutiv al societății, aprobat de Adunarea Generală a Acționarilor, având ca obiect unic de activitate contragarantarea garanțiilor acordate de fondurile de garantare legal înființate persoanelor juridice române pentru creditele și alte instrumente de finanțare contractate de întreprinderile mici și mijlocii (denumite IMM-uri) de la instituțiile de credit și alte instituții financiare nebancale.

SC FRC SA este persoană juridică română, având forma de societate comercială pe acțiuni, ce își desfășoară activitatea în conformitate cu legile române și cu Actul constitutiv, fiind administrată în sistem dualist de un Directorat și de un Consiliu de Supraveghere.

Concluzia generală

Concluzia generală care se desprinde ca urmare a auditului de conformitate efectuat la nivelul Fondului Român de Contragarantare aferent exercițiului financiar al anului 2018 este aceea că obiectivele generale ale FRC au fost în mare măsură realizate. Referitor la conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne s-a constatat că

activitățile FRC se desfășoară în conformitate cu obligațiile impuse de legi și de regulamente, precum și cu respectarea politicilor și procedurilor interne. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

Cu privire la realitatea și exactitatea creanțelor și datorilor entității s-a constatat că dobânzile și penalitățile de întârziere, care pot fi plătite/încasate în baza unor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, nu sunt estimate, evaluate și înregistrate în conturi în afara bilanțului, precum nici în capitolul „Alte informații – litigii” din situațiile financiare, întrucât nu există o procedură la nivelul Direcției economice și/sau a celei Juridice în acest sens.

Referitor la această situație a dobânzilor penalizatoare datorate de FRC în cazul litigiilor cu fondurile de contragarantare s-a constatat că nu există o evaluare/cuantificare a valorii dobânzilor posibile de plătit, respectiv nu se cunoaște posibilul efort suplimentar de plată în cazul în care FRC pierde definitiv procesele în instanță. În fapt, dobânda penalizatoare se calculează doar cu ocazia întocmirii documentației de plată a debitelor câștigate în instanță și solicitate de către FNGCMM.

Cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) s-a constatat că la nivelul FRC nu a fost respectat, în toate cazurile, principiul separării atribuțiilor și responsabilităților, după cum este definit în Codul controlului intern managerial, și nici prevederile Standardului 2 din OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

Recomandări

- ☞ actualizarea Manualului de politici și proceduri contabile al FRC cu prevederile specifice activității de contragarantare a FRC în ceea ce privește categoria de operațiuni în afara bilanțului;
- ☞ evaluarea și înregistrarea sumelor accesorii (dobânzi penalizatoare) aferente datorilor și creanțelor ce pot rezulta din litigiile în instanță în care este implicat FRC și al căror rezultat este incert;
- ☞ pentru exercitarea controlului financiar preventiv vor fi desemnate doar persoane ale căror atribuții de serviciu să nu implice efectuarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu;
- ☞ în ceea ce privește activitatea Direcției economice se recomandă să fie asigurat în permanență necesarul de personal care să asigure în bune condiții realizarea celor două etape întocmire/verificare.

27. OFICIUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE DE AUTOR

Prezentare

Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) funcționează ca organ de specialitate în subordinea Guvernului, fiind autoritate unică de reglementare și evidență prin registre naționale, de supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-științifică în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe. Pe lângă ORDA funcționează corpul de arbitri.

Oficiul este coordonat metodologic de ministrul culturii și identității naționale, iar finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Oficiului se asigură integral și distinct de la bugetul de stat, prin intermediul bugetului Ministerului Culturii și Identității Naționale, ministrul fiind ordonator principal de credite.

Constatări

În anul 2019, la Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) s-a efectuat misiunea de audit de conformitate cu tema „Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”, pentru perioada 1.01.2016-31.12.2018.

În perioada auditată au fost efectuate plăți pentru polițele de asigurare non-viață de la alt articol bugetar, respectiv de la „Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare”, cu toate că în clasificția bugetară este prevăzut un articol distinct, „Prime de asigurare non-viață”. În consecință, raportarea acestor date eronate în situațiile financiare nu au asigurat prezentarea unei imagini fidele a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații, în condițiile legii, referitoare la activitatea desfășurată.

În urma verificării soldurilor bilanțiere și a cheltuielilor efectuate cu plata serviciilor pentru asigurarea autoturismelor din parcul auto s-a constatat că polițele RCA au fost înregistrate eronat în conturile de cheltuieli ale entității, la valoarea integrală a polițelor de asigurare încheiate (și plătite) în anul curent, care privesc și perioade din exercițiul financiar următor, contrar prevederilor OMPF nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia.

La data de 31.12.2018 au fost menținute nejustificat în categoria activelor fixe materiale de natura obiectelor de inventar, în sumă de 72 mii lei. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit de conformitate prin înregistrarea cu notă contabilă.

Nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă bunuri primite cu titlu gratuit, în speță 10 aparate telefonice în sumă de două mii euro, primite de la operatorul de telefonie mobilă în urma încheierii unui contract pentru care s-a primit subvenție/gratuitate în schimbul prelungirii perioadei contractuale cu 24 de luni, pentru 30 de abonamente voce, începând din 13.11.2016 până la data de 13.11.2018.

Nu au fost respectate prevederile legale privind stabilirea tarifelor și încasarea veniturilor din expertizele efectuate contra cost de ORDA. Consecința stabilirii eronate a tarifului o constituie nerealizarea de venituri la bugetul de stat în sumă de 7 mii lei.

Referitor la evaluarea sistemelor de management și control intern managerial, Curtea de Conturi a constatat, în cadrul analizei modului de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat, a exactității și realității situațiilor financiare, precum și în ceea ce privește angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din fonduri publice, faptul că abaterile/deficiențele constatate au avut drept cauză funcționarea necorespunzătoare a controalelor interne stabilite la nivelul compartimentelor din cadrul ORDA.

Acțiunile de inventariere a patrimoniului aferente exercițiilor financiare 2016-2018 s-au realizat într-o manieră formală și superficială, fără a fi respectate prevederile *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, astfel neatingându-se scopul principal al acestei activități, respectiv acela de stabilire a situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivele exerciții financiare.

S-a constatat, de asemenea, că au fost efectuate de către ORDA plăți nelegale în sumă 8 mii lei pentru servicii de telefonie mobilă, reprezentând abonamente decontate fără a fi utilizate de entitate, conform documentelor prezentate.

În vederea asigurării serviciilor privind securitatea și sănătatea în muncă, respectiv instruirea salariaților pe linie de securitate, sănătate în muncă (SSM) și întocmirea unui necesar de documentații cu caracter tehnic de informare și instruire a personalului în domeniul SSM, reprezentanții ORDA au încheiat în perioada 1.01.2016-31.12.2018 contracte de prestări servicii. Din verificarea modului de derulare a contractelor, a rapoartelor lunare de activitate, precum și a documentelor justificative aferente s-a constatat că au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 13 mii lei, fără documente justificative care să probeze contraprestația serviciilor privind securitatea și sănătatea în muncă efectuate.

Entitatea a efectuat cheltuieli neeconomice în sumă de 13 mii lei, reprezentând contravaloarea chiriei pentru locuri de parcare închiriate peste numărul vehiculelor din parcul auto.

Recomandări

- ☞ detalierea corectă în proiectul de buget a propunerilor de cheltuieli conform clasificății bugetare, precum și utilizarea creditelor bugetare în scopurile pentru care au fost aprobate;
- ☞ respectarea principiului contabilității de angajamente, înregistrând în evidența contabilă, în conturile de regularizare, operațiunile care își extind efectele pe mai mulți ani;
- ☞ dispunerea întocmirii documentelor legale pentru înregistrarea în gestiune și în evidența contabilă a bunurilor primite cu titlu gratuit sub orice formă (donații, sponsorizări etc.);
- ☞ analiza circumstanțelor producerii abaterilor și recuperarea prejudiciului reprezentând venituri cuvenite bugetului de stat neîncasate și nevirate, precum și a celui reprezentând abonamente decontate fără a fi utilizate de entitate;
- ☞ organizarea și implementarea unui sistem de control intern care să respecte prevederile *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului intern managerial al instituțiilor publice*;
- ☞ organizarea și desfășurarea activității de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în conformitate cu prevederile *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;
- ☞ eficientizarea activității de SSM și cheltuirea cu eficacitate și economicitate a fondurilor bugetare;
- ☞ dimensionarea corespunzătoare a numărului de autovehicule din parcul auto și a numărului de locuri de parcare aferente, precum și recuperarea contravalorii chiriei pentru locuri de parcare închiriate peste numărul vehiculelor din parcul auto.

Prezentare

Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” a fost înființat prin Hotărârea Adunării Generale a Academiei Române din 12 decembrie 1949 sub denumirea de Institutul de Inframicrobiologie al Academiei Române, în scopul promovării cercetării științifice în virusologie medicală și animală.

Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” funcționează ca unitate de cercetare științifică a Academiei Române, în baza *Legii nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române*, fiind considerat drept una dintre cele mai vechi instituții științifice din țara noastră, reprezentând principalul nucleu de cercetare în investigarea complexă a virusurilor implicate în patologia umană și în promovarea unor direcții fundamentale noi în cercetarea biologică și medicală.

Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” este instituție publică, nonprofit, cu personalitate juridică. Totodată, are autonomie științifică și economică, fiind subordonat Secției de Științe Medicale a Academiei Române, cu respectarea legislației în vigoare în domeniul cercetării-dezvoltării și al finanțelor publice.

Concluzia generală

Activitatea entității în perioada auditată s-a desfășurat cu nerespectarea în totalitate a prevederilor legale în ceea ce privește *„Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”*, fiind constatate abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, evaluarea sistemelor de management și control intern și calitatea gestiunii economico-financiare.

Constatări

În anul 2019, la Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau” s-a efectuat misiunea de audit de conformitate cu tema *„Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”*, pentru perioada 2016-2018.

S-a constatat că au fost angajate și plătite lucrări de natura investițiilor în sumă de 110 mii lei, fără a fi prevăzute în Lista de investiții aprobată de ordonatorul principal de credite. Cheltuielile și plățile efectuate ulterior în cadrul contractelor încheiate sunt aferente unor lucrări de modernizare a unui activ fix. Având în vedere faptul că atât terenul, cât și clădirea în care Institutul își desfășoară activitatea sunt în administrarea Academiei Române, ca ordonator principal, valoarea lucrărilor trebuia comunicată acestuia în vederea actualizării informațiilor în contabilitate.

Referitor la evaluarea sistemelor de management și control intern managerial, Curtea de Conturi a constatat faptul că nu au fost elaborate proceduri operaționale care să reglementeze modul de decontare a cheltuielilor efectuate cu deplasările interne, modul de întocmire a situațiilor financiare trimestriale și anuale, care să conducă la prezentarea în cadrul acestora a tuturor datelor înregistrate în evidența financiar-contabilă și modul de efectuare a casării obiectelor de inventar sau a scoaterii din funcțiune a mijloacelor fixe. De asemenea, nu a fost realizată o monitorizare a performanțelor instituționale, întrucât entitatea nu are organizat un compartiment de audit public intern, și nici nu au fost realizate în perioada analizată misiuni de audit de către Compartimentul de audit intern din cadrul entității ierarhic superioare.

În ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv propriu, componentă a controlului intern managerial, s-a constatat că aceasta se realizează deficitar, în sensul că nu au fost supuse acordării vizei de CFPP toate proiectele de operațiuni supuse auditării. Astfel, în anul 2017, toate formularele întocmite de entitate în scopul parcurgerii celor patru faze ale execuției bugetare a cheltuielilor, respectiv *„Propunere de angajare a unei cheltuieli”*, *„Angajament bugetar individual”* și *„Ordonanță de plată”*, nu prezintă semnături, parafă sau ștampilă a compartimentului de specialitate, a compartimentului de contabilitate, a controlorului financiar preventiv propriu sau a ordonatorului de credite, după caz.

S-au constatat, de asemenea, deficiențe în ceea ce privește sumele facturate în anul 2018 pentru serviciile de IT prestate, deoarece obiectul contractului nu este concret stabilit, lăsând loc de interpretări, iar rapoartele privind serviciile de IT prestate nu prezintă, în mod transparent și clar, serviciile prestate.

Referitor la achizițiile publice, la nivelul Institutului nu au fost respectate în totalitate prevederile legale, în sensul că programele anuale ale achizițiilor publice nu au fost actualizate odată cu apariția unei/unor necesități noi de achiziție a unor produse/servicii/lucrări, ci numai la sfârșitul anului bugetar și nu a fost întocmit programul achizițiilor publice aferent fiecărui proiect implementat, finanțat din fonduri nerambursabile și/sau proiecte de cercetare-dezvoltare, conform art.13 din *HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*.

În ceea ce privește derularea Contractului de furnizare din anul 2016 pentru achiziționarea unui pachet software de contabilitate s-a constatat că deși acest contract a fost încheiat pentru instalarea, testarea și

instruirea gratuită a personalului privind aplicațiile de contabilitate, salarii și mijloace fixe, personalul din cadrul Serviciului financiar-contabilitate și resurse umane nu a fost niciodată instruit conform prevederilor contractuale și a actului adițional încheiat. De asemenea, s-a constatat că nici modulul „Mijloace fixe”, pentru care entitatea a plătit suma de 80 mii lei, nu a fost implementat nici până la data misiunii de audit de conformitate, evidențierea mijloacelor fixe, precum și cea a operațiunilor specifice (intrare, amortizare, scoatere din folosință/trecerea în categoria obiectelor de inventar) făcându-se cu ajutorul unor programe vechi ale instituției.

Bugetul Institutului a fost prejudiciat prin plata nejustificată a sumei de aproximativ 5 mii lei, reprezentând o parte din cheltuielile de montaj aferente unor lucrări de montare a ferestrelor, deși în contractul de vânzare-cumpărare din anul 2016 se precizează că vânzătorul se obligă să monteze gratuit produsele recepționate la locația indicată de cumpărător.

Referitor la organizarea, efectuarea și valorificarea inventarierii patrimoniului Institutului, în perioada 2016-2018, Curtea de Conturi a constatat o serie de deficiențe precum: listele de inventariere nu au fost întocmite pe locuri de depozitare și pe categorii de bunuri, fiind astfel dificil de centralizat și identificat dacă soldurile din evidența faptică corespund cu cele din evidența contabilă, iar o parte dintre acestea nu au fost semnate pe fiecare pagină de către președintele și membrii comisiei de inventariere și nu au fost confirmate prin semnătură de persoana desemnată din contabilitate, care asigură evidența acestora, nu s-a efectuat inventarierea în totalitate a creanțelor și datoriilor Institutului. La procesele-verbale de inventariere nu au fost anexate listele mijloacelor fixe, respectiv ale obiectelor de inventar propuse pentru scoatere din funcțiune/casare. Deși unele obiecte de inventar și imobilizări corporale au fost propuse spre casare/scoatere din funcțiune, reprezentanții Institutului nu au valorificat rezultatele inventarierii. Au fost regăsite bunuri înregistrate ca mijloace fixe, a căror valoare de intrare este de sub 2.500 de lei, pentru care nu s-a procedat la trecerea lor în categoria obiectelor de inventar. Nu există Registrul-inventar, iar procesele-verbale de inventariere nu poartă număr de înregistrare.

Recomandări

- ☞ informarea Academiei Române asupra tuturor lucrărilor de modernizare efectuate la sediul Institutului în vederea includerii contravalorii acestora în valoarea clădirii;
- ☞ implementarea în totalitate a sistemului de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului intern managerial al instituțiilor publice;
- ☞ respectarea în viitor a prevederilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, în sensul acordării vizei de CFPP pe toate proiectele de operațiuni din care rezultă obligații pe seama fondurilor publice;
- ☞ analiza ofertelor similare de servicii IT în condițiile respectării bunei gestiuni financiare, stipularea clară a obiectului contractual, precum și întocmirea rapoartelor de activitate în mod transparent/clar privind serviciile prestate;
- ☞ respectarea prevederilor legale referitoare la întocmirea programelor anuale ale achizițiilor publice, precum și revizuirea procedurii operaționale privind desfășurarea procesului de achiziții publice în vederea înlăturării deficiențelor constatate;
- ☞ îndeplinirea obiectului Contractului de achiziție de produse din anul 2016, respectiv instruirea personalului din cadrul Serviciului financiar-contabilitate și resurse umane și semnarea unui proces-verbal în acest sens, precum și implementarea modulului de mijloace fixe;
- ☞ constituirea ca debit și întreprinderea măsurilor legale în vederea recuperării sumei decontate în mod nejustificat;
- ☞ organizarea, efectuarea și valorificarea inventarierii patrimoniului potrivit prevederilor legale.

29. TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ ȘI MUSICAL „ION DACIAN”

Prezentare

Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”, înființat în baza HG nr. 832/2016 privind înființarea și funcționarea Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”, cu modificările și completările ulterioare, este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, ordonator terțiar de credite cu finanțare din venituri proprii și fonduri de la bugetul de stat. Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” este instituție publică de spectacole și concerte, de repertoriu, de importanță națională, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația specifică, în domeniile: operetă, musical și spectacole muzicale.

Concluzia generală

Activitatea entității în perioada auditată s-a desfășurat fără a respecta în totalitate prevederile legale în ceea ce privește „Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”, fiind constatate abateri de la legalitate și regularitate, iar situațiile financiare nu au oferit, în ansamblu, o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial pentru perioada supusă auditului de conformitate.

Constatări

În anul 2019, la Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” s-a efectuat misiunea de audit de conformitate cu tema „Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”, pentru perioada 1.01.2017-30.06.2019.

Referitor la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și la autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice, Curtea de Conturi a constatat că Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” nu a restituit la bugetul de stat subvenția neutilizată în anul curent, în sumă de 5 mii lei. În timpul misiunii de audit de conformitate, subvenția neutilizată a fost evidențiată în contabilitate și virată la bugetul de stat, fără accesoriile calculate pentru virarea cu întârziere.

De asemenea, nu a fost respectată obligația de a fundamenta veniturile proprii pentru anul 2019 cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent, în situația în care gradul de realizare a veniturilor proprii programate în ultimii doi ani a fost mai mic de 97% pe fiecare an. Valoarea abaterii constatate o reprezintă majorarea cu 250 mii lei a veniturilor proprii înscrise în Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2019 față de veniturile realizate în anul 2018, în sumă de 433 mii lei.

Referitor la exactitatea și realitatea situațiilor financiare, s-au constatat următoarele:

- menținerea nejustificată în categoria activelor fixe corporale a unor bunuri în sumă de 18 mii lei, care nu mai îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie;
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor bunuri în sumă de două mii lei, primite cu titlu gratuit prin donație și sponsorizare. În timpul misiunii de audit de conformitate, această abatere a fost remediată prin înregistrarea cu notă contabilă a bunurilor primite prin sponsorizare;
- evidența contabilă nu a fost organizată și condusă potrivit normelor în vigoare și nici evidența analitică și cea tehnico-operativă. Nu a fost întocmit „Registrul pentru evidența analitică a elementelor de decor, de recuzită, a costumelor, a păpușilor/marionetelor, a instrumentelor și a știmelor din instituțiile de spectacol” pentru evidența a 8.604 mii lei bunuri de decor, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 2047/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind evidența, gestiunea și inventarierea elementelor de decor, de recuzită, a costumelor, a păpușilor/marionetelor, a instrumentelor și a știmelor din instituțiile de spectacol;
- neconstituirea și neînregistrarea în evidența contabilă a provizioanelor aferentele litigiilor în care Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” a fost acționat în instanță.

Referitor la modul de implementare a controlului intern managerial, din verificările efectuate s-a constatat că activitatea Comisiei pentru monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a dezvoltării sistemului de control intern managerial, al cărei președinte a fost desemnat directorul adjunct interimar al Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”, nu a fost reglementată prin prisma prevederilor legale stabilite prin *Ordinul nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, fiind constatate următoarele:

- nu a fost elaborat de către Comisia de monitorizare Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial pentru anul 2019;
- la nivelul entității nu a fost elaborat Registrul riscurilor, în care să fie înscrise riscurile aferente obiectivelor și/sau activităților identificate și evaluate la nivelul fiecărui compartiment din cadrul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”;
- în perioada ianuarie 2017-iunie 2019 nu au fost identificate și evaluate riscurile privind activitățile și operațiunile desfășurate de entitate pentru monitorizarea și evaluarea în mod sistematic a acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare;
- pentru anul 2017 nu s-a întocmit Raportul asupra sistemului de control intern managerial pentru a fi transmis Ministerului Culturii și Identității Naționale pentru întocmirea Raportului centralizat al ordonatorului principal de credite la 31.12.2017 și transmiterea acestuia la Secretariatul General al Guvernului;
- au fost elaborate proceduri de lucru, care nu acoperă în totalitate activitățile procedurabile, iar procedurile existente nu au fost actualizate conform modificărilor intervenite în organigramă, în statul de funcții sau în fișele de post, și nici în funcție de schimbările legislative intervenite. La nivelul compartimentelor din cadrul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” au fost identificate 68 de activități procedurabile, pentru care au elaborate 46 de proceduri operaționale;

- nu au fost întocmite, de către comisia constituită, rapoarte trimestriale privind urmărirea îndeplinirii programului de dezvoltare a sistemului de control intern.

În ceea ce privește activitatea de control financiar preventiv propriu, componentă a controlului intern managerial, s-a constatat că aceasta nu a fost organizată cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Curtea de Conturi a constatat că activitatea de audit public intern desfășurată nu a vizat activitatea de bază a instituției, respectiv cea artistică, de teatru de operetă și musical, în care se desfășoară activități specifice prevăzute în organigramă, rapoartele de audit intern întocmite la nivelul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” neprezentând, în ansamblul acestora, disfuncționalități ale activității specifice entității, drept pentru care activitatea de audit intern desfășurată a avut caracter formal.

Referitor la calitatea gestiunii economico-financiare s-au constatat următoarele:

- ⇒ a fost menținută nejustificat în „*Active corporale în curs de execuție*”, la data de 30.06.2019, suma de 48.881 mii lei, reprezentând cheltuieli cu construcția în care își desfășoară activitatea entitatea, fără ca aceasta să dețină documentele de recepție care se impun pentru înregistrarea acesteia în conturile necesare de imobilizări aferente patrimoniului public;
- ⇒ inventarierea anuală a patrimoniului nu s-a efectuat, în totalitate, în conformitate cu prevederile legale, în sensul că nu au fost inventariate toate elementele patrimoniale în vederea punerii de acord a situației faptice cu cea scriptică pentru prezentarea acestora în situațiile financiare;
- ⇒ nu au fost respectate prevederile legale privind scoaterea din folosință, deklasarea și casarea bunurilor din patrimoniul entității;
- ⇒ nu au fost elaborate documentații de atribuire și nu au fost aplicate procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice în conformitate cu pragurile valorice prevăzute în *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice* referitoare la încheierea de contracte de prestări servicii cu persoane fizice/juridice.

Bugetul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” a fost prejudiciat cu suma de 746 mii lei ca urmare a încheierii de către entitate a unor contracte de prestări servicii cu diverse persoane fizice, fără respectarea prevederilor legale în ceea ce privește cheltuirea fondurilor publice, fără respectarea condițiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Conducerea Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” nu a organizat concurs pentru ocuparea posturilor vacante și/sau temporar vacante prevăzute în statul de funcții, optând, în schimb, pentru angajare directă cu contract individual de muncă pe perioadă determinată, media posturilor ocupate astfel reprezentând circa 9% din posturile aprobate prin lege și statul de funcții.

Bugetul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” a fost prejudiciat cu suma de 15 mii lei, reprezentând depășiri la abonamentele de telefonie mobilă și penalități de întârziere a plății facturilor. Potrivit prevederilor legale, fiecare instituție publică, indiferent de modul de finanțare, trebuie să stabilească un normativ de cheltuieli pentru costurile convorbirilor telefonice, care reprezintă limite maxime stabilite în funcție de condițiile specifice și de modul de desfășurare a activității, dar și în raport cu sursele de finanțare la realizarea acesteia.

Recomandări

- ☞ calcularea, evidențierea, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei reprezentând accesorii calculate pentru virarea cu întârziere a subvenției bugetare precum și fundamentarea pentru anii viitori a veniturilor proprii în funcție de gradul de realizare a veniturilor proprii în ani anteriori, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ efectuarea inventarierii tuturor elementelor de activ și de pasiv deținute de entitate și înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă; inventarierea și identificarea tuturor mijloacelor fixe care trebuie trecute ca obiecte de inventar, precum și înregistrarea acestora în evidența contabilă; inventarierea și înregistrarea bunurilor în „*Registrul pentru evidența analitică a elementelor de decor, de recuzită, a costumelor, a păpușilor/ marionetelor, a instrumentelor și a știmelor din instituțiile de spectacol*”;
- ☞ implementarea sistemului de control intern managerial de la nivelul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” conform *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului intern managerial al instituțiilor publice*. Elaborarea, revizuirea și actualizarea procedurilor pentru toate activitățile procedurale identificate, dublată de o revizie operativă a procedurilor aprobate anterior în funcție de noutățile legislative apărute și de nevoile de actualizare a acestora identificate la nivelul compartimentelor, pentru eficientizarea activității și corectarea eventualelor neconformități de la nivelul entității;
- ☞ depunerea tuturor diligențelor necesare pe lângă ordonatorul principal de credite pentru a se efectua recepția clădirii, respectiv înregistrarea acesteia în contabilitate în conturile corespunzătoare;
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind organizarea inventarierii în cadrul Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”;

- ☞ elaborarea și aprobarea de către ordonatorul terțiar de credite a unei proceduri operaționale privind scoaterea din folosință, declasarea și casarea bunurilor din patrimoniul entității;
- ☞ încetarea de îndată a contractelor civile de prestări civile încheiate fără respectarea prevederilor legale și recuperarea prejudiciului în sumă de 746 mii lei; organizarea unui concurs/examen în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru toate persoanele care au fost încadrate prin angajare directă prin încheierea de contracte individuale de muncă pe perioadă determinată;
- ☞ desemnarea unei persoane care să țină evidența abonamentelor de telefonie, dar și a depășirilor înregistrate, pentru ca acestea să se poată recupera. Elaborarea unei monografii contabile privind înregistrarea în contabilitate a facturilor de telefonie fixă, mobilă și date mobile;
- ☞ stabilirea persoanelor răspunzătoare și recuperarea prejudiciului reprezentând penalități de întârziere.

30. COMPANIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL CAZANELOR, INSTALAȚIILOR DE RIDICAT ȘI RECIPIENTELOR SUB PRESIUNE SA

Prezentare

Compania Națională pentru Controlul Cazanelor, Instalațiilor de Ridicat și Recipientelor sub Presiune SA (CNCIR SA) s-a înființat prin HG nr. 1139/2010 privind înființarea, organizarea și funcționarea Companiei Naționale pentru Controlul Cazanelor, Instalațiilor de Ridicat și Recipientelor sub Presiune - SA, precum și modificarea și completarea HG nr. 1340/2001 privind organizarea și funcționarea Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, ca urmare a reorganizării prin divizare a Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR), este persoană juridică română, de interes strategic național, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, sub autoritatea Ministerului Economiei.

CNCIR SA are ca obiect principal de activitate: realizarea de testări și analize tehnice în scopul efectuării de verificări tehnice în vederea autorizării funcționării și de verificări tehnice în utilizare pentru instalațiile și echipamentele prevăzute în Anexa nr. 2 la *Legea nr. 64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune, instalațiilor de ridicat și a aparatelor consumatoare de combustibil, cu modificările și completările ulterioare*.

CNCIR SA este condusă de Adunarea Generală a Acționarilor și de Consiliul de Administrație, iar conducerea executivă este asigurată de un director general numit de Consiliul de Administrație. CNCIR SA își desfășoară activitatea în teritoriu, în cadrul a 16 sucursale fără personalitate juridică (Sucursala Bacău, Sucursala Brașov, Sucursala București, Sucursala Cluj, Sucursala Constanța, Sucursala Craiova, Sucursala Galați, Sucursala Giurgiu, Sucursala Iași, Sucursala Oradea, Sucursala Pitești, Sucursala Ploiești, Sucursala Sibiu, Sucursala Suceava, Sucursala Târgu Mureș și Sucursala Timișoara).

Perioada supusă auditului de conformitate la CNCIR a fost 2016-2019.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului CNCIR SA nu a fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu a respectat, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității și economicității.

Constatări

CNCIR SA nu a respectat prevederile legale privind reflectarea realității operațiunilor efectuate în situațiile financiare, prin:

- efectuarea de retrageri de numerar din contul entității deschis la bancă (din bancomat) fără ca acestea să fie evidențiate în Registrul de casă, în contabilitate în contul „Casa” și implicit în situațiile financiare;
- neclarificarea în termenul legal (de trei luni), a sumelor ce totalizează 276,9 mii lei evidențiate în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare”, din care pentru sume ce totalizează 25,5 mii lei a fost depășit termenul de prescripție în vederea restituirii, situație în care trebuiau a fi reflectate pe venituri. Aceste sume provin din anii precedenți (2016-31.12.2018) și reprezintă încasări în plus de la clienți, peste sumele facturate acestora;
- înregistrarea nejustificată pe cheltuieli de exploatare a sumei de 77,8 mii lei, reprezentând lucrări de natura investițiilor, executate la clădirile aparținând CNCIR SA în perioada 2016-2017, cu care trebuia majorată valoarea activelor. În timpul auditului s-au efectuat corecțiile în contabilitate.

Nu au fost respectate prevederile legale privind acordarea, justificarea și restituirea avansurilor pentru deplasări în țară și în străinătate, fiind evidențiate avansuri acordate în sumă de 20 mii lei, care nu au fost înscrise în ordinele de deplasare/deconturile de cheltuieli la rubrica „Avansuri primite”, nu au fost justificate (pe verso în ordine de deplasare/deconturi de cheltuieli) prin cheltuieli efectuate și nici nu au fost restituite până la data auditului. În timpul misiunii au fost recuperate avansurile acordate în sumă de 20 mii lei, persoana în cauză depunând suma la casieria entității.

La nivelul Companiei au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare cu suma de 443,3 mii lei, reprezentând:

- servicii de catering/masă servită/masă prânz în valoare de 311 mii lei, pentru care entitatea nu a făcut dovada recepției cantitative și nici a persoanelor care au beneficiat de astfel de servicii;
- cheltuieli cu achiziția de produse (plante, aranjamente florale) în sumă de 130,5 mii lei, pentru care entitatea nu a făcut dovada recepției și utilizării cu documente întocmite în condițiile legii. Achiziția de flori și plante s-a efectuat de la societăți cu activități de restaurante, la prețuri supraevaluate față de prețurile practicate pe piața de profil și față de prețurile practicate la data stabilirii valorii estimate achiziției.

De asemenea, CNCIR SA a angajat achiziția de servicii pentru alte activități și în alte condiții decât cele prezentate în ofertă, încheierea contractului s-a efectuat pentru servicii de consultanță în afaceri și management în condițiile în care prin oferta transmisă de titularul contractului au fost prezentate activități de audit și consultanță pentru obținerea de fonduri structurale, organizarea de evenimente, crearea indicatorilor de performanță, departamentali și individuali, scrierea/rescrierea procedurilor de lucru. În realizarea achiziției nu s-a procedat la utilizarea catalogului electronic pus la dispoziție de SEAP sau la publicarea unui anunț într-o secțiune dedicată a website-ului propriu/ANAP sau a SEAP, însoțit de descrierea produselor, serviciilor sau lucrărilor care urmează a fi achiziționate, conform art. 43 alin. (2) din *HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, estimarea valorii achiziției de 120 mii lei, adjudecată conform contractului, s-a efectuat fără a se verifica dacă prețul ofertei este apropiat de prețul pieței, fiind luată în calcul o singură ofertă. Entitatea a acceptat la plată facturi în sumă de 120 mii lei, fără a avea la bază documente care să certifice prestarea lor pentru necesitățile exclusive ale societății.

În anul 2018, CNCIR SA a contractat servicii de audit în valoare de 93 mii lei, în condițiile în care avea organizat un compartiment propriu de audit intern ce avea ca atribuții auditarea tuturor activităților desfășurate de entitate (inclusiv auditarea sistemelor informatice). În realizarea achiziției nu s-a procedat la utilizarea catalogului electronic pus la dispoziție de SEAP, estimarea valorii achiziției de 93 mii lei nefiind rezultatul unui calcul având la bază prețuri unitare și cantități, așa cum este precizat la pct. 8.2.2. și 8.4.2.1.2. din Procedura operațională privind atribuirea contractelor de achiziție publică prin achiziție directă, ediția 1, revizia 1. Atribuirea contractului s-a efectuat către o societate declarată inactivă în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform Codului de procedură fiscală, inclusiv derularea acestuia efectuându-se pe perioada cât acesta era declarat inactiv. Deși prin ofertă s-a angajat să presteze un număr de 620 de ore de servicii de audit IT, entitatea nu a făcut dovada prestării acestora.

Pentru serviciile de consultanță în afaceri și management angajate în domeniul managementului proiectelor în vederea accesării de fonduri europene și elaborării de proiecte, angajate pe bază de contract în anul 2018, CNCIR SA a acceptat la plată o factură în sumă de 24 mii lei, reprezentând avans, în condițiile în care prin contract nu a fost prevăzută acordarea de avansuri, prestatorul nejustificând prestarea de servicii de aceeași sumă, nefiind depuse documente oficiale din care să reiasă faptul că entitatea nu îndeplinește condițiile de eligibilitate pentru a putea derula proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Totodată, au fost utilizate ineficient fonduri bănești prin achiziția de servicii/bunuri la prețuri supraevaluate, respectiv la prețuri mai mari decât cele existente pe piață la data achiziției, fiind angajate:

- servicii pentru elaborare unei documentații (Studiu de fezabilitate) pentru imobilul situat în Constanța, la prețul de 118, 9 mii lei, de aproximativ 4,7 ori mai mare decât prețurile practicate pe piața de profil. CNCIR SA a angajat achiziția acestui Studiu în condițiile în care, în cazul intervenției la clădiri, dispozițiile *HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice* (nominalizare în Caietul de sarcini întocmit) prevăd la art. 5(1) elaborarea documentațiilor tehnico-economice pe faze de proiectare, astfel pentru clădirile existente se prevede elaborarea documentelor de avizare și a proiectelor, inclusiv a proiectului tehnic de execuție, iar prin Expertiza tehnică, angajată cu același furnizor, s-a recomandat întocmirea unui proiect tehnic și nicidecum elaborarea unui studiu de fezabilitate;

- servicii de expertiză tehnică pentru imobilului menționat, la prețul de 146,6 mii lei, de aproximativ 13 ori mai mare decât prețurile practicate pe piața de profil;
- bunuri-echipamente de tip troler/rucsac în valoare de 120,8 mii lei, de aproape 4,7 ori mai mare decât prețurile practicate pe piața de profil.

Pentru aceste achiziții, entitatea nu a procedat la aplicarea unui algoritm de calcul al valorii estimate având la bază prețuri unitare și cantități, așa cum este precizat la pct. 8.4.2.1.2 din Procedura operațională privind atribuirea contractelor de achiziție publică prin achiziție directă, ediția 1, revizia 1. În realizarea achiziției nu s-a procedat la utilizarea catalogului electronic pus la dispoziție de SEAP sau la publicarea unui anunț într-o secțiune dedicată a website-ului propriu/ANAP sau a SEAP, însoțit de descrierea produselor, serviciilor sau lucrărilor care urmează a fi achiziționate, conform art. 43 alin. (2) din *HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*.

Nu au fost respectate nici prevederile legale privind decontarea cheltuielilor efectuate de personalul român trimis în străinătate, fiind efectuate plăți în sumă de 8.110 euro și 33 mii lei pentru cheltuieli fără bază legală, întrucât pentru participarea la cursuri de pregătire profesională în străinătate/conferințe/reuniuni au fost decontate persoanelor participante diurne, cheltuieli de transport, cazare și alte cheltuieli peste limitele prevăzute în *HG nr. 518/1995 (actualizată) privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar*.

Au fost acordate avantaje peste cele stabilite în contractele de mandat încheiate cu membrii Consiliului de Administrație, respectiv în cazul a doi membri au fost acordate bunuri (autoturism) spre utilizare cu titlu gratuit și, respectiv, achitate servicii (contravaloare bilet de avion în zile de weekend) pentru care entitatea a suportat în mod nejustificat cheltuieli în sumă de 16 mii lei.

Nu au fost recuperate în totalitate creanțe în cadrul termenului legal de prescripție, fiind evidențiate creanțe nerecuperate în sumă de 368 mii lei, cu o vechime mai mare de trei ani.

CNCIR SA nu a respectat prevederile legale privind organizarea și desfășurarea activității de audit public intern, prin faptul că nu au fost auditate, cel puțin o dată la trei ani, activități precum activitățile financiare, sistemul contabil și fiabilitatea acestuia, sistemul de luare a deciziilor, sistemele informatice, iar Biroul de audit public intern, în perioada 2016-prezent a funcționat cu un singur auditor intern, având funcție de execuție, entitatea, potrivit prevederilor *Legii nr. 672/2002 privind auditul public*, având obligația constituirii unui compartiment/birou de audit public cu minimum doi auditori interni angajați cu normă întreagă.

Pentru înlăturarea abaterilor și deficiențelor constatate, Curtea de Conturi a formulat recomandări punctuale, pe care entitatea urmează să le implementeze.

31. SOCIETATEA NAȚIONALĂ „PLAFAR” SA

Prezentare

Societatea Națională „PLAFAR” SA s-a înființat prin reorganizarea Regiei Autonome PLAFAR SA, în baza *HG nr. 143/1999 privind înființarea Societății Naționale „Plafar” - SA*, prin preluarea activului și pasivului Regiei Autonome PLAFAR, și este persoană juridică română, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital majoritar de stat (51%), sub autoritatea Ministerului Economiei.

SN PLAFAR SA are ca obiect principal de activitate prelucrarea ceaiului și cafelei (cod CAEN 1083) și are în subordine Sucursala Cluj, entitate fără personalitate juridică.

Conducerea SN PLAFAR SA este asigurată de AGA și Consiliul de Administrație, iar conducerea executivă este asigurată de un director general numit de Consiliul de Administrație.

În anul 2019, Curtea de Conturi a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: *„Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat perioada 2016-2019.*

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SN PLAFAR SA nu a fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu a respectat, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității și economicității.

Constatări

În Bugetul de venituri și cheltuieli pe anii 2016-2019, SN Plafar SA nu a inclus în mod distinct fonduri pentru cheltuielile prevăzute prin Contractul colectiv de muncă (*Sporuri, prime și alte bonificații aferente salariului de bază*), entitatea efectuând astfel de cheltuieli (spor pentru: vechime în muncă, lucru în timpul nopții, fidelizare, funcție suplimentară etc.) din fonduri aprobate prin bugetul pentru salarii de bază.

Nu au fost respectate prevederile legale privind inventarierea patrimoniului, respectiv nu au fost inventariate toate bunurile aparținând societății (terenuri, echipamente tehnologice, aparate și instrumente de măsură și control, mijloace de transport, mobilier etc.), toate gestiunile/locurile de folosință a bunurilor aparținând societății și nici nu a fost prezentat Procesul-verbal centralizator al inventarierii la nivel de entitate.

SN PLAFAR SA, conform bilanței de verificare întocmite la data de 30.06.2019, avea evidențiate în contabilitate creanțe în sumă totală de 527 mii lei, însă nu în toate cazurile a întreprins măsuri de recuperare în cadrul termenului legal de prescripție.

La Sucursala Cluj s-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind efectuarea operațiunilor de plăți în numerar, respectiv necompletarea documentelor de plată a numerarului prin casierie cu toate informațiile cerute de cuprinsul formularului „*Dispoziție de plată*” utilizat.

Pentru mijloacele de transport utilizate de conducerea societății și la Depozitul București, SN PLAFAR SA nu a justificat în toate cazurile, cu documente întocmite în condițiile legii, consumul de combustibil, nefiind întocmite foi de parcurs (pentru un autoturism utilizat de conducerea societății). Pentru evidența consumului au fost întocmite situații în care au fost trecute data, kilometrii parcurși, conducătorul auto și destinația.

În privința foilor de parcurs pentru transportul de mărfuri, nu în toate cazurile au fost completate informațiile cerute de formularul standard utilizat. Au fost identificate foi de parcurs care nu au avut semnătura conducerii societății, nu au conținut denumirea mărfii transportate, denumirea documentului de însoțire a mărfii, numele, prenumele și semnătura beneficiarului mărfii și uneori nici semnătura șoferului. Nu a fost înscris consumul normat, tipul de combustibil utilizat, indexul contorului kilometric, la plecarea în cursă și la sosire, numărul de kilometri parcurși și numărul de kilometri echivalenți, locul deplasării, ora plecării și ora sosirii.

De asemenea, nu a fost întocmită Fișa activității zilnice pentru autovehicule, unde să se centralizeze alimentările cu combustibil, cu lubrifianți, consumul efectiv pentru fiecare autovehicul. Entitatea nu a deținut o procedură operațională prin care să fie reglementate atât achiziționarea și justificarea consumului de carburant și lubrifianți, cât și modul de întocmire a documentelor aferente.

În evidența contabilă s-a înregistrat pe costuri contravaloarea combustibilului la nivelul cantității achiziționate și nu la nivelul cantității efectiv consumate de autovehiculele utilizate.

SN PLAFAR SA nu a respectat prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv în perioada 2016-2019, întrucât conducătorul societății nu a emis o decizie privind organizarea controlului financiar preventiv atât la nivelul societății, cât și la nivelul Sucursalei Cluj. Astfel că nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv, documentele justificative și circuitul acestora, iar pe documentele financiar-contabile (contracte/comenzi de achiziție produse/servicii, contracte de închiriere, state de plată, facturile fiscale primite de la furnizori/prestatori, dispoziții de plată către casierie) nu a fost aplicată viza de control financiar preventiv.

În ceea ce privește activitatea de audit public intern, deși în organigrama societății a fost prevăzut un compartiment de audit public intern, în statul de funcții pentru perioada 2016-2019 nu a fost prevăzut niciun post, astfel că nu a fost exercitată activitatea de audit public intern asupra activității desfășurate de SN PLAFAR SA în perioada 2016-2019, entitatea nesolicitând efectuarea auditului de către Compartimentul de audit public intern organizat la nivelul Ministerului Economiei.

La nivelul entității, prevederile legale privind organizarea și exercitarea controlului intern managerial nu au fost respectate în totalitate. Nu au fost elaborate proceduri operaționale pentru toate activitățile procedurale la nivelul societății și al sucursalei și nici nu au fost identificate activitățile procedurale. Nu a fost completat Registrul riscurilor la societate și nici la sucursală nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor. Nu a fost identificat un sistem de monitorizare pe verticală, organizat la nivelul societății, respectiv unul de monitorizare a modului de implementare a sistemelor de control managerial. Nu au fost stabilite funcțiile sensibile, nu a fost prezentat un program anual/multianual de pregătire profesională a angajaților, a managerilor și nicio procedură care să stabilească regimul circulației și arhivarea documentelor în cadrul societății.

Recomandări

- ☞ alocarea de fonduri prin buget pentru cheltuielile prevăzute prin Contractul colectiv de muncă;
- ☞ urmărirea recuperării creanțelor în cadrul termenului de prescripție;

- ☞ întocmirea documentelor pentru evidența consumului carburant, precum și înregistrarea în evidența contabilă a combustibilului efectiv consumat, verificarea modului de înregistrare a consumului de combustibil în perioada auditată în funcție de kilometri parcurși de mijloacele de transport ale societății și recuperarea sumelor aferente combustibilului nejustificat, dacă e cazul;
- ☞ intrarea în legalitate privind inventarierea patrimoniului, organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv, organizarea și auditarea activității societății, organizarea, implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern managerial în cadrul SN PLAFAR SA;
- ☞ organizarea și exercitarea controlului intern managerial (inclusiv a auditului intern) potrivit dispozițiilor legale.

32. SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE TRANSPORT GAZE NATURALE MEDIAȘ

Prezentare

SNTGN „TRANSGAZ” - SA Mediaș s-a înființat în baza HG nr. 334/2000 privind reorganizarea Societății Naționale de Gaze Naturale „ROMGAZ” SA, conform căreia a devenit operatorul tehnic al Sistemului național de transport al gazelor naturale și responsabil de funcționarea acestuia în condiții de siguranță, eficiență economică și protecție a mediului. SNTGN TRANSGAZ SA este persoană juridică română, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital majoritar de stat (58%), sub autoritatea Ministerului Economiei.

SNTGN TRANSGAZ, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 346/2007 privind măsuri pentru asigurarea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale și cu reglementările Uniunii Europene, asigură interconectările cu sistemele similare de transport gaze naturale din țările vecine în vederea creării condițiilor tehnice și tehnologice pentru asigurarea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale.

SNTGN TRANSGAZ are în componență nouă exploatări teritoriale și o sucursală, respectiv exploatări teritoriale: Arad, Bacău, Brăila, Brașov, București, Cluj, Craiova, Mediaș, Constanța și Sucursala Mediaș.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat anul 2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SNTGN TRANSGAZ SA a fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și a respectat, în general, principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității, cu excepția unor erori sau omisiuni de înregistrare în contabilitate a unor operațiuni, prezentate în continuare.

Constatări

SNTGN TRANSGAZ SA Mediaș a menținut, în mod nejustificat, în contul „Creditori” suma de 439 mii lei, reprezentând datoriile mai vechi de trei ani, a căror restituire nu a fost solicitată de creditorii în cauză în termenul legal de prescripție. Totodată, SNTGN TRANSGAZ SA avea evidențiate garanții de bună execuție în valoare de 337 mii lei, mai vechi de trei ani, nesolicitate și nerestituite în termenul legal de prescripție.

Entitatea nu a înregistrat în contabilitate și nu a recunoscut în situațiile financiare, în totalitate, volumul de gaz natural stocat în sistem, necesar pentru asigurarea presiunilor și debitelor la consumatorii finali, în condiții contractuale, la data de 1.01.2019 fiind constatată o cantitate (92.448,11 MWh) neînregistrată în contabilitate, în valoare de 6.286 mii lei.

Nu a fost actualizată licența de transport a gazelor naturale pentru obiectivele de investiții finalizate și recepționate în anul 2018, având drept consecință neplata către ANRE a tarifului în sumă de 1.274 mii lei, aferent acestor obiective.

De asemenea, nu a fost virată la bugetul de stat suma de 1.941 mii lei, provenită din valorificarea unor bunuri proprietate publică, aferente materialului tubular dezafectat și casat, rezultat în urma lucrărilor de modernizare a Sistemului național de transport.

Recomandări

- ☞ identificarea obligațiilor față de terți, a căror restituire nu a fost solicitată de creditorii în termenul legal de prescripție, înregistrarea și recunoașterea acestora în conturile de venituri conform prevederilor legale;
- ☞ identificarea garanțiilor de bună execuție mai vechi de trei ani, nesolicitate și nerestituite, înregistrarea și recunoașterea acestora în conturile de venituri conform prevederilor legale;
- ☞ stabilirea volumului de gaze naturale existent în Sistemul național de transport administrat de către SNTGN Transgaz SA Mediaș în baza Acordului de concesiune, recunoașterea și înregistrarea acestuia în contabilitate conform prevederilor legale;

- ☞ urmărirea încasării și virarea la bugetul de stat a sumelor provenite din valorificarea unor bunuri proprietate publică, aferente materialului tubular dezafectat și casat, rezultat în urma lucrărilor de modernizare a Sistemului național de transport, conform prevederilor legale.

33. SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE GAZE NATURALE „ROMGAZ” - SA MEDIAȘ

Prezentare

SNGN Romgaz SA Mediaș a fost înființată în baza HG nr. 575/2001 privind înființarea Societății Naționale de Gaze Naturale „Romgaz” - SA prin fuziunea Societății Comerciale de Explorare și Producție a Gazelor Naturale „Exprogaz” - SA cu Societatea Națională de Depozitare Subterană a Gazelor Naturale „Depogaz” - SA.

SNGN Romgaz SA este persoană juridică română, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital majoritar de stat (70%), sub autoritatea Ministerului Energiei. SNGN Romgaz SA Mediaș are ca scop îndeplinirea Strategiei pentru explorarea, exploatarea, producția și înmagazinarea gazelor naturale prin efectuarea, cu respectarea legislației române, de acte de comerț corespunzătoare obiectului de activitate aprobat prin statut.

SNGN Romgaz SA Mediaș a avut, în anul 2018, organizate șapte sedii secundare cu statut de sucursală, fără personalitate juridică: Sucursala de producție Mediaș, Sucursala de producție Târgu Mureș, Sucursala de înmagazinare Ploiești, Sucursala de intervenții, reparații capitale și operații speciale la sonde Mediaș (SIRCOSS), Sucursala de transport tehnologic și mentenanță Târgu Mureș (STTM), Sucursala de producție energie electrică Iernut (SPEE) și Sucursala Bratislava.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat anul 2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SNGN ROMGAZ SA nu este în concordanță, sub toate aspectele, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu se respectă, sub toate aspectele, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

Nu au fost înregistrate în evidența contabilă creanțe în sumă de 194,8 mii lei, reprezentând penalități/dobânzi penalizatoare, reactualizate cu rata inflației, calculate pentru neplata gazelor naturale livrate/contractate și nepreluate, pentru a căror recuperare, entitatea a acționat în instanță.

La data de 31.12.2018, SNGN ROMGAZ SA avea evidențiate nejustificat, în conturile de garanții, sume ce nu au fost solicitate pentru restituire, respectiv garanții pentru scoaterea temporară din circuitul agricol, constituite la Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR - Fond Funciar București), în sumă de 359 mii lei, și la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară București (ANCPI București), în sumă de 239 mii lei.

De asemenea, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare” au fost menținute nejustificat sume (908 mii lei) care trebuiau înregistrate ca venituri ale entității.

Nu s-au respectat prevederile contractuale, respectiv nu s-au stabilit, înregistrat și încasat penalități de întârziere în sumă de 69 mii lei, convenite entității din derularea unui contract de execuție de lucrări.

SNGN Romgaz SA Mediaș nu a repartizat pe seama rezultatului în vederea distribuirii de dividende, valoarea unei sonde realizate din cota de dezvoltare, abandonate în anul 2018, respectiv nu fost întocmit proces-verbal de abandonare la data abandonării și nu a fost operată în evidența contabilă ieșirea din evidență reprezentând cheltuieli cu abandonarea unor lucrări de investiții aferente unor sonde de explorare pentru care nu s-au confirmat rezerve exploatabile și care au fost realizate din cota de dezvoltare. Astfel, prin nerepartizarea unei cote de cel puțin 50% din valoarea investiției abandonate de 13.350 mii lei, dividendele convenite acționarului principal al societății – Statul Român au fost diminuate cu 4.673 mii lei.

Nu a fost constituită, de către unii executanți de lucrări, garanția de bună execuție în sumă de 466 mii lei, la nivelul prevăzut în contractele de lucrări, situație constatată în cazul unui număr de 12 contracte de lucrări pregătitoare provizorii, foraj și probe de producție la sonde.

A fost angajată și plătită în mod nejustificat suma de 104,6 mii lei, reprezentând servicii de pază facturate la alt tarif decât cel stipulat în contractul de prestări servicii de pază la obiectivele din cadrul SNGN Romgaz SA Mediaș – Sucursala Mediaș.

Recomandări

- ☞ identificarea situațiilor în care nu s-au înregistrat în evidența contabilă creanțele cuvenite entității, reprezentând penalități/dobânzi penalizatoare/reactualizarea cu rata inflației, stabilirea, înregistrarea și urmărirea încasării sumelor cuvenite, conform prevederilor legale;
- ☞ analiza garanțiilor constituite pentru scoaterea temporară din circuitul agricol și întreprinderea demersurilor pentru restituirea acestora, conform prevederilor legale;
- ☞ analiza sumelor evidențiate în conturile de decontări din operații în curs de clarificare, clarificarea de către entitate și înregistrarea acestora în conturile corespunzătoare, conform prevederilor legale;
- ☞ stabilirea, înregistrarea și urmărirea încasării dobânzilor penalizatoare datorate de executanți pentru nerespectarea termenelor de realizare a lucrărilor;
- ☞ identificarea lucrărilor de investiții aferente unor sonde de explorare pentru care nu s-au confirmat rezerve exploatabile și pentru care s-a obținut avizul de abandonare, diminuarea cotei de dezvoltare pe seama rezultatului și repartizarea acestuia conform prevederilor legale;
- ☞ stabilirea, înregistrarea și urmărirea constituirii garanției de bună execuție, aferentă contractelor de lucrări încheiate de entitate, la nivelul prevăzut în contracte;
- ☞ identificarea și a altor cazuri de facturi pentru servicii de pază, acceptate la plată și care conțin sume nejustificate legal prin aplicarea unor tarife eronate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, conform prevederilor legale.

34. COMPANIA NAȚIONALĂ A CUPRULUI, AURULUI ȘI FIERULUI „MINVEST” SA DEVA

Prezentare

Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului „MINVEST” SA Deva a fost înființată prin HG nr. 808/1998 privind înființarea Companiei Naționale a Cuprului, Aurului și Fierului „Minvest” - SA, din fosta Regie Autonomă a Cuprului Deva. Compania este persoană juridică română, având formă juridică de societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat, sub autoritatea Ministerului Economiei, și își desfășoară activitatea în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și cu statutul propriu.

CNCAF „Minvest” SA Deva are ca scop îndeplinirea Strategiei naționale stabilite pentru extracția și valorificarea minereurilor feroase și neferoase prin efectuarea, cu respectarea legislației române, de acte de comerț corespunzătoare obiectului de activitate aprobat, iar ca obiect principal de activitate, execuția de lucrări aferente activității de conservare, închidere, ecologizare și monitorizare post închidere, care se desfășoară în baza contractelor de execuție încheiate cu societatea CONVERSMIN SA București.

CNCAF „Minvest” SA Deva a avut în structura un număr de șase filiale (Filiala „Certej” SA, Filiala „Roșiamin” SA Roșia Montană, Filiala „Servicii Publice” SRL, a cărei activitate este întreruptă din data 27.01.2016 până la data 27.01.2019, Filiala „Bradmin” SA Brad – radiată din data de 7.03.2019, Filiala „Arieșmin” SA Baia de Arieș și Filiala „Zlatmin” SA, Zlatna, aflate în dizolvare, faliment, sub incidența Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței).

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat anul 2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului CNCAF Minvest SA Deva nu este în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și nu se respectă sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității.

Constatări

CNCAF „Minvest” SA Deva nu a respectat dispozițiile legale privind execuția bugetului pe 2018, respectiv indicatorii aprobați prin buget cu privire la numărul de personal la finele anului, astfel față de un număr de 81 de persoane prevăzut în buget, conform execuției bugetare pe anul 2018, numărul de personal la finele anului a fost de 88 de persoane.

De asemenea, nu a fost respectată nici obligația de a prezenta la Ministerul Finanțelor Publice execuția bugetului de venituri și cheltuieli și anexele de fundamentare corespunzătoare în vederea analizării acestora din punctul de vedere al încadrării în nivelul anual aprobat.

CNCAF „Minvest” SA Deva nu a urmărit stabilirea, înregistrarea și încasarea penalităților de întârziere a creanțelor comerciale, conform prevederilor contractuale. În timpul auditului, entitatea, a procedat la calcularea penalităților pentru perioada 1.01.2019-31.07.2019, în valoare de 5,4 mii lei, înregistrarea în contabilitate a acestora și emiterea facturilor către client.

În ceea ce privește contractele de închiriere utilaje, CNCAF „Minvest” SA Deva a operat o serie de compensări, contrar prevederilor contractuale și, totodată, nu a procedat la stabilirea, înregistrarea și urmărirea spre încasare a penalităților de întârziere la plată a facturilor emise, fapt ce a condus la majorarea nejustificată a cheltuielilor cu suma de 32 mii lei, compensată pentru contravaloarea anvelopelor și pieselor de schimb, aferentă contractului.

Nu au fost respectate în totalitate prevederile legale cu privire la modul de efectuare și înregistrare a operațiunilor de casă, fiind constatate operațiuni de încasări și plăți în numerar la nivelul punctelor de lucru, fără a fi înregistrate în Registrul de casă.

În perioada mai 2017-august 2019, directorul general al CNCAF „Minvest” SA Deva a beneficiat, pe lângă indemnizația stabilită conform legii și de alte drepturi care exced cadrului legal, respectiv i-au fost decontate deplasări săptămânale la domiciliu în valoare de 9 mii lei, reprezentând contravaloarea bonurilor de combustibil. Conform art. 38 alin. (1) și alin. (2) din *OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, remunerația directorilor este stabilită de Consiliul de Administrație și nu poate depăși nivelul remunerației stabilit pentru membrii executivi ai Consiliului de Administrație. Aceasta este unica formă de remunerație pentru directorii care îndeplinesc și calitatea de administratori.

Recomandări

- ☞ calcularea și încasarea penalităților de întârziere stabilite conform prevederilor legale și contractuale în vigoare;
- ☞ stabilirea exactă a întinderii prejudiciului generat de compensarea nelegală a contravalorii pieselor de schimb/anvelopelor, de decontarea nelegală a cheltuielilor cu combustibilul, efectuate în perioada mai 2017-august 2019, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestuia;
- ☞ reanalizarea contractului de mandat al directorului general în scopul punerii de acord a drepturilor și obligațiilor stabilite prin acesta cu prevederile legale în vigoare.

35. SOCIETATEA COMERCIALĂ CUPRU MIN SA ABRUD

Prezentare

SC Cupru Min SA ABRUD a fost înființată în data de 1.04.2002 în baza *HG nr. 771/2001 privind programul de măsuri pentru reorganizarea, restructurarea și diminuarea pierderilor Companiei Naționale a Cuprului, Aurului și Fierului „Minvest” - SA Deva*, prin transformarea Sucursalei Miniere Abrud din cadrul Companiei Naționale a Cuprului, Aurului și Fierului „Minvest” SA Deva în societate comercială. Societatea este persoană juridică română având formă juridică de societate pe acțiuni, cu capital integral de stat, sub autoritatea Ministerului Economiei, își desfășoară activitatea în conformitate cu legile române și este condusă de Adunarea Generală a Acționarilor și Consiliul de Administrație.

SC Cupru Min are ca obiect principal de activitate extracția și prepararea minereurilor neferoase și rare (exclusiv a minereurilor radioactive).

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat perioada 2014-2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SC Cupru Min SA, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, și a contul de profit și pierdere nu sunt în totalitate în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată societatea și nu sunt respectate în totalitate, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

SC Cupru Min SA Abrud, în baza *Ordinului nr. 202/2881/2348/4.12.2013*, emis de Agenția Națională pentru Resurse Minerale, avea obligația constituirii unui fond distinct, pentru refacerea mediului în perimetrul de exploatare Roșia Poieni. Entitatea a constituit provizioane pentru refacerea mediului, însă fără a constitui și alocă într-un cont distinct de disponibilități resurse financiare corespunzătoare perioadei 2016-2018, necesare executării lucrărilor de refacere a mediului după finalizarea exploatarea minereurilor, în sumă de 64.323 mii lei.

În perioada 2016-2018, entitatea a constituit nelegal provizioane pentru redevență în sumă de 6.796,7 mii lei, din care: 4.902,8 mii lei reprezintă provizioane pentru redevență și 1.893,8 mii lei pentru accesorii aferente, în condițiile în care entitatea nu avea nicio datorie referitoare la plata redevenței. De asemenea, în perioada 1.07.2017-31.12.2018, societatea a stabilit, înregistrat, declarat și achitat redevența la un nivel majorat (prin

aplicarea cotei de 5%), în condițiile în care nu avea creată obligația majorării redevenței în baza unui act adițional la contractul de licență, prin care procentul de redevență să fie modificat de la 4% la 5%.

La nivelul societății nu au fost respectate dispozițiile legale privind evaluarea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern), respectiv nu au fost elaborate proceduri de management, entitatea având două proceduri noi, anulând un număr de opt proceduri și revizuind un număr de 316 proceduri existente.

Operațiunea de inventariere generală și de valorificare a rezultatelor inventarierii patrimoniului SC Cupru Min SA Abrud nu s-a efectuat cu respectarea în totalitate a prevederilor *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*. Prin efectuarea inventarierii generale a patrimoniului pentru anul 2018, deși s-a constatat existența unei lipse în gestiunea de carburanți (2.675 litri motorină), fiind întocmit în acest sens un Proces-verbal, în declarația de inventar luată gestionarului, acesta nu a completat faptul dacă are sau nu cunoștință de existența unor plusuri/minusuri în gestiune, iar Comisia de inventariere nu a procedat la solicitarea de explicații scrise de la gestionar cu privire la justificarea lipsei constatate.

SC Cupru Min SA nu a urmărit consumul de carburanți și lubrifianți și nu a înregistrat în fiecare lună cheltuielile pentru cantitățile efectiv eliberate din gestiune. În anul 2018 și în anii anteriori, deși Compartimentul auto din societate a stabilit consumul normat în funcție de normele stabilite de societate sau de cele dispuse de conducere, în contabilitatea societății au fost înregistrate pe cheltuieli, alimentările efective și eliberările în consum lunare ale autovehiculelor/utilajelor, pentru efectuarea de lucrări (reparații și întreținere) la bunuri aparținând societății, astfel că valoarea carburantului înregistrată pe cheltuielile societății nu reprezintă cantitatea de motorină justificată conform normelor de consum elaborate.

În perioada ianuarie 2017-decembrie 2018 au fost efectuate cheltuieli și plăți nelegale în valoare de 710,9 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială acordate unui număr de persoane care, începând cu data de 1.02.2017, deși au fost eliberate din funcții de conducere, au beneficiat de salarii de bază și alte drepturi salariale care nu au fost în concordanță cu funcțiile deținute și în cuantumul prevăzut în CCM, cuantum stabilit prin negociere în comisia paritară, conform prevederilor legale.

În perioada 2017-2018 au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de aproximativ 3 mii lei, reprezentând diferențe de preț achitate în plus la achiziția de motorină euro diesel (euro 5), diferență stabilită prin compararea prețului rezultat din aplicarea prevederilor contractuale și prețul facturat și achitat de entitatea verificată.

Recomandări

- ☞ intrarea în legalitate privind constituirea și alocarea de resurse financiare necesare executării lucrărilor de refacere a mediului după finalizarea activității de exploatare;
- ☞ anularea provizioanelor pentru redevență și accesorii redevență constituite și regularizarea redevenței achitate în plus;
- ☞ revizuirea tuturor procedurilor elaborate la nivelul societății, în așa fel încât acestea să corespundă tuturor cerințelor legale;
- ☞ stabilirea și recuperarea unui eventual prejudiciu rezultat din compararea cantității lipsă la inventar cu cantitatea de motorină recalculată la densitatea de 15 grade Celsius;
- ☞ stabilirea de urgență de norme de consum conform prevederilor legale; înregistrarea pe cheltuieli a cantităților de carburanți și lubrifianți efectiv justificate;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a prejudiciului de recuperat și corectarea conturilor contabile;
- ☞ recuperarea sumelor achitate necuvenit furnizorului, inclusiv a beneficiilor nerealizate, actualizate la data plății;
- ☞ stabilirea sumelor nete acordate necuvenit pentru fiecare persoană în parte, luarea măsurilor legale pentru încasarea în totalitate a salariilor nete acordate necuvenit; regularizarea obligațiilor fiscale cu bugetul consolidat al statului, rezultate din acordarea unor drepturi necuvenite; depunerea declarațiilor nominale rectificative acolo unde este cazul și transmiterea acestora instituțiilor competente.

36. SOCIETATEA COMERCIALĂ MINPREST SERV SA

Prezentare

Societatea Minprest Serv SA este o societate pe acțiuni, înființată prin externalizarea activității de deservire generală din cadrul fostei SNL Oltenia SA Tg-Jiu la data de 15.08.2002, având un capital social majoritar (95%) deținut de Societatea Complexul Energetic Oltenia SA.

Societatea Minprest Serv SA funcționează ca societate comercială pe acțiuni, în baza prevederilor *Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale*, cu modificările și completările ulterioare, ale *OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Actului constitutiv.

Societatea Minprest Serv SA este administrată în sistem unitar de un Consiliu de Administrație, compus din cinci membrii validați de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „*Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor*” și a vizat perioada 2016- 2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SC Minprest Serv SA, nu a fost în toate cazurile în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității verificate.

Constatări

Situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2017, aprobate prin Hotărârea AGA, nu au fost supuse auditului statutar, contrar prevederilor art. 47 alin. (1) din *OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că situațiile financiare ale întreprinderilor publice sunt supuse auditului statutar.

SC Minprest Serv SA, la finele exercițiului financiar al anului 2018, avea creanțe neîncasate de 7.243 mii lei, din care peste 80% reprezentau facturi cu termen de scadență în anul 2019, aferente contractelor în derulare încheiate cu Complexul Energetic Oltenia.

De asemenea, la data de 31.12.2018, avea creanțe în sumă de 501 mii lei, reprezentând indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților din fonduri proprii, care se suporta din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate și pentru care nu în toate cazurile a solicitat recuperarea, astfel pentru suma 382,5 mii lei, entitatea a prezentat cereri depuse și confirmate de CASS Gorj, iar pentru diferența de 119,1 mii lei, nu a fost identificată cu exactitate perioada la care aceasta se referă, o parte din acest sold provenind din perioada anterioară lunii februarie 2008.

SC Minprest Serv SA nu a respectat prevederile legale cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor, fiind constatat faptul ca pentru creanțe datorate de CET Govora SA, pentru care instanța de judecată a dispus deschiderea procedurii insolvenței, nu au fost constituite ajustările pentru deprecierea creanțelor al căror termen de încasare a depășit 270 de zile de la data scadenței, în limita unui procent de 30% din valoarea acestora, în sumă de 78 mii lei.

Recomandări

- ☞ auditarea situațiilor financiare anuale încheiate de către auditori financiari, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ clarificarea sumelor reprezentând indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților, care se suportă din bugetul Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a neurmării încasării creanțelor provenite din indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților și recuperarea acestuia.

37. SOCIETATEA COMERCIALĂ MEDSERV MIN SA

Prezentare

Societatea Medserv Min SA este o societate comercială pe acțiuni administrată în sistem unitar, înființată la data de 12.08.2002, prin externalizarea activității de asistență medicală continuă și de urgență din cadrul fostei Societăți Naționale a Lignitului Oltenia SA Târgu Jiu, având un capital social majoritar (98%) deținut de Societatea Complexul Energetic Oltenia SA.

Societatea Medserv Min SA are ca scop asigurarea asistenței medicale generale și de întreprindere, asigurarea asistenței de medicina muncii și efectuarea controlului medical periodic pentru persoane juridice și persoane fizice, precum și alte activități medicale în conformitate cu prevederile legale.

Societatea Medserv SA funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale*, cu modificările și completările ulterioare, ale *OG nr. 124/1998 privind organizarea și funcționarea cabinetelor medicale*, cu modificările și completările ulterioare, ale *OMS nr. 527/1999 pentru stabilirea activităților conexe serviciilor medicale*, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale *OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*.

Societatea Medserv Min SA este administrată în sistem unitar de un Consiliu de Administrație, compus din cinci membri, validați de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor”, care a vizat perioada 2016-2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SC Medserv Min SA nu a fost în toate cazurile în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității verificate.

Constatări

S-a constatat neurmărirea și neîncasarea creanțelor înregistrate ca urmare a plății indemnizațiilor pentru concedii medicale, care se suportă din bugetul FNUASS.

SC Medserv Min SA, conform Balanței de verificare întocmite la data de 31.12.2018 și „Situției creanțelor la data de 31.12.2018”, avea evidențiate în sold creanțe reprezentând indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților, dar care n-au fost recuperate din bugetul FNUASS, în sumă de 70,8 mii lei, din care a fost încasată în luna ianuarie 2019 suma de 11 mii lei, rămânând de încasat suma de 59,6 mii lei. Casa de Asigurări de Sănătate Gorj a confirmat evidența sumei de 30 mii lei, rezultând o diferență în sumă de 13,1 mii lei, între sumele de recuperat confirmate de CASJ Gorj și evidența contabilă a entității auditate, sumă care la momentul efectuării misiunii de audit de conformitate nu a putut fi identificată prin stabilirea perioadei la care se referă.

SC Medserv SA nu a respectat prevederile legale cu privire la înregistrarea în evidența contabilă a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor, situație constatată în cazul a doi clienți pentru care instanța de judecată a dispus deschiderea procedurii insolvenței, pentru care nu au fost constituite ajustările pentru deprecierea creanțelor al căror termen de încasare a depășit 270 de zile de la data scadenței, în limita unui procent de 30% din valoarea acestora, în sumă de 28,8 mii lei.

Situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2017, aprobate prin Hotărârea AGA, nu au fost supuse auditului statutar, contrar prevederilor art. 47 alin. (1) din *OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că situațiile financiare ale întreprinderilor publice sunt supuse auditului statutar.

De asemenea, s-a constatat că entitatea auditată nu are organizat compartiment de audit intern în conformitate cu prevederile *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, cu modificările și completările ulterioare.

S-a mai constatat nerespectarea prevederilor legale cu privire la modul de urmărire a încasării veniturilor proprii, precum și a unor debite provenite din sancțiuni aplicate de alte organe de control, astfel:

- ⇒ pentru un debit înregistrat în contabilitate în valoare de 4,9 mii lei, entitatea nu a făcut dovada depunerii la Tribunalul Gorj a cererii de înscriere a creanței în tabloul creditorilor, însoțită de documente probatorii, din care să rezulte obligația datorată societății Medserv Min SA, reprezentând prestări servicii de urgență prespitalicească și transport sanitar cu ambulanța de tip B2. Prin nedepunerea cererii de admitere a creanței la masa credală, entitatea este în imposibilitatea încasării acestora, întrucât a pierdut calitatea de creditor prin neînregistrarea în tabelul de creanțe;
- ⇒ pentru un debit în sumă de o mie lei, provenit din sancțiuni contravenționale aplicate de către alte organe de control ale statului, entitatea nu a luat măsuri pentru stabilirea și recuperarea lui de la persoanele vinovate, sau trecerii pe costuri în conformitate cu prevederile art. 20 lit. m) din Actul constitutiv al societății;
- ⇒ nu au fost luate măsurile legale nici pentru recuperarea prejudiciului adus patrimoniului societății prin plata drepturilor salariale în sumă de 158 mii lei, pentru reintegrarea contabilului șef în baza Sentinței Tribunalului Gorj, rămasă definitivă.

Recomandări

- ☞ efectuarea demersurilor pentru clarificarea sumelor reprezentând indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților care se suportă din bugetul FNUASS;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor incerte în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ auditarea situațiilor financiare anuale încheiate de către auditori financiari - persoane fizice sau juridice în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ asigurarea cadrului organizatoric și funcțional necesar exercitării activității de audit public intern prin cuprinderea în organigramă și statul de funcții a postului de auditor intern;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a neînscriserii pe lista creditorilor în termenul prevăzut de lege și recuperarea acestuia în conformitate cu prevederile legale, precum și prin neurmărirea încasării

creanțelor provenite din indemnizații sociale de sănătate plătite salariaților, care se suportă din bugetul FNUASS, cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aplicabile pentru veniturile bugetare.

38. SOCIETATEA COMERCIALĂ INSTITUTUL DE CERCETĂRI METALURGICE SA

Prezentare

Societatea Comercială Institutul de Cercetări Metalurgice SA București (SC ICEM SA) s-a înființat ca persoană juridică română în baza HG nr. 29/1991 privind înființarea de societăți comerciale pe acțiuni în domeniul metalurgiei feroase, în coordonarea Ministerului Economiei.

Institutul funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, conduce evidența contabilă în regim economic, este înregistrată în scopuri de TVA și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 324/2003 pentru aprobarea OG nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările ulterioare, precum și ale Regulamentului de organizare și funcționare.

SC ICEM SA este organizată ca societate pe acțiuni cu capital majoritar de stat (70%) deținut de Ministerul Economiei.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „Situția, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor” și a vizat perioada 2016- 2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că potrivit obiectului de activitate și a scopului pentru care a fost înființată, nu în toate situațiile, entitatea a acționat în conformitate cu principiul eficienței, eficacității și economicității utilizării fondurilor.

Constatări

SC ICEM SA nu a respectat în totalitate dispozițiile legale privind efectuarea inventarierii, neefectuând inventarierea soldurilor conturilor de terți reflectate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2018, precum și prin nevalorificarea rezultatelor inventarierii.

De asemenea, nu au fost respectate dispozițiile legale privind organizarea și exercitarea controlului financiar de gestiune. În perioada 2016-2018, la nivelul SC ICEM SA nu a fost organizat controlul financiar de gestiune (preventiv și operativ) pentru controlul gestiunii proprii, conform prevederilor HG nr. 1151/2012 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune.

La nivelul entității nu s-au calculat, evidențiat în contabilitate, urmărit și încasat penalitățile datorate pentru nerespectarea termenului scadent de plată a facturilor, conform contractelor încheiate cu clienții, astfel încât nu au fost evidențiate în contabilitate și recuperate penalități de întârziere în sumă de 594,9 mii lei, unele fiind stabilite de instanța de judecată.

În perioada 2016-2018 au fost efectuate cheltuieli peste nivelul prevăzut al acestora în buget și în proporții care depășesc gradul de realizare a veniturilor, în valoare absolută cu 362 mii lei, în anul 2016, cu 414 mii lei în anul 2017 și cu 345 mii lei în anul 2018.

S-a menținut nejustificat în debitul contului „Impozit pe profit” suma de 38 mii lei, reprezentând impozit pe profit plătit în plus, aferent anului 2007, nesolicitat la restituire sau compensare cu alte impozite și taxe datorate bugetului de stat în interiorul termenului de prescripție. În timpul auditului suma de 38 mii lei a fost evidențiată în contul „Sume în curs de lămurire”, urmând ca prin decizie a conducerii ICEM să se constituie o comisie de cercetare administrativă.

Recomandări

- ☞ efectuarea inventarierii cu respectarea prevederilor legale;
- ☞ urmărirea încasării penalităților în sumă de 594 mii lei și extinderea verificării în vederea identificării cazurilor de facturi neîncasate la termenul scadent, calcularea penalităților, evidențierea și încasarea acestora;
- ☞ fundamentarea realistă a veniturilor, limitarea cheltuielilor în nivelul previzionat și în cel realizat al veniturilor cu respectarea prevederilor OG nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară.

39. SOCIETATEA COMERCIALĂ MAMAIA SA

Prezentare

SC Mamaia SA s-a constituit prin reorganizarea IHR Mamaia, în temeiul *Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii și societăți comerciale*, al *HG nr. 1041/1990 privind înființarea societăților comerciale pe acțiuni în turism* și al *Ordinului Ministerului Comerțului și Turismului nr. 154/1991*.

SC Mamaia SA are ca obiect principal de activitate facilități de cazare pentru vacanțe și perioadă de scurtă durată, iar la alte activități: hoteluri și alte facilități de cazare similare, închirierea bunurilor imobiliare proprii.

SC Mamaia SA este organizată și funcționează ca o societate pe acțiuni, având un capital social majoritar de stat (96%) deținut de Ministerul Turismului.

În anul 2019 s-a desfășurat o misiune de audit de conformitate având ca temă: „*Situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor*”, care a vizat perioada 2016-2018.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit s-a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului SC Mamaia SA, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu sunt în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată Societatea și nu se respectă, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

Nerespectarea prevederilor legale privind reflectarea operațiunilor în contabilitate și întocmirea corespunzătoare a situațiilor financiare, respectiv:

- neorganizarea contabilității analitice a capitalului social, în valoare de 10.539,6 mii lei, pe acționari, cuprinzând numărul și valoarea nominală a acțiunilor sau a părților sociale subscribe și vărsate;
- evidențierea nejustificată în situațiile financiare la 31.12.2018 a unor imobilizări corporale și necorporale în valoare de 705 mii lei, reprezentând active a căror durată normală de funcționare a expirat și pentru care valoarea de intrare a fost recuperată integral prin intermediul amortizării;
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor reparații capitale de natura investițiilor, în valoare de 137,5 mii lei;
- neînregistrarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii pentru anul 2018, respectiv a diferențelor constatate față de datele evidențiate în contabilitate, în valoare de 458,6 mii lei;
- gestionarea patrimoniului este realizată în condiții de diminuare a rezultatelor din exploatare și a poziției financiare care indică elemente de nesiguranță, legate de capacitatea acesteia de a-și continua activitatea. Profitul înregistrat la 31.12.2018, față de rezultatul înregistrat în anii anteriori, ca rezultat economic al activității de exploatare, a fost realizat din reglări contabile, facturi de penalități, chirii necuvenite în valoare totală de 1.361,8 mii lei.

Activitățile desfășurate se derulează la limita subzistenței, în unele cazuri înregistrându-se chiar pierderi, în condițiile în care societatea încă beneficiază de un patrimoniu care poate fi exploatat pentru turismul din zonă. În fapt, modul de gestionare a patrimoniului aferent activităților specifice s-a dovedit a fi lipsit de eficiență.

Nu au fost protejate interesele patrimoniale prin investiții efectuate în capitalul social al unor societăți comerciale, acestea dovedindu-se a fi investiții păguboase, deoarece nu au adus beneficii societății, au condus la pierderi de bunuri și au reprezentat în fapt, o subvenționare mascată a unor societăți private, care au funcționat cât timp au existat aceste fonduri, în prezent nemaidesfășurând nicio activitate.

Potrivit Balanței de verificare încheiate la data de 31.12.2018, entitatea deține părți din capitalul social la trei societăți cu capital privat, din care una (SC Telegondola Mamaia SA) este în insolvență, iar alta (SC Drakula Park SA) este radiată.

Conducerea Societății nu a urmărit activitatea celor două societăți și nu a luat măsuri eficiente care să identifice profitabilitatea investițiilor în capitalul social al acestora. SC Mamaia SA nu a respectat buna gestiune financiară prin:

- darea în folosință, în mod efectiv, a unei suprafețe de teren cu 836 mp mai mare decât cea de 326 mp menționată în contractul de închiriere, situație ce a condus la diminuarea veniturilor cuvenite cu suma de 42 mii lei și, implicit, la nerecuperarea lor;
- transmiterea sau cedarea cu titlu gratuit a dreptului de folosință a unui teren în suprafață de 766 mp, peste suprafața menționată în contractul de închiriere, și nerealizarea de venituri din proprietate;

- efectuarea lucrărilor de reparații generale asupra Vilei nr. 26 în baza unui contract cu o valoare mai mare decât devizul-ofertă, în lipsa unui act adițional și fără recepție la terminarea lucrărilor;
- înregistrarea nejustificată pe cheltuieli a penalităților de întârziere în executare, în valoare de 260 mii lei, stabilite de instanța competentă, fără aprobarea AGA și CA și fără ca acestea să fie recuperate de la persoanele răspunzătoare de producerea faptelor sancționate de instanță.

SC Mamaia SA nu a respectat dispozițiile legale privind inventarierea. Astfel, cu ocazia inventarierii anuale au fost constatate unele deficiențe precum: nu au fost cuprinse în operațiunea de inventariere toate posturile din bilanț. Nu s-au inventariat disponibilitățile aflate în conturi la bănci prin confruntarea soldurilor cu extrasele din ultima zi bancară. Nu au fost inventariate toate mijloacele fixe (bunuri în valoare de 83 mii lei, ce au fost puse la dispoziția SC Turism și Agreement SA, nu au fost confirmate de aceasta). Totodată, a rezultat o lipsă de mijloace fixe și materiale de natura obiectelor de inventar în valoare de 458,6 mii lei, care nu a fost înregistrată în contabilitate.

Recomandări

- ☞ evidențierea corectă în contabilitate a activelor, potrivit normelor legale în domeniu, analizarea și evaluarea posturilor bilanțiere și efectuarea regularizărilor corespunzătoare în evidența contabilă;
- ☞ prezentarea în notele explicative la situațiile financiare anuale a respectării/nerespectării principiului continuității activității;
- ☞ constituirea unui plan de redresare economică a activității și urmărirea realizării acestuia de către întreaga conducere a Mamaia SA prin exercitarea în comun a competențelor ce le revin prin lege;
- ☞ analiza la zi a situației juridice și financiare a societăților la care Mamaia SA deține titluri de interese și luarea măsurilor legale care se impun;
- ☞ stabilirea cuantumului veniturilor neîncasate aferent suprafeței de 836 mp și încasarea acestora;
- ☞ închirierea terenului în suprafață de 766 mp ce se află situat la limita incintei Vilei Mamaia, în scopul aducerii de beneficii Societății;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de plata penalităților de întârziere în executare, înregistrarea în evidența contabilă a prejudiciului cauzat de lipsa bunurilor din patrimoniu în valoare de 458,6 mii lei, recuperarea acestuia, potrivit prevederilor legale, de la persoanele care, prin măsurile luate sau prin lipsa acestora, au determinat producerea prejudiciului.

Controlul modului de exercitare de către organele fiscale a atribuțiilor legale în domeniul contenciosului administrativ și fiscal

Prezentare

Agencia Națională de Administrare Fiscală (ANAF) este organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice.

ANAF își exercită atribuțiile în domeniul contenciosului administrativ și fiscal prin:

- *Direcția Generală Juridică (DGJ);*
- *Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (DGSC).*

Constatări

În legătură cu activitatea Direcției Generale Juridice (DGJ) s-au constatat mai multe deficiențe, care determină comunicarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești definitive, precum și punerea în executare a titlurilor executorii, dintre care enumerăm:

- lipsa procedurilor/instrucțiunilor interne privind activitatea desfășurată la nivelul Direcției Generale Juridice, în condițiile în care procedurile existente au fost anulate în anul 2016, nefiind aprobate altele noi;
- lipsa unui sistem informatic, a unei baze de date și/sau programe informatice, care să cuprindă informațiile relevante rezultate din activitatea juridică desfășurată la nivelul întregului aparat al ANAF (atât central, cât și din teritoriu). Programul informatic SIDOC nu permite generarea unor rapoarte/situații cu privire la litigiile aflate în instrumentarea consilierilor juridici din cadrul Direcției Generale Juridice, nu cuprinde informații cu privire la termenele de judecată, în sensul că nu este menționat fiecare termen acordat într-o anumită cauză, în programul informatic fiind înregistrate doar citațiile comunicate de către instanțele de judecată. În aceste condiții nu se poate realiza un control intern eficient cu privire la exercitarea în termen a apărărilor, a căilor ordinare și extraordinare de atac în dosarele aflate pe rolul instanțelor;

- comunicarea cu întârziere către structurile din cadrul ANAF a hotărârilor judecătorești definitive, în vederea punerii acestora în aplicare. În unele cazuri, hotărârile judecătorești definitive au fost comunicate cu întârziere către structurile din cadrul ANAF responsabile cu valorificarea deciziilor judecătorești, având drept consecință depășirea termenului de 30 de zile în care se poate executa o hotărâre pronunțată în materia contenciosului administrativ, prevăzut de art. 24 din *Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ*, cu modificările și completările ulterioare;
- înregistrarea unor întârzieri semnificative în întocmirea documentației de plată și a dosarului de instrumentare în vederea punerii în executare a titlurilor executorii, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în sarcina ANAF.
În legătură cu activitatea Direcției Generale de Soluționare a Contestațiilor (DGSC) au fost constatate mai multe deficiențe în procesul de soluționare a contestațiilor, dintre care enumerăm:
- nerespectarea, în cazul majorității contestațiilor primite pentru soluționare, a termenului legal de 45 de zile (prevăzut de *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, la art. 276) pentru soluționarea contestațiilor. Mai mult, în cazul unor contestații nu s-a asigurat soluționarea acestora nici măcar în termenul de șase luni de la data depunerii contestației, fapt care a condus la trecerea direct la faza judecătorească (de către instanța de contencios administrativ, la cererea contribuabilului), fără a mai fi parcursă această primă etapă (administrativă) pentru care DGSC are atribuții legale;
- necesitatea actualizării și completării procedurii de emitere a deciziilor de soluționare a contestațiilor de către DGSC, având în vedere că aceasta nu mai fost revizuită/completată din anul 2011, timp în care s-au înregistrat numeroase modificări legislative.

Recomandări

Referitor la activitatea Direcției Generale Juridice:

- ☞ implementarea Standardului 9 – *Proceduri* din Codul controlului intern aprobat prin *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, care cuprinde standardele de management/control intern la entitățile publice pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, în sensul elaborării și aprobării cu celeritate a procedurilor operaționale;
- ☞ implementarea unei aplicații informatice pentru gestionarea dosarelor de instanță, care să cuprindă toate informațiile rezultate din activitatea juridică desfășurată la nivelul întregului aparat al ANAF (atât central, cât și din teritoriu);
- ☞ elaborarea unei proceduri operaționale privind punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive, care să descrie într-o manieră detaliată circuitul, termenele, obligațiile și responsabilitățile persoanelor implicate;
- ☞ luarea măsurilor legale prin care să asigure inițierea procedurilor de plată a sumelor ce fac obiectul hotărârilor judecătorești definitive, pentru evitarea situației în care ANAF ar putea fi obligată la plata unor sume suplimentare (taxele de timbru necesare declanșării executării silite, onorariul executorului judecătoresc, onorariul avocatului în faza de executare silită, alte cheltuieli prevăzute de lege ori necesare desfășurării executării silite).

Referitor la activitatea Direcției Generale de Soluționare a Contestațiilor:

- ☞ efectuarea unor analize interne, iar, în funcție de concluziile acestor analize, dispunerea de măsuri legale prin care să asigure:
  - urmărirea și monitorizarea de către ANAF, prin direcțiile de specialitate, a modului în care sunt duse la îndeplinire Deciziile de soluționare a contestației cu soluție de desființare și refacerea acțiunilor de control, pentru toate situațiile de refacere a controalelor;
  - punerea în aplicare a soluțiilor de desființare din deciziile de soluționare în termenul prevăzut de lege;
  - valorificarea analizelor efectuate privind cauzele care conduc la soluții de admitere/desființare de acte administrativ-fiscale, în vederea îmbunătățirii calității actelor administrativ-fiscale emise, raportat și la faptul că unul dintre indicatorii de performanță specifici activității de soluționare a contestațiilor, respectiv „*Pondere sumelor pentru care organele de soluționare a contestațiilor au pronunțat soluții de admitere și/sau desființare în totalul sumelor soluționate pe fond*”, vizează în special activitatea de inspecție fiscală/administrativ-fiscală;
  - identificarea tuturor cauzelor ce determină nerespectarea termenului prevăzut de lege pentru soluționarea contestațiilor.
- ☞ revizuirea Procedurii de emitere a deciziilor de soluționare a contestațiilor în sensul:
  - actualizării procedurii și utilizării instrumentului „*Fișa rezultatelor analizei dosarului contestației*”, ca element sintetizator eficient în activitatea de soluționare a contestațiilor;
  - transmiterii deciziilor de admitere/desființare către toate activitățile interesate (inclusiv către cele de monitorizare a aducerii la îndeplinire a acestor decizii).

Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de inspecție economico-financiară desfășurată de Ministerul Finanțelor Publice și de structurile subordonate

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – DIRECȚIA GENERALĂ DE INSPECȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ (DGIEF)

Prezentare

Inspecția economico-financiară este organizată și funcționează la nivel de direcție generală în subordinea ministrului finanțelor publice.

Potrivit *OUG nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare la operatorii economici*, organele de inspecție economico-financiară au ca principale atribuții verificarea:

- a) operațiunilor efectuate de operatorii economici în scopul creșterii veniturilor, reducerii cheltuielilor și diminuării arieratelor, în fundamentarea și execuția bugetului de venituri și cheltuieli;
- b) exactității și realității înregistrărilor în evidențele financiar-contabile prevăzute de lege și de actele de constituire a operatorilor economici;
- c) respectării indicatorilor economico-financiar aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli de către operatorii economici, precum și a modului de raportare a acestora;
- d) realității informațiilor cuprinse atât în documentația aferentă fundamentării sumelor acordate de la Bugetul general consolidat pentru susținerea anumitor activități, cât și în documentele justificative prevăzute de lege pentru acordarea acestora;
- e) modului de organizare și exercitare a controlului intern și controlului financiar preventiv;
- f) modului în care operatorii economici, beneficiari ai finanțărilor rambursabile garantate de stat sau sub-împrumutate, constituie și asigură sursele de rambursare și de plată a dobânzilor, comisioanelor și/sau a celorlalte costuri aferente finanțărilor rambursabile respective;
- g) modului de utilizare a fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

Constatări

În etapa de programare a activității DGIEF pentru anul 2018 nu au fost asigurate condițiile pentru eficiența activității acestei structuri, deoarece în Programul de activitate pe anul 2018 au fost cuprinse, în principal, entități (instituții publice) care nu prezintă un grad de risc ridicat și nu au fost cuprinse cu precădere entități din categoria operatorilor economici, așa cum impuneau prevederile art. 4 alin. (3) din *OMFP nr. 447/2015 privind modelul, conținutul și condițiile de aprobare a programelor de activitate pentru aparatul de inspecție economico-financiară*.

Concret, în Programul de activitate pe anul 2018 au fost cuprinse, în principal, entități fără grad ridicat de risc precum: muzee, biblioteci, Cercul Militar Național, Arhivele Naționale, Centrul de Cultură „Palatele Brâncovenesti de la Porțile Bucureștiului” etc. Procedând astfel, obiectivele privind creșterea responsabilității operatorilor economici în exercitarea activității economico-financiare și întărirea disciplinei bugetare și economico-financiare la operatorii economici nu au fost îndeplinite.

Cauza principală o constituie faptul că în procesul de elaborare a programelor de activitate anual, trimestrial și lunar pentru anul 2018 nu au fost avute în vedere criteriile precum situația economico-financiară (inclusiv, dar nelimitându-se la pierderi, arierate, creanțe) sau facilități acordate (inclusiv, dar nelimitându-se la subvenții/transferuri, credite interne și externe cu garanția statului) și perioada de la precedenta verificare de aceeași natură și cu aceleași obiective și până la împlinirea termenului de prescripție.

De asemenea, nu au fost utilizate situații/documente pentru realizarea de analize de risc în vederea selectării entităților pentru a fi incluse în programele proprii de activitate, fiind prezentate Curții de Conturi doar *Lista întreprinderilor publice (Î.P.) monitorizate la nivelul Ministerului Finanțelor Publice conform OMFP nr. 2873/2016 privind reglementarea procedurii de raportare a unor indicatori economico-financiar de către operatorii economici cu capital/patrimoniu integral ori majoritar deținut direct sau indirect de autoritățile publice centrale ori locale și OMFP nr.1952/2018 pentru reglementarea procedurii de monitorizare a implementării prevederilor OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice* – în care sunt enumerate diferitele astfel de entități, dar care nu oferă informații privind perioada de la precedenta verificare de aceeași natură și cu aceleași obiective.

Nu a fost realizată la un nivel corespunzător corelarea programului de activitate al DGIEF cu cel al Curții de Conturi a României, în condițiile în care printre etapele prevăzute în *OMFP nr. 447/2015 privind modelul, conținutul și condițiile de aprobare a programelor de activitate pentru aparatul de inspecție economico-financiară*, se regăsește și cea referitoare la transmiterea proiectului de program până la data de 20 noiembrie inclusiv, Curții

de Conturi a României în vederea corelării cu programul de activitate al acesteia, conform prevederilor art. 6 alin. (1) din Normele metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, aprobate prin *HG nr. 101/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare*.

În cadrul acestui calendar aferent acțiunilor din anul 2018, DGIEF a transmis Curții de Conturi proiectul programului său de activitate, iar Curtea de Conturi a răspuns indicând operatorii economici/instituțiile publice ce se regăseau și în programul de activitate al Curții de Conturi aprobat pe anul 2018. În condițiile acestei corespondențe, programul de activitate pe anul 2018 al DGIEF s-a definitivat prin menținerea a 40 de entități pe care le avea prevăzute și Curtea de Conturi în programul său de activitate. Procedându-se în acest mod, prin cuprinderea unor entități publice concomitent în programele anuale de control ale celor două instituții de control nu sunt asigurate condițiile pentru utilizarea eficientă, economică și eficientă a resurselor materiale și umane ale statului.

Nu au fost realizate (declanșate și/sau finalizate) o mare parte dintre acțiunile de inspecție economico-financiară/inspecție asumate prin programul anual de activitate al DGIEF, astfel că din cele 71 de acțiuni de inspecție economico-financiară/inspecție asumate prin Programul de activitate a fi realizate în anul 2018 au fost inițiate și finalizate doar 29 de acțiuni, din care șapte acțiuni la operatori economici și 22 la instituții publice.

În aceste condiții se constată și faptul că s-a acordat prioritate în declanșarea de acțiuni de inspecție în baza prevederilor art. 22 alin.(1)-(3) din *OG nr. 119/1999* la instituțiile publice, în detrimentul celor de inspecție economico-financiară la operatorii economici.

Atât în anul 2018, cât și în anii precedenți, la nivelul DGIEF s-a înregistrat ca practică frecventă de lucru suspendarea repetată a mai multor acțiuni de inspecție economico-financiară la operatorii economici. Astfel, au fost constatate mai multe cazuri în care acțiuni de inspecție economico-financiară la operatorii economici au fost suspendate în mod repetat, în urma aprobării de către directorul general al direcției generale de Inspecție Economico-Financiară, fără a mai fi reluate după încetarea condițiilor care au generat suspendarea inițiată. Pentru exemplificare menționăm câteva dintre entitățile care se aflau în această situație:

- *Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” (RA-APPS)* – inspecția economico-financiară începută în data de 6.06.2016 a fost suspendată începând cu data de 12.08.2016, pentru efectuarea unor controale încrucișate la entități private (în principal servicii de pază) pe baza unor informații clasificate primite la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, deși DGIEF nu a făcut nicio solicitare pentru a se efectua aceste controale încrucișate. Inspecția a mai fost suspendată ulterior, astfel încât la data misiunii de audit inspecția economico-financiară la Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” era tot suspendată;
- *Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA* – inspecția economico-financiară începută în data de 2.08.2017 a fost suspendată începând cu data de 31.10.2017, pentru efectuarea unor controale necesare finalizării acțiunii de inspecție economico-financiară. Ulterior, actele de control încheiate de direcțiile generale regionale a finanțelor publice au fost centralizate și valorificate de Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili, care, conform *OPANAF nr. 3675/22.12.2016*, administrează Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA, împreună cu subunitățile teritoriale ale acesteia. În condițiile în care acțiunea de inspecție economico-financiară a fost inițiată de DGIEF, apoi a fost suspendată, Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili nu putea centraliza și valorifica actele de control încheiate de direcțiile generale regionale a finanțelor publice;
- *Societatea Comercială pentru Servicii de Telecomunicații Tehnologie Informației Teletrans SA* – inspecția economico-financiară începută în data de 29.05.2015 a fost suspendată de cinci ori în perioada 20.07.2015 și până la data misiunii de audit, ultimele două suspendări fiind la solicitarea operatorului economic;
- *Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” SA* – inspecția economico-financiară începută în data de 18.09.2017 a fost suspendată începând cu data de 29.11.2017, pentru finalizarea altei acțiuni de inspecție economico-financiară al cărei termen de soluționare se suprapune cu perioada de desfășurare a acțiunii de inspecție. Începând cu data de 17.07.2018, inspecția economico-financiară a fost din nou suspendată pentru efectuarea unor controale încrucișate de către organele de inspecție fiscală din cadrul Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili și Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București;
- *Societatea Națională de Radiocomunicații SA București, Sucursala Direcția Radiocomunicații București* – inspecția economico-financiară începută în data de 23.04.2018 a fost suspendată, începând cu data de 13.06.2018 și până la data de 15.09.2018, la solicitarea operatorului economic;

- *Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor CONVERSMIN SA* – inspecția economico-financiară începută la data de 15.04.2014 a fost suspendată pentru efectuarea unor controale necesare finalizării acțiunii de inspecție economico-financiară, începând cu data de 6.06.2014, și nu a fost reluată nici în anul 2019.

În plus, DGIEF a realizat în mod deficitar coordonarea metodologică a serviciilor de inspecție economico-financiară din cadrul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Ploiești și Timișoara, în cazul inspecțiilor economico-financiare realizate de acestea la sucursalele Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA, Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători SA” și Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA. Această coordonare metodologică deficitară și suspendările repetate, cauzate inclusiv de modificarea componenței echipei de inspecție de la nivelul Direcției Generale de Inspecție Economico-Financiară, au cauzat nevalorificarea rezultatelor acestor inspecții efectuate la nivel teritorial și au condus la nefinalizarea până în trimestrul I al anului 2019 a inspecțiilor economico-financiare începute încă din anul 2016 de către DGIEF la cei patru operatori economici. La nivelul Direcției Generale de Inspecție Economico-Financiară se află în curs de desfășurare inspecția economico-financiară la Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA, în timp ce la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA și Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători SA” inspecțiile economico-financiare sunt suspendate din anul 2016.

Totodată, nu s-a procedat într-un mod unitar la aplicarea sancțiunilor în conformitate cu prevederile OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și actualizările ulterioare, astfel că la nivelul DGIEF pentru fapte cu aceeași încadrare juridică sau similare au fost stabilite și aplicate de către echipele de control contravenții (amendă/avertisment) diferite. În acest sens, în cazurile în care sancțiunea contravențională a fost înlocuită cu avertisment, în actele de control încheiate nu au fost descrise împrejurările și motivele din care să reiasă gradul de gravitate a faptei, așa cum prevede art. 16 din OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Recomandări

- ☞ cuprinderea, în proiectul programului anual de activitate, în principal a entităților cu grad ridicat de risc și a celor pentru care există riscul de împlinire a termenului de prescripție; întocmirea unei situații privind toate entitățile aflate în aria de competență a activității de inspecție economico-financiară, situație care să fie folosită pentru analiza de risc în vederea selectării entităților pentru a fi incluse în programele proprii de activitate;
- ☞ corelarea efectivă a Programului de activitate al DGIEF pentru anul 2020, dar și pentru anii următori, cu cel al Curții de Conturi a României, astfel încât în situația în care operatorul economic/instituția publică a mai fost supus/supusă unei verificări de către Curtea de Conturi să fie evitată reverificarea obiectivelor avute în vedere de instituția supremă de audit;
- ☞ încetarea stării de suspendare prelungită a inspecțiilor economico-financiare, reluarea și finalizarea acestora;
- ☞ DGIEF va efectua demersurile necesare, prin care să revină la solicitările către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București/celelalte structuri competente din cadrul ANAF în vederea primirii rezultatelor controalelor încrucișate de la celelalte trei societăți comerciale;
- ☞ coordonarea metodologică a serviciilor de inspecție economico-financiară din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice și asigurarea valorificării rezultatelor acțiunilor de inspecție economico-financiară realizate de aceste structuri la sucursalele și subunitățile teritoriale ale agenților economici;
- ☞ analiza asupra cazurilor în care pentru fapte similare, cu aceeași încadrare juridică, au fost aplicate în mod diferit sancțiunile prevăzute de lege, în scopul implementării unei maniere unitare de aplicare a acestora de către echipele de control din cadrul DGIEF.

Verificarea încheierii și administrării contractelor

COMPANIA NAȚIONALĂ „AEROPORTURI BUCUREȘTI” SA

Prezentare

Compania Națională „Aeroporturi București” SA (CNAB) a fost înființată în temeiul HG nr. 1208/2009 privind înființarea Companiei Naționale „Aeroporturi București” - SA prin fuziunea Companiei Naționale „Aeroportul Internațional Henri Coandă” - București - SA cu Societatea Națională „Aeroportul Internațional București Băneasa - Aurel Vlaicu” - SA. CNAB este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni cu capital majoritar de stat, aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor, care se organizează și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, conform legilor în vigoare și statutului prevăzut în anexa la HG nr. 1208/2009.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate care a vizat perioada 2016-2018, Curtea de Conturi a constatat faptul că modul de administrare a patrimoniului din domeniul public și privat al statului de către entitatea verificată nu a fost, în totalitate, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și nu au fost respectate, în toate cazurile, principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității.

Constatări

Din verificarea documentelor prezentate de entitatea auditată privind situația imobilizărilor corporale la data de 31.12.2017, Curtea de Conturi a constatat menținerea nejustificată în categoria mijloacelor fixe a unor bunuri cu valoare de intrare înregistrată în evidențele contabile sub limita stabilită prin normele legale, în valoare de 4.727 mii lei, și care, după amortizarea completă, nu au fost trecute în categoria bunurilor de natura obiectelor de inventar.

Din verificarea modului de realizare a programului de investiții pentru perioada verificată, Curtea de Conturi a constatat un grad redus de execuție a cheltuielilor de investiții, nerespectându-se astfel prevederile legale privind buna gestiune financiară/eficiența și eficacitatea fondurilor alocate prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat. Din analiza listelor de inventariere privind investițiile în curs s-a constatat că acestea au fost inventariate fără respectarea, în totalitate, a prevederilor legale în vigoare, respectiv fără precizarea stadiilor de execuție, a valorii de inventar și a termenelor de realizare.

CNAB a realizat asocieri cu persoane juridice în condiții neeconomicoase pentru Companie, astfel că, din verificarea situației privind rezultatele asocierii pe ultimii cinci ani rezultă faptul că asocierea a înregistrat pierdere. Astfel, pentru suprafața ocupată de investiția realizată de către o societate, venitul încasat a fost de aproximativ 6,4 ori mai mic decât venitul potențial care ar fi putut fi încasat prin închiriere, la tariful minim aprobat de Consiliul de Administrație.

CNAB nu a respectat condițiile prevăzute de lege pentru aplicarea procedurii de negociere fără invitație prealabilă la o procedură concurențială de ofertare. Aplicarea procedurii nu a fost determinată de evenimente imprevizibile, ci s-a datorat inacțiunii entității contractante, care nu a întreprins demersurile și nu a luat măsurile necesare pentru respectarea perioadelor de planificare, organizare și atribuire a contractelor de achiziție sectoriale prin procedura de licitație deschisă.

Din verificarea prin sondaj a cheltuielilor cu serviciile angajate și plătite de către CNAB SA în perioada 2017-2018, Curtea de Conturi a constatat efectuarea de cheltuieli neeconomicoase cu consultanța și asistența juridică, în contextul în care entitatea controlată dispunea de personal de specialitate angajat, care avea ca atribuții realizarea acestor activități.

Din verificarea prin sondaj a documentelor prezentate de entitatea verificată, Curtea de Conturi a constatat aprobarea unor proiecte de operațiuni de către conducătorul Companiei fără viza de CFPP, printre care un contract de asistență juridică, Strategia de contractare pentru procedura de licitație deschisă pentru servicii de întreținere și reparații sisteme, precum și Modelul de contract de prestări servicii, parte componentă a documentației de atribuire a contractului de achiziție publică.

Din verificarea situației personalului angajat în perioada 2017-2018 și a statelor de funcții, Curtea de Conturi a constatat:

- lipsa de transparență în procesul de recrutare a personalului, prin nestabilirea unui timp rezonabil între data încărcării pe site-ul Companiei a anunțurilor externe privind angajările de personal și data stabilită pentru susținerea concursurilor;
- redistribuirea posturilor vacante în cadrul organigramei fără o fundamentare reală;
- niveluri de salarizare diferențiate pentru aceeași funcție în cadrul structurii organizatorice, în grilele de salarii fiind prevăzute limite minime și maxime pentru fiecare funcție, fără să fie prevăzute criteriile de delimitare în cadrul acestora.

Din verificarea situației persoanelor promovate în perioada 2017-2018 s-au constatat următoarele:

- ocuparea posturilor vacante de șef de serviciu și șef de birou, a fost asimilată cu promovarea și s-a realizat prin numire temporară sau definitivă de către directorul general, nefiind stabilite cerințe și criteriile de îndeplinit pentru numirea definitivă. Această abordare a generat situații de discriminare și lipsă de transparență;
- la nivelul entității nu au fost definite funcțiile de conducere. În cadrul personalului de conducere se încadrează, conform ROF, doar persoanele cu funcția de director la structurile de specialitate din organigramă, care au prevăzute atribuții de conducere, conducătorii serviciilor și birourilor având atribuții de execuție.

Recomandări

- ☞ analiza situației privind imobilizările corporale care nu au îndeplinit condițiile legale pentru a fi încadrate în categoria mijloacelor fixe la data de 31.12.2017 și evidențierea acestora în conformitate cu cadrul legal de raportare aplicabil în România;
- ☞ analiza formalizată, efectuată de conducerea CNAB asupra cauzelor care au dus la nerealizarea programelor de investiții aprobate pentru perioada 2017-2018 și dispunerea măsurilor necesare pentru creșterea gradului de execuție a cheltuielilor de investiții planificate prin bugetul de venituri și cheltuieli, în scopul dezvoltării infrastructurii aeroportuare;
- ☞ efectuarea inventarierii patrimoniului CNAB în anul 2019, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate;
- ☞ verificarea documentelor justificative care au stat la baza înregistrării veniturilor și cheltuielilor înscrise în deconturile aferente contractului de asociere în participațiune încheiat cu o firmă în cadrul termenului legal de prescripție, stabilirea eventualelor diferențe de încasat și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ☞ extinderea verificărilor asupra evidențelor contabile la toate contractele de asociere în participațiune, în cadrul termenului legal de prescripție, stabilirea eventualelor diferențe de încasat și recuperarea acestora în condițiile legii. Analizarea rezultatelor obținute din derularea unui contract de asociere în participațiune încheiat de CNAB cu o firmă, analiza oportunității menținerii acestuia și luarea măsurilor pentru eficientizarea utilizării terenului adus în asociere;
- ☞ completarea normelor interne privind realizarea achizițiilor publice cu prevederi referitoare la respectarea perioadelor de planificare și organizare a procedurilor de achiziție publică și la elaborarea strategiei de contractare pentru fiecare procedură de achiziție publică desfășurată de entitatea contractantă, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ justificarea menținerii contractelor de consultanță și asistență juridică derulate cu terții, având ca obiect activități pentru care entitatea dispune de personal specializat și luarea măsurilor legale în consecință;
- ☞ analizarea structurii organizatorice din punct de vedere al concordanței cu scopul și misiunea entității, al realizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite la nivelul CNAB în scopul evitării modificărilor dese ale acesteia și litigiilor apărute în legătură cu personalul;
- ☞ analizarea grilei de salarizare stabilite prin Contractul colectiv de muncă aplicabil, a funcțiilor și indemnizațiilor de conducere și dispunerea măsurilor pentru eliminarea discriminărilor și aplicarea unui tratament egal tuturor salariaților, conform prevederilor legale;
- ☞ definirea în cadrul reglementărilor interne a funcțiilor de conducere din cadrul CNAB, în concordanță cu atribuțiile din fișele de post și ROF.

Controlul activității financiare și al administrării patrimoniului

COMPANIA NAȚIONALĂ DE CĂI FERATE „CFR” SA

Prezentare

Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA, denumită în continuare CNCF „CFR” SA, a fost înființată prin HG nr. 581/1998 privind înființarea Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA prin reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, ca societate comercială pe acțiuni, cu capital integral al statului român.

Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA este persoană juridică română cu capital social integral de stat, cu statut de societate pe acțiuni, organizată să funcționeze sub autoritatea Ministerului Transporturilor, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, în conformitate cu legislația în vigoare și cu statutul societății. CNCF „CFR” SA este administratorul infrastructurii feroviare, proprietate publică sau proprietate privată a statului român, în baza contractului de concesiune încheiat în numele statului cu Ministerul Transporturilor pentru o perioadă de 49 de ani, fără plata redevenței.

La data de 31 decembrie 2018, potrivit structurii organizatorice aprobate prin Hotărârea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor nr. 13/26.03.2018, Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA a avut în subordine:

- ✓ opt subunități, fără personalitate juridică, denumite Sucursalele Regionale CF (SRCF), situate în: București, Craiova, Timișoara, Cluj, Brașov, Iași, Constanța și Galați. Potrivit datelor raportate în situațiile financiare anuale la data de 31.12.2017, Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA a avut sub autoritate următoarele filiale:

- ✓ SC Informatica Feroviară SA;
- ✓ SC Electrificare Feroviară SA;
- ✓ SC Tipografică „Filaret” SA și
- ✓ SC de Confecții pentru Calea Ferată „Uniforma CF București” SA, societate aflată în lichidare judiciară la data auditului de conformitate.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate, Curtea de Conturi a constatat, atât pentru entitatea auditată, cât și pentru entitățile din structura organizatorică de la nivel teritorial și verificate ca urmare a includerii acestora în programul anual de activitate, faptul că modul de administrare a patrimoniului public al statului și privat al societății nu a fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și nu au fost respectate, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și economicității în desfășurarea activității entității.

Constatări

Curtea de Conturi a constatat menținerea nejustificată în conturile de creanțe a unor sume în valoare totală de 27.021 mii lei, reprezentând facturi scadente în perioada 2009-2011 ale Serv Trans Invest SA, reorganizată ca GP Rail Cargo, acest fapt având drept consecință majorarea nejustificată a soldului contului „*Clienți incerti sau în litigiu*” din evidențele contabile ale societății și a valorii creanțelor comerciale prezentate în formularul „*Date informative*” din situațiile financiare încheiate în perioada 2017-2018. Cauzele abaterii au fost neurmărirea și neverificarea corespunzătoare a realității soldului clientului debitor cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului entității în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale.

CNCF „CFR” SA nu a condus evidența contabilă conform principiilor contabilității pe bază de angajamente, din verificarea modului de înregistrare în contabilitate a facturilor primite de la furnizorii de bunuri și servicii, Curtea de Conturi constatând denaturarea cheltuielilor cu bunuri și servicii și a datoriilor comerciale prezentate în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2017, cu suma de 108 mii lei, ca urmare a neînregistrării unei facturi emise de furnizor pentru serviciile prestate în anul 2017. Astfel, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a CNCF „CFR” SA, în contul „*Furnizori - facturi nesosite*”, cheltuielile cu serviciile prestate de Autoritatea Feroviară Română - AFER în decembrie 2017 și facturate în luna februarie 2018, în valoare totală de 108 mii lei, pentru efectuarea activităților de control, inspecție de stat și audit de siguranță feroviară.

În urma verificării documentelor prezentate de CNCF „CFR” SA, Curtea de Conturi a constatat nerespectarea legislației referitoare la evaluarea persoanelor care au exercitat controlul financiar preventiv propriu la nivelul Centralului CNCF „CFR” SA, prin neefectuarea demersurilor necesare pentru obținerea avizului entității publice care a emis acordul de numire, neasigurându-se evaluarea persoanelor care acordă CFPP în conformitate cu legislația în vigoare pentru anul 2017.

CNCF „CFR” SA nu a reflectat în mod corespunzător în evidența contabilă unele terenuri care, potrivit legii, fac parte din domeniul public al statului și privat al entității auditate, din verificările realizate rezultând faptul că:

- nu au fost intabulați 82.770.314,88 mp, respectiv 25,30% din terenuri;
- nu au fost înscrși în cartea funciară 78.896.300,06 mp, respectiv un procent de 24,11%;
- nu au fost evaluați 327.108.349,65 mp din terenurile din domeniul public al statului, respectiv 100%;
- nu au fost evaluați, intabulați și înregistrați în evidențele contabile ale entității 33.498.424,93 mp de teren feroviar privat, respectiv 81,60% din total.

Acest fapt a avut drept consecințe, pe de o parte, denaturarea capitalului social al entității verificate și a terenurilor raportate în situațiile financiare anuale din perioada 2017-2018 prin diminuarea nejustificată a valorii acestora din cauza neevaluării și neînregistrării în evidențele contabile a 81,60 % din terenurile aparținând domeniului feroviar privat al CNCF „CFR” SA și, pe de altă parte, neprezentarea valorii juste a patrimoniului public al statului în soldurile terenurilor din domeniul public al statului, prezentate în evidențele extracontabile ale CNCF „CFR” SA și evidențele contabile ale Ministerului Transporturilor din anii 2017 și 2018.

Totodată, Curtea de Conturi a constatat că, la data de 31.12.2018, nu s-a finalizat procesul de casare al mijloacelor fixe care alcătuiesc domeniul privat al statului aprobate pentru casare potrivit HG nr. 632/2011 pentru aprobarea închiderii unor părți din infrastructura feroviară proprietate publică a statului, aflată în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și în concesiunea Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” - SA, potrivit HG nr. 507/2015 privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a unor mijloace fixe aflate în administrarea Ministerului Transporturilor și în concesiunea Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” - SA - sucursalele regionale CF București, Craiova, Timișoara, Cluj și Iași, în vederea scoaterii din funcțiune, casării și valorificării, după caz și potrivit HG nr. 115/2018 privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a unor mijloace fixe aflate în administrarea Ministerului Transporturilor și în concesiunea Companiei Naționale

de Căi Ferate „CFR” - SA - sucursalele regionale CF 1-8, în vederea scoaterii din funcțiune, casării și valorificării, după caz, precum și a celor care fac parte din domeniul privat al Companiei, procesul de valorificare vizând o mică parte a deșeurilor feroase. Astfel, din verificările efectuate la Centralul societății și la sucursalele regionale Craiova, Brașov, Timișoara, Iași au rezultat următoarele aspecte pentru data de 31.12.2018:

- valoarea mijloacelor fixe care alcătuiesc domeniul privat al statului aprobate, pentru casare potrivit celor trei hotărâri de guvern, dar pentru care nu s-a finalizat casarea, este de 71.150 mii lei;
- valoarea furturilor la mijloacele fixe care alcătuiesc domeniul privat al statului aprobate pentru casare este de 43 mii lei, din care valoarea dosarelor cu autori cunoscuți – 8 mii lei, iar valoarea dosarelor cu autori necunoscuți – 35 mii lei;
- valoarea mijloacelor fixe care fac parte din domeniul privat al Companiei și pentru care nu s-a finalizat casarea este de 1.286 mii lei;
- cantitatea de deșeuri feroase este de 30.587,10 tone, valoarea acestora fiind de 13.231 mii lei.

În consecință, nedezmembrarea mijloacele fixe aprobate la casare creează premisele unor furturi, sustrageri și distrugerii de componente ale acestora, iar valorificarea la intervale de timp relativ mari a deșeurilor feroase conduce atât la acumularea unor stocuri mari de deșeuri, cât și la imobilizarea îndelungată a unor fonduri necesare pentru activitatea de întreținere și reparații a infrastructurii feroviare publice.

Recomandări

- ☞ analiza și clarificarea sumelor aflate în afara termenului legal de prescripție, înregistrate în conturile de creanțe, și luarea măsurilor legale pentru reflectarea reală a acestora în situațiile financiare anuale;
- ☞ înregistrarea în evidența contabilă a entității, în anul 2019, a tuturor cheltuielilor cu bunuri și servicii, conform principiului contabilității de angajamente;
- ☞ evaluarea anuală a activității tuturor persoanelor care exercită CFPP, cu avizul entității publice superioare, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ finalizarea documentațiilor cadastrale, respectiv a formelor legale de intabulare și înscriere în Cartea funciară pentru toate terenurile din domeniul public al statului și domeniul privat al societății;
- ☞ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și a contractului de concesiune cu valoarea terenurilor evaluate la valoarea justă, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ evaluarea, înregistrarea și cuprinderea în capitalul social al entității a valorii tuturor terenurilor aflate în proprietatea privată a CNCF „CFR” SA, în conformitate cu prevederile legale;
- ☞ extinderea analizei privind realizarea procedurii de casare a mijloacelor fixe din patrimoniul privat al statului și al Companiei la nivelul tuturor sucursalelor regionale, determinarea cauzelor care au condus la nefinalizarea procedurii de casare a mijloacelor fixe din patrimoniul privat al statului și al Companiei și luarea măsurilor pentru dezmembrarea și valorificarea mijloacelor fixe, potrivit prevederilor legale.

Controlul modului în care UCAAPI și-a respectat atribuțiile și a realizat obiectivele stabilite de lege

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL INTERN (UCAAPI)

Prezentare

La nivel național, coordonarea și armonizarea sistemelor de audit public intern este asigurată de **Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI)**, organizată la nivel de direcție în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, iar conducătorul structurii este numit/destituit de către ministrul finanțelor publice, cu avizul Comitetului pentru Audit Public Intern.

UCAAPI realizează funcția de reglementare și coordonare unitară a auditului public intern la nivel național, asigurând cadrul necesar dezvoltării activității de audit intern în sectorul public din România, informând periodic conducerea ministerului, Guvernul și Comisia Europeană asupra progreselor înregistrate. UCAAPI are atribuții de coordonare, evaluare și sinteză în domeniul activității de audit public intern la nivel național și efectuează misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale și misiuni de audit public intern la entitățile publice centrale care derulează anual bugete mai mici de cinci milioane lei și nu au organizat compartiment de audit public intern.

Concluzia generală

În condițiile în care *Legea auditului public intern* a obligat, încă din anul 2002, la organizarea și funcționarea compartimentelor de audit public intern la nivelul entităților publice din administrația publică centrală și locală, măsurile luate de către UCAAPI/structurile de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite nu au condus la o conformare cvasigenerală în ceea ce privește înființarea și funcționarea auditului public intern, astfel încât gradul de înființare a auditului public intern la nivel național este de numai 78%, dar funcțional doar de 62%.

Constatări

Deși organizarea sub formă de compartiment a reprezentat aproximativ 90% din totalul structurilor înființate care au optat pentru acest tip de structură, la peste jumătate dintre acestea dimensionarea s-a făcut la un singur post, aspect care este în neconcordanță cu reglementările legale în vigoare. Gradul de funcționare a auditului public intern a fost de numai 62%, determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională. Un aspect negativ constatat a fost și faptul că la un număr de șapte ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, auditul public intern nu a funcționat în anul 2017, în condițiile în care la trei dintre aceștia nu a fost înființat, iar în cazul a patru ordonatori principali nu a funcționat, chiar dacă a fost organizat, formalizat, prin structură proprie. UCAAPI nu a aplicat sancțiuni contravenționale celor care nu au respectat prevederile legale privind organizarea și funcționarea auditului intern.

Nivelul general de dimensionare a structurilor de audit intern din cadrul entităților publice nu s-a realizat la un nivel optim pentru a asigura îndeplinirea integrală a obiectivelor stabilite prin reglementările legale aplicabile, care să corespundă volumului de activitate și mărimii riscurilor asociate, prin proiectarea adecvată a numărului de posturi de auditori publici interni și ocuparea efectivă a acestor posturi. În anul 2017, gradul de ocupare a posturilor la nivel național a fost de 77%, neacoperind astfel sfera auditabilă a activităților, cel puțin o dată la trei ani, prin faptul că structurile de audit public intern nu au fost asigurate cu numărul corespunzător de auditori, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât auditarea activităților să se realizeze cel puțin o dată la trei ani.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a continuat practica asigurării activității de audit intern pe baza contractelor de prestări servicii. Prin urmare, au fost identificate entități la care activitatea de audit public intern s-a realizat prin contracte de prestări servicii, cu toate că acest mod nu a mai avut bază legală încă din anul 2012, conducând astfel la efectuarea unor cheltuieli și plăți nelegale. Răspunderea pentru efectuarea plăților nelegale revine în totalitate conducătorului instituției, care are calitatea de ordonator principal de credite, iar UCAAPI nu dispune de pârghii pentru a proceda la sistarea acestor contracte, chiar dacă are atribuții de coordonare, evaluare și sinteză în domeniul activității de audit public intern la nivel național. La nivelul MFP/UCAAPI, rapoartele de audit întocmite prin contracte de prestări servicii nu sunt centralizate, întrucât nu au bază legală. Totuși, UCAAPI a efectuat o serie de demersuri către organismul profesional, respectiv Camera Auditorilor Financiarî din România, pentru înștiințarea membrilor, către Curtea de Conturi și către unitățile administrativ-teritoriale în cauză, în vederea sistării acestei practici și informării asupra faptului că furnizarea funcției de audit public intern sub formă de contracte de prestări servicii nu este conformă cu cadrul legal.

Șapte instituții publice centrale (*Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, Ministerul Justiției, Ministerul Mediului, Ministerul Apelor și Pădurilor, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerul Sănătății*) nu au constituit comitetele de audit deși aveau această obligație prin lege, dată de faptul că derulează în cursul unui exercițiu bugetar un buget mai mare de două miliarde de lei, însă cadrul legislativ nu a prevăzut măsuri de sancționare pentru neînființare.

UCAAPI nu a propus, fundamentat și inițiat, din proprie inițiativă, pentru perioada 2015-2018, misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale, cu toate că are această atribuție.

În perioada 2015-2018 a fost finalizată o singură misiune de audit intern de interes național cu implicații multisectoriale, misiune dispusă însă de Curtea de Conturi ca urmare a auditării Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014 la Ministerul Finanțelor Publice. La misiunea de audit realizată de UCAAPI, având titlul „*Identificarea factorilor care au condus la nesolicitarea la rambursare sau reîntregirea cu întârziere a bugetelor din care au fost efectuate plăți pentru implementarea Programelor și Proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile*”, derulată de 11 ministere, au fost constatate anumite deficiențe precum: nerespectarea calendarului (programului) de realizare a misiunii pentru etapele programate și de finalizare, stabilit la 30.11.2016, de către entitățile implicate. La două din cele 11 ministere, respectiv la Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri și Ministerul Transporturilor, misiunea nu a fost realizată, iar procedura internă în legătură cu aprobarea sintezei rapoartelor de audit intern și transmiterea acesteia entităților publice centrale participante la misiunea comună de audit intern nu s-a respectat. Mai mult, rapoartele elaborate de structurile implicate au fost în mare parte superficial întocmite, structurile de audit intern nu au fost suficient implicate, astfel încât misiunea nu a condus la îndeplinirea scopului pentru care a fost inițiată.

Prin Planul anual de activitate din anul 2018, UCAAPI nu a prevăzut și realizat misiuni de evaluare a activității de audit intern desfășurată în cadrul entităților publice, cel puțin o dată la cinci ani, cu toate că este una dintre funcțiile specifice pentru care a fost înființată. Motivată de insuficiența și fluctuația personalului din cadrul Compartimentului de evaluare al UCAAPI, Planul anual de activitate al UCAAPI pentru anul 2018 nu a inclus nicio misiune de evaluare a activității de audit intern desfășurată în cadrul entităților publice. În perioada 2014-2018, exercitarea obligației privind evaluarea activității de audit public intern s-a realizat la 52 de entități din cele 133 care se regăsesc în portofoliul Compartimentului de evaluare și raportare anuală, ceea ce evidențiază un grad de realizare a acestei atribuții de 39,10%. Cauza neacoperirii sferei de evaluare este reprezentată de lipsa resursei umane, așa cum rezultă din referatele de justificare întocmite de UCAAPI. Pe de altă parte, cadrul metodologic și procedural propriu UCAAPI, aferent desfășurării acestei activități de evaluare, necesită revizuirii/îmbunătățiri/actualizări.

În exercitarea activității, UCAAPI nu a dezvoltat o metodologie specifică de derulare a misiunilor de evaluare a activității de audit public intern, transpusă într-un ghid general, aprobat prin ordin al ministrului finanțelor publice, cu toate că există obligația legală privind emiterea de norme proprii. Prin urmare, cadrul metodologic și procedural propriu UCAAPI, aferent desfășurării acestei evaluări, nu are un caracter formalizat. Mai mult, în sensul dat de *Ordinul SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*, este necesar ca UCAAPI să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurate, să evalueze permanent care este gradul de emitere a procedurilor, urmărind să atingă ținta de 100%. Iar în ceea ce privește activitatea de implementare a Standardului 9 – Proceduri s-a constatat că nu a fost întocmit un document actualizat al activităților specifice direcției, cu precizarea numărului de activități procedurabile identificate.

În ceea ce privește activitatea de implementare a recomandărilor stabilite prin rapoartele misiunilor de evaluare a rezultat un grad redus de implementare a acestora, existând întârzieri în implementare de peste un an față de termenul asumat. Modalitatea de monitorizare a stadiului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de evaluare nu a fost realizată prin misiuni de verificare a implementării recomandărilor sau ca obiectiv distinct în cadrul altei misiuni de evaluare, ci prin activități distincte de urmărire a recomandărilor efectuate de către fiecare auditor public intern care a efectuat misiuni de evaluare. Prin urmare, s-a constatat respectarea parțială a etapei obligatorii și esențiale privind monitorizarea stadiului de implementare a recomandărilor de către UCAAPI, în sensul că politica UCAAPI este aceea ca această activitate să se realizeze ca acțiune anuală, distinctă, efectuată de echipa care a realizat misiunea de evaluare.

Atribuțiile UCAAPI, care au fost delegate competențe, prin *OMFP nr. 768/2003*, către Direcțiile Generale ale Finanțelor Publice Județene aflate în prezent în structura ANAF, nu au fost realizate integral. Delegarea atribuțiilor s-a realizat pe structura veche a Ministerului Finanțelor Publice, iar Ordinul nu a fost actualizat, deși în anul 2004 s-a înființat ANAF, iar direcțiile generale regionale ale finanțelor publice sunt în subordinea acesteia. Numărul entităților teritoriale la care ANAF/DGRFP trebuia să realizeze atribuțiile delegate de la MFP/UCAAPI este de 584, din care 302 entități au compartiment de audit public intern funcțional. Din informațiile transmise de DGRFP-uri, referitoare la misiunile de evaluare, rezultă că, în general, aceste misiuni au fost realizate într-un număr foarte mic. Referitor la misiunile de consiliere s-a constatat că această atribuție nu a fost delegată de la MFP/UCAAPI către ANAF/DGRFP și, ca urmare, nu s-au realizat misiuni de consiliere. Până în prezent au avut loc mai multe reorganizări ale ANAF, astfel că în structura actuală a ANAF există structură de audit public intern, la nivel central, respectiv Direcția de Audit Public Intern (DAPI), structură care coordonează activitatea structurilor de audit din subordinea ANAF. În prezent, UCAAPI colaborează cu direcțiile generale ale finanțelor publice și nu cu structura de audit public intern din cadrul ANAF-centrală. Astfel că, Direcția de Audit Public Intern din ANAF nu are cunoștință de atribuțiile delegate pe care le au structurile de audit public intern subordonate. Numărul de posturi din cadrul structurilor de audit intern din ANAF nu a fost corelat cu numărul unităților administrativ-teritoriale existente în fiecare regiune, astfel că numărul posturilor de auditor public intern din cadrul direcțiilor regionale generale ale finanțelor publice nu a fost corelat cu atribuțiile suplimentare ce decurg din ordinul de delegare a atribuțiilor, în funcție de numărul UAT-urilor din fiecare regiune.

MFP/UCAAPI nu a realizat misiuni de audit așa cum prevede legea în cazul instituțiilor publice centrale care nu au compartiment de audit și care au un buget anual mai mic de cinci milioane lei. La un număr de trei instituții publice din administrația publică centrală nu a fost înființată structura de audit public intern, iar la un număr de patru instituții publice, conducătorul instituției nu a respectat în totalitate prevederile legale în vigoare, în condițiile în care structura de audit public intern a fost înființată, dar nu este funcțională.

Recomandări

- ☞ actualizarea și monitorizarea strategiei de dezvoltare a auditului public intern prin definirea obiectivelor strategice, a activităților și acțiunilor necesare implementării acestora, aflate în competența UCAAPI, de actualizare a procedurii de elaborare, actualizare și monitorizare a strategiei privind auditul public intern;

- ☞ redefinirea/revizuirea/reanalizarea obiectivelor specifice stabilite la nivelul fiecărei structuri din cadrul UCAAPI, astfel încât acestea să îndeplinească cerințele SMART, concomitent vor fi stabiliți indicatori pentru măsurarea fiecărui obiectiv specific stabilit, o monitorizare periodică, la termenele stabilite, a indicatorilor aferenți obiectivelor stabilite; îmbunătățirea capacității de definire a obiectivelor, prin includerea personalului UCAAPI implicat în implementarea sistemului de control intern managerial în programe de instruire profesională;
- ☞ actualizarea periodică a Registrului riscurilor, în funcție de riscurile semnificative, nou apărute;
- ☞ identificarea entităților la care se exercită funcția de ordonator principal de credite, dar care nu au înființat o structură de audit intern sau care au înființat dar este nefuncțională, solicitându-se entităților respectarea obligațiilor legale ce le revin în acest sens; UCAAPI va solicita conducătorilor entităților la care se exercită funcția de ordonator principal de credite să își împuternicească reprezentanții să constate contravențiile și să aplice sancțiunile prevăzute de lege pentru nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și funcționarea auditului intern;
- ☞ notificarea ordonatorilor principali de credite care nu au realizat dimensionarea corespunzătoare a structurilor de audit public intern și/sau care nu au asigurat acoperirea sferei auditabile cel puțin o dată la trei ani, în vederea asigurării cu prioritate a resurselor financiare, umane și materiale pentru organizarea și funcționarea auditului public intern, conform prevederilor legale;
- ☞ notificarea conducerii instituțiilor publice centrale, care au obligația înființării comitetelor de audit și a entităților care au asigurat activitatea de audit intern pe baza contractelor de prestări de servicii, despre asigurarea activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale, luându-se și măsurile care se impun pentru constatarea și aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege;
- ☞ fundamentarea și propunerea de teme pentru realizarea de misiuni de audit intern de interes național cu implicații multisectoriale, în limita resurselor disponibile. Prin utilizarea instrumentelor prevăzute de cadrul legal, conducerea UCAAPI va urmări calitatea constatărilor, concluziilor și recomandărilor formulate în rapoartele de audit intern elaborate de structurile de audit implicate în misiunile de audit intern de interes național cu implicații multisectoriale, astfel încât aceste misiuni să aducă rezultate pentru domeniile auditate. De asemenea, se va dispune actualizarea procedurii operaționale *Desfășurarea misiunilor de audit public intern de natură intersectorială* având în vedere modificările legislative care au intervenit după aprobarea acesteia în anul 2008, dar și în structura organizatorică a UCAAPI;
- ☞ realizarea demersurilor necesare care să conducă la actualizarea cadrului procedural propriu, aferent desfășurării evaluării activității de audit intern la nivelul entităților, inclusiv a *Procedurii operaționale privind desfășurarea misiunilor de evaluare a activității de audit public intern* de la nivelul entităților publice centrale;
- ☞ actualizarea Ordinului ministrului finanțelor publice emis în anul 2003, prin care anumite atribuții ale structurii au fost delegate structurilor de audit din cadrul ANAF în sensul revizuirii și completării atribuțiilor delegate, și urmărirea modului de realizare a acestora. Tot prin cadru legal se va specifica faptul că structurile de audit regionale ale ANAF vor asigura minimum două persoane care să se ocupe exclusiv de realizarea atribuțiilor delegate și a căror activitate va fi coordonată direct de UCAAPI.

Controlul privind modul de organizare și desfășurare a serviciului de interes economic general (SIEG) privind achiziția de imunoglobulină

CN UNIFARM SA BUCUREȘTI

Prezentare

Compania Națională „Unifarm” SA este persoană juridică română, cu capital integral de stat, având forma juridică de societate pe acțiuni, desfășurându-și activitatea în conformitate cu legile române și cu actul constitutiv. Autoritatea publică tutelară, respectiv Ministerul Sănătății, care are calitatea de acționar la Compania Națională „Unifarm” SA are competențele prevăzute de *Legea societăților nr. 31/1990 republicată*, cu modificările și completările ulterioare, de *OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice*, precum și de alte reglementări legale în materie. Compania Națională „Unifarm” SA desfășoară o activitate cu caracter social-sanitar ca parte integrantă a sistemului de ocrotire a sănătății. Misiunea companiei este de a fi la dispoziția pacientului român, de a găsi soluții rapide și eficiente în beneficiul acestuia, în scopul ameliorării și îmbunătățirii condiției umane prin respect, profesionalism și implicare în comunitate.

Concluzia generală

Concluzia generală în urma efectuării misiunii de audit de conformitate având ca temă „Controlul modului de organizare și desfășurare a serviciului de interes economic general (SIEG) privind achiziția de imunoglobulină”, este că CN „Unifarm” SA a efectuat activitățile aferente serviciului de interes economic general, respectiv:

- achiziționarea unor cantități de imunoglobulină în scopul prevenirii deceselor și îmbolnăvirii pacienților;
- asigurarea distribuției cantității de imunoglobulină achiziționată la unitățile sanitare, în funcție de solicitări, necesară pacienților.

Constatări

Curtea de Conturi a constatat existența unor neconcordanțe între datele înscrise în evidența financiar-contabilă și datele utilizate la determinarea compensației cuvenite Companiei potrivit documentelor transmise Ministerului Sănătății, precum și a unor neconcordanțe între datele înscrise în evidența financiar-contabilă și datele înscrise în deconturile de TVA, astfel:

- ✓ neconcordanțe între situația fondurilor disponibile în cadrul SIEG, raportate de CN „Unifarm” SA prin balanțele de verificare care au fost transmise Ministerului Sănătății, comparativ cu fondurile disponibile înregistrate în extrasele de cont eliberate de Trezoreria Municipiului București, raportate în contabilitatea Companiei;
- ✓ unele neconcordanțe între datele utilizate și raportate Ministerului Sănătății, referitoare la modalitatea de calcul a procentului de repartizare a cheltuielilor comune aferente SIEG. În fapt, nu au fost incluse în totalul veniturilor realizate din vânzarea mărfurilor la nivel de Companie unele venituri în valoare de 44.615 mii lei, reprezentând venituri realizate din comercializarea cantităților de vaccin Hexacima, influențând astfel nivelul compensației cuvenite Companiei;
- ✓ în perioada iulie 2018-februarie 2019 au fost majorate eronat, cu suma de 240 mii lei, cheltuielile aferente SIEG prin includerea dobânzilor plătite pentru trageri de credit aferente finanțării unor cheltuieli care nu au făcut obiectul SIEG, influențând astfel nivelul compensației cuvenite Companiei.

Compania Națională „Unifarm” SA nu a respectat unele prevederi legale cu privire la întocmirea și completarea registrelor contabile obligatorii, constatându-se neconcordanțe între datele înscrise în bilanța de verificare și unele anexe la Situațiile financiare încheiate de CN „Unifarm” SA la data de 30.06.2018.

Recomandări

- ☞ raportarea disponibilităților bănești deținute de companie în cadrul SIEG, la valoarea reală;
- ☞ informarea Ministerului Sănătății cu privire la neinclusiunea în totalul veniturilor realizate la nivel de companie a veniturilor realizate din comercializarea cantităților de vaccin Hexacima, precum și cu privire la motivul pentru care nu s-au luat în calcul aceste venituri;
- ☞ virarea sumelor aferente supracompensației înregistrate în perioada 2018-2019 către Ministerul Sănătății, astfel cum dispun prevederile legale;
- ☞ efectuarea corecțiilor în înregistrările contabile în funcție de natura și conținutul operațiunilor economice, astfel încât să se respecte principiile contabilității și fiscale;
- ☞ determinarea tuturor influențelor fiscale ca urmare a corectării tuturor operațiunilor privind determinarea profitului, a impozitului pe profit, a dividendelor datorate acționarului unic;
- ☞ declararea către autoritățile fiscale a sumelor rezultate în urma corecțiilor efectuate, precum și virarea și/sau regularizarea sumelor la Bugetul general consolidat.

Verificarea modului de utilizare și gestionare a mijloacelor materiale și bănești

1. MINISTERUL PUBLIC – PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Prezentare

Din Ministerul Public fac parte: **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, parchetele de pe lângă curțile de apel, parchetele de pe lângă tribunale, parchetele de pe lângă tribunalele specializate pentru minori și familie, parchetele de pe lângă judecătorii și parchetele militare. În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează, ca structuri cu personalitate juridică proprie, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Parchetele sunt independente în relațiile cu instanțele judecătorești, precum și cu celelalte autorități publice.

În activitatea judiciară, conform prevederilor *Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară*, republicată, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Ministerul Public își exercită atribuțiile în temeiul legii și este condus de procurorul general

al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, în condițiile legii.

Concluzia generală

În urma misiunii de audit de conformitate, Curtea de Conturi a constatat unele abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește cheltuielile efectuate la nivelul Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante în perioada 2016-2018, fapt pentru care au fost formulate următoarele concluzii:

- în procesul de administrare a resurselor alocate realizării obiectivelor stabilite prin documentele de organizare și funcționare a MP-PÎCCJ au fost constatate unele abateri de la legalitate și regularitate în derularea operațiunilor specifice entității, precum și unele disfuncții în asigurarea unui mediu de control care să asigure detectarea, prevenirea și/sau înlăturarea producerii unor riscuri/evenimente care pot genera alterarea proceselor derulate în cadrul entității;
- situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate;
- modul de administrare a patrimoniului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli nu respectă în totalitate principiile de regularitate.

Constatări

Curtea de Conturi a constatat că MP-PÎCCJ nu a elaborat la nivelul Departamentului economico-financiar și administrativ o procedură operațională cu privire la cheltuielile efectuate la nivelul MP-PÎCCJ pentru organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante, respectiv organizarea în mod defectuos a evidenței contabile referitoare la cheltuielile pentru organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante, prin evidențierea în contabilitatea ordonatorului principal de credite a unor operațiuni derulate la nivelul ordonatorilor secundari/terțiari.

În timpul misiunii de audit de conformitate a fost elaborată Procedura de sistem privind gestionarea și utilizarea sumelor din bugetul Ministerului Public pentru acțiuni privind constatarea infracțiunilor flagrante.

MP-PÎCCJ nu a respectat prevederile legale cu privire la semnarea de către persoana căreia i s-a delegat calitatea de ordonator de credite a documentelor întocmite în vederea avansării sumelor în lei și valută pentru organizarea acțiunilor privind constatarea infracțiunilor flagrante de corupție. Din verificarea documentelor puse la dispoziție, Curtea de Conturi a constatat că, în perioada verificată, documentele privind avansarea sumelor în lei și valută pentru organizarea acțiunilor privind constatarea infracțiunilor flagrante de corupție nu sunt semnate de aceeași persoană, respectiv de procurorul-șef al Secției de urmărire penală și criminalistică, căruia i s-a delegat această calitate prin ordin al procurorului general. Astfel, deși, în mod exclusiv și explicit, calitatea de ordonator principal de credite pentru aprobarea documentelor privind avansarea sumelor în lei și valută pentru organizarea acțiunilor privind constatarea infracțiunilor flagrante de corupție s-a delegat procurorului-șef al Secției de urmărire penală și criminalistică, documentele aferente etapei de ordonanțare de plată au fost semnate de către persoana care ocupă funcția de manager economic, căreia i s-au delegat, la rândul ei, competențele ordonatorului de credite, existând astfel riscul neasumării responsabilităților persoanelor cărora le este delegată calitatea de ordonator de credite.

În timpul misiunii de audit, MP-PÎCCJ a elaborat un proiect de ordin privind delegarea calității de ordonator principal de credite și a desemnat persoanele împuternicite să semneze documentele care fac obiectul delegării.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare privind organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante au fost realizate cu nerespectarea prevederilor legale. S-a constatat că din totalul de 82 mii lei, reprezentând, conform situațiilor financiare întocmite de MP-PÎCCJ- aparat propriu, plăți ale cheltuielilor efectuate cu organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante în perioada 2016-2018, doar suma de 7,6 mii lei a fost plătită pentru organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante de către MP-PÎCCJ- aparat propriu, restul sumei de 74,3 mii lei reprezentând plăți pentru organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante de către alte instituții, și anume de parchetele de pe lângă curțile de apel și tribunal – instituții publice cu personalitate juridică aflate în structura MP-PÎCCJ, ai căror conducători au calitatea de ordonatori secundari și terțiari de credite.

În timpul misiunii de audit, MP-PÎCCJ a emis Ordinul procurorului general nr. 63/6.03.2019 privind gestionarea și utilizarea sumelor din bugetul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru acțiuni referitoare la constatarea infracțiunilor flagrante, prin care s-a urmărit conformitatea prevederilor acestuia cu legislația din domeniul financiar-contabil, precum și procedura de sistem privind gestionarea și utilizarea sumelor pentru acțiuni ce privesc constatarea infracțiunilor flagrante, care conține înregistrarea și evidența contabilă a principalelor operațiuni de flagrant.

Întrucât deficiențele au fost remediate în timpul misiunii de audit, nu au fost mai formulate recomandări.

2. DIRECȚIA DE INVESTIGARE A INFRAȚIUNILOR DE CRIMINALITATE ORGANIZATĂ ȘI TERORISM

Prezentare

Direcția de Investigare a Infrațunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) a fost înființată în anul 2004, în scopul de structurării grupurilor infracționale organizate, frontaliere și transfrontaliere și a funcționat, până la data de 22 noiembrie 2016 în baza *Legii nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infrațunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*, cu modificările și completările ulterioare, dată la care a intrat în vigoare OUG nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infrațunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

DIICOT funcționează ca structură specializată în combaterea infracțunilor de criminalitate organizată și terorism, care, potrivit legii, își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul României. DIICOT funcționează ca structură în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind condusă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul procurorului-șef al DIICOT.

DIICOT are personalitate juridică, fiind ordonator terțiar de credite în cadrul Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (MP-PÎCCJ), finanțarea cheltuielilor curente și de capital asigurându-se integral de la bugetul de stat, fondurile destinate DIICOT fiind evidențiate distinct în bugetul MP-PÎCCJ.

Concluzia generală

Ca urmare a auditului de conformitate efectuat au fost constatate unele abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește acordarea concediilor de odihnă suplimentare, precum și în cazul depozitului constituit pentru acțiuni privind organizarea și constatarea infracțunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori a colaboratorilor acestora, la dispoziția procurorului-șef al DIICOT. Cele mai relevante aspecte constatate sunt prezentate în continuare.

Constatări

Acordarea unor zile de concediu de odihnă suplimentar, în baza unui ordin emis de către ordonatorul de credite, fără respectarea tuturor prevederilor legale, cu consecința acordării unor drepturi de personal necuvenite. Valoarea estimativă a abaterii constatate este de 11,8 mii lei, reprezentând contravaloarea indemnizațiilor de concediu suplimentar de odihnă, din care: 11,3 mii lei intră sub incidența *Legii nr. 78/28.03.2018 privind exonerarea personalului plătit din fonduri publice de la plata unor sume reprezentând venituri de natură salarială*, iar diferența în sumă de 0,5 mii lei a fost recuperată.

La nivelul Departamentului economico-financiar și administrativ nu a fost elaborată o procedură operațională cu privire la modul de utilizare a depozitului constituit în baza art. 20 din *OUG nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infrațunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, cu consecința organizării deficitare a evidenței contabile. Conform actelor normative în vigoare referitoare la organizarea și funcționarea DIICOT, în perioada 2016-2018, la nivelul entității s-a constituit anual, la dispoziția procurorului-șef al DIICOT, un depozit pentru acțiuni privind organizarea și constatarea infracțunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori colaboratorilor acestora.

Din examinarea documentelor s-a constatat faptul că, deși prin ordin al procurorului-șef a fost stabilit modul general de gestionare și utilizare a depozitului, la nivelul Departamentului economico-financiar nu a fost elaborată o procedură operațională conform normelor legale în vigoare, cu privire la controlul intern care să țină cont și de specificitatea acestei activități, având drept consecințe:

- neînregistrarea operațiunilor economice referitoare la transferarea calității de titular de avans către procurorul de caz, precum și la descărcarea de obligațiile calității de titular de avans de către acesta, ca urmare a încasării, respectiv justificării sumelor avansate în vederea organizării acțiunilor de flagrant, așa cum s-a prevăzut în ordinele emise de procurorul-șef;
- organizarea în mod defectuos a evidenței contabile referitoare la depozitul constituit pentru organizarea și constatarea infracțunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori colaboratorilor acestora, așa cum s-a prevăzut și la art. 9 (1) din ordin.

Procedând astfel, există riscul restituirii unor sume mai mici către bugetul de stat, situațiile financiare trimestriale nu reflectă realitatea plăților efectuate, nefiind raportate, iar cele de la finele anului nu oferă siguranța unei imagini fidele în ceea ce privește utilizarea depozitului.

În timpul misiunii de audit, prin emiterea ordinului procurorului-șef, au fost luate măsuri care să conducă la înlăturarea deficienței.

Evidența contabilă a sumelor utilizate din depozitul constituit în baza art. 20 din *OUG nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infrațunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*,

precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative nu s-a condus și nu s-a organizat cu respectarea întocmai a prevederilor legale în vigoare, întrucât:

- nu au fost înregistrate în contabilitate operațiunile efectuate pe parcursul exercițiilor bugetare 2016, 2017 și 2018 privind eliberarea de sume către procurorul de caz, din avansul inițial ridicat din conturile de trezorerie, concomitent cu transferarea calității de titular de avans, precum nici cele de restituire de sume de către procurorul de caz, concomitent cu descărcarea acestuia de obligațiile de titular de avans;
- operațiunile de trecere pe cheltuieli a sumelor nerecuperate în urma organizării acțiunii de flagrant sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori colaboratorilor acțiunilor de flagrant se regăsesc în contabilitatea entității într-o sumă totală, înregistrată la finele exercițiilor financiare 2016, 2017 și 2018, fără a fi înregistrate cronologic și sistematic conform prevederilor legale;
- ridicarea sumelor din trezorerie în perioada 2016-2018 s-a efectuat în lipsa referatului motivat prevăzut de art. 3 (1) al *Ordinului procurorului-șef al DIICOT nr. 14/2007*, valabil până la data de 28.01.2018;
- sumele trecute pe cheltuieli (164,4 mii lei în anul 2016, 316,6 mii lei în anul 2017 și 478,5 mii lei în anul 2018) nu au putut fi verificate de Curtea de Conturi, întrucât evidența contabilă nu a fost organizată în mod corespunzător;
- conform calculelor efectuate de către șeful Serviciului financiar salarizare, contabilitate, buget, control financiar preventiv și angajamente bugetare, în suma raportată ca fiind cheltuită au fost incluse și alte cheltuieli decât cele prevăzute de *OUG nr. 78/2016* și anume comisioanele bancare aferente operațiunilor de transfer prin Bancpost/Banca Transilvania, în condițiile în care acest cont este deschis pe numele managerului economic;
- adresele semnate de către procurorul-șef al DIICOT, prin care se dispune Departamentului economico-financiar și administrativ alocarea/încasarea sau trecerea pe cheltuieli a fondurilor aferente depozitului constituit pentru acțiuni privind organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori colaboratorilor, documente aferente perioadei 2016-2018, nu au fost înregistrate la registratura departamentului, nu au fost opisate, arhivate, unele dintre acestea nefiind nici îndosariate;
- în perioadele de efectuare a concediului de odihnă, gestiunea nu s-a predat persoanei înlocuitoare pe bază de proces-verbal, iar disponibilul nu s-a verificat periodic;
- evidența electronică utilizată nu poate fi încadrată în caracteristicile specifice unui sistem informatic, întrucât datele sunt procesate și întreținute în fișiere de tip Excel, deficitare din punct de vedere al securității informațiilor stocate/gestionate, al accesului securizat pe bază de parole pentru înregistrarea/verificarea datelor, fapt care poate influența caracterul veridic și/sau acuratețea datelor și informațiilor la un anumit moment, ceea ce poate conduce, de asemenea, la raportări eronate;
- nu au fost efectuate copii de siguranță, datele fiind stocate pe un calculator, iar utilizarea fișierelor de tip Excel nu permite jurnalizarea și restricționarea accesului la date;
- nu există o procedură de reconciliere a datelor/informațiilor gestionate electronic cu cele din evidența financiar-contabilă, în baza cărora se întocmesc situațiile financiare, mai mult, chiar evidența electronică este cea care stă la baza înregistrărilor contabile ale DIICOT efectuate la finele exercițiului bugetar cu privire la calculul sumelor rămase de restituit bugetului de stat și al sumelor trecute pe cheltuieli.

Recomandări

- ☞ continuarea demersurilor inițiate prin emiterea ordinului procurorului-șef al DIICOT, în sensul elaborării și implementării procedurii operaționale de utilizare a depozitului constituit în baza art. 20 din *OUG nr. 78/2016* în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la controlul intern, cât și a celor din domeniul financiar-contabil;
- ☞ elaborarea unei monografii contabile aferente operațiunilor economice cu privire la depozit, aprobate de ordonatorul principal de credite, cu respectarea normelor legale în vigoare, eventual prin consultarea Ministerului Finanțelor Publice în legătură cu aspectele legate de specificul activității DIICOT;
- ☞ pentru identificarea și corectarea eventualelor erori raportate în conturile de execuție a exercițiilor financiare ale anilor 2016-2018 se vor dispune măsuri care să asigure refacerea situațiilor centralizatoare întocmite de către șeful de serviciu desemnat cu gestionarea depozitului, în baza cărora s-au efectuat înregistrările contabile privind cheltuielile efectuate prin confruntare cu documentele justificative aprobate de către procurorul-șef, precum și corectarea plăților raportate în conturile de execuție/recuperarea eventualelor pagube, dacă este cazul.

CENTRUL DE DOMENII ȘI INFRASTRUCTURI NR. 1 BUCUREȘTI

Prezentare

Centrul de Domenii și Infrastructuri nr. 1 București (CD nr. 1) este organizat și funcționează în baza prevederilor *Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale*.

În cadrul Ministerului Apărării Naționale (MApN), proprietatea imobiliară este administrată prin structuri de specialitate ale Direcției domenii și infrastructuri (DDI), cu misiunea să asigure, conform zonelor de responsabilitate și domeniilor de competență, exercitarea drepturilor și obligațiilor ce revin statului, în calitate de administrator/proprietar al patrimoniului imobiliar al MApN.

Centrul de Domenii și Infrastructuri nr. 1 București este structura de specialitate a Direcției domenii și infrastructuri, cu misiunea de a asigura, în zona de responsabilitate, exercitarea drepturilor și obligațiilor ce revin Ministerului Apărării Naționale, în calitate de administrator/proprietar pentru proprietatea imobiliară aflată în patrimoniu.

Concluzia generală

În anul 2019, Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit de conformitate privind situația patrimoniului și a legalității achizițiilor, cu ocazia căreia s-au constatat o serie de deficiențe referitoare la evaluarea sistemului de management și control intern (inclusiv a celui de audit intern), a modului de implementare a acestuia, la fundamentarea cheltuielilor cu achizițiile publice înscrise în bugetul propriu, autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetului, precum și la modul în care angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor efectuate respectă principiile de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice.

Constatări

Din verificările efectuate privind implementarea standardelor de control intern managerial în perioada 2016-2018 s-a constatat că pentru anul 2016, la nivelul entității auditate nu s-au regăsit documentele privind evaluarea sistemului de control intern managerial (Raportul asupra sistemului de control intern managerial la 31 decembrie 2016, Chestionarul de autoevaluare a standardului de implementare a standardelor de control intern managerial, Situația sintetică a rezultatelor autoevaluării, Situația centralizatoare semestrială/anuală privind stadiul implementării sistemului de control intern managerial la data de 31.12.2016). În ceea ce privește anul 2018 s-a constatat că nu a mai fost actualizat Registrul de riscuri la nivelul Centrului, rămânând în vigoare Registrul de riscuri pentru anul 2017, în care au fost identificate 79 de riscuri, deși activitățile ce se desfășoară la nivelul acestei entități cuprind un volum mare și diversificat de atribuții și responsabilități atât în administrarea proprietății imobiliare aflate în zona de responsabilitate, cât și în implementarea unor proiecte de investiții imobiliare, pentru care Centrul are calitatea de investitor delegat.

Cu privire la inițierea și derularea procedurilor de atribuire a achizițiilor publice și a urmării derulării contractelor s-a constatat că procedurile operaționale întocmite și revizuite în perioada 2013-2016 nu au mai fost actualizate, deși legislația aplicabilă a suferit modificări semnificative. În timpul misiunii de audit s-au actualizat/întocmit unele documente, cum ar fi: Regulamentul de organizare și funcționare, Registrul de riscuri pe anul 2019, Atribuții funcționale ale secțiilor, birourilor și compartimentelor, precum și alte proceduri operaționale.

Din analiza documentelor întocmite în perioada 2016-2018 la nivelul Centrului, Curtea de Conturi a constatat că au fost efectuate achiziții de servicii de proiectare, verificare de proiecte și asistență tehnică, precum și achiziția unor lucrări de execuție la diverse obiective de investiții (achiziția unor lucrări de execuție la fațada unor obiective de investiție imobiliară, contractarea unor lucrări de asfaltare de drumuri sau a unor lucrări de restaurare a unor obiective-monument), cu aplicarea excesivă a prevederilor *OUG nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității*, pentru care nu s-a realizat o argumentare corespunzătoare, care să justifice existența unor lucrări și servicii special destinate unor scopuri militare sau cu caracter sensibil, conform prevederilor din ordonanța anterior menționată.

Nu au fost înregistrate în evidența contabilă extrabilanțieră garanțiile bancare de bună execuție, în sumă de 67 mii lei, prevăzute în clauzele contractuale din contractele încheiate pentru servicii de proiectare și lucrări de execuție, derulate în perioada 2016-2018 de către Centru. În timpul misiunii de audit de conformitate, abaterea a fost remediată, garanțiile de bună execuție fiind înregistrate în evidența contabilă extrabilanțieră.

Curtea de Conturi a constatat, de asemenea, faptul că nu a fost reținută garanția de bună execuție aferentă plăților parțiale efectuate din acreditivul deschis în lei la Trezoreria Statului, ca urmare a nerespectării prevederilor legale cu privire la întocmirea ordonanțărilor de plată, a clauzelor contractuale cu privire la reținerile succesive a garanțiilor de bună execuție, precum și a lipsei evidenței garanțiilor de bună execuție constituite pentru plățile efectuate din acreditiv, valoarea estimată a abaterii fiind de 32 mii lei.

În cursul anului 2016 a fost încheiat un contract de execuție lucrări pentru valoarea de 9.095 mii lei fără TVA (10.914 mii lei cu TVA - 20%), obiectul contractului fiind executarea unor lucrări de intervenție la fațada Cercului Militar Național, în Cazarma 954 București. Referitor la acest contract, Curtea de Conturi a constatat următoarele:

- ordinul de începere a lucrărilor de execuție a fost emis abia în anul 2017, deși contractul de execuție lucrări s-a încheiat în cursul anului 2016;
- în luna august 2017 s-au prezentat la plată primele situații de lucrări, astfel că, în cursul anului 2017, suma avută la dispoziție pentru plăți de lucrări de execuție a fost de 3.793 mii lei (plăți în anul 2017 în sumă de 2.945 mii lei cu TVA și acreditiv în sumă de 848 mii lei);
- la baza întocmirii notei justificative privind acordarea Acreditivului nu au stat și alte documente justificative din care să rezulte creditele bugetare aprobate pentru investiția respectivă, pe total și pe fiecare categorie de lucrări (proiectare, execuție, dirigenție, taxe și avize etc.), creditele bugetare utilizate până la data elaborării notei justificative, respectiv a disponibilului înaintea efectuării plății aferente deschiderii acreditivului. Ulterior, pentru plățile efectuate în cursul anului 2018 din acreditiv nu s-au mai respectat prevederile legale privind ordonanțarea la plată a cheltuielilor din fonduri publice, în sensul întocmirii ordonanțărilor de plată. Efectuarea plăților s-a realizat în baza facturilor și a proceselor-verbale de recepție provizorie a lucrărilor de construcție, cu întocmirea documentelor reprezentând „*Conformitate de plată*” și „*Cerere de plată*”;
- nu au mai fost respectate clauzele contractuale referitoare la garanția de bună execuție din contractul de execuție lucrări (constituirea garanției de bună execuție prin rețineri succesive în cuantum de 4,5% din plata cuvenită pentru facturi parțiale fără TVA);
- nu au fost respectate principiile eficacității și eficienței prin acceptarea la plată în anul 2018 a unor situații de lucrări executate fără existența unui grafic de execuție fizic și valoric, actualizat contrar prevederilor contractuale, valoarea abaterii fiind de 1.647 mii lei.

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat cu ocazia misiunii de audit de conformitate, că nu au fost calculate, evidențiate și nu s-a urmărit încasarea penalităților de întârziere în sumă de 8 mii lei pentru neefectuarea serviciilor de proiectare în cazul realizării unui pavilion administrativ la termenele stabilite prin contract.

Din verificarea documentelor privind derularea contractelor de achiziții publice s-a constatat că în anul 2018 a fost încheiat Contractul de proiectare și execuție în sumă de 2.387 mii lei fără TVA (2.841 mii lei cu TVA), având ca obiect „*Elaborarea documentației aferente investiției – Realizare pavilion administrativ în cazarma 1279 Ciorogârla*” și executarea lucrărilor de construcții pentru implementarea proiectului de investiție imobiliară la poziția de plan 2016.I.1279 Ciorogârla. Potrivit contractului, valoarea serviciilor de proiectare este de 42 mii lei fără TVA, la care se adaugă TVA 19% în valoare de 8 mii lei.

La capitolul „*Termene contractuale*” din contract este prevăzut că termenul de prestare a tuturor serviciilor de proiectare este de 60 de zile și începe de la data emiterii dispoziției de începere a serviciilor, iar la art. 3.3. se prevede că termenul de execuție a lucrărilor este de 12 luni și începe de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor.

În luna iulie 2018 a fost întocmit Procesul-verbal privind recepționarea documentațiilor tehnice faza PAC, PTh+DE și scenariu de securitate la incendiu pentru proiectul de investiție imobiliară, prin care comisia de recepție a respins documentațiile tehnice prezentate de prestator, iar, în luna august, prestatorul transmite documentația tehnică ce se constată a fi incompletă, lipsind documente precum: proiecte de arhitectură și proiecte de rezistență pe diverse faze. În luna ianuarie 2019 a fost emisă autorizația de construire pentru lucrări de construcții cu caracter special de către Direcția domeniului și infrastructurii și a fost emis la nivelul CDI nr. 1 București Ordinul de începere a lucrărilor, actualizându-se graficul fizic.

În luna aprilie 2019 a fost întocmită o adresă către prestatorul proiectant/executant, prin care CDI nr.1 comunică neîndeplinirea obligațiilor asumate prin contractul de proiectare și execuție și, ca o consecință, se menționează faptul că operatorul economic datorează penalități de întârziere de 0,15% din valoarea serviciilor de proiectare. Totodată, în adresa anterior menționată se precizează intenția CDI nr. 1 de a rezilia contractul și invitația adresată de a se întocmi procesul-verbal pentru rezilierea contractului. Ulterior a fost întocmită Minuta, între CDI nr.1 și reprezentanții prestatorului, cu privire la contractul de prestare și execuție lucrări, prin care se stabilește ca antreprenorul general să mobilizeze la șantier resursele necesare pentru începerea execuției lucrărilor și să transmită graficul fizic și valoric pentru restul de executat.

Necalcularea și neurmărirea încasării penalităților de întârziere a condus nu numai la nerealizarea veniturilor la bugetul de stat, ci a evidențiat și o monitorizare defectuoasă a contractului de proiectare și execuție lucrări. În timpul misiunii de audit de conformitate, entitatea a înregistrat în contabilitate factura de penalități și a încasat suma de aproximativ 8 mii lei din garanția de bună execuție, pe care a virat-o la bugetul statului.

Recomandări

- ☞ evaluarea periodică a performanțelor activităților aflate în coordonare și execuție, în vederea dispunerii măsurilor preventive și corective ce se impun, precum și a elaborării/actualizării procedurilor operaționale necesare desfășurării activității;
- ☞ efectuarea unei cercetări administrative sau disciplinare, după caz, cu privire la utilizarea abuzivă a prevederilor *OUG nr.114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității*, cu măsuri de stabilire a persoanelor responsabile din vina cărora nu s-au respectat prevederile legislative în vigoare privind achizițiile publice;
- ☞ efectuarea unei analize privind solicitarea elaborării documentațiilor tehnico-economice de către Centrul de studii și proiectare construcții militare și doar în cazuri pe deplin justificate cu documente emise de structurile de specialitate ale Ministerului Apărării Naționale;
- ☞ achiziționarea de servicii de proiectare, expertiză, verificare proiecte, consultanță și asistență tehnică etc. prin organizarea procedurilor de achiziție publică cu respectarea principiilor tratamentului egal între operatorii economici și neîngrădirea liberei concurențe;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern prin emiterea unor decizii interne în vederea actualizării Procedurii operaționale pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din *OUG nr.114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității*;
- ☞ înregistrarea în conturile în afara bilanțului a tuturor garanțiilor de bună execuție constituite de operatorii economici prin instrumente de garantare; întocmirea unei proceduri operaționale privind urmărirea înregistrării în conturile în afara bilanțului a garanțiilor de bună execuție constituite de operatorii economici;
- ☞ constituirea garanției de bună execuție aferente sumelor plătite din acreditiv și înregistrarea corespunzătoare a acestuia în evidența contabilă;
- ☞ îmbunătățirea controlului intern prin emiterea unor decizii interne în vederea elaborării unei Proceduri operaționale privind constituirea și înregistrarea garanțiilor aferente încheierii și derulării contractelor de achiziții publice.

Controlul gestionării creanțelor externe ale României

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE – DIRECȚIA GENERALĂ DE TREZORERIE ȘI DATORIE PUBLICĂ

Prezentare

În cadrul Ministerului Finanțelor Publice, ***Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică/Biroul Creanțe Externe, Acorduri Bilaterale și Cooperare Internațională*** asigură evidența operativă, având atribuții în urmărirea și derularea operațiunilor privind creanțele externe ale României.

Astfel, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 29/1994 privind autorizarea Guvernului de a aproba negocierea în vederea recuperării creanțelor României provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989*, cu modificările ulterioare, Guvernul este autorizat să aprobe negocierea în vederea recuperării creanțelor provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989. Guvernul prezintă spre informare Parlamentului, semestrial, situația creanțelor externe ale României.

Prin *HG nr. 362/1994 privind constituirea Comisiei interdepartamentale pentru avizarea modalităților de încasare a creanțelor României din activitatea de comerț exterior și alte activități externe derulate în baza acordurilor guvernamentale și comerciale înainte de 31 decembrie 1989*, în baza *Legii nr. 29/1994 privind autorizarea Guvernului de a aproba negocierea în vederea recuperării creanțelor României provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989*, cu modificările ulterioare, se constituie Comisia interdepartamentală pentru avizarea modalităților de încasare a creanțelor României din activitatea de comerț exterior și alte activități externe, derulate în baza acordurilor guvernamentale și comerciale înainte de 31 decembrie 1989.

Comisia interdepartamentală este condusă de un secretar de stat din MFP și are în componența sa șapte membri, dintre care: trei reprezintă Ministerul Finanțelor Publice, doi reprezintă Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat și doi reprezintă Ministerul Afacerilor Externe. Reprezentanții instituțiilor publice, membri ai Comisiei, sunt nominalizați prin ordin al conducătorilor instituțiilor respective.

Prin *OG nr. 59/1994 privind reglementarea operațiunilor de import-export care se derulează prin clearing, barter și cooperare economică internațională în baza acordurilor comerciale și de plăți guvernamentale* se constituie Comisia interdepartamentală pentru analiza și avizarea ofertelor referitoare la nivelul și gradul de recuperare și de angajare, precum și a modalităților de încasare a drepturilor și de plată a obligațiilor.

Comisia interdepartamentală are în componența sa un președinte și șapte membri, dintre care: trei membri reprezintă Ministerul Finanțelor Publice, trei membri, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat și un membru, Ministerul Afacerilor Externe. Membrii Comisiei interdepartamentale și președintele sunt nominalizați prin ordin al conducătorilor instituțiilor respective, iar în funcția de președinte se numește un secretar de stat din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, instituție stabilită de Guvern ca administrator al acordurilor comerciale și de plăți.

În conformitate cu legislația în vigoare, comisiile trebuie să se întrunească lunar sau ori de câte ori este nevoie. Această prevedere nu se respectă, întrucât, așa cum susțin reprezentanții MFP, întâlnirile lunare nu se justifică, comisiile întrunindu-se semestrial, cu ocazia întocmirii raportărilor către Guvern.

Totuși, MFP solicită periodic celor două ministere implicate informații cu privire la situația economică și politică din țările debitoare și rezultatul discuțiilor purtate în cadrul întâlnirilor bilaterale cu privire la recuperarea creanțelor externe.

Din situațiile financiare ale Trezoreriei Statului, întocmite la data de 31.12.2018, rezultă că Ministerul Finanțelor Publice (MFP) administrează următoarele categorii de creanțe externe ale României:

1. *Debitori din operațiuni din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989;*
2. *Debitori din operațiuni de import-export care s-au derulat prin cliring, barter și cooperare economică internațională în baza acordurilor comerciale și de plăți guvernamentale.*

La data de 31 decembrie 2018, creanțele României provenite din operațiunile de export, cooperare economică internațională și alte acțiuni externe, derulate înainte de 31 decembrie 1989, raportate în bilanțul Trezoreriei Statului sunt de 3.480.405.871,36 lei (835.579.646,21 USD; 1.522.725.577,78 ruble transferabile și alte sume în diverse valute, respectiv 24.391,84 EUR, 881.325,47 GBP și 22.930.147,99 LYD).

Constatări

- o *Procesul de recuperare a creanțelor externe este influențat de următoarele cauze obiective:*

a. pe relația de valute convertibile:

- dificultățile majore de ordin economic, financiar și valutar cu care se confruntă unele țări africane, ale căror debite către România însumează 183,2 milioane dolari SUA (75,92% din totalul creanțelor nereglementate în prezent), calificate ca eligibile pentru a primi asistență conform inițiativei HIPC (țări cu grad înalt de îndatorare, cele mai sărace din lume): Sudan, Republica Centrafricană, Somalia și Tanzania;

- apartenența unor țări debitoare, care fac parte deja din programul HIPC, la categoriile de „țări afectate de conflicte” și „țări post conflicte”, care urmează să primească sprijin financiar suplimentar din partea organismelor internaționale: Republica Centrafricană, Somalia, Sudan.

b. pe relația ruble transferabile:

- refuzul categoric al autorităților cubaneze, țară care deține 100% din creanțele României în ruble transferabile, de a accepta începerea negocierilor pentru convenirea coeficientului de conversie rublă transferabilă/dolar SUA și pentru stabilirea unor modalități de rambursare a obligațiilor sale valutare.

- o *În ceea ce privește categoria Debitorilor din operațiuni din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989:*

În urma verificării au fost constatate diferențe/neconcordanțe între evidența contabilă și evidența operativă a creanțelor externe (ținute de către structurile de specialitate ale MFP), după cum urmează:

- suma de 88.753.221 USD, respectiv creanța Libia-Rompetrol, care se regăsește în evidența contabilă raportată la creanțe externe, iar în evidența operativă această creanță se regăsește la creanțe interne. Creanța nu trebuie raportată la creanțe externe, deoarece ea nu trebuie să se mai încaseze de la Libia întrucât a fost încasată de către societatea Rompetrol, iar statul român a făcut demersuri pentru încasarea creanței de la Rompetrol (dosar aflat pe rolul Tribunalului București – Secția a VI-a Civilă, litigiul a fost soluționat pe fond, în sensul admiterii în parte a pretențiilor formulate de statul român prin MFP);
- sumele de 30.571.744,85 USD și 15.807.232 mii lire siriene, care nu sunt raportate la creanțe externe, în evidența operativă, dar se regăsesc în evidența contabilă, extrabilanțier, reprezintă creanțe externe datorate de Siria, care au fost reglementate în afara cadrului legal de către Industrialexport SA. Pentru recuperarea sumelor de la Industrialexport SA, dosarul se află pe rolul Tribunalului București;
- suma de 55.376,75 USD nu este raportată în Raportul creanțelor întocmit în baza *Legii nr.29/1994*, întrucât nu a fost înregistrată de către Banca Comercială Română SA (BCR), raportarea făcându-se

după evidențele acesteia. Suma reprezintă dobânzi și dobânzi penalizatoare aferente ratelor plătite cu întârziere de către Republica Guineea și Republica Democrată Congo.

În timpul controlului, Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică/Birou Creanțe Externe a efectuat demersurile pentru raportarea corectă în situațiile financiare, precum și pentru înregistrarea dobânzilor și a dobânzilor penalizatoare, de către BCR și, implicit, de MFP în evidența sa operativă.

În perioada ianuarie-decembrie 2018, în contul creanțelor externe ale României s-a încasat și s-a virat la bugetul statului suma de 59.970.624,49 USD, țările plătitoare fiind Irakul și Mozambicul. Din suma încasată, în cursul anului 2018, în contul creanțelor externe, Banca Comercială Română SA a reținut un comision de 93.120 USD, în baza Convenției/Actelor adiționale încheiate între MFP și BCR începând cu anul 2001.

În urma verificării s-a constatat că Banca Comercială Română a reținut un comision necuvenit în valoare de 28.870 \$ (aferent unei încasări în contul creanțelor externe), acest comision fiind perceput în afara prevederilor Convenției încheiate între MFP și BCR.

În timpul misiunii de control, reprezentanții MFP au solicitat BCR restituirea acestei sume, iar BCR a virat suma de 122.899,59 lei (echivalentul sumei de 28.870 USD).

o *În ceea ce privește categoria Debitorilor din operațiuni de import-export care s-au derulat prin cliring, barter și cooperare economică internațională în baza acordurilor comerciale și de plăți guvernamentale:*

- soldul conturilor de creanțe rezultate din activități de cliring, barter și cooperare economică internațională în baza acordurilor comerciale și de plăți guvernamentale, la data de 31.12.2018, este de 12.703.615,71 lei, reprezentând echivalentul valutelor la acea dată;
- situația statelor care au debite, rezultate din aceste activități și soldul acestor debite, la data de 31.12.2018, este următoarea: Algeria – 841.166,27 USD; R.P.D. Coreeană – 1.511.939,09 USD; Sudan – 535.609,23 lire sterline; Cuba – 96.152.406,30 ruble transferabile;
- operațiunile de import-export, care s-au derulat prin cliring, barter și cooperare economică internațională în baza acordurilor comerciale și de plăți guvernamentale, sunt reflectate în situațiile financiare, în conturi contabile de disponibil, respectiv contul 51.208 USD/Conturi de cliring, barter și cooperare economică internațională. Deși sunt înregistrate în conturi de disponibil, aceste creanțe sunt raportate corect în bilanț, ca și creanțe externe;
- aceste solduri, deși nu sunt conturi de disponibil, sunt ținute și de către Banca Comercială Română SA, motiv pentru care, trimestrial, banca încasează de la Ministerul Finanțelor Publice, un comision calculat trimestrial la valoarea soldurilor conturilor de cliring, barter și cooperare economică internațională (pentru ținerea evidenței, comunicarea soldurilor, calculul și comunicarea dobânzilor, investigații, întocmiri de situații și corespondență complexă, în conformitate cu cadrul legislativ existent), în condițiile în care, pe unele relații, soldurile nu au fost modificate din anul 1992.

Comisionul este stabilit prin Actul adițional nr. 1 la Convenția referitoare la comisionul cuvenit Băncii Comerciale Române SA, pentru operațiunile bancare efectuate în vederea recuperării creanțelor României și derulării operațiunilor în cadrul conturilor de cliring, barter și cooperare economică internațională, semnată în 2001, între Banca Comercială Română SA și Ministerul Finanțelor Publice. Pentru perioada 2010-2019, Ministerul Finanțelor Publice a achitat Băncii Comerciale Române SA suma de 230.090,43 lei, reprezentând comision conform Actului adițional nr. 1 la Convenția referitoare la comisionul cuvenit băncii.

În opinia auditorilor publici externi, în vederea eficientizării și economicității cheltuielilor publice, reprezentanții MFP trebuie să analizeze această situație în vederea diminuării până la eventuala eliminare a comisionului pe care BCR îl încasează fără să presteze toate activitățile/operațiunile prevăzute în Actul adițional nr. 1, respectiv: comunicarea soldurilor, calculul și comunicarea dobânzilor, investigații, întocmiri de situații și corespondență complexă, în conformitate cu cadrul legislativ existent.

Așa cum se precizează chiar în titlul Convenției, aceasta este încheiată pentru stabilirea comisionului cuvenit băncii pentru operațiunile bancare efectuate în vederea recuperării creanțelor României și derulării operațiunilor în cadrul conturilor de cliring, barter și cooperare economică internațională, ori în cazul soldurilor acestor conturi nu numai că nu există disponibil, dar pe unele relații nu au fost făcute operațiuni din anul 1992.

Recomandări

- ☞ Având în vedere situația identificată de auditul de conformitate al Curții de Conturi, în care a fost calculat și reținut de BCR în mod eronat comisionul în sumă de 28.870 USD, se impune ca structurile de specialitate din cadrul MFP să realizeze verificarea tuturor comisioanelor bancare plătite BCR ca urmare a încasării creanțelor externe în perioada 2010-2019, iar în situațiile în care vor fi identificate sume achitate peste prevederile Convenției se vor lua măsurile de recuperare, schimb valutar și virare la bugetul de stat.

Audit public extern

Secțiunea
1.1Secțiunea
1.2Secțiunea
1.3Secțiunea
1.4Secțiunea
1.5Secțiunea
1.6Secțiunea
1.7Secțiunea
1.8Secțiunea
1.9

Auditul financiar asupra Contului general al datoriei publice a statului pe anul 2018

Prezentare

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2018, elaborat de MFP ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018, având următoarea structură:

- Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2018;
- Situația garanțiilor guvernamentale la data de 31 decembrie 2018;
- Contul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2018;
- Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2018.

Opinia de audit

A fost formulată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a aspectelor** menționate, deoarece s-a constatat faptul că probele de audit colectate sunt suficiente și adecvate, iar denaturările individuale sau cumulate nu au efecte generalizate asupra Contului general anual al datoriei publice ca întreg.

În procesul de valorificare a abaterilor constatate, MFP a prezentat documente din care a rezultat faptul că abaterile consemnate în procesul-verbal au fost remediate, motiv pentru care nu a fost emisă decizie.

Datoria publică în context european și național în perioada 2016-2018

În perioada 2017-2018, nivelul deficitului în cadrul UE28¹, raportat la Eurostat² de către statele membre înainte de 1 aprilie 2019³, a înregistrat o evoluție descrescătoare cu 36% (de la 154.012 milioane euro, în anul 2017, la 99.201 milioane euro, în anul 2018), în timp ce nivelul datoriei publice a înregistrat o scădere cu doar 1%. În același timp, în cadrul UE28, nivelul PIB a înregistrat o creștere cu 3,2%, de la 15.389.134 milioane euro, în anul 2017, la 15.884.249 milioane euro, în anul 2018.

Cu toate că nivelul deficitului în cadrul UE28 a scăzut în perioada 2017-2018 cu 35,6%, nivelul deficitului raportat de România la Eurostat a înregistrat o creștere de aproximativ 23%.

De asemenea, la sfârșitul anului 2018, nivelul datoriei publice în cadrul UE28 a înregistrat o scădere foarte redusă, de 1% față de valoarea nivelului înregistrat la finele anului 2017, în condițiile în care nivelul datoriei publice raportat de România la Eurostat a fost mai mare cu 9,6%.

Cu toate că România se încadrează în limitele stabilite prin Tratatul de la Maastricht, nivelul deficitului/PIB-ului (de 3%) se situează la maximumul de -3% prevăzut prin Tratatul de la Maastricht.

Indicatorul datoriei publice raportat la produsul intern brut al țării noastre, calculat după metodologia SEC 2010, a înregistrat în anul 2018 un nivel de 35% (cu mult sub nivelul de 60%, stabilit prin Tratatul de la Maastricht), România situându-se astfel printre statele membre ale Uniunii Europene cel mai puțin îndatorate.

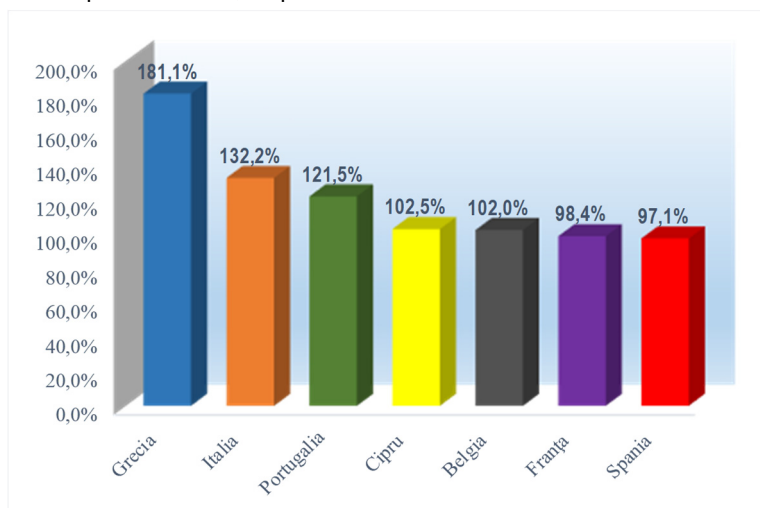
Potrivit datelor publicate de Eurostat la sfârșitul anului 2018, 14 state membre ale Uniunii Europene au depășit valoarea de referință privind datoria publică de 60% din PIB, stabilită prin Tratatul de la Maastricht. Nivelul de îndatorare a manifestat o tendință descrescătoare atât pentru zona euro (de la 87,1 puncte procentuale în PIB, la finele anului 2017, la 85,1 puncte procentuale la finele anului 2018), cât și pentru statele membre UE (de la 81,7 puncte procentuale în PIB la finele anului 2017, la 80 de puncte procentuale la finele anului 2018).

¹ UE28 – Uniunea Europeană este alcătuită din cele 28 de state membre.

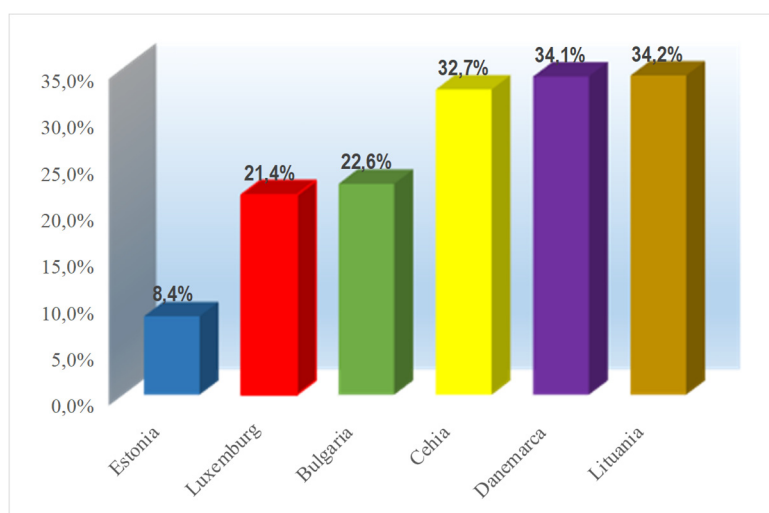
² Eurostat – Biroul/Oficiul de statistică al Uniunii Europene

³ Publicația „Provision of deficit and debt data for 2018 – first notification” din 23 aprilie 2019 (<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4ffe7bcdfad>)

La sfârșitul anului 2018, statele cel mai puternic îndatorate, respectiv cel mai puțin din punct de vedere al raportului datoriei publice în PIB, se prezintă astfel:

Grafic nr. 1 – Statele cel mai puternic îndatorate

Grafic nr. 2 – Statele cel mai puțin îndatorate

În anul 2018, două state membre ale Uniunii Europene au înregistrat deficite egale sau mai mari de 3% din PIB, respectiv România (-3%) și Cipru (-4,8%).

Analiza principalilor indicatori privind datoria publică, precum și a evoluției acestora în perioada 2016-2018

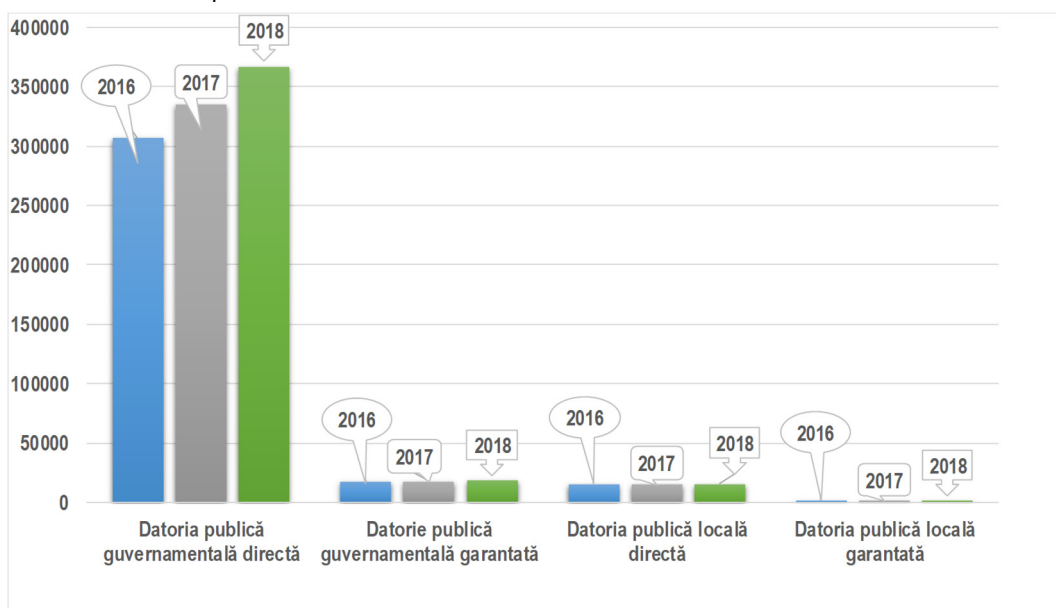
Datoria publică a României la data de 31.12.2018, raportată conform prevederilor *OUG nr. 64/2007*, cu modificările și completările ulterioare, a fost în sumă de 400.923 milioane lei și a înregistrat o creștere cu 18,2% față de anul 2016, în principal pe fondul creșterii față de finele anului 2016 a datoriei publice guvernamentale directe cu 19,7%.

Creșterea datoriei publice în anul 2018 a fost determinată, în principal, de datoria angajată pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, dar și pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

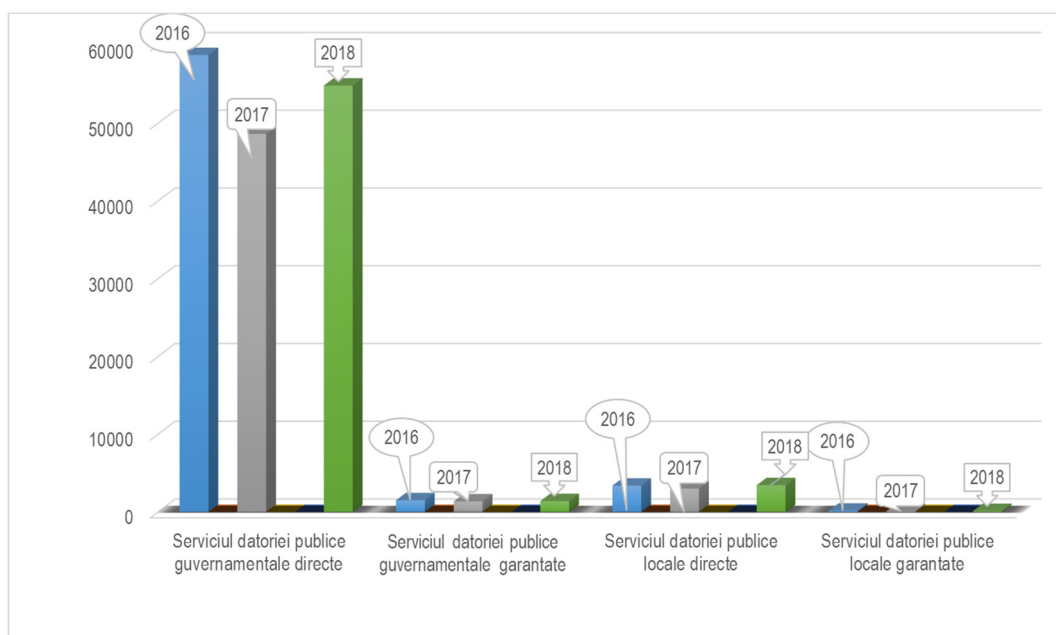
În perioada analizată, datoria publică a României a avut o tendință de creștere permanentă, relevând necesități de finanțare cu o traiectorie ascendentă, ajungând la 31.12.2018 la o valoare de 400.923 milioane lei. Această evoluție ascendentă atrage după sine, în mod inevitabil, sporirea dobânzilor aferente, precum și a cheltuielilor publice totale.

Prin urmare, aceste evoluții ale datoriei publice se reflectă și în nivelul de creștere a indicatorului datoria publică/pe cap de locuitor, care a manifestat o traiectorie fluctuantă.

Evoluția datoriei publice, respectiv a serviciului datoriei publice, în perioada 2016-2018, în funcție de structură, este reprezentată astfel:

Grafic nr. 3 – Evoluția datoriei publice în perioada 2016-2018

Grafic nr. 4 – Evoluția serviciului datoriei publice în perioada 2016-2018

După cum se poate observa, datoria publică guvernamentală directă a înregistrat cea mai mare pondere în totalul datoriei publice în perioada 2016-2018, evidențiind o creștere continuă a acesteia.

Referitor la nivelul PIB

În perioada 2016-2018, nivelul PIB a înregistrat un trend ascendent, respectiv o creștere cu 23,4%. Având în vedere faptul că ritmul de creștere al PIB a fost superior celui de creștere al datoriei publice (18,2%), ponderea datoriei publice în PIB a evidențiat un trend descrescător de 3,8%, ajungând la finele anului 2018 la 42,5%, de la 44,2% înregistrat la finele anului 2016.

În ceea ce privește execuția de casă a Bugetului general consolidat la data de 31 decembrie 2018, aceasta s-a încheiat cu un deficit de 30.579,7 milioane lei, înregistrând o creștere cu 6,9% față de execuția Bugetului general consolidat la 31 decembrie 2016, raportul dintre deficitul Bugetului general consolidat și PIB atingând nivelul de 3,2%, în scădere cu 13,5% față de nivelul acestuia din anul 2016, de 3,7%.

Referitor la serviciul datoriei publice

Cu toate că nivelul serviciului datoriei publice din anul 2018 a fost diminuat în proporție de 6,3% față de anul 2016, valoarea serviciului datoriei publice în anul 2017 a înregistrat o scădere semnificativă, cu 16,8%, față de valoarea acestuia din anul 2016. În anul 2018, nivelul serviciului datoriei publice s-a majorat cu 12,6% față de cel din anul 2017.

Această fluctuație a nivelului serviciului datoriei publice s-a datorat nivelului redus al ratelor de capital scadente în anii 2017, respectiv 2018, și nu reducerii nivelului dobânzilor și altor costuri aferente datoriei publice. În același timp, se observă faptul că nivelul dobânzilor și al comisioanelor a înregistrat o creștere semnificativă de 28,8%, însă, în valori absolute, acesta reprezintă o pondere relativ redusă în totalul serviciului datoriei publice, respectiv 21,8% în anul 2018.

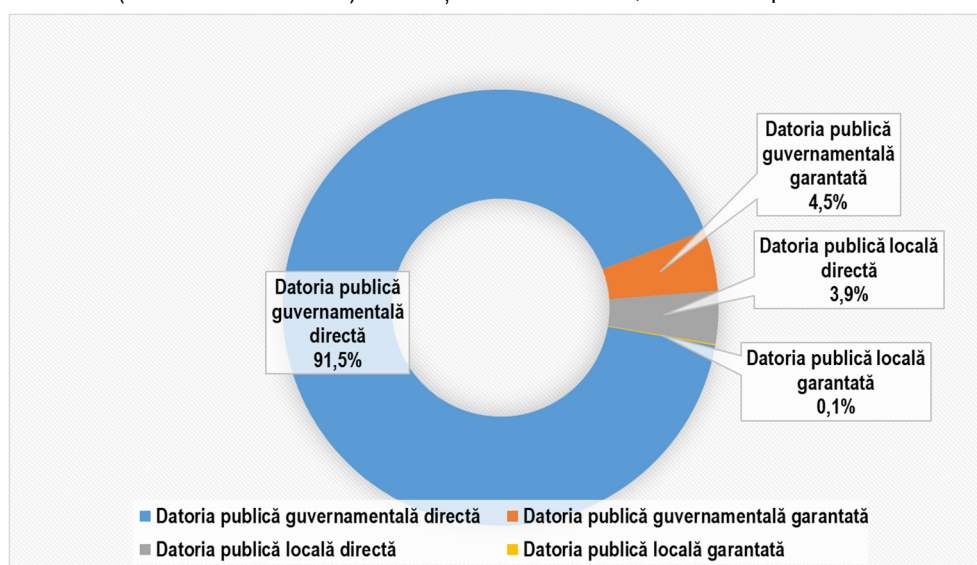
Față de sumele evidențiate în serviciul datoriei publice, MFP a evidențiat și achitat și o serie de alte costuri aferente administrării/gestionării datoriei publice, respectiv costuri pentru stabilirea riscului de țară și costuri constând în suma netă negativă aferentă diferenței de dobândă bonificată pentru disponibilitățile contului curent în valută administrat de MFP la BNR.

Având în vedere că nivelul serviciului datoriei publice a înregistrat o diminuare cu 6,3%, ponderea acestuia în raport cu totalul cheltuielilor Bugetului general consolidat a înregistrat, de asemenea, o scădere, ajungând în anul 2018 la 18,6%, fapt determinat și de creșterea cheltuielilor Bugetului general consolidat cu 33%. În perioada 2016-2018, serviciul datoriei publice a înregistrat o scădere cu 6,3%, scădere înregistrată, în principal, de serviciul datoriei publice interne.

Se observă o creștere a ponderii serviciului datoriei publice externe în anul 2018, față de anul 2016, în timp ce serviciul datoriei publice interne a înregistrat o diminuare, ajungând la 60,7% din serviciul datoriei publice.

Datoria publică la data de 31.12.2018

Datoria publică a României înregistrată la data de 31.12.2018, raportată în baza prevederilor naționale de către MFP în *Contul general anual al datoriei publice pentru anul 2018* este în valoare totală de 400.923 milioane lei (85.963 milioane euro). În funcție de structura sa, aceasta se prezintă astfel:

Grafic nr. 5 – Structura datoriei publice la data de 31.12.2018

Astfel, în anul 2018, ponderea cea mai mare în totalul datoriei publice a României a deținut-o datoria publică guvernamentală directă (91,5%), urmată de datoria publică guvernamentală garantată (4,5%), de datoria publică locală directă (3,9%) și de datoria publică locală garantată, cu o pondere de doar 0,1%.

Datoria publică guvernamentală

La data de 31 decembrie 2018, datoria publică guvernamentală raportată de către MFP în moneda națională a înregistrat o creștere cu 9% față de soldul datoriei publice la finele anului 2017 și reprezintă o pondere de 96% în totalul datoriei publice.

Soldul datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie 2018 cuprinde datoria publică guvernamentală directă, care deține cea mai mare pondere (95,3%), și datoria publică guvernamentală garantată, cu o pondere foarte mică, de numai 3,5%.

În anul 2018, față de anul 2017, s-a înregistrat o creștere mai accentuată a datoriei publice guvernamentale interne cu 12% față de creșterea datoriei publice guvernamentale externe cu 4,8%, astfel că, la data de 31.12.2018, datoria publică guvernamentală internă reprezintă 60,6% în totalul datoriei publice guvernamentale.

Creșterea serviciului datoriei publice guvernamentale în anul 2018 cu 12,5% față de anul 2017 a fost influențată, în principal, de creșterea cu 12,8% a serviciului datoriei publice guvernamentale directe în anul 2018, față de anul 2017.

Principalul scop pentru care a fost contractată datoria publică guvernamentală în anul 2018 a fost pentru finanțarea deficitelor temporare ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat prin intermediul instrumentului „*Împrumuturi temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului*”. Această situație se datorează faptului că MFP asigură acoperirea deficitului zilnic rezultat ca diferență între veniturile încasate și plățile efectuate zilnic.

Datoria publică guvernamentală contractată în anul 2018 a fost destinată cu preponderență finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice, fiind contractate și instrumente noi de datorie publică, după cum urmează:

- titluri de stat destinate populației, în cadrul Programului „Tezaur”, care au fost utilizate pentru finanțarea definitivă a deficitului bugetului de stat și pentru refinanțarea datoriei publice guvernamentale;
- instrumente de cash management, respectiv atragerea de depozite bancare pe termen scurt, sume care au fost utilizate pentru menținerea în permanență a unui sold corespunzător în Contul curent general al Trezoreriei Statului (CGTS), stabilit de MFP, și efectuarea de operațiuni de schimb valutar, care au fost utilizate pentru finanțarea definitivă a deficitului bugetului de stat;
- emisiunea unei euroobligațiuni, care cuprinde și o operațiune de răscumpărare parțială anticipată și de preschimbare de titluri de stat.

Astfel, în anul 2018, instrumentele de datorie publică contractate au fost utilizate într-un procent foarte mic pentru realizarea de investiții/proiecte. Cu toate acestea, politica de contractare a datoriei publice guvernamentale trebuie să fie orientată către efectuarea de cheltuieli productive, și anume, realizarea de investiții în resurse umane, în infrastructură, în cercetare, investiții în tehnologie și tehnică avansată și în alte activități benefice pe termen lung, care pot să asigure în viitor atât rambursarea obligațiunilor emise și plata dobânzilor aferente, cât și dezvoltarea economiei în ansamblu.

Referitor la finanțarea deficitului bugetului de stat

La finele anului 2018, deficitul bugetar cumulat a înregistrat o evoluție ascendentă cu 9,7%, de la o valoare absolută de 77.521,6 milioane lei, în anul 2017, la o valoare absolută de 85.063 milioane lei, în anul 2018.

În anul 2018, MFP a contractat instrumente de datorie pentru finanțarea definitivă a deficitului bugetului de stat cumulat într-un procent redus de doar 39%, utilizând cu preponderență de 61% instrumentul „*Împrumuturi temporare*” din Contul curent general al Trezoreriei Statului, la finele anului 2018, valoarea deficitului cumulat acoperit temporar fiind în sumă de 51.853,1 milioane lei.

Referitor la refinanțarea datoriei publice guvernamentale

Rambursarea datoriei publice guvernamentale reprezintă o obligație a statului necondiționată și irevocabilă de plată a capitalului, dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente finanțărilor rambursabile angajate sau garantate.

Potrivit reglementărilor în domeniu, instrumentele de datorie publică se utilizează pentru refinanțarea datoriei publice, respectiv pentru plata ratelor de capital. Astfel, în anul 2018, necesarul de finanțare a ratelor de capital a fost asigurat în proporție de 91% prin contractarea de către MFP a unor instrumente de datorie publică (certIFICATE de trezorerie, obligațiuni, împrumuturi etc., în proporție de 65%, și disponibilități din Contul curent general al Trezoreriei Statului în proporție de 26%), în proporție de 4,9% prin sumele destinate rambursării ratelor de capital prevăzute la bugetul de stat – Acțiuni generale (la titlul 55 „*Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi*”), iar 4,1% prin alte surse prevăzute de legislația în vigoare (sume încasate de MFP de la subîmprumutați, sume prevăzute în bugetele persoanelor juridice care au contractat finanțări rambursabile cu garanția statului, fond de risc constituit de MFP, alte surse).

Totodată, pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și pentru evitarea presiunilor sezoniere, în vederea asigurării surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, MFP a constituit și consolidat o rezervă financiară în valută (buffer), din care să se asigure

necesitățile brute de finanțare pe o perioadă de cca 4 luni. La data de 31.12.2018, rezerva financiară în euro la dispoziția Trezoreriei Statului a fost în creștere cu 17,5%, iar cea în dolari a fost în scădere cu 30,2% față de soldurile de la începutul anului.

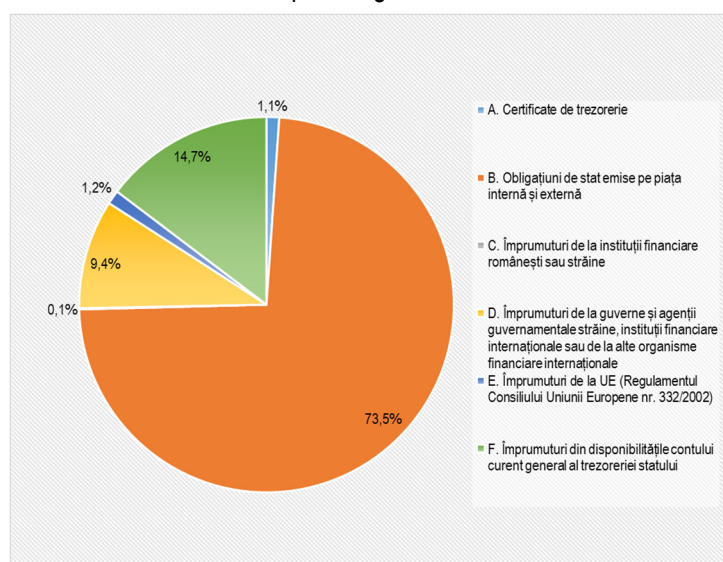
În cursul anului 2018, atât disponibilitățile în euro, cât și cele în dolari au fost utilizate, cu preponderență, pentru refinanțarea datoriei publice, respectiv pentru răscumpărări la scadență sau pentru răscumpărarea anticipată a titlurilor de stat și pentru plata ratelor de capital. Pentru sumele constituite în rezerva financiară în valută, precum și pentru alte sume constituite în valută, care se regăsesc în conturile de valută ale MFP deschise la BNR, în anul 2018, MFP a efectuat următoarele operațiuni:

- plata sumelor reprezentând suma netă negativă aferentă diferenței de dobândă bonificată pentru disponibilitățile contului curent în valută – euro administrat de MFP la BNR;
- încasarea sumelor reprezentând contravaloarea dobânzii încasate la contul în valută – USD.

Datoria publică guvernamentală directă

Soldul datoriei publice guvernamentale directe la data de 31.12.2018 a deținut ponderea cea mai mare în datoria publică a României, de 91,5%, și a înregistrat o creștere cu 9,4% față de soldul de la finele anului 2017.

Structura instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă la data de 31.12.2018 se prezintă astfel:

Grafic nr. 6 – Structura instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă la data de 31.12.2018

Așa cum se poate observa, instrumentul „*Obligațiuni de stat*” a deținut în anul 2018 cea mai mare pondere, de 74%, în structura datoriei publice guvernamentale directe, urmat de instrumentul „*Împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului*” cu 15%. Comparativ cu anul 2017 au fost înregistrate creșteri ale obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă, care au evidențiat o creștere cu 18,8%, precum și ale împrumuturilor din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului, cu o creștere cu 2,7%.

Ponderea foarte mare deținută de obligațiunile de stat conduce la înregistrarea de vârfuri ale cheltuielilor cu ratele de capital la datele scadente ale obligațiunilor, acestea nefiind amortizate pe durata contractată. De asemenea, acest tip de rambursare (într-o singură tranșă) presupune o supraîncărcare anuală a cheltuielilor cu dobânzile aferente, valoarea acestora fiind constantă pe întreaga durată a împrumutului.

O reducere semnificativă față de anul 2017 s-a înregistrat atât la împrumuturile de la instituții financiare românești sau străine, cât și la împrumuturile de la UE, diminuări generate de faptul că în cadrul acestor instrumente nu au mai fost contractate noi împrumuturi. De asemenea, certificatele de trezorerie au înregistrat o scădere semnificativă de 52,6%.

În perioada 2017-2018, datoria publică guvernamentală directă internă a crescut într-un ritm mai accelerat față de datoria publică guvernamentală directă externă, astfel încât, la finele anului 2018, ponderea datoriei publice guvernamentale directe interne în total datorie publică guvernamentală directă a ajuns la 59%.

Din analiza datelor cu privire la datoria publică guvernamentală externă a rezultat faptul că, în perioada 2017-2018, o cotă de 99,9% a fost alocată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare,

finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice, iar o cotă foarte redusă, cuprinsă între 0,1% și 0,2%, a fost alocată pentru finanțarea de proiecte. Astfel, **datoria publică guvernamentală externă contractată pentru finanțarea de investiții se situează la un nivel îngrijorător de scăzut comparativ cu datoria publică guvernamentală externă contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea deficitului și refinanțarea datoriei publice.**

În acest context apreciem că accentuarea dezechilibrelor comerciale este cauzată atât de nivelul redus al contractării împrumuturilor externe destinate finanțării unor programe/proiecte de investiții viabile pe termen lung și generatoare de progres în plan economic, cât și de contractarea cu preponderență a împrumuturilor externe doar pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice.

Referitor la instrumentul Certificate de trezorerie

În anul 2018, volumul emisiunilor de certificate de trezorerie a fost de 2,75 ori mai mic față de valoarea certificatelor de trezorerie emise în anul 2017.

Certificatele de trezorerie contractate în anul 2018 au fost utilizate pentru refinanțarea datoriei publice, în proporție de 52,1%, și pentru finanțarea deficitului bugetului de stat, în proporție de 47,9%.

Soldul final al certificatelor de trezorerie la data de 31.12.2018 reprezintă 1,1% din datoria publică guvernamentală directă, rata medie a dobânzii în anul 2018, aferentă certificatelor de trezorerie, a crescut cu 36,3% față de cea înregistrată în anul 2017, ajungând la 1,5%.

Referitor la instrumentul Obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă

În anul 2018, volumul emisiunilor/redeschiderilor de obligațiuni a fost în creștere cu 53,5% față de valoarea obligațiunilor emise în anul 2017 și au fost contractate cu preponderență (66,4%) de pe piața internă.

Obligațiunile contractate în anul 2018 au fost utilizate pentru finanțarea deficitului bugetar din anii precedenți (43,6%), pentru refinanțarea datoriei publice (19%) și pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția MFP (36%).

În anul 2018 au fost emise titluri de stat destinate populației prin Programul „Tezaur”, cu scadențe la 2, 3 și 5 ani, precum și euroobligațiuni pe piața externă cu scadențe la 10, 20 și 30 de ani.

Instrumentul „Obligațiuni de stat” a deținut în anul 2018 cea mai mare pondere (74%) în structura datoriei publice guvernamentale directe, iar rata medie a dobânzii aferente obligațiunilor a crescut cu 19,5% față de cea înregistrată în anul 2017, ajungând la 4,9%.

În anul 2018, instrumentul „Obligațiuni de stat” emis pe piața internă și externă a înregistrat cele mai mari costuri anuale, cu o pondere de 89% în totalul costurilor aferente instrumentelor datoriei publice guvernamentale directe.

Referitor la instrumentul Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine

Referitor la instrumentul „Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine”, în anul 2018 nu au fost contractate împrumuturi noi în cadrul acestei categorii, nu au fost efectuate trageri, iar soldul final al împrumuturilor de la instituții financiare românești sau străine la data de 31.12.2018 reprezenta 0,1% din datoria publică guvernamentală directă. Rata medie a dobânzii în anul 2018 a scăzut cu 8,3% față de cea înregistrată în anul 2017, ajungând la o pondere de 2,2%, generată de faptul că nu au fost contractate împrumuturi noi și nu au fost efectuate trageri.

Referitor la instrumentul Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale.

Referitor la instrumentul „Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale”:

În anul 2018 a fost contractat un număr de trei împrumuturi, care vor fi utilizate pentru:

- finanțarea investițiilor în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 prin cofinanțare împreună cu fondurile structurale și de investiții europene (FESI) și prin implementarea subproiectelor de investiții;
- finanțarea politicilor de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre, cu opțiune de amânare a tragerii;
- finanțarea proiectului „Îmbunătățirea managementului riscurilor de dezastre”.

Valoarea celor 10 trageri efectuate în anul 2018 a fost destinată integral consolidării rezervei financiare în valută, iar valoarea cheltuielilor aferente programelor cu finanțare rambursabilă, titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă” (valoare împrumut și cheltuieli eligibile și neeligibile) reprezintă o pondere de 73,2% din valoarea tragerilor din anul 2018, cu impact direct asupra realizării obiectivelor de investiții prioritare pentru economia românească. În anul 2018, rata medie a dobânzii de 2,3% a crescut ușor cu 4,5% față de cea înregistrată în anul 2017.

În Raportul de audit au fost prezentate constatările cu privire la datoria publică guvernamentală rezultate din misiunile de audit de conformitate efectuate de Curtea de Conturi la entitățile beneficiare, respectiv la:

- ✓ Ministerul Justiției;
- ✓ Ministerul Sănătății;
- ✓ Ministerul Educației Naționale.

Ministerul Justiției

Misiunea de audit de conformitate s-a desfășurat la structura responsabilă cu implementarea proiectelor, Direcția de implementare a proiectelor cu finanțare din împrumuturi externe (DIPFIE) din cadrul MJ și a vizat utilizarea fondurilor provenite din împrumutul BIRD 4811 aprobat prin *Legea nr. 205/2006 privind ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar și împrumutul BIRD 8695 RO aprobat prin Legea nr. 173/2017 privind ratificarea Acordului de împrumut (Proiect de îmbunătățire a serviciilor judiciare) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.*

Principalele aspecte constatate sunt următoarele:

- ✓ în vederea derulării Contractului nr. 10/19.12.2018, Direcția de implementare a proiectelor cu finanțare din împrumuturi externe (DIPFIE) din cadrul MJ a acceptat scrisori de garanție de bună execuție, care nu respectă perioada de valabilitate prevăzută în clauzele contractuale;
- ✓ în perioada 2017-2018 nu au fost dezvoltate conturi analitice în bilanța de verificare, care să reflecte realitatea operațiunilor economico-financiare efectuate pentru fiecare dintre cele două proiecte derulate la nivelul DIPFIE și pe fiecare sursă de finanțare;
- ✓ evidența financiar-contabilă extrabilanțieră a DIPFIE la data de 31.12.2018 nu reflectă realitatea operațiunilor efectuate, nefiind înregistrată contravaloarea garanțiilor de bună execuție în sumă de 4,5 milioane lei, garanții ce au fost constituite cu scrisori de garanție bancară în cadrul Contractului nr. 10/2018;
- ✓ în evidența financiar-contabilă a DIPFIE s-a menținut în contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție” contravaloarea unor servicii de audit tehnic în sumă de 0,02 milioane lei, efectuate în vederea contractării de lucrări de reabilitare și amenajare la Judecătoria Câmpina, deși încă din anul 2015 se renunțase la contractarea acestor lucrări, întrucât nu s-a obținut nici avizul Consiliului tehnico-economic al Ministerului Justiției pentru demararea lucrărilor la acest obiectiv de investiții, nici aprobarea Băncii Mondiale privind finanțarea acestor lucrări;
- ✓ prin inventarierea patrimoniului DIPFIE pentru anul 2018 nu a fost stabilită situația reală a tuturor elementelor de natura activelor existente în patrimoniul DIPFIE, nefiind astfel respectate, în totalitate, prevederile legale în acest domeniu;
- ✓ derularea Contractului nr. 71/28.06.2011 s-a realizat într-un mod ineficient și neeconomic, fapt ce a condus la obligarea Ministerului, prin decizie definitivă a instanței de arbitraj, la plata unor lucrări suplimentare executate și neplătite încă din anul 2012;
- ✓ nu a fost respectată în totalitate legislația aplicabilă în România în materie de construcții în cadrul contractelor de execuție lucrări civile cu privire la executarea/eliberarea garanției de bună execuție.

În vederea valorificării abaterilor constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse două măsuri.

Ministerul Sănătății

Misiunea de audit de conformitate s-a desfășurat la structura responsabilă cu implementarea proiectelor, Unitatea de management al proiectului (UMP), și a vizat utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BEI 22943 aprobat prin *HG nr. 442/2005 pentru aprobarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții destinat finanțării proiectului privind reabilitarea sectorului sanitar, etapa a II-a și din Împrumutul BIRD 8362 aprobat prin Legea nr. 179/2014 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiectul privind reforma sectorului sanitar - îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.*

Principalele aspecte constatate sunt următoarele:

- ✓ bugetul alocat celor două proiecte în anul 2018 a suferit atât rectificări pozitive, cât și negative, înregistrând un grad al execuției bugetare de peste 99%;
- ✓ până la data de 31.12.2018, gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite prin Acordul de împrumut BIRD 8362-RO prin încheierea de angajamente legale (contracte) a fost de 33,8% din valoarea proiectului, iar proiectul finanțat din Împrumutul BEI 22943-RO a fost finanțat în proporție de 98,43%, urmând a fi finalizat până la data de 31 decembrie 2019;

- ✓ atât pentru contractele de expertiză tehnică și servicii de proiectare încheiate pentru construirea celor patru centre de arși, cât și pentru contractele de echipamente medicale de diagnostic imagistic de tip computer tomograf, rezonanță magnetică și sisteme informatice de arhivare a imaginilor medicale au fost depășite termenele stabilite și aprobate inițial pentru realizarea achizițiilor (între 1 an și 3 ani). De asemenea, valorile la care au fost realizate achizițiile au fost mult mai mari decât valorile estimate inițial;
- ✓ derularea contractelor pentru servicii de expertiză tehnică și proiectare în cazul construirii celor patru centre de arși se află în curs de executare;
- ✓ contractele pentru echipamente medicale de diagnostic imagistic de tip computer tomograf (CT), rezonanță magnetică (RMN) și sisteme informatice de arhivare a imaginilor medicale (PACS) au fost executate, astfel:
  - contractul de furnizare de echipamente medicale de diagnostic imagistic de tip CT pentru 14 unități medicale a fost executat în proporție de 92,85% la data de 31.12.2018;
  - contractul de furnizare de echipamente medicale de diagnostic imagistic de tip RMN pentru 24 de unități medicale a fost executat în proporție de 79,16% la data de 31.12.2018;
  - contractul de furnizare de echipamente informatice de arhivare a imaginilor medicale PACS pentru 21 de unități medicale a fost executat în proporție de 100% la data de 31.12.2018.
- ✓ contractul încheiat pentru furnizarea de echipamente medicale de radioterapie pentru cinci unități medicale a fost executat în proporție de 50,67% la data de 31.12.2018;
- ✓ la două unități spitalicești, la momentul livrării, echipamentele medicale de diagnostic imagistic de tip computer tomograf (CT) erau incomplete, în condițiile în care acestea au fost achitate integral;
- ✓ procesul de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și a capitalurilor proprii ale UMP la finele exercițiului financiar 2018 a fost realizat cu respectarea prevederilor *OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și a capitalurilor proprii*;
- ✓ în exercițiul financiar 2018, UMP din cadrul MS a efectuat cheltuieli din totalul bugetului alocat în proporție de 97,95% pentru proiectul finanțat din Împrumutul BIRD 8362 RO și în proporție de 2,05% pentru proiectul finanțat din Împrumutul BEI 22943 RO;
- ✓ la nivelul UMP, sistemul de control intern managerial nu a funcționat corespunzător în anul 2018;
- ✓ activitățile efectuate în cadrul proiectului finanțat din împrumutul BIRD 8362-RO au fost derulate până în prezent cu întârziere, ceea ce a condus la o pondere redusă a tragerilor efectuate din sumele împrumutului, respectiv 28%, precum și la actualizări continue ale Planului de achiziții, ultima fiind în data de 15.11.2018. Prin actualizările Planului de achiziții s-a realizat coroborarea costului estimat al achiziției cu valoarea efectivă a contractului încheiat ca urmare a procedurii de achiziție.

Ministerul Educației Naționale

Misiunea de audit de conformitate s-a desfășurat la structura responsabilă cu implementarea proiectelor, Unitatea de management al proiectelor cu finanțare externă (UMPFE), și a vizat utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BIRD 8481-RO aprobat prin *Legea nr. 234/2015 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiectul privind învățământul secundar) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare*.

Principalele aspecte constatate sunt următoarele:

- ✓ evidența contabilă a angajamentelor bugetare și legale, precum și cea a garanțiilor nu a fost organizată și condusă în mod corespunzător în conturi extrabilanțiere, aspect ce nu permite cunoașterea în orice moment a informațiilor privind creditele bugetare, a angajamentelor bugetare și legale, referitoare la fondurile destinate finanțării Proiectului privind învățământul secundar;
- ✓ nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale referitoare la inventarierea conturilor Proiectului privind învățământul secundar, situația financiară anuală neoferind astfel o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru fiecare exercițiu financiar analizat, din punct de vedere al gestionării Împrumutului BIRD 8481-RO.

În vederea valorificării abaterilor constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse două măsuri.

Concluzia rezultată ca urmare a efectuării acțiunilor cu tema „Controlul privind legalitatea contractării, utilizării și rambursării sumelor contractate direct și subîmprumutate la entitățile beneficiare” a fost că nu s-au înregistrat îmbunătățiri majore privind implementarea reformelor structurale în sectoarele economice cheie, generatoare de valoare adăugată.

Referitor la instrumentul Împrumuturi de la UE (Regulamentul Consiliului UE nr. 332/2002), în anul 2018, MFP a efectuat o rambursare aferentă unicului împrumut contractat în cadrul acestui tip de instrument, iar rata medie a dobânzii de 3,3% a crescut ușor cu 10% față de cea înregistrată în anul 2017.

Referitor la instrumentul Împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului

În anul 2018, MFP a raportat trageri/angajamente noi aferente acestui instrument, reprezentând creșterea netă a soldului acestor împrumuturi, care a înregistrat o scădere semnificativă, de 86,9%, față de cea raportată în anul 2017. Cu toate acestea, pe parcursul anului 2018 a fost utilizat un volum semnificativ al acestui instrument.

Costurile acestui instrument s-au majorat semnificativ, cu 22,7% față de anul 2017, pe fondul creșterii ratei medii a dobânzii la 0,06%, precum și pe fondul volumului mare al acestui instrument.

În anul 2018, împrumuturile temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului au fost utilizate în proporție de 92,5% pentru finanțarea deficitelor temporare ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat din exercițiul curent și în proporție de 7,5% pentru refinanțarea datoriei publice.

Referitor la instrumentele de cash management, pe parcursul anului 2018 au fost efectuate șapte operațiuni de cash management, respectiv două operațiuni de atrageri de depozite interbancare pe termen scurt (10-12 zile), pentru echilibrarea soldului Contului curent general al Trezoreriei Statului și cinci operațiuni de schimb valutar al unor sume din valută (buffer), care au fost utilizate pentru finanțarea deficitului bugetului de stat.

La data de 1.01.2018 și la data de 31.12.2018, soldul acestui instrument a fost 0, costurile utilizării acestui instrument reprezentând valoarea dobânzilor aferente depozitelor pe termen scurt atrase de la bănci pentru echilibrarea soldului Contului curent general al Trezoreriei Statului, ale căror rate au fost cuprinse între 1,5% și 2%.

Cu privire la instrumentele Împrumuturi structurate, Leasing financiar și Plasamente private, în anul 2018, acestea nu au prezentat sold inițial și mișcări în cursul anului financiar auditat.

Datoria publică guvernamentală garantată

Soldul datoriei publice guvernamentale garantate deține o pondere de 4,5% din datoria publică a României și de 4,7% din datoria publică guvernamentală, iar, în anul 2018, acesta a înregistrat o creștere cu 3,2% față de soldul de la finele anului 2017.

Datoria publică guvernamentală garantată la data de 31.12.2018 este constituită, în principal, din categoria „*Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale*”, cu o pondere de 92,9%, respectiv din categoria garanțiilor acordate prin programe guvernamentale: Programul „Prima Casă”, „Prima Mașină”, „Investește în tine”.

În anul 2018, serviciul datoriei publice aferent categoriei „*Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale*” a înregistrat o creștere cu 14,2% față de anul 2017, fiind constituit numai din rate de capital.

Contractarea datoriei publice guvernamentale garantate, respectiv emiterea garanțiilor în baza legilor speciale, se realizează, potrivit prevederilor legale în domeniu, la nivelul Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA și al Fondului Român de Contragarantare SA. În anul 2018 au fost emise garanții în numele și contul statului în cadrul programelor guvernamentale „*Prima casă*”, „*Prima mașină*” și „*Investește în tine*”.

Comisiunile de gestiune a acestor garanții sunt administrate la nivelul celor două fonduri menționate mai sus (FNGCMM și FRC), iar în anul 2018, MFP a efectuat plăți reprezentând executări de garanții în valoare de 9,3 milioane lei.

Referitor la serviciul datoriei publice aferent categoriei „*Alte garanții guvernamentale*” se constată faptul că acesta manifestă un trend descrescător, trend înregistrat și de soldul acestei categorii. În anul 2018 nu au fost contractate alte instrumente de datorie publică guvernamentală garantată aferente categoriei „*Alte garanții guvernamentale*” și nu au fost efectuate trageri în cadrul acestei categorii.

În cursul anului 2018 au fost efectuate plăți din bugetul de stat în contul obligațiilor de plată a valorii de executare a garanțiilor către instituțiile de credit pentru un număr de 121 de garanții executate.

Referitor la Fondul de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii

În contul garanțiilor acordate anterior, MFP a încasat în anul 2018, la Fondul de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii, suma de 0,11 milioane lei și nu a efectuat nicio plată și nicio restituire de sume creditoare. În ceea ce privește încasările în Fondul de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii, sumele recuperate de către ANAF ca urmare a executării garanțiilor acordate în cadrul programelor au avut ponderea cea mai mare (90,1%) din totalul sumelor încasate.

La data de 31.12.2018, debitele la Fondul de risc pentru IMM-uri provenite din executarea garanțiilor de stat sunt aferente unui număr de 21 de IMM-uri, din care un număr de 16 IMM-uri se află în procedura insolvenței/falimentului/dizolvării, pentru care MFP s-a înscris cu debitele înregistrate de acestea în Fondul de risc pentru IMM-uri în tabelul definitiv consolidat al creanțelor asupra averii debitorilor.

**Referitor la
Fondul de risc
constituit în
baza OMEF
nr. 2005/2008**

În anul 2018, la nivelul MFP nu au fost încasate comisioane în Fondul de risc de la subîmprumutați sau garantați de stat. Din totalul sumelor încasate în Fondul de risc în anul 2018, ponderea cea mai mare o dețin sumele recuperate de la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului în procent de 45,4% din totalul sumelor încasate, urmată de sumele primite de la bugetul de stat în completarea fondului de risc (33,6%) și de sumele recuperate de către organele fiscale competente ale ANAF (11,8%)

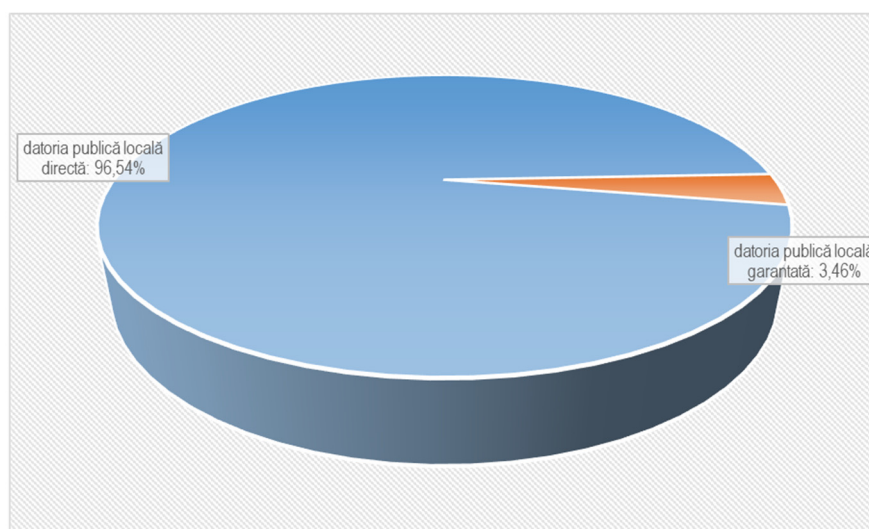
În totalul plăților efectuate din Fondul de risc, ponderea cea mai mare o reprezintă plățile efectuate de MFP în calitate de garant (57,5%) pentru SC Electrocentrale București și UATJ Suceava și alte localități din județ.

Datoria publică locală

Contul general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2018, precum și Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2018 au fost întocmite prin preluarea din raportările lunare ale unităților administrativ-teritoriale⁴, precum și din totalizarea de către MFP a sumelor înregistrate de la beneficiarii de împrumuturi de la nivel local în cursul anului 2018.

La data de 31 decembrie 2018, soldul datoriei publice locale raportat de către MFP în lei a înregistrat o creștere cu 3,4% față de soldul datoriei publice la finele anului 2017 și a reprezentat o pondere de 4% în totalul datoriei publice.

Structura datoriei publice locale la data de 31.12.2018 se prezintă astfel:

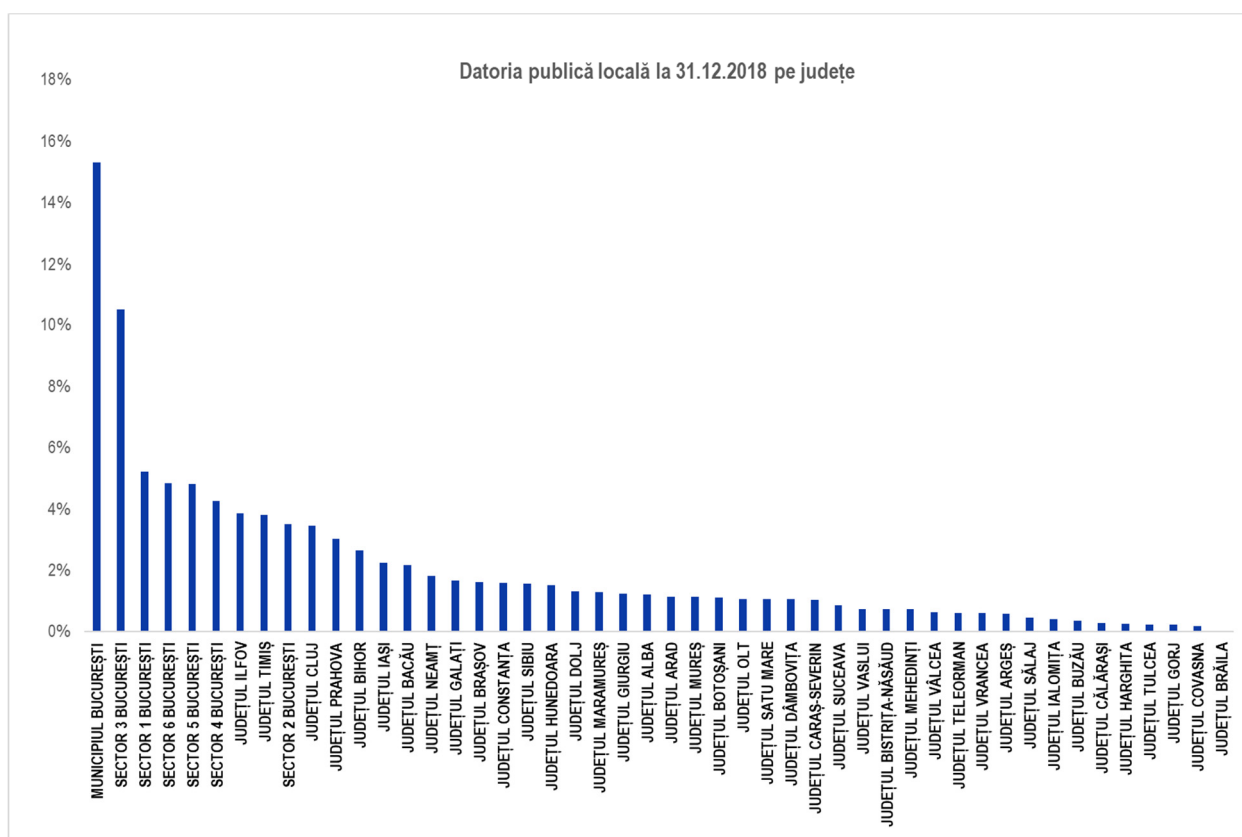

Grafic nr. 7 – Structura datoriei publice locale la data de 31.12.2018

Serviciul datoriei publice locale, constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și în alte costuri aferente datoriei publice locale înregistrate în anul 2018, a fost mai mare cu 14,6% față de anul 2017.

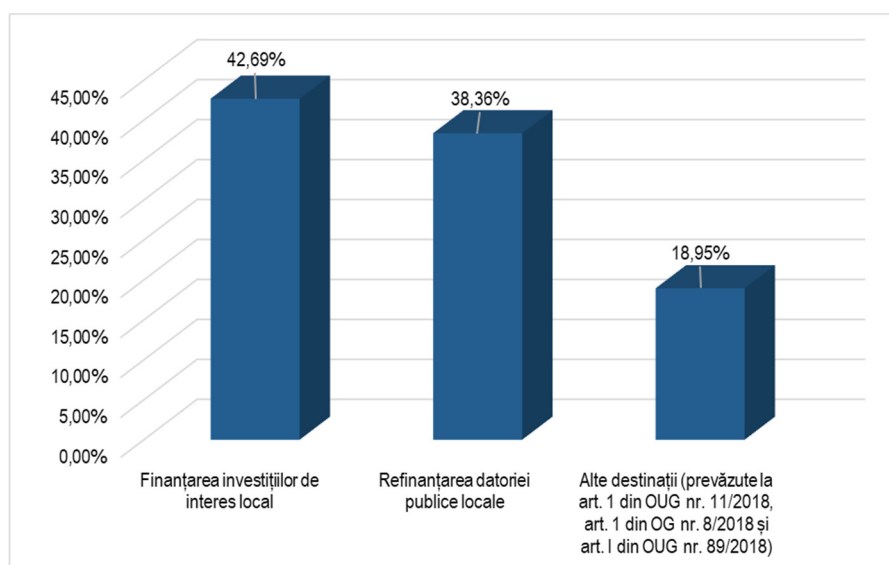
O pondere semnificativă a datoriei publice locale la nivelul județelor în totalul datoriei publice locale, la data de 31.12.2018, a fost înregistrată de următoarele unități administrativ-teritoriale: Municipiul București (15,3%), Sector 3 București (10,5%), Sector 1 București (5,2%), Sector 6 București (4,8%), Sector 5 București (4,8%) și Sector 4 București (4,3%), așa cum se observă din graficul următor:

⁴ Raportările UAT-urilor sunt întocmite în baza prevederilor pct.10 alin. (3), Capitolul II – *Modalitatea de raportare a datoriei publice* din OMEF nr. 1059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare.

Grafic nr. 8 – Datoria publică locală la 31.12.2018, pe județe

Principalul scop al contractării datoriei publice locale în anul 2018 a fost acela de finanțare a investițiilor de interes local, cu cea mai mare pondere de 42,7%, urmat de refinanțarea datoriei publice locale, de 38,4%, și pentru alte destinații, de 19%, după cum este prezentat în graficul nr. 9:

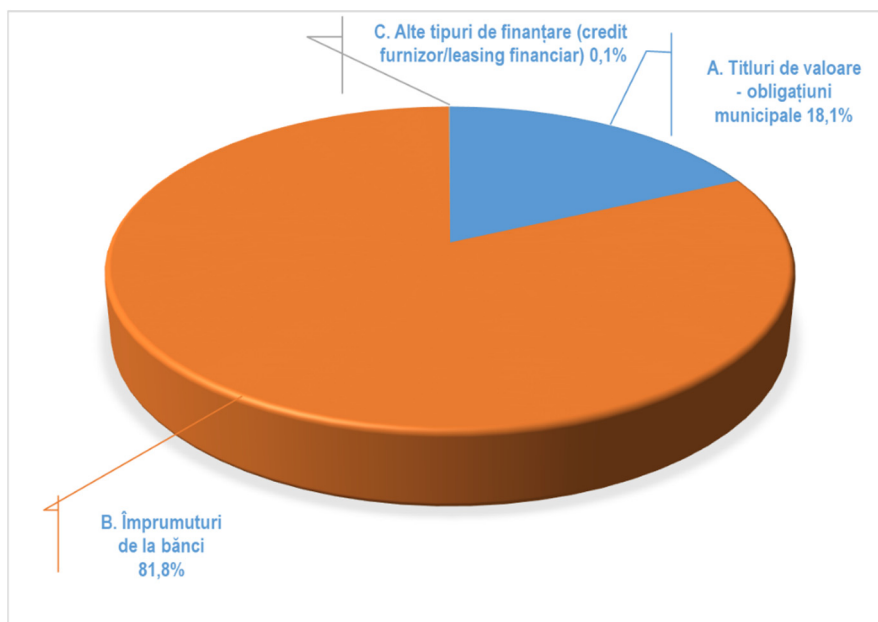
Grafic nr. 9 – Contractarea datoriei publice locale în anul 2018

Din analiza datelor prezentate mai sus rezultă că instrumentul de datorie publică locală directă „*Împrumuturi de la bănci*” deține cea mai mare pondere, de 79%, în totalul datoriei publice locale, urmat de instrumentul „*Titluri de valoare-obligațiuni municipale*”, cu o pondere de 17,5%.

Datoria publică locală directă

Soldul datoriei publice locale directe deține o pondere mică, de 3,9%, în totalul datoriei publice a României și o pondere semnificativă, de 96,5%, în totalul datoriei publice locale.

La data de 31.12.2018, structura datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2018 este prezentată de către MFP pe județe și, în cadrul acestora, pe tipuri de instrumente, astfel:

Grafic nr. 10 – Structura datoriei publice locale directe pe tipuri de instrumente, la 31.12.2018

În anul 2018, împrumuturile de la bănci dețin o pondere semnificativă, de 81,8%, în structura datoriei publice locale directe pe tipuri de instrumente. În perioada 2017-2018, ponderea semnificativă a datoriei publice locale directe a fost înregistrată, în principal, de aceleași județe, iar municipiul București (exclusiv sectoarele acestuia) a înregistrat cea mai mare datorie publică locală directă.

În cursul anului 2018, unitățile administrativ-teritoriale au contractat direct de pe piața internă pentru următoarele destinații:

- refinanțarea datoriei publice locale, reprezentând o pondere de 39,2% în totalul finanțărilor rambursabile contractate în anul 2018;
- finanțarea investițiilor publice de interes local, reprezentând o pondere de 32% în totalul finanțărilor rambursabile în anul 2018;
- asigurarea prefinanțării și/sau cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile de la UE în perioada 2014-2020, inclusiv pentru cheltuielile neeligibile asociate proiectelor, conform prevederilor art. 1 din OUG nr. 11/2018, art. 1 din OG nr. 8/2018 și art. 1 din OUG nr. 89/2018, reprezentând o pondere de 19,4% în totalul finanțărilor rambursabile în anul 2018;
- finanțarea proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la UE (Finanțare proiecte/programe (POR, PNDR), reprezentând o pondere de 9% în totalul finanțărilor rambursabile în anul 2018.

Constatare: Din verificarea datelor din aplicația informatică CREDLOC – „Centralizator Împrumuturi - Total până la data de 31.12.2018” cu cele din raportările UAT-urilor au rezultat diferențe cu privire la valoarea tragerilor și valoarea ratelor de capital.

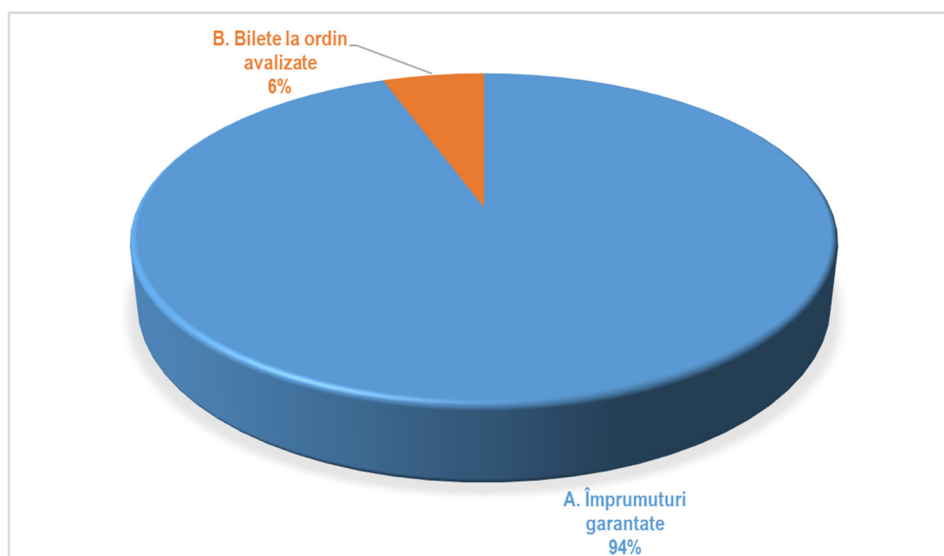
Astfel, soldul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2018, înscris în Contul general anual al datoriei publice în valoare de 15.406,64 milioane lei, a fost diminuat în mod eronat cu suma de 0,55 milioane lei, valoarea corectă a acestuia fiind de 15.407,19 milioane lei.

În procesul de valorificare a constatării menționate mai sus, conducerea Ministerului Finanțelor Publice a prezentat documente din care a rezultat faptul că abaterile consemnate în raportul de audit au fost remediate, motiv pentru care nu a mai fost emisă *decizie*.

Datoria publică locală garantată

În structura datoriei publice locale la data de 31.12.2018, datoria publică locală garantată deține o pondere mică, de numai 3,5%, și o pondere foarte mică, de 0,1%, în datoria publică a României. Comparativ cu anul 2017, datoria publică locală garantată a scăzut în anul 2018 cu 6,3% față de anul precedent.

Structura Contului general al datoriei publice locale garantate la data de 31 decembrie 2018 este prezentată de către MFP pe județe și în cadrul acestora pe tipuri de instrumente, astfel:

Grafic nr. 10 – Structura datoriei publice locale directe pe tipuri de instrumente, la 31.12.2018

În anul 2018, împrumuturile garantate au deținut ponderea cea mai mare în structura datoriei publice locale garantate pe tipuri de instrumente, înregistrându-se o pondere de 94,4%.

O pondere semnificativă a datoriei publice locale garantate la nivelul județelor în totalul datoriei publice locale garantate la data de 31.12.2018 a fost înregistrată în județul Cluj (18,5%), județul Ilfov (9,9%) și în Sectorul 1 București (9,1%).

În anul 2018, finanțările rambursabile garantate de unitățile administrativ-teritoriale au fost contractate cu preponderență (73%) pentru finanțarea investițiilor publice de interes local.

***

Ca urmare a efectuării acțiunilor de control cu tema „Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale” au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate cu privire la contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile la nivelul a 93 de unități administrativ-teritoriale, astfel:

- abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de 2,65 milioane lei, la care au fost calculate foloase necuvenite în sumă totală de 0,03 milioane lei;
- abateri de la legalitate și regularitate, care nu au determinat producerea de prejudicii, în sumă totală de 68,59 milioane lei;
- au fost identificate 57 de operațiuni de leasing financiar și credit furnizor, în sumă totală de 15,4 milioane lei și 0,11 milioane euro, al căror sold la 31.12.2018 erau în sumă de 9,6 milioane lei și 0,05 milioane euro, care nu au fost raportate MFP și/sau care nu au obținut avizul Comisiei de autorizare a împrumuturilor locale, conform prevederilor legale.

Dintre abaterile de la legalitate și regularitate cu privire la contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale exemplificăm:

- la UATC (unitatea administrativ teritorială a comunei) Jidvei, județul Alba au fost acceptate la plată și decontate situații de lucrări majorate nejustificat, prin includerea în situațiile de plată a unor lucrări nereale, care nu au fost efectiv executate (fapt stabilit ca urmare a inspecției pe teren efectuate în timpul misiunii de control), la obiectivul de investiții „Reabilitare Biblioteca Comunală Jidvei”;

- UATJ (unitatea administrativ-teritorială a județului) Bacău a efectuat plăți nelegale, ca urmare a acceptării unui preț mai mare față de cel stabilit prin oferta financiară pentru același articol de deviz;
- UATC Chiochiș, județul Bistrița-Năsăud nu a respectat destinația utilizării unui împrumut contractat pe termen lung, efectuând plăți pentru achitarea altor bunuri și servicii ce nu țin de asigurarea prefinanțării și/sau cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, inclusiv pentru cheltuielile neeligibile asociate proiectelor;
- UATC Lechința, județul Bistrița-Năsăud a efectuat o plată dublă a unor cheltuieli neeligibile aferente unui obiectiv de investiții;
- UAT Sector 4 București nu a constituit fondul de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea unui împrumut contractat de către Direcția Piețe și Gestionare Activități Comerciale;
- UAT Sector 6 București nu a constituit fondul de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea împrumutului contractat de Administrația Domeniului Public și Dezvoltare Urbană Sector 6;
- UATM Râmnicu Sărat, județul Buzău nu a respectat prevederile legale privind constituirea fondului de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea de către entitate a împrumutului contractat de către serviciul public de transport local Transport Urban de Călători SA Râmnicu Sărat pentru achiziția a două mijloace de transport de persoane;
- la nivelul UATC Ștefan cel Mare, județul Călărași s-a constatat punerea în operă, în cadrul unui proiect de investiții a unor materiale neconforme din punct de vedere calitativ și în cantități mai mici decât cele asumate prin contract și decontate;
- UATJ Dâmbovița nu a mai raportat, începând cu luna iunie 2018, către Ministerul Finanțelor Publice, pe timpul perioadei de rambursare a finanțării rambursabile, informații privind datoria contractată;
- UATC Brănești, județul Dâmbovița, prin operațiuni contabile eronat înregistrate a raportat prin situațiile financiare un sold diminuat al datoriei publice locale la finele anului 2018;
- UATC Doicești, județul Dâmbovița a înregistrat în evidența contabilă un sold al datoriei publice mai mare față de situația reală comunicată la Ministerul Finanțelor;
- UATC Râu Alb, județul Dâmbovița a angajat, lichidat, ordonanțat și plătit necuvenit sume reprezentând lucrări neexecutate la un obiectiv de investiții finanțat din fonduri externe nerambursabile, constatate și refuzate la plată ca urmare a verificărilor efectuate de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, cheltuieli suportate din bugetul local;
- La UATM Giurgiu, județul Giurgiu au fost constatate cantități de lucrări neexecutate, aplicarea unor prețuri diferite față de cele din oferta financiară, cantități mai mari pe categorii de lucrări comparativ cu cele înscrise în caietul de sarcini și în oferta financiară și aplicarea cotelor de cheltuieli indirecte și profit la materialele achiziționate și nepuse în operă până la data controlului, aflate în custodie la executant;
- UATC A. I. Cuza, județul Iași nu a respectat prevederile legale privind raportarea serviciului datoriei publice aferente creditelor furnizor contractate;
- UATC Periș, județul Ilfov nu a înregistrat tragerile și obligația de rambursare a împrumutului contractat pentru finanțarea unor proiecte de investiții și, respectiv, nu au fost prezentate datorii necuvenite în situațiile financiare încheiate la 31.12.2018;
- UATO Târgu Lăpuș, județul Maramureș a decontat necuvenit materiale care nu au fost folosite și a efectuat o plată necuvenită, reprezentând diferența totală între valoarea reală a situațiilor de lucrări și cea facturată și decontată;
- La UATO Săcălăcești, județul Maramureș nu au fost regăsite în teren unele articole de deviz înscrise în situația de plată, anexă la factură. Diferențele constatate sunt cauzate de nerespectarea prevederilor actelor normative care reglementează modul de urmărire și de recepționare a lucrărilor de investiții;
- UATJ Mureș a acceptat plata unor costuri cu serviciile topografice, care nu sunt costuri suplimentare și care nu sunt aferente perioadei de suspendare a duratei de execuție a contractului aferent unui obiectiv de investiții.
- UATC Șerbăuți, județul Suceava a efectuat plăți nelegale în cadrul unui obiectiv de investiții;
- La UATM Vatra Dornei, județul Suceava s-a constatat calculul eronat și plata în plus de dobânzi aferente împrumutului contractat, întrucât formula de calcul a dobânzilor nu respecta clauzele contractuale;
- UATC Sînandrei, județul Timiș a efectuat o plată nelegală din creditele bugetare alocate pentru cheltuieli de capital, a unor lucrări de construcții neexecutate la un obiectiv de investiții;

- UATM Tulcea, județul Tulcea a efectuat plăți încadrate în mod eronat la alte capitole și articole bugetare;
- UATC Dăești, județul Vâlcea a utilizat, în mod eronat, sume din bugetul creditelor interne pentru finanțarea unor cheltuieli de capital care nu se regăsesc în devizul proiectului cu finanțare nerambursabilă pentru care a fost contractat împrumutul.

Totodată, din cuprinsul rapoartelor de control întocmite cu privire la respectarea regularității și a prevederilor legale privind contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale au rezultat următoarele aspecte comune:

- datoria publică locală nu a fost înscrisă în Registrul datoriei publice locale și în Registrul garanțiilor locale potrivit reglementărilor legale în vigoare, iar Registrul datoriei publice nu a fost publicat pe pagina de internet și nu a fost desemnată prin hotărâre a consiliului local al UAT o persoană care să conducă Registrul datoriei publice locale, precum și Registrul garanțiilor locale;
- nu au fost respectate prevederile legale cu privire la înregistrarea în contabilitate a datoriei publice locale;
- nu au fost raportate lunar datele privind datoria publică locală pe perioada utilizării și rambursării împrumuturilor contractate sau garantate, precum și faptul că au fost raportate date eronate către MFP;
- nu au fost transmise copii ale documentelor care atestă contractarea și garantarea împrumuturilor, conform prevederilor legale;
- nu s-a ținut evidența garanțiilor acordate pentru împrumuturile contractate și garantate cu veniturile proprii ale bugetului local (inclusiv în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare) la un număr de șase unități administrativ-teritoriale;
- nu au fost respectate prevederile legale privind autorizarea de către Comisia de autorizare a împrumuturilor locale și a tragerilor efectuate din finanțarea rambursabilă contractată.

Erorile/abaterile de la legalitate și regularitate constatate de camerele de conturi teritoriale ale Curții de Conturi ca urmare a efectuării acțiunilor de control cu tema „Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale” nu au influențat semnificativ Contul general anual al datoriei publice pe anul 2018 întocmit la nivelul MFP. Menționăm faptul că pentru abaterile constatate au fost dispuse recomandări în deciziile emise, în vederea remedierii acestora.

Audit public extern

Secțiunea
1.1Secțiunea
1.2Secțiunea
1.3Secțiunea
1.4Secțiunea
1.5Secțiunea
1.6Secțiunea
1.7Secțiunea
1.8Secțiunea
1.9

Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Prezentare

Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) administrează și gestionează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Muncii și Justiției Sociale. Are în subordine casele județene de pensii și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite case teritoriale de pensii, care sunt servicii publice descentralizate, și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM).

CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă.

În anul 2019 s-au desfășurat misiuni de audit financiar al Contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 la CNPP, la un număr de 11 case teritoriale de pensii și la Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă.

Conform datelor din **Contul de execuție centralizat** întocmit de Casa Națională de Pensii Publice, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la data de 31.12.2018 cuprinde:

- a) *veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat;*
- b) *veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.*

Opinia de audit

Deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare se situează sub pragul de semnificație, opinia de audit pentru bugetul asigurărilor sociale de stat este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întrucât la nivelul Casei Naționale de Pensii Publice s-au remediat în mod operativ o parte dintre abateri în timpul misiunii de audit, în sensul corectării unor erori și al recuperării unor prejudicii.

Demersurile efectuate de Casa Națională de Pensii Publice în timpul misiunii de audit au constat, în principal, în următoarele:

- constituirea unor debite în sumă de 214 mii lei, stornarea sumei de 15 mii lei și recuperarea sumei de 4 mii lei, reprezentând drepturi de pensii încasate de beneficiarii care au realizat și venituri, rămânând de recuperat suma de 195 mii lei;
- scăderea unor debite din evidența financiar-contabilă în sumă de 30 mii lei, din care: unele preluate de către autoritățile fiscale (19 mii lei) și unele scutite potrivit Legii nr. 125/2014 *privind scutirea de la plată a unor debite provenite din pensii* (11 mii lei) și s-au încheiat angajamente de plată în sumă de 6 mii lei;
- clarificarea tuturor cazurilor privind biletele de tratament balnear prin constituirea unor debite în sumă de 190 mii lei și prin încasarea sumei de 13 mii lei;
- cu privire la contractele de asigurare s-a procedat la: rezilierea unor contracte (suma de 4.629 mii lei), notificarea unor debitori (suma de 1.321 mii lei), stornarea unor sume pentru contracte de asigurare reziliate anterior datei de 31.12.2018 (suma de 43 mii lei) și la încasarea unor sume (4 mii lei);

- corectarea înregistrării contabile prin stornarea unor creanțe pentru care nu mai există obligația legală de urmărire sau care au fost predate autorităților fiscale (în sumă de 418 mii lei);
- corectarea înregistrării contabile prin stornarea unui imobil din domeniul public, înregistrat eronat în domeniul privat, și înregistrarea unui teren aflat în administrare (în sumă de 484 mii lei).

Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2018 se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Denumire indicator	Buget definitiv	Execuție	Execuție/buget %
1	2	3	4(3/2)
Venituri totale, din care:	64.247	63.801	99,30
Venituri ale sistemului public de pensii	63.900	63.454	99,30
Venituri ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	347	347	100
Cheltuieli totale, din care:	63.657	63.560	97
Cheltuieli ale sistemului public de pensii	63.542	63.454	99,8
Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	115	106	93
Excedent/deficit, din care:	590	241	41
Excedent/deficit al sistemului public de pensii	358		
Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	232	241	103,4

Tabel nr. 1 – Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2018, derulat prin Casa Națională de Pensii Publice

Cont de execuție

Potrivit datelor prezentate prin Contul de execuție al bugetului asigurărilor sociale de stat centralizat, întocmit de Casa Națională de Pensii Publice la data de 31.12.2018, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 63.801 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 4.729 milioane lei) și cheltuieli în sumă de 63.560 milioane lei.

Din veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, veniturile sistemului public de pensii au o pondere de 99,46%, iar diferența de 0,54% este reprezentată de veniturile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

În mod similar, cheltuielile sistemului public de pensii dețin o pondere însemnată, de 99,83%, din cheltuielile totale, iar cheltuielile sistemului pentru accidente de muncă și boli profesionale reprezintă diferența de 0,17%.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2018 a fost în sumă de 4.729 milioane lei, ceea ce reprezintă circa 8% din veniturile încasate aferente sistemului public de pensii, și a reprezentat 35% din subvenția primită în anul precedent de la bugetul de stat, care a fost de 13.586 milioane lei.

În concluzie, în anul 2018, CNPP a încheiat execuția bugetului asigurărilor sociale de stat cu un excedent în sumă de 241 milioane lei, provenind exclusiv din excedentul sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, unde nivelul veniturilor încasate a depășit nivelul cheltuielilor efectuate.

Execuția veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate (%)	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuția față de prevederi bugetare inițiale (%)	Execuția față de prevederi bugetare definitive (%)
1	2	3	4	5	6(5/4)	7	8(4-5-7)	9(5/2)	10(5/3)
Venituri totale, din care:	62.907	64.246	92.514	63.801	68,96	11.144	17.569	101,42	99,31
Contribuțiile de asigurări:	55.396	59.323	84.819	59.081	69,66	8.329	17.409	106,65	99,59
Contribuțiile angajatorilor	3.054	5.110	17.061	4.838	28,36	273	11.950	158,42	94,68
Contribuțiile asiguraților	52.342	54.213	67.758	54.243	80,05	8.056	5.459	103,63	100,06
Venituri nefiscale	102	108	403	112	27,79	145	146	109,80	103,70
Subvenții de la bugetul de stat	7.409	4.815	4.815	4.729	98,21	86		63,83	98,21
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări			14				14		
Sume în curs de distribuție			2.463	-121	-4,91	2.584			

Tabel nr. 2 – Execuția veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2018, derulat prin Casa Națională de Pensii Publice

Execuția veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018

Din analiza datelor prezentate în tabelul anterior rezultă că s-au încasat venituri totale la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de **63.801 milioane lei**, din totalul veniturilor de încasat, în sumă de **92.514 milioane lei**, în creștere față de anul trecut, când încasările au fost de 58.018 milioane lei.

Veniturile **efectiv încasate** în anul 2018 de către CNPP la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost de **59.072 milioane lei** (în creștere cu aproape 33% față de încasările efective din anul precedent), în condițiile în care din veniturile totale în sumă de 63.801 milioane lei scădem subvenția primită de la bugetul de stat, prin bugetul MMJS, în sumă de 4.729 milioane lei.

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi/credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi/credite definitive (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6/2	10=6/3
Cheltuieli totale, din care:	62.717	63.657	63.584	63.561	63.560	1	63.613	101,35	99,85
Cheltuieli ale sistemului public de pensii	62.592	63.542	63.477	63.454	63.454		63.506	101,38	99,86
Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	125	115	107	107	106	1	107	85,60	93,04

Tabel nr. 3 – Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2018, derulate prin Casa Națională de Pensii Publice

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018

Plățile din bugetul asigurărilor sociale de stat au cuprins:

- plățile pentru sistemul public de pensii, în sumă de 63.454 milioane lei (99,9%);
- plățile pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, în sumă de 106 milioane lei (0,1%).

În cadrul misiunii de audit de la nivelul **Casei Naționale de Pensii Publice** s-au verificat și 31⁵ de case teritoriale de pensii necuprinse în audit în anul 2019, iar diferența de 11⁶ case teritoriale de pensii s-au verificat de către camerele de conturi teritoriale.

Constatări

Observațiile Curții de Conturi au constat, în principal, în următoarele:

- au fost identificate plăți nelegale în sumă de 501 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțial, de invaliditate gradul I, II și III și pensii de urmaș încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri provenite din situații pentru care asigurarea este obligatorie, din care suma de 214 mii lei este aferentă cazurilor clarificate în timpul auditului.
Abateri similare, în sumă de 1.140 lei, s-au identificat și la CJP: Argeș, Buzău, Bacău, Brăila, Harghita, Ialomița, Suceava, Teleorman și Vrancea.
- s-a constatat raportarea prin situațiile financiare anuale centralizate la finele anului 2018 a unor debite în sumă estimată de 313 mii lei, cu o vechime mai mare de trei ani, pentru care nu s-au întreprins demersuri în vederea recuperării în termenul legal de prescripție. *Abatere similară s-a identificat și la CJP Teleorman;*
- s-au identificat plăți nelegale, confirmate de entitatea auditată, în sumă de 190 mii lei, reprezentând contravaloarea biletelor de tratament balnear decontate furnizorilor de servicii de tratament balnear pentru servicii neprestate, întrucât beneficiarii biletelor erau spitalizați. *Abatere similară s-a identificat și la CJP Bistrița-Năsăud;*
- totodată, s-au constatat deficiențe în monitorizarea contractelor de asigurare încheiate cu diverse persoane, fapt ce a condus la raportarea eronată a unor creanțe rezultate din contribuțiile de asigurări sociale de stat neîncasate în baza acestor contracte. *Abatere similară s-a identificat și la CJP Vrancea;*
- s-au predat de către unele case teritoriale de pensii către autoritățile fiscale, spre recuperare, debite în sumă de 2.062 mii lei, deși titularii acestor debite se aflau în plată cu drepturi de pensii;

⁵ Alba, Arad, Bihor, Botoșani, Brașov, Călărași, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Hunedoara, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Sălaj, Satu Mare, Sibiu, Timiș, Vâlcea, Vaslui și București.

⁶ Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Brăila, Buzău, Harghita, Ialomița, Suceava, Teleorman, Tulcea și Vrancea.

- de asemenea, au fost menținute în mod eronat în evidența financiar-contabilă la finele anului 2018 unele creanțe în sumă de 433 mii lei, pentru care nu mai există obligația legală de urmărire sau care au fost predate autorităților fiscale;
- misiunea de audit a evidențiat nereguli privind imobilele din domeniul public al statului constând în: raportarea eronată în domeniul privat a unui bun; nerespectarea prevederilor legale cu privire la înregistrarea în evidența financiar-contabilă, în inventarul centralizat al acestor bunuri și în evidențele de cadastru și publicitate imobiliară;
- totodată, s-a constatat menținerea în „*Active fixe corporale în curs de execuție*” a unor lucrări de investiții recepționate la *CJP Brăila*.

Recomandări

Principalele **recomandări** formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat: intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea la buget a sumelor pe măsura recuperării, monitorizarea contractelor de asigurare, analizarea creanțelor de încasat și transmiterea, după caz, a acestora pentru recuperare către autoritățile fiscale, înregistrarea și raportarea corectă a bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare.

Audit public extern

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2018

1.7.1. Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Prezentare

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, aflată sub autoritatea Ministerului Muncii și Justiției Sociale. ANOFM are în subordine, la nivel teritorial, următoarele unități cu personalitate juridică, cu rang terțiar de subordonare:

- agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București (42 de unități);
- centrele regionale de formare profesională a adulților (CRFPA) (8 unități);
- Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

În anul 2019 s-au desfășurat misiuni de audit financiar al Contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018 la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și la 13 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj cuprinde:

- a) *veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj;*
- b) *veniturile și cheltuielile Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.*

Opinia de audit

Deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu impact asupra situațiilor financiare se situează sub pragul de semnificație, opinia de audit pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întrucât la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în mod operativ, s-au remediat o parte dintre abateri în timpul misiunii de audit, în sensul corectării unor erori și al recuperării unor prejudicii.

Demersurile efectuate de către entitatea auditată în timpul misiunii de audit au constat, în principal, în:

- stabilirea unor debite în sumă de 689 mii lei, din care s-a recuperat suma de 332 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj, venituri de completare și diverse categorii de prime acordate din bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- solicitarea recuperării sumei de 68 mii lei, reprezentând ajutoare de deces acordate șomerilor, care se suportă de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018, derulat prin ANOFM, se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Denumire indicator	Buget definitiv	Execuție	Execuție/buget (%)
1	2	3	4(3/2)
Venituri totale, din care:	2.728	2.549	93,44
Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.821	1.662	91,27
Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	907	887	97,79
Cheltuieli totale, din care:	1.002	953	95,11
Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	988	941	95,24
Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	14	12	85,71
Excedent/deficit, din care:	1.726	1.596	92,47
Excedent al sistemului de asigurări pentru șomaj	833	721	86,55
Excedent al Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	893	875	97,98

Tabel nr. 1 – Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018, derulat prin ANOFM

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018

Potrivit datelor prezentate prin Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj centralizat, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2018, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 2.549 milioane lei și cheltuieli în sumă de 953 milioane lei (cumulat pentru sistemul de asigurări pentru șomaj și pentru Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

Astfel, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu un excedent aferent anului 2018 în sumă de 1.596 milioane lei, provenind din excedentul înregistrat din execuția bugetului de asigurări pentru șomaj în sumă de 721 milioane lei și din excedentul Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale în sumă de 875 milioane lei.

În indicatori sintetici, veniturile din Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturile constatate (%)	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de prevederile bugetare inițiale (%)	Execuție față de prevederile bugetare definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6=5/4	7	8 = 4-5-7	9=5/2	10=5/3
1	Venituri totale, din care:	2.163	2.728	4.966	2.549	51,33	101	2.316	117,85	93,44
1.	Contribuții de asigurări, din care:	2.095	2.282	4.513	2.233	49,48	79	2.201	106,59	97,85
1.1.	Contribuțiile angajatorilor	2.006	2.148	4.103	2.115	51,55	65	1.923	105,43	98,46
1.2.	Contribuțiile asiguraților	89	134	410	118	28,78	14	278	132,58	88,06
2.	Venituri nefiscale	11	13	139	11	7,91	20	108	100	84,62
3.	Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	57	433	314	305	97,13	2	7	535,09	70,44

Tabel nr. 2 – Veniturile din Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018, derulat prin ANOFM

Execuția veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018

În totalul veniturilor încasate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, raportate de către ANOFM, cea mai mare pondere o au contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați (88%), în sumă de **2.233 milioane lei**. Dintre acestea, contribuțiile angajatorilor dețin cea mai mare pondere, de 95%, în timp ce contribuțiile asiguraților dețin diferența de 5% din totalul contribuțiilor de asigurări.

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederile/creditele inițiale (%)	Execuție față de prevederile/creditele definitive (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6/2	10=6/3
Total cheltuieli, din care:	1.030	1.002	960	960	953	7	985	92,52	95,11
Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj	1.007	988	948	948	941	7	973	93,45	95,24
Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	23	14	12	12	12		12	52,17	85,71

Tabel nr. 3 – Cheltuielile din Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018, derulat prin ANOFM

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2018

Plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj au cuprins:

- plățile sistemului de asigurări pentru șomaj, în sumă de 941 milioane lei, reprezentând 99 % din total;
- plățile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, în sumă de 12 milioane lei, reprezentând 1% din totalul plăților.

În timpul misiunii de audit de la nivelul **Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)** s-au verificat și 38⁷ de entități subordonate, din care: 29 de agenții județene pentru ocuparea forței de muncă, 8 centre regionale de formare profesională a adulților și Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu, iar diferența de 13⁸ agenții județene au fost verificate de către camerele de conturi teritoriale.

Constatări

Observațiile Curții de Conturi au constat, în principal, în următoarele:

- s-a identificat plata nejustificată a unor creanțe în sumă de 1.526 mii lei, suportate din *Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale*, reprezentând drepturi salariale restante datorate de către unii angajatori aflați în stare de insolvență, aferente unor perioade care exced cadrului legal sau care au fost solicitate în afara termenului general de prescripție;

La nivelul agențiilor județene de ocupare a forței de muncă a existat o interpretare eronată și o practică neunitară cu privire la aceste plăți, în sensul că perioada de trei luni, pentru care *Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale* poate prelua și plăți creanțele salariale ale angajatorului în insolvență, poate cuprinde oricare trei luni calendaristice raportate la data deschiderii procedurii de insolvență, respectiv faliment și fără a ține cont de încadrarea în termenul general de prescripție pentru solicitarea acestor creanțe.

- s-au efectuat plăți necuvenite, reprezentând indemnizații de șomaj și venituri de completare acordate unor beneficiari de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj, care au realizat concomitent și venituri incompatibile cu drepturile primite din acest buget, în sumă de:
  - 815 mii lei, întrucât beneficiarii au realizat și venituri declarate de angajatori din contracte individuale de muncă;
  - 662 mii lei, deoarece beneficiarii au realizat și venituri din activități autorizate mai mari decât indicatorul social de referință, în sumă de 500 lei/lunar;
  - 59 mii lei, reprezentând 30% din indemnizația de șomaj acordată pentru șomerii angajați care nu figurează în declarațiile lunare depuse de angajatori;
  - 62 mii lei, deoarece beneficiarii au fost admiși într-o formă de învățământ;
  - 35 mii lei, pentru că beneficiarii au încasat și de la bugetul de stat indemnizația pentru creșterea copilului;
  - 33 mii lei, deoarece titularii au încasat și drepturi de pensii;
  - 20 mii lei, întrucât beneficiarii veniturilor de completare au încasat și drepturi de pensii;

⁷ La nivelul ANOFM s-au verificat 38 de entități, din care: 29 de agenții județene pentru ocuparea forței de muncă: Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Brașov, București, Buzău, Călărași, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Dolj, Giurgiu, Harghita, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Prahova, Satu Mare, Suceava, Tulcea, Teleorman și Vrancea, 8 centre regionale de formare profesională a adulților: Brașov, Călărași, Cluj, Dolj, Mehedinți, Mureș, Teleorman și Vâlcea și Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

⁸ La nivelul camerelor de conturi teritoriale s-au verificat 13 agenții județene pentru ocuparea forței de muncă: Bihor, Covasna, Dâmbovița, Galați, Gorj, Hunedoara, Neamț, Olt, Sălaj, Sibiu, Timiș, Vâlcea și Vaslui.

Abaterea a fost identificată la nivelul ANOFM și la AJOFM: Bihor, Covasna, Dâmbovița, Galați, Gorj, Hunedoara, Neamț, Sălaj, Sibiu, Timiș, Vâlcea și Vaslui.

- au fost raportate la finele anului 2018 de către ANOFM, prin situațiile financiare anuale centralizate, debite în sumă estimată de 811 mii lei, pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumei de 563 mii lei este prescris sau pentru care nu a fost justificată efectuarea de demersuri în vederea recuperării acestora; deși unitățile teritoriale au demarat acțiuni de recuperare a debitelor, nu au procedat și la recuperarea efectivă a sumelor datorate de debitori.

Abateri similare s-au identificat și la AJOFM: Gorj, Olt, Vâlcea și Timiș.

- s-a achitat necuvenit suma de 144 mii lei, acordată unor angajatori care au beneficiat de subvenționarea locurilor de muncă, deși au încetat raporturile de muncă persoanelor încadrate pe aceste locuri de muncă, anterior termenului prevăzut de lege.

Abaterea a fost identificată la nivelul ANOFM și la AJOFM: Bihor, Sălaj și Sibiu.

- s-a identificat plata necuvenită a sumei de 152 mii lei, reprezentând prime de încadrare, de relocare, de activare și de instalare, acordate unor beneficiari fără respectarea condițiilor legale, întrucât fie nu s-au respectat condițiile legale de menținere a raporturilor de muncă/serviciu, fie șomerii nu au fost reîncadrați la un alt angajator în termenul legal.

Abaterea a fost identificată la nivelul ANOFM și la AJOFM: Bihor, Dâmbovița, Galați și Vaslui.

- de asemenea, ajutoare de deces în sumă de 561 mii lei, acordate de către agențiile județene de ocupare a forței de muncă în cazul decesului șomerilor indemnizați sau al decesului membrilor familiei acestora, sume care conform cadrului legal în vigoare se suportă de la bugetul asigurărilor sociale de stat gestionat de către casele județene de pensii, nu au fost recuperate, întrucât sumele nu au putut fi deduse prin declarația fiscală, aceasta fiind modificată în anul 2019.

Abateri similare, în sumă de 90 mii lei, s-au identificat și la AJOFM: Galați, Gorj, Olt și Sălaj.

- misiunea de audit a evidențiat că au fost raportate, în mod eronat, datoriile prescise în sumă de 1.861 mii lei, prin situațiile financiare centralizate întocmite de către ANOFM la finele anului 2018, reprezentând sume înregistrate în evidența financiar-contabilă, aferente unor proiecte finanțate din fonduri europene.

Recomandări

Principalele **recomandări** formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior au vizat intrarea în legalitate, recuperarea prejudiciilor, virarea sumelor la buget pe măsura recuperării, înregistrarea operațiunilor în evidența financiar-contabilă, analizarea creanțelor și a datoriilor raportate prin situațiile financiare anuale, precum și recuperarea ajutoarelor de deces.

1.7.2. Auditul financiar asupra Contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate pe anul 2018

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Prezentare

Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Misiunea de audit financiar a Contului de execuție a bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS) pentru anul 2018 s-a desfășurat la *Casa Națională de Asigurări de Sănătate* și la 11 case județene de asigurări de sănătate, respectiv: *Alba, Bihor, București, Covasna, Gorj, Ilfov, Olt, Suceava, Teleorman, Timiș și Vaslui.*

Opinia de audit

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate a fost formulată **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, asupra situațiilor financiare centralizate întocmite și raportate de CNAS la data de 31.12.2018, întrucât valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate cu influență directă asupra rezultatului patrimonial al anului 2018 s-a situat sub pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar, însă prejudiciile constatate nu au fost recuperate de către conducerea entității în timpul misiunii de audit.

Contul de execuție pentru venituri al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate întocmit la data de 31.12.2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Grad de realizare față de prevederile inițiale (%)	Grad de realizare față de prevederi definitive (%)
0	1	2	3	4	5=4/3	6	7=3-4-6	8=4/1	9=4/2
VENITURI TOTALE	34.014	35.913	42.251	35.651	84,38	242	6.358	104,81	99,27
I. Venituri curente, din care:	32.028	33.807	39.638	33.106	83,51	240	6.292	103,36	97,93
1. Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	2.811	2.811	1.923	2.778	144,46	35	-890	98,83	98,83
2. Contribuții de asigurări de sănătate	29.184	30.977	37.673	30.306	80,44	205	7.162	103,85	97,83
Contribuțiile angajatorilor	3.135	3.785	7.671	3.851	50,20	87	3.733	122,84	101,74
Contribuțiile asiguraților	26.049	27.192	30.002	26.455	88,28	118	3.429	101,56	121,40
3. Venituri nefiscale	33	19	42	22	52,38	0	20	66,67	115,79
II. Subvenții, din care:	1.986	2.105	2.105	2.039	96,86	2	65	102,67	96,86
1. Subvenții de la bugetul de stat	1.896	2.003	1.952	1.938	102,22	2	13	102,21	96,75
2. Subvenții de la alte administrații	90	102	153	101	66,01	0	52	112,22	99,01
Venituri ale bugetului FNUASS încasate în contul unic, în curs de distribuire			507	507	100	7	506		

Tabel nr. 4 – Contul de execuție pentru venituri al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate întocmit la data de 31.12.2018

Execuția veniturilor bugetului FNUASS

Veniturile realizate în anul 2018 au fost în valoare de 35.651 milioane lei, reprezentând 99,27% față de prevederile definitiv aprobate. Media lunară a încasărilor în anul 2018 a fost de 2.971 milioane lei, însă gradul de realizare a veniturilor Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate este în realitate de doar 84,38% față de totalul drepturilor constatate în anul 2018.

Față de drepturile totale de creanță ale FNUASS, în valoare de 42.251 milioane lei, veniturile încasate în anul 2018 au fost în valoare de 35.651 milioane lei, 242 milioane au fost încasate pe alte căi, iar ceea ce a rămas de încasat la data de 31.12.2018, este în sumă de 6.358 milioane lei.

Din cele prezentate în tabelul anterior rezultă faptul că la fundamentarea bugetului FNUASS pentru anul 2018 nu au fost avute în vedere toate veniturile cuvenite acestui fond, prevederile bugetare definitive, în sumă de 35.913 milioane lei fiind cu 6.338 milioane lei mai mici decât totalul drepturilor constatate, în sumă de 42.251 milioane lei.

Din totalul veniturilor încasate, ponderea cea mai mare o au veniturile curente, în valoare de 33.106 milioane lei, respectiv de 92,87%. Acest indicator cuprinde contribuțiile angajatorilor și contribuțiile angajaților (91,54% din veniturile curente), în sumă de 3.851 milioane lei, și, respectiv, 26.455 milioane lei. Gradul de colectare al acestor venituri față de drepturile constatate a fost de doar 50,20% pentru veniturile din contribuțiile angajatorilor și de doar 88,28% pentru veniturile din contribuțiile angajaților.

Subvențiile la FNUASS încasate în anul 2018, în sumă totală de 2.039 milioane lei, reprezintă 5,72% din totalul veniturilor realizate, din care:

- ❖ subvenții de la bugetul de stat, în sumă de 1.938 milioane lei, reprezentând, în principal, contribuții de asigurări de sănătate pentru pensionari, pentru persoane aflate în concediu pentru creșterea copilului, sume alocate pentru acoperirea deficitului rezultat din aplicarea prevederilor legale referitoare la concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, subvenții primite de bugetul FNUASS pentru echilibrare;
- ❖ subvenții de la alte administrații, în sumă de 101 milioane lei, reprezentând, în principal, sume alocate din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății, contribuții de asigurări de sănătate pentru persoanele beneficiare de ajutor social.

Situația încasărilor la Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate în anul 2018, comparativ cu anul 2017, se prezintă în felul următor:

- milioane lei -

Indicatori	2017	2018	2018/2017 (%)
0	1	2	3=2/1
Venituri totale, din care:	28.760	35.651	123,96
Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	2.125	2.778	130,73
Contribuții de asigurări de sănătate	23.760	30.306	127,55
Venituri nefiscale	30	22	73,33
Total subvenții, din care:	2.845	2.039	71,67
- Subvenții de la bugetul de stat	2.733	1.938	70,91
- Subvenții de la alte administrații	112	101	90,18

Tabel nr. 5 – Situația încasărilor la FNUASS în anul 2018, comparativ cu anul 2017

Situația încasărilor la FNUASS

Comparativ cu anul 2017, veniturile totale încasate în anul 2018 au crescut cu 6.891 milioane lei (23,96%), de la 28.760 milioane lei la 35.651 milioane lei, această creștere a veniturilor încasate fiind determinată, în principal, de creșterea de 30,73% a încasărilor din alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii, respectiv de la 2.125 milioane lei la 2.778 milioane lei (653 milioane lei), și de creșterea de 27,55% a contribuțiilor de asigurări de sănătate, respectiv de la 23.760 milioane lei la 30.306 milioane lei (cu 6.549 milioane lei).

Subvențiile de la bugetul de stat și de la alte administrații au scăzut în anul 2018 față de anul 2017 cu 806 milioane lei, de la 2.845 milioane lei, în anul 2017, la 2.039 milioane lei, în anul 2018, respectiv cu 28,33%, iar veniturile nefiscale au scăzut de la 30 milioane lei, în anul 2017, la 22 milioane lei, în anul 2018, respectiv cu 26,67%.

Execuția Cheltuielilor – Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate întocmit la data de 31.12.2018 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/1	9=5/2
CHELTUIELI - TOTAL (A+B)	33.769	34.954	34.867	40.578	34.854	5.724	36.429	103,21	99,71
A. Sănătate	31.719	33.464	33.377	39.089	33.365	5.724	34.899	105,19	99,70
1. Cheltuieli curente	31.701	33.464	33.410	39.115	33.398	5.717	34.836	105,36	99,81
Cheltuieli de personal	306	283	283	283	283	0	283	92,48	100
Bunuri și servicii	27.034	25.042	25.017	30.726	25.009	5.717	26.455	92,52	99,87
Dobânzi	4	3	2	2	2	0	2	50,00	66,67
Proiecte cu fonduri UE	0	2	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Transferuri între unități ale administrației publice	4.357	8.131	8.105	8.101	8.101	0	8.094	185,93	99,63
Alte cheltuieli	0	3	3	3	3	0	2	-	100
2. Cheltuieli de capital	18	0	0	7	0	7	63	-	-
3. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	-33	-33	-33	0	0	-	-
B. Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	2.050	1.490	1.490	1.489	1.489	0	1.530	72,63	99,93

Tabel nr. 6 – Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate întocmit la data de 31.12.2018

Execuția cheltuielilor bugetului FNUASS

Analiza cheltuielilor din Contul de execuție al bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate în anul 2018 relevă următoarele:

Creditele bugetare aprobate definitiv pentru anul 2018 au fost de 34.954 milioane lei, din care cea mai mare parte a fost alocată pentru capitolul „Sănătate”, respectiv de 33.464 milioane lei, reprezentând 95,74% din totalul acestora. Plățile efectuate au fost în sumă de 34.854 milioane lei, ceea ce reprezintă 99,71% din totalul creditelor definitiv aprobate.

Creditele bugetare inițiale aprobate pentru bunuri și servicii, în valoare de 27.034 milioane lei, au fost cu 1.991 milioane lei mai mari decât creditele bugetare definitiv aprobate pentru finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii, în valoare de 25.042 milioane lei. Cea mai mare pondere în aceste cheltuieli o dețin cheltuielile cu materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional.

Din totalul creditelor bugetare definitiv aprobate, în sumă de 34.954 milioane lei, s-au efectuat plăți în sumă

de 34.854 milioane lei (99,71%) pentru finanțarea:

- cheltuielilor curente, în valoare de 33.463 milioane lei, din care: cheltuieli cu bunuri și servicii – 25.042 milioane lei, cheltuieli de personal – 283 milioane lei, transferuri între unități ale administrației publice – 8.131 milioane lei, dobânzi calculate la împrumuturile FNUASS – 3 milioane lei;
- cheltuielilor de capital, în valoare de 0 lei;
- cheltuielilor pentru asigurări și asistență socială, în valoare de 1.490 milioane lei.

Menționăm faptul că valoarea plăților efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent a fost de 33 milioane lei.

Creditele bugetare definitiv aprobate, în sumă de 34.954 milioane lei, au fost repartizate astfel:

- pentru finanțarea cheltuielilor în domeniul sănătății au fost alocate credite bugetare în valoare de 33.464 milioane lei;
- pentru finanțarea cheltuielilor pentru asigurări și asistență socială au fost alocate credite bugetare în valoare de 1.490 milioane lei.

Cheltuielile efective înregistrate în anul 2018 sunt în valoare de 36.429 milioane lei, din care:

- cheltuieli în domeniul sănătății, 34.898 milioane lei;
- cheltuieli pentru asigurări și asistență socială, 1.530 milioane lei.

Cheltuielile pentru sănătate:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/1	9=5/2
A. Sănătate	31.719	33.464	33.377	39.089	33.365	5.724	34.899	105,19	99,70
1. Administrația centrală	109	67	62	61	59	2	105	54,13	88,06
2. Servicii publice descentralizate	4.698	8.422	8.389	8.392	8.385	7	8.398	178,48	99,56
3. Total cheltuieli pentru materiale și prestări de servicii cu caracter medical	26.912	24.976	24.926	30.635	24.922	5.715	26.396	92,61	99,78
Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale	9.726	9.909	9.898	14.161	9.896	4.265	11.248	101,75	99,87
Servicii medicale în ambulatoriu	4.078	4.224	4.207	4.542	4.205	337	4.225	103,11	99,55
Servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	39	38	38	43	38	6	38	97,44	100
Servicii medicale în unități sanitare cu paturi	12.534	10.315	10.298	11.389	10.297	1.092	10.395	82,15	99,83
Îngrijiri medicale la domiciliu	65	40	39	53	40	15	39	61,54	100
Prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale	470	450	446	447	446	0	451	94,89	99,11

Tabel nr. 7 – Contul de execuție al Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate

Din analiza datelor înscrise în Contul de execuție, la partea de cheltuieli, rezultă că, la capitolul „Sănătate”, creditele bugetare aprobate definitiv au fost în sumă de 33.464 milioane lei, iar plățile efectuate au fost în valoare de 33.365 milioane lei, gradul de realizare fiind de 99,70%.

Creditele bugetare la capitolul „Sănătate” se prezintă astfel:

- creditele bugetare aprobate definitiv pentru administrarea fondului au fost în valoare de 67 milioane lei, iar plățile efectuate au fost de 59 milioane lei, gradul de realizare fiind de 88,06%;
- creditele bugetare aprobate definitiv pentru materiale și prestări de servicii cu caracter medical au fost în valoare de 24.976 milioane lei, iar plățile efectuate la această categorie au fost în valoare de 24.922 milioane lei, gradul de realizare fiind de 99,78%.

În anul 2018, ponderea plăților cu materialele și prestările de servicii cu caracter medical, pe domenii de asistență medicală, se prezintă astfel:

- pentru serviciile medicale în unități sanitare cu paturi 41,31%

➤ pentru produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale	39,71%
➤ pentru serviciile medicale în ambulatoriu	16,87%
➤ pentru prestațiile medicale acordate în baza documentelor internaționale	1,79%
➤ pentru îngrijiri la domiciliu	1,61%
➤ pentru servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	0,15%

Constatări

La nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

Conducerea CNAS nu a luat măsurile legale cu privire la verificarea realității sumelor transferate din bugetul FNUASS pentru plata influențelor financiare determinate de punerea în aplicare a unor prevederi legale cu privire la salarizarea personalului încadrat în unitățile sanitare.

Nu s-au constituit fondurile privind complexitatea suplimentară a cazurilor din cadrul secțiilor/compartimentelor de terapie intensivă ale unităților sanitare, în cuantumul prevăzut de lege, de către toate CAS teritoriale.

Nu au fost monitorizate corespunzător operațiunile de transmitere a documentelor legale în vederea recuperării cheltuielilor aferente serviciilor medicale/medicamentelor acordate în anul 2018 pe teritoriul României pacienților asigurați străini.

Prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii suportate din FNUASS nu au fost respectate în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate teritoriale cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, respectiv validarea și decontarea, în anul 2018, a unor prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale, astfel:

- cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor pentru persoane care nu se încadrau în categoria pensionarilor cu drept de decontare a acestora, în sumă de 352 mii lei;
- raportate de furnizorii de servicii medicale pentru persoane decedate, precum și prescrierea și/sau eliberarea de medicamente pe numele unor persoane decedate;
- servicii medicale acordate în ambulatoriu pentru pacienți internați în aceeași perioadă în regim de spitalizare continuă, în sumă de 881mii lei;
- de medicamente, DCI-uri corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, în tratamentul ambulatoriu al unor grupe de boli în regim de compensare de 100% din prețul de referință, cu încălcarea protocoalelor terapeutice, în sumă de 30 mii lei;
- de medicamente cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor pentru persoane care nu se încadrau în categoria „veterani”, în sumă de 513 mii lei;
- în regim de compensare pentru persoane care nu aveau calitatea de beneficiari ai indemnizației de șomaj, în valoare de 6.738 mii lei.

De asemenea, s-a constatat nerespectarea în totalitate a prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

La nivelul caselor teritoriale de asigurări de sănătate

Cele mai relevante abateri, erori și deficiențe identificate la casele teritoriale de asigurări de sănătate constau în:

- active fixe prezentate la o valoare mai mare decât cea reală, din cauza înregistrării incorecte a amortizării cumulate a activelor fixe în evidența contabilă; neconducerea evidenței analitice contabile a debitorilor, necunoașterea, în toate cazurile, a provenienței acestora, precum și raportarea eronată a unor debitori sub un an în sumă de 4.669 mii lei (CAS *Ilfov*);
- menținerea în mod nejustificat în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” a contravalorii unor concedii medicale solicitate prin cereri de către angajatori, precum și neclarificarea unor diferențe în ceea ce privește contravaloarea acestor cereri din concediile medicale, în sumă de 16.716 mii lei (CAS: *Gorj, Ilfov, Olt și Timiș*);
- menținerea eronată în categoria mijloacelor fixe a unor active fixe amortizate integral, a căror valoare se situa sub pragul legal (CAS *Covasna*);
- nerespectarea termenului legal de soluționare a cererilor de restituire a contravalorii concediilor medicale suportate din FNUASS, respectiv a unui număr de 2.799 de cereri (CAS: *Ilfov, Vaslui și Suceava*);
- înregistrarea eronată în contul în afara bilanțului „Debitori scoși din activ, urmăriți în continuare” a unor debite în sumă de 429 mii lei, reprezentând contravaloarea prestațiilor medicale efectuate de spitale și decontate pentru servicii medicale spitalicești acordate persoanelor cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane, cu nerespectarea prevederilor legale în domeniu (CAS *Alba*);

- neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea în termenul legal de prescripție a tuturor debitelor, în sumă de 481 mii lei, reprezentând cheltuieli de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice, precum și neaplicarea măsurilor legale pentru recuperarea tuturor debitelor (CAS: Gorj și Timiș);
- nereflectarea în evidența contabilă a sumei de 2.556 mii lei, reprezentând indemnizații validate de CAS Gorj;
- organizarea necorespunzătoare a sistemului de control intern managerial, în sensul neconstituirii comisiei de monitorizare cu atribuții pe control intern managerial, precum și neelaborarea procedurilor de lucru formalizate privind finanțarea și controlul activității centrelor de permanență, proceduri referitoare la transferul din bugetul FNUASS către spitale a influențelor financiare determinate de aplicarea prevederilor Legii nr. 153/2007 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, pe baza documentelor justificative prezentate de către acestea, neidentificarea riscurilor cu privire la aceste activități (CAS: Ilfov și Timiș);
- majorarea eronată a unor influențe financiare privind creșterile salariale, în sensul solicitării de către entități a unor sume fără verificarea realității acestora, în cuantum de 279 mii lei (CAS: Gorj și Timiș);
- validarea și decontarea nelegală a unor prescripții medicale:
  - în regim de compensare, pentru persoane care nu se încadrau în categoria persoanelor cu handicap, a beneficiarilor de indemnizații de șomaj, precum și pentru unele persoane care nu beneficiau de ajutor social, în sumă de 3.004 mii lei (CAS: Olt, Ilfov, Vaslui, Teleorman, Alba, Gorj și Suceava);
  - cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor din sublista B, pentru persoane care nu se încadrau la categoria „pensionari cu venituri mai mari de 1.000 lei/lună”, în sumă de 266 mii lei (CAS: Alba, Covasna, Ilfov, Olt, București, Teleorman, Gorj, Timiș, Vaslui și Suceava);
  - cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor, pentru categoria de asigurați „veterani” sau pentru beneficiari ai unor legi speciale, în sumă de 47 mii lei, în condițiile în care persoanele respective nu dețineau această calitate (CAS: Covasna, Gorj și Vaslui);
  - pe numele unor persoane decedate, în sumă de 598 mii lei (CAS: Ilfov, Vaslui, București și Gorj);
  - acordate în ambulatoriu pentru pacienții internați în aceeași perioadă în regim de spitalizare continuă, în sumă de 174 mii lei (CAS: Alba, Ilfov, Olt, București, Teleorman și Vaslui);
  - pentru servicii medicale de investigații paraclinice efectuate peste 90 de zile de la data emiterii biletului de trimitere, în suma de 24 mii lei (CAS Alba);
  - pentru medicamente, DCI-uri corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, în tratamentul ambulatoriu al unor grupe de boli în regim de compensare de 100% și 50% din prețul de referință, cu încălcarea protocoalelor terapeutice, în sumă de 42 mii lei (CAS Ilfov);
- plăți nejustificate din „Transferuri între unități ale administrației publice”, în sumă de 279 mii lei, reprezentând influențe financiare privind creșterile salariale ale personalului medical din unitățile sanitare, fără verificarea realității acestora (CAS: Gorj și Timiș);
- nemonitorizarea modului de derulare a programelor naționale de sănătate curative privind sumele alocate pe baza cererilor fundamentate ale unităților de specialitate, în funcție de indicatorii realizați și în limita fondurilor aprobate cu această destinație, însoțite de documentele justificative (CAS Timiș);
- nerespectarea prevederilor legale de către medicii de familie în contextul existenței unor carențe legislative în ceea ce privește desfășurarea activității specifice în cadrul centrelor de permanență (CAS Timiș);
- decontarea nejustificată a unor servicii medicale de asistență primară fără respectarea normelor metodologice (CASM București);
- prescrierea de medicamente de către medicii de familie în condițiile nerespectării protocolului medical (CAS Teleorman);
- nerespectarea în totalitate a prevederilor legale privind operațiunile de inventariere anuală a patrimoniului (CAS: Ilfov și Timiș).

Recomandări la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

☞ monitorizarea și controlul modului de aplicare de către CAS județene a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu furnizorii de servicii medicale; planificarea și efectuarea de controale în vederea verificării modului în care furnizorii de servicii medicale au calculat și solicitat la decontare sumele aferente majorărilor salariale care au fost plătite din FNUASS; recuperarea prejudiciilor constatate în urma verificărilor și perceperea de dobânzi și penalități de întârziere aplicabile pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de când s-a produs prejudiciul și până la recuperarea acestora;

- ☞ efectuarea demersurilor necesare pentru constituirea și alocarea de către CAS teritoriale a fondurilor pentru complexitatea suplimentară a cazurilor din secțiile de terapie intensivă din structura spitalelor;
  - ☞ monitorizarea permanentă, la nivelul CNAS, a sumelor aferente serviciilor medicale/medicamentelor de care au beneficiat asigurații străini pe teritoriul României, a operațiunilor de emitere a formularelor, emiterea cu celeritate a acestor documente în vederea recuperării de către CNAS a contravalorii acestora, în calitatea sa de organism de legătură;
  - ☞ actualizarea procedurii operaționale privind recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății, la care România este parte, prin intermediul formularelor prevăzute de aceste documente internaționale, cu menționarea datei de înregistrare în evidența financiar- contabilă a creanțelor de încasat și, implicit, emiterea formularelor, precum și stabilirea modului de transmitere a acestora; efectuarea tuturor demersurilor în sensul recuperării cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății prin intermediul formularelor europene; verificarea în vederea înregistrării creanțelor de încasat aferente serviciilor medicale/medicamentelor de care au beneficiat asigurații străini pe teritoriul României și emiterea formularelor pentru recuperarea cheltuielilor; analiza tuturor soldurilor conturilor contabile de la nivelul CAS județene în vederea întocmirii și prezentării unor situații financiare centralizate corecte și conforme cu realitatea;
  - ☞ monitorizarea și controlul modului de aplicare de către CAS județene a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice; îmbunătățirea funcționalității SIUI astfel încât să se asigure validarea și decontarea serviciilor medicale și medicamentelor cu respectarea tuturor prevederilor legale și sesizarea tuturor cazurilor care pot conduce la validări eronate; verificarea și identificarea în baza de date SIUI a serviciilor medicale și a medicamentelor validate eronat ca urmare a modificării calității/categoriei de asigurat sau a altor condiții, în conformitate cu actualizările efectuate de CNAS în baza protocoalelor încheiate cu diverse instituții (ANAF, CNPAS etc.) pentru perioada cuprinsă între data la care s-au produs modificările și până la data actualizării bazei de date de către CNAS; extinderea verificărilor în vederea identificării abaterilor cu privire la validarea de servicii și prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale în vigoare; recuperarea prejudiciilor constatate în urma verificărilor extinse la nivelul tuturor CASJ;
  - ☞ respectarea prevederilor legale privind inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, astfel încât situațiile financiare anuale ale entității să reflecte realitatea.
- Recomandări la nivelul caselor teritoriale de asigurări de sănătate**
- ☞ reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și în conturile anuale de execuție, a activelor fixe, precum și înregistrarea corectă a amortizării cumulate a activelor fixe în evidența contabilă; conducerea evidenței contabile analitice a debitorilor, în sensul cunoașterii provenienței acestora, precum și raportarea tuturor debitorilor;
  - ☞ clarificarea contravalorii concediilor medicale solicitate prin cereri de către angajatori, precum și a diferențelor identificate;
  - ☞ înregistrarea în categoria mijloacelor fixe a unor active fixe conform catalogului privind stabilirea corectă a duratei de amortizare;
  - ☞ respectarea termenului legal de soluționare a cererilor de restituire a contravalorii concediilor medicale suportate din FNUASS;
  - ☞ înregistrarea în conturile corespondente a debitelor reprezentând contravaloarea prestațiilor medicale efectuate de spitale și decontate pentru servicii medicale spitalicești acordate persoanelor cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane; înregistrarea, urmărirea și încasarea în termenul legal de prescripție a tuturor debitelor, reprezentând cheltuieli de spitalizare aferente victimelor accidentelor rutiere și agresiunilor fizice;
  - ☞ reflectarea în evidența contabilă a indemnizațiilor validate;
  - ☞ organizarea corespunzătoare a sistemului de control intern managerial, în sensul constituirii comisiei de monitorizare cu atribuții de control intern managerial, precum și elaborarea procedurilor de lucru formalizate pe activități, identificarea riscurilor cu privire la aceste activități;
  - ☞ verificarea realității sumelor solicitate de unitățile sanitare, reprezentând influențe financiare privind creșterile salariale;
  - ☞ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor abaterilor cu privire la validarea de servicii și prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale în vigoare; stabilirea întinderii prejudiciului

reprezentând cheltuieli cu bunuri și servicii decontate nelegal ca urmare a validării de servicii și prescripții medicale fără respectarea prevederilor legale în vigoare; recuperarea prejudiciilor cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere aplicabile pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de când s-a produs prejudiciul și până la recuperarea sumelor;

- ☞ verificare realității sumelor plătite din „*Transferuri între unități ale administrației publice*”, reprezentând influențe financiare privind creșterile salariale ale personalului medical din unitățile sanitare;
- ☞ monitorizarea modului de derulare a programelor naționale de sănătate curative pe baza cererilor fundamentate ale unităților de specialitate, în funcție de indicatorii realizați și în limita fondurilor aprobate cu această destinație, însoțite de documentele justificative;
- ☞ respectarea prevederilor legale de către medicii de familie în ceea ce privește desfășurarea activității specifice în cadrul centrelor de permanență; respectarea normelor metodologice în ceea ce privește decontarea unor servicii medicale de asistență primară; respectarea protocolului medical în ceea ce privește prescrierea de medicamente de către medicii de familie;
- ☞ respectarea prevederilor legale privind inventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, astfel încât situațiile financiare anuale ale entității să reflecte realitatea.

Audit public extern

Secțiunea
1.1Secțiunea
1.2Secțiunea
1.3Secțiunea
1.4Secțiunea
1.5Secțiunea
1.6Secțiunea
1.7Secțiunea
1.8Secțiunea
1.9

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2018

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Prezentare

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) a fost înființată în baza art. 1 din OUG nr. 29/1998, în prezent funcționând în baza OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 160/2012, potrivit căreia ANRE are statut de autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar.

Finanțarea ANRE este asigurată integral din venituri proprii (tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei electrice și termice și al gazelor naturale, precum și din fonduri acordate de organisme internaționale), instituția fiind independentă decizional, organizatoric și funcțional.

În anul 2019, la ANRE s-a desfășurat acțiunea de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2018.

Opinia de audit

Opinia exprimată a fost o **opinie contrară**, deoarece situațiile financiare încheiate la 31.12.2018, luate în ansamblul lor, nu au prezentat sub toate aspectele o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Constatări

Fundamentarea supradimensionată a bugetului de venituri și cheltuieli prin includerea unor cheltuieli mai mari față de nevoile reale ale entității, precum și a unor cheltuieli fără bază legală. ANRE, a inclus și aprobat în bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2018 (aprobat prin *Ordinul președintelui ANRE nr. 128/22.12.2017*) cheltuieli cu ore suplimentare peste nevoile reale ale entității, fiind alocate fonduri în sumă de 6.534 mii lei (reprezentând 384 de ore suplimentare/persoană/an), în condițiile în care atât Codul muncii, art. 122 și art. 123, cât și art. 51 din Contractul colectiv de muncă în vigoare prevedeau posibilitatea ca munca suplimentară să fie compensată prin ore libere plătite și, numai în cazul în care această compensare nu era posibilă, munca suplimentară să fie plătită salariatului prin aplicarea unui spor la salariul de bază corespunzător orelor prestate. În execuția bugetului pe anul 2018, doar 11% din suma de 6.534 mii lei, a fost utilizată în scopul în care a fost alocată, diferența fiind utilizată pentru creșteri salariale și contribuții aferente. De asemenea, au fost incluse cheltuieli în sumă de 569 mii lei, fără bază legală, pentru plata ajutoarelor de pensionare pentru salariații ANRE cărora le înceta de drept contractul individual de muncă în urma îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare în anul 2018, în condițiile în care OUG nr. 90/6.12.2017 prevedea expres faptul că în anul 2018 nu se acordă ajutoare sau indemnizații la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.

ANRE, în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2018, a evidențiat creanțe incerte sau în litigiu în valoare de 14.103 mii lei, fără a fi evaluate la valoarea lor probabilă de încasare.

De asemenea, pentru creanțe în sumă de 1.511 mii lei, aferente perioadei 2014-2018, reprezentând plățile efectuate de diverse persoane fizice și juridice în vederea autorizării în domeniul energiei electrice, gazelor naturale

și eficienței energetice, ANRE nu a procedat la analiza lor în funcție de condițiile stabilite prin regulamentele de autorizare în baza cărora au fost încasate, fiind constatate sume neînregistrate pe venituri.

ANRE a înregistrat eronat pe cheltuielile curente ale anului 2018, cheltuieli cu drepturi salariale aferente anilor anteriori, în sumă de 322 mii lei (118 mii lei, reprezentând valoarea brută a indemnizației cuvenite unui membru al Comitetului de reglementare pentru perioada 17.06.2014-31.08.2014, 204 mii lei, reprezentând contravaloarea concediului de odihnă rămas neefectuat, cuvenită unui membru al Comitetului de reglementare la încheierea mandatului).

Efectuarea de plăți necuvenite, în sumă estimată de 17 mii lei, pentru lucrări de reparații și amenajări interioare la sediu ANRE din Constanța, care nu au fost executate sau care au fost executate parțial.

Recomandări

- ☞ fundamentarea cheltuielilor în bugetul de venituri și cheltuieli în funcție de nevoile reale ale entității și cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- ☞ evaluarea creanțelor la valoarea lor probabilă de încasare și evidențierea de ajustări pentru depreciere;
- ☞ extinderea verificărilor asupra creanțelor evidențiate la 31.12.2018 în vederea identificării și a altor cazuri de sume achitate de persoane fizice/juridice, înregistrate de entitate ca avansuri, dar nedecontate cu clienții, în condițiile în care persoanele fizice/juridice fie nu mai au dreptul la restituire, fie au fost autorizate pentru cazurile constatate, se vor dispune măsuri de evidențiere pe venituri, în condițiile legii;
- ☞ stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru lucrări de reparații și amenajări interioare la sediu ANRE din Constanța, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate), precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate.

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

Prezentare

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private.

ASF este condusă de un consiliu format din nouă membri: cinci membri executivi, respectiv președintele, prim-vicepreședintele și trei vicepreședinți, precum și patru membri neexecutivi. Aceștia sunt numiți pentru un mandat de cinci ani. ASF se finanțează integral din venituri proprii extrabugetare, provenind din cotele aferente tranzacțiilor cu instrumente financiare și ofertelor publice, din cotele și taxele aplicabile pentru funcționarea/administrarea/supravegherea organismelor de plasament colectiv, a fondurilor de pensii private și asigurătorilor/brokerilor de asigurare/reasigurare și din venituri din alte activități (tarif/taxă de soluționare a cererilor de autorizare/avizare/aprobare/atestare și retragere autorizație/atestat entități reglementate, tarif/ taxă de înscriere/înregistrare/menținere/radiere în/din evidențele și registrele ASF ș.a.).

Opinia de audit

Situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Autorității de Supraveghere Financiară la data de 31 decembrie 2018 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, însă ca urmare a unor aspecte semnalate de echipa de audit a fost formulată o **opinie cu rezerve**.

Constatări

Autoritatea nu a instituit prin decizie – act administrativ generator de raporturi juridice între părți, eventualele obligații de plată suplimentare (dobânzi, penalități de întârziere) constatate de către structurile de specialitate ale ASF, respectiv instituirea dreptului ASF de a încasa și obligația societăților de a plăti. Decizia reprezintă documentul justificativ, care trebuie să stea la baza înregistrării în contabilitate a creanțelor, a individualizării acestora, a stabilirii termenelor de plată, în condițiile în care dreptul de creanță ia naștere numai prin acest act. Prin urmare, prin decizie s-ar asigura și condițiile necesare astfel încât creanțele constatate să aibă calitatea de a fi certe, lichide și exigibile, și, totodată, condiție absolut necesare în vederea demarării unei eventuale proceduri de executare silită a debitorului pentru încasarea acestora.

Autoritatea deține un imobil al cărui drept de proprietate nu a fost înscris în favoarea acesteia, ca urmare a respingerii de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București a cererii de înscriere a dreptului de proprietate formulată de ASF. Potrivit datelor înscrise în extrasul de carte funciară, dreptul de proprietate asupra

imobilului nu este înscris în favoarea ASF, fosta Comisie de Supraveghere a Asigurărilor (entitate față de care ASF este succesorul în drepturi și obligații), figurând doar cu o înscriere provizorie a dreptului de proprietate, sub condiție suspensivă. În exercițiul financiar auditat, ASF a solicitat OCPI București intabularea în Cartea funciară a dreptului de proprietate asupra imobilului, dar cererea de intabulare formulată a fost respinsă, iar prin respingerea cererii introduse de ASF nu este asigurată opozabilitatea față de terți a dreptului de proprietate al ASF asupra imobilului.

Recomandări

- ☞ Autoritatea va dispune măsuri pentru instituirea prin decizii ASF a tuturor obligațiilor de plată suplimentare, așa cum au fost acestea constatate de către compartimentele de specialitate ale ASF, de revizuire a procedurilor de lucru referitoare la activitatea de stabilire, de înregistrare și urmărire a veniturilor ASF, pentru a fi prevăzută condiția ca obligațiile de plată suplimentare, așa cum acestea au fost constatate, să fie instituite integral prin decizii ASF, concomitent cu revizuirea procedurilor operaționale existente la nivelul compartimentelor cu atribuții de control, în vederea asigurării unui mod de lucru unitar în ceea ce privește stabilirea obligațiilor de plată suplimentare, precum și stabilirea periodicității efectuării controlului astfel încât să se evite riscul prescripției; totodată, vor fi dispuse măsuri pentru asigurarea intabulării dreptului de proprietate asupra imobilului deținut de ASF.

Audit public extern

Secțiunea 1.1	Secțiunea 1.2	Secțiunea 1.3	Secțiunea 1.4	Secțiunea 1.5	Secțiunea 1.6	Secțiunea 1.7	Secțiunea 1.8	Secțiunea 1.9
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Follow-up – impactul activității Curții de Conturi asupra activității entităților auditate

Prin recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise în procesul de valorificare a actelor întocmite în urma misiunilor de audit, Curtea de Conturi a urmărit în mod consecvent și continuu promovarea unei culturi a calității managementului și îmbunătățirea performanței economico-financiare a entităților aflate în competența sa de auditare, având ca suport respectarea cadrului normativ de reglementare specific fiecărui domeniu de activitate.

Bazată pe principiul prevalenței laturii calitative, activitatea Curții de Conturi nu s-a limitat doar la aspectul constatator al abaterilor identificate în misiunile de audit, aria de abordare vizând și sprijinirea oricărui demers legal de remediere operativă a disfuncționalităților și/sau devierilor de la aplicarea corectă a normelor juridice de către entitățile auditate.

Interpretarea cu acuratețe a cadrului legislativ care a guvernat disciplina financiară în utilizarea fondurilor publice a constituit principalul instrument de evaluare a managementului economico-financiar și de control al conturilor de execuție bugetară încheiate de entitățile aflate în competența de verificare a Curții de Conturi.

Pentru înlăturarea deficiențelor constatate au fost emise decizii cu măsuri de înlăturare a neregulilor și de responsabilizare a factorilor decidenți din entitățile auditate, asupra modului în care sunt utilizate fondurile publice.

Analiza retrospectivă a activității economico-financiare aferente entităților auditate, realizată prin prisma gradului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise în anii precedenți, relevă la unele entități o creștere progresivă a calității managementului financiar – factor generator de performanță și premisă pentru optimizarea activității, iar la alte instituții o eficientizare a managementului financiar-contabil, cu efect asupra prezentării corecte, reale și exacte a situației patrimoniului administrat de acestea.

Sinteza impactului implementării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi asupra activității entităților auditate, rezultate în concluziile înscrise în rapoartele de follow-up întocmite în anul 2019, structurate pe principalele obiective urmărite în activitatea de audit public extern, este prezentată în această secțiune și relevă o serie de aspecte pozitive, cu impact asupra întregii activități a entităților auditate, de la fundamentarea realistă a proiectului de buget anual, efectuarea corectă a cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare, înregistrarea tuturor operațiunilor în evidențele contabile și fiscale, administrarea patrimoniului în condiții legale, până la creșterea calității gestiunii economico-financiare și chiar până la propuneri de amendare a cadrului legal și de reglementare care guvernează activitatea entităților auditate.

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

Elaborarea, prognozarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice pe parcursul unui an bugetar sunt activități desfășurate de entitățile auditate, în cazul cărora s-a înregistrat o îmbunătățire concretizată în:

- previzionarea și stabilirea bugetului entității pe bază de programe destinate românilor de pretutindeni, după efectuarea unei analize riguroase a nevoilor comunității de români din afara granițelor țării (*Ministerul pentru Românii de Pretutindeni*);
- reglementarea activității de fundamentare a veniturilor și cheltuielilor și de monitorizare a execuției indicatorilor cuprinși în aceasta prin întocmirea „Procedurii operaționale privind elaborarea și urmărirea bugetului de venituri și cheltuieli” (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- asigurarea respectării principiilor bugetare în fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli al entității, concomitent cu o profilare și cunoaștere în orice moment a cheltuielilor aferente proiectelor derulate de entitate (*Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor, Ministerul Culturii și Identității Naționale*).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

În general, în rândul entităților auditate, prin recomandările formulate de Curtea de Conturi s-a remarcat o tendință ascendentă de conștientizare a importanței modului de prognozare, fundamentare și programare a fondurilor publice, în acord cu obiectivele entității, concomitent cu stabilirea unor indicatori de rezultate la nivelul acestora, având ca scop o bună execuție și evitarea imobilizărilor de credite bugetare.

Prin măsurile dispuse, vizând exactitatea și realitatea datelor prezentate în situațiile financiare, Curtea de Conturi a contribuit la optimizarea activității entităților din punct de vedere al calității datelor oglindite și prezentate în situațiile financiare, prin responsabilizarea și conștientizarea personalului cu privire la importanța acurateții datelor înregistrate în evidența contabilă. În mare parte, impactul măsurilor dispuse s-a reflectat în evidența financiar-contabilă, acțiunile entităților au condus la o îmbunătățire a activității din punct de vedere financiar-contabil și, implicit, a managementului financiar prin:

- corectarea raportărilor financiar-contabile prin cuprinderea în bugetul de venituri și cheltuieli a tuturor creditelor bugetare, anuale și/sau multianuale, precum și prin furnizarea în orice moment, pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat, a informațiilor privind creditele bugetare consumate prin angajare, a celor care mai pot fi angajate pe viitor, precum și prezentarea informațiilor referitoare la angajamentele legale pentru acțiunile anuale sau multianuale aprobate de ordonatorul de credite (*Ministerul Educației Naționale, Ministerul Sănătății, Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor*);
- stabilirea situației reale a tuturor elementelor de activ și pasiv, precum și prin înregistrarea corectă a activelor fixe corporale, inclusiv a celor amortizate integral, astfel încât situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității (*Agencia Națională pentru Achiziții Publice, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor*);
- respectarea cadrului legal în desfășurarea lucrărilor de inventariere anuală a patrimoniului, concomitent cu înregistrarea corectă a rezultatelor inventarierii în vederea redării unei imagini fidele a patrimoniului în situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar (*Ministerul Sănătății, Compania de Asigurări-Reasigurări Exim România SA, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Secretariatul General al Guvernului, Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- evidențierea corectă a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii în situațiile financiare prin realizarea unor punctaje cu direcțiile de sănătate publică privind stocurile de vaccinuri, materiale sanitare și reactivi, transmise cu titlu gratuit de Ministerul Sănătății, și în baza situației stocurilor transmise lunar din teritoriu (*Ministerul Sănătății*);
- clarificarea și eliminarea neconcordanțelor existente între datele din evidența tehnico-operativă și cea financiar-contabilă, prin aprobarea unui număr de 11 hotărâri de guvern, în perioada 2018-2019, în vederea actualizării Anexei nr. 15 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (*Ministerul Sănătății*);
- actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Sănătății*);
- reflectarea corectă și reală a diferențelor din reevaluarea imobilizărilor, astfel încât acestea să corespundă situației activelor fixe existente în instituție (*Casa Națională de Pensii Publice, Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”*);
- majorarea capitalului social, prin includerea unor terenuri pentru care au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate, cu suma de 764 mii lei pentru două terenuri la Societatea *Electrică Furnizare SA*, cu suma de 2.928 mii lei pentru două terenuri la *SN Nuclearelectrică SA* și cu suma de 15.015 mii lei pentru patru terenuri la *Societatea Electrică SERV SA*;
- evidențierea unor bunuri în valoare de 1.070 mii lei, reprezentând imobilizări corporale achiziționate din fondul aferent transferului de tehnologie și perfecționării profesionale datorat de titularii de acorduri petroliere (*Agencia Națională pentru Resurse Minerale*);
- dispunerea de măsuri de către organele de conducere ale entității după analizarea unui număr de 29 de obiective de investiții în curs, evidențiate în contabilitate și pentru care au fost imobilizate fonduri bănești, dar care nu au fost finalizate și care nu și-au atins scopul pentru care au fost proiectate (*SPEEH Hidroelectrică SA*);
- înregistrarea provizioanelor pentru acoperirea riscului de plată pentru sumele rezultate din litigiile cu furnizorii de lucrări (*Ministerul Justiției*); constituirea unui provizion în sumă de 38 de mii euro pentru acoperirea riscului de plată în cazul pierderii în instanță a litigiului intervenit între Companie și un fost partener extern (*Compania de Asigurări-Reasigurări Exim România SA*);

- evidențierea și raportarea distinctă a contractelor și promisiunilor de garantare emise de către entitate în cadrul Programului „Prima casă” pentru prezentarea corectă și reală a garanțiilor și a promisiunilor emise (*Fondul Național pentru Garantarea Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii - IFN SA*);
- prezentarea în situațiile financiare anuale a drepturilor de pensii convenite și neridicate în cadrul termenului de prescripție, prin analizarea situațiilor transmise lunar de către casele teritoriale de pensii pentru ca datoriile să reflecte realitatea (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- identificarea, analizarea și raportarea în situațiile financiare întocmite a sumelor menținute eronat în unele conturi, inclusiv de către unitățile teritoriale, concomitent cu scăderea celor aparținând unor debitori – persoane juridice radiate (*Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă*);
- evidențierea drepturilor de creanță prin scăderea din evidența contabilă a sumei de 13.535 mii lei, reprezentând obligații bugetare datorate de debitori care au beneficiat, în baza unor acte normative speciale, de scutirea la plată a acestora. Totodată, s-a realizat înregistrarea în evidența contabilă a sumei de 10.655 mii lei, reprezentând diferența dintre echivalentul în lei al unei creanțe în valută la momentul stabilirii ei de către instanța de judecată și echivalentul în lei al acesteia la momentul înregistrării în contabilitate (*Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului*);
- identificarea și prezentarea creanțelor și a datoriilor, concomitent cu monitorizarea unităților subordonate Ministerului Sănătății, referitoare la situația reală a acestor sume (*Ministerul Sănătății*);
- prezentarea în notele explicative, anexă la situațiile financiare întocmite, a tuturor informațiilor menite să furnizeze o imagine clară și fidelă a poziției financiare a entității și a performanței entității (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- elaborarea și transmiterea de către fiecare unitate de asistență tehnică și management a unei proceduri proprii de finanțare și plată a cheltuielilor efectuate pentru funcționarea unității de asistență tehnică și management (*Ministerul Sănătății*);
- implementarea în aplicația de carduri a contului „Pierderi din creanțe neacoperite cu ajustări pentru pierderi așteptate”, cont reglementat de Planul de conturi al băncii (*CEC Bank SA*);
- reglementarea activității finanțate din venituri proprii și delimitarea acesteia de activitatea finanțată de la bugetul de stat, prin înregistrarea și evidențierea distinctă a cheltuielilor pentru cele două activități și prin definirea unei structuri cu personal propriu pentru desfășurarea și derularea acestei activități (*Camera Deputaților*);
- evidențierea consumului real de reactivi și, implicit, întocmirea unor situații financiare care să exprime realitatea prin elaborarea procedurii operaționale privind intrările/ieșirile consumului de reactivi (*Institutului Clinic Fundeni*);
- reflectarea realității și exactității operațiunilor efectuate de entitate și a celor referitoare la repunerile de garanții aferente contractelor de credit și de garantare în cadrul programului guvernamental, și al soldului datoriei publice la data de 31 decembrie 2017, precum și aprobarea cadrului legal necesar evidențierii cu acuratețe a plăților efectuate de MFP, în calitate de împrumutat, din Fondul de risc (*Ministerul Finanțelor Publice*).

Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv de audit intern)

În contextul în care sistemele decizional, organizatoric, metodologic și cel informațional asigură funcționalitatea entităților auditate, Curtea de Conturi a urmărit consecvent, prin recomandările formulate, consolidarea controlului intern managerial al entităților auditate. Este necesară înțelegerea controlului intern managerial ca fiind activitatea care influențează resursele, sistemele, procesele, cultura, structura și sarcinile fiecărei instituții publice și a faptului că trebuie să existe o coerență între Regulamentul de organizare și funcționare, procedurile elaborate și sarcinile evidențiate în fișele de post, astfel încât obiectivele generale de la nivelul organizației să se transpună în obiective la nivel individual. Este, de asemenea, un proces continuu, dinamic, care presupune monitorizarea respectării normelor de conduită, identificarea nevoilor de perfecționare profesională, managementul riscurilor, monitorizarea performanțelor, actualizarea procedurilor și, nu în ultimul rând, autoevaluarea anuală a gradului de implementare a standardelor de control intern managerial.

În acest context, Curtea de Conturi apreciază că în ultimii ani se înregistrează un progres, așa cum rezultă din concluziile rapoartelor de follow-up, prin:

- modul de elaborare a procedurilor, procedurile de sistem și cele operaționale formalizate devenind instrumente eficiente de control intern, ce cuprind toate procesele și activitățile importante efectuate de entitate, inclusiv pe cea referitoare la activitatea de control financiar preventiv propriu și audit intern (*Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, Inspectoratul de Stat în Construcții, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*);

- elaborarea Procedurii operaționale aplicabile relațiilor contractuale existente între membrii comisiilor de concurs pentru concursurile organizate de CSM prin Institutul Național al Magistraturii sau prin Școala Națională de Grefieri, având drept scop stabilirea modului de realizare a activităților legate de încheierea contractelor de colaborare cu membrii comisiilor de concurs, compartimentele și persoanele implicate (*Consiliul Superior al Magistraturii*);
- elaborarea și aprobarea, prin ordin al președintelui, a Procedurii de transfer al dosarelor de pensii și al dosarelor pe baza cărora s-au stabilit alte drepturi prevăzute de legi speciale, având drept scop evitarea instituirii de drepturi de pensii diferite pe baza aceluiași documente existente la dosarul de pensii al beneficiarului și aplicarea unui cadru legal uniform pentru toți beneficiarii sistemului public de pensii (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- actualizarea informațiilor de interes public referitoare la fondurile de pensii administrate privat, în care se achită lunar contribuții de pensii, și postarea lunară a informațiilor pe pagina oficială a instituției (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- implementarea procedurilor formalizate pentru activitățile specifice modului de acordare/justificare a sprijinului financiar al statului pentru salarizarea personalului clerical/neclerical din țară și străinătate și pentru lăcașurile de cult (*Secretariatul de Stat pentru Culte*);
- implementarea procedurii operaționale privind acordarea avansurilor spre decontare personalului trimis în țară, în interes de serviciu, pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, de elaborare a reglementărilor interne privind criteriile/condițiile de efectuare a cheltuielilor pentru convorbirile telefonice, precum și implicarea activă a Compartimentului de audit public intern în acțiuni de evaluare și contracarare a riscurilor în activitatea economico-financiară a instituției (*Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989*);
- consolidarea securității sistemului IT pentru a răspunde nevoilor activității desfășurate, a cerințelor legislative și adaptată riscurilor la care este expusă entitatea (*Ministerul Finanțelor Publice*);
- cuprinderea în Planul multianual de audit intern, cel puțin o dată la trei ani, a unui audit de regularitate asupra activităților financiare desfășurate la nivelul instituției, conform prevederilor *Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern (Ministerul Tineretului și Sportului)*;
- asigurarea respectării condițiilor de legalitate în elaborarea actelor administrative emise de conducere prin inventarierea și prin avizarea acestora de către Direcția Juridică, concomitent cu aprobarea și formalizarea lor de către conducerea entității (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- elaborarea procedurii de sistem privind gestionarea și utilizarea sumelor alocate de la buget pentru acțiunile privind organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a informatorilor ori a colaboratorilor acestora, precum și elaborarea procedurii de control al operațiunilor specifice activității de flagrant (*Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*);
- elaborarea monografiei contabile și a procedurilor care reglementează activitatea de resurse umane, cu efecte pozitive asupra exactității și realității datelor prezentate în situațiile financiare (*Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului*);
- aprobarea Regulamentului privind drepturile și obligațiile persoanelor trimise în misiune temporară în străinătate de către Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția Judiciară, Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri (*Consiliul Superior al Magistraturii*);
- emiterea de către Directorat a hotărârii de aprobare a Procedurii generale de lichidare a daunelor în vederea reglementării activității de administrare și avizare a daunelor, prin introducerea unor paragrafe cuprinzând în mod explicit informații cu privire la data producerii evenimentului, data luării la cunoștință a producerii accidentului și data avizării (*Compania de Asigurări-Reasigurări Exim România SA*);
- elaborarea de metodologii și efectuarea unor studii prin care să se contureze prioritățile de alocare a resurselor publice în raport cu obiectivele economico-sociale de etapă și pe termen lung, în scopul eliminării distribuției administrative a finanțării de bază pe universități și pe programe de studii, având în vedere faptul că *Legea nr. 1/2011 a educației naționale*, prevede la art. 223 alin. (4) că rolul autorității centrale care răspunde de educație este acela de a aloca granturile de studii prioritare spre acele domenii care asigură dezvoltarea sustenabilă și competitivă a societății (*Ministerul Educației Naționale*);
- introducerea noului sistem de indicatori deja creat și dezvoltarea acestuia prin includerea de noi indicatori cum ar fi: rata de absolvire a programelor de studii; fondurile de cercetare atrase; raportul dintre numărul

de studenți străini și numărul total de studenți; parteneriatele instituționale cu universități din alte țări; monitorizarea angajabilității absolvenților etc., în condițiile în care, prin abrogarea în anul 2013 a art. 197 din *Legea nr. 1/2011 a educației naționale*, repartizarea finanțării suplimentare ar fi trebuit să se facă exclusiv în baza criteriilor și a standardelor de calitate stabilite de Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior. De asemenea, prin ponderile atribuite, Ministerul a urmărit să se asigure o diferențiere mai pronunțată a universităților, pentru a putea orienta resursele financiare publice preponderent spre cele mai performante (*Ministerul Educației Naționale*);

- constituirea Comisiei de analiză și propunere de repartizare a sumelor prevăzute anual pentru monitorizarea finanțării cheltuielilor cu salariile, sporurile, indemnizațiile și cu alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și a contribuțiilor aferente acestora pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și pentru unitățile de învățământ special și centrele de resurse și asistență educațională, pe trimestre, detaliat până la nivel de articole și aliniate bugetare, și, lunar, pentru efectuarea deschiderilor de credite bugetare (*Ministerul Educației Naționale*);
- actualizarea cadrului procedural intern având ca rezultat crearea condițiilor pentru respectarea legalității în ceea ce privește încheierea angajamentelor legale din cadrul Entității de Soluționare Alternativă a Litigiilor în domeniul Financiar Nonbancar (SAL-FIN) prin modificarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea entității de soluționare alternativă a litigiilor în domeniul financiar nonbancar, stabilind faptul că activitatea acesteia este parte componentă a activității Autorității, fiind inclusă în bugetul de venituri și cheltuieli, președintele ASF având și calitatea de ordonator de credite pentru această activitate (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- actualizarea și revizuirea procedurii aferente angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor prin adaptarea la specificul și caracterul particular al activității desfășurate în cadrul entității, aplicarea acesteia, precum și exercitarea controlului financiar preventiv propriu în totală concordanță cu normele legale incidente (*Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului*).

Deși există o tendință de îmbunătățire a controlului intern managerial, acțiunea concertată a unor factori interni/externi, a fluctuației personalului, în special a celui cu funcții de conducere, a constituit un impediment în procesul de consolidare a sistemului de control intern managerial. Cu toate acestea s-a manifestat receptivitate și implicare în acțiunea de remediere a deficiențelor constatate cu ocazia misiunilor de audit desfășurate de Curtea de Conturi.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat

Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și la identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, trebuie menționat că misiunile de audit efectuate de Curtea de Conturi au avut impact în realizarea unor rezultate financiare mai bune prin:

- virarea către bugetul de stat a sumei de 16.316 mii lei, reprezentând creanțe datorate acestuia, la care se adaugă obligații fiscale accesorii în suma de 104 mii lei, constatate ca fiind neevidențiate și nevirate, provenind din tarife și contribuții calculate și facturate până la data de 11.10.2012, când, potrivit *Legii nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*, acestea reprezentau venituri ce se cuveneau bugetului de stat (*Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei*);
- virarea la bugetul de stat a sumei de:
  - 397 mii lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor administrativ-gospodărești aferente spațiilor utilizate de alte entități pe bază de contract, constatate ca fiind neevidențiate și nerecuperate (*Ministerul Economiei*);
  - 26 mii lei, reprezentând impozitul pe profit stabilit suplimentar, inclusiv obligațiile fiscale accesorii (*Societatea Teletrans SA*);
  - 124 mii lei, reprezentând drepturi de personal neridicate (*Ministerul Afacerilor Externe*).
- virarea/recuperarea la/de la Bugetul general consolidat a diferențelor rezultate din calculul vărsămintelor datorate de persoane juridice pentru persoanele cu handicap neîncadrate prin verificarea respectării de către instituțiile din subordine a prevederilor legale privind modul de calcul a vărsămintelor datorate de către persoanele juridice pentru persoanele cu handicap neîncadrate (*Casa Națională de Pensii Publice, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă*);
- virarea la buget a sumelor recuperate reprezentând contribuție neachitată de către beneficiarii biletelor de tratament care au realizat și venituri în luna anterioară repartiției, concomitent cu actualizarea bazelor de

date cu informații referitoare la data alocării biletelor de tratament, pentru stabilirea corectă a contribuției datorate la momentul acordării biletelor de tratament legale (*Casa Națională de Pensii Publice*);

- virarea la Bugetul general consolidat a sumelor rezultate din recuperarea de la furnizori a cheltuielilor reprezentând servicii privind biletele de tratament balnear acordate necuvenit persoanelor care au beneficiat de bilete de tratament balnear, dar care au fost în același timp spitalizate. Prin urmare, Protocolul încheiat cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate a fost completat cu un act adițional pentru furnizarea informațiilor privind perioada și denumirea unității unde au fost spitalizate persoanele beneficiare de bilete de tratament balnear (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- virarea la Bugetul general consolidat a sumelor rezultate din recuperarea drepturilor de pensii acordate necuvenit, concomitent cu monitorizarea incompatibilităților drepturilor de pensii acordate de entitate (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- monitorizarea debitelor transmise spre recuperare către autoritățile fiscale și stabilirea datei de la care se calculează obligațiile fiscale accesorii pentru sumele neachitate, astfel încât debitorul să aibă posibilitatea achitării debitului principal, în termenul legal, fără penalități, prin adoptarea unei practici unitare în ceea ce privește debitele predate către autoritățile fiscale pentru care acestea sunt obligate să calculeze obligații fiscale accesorii (*Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială*);
- majorarea veniturilor bugetului de stat cu sumele acordate necuvenit și/sau transmise autorităților fiscale în vederea recuperării cu titlu de indemnizație lunară pentru creșterea copilului a stimulentului de inserție, a venitului minim garantat și a alocației pentru susținerea familiei, conducând la conformarea beneficiarilor cu legislația privind acordarea acestor drepturi (*Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială*);
- virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând garanții de participare la licitații, pentru care dreptul de solicitare la restituire s-a prescris, contribuind astfel la asigurarea acurateții și corectitudinii soldurilor conturilor contabile înscrise în bilanțurile de verificare și în situațiile financiare (*Institutul Clinic Fundeni*);
- creșterea încasărilor veniturilor prin facturarea veniturilor din chirii, în sumă de 680 mii lei, și a veniturilor din utilități, în sumă de 196 mii lei (*Institutul Clinic Fundeni*);
- reîntregirea bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate prin recuperarea sumelor decontate nelegal pentru servicii medicale invalidate, a prescripțiilor medicale necuvenite, a prescripțiilor cu medicamente fără ca inițierea și continuarea tratamentului să fie realizată, precum și recuperarea unor sume achitate necuvenit unor furnizori de servicii medicale și produse farmaceutice (*Casa Națională de Asigurări de Sănătate*);
- inițierea unor demersuri în vederea analizării serviciilor medicale invalidate și nedecontate de CASMB, pentru deschiderea calendarului de validare aferent perioadei în care Institutul a prestat asigurațiilor servicii medicale spitalicești, dar care nu au fost acceptate la decontare de CASMB (*Institutul Național de Boli Infecțioase Matei Balș*);
- evidențierea nivelului real al profitului entității pentru activitățile economice desfășurate prin identificarea exactă a cheltuielilor nedeductibile și prin calcularea impozitului pe profit aferent activității. Totodată, a fost recalculat impozitul pe profit aferent anului 2017 pentru activitatea economică desfășurată și finanțată integral din venituri proprii, rezultând o valoare de 26 mii lei (*Camera Deputaților*);
- optimizarea activității de monitorizare și colectare a veniturilor în vederea centralizării și analizării periodice a datelor referitoare la operatorii/furnizorii/prestatorii de servicii comunitare de utilități publice de la nivelul fiecărui UAT (*Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice*);
- încasarea sumei de 101 mii lei și a sumei de 9 mii euro, reprezentând venituri proprii obținute din servicii de testare a soiurilor, prestate unor persoane fizice sau juridice, precum și a sumei de 45 mii lei, reprezentând penalități stabilite prin contractele încheiate (*Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor*);
- încasarea de către instituțiile cu atribuții în domeniul privatizării a unor debite datorate de unii cumpărători pentru nerespectarea unor clauze din contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, astfel:
  - de la Asociația Ferma Ecologică Otopeni PAS a fost încasată suma de 169 mii lei, reprezentând obligații stabilite de instanța de judecată în sarcina cumpărătorului de acțiuni ca urmare a nerespectării clauzei privind investițiile din contractul de vânzare-cumpărare acțiuni ale SC Agroindcom Chitila SA, încheiat de Agenția Domeniilor Statului;
  - Departamentul pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului a încasat suma de 652 mii lei, reprezentând obligații ale cumpărătorului ca urmare a nerespectării clauzei privind investițiile din

contractul de vânzare-cumpărare acțiuni provenit din lichidarea SC Retrom SA (cumpărător al acțiunilor SC Uzina Mecanică Filiași SA);

- o Departamentul pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului a încasat suma de 307,5 mii euro (1.463 mii lei), datorată de cumpărătorii acțiunilor Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA ca urmare a nerespectării clauzei privind investițiile din contractul de vânzare-cumpărare acțiuni;
- încasarea sumei de 183 mii lei după dispunerea tuturor măsurilor în vederea recuperării de la entitățile care nu au achitat sumele datorate a obligațiilor de plată restante, precum și a majorărilor și penalităților aferente acestora (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*);
- prin inițierea unei colaborări interinstituționale cu Agenția Națională de Administrare Fiscală pentru drepturile constatate de încasat, precum și intrainstituțional, respectiv cu direcțiile de sănătate publică, prin efectuarea unor punctaje trimestriale în ceea ce privește drepturile constatate de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate datorate de contribuabili conform *OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, s-a stabilit ca disponibilitățile Ministerului Sănătății, provenite din încasarea veniturilor aferente contribuțiilor stabilite conform art. 367 din *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*, existente la data de 31.12.2018, să se vireze integral la bugetul de stat.

Totodată, Ministerul Sănătății, prin departamentele responsabile, a realizat monitorizarea și controlul activității instituțiilor din subordine prin efectuarea unor acțiuni a căror tematică a vizat verificarea modului de încasare a veniturilor proprii din serviciile medicale de specialitate prestate, validate și invalidate de Școala Națională de Sănătate Publică Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar, precum și în legătură cu efectuarea transferurilor fără plată a unor bunuri tehnico-medice, care au rezultat din desființarea rezervei de mobilizare, prin urmare, instituția a recuperat și reconstituit rezerva pentru bunuri transferate fără plată.

Prin măsurile dispuse vizând calitatea gestiunii economico-financiare, Curtea de Conturi a contribuit la creșterea calității finanțelor publice, la creșterea gradului de conformare cu principiile și regulile care guvernează efectuarea cheltuielilor bugetare și la promovarea de către entitățile auditate a răspunderii în actul de gestiune a resurselor publice. Pentru relevanță exemplificăm:

- reevaluarea încadrării întregului personal clerical beneficiar al sprijinului financiar acordat de la bugetul de stat pentru salarizare, asigurând conformitatea cu cadrul normativ de reglementare specific acestui domeniu; utilizarea unui sistem informatic cu aplicații dedicate administrării sprijinului financiar acordat de la bugetul de stat unităților de cult, sistem care oferă o bază de date informatizată și accesibilă în timp real factorilor decidenți (*Secretariatul de Stat pentru Culte*);
- demararea unui proiect cu finanțare nerambursabilă în valoare de aproximativ 20 milioane lei și aprobarea achiziției unui sistem integrat IT de gestionare a datelor și informațiilor privind activitatea desfășurată de operatorii furnizori/prestatori de servicii comunitare de utilități publice în vederea eficientizării reglementării, licențierii și avizării/aprobării prețurilor și tarifelor pentru serviciile de utilități publice (*Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice*);
- elaborarea unei machete conținând date și informații necesare urmării respectării cadrului legal privind organizarea și furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice la nivelul fiecărei unități administrative-teritoriale în vederea licențierii tuturor operatorilor, prestatorilor, furnizorilor de servicii comunitare de utilități publice. Concomitent, au fost efectuate acțiuni de control la 27 de municipii, în curs de desfășurare fiind la 97 de orașe, iar începând cu anul 2020 vor fi cuprinse și entitățile din mediul rural. De asemenea, au fost transmise notificări unui număr de 165 de prestatori pentru depunerea documentației de licențiere, respectiv pentru modificarea condițiilor asociate licenței (*Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice*);
- notificarea furnizorilor și a prestatorilor de servicii comunitare de utilități publice în vederea depunerii declarațiilor privind contribuția de 0,12% din veniturile obținute de operatori și convenită entității. Pentru eficientizare au fost transmise notificări prestatorilor cu privire la obligativitatea înrolării în portalul de declarații online pentru depunerea declarației exclusiv prin mijloace electronice începând cu data de 1.01.2020, conducând, astfel, la obținerea unui nivel mai ridicat al gradului de conformare voluntară la declararea contribuției (*Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice*);
- inițierea unor demersuri pentru îmbunătățirea colectării și monitorizării veniturilor prin implementarea unor instrumente de control asupra informațiilor furnizate de unitățile administrativ-teritoriale, referitoare la unitățile locative primite în administrare, destinate închirierii sau vânzării, și a veniturilor virate de UAT-uri (*Agenția Națională pentru Locuințe*);

**Calitatea
gestiunii
economico-
financiare**

- achiziționarea și implementarea unei aplicații informatice de gestionare a contractelor de închiriere sau de vânzare la nivel național pentru a permite operarea centralizată a încasărilor efectuate de unitățile administrativ-teritoriale de la chiriași sau cumpărători. De asemenea, conducerea ANL a solicitat Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației includerea aplicației în Programul anual de lucru al Guvernului pentru anul 2020, prin propunerea de modificare a *Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe*, în sensul instituirii obligativității la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale de a implementa și utiliza aplicația informatică dezvoltată de ANL (*Agenția Națională pentru Locuințe*);
- punerea în aplicare a prevederilor Codului de procedură fiscală cu privire la realizarea executării silite a creanțelor de către organele fiscale prin structurile teritoriale competente, concomitent cu transmiterea unui număr de 645 de titluri executorii în vederea recuperării inclusiv a beneficiilor nerealizate până la data recuperării, titluri de plată emise eronat în anul 2014 și care au fost lichidate de Ministerul Finanțelor Publice și CEC Bank. Acest demers a condus la compensația de drept a sumei de 33 mii lei (*Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților*);
- optimizarea activității entității din punct de vedere al resurselor umane și al cadrului de reglementare internă privind gestionarea resurselor umane și salarizarea personalului, pentru ca selectarea și angajarea personalului să se efectueze în conformitate cu cerințele stabilite pentru ocuparea posturilor respective (*Fondul Național pentru Garantarea Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii - IFN SA, Agenția Națională pentru Romi*);
- limitarea generării de cheltuieli suplimentare din cauza utilizării unui mod eronat de calcul al cotelor de întreținere lunare aferente perioadelor/imobilelor neutilizate deținute în proprietate/administrare (*Compania Națională Loteria Română SA*);
- perfecționarea cadrului de reglementare internă cu privire la valorificarea mijloacelor fixe scoase din funcțiune și a obiectelor de inventar/materialelor casate (*Compania Națională Loteria Română SA, Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului*);
- inițierea demersurilor pentru clarificarea și armonizarea cadrului legislativ în domeniul contractelor tip convenție civilă de prestări servicii pe plan local, utilizate în cadrul reprezentanțelor diplomatice ale României din străinătate (*Ministerul Afacerilor Externe*);
- reducerea riscurilor de eroare asociate procedurilor de achiziție și, respectiv, încheierii contractelor de prestări de servicii (*Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului*);
- monitorizarea și controlul investițiilor de reabilitare/consolidare/modernizare efectuate de către unitățile subordonate, prin desfășurarea unor acțiuni de control la unitățile subordonate ministerului (*Ministerul Sănătății*);
- cuprinderea în programele de control ale compartimentelor funcționale ale entității cu atribuții de control/audit a unor acțiuni de control al legalității plăților indemnizațiilor aferente concediilor de odihnă acordate în afara funcției de bază (*Ministerul Sănătății*);
- aprobarea, prin ordin de ministru, a regulamentelor de organizare și funcționare și a statelor de funcții pentru entitățile subordonate la care s-a constatat lipsa acestora (*Ministerul Sănătății*);
- înscrierea creanței în sumă de 434 mii lei în tabelul definitiv al creanțelor întocmit în cadrul procedurii de faliment al debitorului, rezultată din contractele de închiriere încheiate, creându-se, astfel, condițiile legale de recuperare (*CEC Bank SA*);
- asigurarea condițiilor de garantare a creditelor acordate prin verificarea tuturor contractelor de garanție mobilă, a modului de înregistrare a acestora în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare și corectarea tuturor deficiențelor constatate (*CEC Bank SA*);
- prevederea perioadei pentru remedierea defectelor apărute în perioada de garanție în contractele încheiate de Direcția pentru Implementarea Proiectelor Finanțate din Împrumuturi Externe cu antreprenorii și aflate în etapa de execuție, în conformitate cu *Legea nr. 163/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, iar perioada de remediere a defectelor a fost prevăzută în baza acestei reglementări legale (*Ministerul Justiției*);
- intabularea dreptului de ipotecă legală, în sumă de 28.010 mii lei, în favoarea DIICOT, reprezentând plăți efectuate conform Contractului de vânzare-cumpărare a obiectivului de investiții „Achiziție sediu” (*Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*);
- îmbunătățirea monitorizării derulării Programului Oficial de Internship Gov.Ro, urmărindu-se respectarea clauzelor din convențiile încheiate între MTS, în calitate de instituție-gazdă, și persoanele participante la acest program (*Ministerul Tineretului și Sportului*);

- dezvoltarea unor module cu funcționalități tehnice, economice, juridice și cu portaluri cu secțiune internă și externă în cadrul proiectului finanțat din fonduri externe nerambursabile, în vederea gestionării unitare a informațiilor tehnico-economice atât în domeniul controlului calității în construcții, precum și în cel al evidențierii creanțelor/veniturilor la nivelul fiecărui obiectiv de investiții (*Inspectoratul de Stat în Construcții*);
- diversificarea surselor de finanțare a universităților pentru asigurarea autonomiei acestora, mai ales în condițiile limitării resurselor alocate de la bugetul de stat. În acest context, Ministerul a avut în vedere ca universitățile să manifeste deschidere și să identifice căile de atragere de surse alternative de finanțare: dezvoltarea unor programe de studii de calitate pentru formarea continuă a adulților; dezvoltarea unor parteneriate cu agenții economici puternici, mai ales în cazul domeniilor de științe cu aplicabilitate; valorificarea în sectorul economic a rezultatelor cercetării științifice; oferirea serviciilor de consultanță în domenii de expertiză; participarea la programe internaționale de cercetare sau de dezvoltare regională; accesarea fondurilor europene care vizează realizarea unor obiective de dezvoltare instituțională etc. (*Ministerul Educației Naționale*);
- dezvoltarea unor programe de studii în limbi de circulație internațională, servicii de susținere, campanii de marketing în străinătate pentru creșterea vizibilității în topul U-Multirank, dezvoltat la nivelul UE, astfel încât să se combată fenomenul de scădere a înmatriculărilor de studenți naționali în instituțiile de învățământ superior din România (*Ministerul Educației Naționale*);
- Ministerul Educației Naționale a urmărit îmbunătățirea managementului universitar prin posibilitatea implementării și dezvoltării universității bazate pe un management performant, precum și construirea și implementarea unui sistem viabil de formare adecvată a reprezentanților universităților cu diferite responsabilități decizionale în vederea eficientizării activităților de conducere a instituțiilor de învățământ superior, în acest sens punându-se accent pe:
  - consolidarea cooperării intra și interuniversitare, precum și cu alți actori interesați, în vederea dezvoltării unui sistem eficient de management al învățământului superior;
  - îmbunătățirea capacității de decizie managerială prin perfecționarea și formarea personalului din structurile de management ale instituțiilor de învățământ superior;
  - dezvoltarea capitalului uman din universități prin crearea unei platforme de cunoaștere și de comunicare în mediul virtual, care să susțină viitoarele acțiuni de formare, specifice diferitelor niveluri de decidenți din cadrul universităților.
- redefinirea obiectivelor programelor guvernamentale cu caracter social pentru ca ele să fie derulate în condiții de eficiență economică, eficacitate în implementare, astfel încât să aibă impactul scontat în rândul beneficiarilor – copiii. Măsurile prevăzute de aceste programe au ca obiectiv principal scăderea abandonului școlar, precum și reducerea părăsirii timpurii a sistemului de educație și formare, fiind parte integrantă a Strategiei pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii, aprobată prin *HG nr. 417/2015 pentru aprobarea Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România* și validată de Comisia Europeană, fundamentată de Cadrul strategic Education and Training (ET 2020), Strategia Europa 2020, Programul de guvernare, de alte documente programatice europene și naționale. Implementarea Strategiei pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii este coordonată de un grup tehnic, care elaborează Planurile de acțiune anuale și, împreună cu Comitetul de monitorizare și cu Organismul de evaluare, completează rapoartele finale aferente fiecărui plan de acțiune. În urma concluziilor pot fi făcute modificări de implementare, de intervenție, de modificare a grupurilor-țintă, însă obiectivele prevăzute rămân înscrise în cadrul general: asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți copiii. Eficiența măsurilor cu caracter social este evidențiată în Raportul EUROSTAT, care prezintă rata părăsirii timpurii a școlii pentru fiecare stat membru, în România aceasta manifestând an de an o scădere constantă: 2015 – 19,1%; 2016 – 18,5%; 2017 – 18,1% și o scădere semnificativă în anul 2018 – 16,4% (*Ministerul Educației Naționale*).

Un efect important al misiunilor de audit ale Curții de Conturi a constat în reîntregirea creditelor bugetare ca urmare a recuperării:

- prejudiciilor în sumă de 47,4 mii lei, reprezentând cheltuieli nelegale efectuate la nivelul Asociației Macedonenilor din România (*Secretariatul General al Guvernului*);
- avansurilor care nu au fost justificate în termenele legale, în sumă de 20,6 mii lei, și a sumei de 2,2 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate peste normele legale aprobate (*Ministerul pentru Românii de Pretutindeni*);
- sumei de 72,8 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate fără a avea la bază documente justificative – deplasări și consum carburanți (*Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor*);

- sumei de 120 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială acordate fără bază legală secretarilor, directorului și membrilor neexecutivi ai Consiliului de Administrație sau AGA (*Societatea Electrica Furnizare SA, Societatea Smart SA*);
- debitorilor în sumă de 128 mii lei, reprezentând cuantumul cauțiunilor judiciare constituite pentru soluționarea unor litigii în instanță (*Compania Națională a Uraniului SA*);
- creanței în sumă de 16 mii lei, reprezentând plăți efectuate în contul societăților energetice care s-au înființat prin reorganizarea entității (*Societatea Electrica Serv SA*);
- sumei de 311 mii lei, reprezentând penalități și dobânzi pentru neplata la termen a facturilor de către clienți, precum și a sumei de 38 mii, reprezentând plăți efectuate pentru servicii nejustificate cu documente (*SC Formenerg SA*);
- creanțelor în sumă de 230 mii lei, provenite din derularea contractelor de asociere în participațiune încheiate cu diverși terți (*SC IOR SA*);
- sumei de 100 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate fără bază legală, penalități și dobânzi penalizatoare pentru cheltuieli decontate în mod nelegal (*Societatea Romaero SA, Societatea Smart SA*);
- sumei de 110 mii lei, reprezentând indemnizații pentru concediile medicale ale salariaților, suportate de societate din venituri proprii, constatate ca fiind nerecuperate de la CASMB (*Societatea Teletrans SA*);
- sumei de 659 mii lei, reprezentând dividende repartizate în exercițiile financiare anterioare de societățile la care deținea participații, constatate ca fiind nevirate (*SN Nuclearelectrica SA*);
- sumei de 37 mii lei, reprezentând contravaloarea daunelor-interese datorate de un prestator de servicii care nu și-a onorat obligațiile asumate prin contract (*Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor*);
- sumei de 5.676 mii lei, reprezentând garanția acordată de către Fondul Național de Garantare și Contragarantare pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, prin executarea silită a terților garanți și prin înscrierea în tabelul definitiv al creditorilor întocmit în urma declanșării procedurii de insolvență a debitorului (*CEC Bank SA*);
- unor prejudicii constatate în perioada 2011-2018. Din suma de 7.672 mii lei, aferentă acestei perioade, entitatea a încasat până în anul 2019 suma de 2.448 mii lei, constatându-se un grad de încasare de 31,90% (*Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor*);
- unei părți din prejudiciul creat prin nerespectarea obligației de verificare de către băncile pentru locuințe a modului de utilizare a soldului economisit (inclusiv a primei de stat) de către clienți, care ar fi trebuit să fie folosit doar în scop locativ, pentru a putea beneficia de prima de stat. Astfel, a fost virată suma de 50.856 mii lei în contul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice de către BCR Banca pentru Locuințe, reprezentând valoarea primei de stat, subvenție care ar fi trebuit să fie folosită în scop locativ și care a fost calculată, solicitată și încasată de BCR BpL în numele clienților săi, dar care nu a îndeplinit condițiile de acordare (*BCR Banca pentru Locuințe*). Pentru creditele acordate de Raiffeisen Banca pentru Locuințe, dosarul se află în curs de soluționare la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Obținerea unor rezultate în viitor depinde de măsura în care managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.

Prin misiunile de audit desfășurate de Curtea de Conturi au fost identificate unele imperfecțiuni legislative, iar pentru eliminare/soluționare au fost formulate recomandări care au condus la adoptarea unor acte normative sau administrative, precum și la modificarea și/sau completarea celor existente, dintre care exemplificăm:

- modificarea legislației aplicabile, respectiv a *Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat*, prin art. 81 din *OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, unde s-a prevăzut achitarea unor sume către Casa Națională de Pensii Publice de către fiecare fond de pensii administrat privat (*Casa Națională de Pensii Publice*);
- reducerea cheltuielilor cu titlu de ajutoare de deces, întrucât, începând cu data de 1.01.2018, acestea nu se mai acordă și de către angajatori, sarcina fiind exclusiv a caselor teritoriale de pensii ca urmare a modificării *Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*, prin *OUG nr. 103/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul asigurărilor sociale*. Concomitent, în vederea

**Modificarea/
completarea
cadrelui legal
ca urmare a
recomandărilor
formulate de
Curtea de
Conturi**

recuperării sumelor, angajatorii au depus declarații rectificative, corectându-se declararea/plata eronată a deducerii ajutoarelor de deces (*Casa Națională de Pensii Publice*);

- actualizarea actelor normative în funcție de măsurile de eficientizare a fondurilor pentru realizarea obiectivelor stabilite prin programele naționale de sănătate, prin elaborarea *Ordinului președintelui CNAS nr. 141/2017 privind aprobarea formularelor specifice pentru verificarea respectării criteriilor de eligibilitate aferente protocoalelor terapeutice pentru unele medicamente (Ministerul Sănătății)*;
- eliminarea limitei valorice în ceea ce privește realizarea veniturilor din activitatea de control oficial sanitar-veterinar în unitățile care produc alimente de origine animală/nonanimală prin emiterea unui ordin de către președinte vizând modificarea Anexei nr. 3 la *Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 96/2014 pentru aprobarea tarifelor aplicabile în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, publicat în Monitorul oficial nr. 718/20 august 2018, având impact asupra creșterii veniturilor entității (Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)*;
- remedierea modului de gestionare a deșeurilor medicale la nivel național prin elaborarea unui proiect de act normativ privind Strategia națională de gestionare a deșeurilor medicale și transmis spre avizare Ministerului Mediului (*Ministerul Sănătății*);
- în vederea conformării cu legislația europeană referitoare la depozitele de deșeuri și la deșeurile miniere, având ca scop protejarea sănătății umane și a mediului de efectele contaminării solului, au fost luate măsuri prin intrarea în vigoare a *Legii nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate (Ministerul Mediului)*;
- fundamentarea valorii costului standard per elev/preșcolar aferent cheltuielilor prevăzute la titlul bugetar „*Bunuri și servicii*”, în funcție de necesitățile reale ale unei școli/grădinițe. Valoarea coeficientului standard a fost stabilită de către Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar la 370 lei în anul 2019. Această valoare a fost inclusă în *HG nr. 169/2019 pentru modificarea și completarea HG nr. 72/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat, care se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din TVA, prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar (Ministerul Educației Naționale)*;
- pentru asigurarea unui sistem unitar de finanțare a burselor pentru elevi, MEN a solicitat inspectoratelor școlare o situație a numărului de burse acordate la nivelul țării/județelor/unităților administrativ-teritoriale, fiecare categorie de burse, precum și cuantumul acestora. În urma analizării datelor centralizate, Ministerul Educației Naționale a elaborat proiectul de hotărâre de guvern pentru stabilirea cuantumului minim al fiecărei categorii de burse, urmând a fi adoptat și pus în aplicare începând cu anul școlar următor (*Ministerul Educației Naționale*);
- inițierea de către Direcția Generală Educație Timpurie, Învățământ Primar și Gimnazial a unui proiect de HG pentru actualizarea plafonului de venit brut lunar pe membru de familie, prevăzut de Normele metodologice pentru aplicarea *Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare*, aprobată prin *HG nr. 1294/2004 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare*. Proiectul a fost aprobat prin *HG nr. 297/03.05.2018 pentru modificarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare, aprobată prin HG nr. 1294/2004 (Ministerul Educației Naționale)*.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2018

**Acțiuni de audit desfășurate
la nivelul unităților
administrativ-teritoriale**

1. Prezentarea de ansamblu a domeniului auditat

Context

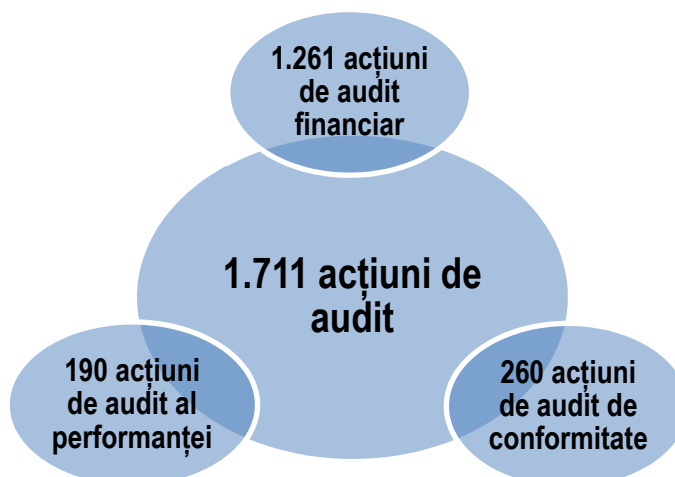
Curtea de Conturi, prin structurile sale teritoriale, în calitate de instituție supremă de audit, are misiunea de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a gestionării performante a resurselor publice la nivel local în vederea consolidării managementului financiar al unităților administrativ-teritoriale.

Astfel, în cadrul acțiunilor de audit efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, camerele de conturi au examinat actele de gestiune realizate de către persoanele desemnate să administreze fondurile publice ale unităților administrativ-teritoriale, pe întregul parcurs al execuției bugetare, de la constituirea acestor fonduri și până la întrebuițarea lor, prin prisma legalității și regularității actului de administrare, a economicității, eficienței și eficacității utilizării banului public.

Prin identificarea deficiențelor și neconformităților cu legile și reglementările în vigoare, precum și prin măsurile dispuse și recomandările formulate, obiectivul misiunilor de audit a fost acela de a contribui la promovarea responsabilizării celor desemnați cu gestionarea fondurilor publice locale, precum și la promovarea corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a patrimoniului și a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Acțiuni realizate

Potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2019, la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost efectuate un număr de **1.711 acțiuni de audit**, dintre care **1.261 acțiuni de audit financiar** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2018 (73,7%), **190 acțiuni de audit al performanței** corespunzătoare celor **2 teme de audit al performanței** incluse în **Programul de activitate pe anul 2019** (11,1%) și **260 acțiuni de audit de conformitate** (15,2%).

Graficul nr. 1 – Acțiunile de audit desfășurate în anul 2019 la unitățile administrativ-teritoriale

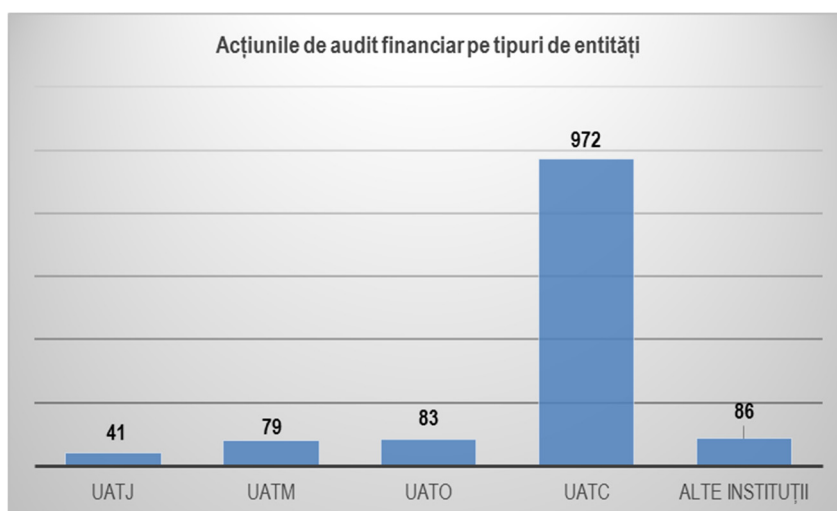
Acțiunile de audit financiar au vizat, în principal, situațiile financiare din punct de vedere al exactității, realității și conformității cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, respectarea legalității și regularității tranzacțiilor economice în execuția bugetară a veniturilor și cheltuielilor, precum și administrarea patrimoniului public și privat în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

Prin acțiunile de audit de conformitate s-a urmărit dacă operațiunile economice ale celor însărcinați să administreze fonduri publice respectă, sub toate aspectele semnificative, cadrul juridic și cadrul de regularitate care le sunt aplicabile.

Prin misiunile de audit al performanței s-a urmărit pe de o parte, la nivelul unor orașe, evaluarea capacității de previzionare a veniturilor proprii și de urmărire a încasării acestora pe parcursul execuției bugetare, astfel încât să se realizeze o predictibilitate susținută a bugetului în funcție de resursele financiare planificate.

Pe de altă parte, prin misiunile de audit al performanței efectuate la nivelul unor comune s-a urmărit evaluarea modului în care există preocupare pentru implementarea obiectivelor Planului Național de Gestionare a Deșeurilor prin dezvoltarea la nivel județean a sistemelor de management integrat al deșeurilor, precum și evaluarea modului de îndeplinire de către unitățile administrativ-teritoriale comune a obligațiilor anuale care vizează pregătirea pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială a deșeurilor ca elemente ale eficienței și eficacității activității de colectare și depozitare a deșeurilor.

Repartiția de 73,7% a acțiunilor de audit financiar din totalul acțiunilor realizate este reprezentată grafic, pe tipuri de entități auditate, astfel:

Graficul nr. 2 – Realizarea acțiunilor de audit financiar pe tipuri de entități

Acte întocmite

În urma acțiunilor de audit efectuate de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale, au fost întocmite următoarele **acte**:

- ⇒ **1.261** rapoarte de audit financiar;
- ⇒ **260** rapoarte de audit de conformitate (control);
- ⇒ **190** rapoarte de audit al performanței;
- ⇒ **1.238** procese-verbale de constatare;
- ⇒ **1.767** note de constatare;
- ⇒ **127** procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

2. Contextul realizării acțiunilor

Abordarea auditului

Obiectivele abordate în acțiunile de audit, potrivit Regulamentului privind desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, se referă la formarea și utilizarea resurselor bugetelor unităților administrativ-teritoriale, utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale de către instituțiile publice, regiile autonome și societățile comerciale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică sau privată.

În vederea efectuării misiunilor, echipele de audit au evaluat riscul de audit pentru fiecare obiectiv specific supus verificării, în funcție de care au aplicat procedurile de audit pe tot timpul desfășurării acțiunilor de verificare. Riscul a fost evaluat pentru fiecare categorie de operațiuni în parte pe baza informațiilor obținute în urma cunoașterii activității instituției, din experiența controalelor efectuate în anii precedenți, precum și pe baza datelor furnizate de managementul acesteia, fiind identificați următorii *factori cu impact asupra riscului de audit*:

- a. *Natura activității entității și complexitatea operațiunilor* – entitățile auditate au structuri de la simplu până la complexe și eterogene, așa cum rezultă din organigramele și statele de funcții aprobate, dar cu activități diversificate, cum ar fi: impozite și taxe locale, achiziții publice, asistență socială, investiții, resurse umane, contabilitate, activități culturale, învățământ etc.;
- b. *Operațiuni economice neobișnuite sau complexe*, finalizate în special la sfârșitul exercițiului sau aproape de acest moment – spre sfârșitul perioadei de execuție bugetară, au fost întâlnite tranzacții multiple (ex.: plăți efectuate pentru lucrări de investiții, transferuri care pot fi utilizate numai până la sfârșitul anului). Operațiunile neobișnuite au apărut prin prisma modificărilor legislative, care au vizat cheltuielile de personal, creanțele bugetare, asistența socială, precum și în cazul cheltuielilor de capital care necesită specialiști în domeniu;
- c. *Estimări privind înregistrarea operațiunilor* – tranzacțiile au fost multiple și, în general, de valori individuale relativ mici, fiind utilizat un raționament profesional deosebit în cazul operațiunilor de valori deosebite;

- d. *Susceptibilitatea activelor la pierdere sau delapidare* – în cadrul activelor, cel mai reprezentativ pentru entitățile auditate și cu un grad ridicat de circulație este „numerarul”. Analizând factorul de risc nominalizat prin prisma acestei categorii de active, se constată că principala operațiune ce implică numerarul o reprezintă încasarea impozitelor și taxelor locale, care sunt de valori relativ mari, urmată de plata salariilor și a drepturilor de asistență socială. Celelalte operațiuni, respectiv achizițiile de bunuri, lucrări și servicii se fac exclusiv prin viramente în conturile beneficiarilor, ceea ce micșorează riscul de pierdere sau delapidare. Activele cu valorile cele mai mari sunt activele fixe corporale de natura construcțiilor, care sunt intangibile și nu există riscul de a fi sustrate;
- e. *Asocierea și valoarea înregistrărilor/operațiunilor* – înregistrarea operațiunilor nu necesită un raționament profesional deosebit, tranzacțiile sunt multiple și de valori relativ mari, numărul semnificativ de categorii de venituri necesită urmărirea în timp privind debitarea, încasarea, actualizarea cu rata inflației conform clauzelor contractuale și întreprinderea de măsuri de executare silită;
- f. *Complexitatea reglementărilor/principiilor de calcul sau contabile* – principiile contabile sunt relativ simple, înregistrarea operațiunilor economice în contabilitate fiind bine reglementată de legislația specifică în vigoare, care nu a suferit modificări semnificative în cursul anului 2018.

De asemenea, în desfășurarea misiunilor de audit s-a ținut seama de *factorii interni și externi* în măsură să influențeze modul de îndeplinire a obiectivelor specifice entităților, după cum urmează:

- *Factorii externi* care includ factori legislativi, factori economici și sociali, concluzionându-se următoarele:
  - cadrul legislativ, după care se desfășoară activitatea entităților, este complex, acesta suportând modificări și completări frecvente, inclusiv în exercițiul bugetar supus auditării;
  - realizarea activității unei entități depinde de asigurarea resurselor financiare necesare prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat.
- *Factorii interni* care pot influența activitatea entității sunt: sistemul de management, modul de organizare a sistemului contabil, modul de implementare și utilizare a sistemului informatic integrat, în vederea facilitării comunicării între conducere și aparatul de execuție, pe verticală și între toate compartimentele funcționale, pe orizontală, precum și implementarea deciziilor emise de conducerea entităților privind organizarea formelor de control intern.

Categoriile de operațiuni economice auditate au fost identificate în funcție de specificul și semnificația activităților entităților, de activitățile vulnerabile, predispuse la erori, de numărul și valoarea tranzacțiilor, de rezultatele evaluării riscurilor, astfel încât probele de audit obținut să fie relevante, în vederea exprimării opiniei de audit cu privire la situațiile financiare întocmite pe anul 2018.

În urma evaluării riscurilor pe categoriile de operațiuni selectate în vederea auditării, *s-a concluzionat că există zone de risc potențiale în activitățile derulate de entitățile verificate*, în special cu privire la:

- nerespectarea prevederilor legale privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetului local, prescrierea dreptului de a cere executarea silită, necalcularea sau calculul eronat a majorărilor de întârziere;
- nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- nerespectarea prevederilor legale privind atribuirea contractelor pentru achiziționarea de bunuri, lucrări și servicii;
- nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice;
- riscuri privind fiabilitatea sistemului informatic, financiar-contabil;
- deficiențe ale controlului intern; neîntocmirea registrului riscurilor pentru toate activitățile.

În efectuarea auditului, pentru exprimarea opiniei se determină pragul de semnificație, care este exprimat sub forma unei valori numerice, obținută prin aplicarea unui procent cuprins între 0,5% și 2% la valoarea totală fie a cheltuielilor, fie a plăților, fie a veniturilor sau a activelor entității, în funcție de specificul activității desfășurate de entitatea auditată.

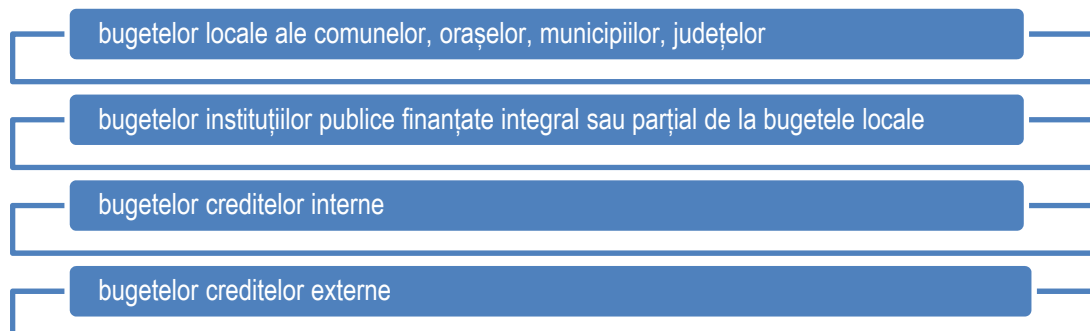
În acțiunile de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale care au vizat anul financiar 2018, materialitatea s-a stabilit utilizând, ca bază pentru determinarea ei, cea mai semnificativă valoare din contul de execuție a bugetului local. În acest context, pe baza raționamentului profesional, auditorii publici externi au stabilit drept bază a materialității cheltuielile angajate, lichidate, ordonanțate și plătite din bugetul local.

3. Domeniul supus auditării

Conturi de execuție auditate

În anul 2019 camerele de conturi teritoriale au efectuat auditul financiar la nivelul unităților administrativ-teritoriale asupra conturilor de execuție pe anul 2018 aferente:

Execuția de ansamblu a bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2018

Potrivit Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, veniturile și cheltuielile bugetelor cumulate la nivelul unității administrativ-teritoriale alcătuiesc bugetul general centralizat al unității administrativ-teritoriale (BGCUAT) care, după consolidare, prin eliminarea transferurilor de sume dintre bugete, va reflecta dimensiunea efortului financiar public, în anul respectiv, în unitatea administrativ-teritorială, precum și starea de echilibru sau dezechilibru.

Bugetul general centralizat al unității administrativ-teritoriale nu se aprobă, în ansamblul său, de către autoritățile deliberative, fiind aprobate doar bugetele componente ale acestuia.

BGCUAT reprezintă o componentă importantă a sistemului bugetului general consolidat (BGC), atât ca volum al indicatorilor bugetari, cât și ca tipologie de constituire și administrare a resurselor publice, fiind a doua mare componentă a acestuia:

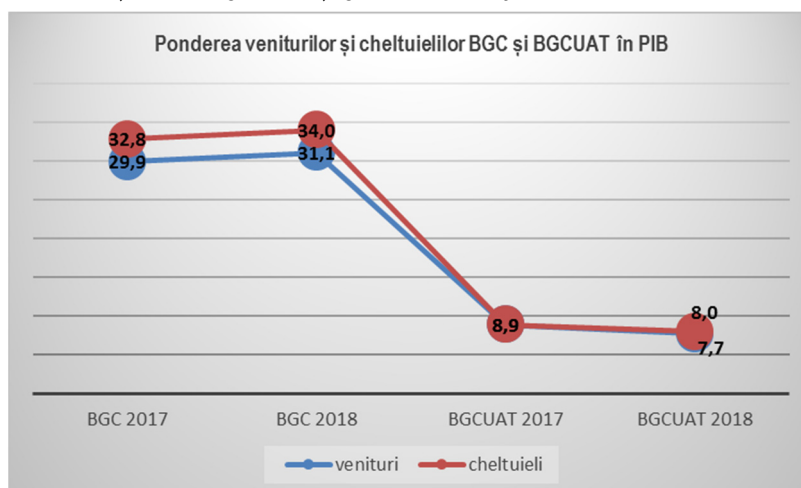
– milioane lei –

	2017	% din PIB	2018	% din PIB	% 2018/2017
Buget general consolidat					
Venituri	251.820	29,9	295.118	31,1	117,2
Cheltuieli	276.080	32,8	322.455	34,0	116,8
Buget general centralizat al unităților administrativ-teritoriale					
Venituri	74.654	8,9	73.496	7,7	98,4
% din BGC	29,6		24,9		
Cheltuieli	75.057	8,9	76.173	8,0	101,5
% din BGC	27,2		23,6		

Datele sunt preluate de pe site-ul MFP, secțiunea Buget de stat/Informații execuție bugetară.

Tabelul nr. 1 – Veniturile și cheltuielile BGC și BGCUAT în anii 2017-2018

Un prim aspect relevat de informațiile din tabelul de mai sus, este faptul că, în timp ce veniturile și cheltuielile BGC au crescut ca pondere în PIB în anul 2018 față de anul 2017, cu 1,2 puncte procentuale, BGCUAT a scăzut ca pondere în PIB, veniturile cu 1,2 puncte procentuale, iar cheltuielile cu 0,9 puncte procentuale, așa cum sugerează și graficul de mai jos.

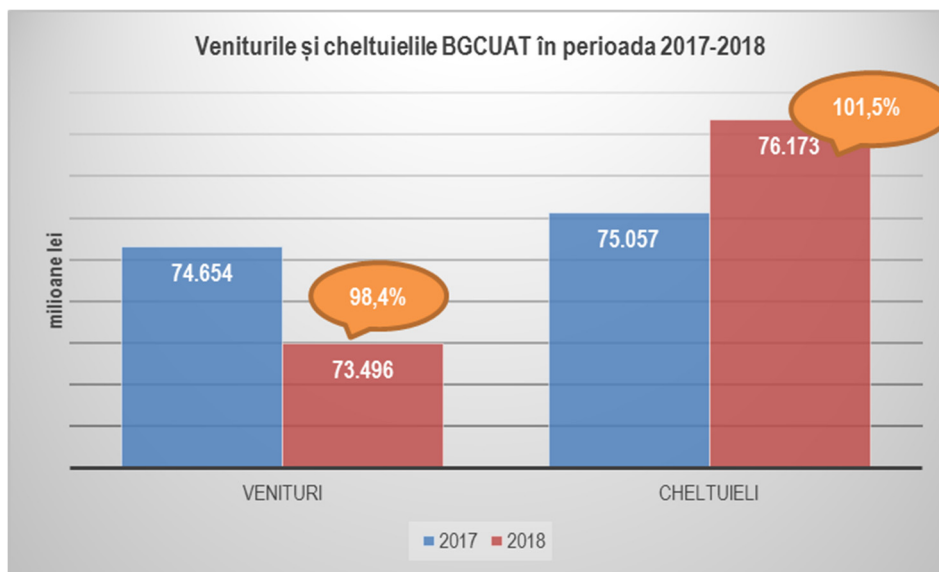

Graficul nr. 3 – Ponderea veniturilor și cheltuielilor BGC și BGCUAT în PIB

Un alt aspect reliefat de datele prezentate este scăderea BGCUAT ca pondere în total BGC. Astfel, veniturile au scăzut cu 4,7 puncte procentuale, de la 29,6% în anul 2017 la 24,9% în anul 2018, iar cheltuielile cu 3,6 puncte procentuale, de la 27,2% la 23,6%.

Această scădere a fost influențată, în principal, de reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% la 10%, în condițiile în care 71,5% din acest impozit rămâne la nivelul unităților administrativ-teritoriale, precum și de trecerea finanțării salariilor personalului din unitățile de învățământ preuniversitar de stat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, potrivit prevederilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare.

În sume nominale, în anul 2018 veniturile BGCUAT au scăzut cu 1.158 milioane lei, respectiv cu 1,6% față de anul 2017, în timp ce cheltuielile au crescut față de anul 2017 cu 1.116 milioane lei, respectiv cu 1,5%.

Graficul nr. 4 – Veniturile și cheltuielile BGCUAT în perioada 2017-2018

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT) pentru anul 2018, comparativ cu anii 2016-2017 este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Bugete	2016	2017	2018	- milioane lei -	
					%	
					2018/2016	2018/2017
1.	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor					
	- Venituri	59.518	62.782	57.175	96,1	91,1
	- Cheltuieli	56.285	61.135	57.275	101,8	93,7
	- Excedent/Deficit	3.233	1.647	- 100	-	-
2.	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii					
	- Venituri	13.072	16.322	20.700	158,4	126,8
	- Cheltuieli	12.870	16.065	20.414	158,6	127,1
	- Excedent/Deficit	202	257	286	-	-
3.	Bugetul creditelor externe și interne					
	- Venituri	-	-	-	-	-
	- Cheltuieli	1.486	1.368	2.651	178,4	193,8
	- Excedent/Deficit	-1.486	- 1.368	- 2.651	-	-
4.	Bugetul fondurilor externe nerambursabile					
	- Venituri	86	27	11	12,8	40,7
	- Cheltuieli	85	49	11	12,9	22,4
	- Excedent/Deficit	1	- 22	-	-	-
5.	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)					
	- Venituri	68.315	74.654	73.496	107,6	98,4
	- Cheltuieli	67.794	75.057	76.173	112,4	101,5
	- Excedent/Deficit	521	-403	- 2.677	-	-

Datele sunt preluate din situațiile financiare consolidate furnizate de MFP și de pe site-ul MFP, secțiunea Execuții bugetare.

Tabelul nr. 2 – Evoluția componentelor bugetului general centralizat al unităților administrativ teritoriale în perioada 2016-2018

În structura BGCUAT, cea mai importantă componentă a acestuia o reprezintă bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. În anul 2018, veniturile acestei componente au înregistrat scăderi atât față de anul 2016, cu 3,9%, cât și față de anul 2017, cu 8,9%. Cheltuielile au avut o mică creștere față de anul 2016, cu 1,8%, însă au scăzut față de anul 2017 cu 6,3%.

Evoluții pozitive au înregistrat bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii. Astfel, veniturile au crescut cu 58,4% față de anul 2016 și cu 26,8% față de anul 2017, cheltuielile având ritmuri de creștere asemănătoare, 58,6% și 27,1%. Aceste creșteri sunt efectul alocării subvențiilor din bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru acoperirea creșterilor salariale din domeniul sanitar. Nivelul subvențiilor cu această destinație a crescut de la 2.386 milioane lei în anul 2017 la 5.189 milioane lei în anul 2018 (+217,5%), creșterea fiind determinată de măsura care a vizat majorarea, începând cu 1 martie 2018, a salariilor medicilor și asistentelor medicale la nivelul salariului de bază stabilit pentru anul 2022.

O creștere importantă a înregistrat bugetul creditelor interne și externe, respectiv 78,4% față de anul 2016 și 93,8% față de anul 2017. Din suma de 2.651 milioane lei, reprezentând cheltuieli din credite interne și externe, 1.368 milioane lei (51,6%) au fost plăți pentru refinanțarea datoriei publice locale (rambursări de credite și plăți de dobânzi și comisioane).

În ceea ce privește tragerile autorizate pentru a fi efectuate în anul 2018 din finanțările rambursabile contractate sau care urmau să fie contractate de către unitățile administrativ-teritoriale, acestea au fost în valoare de 1.099,3 milioane lei, în limita plafonului anual de 1.200 milioane lei, aprobat prin *Legea nr. 269/2017 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2018 și Hotărârea Guvernului nr. 887/2017 privind aprobarea limitelor anuale, aferente anilor 2018, 2019 și 2020 pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate și pentru tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale*. Totodată, în anul 2018, pentru unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale a fost autorizată contractarea împrumuturilor din venituri din privatizare de la Ministerul Finanțelor Publice, după cum urmează:

- 14 împrumuturi în valoare totală de 16,8 milioane lei, în baza art. 1 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2018 pentru adoptarea unor măsuri bugetare și pentru completarea art. 63 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 187/2018 pentru asigurarea finanțării proiectelor necesare asigurării pachetului minim de servicii publice în fiecare localitate;*
- 97 împrumuturi în valoare totală de 609,2 milioane lei, în baza art. 1 din *Ordonanța Guvernului nr. 8/2018 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea prefinanțării și/sau cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, inclusiv pentru cheltuielile neeligibile asociate proiectelor;*
- 9 împrumuturi în valoare totală de 212,9 milioane lei, în baza art. 1 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2018 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr. 13/2019 pentru finanțarea unor cheltuieli curente pentru asigurarea furnizării energiei termice în sezonul rece.*

Bugetul fondurilor externe nerambursabile urmează un trend descendent, fiind consecința unei accesări mai reduse a unor mecanisme de finanțare de la diverși donatori (acordul privind spațiul economic european, granturile norvegiene, fondul de solidaritate al UE).

Nivelul mai redus al veniturilor, datorat scăderii cotei de impozit pe venit, coroborat cu o dinamică a cheltuielilor salariale și sociale consistentă și cu creșterea cheltuielilor din împrumuturi, au condus la înregistrarea unui deficit al BGCUAT de 2.677 milioane lei comparativ cu un deficit de 403 milioane lei în anul 2017.

O evoluție pozitivă au înregistrat arieratele la nivelul administrației publice locale, care au scăzut de la 188 milioane lei în decembrie 2017 la 171 milioane lei în decembrie 2018, lucru datorat și alocării de sume cu ocazia rectificărilor bugetare în scopul achitării plăților restante înregistrate în contabilitatea unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, inclusiv a instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul local și a spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale, raportate potrivit legii, rezultate din relații cu:

a) furnizorii de bunuri, servicii și lucrări, inclusiv cei care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat;

b) bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetele fondurilor speciale.

Arieratele înregistrate la finele anului 2018 sunt localizate în principal la plățile către furnizori, creditori din operații comerciale cu termene peste 90 de zile (70 milioane lei), peste 120 de zile (69 milioane lei) și peste 360 de zile (30 milioane lei).

Informațiile prezentate sub sintagma *bugete locale* fac referire la bugetul local pe ansamblul județului, respectiv totalitatea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și bugetul propriu al județului, respectiv ale sectoarelor și al municipiului București, așa cum sunt definite de *Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale*, cu modificările și completările ulterioare.

Cadrul bugetar pe anul 2018 a fost caracterizat de implementarea unor măsuri care au determinat modificări în nivelul și structura veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, cele mai importante măsuri cu efecte directe asupra bugetelor locale fiind:

- ✓ reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% la 10%;
- ✓ redistribuirea de 1,25% din cotele defalcate din impozitul pe venit încasat la nivelul unităților administrativ-teritoriale și acumulate într-un cont deschis pe seama direcției generale a finanțelor publice județene pentru echilibrarea bugetelor locale (de la 18,5% la 17,25%) către bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor (de la 41,75% la 43%);
- ✓ stabilirea în sarcina angajatorilor a contribuției asiguratorii pentru muncă de 2,25% pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor;
- ✓ transferul sarcinii fiscale a obligațiilor privind contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator la angajat, în cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor;
- ✓ extinderea scutirii de la plata impozitului pe clădiri și a impozitului pe teren, pentru clădirea de domiciliu, respectiv terenul de la adresa de domiciliu aflată în proprietatea sau coproprietatea persoanelor persecutate pe motive politice, respectiv pentru reprezentanții legali care au în îngrijire, supraveghere și întreținere persoane cu handicap grav sau accentuat și persoane încadrate în gradul I de invaliditate;
- ✓ creșterea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, începând cu data de 1 ianuarie 2018, la 1.900 lei;
- ✓ acordarea de vouchere de vacanță în cuantum de 1.450 lei pentru un salariat;
- ✓ finanțarea cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli al României, în perioada septembrie-decembrie a anului școlar 2018-2019, potrivit prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 533/2018 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017-2023 pentru anul școlar 2018-2019*, precum și modificarea și completarea *Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017-2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017-2018*;
- ✓ finanțarea cheltuielilor privind acordarea unui suport alimentar, potrivit prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat*;
- ✓ finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul de masă, respectiv învățământul de masă sau special în cazul sectoarelor municipiului București, potrivit prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 564/2017*;
- ✓ trecerea finanțării salariilor personalului din unitățile de învățământ preuniversitar de stat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, potrivit prevederilor art. 39 din *OUG nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*.

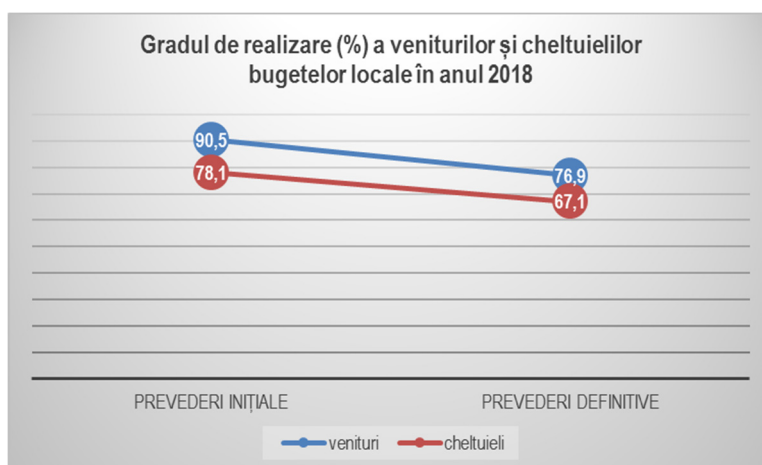
Predictibilitatea și stabilitatea bugetelor locale pe parcursul unui an sunt principii fundamentale pentru continuarea, consolidarea și menținerea activității autorităților administrației publice locale la un nivel care să asigure stabilitatea politicilor publice asumate și eficientizarea cheltuielilor bugetare.

Însă, în anul 2018, ca și în anii anteriori, previzionarea bugetelor locale a fost marcată de aceeași inconsecvență în programarea veniturilor și a cheltuielilor bugetare, ceea ce a creat probleme și vulnerabilități în managementul finanțelor publice locale.

– milioane lei –

Indicatori bugetari	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Realizări	%	%
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri	63.146	74.377	57.175	90,5	76,9
Cheltuieli	73.296	85.367	57.275	78,1	67,1
Excedent/Deficit	-10.150	-10.990	-100	-	-

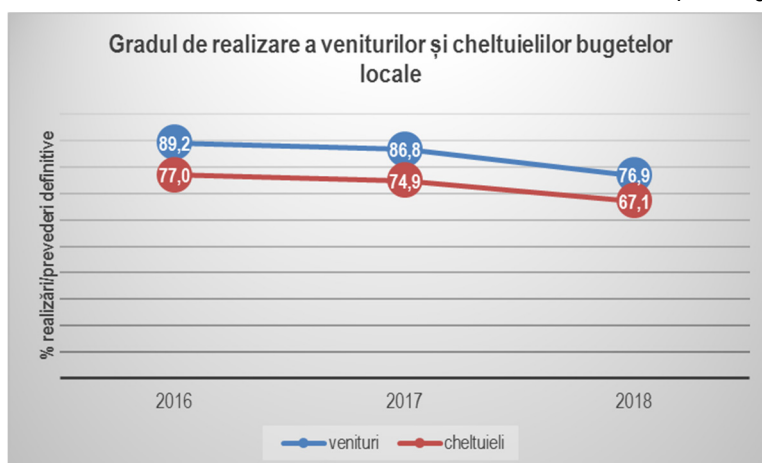
Tabloul nr. 3 – Evoluția principalilor indicatori ai bugetelor locale în anul 2018

Graficul nr. 5 – Gradul de realizare a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2018

Așa cum se poate vedea din graficul de mai sus, atât veniturile cât și cheltuielile au fost mult supraestimate, nivelul realizat al acestora situându-se cu mult sub prevederile inițiale și cele definitive. Astfel, în execuție, veniturile au fost cu 5.971 milioane lei mai mici decât prevederile inițiale (90,5%) și cu 17.202 milioane lei decât prevederile definitive (76,9%), în timp ce cheltuielile se situează cu 16.021 milioane lei sub prevederile inițiale (78,1%) și cu 28.092 milioane lei sub prevederile definitive (67,1%).

Pe orizontul celor trei ani 2016-2018, gradul de realizare a veniturilor și cheltuielilor a avut un trend descrescător. La venituri, gradul de realizare a scăzut de la 89,2% în anul 2016 la 76,9% în anul 2018, în timp ce la cheltuieli a scăzut de la 77,0% în anul 2016 la 67,1% în anul 2018, potrivit graficului de mai jos:

Graficul nr. 6 – Gradul de realizare a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în perioada 2017-2018

Această evoluție se datorează, în mare parte, unei estimări nerealiste a sumelor atrase din fonduri europene, respectiv numai 45,8% din sumele prognozate, a subvențiilor primite de la bugetul de stat, situate la un grad de 52,4% față de ceea ce se anticipase a se alocă de la bugetul de stat prin intermediul bugetelor unor ministere, dar și a veniturilor proprii din competența autorităților locale al căror grad de realizare se situează la 75,7% față de prevederile definitive. Acest lucru a influențat și gradul de realizare a cheltuielilor, cele mai scăzute niveluri față de prevederi înregistrând cheltuielile pentru proiectele cu finanțare externă nerambursabilă (25%) și cheltuielile de capital (43,5%), așa cum rezultă din tabelele de mai jos:

– milioane lei –

Nr. crt.	Categoriile de venituri	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Realizări	%	%
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri	13.894	14.672	11.104	79,9	75,7
2.	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	15.965	18.109	17.531	109,8	96,8
	<i>Subtotal venituri proprii (1+2)</i>	<i>29.859</i>	<i>32.781</i>	<i>28.635</i>	<i>95,9</i>	<i>87,4</i>
3.	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	13.252	15.717	15.371	116,0	97,8
4.	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	15.470	19.925	10.443	67,5	52,4
5.	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	4.565	5.954	2.726	59,7	45,8
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	63.146	74.377	57.175	90,5	76,9

Tabelul nr. 4 – Structura și evoluția resurselor bugetelor locale în anul 2018

– milioane lei –

Nr. crt.	Categoriile de cheltuieli	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Realizări	%	%
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
1.	Cheltuieli de personal	13.553	14.103	13.369	98,6	94,8
2.	Bunuri și servicii	12.947	16.114	12.970	100,2	80,5
3.	Dobânzi	612	636	569	92,9	89,5
4.	Subvenții	1.501	2.680	2.391	159,3	89,2
5.	Transferuri	6.273	7.001	5.649	90,1	80,7
6.	Asistență socială	6.344	6.667	6.222	98,1	93,3
7.	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	6.781	8.771	2.193	32,3	25,0
8.	Alte cheltuieli	1.571	1.670	1.413	89,9	84,6
9.	Cheltuieli de capital	21.860	26.518	11.528	52,7	43,5
10.	Operațiuni financiare	1.879	1.490	1.355	72,1	90,9
11.	Plăți efectuate în anii trecuți și recuperate în anul curent	-25	-283	-384	-	-
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	73.296	85.367	57.275	78,1	67,1

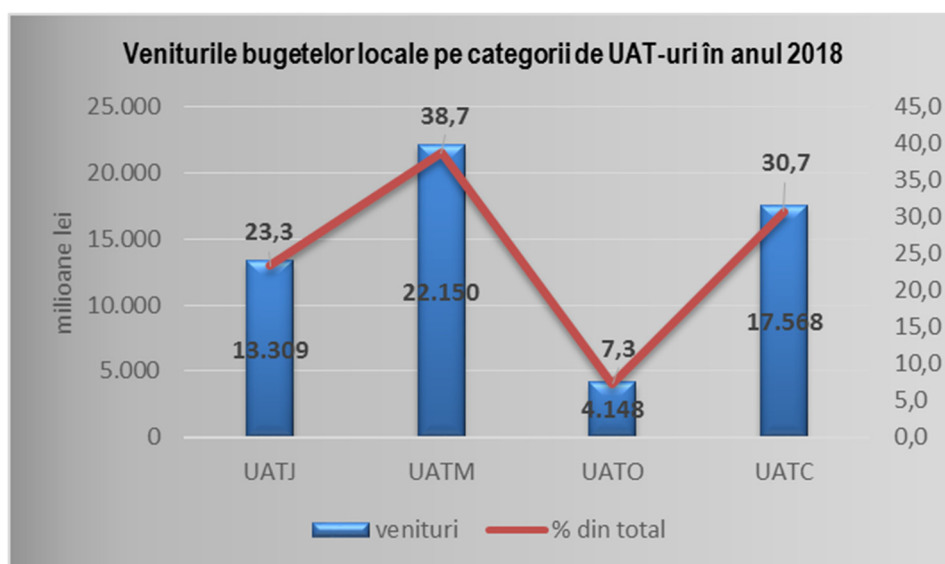
Tabelul nr. 5 – Structura și evoluția cheltuielilor bugetelor locale în anul 2018

Ceea ce relevă datele prezentate mai sus este faptul că autoritățile administrației publice locale nu sunt realiste în momentul proiectării bugetelor locale, având tendința, fie de a subdimensiona veniturile proprii invocând nivelul redus al acestora pentru a obține fonduri cât mai mari de la bugetul de stat, fie de a le supradimensiona, astfel încât nivelul mare al cheltuielilor să impună resurse mari din partea consiliului județean și autorităților centrale. Acest lucru explică diferența mare existentă între sumele din bugetele aprobate și ceea ce se execută în final.

– milioane lei –

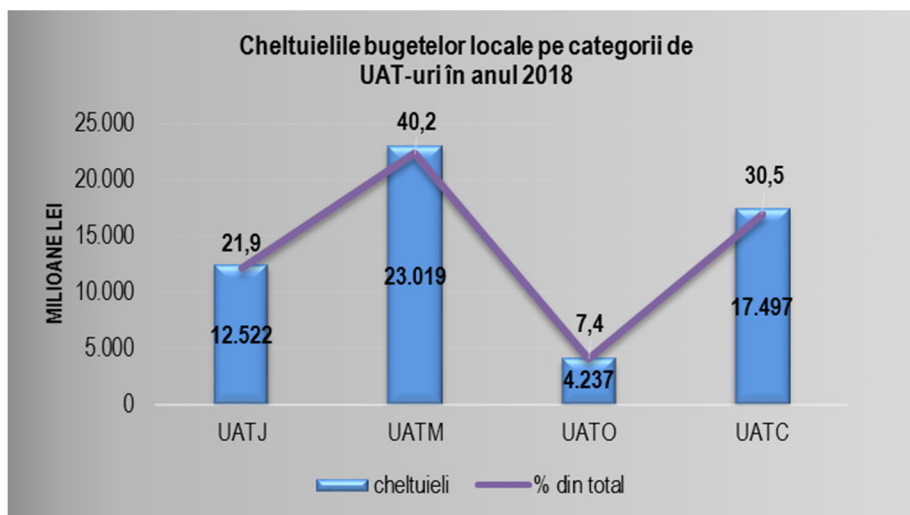
Indicatori bugetari	Total	din care:			
		Consilii județene	Municipii	Orașe	Comune
	1=2+3+4+5	2	3	4	5
A. Venituri	57.175	13.309	22.150	4.148	17.568
% din total	100,0	23,3	38,7	7,3	30,7
B. Cheltuieli	57.275	12.522	23.019	4.237	17.497
% din total	100,0	21,9	40,2	7,4	30,5
C. Excedent/Deficit	-100	787	-869	-88	70

Tabelul nr. 6 – Veniturile și cheltuielile bugetelor locale în anul 2018 pe categorii de UAT-uri

Graficul nr. 7 – Veniturile bugetelor locale pe categorii de UAT-uri în anul 2018

Din distribuția veniturilor și cheltuielilor pe categorii de unități administrativ-teritoriale, se observă că ponderea cea mai mare a veniturilor este localizată la nivelul municipiilor (38,7% din total), influențată în special de ponderea mai ridicată a veniturilor proprii (57,1%), municipiile având un potențial de dezvoltare mai ridicat și o bază de impunere mai largă. Pe cale de consecință, și ponderea cea mai mare a cheltuielilor (40,2%) este tot la nivelul municipiilor.

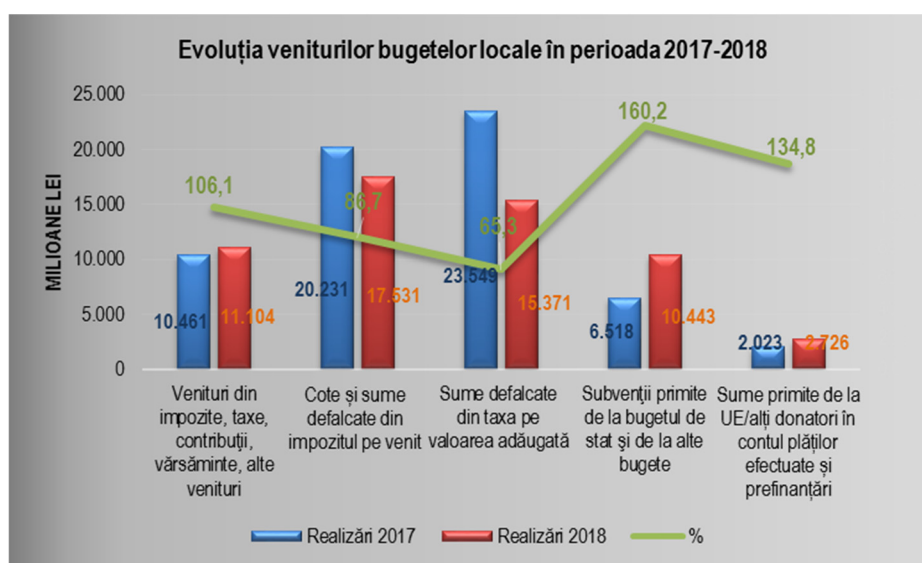

Graficul nr. 8 – Cheltuielile bugetelor locale pe categorii de UAT-uri în anul 2018

Ponderea veniturilor și cheltuielilor la nivelul județelor este consecința finanțării, în principal, a cheltuielilor aferente sistemului de protecție a copilului și a centrelor de asistență socială a persoanelor cu handicap și a distribuirii sumelor cu această destinație de la bugetul de stat. La nivelul comunelor, deși sunt preponderente ca număr, ponderea veniturilor și cheltuielilor se situează în jur de 30%, acestea fiind puternic dependente de sumele alocate pentru echilibrare de la bugetul de stat sau sumele alocate de consiliul județean pentru diferite destinații. Iar ponderea cea mai mică, circa 7%, se situează la nivelul orașelor, pondere care derivă din componenta numerică mai scăzută acestora.

Execuția veniturilor bugetelor locale

Execuția sintetică a veniturilor bugetelor locale în anul 2018, comparativ cu anul 2017 este prezentată în graficul de mai jos:

Graficul nr. 9 – Evoluția veniturilor bugetelor locale în perioada 2017-2018

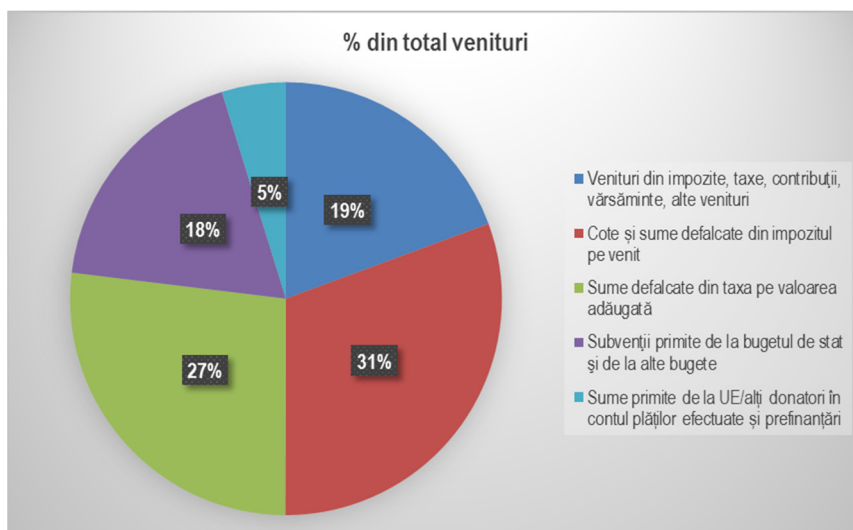
Evoluția veniturilor, cu scăderi față de anul 2017 la cote defalcate din impozitul pe venit și sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, a fost marcată de cele două măsuri luate începând cu 1 ianuarie 2018, respectiv reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% la 10% și trecerea finanțării salariilor personalului din unitățile de învățământ preuniversitar de stat de la bugetul de stat, prin bugetul MEN.

Pe de altă parte, au fost alocate sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru implementarea Programului pentru școli al României, Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, precum și finanțării drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul de masă, respectiv învățământul de masă sau special.

O creștere importantă față de anul 2017, respectiv 160,2%, înregistrează subvențiile alocate prin bugetele unor ministere, cele mai importante fiind cele pentru:

- finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap (3.923,8 milioane lei, în creștere cu 32,8% față de anul 2017);
- finanțarea investițiilor derulate potrivit Programului Național de Dezvoltare Locală (4.602,5 milioane lei, în creștere cu 95,5% față de anul 2017);
- susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile implementate la nivelul unităților administrativ-teritoriale (728,7 milioane lei, în creștere cu 53,8% față de anul 2017).

Ponderea categoriilor de resurse ale bugetelor locale în total venituri este prezentată în graficul următor:

Graficul nr. 10 – Ponderea veniturilor bugetelor locale în anul 2018

Veniturile proprii, respectiv veniturile pe care autoritățile administrației publice locale le realizează pe plan local, reprezintă 19% din totalul veniturilor. Acestea cuprind impozite și taxe locale de la persoanele fizice sau de la persoanele juridice (impozite și taxe pe clădiri și terenuri, mijloace de transport); impozite și vărsăminte din venituri convenite de la agenți economici și instituții publice de importanță locală; taxe, tarife și redevențe pentru serviciile furnizate de administrația publică; venituri din capital.

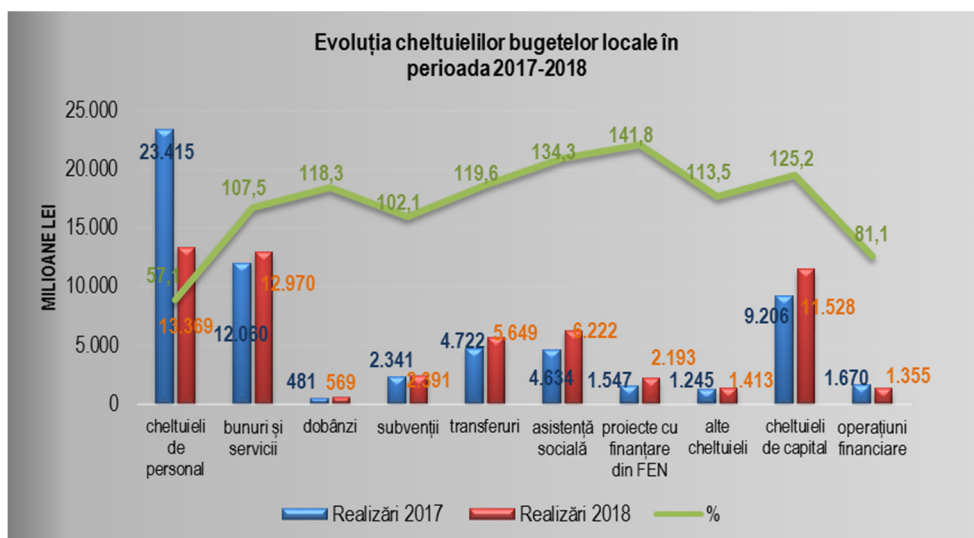
O categorie importantă de resurse ale bugetelor locale, inclusă și considerată, odată cu apariția Legii privind finanțele publice locale, în categoria veniturilor proprii ale bugetelor locale, o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit, adică veniturile colectate sub forma unor cote, diferențiate, din impozitul pe venit încasat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale ce se alocă la bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, la bugetul propriu al județului, precum și într-un cont distinct, deschis pe seama consiliului județean pentru echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului. Ponderea acestor cote în anul 2018 a fost de 31% din totalul veniturilor.

Astfel, resursele proprii ale bugetelor locale formate din impozite și taxe locale și cotele defalcate din impozitul pe venit reprezintă împreună 50% din totalul veniturilor bugetelor locale, un nivel insuficient pentru a vorbi despre o autonomie reală la nivelul autorităților locale.

Diferența de 50% este formată din sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată (27%) alocate pe diferite destinații, subvențiile de la bugetul de stat și alte bugete (18%) și sumele primite de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate (5%).

Având în vedere procentul relativ mic pe care îl reprezintă veniturile proprii în totalul veniturilor bugetelor locale (19%), o sursă alternativă de finanțare o reprezintă proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile. Deși oportunitatea există, numeroase unități administrativ-teritoriale nu au beneficiat de efectele pozitive ale acesteia, ca urmare a dificultăților în asigurarea resurselor umane necesare pentru scrierea și implementarea proiectelor (atât ca număr, cât și ca specializare în domeniu), asigurarea cofinanțării, dar și a modificărilor frecvente ale regulilor de finanțare și ale legislației în domeniu. Pe de altă parte, există riscul scrierii de proiecte, dar care rămân nefinanțate, ceea ce antrenează cheltuieli importante la nivelul bugetelor locale, în special pentru proiectele care implică studii de fezabilitate și care nu vor mai putea fi recuperate.

În anul 2018, cheltuielile aprobate prin bugetele locale au fost destinate finanțării administrației publice locale, programelor, proiectelor, activităților, acțiunilor și obiectivelor, potrivit scopurilor și destinațiilor prevăzute în legi și alte reglementări.

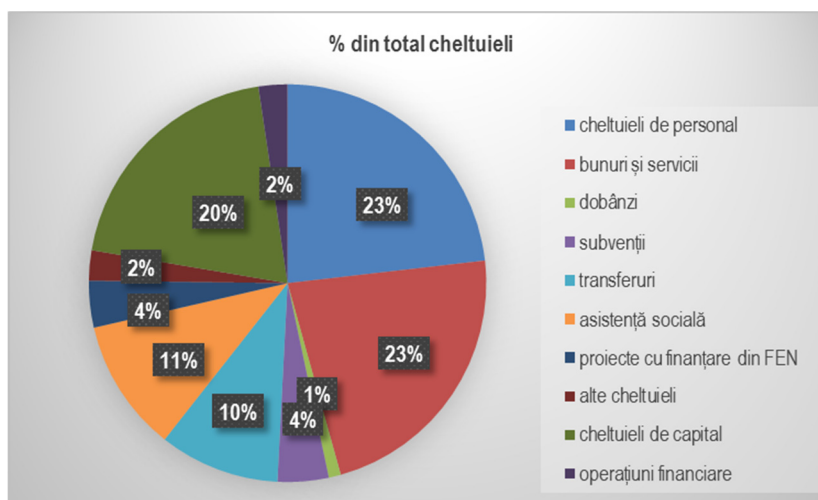
Graficul nr. 11 – Evoluția cheltuielilor bugetelor locale în perioada 2017-2018

Ceea ce este de remarcă în anul 2018 față de anul 2017 este creșterea la toate categoriile de cheltuieli, cu excepția cheltuielilor de personal (datorită trecerii salariilor din învățământul preuniversitar la Ministerul Educației Naționale) și a rambursărilor de credite. Trebuie menționat că salariile de bază la nivelul aparatului de specialitate al administrației publice locale se stabilesc, potrivit prevederilor art. 11 din *Legea-cadru nr. 153/2017*, prin hotărâre a consiliului local/județean, nivelul veniturilor salariale neputând depăși nivelul indemnizației lunare a funcției de viceprimar/vicepreședinte al consiliului județean.

Un aspect pozitiv este creșterea în sume nominale a cheltuielilor de capital, respectiv cu 2.322 milioane lei, consecință a alocărilor de sume potrivit Programului Național de Dezvoltare Locală. În anul 2018 au fost continuate finanțările în cadrul etapei I – PNDL 2013-2020 și au fost demarate procedurile în cadrul etapei II – PNDL 2017-2020.

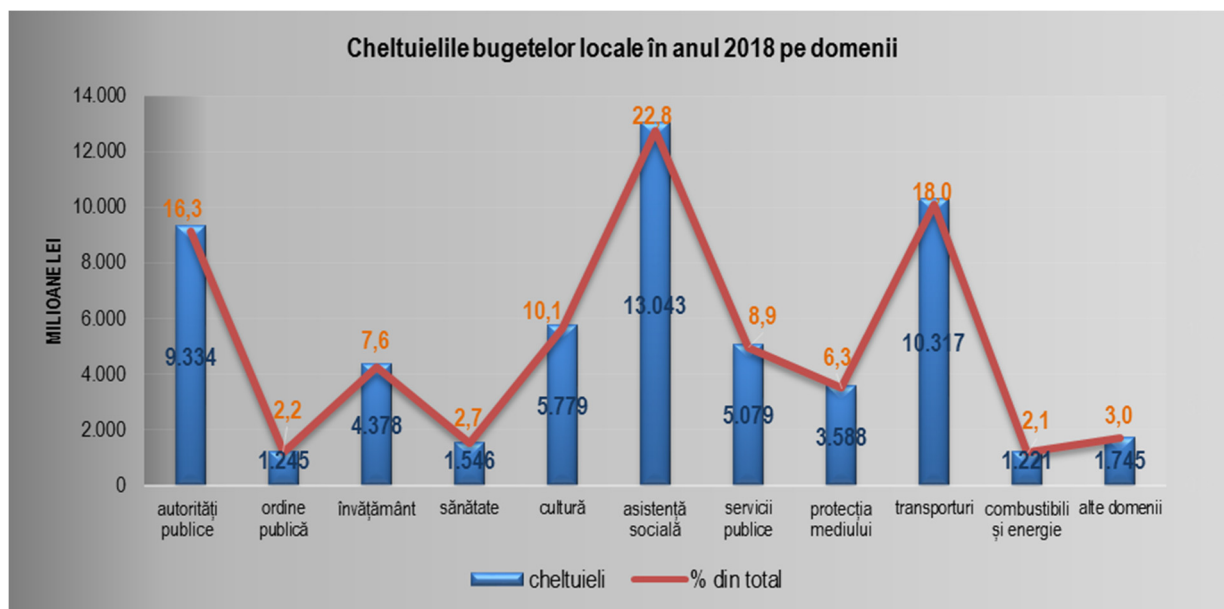
O altă categorie de cheltuieli cu o creștere semnificativă o reprezintă cheltuielile cu asistența socială, care au fost mai mari cu 1.588 milioane lei față de anul 2017, fiind destinate plății drepturilor sistemului de protecția copilului aflat în dificultate; plății drepturilor asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare ale persoanelor cu handicap grav; plății drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special; plății ajutoarelor sociale acordate persoanelor fără venituri sau cu venituri mici; plății ajutoarelor acordate persoanelor cu venituri reduse pentru încălzirea locuinței.

Ca pondere în total cheltuieli, potrivit graficului de mai jos, se remarcă aceeași pondere a cheltuielilor de personal și a cheltuielilor cu bunuri și servicii, respectiv 23%, urmate de cheltuielile de capital cu 20%, cheltuielile cu asistența socială cu 11% și transferurile cu 10%.

Graficul nr. 12 – Ponderea cheltuielilor în structură economică în total cheltuieli

Analizând distribuția sumelor alocate din bugetele locale pe capitol de cheltuieli, potrivit graficului de mai jos, se observă că cele mai mari sume s-au cheltuit la capitolul asistență socială – 13.043 milioane lei, respectiv 22,8% din totalul cheltuielilor; transporturi – 10.317 milioane lei, respectiv 18,0% din total cheltuieli; autorități publice – 9.334 milioane lei, respectiv 16,3% din total cheltuieli; cultură, recreere și religie – 5.779 milioane lei, respectiv 10,1% din total cheltuieli; servicii și dezvoltare publică, locuințe – 5.079 milioane lei, respectiv 8,9% din total cheltuieli.

Graficul nr. 13 – Cheltuielile bugetelor locale pe domenii

4. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Aspecte rezultate în urma misiunilor de audit

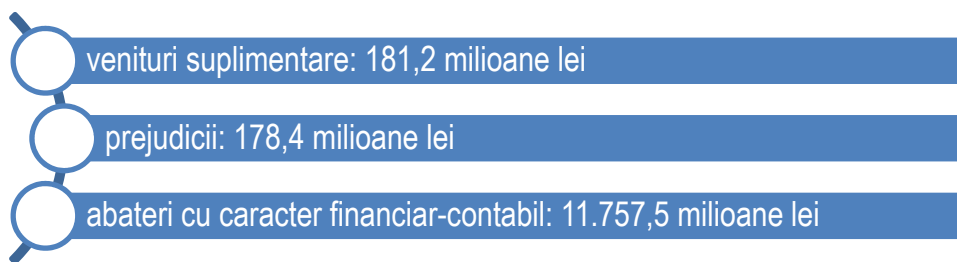
Obiectivele principale ale misiunilor de audit desfășurate de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-au concretizat în verificarea modului de organizare și conducere a evidenței patrimoniului, precum și raportarea în situațiile financiare anuale, evaluarea modului de implementare a sistemului de control intern managerial, verificarea modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și a administrării patrimoniului public și privat al acestor entități cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

În cadrul misiunilor de audit al performanței, s-a evaluat eficiența și eficacitatea măsurilor luate de managementul entităților auditate în administrarea veniturilor generate de materia impozabilă existentă, dar și evaluarea modului în care administrațiile locale de la nivelul comunelor se conformează cerințelor europene și naționale referitoare la gestionarea deșeurilor.

Rezultatele acțiunilor desfășurate s-au concretizat în identificarea de venituri suplimentare datorate bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale și bugetului general consolidat al statului, estimate la nivelul sumei de 181,2 milioane lei (inclusiv accesorii), stabilirea de prejudicii în sumă de 178,4 milioane lei, urmare nerespectării principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în gestionarea fondurilor publice și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și stabilirea de abateri financiar-contabile estimate la nivelul sumei de 11.757,5 milioane lei.

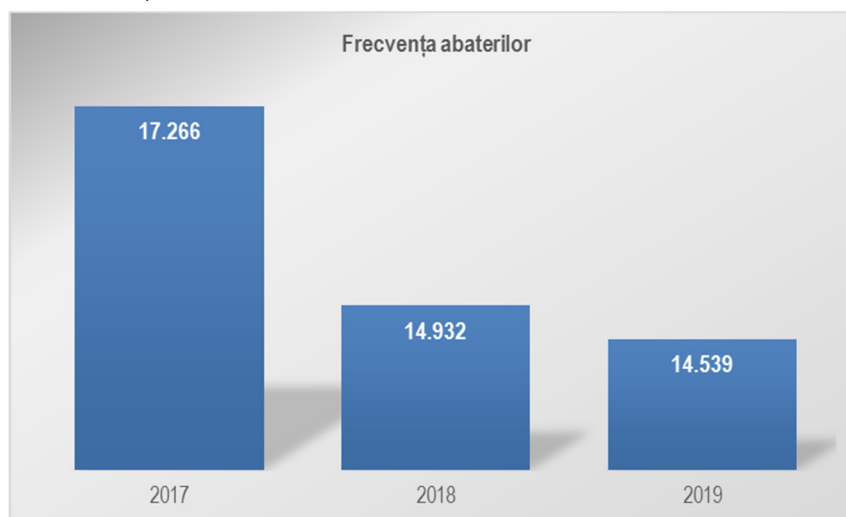

**Rezultatele
cuantificabile
ale acțiunilor
desfășurate în
anul 2019**

Față de anii precedenți a scăzut amploarea abaterilor de la legalitate și regularitate, a neregulilor financiar-contabile și deficiențelor constatate în urma auditului public extern efectuat la unitățile administrativ-teritoriale, atât sub aspect numeric, cât și valoric.

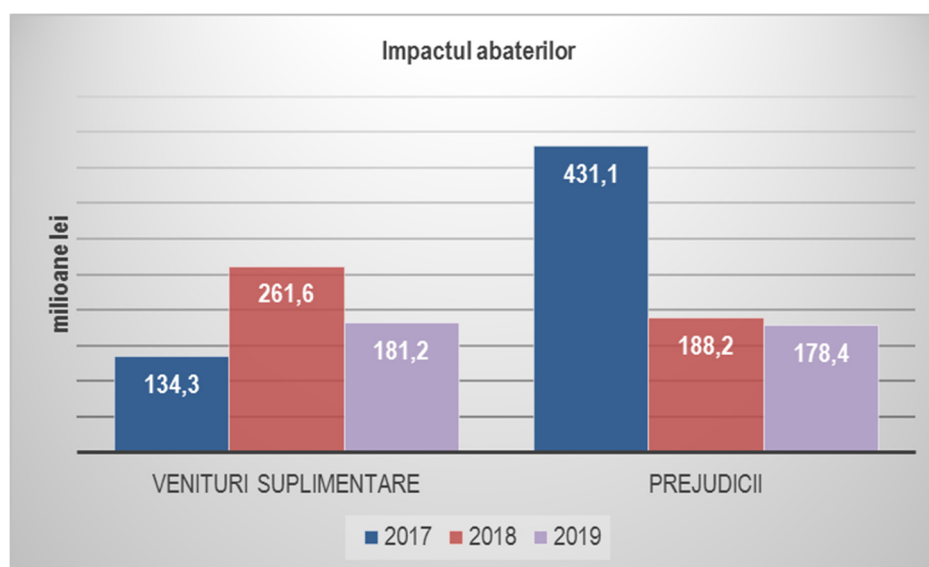
**Frecvența
constatărilor**

Graficul nr. 14 – Frecvența abaterilor constatate în anii 2017-2019

Sub aspect numeric, abaterile de la legalitate și regularitate consemnate în actele de audit încheiate în anul 2019 au înregistrat, comparativ cu anul precedent, o scădere cu 2,6% ca frecvență a abaterilor.

Totuși, abaterile de la legalitate și regularitate se mențin la un nivel ridicat și în mare parte sunt similare cu cele constatate în anii anteriori sau sunt abateri care se mențin de o lungă perioadă de timp, întrucât măsurile luate de autoritățile administrației publice locale nu sunt eficiente, vizează doar înlăturarea efectelor, a consecințelor abaterilor de la legalitate și regularitate constatate de echipele de auditori publici externi, nicidecum nu vizează înlăturarea cauzelor reale care au generat ori au favorizat producerea abaterilor respective.

Graficul nr. 15 – Impactul cuantificabil al abaterilor constatate în anii 2017-2019

Sub aspect valoric, abaterile generatoare de venituri au scăzut cu 30,7% în anul 2019 față de anul 2018, iar abaterile cauzatoare de prejudicii au scăzut cu 5,2%.

Acest aspect reflectă, pe de o parte o tendință de îmbunătățire a modului de gestionare a finanțelor publice locale și a patrimoniului unităților administrativ-teritoriale de către autoritățile administrației publice locale, însă pe de altă parte relevă încă persistența unor abateri datorate lipsei de preocupare/interes din partea conducerilor entităților verificate în ceea ce privește identificarea, înregistrarea și urmărirea încasării veniturilor cuvenite bugetelor locale, acuratețea și veridicitatea datelor prezentate în situațiile financiare, administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale; insuficienței personalului de specialitate cu pregătire corespunzătoare; „interpretării forțate” a actelor normative sau „ignorării” anumitor prevederi ale acestora, în ceea ce privește efectuarea cheltuielilor bugetare.

Cu ocazia auditurilor desfășurate, a fost identificat un număr de 14.539 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care, structurate pe obiectivele de audit urmărite, se prezintă astfel:

Nr. Crt.	Obiectivele de audit	Număr cazuri	%	Valoarea abaterilor care au generat:		
				Venituri	Prejudicii	Nereguli
				- milioane lei -		
	Total	14.539	100,0	181,2	178,4	11.757,5
1.	Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget, modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	420	2,9	0	0	64,0
2.	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	3.708	25,5	18,4	0,3	9.486,0
3.	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	1.081	7,4	0	0	2,9
4.	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare	2.961	20,4	103,1	5,2	74,8
5.	Calitatea gestiunii economico-financiare	5.401	37,1	58,5	132,9	2.102,9
6.	Achiziții publice	946	6,5	1,0	39,8	26,9
7.	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	22	0,2	0,2	0,2	0

Tablel nr. 7 – Frecvența și cuantumul abaterilor structurate pe obiective

Din punct de vedere numeric, cele mai multe abateri se localizează la categoriile de obiective care privesc *calitatea gestiunii economico-financiare* (37,1%), *exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare* (25,5%) și *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare* (20,4%). Valoric, majoritatea acestor abateri de la cele trei obiective fie au generat venituri suplimentare în sumă de 180 milioane lei, fie au condus la producerea de prejudicii în sumă de 138,4 milioane lei.

Valoarea abaterilor care au afectat acuratețea informațiilor prezentate în situațiile financiare reprezintă 80,7% din total, iar acest aspect este explicabil prin natura abaterilor constatate (în general, sunt consemnate deficiențe care privesc modul de înregistrare, evaluare și prezentare în situațiile financiare a bunurilor din patrimoniul public și privat al unității administrativ-teritoriale, care, prin cuantificarea lor, generează valori semnificative).

Plecând de la premisa că pentru o gestionare solidă și performantă a fondurilor publice este necesară, în primul rând, elaborarea unui buget realist, urmată de o execuție corectă, potrivit principiilor și regulilor bugetare, sinteza abaterilor din actele de control prezentată în acest raport va urmări structura indicatorilor bugetari, respectiv vor fi evidențiate o serie de nereguli și abateri de la legalitate și regularitate care au avut ca efect: nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri legal cuvenite bugetelor publice; angajarea și efectuarea unor plăți în afara cadrului legal, care au determinat producerea de prejudicii patrimoniale, precum și reflectarea denaturată a unor elemente patrimoniale în situațiile financiare anuale.

Aspecte reținute pe linia constatării și administrării veniturilor

Legea privind finanțele publice locale și Codul fiscal prevăd că autoritățile deliberative ale administrației publice locale exercită, în limitele și în condițiile legii, următoarele atribuții în domeniul veniturilor bugetelor locale: aprobă nivelul impozitelor și taxelor locale; aprobă majorarea sau, după caz, indexarea impozitelor și taxelor locale; adoptă taxe speciale pentru serviciile publice locale; instituie taxe pentru deținerea sau utilizarea echipamentelor și utilajelor destinate obținerii de venituri care folosesc infrastructura publică locală, pe raza localității unde acestea sunt utilizate, precum și taxe pentru activitățile cu impact asupra mediului înconjurător; aprobă acordarea bonificației pentru plata cu anticipație a impozitelor și taxelor locale; aprobă acordarea reducerii sau scutirii de la plata impozitelor și taxelor locale etc.

De asemenea, autoritățile administrației publice locale au competențe depline în ceea ce privește stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale, precum și a oricăror alte venituri ale unităților administrativ-teritoriale, în condițiile legii, prin compartimentele proprii de specialitate cu atribuții de administrare a creanțelor fiscale care, în temeiul prevederilor *Codului de procedură fiscală*, constituie organele fiscale locale.

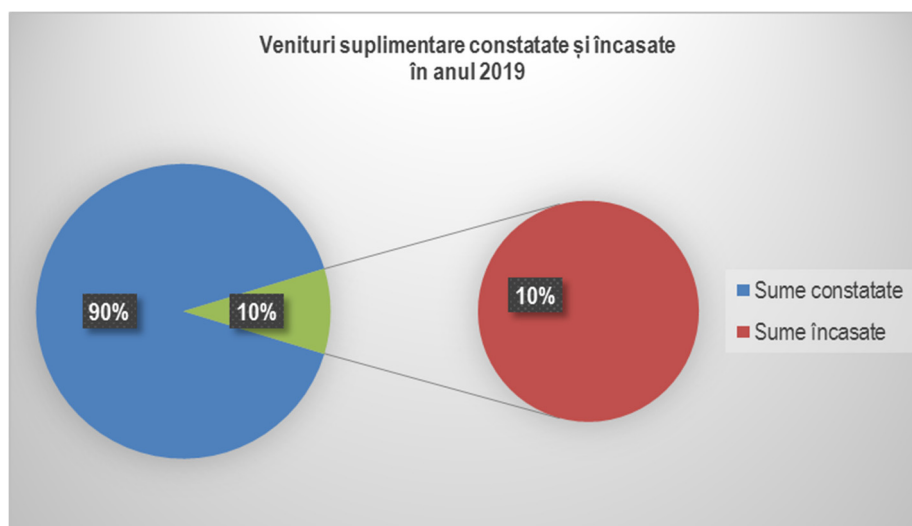
Din concluziile formulate de auditorii publici externi în rapoartele întocmite, se constată o lipsă de preocupare a unor ordonatori principali de credite pentru inventarierea materiei impozabile, realizarea veniturilor din impozite și taxe în cuantumul și la termenele legale, precum și a veniturilor din concesiuni, închirieri, conform clauzelor contractuale stabilite.

O deficiență comună administrației publice locale este neîntreprinderea de către autoritățile locale de măsuri sistematice în materie de identificare, evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar al teritoriului, în vederea fundamentării la justa valoare a bazei de impozitare, lucru care ar asigura o stabilitate financiară a bugetelor unităților administrativ-teritoriale. La majoritatea unităților administrativ-teritoriale au fost identificate abateri privind stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote de impunere mai mici decât cele legale sau ajustarea incorectă a valorii clădirilor deținute de persoane fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zona sau rangul localității sau a valorii modernizărilor aduse construcțiilor existente.

De asemenea, au fost identificate o serie de deficiențe legate de neîntreprinderea operativă a măsurilor de executare silită, ceea ce a condus la situații în care contribuabilii cu dificultăți financiare au intrat în stări speciale de administrare, iar obligațiile fiscale neachitate s-au prescris. O cauză a acestei stări de fapt este și existența unei gestionări informatizate deficitare a executării silită, precum și o pregătire profesională superficială a personalului. Au fost identificate și cazuri în care neimplicarea suficientă a ordonatorilor principali de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și verificarea sistematică a operațiunilor, a favorizat însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar.

O concluzie generalizată desprinsă din actele de control este aceea că la nivelul administrației publice locale nu există strategii pentru îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale, nu există un sistem de indicatori care să măsoare performanța colectării impozitelor și taxelor locale, nu se fac analize pentru a se elabora mecanisme de îmbunătățire a activității de colectare.

În urma acțiunilor de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în ceea ce privește modul de stabilire și de încasare a impozitelor, taxelor, altor venituri cuvenite bugetelor locale, au fost identificate 2.255 abateri de la legalitate și regularitate care generează drepturi constatate și venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice în sumă de 181,2 milioane lei. Atât în timpul misiunilor, cât și ulterior acestora au fost încasate 18,7 milioane lei, respectiv 10% din totalul sumelor constatate.

Graficul nr. 16 – Venituri suplimentare constatate și încasate în anul 2019

Aspecte reținute având ca impact producerea de prejudicii Asigurarea integrității patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, utilizarea fondurilor publice potrivit scopului, obiectivelor și atribuțiilor acestor entități, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, sunt principalele obiective urmărite în cadrul acțiunilor de audit financiar, având un impact semnificativ asupra stabilității finanțelor publice locale.

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli care au determinat producerea de prejudicii, s-au constatat într-un număr de 3.169 cazuri și se referă în principal, la:

Nr. crt.	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mil. lei)	%
	Prejudicii	3.169	100,0	178,4	100,0
1.	Nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget	2.283	72,0	109,2	61,3
2.	Abateri cu privire la administrarea contractului de achiziție publică	537	17,0	38,4	21,5
3.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	174	5,5	16,8	9,4
4.	Alte abateri (achiziții publice, datorie publică, respectarea destinației fondurilor)	175	5,5	14,0	7,8

Tabelul nr. 8 – Frecvența și cuantumul abaterilor având ca impact producerea de prejudicii

Analiza abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale relevă că producerea acestora este rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a prevederilor legale în domeniul salarizării personalului din administrația publică locală, a prevederilor legale referitoare la achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, a prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, parc auto, deplasări, pregătire profesională, asigurare utilități și transport public.

O cauză majoră care favorizează producerea unora dintre aceste abateri o reprezintă exercitarea unei activități necorespunzătoare de către managementul entității, în sensul că nu au fost luate măsurile necesare pentru elaborarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități. De asemenea, se remarcă stabilirea inadecvată a atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale, precum și a personalului, acestea nefiind întotdeauna bine precizate prin regulamentele interne sau prin fișa postului, precum și lipsa de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea derulării contractelor, inclusiv urmărirea derulării contractelor de prestări servicii încheiate cu diriginții de șantier.

Se constată încă situații, în special la comune, de neseparare a atribuțiilor și responsabilităților în efectuarea operațiunilor, fapt care are drept consecință implicarea, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse vizei pentru control financiar preventiv propriu, a persoanelor care o exercită.

Pe categorii de cheltuieli, abaterile cauzatoare de prejudicii prezintă următoarea structură:

Nr. crt.	Categoriile de cheltuieli	Estimări prejudicii (milioane lei)	% din total prejudicii bugete locale
1.	Cheltuieli de personal	32,9	19,1
2.	Bunuri și servicii	50,7	29,5
3.	Subvenții	10,0	5,8
4.	Transferuri între unități ale administrației publice	2,0	1,2
5.	Alte transferuri	0,6	0,4
6.	Asistență socială	1,4	0,8
7.	Alte cheltuieli	13,8	8,0
8.	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	0,1	
9.	Rezerve	0,3	0,2
10.	Cheltuieli de capital	60,2	35,0
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli ale bugetelor locale		172,0	100,0
Prejudicii constatate la operatorii economici de interes local		6,4	
Total prejudicii		178,4	

Tabelul nr. 9 – Prejudiciile pe naturi de cheltuieli

Din analiza distribuției prejudiciilor pe naturi de cheltuieli, se observă localizarea acestora, în principal, la cheltuieli de capital (35%), bunuri și servicii (29,5%), cheltuieli de personal (19,1%), ceea ce evidențiază zonele cu risc deosebit în angajarea și efectuarea cheltuielilor din bugetele locale.

Abateri reținute la cheltuieli de personal

Prin intrarea în vigoare a *Legii-cadru nr. 153/2017* s-a creat cadrul legislativ pentru dezvoltarea unui sistem de fundamentare a politicilor salariale în sectorul bugetar și de supraveghere a aplicării acestora, pentru crearea unui sistem de distribuție a resurselor bugetare alocate pentru cheltuielile de personal, prin stabilirea salariilor de bază în sectorul bugetar, în vederea promovării performanței individuale, precum și remunerarea persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică.

Pentru personalul din administrația publică locală, legea stabilește că nivelul veniturilor salariale se stabilește, prin hotărâre a consiliului local/județean, fără a depăși nivelul indemnizației lunare a funcției de viceprimar sau, după caz, a indemnizației lunare a vicepreședintelui consiliului județean, sau, după caz, a viceprimarului municipiului București, corespunzător nivelului de organizare: comună, oraș, municipiu, sectoarele municipiului București, primăria generală a municipiului București, exclusiv majorările de 20% prevăzute pentru participarea la proiecte finanțate din fonduri europene.

Verificările efectuate au evidențiat că, deși o mare parte a entităților auditate au respectat dispozițiile legale cu privire la modul de stabilire și acordare a drepturilor salariale convenite personalului și persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, unele au continuat practica acordării unor sporuri și adaosuri fără a exista bază legală în acest sens. Situațiile de neconformitate cu dispozițiile legale constatate se referă la:

- majorarea nelegală a indemnizațiilor lunare ale primarului și viceprimarului prin acordarea unor sporuri sau adaosuri salariale (spor pentru implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene în alt procent decât

cel corespunzător numărului de proiecte derulate, adaos salarial în sumă de 600 lei/lună pentru efectuarea de operațiuni în Registrul electoral, indemnizație de hrană);

- în cazul unor salariați, nivelul veniturilor salariale lunare a depășit nivelul indemnizației lunare a vicepreședintelui consiliului județean, respectiv a viceprimarului municipiului/orașului/comunei, prin acordarea unor sporuri sau adaosuri salariale (majorarea salariului de bază, cu un alt procent decât cel legal, pentru implementarea de proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile, spor pentru condiții vătămătoare sau periculoase în procent de 15% din salariul de bază, spor de noapte în procent de 25% din salariul de bază, adaos salarial în sumă fixă de 600 lei/lună pentru efectuarea de operațiuni în Registrul electoral în baza actului administrativ emis de ordonatorul principal de credite, vouchere de vacanță, majorarea salariului cu un spor de 30%, primă de excelență);
- acordarea indemnizației de hrană în luna decembrie 2018, în condițiile în care prin *OUG nr. 90/06.12.2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene* s-a interzis acordarea acesteia.

Abateri reținute la cheltuieli cu bunuri și servicii

Principalele abateri identificate la această natură de cheltuieli se referă la:

- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație, fără să fie recepționate bunuri, lucrări, servicii în cantitatea facturată și plătită (servicii prelucrare arhivă, lucrări de reparații, servicii mentenanță aplicație informatică, servicii de transport, servicii de consultanță, servicii de dezinfecție, servicii de pază);
- angajarea și plata unor cheltuieli care nu au legătură cu activitatea entității, fără a avea la bază documente care să justifice cheltuiala efectuată sau pentru care nu există bază legală;
- plata unor cheltuieli de cazare aferente unor cursuri de pregătire profesională cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează efectuarea acestor cheltuieli;
- plata nelegală a unor cheltuieli cu deplasarea personalului, achiziționarea de combustibili și polițe de asigurare;
- plata de către unitățile administrativ-teritoriale a unor daune-interese stabilite de instanțele de judecată ca urmare a nerespectării de către acestea a obligațiilor asumate prin contractele de achiziție încheiate cu diverși operatori economici;
- plăți nejustificate în baza contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubritate prin acceptarea la plată a unor tarife calculate eronat, urmare utilizării altor greutăți specifice a deșeurilor, mai mari decât cele prevăzute în caietul de sarcini;
- angajarea și plata nejustificată a unor cheltuieli necuprinse în tariful de salubritate contractat cu operatorul care prestează serviciul;
- plăți efectuate fără bază legală, pentru servicii de consiliere și consultanță, în lipsa unor angajamente legale, pe baza unor documente întocmite ulterior facturării și fără ca factura să prezinte informații concrete cu privire la natura serviciilor prestate;
- plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, respectiv achiziții de diverse materiale, combustibil, prestări servicii, lucrări, pentru care nu au fost întocmite documente din care să rezulte consumul acestora, prestarea serviciilor sau execuția lucrărilor.

Abateri reținute la cheltuieli de capital

Abaterile și prejudiciile identificate pornesc de la faptul că la nivelul unităților administrativ-teritoriale nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare, lucru ce favorizează angajarea cheltuielilor fără surse sigure de finanțare, întârzieri în efectuarea plăților și generarea de penalități de întârziere. În majoritatea cazurilor, entitățile verificate nu au instituit proceduri proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparență, liberă concurență, tratament egal și utilizare eficientă a fondurilor publice.

O altă cauză a abaterilor identificate o reprezintă verificarea superficială a situațiilor de lucrări prezentate de către executanții lucrărilor, în ceea ce privește concordanța dintre cantitățile confirmate în atașamente, cantitățile din devizele ofertate și cele real executate, precum și respectarea prețurilor din oferta financiară.

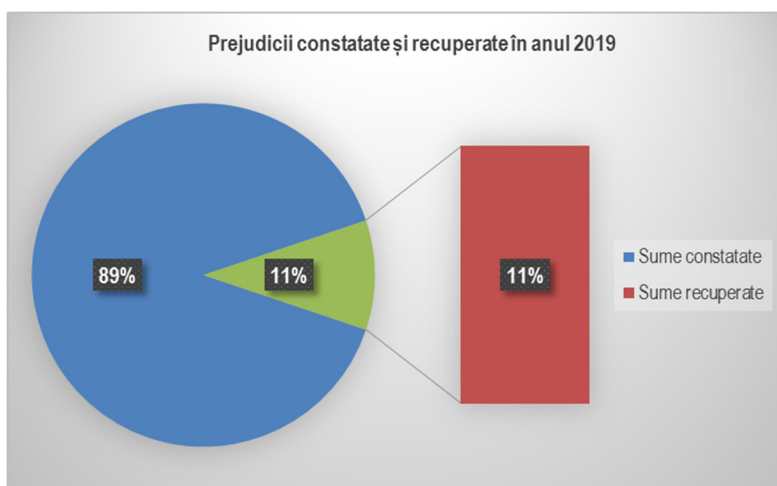
Principalele abateri de la legalitate și regularitate identificate se referă la:

- efectuarea de plăți nelegale ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale privind prețurile practice, actualizarea acestora, cantitățile, articolele din oferta declarată câștigătoare, anexă la contractul încheiat;
- plata unor lucrări de investiții neexecutate sau executate necorespunzător normelor tehnice specifice domeniului;

- acceptarea la plată a unor situații de lucrări care cuprind articole de deviz neexecutate și contribuții datorate de angajator pentru manoperă în procent mai mare decât cele prevăzute de legislație;
- neefectuarea recepției la terminarea lucrărilor obiectivelor de investiții potrivit reglementărilor legale, întocmirea procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor de execuție fără nominalizarea în comisie și fără participarea la recepție a unor specialiști în domeniu și a reprezentantului desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții.
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli pentru obiective de investiții ale căror documentații tehnico-economice nu au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale.

Din totalul prejudiciilor constatate în urma acțiunilor de audit desfășurate în anul 2019, a fost recuperată suma de 20,5 milioane lei, reprezentând 11%, potrivit graficului de mai jos:

Graficul nr. 17 – Prejudicii constatate și recuperate în anul 2019

Aspecte reținute cu privire la acuratețea și veridicitatea situațiilor financiare

Cu ocazia verificărilor efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost identificate deficiențe în ceea ce privește modul de organizare și conducere a contabilității în conformitate cu prevederile legale, administrarea și gestionarea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, efectuarea cheltuielilor.

În principal, neregulile financiar-contabile constatate se referă la: cazuri în care bunurile imobile, clădiri și terenuri, care constituie domeniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale nu au fost înregistrate în evidența contabilă și tehnică-operativă, iar conducerea entităților nu a luat măsuri pentru înscrierea dreptului de proprietate în evidențele cadastrale; neînregistrarea în conturile corespunzătoare de imobilizări corporale a bunurilor imobile realizate din investițiile finalizate și recepționate; înregistrări contabile eronate, neconforme cu reglementările contabile în vigoare; neefectuarea inventarierii și a evaluării/reevaluării elementelor patrimoniale; neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară.

Aceste abateri, deși nu au generat producerea de prejudicii, au condus la denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare, fiind grupate pe categorii de abateri semnificative, astfel:

Nr. crt.	Categoriile de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mil. lei)	%
	Abateri financiar-contabile	3.714	100,0	11.757,5	100,0
1.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.674	72,0	9.486,0	80,7
2.	Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	285	7,7	1.983,1	16,9
3.	Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor	271	7,3	97,6	0,8
4.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	306	8,2	97,0	0,8
5.	Abateri privind achizițiile publice	105	2,8	26,9	0,2
6.	Alte abateri	73	2,0	66,9	0,6

Tabelul nr. 10 – Frecvența și cuantumul abaterilor financiar-contabile

Cauzele care au favorizat producerea abaterilor constatate sunt:

- interpretarea eronată a unor prevederi legale, efectuarea unor operațiuni financiar-contabile neconforme cu principiile și regulile stabilite prin reglementările contabile aplicabile;
- lipsa unor abilități ori cunoștințe în domeniul informatic privind utilizarea aplicațiilor informatice achiziționate de entitățile auditate în domeniul financiar-contabil;

- un mod de lucru caracterizat prin inexistența sau prin organizarea și funcționarea defectuoasă a fluxului de informații și de comunicare între compartimentele de specialitate, implicate în activitatea financiar-contabilă;
- neaplicarea ori nerespectarea de către personalul de specialitate a procedurilor scrise, formalizate specifice activității financiar-contabile;
- efectuarea formală a operațiunii de inventariere a unor elemente patrimoniale (active fixe corporale, active fixe în curs de execuție, creanțe, datorii către furnizori și diverși creditori) ori nefinalizarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale și nestabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale unității administrativ-teritoriale.

Aspecte privind organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern)

Având în vedere importanța controlului intern în identificarea și abordarea riscurilor cu care se confruntă entitățile publice, în cadrul acțiunilor de audit efectuate s-a pus un accent deosebit pe evaluarea activității de control financiar propriu și de audit intern al persoanelor juridice verificate. Pentru evaluarea sistemului de control intern/managerial, auditorii publici externi au procedat la examinarea standardelor de control intern/managerial existente în entități, respectiv dacă acestea au fost implementate în compartimentele funcționale. Astfel, au fost analizate și constatate următoarele:

- în unele cazuri, conducerile entităților auditate au organizat și implementat controale adecvate pentru a preveni și detecta fraudele și erorile;
- sarcinile personalului angajat sunt înscrise în fișele posturilor, fișe în care sunt precizate și relațiile de subordonare, însă, în unele cazuri, managementul nu a luat toate măsurile legale de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv în conformitate cu prevederile legale;
- din punct de vedere al performanței și managementul riscului din entitățile auditate, s-a constatat că nu se fac analize scrise, în fiecare an, a riscurilor legate de desfășurarea activităților proprii entității. În cele mai multe cazuri nu există un registru al riscurilor, în care să se înglobeze riscurile identificate în toate compartimentele entității și persoanele responsabile pentru elaborarea și actualizarea acestuia;
- activitățile de control la nivelul entităților se realizează în general de șeful ierarhic asupra lucrărilor elaborate de personalul din subordine. Activitatea de control financiar preventiv se exercită de către persoanele desemnate de ordonatorul de credite, prin dispozițiile emise.

Ca urmare a constatărilor cu privire la organizarea și desfășurarea controlului financiar preventiv propriu și a auditului public intern a rezultat că activitatea de audit public intern se desfășoară ineficient, atingând rareori scopul pentru care există, respectiv acela de a furniza managementului informații pertinente asupra eficienței și regularității activității entităților în cauză, fapt dovedit de frecvența încă ridicată a abaterilor identificate de auditorii publici externi.

Principala cauză a disfuncționalității sistemelor de control intern o constituie tendința de implementare formală a acestor sisteme, în sensul că procedurile operaționale stabilite nu sunt aplicate sau nu sunt cunoscute suficient de către persoanele cu răspundere, conducând la o eficacitate scăzută a acestora.

În urma evaluării modului de funcționare a sistemului de control intern, auditorii publici externi au concluzionat că sistemul de control prezintă, în general, un nivel de încredere mediu, bazat pe faptul că managementul și personalul cunosc importanța controlului intern, dar cadrul de reglementare a fost implementat parțial, procedurile elaborate nu acoperă suficient prevenirea tuturor riscurilor și nu se urmărește realizarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern și în consecință acesta nu garantează conformitatea operațiunilor efectuate de entitate cu reglementările și normele interne.

Ordonatorii principali de credite nu se preocupă de implementarea unui control intern/managerial performant, deoarece încă nu au înțeles importanța acestui sistem care are rolul să împiedice fraudă și risipa banilor publici.

Chiar dacă sistemele de control și de audit intern sunt definite ca instrumente ale conducerii care să asigure prevenirea și detectarea erorilor din activitatea entităților, la nivelul majorității comunelor, primarii nu s-au preocupat de respectarea cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern prin compartimente proprii sau prin cooperare.

Este însă de remarcat și faptul că în cursul anului 2018, unele comune s-au asociat în vederea desfășurării acestei activități în cadrul unor asociații de dezvoltare intercomunitară sau prin intermediul Asociației Comunelor.

Concluzia desprinsă în urma evaluării sistemelor de control intern managerial a fost că, deși entitățile au efectuat demersuri pentru implementarea standardelor de control intern, acest proces nu este încă finalizat, cu consecințe directe asupra calității gestiunii economico-financiare, misiunile de audit evidențiind erori și abateri de la prevederile legale sau chiar o gestiune defectuoasă asupra fondurilor publice.

Audit de performanță

Potrivit Programului de activitate pe anul 2019, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, s-au realizat misiuni de audit al performanței, având ca temă:

- „Analiza modului în care realizarea veniturilor proprii, la nivelul orașelor, constituie o prioritate în stabilirea și menținerea echilibrului bugetar”;
- „Auditul performanței activității de colectare și depozitare a deșeurilor la nivelul UATC-urilor”.

Analiza modului în care realizarea veniturilor proprii, la nivelul orașelor, constituie o prioritate în stabilirea și menținerea echilibrului bugetar

Obiectivul general al misiunii de audit a constat în evaluarea performanței activității autorităților administrației publice locale ale orașelor în previzionarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare, pentru perioada 2014-2018, astfel încât să se realizeze o predictibilitate susținută a bugetului în funcție de resursele financiare planificate.

Cu ocazia acțiunilor de audit s-au efectuat analize și evaluări ale activității autorităților administrației publice locale, prin prisma competențelor și responsabilităților prevăzute de Legea privind finanțele publice locale, Codul fiscal, Codul de procedură fiscală și de alte reglementări specifice domeniului auditat, privind:

- ↪ stabilirea, constatarea, controlul, încasarea și urmărirea impozitelor și taxelor locale, prin compartimentele proprii de specialitate, în condițiile legii;
- ↪ administrarea resurselor financiare pe parcursul execuției bugetare, în condiții de eficiență;
- ↪ elaborarea de proiecții bugetare pe termen mediu;
- ↪ stabilirea opțiunilor și a priorităților în aprobarea și în efectuarea cheltuielilor publice locale;
- ↪ urmărirea și raportarea execuției bugetelor locale, precum și rectificarea acestora, pe parcursul anului bugetar, în condiții de echilibru bugetar.

Constatări

Principalele constatări, concluzii grupate pe structura obiectivelor din tematica specifică sunt următoarele:

- ↪ *Sistemul necesar desfășurării activității de administrare a impozitelor și taxelor locale este unul adecvat din punct de vedere organizatoric?*

Sistemul necesar desfășurării activității de administrare a impozitelor și taxelor locale este, în general, adecvat din punct de vedere organizatoric, cu un personal calificat și suficient ca număr raportat la dimensiunea activității, dar cu anumite *aspecte de îmbunătățire* referitoare la:

- ✓ stabilirea prin ROF a unor obiective distincte și specifice activității de administrare a impozitelor și taxelor locale, precum și comunicarea formală a acestora către angajații cu atribuții în domeniu;
- ✓ actualizarea fișelor de post cu includerea unor atribuții care să acopere toate categoriile de venituri și activități desfășurate, precum și diferențierea atribuțiilor între posturile de execuție și cele de conducere/coordonare;

Activitățile generale și specifice nu sunt definite prin regulamentele de organizare și funcționare aprobate, deficiențele și minusurile constatate constituind un risc în realizarea performanței în administrarea resurselor financiare pe parcursul execuției bugetare, în condiții de eficiență și eficacitate.

- ↪ *Managementul administrării fiscale a impozitelor și taxelor cuvenite bugetelor locale este performant?*

Managementul administrării fiscale a impozitelor și taxelor cuvenite bugetului local al orașelor nu este performant, gradul de dependență al bugetului local față de bugetul de stat s-a menținut relativ constant și ridicat și prezintă unele deficiențe care afectează nivelul colectării impozitelor și taxelor locale, datorat în principal de următoarele aspecte:

- ✓ procedurile elaborate nu au fost revizuite și actualizate ori de câte ori au existat modificări și nu acoperă toate activitățile derulate în domeniul administrării impozitelor și taxelor locale;
- ✓ activitățile de previzionare și realizare a veniturilor, precum și cele de planificare a cheltuielilor în raport cu veniturile estimate, nu se realizează pe baza unor indicatori de performanță, care să permită o cuantificare a gradului în care s-au îndeplinit activitățile respective;
- ✓ nu s-a făcut o analiză a punctelor slabe ale activității de colectare a impozitelor și taxelor locale și nu au fost propuse măsuri concrete pentru îmbunătățirea acestei activități;
- ✓ managementul entităților nu s-a implicat activ în creșterea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale;
- ✓ sistemul informatic funcționează independent și nu este conceput astfel încât să realizeze transferul automat al datelor între compartimentele de specialitate din cadrul structurii organizatorice a entităților;
- ✓ în ceea ce privește relația entităților cu cetățenii nu s-a elaborat o strategie de promovare a serviciilor oferite contribuabililor referitoare la impozite și taxe locale la nivelul entităților.

↳ *Cât de solide și de predictibile sunt prognozele de venituri și dacă se ține cont la elaborarea bugetului curent de gradul de colectare din anii anteriori?*

La nivelul entităților auditate se impune îmbunătățirea activității de previzionare și realizare a veniturilor bugetului local, prin analizarea cauzelor care au determinat neîncasări la unele surse de venit, pentru creșterea eficacității și eficienței colectării impozitelor și taxelor locale și pentru a garanta o predictibilitate bună privind încasarea veniturilor bugetare necesare realizării cheltuielilor.

↳ *Există strategii pentru îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale; cum sunt implementate acestea?*

La nivelul unităților administrativ-teritoriale auditate nu există strategii privind îmbunătățirea activității de administrare a impozitelor și taxelor locale și de asistență a contribuabililor persoane fizice și juridice.

Totodată s-a constatat că nu există o preocupare activă și susținută din partea managementului entităților privind creșterea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale.

↳ *Cum influențează prognozele de venituri planificarea cheltuielilor în bugetul anual?*

Realizarea unui grad redus de colectare a veniturilor previzionate inițial a fost influențată atât de factori externi ai entităților auditate, cum ar fi alocarea insuficientă de la bugetul de stat a subvențiilor (previzionate la valori supradimensionate) având în vedere dependența mare față de bugetul statului, cât și de factori interni (fundamentarea necorespunzătoare prin supraevaluarea veniturilor la partea de prevederi, neinventarierea masei impozabile), acesta reflectându-se implicit asupra modului de planificare a cheltuielilor în bugetul entităților.

Numărul mare de rectificări bugetare efectuate pe parcursul anului nu a avut ca rezultat eliminarea sau diminuarea plăților restante la majoritatea entităților verificate.

↳ *Cum influențează nivelul încasărilor pe parcursul anului modul de execuție a cheltuielilor?*

Gradul redus de încasare a veniturilor proprii față de nivelul prognozat a influențat negativ nivelul de realizare a cheltuielilor bugetare, acesta situându-se la un nivel redus în perioada auditată și conducând la neatingerea obiectivelor propuse și în unele cazuri acumularea de plăți restante la sfârșitul anului.

Concluzie

Concluzia generală desprinsă în urma acțiunilor desfășurate la nivelul orașelor auditate, în raport cu obiectivul general al auditului, a fost că administrarea și colectarea impozitelor și taxelor locale este, în mare parte, funcțională, însă fenomenul de menținere pe parcursul mai multor ani a aceluiași probleme și vulnerabilități în administrarea veniturilor locale, afectează calitatea procesului de creștere a gradului de colectare a veniturilor proprii din impozite și taxe locale. Se impune dezvoltarea unui sistem de raportare, monitorizare și control, astfel încât să se realizeze o predictibilitate susținută a bugetului în funcție de resursele financiare planificate.

Auditul performanței activității de colectare și depozitare a deșeurilor la nivelul UATC-urilor

Constatări

Obiectivele misiunii au vizat prezentarea de informații referitoare la performanța modului de organizare și funcționare a serviciului de salubritate la nivelul comunelor, măsură în care s-a procedat la actualizarea documentațiilor și contractelor de delegare a serviciului de salubritate, având în vedere modificările legislative în domeniu, conformarea cu cerințele europene și naționale referitoare la gestionarea deșeurilor și a depozitelor, analiza impactului și rezultatelor activităților specifice derulate prin raportarea la criteriile de eficacitate și eficiență.

De asemenea, s-a analizat infrastructura existentă și măsura în care aceasta asigură necesitățile de salubritate ale județelor, strategia de dezvoltare adoptată la nivel județean și măsurile întreprinse în vederea implementării sistemului integrat de management al deșeurilor.

Analizele efectuate au condus la formarea concluziei că, pentru perioada auditată, s-a manifestat un nivel scăzut al eficienței și eficacității activității de colectare și depozitare a deșeurilor, în condițiile în care:

- deși au fost întocmite documentele strategice de planificare a gestionării deșeurilor la nivelul județelor, nu sunt actualizate în concordanță cu obiectivele Planului Național de Gestionare a Deșeurilor;
- infrastructura existentă nu permite atingerea obiectivelor propuse la nivel național, nefiind în măsură să asigure gestionarea eficientă a deșeurilor, aspect care conduce la acutizarea problemelor cu care se confruntă unitățile administrativ-teritoriale, manifestate prin creșterea cantității și diversității deșeurilor, precum și a impactului lor negativ, tot mai pronunțat, asupra mediului înconjurător;
- au fost întreprinse demersuri pentru închiderea acelor depozite neconforme, dar este necesară finalizarea procedurii în vederea respectării tuturor obligațiilor ce revin României potrivit Directivelor care reglementează domeniul gestionării deșeurilor, în calitate de Stat Membru al UE;
- s-au constatat discrepanțe între comune în ceea ce privește modul de organizare și ținere a evidenței cantităților de deșeuri colectate selectiv, o pondere însemnată a unităților administrativ-teritoriale ignorând dispozițiile legale în domeniu;

- majoritatea comunelor nu au reușit să stabilească și să includă în caietele de sarcini, în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate și în regulamentele serviciului de salubritate a indicatorilor de performanță pentru fiecare activitate din cadrul serviciului de salubritate, care să cuprindă indicatori minimi pentru colectarea separată a deșeurilor menajere;
- procentul scăzut de conformare a unităților administrativ-teritoriale la dispozițiile legale privind organizarea serviciului de salubritate are efecte nocive asupra mediului, sănătății umane și duce la diminuarea șanselor de atingere a obiectivelor naționale propuse cu privire la reutilizarea și reciclarea deșeurilor;
- în absența licențierii de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Servicii Comunitare de Utilități Publice pot apărea situații în care activitatea de salubritate să fie desfășurată de către operatori care nu îndeplinesc condițiile necesare în acest sens;
- gradul scăzut de conformare a unităților administrativ-teritoriale la nivel de comune în ceea ce privește actualizarea documentațiilor prin includerea modificărilor aduse prin *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje și a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu.*

Concluzie

În urma auditurilor efectuate s-a concluzionat că se impun o serie de măsuri care să vizeze:

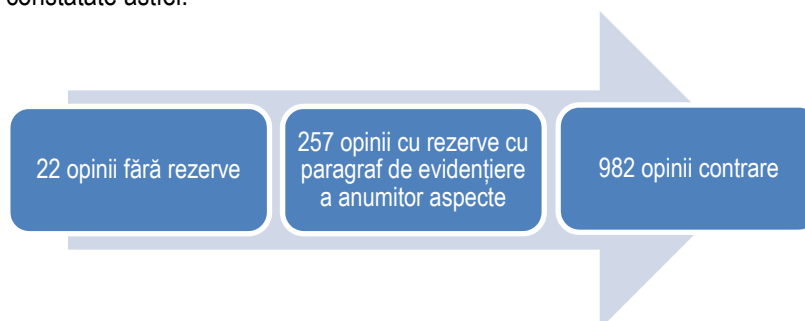
- inițierea și desfășurarea unor campanii de informare și conștientizare la nivelul tuturor comunelor, în vederea îndeplinirii țintelor de reciclare și de reducere anuală a cantităților de deșuri generate și colectate și astfel evitarea suportării de sancțiuni pe seama bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- monitorizarea modului de respectare de către unitățile administrativ-teritoriale a obligației de a asigura colectarea separată cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile menajere;
- urmărirea atingerii de către unitățile administrativ-teritoriale până la finele anului 2020 a unui nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală generată, cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării;
- monitorizarea realizării de către operatorii stațiilor de sortare a indicatorilor minimi de performanță privind cantitatea totală de deșuri trimise la reciclare ca procentaj din cantitatea totală de deșuri acceptate la stațiile de sortare;
- monitorizarea cantităților de deșuri predate operatorilor care desfășoară activități de tratare, pe fiecare tip de deșeu.

5. Opinii de audit

Tipuri de opinii de audit exprimate

Prin opinia de audit, exprimată în urma examinării conturilor, auditorii publici externi furnizează o asigurare rezonabilă că situațiile financiare auditate oferă o imagine fidelă și reală a situației financiare a entității, în conformitate cu principiile contabile aplicabile. Opinia de audit este consecința verificării existenței sau inexistenței erorilor în situațiile financiare, a respectării standardelor de contabilitate și de raportare relevante, a legalității și regularității operațiunilor financiare.

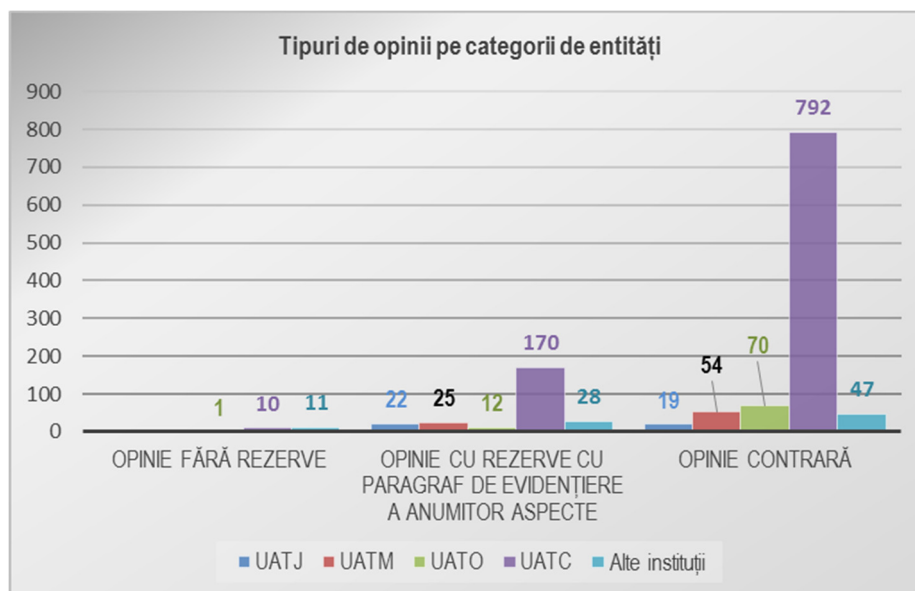
În acest context, în urma auditării conturilor de execuție ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anul 2018 au fost exprimate **1.261 opinii**, grupate în funcție de efectul erorilor/abaterilor de la legalitate/regularitate constatate astfel:

Graficul nr. 18 – Tipuri de opinii exprimate asupra conturilor de execuție ale bugetelor locale pe anul 2018

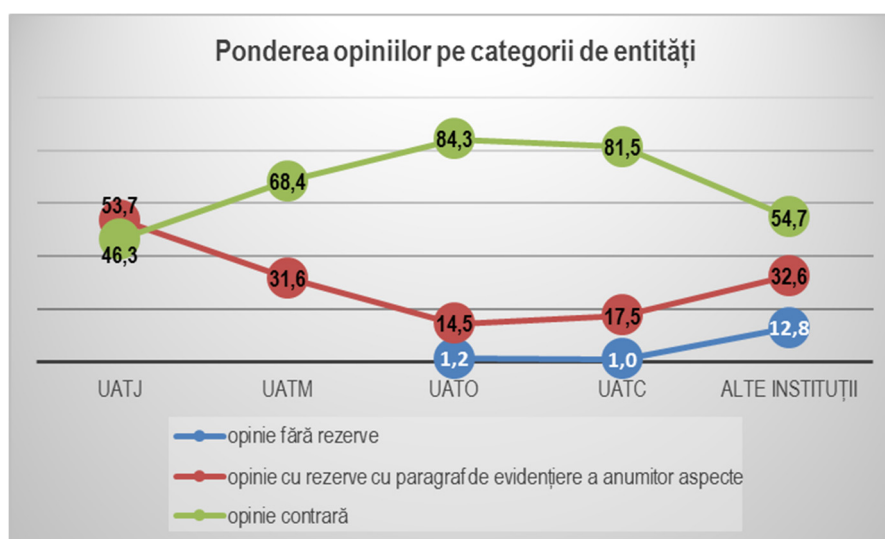

Din totalul opiniilor, 77,9% sunt opinii contrare, exprimate pentru cazurile în care situațiile financiare auditate au prezentat denaturări semnificative și generalizate sau valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate care au influență asupra situațiilor financiare se situează peste pragul de semnificație. Un tip de opinie cu tendință de creștere este opinia cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte, a cărei pondere este de 20,4% din totalul opiniilor. În aceste situații, deficiențele constatate nu au fost semnificative și au fost remediate operativ în timpul auditului, fiind evidențiate într-un paragraf separat după exprimarea opiniei. De asemenea, au fost exprimate și 22 opinii fără rezerve, context în care au fost emise și certificate de conformitate.

Graficul nr. 19 – Tipuri de opinii pe categorii de entități

Pe categorii de unități administrativ-teritoriale, opiniile fără rezerve sunt localizate la 10 comune, 11 instituții finanțate parțial din venituri proprii și 1 oraș. Opiniile cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte au fost exprimate la 22 consilii județene (53,7% din totalul consiliilor județene), 25 municipii (31,6% din totalul municipiilor), 12 orașe (14,5% din totalul orașelor), 170 comune (17,5% din totalul comunelor) și 28 instituții finanțate parțial din venituri proprii (32,6% din totalul acestora).

Graficul nr. 20 – Ponderea opiniilor pe categorii de entități

Opiniile contrare au o pondere de 84,3% în cazul orașelor, 81,5% în cazul comunelor, 68,4% în cazul municipiilor, 54,7% în cazul instituțiilor finanțate parțial din venituri proprii și 46,3% în cazul consiliilor județene. Acest lucru evidențiază că la nivelul consiliilor județene și municipiilor, situațiile financiare au înregistrat, în mod progresiv, o îmbunătățire a acurateții informațiilor raportate, în timp ce la nivelul orașelor și comunelor se mențin multe dintre deficiențele cu impact negativ asupra situațiilor financiare, dar și în ceea ce privește administrarea fondurilor publice și a patrimoniului unităților administrativ-teritoriale respective.

6. Măsuri dispuse și recomandări formulate de structurile Curții de Conturi

Măsuri dispuse

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise, în cursul anului 2019, **1.197 de decizii**, prin care au fost dispuse **9.618 de măsuri**, comunicate autorităților administrației publice locale, atât pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată, care nu au fost remediate în timpul verificărilor, cât și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora.

Astfel, măsurile/recomandările formulate au vizat în principal:

- ✚ fundamentarea bugetului inițial și a modificărilor aduse pe parcursul exercițiului bugetar pe cele două secțiuni (secțiunea de funcționare și secțiunea de dezvoltare), având la bază inventarierea și estimarea corectă și reală a veniturilor posibile de realizat, în paralel cu stabilirea cheltuielilor având în vedere principiul bunei gestiuni financiare;
- ✚ fundamentarea cheltuielilor bugetare prin elaborarea de politici publice coerente în fiecare domeniu, având în vedere necesitățile stricte și prioritățile funcționării normale a autorităților publice locale, atât prin previzionarea impactului bugetar, cât și prin asigurarea unei monitorizări constante a efectuării plăților pe parcursul execuției bugetare;
- ✚ elaborarea sistemului de control intern, în special a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, pornind de la necesitățile identificate la nivelul entităților și de la condițiile concrete în care se desfășoară activitatea, privind atât activitățile procedurabile, cât și structura organizatorică, fluxul informațiilor, politicile de comunicare, circuitul documentelor etc., pentru ca aceste proceduri să fie clare, concise, implementabile, astfel încât să constituie un instrument de lucru util în cadrul entităților;
- ✚ reflectarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economico-financiare derulate, în funcție de conținutul economic al acestora și cu respectarea principiilor și regulilor contabilității de angajament, aspect care va conduce implicit la întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu reglementările și principiile contabile aplicabile;
- ✚ stabilirea corectă și reală a veniturilor proprii ale bugetelor locale, atât a celor fiscale de natura impozitelor și taxelor locale, cât și a celor nefiscale provenind din venituri de natura redevențelor, chirii, amenzi, dividende etc., în cuantumul și la termenele stabilite potrivit prevederilor legale, cât și în contractele de concesiune sau închiriere;
- ✚ urmărirea și încasarea creanțelor fiscale la termenele prevăzute de lege, inclusiv prin inițierea și aplicarea tuturor procedurilor de executare silită și, după caz, inițierea de măsuri legale în vederea stabilirii răspunderii juridice pentru recuperarea sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii dreptului de acțiune asupra acestora;
- ✚ identificarea contribuabililor care au beneficiat nejustificat de scutiri la plata impozitelor și taxelor locale, stabilirea și înregistrarea în evidența fiscală și contabilă și urmărirea încasării acestora, potrivit legii;
- ✚ întărirea disciplinei financiar-bugetare pentru a asigura respectarea prevederilor legale în utilizarea fondurilor publice și cheltuirea eficientă a resurselor bugetare, prin revizuirea atribuțiilor compartimentelor funcționale și responsabilităților personalului;
- ✚ dispunerea de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și pentru recuperarea acestora, prejudicii produse prin:
  - acordarea unor drepturi de natură salarială fără respectarea concordanței cu politicile salariale, cu principiile responsabilității fiscale, regulile fiscale și obiectivele și limitele cuprinse în strategia fiscal-bugetară;
  - acceptarea la plată a unor bunuri, servicii sau lucrări fără existența documentelor justificative care să ateste realitatea și exactitatea operațiunilor efectuate;
  - acceptarea unor plăți fără contraprestații, în special în cazul lucrărilor pentru obiective de investiții, dar și al altor tipuri de cheltuieli, mai ales pentru prestările de servicii;
  - acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de deviz.
- ✚ inventarierea elementelor de activ, datorii și capitaluri proprii cu respectarea prevederilor legale, acordând atenție cuvenită confirmării disponibilităților la trezorerie și la instituții bancare, confirmarea soldurilor conturilor de creanțe și datorii, inventarierea investițiilor în curs de execuție, inventarierea bunurilor aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale și înregistrarea rezultatelor inventarierii conform prevederilor legale;

- ✚ reevaluarea activelor fixe corporale existente în patrimoniu și înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă; calcularea și înregistrarea în conturile de cheltuieli a amortizării aferente activelor corporale;
- ✚ dispunerea de măsuri pentru recepționarea lucrărilor de investiții realizate și constituirea garanțiilor de bună execuție;
- ✚ clarificarea neconcordanțelor dintre valoarea de inventar aferentă bunurilor care alcătuiesc domeniul public, potrivit evidenței contabile și valoarea cuprinsă în hotărârile consiliului local; adoptarea de către autoritatea deliberativă a hotărârii privind actualizarea valorii inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public;
- ✚ respectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și desfășurarea procedurilor de vânzare a bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale;
- ✚ organizarea unor sisteme de monitorizare a achizițiilor publice, prin implementarea unor proceduri operaționale elaborate pe etape, începând de la planificarea achizițiilor și până la atestarea realizării acestora în condițiile prevăzute în contracte, cu stabilirea de responsabilități clare și concrete pentru fiecare etapă parcursă;
- ✚ respectarea principiilor de eficiență, eficacitate și economicitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

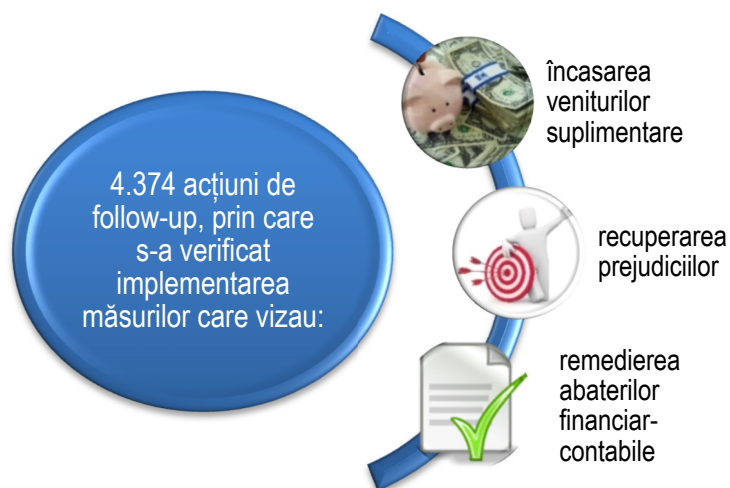
Prin punerea în aplicare a măsurilor/recomandărilor formulate, prin corectarea deficiențelor identificate și preîntâmpinarea producerii altora, există premisele necesare ca autoritățile administrației publice locale să concretizeze instituirea unui sistem de management orientat spre atingerea rezultatelor și gestionarea transparentă a finanțelor publice.

7. Impactul implementării măsurilor dispuse prin decizii

Modul de îndeplinire de către conducerile entităților auditate a măsurilor dispuse prin decizii este urmărit de camerele de conturi și este verificat periodic în cadrul unor acțiuni de control, programate distinct.

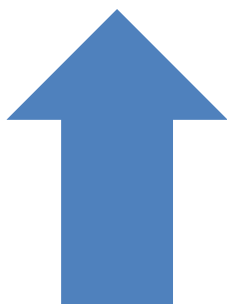
În anul 2019 au fost realizate un număr de **4.374 acțiuni de verificare** a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor și recomandărilor formulate în urma misiunilor de audit (acțiuni de follow-up), care au scos în evidență atât aspecte pozitive, cât și aspecte nefavorabile.

**Acțiuni de
follow-up
realizate în
anul 2019**

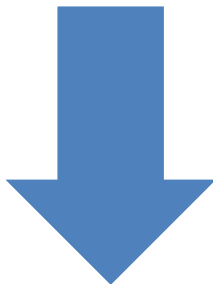
Rapoartele încheiate în urma verificărilor efectuate arată că, de regulă, conducerile entităților publice auditate dispun și urmăresc măsurile transmise de Curtea de Conturi privind stabilirea întinderii și dispunerea recuperării unor prejudicii, stabilirea și urmărirea colectării unor venituri bugetare suplimentare, înlăturarea unor nereguli din activitatea financiar-contabilă și fiscală a acestora.

Cu toate acestea, nivelul de încasare/recuperare a sumelor reprezentând venituri suplimentare sau prejudicii estimate prin actele de audit/control încheiate nu se situează la nivelul așteptărilor. Ritmul de recuperare a prejudiciilor este lent, iar prejudiciile mari ca întindere, estimate în unele acte de audit/control nu sunt recuperate încă ori sunt recuperate în mică măsură.

Aspecte pozitive:

- receptivitate pentru clarificarea cauzelor care au generat abateri și înlăturarea acestora;
- intensificarea eforturilor pentru implementarea sistemelor de control intern managerial;
- îmbunătățirea activității entităților auditate în ceea ce privește evidența financiar-contabilă, raportarea financiară.

Aspecte nefavorabile:

- inițierea unor acțiuni formale pentru încasarea veniturilor suplimentare sau recuperarea prejudiciilor;
- implicarea redusă sau chiar lipsa de intervenție a autorităților sesizate, în special a consiliilor locale, în implementarea măsurilor dispuse;
- continuarea practicii de utilizare neconformă cu prevederile legale a fondurilor publice.

Dintre abaterile cu repetabilitate crescută se remarcă îndeosebi neluarea de către conducerile unităților administrativ-teritoriale a acelor măsuri care vizează realizarea veniturilor proprii, fie prin neidentificarea și nevalorificarea întregii mase impozabile, fie prin neorganizarea în mod corespunzător a activității de încasare a creanțelor cuvenite bugetului local.

De asemenea, se manifestă lipsă de interes și formalism în implementarea unui sistem de control intern coerent și responsabil, capabil să identifice și să gestioneze la un nivel corespunzător riscurile din activitățile desfășurate.

Totodată, se remarcă și lipsa de intervenție a autorităților sesizate, în special a consiliilor locale în cazul unităților administrativ-teritoriale, deși câte un exemplar din decizie și din raportul de follow-up le sunt transmise pentru a dispune urmărirea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor stabilite de Curtea de Conturi.

Și în privința măsurilor dispuse pentru stabilirea și recuperarea prejudiciilor se apreciază că nu există mijloace suficiente, eficiente și clare pentru a determina entitățile să acționeze pentru recuperarea integrală a acestora.

O situație specială se înregistrează în cazul unor firme de construcții care au încasat necuvenit de la entitățile publice contravaloarea lucrărilor de investiții neexecutate, sume pe care trebuie să le restituie. Acționarii/asociații acestor societăți, imediat ce află despre prejudiciile stabilite de Curtea de Conturi, solicită deschiderea procedurii insolvenței și intrarea în faliment. În aceste condiții, instituțiile publice păgubite, chiar dacă obțin o hotărâre judecătorească prin care firmele de construcții sunt obligate de instanța de judecată să le restituie sumele încasate necuvenit, totuși acestea nu reușesc să recupereze prejudiciul produs, ci doar să se înscrie la masa credală.

De asemenea, monitorizarea ducerii la îndeplinire a acestor măsuri se întinde pe ani de zile, din cauza procedurilor greoaie de recuperare a prejudiciilor (acțiuni în instanță în care se uzează de toate căile de atac și care se derulează pe perioade mari de timp, recuperări eșalonate de sume etc.), ceea ce face din ce în ce mai dificilă activitatea de verificare a măsurilor dispuse.

Toate aceste aspecte, menționate mai sus, au ca impact un grad redus de încasare a veniturilor suplimentare/recuperarea prejudiciilor la bugetele locale, estimate ca urmare a acțiunilor anuale de verificare.

Impactul acestor abateri și erori asupra activității entităților verificate, în măsura în care nu sunt corectate la timp sau se repetă an de an, se manifestă asupra formării și utilizării corecte și eficiente a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale și ale sectorului public, iar neregulile financiare identificate, care nu generează venituri suplimentare și nici nu determină producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, pe termen mediu și lung, pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor locale de unele venituri importante.

Concluzii

În urma acțiunilor de audit efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale și a constatărilor rezultate, dintr-o succintă analiză a disfuncționalităților semnalate, Curtea de Conturi a identificat o serie de oportunități specifice de reformă care ar putea îmbunătăți funcția finanțelor publice locale:

1. Îmbunătățirea credibilității bugetelor și a disciplinei bugetare

Execuția bugetară diferă în mod considerabil față de bugetul inițial atât în ceea ce privește resursele financiare, cât și compoziția cheltuielilor. Cauzele devierilor sunt estimările nerealiste ale veniturilor, proiectarea unor bugete suplimentare substanțiale și majorări ale cheltuielilor pe parcursul anului adesea cauzate de legile adoptate în afara procesului bugetar fără a se lua în considerare impactul bugetar al acestora. Lipsa credibilității bugetare a subminat transparența și predictibilitatea bugetară și a contribuit la creșterea dezechilibrelor în programarea bugetară.

2. Continuarea modernizării procesului de execuție bugetară

În acest domeniu, rămân încă provocări majore, în special legate de îmbunătățirea performanței sistemului de colectare a impozitelor și taxelor locale, respectiv facilitarea conformării voluntare la plata impozitelor și taxelor. Performanța în cadrul funcțiilor principale de execuție bugetară, inclusiv gestionarea de numerar, plăți, servicii de contabilitate și raportare este neuniformă. Există unități administrativ-teritoriale în care serviciile pentru procesarea documentelor privind veniturile și plățile, precum și operațiunile contabile sunt bine dezvoltate. Există însă și unități în care sistemele și procesele actuale de raportare se bazează intens pe intervenția manuală pentru colectarea, verificarea și validarea informațiilor financiare, limitând raportarea și analizarea operațională oportună. Acest lucru duce la lipsa unor date fiabile, la timp și detaliate privind veniturile, cheltuielile și angajamentele bugetare, monitorizarea și controlul cheltuielilor și raportarea impactului negativ asupra gestionării bugetului.

3. Consolidarea prioritizării cheltuielilor

În procesul bugetar se acordă o atenție limitată prioritizării și eficienței cheltuielilor. Bugetul ar trebui utilizat ca un instrument necesar pentru a furniza pe de o parte cea mai fidelă imagine a cheltuirii fondurilor publice, iar pe de altă parte pentru a oferi direcții de alocare pentru anumite sume, de a indica schimbări necesare pentru redirecționarea fondurilor.

4. Creșterea absorbției fondurilor UE

Creșterea ratelor de absorbție a fondurilor UE necesită eforturi concertate și sistematice. Capacitatea de absorbție este limitată de anumite constrângeri legate de capacitatea administrației de a procesa, evalua și aproba propuneri de proiecte. Creșterea capacității de absorbție este o soluție alternativă viabilă pentru asigurarea unor resurse financiare necesare satisfacerii necesităților comunităților locale.

5. Managementul resurselor umane, automatizării și a informatizării

Mediul IT din cadrul unităților administrativ-teritoriale este fragmentat și bazat pe aplicații disparate, independente, care sprijină diverse procese. Aplicațiile existente pentru formularea bugetului, procesarea plăților, contabilitate și raportare nu sunt bine integrate, iar personalul este relativ slab pregătit și axat pe aspecte funcționale.

Complementar acestor direcții de reformă, Curtea de Conturi apreciază că un instrument important pentru managementul instituțiilor publice este cuantificarea performanței, iar instituirea unor indicatori de performanță determină o mai bună gestiune financiară în administrarea patrimoniului și utilizarea resurselor financiare și umane. Principiile care ghidează procesul și regulile trebuie să fie prezentate, discutate și aprobate de către toți participanții la viața comunității în care își desfășoară activitatea instituțiile publice.

Curtea de Conturi își exprimă convingerea că, prin verificările exercitate cu consecvență și profesionalism, prin rapoartele de audit încheiate și comunicate autorităților administrației publice locale, prin recomandările formulate, prin măsurile dispuse și, mai ales, prin implementarea acestora la termen, instituția contribuie, împreună cu autoritățile administrației publice locale, la îmbunătățirea managementului financiar și creșterea performanței în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica pe pagina oficială Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2018, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2018 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2019. Informații privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Capitolul

3

Curtea de Conturi

Raportul public pe anul 2018

**Auditul public extern
desfășurat de
Autoritatea de Audit**

Cine suntem?

Autoritatea de Audit (AA) din cadrul Curții de Conturi a României (CCR) este singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern în conformitate cu legislația europeană și națională asupra fondurilor nerambursabile puse la dispoziția României de către Uniunea Europeană (UE).

AA este organizată și funcționează în cadrul CCR potrivit *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu completările și modificările ulterioare.

Ce audităm?

Ulterior aderării la UE, România are obligația și responsabilitatea implementării la nivel național a obiectivelor Uniunii stabilite în cadrul Strategiei Lisabona revizuite, Politicii Agricole Comune (PAC) și a Politicii de Coeziune (PC), altor strategii și politici stabilite la nivelul Uniunii, beneficiind în acest sens de fonduri europene nerambursabile alocate în principal pentru:

- reducerea diferențelor economice, sociale și teritoriale dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni;
- consolidarea creșterii, concurenței și ocupării forței de muncă;
- creșterea productivității agricole pentru a garanta siguranța aprovizionării cu hrană la prețuri rezonabile pentru consumatori și stabilizarea piețelor, precum și asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultorii UE.

În actualul cadru bugetar 2014-2020, România are la dispoziție **43,45 miliarde de euro** alocate din bugetul UE, acestea fiind destinate în principal dezvoltării economice, creării de locuri de muncă și condiții mai bune de viață, în conformitate cu obiectivele Strategiei Europa 2020 și a obiectivelor specifice ale politicilor derulate la nivelul UE.

AA este responsabilă de auditarea modului în care fondurile puse la dispoziția României au fost utilizate în conformitate cu obiectivele și condițiile pentru care au fost acordate.

Cum se implementează fondurile europene nerambursabile?

Fondurile nerambursabile puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii în conformitate cu Cadrul Financiar Multianual 2014-2020 sunt gestionate în cea mai mare parte în regim partajat de către administrațiile naționale ale statelor membre și serviciile Comisiei Europene (CE).

Gestiunea partajată se derulează în conformitate cu cerințele cuprinse în cadrul regulamentelor europene și al altor norme specifice emise la nivel european sau național. Astfel, asigurarea unei gestiuni partajate viabile impune instituirea și funcționarea la nivelul statelor membre a unor sisteme de management și control (SMC) care trebuie să respecte un set strict de reguli specifice gestionării și controlului fondurilor alocate.

CE se asigură că SMC instituite la nivelul statelor membre respectă reglementările aplicabile și funcționează în mod eficace pe durata utilizării fondurilor.

Un sistem de management și control (SMC) implică 3 actori principali:

- ⇒ autoritatea de management (AM) responsabilă de gestionarea programelor, identificarea obiectivelor de finanțat, lansarea apelurilor de proiecte, evaluarea și selecția proiectelor ce beneficiază de finanțare nerambursabilă, autorizarea și plata cheltuielilor efectuate în cadrul acestor proiecte, atingerea indicatorilor de program și a obiectivelor din strategii;
- ⇒ o autoritate de certificare (AC) responsabilă de întocmirea și transmiterea aplicațiilor de plată către CE în vederea rambursării acestora din Bugetul Uniunii, întocmirea conturilor anuale ale programului care reflectă situația anuală a cheltuielilor efectuate în cadrul programului/fondului;
- ⇒ o autoritate de audit (AA), care asigură efectuarea auditului public extern al fondurilor în conformitate cu standardele internaționale de audit și transmiterea în fiecare an, către Comisie, a unei opinii de audit asupra modului de gestionare a asistenței financiare nerambursabile primită de România din partea UE, denumită organism de certificare pentru fondurile care asigură finanțarea obiectivelor din cadrul PAC.

La nivelul României, AA a fost poziționată în cadrul CCR – Instituția Supremă de Audit, fiind astfel asigurată o independență instituțională deplină în raport cu autoritățile naționale implicate în managementul asistenței financiare nerambursabile alocate României, aflate în subordinea Guvernului (AM și AC).

Independența deplină a CCR este statuată și garantată de art. 140 din Constituția României, iar modul de poziționare a AA în cadrul CCR a fost apreciată de CE ca un exemplu de bună practică, încrederea în independența muncii de audit fiind astfel foarte bine asigurată.

Rolul Autorității de Audit în cadrul sistemului de management și control al fondurilor nerambursabile primite de la Uniunea Europeană

AA îndeplinește rolul de auditor extern pentru fondurile europene nerambursabile alocate României și își desfășoară activitatea potrivit standardelor internaționale de audit, în baza atribuțiilor și competențelor stabilite prin prevederile regulamentelor europene și ale *Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată.

În aceste condiții, activitatea AA vizează anual, în principal:

1. obținerea unei asigurări rezonabile că SMC instituite la nivel național pentru gestionarea asistenței nerambursabile funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil în detectarea și corectarea lor (**auditul sistemului**);
2. obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate CE (**auditul operațiunilor**);
3. obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la integralitatea, exactitatea și veridicitatea sumelor declarate în conturi (**auditul conturilor**).

Concluziile verificărilor efectuate sunt reflectate în conținutul **opinie de audit**, emisă anual în baza rezultatelor tuturor activităților de audit și a evaluării caracterului generalizat al erorii prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat de către CE este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă. La emiterea opiniei de audit auditorul are în vedere rata de eroare totală reziduală stabilită după considerarea și cuantificarea măsurilor corective instituite de autoritățile responsabile pentru remedierea deficiențelor semnalate în cadrul rapoartelor de audit.

Opinia de audit emisă de AA reprezintă o asigurare rezonabilă comunicată CE cu privire la funcționarea SMC, legalitatea și regularitatea operațiunilor, precum și cu privire la integralitatea, acuratețea și veridicitatea informațiilor prezentate în conturi.

Pentru fondurile destinate agriculturii, AA îndeplinește rolul de organism de certificare și emite anual un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți (**audit de certificare**).

AA este o punte de legătură între instituțiile naționale și cele europene, rapoartele sale de audit fiind destinate atât autorităților naționale auditate cât și CE. Constatările AA nu reprezintă doar un mijloc prin care sunt prezentate deficiențele rezultate în urma verificărilor de audit, deficiențe care impun măsuri de remediere punctuale, **ci și un instrument de ghidare/orientare și prevenție cuprinzător, obiectiv și necesar** entităților auditate în a lua măsurile adecvate pentru a evita în viitor recurența unor deficiențe de natura celor menționate în conținutul rapoartelor de audit, pentru creșterea eficienței sistemelor de control intern ale entităților auditate în protejarea intereselor financiare ale UE și ale statelor membre, îmbunătățirea cadrului procedural și întărirea disciplinei financiare la nivelul entităților implicate în gestionarea și implementarea fondurilor europene.

Respectarea termenelor de implementare stabilite pentru recomandările formulate contribuie la dezideratul diminuării pe termen lung a erorilor ce pot apărea în utilizarea fondurilor puse la dispoziție de UE și, în egală măsură, la îmbunătățirea performanței generale a sistemului național de management și control al fondurilor europene nerambursabile alocate României și la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile publice.

Prezentare

În cursul perioadei de raportare pentru prezentul raport public, au fost întocmite **75 de rapoarte de audit**, din care **73** de rapoarte sunt aferente perioadei 2014-2020, iar **2** rapoarte se referă la activitatea din perioada de programare 2007-2013.

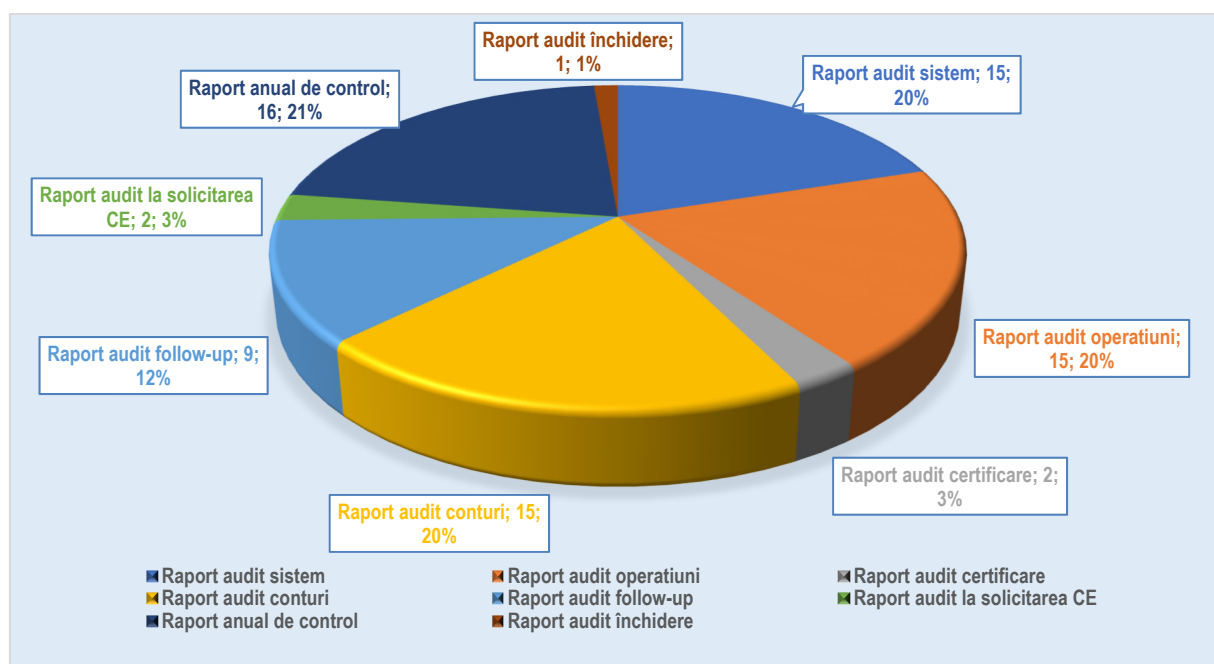
Activitatea specifică de audit derulată de AA s-a concretizat în:

☞ *elaborarea a 57 de rapoarte de audit ca urmare a misiunilor de audit derulate pentru perioada de programare 2014-2020 și a 16 rapoarte anuale de control (RAC), după cum urmează:*

- 15 rapoarte de audit de sistem la nivelul programelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI), a programelor de cooperare transfrontalieră și teritorială europeană (CTE), a Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD) și la nivelul programelor naționale privind Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare (PN FAMI) și Fondul pentru Securitate Internă (PN FSI);
- 15 rapoarte de audit de operațiuni în cazul programelor FESI, CTE, POAD, și a programelor PN FAMI și PN FSI;
- 15 rapoarte de audit al conturilor pentru programele FESI, CTE, POAD și a programelor PN FAMI și PN FSI;
- 2 rapoarte de audit de certificare pentru finanțările nerambursabile din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA);
- 8 rapoarte de audit de follow-up la nivelul programelor finanțate din FESI, POAD și a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE);

- 2 rapoarte de audit încheiate în urma auditurilor demarate la solicitarea Comisiei - la nivelul POCU și POCA;
  - 16 rapoarte anuale de control (RAC) însoțite de opiniile de audit pentru cele 7 programe operaționale finanțate din FESI, pentru cele 6 programe CTE, un raport pentru PN FAMI-FSI și unul pentru POAD;
- elaborarea a 2 rapoarte de audit ca urmare a misiunilor de audit derulate pentru perioada de programare 2007-2013, respectiv:
- 1 raport de audit de închidere în cazul Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013;
  - 1 raport de audit de follow-up, în cazul programului PHARE 2005, 2006.

Sintetic, tipologia și numărul rapoartelor de audit încheiate pentru anul 2018 sunt evidențiate în graficul următor:

Grafic nr. 1 – Rapoartele de audit elaborate de către Autoritatea de Audit în cursul anului 2018

Așa cum rezultă din graficul prezentat mai sus, misiunile care au vizat auditul de sistem, de operațiuni și al conturilor reprezintă fiecare câte un procent de 20% din numărul total al misiunilor de audit, urmate de misiunile de audit de follow-up cu un procent de 12%, misiunile de audit la solicitarea Comisiei și auditurile de certificare cu un procent de 3% fiecare și auditul de închidere cu 1%.

În cadrul acestor acțiuni au fost auditate aproximativ 800 de entități (publice și private) și au fost verificate peste 1.300 de cereri de rambursare/plată din fondurile europene. Valoarea totală a cheltuielilor auditate a fost de **8.319.257 mii lei**, fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **54.157 mii lei**.

- mii lei -

Perioada de programare 2014-2020	Cheltuieli certificate și declarate CE, din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
				Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	4=5+6	5	6
2018	22.942.829	8.319.257	54.157	5.523	48.634
TOTAL	22.942.829	8.319.257	54.157	5.523	48.634

Tabel nr.1 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul cheltuielilor declarate pentru perioada de programare 2014-2020

Situația cheltuielilor declarate, a cheltuielilor auditate și a impactului financiar al neregulilor în cheltuielile auditate, prezentate detaliat pe programele operaționale aferente perioadei de programare 2014-2020, gestionate la nivelul României, pentru perioada de raportare analizată, se prezintă astfel:

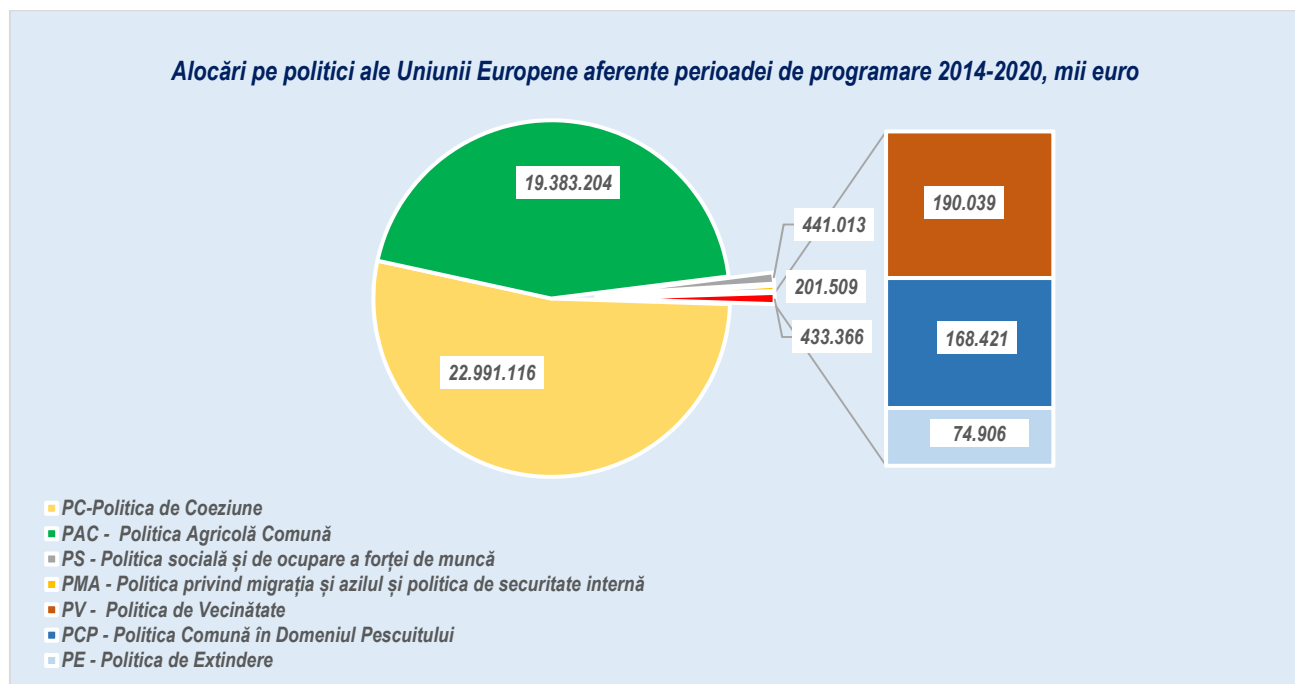

Perioada de programare 2014-2020	Cheltuieli certificate și declarate CE, din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate Total	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	4=3/2*100	5=6+7	6	7
2014-2020						
<i>POIM</i>	6.828.203	6.057.392	88,71	7.221	5.230	1.991
<i>POR</i>	466.847	369.391	79,12	30.483	15	30.468
<i>POC</i>	751.690	496.464	66,05	15	0	15
<i>POAT</i>	354.091	255.798	72,24	12	0	12
<i>POCU</i>	110.020	54.823	49,83	558	30	528
<i>POCA</i>	171.394	114.611	66,87	91	51	40
Total FESI	8.682.245	7.348.479	84,64	38.380	5.326	33.054
<i>FEADR</i>	5.376.769	525.320	9,77	47	0	47
<i>FEGA</i>	8.121.886	202.825	2,50	1.276	50	1.226
<i>POPAM</i>	122.326	101.607	83,06	410	0	410
Total PAC și POP	13.620.981	829.752	6,09	1.733	50	1.683
<i>P Interreg RO BG</i>	43.976	10.204	23,20	147	147	0
<i>P Interreg RO HU</i>	7.851	7.851	100,00	0	0	0
<i>POC RO UA</i>	844	701	83,06	0	0	0
<i>POC RO MD</i>	1.270	1.069	84,17	0	0	0
<i>IPA RO SB</i>	17.926	12.392	69,13	0	0	0
<i>POC BMN</i>	726	726	100,00	0	0	0
Total CTE	72.593	32.943	45,38	147	147	0
<i>POAD</i>	390.973	29.316	7,50	13.897	0	13.897
<i>FAMI</i>	20.386	2.411	11,83	0	0	0
<i>FSI</i>	155.651	76.356	49,06	0	0	0
Alte fonduri	567.010	108.083	19,06	13.897	0	13.897
TOTAL 2014-2020	22.942.829	8.319.257	36,26	54.157	5.523	48.634

Tabel nr. 2 – Situația cheltuielilor declarate, a cheltuielilor auditate și impactul financiar al neregulilor în cheltuielile auditate

3.1. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2014-2020

Pentru perioada de programare 2014-2020, România are la dispoziție fonduri europene nerambursabile în valoare de **43.450.208 mii euro**, a căror alocare pe politici ale UE este reprezentată în graficul următor:

Grafic nr. 2 – Situația alocărilor ce revin României în funcție de politicile europene în perioada de programare 2014-2020, în mii euro

3.1.1. POLITICA DE COEZIUNE – OBIECTIVUL INVESTIȚII PENTRU CREȘTERE ȘI LOCURI DE MUNCĂ

Programe operaționale finanțate din FESI, respectiv Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC) și Fondul Social European (FSE)

Politica de Coeziune (PC) este una dintre cele mai importante și mai complexe politici ale UE, statut care decurge din obiectivul de reducere a decalajelor economice, sociale și teritoriale între diverse regiuni și state membre ale UE.

Pentru perioada 2014-2020, PC are două obiective prioritare:

- investiții pentru creștere și locuri de muncă în statele membre și în regiuni;
- cooperare teritorială europeană.

Pentru îndeplinirea obiectivelor PC, principalele programe operaționale implementate în România sunt: Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), Programul Operațional Competitivitate (POC), Programul Operațional Capital Uman (POCU), Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) și Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

În cadrul celui de-al doilea obiectiv al PC – Obiectivul cooperare teritorială europeană¹ – având finanțare din FEDR, la nivelul României se implementează două programe de cooperare transfrontalieră: Programul Interreg V-A România-Bulgaria (Interreg V-A Ro-Bg), Programul Interreg V-A România-Ungaria (Interreg V-A Ro-Hu).

Principalele obiective de program și entitățile care fac parte din Sistemul de Management și Control pentru Programele Operaționale finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții.

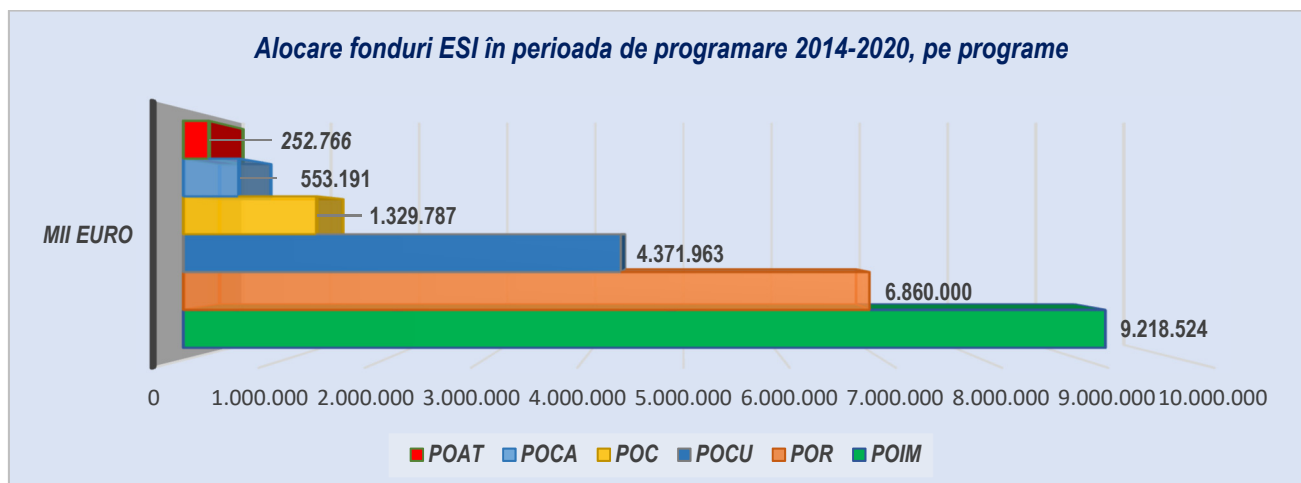
În conformitate cu prevederile art. 123 alin. (4) din Reg. nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013, pentru toate programele operaționale finanțate din FESI și prezentate în tabelul de mai jos a fost stabilită ca autoritate responsabilă cu auditarea fondurilor UE – Autoritatea de Audit (AA) din cadrul Curții de Conturi a României (CCR). Totodată, în conformitate cu prevederile art. 124 ale aceluiași regulament, pentru programele menționate a fost desemnată ca autoritate de certificare (AC) – Direcția Generală Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Program Operațional	Obiectiv global	Autoritate de Management	Organisme Intermediare
Programul Operațional Regional (POR)	Creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.	Direcția Generală Programul Operațional Regional din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (în prezent Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației)	8 Organisme Intermediare Regionale – Agențiile de Dezvoltare Regională
Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)	Dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor la standarde europene în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile în condiții de siguranță și utilizare eficientă a resurselor naturale	Direcția Generală Programe Europene Infrastructură Mare din cadrul Ministerului Fondurilor Europene	Direcția Generală Organismului Intermediar pentru Transport din cadrul Ministerului Transporturilor (în prezent Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor)
Programul Operațional Competitivitate (POC)	Contribuirea la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare.	Direcția Generală Programe Europene Competitivitate din cadrul Ministerului Fondurilor Europene	- Direcția Generală Organismului Intermediar pentru Cercetare din cadrul Ministerului Cercetării și Inovării (în prezent Ministerul Educației și Cercetării) - Direcția Generală pentru Organismului Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale din cadrul Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale (în prezent Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor)
Programul Operațional Capital Uman (POCU)	Reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și statele membre ale UE.	Direcția Generală Programe Europene Capital Uman din cadrul Ministerului Fondurilor Europene	- Direcția OI POCU din cadrul Ministerului Educației Naționale (în prezent Ministerul Educației și Cercetării) - 8 direcții regionale din cadrul Ministerului Fondurilor Europene
Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)	Consolidarea capacității administrative a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă, abordând provocarea 5 - Administrația și guvernarea și provocarea 2 - Oamenii și societatea din Acordul de Parteneriat	Direcția Generală Programe Europene Capacitate Administrativă din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (în prezent Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației)	
Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)	Asigurarea unui proces de implementare eficientă și eficace a FESI în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control, pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și CE.	Direcția Generală Asistență Tehnică Programe Europene din cadrul Ministerului Fondurilor Europene	

Tabel nr. 3 – Principalele obiective și entități din cadrul SMC pentru PO cu finanțare din FESI

¹ Obiectivul cooperare teritorială europeană este prezentat separat, împreună cu toate programele de cooperare teritorială europeană.

În continuare este reprezentată grafic alocarea pe programe finanțate în cadrul PC, Obiectivul investiții pentru creștere și locuri de muncă în statele membre și în regiuni, în mii euro, la data de 31.12.2018:

Graficul nr. 3 – Situația alocărilor pe programe finanțate în cadrul PC – obiectivul investiții pentru creștere și locuri de muncă

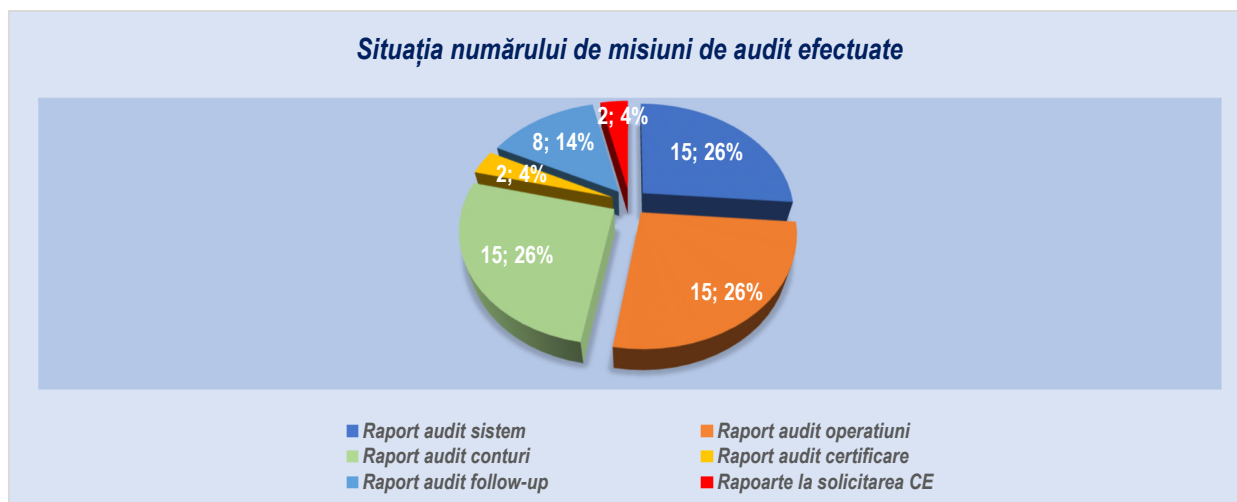
Potrivit informațiilor publicate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), cumulată până la data de 31.12.2018, stadiul implementării programelor operaționale din cadrul PC – Obiectivul investiții pentru creștere și locuri de muncă este cel prezentat în tabelul următor:

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/ Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	8=7/3*100	9	10	11=10/3*100
Politica de Coeziune – investiții pentru creștere și locuri de muncă										
POR	6.860.000	31.920.266	428.968	1.996.031	555.068	2.582.787	8,09	984.036	4.578.818	14,34
POIM	9.218.524	42.894.716	594.479	2.766.170	1.387.397	6.455.697	15,05	1.981.876	9.221.867	21,50
POC	1.329.787	6.187.633	84.272	392.126	203.613	947.432	15,31	287.885	1.339.558	21,65
POCU	4.371.963	20.343.181	274.718	1.278.290	584.933	2.721.752	13,38	859.651	4.000.042	19,66
POCA	553.191	2.574.055	35.100	163.324	43.376	201.833	7,84	78.476	365.157	14,19
POAT	252.766	1.176.145	15.462	71.946	81.052	377.143	32,07	96.514	449.089	38,18
Total	22.586.231	105.095.996	1.432.999	6.667.887	2.855.439	13.286.644	12,64	4.288.438	19.954.531	18,99

Tabel nr. 4 – Situația implementării programelor finanțate în cadrul Politicii de Coeziune – Obiectivul investiții pentru creștere și locuri de muncă în statele membre și în regiuni, la data de 31.12.2018

Activități de audit aferente perioadei de programare 2014-2020

Pentru perioada de programare 2014-2020, AA a efectuat un număr de **57** de misiuni de audit conform graficului de mai jos:

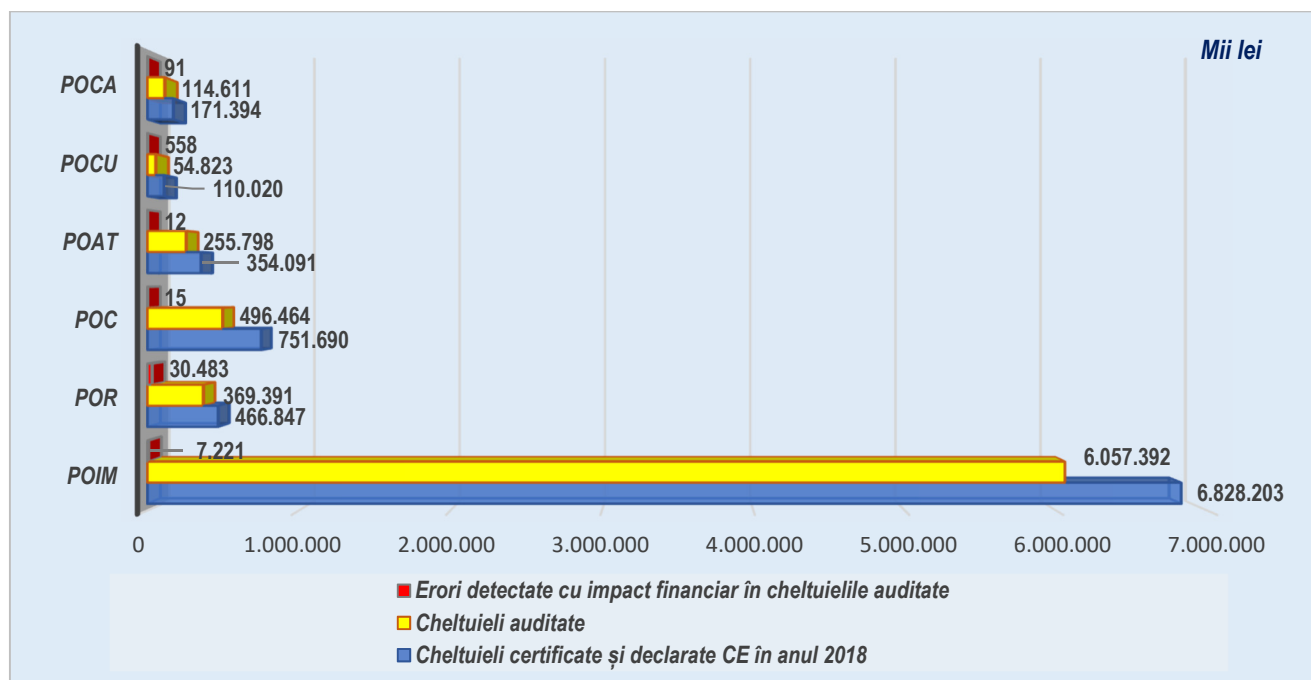
Grafic nr. 4 – Situația numărului de misiuni aferente perioadei de programare 2014-2020, efectuate în perioada de referință a Raportului Public 2018

Auditul cheltuielilor declarate CE pentru perioada de programare 2014-2020

În ceea ce privește FESI, anul contabil stabilit prin regulamentele europene începe la data de 1 iulie și se încheie la data de 30 iunie în anul următor, statul membru având obligația de a transmite până la data de 15 februarie, ulterioară datei de 30 iunie, „Pachetul de asigurare” care cuprinde:

- ✓ declarația de gestiune și rezumatul anual furnizate de către AM;
- ✓ conturile anuale furnizate de AC;
- ✓ raportul anual de control(RAC) și opinia de audit, furnizate de către AA.

În cadrul prezentului raport public a fost reflectată activitatea de audit efectuată pentru anul contabil 2018 (de la 1.07.2017 la 30.06.2018), fiind auditate cheltuieli certificate și declarate CE în sumă de **7.348.479 mii lei**, reprezentând **84,64%** din totalul cheltuielilor declarate CE, în valoare de **8.682.245 mii lei**, conform graficului de mai jos:

Grafic nr. 5 – Situația cheltuielilor declarate, a cheltuielilor auditate și impactul financiar în cheltuielile auditate a erorilor detectate

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate asupra programelor finanțate din fonduri structurale și de investiții, în cadrul PC, la nivelul a trei programe operaționale (POR, POIM și POC) au fost identificate aspecte care pot fi încadrate ca indicatori de fraudă, astfel:

- **în cazul POR**, verificările efectuate au evidențiat în cadrul unui proiect având ca obiectiv „Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din sectorul 3” următorii indicatori de fraudă: manipularea prețurilor, facturi false, duble sau cu prețuri excesive;
- **în cazul POIM**, din verificarea modului de atribuire a unui contract având ca obiectiv „Consultanță, asistență juridică și reprezentare în vederea dobândirii prin expropriere a imobilelor necesare construcției autostrăzii Lugoj-Deva teritoriul administrativ al județelor Timiș și Hunedoara-Lotul 9” din cadrul proiectului „Construcția autostrăzii Lugoj-Deva Lot 2,3,4 (Sector Dumbrava-Deva) Faza II”, au rezultat suspiciuni cu privire la modul de îndeplinire a unui criteriu de calificare – Capacitate tehnică și/sau profesională din fișa de date a achiziției de către ofertantul declarat câștigător;
- **în cazul POC**, în urma verificărilor la un proiect având drept obiectiv crearea de laboratoare și cercetarea datelor în vederea dezvoltării unor aplicații IT inovative, au fost identificați mai mulți indicatori de fraudă, după cum urmează:
  - manipularea declarațiilor financiare (exemplu: raportarea incorectă a veniturilor și compensarea acestora, raportarea unei cifre de afaceri de 526,93%, cu mult peste valoarea indicatorului specific (min. 10%);
  - omisiunea raportării unor date referitoare la progresul proiectului;
  - pistă de audit inadecvată – lipsa înregistrării în SMIS a unor indicatori de realizare;
  - lipsa prezentării unor probe cum ar fi extrasele bancare care să ateste tranzacțiile financiare efectuate (deși au fost solicitate, beneficiarul nu le-a prezentat drept probă);
  - lipsa unor confirmări de primire a imobilizărilor necorporale facturate;

- beneficiarul nu a putut face dovada faptului că rezultatele cercetării (respectiv aplicațiile care au fost dezvoltate până la sfârșitul perioadei de implementare cu contribuție FEDR) au fost utilizate în scopul și destinația prevăzută inițial în cererea de finanțare.

Aspectele prezentate anterior au fost transmise de către AA spre investigare Departamentului pentru Lupta Antifraudă (DLAF). În cazul indiciilor de fraudă pentru proiectul finanțat prin POIM, DLAF a confirmat suspiciunea de fraudă urmând a fi efectuate investigații ulterioare de către structurile judiciare competente iar în cazul proiectului finanțat din POC, DLAF a solicitat AM efectuarea unor verificări suplimentare a căror efectuare a fost dispusă prin structura de control din cadrul ministerului coordonator, fiind totodată sesizată și Direcția Națională Anticorupție (DNA).

3.1.1.1. AUDITUL DE SISTEM

În conformitate cu prevederile art. 127 alin. (1) din Reg. (UE) nr.1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în perioada care face obiectul analizei prezentului raport, au fost realizate **6 misiuni de audit de sistem** la nivelul programelor finanțate din FESI.

Principalele constatări rezultate din auditul de sistem pe programe

3.1.1.1.1. Programul Operațional Regional (POR) – Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, *la nivelul AM și/sau OI* au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 măsurii insuficiente/necorespunzătoare de monitorizare a atribuțiilor delegate pentru care AM POR deține responsabilitatea finală în fața CE, care au condus la prelungirea în mod nejustificat a etapei de contractare a proiectelor;
- 📖 continuarea procesului de evaluare chiar și în situația neîndeplinirii criteriilor de eligibilitate de către solicitantul de finanțare;
- 📖 solicitarea în etapa de evaluare, selecție și contractare a unor documente, care nu sunt verificate de către evaluatori și al căror conținut nu are impact în procesul de evaluare;
- 📖 abordarea diferențiată de către AM POR a procesului de evaluare pe diferite priorități de investiție, conducând la un tratament neunitar a evaluării cererilor de finanțare ale solicitanților, deși aceștia aplică în cadrul aceluiași program, în sensul că au fost utilizate rate de schimb diferite la nivelul proiectelor de investiții pentru verificarea încadrării solicitanților în plafoanele de minimis;
- 📖 introducerea incompletă a documentelor aferente etapelor de evaluare, contractare, implementare în SMIS, precum și neasigurarea unui schimb electronic complet de date între beneficiar și AM/OI prin SMIS;
- 📖 neintroducerea în SMIS a proiectelor respinse, în special în cazul apelurilor istorice pentru care evaluarea proiectelor s-a realizat în afara sistemului informatic;
- 📖 verificarea dublei finanțări la nivelul OI se realizează în mod formal și nu poate fi asimilată cu un mecanism de control (ex. la nivelul OI Sud-Vest Oltenia) deoarece, în etapa de evaluare, verificarea dublei finanțări se limitează la existența declarației de eligibilitate dată de solicitant, iar în etapa de autorizare a cheltuielilor verificarea constă doar în verificarea înscrierii codului proiectului și a mențiunii „Proiect finanțat din POR 2014-2020” pe documentele originale de plată. Aceste verificări sunt insuficiente pentru a demonstra îndeplinirea condiției, deoarece există mai multe fonduri de finanțare, unele guvernamentale, pentru care nu există prevederi și sistem de codificare electronic;
- 📖 întârzieri în dezvoltarea de către MFE a modulului de implementare în cadrul sistemului informatic SMIS 2014+ care au determinat întârzieri la introducerea de către beneficiari a cererilor de rambursare sub formă de date structurate;
- 📖 nu a fost reglementată modalitatea de soluționare a situației în care există opinii diferite între experți în etapa precontractuală de completare a grilei de verificare a documentației de contractare (la nivelul OI Nord Est);
- 📖 deși instrumentul ARACHNE este disponibil pentru AM și OI din sistemul FESI, s-a constatat că la nivelul OI nu a avut loc nicio instruire privind modul de utilizare a softului ARACHNE și nici nu au fost solicitate drepturi de acces;
- 📖 lipsa asigurării transparenței privind informațiile aferente procesului de evaluare, selecție și contractare (la nivelul OI București-Ilfov);
- 📖 cooptarea de experți evaluatori externi fără respectarea prevederilor legale (la nivelul OI București-Ilfov);
- 📖 verificări insuficiente în etapa de soluționare a contestațiilor, care au condus la întârzieri în procesul de evaluare și selecție realizat la nivel de OI;
- 📖 lipsa unei metodologii de verificare a cerințelor de durabilitate/sustenabilitate după finalizarea proiectelor (la nivelul OI București-Ilfov);

- 📖 unele cazuri de nerespectare a termenului de efectuare a plății aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare (la nivelul OI București-Ilfov);
- 📖 unele situații în care persoanele implicate în verificarea cererilor de rambursare nu au semnat Declarația de imparțialitate, confidențialitate și conflict de interese (la nivelul OI București-Ilfov).

3.1.1.1.2. Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) – Finanțat din Fondul de Coeziune (FC) și din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, *la nivelul AM și/sau OI* au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 procedurile de lucru ale OIT nu conțin prevederi referitoare la tratarea cazurilor de neregulă/fraudă ce pot fi identificate în cazul proiectelor fazate din perioada anterioară de programare;
- 📖 procesul de verificare a dublei finanțări nu este suficient de analitic și documentat;
- 📖 monitorizarea, verificarea și raportarea indicatorilor de fazare, de realizare și de rezultat sunt neadecvat efectuate;
- 📖 fluxurile procedurale aferente activității de monitorizare a implementării proiectelor finanțate din cadrul axelor prioritare 1 și 2 la nivelul AM POIM și OIT sunt necorelate;
- 📖 activitățile de notificare a beneficiarilor privind sumele autorizate și plătite, precum și a modalităților de contestare nu sunt procedurate;
- 📖 întârzieri în dezvoltarea de către MFE a modului de implementare în cadrul sistemului informatic SMIS 2014+ care au determinat întârzieri la introducerea de către beneficiari a cererilor de rambursare sub formă de date structurate;
- 📖 gestionarea deficitară de către structura din cadrul MFE, dedicată dezvoltării și mentenanței sistemelor informatice *Aplicații 2014*, a riscurilor specifice și a planului de recuperare în caz de dezastru;
- 📖 utilizarea neunitară a aplicației informatice ARACHNE destinată identificării și fundamentării potențialelor cazuri de fraudă;
- 📖 nu a fost asigurat un spațiu adecvat destinat arhivării documentațiilor de proiect aferente proiectelor noi și fazate.

3.1.1.1.3. Programul Operațional Competitivitate (POC) – Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

În cazul POC, în cadrul misiunii de audit de sistem, au fost stabilite obiective suplimentare de audit pentru a evalua măsurile întreprinse la nivelul POC ca urmare a observațiilor formulate de serviciile CE în urma desemnării autorităților responsabile pentru implementarea POC, solicitările CE vizând aspecte precum:

- ⇒ monitorizarea de către AA a măsurilor întreprinse de SM cu privire la aspecte legate de: organizarea de workshop-uri pe achiziții publice pentru beneficiari, dezvoltarea unui Ghid pentru achiziția de software prin proceduri de achiziții publice, îmbunătățirea listelor de verificare pentru achizițiile publice, utilizarea ARACHNE și a altor software naționale pentru identificarea situațiilor privind potențiale conflicte de interese;
- ⇒ includerea în registrul riscurilor al AM POC a riscurilor identificate în perioada de programare 2007-2013;
- ⇒ actualizarea procedurilor AM POC privind instrumentele financiare după semnarea acordului financiar între managerul de fond și intermediarii financiari selectați;
- ⇒ actualizarea/îmbunătățirea procedurilor de lucru și a instrumentelor de verificare la nivelul tuturor organismelor implicate în efectuarea verificărilor de management;
- ⇒ verificarea în totalitate a sistemului IT în cadrul misiunii de audit de sistem și monitorizarea cu prioritate a finalizării modului de contururile anuale, precum și a migrării în totalitate a datelor în sistem.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, *la nivelul AM și/sau OI* au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 lipsa de personal pentru funcții cheie la nivelul OI Cercetare: management financiar și control, monitorizare și implementare proiecte, unde, în anumite perioade de timp, încărcarea cu sarcini este de peste 200%, existând riscul ca principalele funcții delegate să nu fie îndeplinite conform prevederilor legale;
- 📖 monitorizarea insuficientă a funcțiilor delegate (rapoarte de verificare neclare, lipsa unor termene pentru implementarea recomandărilor și neefectuarea în cazurile necesare a follow-up-ului);
- 📖 monitorizarea insuficientă a două proiecte majore la care există riscuri ce pot conduce la blocaje în implementare și la neîndeplinirea indicatorilor asumați;
- 📖 în legătură cu managementul riscurilor care vizează aspectele care au prezentat deficiențe în perioada de programare 2007-2013, AM POC a realizat actualizarea machetei riscurilor identificate, dar nu a efectuat o analiză riguroasă și nu a

ținut seama de neregulile constatate de către organismele de audit (AA/CE/ECA) în perioada de programare anterioară (2007-2013), deși, în mod firesc acestea puteau fi considerate „lecții învățate”. Drept urmare, nu au fost instituite nici măsuri preventive în vederea diminuării sau stopării acestora;

- 📖 nerespectarea termenelor legale și procedurale în procesarea cererilor de rambursare. Verificările de management efectuate de AM/OI POC nu au respectat termenele prevăzute de art. 21 alin. (3) din *OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020*, modificată și actualizată, termene de altfel transpuse în procedurile operaționale de lucru, astfel încât în procesarea cererilor de rambursare s-au înregistrat întâzieri semnificative (2-8 luni);
- 📖 introducerea incompletă a unor date din rapoartele de progres, notificările beneficiarilor privind modificările aferente contractului de finanțare și, de asemenea, a datelor privind evoluția indicatorilor, stadiul rezultatelor, progresul activităților la nivel de proiect în modulul de implementare (SMIS 2014+);
- 📖 la data auditului, sistemul informatic SMIS 2014+ nu conținea câmpuri pentru toate datele prevăzute în Anexa II la Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei, inclusiv date privind indicatorii, etapele și progresul programului operațional în procesul de atingere a obiectivelor sale;
- 📖 lipsa unor proceduri adecvate pentru a asigura o evidență detaliată a ajutoarelor de stat și de minimis, pe o perioadă de minim 10 ani fiscali de la data acordării ultimului ajutor individual, în situația în care în SMIS 2014+ nu sunt introduse toate informațiile în acest sens, iar sistemul informatic REGAS dedicat ajutoarelor de stat nu permite introducerea tuturor datelor referitoare la categoriile de cheltuieli din bugetul contractelor de finanțare nerambursabilă UE aferente apelurilor încheiate; totodată, AM nu a întreprins nicio măsură care să permită monitorizarea în completitudine a tuturor beneficiarilor de ajutoare de stat/minimis aferente schemelor aprobate prin ordine de ministru.

Cu privire la aspectele semnalate de CE, AA a efectuat verificări constatând următoarele deficiențe:

- 📖 până la data auditului nu a fost asigurată o pregătire profesională suficientă a personalului pentru utilizarea ARACHNE și nu au fost organizate seminarii practice (workshopuri) pe achiziții publice pentru beneficiari, conducând astfel la o pregătire insuficientă a beneficiarilor în domeniul achizițiilor publice;
- 📖 în ceea ce privește selecția operațiunilor, la data auditului, Comitetul de monitorizare al POC aprobase metodologia de evaluare și selecție, în cadrul acesteia fiind incluse atât criteriile generale, cât și criteriile specifice de selecție;
- 📖 în ceea ce privește verificările de management AM POC nu a efectuat în totalitate verificările de regularitate asupra procedurilor de atribuire incluse în cererile de rambursare;
- 📖 în ceea ce privește sistemul IT, la data auditului, s-a constatat o operabilitate parțială a modulului conturilor anuale ale sistemului IT și faptul că în sistem nu sunt introduse la zi datele proiectelor finanțate.

3.1.1.1.4. Programul Operațional Capital Uman (POCU) – Finanțat din Fondul Social European (FSE)

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, la nivelul AM și/sau OI au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 derularea etapei de evaluare și selecție a proiectelor fără să asigure evaluarea funcționării acestui proces la nivelul organismelor intermediare regionale;
- 📖 în cazul unui proiect gestionat de OI MEN nu au fost efectuate verificări privind dubla finanțare și utilizarea eficientă a fondurilor;
- 📖 în situația în care un beneficiar depune mai multe proiecte (proiecte multiple) și acestea se află concomitent în procesul de evaluare și selecție sau contractare, nu sunt efectuate verificările privind capacitatea financiară sau verificările privind dubla finanțare;
- 📖 în cazul a trei proiecte nu au fost solicitate clarificări sau nu au fost operate reduceri ale bugetelor proiectelor ca urmare a observațiilor formulate în grilele de evaluare cu privire la rezonabilitate sau nefundamentarea suficientă a costurilor, fiind astfel încălcate reglementările aplicabile procesului de evaluare și selecție;
- 📖 în procesul de supervizare și monitorizare a sarcinilor delegate OI, AM nu a asigurat documentarea modalității de eșantionare a cererilor de rambursare ce urmau a fi reverificate de către AM și nici documentarea rezultatelor acestor verificări;
- 📖 autoevaluarea riscurilor de fraudă nu a fost documentată corespunzător și nu asigură instituirea unor măsuri antifraudă eficiente și proporționale;
- 📖 în cazul apelurilor lansate prin sistemul informatic, informațiile introduse în sistem nu permit cunoașterea entității responsabile cu evaluarea, respectiv gestionarea unui proiect;
- 📖 în modulul „Comunicare” din aplicația SMIS 2014+ nu se regăsesc informațiile aferente cererilor de rambursare pentru proiectele finanțate din POCU;

- 📖 termenele procedurale privind evaluarea, selecția și contractarea nu au fost respectate în cazul proiectelor aferente apelului „Școală pentru toți”;
- 📖 „Ghidul Solicitantului – condiții generale și specifice” nu conține informații pentru potențialii beneficiari privind documentele ce trebuie transmise în vederea contractării unui proiect;
- 📖 autoevaluarea riscurilor de fraudă nu a fost documentată corespunzător și nu asigură instituirea unor măsuri antifraudă eficiente și proporționale;
- 📖 depășirea termenului prevăzut în cadrul procedurilor operaționale pentru verificarea cererilor de rambursare și a rapoartelor tehnice în cazul unor proiecte gestionate de OIR Centru;
- 📖 planurile vizitelor de monitorizare pentru proiectele aflate în gestiunea OIR Centru nu au fost elaborate;
- 📖 la nivelul OIR Vest și OIR București-Ilfov nu au fost acordate drepturi de utilizare pentru aplicația ARACHNE personalului care verifică achizițiile publice și conflictul de interese.

3.1.1.1.5. Programul Operațional Capacitatea Administrativă (POCA) – Finanțat din Fondul Social European (FSE)

Misiunea de audit de sistem la nivelul POCA a avut ca obiectiv secundar și urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate în raportul de audit privind desemnarea autorităților, fiind evaluate, totodată, și măsurile luate pentru implementarea acțiunilor incluse în Planul de introducere a datelor din sistemul SMIS-CSNR2 în sistemul MySMIS2014/SMIS2014+, asumat la nivelul AM POCA, respectiv a măsurilor din Planul de acțiune pentru dezvoltarea aplicațiilor informatice 2014, asumat la nivelul MFE.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, la nivelul AM au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 verificarea necorespunzătoare a unor propuneri de modificare a unui contract de finanțare. Din analiza unei cereri de finanțare depuse de un beneficiar public în parteneriat cu beneficiari privați, în cadrul căreia beneficiarul public avea conform ordinului de finanțare responsabilitatea de a implementa și de a realiza o *platformă IT* și un *index al integrității în cadrul administrației publice locale*, s-a constatat că beneficiarul public a solicitat modificarea Ordinului de finanțare și schimbarea modului de alocare a responsabilităților și activităților între partenerii implicați în implementarea proiectului, în sensul că cele două activități au fost alocate partenerului privat, cu modificarea în consecință a bugetului proiectului și a acordului de parteneriat. Prin modificările aduse ordinului de finanțare și acordului de parteneriat s-a evitat aplicarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, prin transferarea activităților către partenerul privat. De asemenea, s-a constatat faptul că beneficiarul poate modifica Planul de achiziții fără acordul AM în cazul în care se dorește modificarea tipului de procedură;
- 📖 nu a fost finalizată implementarea *Planului de introducere a datelor din sistemul SMIS-CSNR2 în sistemul MYSMIS2014/SMIS2014+*, asumat la nivelul AM POCA în contextul misiunii de desemnare. Deși AM a continuat activitatea de introducere în SMIS 2014+ a datelor istorice, la data misiunii de audit, această activitate nu era finalizată. De asemenea, AM nu a întreprins demersurile pentru asigurarea drepturilor de acces pentru toate categoriile de utilizatori și nu au fost prevăzute măsuri pentru introducerea proiectelor respinse. Din analiza Ghidului beneficiarului a rezultat faptul că AM menține, ca unică opțiune temporară pentru asigurarea schimbului electronic de date cu beneficiarii, utilizarea unei adrese de e-mail. De asemenea, contractele de finanțare nu conțin clauze cu privire la termenii și condițiile efectuării schimbului electronic de date;
- 📖 verificări insuficiente în etapa de evaluare a cererilor de finanțare cu privire la respectarea principiului evitării dublei finanțări. Din auditarea eșantionului de proiecte a rezultat că, în ceea ce privește evitarea dublei finanțări, verificările AM se limitează la analiza conținutului Declarației de eligibilitate și a informațiilor furnizate de solicitant în cererea de finanțare. Această verificare nu este în măsură să asigure un mecanism adecvat de evitare a dublei finanțări, fiind necesară utilizarea în această etapă a tuturor instrumentelor/surselor de informație aflate la dispoziția AM, în special cele furnizate de ARACHNE și sistemele informatice SMIS pentru verificarea proiectelor depuse și finanțate din alte programe operaționale, atât în perioada de programare 2014-2020, cât și în perioada 2007-2013;
- 📖 nu este asigurată expertiza IT necesară în cadrul verificărilor de management pentru proiectele cu componente IT. Deși s-a prevăzut achiziția de servicii de expertiză IT din proiectele de Asistență Tehnică, această achiziție nu era demarată la data auditului, astfel că AM POCA nu dispunea de personal dedicat, specializat în desfășurarea de verificări de management pentru proiectele cu componente IT;
- 📖 nu au fost finalizate toate acțiunile pentru dezvoltarea aplicațiilor informatice 2014, în ceea ce privește:
  - ⇒ testarea tuturor funcționalităților aflate în dezvoltare, în special: Modulul „Declarații de cheltuieli”, secțiunea „Conturi anuale” și Modulele „Implementare”, „Nereguli”, „Recuperări” din MySMIS2014;
  - ⇒ asigurarea schimbului electronic de date și documente între beneficiari și autorități;
  - ⇒ implementarea MySMIS BackOffice – Modulul Implementare și Modulul Conturi;
  - ⇒ actualizarea manualelor aferente aplicațiilor informatice și instruirea utilizatorilor pe măsura dezvoltării sistemului informatic.

3.1.1.1.6. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) – Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, la nivelul AM au fost identificate, în principal, următoarele deficiențe:

- 📖 întârzieri în procesul de evaluare și contractare a proiectelor și în realizarea verificărilor de management, cauzate de insuficiența personalului din funcții cheie la nivelul AM POAT, cum este cea de evaluare-contractare proiecte și verificare Achiziții Publice;
- 📖 participarea insuficientă a personalului AM POAT la programe de formare profesională relevante;
- 📖 neorganizarea unor sesiuni de informare/pregătire privind cerințele de etică și integritate specifice AM;
- 📖 neintroducerea în SMIS a proiectelor respinse, în special în cazul apelurilor istorice pentru care evaluarea proiectelor s-a realizat prin intermediul documentelor suport hârtie;
- 📖 abordări neunitare în ceea ce privește tratamentul contabil al sumelor returnate de către AC în urma verificării declarațiilor de cheltuieli ale AM.

Principalele constatări rezultate din auditul de sistem la nivelul AC, comune tuturor programelor operaționale finanțate din FESI

Având în vedere faptul că pentru toate programele operaționale finanțate din FESI a fost desemnată o singură autoritate de certificare, așa cum rezultă din descrierea SMC, principalele constatări și deficiențele aferente, identificate în urma misiunilor de audit de sistem, sunt:

- 📖 abordarea neunitară în ceea ce privește tratamentul contabil al sumelor returnate de AC la AM în urma verificărilor efectuate la nivelul AC, reconcilierea incompletă a tuturor categoriilor de înregistrări contabile aferente declarațiilor de cheltuieli transmise de AM la AC. Concret, dacă la nivelul AC sumele returnate sunt înregistrate în contul „Operațiuni în curs de clarificare”, la nivelul AM sunt fie stornate, fie reglate la nivel de Declarație de cheltuieli, fără a fi reflectate în contabilitate în mod unitar;
- 📖 necorelarea între descrierea de sistem, procedurile operaționale ale AM și AC și cadrul legal național/european în vigoare, în ceea ce privește aplicarea mecanismului retragerilor și recuperărilor. Astfel, pentru cheltuielile declarate în anii contabili anteriori identificării neregulii, sistemul informatic aplică mecanismul de retragere, iar procedura AC prevede mecanismul de recuperare. În plus, cadrul legal național în vigoare, nu prevede aceste mecanisme în contextul închiderii anuale a exercițiului contabil pentru perioada de programare 2014-2020, pentru a asigura îndeplinirea atribuțiilor/sarcinilor AM și ale AC;
- 📖 lipsa unor reconcilieri periodice între Registrul debitorilor de la nivelul AC și Registrul debitorilor de la nivelul AM;
- 📖 fișele de post aferente personalului responsabil cu gestionarea neregulilor nu conțin atribuții referitoare la vizualizarea, verificarea și validarea datelor în cadrul sistemului informatic SMIS 2014+, precum și atribuții referitoare la generarea situațiilor financiar-contabile necesare elaborării conturilor anuale.

3.1.1.2. AUDITUL DE OPERAȚIUNI

În conformitate cu prevederile art. 127 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor incluse în aplicațiile de plată transmise Comisiei pentru exercițiul contabil 2018.

În perioada care face obiectul analizei prezentului raport au fost realizate 6 misiuni de audit de operațiuni la nivelul programelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI), fiind auditate cheltuieli certificate și declarate CE în sumă de **7.348.479 mii lei**, reprezentând **84,64%** din totalul cheltuielilor declarate CE, în valoare de **8.682.245 mii lei**.

Program operațional	Cheltuieli certificate și declarate CE în anul 2018 din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate Total	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	4=3/2*100	5=6+7	6	7
2014-2020						
POIM	6.828.203	6.057.392	88,71	7.221	5.230	1.991
POR	466.847	369.391	79,12	30.483	15	30.468
POC	751.690	496.464	66,05	15	0	15
POAT	354.091	255.798	72,24	12	0	12
POCU	110.020	54.823	49,83	558	30	528
POCA	171.394	114.611	66,87	91	51	40
Total FESI	8.682.245	7.348.479	84,64	38.380	5.326	33.054

Tabel nr. 5 – Situația cheltuielilor declarate, a cheltuielilor auditate și impactul financiar în cheltuielile auditate al erorilor detectate

Principalele constatări rezultate din auditul de operațiuni pe programe

3.1.1.2.1. Programul Operațional Regional (POR)

În cadrul misiunii de audit de operațiuni au fost auditate cheltuieli în sumă de **369.391 mii lei**, respectiv 79,12% din totalul de **466.847 mii lei**, cheltuieli declarate CE în anul contabil 2018, impactul financiar al neregulilor identificate fiind de **30.483 mii lei**.

În ceea ce privește respectarea **cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor**, în urma verificărilor au fost identificate nereguli din care exemplificăm:

- 📖 în cadrul proiectului „Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din sectorul 3”:
  - ⇒ au fost constatate cheltuieli neeligibile declarate CE în valoare de **11.546 mii lei**, rezultate din calculul eronat în cadrul situațiilor de lucrări a cantității pentru articolul CI83, schela tubulară fiind mărită în mod eronat, iar valoarea totală, decontată contractorilor;
  - ⇒ în cadrul situațiilor de lucrări au fost incluse și decontate unele materiale care nu se regăsesc în lucrările realizate. Pentru activitatea „Demontare, remontare aparate exterioare de climatizare” au fost solicitate și decontate cantități de materiale egale cu greutatea stabilită pentru fiecare aparat demontat/remontat. Valoarea totală a cheltuielilor neeligibile identificate pentru proiectele aflate în eșantion fiind de **2.778 mii lei**;
- 📖 în cadrul proiectului „Sprijin pentru ADR Sud Muntenia/Direcția Organism Intermediar pentru realizarea activităților specifice atribuțiilor delegate prin Acordul-cadru de delegare a atribuțiilor privind implementarea POR 2014-2020, în perioada 2014-2017”, în urma verificărilor realizate s-a constatat că, prin cumularea valorii achizițiilor directe la nivelul aceluiași operator economic pentru servicii de întreținere și revizie, consumabile și piese de schimb, pentru copiatoare și imprimante, a fost depășit pragul prevăzut în legislație națională pentru achiziția directă. Valoarea cheltuielilor neeligibile, a fost de **15 mii lei**;
- 📖 în cadrul proiectului „Sprijin acordat în perioada 01.06.2015-31.12.2017 pentru OI din cadrul ADR Centru în implementarea, monitorizarea, informarea și comunicarea la nivel regional a POR 2014-2020, respectiv pentru închiderea POR 2007-2013” au fost identificate cheltuieli neeligibile în valoare de **15 mii lei**, reprezentând cheltuieli cu servicii de asigurare RCA aferente autoturismelor aflate în proprietatea ADR Centru, achiziționate din alte surse și utilizate în diverse activități ale ADR Centru, nu exclusiv în cadrul proiectului.

3.1.1.2.2. Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)

În timpul misiunii de audit de operațiuni a fost verificat un eșantion de proiecte care a cuprins un număr de **155** cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor verificate de **6.057.392 mii lei**, reprezentând **88,71%** din totalul cheltuielilor declarate CE în sumă de **6.828.203 mii lei**. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu un impact financiar total de **7.221 mii lei**, sumă formată din **1.991 mii lei** cheltuieli neeligibile și **5.230 mii lei** corecții financiare aplicate procedurilor de achiziții publice neconforme.

Deficiențele constatate **în domeniul achizițiilor publice** vizează, în principal, neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a tuturor cerințelor de calificare sau a tuturor cerințelor prevăzute în caietul de sarcini. În acest sens exemplificăm:

- 📖 în cadrul proiectului „Fazarea proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor solide în județul Vâlcea”, în cadrul unui contract de lucrări s-a constatat faptul că oferta câștigătoare a fost neconformă deoarece propunerea tehnică nu a îndeplinit în totalitate cerințele minime stabilite prin caietul de sarcini, fiind încălcate prevederile art. 36 alin. (2) lit. a, din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii. A fost propusă aplicarea unei corecții de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 1.128 mii lei. Impactul asupra cheltuielilor incluse în eșantionul verificat este în sumă de **567 mii lei**;
- 📖 în cadrul proiectului „Fazarea proiectului Reabilitarea Sitului poluat istoric Iaz Batal 30 ha – Târgu Mureș”, în urma verificării procedurii de atribuire în cadrul unui contract de lucrări, s-a constatat neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a tuturor criteriilor de calificare și selecție publicate de autoritatea contractantă în anunțul de participare, respectiv criteriul referitor la experiența similară, fiind încălcate astfel prevederile art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006; art. 81 și art. 82 din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006 și art. 6 din Ordinul ANRM nr. 509/2011 privind formularea criteriilor de calificare și selecție. A fost propusă aplicarea unei corecții de 10% din valoarea contractului, însă având în vedere că AM POS Mediu a aplicat deja o corecție financiară de 5% pentru o altă deficiență aferentă acestui contract, neregulile identificate de AA au un impact financiar suplimentar de 5% din valoarea contractului. Astfel, în cazul POIM, diferența de corecție suplimentară față de cea de 5% deja aplicată de către AM este de **290 mii lei**, întreaga sumă fiind aferentă eșantionului verificat.

În ceea ce privește **respectarea cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor** au fost identificate nereguli ce au fost generate de lucrări introduse printr-un ordin de modificare, neaprobat de OI, lucrări excluse din obiectul contractului, piese de schimb și consumabile nepredate de furnizor și materiale care nu au fost stipulate în anexa la ofertă. În acest sens, exemplificăm:

- 📖 în cadrul proiectului „Autostrada Sebeș-Turda”, în cazul unui contract de lucrări, s-a constatat decontarea eronată a sumei de **650 mii lei** aferentă unor materiale, în condițiile în care acestea nu erau prevăzute în anexa la ofertă;
- 📖 în cadrul proiectului „Fazarea proiectului Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în Județul Mureș” s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de 108 mii lei, rezultate din neaplicarea corecției financiare de 25% la contravaloarea serviciilor aferente unui act adițional încheiat pe baza procedurii de negociere fără publicarea unui anunț de participare, prin care a fost extinsă durata de execuție și majorată valoarea contractului. Conform verificărilor efectuate de către AM, s-a stabilit aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea actului adițional, deoarece s-a considerat că nu au existat circumstanțe imprevizibile care să permită aplicarea procedurii de negociere fără publicarea unui anunț de participare. Cu toate acestea, AM a omis să deducă din suma autorizată la plată valoarea corecției financiare de 25% aplicabilă serviciilor aferente actului adițional, respectiv suma de 108 mii lei. Impactul acestei nereguli asupra eșantionului auditat fiind în sumă de **108 mii lei**;
- 📖 în cadrul proiectului fazat „Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov-Simeria, parte componentă a coridorului IV paneuropean pentru circulația trenurilor cu viteză maximă de 160 km/h, tronsonul Coșlariu – Sighișoara – Faza II”, au fost identificate cheltuieli neeligibile declarate CE în valoare de 323 mii lei, rezultate din autorizarea la plată în mod eronat de către OIT a unor cheltuieli introduse printr-un ordin de variație, neaprobat de către OIT. Impactul acestei nereguli în eșantionul auditat este de 243 mii lei. De asemenea, au fost constatate cheltuieli neeligibile rezultate din calcularea eronată a sumei aferente unor articole respinse la rambursare de către OIT. Impactul acestei nereguli asupra eșantionului auditat este de **98 mii lei**;
- 📖 în cadrul proiectului „Fazarea proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Vrancea”, în cazul unui contract de furnizare echipamente, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 247 mii lei, reprezentând contravaloarea unor piese de schimb și consumabile nepredate de către furnizor și implicit neutilizate de către autoritatea contractantă în perioada de garanție, conform cerințelor din oferta tehnică. Impactul acestei nereguli în eșantionul de cheltuieli auditat s-a ridicat la suma de **47 mii lei**.

3.1.1.2.3. Programul Operațional Competitivitate (POC)

În cadrul misiunii de audit de operațiuni a fost verificat un eșantion de proiecte care a cuprins un număr de 75 de cereri de rambursare ale beneficiarilor, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **496.464 mii lei**, ceea ce reprezintă **66,05%** din totalul cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2018, în sumă de **751.690 mii lei**. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în sumă totală de **15 mii lei** care vizează abateri privind efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile.

- 📖 În ceea ce privește **respectarea de către beneficiarii de fonduri a cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor**, din verificările efectuate au fost identificate nereguli în sumă de **10 mii lei**, reprezentând decontarea contravalorii unor servicii de traducere aferente documentelor financiar-contabile ale fazei I a unui proiect fazat, desfășurate în perioada anterioară de programare, ce nu pot fi eligibile pentru finanțarea din cadrul POC în cea de-a doua fază a proiectului.

3.1.1.2.4. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

În cadrul auditului de operațiuni a fost verificat un eșantion de proiecte care a cuprins un număr de 59 de cereri de rambursare ale beneficiarilor, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **54.823 mii lei**, ceea ce reprezintă **49,83 %** din totalul cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2018, în sumă de **110.020 mii lei**. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în sumă totală de **558 mii lei**, din care **528 mii lei** au reprezentat abateri de la cerințele de eligibilitate a cheltuielilor și **30 mii lei** au reprezentat corecții financiare aferente procedurilor de achiziție publică incorect desfășurate.

Principalele constatări identificate în urma auditului de operațiuni sunt:

- în ceea ce privește **respectarea de către beneficiarii de fonduri a prevederilor legislației privind regulile de eligibilitate**, din verificările efectuate s-au constatat deficiențe în cazul a 26 de proiecte, dintre care se menționează:
  - 📖 decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **491 mii lei**, reprezentând cheltuieli cu salarii și contribuții aferente, care nu respectă prevederile legale naționale, regulile de eligibilitate sau cerințele stabilite în cererea de finanțare, cheltuieli care nu sunt susținute de documentele suport prezentate (cheltuieli pentru servicii de catering decontate fără existența unor documente care să ateste realitatea serviciilor prestate) sau care reprezintă contravaloarea unor echipamente care nu au fost regăsite la fața locului și nu au fost utilizate în cadrul proiectului, cheltuieli neeligibile rezultate din neconcordanțe între numărul de ore raportate pe proiect și numărul de ore care rezultă din documentele justificative atașate rapoartelor de activitate, cheltuieli de deplasare nejustificate sau necuprinse în bugetul proiectului;
  - 📖 decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de **26 mii lei**, reprezentând cheltuieli pentru servicii prestate aferente unor evenimente decontate pentru un număr de participanți mult mai mic decât cel prevăzut în contract;
- în ceea ce privește **respectarea de către beneficiarii de fonduri a prevederilor legislației aplicabile în domeniul achizițiilor publice sau prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile**:

📖 În cazul unui proiect, beneficiarul nu a respectat prevederile legale în domeniul achizițiilor publice prin achiziția directă de produse care au același scop și necesitate, în condițiile în care valoarea cumulată a acestora pe proiect depășește pragul prevăzut la art. 7 alin. (5) din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, fiind recomandate corecții financiare în valoare totală de 76 mii lei, din care suma de **30 mii lei** reprezintă impactul aferent cheltuielilor din cererea de rambursare auditată.

3.1.1.2.5. Programul Operațional Capacitatea Administrativă (POCA)

În cursul misiunii de audit de operațiuni au fost verificate **75** de cereri de rambursare, ceea ce reprezintă un eșantion în sumă de **114.611 mii lei**, respectiv **66,87%** din totalul cheltuielilor declarate de **171.394 mii lei**, fiind detectate nereguli financiare în valoare de **91 mii lei**, din care **40 mii lei** au reprezentat abateri de la cerințele de eligibilitate a cheltuielilor și **51 mii lei** au reprezentat corecții financiare aferente procedurilor de achiziție publică incorect desfășurate.

În *urma verificării procedurilor de achiziție efectuate de beneficiari*, s-au constatat deficiențe datorate încălcării principiilor transparenței, proporționalității și a tratamentului egal în cazul atribuirii a două contracte de achiziții publice pentru care s-a recomandat aplicarea unor corecții financiare în valoare totală de **51 mii lei**, din care exemplificăm:

📖 În cazul proiectului „Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Mediului de a implementa politica în domeniul biodiversității”, beneficiar Ministerul Mediului, partenerul Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) a desfășurat procedura simplificată pentru achiziționarea de echipamente de transmisie/prelucrare date și accesorii, fiind constatate următoarele:

- ⇒ autoritatea contractantă nu a asigurat o informare completă, corectă și precisă a potențialilor operatori economici interesați cu privire la obiectul contractului în integralitatea lui;
- ⇒ procedura nu a fost lansată pe loturi, în condițiile în care echipamentele achiziționate au destinații/scopuri diferite și nu se adresează neapărat aceleiași piețe de profil;
- ⇒ documentele achiziției, respectiv caietul de sarcini, nu reflectă necesitatea reală și corectă a autorității contractante în condițiile în care au fost incluse specificații tehnice care nu prezintă relevanță raportat la nevoia stabilită prin cererea de finanțare;
- ⇒ în locul echipamentului oferit inițial a fost furnizat un alt tip de echipament pentru care nu s-a făcut dovada îndeplinirii cerințelor minime din caietul de sarcini.

Au fost încălcate prevederile art. 2, art. 7 alin. (2), art. 49, art. 50, art. 141 și art. 154 din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, pentru deficiențele constatate fiind stabilită o corecție financiară de 25% din valoarea contractului. Impactul total asupra cheltuielilor auditate a fost stabilit la valoarea de **49 mii lei**;

📖 În cazul proiectului „Sprijin pentru activitățile de publicitate, informare și comunicare ale AM POCA”, beneficiar AM POCA, din verificările efectuate asupra modului de derulare a procedurii de atribuire a unui contract vizând organizarea unor campanii de informare, s-a constatat încălcarea principiului tratamentului egal și transparenței prin solicitarea de clarificări/completări, care au determinat apariția unui avantaj evident în favoarea ofertantului declarat câștigător. Deși în cadrul procedurii, doi dintre ofertanți au inclus în oferta lor același expert, pe parcursul evaluării tehnice, comisia de evaluare, deși era în posesia acelorași documente doveditoare, a evaluat în mod diferit și discrepant numărul de proiecte/contracte prezentate pentru expertul comun. Au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 209 din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*. Pentru deficiențele constatate a fost stabilită o corecție financiară de 5%, corecția financiară totală fiind în sumă de **2 mii lei**.

De asemenea, s-a constatat decontarea unor **cheltuieli neeligibile** în sumă totală de **40 mii lei** reprezentând în principal:

📖 efectuarea unor cheltuieli de personal neeligibile. În cazul proiectului „Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK)”, beneficiar fiind Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de **19 mii lei**, reprezentând cheltuieli de personal ale unuia dintre parteneri, efectuate ca urmare a decontării salariilor pe baza unui tarif orar fix, utilizat pe întreaga perioadă de desfășurare a proiectului, fără a se ține cont de numărul zilelor lucrătoare din lună, precum și cheltuieli cu salarii și contribuțiile aferente, decontate pentru un număr mai mare de ore prestate în cadrul proiectului decât cel justificat prin raportul de activitate, fiind încălcate prevederile art. 2 din *HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin FEDR, FSE, FC 2014-2020*;

📖 decontarea unor cheltuieli pentru achiziționarea de echipamente fără respectarea principiului unui management financiar riguros. Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE), care a avut calitatea de partener în două proiecte distincte, nu a respectat principiul unui management financiar riguros în ceea ce privește achiziția de echipamente. Astfel, pentru trei persoane care făceau parte din ambele echipe de proiect, au fost achiziționate câte două echipamente de tip laptop, câte unul în cadrul fiecărui proiect. Au fost încălcate prevederile art. 4 alin. (8) și art. 98 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, precum și prevederile art. 2 alin. (1) din *HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin FEDR, FSE și FC 2014-2020*, impactul financiar stabilit fiind de **14 mii lei**.

3.1.1.2.6. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)

În auditul de operațiuni a fost verificat un eșantion de cheltuieli care a cuprins un număr de 14 cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **255.798 mii lei**, reprezentând **72,24 %** din cheltuielile declarate în anul contabil 2018, în sumă de **354.091 mii lei**. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE aferente anului contabil 2018, în sumă totală de **12 mii lei**, care au vizat abateri privind efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile.

- 📖 Ca urmare a verificărilor de audit a rezultat că, în cazul a două proiecte de asistență tehnică destinate AM POIM, s-au constatat cheltuieli neeligibile în sumă de **12 mii lei** reprezentând diferențe de curs valutar rezultate din utilizarea unui curs valutar la o dată anterioară întocmirii documentelor de plată, contrar prevederilor pct. 21 de la cap. b) – Condiții de rambursare a cheltuielilor prevăzute în Anexa „Condiții specifice”, din Deciziile de Finanțare ale proiectelor.

3.1.1.3. AUDITUL CONTURILOR

Misiunile de audit al conturilor au vizat conturile aferente anului contabil 2018 și s-au desfășurat în baza prevederilor art. 137 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, ale art. 29 din Reg. Delegat (UE) nr. 480/2014 și ale art. 63 alin. (5), (6) și (7) din Reg. (UE) nr. 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului.

Verificările AA au avut la bază, în primă fază, o versiune inițială a conturilor pusă la dispoziție de către AC, împreună cu Rezumatul Anual și Declarația Anuală de Gestiune, întocmite de către AM.

Principalele constatări și concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit al conturilor

În urma verificărilor efectuate asupra primei versiuni a conturilor, declarației de gestiune și rezumatului anual au fost identificate aspecte față de care AC/AM au întreprins acțiuni corective, din care exemplificăm:

- 📖 În proiectul conturilor anuale aferente exercițiului contabil 2018 nu au fost tratate corespunzător toate constatările cu impact financiar, stabilite de către AA prin rapoartele de audit de operațiuni. Astfel, în cazul a două proiecte, au fost retrase eronat din conturile anului 2018 sume în valoare de **19.946 mii lei**, sume care în realitate nu afectau cheltuielile declarate CE în anul contabil 2018 și care nu ar fi trebuit retrase din conturi. De asemenea, în cazul a două proiecte nu a fost reflectată corect în conturi la nivelul apendicelui 8 suma de **98 mii lei** aferentă unor constatări ale AA. După derularea procedurii de conciliere, aceste deficiențe au fost corectate fiind reflectate corespunzător în varianta finală a conturilor (POIM);
- 📖 în coloana „Observații” din Apendicele 8 la conturi „Reconcilierea cheltuielilor”, AC nu a prezentat justificări privind sumele retrase și nu a evidențiat distinct sumele excluse temporar din conturi în baza prevederilor art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și Consiliului, în cazul POCU, iar pentru POIM, nu s-a făcut distincție clară între sumele retrase definitiv din conturi (în conformitate cu prevederile art. 137 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1303/2013) și sumele în curs de evaluare a legalității și regularității (art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013). Suma de **749 mii lei**, aferente acestor ajustări au fost încadrate greșit în categoria sumelor retrase temporar (art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013) și nu în categoria sumelor retrase definitiv (art. 137 alin. (1) din Reg. nr. 1303/2013) (POCU, POIM);
- 📖 suma totală de **47 mii lei** reprezentând diferențe între suma efectiv plătită beneficiarilor conform documentelor de plată și suma înregistrată în SMIS corespunzătoare plăților, nu a fost explicată suficient de către AM în formularele de reconciliere dintre înregistrările contabile și SMIS 2014+. De asemenea, AM nu a propus măsuri de remediere în sensul corectării acestor diferențe fiind încălcate prevederile Reg. Delegat (UE) nr. 480/2014 al CE, art. 29 paragraful 5 și prevederile art. 137 lit. (d) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 (POC);
- 📖 neînregistrarea corespunzătoare în Apendicele 8 a neregulilor și fraudelor constatate de AA și consemnate în Raportul final de audit al operațiunilor, în sensul că suma erorilor detectate în eșantionul verificat în cadrul auditului de operațiuni a fost prezentată în Apendicele 8 ca fiind retrasă temporar în baza art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013, deși ar fi trebuit să fie prezentată ca sumă retrasă definitiv, acest fapt contravenind prevederilor Reg. Delegat (UE) nr. 480/2014 al CE, art. 29, paragraful 5 (POC);
- 📖 registrele de nereguli/debitori completate de către AM POC nu prezintă, în cazul unor proiecte, informații actualizate pentru a asigura o pistă de audit completă în ceea ce privește înregistrarea suspiciunilor de nereguli/fraudă (pentru care activitatea de verificare este suspendată până la decizia definitivă și irevocabilă a instanței și pentru care nu sunt emise procese-verbale de constatare a neregulilor). De asemenea, pentru unele proiecte nu au fost introduse în aplicația informatică suspiciunile de neregulă înregistrate în Registrul Debitorilor, ceea ce face imposibilă reconcilierea informațiilor aferente acestor proiecte. Nu au fost respectate prevederile art. 25 din Reg. Delegat (UE) nr. 480/2014 (POC);
- 📖 inadvertențe de formă și de fond în cazul informațiilor înscrise în Rezumatul anual, acestea neputând astfel să ofere o imagine reală asupra tuturor tranzacțiilor și activităților de control desfășurate de entitățile responsabile pentru proiectele finanțate (POC) sau deficiențe privind înscrierea în proiectul Rezumatului anual a numărului de vizite la fața locului

aferele proiectelor pentru care s-au declarat cheltuieli în anul contabil 2018 (POCU, POAT);

- 📖 declarația de gestiune întocmită de managementul AM cuprinde asigurări pozitive cu privire la toate aserțiunile, deși rezumatul anual, document care stă la baza elaborării acesteia, nu este corect întocmit și nu cuprinde toate informațiile necesare. Totodată s-a constatat că declarația de gestiune este incompletă și nu conține asigurările privind „*Fiabilitatea datelor referitoare la indicatori și evoluția programului operațional, cu respectarea prevederilor art. 125 alin. (2) lit. (a) din Reg. (UE) nr. 1303/2013*” și eficiența „*Sistemului creat pentru a garanta că sunt păstrate toate documentele privind cheltuielile și auditurile pentru a se asigura o pistă de audit adecvată*” (POC, POAT);
- 📖 deficiențe în ceea ce privește raportarea indicatorilor de rezultat și de realizare, fiind identificate situații în care aceștia au fost stabiliți, raportați și calculați incorect sau nu au fost raportați și înregistrați în aplicațiile informatice SMIS2014+ sau nu au fost validați la nivel de proiect chiar dacă au fost înregistrați în sistem, rezultând astfel un sistem nefiabil de raportare indicatori în SMIS2014+ și în Rapoartele de progres (POC și POCU);
- 📖 deficiențe în privința stadiului realizării indicatorilor de performanță la data de 15 octombrie 2018, din interogarea datelor în Art4SMIS în luna ianuarie 2019, în cazul indicatorilor de performanță, rezultând că:
  - ✓ pentru șase indicatori, din totalul de 21 de indicatori numerici stabiliți prin cadrul de performanță POCU s-au constatat valori mai mici decât cele raportate în situația prezentată AA de către AM POCU, ceea ce poate conduce la concluzia că unele date sunt incomplete sau incorecte;
  - ✓ în anumite cazuri s-a constatat că trei indicatori nu erau divizați pe cele două categorii de regiuni (mai puțin dezvoltate și mai dezvoltate), ceea ce poate avea impact asupra rezultatelor finale în situația centralizării informațiilor din Art4SMIS;
  - ✓ un grad redus de realizare al indicatorilor de performanță: din totalul de 21 indicatori numerici, 18 indicatori numerici au înregistrat valori sub 25% comparativ cu punctul de referință pentru anul 2018, stabilit prin cadrul de performanță din care pentru 10 indicatori valoarea înregistrată este 0 (POCU);
- 📖 din reconcilierea informațiilor din sistemul informatic SMIS2014, cu *Tabelul de calcul conturi anuale* prezentat de AC și din explicațiile furnizate în Apendicele 8 la conturi, a rezultat că suma dedusă din conturi era aferentă doar erorilor constatate de AM în baza titlurilor de creanță/suspiciuni de neregulă cu impact asupra cheltuielilor declarate în anul contabil 2018, fără a fi deduse și constatările cu impact financiar din raportul final de audit de sistem și din raportul auditului de operațiuni emise de către AA (POCU);
- 📖 în proiectul Rezumatului Anual, în cadrul secțiunii A – *Rezumatul rapoartelor de audit*, AM nu a prezentat măsurile luate pentru întocmirea și investigarea suspiciunilor de neregulă, întocmirea titlurilor de creanță și, respectiv, pentru corectarea în conturi atât a sumelor constatate ca neeligibile, cât și a valorii corecțiilor din conturi ca rezultat al neregulilor detectate urmare auditului de operațiuni (POCU);
- 📖 în cazul unui contract de finanțare reziliat, pentru care au fost declarate cheltuieli în anul contabil 2018, nu a fost evidențiată corecția aferentă proiectului, nici în secțiunea B – *Verificări administrative* din Rezumatul anual întocmit de AM și nici în Apendicele 8 la conturile întocmite de către AC (POCU);
- 📖 rezultatele finale ale auditurilor efectuate de AA nu au fost prezentate corespunzător în proiectul conturilor și nu au fost menționate distinct sumele deduse în baza art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (POCA);
- 📖 nu a existat o conciliere a informațiilor cuprinse în proiectul conturilor cu cele din Rezumatul anual elaborat de AM POCA în ceea ce privește ajustările operate în conturi ca urmare a erorilor identificate după transmiterea aplicației de plată intermediară finală (POCA);
- 📖 nu au fost efectuate reconcilieri ale datelor introduse în sistemul informatic SMIS 2014+ aferente anului contabil 2018 cu înregistrările contabile aferente plăților către beneficiari, debitorilor și sumelor declarate (POCA);
- 📖 proiectul Declarației de gestiune nu face referire la măsurile corective aferente deficiențelor constatate în cadrul auditului de sistem (POCA).

În urma comunicării acestor aspecte către entitățile auditate de la nivelul fiecărui PO, acestea au revizuit conturile, Rezumatul anual și Declarația de gestiune după caz, în sensul implementării recomandărilor formulate de AA. Astfel, România a reușit transmiterea conturilor însoțite de RAC și opinia de audit în termenul de 15 februarie 2019, prevăzut în art. 63 alin (5) din Reg. (UE) nr. 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului. Măsurile luate de AM au vizat inclusiv aspectele semnalate cu privire la indicatori.

Punctul de vedere al entităților auditate ca urmare a misiunilor de audit realizate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctele de vedere ale acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor.

Varianta finală a conturilor, Declarației de gestiune și a Rezumatului anual reflectă rezultatele în urma procedurii de conciliere.

Recomandări în urma misiunilor de audit

Recomandările formulate au vizat măsuri concrete în vederea remedierii deficiențelor identificate pe parcursul misiunilor de audit derulate, precum și termene pentru implementarea acestora.

În cazul deficiențelor cu impact financiar s-a recomandat excluderea de la rambursare a cheltuielilor neeligibile și recuperarea debitelor, conform prevederilor *OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*.

3.1.1.4. AUDIT LA SOLICITAREA CE

În perioada de referință a prezentului raport au fost efectuate două misiuni de audit la solicitarea CE care au vizat verificarea măsurilor luate de AM pentru înregistrarea în sistemul informatic a datelor privind implementarea tehnică a proiectelor în scopul raportării gradului de atingere a indicatorilor de program, la nivelul POCU și POCA.

3.1.1.4.1. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

În cadrul misiunii de audit desfășurată la solicitarea CE, la nivelul POCU, a fost auditat un eșantion final format din 106 proiecte.

CE a trimis în data de 20.03.2019, o scrisoare care cuprindea observațiile rezultate din analiza documentelor transmise în conformitate cu art. 138 (b) și (c) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 pentru POCU, aferente anului contabil 2018 și a solicitat AA să informeze CE cu privire la implementarea deficiențelor identificate cu privire la indicatori, inclusiv a celor aferenți cadrului de performanță, fiind totodată evaluat și stadiul de implementare a recomandărilor formulate prin raportul de audit al conturilor.

Principalele constatări din auditul efectuat la solicitarea CE

În urma verificărilor efectuate au rezultat unele deficiențe din care exemplificăm:

- **privind indicatorii specifici de program:**

📖 În cazul unui număr de opt proiecte au fost constatate diferențe în ceea ce privește defalcarea pe gen a participanților din grupul țintă, între datele colectate de la nivelul AM POCU sub formă de fișiere de tip Excel (POCU Form) și datele înregistrate în SMIS. De asemenea, s-a constatat că defalcarea pe gen a participanților la operațiunile finanțate din program a fost raportată eronat de către beneficiari în rapoartele de progres, neconcordanțele fiind constatate prin raportare la datele colectate pe baza codului numeric personal din „*Formularul de înregistrare individuală a participanților*” și „*Registrul grup-țintă*”;

📖 În cazul unui număr de 12 proiecte au fost constatate neconcordanțe între datele privind indicatorii raportați în POCU Form și cele înregistrate în SMIS sau raportate de beneficiari în rapoartele tehnice.

- **privind indicatorii aferenți cadrului de performanță:**

📖 valorile raportate de indicatorii numerici pentru axele prioritare 1-6 coincid cu valorile din instrumentul POCU Form, cu următoarele excepții:

- în cazul axei prioritare 3, pentru indicatorul „*Persoane care beneficiază de sprijin*”, valoarea raportată în draftul raportului de implementare nu a fost cuprinsă în agregare;
- în cazul axei prioritare 5, referitor la indicatorul „*Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD*” au fost constatate neconcordanțe privind numărul de strategii raportate în Rapoartele anuale de implementare aferente anilor 2017 și 2018.

Recomandări

Pentru deficiențele identificate în urma auditului AA a recomandat identificarea de către AM/OI a tuturor proiectelor în cazul cărora există diferențe în ceea ce privește defalcarea pe gen a participanților din grupurile țintă și corectarea în consecință a datelor înregistrate în sistemul informatic, instruirea beneficiarilor în sensul corelării datelor raportate în cadrul rapoartelor tehnice de progres cu datele din „*Formularul de înregistrare individuală a participanților*” și „*Registrul grup-țintă*”, verificarea de către AM/OI a corectitudinii datelor raportate de beneficiari, corectarea datelor agregate la nivel de program acolo unde au fost identificate diferențe sau necorelări.

3.1.1.4.2. Programul Operațional Capacitatea Administrativă (POCA)

În cadrul misiunii de audit desfășurată la solicitarea CE, la nivelul POCA, a fost auditat un eșantion format din 44 de proiecte, fiind totodată evaluat și stadiul implementării planului de acțiune referitor la introducerea datelor în sistemul informatic.

Principalele constatări din auditul efectuat la solicitarea CE

În urma verificărilor efectuate a fost obținută o asigurare rezonabilă privind înregistrarea în SMIS 2014+ a informațiilor referitoare la implementarea tehnică a proiectelor din rapoartele de progres transmise de beneficiari, verificate și validate de AM și a modalității de agregare a datelor în vederea raportării gradului de atingere a indicatorilor specifici de rezultat și de realizare la nivel de proiect, cu următoarele excepții:

- 📖 identificarea unor neconcordanțe între datele incluse în Raportul Anual de Implementare (RAI) aferent anului 2017 și datele înregistrate în SMIS2014+ în cazul a doi indicatori;
- 📖 neconcordanțe între baza de date pentru progresul aferent anului 2018 ce conține informațiile agregate/prelucrate ce vor fi raportate ulterior în RAI 2018 și SMIS2014+ în cazul a șapte proiecte;
- 📖 diferențe între datele raportate de AM și informațiile disponibile la nivelul rapoartelor de progres transmise de beneficiari:
  - ✓ în cazul a 26 de proiecte din totalul celor 44 verificate, beneficiarii nu au raportat progres privind indicatorii de realizare ce vizează instituții/entități sprijinite, în condițiile în care prin cererile de rambursare au fost solicitate la rambursare și autorizate cheltuieli care atestă demararea sprijinului acordat entităților vizate. Deși AM a raportat în mod corect gradul de realizare în cazul indicatorilor relevanți, nu au fost întreprinse demersuri în vederea corectării/actualizării de către beneficiari a rapoartelor de progres transmise către AM POCA, în vederea reflectării stadiului corespunzător cu privire la indicatorii de realizare prevăzuți în proiect;
  - ✓ în cazul a șase proiecte, datele din rapoartele de progres privind numărul de participanți, inclusiv defalcarea de gen (femei/bărbați), nu sunt susținute de certificatele de participare depuse la cererea de rambursare, în baza cărora AM a înregistrat progresul indicatorului în SMIS 2014+;
- 📖 la momentul misiunii de audit, AM raporta gradul de realizare în cazul indicatorilor comuni de realizare/rezultat referitori la participanți care vizează defalcarea în funcție de vârstă, educație, categorie socială, status pe piața muncii, utilizând o soluție temporară de colectare și agregare a datelor privind participanții individuali prin fișiere de tip Excel și nu prin sistemul informatic MYSMIS2014/SMIS2014+.

Recomandări

Pentru deficiențele identificate în urma auditului, AA a recomandat rectificarea informațiilor raportate în mod eronat în RAI 2017, informarea adecvată a beneficiarilor cu privire la metodologia de raportare a gradului de atingere a indicatorilor, respectiv solicitarea corectării/actualizării de către beneficiari a datelor raportate în rapoartele de progres privind indicatorii, asigurarea concordanței informațiilor din rapoartele de progres transmise de către beneficiari cu cele înregistrate în sistemul informatic.

3.1.1.5. AUDITUL DE FOLLOW-UP – Stadiul implementării recomandărilor formulate în cadrul rapoartelor anterioare de audit

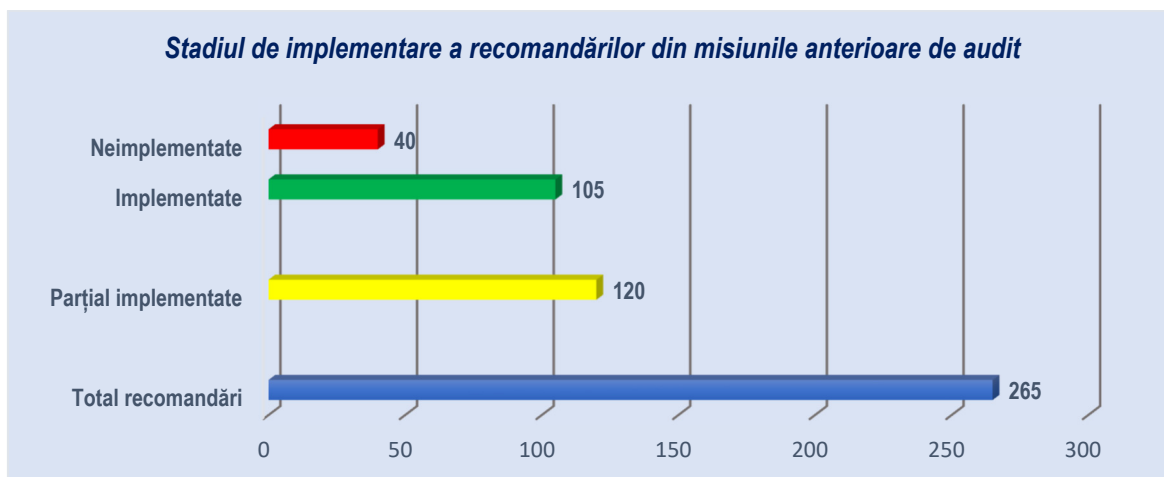
În cursul perioadei de raportare care face obiectul prezentului raport public au fost realizate patru misiuni de audit de follow-up, privind urmărirea modului de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de AA în cadrul misiunilor anterioare, la nivelul POCU, POIM - 2 misiuni și POCA.

Situația stadiului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor anterioare de audit pentru programele operaționale finanțate în cadrul PC, așa cum rezultă în urma misiunilor de follow-up și din alte misiuni de audit efectuate în perioada de referință a prezentului raport pentru PO finanțate din FESI, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Programul operațional	Recomandări din:	Total recomandări	din care:		
				Implementate	Parțial implementate	Neimplementate
1	POIM	Audit de desemnare	13	3	0	10
		Audit de sistem	52	20	28	4
		Audit de operațiuni	39	20	19	0
2	POCU	Audit de desemnare	17	8	8	1
		Audit de sistem	41	18	18	5
3	POCA	Audit de desemnare	3	2	1	0
		Audit de sistem	25	5	15	5
4	POR	Audit de desemnare	2	2	0	0
		Audit de sistem	37	13	14	10
		Audit de operațiuni	3	2	0	1
5	POC	Audit de desemnare	15	6	7	2
		Audit de sistem	18	6	10	2
TOTAL			265	105	120	40

Tabel nr. 6 – Situația implementării recomandărilor din misiunile de audit anterioare, analizate în misiunile de follow-up și în alte misiuni de audit

Grafic, stadiul implementării recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit pentru PO finanțate din FESI, se prezintă astfel:

Grafic nr. 6 – Stadiul de implementare a recomandărilor din misiunile de audit anterioare, analizat în misiunile de follow-up și în alte misiuni de audit

3.1.1.6. RAPORTUL ANUAL DE CONTROL ȘI OPINIA DE AUDIT – Programele operaționale finanțate în cadrul PC obiectivul investiții pentru creștere și locuri de muncă

În conformitate cu prevederile art. 127 alin. (5) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, în perioada de referință a Raportului Public, în cadrul AA au fost încheiate **16** rapoarte anuale de control care au fost transmise CE împreună cu opinia de audit și care se referă la activitatea de audit desfășurată pentru exercițiul contabil aferent perioadei 1.07.2017-30.06.2018.

Programul operațional	Concluzia Audit de sistem	Rata de eroare Audit de Operațiuni	Concluzie audit conturi
POIM	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), nivelul de asigurare din auditul de sistem fiind „mediu ridicat”.	0,17%	Versiunea finală a conturilor oferă o imagine reală și corectă, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Reg. (UE) nr. 480/2014 cu observația că suma totală de 749 mii lei raportată în Apendicele 8 este încadrată eronat în categoria sumelor retrase temporar. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită, elaborată de către AM, cu observația că nu se susține afirmația referitoare la încadrarea sumelor retrase temporar, menționate anterior, în valoare totală de 749 mii lei .
POC	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), cu excepția cerinței-cheie 2 „Selectarea adecvată a operațiunilor – art. 72 (c) și 125 (3) din Reg.(UE) nr. 1303/2013”, pentru care AA s-a aflat în imposibilitatea exprimării unei opinii, iar ulterior misiunii de follow-up, pe baza probelor obținute, a evaluat că aceasta se clasifică în categoria 3 „Funcționează parțial și sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”. Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”.	0.0032%	Versiunea finală a conturilor oferă o imagine reală și corectă, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Reg.(UE) nr. 480/2014, cu excepția valorii erorilor detectate în eșantionul verificat de către AA în cadrul auditului de operațiuni și înregistrate de către AC în Apendicele 8 ca fiind retrase temporar și nu definitiv. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită, elaborată de către AM, cu mențiunea că aceasta conține un număr de șase asertiuni complete și corect prezentate fiind însoțită de un plan de măsuri corective cu termene precise de implementare pentru remedierea deficiențelor referitoare la indicatorii și progresul programului operațional prevăzuți de art. 125 alin. (2) lit. (a) din Reg. (UE) nr. 1303/2013.
POCU	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”.	1,51%	Versiunea finală a conturilor oferă o imagine reală și corectă, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Reg. (UE) nr. 480/2014, cu excepția sumei de 47 mii lei înscrisă în Apendicele 8 la conturi ca și sume în curs de evaluare a legalității și regularității în baza art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 și nu ca și corecție financiară rezultată din verificările de management și audituri. Astfel ajustările prezentate ca sume retrase temporar reprezintă în fapt erori definitive, ca urmare a auditului AA, iar suma corectată în conturi ca urmare a auditării operațiunilor de către AA, înscrisă pe ultima linie din apendicele 8 a inclus și sume retrase temporar în baza art. 137 (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită, elaborată de AM.

Programul operațional	Concluzia Audit de sistem	Rata de eroare Audit de Operațiuni	Concluzie audit conturi
POR	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), ca urmare a unor deficiențe materiale aferente controalelor cheie care afectează cerințele-cheie 2, 4, 5, respectiv cerința-cheie nr. 13 de la nivelul AC. Nivelul de asigurare din auditul de sistem a fost „mediu scăzut”.	1,91%	Versiunea finală a conturilor oferă o imagine reală și corectă, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Reg. (UE) nr. 480/2014. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită, elaborată de către AM.
POCA	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”.	0.09%	
POAT	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”.	0.011%	

Tabel nr. 7 – Concluziile verificărilor de audit efectuate în cazul PO finanțate din FESI

3.1.2. POLITICA DE COEZIUNE – OBIECTIVUL COOPERARE TERITORIALĂ EUROPEANĂ, POLITICA DE EXTINDERE ȘI POLITICA DE VECINĂTATE

Programe de cooperare și vecinătate

Finanțarea programelor de cooperare teritorială europeană și vecinătate este asigurată prin FEDR în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (CTE) aferent PC, prin Instrumentul de Asistență pentru Preaderare II (IPA II) în cadrul politicii de extindere (PE) și prin Instrumentul European de Vecinătate (ENI) în cadrul politicii de vecinătate. (PV)

Principalele programe de cooperare și vecinătate derulate în perioada 2014-2020, în funcție de sursa de finanțare, sunt:

din FEDR:

- Programul Interreg V-A România-Bulgaria;
- Programul Interreg V-A România-Ungaria;

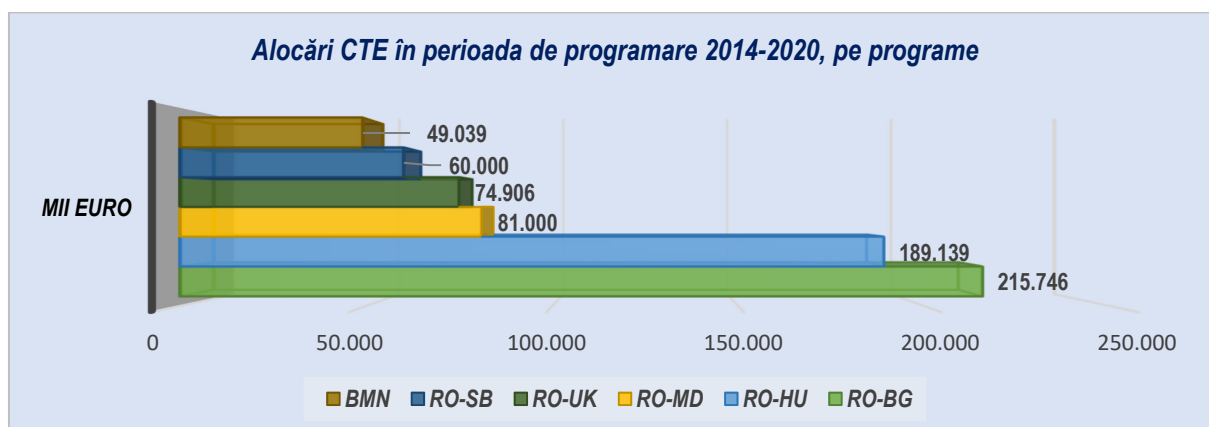
din IPA II:

- Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră Romania-Republica Serbia;

din ENI:

- Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova;
- Programul operațional Comun România-Ucraina;
- Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre.

Alocările pe programele de cooperare teritorială europeană și vecinătate, pentru perioada 2014-2020 se prezintă grafic, astfel:

Grafic nr. 7 – Alocările aferente perioadei 2014-2020 pentru programele de cooperare teritorială europeană și vecinătate

În privința analizei stadiului de implementare a programelor de cooperare teritorială europeană și vecinătate, există elemente specifice, respectiv sursa de finanțare și structura sistemului de implementare, care impun o analiză diferențiată în funcție de mecanismul de finanțare și de fluxul financiar al acestora.

Astfel, în cazul programelor finanțate din FEDR/IPA, transferurile din bugetul Uniunii pot îmbrăca forma prefinanțării, a plăților intermediare și a plății soldului final. Prin urmare Comisia va transfera în cadrul programelor cu finanțare din FEDR/IPA o sumă unică de prefinanțare care se utilizează pentru plăți în avans către beneficiari, iar pe baza cheltuielilor eligibile certificate va asigura transferul de sume aferente plăților intermediare și plăților finale, pe baza cererilor de rambursare corespunzătoare cheltuielilor efectuate de către beneficiari în cuantumul stipulat în contractele de finanțare.

În cazul programelor cofinanțate din ENI, plățile reprezentând contribuția CE din fondurile ENI sunt efectuate în conformitate cu creditele bugetare alocate și sub rezerva fondurilor disponibile, putând fi sub forma prefinanțării sau a plății soldului final. În cadrul fiecărui exercițiu bugetar, în funcție de angajamentul anual, se solicită, cu titlu de prefinanțare, transferul unei sume care poate ajunge la maximum 80% din contribuția UE pentru exercițiul financiar în cauză. În cel de-al doilea exercițiu financiar, sunt evaluate nevoile reale de finanțare ale programului și verificate disponibilitățile fondurilor (pe baza bugetului provizoriu care se atașează obligatoriu la cererea de prefinanțare), iar în funcție de aceste evaluări, CE asigură plata integrală sau parțială a prefinanțării solicitate.

Cu ocazia încheierii fiecărui exercițiu financiar, CE verifică și închide prefinanțările anterioare pe baza cheltuielilor eligibile realizate efectiv și a opiniei de audit în urma acceptării conturilor, efectuând ajustările financiare necesare, urmând ca în anul 2024 să fie transmisă cererea de plată a soldului final.

Stadiul implementării programelor de cooperare teritorială europeană și vecinătate va fi analizat prin gruparea acestora în două categorii, respectiv pe sursa de finanțare FEDR/IPA și pe sursa de finanțare ENI.

Potrivit informațiilor publicate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), cumulată până la data de 31.12.2018, stadiul implementării programelor CTE finanțate din FEDR și IPA este cel prezentat în tabelul de mai jos:

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	8=7/3*100	9	10	11=10/3*100
Politica de Coeziune – cooperare teritorială europeană										
P Interreg RO-BG	215.746	1.003.888	12.566	58.471	29.891	139.086	13,85	42.457	197.557	19,68
P Interreg RO-HU	189.139	880.083	10.875	50.602	1.734	8.068	0,92	12.609	58.671	6,67
Total PC	404.885	1.883.971	23.441	109.073	31.625	147.154	7,81	55.066	256.227	13,60
Politica de Extindere										
IPA RO-SE	74.906	348.545	15.482	72.039	6.997	32.558	9,34	22.479	104.597	30,01
Total PE	74.906	348.545	15.482	72.039	6.997	32.558	9,34	22.479	104.597	30,01
Total	479.791	2.232.516	38.923	181.112	38.622	179.712	8,05	77.545	360.824	16,16

Tabel nr. 8 – Situația implementării programelor de cooperare teritorială finanțate din FEDR/IPA, la data de 31.12.2018, în lei la cursul inforeuro din data de 31.12.2018 de 4,6531 lei/euro

Până la data de 31.12.2018, totalul sumelor transferate de CE către România pentru perioada 2014-2020 (inclusiv prefinanțarea acordată la nivel de PO) a fost în valoare de **77.545 mii euro**, respectiv **360.824 mii lei**, reprezentând **16,16 %** din totalul sumelor alocate.

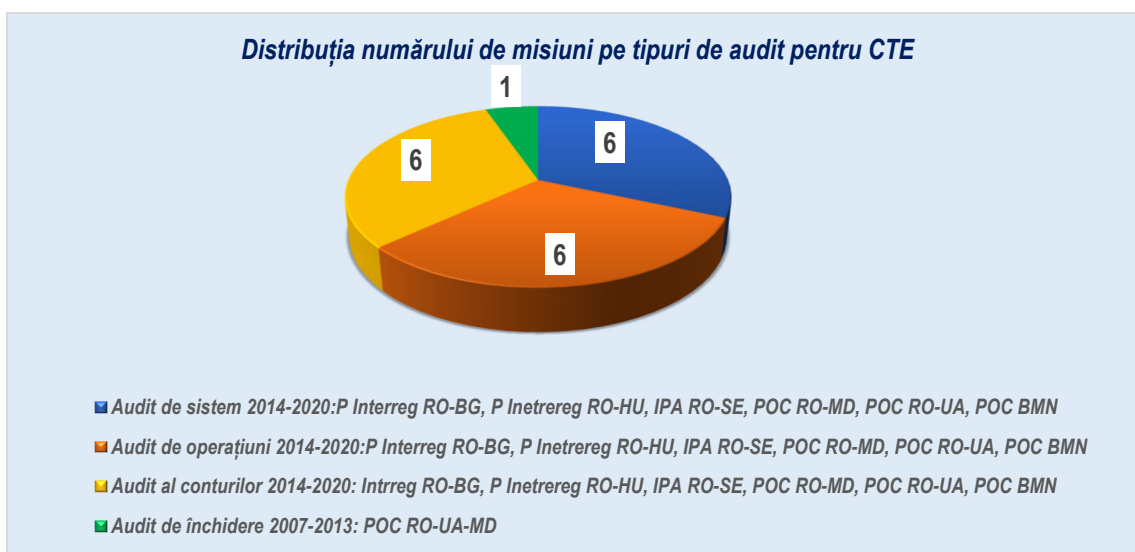
Situația implementării programelor de cooperare teritorială europeană și vecinătate finanțate din ENI, cumulată până la data de 31.12.2018, potrivit informațiilor publicate de MFE, se prezintă astfel:

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/Alocare UE 2014 -2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	8=7/3*100	9	10	11=10/3*100
Politica de Vecinătate										
POC RO-MD	81.000	376.901	15.987	74.389	0	0	0	15.987	74.389	19,74
POC RO-UA	60.000	279.186	20.173	93.867	0	0	0	20.173	93.867	33,62
POC BMN	49.039	228.183	12.400	57.698	0	0	0	12.400	57.698	25,29
Total	190.039	884.270	48.560	225.954	0	0	0	48.560	225.954	25,55

Tabel nr. 9 – Stadiul implementării programelor de cooperare teritorială europeană și vecinătate, finanțate din ENI, la data de 31.12.2018, în lei la cursul inforeuro din 31.12.2018 de 4,6531 lei/euro

Până la data de 31.12.2018, totalul sumelor transferate de CE către România pentru perioada 2014-2020, reprezentând prefinanțarea acordată la nivel de program operațional din ENI a fost în valoare de **48.560 mii euro**, respectiv **225.954 mii lei**.

În ceea ce privește exercițiul contabil 1.07.2017-30.06.2018, referitor la programele de cooperare, AA a finalizat un număr de **19 rapoarte finale de audit a căror distribuție este prezentată în graficul următor**, astfel:

Grafic nr. 8 – Situația distribuției misiunilor de audit pe tipuri de audit în anul contabil 2018, pentru PO CTE

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 127 alin. (5) lit. b) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului și Consiliului, AA a încheiat un număr de **6 rapoarte anuale de control** care se referă la activitatea de audit desfășurată în anul contabil 2018.

Entitățile auditate au fost: autoritățile de management și serviciul de certificare din cadrul Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est (ADR Sud-Est), autoritățile naționale din România, Ungaria, Bulgaria, Serbia, Republica Moldova, Ucraina, Turcia, Grecia, secretariatele tehnice comune ale programelor, birourile regionale pentru cooperare transfrontalieră Oradea, Iași, Călărași, Suceava, Timișoara, unități de control de prim nivel pentru beneficiari români, unguri, bulgari, sârbi, puncte de contact din Ungaria, Bulgaria, Serbia, Republica Moldova, Ucraina, Turcia, Grecia; Antena Secretariatului Comun – Biroul Regional de Cooperare Transfrontaliera Timișoara.

3.1.2.1. AUDITUL DE SISTEM

Principalele constatări din auditul de sistem pot fi sintetizate astfel:

- aspecte comune tuturor programelor de cooperare:

- 📖 lipsa unui cadru procedural complet pentru managementul securității informației, în sensul unei abordări complete, sistemice și documentată a întregului ciclu al procesului de management al securității informației conform standardelor internaționale;
- 📖 lipsa unei proceduri de gestionare a planului de recuperare în caz de dezastru pentru activitățile de management al sistemului informatic eMS și a unui plan de recuperare în această situație;

- la nivelul AM pentru Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia:

- 📖 din verificarea procedurii de evaluare și selecție la nivelul AM, a rezultat că personalul din cadrul Antenei Secretariatului Comun (Vrșac, Serbia) a participat la evaluarea cererilor de finanțare și a întocmit grilele de evaluare privind conformitatea administrativă, deși atribuțiile acestora se referă la acordarea asistenței potențialilor aplicanți privind elaborarea proiectelor. Astfel, nu este asigurată separarea funcțiilor în ceea ce privește îndeplinirea de către personalul Antenei și a sarcinilor privind asistența potențialilor beneficiari și evaluarea cererilor de finanțare;

- la nivelul BRCT Timișoara, Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia:

- 📖 ca urmare a verificărilor documentare efectuate, s-a constatat faptul că în fișele de post ale celor doi angajați BRCT Timișoara în cadrul Antenei de la Vrșac este prevăzut că „inițiază și facilitează în mod pro-activ pregătirea și implementarea unor proiecte de calitate, prin mobilizarea din timp a actorilor cheie și prin acordarea de consultanță aplicanților.” Având în vedere faptul că cei doi angajați ai Antenei participă la evaluarea proiectelor în calitate de „assessori” interni în etapele de verificare administrativă și eligibilitate, există riscul apariției unui conflict de interese între activitatea de consultanță acordată aplicanților și implicarea celor două persoane în procesul de evaluare a proiectelor.

Concluzia generală cu privire la evaluarea funcționării SMC la nivelul tuturor programelor de cooperare teritorială auditate de către AA este că „funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Stadiul de implementare a recomandărilor din misiunile anterioare de audit

Situația implementării recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit și analizate în misiunile de audit derulate în perioada de referință a Raportului Public, se prezintă astfel:

Program operațional	Total recomandări restante	Recomandări implementate	Recomandări în curs de implementare	Recomandări neimplementate
P Interreg RO-HU	3	2	0	1
P Interreg RO-BG	29	20	9	0
IPA RO-SE	7	4	1	2
POC RO-MD	31	1	28	2
POC RO-UA	17	5	12	0
POC BMN	1	1	0	0
Total	88	33	50	5

Tabel nr. 10 – Situația implementării recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare asupra PO CTE

Pentru deficiențele identificate au fost formulate recomandări în vederea remedierii acestora, fiind vizate în principal procedurile de lucru ale autorităților în sensul revizuirii acestora pentru a consolida funcționarea sistemului de control intern al respectivelor autorități și implementarea recomandărilor restante. Dintr-un total de 88 de recomandări restante la nivelul tuturor programelor, au fost implementate un număr de 33 de recomandări, 50 fiind în curs de implementare, iar cinci fiind încă neimplementate la data desfășurării auditurilor de sistem.

3.1.2.2. AUDITUL DE OPERAȚIUNI

În cadrul misiunii de audit de operațiuni din cadrul programelor de cooperare teritorială au fost verificate cheltuieli declarate CE în sumă totală de **32.943 mii lei** fiind identificate nereguli cu impact financiar în sumă de **147 mii lei**.

– mii lei –

Program operațional	Cheltuieli certificate și declarate CE în anul 2018 din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate Total	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	$4=3/2*100$	$5=6+7$	6	7
2014-2020						
P Interreg RO-BG	43.976	10.204	23,20	147	147	0
P Interreg RO-HU	7.851	7.851	100,00	0	0	0
POC RO-UA	844	701	83,06	0	0	0
POC RO-MD	1.270	1.069	84,17	0	0	0
IPA RO-SE	17.926	12.392	69,13	0	0	0
POC BMN	726	726	100,00	0	0	0
Total CTE	72.593	32.943	45,38	147	147	0

Tabel nr. 11 – Situația cheltuielilor declarate și auditate, în cadrul programelor CTE

Principalele constatări cu impact financiar în cadrul auditului de operațiuni se referă la **Programul Interreg V-A România-Bulgaria**. Astfel, în urma verificărilor efectuate, au fost identificate nereguli în cazul unui proiect derulat de un beneficiar bulgar. Autoritățile bulgare au stabilit și aplicat o corecție financiară de 5%, ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind documentația procedurii de atribuire. AA a stabilit o neregulă suplimentară privind condițiile restrictive identificate, respectiv data limită pentru execuția contractului era de natură restrictivă. Impactul financiar estimat s-a ridicat la 10% din valoarea contractului, respectiv o corecție suplimentară de 5% la corecția financiară inițială de 5% aplicată de autoritățile bulgare. Astfel, suma totală afectată de neregulă a fost de **147 mii lei**.

3.1.2.3. RAPOARTELE ANUALE DE CONTROL ȘI OPINIA DE AUDIT – Concluzia misiunilor de audit

În perioada de raportare asupra programelor de cooperare teritorială a fost finalizat un număr de **18** rapoarte de audit de sistem, operațiuni și conturi, care au fost sintetizate în cadrul a șase rapoarte anuale de control.

Programul	Concluzia Audit de sistem	Rata de eroare din Auditul de operațiuni	Concluzie auditul conturilor
P Interreg RO-BG	„Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”.	1,44%	Versiunea finală a conturilor anuale oferă o imagine reală și fidelă a sumelor prezentate. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune elaborată de AM.
P Interreg RO-HU		0,00%	
IPA RO-SE			
POC RO-MD			
POC RO-UA			
POC BMN			

Tabel nr. 12 – Concluziile verificărilor de audit efectuate în cazul programelor de cooperare teritorială

3.1.3 POLITICA COMUNĂ ÎN DOMENIUL PESCUITULUI

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime

Politica Comună în domeniul Pescuitului (PCP) are scopul de a se asigura că pescuitul și acvacultura sunt sustenabile din punct de vedere ecologic, economic și social și că furnizează alimente sănătoase pentru cetățenii UE. De asemenea, își propune să susțină un sector dinamic al pescuitului și să asigure un nivel de trai decent pentru comunitățile de pescari. În perioada de programare 2014-2020, PCP este finanțată prin Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

La nivel național obiectivele PCP sunt realizate prin Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM), finanțat din FEPAM. Programul vizează în principal promovarea pescuitului durabil și al acvaculturii, încurajarea punerii în aplicare a obiectivelor PCP, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale, precum și stimularea comercializării și prelucrării cu scopul de a crește proporția de pește și produse din pește din producția internă.

Autoritățile care fac parte din SMC al POPAM sunt:

- Direcția Generală Pescuit – AM pentru POPAM (DGP AMPOPAM) din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), având responsabilitatea managementului și implementării POPAM;
- Direcția Generală Buget Finanțe și Fonduri Europene (DGBFFE) din cadrul MADR, nominalizată ca Organism intermediar – Agenție de Plată pentru POPAM;
- Direcția Generală Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, desemnată ca Autoritate de Certificare (AC), având responsabilitatea certificării declarațiilor de cheltuieli și a cererilor de plată înaintate de către AM și transmiterii acestora către CE.

Situația alocărilor și rambursărilor la data de 31.12.2018 pentru POPAM se prezintă astfel:

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	$8=7/3*100$	9	10	$11=10/3*100$
Politica Comună în domeniul Pescuitului										
POPAM	168.421	783.680	10.686	49.723	26.850	124.936	15,94	37.536	174.659	22,29
Total	168.421	783.680	10.686	49.723	26.850	124.936	15,94	37.536	174.659	22,29

Tabel nr. 13 – Situația alocărilor și rambursărilor la data de 31.12.2018 pentru POPAM (curs inforeuro la data de 31.12.2018, 1 euro= 4,6531 lei)

În ceea ce privește activitatea de audit realizată la nivelul POPAM, AA a derulat o misiune de audit de sistem, o misiune de audit de operațiuni și o misiune privind auditul conturilor. De asemenea, în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de art. 127 alin. (5) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, AA a elaborat RAC pentru activitatea desfășurată în anul contabil 2018.

3.1.3. Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) – Finanțat din Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

3.1.3.1. AUDITUL DE SISTEM

Auditul de sistem a avut drept obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că SMC instituit pentru POPAM, funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să asigure detectarea și corectarea lor. În cadrul misiunii de audit s-a inclus ca obiectiv și monitorizarea recomandărilor neimplementate sau rămase în curs de implementare, formulate ca urmare a misiunilor de audit anterioare (audit de desemnare, audit de sistem, audit de operațiuni).

De asemenea, în cadrul misiunii au fost stabilite obiective suplimentare de audit ce au urmărit verificarea aspectelor semnalate de serviciile CE, ulterior desemnării autorităților responsabile cu gestionarea programului operațional respectiv:

- monitorizarea implementării recomandărilor legate de dezvoltarea și funcționarea sistemului informatic, precum și a celor referitoare la AC;
- confirmarea faptului că modul de funcționare a sistemului informatic nu afectează prima cerere de plată transmisă CE;
- obținerea asigurării că, până la finalizarea modulului conturilor anuale din sistemul informatic, sunt implementate proceduri adecvate pentru migrarea în totalitate a datelor istorice;
- în ceea ce privește Grupurile Locale de Acțiune pentru Pescuit (FLAG), urmărirea modului în care AM a monitorizat implementarea procedurilor de selecție și a ghidurilor solicitantului, precum și accesul potențialilor beneficiari la informațiile cu privire la condițiile de eligibilitate a cheltuielilor care trebuie îndeplinite pentru a beneficia de sprijin, descrierea condițiilor de admisibilitate a cererilor de finanțare și o prezentare a termenelor aferente, criteriile de selecție a operațiunilor – Anexa V la Reg. (CE) nr. 508/ 2014 al Parlamentului European și al Consiliului.

Principalele constatări din auditul de sistem

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem au fost identificate următoarele deficiențe principale:

- la nivelul AM/OI:

- 📖 ca urmare a testării funcționării controalelor pentru proiectele selectate în eșantionul de audit, s-a constatat că nu au fost introduse în sistemul informatic informațiile privind nivelul de realizare a indicatorilor pentru proiectele de investiții, nefiind astfel obținută asigurarea cu privire la îndeplinirea obligațiilor de monitorizare a datelor privind indicatorii de realizare pentru operațiune, potrivit prevederilor art. 25 alin. (1) lit. (i) din Regulamentul Delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei și art.125 alin. (2) lit. (d) și (e) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
- 📖 procedurile existente pentru sistemul informatic Aplicații 2014 nu stabilesc un plan de recuperare în caz de dezastru, care să pornească de la o analiză a riscurilor și evaluarea impactului în cazul materializării acestor riscuri, stabilind activități concrete ce trebuie realizate în aceste situații;
- 📖 în ceea ce privește resursele umane alocate s-a constatat că unele funcții critice pentru gestionarea sistemului informatic Aplicații 2014 sunt îndeplinite de o singură persoană și că nu este formalizată o coordonare între AM/OI și serviciul de coordonare SMIS din cadrul MFE, în sensul stabilirii unor direcții de acțiune atunci când este necesară realizarea anumitor sarcini;
- 📖 sistemul informatic Aplicații 2014 nu permite o vizualizare adecvată a documentelor necesare realizării misiunilor de verificare efectuate de către AC și a misiunilor de audit realizate de către AA;
- 📖 cu privire la activitatea de gestiune a riscurilor, s-a constatat că la nivelul AM nu a fost prevăzută evaluarea și monitorizarea riscurilor la nivelul OI și nu au fost instituite prevederi referitoare la evaluarea riscurilor de fraudă de la nivelul OI.

- la nivelul AC:

- 📖 abordarea neunitară a prevederilor procedurale privind eșantionarea, cât și determinarea eronată a eșantionului de proiecte/contracte verificate la fața locului;
- 📖 necorelare între descrierea de sistem, procedurile operaționale ale AM și AC și cadrul legal național și european în vigoare, în ceea ce privește aplicarea mecanismului retragerilor și recuperărilor.

În legătură cu **aspectele semnalate de CE**, rezultatele verificărilor efectuate de AA pe parcursul misiunii de audit se prezintă după cum urmează:

- 📖 în ceea ce privește recomandările formulate pentru dezvoltarea și funcționarea sistemului informatic, în urma evaluării efectuate, s-a constatat că o parte din recomandări au fost implementate în sensul că au fost elaborate și aprobate unele proceduri, a fost dezvoltat instrumentul Art4SMIS2014 pentru a permite efectuarea de interogări cu date din cererea de rambursare/plată/prefinanțare, cu date referitoare la nereguli, precum și cu date detaliate din declarațiile de cheltuieli și aplicațiile de plată, totodată au fost remediate o serie de deficiențe identificate cu privire la funcționarea sistemului informatic. La data desfășurării auditului o serie de alte recomandări erau în curs de implementare fiind întreprinse parțial măsuri pentru punerea lor în aplicare (de exemplu, au fost elaborate planuri de testare doar pentru o parte din funcționalitățile aflate în curs de dezvoltare, au fost remediate parțial deficiențele privind generarea aplicațiilor de plată etc.);
- 📖 în ceea ce privește monitorizarea implementării recomandărilor referitoare la autoritatea de certificare, o recomandare a fost implementată, respectiv a fost elaborată și aprobată Monografia privind evidența extrabilanțieră a cofinanțării publice și a cofinanțării private pentru operațiunile aferente FESI și POAD, iar două recomandări erau în curs de implementare la data auditului;
- 📖 rezultatul verificării funcționalității sistemului informatic Aplicații 2014 a fost inclus, concluzia evaluării cerinței cheie nr. 6 fiind: „funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri” (categoria 2);

modulul „Declarații de cheltuieli”, secțiunea „Conturi anuale” din sistemul informatic SMIS2014+ și modulul „Implementare Front Office” din sistemul MySMIS2014 se aflau în curs de finalizare la data desfășurării auditului, fiind asumate noi termene pentru lansarea în producție de către entitatea auditată;

în ceea ce privește Grupurile Locale de Acțiune pentru Pescuit (FLAG), din verificările efectuate, a rezultat că, la momentul misiunii de audit, erau încheiate contracte de finanțare cu 22 de grupuri locale, manualele de proceduri și ghidurile solicitantului aferente măsurilor implementate de către 21 dintre acestea fiind verificate prin compartimentul de specialitate și aprobate de către directorul general al AM în vederea monitorizării modului de implementare a procedurilor de selecție și a ghidurilor solicitantului.

3.1.3.2. AUDITUL DE OPERAȚIUNI

În conformitate cu prevederile art. 127 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor incluse în aplicațiile de plată transmise Comisiei pentru anul contabil 2018, respectiv cheltuieli în sumă totală de **122.326 mii lei**.

Misiunea de audit pe teren a fost realizată la sediul AM, OI și AC, precum și la nivelul beneficiarilor selectați în eșantion. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de **67** de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor verificate de **101.607 mii lei**, reprezentând **83,06%** din cheltuielile declarate către CE. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu un impact financiar total de **410 mii lei**, reprezentând cheltuieli neeligibile.

În cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru POPAM au fost realizate verificări ale cheltuielilor declarate, astfel:

– mii lei –

Program operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	4=3/2*100	5=6+7	6	7
POPAM	122.326	101.607	83,06	410	0	410

Tabel nr. 14 – Situația cheltuielilor declarate și certificate, auditate în anul 2018 la nivelul POPAM

Principalele constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit de operațiuni, au fost identificate deficiențe care se referă la rambursarea unor cheltuieli neeligibile aferente unui proiect finanțat din Prioritatea Uniunii „Asistență Tehnică”, pentru care AM are calitatea de beneficiar, astfel:

În cazul proiectului „Salarii AM în perioada 2016-2018”, s-a constatat decontarea eronată a unor cheltuieli cu stimulentele salariale și contribuțiile aferente, fiind autorizată la plată contravaloarea cheltuielilor de personal efectuate în luna decembrie 2016, în cuantum de **410 mii lei**, pentru un număr de 94 de angajați care, potrivit fișelor de post, nu sunt încadrați în structura AMPOPAM, fiind astfel încălcate:

- prevederile pct. IV lit. A din Anexa la *Ordinul nr. 816 din 24 mai 2016 privind aprobarea Listei detaliate a cheltuielilor eligibile pentru operațiunile finanțate, inclusiv cheltuielile de personal ale Autorității de management, în cadrul Programului operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014-2020*;
- prevederile art. 25 alin 1 și 1[^]1, secțiunea 5 din *Ordonanța de urgență nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării*;
- dispozițiile pct. 4.8 *Descriere a utilizării asistenței tehnice din POPAM 2014-2020*, aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. 8416 din 25 noiembrie 2015;
- prevederile *Ordinului MADR nr. 792/26.04.2016 pentru aprobarea cuantumului și a criteriilor de acordare a stimulentei pentru personalul DGP-AMPOPAM* cu modificările ulterioare;
- prevederile Deciziei de finanțare nr.1/18.09.2017 privind finanțarea nerambursabilă din FEPAM a cheltuielilor salariale ale AM, în perioada 2016-2018.

3.1.3.3. AUDITUL CONTURILOR

În perioada de referință a prezentului raport a fost realizată o misiune de audit al conturilor, care a vizat conturile aferente anului contabil 2018 și s-a desfășurat în baza prevederilor art. 137 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, ale art. 29 din Reg. Delegat (UE) nr. 480/2014 și ale art. 63 alin. (5), (6) și (7) din Reg. (UE) nr. 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului.

Principalele constatări din auditul conturilor

Principalele aspecte identificate pe parcursul misiunii de audit al conturilor, cu privire la **proiectul conturilor anuale și proiectul Rezumatului anual** sunt sintetizate mai jos:

- 📖 din analiza Rezumatului anual transmis de către AM, a rezultat necesitatea revizuirii acestuia în sensul:
  - ⇒ corelării informațiilor privind cheltuielile neeligibile incluse în Apendicele 8 din versiunea finală a conturilor, cu cele din rezumatul anual,
  - ⇒ respectării formatului de rezumat anual prevăzut în Anexa 1 la Ghidul privind întocmirea rezumatului anual și a declarației de gestiune,
  - ⇒ încadrării erorilor rezultate din verificările de management efectuate de AM, conform Anexei 2 la Ghidul menționat mai sus,
  - ⇒ descrierii sintetice a metodologiei utilizate pentru verificările de management, a principalelor rezultate și tipuri de erori detectate și a măsurilor corective adoptate de AM.

Stadiul implementării recomandărilor din misiunile anterioare de audit

Situația recomandărilor rămase deschise din rapoartele de audit de operațiuni aferente perioadei de programare 2007-2013 pentru POP se prezintă după cum urmează: din totalul de 49 de recomandări aflate în curs de implementare, o recomandare a fost implementată, 46 sunt în curs de implementare (opt dintre ele fiind în investigație la DNA și/sau DLAF).

În ceea ce privește stadiul implementării recomandărilor formulate ca urmare a misiunilor de verificare ECA și DG MARE situația se prezintă astfel: dintr-un total de șapte recomandări cu impact financiar, toate sunt în curs de implementare, două dintre ele fiind în diferite stadii de cercetare la organele competente (DLAF, DNA).

Referitor la recomandările formulate în raportul de audit de desemnare pentru POPAM, cele opt recomandări aferente AM se află în diferite stadii de implementare, iar cele două recomandări aferente AC au fost implementate.

În ceea ce privește recomandările din rapoartele de audit de sistem anterioare, aferente noii perioade de programare, s-a constatat că din totalul de 32 de recomandări 19 au fost implementate, două recomandări au fost implementate parțial, două recomandări au fost închise, opt se află în continuare în curs de implementare și o recomandare este neimplementată.

Recomandarea formulată prin raportul de audit de operațiuni a fost apreciată ca fiind implementată întrucât verificările în cazul celor două suspiciuni de nereguli au fost finalizate și Procesele-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare au fost emise, sumele afectate de nereguli fiind deduse din conturile anuale aferente anului contabil.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurilor contradictorii au fost analizate punctele de vedere ale acestora, precum și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Rapoartele finale de audit prezintă constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurilor de conciliere.

Recomandări

Recomandările formulate au vizat măsuri concrete în vederea remedierii deficiențelor identificate pe parcursul misiunilor de audit derulate, precum și termene pentru implementarea acestora.

În cazul deficiențelor cu impact financiar s-a recomandat excluderea de la rambursare a cheltuielilor neeligibile și recuperarea debitelor, conform prevederilor OUG nr. 66/2011.

3.1.3.4. RAPORTUL ANUAL DE CONTROL ȘI OPINIA DE AUDIT

RAC a fost elaborat de către AA în baza prevederilor art. 127 alin. (5) lit. b) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și se referă la activitatea de audit desfășurată pentru anul contabil 2018.

Concluzie audit de sistem	Rata de eroare Audit de Operațiuni	Concluzie audit conturi
Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”. Această concluzie este susținută și de către Comisia Europeană – DG MARE care a încadrat sistemul, de asemenea, în categoria 2.	0,34%	Versiunea finală a conturilor oferă o imagine reală și corectă, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Reg. (UE) nr. 480/2014. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită, elaborată de către AM.

Tabel nr. 15 – Concluziile din RAC în ceea ce privește verificările de audit efectuate în cazul POPAM

3.1.4. POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

Prezentare

Politica Agricolă Comună (PAC) este una dintre primele politici elaborate și una din cele mai importante, fiind creată cu obiectivul asigurării necesarului de alimente la nivel european. PAC s-a dezvoltat pe baza principiilor pieței unice (circulația fără restricții a produselor agricole în interiorul UE), favorizarea consumului produselor originare din UE și solidarității financiare (măsurile comune sunt finanțate dintr-un buget comun). Reprezintă un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în UE și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale.

În perspectiva anului 2020, PAC trebuie să dețină capacitatea de a răspunde provocărilor viitoare cu care se vor confrunta agricultura și zonele rurale și să îndeplinească obiectivele stabilite pentru PAC, și anume:

- producția alimentară fiabilă;
- gestionarea durabilă a resurselor naturale și politicile climatice;
- dezvoltarea teritorială echilibrată.

PAC este constituită din doi piloni:

1. organizațiile comune de piață (măsurile comune de reglementare a funcționării piețelor produselor agricole) cu finanțare din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA);
2. dezvoltare rurală – măsurile structurale care vizează dezvoltarea echilibrată a zonelor rurale, finanțarea fiind asigurată prin intermediul Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

În vederea îndeplinirii obiectivelor PAC pentru perioada de programare 2014-2020, România beneficiază de o asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene, în sumă totală de **19.383.204 mii euro**.

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	8=7/3*100	9	10	11=10/3*100
Politica Agricolă Comună										
FEGA	11.255.208	52.371.609	0	0	5.051.395	23.504.646	44,88	5.051.395	23.504.646	44,88
FEADR	8.127.996	37.820.380	325.120	1.512.816	2.693.773	12.534.395	33,14	3.018.893	14.047.211	37,14
Total	19.383.204	90.191.989	325.120	1.512.816	7.745.168	36.039.041	39,96	8.070.288	37.551.857	41,64

Tabel nr. 16 – Stadiul implementării FEADR și FEGA la data de 31.12.2018, în mii lei și mii euro (curs inforeuro din data de 31.12.2018 de 4,6531 lei/euro)

Până la data de 31.12.2018, nivelul rambursărilor de la CE pentru cheltuielile efectuate și declarate cumulativ până la data de 15.10.2018, este în sumă totală de **8.070.288 mii euro**, ceea ce reprezintă un procent de 41,64% (cu prefinanțarea FEADR) din valoarea totală a alocărilor aferente perioadei 2014-2020.

În ceea ce privește activitatea de auditare a FEADR și FEGA, în conformitate cu cerințele art. 9 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013, ale art. 5 și art. 7 din Reg. (UE) nr. 908/2014 al Comisiei și cu standardele de audit acceptate internațional, pentru perioada de raportare a „*exercițiului financiar agricol*”, stabilită în intervalul 16.10.2016-15.10.2017, în conformitate cu prevederile art. 39 din Reg.(UE) nr. 1306/2013, au fost realizate două misiuni de **audit de certificare** a conturilor anuale.

Situația cheltuielilor declarate, auditate și a erorilor identificate în misiunile de audit de certificare din perioada de raportare este prezentată în tabelul următor:

Nr. crt.	Program operațional	Cheltuieli certificate și declarate CE în anul 2018 din care a fost extras eșanionul	Cheltuieli auditate Total	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
						Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
0	1	2	3	4=3/2*100	5=6+7	6	7
2014-2020							
1	FEADR	5.376.769	525.320	9,77	47	0	47
2	FEGA	8.121.886	202.825	2,50	1.276	50	1.226
TOTAL		13.498.655	728.145	5,39	1.323	50	1.273

Tabel nr. 17 – Situația cheltuielilor declarate și certificate, auditate în anul 2018, la nivelul FEADR și FEGA

3.1.4. AUDITUL DE CERTIFICARE

3.1.4.1. FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ (FEADR)

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), derulat prin Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), este reglementat prin Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 și Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 contribuind la îndeplinirea obiectivelor și implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR).

Din datele prezentate mai sus rezultă că la 31.12.2018, alocările de la Comisia Europeană sunt de **8.127.996 mii euro**, față de care au fost realizate rambursări de la Comisia Europeană în valoare de **2.693.773 mii euro**, ceea ce reprezintă **33,14%** din totalul alocărilor.

Pentru perioada de raportare aferentă exercițiului financiar încheiat la 15 octombrie 2018, AA a efectuat în temeiul art. 9 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului un audit la AFIR în legătură cu funcția acesteia de agenție de plăți, audit ce a avut ca obiect utilizarea finanțărilor din FEADR.

Activitatea de audit a acoperit respectarea de către agenția de plăți a criteriilor de acreditare, existența și funcționarea principalelor controale interne și procedurile de asigurare a conformității cu normele UE, legalitatea și regularitatea cheltuielilor pentru care s-a solicitat rambursarea din partea Comisiei și procedurile de protecție a intereselor financiare ale Uniunii, fiind concepută în conformitate cu următoarele obiective de audit:

- **obiectivul de audit 1 – Verificarea financiară și certificarea conturilor** – pentru care se urmărește obținerea asigurării rezonabile cu privire la:
  - funcționarea adecvată a sistemelor de control instituite la nivelul agențiilor de plată referitoare la executarea și contabilizarea plăților, înregistrarea datoriilor, respectarea criteriilor de acreditare;
  - certificarea conturilor anuale ale Agenției de Plăți, în ceea ce privește exhaustivitatea, exactitatea și veridicitatea conturilor anuale;
- **obiectivul de audit 2 – Evaluarea legalității și regularității cheltuielilor a căror rambursare a fost solicitată Comisiei, inclusiv declarația de gestiune** – pentru care se urmărește obținerea asigurării rezonabile în ceea ce privește:
  - funcționarea adecvată a sistemelor de control instituite la nivelul agenției de plăți referitoare la autorizarea plăților prin controale administrative și la fața locului, în ceea ce privește capacitatea lor de a asigura respectarea criteriilor de acreditare și conformitatea cheltuielilor cu prevederile reglementărilor UE;
  - corectitudinea afirmațiilor incluse în Declarația conducerii APIA;
  - statisticile de control sunt corect elaborate și reconciliate de agenție cu datele înregistrate în sistemele informatice și că este disponibilă o pistă de audit suficientă;
  - informațiile din sisteme, pe baza rapoartelor de inspecție în teren, sunt revizuite și apreciate ca fiind exacte.

Din cheltuielile declarate în perioada de raportare, în valoare de **5.376.769 mii lei**, a fost extras un eșantion în valoare totală de **525.320 mii lei**, reprezentând **9,77%** din cheltuielile declarate, valoarea totală a erorilor identificate fiind în sumă de **47 mii lei**.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor de audit efectuate

➤ **Obiectivul 1 de audit**

📖 **În materie de acreditare/sistem de control intern**, s-au stabilit următoarele constatări:

- ➡ legat de verificările OC asupra respectării standardului privind **comunicarea** s-a constatat faptul că, deși Manualul de procedură al agenției prevede că modificările legislative implică modificarea procedurilor, noile prevederi ale alin. (1) al art. 50 din Reg. de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014, în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2018, au fost implementate de agenție în procedură abia după încheierea anului financiar 2018;
- ➡ agenția nu a elaborat o procedură specifică pentru întocmirea raportării următoarelor anexe la conturile anuale:
  - ✓ anexele pentru avansuri care să descrie fluxul complet de lucru cu privire la colectarea informațiilor, reconcilierea acestora precum și verificările necesare a se efectua,
  - ✓ anexa 5 – Contribuția FEADR plătită către instrumentele financiare menționate la art. 41 din Reg. (UE) nr. 1303/2013 pentru perioada de programare 2014-2020;

📖 **În materie de conturi anuale**, s-au formulat următoarele constatări:

Ca urmare a verificărilor efectuate în scopul testării de fond a veridicității, exhaustivității și exactității sumelor înscrise în Anexa III la Reg. (UE) nr. 908/2014, au fost identificate următoarele deficiențe:

- ➡ în cazul a doi beneficiari, agenția a stabilit în mod eronat cuantumul sancțiunilor pentru nerespectarea cerințelor de eco-condiționalitate în cadrul campaniei anului de cerere 2017;
- ➡ în cazul a șase beneficiari s-a constatat că nu există concordanță între datele înscrise în Anexa III, cele din Jurnalul sancțiunilor multianuale și datele din evidențele contabile ale agenției.

➤ **Obiectivul 2 de audit**

În materie de acreditare/sistem de control intern, s-au formulat următoarele constatări:

- ⇒ în cazul unui beneficiar s-a constatat utilizarea tehnicilor de măsurare incorecte, precum și determinarea eronată a suprafeței eligibile, în sensul că procedurile de control abordate de către inspectorii APIA (prin digitizare) nu au cuprins și o vizită la fața locului, rezumându-se numai la digitizarea pe ecran. Metoda aleasă nu îndeplinea condițiile pentru a fi abordată, având în vedere faptul că, în cazul mai multor parcele, anumite suprafețe erau neeligibile;
- ⇒ agenția nu a prevăzut în manualul de procedură pentru implementarea instrumentelor financiare care sunt documentele justificative ce însoțesc situația privind sumele investite prin intermediarii financiari și/sau plătite cu titluri de costuri de management, aferente procentului relevant indicat la art. 41 lit. (c) (i) sau (ii) al Reg. (UE) nr. 1303/2013, respectiv care sunt verificările efectuate asupra acestora;
- ⇒ procedurile de control la fața locului derulate de agenție în cazul unui beneficiar, nu oferă o asigurare rezonabilă privind realitatea dimensiunii economice a exploatației apicole, respectiv, corespondența dintre stadiul prezentat prin documentele anexate de beneficiar cu realizările fizice de pe teren;
- ⇒ în ceea ce privește sprijinul acordat beneficiarilor finali printr-un instrument financiar, agenția nu a prevăzut în proceduri controale la fața locului, conform art. 58 și 59 din Reg. (UE) nr. 1306/2013;

În ceea ce privește aspectele de legalitate și regularitate, s-au detectat următoarele:

- ⇒ în cazul unui alt beneficiar rata sprijinului public nerambursabil de 90% nu a fost stabilită corect în condițiile în care asociatul majoritar și administrator al solicitantului nu îndeplinea condiția de a se stabili pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații. Prin urmare, rata sprijinului nerambursabil trebuia să fie de 70% și nu de 90% așa cum era prevăzută în planul financiar și în bugetul indicativ anexat contractului de finanțare. Impactul financiar stabilit a fost de **39 mii lei**;
- ⇒ ca urmare a controlului pe teren în cazul unui fermier s-au constatat următoarele:
  - ✓ pentru un număr de șase parcele, cultura găsită nu corespunde celei declarate. Fermierul a declarat în cererea de plată că pe aceste parcele cultivă plante de nutreț, dar în realitate s-a constatat o cultură neeligibilă, respectiv pajști temporare;
  - ✓ în cazul unei parcele suprafața nu era menținută într-o stare adecvată pentru cultivare, respectiv nu au fost desfășurate activitățile agricole minime, prin urmare fermierul nu și-a respectat angajamentul semnat pentru agricultura ecologică. Impactul financiar stabilit a fost de **10 mii lei**;
- ⇒ în cazul unui beneficiar există suspiciunea că sediul întreprinderii individuale este declarat formal, doar pentru îndeplinirea unui criteriu de eligibilitate.

Punctul de vedere al entităților auditate

Agenția și-a însușit aspectele semnalate și va lua măsurile care se impun pentru implementarea recomandărilor.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit

Analizând acțiunile întreprinse de AFIR și organismul delegat APIA pentru implementarea recomandărilor formulate în anii precedenți, precum și documentele justificative prezentate în susținerea acestora, s-a observat că în general au fost luate măsuri în vederea înlăturării deficiențelor semnalate de organismul de certificare.

Astfel:

- ✓ **pentru anul financiar 2017**, din numărul total de 31 de recomandări formulate, au fost implementate 17 recomandări, iar 12 au fost parțial implementate.
- ✓ **pentru anul financiar 2016**, dintr-un număr de 15 recomandări formulate, rămase neimplementate sau în curs de implementare, șase recomandări au fost implementate, iar opt recomandări au fost apreciate ca fiind parțial implementate.

Recomandările rămase neimplementate sau în curs de implementare vor fi monitorizate în continuare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

- ✓ AFIR și organismele delegate respectă criteriile de acreditare menționate în anexa I la Reg. (UE) nr. 908/2014, fiind emise unele recomandări care vizează îmbunătățirea modului de funcționare a sistemelor de management și control intern;
- ✓ situația financiară anuală menționată la art. 29 (capitolul III) din Reg. nr. 908/2014 este în conformitate cu evidențele și registrele contabile ale agenției de plăți;

- ✓ în ceea ce privește aspectele legate de protejarea în mod corespunzător a intereselor financiare ale Uniunii în legătură cu avansurile plătite, garanțiile obținute, precum și sumele de încasat, concluzia Organismului de Certificare este că AFIR și organismele delegate au elaborat proceduri care să asigure protejarea corespunzătoare a intereselor financiare ale Uniunii;
- ✓ în ceea ce privește procedurile, manualele, instrucțiunile și normele elaborate de Agenția de plăți, verificările au reliefat faptul că au la baza prevederile reglementărilor europene și ale legislației naționale aplicabile FEADR și descriu în detaliu modul de realizare a activităților necesare a fi desfășurate de experții agenției în vederea implementării FEADR.

Opinia de audit a Organismului de Certificare privind AFIR a fost întocmită în conformitate cu prevederile art. 9 din Reg. (UE) nr. 1306/2013 și ale art. 5 din Reg. (UE) nr. 908/2014. Aceasta a fost o opinie fără rezerve privind conturile anuale pentru FEADR și o Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte privind declarația de gestiune.

3.1.4.2. FONDUL EUROPEAN DE GARANTARE AGRICOLĂ (FEGA)

În perioada de referință, AA, în calitate de Organism de Certificare (OC), a derulat o misiune de audit de certificare finalizată cu emiterea opiniei privind exhaustivitatea, exactitatea și veridicitatea conturilor anuale ale Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), buna funcționare a sistemului de control intern al acesteia, legalitatea și corectitudinea cheltuielilor a căror rambursare a fost solicitată Comisiei, precum și cu concluzii asupra afirmațiilor din declarația de gestiune.

Activitatea de audit a fost structurată pe două obiective principale de audit:

- **obiectivul nr. 1: „Verificarea financiară și certificarea conturilor”** în cadrul căruia s-a urmărit obținerea asigurării rezonabile cu privire la:
  - funcționarea adecvată a sistemelor de control instituite la nivelul agenției de plăți referitoare la executarea și contabilizarea plăților, înregistrarea datoriilor, respectarea criteriilor de acreditare;
  - certificarea conturilor anuale ale Agenției de Plăți, în ceea ce privește exhaustivitatea, exactitatea și veridicitatea conturilor anuale;
- **obiectivul nr. 2: „Evaluarea legalității și regularității cheltuielilor a căror rambursare a fost solicitată Comisiei”** în cadrul căruia s-a urmărit obținerea asigurării rezonabile în ceea ce privește:
  - funcționarea adecvată a sistemelor de control instituite la nivelul agenției de plăți referitoare la autorizarea plăților prin controale administrative și la fața locului, în ceea ce privește capacitatea lor de a asigura respectarea criteriilor de acreditare și conformitatea cheltuielilor cu prevederile reglementărilor UE;
  - corectitudinea afirmațiilor incluse în Declarația conducerii APIA;
  - statisticile de control sunt corect elaborate și reconciliate de agenție cu datele înregistrate în sistemele informatice și că este disponibilă o pistă de audit suficientă;
  - informațiile din sisteme, pe baza rapoartelor de inspecție în teren, sunt revizuite și apreciate ca fiind exacte.

În anul financiar FEGA încheiat la 15 octombrie 2018, sfera de aplicare a auditului este reprezentată de sistemele de gestiune și control intern ale entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a FEGA, precum și operațiunile derulate în cadrul fondului. Auditul de certificare a fost desfășurat la toate entitățile care asigură implementarea FEGA, la nivel central și teritorial, respectiv, APIA structura centrală și la 10 centre județene, la Organismele delegate la nivel central și teritorial, respectiv Agenția Națională Sanitară, Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) și la 7 Direcții Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, Oficiul Național al Viei și Plantațiilor Vitivinicole (ONVPV) și la 7 Inspecții Teritoriale ale ONVPV, Agenția Națională pentru Zootehnie (ANZ) și Autoritatea Națională Fitosanitară și la 7 Oficii Județene pentru Zootehnie; la prestatorul de servicii de verificare la fața locului prin teledetectie, precum și la beneficiarii de ajutoare cuprinși în eșantioane de audit.

Din cheltuielile declarate în anul 2018, în valoare de **8.121.886 mii lei**, a fost extras un eșantion cuprinzând **377** elemente (160 aferente obiectivului 1 de audit și 217 aferente obiectivului 2 de audit) în valoare totală de **202.825 mii lei**, reprezentând **2,5** % din cheltuielile declarate.

În urma testelor de detaliu efectuate au fost identificate erori în sumă totală de **1.276 mii lei**, din care suma de **50 mii lei** reprezintă corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții și suma de **1.226 mii lei** reprezintă cheltuieli neeligibile.

Principalele constatări

- **Obiectivul 1 de audit – Evaluarea mediului de control intern pentru populațiile IACS și non IACS în funcție de criteriul de acreditare – testarea conformității/testarea controalelor – activități de control:**

În ceea ce privește verificările efectuate în contextul evaluării mediului de control intern în funcție de criteriile de acreditare pentru obiectivul 1 de audit, au fost identificate următoarele deficiențe:

Activități de control: Proceduri contabile

📖 din examinarea raportărilor financiare întocmite de APIA pentru anul financiar FEGA 2018 a rezultat că nu toate plățile efectuate către fermieri au fost înregistrate corect pe coduri bugetare „cu și fără disciplină financiară”, conform instrucțiunilor CE². Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 8 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 1307/2013 și ale Reg. (UE) 1236/2017 privind rata de ajustare în Campania 2017, această deficiență fiind identificată și în anul financiar anterior.

Activități de control: Procedurile referitoare la datorii

📖 verificările efectuate asupra informațiilor prezentate în Registrul debitorilor au pus în evidență o serie de deficiențe în ceea ce privește gestionarea acestuia în conformitate cu prevederile Orientării nr. 1 a CE, ca de exemplu:

- nu s-a asigurat comunicarea titlului de creanță debitorului prin toate mijloacele de comunicare în termenele prevăzute de legislația națională în vigoare;
- verificările documentare și după caz la fața locului, necesare în vederea stabilirii datoriei certe și a emiterii Procesului-verbal de constatare – titlu de creanță, au fost realizate cu depășirea termenelor prevăzute de art. 21 alin. (23) din OUG 66/2011, coroborat cu procedura de lucru privind constatarea și recuperarea creanțelor;
- pentru debitorii aflați în sold la 15.10.2018, care nu fac obiectul unor sentințe penale, nu a fost respectat termenul de trei zile lucrătoare între data emiterii titlului de creanță și înregistrarea debitului în Registrul debitorilor în vederea emiterii fișei de debit;
- în Registrul Pre-debitorilor sunt cazuri de pre-debitori nesoluționați sau stornați care nu au fost transferați în Registrul Debitorilor în anul financiar 2018, în termenul maxim de 180 de zile calculat de la data emiterii notei de fundamentare și până la data de finalizare a exercițiului contabil, respectiv data de 15.10.2018.

Testarea de fond asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale

În cazul **tranzacțiilor operaționale**, la testarea de fond a controalelor cheie și auxiliare descrise de agenție în procedurile de lucru, verificările efectuate au evidențiat următoarele deficiențe:

📖 în cazul populației FEGA incluse în IACS, în urma verificărilor efectuate asupra cererii de plată depusă de un fermier, s-a constatat că, deși în anul agricol anterior (2016) a beneficiat de sancțiune administrativă redusă pentru deficiența de supra-declarare a suprafeței, în conformitate cu prevederile art.19a alin (2) din Reg.(UE) nr. 640/2014, în condițiile în care fermierul a persistat și în anul agricol următor (2017) în aceeași deficiență, agenția nu a aplicat sancțiunea de supra-declarare în procent de 100% și implicit reducerea de 50% din Campania 2016, astfel că au fost autorizate la plată sume mai mari decât cele care i se cuveneau. Verificările realizate au evidențiat că deficiența are caracter repetitiv și la nivelul anului financiar FEGA 2018, este de natură sistematică și a apărut întrucât în sistemul informatic IACS algoritmul de calcul al sumelor autorizate, datorate fermierilor, nu a fost actualizat ținând cont și de prevederile art.1 pct. 7 din Reg. (UE) nr. 1393/2016, prin care a fost modificat art.19a din Reg. (UE) nr.640/2014.

În cazul **tranzacțiilor neoperaționale pentru populația debitorilor și a sancțiunilor**, la testarea de fond care a vizat în cazul neregulilor, exactitatea modului de evidențiere, raportare, compilare și de tratare a neregulilor în sensul Anexei II și Anexei III la Reg. (UE) nr. 908/2014 al Comisiei, au fost constatate următoarele deficiențe:

📖 în cazul unor fermieri, informațiile din Anexa III referitoare la sancțiuni multianuale, chiar dacă se anulează ca efect, neavând influență asupra soldului, nu sunt corect reflectate, fiind prezentate pe două poziții diferite;

📖 unii fermieri figurează în Anexa III cu sold final negativ, deși sancțiunea multianuală constituită fusese ori stornată, ori recuperată, sau stornată și apoi stornată recuperarea, situații în care soldul final ar fi trebuit să fie „zero”;

➤ **Obiectivul 2 de audit – Evaluarea mediului de control intern pentru populațiile IACS și non IACS**

În ceea ce privește verificările efectuate în contextul evaluării mediului de control intern în funcție de criteriile de acreditare, pentru obiectivul 2 de audit, au fost identificate următoarele deficiențe:

Activități de control: Autorizarea plăților – controale-cheie în legătură cu controalele administrative

Ca urmare a verificării modului de raportare a controalelor pe teren la schema „Tânăr fermier” în statisticile de control Campania 2017, s-au constatat deficiențe în procesul de autorizare administrativă care au afectat raportarea în statisticile de control, cum ar fi:

📖 în cazul unui număr de 379 de fermieri, deși manualele de proceduri APIA prevăd controale de stabilire a eligibilității tânărului fermier încă de la depunerea cererii de plată pe baza documentelor justificative obligatorii atașate cererii de plată, s-a constatat că au fost respinși ca fiind neeligibili din punct de vedere administrativ ulterior, după efectuarea

² În ceea ce privește aplicarea ratei de ajustare și contabilizare a plăților în evidența contabilă, primii 2.000 euro din toate plățile directe acordate unui fermier (inclusiv schema micii fermieri) sunt exceptați de la disciplina financiară și declarați pe articole contabile „fără disciplină financiară”, iar restul sumelor datorate fermierului, după deducerea disciplinei financiare, sunt declarate pe articole contabile „cu disciplină financiară”.

controlului pe teren la fermier, ceea ce induce existența unor slăbiciuni în procesul de autorizare și în ceea ce privește efectuarea controalelor administrative și la fața locului;

Activități de control: Autorizarea plăților – controale-cheie în legătură cu controalele la fața locului

📖 în cazul anumitor scheme de ajutor, s-a constatat că nu au fost atinse ratele de control stabilite la nivelul Agenției, iar la schema „Tânăr fermier” nu a fost realizată rata minimă de control de 5%.

Mediul intern: Delegare

Pentru sarcinile pe care agenția le-a delegat să fie realizate de către alte entități, verificările efectuate au evidențiat următoarele deficiențe:

📖 în procedurile de control la fața locului privind SMR-urile³ delegate ANSVSA și Agenției Naționale Fitosanitară (ANF), nu sunt cuprinse prevederi referitoare la efectuarea controalelor la fața locului în același an calendaristic în care a fost depusă cererea de ajutor în conformitate cu art. 71 alin. (6) din Reg.(UE) nr. 809/2014;

📖 la nivelul organismului delegat ANF, *procedura pentru efectuarea inspecțiilor privind verificarea respectării de către fermieri a cerinței legale în materie de gestionare „SMR 10”* nu prevede obligativitatea de întocmire a unei piste de audit adecvate pentru înregistrarea cronologică a informațiilor, documentelor și activităților desfășurate într-un proces de control al unei cereri de ajutor;

📖 pentru Campania anului de cerere 2017, personalul de la nivelul ANF nu a participat la instruirii în domeniul fraudei și nu a fost întocmit un inventar al posturilor sensibile, respectiv un plan pentru asigurarea rotației personalului din funcții sensibile sau, în lipsa acestuia, de asigurarea unei supravegheri mai intense;

Testarea de fond – populația IACS

Ca urmare a activităților desfășurate privind testarea prin proceduri de fond a schemelor de ajutor vizate de IACS, au fost constatate unele deficiențe, după cum urmează:

📖 în cazul unui fermier s-a constatat în cadrul schemei „Plată pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu”, că s-a autorizat în mod eronat suma de plată datorată fermierilor, ca urmare a nerespectării prevederilor art. 28 din Reg. (UE) nr. 640/2014. Pentru acest caz a fost stabilit un impact financiar de **119 mii lei**. Se menționează că deficiența are caracter repetitiv la nivelul anului financiar FEAGA 2018 și a apărut întrucât în sistemul informatic IACS nu a fost actualizat algoritmul de calcul corect al sumelor autorizate datorate fermierilor, ținând cont și de prevederile art. 28 din Reg. (UE) nr. 640/2014, pentru care agenția va calcula riscul total la nivelul fondului;

📖 în cazul unui beneficiar s-a constatat autorizarea eronată la plată în anul financiar 2018 a sumelor corespunzătoare cererilor de sprijin aferente fermierilor care au beneficiat de sancțiune redusă de supradecларare în Campania 2016 și care au încălcat condițiile impuse de legislația europeană și în Campania 2017, prin urmare nu se mai încadrau condițiilor de acordare a reducerii aplicate sancțiunii administrative cu 50%. Prin acest mod de lucru nu s-au respectat prevederile Reg. (UE) nr. 1393/2016, art. 19a), fapt ce a determinat autorizarea, plata către fermieri și raportarea către CE a unor sume mai mari decât cele convenite fermierilor. Pentru această deficiență a fost stabilit un impact în sumă de **5 mii lei**. Se menționează că această deficiență are caracter repetitiv la nivelul anului financiar FEAGA 2018, este de natură sistematică și a fost identificată și în cazul unui beneficiar verificat în cadrul obiectivului 1 de audit;

📖 APIA a autorizat în mod eronat la plată cererile de sprijin ale fermierilor pentru plăți directe care depășesc 2.000 euro, depuse pentru anul de cerere 2017, agenția aplicând rata de ajustare la întreaga sumă calculată fermierului, nu doar sumei care depășește plafonul de 2.000 euro, fapt ce a determinat autorizarea, plata către fermieri și raportarea către CE a unor sume mai mici decât cele convenite fermierilor în conformitate cu regulamentele europene. Aceasta deficiență are caracter repetitiv, fiind identificată încă din anul agricol 2016. Chiar dacă agenția a luat măsuri pentru modificarea algoritmului de calcul implementat în sistemul IACS și a inițiat reevaluarea cererilor de ajutor ale căror sume autorizate și plătite au fost mai mari de 2.000 euro, nu toate cazurile au fost identificate, instrumentate și reautorizate, transferate în contabilitate și plătite corespunzător.

Testarea de fond – populația non IACS

Urmare activităților de audit desfășurate au fost constatate unele deficiențe, după cum urmează:

📖 în cazul unui fermier care a beneficiat de sprijin financiar pentru o plantație de viță de vie în suprafață de 33,00 ha prin programul de restructurare/reconversie a plantațiilor viticole, s-a constatat faptul că, deși APIA a identificat deficiențe în ceea ce privește respectarea de către beneficiar a prevederilor procedurale în vigoare, precum și a tehnologiei de cultivare a viței de vie și a bunelor practici agricole și de mediu, mecanismul de control și monitorizare dezvoltat la nivelul Agenției nu i-au permis luarea imediată a măsurii de retragere a sprijinului acordat, măsura de recuperare fiind dispusă după încheierea anului financiar FEAGA 2018, după o perioadă de monitorizare atât de

³ Cerințe legale în materie de gestionare privind mediul și identificarea și înregistrarea animalelor în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru agricultori.

agenție cât și de Direcția Generală Control, Antifraudă și Inspecții din cadrul MADR. Pentru acest caz a fost stabilit un impact de **1.083 mii lei**.

Chiar dacă sistemul de control intern al APIA a funcționat, iar prin acțiunile întreprinse agenția a identificat în cazul acestui beneficiar neconformități reale în implementarea planurilor individuale, auditorii au apreciat că neregula are influență asupra conturilor și situației financiare aferente anului auditat, iar pentru faptul că procesul de constatare și recuperare a creanței bugetare a fost demarat după finalizarea anului financiar, s-a considerat necesară evaluarea deficienței ca eroare cunoscută;

 la nivelul unui beneficiar de finanțare FEGA care a depus cerere de plată pentru semestrul I, (an școlar 2017-2018), în cadrul Programului de încurajare a consumului de lapte și produse lactate în școli, s-a constatat că Autoritatea Contractantă a atribuit un contract de achiziție publică pentru produsul lapte, în valoare de 608 mii lei (fără TVA), prin procedura „negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare” fiind invocate motive de extremă urgență, fără a fi respectate condițiile prevăzute de art.104 lit. c din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*.

Din analiza documentelor și informațiilor existente la dosarul cererii de plată a rezultat că autoritatea contractantă dispunea de toate informațiile necesare în vederea inițierii procedurii de atribuire a unui acord cadru, iar apariția situației de urgență a fost determinată de demararea cu mare întârziere a procedurii de achiziție publică prin licitație deschisă, de către Autoritatea Contractantă.

În acest caz au fost identificate și produse autorizate la plată unui număr de elevi care figurau cu absențe înscrise în catalogul școlar. Pentru abaterea identificată s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în procent de 25% din valoarea sumei plătite beneficiarului FEGA la data auditului, impactul financiar fiind de **50 mii lei**.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctele de vedere ale acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor, urmând ca Agenția să analizeze aspectele semnalate și să inițieze toate demersurile necesare în vederea remedierii lor.

Exemple de bună practică

Ca și în anul precedent se apreciază ca fiind un aspect pozitiv în sensul susținerii activității de audit a AA, preocuparea structurii de audit intern din cadrul APIA de a include anual în planul de activitate și de a derula o misiune cu privire la urmărirea modului de implementare a recomandărilor OC emise în raportul de audit aferent exercițiului financiar FEGA 2017, activitate pe care echipa se poate baza în propriile evaluări. În aceste condiții OC a revizuit rezultatele misiunii de follow-up realizată de departamentul de audit intern al APIA și a asigurat actualizarea, pe baza verificărilor proprii asupra documentelor prezentate pentru susținerea și justificarea modului de implementare, acolo unde a fost cazul, a stadiului de implementare a recomandărilor cu ultimul punct de vedere al auditorului.

Stadiul implementării recomandărilor din misiunile anterioare de audit

În ceea ce privește implementarea recomandărilor formulate în anii precedenți, situația se prezintă astfel:

✓ **pentru anul financiar 2017**

- în materie de **acreditare**, stadiul de implementare a recomandărilor este următorul: dintr-un număr total de 43 de recomandări formulate în cursul anului financiar FEGA 2017, un număr de 18 recomandări au fost implementate/închise, 17 recomandări sunt parțial implementate și opt recomandări sunt neimplementate;
- în materie de **conformitate**, situația modului de implementare a recomandărilor arată că dintr-un număr total de 24 de recomandări formulate în cursul anului financiar FEGA 2017, un număr de 10 recomandări au fost implementate/închise, șase recomandări sunt parțial implementate și opt neimplementate;
- în ceea ce privește **erorile financiare**, în urma măsurilor întreprinse de agenție pentru recuperarea sumelor neeligibile, stadiul implementării se prezintă astfel: din numărul total de 10 recomandări formulate în cursul anului financiar FEGA 2017, un număr de cinci recomandări sunt implementate, patru recomandări sunt parțial implementate și o recomandare este neimplementată;

✓ **pentru anul financiar 2016**

- stadiul de implementare a recomandărilor la data de raportare, se prezintă astfel: dintr-un număr total de 25 recomandări, un număr de nouă recomandări erau implementate/închise, 12 recomandări erau parțial implementate și patru recomandări au rămas neimplementate;
- în materie de conformitate, analiza efectuată a scos în evidență faptul că agenția a întreprins măsuri pentru recuperarea sumelor neeligibile, astfel că, din numărul total de opt recomandări formulate, agenția a implementat/închis un număr de două recomandări, cinci recomandări fiind parțial implementate și o recomandare neimplementată;

- În cazul a patru beneficiari la care au fost identificate elemente generatoare de posibile fraude, Departamentul de Luptă Antifraudă a informat AA că a efectuat verificări preliminare în ceea ce privește aspectele sesizate, în urma cărora cazurile au fost clasate. Pe cale de consecință, în contextul adresei primite de la DLAF, OC a reanalizat neregulile semnalate în cazul acestor fermieri și pentru doi fermieri OC a închis constatarea și recomandarea, iar pentru doi fermieri aspectele semnalate urmează să se mențină în procesul de evaluare al erorilor, fiind monitorizate în continuare;

✓ pentru anul financiar 2015

- stadiul implementării recomandărilor la data raportării se prezintă astfel: dintr-un număr total de 21 recomandări, un număr de opt recomandări au fost implementate/închise, 11 recomandări sunt parțial implementate și două recomandări sunt neimplementate;
- în materie de conformitate, analiza efectuată a pus în evidență faptul că agenția a întreprins măsuri pentru recuperarea sumelor neeligibile, astfel că, din numărul total de trei recomandări formulate, agenția a implementat o recomandare, în timp ce două recomandări sunt parțial implementate.

Toate recomandările parțial implementate și neimplementate urmează să fie monitorizate în continuare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Activitatea de audit și de raportare concepută în conformitate cu obiectivele de audit se prezintă după cum urmează:

- în general, agenția, respectă criteriile de acreditare menționate în anexa I la Reg. (CE) nr. 908/2014, fiind emise unele recomandări care vizează îmbunătățirea modului de funcționare a sistemelor de management și control intern create la nivelul APIA, precum și întărirea funcției de control și supervizare exercitată de Agenție asupra Organismelor Delegate;
- în ceea ce privește faptul că situația financiară anuală menționată la articolul 29 (capitolul III) din Reg. nr. 908/2014 este în conformitate cu evidențele și registrele contabile ale Agenției de plăți, verificările și reconcilierile efectuate au pus în evidență unele neconcordanțe între Declarația anuală și Tabela X, contul anual, registrele și înregistrările contabile ale APIA, fapt reflectat în opinia de audit;
- declarațiile referitoare la cheltuieli ce au fost întocmite de APIA pentru anul financiar 2018, constituie o evidență materială veridică, completă și exactă a operațiunilor atribuite FEAGA;
- în ceea ce privește aspectele legate de protejarea în mod corespunzător a intereselor financiare ale Uniunii în legătură cu avansurile plătite, garanțiile obținute, precum și sumele de încasat, concluzia OC este că agenția a elaborat proceduri care să asigure protejarea corespunzătoare a intereselor financiare ale Uniunii.
- în ceea ce privește sumele care trebuie încasate de Agenție, au fost prezentate unele deficiențe care au fost însoțite de recomandări care vizează întărirea funcției de control intern. Verificările de audit efectuate au pus în evidență faptul că este asigurat caracterul complet al Anexei II, iar în ceea ce privește Anexa III, aspectele și deficiențele constatate au fost evidențiate și analizate;
- în ceea ce privește procedurile, manualele, instrucțiunile și normele elaborate de Agenția de plăți, verificările au reliefat faptul că au la bază prevederile reglementărilor UE și ale legislației naționale aplicabile și descriu în detaliu modul de realizare a activităților necesare a fi desfășurate de Agenție în vederea implementării FEAGA. Cu toate acestea, chiar dacă în cursul exercițiului financiar FEAGA 2018 unele manuale de proceduri au fost îmbunătățite și consolidate prin modificările aduse, unele dintre modificări fiind și ca urmare a recomandărilor OC, se menține recomandarea ca în continuare să fie completate sau explicate mai clar, astfel încât să ofere o garanție rezonabilă în ceea ce privește respectarea normelor europene referitoare la cheltuielile atribuite FEAGA.

A fost emisă o *Opinie cu rezerve privind conturile anuale pentru FEAGA* și o *Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte privind declarația de gestiune*.

Opinia Organismului de Certificare privind Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură a fost întocmită în conformitate cu prevederile art. 9 din Reg. (UE) nr. 1306/2013 și ale art. 5 din Reg. (UE) nr.908/2014.

3.1.5. POLITICA PRIVIND MIGRAȚIA ȘI AZILUL ȘI POLITICA DE SECURITATE INTERNĂ

Programul Național „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare“ și Programul Național „Fondul pentru Securitate Internă”

Politica europeană privind migrația și azilul reprezintă un obiectiv-cheie pentru UE. Aceasta este bazată pe solidaritate și urmărește să instituie o abordare echilibrată a imigrației legale și a celei neregulate.

Politica privind securitatea internă cuprinde lupta împotriva crimei organizate și a terorismului, cooperarea polițienească și gestionarea frontierei externe a UE.

În cadrul acestor două politici, la nivel național se implementează două programe: Programul Național aferent Fondului pentru Azil, Migrație și Integrare (PN FAMI) și Programul Național aferent Fondului pentru Securitate Internă (PN FSI).

Autoritățile naționale cu rol de Autoritate Responsabilă și Autorități Delegate din cadrul SMC pentru cele două programe naționale sunt:

- Autoritatea Responsabilă (AR) pentru FAMI și FSI este Ministerul Afacerilor Interne – Direcția Fonduri Externe Nerambursabile,
- Autoritate Delegată Financiară (ADF) – Direcția Generală Financiară din cadrul Ministerului Afacerilor Interne,
- Autoritate Delegată FAMI (AD FAMI) – Inspectoratul General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne,
- Autoritatea Delegată FSI (AD FSI) – Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene.

La nivelul României, pentru aceste programe naționale, alocarea UE la data de **31.12.2018** și sumele rambursate de CE se prezintă după cum urmează:

Programul național	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțare totală)		SUME RAMBURSATE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	8=7/3*100
FAMI	54.891	255.413	16.641	77.432	1.250	5.816	2,28
FSI	146.618	682.228	27.089	126.048	3.756	17.477	2,56
Total	201.509	937.641	43.730	203.480	5.006	23.293	2,48

Tabel nr. 18 – Stadiul implementării programelor aferente PMA la 31.12.2018 (echivalent în lei la cursul inforeuro din 31.12.2018 de 4,6531 lei/euro)

Pentru anul contabil 2018 la nivelul celor două programe naționale au fost derulate următoarele misiuni de audit:

- o misiune de **audit al sistemului** instituită pentru cele două fonduri având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că acesta funcționează eficient pentru a preveni și detecta erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul acționează eficient în vederea corectării lor;
- o misiune de **audit de operațiuni** asupra cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2018, al cărei obiectiv a fost acela de a obține o asigurare rezonabilă privind eligibilitatea cheltuielilor finanțate din PN FAMI și PN FSI, precum și a faptului că tranzacțiile care au stat la baza acestor cheltuieli au fost legale și, regulamentare;
- o misiune de **audit al conturilor** al cărei obiectiv a fost acela de a obține o asigurare rezonabilă asupra integrității, exactității și veridicității conturilor celor două programe naționale. Totodată, în cadrul acestei misiuni a fost realizată și o monitorizare a modului în care au fost implementate recomandările formulate ca urmare a misiunilor de audit anterioare.

Conform obligațiilor din regulamente au fost elaborate rapoartele anuale de control (RAC) și au fost emise opiniile de audit pentru PN FAMI și PN FSI.

3.1.5.1. AUDITUL DE SISTEM

Principalele constatări rezultate din auditul de sistem

La nivelul Autorității Responsabile (AR) – Direcția Fonduri Externe Nerambursabile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne au fost constatate deficiențe precum:

- 📖 personalul este insuficient și supraîncărcat la nivelul funcțiilor care asigură îndeplinirea atribuțiilor legate de programare/evaluare FAMI, implementare/control FSI, verificări cereri de fonduri FAMI și FSI. În aceste condiții, există riscul suprapunerii sarcinilor și, nu în ultimul rând, există riscul de a se genera o influență negativă asupra gradului de absorbție al fondurilor;
- 📖 prevederile din procedura AR de verificare administrativă și la fața locului nu sunt corelate cu prevederile CE privind controlul ce trebuie realizat de AR, în ceea ce privește controalele la fața locului;
- 📖 unele titluri de creanță au fost întocmite eronat de AD FSI, fapt ce a determinat înregistrarea eronată în evidența contabilă a acestor creanțe la nivelul ADF. Ca urmare a controalelor la fața locului realizate de către AD FSI, aceasta a întocmit titluri de creanță deși, în momentul constituirii acestora, beneficiarul nu avea cheltuieli solicitate prin cereri de plată/rambursare autorizate și plătite de AR sau nu existau cheltuieli declarate care să justifice prefinanțările plătite anterior. Totodată, valoarea creanței a fost stabilită în mod eronat prin raportarea neregulii la întreaga valoare a contractului afectat de abatere și nu la valoarea sumelor plătite necuvenit către beneficiar. Au fost încălcate prevederile art. 9 și art. 32 din OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora. Aceste sume nu sunt creanțe certe și există probabilitatea ca beneficiarul să

nu solicitate la rambursare/să nu justifice drept cheltuieli efectuate întreaga valoare contractată, astfel încât impactul neregulilor asupra cheltuielilor declarate de beneficiar să fie mai mic decât creanța stabilită în sarcina debitorului;

- 📖 din verificarea modului în care au fost implementate recomandările formulate de AA în misiunile de audit anterioare, s-a constatat că procesul de revizuire și aprobare a procedurilor de lucru durează foarte mult (peste 6 luni), aspect ce influențează activitatea entităților din SMC și, nu în ultimul rând, activitatea beneficiarilor;
- 📖 prevederile din procedura de lucru a AR pentru întocmirea Declarației de Management nu sunt corelate cu prevederile Ghidului CE pentru înregistrarea sumelor neeligibile, în ceea ce privește modalitatea de reflectare în conturile anuale la secțiunea „Date contabile” ca sume negative a neregulilor identificate care afectează cheltuielile/sumele raportate CE. Această deficiență a fost întâlnită și la nivelul ADF.

La nivelul Autorității Delegate Financiare (ADF) – Direcția Generală Financiară din cadrul Ministerului Afacerilor Interne au fost constatate deficiențe, referitoare la:

- 📖 înregistrarea în evidența contabilă a ADF a unor creanțe stabilite în mod eronat de către AD FSI prin Note de constatare/PV de constatare creanțe. Aceste sume nu sunt creanțe certe și există probabilitatea ca beneficiarul să nu solicite la rambursare/să nu justifice drept cheltuieli efectuate întreaga valoare contractată, astfel încât impactul neregulilor asupra cheltuielilor declarate de beneficiar să fie mai mic decât creanța stabilită în sarcina debitorului.

La nivelul Autorității Delegate FSI – Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, au fost constatate deficiențe referitoare la:

- 📖 metodologia de eșantionare utilizată de AD FSI în selectarea proiectelor incluse în planul de control pe anul 2018, aprobat la nivelul AR, fapt ce a avut drept consecință stabilirea unui eșantion eronat și la nivelul AR, care avea obligativitatea centralizării datelor transmise de către autoritățile delegate;
- 📖 întocmirea în mod eronat a unor titluri de creanță de către AD FSI ca urmare a controalelor la fața locului deoarece în momentul constituirii debitelor, beneficiarul nu avea cheltuieli solicitate prin cereri de plată/rambursare autorizate și plătite de AR sau nu avea cheltuieli declarate care să justifice prefinanțările plătite anterior. Valoarea creanței a fost stabilită în mod eronat prin raportarea neregulii la întreaga valoare a contractului afectat de abatere și nu la valoarea sumelor plătite necuvenit către beneficiar. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 9 și art. 32 din *OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*.

La nivelul Autorității Delegate FAMI – Inspectoratul General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne au fost constatate următoarele deficiențe:

- 📖 prevederile din procedura pentru efectuarea controalelor la fața locului în cazul proiectele de grant nu sunt corelate cu prevederile CE privind controlul ce trebuie realizat de către AR/AD, potrivit cărora controalele la fața locului vor acoperi min 10% din contribuția CE, cumulată pentru proiectele declarate ca finalizate în conturile anuale, potrivit art. 39 din Reg. (UE) nr. 514/2014, iar controalele la fața locului vor acoperi 20% din proiectele aflate în implementare în timpul aceluiași an financiar, pentru care sunt raportate plăți în conturile anuale;
- 📖 anumite proceduri de lucru (procedura privind *Control administrativ și plată proiecte de granturi*, procedura – *Contabilitatea operațiunilor aferente programelor naționale finanțate din FAMI*) nu sunt corelate/actualizate cu noile prevederi din instrucțiunea emisă de autoritatea delegată.

3.1.5.2. AUDITUL DE OPERAȚIUNI

În cadrul auditului de operațiuni desfășurat la nivelul **PN FAMI** ca urmare a verificărilor efectuate asupra cererilor de plată autorizate și plătite în perioada 16.10.2017-15.10.2018, a fost obținută o asigurare rezonabilă privind eligibilitatea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor în sumă de **20.386 mii lei**. Eșantionul de cheltuieli auditate a cuprins un număr de 5 cereri de plată, cu o valoare a cheltuielilor declarate de **2.411 mii lei**, reprezentând **11,83%** din cheltuielile declarate. În urma verificărilor efectuate nu s-au constatat deficiențe cu impact financiar.

În cadrul auditului de operațiuni desfășurat la nivelul **PN FSI**, ca urmare a verificărilor efectuate asupra cererilor de plată autorizate și plătite în perioada 16.10.2017-15.10.2018, a fost obținută o asigurare rezonabilă privind eligibilitatea cheltuielilor în sumă de **155.651 mii lei**, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora sunt legale și regulamentare. Eșantionul de cheltuieli auditate a cuprins un număr de 12 cereri de plată cu o valoare a cheltuielilor declarate de **76.356 mii lei**, reprezentând **49,06%** din cheltuielile declarate. În urma verificărilor efectuate nu s-au constatat deficiențe cu impact financiar.

Program național	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	4	5=4/2*100	6=7+8	7	8
FAMI	20.386	2.411	11,83	0	0	0
FSI	155.651	76.356	49,06	0	0	0
Total	176.037	78.767	44,74	0	0	0

Tabel nr. 19 – Situația cheltuielilor declarate și certificate, auditate de Autoritatea de Audit pentru PN FAMI și PN FSI pentru anul contabil 16.10.2017-15.10.2018.

Principalele constatări rezultate din auditul de operațiuni

În cazul proiectelor finanțate din PN FSI:

- 📖 în cazul unui beneficiar public care a derulat un proiect de actualizare a echipamentelor și soluțiilor IT&C existente în vederea îmbunătățirii parametrilor de funcționare a sistemului național privind vizele, s-au constatat întârzieri de peste 12 luni datorate prelungirii termenelor în derularea achiziției publice. În aceste condiții, la data misiunii de audit, beneficiarul prezenta un risc crescut de dezangajare a alocării financiare permise;
- 📖 o situație similară se întâlnește și în cazul unui proiect de achiziție de servicii de mentenanță și suport tehnic pentru infrastructura IT&C datorită întârzierilor înregistrate la nivelul procedurilor de achiziție publică, existând astfel un risc major de neimplementare.

Stadiul de implementare a recomandărilor din misiunile anterioare de audit

În cursul misiunii de audit a conturilor a fost verificat și modul de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate ca urmare a misiunilor de audit anterioare rezultând că din totalul de 14 recomandări șapte recomandări sunt implementate, două recomandări sunt în curs de implementare și cinci recomandări sunt neimplementate.

Punctul de vedere al entităților auditate

Autoritatea Responsabilă a informat Autoritatea de Audit că entitățile auditate sunt de acord cu deficiențele constatate și vor întreprinde măsuri pentru implementarea recomandărilor formulate.

3.1.5.3. RAPORTUL ANUAL DE CONTROL ȘI OPINIA DE AUDIT

În conformitate cu art. 63 alin.(7) din Reg. (UE) nr. 1046/2018, coroborat cu art. 25 lit. b) și art. 29 din Reg. (UE) nr. 514/2014, AA a emis și a transmis CE până la data de 15 februarie 2019 opinia sa cu privire la cele două programe naționale.

Concluzia Audit de sistem	Rata totală de eroare	Concluzie audit conturi
„Funcționează. Sunt necesare unele îmbunătățiri” (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este „mediu ridicat”	0%	Versiunea finală a conturilor aferente exercițiului financiar 16.10.2017-15.10.2018 oferă o imagine reală și corectă. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune revizuită elaborată de Autoritatea de Management.
În ceea ce privește anul contabil 2018, AA a emis o opinie de audit fără rezerve.		

Tabel nr. 20 – Concluziile verificărilor de audit efectuate în cazul PN FAMI și FSI.

3.1.6. POLITICA SOCIALĂ ȘI DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate

Prezentare

Politicile europene în materie de ocupare a forței de muncă, afaceri sociale și egalitate de șanse vizează îmbunătățirea condițiilor de viață, promovând ocuparea forței de muncă, creșterea durabilă și o mai mare coeziune socială. Responsabilitatea pentru politica socială și de ocupare a forței de muncă revine, în primul rând, administrațiilor naționale. Finanțarea UE sprijină și completează eforturile acestora.

În cadrul acestei politici, Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD) sprijină acțiunile statelor membre menite să ofere alimente și/sau asistență materială de bază celor mai sărace categorii ale populației.

România oferă ajutoare alimentare și asistență materială de bază prin intermediul Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD).

La nivelul României, stadiul implementării POAD până la data de 31.12.2018 este prezentat în tabelul de mai jos:

Programul operațional	ALOCĂRI UE 2014-2020		AVANS transferat de CE pentru perioada 2014-2020 (Prefinanțări)		SUME RAMBURSATE DE CE		Sume rambursate de CE/Alocare UE 2014-2020	TOTAL SUME transferate de CE (prefinanțări + sume rambursate)		Total sume transferate de CE/Alocare UE 2014-2020
	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	mii euro	mii lei	%	mii euro	mii lei	%
1	2	3	4	5	6	7	$8=7/3*100$	9	10	$11=10/3*100$
Politica socială și de ocupare a forței de muncă										
POAD	441.013	2.052.078	48.511	225.727	69.262	322.283	15,71	117.773	548.010	26,71
Total	441.013	2.052.078	48.511	225.727	69.262	322.283	15,71	117.773	548.010	26,71

Tabel nr. 21 – Stadiul implementării programelor aferente PS cumulat până la 31.12.2018 (curs inforeuro de la data de 31.12.2018 de 4,5631 lei/euro)

În cazul POAD, în perioada de referință au fost finalizate patru rapoarte de audit, din care un raport de audit de sistem și un raport de audit de follow-up la auditul de sistem, un raport de audit de operațiuni și un raport privind auditul conturilor. De asemenea, a fost întocmit și transmis CE, prin SFC 2014, RAC și opinia de audit.

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD) – Finanțat din Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane

3.1.6.1. AUDITUL DE SISTEM

Misiunea de audit privind evaluarea SMC instituit la nivelul POAD s-a desfășurat la autoritățile care asigură managementul și controlul POAD, respectiv:

- Ministerul Fondurilor Europene desemnat ca Autoritate de Management prin Direcția Generală Programe Europene Capital Uman (DGPECU);
- Ministerul Finanțelor Publice prin Direcția Generală Autoritatea de Certificare ca Autoritate de Certificare.

Pe parcursul misiunii de audit au fost urmărite cerințele cheie ale SMC prin analizarea și verificarea controalelor interne asupra proceselor, fiind examinat totodată un eșantion reprezentativ de operațiuni (proiecte/cereri de rambursare/declarații de cheltuieli), care să permită testarea funcționării sistemului și fundamentarea concluziei privind funcționarea acestuia la nivelul fiecărei autorități auditate.

Principalele constatări rezultate din auditul de sistem

În urma verificărilor efectuate au fost identificate deficiențe din care exemplificăm:

- la nivelul AM:

- în cazul unor cereri de rambursare nu au fost respectate termenele prevăzute în procedura operațională pentru realizarea verificărilor administrative;
- unele verificări cu privire la indicatorii raportați de beneficiari nu au fost reglementate prin procedurile de lucru ale AM, iar unele verificări efectuate cu privire la indicatori nu au fost documentate corespunzător;
- în cazul unor cereri de rambursare nu a fost asigurată o pistă de audit adecvată cu privire la documentele justificative aferente acestora;
- s-au înregistrat întârzieri în implementarea *Planului de introducere a datelor în sistemul MySMIS2014/SMIS2014+*, plan asumat la nivelul AM POAD;
- sistemul informatic Aplicații 2014 nu permite o vizualizare adecvată a documentelor necesare realizării misiunilor de verificare efectuate de către AC și a misiunilor de audit realizate de către AA;
- la data auditului, pe pagina de internet a ministerului nu a fost publicată declarația de politică antifraudă, nu au fost publicate informații legate de posibilitatea sesizării unor suspiciuni de fraudă și nici adresa de poștă electronică pentru transmiterea eventualelor sesizări;
- existența unor necorelări între descrierea sistemului informatic SMIS 2014+, procedurile operaționale ale AM și AC și cadrul legal național și european în vigoare în ceea ce privește aplicarea mecanismului retragerilor și recuperărilor.

- la nivelul AC:

- modificările aduse sistemului de management și control pentru POAD, în sensul utilizării aplicațiilor informatice SMIS 2014+ impun actualizarea în consecință și a procedurilor aplicabile de la nivelul AC;
- existența unor necorelări între descrierea sistemului informatic SMIS 2014+, procedurile operaționale ale AM și AC și cadrul legal național și european în vigoare, în ceea ce privește aplicarea mecanismului retragerilor și recuperărilor.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit prezintă constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit

Misiunea de audit de sistem realizată a avut ca obiectiv și verificarea măsurilor luate de entitățile auditate pentru implementarea recomandărilor formulate prin raportul de audit elaborat ca urmare a misiunii de audit de sistem efectuată în anul 2017, rezultând următoarea situație privitoare la stadiul de implementare a recomandărilor:

- la nivelul AM din cele 27 de recomandări formulate, un număr de 15 recomandări au fost implementate, două recomandări au fost închise și 10 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate;
- la nivelul AC din cele trei recomandări formulate, două recomandări au fost implementate, iar o recomandare a fost evaluată ca fiind parțial implementată.

3.1.6.2. AUDITUL DE OPERAȚIUNI

În perioada analizată, AA a efectuat o misiune de audit de operațiuni care a avut ca obiectiv general obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2018.

Eșantionul de cheltuieli auditat a cuprins două proiecte la nivelul cărora s-a realizat o sub-eșantionare fiind selectat un număr de 37 elemente pe fiecare dintre cele două proiecte, ceea ce reprezintă un total de 64 de organizații partenere (unități administrativ teritoriale), cu o valoare a cheltuielilor auditate în sumă de **29.316 mii lei**, reprezentând **7,50 %** din cheltuielile declarate Comisiei în sumă totală de **390.973 mii lei**.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în sumă totală de **13.897 mii lei**, reprezentând efectuarea de către organizațiile partenere a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile.

- mii lei -

Program operațional	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Cheltuieli auditate din cheltuieli declarate %	Erori detectate cu impact financiar în cheltuielile auditate	din care:	
					Corecții financiare aplicate pentru încălcarea normelor în materie de achiziții	Cheltuieli neeligibile
1	2	3	4=3/2*100	5=6+7	6	7
POAD	390.973	29.316	7,50	13.897	-	13.897
TOTAL	390.973	29.316	7,50	13.897	-	13.897

Tabel nr. 22 – Situația cheltuielilor declarate și certificate, auditate în anul 2018, la nivelul POAD

Principalele constatări rezultate din auditul operațiunilor

În urma verificărilor efectuate au fost evidențiate următoarele deficiențe:

- la nivelul AM:

📖 În cazul proiectului având ca obiectiv *furnizare de pachete cu alimente în cadrul FEAD 2014*, ca urmare a verificărilor efectuate au fost identificate deficiențe la un număr de 21 de organizații partenere sub forma unor cheltuieli neeligibile cu achiziția și transportul pentru un număr de 1.174 de pachete distribuite pentru care nu au fost respectate regulile de eligibilitate, datorate în principal:

- ⇒ lipsei documentelor care atestă distribuția pachetelor de alimente (cupoane nominale);
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane care figurează de două ori pe liste;
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane pentru care nu au fost prezentate documente justificative care să probeze încadrarea la momentul distribuirii în categoriile de beneficiari eligibili prevăzute de art. 3 din HG nr. 799/2014;
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane care nu fac parte din categoria de beneficiari eligibili (ex. beneficiază de pensie/indemnizație de șomaj peste cuantumul lunar prevăzut la art. 3 din HG nr. 799/2014; dețin certificat de încadrare în grad de handicap mediu);
- ⇒ distribuirii unui număr mai mare de pachete față de cel prevăzut în decizia primarului sau cel acordat la nivelul localității;
- ⇒ raportării în plus a unor pachete distribuite comparativ cu documentele suport deținute de organizațiile partenere.

Suma erorilor individuale, aferentă sub-eșantionului de 37 de organizații partenere, reprezentând cheltuieli neeligibile este de **85 mii lei**. Conform regulilor de eșantionare, erorile identificate la nivelul eșantionului trebuie extrapolate la nivelul eșantionului. Prin urmare, ca rezultat al procesului de extrapolare la nivelul cheltuielilor declarate în cadrul întregului proiect, suma erorilor ajunge la **4.339 mii lei**. Luând în considerare faptul că la

declararea acestor cheltuieli către CE, entitățile auditate au aplicat la rândul lor o corecție financiară de 25 % pentru deficiențe în derularea procedurii de achiziție publică pentru pachetele alimentare, nivelul valorii cheltuielilor neconforme în eșantionul aleatoriu se reduce la **3.255 mii lei**.

📖 În cazul celui de-al doilea proiect, având ca obiectiv *furnizare de pachete cu alimente în cadrul FEAD 2015/2016*, a fost efectuată o sub-eșantionare statistică fiind extras un eșantion format din 37 de organizații partenere.

Ca urmare a verificărilor efectuate, au fost identificate deficiențe la un număr de **18 organizații partenere**, reprezentând cheltuieli neeligibile cu achiziția și transportul unui număr de **3.765 pachete** distribuite fără respectarea regulilor de eligibilitate, datorate în principal:

- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane care figurează de mai multe ori pe liste, corespunzător mai multor categorii de beneficiari eligibili;
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane incluse în lista suplimentară, fără ca acestea să fie incluse în lista inițială;
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane pentru care nu au fost prezentate documente justificative care să probeze încadrarea în momentul distribuirii în categoriile de beneficiari eligibili prevăzute de art. 3 din *HG nr. 799/2014*;
- ⇒ distribuirii de pachete de alimente unor persoane care nu fac parte din categoria de beneficiari eligibili (ex. beneficiază de pensie/indemnizație de șomaj peste cuantumul lunar prevăzut la art. 3 din *HG nr. 799/2014*; dețin certificat de încadrare în grad de handicap mediu sau certificatele de încadrare în grad de handicap au fost emise ulterior datei de distribuire a alimentelor);
- ⇒ distribuirii unui număr mai mare de pachete față de cel prevăzut în decizia primarului sau cel acordat la nivelul localității;
- ⇒ raportării în plus a unor pachete comparativ cu documentele suport deținute de organizațiile partenere;
- ⇒ distribuirii de pachete alimentare fără să existe semnătura pentru confirmarea primirii pachetelor;
- ⇒ validării în plus de către AM a unor pachete față de cele pentru care este justificată distribuția prin semnătură de primire.

Suma erorilor individuale, aferentă sub-eșantionului este în sumă de **113 mii lei**. Prin extrapolare la nivelul cheltuielilor declarate pentru proiectul menționat mai sus, suma erorilor ajunge la **1.349 mii lei**.

📖 Totodată, s-au constatat deficiențe determinate de neasigurarea unei piste de audit adecvate cu privire la eligibilitatea persoanelor care au beneficiat de ajutoare pe lista de suplimentare pentru pachetele alimentare distribuite de UAT Municipiul Cluj-Napoca. În urma verificărilor s-a constatat că UAT Municipiul Cluj-Napoca nu a prezentat alte instrumente de monitorizare și control care să permită reconcilierea listelor suplimentare cu cele inițiale și listele persoanelor adăugate listelor inițiale, pentru un număr de 13.149 de pachete, corespunzătoare unui număr de 6.498 persoane. Listele suplimentare au fost completate olograf, în ordinea sosirii persoanelor la punctele de distribuție a pachetelor, fapt ce contravine prevederilor legale și instrucțiunilor de aplicare a acestora.

Pentru distribuția eventualelor stocuri rămase după distribuția pe liste inițiale, primăria avea obligația să întocmească listele suplimentare în ordine alfabetică, separat, pe categorii de persoane eligibile, preluând datele din lista inițială. Astfel, pentru organizația parteneră Primăria Cluj Napoca nu s-a obținut o asigurare rezonabilă privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate CE în sumă de **389 mii lei**, aferente unui număr de 13.047 (13.149 de pachete distribuite minus 102 pachete pentru care cheltuielile au fost considerate neeligibile) pachete distribuite pe liste de suplimentare, pentru care aria de aplicabilitate a auditului a fost limitată.

- la nivelul AC:

📖 În rapoartele întocmite la certificarea cheltuielilor suspendate anterior la certificare, detalierea nu este prezentată pe loturi/organizații partenere, cereri de rambursare/declarații de cheltuieli și categorii de cheltuieli, astfel încât să fie asigurată o pistă de audit corespunzătoare;

📖 certificarea unor cheltuieli suspendate anterior la certificare fără a se reține corecția de 25% aplicată pentru deficiențe în derularea achiziției publice, erorile cunoscute totalizând **481 mii lei**.

Auditul efectuat de Comisia Europeană, la nivelul POAD a reliefat că:

📖 În cazul unui proiect pentru asistența tehnică a fost stabilită o eroare de 100% asupra cheltuielilor cu servicii de distribuție a cupoanelor nominale de către Poșta Română. Față de eroarea înscrisă în raportul de audit al Comisiei în sumă 9.217 mii lei, stabilită la nivelul valorii contractului de servicii, inclusiv TVA, AM POAD a întocmit suspiciune de neregulă pentru suma de **8.808 mii lei**, reprezentând valoarea cheltuielilor efectiv realizate pentru serviciile prestate și autorizate de AM POAD în sumă de 9.078 mii lei diminuată cu suma de 270 mii lei care nu a fost declarată Comisiei și nu a fost certificată de către AC.

Eroarea în sumă de **8.808 mii lei** constatată de auditul CE, care afectează cheltuielile declarate Comisiei în anul contabil 2018, este adăugată la erorile constatate din auditul de operațiuni în vederea stabilirii erorii totale la nivelul populației auditate. De asemenea, se menționează faptul că suma de **8.808 mii lei** a fost evidențiată în apendicele 5 la versiunea conturilor anuale, transmise AA de către AC în vederea retragerii acesteia din conturile anuale.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Misiunea de audit de operațiuni a inclus ca obiectiv secundar și verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate prin raportul de audit emis ca urmare a misiunii precedente de audit de operațiuni pentru anul contabil 2017. În ceea ce privește stadiul de implementare a recomandărilor urmărite, situația se prezintă astfel:

- la nivelul **AM**, urmare misiunii de follow-up s-a constatat că din totalul de 11 recomandări formulate, opt recomandări au fost implementate, o recomandare a fost închisă și două recomandări au fost evaluate ca parțial implementate;
- la nivelul **AC** recomandarea formulată cu privire la detalierea în rapoartele de certificare a modului de calcul a contravalorii pachetelor de alimente pentru care nu sunt certificate cheltuielile, a fost apreciată ca neimplementată, având în vedere că măsurile propuse de entitate nu au putut fi aplicate, deoarece de la data emiterii raportului de audit de operațiuni și până la data evaluării, AM nu a mai declarat AC cheltuieli în vederea certificării acestora.

3.1.6.3. AUDITUL CONTURILOR

Auditul conturilor a avut ca **obiectiv general** obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la completitudinea, exactitatea și veridicitatea datelor înscrise în conturile anuale de către AC, a afirmațiilor incluse în Declarația de gestiune și a informațiilor înscrise în Rezumatul anual de către AM POAD, precum și concordanța acestor informații cu rezultatele auditurilor de sistem și operațiuni corespunzătoare, astfel încât AA să poată exprima o opinie de audit la nivelul întregului pachet de asigurare pentru anul contabil auditat.

Principalele constatări rezultate din auditul conturilor

Cu privire la conturile elaborate de **AC**, verificările efectuate în cadrul misiunii de audit al conturilor au evidențiat următoarele aspecte:

- ☞ existența unor neconcordanțe cu privire la informațiile incluse în apendicele 1, 2 și 5, luând în considerare rezultatele finale ale auditurilor efectuate de AA, precum și justificarea în apendicele 5 la conturi a diferențelor dintre cheltuielile declarate prin aplicația de plată intermediară finală transmisă CE și cele certificate în conturi, ca de exemplu:
  - în coloana de „Observații” din apendicele 5 nu erau prezentate distinct ajustările finale și respectiv ajustările efectuate cu caracter temporar în baza art. 49 alin. (2) din Reg. (UE) nr.223/2014 (ex.: erorile individuale detectate în cadrul auditului de operațiuni nu au fost tratate corespunzător în conturi);
  - în apendicele 5 la conturi nu era trecută nicio sumă corectată ca rezultat al auditării operațiunilor în conformitate cu art. 34 alin. (1) din Reg. (UE) nr. 223/2014, corecțiile necesare rezultate din audit nefiind reflectate corect în conturile aferente exercițiului contabil auditat;
  - în apendicele 2, în care sunt evidențiate sumele retrase sau recuperate pe parcursul anului contabil, în coloana pentru sume retrase ar fi trebuit înscrisă valoarea sumelor deduse din cheltuielile declarate pe parcursul anului contabil auditat (populația negativă);
- ☞ se impune concilierea informațiilor cuprinse în versiunea finală revizuită a conturilor cu informațiile din versiunea finală a rezumatului anual elaborat de AM, în ceea ce privește sumele retrase pe parcursul anului, precum și ajustările operate ulterior transmiterii aplicației de plată intermediară finală din cadrul auditurilor sau a verificărilor de management.

În ceea ce privește **Declarația de gestiune** și informațiile cuprinse în **Rezumatul anual** elaborate de **AM**, verificările efectuate în auditul conturilor au evidențiat următoarele aspecte:

- ☞ nu s-a asigurat completarea declarației de management cu măsurile corective în ceea ce privește deficiențele privind funcționarea SMC POAD, constatate de AA sau CE, precum și referanțarea încrucișată cu secțiunea relevantă din rezumatul anual;
- ☞ nu a fost asigurată completarea corespunzătoare a tuturor secțiunilor din rezumatul anual aferent anului contabil 2018 în conformitate cu îndrumările cuprinse în Ghidul CE privind declarația de gestiune și rezumatul anual;
- ☞ este necesară concilierea informațiilor cuprinse în versiunea finală a rezumatului anual cu cele din versiunea finală revizuită a conturilor.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctele de vedere ale acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Raportul final de audit prezintă constatările și recomandările rezultate în urma derulării procedurii de conciliere.

AC a transmis versiunea finală a conturilor, revizuite cu luarea în considerare a rezultatelor finale ale auditurilor efectuate de AA și justificarea în apendicele 5 a diferențelor dintre cheltuielile declarate prin aplicația de plată intermediară finală transmisă CE și cele certificate în conturi.

Recomandările formulate AM în cadrul auditului conturilor au fost evaluate ca fiind implementate.

3.1.6.4. AUDITUL DE FOLLOW-UP – Stadiul de implementare a recomandărilor din misiunile anterioare de audit

Urmărirea recomandărilor din auditurile efectuate în anii anteriori s-a realizat și printr-o misiune de audit de follow-up distinctă, ale cărei rezultate sunt incluse în RAC transmis CE și care au fost avute în vedere la emiterea opiniei de audit asupra cheltuielilor declarate în anul contabil 2017-2018 pentru programul operațional.

Auditul de follow-up a avut ca scop obținerea de probe de audit suficiente, relevante și de încredere, privind implementarea recomandărilor formulate în misiunea privind funcționarea SMC 2018.

În urma verificării măsurilor luate de către entitățile auditate pentru implementarea recomandărilor formulate prin raportul de audit de sistem și a evaluării stadiului de implementare a acestora, a rezultat că din totalul celor 19 recomandări formulate, opt recomandări au fost implementate, șapte recomandări au fost apreciate ca parțial implementate și patru recomandări ca neimplementate. În ceea ce privește situația implementării acestor recomandări la nivelul entităților auditate, aceasta se prezintă astfel:

- la nivelul AM din cele 16 recomandări formulate, opt recomandări au fost implementate, șase recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate și două recomandări ca neimplementate;
- la nivelul AC din cele trei recomandări formulate, o recomandare este parțial implementată și două recomandări sunt neimplementate.

Pe baza verificărilor efectuate au fost reevaluate concluziile privind eficiența funcționării SMC pe cerințe cheie, pe fiecare entitate auditată și la nivelul SMC incluse în raportul de audit de sistem, rezultatele verificărilor privind implementarea recomandărilor fiind reflectate în RAC transmis Comisiei Europene, în conformitate cu prevederile articolului 34 alin. (5) lit. (b) din Reg. (UE) nr. 223/2014 privind Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane.

3.1.6.5. RAPORTUL ANUAL DE CONTROL ȘI OPINIA DE AUDIT

RAC a fost elaborat de către AA în baza prevederilor art. 127 alin. (5) lit. b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 și se referă la activitatea de audit desfășurată pentru anul contabil 2018.

Concluzia Audit de sistem	Rata de eroare Audit de Operațiuni	Concluzie audit conturi
Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri (categoria 2). Nivelul de asigurare din auditul de sistem este "mediu ridicat".	3,56%	Versiunea finală a conturilor anuale oferă o imagine reală și corectă cu excepția <i>ajustărilor raportate în Apendicele 5 la conturi, pentru care nu au fost îndeplinite condițiile prevăzute de art. 7 alin. (5) din Reg. delegat (UE) nr. 532/2014 respectiv, cheltuielile excluse din conturi, în conformitate cu art. 49 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 223/2014 și corecțiile necesare rezultate din audit, nu au fost reflectate corect în conturile aferente exercițiului contabil auditat așa cum prevăd ghidurile EGESIF relevante. De asemenea, activitatea de audit nu pune la îndoială afirmațiile incluse în declarația de gestiune</i> elaborată de AM.

Tabel nr. 23 – Concluziile verificărilor de audit efectuate în cazul POAD

Rata de eroare calculată în urma auditului de operațiuni, prin raportarea sumei totale a erorilor extrapolate la nivelul populației anului contabil 2018, este de 1,34% și se situează sub pragul de materialitate de 2% din totalul cheltuielilor certificate CE.

La erorile din auditul de operațiuni a fost adăugată eroarea constatată de CE privind cheltuielile de asistență tehnică, respectiv o eroare de 100% stabilită asupra singurului contract de achiziții și servicii încheiat cu Poșta Română pentru distribuirea de cupoane nominale. Astfel, rata de eroare s-a ridicat la 3,56%, situându-se peste pragul de materialitate. Datorită faptului că această eroare poate fi considerată o eroare izolată, nefiind reprezentativă pentru populația cheltuielilor declarate, întrucât este legată de singurul contract de achiziții și servicii încheiat pentru distribuirea de cupoane, se apreciază că nu afectează concluzia auditului.

3.2. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2007-2013

Autoritatea de Audit a finalizat **două rapoarte de audit** pentru fondurile nerambursabile alocate României în perioada de programare 2007-2013, astfel:

- 1 raport de audit de închidere care a vizat obținerea unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli prezentată CE este corectă, iar tranzacțiile care au stat la baza acesteia sunt corecte, legale și regulamentare în cazul Programului

Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013;

- 1 raport de audit de follow-up care a vizat urmărirea modului de implementare a recomandărilor din misiunile de audit anterioare în cazul programului PHARE 2005, 2006.

Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013

3.2.1. AUDITUL DE ÎNCHIDERE

În perioada de raportare a fost derulată o misiune de audit privind evaluarea valabilității cererii de plată finale, precum și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subiacente cuprinse în declarația finală de cheltuieli a Programului Operațional Comun ENPI CBC România-Ucraina-Republica Moldova, în conformitate cu art. 31 din Reg. (CE) nr. 951/2007 cu privire la stabilirea normelor de aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în cadrul Reg. (CE) nr. 1638/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor generale privind instituirea unui instrument european de vecinătate și de parteneriat.

Din verificările efectuate, împreună cu concluziile altor controale naționale sau comunitare la care AA a avut acces, s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare aferente perioadei 1.01.2018-31.05.2019 precum și situațiile financiare finale prezentate CE sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova și, în consecință, că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte.

3.3. Considerații generale/finale și concluzii

Considerații generale cu privire la perioada de programare 2014-2020

Anul contabil 2018 a reprezentat primul an contabil din cadrul perioadei de programare 2014-2020 în care autoritățile naționale responsabile de gestionarea asistenței financiare nerambursabile UE au transmis spre rambursare CE cheltuieli pentru toate programele care beneficiază de finanțare nerambursabilă din partea Uniunii.

Pentru anul contabil 2018, AA a auditat **cheltuieli declarate CE în intervalul 1.07.2017-30.06.2018** pentru programele finanțate prin Politica de Coeziune, Politica de Cooperare Teritorială și Vecinătate și prin Politica Socială și de Ocupare a Forței de Muncă, respectiv **cheltuieli declarate CE în intervalul 16.10.2017-15.10.2018** pentru programele finanțate prin Politica privind Migrația și Azilul, Politica de Securitate Internă, precum și prin Politica Agricolă Comună.

Conform prevederilor cadrului de reglementare al Uniunii în ceea ce privește managementul partajat al fondurilor alocate statelor membre din bugetul UE, acestea au obligația de a furniza anual serviciilor CE asigurări în legătură cu modul de utilizare a fondurilor alocate din bugetul Uniunii. Aceste asigurări anuale îmbracă forma unor documente sintetice elaborate și asumate de către autoritățile statelor membre, grupate generic sub denumirea de „pachete de asigurare”. Termenul stabilit de CE pentru a primi aceste „pachete de asigurare” este data de 15 februarie a anului următor celui în care au fost declarate cheltuieli CE, acest termen putând fi extins în anumite condiții numai cu aprobarea CE.

Pachetele de asigurare conțin, de regulă, informații cu privire la:

- **Conturile Programului/Fondului** – respectiv acele situații în care sunt înregistrate cheltuielile efectuate la nivel de Program/Fond, plățile efectuate către beneficiarii de fonduri, sumele retrase de la rambursarea CE de către SM, alte informații tehnice cum ar fi: informații cu privire la sumele reprezentând avansuri din ajutoare de stat, instrumente financiare, sancțiuni administrative, plăți directe;
- **Declarația de gestiune** a conducerii autorității naționale responsabile cu implementarea programului, prin care se confirmă funcționarea SMC, progresul în atingerea indicatorilor de program, tratamentul corespunzător al neregulilor identificate, inclusiv a fraudei, rezumatul controalelor și auditurile efectuate la nivel de program, împreună cu măsurile corective luate în vederea eliminării deficiențelor;
- **Opinia auditorului și sinteza constatărilor de audit** stabilite în urma misiunilor efectuate pe parcursul întregului an contabil, metodologia de audit și eșantionare aplicate, rata de eroare rezultată urmare verificărilor, inclusiv rata de eroare reziduală stabilită ulterior cuantificării măsurilor corective aplicate.

Pentru respectarea termenului de 15 februarie, este necesară o bună conlucrare a tuturor autorităților naționale care răspund de implementarea programelor și a celor care efectuează auditul acestor programe/fonduri. Datele înscrise în documentele pachetului de asigurare trebuie să se coreleze și să fie coerente unele cu altele.

Prin efortul comun al tuturor celor implicați de la nivelul instituțiilor responsabile, România a reușit să transmită aceste seturi de documente în termenele limită stabilite de regulamente. După examinarea acestora, documentele au fost acceptate de către serviciile CE, cu excepția POR, Comisia Europeană fiind astfel în măsură să asigure închiderea anului contabil 2018.

Recomandări în vederea îmbunătățirii funcționării SMC

Dintre cele 15 misiuni de audit derulate de AA, având ca obiectiv evaluarea modului de funcționare a SMC a reieșit faptul că,

în ciuda experienței acumulate de România ca stat membru UE, și că multe dintre aceste SMC au fost instituite într-o mare măsură pe baza celor din perioada 2007-2013, anumite aspecte necesită încă unele îmbunătățiri pentru a asigura un grad ridicat de performanță.

Principalele zone de acțiune, împreună cu măsurile concrete ce trebuie întreprinse de autorități pentru a crește performanța SMC, sunt prezentate mai jos:

❖ la nivelul AM/OI

Zona de acțiune: Activități delegate

- ☞ o mai bună monitorizare și evaluare a activităților delegate organismelor intermediare în special la nivelul POR și POC, iar în situațiile în care acestea funcționează corespunzător, verificările efectuate la nivelul AM ar trebui să se bazeze mai mult pe munca efectuată de către OI și să se evite astfel prelungirea în mod nejustificat a etapei de contractare a proiectelor sau a celei de autorizare/avizare a cheltuielilor;
- ☞ stabilirea clară a situațiilor în care se realizează evaluarea proiectelor de către AM, respectiv de către organismele intermediare regionale(POCU).

Zona de acțiune: Proceduri și instrumente de lucru

- ☞ instituirea unor proceduri adecvate în ceea ce privește asigurarea unei evidențe detaliate a ajutoarelor de stat și de minimis acordate solicitanților de finanțare (POC);
- ☞ modificarea și completarea unor proceduri/manuale/metodologii în ceea ce privește:
  - verificarea beneficiarilor care depun mai multe proiecte care se află concomitent în procesul de evaluare și selecție sau contractare (proiecte multiple) (POCU);
  - verificarea cerințelor de durabilitate/sustenabilitate după finalizarea proiectelor (POR);
  - realizarea eșantionării în cadrul verificărilor realizate la fața locului (POR și FSI);
  - tratarea cazurilor de neregulă/fraudă în cazul proiectelor fazate (POIM);
  - întocmirea unor rapoarte sau a unor anexe ce însoțesc conturile anuale (FEADR);
  - sprijinul acordat beneficiarilor prin instrumente financiare (FEADR);
  - efectuarea controalelor la fața locului pentru activitățile delegate (FAMI/FSI, FEGA);
- ☞ asigurarea respectării cerințelor în materia evitării conflictului de interese de către persoanele implicate în verificarea cererilor de rambursare prin semnarea Declarației de imparțialitate, confidențialitate și conflict de interese (POR–OI BI);
- ☞ analiza implicațiilor asupra procedurilor de lucru ale agențiilor de plăți ca urmare a modificărilor aduse reglementărilor europene în ceea ce privește modul de stabilire a eșantioanelor de control la fața locului (FEADR);
- ☞ asigurarea gestionării corespunzătoare a Registrului debitorilor, în conformitate cu prevederile procedurilor de lucru aprobate, în vederea urmăririi permanente a realității, completitudinii și corectitudinii informațiilor înscrise în acest registru și respectării termenelor de efectuare a verificărilor, de rambursare/de demarare a procedurii de executare silită a creanțelor bugetare (FEGA).

Zona de acțiune: Evaluare și selecție

- ☞ eliminarea întârzierilor nejustificate în procesul de evaluare și selecție a proiectelor, cum ar fi, de exemplu, cazurile în care soluționarea unor contestații depuse de beneficiari în procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare depășește termenul stabilit prin cadrul de reglementare de la nivelul AM (POR și POC);
- ☞ luarea măsurilor necesare pentru a asigura un tratament egal tuturor solicitanților de finanțare (POR);
- ☞ asigurarea unui nivel ridicat de transparență privind procesul de evaluare și selecție (POR);
- ☞ eliminarea solicitării în etapa de evaluare și selecție a unor documente care nu sunt verificate de către experții evaluatori și al căror conținut nu are impact în procesul de evaluare (POR);
- ☞ asigurarea unei practici unitare în ceea ce privește stabilirea ratei de schimb utilizată de AM pentru calculul încadrării solicitanților de finanțare în limitele plafoanelor de minimis și evitarea cazurilor de respingere a proiectelor datorită depășirii încadrării finanțării nerambursabile solicitate în plafonul de minimis ca urmare a utilizării unor cursuri inforeuro diferite la nivelul priorităților de investiții (POR);
- ☞ asigurarea separării funcțiilor între personalul care asistă potențialii beneficiari în depunerea cererilor de finanțare și cel care asigură evaluarea cererilor de finanțare (RO-SB);
- ☞ completarea ghidurilor solicitantului cu mențiuni privind documentele minim solicitate pentru încheierea contractului de finanțare în funcție de tipul beneficiarului/partenerului, precum și declarațiile ce trebuie completate și transmise în vederea semnării contractului (POCU).

Zona de acțiune: Verificări de management

- ☞ consolidarea expertizei AM în domeniul IT necesară în cadrul verificărilor de management pentru proiectele cu componente IT (POCA);
- ☞ îmbunătățirea verificărilor AM în ceea ce privește modificările aduse contractelor de finanțare (POCA, POC);
- ☞ respectarea termenelor legale și procedurale pentru verificarea documentelor furnizate de beneficiari autorităților responsabile pentru obținerea finanțării și implementarea proiectelor (în special la nivelul POR OI BI, la nivelul POC, POCU, POAD);
- ☞ întărirea verificărilor referitoare la încadrarea beneficiarilor în categoria IMM (POC) și a pistei de audit privind eligibilitatea persoanelor defavorizate care beneficiază de ajutor (POAD).

Zona de acțiune: Sistemul informatic

- ☞ în ceea ce privește aplicațiile informatice MySMIS/ SMIS2014+, autoritățile responsabile de programe trebuie să ia măsurile necesare pentru a asigura introducerea completă a datelor din etapa de evaluare și selecție, precum și încărcarea documentelor suport ce au stat la baza acestei etape, în vederea asigurării unei piste de audit adecvate privind proiectele depuse și respinse, inclusiv a contestațiilor, acolo unde există;
- ☞ introducerea în MySMIS a documentelor aferente cererilor de rambursare/plată și asigurarea unui schimb electronic complet de date între beneficiar și AM/OI prin intermediul sistemelor informatice;
- ☞ finalizarea tuturor modulelor din SMIS 2014+ în vederea valorificării pe deplin a facilităților puse la dispoziție de aplicația informatică;
- ☞ necesitatea elaborării unui plan de recuperare în caz de dezastru, care să pornească de la o analiză a riscurilor și evaluarea impactului în cazul materializării acestor riscuri, stabilind activități concrete ce trebuie realizate în aceste situații (programele CTE, POPAM).

Zona de acțiune: Fiabilitatea datelor privind indicatorii

- ☞ asigurarea unui proces adecvat de monitorizare, verificare și raportare a indicatorilor de realizare și de rezultat ai programelor/proiectelor, iar acolo unde au existat proiecte fazate trebuie monitorizați și indicatorii de fazare (POIM, POR, POPAM);
- ☞ documentarea corespunzătoare a verificărilor efectuate la nivelul AM cu privire la indicatorii raportați de beneficiari;
- ☞ îmbunătățirea procesului de monitorizare de către AM a proiectelor care prezintă riscuri de implementare și neîndeplinire a indicatorilor stabiliți prin contractele de finanțare (POC).

Zona de acțiune: Evaluarea riscurilor și prevenirea fraudei

- ☞ la elaborarea machetei riscurilor, AM trebuie să ia în considerare toate acele aspecte care au prezentat deficiențe în perioada de programare 2007-2013 și care au generat constatări din partea organismelor de audit (AA/CE/ECA), valorificând astfel experiența acumulată și instituind măsuri preventive în vederea evitării riscului de repetare a unor deficiențe cunoscute (POC, POCU, POPAM);
- ☞ în ceea ce privește evaluarea riscurilor de fraudă, unele AM-uri trebuie să instituie prevederi referitoare la evaluarea riscurilor de fraudă la nivelul OI în legătură cu sarcinile delegate;
- ☞ autoevaluarea riscurilor de fraudă la nivelul anumitor entități auditate ar trebui documentată mai clar pentru a putea asigura instituirea unor măsuri antifraudă eficace și proporționale (AM POCU);
- ☞ extinderea dreptului de acces în aplicația ARACHNE către personalul care verifică achizițiile publice și conflictul de interese, precum și la nivelul OI, respectiv instruirea personalului care utilizează aplicația (POR, POC, POCU-OIR BI și OIR Vest);
- ☞ dezvoltarea unei politici antifraudă și asigurarea transparenței acesteia (POAD, OI POR);
- ☞ implementarea unor măsuri procedurale adecvate pentru diminuarea apariției riscurilor de fraudă la nivelul tuturor structurilor AM, inclusiv OI (POPAM).

❖ la nivelul AC

- ☞ întreprinderea măsurilor necesare la nivelul AC și AM în vederea asigurării unei abordări unitare a reflectării în contabilitate a sumelor returnate și efectuarea cu regularitate a unor reconcilieri complete și adecvate cu privire la toate categoriile de înregistrări contabile aferente declarațiilor de cheltuieli transmise de AM la AC;
- ☞ revizuirea procedurii operaționale privind neregulile în sensul adaptării acesteia la formularele/formatele generate de sistemul SMIS 2014+;
- ☞ inițierea de către AC împreună cu AM a demersurilor necesare pentru armonizarea cadrului legal național și a cadrului procedural cu prevederile legale europene și ghidurile CE, în ceea ce privește elaborarea documentelor aferente închiderii anului contabil, inclusiv mecanismul de tratare a neregulilor.

În principal, în urma activității desfășurate, concluzia generală despre sistemele de management și control, ce poate fi evaluată pe o scară de la 1 la 4, unde 1 semnifică „Funcționează în mod corespunzător. Nu sunt necesare îmbunătățiri sau sunt necesare doar îmbunătățiri minore” și 4 semnifică „În esență, nu funcționează”, sistemele de management și control au fost încadrate în **categoria 2 – Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri, nivelul de asigurare fiind „mediu ridicat”**.

Acțiuni de audit de operațiuni derulate în vederea verificării cheltuielilor declarate CE aferente anului contabil 2018

Auditul de operațiuni urmărește obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor incluse în aplicațiile de plată transmise Comisiei pentru exercițiul contabil 1.07.2017-30.06.2018, misiunile fiind derulate atât la sediul instituțiilor naționale responsabile, cât și la sediul beneficiarilor. În perioada de referință au fost derulate 15 misiuni de audit de operațiuni.

Principalele deficiențe identificate în urma verificării legalității și regularității cheltuielilor au vizat zona achizițiilor efectuate de beneficiarii de fonduri nerambursabile și nerespectarea reglementărilor în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor.

Astfel, cu titlu de exemplu, mai jos se regăsesc principalele tipuri de deficiențe:

În ceea ce privește achizițiile:

- 📖 neîndeplinirea în totalitate a cerințelor minime stabilite prin caietul de sarcini de către oferta câștigătoare;
- 📖 lipsa unor măsuri suficiente pentru asigurarea transparenței anumitor proceduri lansate;
- 📖 nerespectarea principiului tratamentului egal prin crearea unui avantaj în procesul de evaluare pentru un anumit ofertant;
- 📖 lansarea unei proceduri de negociere fără publicare în absența unor măsuri de extremă urgență.

În ceea ce privește respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor:

- 📖 decontarea unor cheltuieli pentru care nu s-au respectat regulile de eligibilitate:
  - ⇒ cheltuieli neeligibile aferente unor lucrări excluse din obiectul contractului sau aferente unor materiale care nu se regăsesc în lucrările realizate;
  - ⇒ cheltuieli neeligibile reprezentând contravaloarea unor piese de schimb și consumabile nepredate de furnizor;
  - ⇒ cheltuieli neeligibile rezultate din decontarea pe șantier a unor materiale care nu au fost stipulate în ofertă;
  - ⇒ calculul eronat în cadrul situațiilor de lucrări, al cantității pentru anumite articole, fiind astfel mărită în mod artificial valoarea totală decontată antreprenorului;
  - ⇒ cheltuieli care nu sunt susținute de documente suport;
  - ⇒ cheltuieli cu salarii și contribuții aferente, care nu respectă regulile de eligibilitate sau cerințele stabilite în cererea de finanțare;
  - ⇒ cheltuieli de deplasare nejustificate sau necuprinse în bugetul proiectului;
  - ⇒ contravaloarea unor echipamente care nu au fost regăsite la fața locului, nefiind utilizate în cadrul proiectului;
  - ⇒ nerespectarea principiului unui management financiar riguros în cazul achiziției unor echipamente IT similare pentru aceleași persoane care fac parte din echipele de implementare a două proiecte, derulate în aceeași perioadă;
- 📖 autorizarea la plată în mod eronat și repetitiv a unor sume datorate fermierilor din cauza faptului că în sistemul informatic IACS nu a fost actualizat algoritmul de calcul corect al sumelor autorizate, datorate fermierilor;
- 📖 distribuirea, în mod nejustificat, de pachete de alimente unor persoane neeligibile sau fără obținerea semnăturii de confirmare a primirii pachetelor.

Neregulile detectate în urma misiunilor de audit derulate asupra cheltuielilor declarate CE prin aplicațiile finale de cheltuieli transmise CE la 31.07.2017 se încadrează în zonele de risc cunoscute, fiind în mare parte asemănătoare celor identificate în rapoartele de audit din anii anteriori.

În urma derulării procedurii de conciliere cu entitățile auditate AA a formulat, pentru toate deficiențele identificate, recomandări pentru corectarea acestora, inclusiv recuperarea sumelor plătite necorespunzător, dar și în sensul prevenirii producerii unor nereguli similare pe viitor, fiind stabilite, totodată, și termene limită de implementare. Modul de implementare a acestor recomandări este monitorizat la nivelul AA conform procedurilor de lucru aprobate.

Pe baza rezultatelor auditului de operațiuni efectuat, s-a concluzionat că eroarea maximă din populația auditată nu depășește nivelul de materialitate acceptabil de 2% din totalul cheltuielilor certificate CE în exercițiul contabil 2018, fiind obținută o asigurare rezonabilă că declarațiile de cheltuieli transmise CE sunt corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

Acțiuni privind auditul conturilor

Auditul conturilor are ca obiectiv general obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la corectitudinea, exactitatea și veridicitatea datelor înscrise în conturile anuale de către AC, a afirmațiilor incluse în Declarația de gestiune și a informațiilor

înscrise în Rezumatul anual de către AM, precum și concordanța acestor informații cu rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni corespunzătoare, astfel încât AA să poată exprima o opinie de audit la nivelul întregului pachet de asigurare pentru anul contabil auditat. În perioada de referință au fost derulate 15 misiuni de audit al conturilor. Principalele recomandări formulate ca urmare a deficiențelor identificate au vizat:

- ❖ la nivelul autorității de certificare:
  - ☞ revizuirea conturilor luând în considerare rezultatele finale ale auditurilor efectuate de AA, cu justificarea diferențelor dintre cheltuielile declarate prin aplicația de plată intermediară finală transmisă CE și cele certificate în conturi, inclusiv menționarea distinctă a sumelor deduse în baza art. 137 alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
  - ☞ concilierea informațiilor cuprinse în versiunea finală revizuită a conturilor cu cele din versiunea finală a rezumatului anual elaborat de AM în ceea ce privește ajustările operate în conturi ca urmare a erorilor identificate după transmiterea aplicației de plată intermediară finală.
- ❖ la nivelul autorităților de management:
  - ☞ efectuarea reconcilierii datelor introduse în sistemul informatic SMIS 2014+ aferente anului contabil 2018 cu înregistrările contabile aferente plăților către beneficiari, debitorilor și sumelor declarate;
  - ☞ completarea Declarației de gestiune cu măsurile corective în ceea ce privește deficiențele constatate în cadrul auditului de sistem;
  - ☞ concilierea informațiilor cuprinse în versiunea finală a Rezumatului anual cu cele din versiunea finală a conturilor elaborate de AC.

Din verificările realizate la nivelul tuturor programelor operaționale, a fost obținută o asigurare rezonabilă cu privire la completitudinea, exactitatea și veridicitatea sumelor declarate în conturile finale, acestea oferind o imagine reală și fidelă. De asemenea, activitatea de audit nu a pus la îndoială afirmațiile incluse în Declarațiile de gestiune finale, cu excepțiile menționate la secțiunea privind RAC.

Acțiuni de audit la solicitarea Comisiei Europene

În perioada de referință au fost efectuate două misiuni de audit la solicitarea CE. Obiectivul acestor misiuni de audit a constat în verificarea măsurilor luate de AM POCA și respectiv AM POCU pentru înregistrarea în SMIS 2014+ a informațiilor privind implementarea tehnică a proiectelor și modalitatea de agregare a datelor în scopul raportării gradului de atingere a indicatorilor de program, inclusiv a celor aferenți cadrului de performanță.

În urma acestor misiuni, autoritățile naționale responsabile trebuie să asigure:

- ☞ rectificarea informațiilor raportate în mod eronat prin RAI 2017;
- ☞ asigurarea introducerii corecte a informațiilor privind indicatorii în aplicațiile informatice;
- ☞ informarea adecvată a beneficiarilor cu privire la metodologia de raportare a gradului de atingere a indicatorilor, respectiv solicitarea corectării/actualizării de către beneficiari a datelor raportate în rapoartele de progres privind indicatorii atinși, în vederea asigurării concordanței informațiilor din rapoartele de progres transmise de către beneficiari cu cele înregistrate în sistemul informatic.

Concluzii

Autoritățile naționale trebuie să efectueze o analiză atentă a tuturor constatărilor și recomandărilor formulate de organismele de audit AA/CE/ECA și să acționeze în sensul eliminării deficiențelor, recuperării sumelor plătite fără respectarea reglementărilor legale în vigoare și, totodată, să urmărească care sunt acele controale interne, procese și proceduri care nu asigură un filtru suficient de eficace în prevenirea neregulilor.

Totodată, îmbunătățirea performanței SMC se poate asigura prin identificarea și punerea în aplicare a acelor măsuri de simplificare care nu pun în pericol asigurarea legalității și regularității cheltuielilor declarate CE. Astfel de măsuri sunt, în primul rând, cele care vizează utilizarea cu regularitate a sistemelor informatice disponibile, care trebuie să devină prioritară în detrimentul documentelor pe suport hârtie și valorificarea tuturor facilităților oferite de aceste sisteme informatice în gestionarea părții administrative a implementării proiectelor și a comunicării cu beneficiarii de fonduri, pentru a răspunde cerințelor privind e-coeziunea.

De asemenea, utilizarea pe scară mai largă a opțiunilor de costuri simplificate stabilite prin regulamentele europene trebuie accelerată în special la nivelul acelor programe de finanțare care au ca specific depunerea unui număr mare de proiecte care nu au valori foarte mari, cum este cazul POCU. Implementarea opțiunilor de costuri simplificate nu ușurează doar povara administrativă a beneficiarilor de fonduri, ci și a autorităților care verifică cheltuielile efectuate în cadrul acestor proiecte. Acest aspect este cu atât mai important cu cât în perioada de programare post 2020 utilizarea acestora va fi propusă pentru toate proiectele finanțate din FSE, FEDR, FAMI, FSI a căror valoare eligibilă este mai mică de 200 mii euro.

CURTEA DE CONTURI
RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2018

ANEXE

SITUAȚIE
privind conturile de execuție bugetară ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat,
auditați de Curtea de Conturi a României în anul 2019

- mii lei -

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
1.	ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	57.558	53.478	53.249	92,51	99,57
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	53.441	48.321	48.106	90,02	99,56
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	1.000	1.000	998	99,80	99,80
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	3.117	4.157	4.145	132,98	99,71
2.	SENATUL ROMÂNIEI					
	TOTAL GENERAL	195.978	195.251	192.687	98,32	98,69
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	183.978	181.051	178.581	97,07	98,64
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	12.000	14.200	14.106	117,55	99,34
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	195.336	194.609	192.129	98,36	98,73
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	183.336	180.409	178.023	97,10	98,68
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	12.000	14.200	14.106	117,55	99,34
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	642	642	558	86,92	86,92
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	642	642	558	86,92	86,92
3.	CAMERA DEPUTAȚILOR					
	TOTAL GENERAL	442.039	441.923	419.033	94,80	94,82
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	413.339	411.423	388.874	94,08	94,52
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	28.700	30.500	30.159	105,08	98,88
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	418.746	418.630	406.643	97,11	97,14
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	390.246	388.330	376.484	96,47	96,95
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	28.500	30.300	30.159	105,82	99,53
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	23.293	23.293	12.390	53,19	53,19
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	23.093	23.093	12.390	53,65	53,65
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	200	200	0	0,00	0,00
4.	ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	128.253	132.888	132.225	103,10	99,50
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	50	88	85	170,00	96,59
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	128.153	132.800	132.140	103,11	99,50
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	50	0	0	0,00	0,00
5.	CURTEA CONSTITUȚIONALĂ					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	26.430	23.580	23.049	87,21	97,75
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	26.430	23.580	23.049	87,21	97,75
6.	CONSILIUL LEGISLATIV					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	9.398	10.051	9.890	105,24	98,40
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	9.398	10.051	9.890	105,24	98,40
7.	CONSILIUL CONCURENȚEI					
	TOTAL GENERAL	59.845	58.096	55.921	93,44	96,26
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	59.845	58.096	55.921	93,44	96,26
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	55.750	54.001	53.288	95,58	98,68
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	55.750	54.001	53.288	95,58	98,68
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	4.095	4.095	2.633	64,30	64,30
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	4.095	4.095	2.633	64,30	64,30
8.	AVOCATUL POPORULUI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	19.657	18.106	17.878	90,95	98,74
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	19.657	18.106	17.878	90,95	98,74
9.	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	16.553	17.253	17.035	102,91	98,74
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	16.553	17.253	17.035	102,91	98,74
10.	CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	11.351	11.001	10.889	95,93	98,98
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	11.351	11.001	10.889	95,93	98,98
11.	SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI					
	TOTAL GENERAL	1.403.356	1.431.587	1.362.119	97,06	95,15
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	419.115	438.577	389.494	92,93	88,81
	ÎNVĂȚĂMÂNT	7.178	5.178	4.748	66,15	91,70
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	822.014	965.917	948.962	115,44	98,24
	PROTECȚIA MEDIULUI	131.119	0	0	0,00	0,00
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	23.930	21.915	18.915	79,04	86,31
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	1.388.459	1.419.533	1.351.903	97,37	95,24
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	407.106	426.523	379.278	93,16	88,92
	ÎNVĂȚĂMÂNT	7.178	5.178	4.748	66,15	91,70
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	822.014	965.917	948.962	115,44	98,24

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
	PROTECȚIA MEDIULUI	128.231	0	0	0,00	0,00
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	23.930	21.915	18.915	79,04	86,31
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	12.997	12.054	10.216	78,60	84,75
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	12.009	12.054	10.216	85,07	84,75
	PROTECȚIA MEDIULUI	988	0	0	0,00	0,00
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	1.900	0	0	0,00	0,00
	PROTECȚIA MEDIULUI	1.900	0	0	0,00	0,00
12.	MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE					
	TOTAL GENERAL	944.068	922.696	867.096	91,85	93,97
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	894.964	852.633	798.089	89,18	93,60
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	13.700	34.047	33.992	248,12	99,84
	ÎNVĂȚĂMÂNT	4.968	6.118	6.118	123,15	100,00
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	30.436	29.898	28.897	94,94	96,65
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	942.068	920.696	867.015	92,03	94,17
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	892.964	850.633	798.008	89,37	93,81
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	13.700	34.047	33.992	248,12	99,84
	ÎNVĂȚĂMÂNT	4.968	6.118	6.118	123,15	100,00
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	30.436	29.898	28.897	94,94	96,65
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	2.000	2.000	81	4,05	4,05
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	2.000	2.000	81	4,05	4,05
13.	MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE					
	TOTAL GENERAL	6.208.580	6.409.748	5.403.478	87,03	84,30
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	1.553.039	199.291	145.641	9,38	73,08
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	120	0	0	0,00	0,00
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	3.457.603	5.282.276	5.087.706	147,15	96,32
	PROTECȚIA MEDIULUI	560.000	0	0	0,00	0,00
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	637.818	913.462	155.412	24,37	17,01
	CHELTUIELI DIN SUME RĂMASE NEUTILIZATE ÎN ANUL ANTERIOR	0	14.719	14.719	0,00	100,00
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	5.905.280	6.055.172	5.352.467	90,64	88,39
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	1.522.466	186.385	145.641	9,57	78,14
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	120	0	0	0,00	0,00
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	3.392.490	5.148.233	5.073.031	149,54	98,54
	PROTECȚIA MEDIULUI	560.000	0	0	0,00	0,00
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	430.204	705.835	119.076	27,68	16,87
	CHELTUIELI DIN SUME RĂMASE NEUTILIZATE ÎN ANUL ANTERIOR	0	14.719	14.719	0,00	100,00
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	228.235	220.533	36.336	15,92	16,48
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	20.621	12.906	0	0,00	0,00
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	207.614	207.627	36.336	17,50	17,50
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	75.065	134.043	14.675	19,55	10,95
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	9.952	0	0	0,00	0,00
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	65.113	134.043	14.675	22,54	10,95
14.	MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE					
	TOTAL GENERAL	4.563.515	5.020.044	4.927.992	107,99	98,17
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	2.791.332	2.962.550	2.892.523	103,63	97,64
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	1.770.717	2.057.211	2.035.918	114,98	98,96
	ALTE ACȚIUNI ECONOMICE	1.466	283	-449	-30,63	-158,66
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	4.561.425	5.015.529	4.925.123	107,97	98,20
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	2.789.242	2.958.035	2.889.654	103,60	97,69
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	1.770.717	2.057.211	2.035.918	114,98	98,96
	ALTE ACȚIUNI ECONOMICE	1.466	283	-449	-30,63	-158,66
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	2.047	4.472	2.837	138,59	63,44
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	2.047	4.472	2.837	138,59	63,44
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	43	43	32	74,42	74,42
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	43	43	32	74,42	74,42
15.	MINISTERUL JUSTIȚIEI					
	TOTAL GENERAL	3.750.608	4.062.452	4.004.292	106,76	98,57
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	71.000	88.000	87.760	123,61	99,73
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	3.674.774	3.968.454	3.910.550	106,42	98,54
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	4.834	5.998	5.982	123,75	99,73
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	3.732.709	4.042.529	4.000.159	107,17	98,95
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	71.000	88.000	87.760	123,61	99,73
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	3.656.875	3.948.531	3.906.417	106,82	98,93
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	4.834	5.998	5.982	123,75	99,73
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	5.665	8.301	3.336	58,89	40,19
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	5.665	8.301	3.336	58,89	40,19
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	12.234	11.622	797	6,51	6,86
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	12.234	11.622	797	6,51	6,86
16.	MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE					
	TOTAL GENERAL	18.164.891	18.185.459	17.136.924	94,34	94,23
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.078	5.234	4.831	68,25	92,30

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	3.098	2.825	2.170	70,05	76,81
	APĂRARE	13.122.555	13.273.919	12.310.973	93,82	92,75
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	492.668	510.015	498.871	101,26	97,81
	ÎNVĂȚĂMÂNT	468.395	474.359	453.942	96,91	95,70
	SĂNĂTATE	330.384	275.438	239.067	72,36	86,80
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	94.253	106.745	93.028	98,70	87,15
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	3.594.471	3.490.055	3.488.567	97,05	99,96
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCA	789	789	429	54,37	54,37
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	51.200	46.080	45.046	87,98	97,76
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	17.723.597	17.723.715	17.007.247	95,96	95,96
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.078	5.234	4.831	68,25	92,30
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	3.098	2.825	2.170	70,05	76,81
	APĂRARE	12.687.443	12.818.430	12.183.261	96,03	95,04
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	492.650	509.997	498.871	101,26	97,82
	ÎNVĂȚĂMÂNT	468.164	474.087	453.927	96,96	95,75
	SĂNĂTATE	330.384	275.406	239.037	72,35	86,79
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	89.109	101.601	91.537	102,72	90,09
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	3.594.471	3.490.055	3.488.567	97,05	99,96
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	51.200	46.080	45.046	87,98	97,76
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	441.294	461.744	129.677	29,39	28,08
	APĂRARE	435.112	455.489	127.712	29,35	28,04
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	18	18	0	0,00	0,00
	ÎNVĂȚĂMÂNT	231	272	15	6,49	5,51
	SĂNĂTATE	0	32	30	0,00	93,75
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	5.144	5.144	1.491	28,99	28,99
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCA	789	789	429	54,37	54,37
17.	MINISTERUL AFACERILOR INTERNE					
	TOTAL GENERAL	15.311.937	15.659.773	15.451.841	100,91	98,67
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	165.563	218.969	215.744	130,31	98,53
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	10.864.291	11.031.010	10.856.337	99,93	98,42
	ÎNVĂȚĂMÂNT	184.303	172.326	170.830	92,69	99,13
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	33.957	42.079	41.768	123,00	99,26
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	3.906.939	4.113.426	4.111.891	105,25	99,96
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCA	156.884	81.963	55.271	35,23	67,43
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	14.855.970	15.223.814	15.199.487	102,31	99,84
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	165.489	218.895	215.690	130,33	98,54
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	10.560.536	10.673.193	10.655.988	100,90	99,84
	ÎNVĂȚĂMÂNT	184.078	171.726	170.584	92,67	99,33
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	33.957	42.079	41.768	123,00	99,26
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	3.906.939	4.113.426	4.111.891	105,25	99,96
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCA	4.971	4.495	3.566	71,74	79,33
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	114.612	114.612	56.176	49,01	49,01
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	74	74	54	72,97	72,97
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	114.313	113.938	55.876	48,88	49,04
	ÎNVĂȚĂMÂNT	225	600	246	109,33	41,00
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	341.355	321.347	196.178	57,47	61,05
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	189.442	243.879	144.473	76,26	59,24
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCA	151.913	77.468	51.705	34,04	66,74
18.	MINISTERUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE					
	TOTAL GENERAL	31.692.984	29.963.637	29.794.867	94,01	99,44
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	7.408.802	4.815.191	4.728.910	63,83	98,21
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	24.284.182	25.148.446	25.065.957	103,22	99,67
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	31.692.644	29.962.085	29.794.564	94,01	99,44
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	7.408.802	4.815.191	4.728.910	63,83	98,21
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	24.283.842	25.146.894	25.065.654	103,22	99,68
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	122	1.334	200	163,93	14,99
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	122	1.334	200	163,93	14,99
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	218	218	103	47,25	47,25
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	218	218	103	47,25	47,25
19.	MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI					
	TOTAL GENERAL	517.286	511.964	484.142	93,59	94,57
	ÎNVĂȚĂMÂNT	70.292	71.568	70.444	100,22	98,43
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	406.994	400.396	373.756	91,83	93,35
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	40.000	40.000	39.942	99,86	99,86
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	351.783	346.461	336.794	95,74	97,21
	ÎNVĂȚĂMÂNT	70.292	71.568	70.444	100,22	98,43
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	241.491	234.893	226.408	93,75	96,39
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	40.000	40.000	39.942	99,86	99,86
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	165.503	165.503	147.348	89,03	89,03
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	165.503	165.503	147.348	89,03	89,03

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
20.	MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE					
	TOTAL GENERAL	23.522.064	21.387.506	19.839.796	84,35	92,76
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	141.000	112.200	92.996	65,95	82,88
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	23.198.364	21.108.606	19.588.417	84,44	92,80
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	182.700	166.700	158.383	86,69	95,01
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	23.450.290	21.276.728	19.778.478	84,34	92,96
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	141.000	112.200	92.996	65,95	82,88
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	23.126.590	20.997.828	19.527.099	84,44	93,00
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	182.700	166.700	158.383	86,69	95,01
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	71.774	78.414	61.318	85,43	78,20
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	71.774	78.414	61.318	85,43	78,20
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	0	32.364	0	0,00	0,00
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	0	32.364	0	0,00	0,00
21.	MINISTERUL MEDIULUI					
	TOTAL GENERAL	444.907	432.272	378.365	85,04	87,53
	PROTECȚIA MEDIULUI	389.447	379.975	327.671	84,14	86,23
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	55.460	52.297	50.694	91,41	96,93
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	412.807	393.562	363.027	87,94	92,24
	PROTECȚIA MEDIULUI	357.347	341.265	312.333	87,40	91,52
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	55.460	52.297	50.694	91,41	96,93
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	0	4.710	1.730	0,00	36,73
	PROTECȚIA MEDIULUI	0	4.710	1.730	0,00	36,73
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	32.100	34.000	13.608	42,39	40,02
	PROTECȚIA MEDIULUI	32.100	34.000	13.608	42,39	40,02
22.	MINISTERUL TRANSPORTURILOR					
	TOTAL GENERAL	9.132.803	7.997.192	7.526.224	82,41	94,11
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	3	0	0	0,00	0,00
	SĂNĂTATE	21.674	19.752	18.874	87,08	95,55
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	9.819	9.819	9.540	97,16	97,16
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	480.000	714.249	714.215	148,79	100,00
	TRANSPORTURI	8.621.307	7.253.372	6.783.595	78,68	93,52
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	9.132.803	7.996.092	7.526.036	82,41	94,12
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	3	0	0	0,00	0,00
	SĂNĂTATE	21.674	19.752	18.874	87,08	95,55
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	9.819	9.819	9.540	97,16	97,16
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	480.000	714.249	714.215	148,79	100,00
	TRANSPORTURI	8.621.307	7.252.272	6.783.407	78,68	93,53
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	0	1.100	188	0,00	17,09
	TRANSPORTURI	0	1.100	188	0,00	17,09
23.	MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE					
	TOTAL GENERAL	23.796.045	24.031.113	23.078.791	96,99	96,04
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	40.064	37.081	34.487	86,08	93,00
	ÎNVĂȚĂMÂNT	23.707.230	23.943.781	22.994.678	96,99	96,04
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	48.751	50.251	49.626	101,79	98,76
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	21.354.846	21.222.314	21.011.263	98,39	99,01
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	38.160	33.030	32.633	85,52	98,80
	ÎNVĂȚĂMÂNT	21.267.935	21.139.033	20.929.004	98,41	99,01
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	48.751	50.251	49.626	101,79	98,76
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	8.000	25.600	3.640	45,50	14,22
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	0	2.147	967	0,00	45,04
	ÎNVĂȚĂMÂNT	8.000	23.453	2.673	33,41	11,40
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	2.433.199	2.783.199	2.063.888	84,82	74,16
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	1.904	1.904	887	46,59	46,59
	ÎNVĂȚĂMÂNT	2.431.295	2.781.295	2.063.001	84,85	74,17
24.	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII					
	TOTAL GENERAL	8.767.989	9.575.137	9.177.269	104,67	95,84
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	1.805.269	1.799.016	1.733.662	96,03	96,37
	SĂNĂTATE	6.960.620	7.774.021	7.443.179	106,93	95,74
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	2.100	2.100	428	20,38	20,38
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	7.083.480	7.703.813	7.495.459	105,82	97,30
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	1.805.269	1.799.016	1.733.662	96,03	96,37
	SĂNĂTATE	5.278.211	5.904.797	5.761.797	109,16	97,58
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	5.809	6.082	638	10,98	10,49
	SĂNĂTATE	5.809	6.082	638	10,98	10,49
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	1.678.700	1.865.242	1.681.172	100,15	90,13
	SĂNĂTATE	1.676.600	1.863.142	1.680.744	100,25	90,21
	LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	2.100	2.100	428	20,38	20,38
25.	MINISTERUL CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE					
	TOTAL GENERAL	1.127.657	867.758	744.131	65,99	85,75
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	1.127.657	867.758	744.131	65,99	85,75

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	1.001.529	801.238	740.159	73,90	92,38
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	1.001.529	801.238	740.159	73,90	92,38
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	346	2.510	1.705	492,77	67,93
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	346	2.510	1.705	492,77	67,93
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	125.782	64.010	2.267	1,80	3,54
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	125.782	64.010	2.267	1,80	3,54
26.	MINISTERUL COMUNICAȚIILOR ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE					
	TOTAL GENERAL	291.792	372.838	329.386	112,88	88,35
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	1.250	1.125	1.083	86,64	96,27
	COMUNICAȚII	290.542	371.713	328.303	113,00	88,32
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	289.974	370.949	327.497	112,94	88,29
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	1.250	1.125	1.083	86,64	96,27
	COMUNICAȚII	288.724	369.824	326.414	113,05	88,26
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	1.818	1.889	1.889	103,91	100,00
	COMUNICAȚII	1.818	1.889	1.889	103,91	100,00
27.	MINISTERUL PUBLIC					
	TOTAL GENERAL	1.234.684	1.263.685	1.250.803	101,31	98,98
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	1.234.532	1.263.533	1.250.765	101,31	98,99
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	152	152	38	25,00	25,00
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	1.232.284	1.258.800	1.246.521	101,16	99,02
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	1.232.132	1.258.648	1.246.483	101,16	99,03
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	152	152	38	25,00	25,00
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	2.400	4.885	4.282	178,42	87,66
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	2.400	4.885	4.282	178,42	87,66
28.	AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	21.644	20.905	19.507	90,13	93,31
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	21.644	20.905	19.507	90,13	93,31
29.	SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII					
	TOTAL GENERAL	2.306.284	2.337.303	2.332.796	101,15	99,81
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	1.645.892	1.635.502	1.631.935	99,15	99,78
	ÎNVĂȚĂMÂNT	27.459	31.051	30.242	110,14	97,39
	SĂNĂTATE	9.000	5.100	5.099	56,66	99,98
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	623.933	665.650	665.520	106,67	99,98
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	2.304.171	2.335.316	2.331.994	101,21	99,86
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	1.643.779	1.633.515	1.631.133	99,23	99,85
	ÎNVĂȚĂMÂNT	27.459	31.051	30.242	110,14	97,39
	SĂNĂTATE	9.000	5.100	5.099	56,66	99,98
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	623.933	665.650	665.520	106,67	99,98
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	252	126	122	48,41	96,83
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	252	126	122	48,41	96,83
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	1.861	1.861	680	36,54	36,54
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	1.861	1.861	680	36,54	36,54
30.	SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE					
	TOTAL GENERAL	290.079	291.039	288.438	99,43	99,11
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	288.589	289.703	287.139	99,50	99,11
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	1.490	1.336	1.299	87,18	97,23
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	286.579	287.539	285.330	99,56	99,23
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	285.089	286.203	284.031	99,63	99,24
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	1.490	1.336	1.299	87,18	97,23
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	3.500	3.500	3.108	88,80	88,80
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	3.500	3.500	3.108	88,80	88,80
31.	SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ					
	TOTAL GENERAL	195.094	198.032	194.956	99,93	98,45
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	194.838	197.763	194.689	99,92	98,45
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	256	269	267	104,24	99,20
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	194.391	196.499	193.597	99,59	98,52
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	194.135	196.230	193.330	99,59	98,52
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	256	269	267	104,24	99,20
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	553	1.397	1.226	221,64	87,74
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	553	1.397	1.226	221,64	87,74
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	150	136	133	88,69	97,82
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	150	136	133	88,69	97,82
32.	SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE					
	TOTAL GENERAL	332.563	357.395	356.823	107,29	99,84
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	330.914	355.644	355.098	107,31	99,85
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	1.649	1.751	1.725	104,60	98,51
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	332.222	356.855	356.517	107,31	99,91
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	330.573	355.104	354.792	107,33	99,91
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	1.649	1.751	1.725	104,60	98,51
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	341	540	305	89,57	56,56

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
	ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ	341	540	305	89,57	56,56
33.	MINISTERUL ECONOMIEI					
	TOTAL GENERAL	355.866	327.047	236.291	66,40	72,25
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	106.691	92.746	82.332	77,17	88,77
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	11.044	7.929	7.923	71,74	99,93
	COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE	4	62	18	450,93	29,09
	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ, PRELUCRĂTOARE ȘI CONSTRUCȚII	233.627	226.310	146.018	62,50	64,52
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	4.500	0	0	0,00	0,00
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	278.271	249.452	235.972	84,80	94,60
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	106.332	92.387	82.013	77,13	88,77
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	11.044	7.929	7.923	71,74	99,93
	COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE	4	62	18	450,93	29,09
	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ, PRELUCRĂTOARE ȘI CONSTRUCȚII	156.391	149.074	146.018	93,37	97,95
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	4.500	0	0	0,00	0,00
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	359	359	319	88,90	88,90
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	359	359	319	88,90	88,90
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	77.236	77.236	0	0,00	0,00
	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ, PRELUCRĂTOARE ȘI CONSTRUCȚII	77.236	77.236	0	0,00	0,00
34.	MINISTERUL ENERGIEI					
	TOTAL GENERAL	593.300	919.491	341.405	57,54	37,13
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	40.214	29.081	28.495	70,86	97,98
	COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE	485.343	725.047	155.598	32,06	21,46
	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ, PRELUCRĂTOARE ȘI CONSTRUCȚII	1.300	95.564	87.513	6731,77	91,58
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	66.443	69.799	69.799	105,05	100,00
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	247.594	313.106	287.375	116,07	91,78
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	40.214	29.081	28.495	70,86	97,98
	COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE	139.637	118.662	101.568	72,74	85,59
	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ, PRELUCRĂTOARE ȘI CONSTRUCȚII	1.300	95.564	87.513	6731,77	91,58
	CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ECONOMIC	66.443	69.799	69.799	105,05	100,00
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	345.706	606.385	54.030	15,63	8,91
	COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE	345.706	606.385	54.030	15,63	8,91
35.	ACADEMIA ROMÂNĂ					
	TOTAL GENERAL	415.384	455.426	367.470	88,47	80,69
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	377.880	414.565	328.399	86,91	79,22
	SĂNĂTATE	33.303	35.303	35.176	105,62	99,64
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	3.448	4.871	3.225	93,54	66,21
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	753	687	670	88,92	97,46
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	305.601	318.643	312.143	102,14	97,96
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	269.288	278.973	273.753	101,66	98,13
	SĂNĂTATE	33.303	35.303	35.176	105,62	99,64
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	2.257	3.680	2.545	112,76	69,16
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	753	687	670	88,92	97,46
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	109.783	136.783	55.326	50,40	40,45
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	108.592	135.592	54.646	50,32	40,30
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	1.191	1.191	680	57,11	57,11
36.	AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR					
	TOTAL GENERAL	698.558	931.740	827.047	118,39	88,76
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	698.558	931.740	827.047	118,39	88,76
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	694.802	927.614	823.619	118,54	88,79
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	694.802	927.614	823.619	118,54	88,79
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	0	370	119	0,00	32,05
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	0	370	119	0,00	32,05
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	3.756	3.756	3.309	88,10	88,10
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	3.756	3.756	3.309	88,10	88,10
37.	SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	2.784	3.044	2.863	102,85	94,06
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	2.784	3.044	2.863	102,85	94,06
38.	OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	16.306	14.664	14.421	88,44	98,34
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	16.306	14.664	14.421	88,44	98,34
39.	OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	9.858	10.010	9.937	100,80	99,27
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	9.858	10.010	9.937	100,80	99,27
40.	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII					
	TOTAL GENERAL	6.320	7.823	6.713	106,22	85,82
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	6.320	7.823	6.713	106,22	85,82
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	5.899	6.986	6.439	109,15	92,16
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	5.899	6.986	6.439	109,15	92,16
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	421	837	275	65,26	32,83

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	421	837	275	65,26	32,83
41.	AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRES					
	TOTAL GENERAL	23.457	25.815	24.642	105,05	95,46
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	23.457	25.815	24.642	105,05	95,46
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	20.457	20.357	19.893	97,24	97,72
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	20.457	20.357	19.893	97,24	97,72
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	3.000	5.458	4.749	158,29	87,00
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	3.000	5.458	4.749	158,29	87,00
42.	INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN					
	TOTAL GENERAL	42.187	42.813	41.090	97,40	95,98
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	42.187	42.813	41.090	97,40	95,98
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	41.687	42.313	41.090	98,57	97,11
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	41.687	42.313	41.090	98,57	97,11
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	500	500	0	0,00	0,00
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	500	500	0	0,00	0,00
43.	SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	373.000	370.701	368.711	98,85	99,46
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	373.000	370.701	368.711	98,85	99,46
44.	SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	440.000	403.513	403.275	91,65	99,94
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	440.000	403.513	403.275	91,65	99,94
45.	CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII					
	TOTAL GENERAL	150.023	160.259	151.233	100,81	94,37
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	97.166	103.521	96.749	99,57	93,46
	ÎNVĂȚĂMÂNT	52.857	56.738	54.485	103,08	96,03
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	142.265	152.382	148.664	104,50	97,56
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	89.565	95.946	94.263	105,25	98,25
	ÎNVĂȚĂMÂNT	52.700	56.436	54.400	103,23	96,39
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	2.294	2.413	101	4,42	4,20
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	2.137	2.111	17	0,78	0,79
	ÎNVĂȚĂMÂNT	157	302	85	53,88	28,01
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	5.464	5.464	2.469	45,18	45,18
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	5.464	5.464	2.469	45,18	45,18
46.	AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	117.269	223.373	221.088	188,53	98,98
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	60.269	52.385	50.101	83,13	95,64
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	57.000	170.988	170.987	299,98	100,00
47.	MINISTERUL CONSULTĂRII PUBLICE ȘI DIALOGULUI SOCIAL					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	8.921	0	0	0,00	0,00
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	8.921	0	0	0,00	0,00
48.	AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	6.436	4.735	4.602	71,50	97,19
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	6.436	4.735	4.602	71,50	97,19
49.	CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	8.475	7.326	6.744	79,57	92,05
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	8.475	7.326	6.744	79,57	92,05
50.	CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	11.767	11.851	11.704	99,47	98,76
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	11.767	11.851	11.704	99,47	98,76
51.	AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	17.573	17.162	16.876	96,03	98,33
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	17.573	17.162	16.876	96,03	98,33
52.	MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE					
	TOTAL GENERAL	0	1.523.223	803.896	0,00	52,78
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	0	930.458	566.816	0,00	60,92
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	0	765	683	0,00	89,28
	PROTECȚIA MEDIULUI	0	592.000	236.397	0,00	39,93
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	0	1.511.897	802.779	0,00	53,10
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	0	919.132	565.699	0,00	61,55
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	0	765	683	0,00	89,28
	PROTECȚIA MEDIULUI	0	592.000	236.397	0,00	39,93
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	0	1.374	358	0,00	26,06
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	0	1.374	358	0,00	26,06
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	0	9.952	759	0,00	7,63
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	0	9.952	759	0,00	7,63
53.	AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	21.352	21.952	14.580	68,29	66,42
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	21.352	21.952	21.608	101,20	98,43
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	0	0	-7.028	0,00	0,00

Nr. crt.	Autorități și instituții publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat	Credite bugetare inițiale 2018	Credite bugetare definitive 2018	Plăți efectuate 2018	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4	5	6
54.	ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	9.979	10.162	10.145	101,66	99,83
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	9.979	10.159	10.143	101,65	99,85
	ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	0	3	2	0,00	50,60
55.	CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	4.240	2.174	2.127	50,17	97,84
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	4.240	2.174	2.127	50,17	97,84
56.	MINISTERUL TURISMULUI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	63.409	39.418	36.781	58,01	93,31
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	34.877	24.466	22.572	64,72	92,26
	ALTE ACȚIUNI ECONOMICE	28.532	14.952	14.209	49,80	95,03
57.	MINISTERUL PENTRU MEDIUL DE AFACERI, COMERȚ ȘI ANTREPRENORAT					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	1.237.128	1.179.856	919.637	74,34	77,94
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	94.746	144.139	110.268	116,38	76,50
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	1.142.382	1.035.717	809.370	70,85	78,15
58.	MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII					
	TOTAL GENERAL	1.652.704	1.438.852	1.411.044	85,38	98,07
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	1.638.004	1.424.152	1.401.263	85,55	98,39
	PROTECȚIA MEDIULUI	14.700	14.700	9.781	66,54	66,54
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	1.652.454	1.438.478	1.410.919	85,38	98,08
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	1.637.754	1.423.778	1.401.138	85,55	98,41
	PROTECȚIA MEDIULUI	14.700	14.700	9.781	66,54	66,54
	FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	250	374	124	49,71	33,23
	CERCETARE FUNDAMENTALĂ ȘI CERCETARE-DEZVOLTARE	250	374	124	49,71	33,23
59.	MINISTERUL APELOR ȘI PĂDURILOR					
	TOTAL GENERAL	438.878	461.548	407.556	92,86	88,30
	LOCUINTE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	230.643	270.639	257.873	111,81	95,28
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	2.200	2.122	1.847	83,96	87,04
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	206.035	188.787	147.836	71,75	78,31
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	400.570	423.371	405.576	101,25	95,80
	LOCUINTE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ	230.643	270.639	257.873	111,81	95,28
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	2.200	2.122	1.847	83,96	87,04
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	167.727	150.610	145.855	86,96	96,84
	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	38.308	38.177	1.981	5,17	5,19
	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI VÂNĂTOARE	38.308	38.177	1.981	5,17	5,19
60.	MINISTERUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL					
	TOTAL GENERAL	7.275	7.606	7.343	100,93	96,54
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.275	7.606	7.343	100,93	96,54
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	7.275	7.606	7.343	100,93	96,54
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.275	7.606	7.343	100,93	96,54
61.	MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI					
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	28.425	26.060	24.727	86,99	94,88
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	10.238	10.452	10.216	99,78	97,74
	CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE	18.187	15.608	14.511	79,79	92,97
62.	MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE - ACȚIUNI GENERALE					
	TOTAL GENERAL	21.478.098	27.029.369	26.384.997	122,85	97,62
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.050.860	11.043.955	10.754.104	152,52	97,38
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	489.874	163.413	150.081	30,64	91,84
	TRANZACȚII PRIVIND DATORIA PUBLICĂ ȘI ÎMPRUMUTURI	13.523.064	14.748.064	14.499.182	107,22	98,31
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	0	389.637	378.993	0,00	97,27
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	414.300	684.300	602.637	145,46	88,07
	CHELTUIELI – BUGET DE STAT	21.478.098	27.029.369	26.384.997	122,85	97,62
	AUTORITĂȚI PUBLICE ȘI ACȚIUNI EXTERNE	7.050.860	11.043.955	10.754.104	152,52	97,38
	ALTE SERVICII PUBLICE GENERALE	489.874	163.413	150.081	30,64	91,84
	TRANZACȚII PRIVIND DATORIA PUBLICĂ ȘI ÎMPRUMUTURI	13.523.064	14.748.064	14.499.182	107,22	98,31
	TRANSFERURI CU CARACTER GENERAL ÎNTRE DIFERITE NIVELURI ALE ADMINISTRAȚIEI	0	389.637	378.993	0,00	97,27
	ACȚIUNI GENERALE ECONOMICE, COMERCIALE ȘI DE MUNCĂ	414.300	684.300	602.637	145,46	88,07

SITUAȚIE
privind numărul de entități verificate în anul 2019
– detalieri pe categorii de entități verificate –

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											Total
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți bancare	Alte entități	
TOTAL APARAT CENTRAL	82	6	65	11	5	3	1	7	0	2	17	199
Camera de conturi Alba	32		7		1			1			3	44
Camera de conturi Arad	31		8						3		3	45
Camera de conturi Argeș	46	1	26			1			2		2	78
Camera de conturi Bacău	36		6		1				1		4	48
Camera de conturi Bihor	40		12				2	1	2		3	60
Camera de conturi Bistrița-Năsăud	27		5				2		2		3	39
Camera de conturi Botoșani	32		8								3	43
Camera de conturi Brăila	19		9				1		3		1	33
Camera de conturi Brașov	25		5	1				1	1		4	37
Camera de conturi București	7	7	65	2	1			1	4		13	100
Camera de conturi Buzău	33		7						5		2	47
Camera de conturi Călărași	25	1	5						2		3	36
Camera de conturi Caraș-Severin	32		4						3		2	41
Camera de conturi Cluj	32		18	2	1		2		8		4	67
Camera de conturi Constanța	30		20	3			1	3			4	61
Camera de conturi Covasna	24	2	9						5		3	43
Camera de conturi Dâmbovița	39		8						2		2	51
Camera de conturi Dolj	44		10	1			1		3		3	62
Camera de conturi Galați	30		14	1		2			5		1	53
Camera de conturi Giurgiu	22	1	3						2		3	31
Camera de conturi Gorj	25		9					3			2	39
Camera de conturi Harghita	27	1	7		1				1		2	39
Camera de conturi Hunedoara	35		6	1					8		5	55
Camera de conturi Ialomița	27	1	3						8		4	43
Camera de conturi Iași	45		12	1			2		2		4	66
Camera de conturi Ilfov	22	1	7					3	2		2	37
Camera de conturi Maramureș	31		5						1		2	39
Camera de conturi Mehedinți	29	1	2								2	34
Camera de conturi Mureș	36	1	13						4		2	56
Camera de conturi Neamț	31		8						1		2	42
Camera de conturi Olt	43		6								2	51
Camera de conturi Prahova	42		4		1				4		3	54
Camera de conturi Sălaj	24	1	4								3	32
Camera de conturi Satu Mare	25		6								2	33
Camera de conturi Sibiu	28	3	8		2		4		10		2	57
Camera de conturi Suceava	48		5		1				1		3	58
Camera de conturi Teleorman	37		7								2	46
Camera de conturi Timiș	43	1	16	1				1	6		3	71
Camera de conturi Tulcea	22		6					1			3	32
Camera de conturi Vâlcea	40		5		1			1	6		3	56
Camera de conturi Vaslui	33		10						3		2	48
Camera de conturi Vrancea	29		8						1		2	40
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.328	22	406	13	10	3	15	16	111	0	123	2.047
TOTAL GENERAL	1.410	28	471	24	15	6	16	23	111	2	140	2.246

SITUAȚIE
privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare
desfășurate în anul 2019 și frecvența acestora
– detaliere pe bugete –

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare mii lei	Plăți nelegale mii lei	Financiar-contabile mii lei
0	1	2	3	4	5	6
1.	Bugetul de stat		2.580	510.213	44.507	17.079.595
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	22	0	0	61.601
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	457	726	3.141	10.198.985
		Abateri privind auditul public intern	201	0	30	1.179
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	1.106	486.976	704	1.560.697
		Calitatea gestiunii economico-financiare	696	22.458	40.181	5.252.626
		Achiziții publice	94	1	452	4.506
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	3	51	0	0
		Abateri de la prevederile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	1	0	0	0
2.	Credite interne		7	0	0	427
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1	0	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	6	0	0	427
3.	Bugetul asigurărilor sociale de stat		70	12.022	2.772	26.621
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	2.729
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	13	5.819	0	23.773
		Abateri privind auditul public intern	5	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	5	5.981	25	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	46	222	2.747	119
4.	Bugete locale		13.769	136.518	168.863	11.592.058
4.1.	Bugete proprii ale județelor		398	15.298	9.042	1.172.644
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	6	0	0	3.000
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	96	77	0	1.061.665
		Abateri privind auditul public intern	27	0	0	195
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	42	13.214	0	5.606
		Calitatea gestiunii economico-financiare	189	2.007	8.093	98.809
		Achiziții publice	37	0	949	3.368
		Abateri de la prevederile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	1	0	0	0
4.2.	Bugete proprii ale municipiilor		1.190	52.652	38.540	6.908.618
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	30	0	0	33.175
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	365	206	0	5.298.853
		Abateri privind auditul public intern	50	0	30	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	189	15.523	238	14.535
		Calitatea gestiunii economico-financiare	434	36.404	31.743	1.554.681
		Achiziții publice	118	502	6.460	7.374
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	4	18	68	0
4.3.	Bugete proprii ale orașelor		1.137	10.624	19.954	391.390
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	40	0	0	2.522
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	260	49	5	334.702
		Abateri privind auditul public intern	89	0	0	10
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	259	9.428	252	20.274
		Calitatea gestiunii economico-financiare	390	819	17.942	32.511
		Achiziții publice	96	260	1.755	1.369
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	3	68	0	3
4.4.	Bugete proprii ale comunelor		10.404	51.753	92.699	2.731.663
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	320	14	0	17.819
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.493	2.619	159	2.260.601
		Abateri privind auditul public intern	754	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	2.345	40.551	2.833	32.811
		Calitatea gestiunii economico-financiare	3.821	8.377	59.934	412.724
		Achiziții publice	657	149	29.613	7.708
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	12	42	160	1
		Abateri de la prevederile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	2	0	0	0

0	1	2	3	4	5	6
4.5.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate parțial din bugetele locale		396	6.150	3.970	101.972
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	6	0	0	134
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	175	97	27	96.181
		Abateri privind auditul public intern	30	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	9	25	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	159	6.028	3.741	2.821
		Achiziții publice	17	0	202	2.835
4.6.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din bugetele locale		244	41	4.658	285.772
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	108	6	0	281.086
		Abateri privind auditul public intern	22	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	6	32	0	14
		Calitatea gestiunii economico-financiare	88	4	4.291	31
		Achiziții publice	19	0	367	4.641
5.	Bugetul asigurărilor pentru șomaj		77	12	4.296	5.242
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	11	0	0	2.382
		Abateri privind auditul public intern	6	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	6	0	0	739
		Calitatea gestiunii economico-financiare	53	12	4.296	2.120
		Achiziții publice	1	0	0	0
6.	Bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate		112	5.170	7.979	120.878
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	26	0	0	119.363
		Abateri privind auditul public intern	5	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	7	5.170	0	214
		Calitatea gestiunii economico-financiare	71	0	7.979	1.301
		Achiziții publice	3	0	0	0
7.	Bugetul Trezoreriei Statului		4	77	0	0
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	1	6	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	1	71	0	0
8.	Bugetul împrumuturilor externe și interne		34	0	146	1.757
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	5	0	0	933
		Calitatea gestiunii economico-financiare	26	0	23	824
		Achiziții publice	3	0	123	0
9.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii		275	16.606	3.187	95.766
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	6	0	0	7.951
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	97	9.075	0	81.693
		Abateri privind auditul public intern	41	0	1.044	1.137
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	28	7.319	1	407
		Calitatea gestiunii economico-financiare	97	212	2.097	4.521
		Achiziții publice	6	0	44	58
10.	Venituri proprii ale instituțiilor publice		407	17.870	7.123	407.456
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	15	0	0	36.808
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	135	0	31	350.002
		Abateri privind auditul public intern	42	0	0	2.429
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	54	15.264	443	1.081
		Calitatea gestiunii economico-financiare	149	2.607	6.504	16.807
		Achiziții publice	12	0	146	330
11.	Venituri și cheltuieli ale agenților economici		841	23.134	29.031	1.337.285
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	12	0	2	1.968
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	216	1.062	292	629.355
		Abateri privind auditul public intern	117	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor Bugetului general consolidat	112	13.309	2.055	5.332
		Calitatea gestiunii economico-financiare	350	8.763	23.840	698.970
		Achiziții publice	33	0	2.842	1.362
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	298
TOTAL GENERAL			18.176	721.623	267.903	30.667.086

PROPUNERI
privind îmbunătățirea cadrului legal

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
1.	<p>Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>Art. 61 – (...)</p> <p>(1) Instituțiile de credit au obligația ca, la solicitarea organului fiscal central, să comunice, pentru fiecare titular care face subiectul solicitării, toate rula-jele și/sau soldurile conturilor deschise la acestea, precum și informațiile și documentele privind operațiunile derulate prin respectivele conturi.</p> <p>(2) Instituțiile de credit sunt obligate să comunice organului fiscal central, zilnic, următoarele informații:</p> <p>a) lista titularilor persoane fizice, juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică ce deschid ori închid conturi, precum și datele de identificare ale persoanelor care dețin dreptul de semnătură pentru conturile deschise la acestea;</p> <p>b) lista persoanelor care închiriază casete de valori, precum și încetarea contractului de închiriere.</p> <p>(3) Organul fiscal central, la cererea justificată a organului fiscal local sau a altei autorități publice centrale și locale, transmite informațiile primite potrivit alin. (2) lit. a), referitoare la conturile bancare, în scopul îndeplinirii de către aceste autorități a atribuțiilor prevăzute de lege.</p> <p>Solicitarea și transmiterea de informații se fac prin intermediul sistemului informatic pus la dispoziție de către ANAF. Pe bază de protocol încheiat între organul fiscal central și organul fiscal local sau altă autoritate publică, se poate asigura accesul direct în baza de date a organului fiscal central.</p>	<p>1. Art. 61 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 61 – (...)</p> <p>(1) Instituțiile de credit au obligația ca, la solicitarea organului fiscal central, să comunice, pentru fiecare titular care face subiectul solicitării, toate rula-jele și/sau soldurile conturilor deschise la acestea, precum și informațiile și documentele privind operațiunile derulate prin respectivele conturi.</p> <p>(2) Instituțiile de credit sunt obligate să comunice organului fiscal central, zilnic, următoarele informații:</p> <p>a) lista titularilor persoane fizice, juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică ce deschid ori închid conturi, precum și datele de identificare ale persoanelor care dețin dreptul de semnătură pentru conturile deschise la acestea;</p> <p>b) lista persoanelor care închiriază casete de valori, precum și încetarea contractului de închiriere.</p> <p>(3) Organul fiscal transmite informațiile primite potrivit alin. (2) lit. a), referitoare la conturile bancare, în scopul îndeplinirii de către organul fiscal local sau altă autoritate publică centrală și locală a atribuțiilor prevăzute de lege. Transmiterea de informații se face prin intermediul sistemului informatic pus la dispoziție de către ANAF. Pe baza atribuirii drepturilor de acces persoanelor desemnate din cadrul tuturor organelor fiscale locale se asigură accesul direct în baza de date a organului fiscal central. Pe bază de protocol, încheiat între organul fiscal central și altă autoritate publică, se poate asigura accesul direct în baza de date a organului fiscal central.</p>	<p>Prin modificarea art. 61 se propune includerea drepturilor de acces și pentru persoanele desemnate din cadrul tuturor organelor fiscale locale în vederea asigurării accesului direct în baza de date a organului fiscal central.</p>
	<p>Art. 68 - (1) Autoritățile publice, instituțiile publice și de interes public, centrale și locale, precum și serviciile deconcentrate ale autorităților publice centrale au obligația să furnizeze informații și acte organului fiscal, la cererea acestuia.</p> <p>(2) Organele fiscale locale sunt obligate să transmită organului fiscal central informații privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării, conform Codului fiscal. Periodicitatea, formatul și modalitatea de transmitere se stabilesc prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.</p> <p>(3) Organul fiscal central este obligat să transmită organelor fiscale locale informații privind sursele de venit ale persoanelor fizice. Periodicitatea, formatul și modalitatea de transmitere se stabilesc prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.</p> <p>(4) În realizarea scopului prezentului cod, organul fiscal poate accesa on-line baza de date a autorităților publice și instituțiilor prevăzute la alin. (1) pentru informațiile stabilite pe bază de protocol.</p>	<p>2. Art. 68 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 68 - (1) Autoritățile publice, instituțiile publice și de interes public, centrale și locale, precum și serviciile deconcentrate ale autorităților publice centrale au obligația să furnizeze informații și acte organului fiscal, în formatul și cu periodicitatea solicitată de acesta.</p> <p>(2) Organele fiscale locale, Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, alte autorități publice centrale sau locale, după caz, sunt obligate să transmită organului fiscal central informații privind bunurile imobile și mijloacele de transport deținute de persoanele fizice sau juridice pentru care există obligația declarării, conform Codului fiscal. Periodicitatea, formatul și modalitatea de transmitere se stabilesc prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.</p> <p>(3) Organul fiscal central este obligat să transmită organelor fiscale locale informații privind sursele de venit ale persoanelor fizice. Periodicitatea, formatul și modalitatea de transmitere se stabilesc prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.</p> <p>(4) În realizarea scopului prezentului cod, organul fiscal poate accesa on-line baza de date a autorităților publice și instituțiilor prevăzute la alin. (1) pentru informațiile stabilite pe bază de drept de acces</p>	<p>Pentru îmbunătățirea clarității se propune completarea textului normativ cu instituțiile care urmează să transmită informații organelor fiscale centrale.</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
		<p>atribuit persoanelor desemnate din cadrul organului fiscal.</p> <p>3. Alin. (4) de la art. 266 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 266 - (...) (4) Obligațiile fiscale datorate de debitori, persoane juridice, radiati din registrele în care au fost înregistrați potrivit legii; a) se anulează după radiere dacă pentru plata acestora nu s-a atras răspunderea altor persoane, potrivit legii; b) se transferă în sarcina persoanelor pentru care a fost admisă atragerea răspunderii. Obligațiile fiscale ale persoanelor juridice radiate, pentru care s-a atras răspunderea altor persoane, vor fi evidențiate în contabilitate extrabilanțier.</p>	<p>Interpretarea formei actuale a art. 266 alin. (4) generează posibilitatea înregistrării/raportării duble a creanțelor fiscale în „Fișele sintetice pe plătitor”, fiind menținute atât în sarcina persoanelor juridice radiate, cât și în cea a persoanelor pentru care a fost admisă atragerea răspunderii.</p> <p>De asemenea, prin propunerea de modificare a alin. (4) de la art. 266 se urmărește eliminarea posibilității de dublare a creanțelor în situațiile financiare întocmite de către organele fiscale, în condițiile în care, în prezent, potrivit prevederilor legale se mențin în evidența contabilă și pe plătitor creanțe aparținând unor contribuabili, persoane juridice, radiati, precum și aceleași creanțe aparținând unor terțe persoane fizice sau juridice, pentru care instanțele de judecată au hotărât atragerea răspunderii.</p>
2.	<p>Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare</p>		
	<p>Art. 13 - Contribuabili (...) (2) Nu intră sub incidența prezentului titlu următoarele persoane juridice române: (...) b) instituția publică, înființată potrivit legii, cu excepția activităților economice desfășurate de aceasta.</p>	<p>1. Alin. (2) al art. 13 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 13 - Contribuabili (...) (2) Nu intră sub incidența prezentului titlu următoarele persoane juridice române: (...) b) instituția publică, înființată potrivit legii, cu excepția activităților economice desfășurate de aceasta; în sensul prezentului titlu, termenul „activitate economică” are înțelesul prevăzut la art. 269 alin. (2). Atunci când o persoană desfășoară mai multe activități economice, prin activitate economică se înțelege toate activitățile economice desfășurate de aceasta.</p>	<p>Art. 13 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal face trimitere în conținutul alin. (2) litera b) la noțiunea de activitate economică, noțiune pe care însă NU o definește în conținutul titlului curent (titlul II – Impozitul pe profit).</p> <p>Noțiunea de „<i>activitate economică</i>” este definită de către legiuitor în scopul aplicării dispozițiilor titlului VII (Taxa pe valoarea adăugată) și, respectiv, titlului IX (impozite și taxe locale) în conținutul titlurilor anterior invocate și cu aplicabilitate limitată doar la acestea. De aceea apreciem faptul că o interpretare extensivă (prin procedeele analogiei juridice) în sensul aplicării definiției legale a termenului din titlul VII în cuprinsul titlului II – impozitul pe profit excede voinței legiuitorului, de vreme ce în ambele cazuri deduse analizei, precizarea acestuia cu privire aplicabilitatea limitată a definiției legale a activității economice este una vădit neechivocă (limitându-se exclusiv la nivelul conținutului titlurilor VII și, respectiv, IX, în care mai sus invocatele definiții au fost incluse – aspect subliniat și de utilizarea repetitivă a sintagmei „în înțelesul prezentului titlu”).</p> <p>Lacuna legislativă sesizată creează dificultăți celui chemat să aplice norma de drept fiscal, creând premisele unui grad ridicat de subiectivism (și al cărui efect indirect, în multe cazuri, îl constituie aplicarea neunitară a normei de drept fiscal).</p> <p>Prin propunerea curentă au fost avute în vedere acele situații născute din necesitatea aprecierii impunerii, din punctul de vedere al impozitului pe profit, a unor venituri realizate de către entități ce intră în sfera de activitate a Curții de Conturi a României, în virtutea dispozițiilor art. 23 și art. 24 – Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**) – <i>cu titlu exemplificativ amintind aici veniturile din concesiionări</i>.</p>
	<p>Art. 53 - Baza impozabilă (1) Baza impozabilă a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor o constituie veniturile din orice sursă, din care se scad:</p>	<p>2. Art. 53 alin. (1) se completează cu două litere noi, lit. n) și o), după cum urmează: Art. 53 - Baza impozabilă (1) Baza impozabilă a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor o constituie veniturile din orice sursă, din care se scad: (...) n) dividendele primite de la o persoană juridică română; o) dividende primite de la o persoană juridică străină plătitoare de impozit pe profit sau a unui impozit similar impozitului pe profit, situată într-un stat terț, cu care România are încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri, dacă persoana juridică română care primește dividendele deține la</p>	<p>Având în vedere că veniturile definite anterior reprezintă venituri neimpozabile la calculul impozitului pe profit, pentru a nu fi dezavantajați, contribuabilii plătitori de impozit pe venitul microîntreprinderilor, care dețin părți sociale/acțiuni la persoane juridice române sau străine și care realizează venituri din dividende, propunem armonizarea prevederilor Codului fiscal referitoare la impozitul pe profit cu prevederile referitoare la impozitul pe venitul microîntreprinderilor, respectiv neimpozitarea acestor venituri și în cazul plătitorilor de impozit conform prevederilor art. 47-57 (nu numai în cazul plătitorilor de impozit pe profit).</p> <p>În prezent, veniturile din dividende primite de la o persoană juridică străină plătitoare de impozit pe profit sau</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
		<p>persoana juridică străină din statul terț, la data înregistrării acestora potrivit reglementărilor contabile aplicabile, pe o perioadă neîntreruptă de un an, minimum 10% din capitalul social al persoanei juridice care distribuie dividende.</p>	<p>a unui impozit similar impozitului pe profit, situată într-un stat terț, cu care România are încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri, reprezintă venituri neimpozabile la calculul impozitului pe profit și venituri impozabile la calculul impozitului pe veniturile microîntreprinderilor. Propunem armonizarea prevederilor Codului fiscal referitoare la impozitul pe profit cu prevederile referitoare la impozitul pe venitul microîntreprinderilor. HG nr. 1/2016 – Norme metodologice de aplicare a Codului fiscal</p>
<p>Art. 455 Reguli generale (1) Orice persoană care are în proprietate o clădire situată în România datorează anual impozit pentru acea clădire, exceptând cazul în care în prezentul titlu se prevede diferit.</p> <p>(2) Pentru clădirile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, oricărui entități, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe clădiri, care se datorează de concesionari, locatari, titularii dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe clădiri. În cazul transmiterii ulterioare altor entități a dreptului de concesiune, închiriere, administrare sau folosință asupra clădirii, taxa se datorează de persoana care are relația contractuală cu persoana de drept public.</p> <p>(3) Impozitul prevăzut la alin. (1), denumit în continuare impozit pe clădiri, precum și taxa pe clădiri prevăzută la alin. (2) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasată clădirea. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe clădiri se datorează către bugetul local al sectorului în care este amplasată clădirea.</p>	<p>3. După alin. (1) al art. 455 se introduce un alineat nou, alin. (1¹), iar alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 455 Reguli generale (1) Orice persoană care are în proprietate o clădire situată în România datorează anual impozit pentru acea clădire, exceptând cazul în care în prezentul titlu se prevede diferit. (1¹) În cazul clădirilor proprietate a persoanelor fizice decedate, dar care sunt utilizate de terțe persoane (posibili moștenitori etc.) fără a se dezbate moștenirea, în baza folosinței bunului, stabilită prin anchetă socială realizată de unitățile administrativ-teritoriale de pe raza unde sunt situate respectivele clădiri/inspecție în teren/o declarație pe propria răspundere în fața secretarului general, această categorie de utilizatori datorează anual impozit pentru clădirile în cauză.</p> <p>(2) Pentru clădirile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, oricărui entități, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe clădiri, care se datorează de concesionari, locatari, titularii dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe clădiri. În cazul transmiterii ulterioare altor entități a dreptului de concesiune, închiriere, administrare sau folosință asupra clădirii, taxa se datorează de persoana care are relația contractuală cu persoana de drept public.</p> <p>(3) Impozitul prevăzut la alin. (1) și alin. (1¹), denumit în continuare impozit pe clădiri, precum și taxa pe clădiri prevăzută la alin. (2) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasată clădirea. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe clădiri se datorează către bugetul local al sectorului în care este amplasată clădirea.</p>	<p>Completarea prevederilor Codului fiscal este necesară pentru a asigura unităților administrativ-teritoriale o pârghie legală în urmărirea și încasarea la bugetele locale a impozitelor pe proprietate datorate pentru proprietățile ai căror proprietari au decedat, deoarece terțe persoane (majoritatea moștenitori legali), deși utilizează bunurile (clădiri/terenuri), nu dezbate moștenirea și astfel evită plata impozitelor și taxelor pe proprietate. Acest fapt conduce la acumularea de debite restante din impozite și taxe pe proprietate, asupra cărora unitățile administrativ-teritoriale nu au nicio bază legală pentru a se îndrepta împotriva moștenitorilor de drept, atâta timp cât moștenirea nu a fost dezbătută de aceștia. Potrivit Codului civil nicio persoană nu poate fi obligată să accepte o moștenire, mai ales dacă e una păguboasă, iar unitățile administrativ-teritoriale, care au calitatea de creditor, nu pot obliga un posibil moștenitor să accepte plata debitelor restante în lipsa unui act de proprietate/moștenire. Conform prevederilor Codului civil, doar acceptarea moștenirii de către succesibil îl obligă la achitarea datoriei defunctului [art. 1155 alin. (1) din Codul civil]. Singura pârghie pe care unitățile administrativ-teritoriale în calitate de creditori o au în prezent pentru încasarea debitelor restante din impozitele și taxele acumulate în cazul proprietăților ai căror proprietari au decedat și în cazul în care nu a fost dezbătută moștenirea de către succesori este declararea moștenirii vacante, cf. art. 1135-1140 din Codul civil, însă apelarea la această variantă este de durată și implică costuri suplimentare. Mai mult, nu este inserată ca modalitate de încasare în Codul fiscal și nici nu sunt făcute mențiuni cu privire la: suspendarea prescrierii dreptului de încasare pe această perioadă, costurile generate, procedura de urmat etc. Până la finalizarea acestei proceduri se impune introducerea unei pârghii (ancheta socială/inspecția în teren/declarația utilizatorului etc.), prin care să se poată încasa la bugetul comunei veniturile din impozite pe proprietate (clădiri și terenuri), cu deblocarea situației actuale în care se acumulează debite de încasat și în care unitățile administrativ-teritoriale, deși îi cunosc pe cei care culeg fructul proprietăților, nu se pot îndrepta împotriva acestora pentru a încasa veniturile datorate bugetului local.</p>	
<p>Art. 459 - (...) (2) În cazul în care la adresa clădirii este înregistrat un domiciliu fiscal la care nu se desfășoară nicio activitate economică, impozitul se calculează conform art. 457.</p>	<p>4. Alin. (2) de la art. 459 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 459 (2) În cazul în care la adresa clădirii este înregistrat un sediul social, sediul secundar sau un punct de lucru la care nu se desfășoară nicio activitate, impozitul se calculează conform art. 457.</p>	<p>Scopul prezentei propuneri vizează înlăturarea oricărei posibilități de interpretare eronată de către contribuabili (sau chiar de către organele fiscale locale) a dispozițiilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu privire la impunerea clădirilor cu destinație mixtă (<i>ori de eludare de la respectarea legii, uzând de breșa creată prin lipsa de coerență a dispozițiilor textului legii relativ la cele ale normei de aplicare</i>). Astfel, din lectura corelativă a dispozițiilor art. 459 alin. (2) cu cele ale punctelor 5.(1), 5.(3), 5.(6) și 5.(7) din normele de aplicare edictate prin HG nr. 1/2016</p>	

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
			<p>privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (TITLUL IX: Impozite și taxe locale, CAPITOLUL I: Dispoziții generale, SECȚIUNEA 1: Definiții), transpune voința legiuitorului de a impune drept clădire nerezidențială orice clădire aflată în proprietatea unei persoane (fizice sau juridice) în care ființează (sunt înregistrate) atât sedii sociale, CĂT ȘI sedii secundare ori puncte de lucru ale unor persoane juridice (ori persoane fizice autorizate) și unde acestea desfășoară o formă de activitate (inclusiv cele enumerate de legiuitor la punctul 5.(1) din Norme, NU DOAR activități economice și NU doar atunci când acestea înregistrează în evidențele proprii contra-valoarea cheltuielilor cu utilitățile aferente clădirii, astfel cum în mod eronat se interpretează aceste dispoziții ale legii în momentul de față).</p>
	<p>Art. 460 - Calculul impozitului/taxei pe clădirile deținute de persoanele juridice (...) (6) Valoarea impozabilă a clădirilor se actualizează o dată la 3 ani, pe baza unui raport de evaluare a clădirii întocmit de un evaluator autorizat în conformitate cu standardele de evaluare a bunurilor aflate în vigoare la data evaluării, depus la organul fiscal local până la primul termen de plată din anul de referință.</p>	<p>5. Art. 460 se completează cu un alineat nou, alin. (6¹), care va avea următorul cuprins: Art. 460 - Calculul impozitului/taxei pe clădirile deținute de persoanele juridice (...) (6) Valoarea impozabilă a clădirilor se actualizează o dată la 3 ani, pe baza unui raport de evaluare a clădirii întocmit de un evaluator autorizat în conformitate cu standardele de evaluare a bunurilor aflate în vigoare la data evaluării, depus la organul fiscal local până la primul termen de plată din anul de referință. (6¹) Prima actualizare a valorii impozabile a clădirilor poate fi realizată după 3 ani de la data achiziției/construirii clădirii, cu excepția situațiilor de forță majoră.</p>	<p>Eliminarea posibilității actualizării valorii impozabile a clădirilor nou achiziționate/construite, în vederea impunerii, începând cu anul următor achiziției/construirii clădirii. În practică, prin actualizarea valorii impozabile a clădirilor, persoanele juridice urmăresc diminuarea valorii acestora, nejustificat în primul an al achiziției/construirii.</p>
	<p>Art. 460 - (...) (8) În cazul în care proprietarul clădirii nu a actualizat valoarea impozabilă a clădirii în ultimii 3 ani anteriori anului de referință, cota impozitului/taxei pe clădiri este 5%.</p>	<p>6. Alin. (8) al art. 460 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 460 - (...) (8) În cazul unei clădiri care nu a fost reevaluată, cota impozitului pe clădiri se stabilește de consiliul local între: a) 10% și 20%, pentru clădirile care nu au fost reevaluate în ultimii 3 ani anteriori anului fiscal de referință; b) 30% și 40%, pentru clădirile care nu au fost reevaluate în ultimii 5 ani anteriori anului fiscal de referință.</p>	<p>Cota de 5%, prevăzută în prezent de Codul fiscal, pentru stabilirea impozitului pe clădiri a căror valoare nu a fost actualizată, nu-i motivează pe contribuabilii să procedeze la evaluarea clădirilor aflate în proprietate, preferând să plătească cota adițională de 50% din cota maximă de 5%, adică de 7,5%, față de 20%, sau chiar de 40% cum se aplică potrivit vechiului Cod fiscal pentru clădirile nereevaluate.</p>
	<p>Art. 462 - (...) (2) Pentru plata cu anticipație a impozitului pe clădiri, datorat pentru întregul an de către contribuabilii, până la data de 31 martie a anului respectiv, se acordă o bonificație de până la 10%, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>7. art. 462 alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 462 - (...) (2) Pentru plata cu anticipație a tuturor impozitelor și taxelor locale, așa cum sunt definite la art. 454 din prezentul act normativ, datorate pentru întregul an de către contribuabilii, până la data de 31 martie a anului respectiv se acordă o bonificație de până la 10%, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>Motivația propunerii unei astfel de modificări legislative constă în faptul că din analiza listelor de rămășițe de la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a constatat faptul că, deși contribuabilii figurează în evidența fiscală cu rămășițe la diverse taxe și impozite locale (mai ales la amenzi contravenționale sau la taxe locale speciale – gen taxa de salubritate), aceștia au beneficiat de bonificațiile aferente plății cu anticipație a impozitului pe clădiri/teren/mijloace de transport. Cu atât mai mult cu cât pentru amenzi/taxe speciale nu se calculează accesorii/penalități de întârziere pentru neplata la termen, prin această practică se amână la nesfârșit plata anumitor impozite și taxe locale, întrucât contribuabilul are posibilitatea de a indica ordinea stingerii obligațiilor fiscale și, mai mult decât atât, chiar de a beneficia de o bonificație pentru plata cu anticipație a unora dintre ele. Acordarea acestor bonificații, în condițiile existenței de rămășițe (restanțe) la alte tipuri de impozite și taxe locale, așa cum sunt ele definite la art. 454 din Codul fiscal, prezintă un caracter de inechitate fiscală față de contribuabilii cu un comportament fiscal corect.</p>
		<p>8. După alin. (1) al art. 463 se introduce un alineat nou, alin. (1¹), iar alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins:</p>	<p>Motivația prezentată la art. 55 este valabilă și la art. 463.</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	<p>Art. 463</p> <p>Reguli generale</p> <p>(1) Orice persoană care are în proprietate teren situat în România datorează pentru acesta un impozit anual, exceptând cazurile în care în prezentul titlu se prevede altfel.</p> <p>(2) Pentru terenurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, oricăror entități, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe teren, care se datorează de concesionari, locatari, titulari ai dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe teren. În cazul transmiterii ulterioare altor entități a dreptului de concesiune, închiriere, administrare sau folosință asupra terenului, taxa se datorează de persoana care are relația contractuală cu persoana de drept public.</p> <p>(3) Impozitul prevăzut la alin. (1), denumit în continuare impozit pe teren, precum și taxa pe teren prevăzută la alin. (2) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasat terenul. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe teren se datorează către bugetul local al sectorului în care este amplasat terenul.</p>	<p>Art. 463</p> <p>Reguli generale</p> <p>(1) Orice persoană care are în proprietate teren situat în România datorează pentru acesta un impozit anual, exceptând cazurile în care în prezentul titlu se prevede altfel.</p> <p>(1¹) În cazul terenurilor proprietate a persoanelor fizice decedate, dar care sunt utilizate de terțe persoane (posibili moștenitori etc.) fără a se dezbate moștenirea, în baza folosinței bunului, stabilită prin anchetă socială realizată de unitățile administrativ-teritoriale de pe raza unde sunt situate respectivele terenuri/inspecție în teren/o declarație pe propria răspundere în fața secretarului general, această categorie de utilizatori datorează anual impozit pentru terenurile în cauză.</p> <p>(2) Pentru terenurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, oricăror entități, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe teren, care se datorează de concesionari, locatari, titulari ai dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe teren. În cazul transmiterii ulterioare altor entități a dreptului de concesiune, închiriere, administrare sau folosință asupra terenului, taxa se datorează de persoana care are relația contractuală cu persoana de drept public.</p> <p>(3) Impozitul prevăzut la alin. (1), alin. (1¹), denumit în continuare impozit pe teren, precum și taxa pe teren prevăzută la alin. (2) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasat terenul. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe teren se datorează către bugetul local al sectorului în care este amplasat terenul.</p>	
	<p>Art. 464 - Scutiri</p> <p>(1) ...</p> <p>Nu se datorează impozit/taxă pe teren pentru: (...)</p> <p>w) suprafețele de fond forestier, altele decât cele proprietate publică, pentru care nu se reglementează procesul de producție lemnoasă, cele certificate, precum și cele cu arborițe cu vârsta de până la 20 de ani.</p>	<p>9. La art. 464 alin. (1) lit. w) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 464 - Scutiri</p> <p>(1) ...</p> <p>Nu se datorează impozit/taxă pe teren pentru: (...)</p> <p>w) suprafețele de fond forestier, altele decât cele proprietate publică, pentru care nu se reglementează procesul de producție lemnoasă, cele certificate în sistem FESC (Forest Stewardship Council-Consiliul de administrare a pădurilor) sau PEFC (Programme for the endorsement of Forest Certification – Program de aprobare a sistemelor de certificare forestieră), precum și cele cu arborițe cu vârsta de până la 20 de ani;</p>	<p>Este necesară completarea sintagmei „certificate”, această definiție creând o confuzie în stabilirea impozitului pe teren extravilan, având în vedere faptul că majoritatea covârșitoare a suprafețelor de fond forestier pe teritoriul țării sunt certificate, și potrivit prevederilor art. 465 Calculul impozitului/taxei pe teren alin. (7) din Codul fiscal (Legea nr. 227/2015), în tabelul explicativ (pct. 7 și 7.1): Doar pădurile sub 20 de ani, respectiv cele cu rol de protecție, sunt scutite de la plata impozitului, existând o reală confuzie, cauzată de sintagma „certificate”.</p> <p>În sublinierea celor de mai sus menționăm și Adresa nr. 8150 din 13.06.2019 a Ministerului Apelor și Pădurilor – prin care se recunoaște că textul de lege nu este suficient de explicit.</p> <p>HG nr. 1476 din 12 decembrie 2002 pentru aprobarea unor măsuri privind gospodărirea durabilă subliniază faptul că acest lucru se face: „art. 1 alin. (1) În scopul creșterii calității modului de gospodărire durabilă a pădurilor și al recunoașterii internaționale a acestuia (...), alin. (2) Certificarea pădurilor reprezintă acțiunea prin care organisme recunoscute pe plan internațional emit certificate care atestă gospodărirea durabilă a pădurilor dintr-un anumit teritoriu, pe baza standardelor recunoscute la nivel mondial (...); art. 2 Certificarea pădurilor este acțiunea opțională a administratorilor sau a deținătorilor de păduri; art. 3 alin. (1) Pădurile din fondul forestier național se supun certificării în funcție de solicitările pieței produselor forestiere.”</p>
		<p>10. Art. 465 se completează cu un alineat nou, alin. (6¹), care va avea următorul cuprins:</p>	<p>Clarificarea modului de calcul al impozitului pe teren intravilan pentru persoane juridice pentru situațiile în</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	<p>Art. 465 - Calculul impozitului/taxei pe teren (...)</p> <p>(6) Ca excepție de la prevederile alin. (3)-(5), în cazul contribuabililor persoane juridice, pentru terenul amplasat în intravilan, înregistrat în registrul agricol la altă categorie de folosință decât cea de terenuri cu construcții, impozitul/taxa pe teren se calculează conform prevederilor alin. (7) numai dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:</p> <p>a) au prevăzut în statut, ca obiect de activitate, agricultura;</p> <p>b) au înregistrate în evidența contabilă, pentru anul fiscal respectiv, venituri și cheltuieli din desfășurarea obiectului de activitate prevăzut la lit. a).</p>	<p>Art. 465 - Calculul impozitului/taxei pe teren (...)</p> <p>(6) Ca excepție de la prevederile alin. (3)-(5), în cazul contribuabililor persoane juridice, pentru terenul amplasat în intravilan, înregistrat în registrul agricol la altă categorie de folosință decât cea de terenuri cu construcții, impozitul/taxa pe teren se calculează conform prevederilor alin. (7) numai dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:</p> <p>a) au prevăzut în statut, ca obiect de activitate, agricultura;</p> <p>b) au înregistrate în evidența contabilă, pentru anul fiscal respectiv, venituri și cheltuieli din desfășurarea obiectului de activitate prevăzut la lit. a).</p> <p>(6¹) În cazul în care condițiile prevăzute la alin. (6) nu sunt îndeplinite, impozitul pe terenul situat în intravilanul unității administrativ-teritoriale, datorat de contribuabilii persoane juridice, se calculează conform alin. (2).</p>	<p>care nu sunt îndeplinite condițiile cumulative stipulate la alin. (6), având în vedere faptul că în Codul fiscal abrogat Legea nr. 571/2003 prevedea expres și modul de calcul al acestei situații, dar nepreluat în noul Cod fiscal.</p>
	<p>Art. 467 - (...)</p> <p>(2) Pentru plata cu anticipație a impozitului pe teren, datorat pentru întregul an de către contribuabili, până la data de 31 martie inclusiv, a anului respectiv, se acordă o bonificație de până la 10%, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>11. art. 467 alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 467 - (...)</p> <p>(2) Pentru plata cu anticipație a tuturor impozitelor și taxelor locale, așa cum sunt definite la art. 454 din prezentul act normativ, datorate pentru întregul an de către contribuabili, până la data de 31 martie inclusiv, a anului respectiv, se acordă o bonificație de până la 10%, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>Motivația propunerii se regăsește la art. 462 alin. (2).</p>
	<p>Art. 472 - (...)</p> <p>(2) Pentru plata cu anticipație a impozitului pe mijlocul de transport, datorat pentru întregul an de către contribuabili, până la data de 31 martie inclusiv, a anului respectiv, se acordă o bonificație de până la 10%, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>12. art. 472 alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 472 - (...)</p> <p>(2) Pentru plata cu anticipație a tuturor impozitelor și taxelor locale, așa cum sunt definite la art. 454 din prezentul act normativ, datorate pentru întregul an de către contribuabili, până la data de 31 martie a anului respectiv inclusiv, se acordă o bonificație de până la 10% inclusiv, stabilită prin hotărâre a consiliului local. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.</p>	<p>Motivația propunerii se regăsește la art. 462 alin. (2).</p>
	<p>Art. 480 - (1) Orice persoană care organizează o manifestare artistică, o competiție sportivă sau altă activitate distractivă în România are obligația de a plăti impozitul prevăzut în prezentul capitol, denumit în continuare impozitul pe spectacole.</p> <p>(2) Impozitul pe spectacole se plătește la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia are loc manifestarea artistică, competiția sportivă sau altă activitate distractivă.</p>	<p>13. Art. 480 se modifică și se completează cu un alineat nou, alin. (3) care va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 480 - (1) Orice persoană care organizează o manifestare artistică, o competiție sportivă sau altă activitate distractivă în România are obligația de a plăti impozitul prevăzut în prezentul capitol, denumit în continuare impozitul pe spectacole.</p> <p>(2) Impozitul pe spectacole, inclusiv impozitul pe spectacolele sportive prevăzut la art. 70 alin. (2) din Legea nr. 69/2000 a educației fizice și sportului, cu modificările și completările ulterioare, se plătește la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia are loc manifestarea artistică, competiția sportivă sau altă activitate distractivă.</p> <p>(3) Unitățile administrativ-teritoriale, prin direcțiile de impozite și taxe locale, virează 30% din impozitul pe spectacolele sportive încasat în contul direcțiilor pentru sport și tineret județene, respectiv a municipiului București, deschis la trezorerie, până la data de 15 a lunii următoare încasării.</p>	<p>Potrivit art. 70 alin. (2) lit. b) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare:</p> <p>Art. 70 (2): „<i>Direcțiile pentru tineret și sport județene, respectiv a municipiului București, își asigură sursele pentru finanțarea activităților sportive de interes local din:</i></p> <p>[...]</p> <p><i>b) 30% din impozitele pe spectacolele sportive desfășurate pe teritoriul județului respectiv.</i></p> <p>În practică, s-a constatat la Direcția pentru Sport și Tineret București că aceasta nu poate evalua corect veniturile din această sursă în bugetul de venituri și cheltuieli, existând o discrepanță de 1/3 între veniturile încasate (96,5 mii lei) și cele prevăzute (283,5 mii lei), în anul 2018.</p> <p>Având în vedere faptul că direcțiile pentru sport și tineret județene, respectiv a municipiului București nu sunt „organe fiscale”, astfel că nu pot calcula accesorii conform art. 50 alin. (3) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 884/2001, nu au atribuții de executare silită și nici personal specializat în acest domeniu și nu dețin instrumentele necesare în vederea impunerii și urmării încasării veniturilor din cota legală, respectiv pentru identificarea tuturor plătitorilor de impozit pe spectacole sportive și pentru punerea de acord a actelor normative, s-au propus aceste modificări.</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
			<p>Prin îmbunătățirea cadrului legal, poate crește ponderea veniturilor direcțiilor pentru sport și tineret din cota de 30% din impozitul pe spectacole, ceea ce va conduce la scăderea ponderii subvențiilor de la bugetul de stat, care în anul 2018 a reprezentat 94% din totalul veniturilor, în cazul Direcției pentru Sport și Tineret București. Astfel, pentru corelarea reglementărilor se propune și modificarea corespunzătoare a art. 50 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare a dispozițiilor Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, aprobat prin HG nr. 884/2001, astfel:</p> <p><i>„Art. 50 - (1) Persoanele fizice și persoanele juridice care organizează, cu plată, spectacole sportive au obligația să plătească o cotă de 30% din impozitul pe spectacole calculat potrivit dispozițiilor legale asupra încasărilor din vânzarea biletelor de intrare și a abonamentelor, mai puțin valoarea timbrei instituite potrivit legii.</i></p> <p><i>(2) Cota de 30% din impozitul pe spectacolele sportive se plătește lunar până la data de 15 inclusiv, a lunii următoare, în contul de trezorerie al unității administrativ-teritoriale administrat prin direcțiile de impozite și taxe locale.</i></p> <p><i>(3) Unitățile administrativ-teritoriale, prin direcțiile de impozite și taxe locale, virează 30% din impozitul pe spectacolele sportive încasat, în contul direcțiilor pentru sport și tineret județene, respectiv a municipiului București, deschis la trezorerie, până la data de 15 a lunii următoare încasării.</i></p> <p><i>(4) Pentru nevirarea la termenul stabilit a cotei de 30% din impozitul pe spectacole sportive se calculează de către organele fiscale majorări de întârziere în cuantumul stabilite, potrivit legii, pentru impozitele și taxele datorate bugetului de stat.</i></p> <p><i>(5) Plătorii de impozit pe spectacole sportive au obligația de a depune lunar, până la data de 15 inclusiv, a lunii următoare, la direcția pentru tineret și sport județeană, respectiv a municipiului București, în a cărei rază teritorială au loc spectacolele sportive, o copie de pe decontul de impunere și copia de pe documentul prin care s-a efectuat plata.”</i></p>
<p>Art. 481 Calculul impozitului (1) Impozitul pe spectacole se calculează prin aplicarea cotei de impozit la suma încasată din vânzarea biletelor de intrare și a abonamentelor. (2) Consiliile locale hotărăsc cota de impozit după cum urmează: a) până la 2% pentru spectacolul de teatru, balet, operă, operetă, concert filarmonic sau altă manifestare muzicală, prezentarea unui film la cinematograful, un spectacol de circ sau orice competiție sportivă internă sau internațională; b) până la 5% în cazul oricărei altei manifestări artistice decât cele enumerate la lit. a). (3) Suma primită din vânzarea biletelor de intrare sau a abonamentelor nu cuprinde sumele plătite de organizatorul spectacolului în scopuri caritabile, conform contractului scris intrat în vigoare înaintea vânzării biletelor de intrare sau a abonamentelor.</p>	<p>14. După alin. (3) al art. 481 se introduce un alineat nou, alin. (3¹), care va avea următorul cuprins: Art. 481 Calculul impozitului (1) Impozitul pe spectacole se calculează prin aplicarea cotei de impozit la suma încasată din vânzarea biletelor de intrare și a abonamentelor. (2) Consiliile locale hotărăsc cota de impozit după cum urmează: a) până la 2% pentru spectacolul de teatru, balet, operă, operetă, concert filarmonic sau altă manifestare muzicală, prezentarea unui film la cinematograful, un spectacol de circ sau orice competiție sportivă internă sau internațională; b) până la 5% în cazul oricărei altei manifestări artistice decât cele enumerate la lit. a). (3) Suma primită din vânzarea biletelor de intrare sau a abonamentelor nu cuprinde sumele plătite de organizatorul spectacolului în scopuri caritabile, conform contractului scris intrat în vigoare înaintea vânzării biletelor de intrare sau a abonamentelor. (3¹) Unitățile administrativ-teritoriale, care încasează la bugetul local impozit pe spectacole sportive organizate în arealul acestora, sunt obligate să vireze până la data de 25 a lunii următoare cota de 30% din valoarea încasată, la direcțiile pentru tineret și sport județene, respectiv a municipiului București.</p>	<p>Completarea este necesară pentru a armoniza prevederile Codului fiscal cu art. 70 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 69/2000 a educației fizice și sportului, care stipulează că:</p> <p><i>(2) Direcțiile pentru tineret și sport județene, respectiv a municipiului București, își asigură sursele pentru finanțarea activităților sportive de interes local din:</i> <i>(...) b) 30% din impozitele pe spectacolele sportive desfășurate pe teritoriul județului respectiv.</i></p> <p>Completarea prevederilor din Codul fiscal este motivată de reglementarea situației în care organizatorii manifestărilor sportive, cu caracter permanent sau ocazional, virează impozitul pe spectacol integral la bugetul local și de faptul că nu este specificată în norma fiscală obligativitatea ca o cotă de 30% din suma încasată să fie virată la direcțiile pentru tineret și sport județene, respectiv a municipiului București, în concordanță cu prevederile Legii nr. 69/2000 a educației fizice și sportului.</p>	

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	<p>Art. 494 - (...)</p> <p>(4) Cu excepțiile prevăzute la alin. (5), impozitul pe mijlocul de transport, majorările de întârziere, precum și amenzile aferente acestuia constituie venituri la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia trebuie înmatriculat sau înregistrat mijlocul de transport respectiv.</p>	<p>15. Alin. (4) al art. 494 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 494 - (...)</p> <p>(4) Cu excepțiile prevăzute la alin. (5), impozitul pe mijlocul de transport, majorările de întârziere, precum și amenzile aferente acestuia constituie venituri la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia trebuie înmatriculat sau înregistrat mijlocul de transport respectiv. În cazul în care contravenientul nu este proprietarul mijlocului de transport înmatriculat sau înregistrat la unitatea administrativ-teritorială, amenda se face venit la bugetul unității administrativ-teritoriale unde își are domiciliul contravenientul.</p>	<p>1. Corelarea prevederilor art. 494(4) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, și anume: amenzile aferente mijlocului de transport constituie venituri la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia trebuie înmatriculat sau înregistrat mijlocul de transport respectiv, cu prevederile art. 4(1) și ale art. 20, pct. 2 din Legea nr. 203 din 20 iulie 2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, cităm: „art. 4 (1) Sumele reprezentând amenzile contravenționale încasate în condițiile prezentei legi se fac venit la bugetul local al unității/ subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul...; art. 20 OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, ... se modifică și se completează după cum urmează: 2. La art. 8, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins: (4) Sumele provenite din amenzile aplicate persoanelor fizice în conformitate cu legislația în vigoare se fac venit integral la bugetele locale ale unității/ subdiviziunii administrativ-teritoriale în care contravenientul își are domiciliul.”</p> <p>2. Neconcordanța între prevederile art. 494(4) din Legea nr. 227/2015 și prevederile art. 4(1) și art. 20, pct. 2 din Legea nr. 203 din 20 iulie 2018 este următoarea: la art. 494(2) din Legea nr. 227/2015, amenzile constituie venituri la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în raza căreia trebuie înmatriculat sau înregistrat mijlocul de transport, iar la art. 4(1) și art. 20, pct. 2 din Legea nr. 203 din 20 iulie 2018, amenzile contravenționale încasate/aplicate persoanelor fizice se fac venit la bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul, nu unde este înmatriculat sau înregistrat mijlocul de transport, așa cum se prevede la art. 494(2) din Legea nr. 227/2015.</p> <p>3. Dacă se are în vedere domiciliul contravenientului, există situația în care acesta nu este proprietarul mijlocului de transport, iar mijlocul de transport este înmatriculat/înregistrat la o altă unitate administrativ-teritorială decât cea în care contravenientul are domiciliul. Astfel, se creează confuzii privind bugetul local la care amenda se face venit.</p>
3.	<p>Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p>		
	<p>Art. 24</p> <p>....</p> <p>(5) Pe durata suspendării temporare a subvenției, aceasta este păstrată de către Autoritatea Electorală Permanentă în sume de mandat, până la pronunțarea definitivă a instanței, acestea nefăcând obiectul rambursării la sfârșitul anului la bugetul de stat.</p>	<p>1. Art. 24 alin. 5 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 24:</p> <p>....</p> <p>(5) Pe durata suspendării temporare a subvenției, aceasta este păstrată într-un cont de disponibilități pentru sume de mandat deschis de către Autoritatea Electorală Permanentă, până în ultima zi a anului bugetar sau până la pronunțarea unei hotărâri definitive, în situația în care decizia de suspendare a acordării subvenției este contestată de partidul politic la instanța de judecată.</p>	<p>Neprecizarea în Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a unui interval de timp limitat pentru păstrarea în contul de mandat al AEP a subvențiilor acordate partidelor politice la care Autoritatea a identificat neregulii și pe care partidul politic nu le-a remediat conform dispozițiilor legii, precum și sintagma din lege: „nefăcând obiectul rambursării la sfârșitul anului la bugetul de stat” creează confuzii în interpretarea textului de lege, generând imobilizări semnificative de fonduri publice pe o perioadă care poate fi extinsă până la viitorul scrutin electoral.</p>
	<p>Art. 25</p> <p>(1) Veniturile care provin din subvenții de la bugetul de stat pot avea următoarele destinații:</p> <p>...</p> <p>- lipsă de reglementare</p>	<p>2. Art. 25 alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 25:</p> <p>(1) Veniturile care provin din subvenții de la bugetul de stat pot avea următoarele destinații:</p> <p>....</p> <p>z) cheltuieli aferente organizării și desfășurării campaniilor electorale pentru referendum, decontate în baza art. 38 din lege.</p>	<p>Prin actele normative adoptate s-a aprobat finanțarea din subvenții acordate de la bugetul de stat a campaniilor pentru referendum și a unor campanii electorale (ex.: OUG nr. 86/2018, Legea nr. 148/2019), subvenții pentru care sunt stabilite destinații prevăzute de art. 25 din Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare).</p> <p>Concomitent, cheltuielile cu campania electorală, inclusiv referendum pot fi decontate de Autoritatea Electorală Permanentă în baza art. 38 din aceeași Lege nr.</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
			<p>334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Propunerea formulată are în vedere asigurarea corelării categoriilor de cheltuieli prevăzute de lege pentru organizarea referendumului, cu destinațiile prevăzute de art. 25 din Legea nr. 334/2006, republicată cu modificările și completările ulterioare.</p>
	<p>Art. 25</p> <p>- lipsă de reglementare</p>	<p>3. Art. 25 va avea următorul cuprins:</p> <p>(4) Veniturile din subvenții neutilizate de către partidele politice până la încheierea anului financiar vor fi restituite la bugetul de stat până la data de 31 decembrie a anului respectiv.</p>	<p>Legea nr. 334/2006 <i>privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale</i>, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu conține prevederi prin care să se instituie obligația restituirii la sfârșitul exercițiului bugetar a subvențiilor acordate de la bugetul de stat și neutilizate de către partidele politice până la finele anului.</p> <p>Această lipsă de reglementare determină o necorelare a Legii nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, care la art. 61 alin. (7) menționează: „Legile bugetare anuale acționează numai pentru anul respectiv”, iar art. 61 alin. (8) prevede:</p> <p>„Subvențiile, transferurile și alte forme de sprijin financiar din partea statului, neutilizate până la încheierea anului, pentru care a fost instituită obligația restituirii prin temeiuri legale de acordare și nerestituite până la data de 31 decembrie, se vor supune calculului accesoriilor aplicabile pentru veniturile bugetare, pentru perioada cuprinsă între data de 31 decembrie și data restituirii sumelor la buget”.</p> <p>De asemenea, reportarea fondurilor excedentare provenite din subvenții neutilizate de la un an la altul (când acestea se depersonalizează) nu este în concordanță cu principiul contabilității de angajamente, potrivit căruia efectele tranzacțiilor sunt recunoscute atunci când acestea se produc, respectiv cu faptul că trebuie să se țină cont de veniturile și cheltuielile aferente exercițiului financiar, indiferent de data încasării veniturilor sau data plății cheltuielilor.</p>
	<p>Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>- lipsă de reglementare</p>	<p>4. Propunere de completare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu o prevedere care să reglementeze regimul veniturilor din dobânzile atașate subvențiilor acordate de la bugetul de stat partidelor politice, aflate sub formă de disponibilități în conturile deschise la băncile comerciale.</p>	<p>Pentru subvențiile acordate de la bugetul de stat prin bugetul AEP, partidele politice deschid conturi curente sau de depozit la băncile comerciale din țară.</p> <p>La aceste disponibilități provenite din subvenții, băncile bonifică dobânzi la conturile curente și la conturile de depozit, conform politicii adoptate.</p> <p>În prezent, Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu reglementează evidențierea și utilizarea veniturilor realizate din dobânzile atașate disponibilităților din subvenții de la bugetul de stat.</p> <p>Pe de altă parte, propunerea poate avea relevanță și dacă se are în vedere modul de păstrare de către partidele politice a disponibilităților din subvenții, comparativ cu celelalte entități finanțate din aceleași resurse de la bugetul de stat, entități care au obligația de a derula operațiunile de încasări și plăți finanțate din fonduri publice prin conturile de trezorerie ale statului.</p>
	<p>Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>- lipsă de reglementare</p>	<p>5. Propunere de completare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu un articol privind utilizarea subvenției de către partidele politice în corelație cu normele juridice incidente disciplinei financiare în utilizarea fondurilor publice, prevăzută de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și de legile care reglementează:</p> <p>✓ Cheltuielile privind salarizarea persoana-</p>	<p>Modul de utilizare a veniturilor provenite din subvenții acordate de la bugetul de stat a relevat că în efectuarea cheltuielilor, partidele politice nu se raportează la cadrul normativ general aplicabil fondurilor publice, respectiv la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, pentru angajarea cheltuielilor din fonduri publice; ○ Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
		<p>lului plătit din fonduri publice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cheltuielile de protocol; ✓ Cheltuielile aferente unor drepturi ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar etc. 	<ul style="list-style-type: none"> o OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere limitele maxime de cheltuieli/persoană, pentru cheltuielile de protocol; o HG nr. 1860/2006 privind drepturile și obligațiile personalului autorităților și instituțiilor publice pe perioada delegării și detașării în altă localitate, precum și în cazul deplasării, în cadrul localității, în interesul serviciului, cu modificările și completările ulterioare, pentru cheltuieli de deplasare în țară; o HG nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, cu modificările și completările ulterioare, pentru cheltuieli de deplasare în străinătate. <p>Propunerea are în vedere ponderea semnificativă pe care o dețin subvențiile acordate de la bugetul de stat (0,01% - 0,04% din PIB) în totalul veniturilor utilizate de partidele politice și necesitatea abordării unitare, respectiv a aplicării unui regim asemănător celorlalte entități care sunt finanțate din aceleași fonduri publice acordate de la bugetul de stat, în ceea ce privește respectarea disciplinei financiare a fondurilor publice.</p>
4.	Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare		
	<p>Art. 24 - Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac astfel:</p> <p>a) de reprezentanți împuterniciți ai Ministerului Finanțelor Publice, pentru contravențiile prevăzute la art. 23;</p> <p>b) de către reprezentanții împuterniciți ai organului ierarhic superior, la nivelul entității publice subordonate, pentru contravențiile prevăzute la art. 23 lit. a), c) și e);</p> <p>c) de către reprezentanții împuterniciți de conducătorul entității publice, pentru contravențiile prevăzute la art. 23 lit. d).</p>	<p>1. La articolul 24, textul de la litera a) se completează astfel:</p> <p>Art. 24 - Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac astfel:</p> <p>a) de reprezentanți împuterniciți ai Ministerului Finanțelor Publice și ai Curții de Conturi, după caz, pentru contravențiile prevăzute la art. 23.</p>	<p>Având în vedere atribuțiile Curții de Conturi, reglementate prin Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește evaluarea activității de audit intern a persoanelor juridice controlate considerăm că se impune reglementarea prin act normativ a posibilității de sancționare de către Curtea de Conturi a faptelor a căror constatare intră în competența acesteia și care constituie contravenție potrivit Legii nr. 672/2002 privind auditul intern.</p>
5.	Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare		
	<p>Art. 333 - Actul administrativ prin care se aprobă închirierea</p> <p>.....</p> <p>(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică în cazul în care activitatea titularului dreptului de administrare este subvenționată de la bugetul de stat sau de la bugetul local.</p> <p>(5) Închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale se face pe bază de licitație publică.</p>	<p>1. Alineatul (4) al art. 333 se completează astfel:</p> <p>Art. 333 - Actul administrativ prin care se aprobă închirierea</p> <p>.....</p> <p>(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică în cazul în care activitatea titularului dreptului de administrare este subvenționată integral de la bugetul de stat sau de la bugetul local.</p> <p>(5) Închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale se face pe bază de licitație publică.</p>	<p>În practică, sunt activități care sunt finanțate din venituri proprii și subvenții (al căror volum este redus și cu o frecvență redusă, de obicei pentru investiții). Un exemplu în acest sens îl constituie instituțiile care au ca obiect de activitate administrarea de parcări, târguri, oboare etc., care, în general, sunt finanțate din venituri proprii, dar sunt situații când intervine bugetul local, cu subvenții pentru investiții, în general de natura unor modernizări la active date în administrarea acestora. Se impune așadar o delimitare între subvenții de la bugetul local în această situație, care sunt pentru investiții și nu pentru activitatea curentă. Mai mult, toate responsabilitățile derivate sunt în sarcina titularului dreptului de administrare și se impune corelarea art. 333 cu art. 300 din același act normativ, care precizează la <i>Drepturi și obligații</i> că:</p> <p>„(1) Autoritățile administrației publice centrale, instituțiile publice și regiile autonome din subordinea acestora, precum și instituțiile publice și regiile autonome din subordinea autorităților publice locale au următoarele drepturi și obligații:</p> <p>a) folosirea și dispunerea de bunul dat în administrare în condițiile stabilite de lege și, dacă este cazul, de actul de constituire;</p> <p>.....</p> <p>d) culegerea fructelor bunului;</p> <p>e) efectuarea de lucrări de investiții asupra bunului, în condițiile .....</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	<p>Anexa nr. 4 LISTA cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al comunei, al orașului sau al municipiului*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. drumurile comunale, vicinale și străzile; 2. piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement; 3. lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 4. rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, stațiile de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile, construcțiile și terenurile aferente; 5. terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum și instituțiile publice de interes local, cum sunt: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și altele asemenea; 6. locuințele sociale; 7. statuile și monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public național; 8. bogățiile de interes public ale subsolului, dacă prin natura lor sau prin declarația legii nu sunt de interes public național; 9. terenurile cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat; 10. cimitirele orașenești și comunale; 11. porturile de agrement – terenurile pe care sunt situate acestea, cu drumurile de acces aferente, diguri, cheiuri, pereuri și alte construcții hidrotehnice destinate pentru acostarea navelor de agrement, de croazieră, de pasageri sau a altor nave care efectuează un serviciu public de transport pasageri, inclusiv faleza aferentă – care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 12. ansamblurile și siturile istorice și arheologice care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 13. porturile fluviale civile – terenurile pe care sunt situate acestea, diguri, cheiuri, pereuri și alte construcții hidrotehnice pentru acostarea navelor și pentru alte activități din navigația civilă, bazine, acvatorii și șenale de acces, drumuri tehnologice în porturi, monumente istorice aflate în porturi, cheiuri și pereuri situate pe malul căilor navigabile, în afara incintelor portuare destinate activităților de navigație care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 14. digurile de apărare împotriva inundațiilor, care nu sunt declarate de interes public național sau județean. <p>* Lista are caracter exemplificativ.</p>	<p>2. La subsolul Listei prevăzute în Anexa nr. 4 se înlocuiește sintagma „*Lista are caracter exemplificativ” cu sintagma „*Lista nu are caracter limitativ”.</p> <p>Anexa nr. 4 LISTA cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al comunei, al orașului sau al municipiului*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. drumurile comunale, vicinale și străzile; 2. piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement; 3. lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 4. rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, stațiile de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile, construcțiile și terenurile aferente; 5. terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum și instituțiile publice de interes local, cum sunt: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și altele asemenea; 6. locuințele sociale; 7. statuile și monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public național; 8. bogățiile de interes public ale subsolului, dacă prin natura lor sau prin declarația legii nu sunt de interes public național; 9. terenurile cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat; 10. cimitirele orașenești și comunale; 11. porturile de agrement – terenurile pe care sunt situate acestea, cu drumurile de acces aferente, diguri, cheiuri, pereuri și alte construcții hidrotehnice destinate pentru acostarea navelor de agrement, de croazieră, de pasageri sau a altor nave care efectuează un serviciu public de transport pasageri, inclusiv faleza aferentă – care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 12. ansamblurile și siturile istorice și arheologice care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 13. porturile fluviale civile – terenurile pe care sunt situate acestea, diguri, cheiuri, pereuri și alte construcții hidrotehnice pentru acostarea navelor și pentru alte activități din navigația civilă, bazine, acvatorii și șenale de acces, drumuri tehnologice în porturi, monumente istorice aflate în porturi, cheiuri și pereuri situate pe malul căilor navigabile, în afara incintelor portuare destinate activităților de navigație care nu sunt declarate de interes public național sau județean; 14. digurile de apărare împotriva inundațiilor, care nu sunt declarate de interes public național sau județean. <p>* Lista nu are caracter limitativ.</p>	<p>Înlocuirea sintagmei din subsol „*Lista are caracter exemplificativ”, cu sintagma „*Lista nu are caracter limitativ” este necesară, deoarece evidențiază caracterul permisiv al oricăror interpretări vizavi de proprietatea publică/ținutul acesteia.</p> <p>În Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, actualizată până la data apariției Codului administrativ (când a fost abrogată în integralitate, excepție art. 6), această listă era statuată, fără a avea caracter exemplificativ.</p> <p>Cu toate acestea, printr-o serie de acte normative care au forțat prevederile din Legea nr. 213/1998, și ne referim aici exemplificativ la Legea nr. 239/2007 și Legea nr. 102/2014, cimitirele comunale, orașenești, care potrivit normei aparțineau domeniului public, au fost transferate în proprietatea unor parohii/culte religioase legal recunoscute sau a unităților locale de cult/biserici în situația cimitirelor confesionale. De la apariția Codului administrativ, termenul de exemplificativ, coroborat doar cu prevederile din cele două acte normative, va fi interpretat că poate fi atât în domeniul public/în privat sau date altor unități de cult/agenți economici etc., deoarece nici prin norma din 2019 nu s-a procedat la armonizarea cu prevederile din următoarele acte normative:</p> <p>Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare „Art. 4 - Cimitirul se poate afla în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, a cultelor religioase legal recunoscute sau a unităților locale de cult/biserici în situația cimitirelor confesionale, în proprietatea operatorilor economici, asociațiilor sau fundațiilor, precum și în proprietatea unui alt stat, cu respectarea tratatelor la care România este parte.”</p> <p>Legea nr. 239 din 12 iulie 2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult „Art. 1 - (1) Imobilele aflate în proprietatea statului ori a unităților administrativ-teritoriale, care au fost atribuite în folosință gratuită cultelor religioase după data de 1 ianuarie 1990, pot fi transmise fără plată în proprietatea unităților de cult deținătoare, în condițiile prezentei legi.”</p> <p>..... Art. 4 - (1) Imobilele dobândite în condițiile prezentei legi nu pot fi înstrăinate și nu li se poate schimba destinația timp de 30 de ani de la data dobândirii dreptului de proprietate.”</p> <p>Legiuitorul nu a specificat dacă după 30 de ani, titularii titlului de proprietate pot tranzacționa/înstrăina cimitirele, ori pot schimba destinația, deși corect ar fi fost să restituie cimitirele în proprietatea publică, gratuit, așa cum le-au fost transferate.</p> <p>Realitatea arată că în prezent, foarte puține cimitire mai sunt în domeniul public, fiind transferate gratuit către culte religioase legal recunoscute sau unități locale de cult/biserici în situația cimitirelor confesionale, în proprietatea operatorilor economici, asociațiilor sau fundațiilor etc.</p> <p>Propunem reformularea textului de la finalul Listei, pentru a elimina caracterul exemplificativ.</p>
6.	<p>Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Art. 42 alin. (4) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 42 - .....</p>	
	<p>Art. 42 - .....</p> <p>(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de</p>	<p>(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de către auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi, persoanele cu atribuții de inspecție</p>	<p>Având în vedere atribuțiile Curții de Conturi stabilite prin Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, considerăm că se impune reglementarea prin act normativ a posibilității de sancționare a faptelor care intră în competența Curții de Conturi și constituie contravenție potrivit Legii contabilității nr. 82/1991,</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	personalul altor direcții din cadrul MFP, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	fiscală și control financiar, precum și de personalul altor direcții din cadrul MFP, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	competență de sancționare pe care personalul Curții de Conturi a mai avut-o în trecut.
7. Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare			
	<p>Art. 100 - ...</p> <p>(2) Finanțarea serviciilor de ambulanță județene, respectiv a Serviciului de Ambulanță București-Ilfov se asigură de la bugetul de stat prin bugetul MS. Criteriile de alocare a fondurilor se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.</p> <p>Art. 320 - (1) Persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane, din culpă, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.</p>	<p>1. Art. 100 alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 100 - ...</p> <p>(2) Finanțarea serviciilor de ambulanță județene, respectiv a Serviciului de Ambulanță București-Ilfov se asigură de la bugetul de stat prin bugetul MS și din venituri proprii. Criteriile de alocare a fondurilor se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.</p> <p>2. Art. 320 alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 320 - (1) Persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane, din culpă, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile procesuale ale MS și ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.</p>	<p>Serviciile de Ambulanță realizează și venituri proprii reglementate de art. 100 alin. (16) din Legea nr. 95/2006, conform căruia „...pentru serviciile de ambulanță județene, respectiv pentru Serviciul de Ambulanță București-Ilfov se aprobă, prin hotărâre a Guvernului, înființarea unei activități finanțate integral din venituri proprii, respectiv activitatea de transport sanitar la cerere, atât intern, cât și extern, și de asigurare a asistenței medicale la cerere pentru manifestații sportive și alte manifestații cu public larg...”</p> <p>Având în vedere contextul sus-menționat, se impune modificarea alin. (2) pentru includerea în sursele de finanțare și a veniturilor proprii.</p> <p>În condițiile în care Serviciile de Ambulanță sunt furnizoare de servicii medicale, dar nu se află în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate, iar pentru decontarea cheltuielilor efective ocazionate de asistența medicală acordată persoanelor care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane, să se asigure fonduri de la bugetul de stat prin Ministerul Sănătății, se impune introducerea în textul de la art. 320 alin. (1) a acestui minister.</p>
8. Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare			
	<p>Art. 76¹ (1) - Prima de instalare se acordă și persoanelor de cetățenie română care și-au exercitat dreptul la liberă circulație a lucrătorilor în spațiul UE și Spațiul Economic European pe o perioadă de cel puțin 36 de luni, în cuantumurile stabilite la art. 75 alin. (2)-(4) și cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 75¹ și 76.</p>	<p>1. Art. 76¹ se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 76¹ (1) - Prima de instalare se acordă și persoanelor de cetățenie română care și-au exercitat dreptul la liberă circulație a lucrătorilor în spațiul UE și Spațiul Economic European pe o perioadă de cel puțin 36 de luni, în cuantumurile stabilite la art. 75 alin. (2)-(4), cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 75¹ și 76, și dacă aceste persoane se încadrează în muncă în cel mult 6 luni de la data când a încetat activitatea de 36 de luni în spațiul UE și Spațiul Economic European.</p>	<p>În lege nu este specificat clar în cât timp de la întoarcerea în țară persoana trebuie să se încadreze în muncă pentru a putea beneficia de acest drept.</p> <p>De asemenea, se impune ca termenul de depunere a documentelor, de 30/60 de zile de la data încadrării în muncă, pentru drepturile prevăzute la art. 72, 73¹, 73¹, 74, 75 și 76² din lege să se completeze în textul legislativ, astfel încât să fie clar dacă data încadrării în muncă (data începerii activității) se ia sau nu în calcul numărului de zile în care persoana va depune documentele în vederea solicitării dreptului.</p>
9. Legea nr. 62/2011 a dialogului social, republicată			
	<p>Art. 145 - (1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale sau, după caz, inspectoratele teritoriale de muncă vor proceda la înregistrarea contractelor colective de muncă după verificarea îndeplinirii condițiilor procedurale prevăzute de prezenta lege. Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, contractele colective de muncă vor fi restituite semnatarilor pentru îndeplinirea condițiilor legale.</p>	<p>1. Art. 145 alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 145 - (1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale sau, după caz, inspectoratele teritoriale de muncă vor proceda la înregistrarea contractelor colective de muncă după verificarea îndeplinirii condițiilor procedurale prevăzute de prezenta lege și după verificarea respectării prevederilor art. 138 alin. (1) în cazul personalului din sectorul bugetar. Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite sau în contractele colective de muncă încheiate în sectorul bugetar sunt prevăzute clauze referitoare la acordarea de drepturi în bani sau în natură, altele decât cele prevăzute de legislația în vigoare pentru categoria respectivă de personal, cu încălcarea prevederilor 138 alin. (1), contractele colective de muncă vor fi restituite semnatarilor pentru îndeplinirea condițiilor legale.</p>	<p>Neverificarea respectării prevederilor art. 138 alin. (1) din Legea nr. 62/10.05.2011 a dialogului social, de către autoritățile publice competente încă de la data prezentării spre înregistrare de către angajatori a contractelor colective de muncă încheiate în sectorul bugetar, conduce la posibilitatea includerii de către părțile semnatare a unor clauze referitoare la acordarea de drepturi în bani sau în natură, altele decât cele prevăzute de legislația în vigoare pentru categoria respectivă de personal.</p> <p>Nesensizarea aspectului de nelegalitate a unor clauze contractuale încă din etapa preînregistrării acestora la autoritățile publice competente conduce la efectuarea de plăți necuvenite pentru personalul din cadrul sectorului bugetar, pentru care Curtea de Conturi dispune ulterior măsuri de recuperare cu calculul de accesorii. De cele mai multe ori, măsurile de recuperare a drepturilor salariale acordate cu nerespectarea prevederilor legale, dispuse de către Curtea de Conturi, sunt contestate în instanță de către entitățile verificate, situație în care litigiile pot dura și ani de zile, îngreunând considerabil activitatea curentă a instituției.</p> <p>Extras art. 138 din Legea nr. 62/10.05.2011: „Art. 138 - (1) Prin contractele/acordurile colective de muncă încheiate în sectorul bugetar nu pot fi negociate sau incluse clauze referitoare la drepturi în bani și în</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
			<p>natură, altele decât cele prevăzute de legislația în vigoare pentru categoria respectivă de personal.</p> <p>(2) Prin excepție de la prevederile art. 129 alin. (3) contractele colective de muncă în sectorul bugetar se negociază, în condițiile legii, după aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli ale ordonativilor de credite, în limitele și în condițiile stabilite prin acestea.</p> <p>(3) Drepturile salariale din sectorul bugetar se stabilesc prin lege în limite precise, care nu pot constitui obiect al negocierilor și nu pot fi modificate prin contracte colective de muncă. În cazul în care drepturile salariale sunt stabilite de legi speciale între limite minime și maxime, drepturile salariale concrete se determină prin negocieri colective, dar numai între limitele legale.</p> <p>(4) Clauzele cuprinse în contractele colective de muncă încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (1)-(3) sunt lovite de nulitate.</p> <p>(5) Răspunderea pentru încheierea contractelor colective de muncă cu nerespectarea prevederilor alin. (1)-(3) revine angajatorului."</p>
10.	Ordonanța Guvernului nr. 28/2008 privind registrul agricol, cu modificările și completările ulterioare	Alineatul 2 al art. 6 se completează astfel:	
	<p>Art. 6 - (1) Primarii comunelor, orașelor, municipiilor și ai sectoarelor municipiului București iau măsuri pentru întocmirea și ținerea la zi a registrului agricol, pe suport hârtie și în format electronic, în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe, pentru asigurarea împotriva degradării, distrugerii sau sustragerii acestuia, precum și pentru furnizarea datelor din registru, cu respectarea prevederilor legale.</p> <p>(2) Registrul agricol pe suport hârtie, având caracterul unui document oficial care constituie o sursă importantă de informații, va fi numerotat, parafat și sigilat, filele necesitând a fi cusute pentru evitarea desprinderii acestora, ca urmare a utilizării îndelungate a registrului agricol, precum și înregistrat în registrul de intrare-ieșire de la nivelul autorității executive a administrației publice locale respective. Informațiile conținute în baza de date a registrului agricol gestionat în format electronic sunt informații oficiale și sunt supuse reglementărilor legale privind securitatea, integritatea și funcționalitatea sistemelor informatice. Documentele eliberate pe suport hârtie în baza informațiilor existente în baza de date electronică privind registrul agricol se supun aceluiași prevederi legale ca în cazul în care registrul agricol este gestionat numai pe suport hârtie.</p> <p>(3) Registrul agricol gestionat în format electronic conform formularelor registrului agricol aprobate prin hotărâre a Guvernului se ține în baza unui program informatic contractat de fiecare unitate administrativ-teritorială, cu respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice.</p> <p>(3¹) Registrul agricol național (RAN) are suportul grafic realizat pe baza datelor din infrastructura națională de informații spațiale.</p> <p>(4) Registrul agricol, atât cel pe suport hârtie, cât și cel în format electronic, se reînnoiește o dată la 5 ani, realizându-se în mod obligatoriu corespondența la nivelul aceleiași autorități a administrației publice locale atât cu poziția din registrul agricol pentru perioada anterioară, cât și cu numărul din rolul nominal unic ce îl privește pe contribuabilul respectiv. În situația în care în perioada anterioară gospodăria în cauză nu a avut deschisă poziție în registrul agricol, se face mențiunea „poziție nouă”.</p>	<p>Art. 6 - (1) Primarii comunelor, orașelor, municipiilor și ai sectoarelor municipiului București iau măsuri pentru întocmirea și ținerea la zi a registrului agricol în format electronic, în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe, pentru asigurarea împotriva degradării, distrugerii sau sustragerii acestuia, precum și pentru furnizarea datelor din registru, cu respectarea prevederilor legale.</p> <p>2) Registrul agricol va fi listat și pe suport de hârtie, având caracterul unui document oficial care constituie o sursă importantă de informații, va fi numerotat, parafat și sigilat, filele necesitând a fi cusute pentru evitarea desprinderii acestora, ca urmare a utilizării îndelungate a registrului agricol, precum și înregistrat în registrul de intrare-ieșire de la nivelul autorității executive a administrației publice locale respective. Informațiile conținute în baza de date a registrului agricol gestionat în format electronic sunt informații oficiale și sunt supuse reglementărilor legale privind securitatea, integritatea și funcționalitatea sistemelor informatice. Documentele eliberate pe suport de hârtie în baza informațiilor existente în baza de date electronică privind registrul agricol se supun aceluiași prevederi legale ca și în cazul în care registrul agricol este gestionat numai pe suport de hârtie.</p> <p>(3) Registrul agricol gestionat în format electronic, conform formularelor registrului agricol aprobate prin hotărâre a Guvernului, se ține în baza unui program informatic contractat de fiecare unitate administrativ-teritorială, cu respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice.</p> <p>(3¹) Registrul agricol național (RAN) are suportul grafic realizat pe baza datelor din infrastructura națională de informații spațiale.</p> <p>(4) Registrul agricol în format electronic se reînnoiește o dată la 5 ani, realizându-se în mod obligatoriu corespondența la nivelul aceleiași autorități a administrației publice locale atât cu poziția din registrul agricol pentru perioada anterioară, cât și cu numărul din rolul nominal unic ce îl privește pe contribuabilul respectiv. În situația în care în perioada anterioară gospodăria în cauză nu a avut deschisă poziție în registrul agricol, se face mențiunea „poziție nouă”.</p>	<p>Modificarea este motivată de armonizarea între art. 6 (în care propunem renunțarea la expresia <i>pe suport de hârtie</i>) și prevederile art. 1 alin. (7) din OG nr. 28/2008 privind registrul agricol, care stipulează că:</p> <p>„Începând cu data de 1 ianuarie 2018, registrul agricol se întocmește și se ține la zi în format electronic”, coroborat cu prevederile art. 2, alin. (5) din Ordinul nr. 289/147/7325/437/1136/1588/3/2017 pentru aprobarea Normelor tehnice privind modul de completare a registrului agricol pentru perioada 2015-2019, care stipulează că: „Începând cu data de 1 ianuarie 2018, registrul agricol se întocmește și se ține la zi în format electronic”.</p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
11.	Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare		
	<p>Art. 112 - (1) Unitățile de învățământ de stat pot deține în administrare bunuri proprietate publică, cele de învățământ particular au drept fundament proprietatea privată, iar cele de învățământ confesional aparțin, în funcție de entitatea care le-a înființat, uneia dintre cele două forme de proprietate.</p> <p>(2) Terenurile și clădirile unităților de educație timpurie, de învățământ preșcolar, școlilor primare, gimnaziale și liceale, inclusiv ale celorlalte niveluri de învățământ din cadrul acestora, înființate de stat, fac parte din domeniul public local și sunt administrate de către consiliile locale. Celelalte componente ale bazei materiale sunt de drept proprietatea acestora și sunt administrate de către consiliile de administrație, conform legislației în vigoare.</p> <p>(3) Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea unitățile de învățământ special de stat și centrele județene de resurse și asistență educațională fac parte din domeniul public județean, respectiv al municipiului București, și sunt în administrarea consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, în a căror rază teritorială își desfășoară activitatea, prin consiliile de administrație ale unităților de învățământ respective. Celelalte componente ale bazei materiale a unităților de învățământ special de stat, ale cluburilor sportive școlare, ale palatelor și cluburilor copiilor și elevilor, precum și ale centrelor județene de resurse și asistență educațională sunt de drept proprietatea acestora și sunt administrate de către consiliile de administrație ale acestora.</p>	<p>Art. 112 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 112 - (1) Unitățile de învățământ de stat pot deține în administrare bunuri proprietate publică, cele de învățământ particular au drept fundament proprietatea privată, iar cele de învățământ confesional aparțin, în funcție de entitatea care le-a înființat, uneia dintre cele două forme de proprietate.</p> <p>(2) Terenurile și clădirile unităților de educație timpurie, de învățământ preșcolar, școlilor primare, gimnaziale și liceale, inclusiv ale celorlalte niveluri de învățământ din cadrul acestora, înființate de stat, fac parte din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale pe raza cărora funcționează, iar drepturile de proprietate sunt exercitate de către consiliile locale. Celelalte componente ale bazei materiale sunt de drept proprietatea acestora și sunt administrate de către consiliile de administrație, conform legislației în vigoare.</p> <p>(3) Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea unitățile de învățământ special de stat și centrele județene de resurse și asistență educațională fac parte din domeniul public județean, respectiv al municipiului București, și drepturile de proprietate sunt exercitate de către consiliul județean, respectiv de consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, în a căror rază teritorială își desfășoară activitatea, prin consiliile de administrație ale unităților de învățământ respective. Celelalte componente ale bazei materiale a unităților de învățământ special de stat, ale cluburilor sportive școlare, ale palatelor și cluburilor copiilor și elevilor, precum și ale centrelor județene de resurse și asistență educațională sunt de drept proprietatea acestora și sunt administrate de către consiliile de administrație ale acestora.</p>	<p>Punerea sub semnul egalității a celor doi termeni (dreptul de proprietate și dreptul de administrare), care în materie juridică au semnificații diferite, au generat în practică confuzii în interpretarea textului de lege. S-a ajuns până acolo încât unei hotărâri de consiliu local să nu i se acorde viza de legalitate pentru această prevedere din Legea nr. 1/2011, care statuează că terenurile și clădirile unităților școlare sunt administrate de către consiliul local și nu mai pot fi date în administrare și unităților școlare. În asemenea situație s-a statuat că darea bunurilor către unitățile școlare se face gratuit, deoarece este un serviciu public, și se substituie prevederilor din Codul civil și nu celor din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia (prevederi preluate din iulie 2019 de Codul administrativ).</p> <p>Armonizarea prevederilor din Codul administrativ (prezentate la punctul 6) se impune a se îmbina și cu această modificare, în scopul unei concordanțe între prevederile din cele două acte normative (Legea educației naționale și Codul administrativ).</p>
12.	Legea nr. 21/1996 a concurenței, cu modificările și completările ulterioare		
	<p>Art. 31 - .....</p> <p>(5) Veniturile realizate de Consiliul Concurenței potrivit alin. (4) se utilizează pentru: (...)</p> <p>c) indemnizație de performanță acordată personalului Consiliului Concurenței cu rezultate deosebite, în condițiile legii;</p> <p>.....</p>	<p>1. Lit. c) de la art. 31 alin. (5) se elimină.</p>	<p>Propunerea vizează abrogarea expresă a prevederilor art. 31 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 21/1996 cu privire la acordarea unei indemnizații de performanță personalului instituției cu rezultate deosebite în activitatea desfășurată.</p> <p>Consiliul Concurenței a acordat în anii 2017 și 2018, după apariția Legii nr. 153/2017, drepturi cu caracter salarial în scopul premierii/recompensării personalului instituției, denumite <i>indemnizații de performanță</i>, plătite de la cheltuieli de personal, motivând ca bază legală art. 31 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 21/1996 a concurenței, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 347/2015. Această formă de stimulare a personalului, acordată personalului Consiliului Concurenței, nu este prevăzută de Legea-cadru nr. 153/2017, iar art. 1 alin. (3) din acest act normativ prevede că, începând cu data intrării în vigoare a legii, drepturile salariale ale personalului bugetar sunt și rămân, în mod exclusiv, cele prevăzute de această lege, astfel încât chiar și în lipsa unei abrogări explicite, prevederile art. 31 din Legea nr. 21/1996 nu se mai puteau aplica. Cu toate acestea, ținând cont de modul de interpretare eronat al instituției generat de neabrogarea explicită a prevederilor art. 31 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 21/1996, se impune introducerea unor prevederi care să abroge prevederile menționate.</p>
13.	Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare		
	<p>Art. 2 - (...)</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice locale au obligația să implementeze un sistem de colectare separată pe minimum 4 fracții, respectiv hârtie, mase plastice, metale și sticlă.</p> <p>(6) În situația în care nu este posibilă, din punct de</p>	<p>1. Alin. (6) de la art. 2 se elimină.</p> <p>Art. 2 - (...)</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice locale au obligația să implementeze un sistem de colectare separată pe minimum 4 fracții, respectiv hârtie, mase plastice, metale și sticlă.</p> <p>Se elimină.</p>	<p>Propunerea are în vedere armonizarea legislației, întrucât art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede strict colectarea separată pe minim 4 fracții:</p> <p>„Art. 17 - (1) <i>Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz,</i></p>

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	vedere tehnic, economic, al protecției mediului, al sănătății populației și al respectării standardelor de calitate necesare pentru sectoarele de reciclare corespunzătoare, implementarea unui sistem de colectare separată pe minimum 4 fracții, autoritățile administrației publice locale au obligația să implementeze un sistem de colectare separată a deșeurilor municipale pe minimum 2 fracții, umed și uscat, și de sortare prin care să obțină cel puțin cele 4 fracții prevăzute la alin. (5).		subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, respectiv asociațiile de dezvoltare intercomunitară ale acestora, au următoarele obligații: a) să asigure colectarea separată cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale, să stabilească dacă gestionarea acestor deșeuri se face în cadrul unui singur contract al serviciului de salubritate și să organizeze atribuirea conform deciziei luate;”
	Art. 6 - (1) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale/sectoarelor municipiului București au competențe exclusive în ceea ce privește înființarea, organizarea, gestionarea, coordonarea și atribuirea serviciului de salubritate a localităților, având următoarele atribuții în domeniu: (...) l) stabilirea, ajustarea ori modificarea tarifelor propuse de operator în conformitate cu normele metodologice elaborate și aprobate de ANRSC.	2. La art. 6 alin. (1) lit. l) se modifică și se introduce litera l), după cum urmează: Art. 6 - (1) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale/sectoarelor municipiului București au competențe exclusive în ceea ce privește înființarea, organizarea, gestionarea, coordonarea și atribuirea serviciului de salubritate a localităților, având următoarele atribuții în domeniu: l) stabilirea, ajustarea ori modificarea tarifelor propuse de operator în cazul gestiunii directe, respectiv ajustarea ori modificarea tarifelor propuse de operator în cazul gestiunii delegate , în conformitate cu normele metodologice elaborate și aprobate de ANRSC; (...) r) încheierea de contracte, parteneriate sau de alte forme de colaborare cu organizațiile care implementează obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite prin acte normative care transpun directivele individuale.	Se propune efectuarea acestei distincții pentru a nu se crea confuzia că în cazul gestiunii delegate se pot stabili tarife/taxe. Acestea rezultă în urma procedurii de atribuire. Se propune introducerea unui nou alineat, „r”, referitor la dreptul și obligația de a se încheia contracte/parteneriate cu OTR-unile, pentru a se armoniza Legea nr. 101/2006, cu modificările aduse prin OUG nr. 74/2018, cu modificările și completările ulterioare, și pentru a se putea, ulterior, mandata aceste obligații, prin modificarea statutului, către ADI, care să poată încheia valabil aceste contracte.
	Art. 13 - (...) (3) Relațiile dintre operatorii serviciului de salubritate și utilizatorii individuali se desfășoară pe baze contractuale, cu respectarea prevederilor regulamentului serviciului de salubritate și ale contractului-cadru de prestare a serviciului, adoptate de autoritățile administrației publice locale pe baza legislației în vigoare, aplicabilă acestui serviciu.	3. Art. 13 alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 13 - (...) (3) Relațiile dintre operatorii serviciului de salubritate și utilizatorii individuali se desfășoară pe baze contractuale, cu respectarea prevederilor regulamentului serviciului de salubritate, elaborat și adoptat de autoritățile administrației publice locale sau, după caz, de asociația de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice , și ale contractului-cadru de prestare a serviciului, adoptat de autoritățile administrației publice locale pe baza legislației în vigoare, aplicabilă acestui serviciu.	Se propune introducerea sintagmei sau, după caz, a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice și actualizarea legilor privind achizițiile publice (Legea nr. 51/2006 este armonizată în acest sens; a se vedea art. 29 (9) și (13) și art. 30 (1) din Legea nr. 51/2006.
	Art. 17 - (...) (3) Operatorii serviciului de salubritate beneficiază, în temeiul prezentei legi, de aceleași drepturi și obligații în raporturile cu autoritățile administrației publice locale sau cu utilizatorii, indiferent de modul de organizare, de forma de proprietate, de țara de origine din UE ori de modalitatea de gestiune adoptată.	4. Art. 17 alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 17 - (...) (3) Operatorii serviciului de salubritate beneficiază, în temeiul prezentei legi, de aceleași drepturi și obligații în raporturile cu autoritățile administrației publice locale, cu asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice sau cu utilizatorii, indiferent de modul de organizare, de forma de proprietate, de țara de origine din UE ori de modalitatea de gestiune adoptată.	Se propune inserarea sintagmei „asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice”, având în vedere că există raporturi juridice și între ADI-uri și operatori.
	Art. 21 - (...) (3) Operatorii au obligația să furnizeze, atât autorităților administrației publice locale, cât și ANRSC, toate informațiile de interes public solicitate și să asigure accesul la informațiile necesare, în vederea verificării și evaluării funcționării și dezvoltării serviciului de salubritate, în conformitate cu prevederile regulamentului serviciului de salubritate, ale contractului de delegare a gestiunii serviciului și ale acordului și autorizației de mediu.	5. Art. 21 alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 21 - (...) (3) Operatorii au obligația să furnizeze, atât autorităților administrației publice locale, asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice , cât și ANRSC, toate informațiile de interes public solicitate și să asigure accesul la informațiile necesare în vederea verificării și evaluării funcționării și dezvoltării serviciului de salubritate, în conformitate cu prevederile regulamentului serviciului de salubritate, ale contractului de delegare a gestiunii serviciului și ale acordului și autorizației de mediu.	Se propune introducerea sintagmei „asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice”, având în vedere că operatorii au obligația furnizării de informații către ADI, aceasta din urmă având obligația de a monitoriza modalitatea și calitatea serviciului prestat de operator.

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
14.	<p>Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>ANEXA 2 Spitale peste 400 de paturi, spitale sub 400 de paturi și servicii de ambulanță - salarii de bază manager/manager general, 14.664 lei, respectiv 14.975 lei.</p> <p>Note de subsol: 1. Salariul de bază al managerului de spital cu peste 400 de paturi și al managerului general va fi cel puțin egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 10%. 2. Salariul de bază al managerului de spital cu până la 400 de paturi va fi cel puțin egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 5%.</p>	<p>La Anexa nr. 2 se modifică nota de subsol astfel:</p> <p>ANEXA 2 Spitale peste 400 de paturi, spitale sub 400 de paturi și servicii de ambulanță - salarii de bază manager/manager general, 14.664 lei, respectiv 14.975 lei.</p> <p>Note de subsol: 1. Salariul de bază al managerului de spital cu peste 400 de paturi și al managerului general va fi egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 10% sau cu salariul de bază stabilit în ANEXA 2. 2. Salariul de bază al managerului de spital cu până la 400 de paturi va fi egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 5% sau cu salariul de bază stabilit în ANEXA 2.</p> <p>În cazul în care salariul de bază la nivelul anului 2022 este prevăzut atât ca valoare nominală, cât și în nota din subsolul tabelului, salariile de bază se stabilesc cu respectarea principiului normei mai favorabile.</p>	<p>În Anexa nr. 2 la Legea-cadru nr. 153/2017, pentru funcția de manager la spitale cu peste 400 de paturi, salariul maxim care se poate acorda managerului este prevăzut la nivelul sumei de 14.975 lei, iar la spitale cu până la 400 de paturi, este prevăzută suma maximă de 14.664 lei.</p> <p>În nota de subsol a acestei anexe se precizează: 1. „Salariul de bază al managerului de spital cu peste 400 de paturi și al managerului general va fi cel puțin egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 10%.” 2. Salariul de bază al managerului de spital cu până la 400 de paturi va fi cel puțin egal cu salariul de bază al directorului medical majorat cu 5%.”</p> <p>Deoarece același act normativ a reglementat două modalități de stabilire a salariilor pentru managerii de spitale, care au forță juridică egală, se creează o situație confuză, întrucât sumele stabilite conform indicațiilor din nota de subsol diferă de valorile nominale cuprinse în anexă; pentru clarificarea modalității de acordare a majorărilor salariilor de bază și a sporurilor pentru condiții de muncă, Ministerul Muncii și Justiției Sociale a elaborat precizările înregistrate sub nr. 34637/11.07.2018. La punctul nr. 1 alin. (3) și (4) s-a statuat faptul că pentru stabilirea salariilor managerilor se aplică norma cea mai favorabilă.</p> <p>În practică, la unitățile șpitalicești de subordonare locală, autoritățile deliberative au apreciat că nu există o limită maximă a salariilor de bază care pot fi acordate managerilor de spitale și, în consecință, au stabilit salarii majorate cu un procent de 36% față de salariul de bază al directorului medical, procent care putea fi de maximum 5% sau 10%.</p> <p>Mai mult decât atât, este anormal să nu fie reglementată prin lege o limită maximă a acestor salarii, având în vedere faptul că acestea sunt stabilite de către autoritățile locale, iar finanțarea se asigură din bugetul MS.</p>
15.	<p>Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul</p> <p>Art. 8. (1) Amenda contravențională are caracter administrativ. (...) (5) Sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor fizice fără domiciliu în România și persoanelor juridice fără sediu în România se fac venit la bugetul de stat. Art. 39 - (1) Punerea în executare a sancțiunii amenzi contravenționale se face astfel: a) de către organul din care face parte agentul constator, ori de câte ori nu se exercită calea de atac împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției în termenul prevăzut de lege; b) de către instanța judecătorească, în celelalte cazuri. (2) În vederea executării amenzi, organele prevăzute la alin. (1) vor comunica din oficiu procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii, neatacat cu plângere în termenul legal, în termen de 30 de zile de la data expirării acestui termen, ori, după caz, dispozitivul hotărârii judecătorești irevocabile prin care s-a soluționat plângerea, în termen de 30 de zile de la data la care hotărârea a devenit irevocabilă, astfel: a) pentru sumele care se fac venit integral la bugetele locale, organelor de specialitate ale</p>	<p>juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>1. La art. 8 se introduce un alineat nou, alin. (6), care va avea următorul cuprins: Art. 8 - (...) (6) Sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale se fac venit la bugetele locale ale unității/subdiviziunii administrative-teritoriale în care contravenientul își are domiciliul.</p> <p>2. Alin. (2) al art. 39 se modifică și va avea următorul cuprins: Art. 39 - (1) Punerea în executare a sancțiunii amenzi contravenționale se face astfel: a) de către organul din care face parte agentul constator, ori de câte ori nu se exercită calea de atac împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției în termenul prevăzut de lege; b) de către instanța judecătorească, în celelalte cazuri.</p> <p>(2) În vederea înregistrării, urmării încasării și executării amenzi, organele prevăzute la alin. (1) vor comunica din oficiu toate procesele-verbale de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii, neatacate cu plângere în termenul legal, în termen de 30 de zile de la data expirării acestui termen, ori, după caz, dispozitivul hotărârii judecătorești irevocabile prin care s-a soluționat plângerea, în termen de 30 de zile de la data la care hotărârea a devenit irevocabilă, astfel: a) pentru sumele care se fac venit integral la bugetele</p>	<p>În acest moment, sumele provenite din amenzi contravenționale aplicate PFA, II și IF se fac venit la bugetul de stat. Totuși, statutul juridic al PFA, II și IF nu este clar delimitat:</p> <p>Potrivit art. 22 din OUG nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, „Întreprinderea individuală nu dobândește personalitate juridică prin înregistrarea în registrul comerțului”.</p> <p>De asemenea, art. 187 din Codul civil prevede: „Orice persoană juridică trebuie să aibă o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general.”</p> <p>Observăm că o entitate pentru a dobândi calitatea de persoană juridică trebuie să îndeplinească cumulativ 3 condiții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. să aibă organizare de sine stătătoare – adică o structură, entitate independentă de persoană fizică. Nu este cazul, PFA-ul funcționează dependent de persoana fizică; 2. să aibă un patrimoniu propriu – această condiție poate fi îndeplinită dacă se constituie un patrimoniu de afecțiune; 3. să aibă un scop licit și moral – această condiție este îndeplinită, deoarece PFA-ul are scopul de a desfășura o activitate economică cu respectarea legislației.

Nr. crt.	Textul legal în vigoare	Propuneri de modificare/completare	Motivație
	<p>unităților administrativ-teritoriale în a căror rază teritorială domiciliază contravenientul persoană fizică sau, după caz, își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică;</p> <p>b) pentru sumele care se fac venit integral la bugetul de stat, organelor de specialitate ale unităților subordonate Ministerului Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală, în a căror rază teritorială își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică.</p> <p>(...)</p>	<p>locale, organelor de specialitate ale unităților administrativ-teritoriale în a căror rază teritorială domiciliază contravenientul persoană fizică sau, după caz, își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică;</p> <p>b) pentru sumele care se fac venit integral la bugetul de stat, organelor de specialitate ale unităților subordonate Ministerului Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală, în a căror rază teritorială își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică.</p> <p>(...)</p>	<p>În vederea înregistrării și urmării modului de încasare a veniturilor bugetului de stat din amenzi, prin actul normativ de reglementare a regimului contravențiilor nu s-a prevăzut expres obligativitatea organelor constatatoare, altele decât organele de specialitate ale unităților subordonate din cadrul ANAF, de a transmite organelor fiscale teritoriale toate procesele-verbale de contravenție întocmite în vederea asigurării înregistrării în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă în contul veniturilor bugetului de stat.</p> <p>Potrivit prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 (1) „Orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ”. Astfel, organele constatatoare transmit organelor de specialitate ale unităților subordonate MFP – ANAF numai procesele-verbale de contravenție pentru care nu s-a asigurat încasarea voluntară a sumei în termenul stabilit, <i>în vederea punerii în executare</i>.</p> <p>Pentru sumele în cuantum de jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ încălcat sau încasate integral, organele constatatoare nu mai transmit procesele-verbale de constatare a sancțiunii către organele de specialitate ale ANAF, sumele fiind încasate fără un titlu de creanță înregistrat în evidența pe plătitor și evidența contabilă. Acestea sunt evidențiate drept suprasolviri în evidența pe plătitor, iar în evidența contabilă încasările sunt înregistrate în contul operațiunilor în curs de clarificare, fapt justificat de lipsa titlului de creanță (procesul-verbal de contravenție netransmis). Datorită numărului mare de operațiuni reprezentând încasări fără debit din amenzi aplicate de alte instituții și având în vedere necesitatea clarificării și obținerii titlului de creanță pentru fiecare sumă încasată, înregistrarea corectă a veniturilor bugetului de stat din această sursă se realizează numai într-o mică măsură.</p> <p>Pentru a asigura înregistrarea și reflectarea corectă a veniturilor bugetului de stat în evidența analitică pe plătitor și în situațiile financiare, pe bază de documente justificative, se impune armonizarea prevederilor OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor cu legislația contabilă și fiscală, astfel încât să se asigure obligativitatea transmiterii de către organele constatatoare a tuturor proceselor-verbale de contravenție către organele de specialitate ale unităților subordonate MFP – ANAF, în a căror rază teritorială își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică, pentru sumele care se fac venit integral la bugetul de stat, respectiv către organele de specialitate ale unităților administrativ-teritoriale în a căror rază teritorială domiciliază contravenientul persoană fizică sau, după caz, își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică, pentru sumele care se fac venit integral la bugetele locale.</p>

ISSN 1842 - 9394

Tipărit la C.N. "Imprimeria Națională"-S.A.